"EVERY PICTURE TELLS A STORY'
AN ANALYSIS OF THE CRIME - ATROCITY-MURDER ILLUSTRATIONS IN SERVET-İ FÜNUN AS RECURRENT MESSAGES EMPHASIZING A CRITIQUE OF THE WEST

SİDE EMRE

VOL. II

BOĞAZİÇİ UNIVERSITY
1996

Appendix I:

Servet-i Fünun

Edebiyat, Fünun, Sanayi, Teracim-i Ahval, Seyahat, Roman Vesaireden

Bahs Olarak Her Hafta Perşembe Günleri Çıkar.

Musavver Osmanlı Gazetesi

Muharrir ve Müdür-i Mesulu: Ahmed İhsan

İdarehanesi: Dersaadet - Ebussuud Caddesi, Numero 54.

Nüshası 100 paradır.

Bogazici University Library
39001100059701
14

SERVET-İ FÜNÜN:
Numero 1/ Birinci Sene/ Nüshası 100 paradır
Edebiyat, Fünün, Sanat, Teracim-i Ahval, Seyahat, Roman Vesaireden bahis olarak her hafta perşembe günleri çıkar.
Musavver Osmanlı Gazetesi
Muharrir ve Müdür-i Mesulu : Ahmed İhsan
İdarehanesi: Ebussud Caddesi Numero 54
İstanbul (Alem) Matbaası İhsan ve Şürekası

BU NÜSHADAKİ MÜNDERİCAT VE RESİMLER:

Şükran -İstanbul Postası; Şuunat-ı Medeniye ve Fenniye - İğne, Mualiim ile Talebe Muhaveresi -İzmir - Triste - Odesa - Oktav Feviye - Mösyö Krispi - Seyyie- i Tesamüh (Roman) - (Resimler) Serlevha, İzmir Kordunu, Triste Liman ve Çarşısı, Odesa Büyük Merdiveni, Mösyö Krispi, Oktav Feviye

ŞÜKRAN

Tesisine muvaffak olduğumuz "Alem Matbaası" şirketinin yevm-i akdinden beri bugün tamam bir sene mürur etmişdir. Matbaamız geçen sene viladet-i bahirussaadet hazret-i hilafet, penahi yevm-i celilinde küşad olunarak o ruz-ı meymenet - biruzda matbaacılığa ibtidarı kendimize medar-ı fahr ve fal-ı hayr eylemiş idik. İşte o yevm-i muazzezden tamam bir sene sonra yine velinimet-i azamımız padişahımız efendimiz hazretlerinin vücßd-ı pürsßd-ı hümayunlarının mehd-i terakkiyi dırahşan eylediği ruz-ı mes'adet-bahşaya musadif olan bugün dahi bir musavver gazete neşrine ibditar eyliyoruz. Tabiidir ki bütün Osmanlılarca fevz-ü saadet anı olan böyle mukaddes bir günde

şürü edilen işde mazhar-ı muvaffakiyet olunulur. Zaten matbaamızın yevm-i küşadından beri irae etdiği asar-ı terakki mesai-i sanatkaraneye öyle yevm-i mukaddeste bed etdiğimizden mütevellit bulunmuyor mu? Elde edebildiğimiz malumata tahsil eyleyebildiğimiz ilm-ü marife müşahadesiyle mesrur olduğumuz asar-ı teşvik ve tergibe hep o şehri- yar-ı maali-küster efendimiz hazretlerinin saye-i ihsan-ı-vaye-i cenab-ı padişahlerinde nail ve mazhar olmuş naçizlerden bulunduğumuz cihetle padişah-ı kemalat-perveremize ömrümüzün son anına kadar izdiyad-ı şevket ve iclal duası etsek yine hakkıyla ifa-yı vecibe-i zimmet ve vazife-i ubudiyyet edememiş oluruz. Bu mülk-i devletin ila yevm-ül-kıyam devam ve bekasını temin içün Hak Taala'nın bir ihsan-ı mahsusa ve asr-ı mülûkânesi alem-i İslam içün bir sabah-ül hayr-ı terakki olan şehriyar-ı diyanet perver padişah-ı bahr ü ber halife-i fahr-ül-enam, efendimiz hazretlerinin ila ahiri'al-devran erike pira-yı saltanat ve şevket olmaları dua-yı mefruz-ül-edasını ez dil ü can eda vü ifaya müsâraat eylerüz. İnşallah saye-i maarif-vaye-i cenab-ı hilafet-penahilerinde daha çok •s•r terakki ve müsadakat ibraz›na müyesser ve ömrümüz oldukça her sene bu yevm-i saadet ve terakkinin tebrik-ü tes'idine muvaffak oluruz. Amin, ve min Allahü't-tevfik

Padişahım viladetin gecesi
Nura gark oldu asuman u zemin
Daim ol tahtgah-ı izzette
Yaşa ey şehr-i yar-ı adil amin

İSTANBUL 14 MART 1307

İSTANBUL POSTASI

Gazetemizde muhterem karilere her hafta İstanbul meşagılı hakkında bir fikr icmali verecek olursak tabiidir ki mucib-i memnuniyetleri olur. Hele taşrada olanların memnuniyet celb edeceğimize şimdiden kaniiz. İstanbulda olanlara gelince eğer içlerinde "Ben oturduğum yerin alimlerine vakıfım" iddiasında bulunanlar var ise (İstanbul postasını okumakdan feragat etmek kendi ellerinde) dir. Ümid ederiz ki başka sütunlarımızda istediklerini bulurlar. Ararlar da bulamazlarsa yeni gazetenin biraz acemiliğine versinler. Noksanı nazar-ı afv ile örtsünler. Zira onlar afv hususunda semih davrandıkça bizdeki gayret de artacakdır. Gayret dedik de hatırımıza geldi. Her türlü terakkiyat-ı maddiye ve maneviyenin müsebbib-i mahsusu olan bu hassayı bütün arkadaşlarımızda görmek arzusu bende pek şediddir. Gayreti ve gayretverleri severim.

Saika-i gayretle vücuda gelmiş •s•ra nazar-ı takdir ve tahsin arz etmemek elimden gelmez. Gayret her yerde kendini gösterir. O yerlerle beraber en ziyadesini alem-i matbuatda görmek isterim. Ayıp değil a! İnsan sanatını sever. Mesleğine müştakdır. Hele benim muhabbet ve iştiyakım hadsizdir. Yegane arzum inayet-i Rabbani ve lütf-i padişahiye mazhar olarak ömrüm oldukca vazife-i neşrde devamdır. Devam da ne iyi şeydir değil mi? Zaten devamsız sebatsız gayretde ne meziyet vardır ki? Sebatsızlık şaibesinden mara olan her gayret ehemmiyetsiz olsa bile en mühim fakat hassa-i devamdan mahrum gayretden pek geri kalır. Devam ve sebatdan bahs ederken gönlüm senenin şu mevsiminde nadiren tesadüf olunan tatlı ve latif günlerimizin devamını arzu etdi. On gündür şehrimizde devam eden letafet-i hava hakikaten fevkaladedir. Sokakların, caddelerin-adi zamanda

kalabalıktan mahrum olanları da dahil olmak şartıyla gösterdiği cßş'u hurßş bu sözü isbat eder.

Kışın sıklet-bahşa olan karanlık günlerinden insanı sıkan uzun gecelerinde evlerde mahbus kalan nazar-rüba çocuklar bile ziya-yı şemsin ve saf heva-yı nesîminin lezzetiyle telziz-i nazar tmek üzere sokaklara dökülmüşdür.

En büyüğü on iki yaşında ve ekseriyetle kız olan bu çocukların meydan ortalarında şems-abad mahallerde ip üzerinde atlamak, koşuşmak gibi icra etdikleri tatlı eğlenceleri temaşa hakikaten hoşçadır. Lakin bunlar arasına ötede beri de topaç çeviren haylazları tabii idhal edemem. Şu mekteb firarisi küçük serkeşlere ne nasihat verilmek lazım geleceğini söylemeye dahi lßzum olmadığından ifa-yı vazifeyi velilerine bırakırım.

Küçük yaşda atalet ve haşarılığa alışan haylazları daire-i vazifeye daveti velilerine bırakdığım gibi bu nüshalık sözümü de şurada keserek karilere mesireler havadisi vermek himmetini de Nazım Bege terk eyliyorum.

Tebrik ile hüsn-i ibtida fal-ı hayr add olunmaz mı? Öyle ise takvimlere göre "Şabanın onuncu cumartesi gecesi gurubi saat beşi yirmi beş dakika geçe" başlayan "nevsal-i hayatı" size tebrik ederim.

Görüyorsuzunuz ya... "Posta" mız parlak bir nevruz tebriği ile başladı. İnşallah gelecek nevbahar haftası sizi bundan daha neşeli bir tebrik ile karşılarım.

Bu kış karlı tipili soğuk havalarda cuma ve pazar gündüzleri çalgıcılarımızın "uşşak" ve "nihavend" şarkılarından geceleri "Hande Hane'nin soğuk oyunlarından bıkmış sıkılmış olan tabiatlar: Gel ey fasl-ı bah•r•n! Maye-i •r•m ve habimsin enis-i

hatırım, k•m-ı dil-i pür-ıztırabımsın temmenniyatıyla işte hep bugünleri özlemekde idi.

Bakınız bir "kaşr-ı kasvet" altında sıkışmış kalmış olan "neşeler" toprak altından kurtulmuş fizizler gibi birkaç gün içinde nasıl sürüp boy atıyordu.

Oh!... ne güneş, ne heva, ne ferah ne cünbüş! Kırlar, vadiler, dağlar, meşceeler, dereler, denizler hep canlandı.

Geçen gün Mühürdar'dan Moda'ya indim bir sandala bindim Fenehbahçesi'ne geçdim.

Kalamış Körfezi havuz kadar rakid, ayna gibi berrak idi. Sandalın şıpır şıpır suyu yararak nazan nazan gidişi ne kadar zevkime gidiyor idi.

Fenerbahçesi o kasvet-efza servileriyle beraber yine gayet parlak gayet şeffaf bir heva-yı laciverd-fam içinde yazın burasını gezmek oturmak mümkün olmayacak, dereceye getirmekde olan toz kasırgalarından tamamiyle azade bir came-i sebz®ne bürünmüş şirin şirin "tebessüm nüma" idi.

Kadından erkekden epeyce halk var idi.

Hele cuma günü Hıdır Paşa Çayırı zevk-cßy•n ile mal-a-mal idi.

Bu gibi zevk-cßy•n ‹stanbulumuzda bir ekseriyet-i azime tefikil idiyor.

Her sene hulul-i nevbahar› mütakib mefihur mesirelere gitmek moda hükmüne girmifidir. Cuma veya pazar günü sabahleyin yatakdan kalkd›n›z m›; havadaki küflayifle, nefleye karfl› içinizde bir gezmek hevesi uyan›r.

Çay›rl›k yerlere araba ile gidifide yedi sekiz mecidiyi gözden ç›karmak var. Kay›kla gidifide de bi'l-farz benim bu pazar yapd›¤›m gibi köprüden binecek iseniz bir buçuk saat kadar "dengi"

bozmak korkusuyla hiç teprimeksizin bozulup muazzeb olmak kay›kç›lar›n acemili¤i yüzünden "kay›k bindirmek" hele avdet idece¤iniz zaman kay›kç›n›z› saatlerce aramak gibi mahzurlar var.

Eğer kayığınızı, zevkinizi vapurun hareket ... mahkum etmek elinizden... mesafe yürümemek ayağınızdan geliyorsa mesireye vapurla gitmek daha hayırlıdır.

Beygiri hesaba katmıyorum. Çünkü sizi istediğiniz yere kadar sağlam sağlam götürüp getirebilecek hayvanı İstanbul da beyhude aramış olacaksınız. Şimdiden haber vereyim de nafile o zahmet girmeyiniz.

Köprüden Şirket-i Hayriye vapurlarıyla Boğaziçini, İdare-i Mahsusa vapurlarıyla Kadıköyüne, Fenerbahçesine, Adalara falan gitmek de doyulur.

Mademki Şirket-i Hayriye ve İdare-i Mahsusa vapurlarından bahsetdim; sırası gelmişken şunu söyliyeyim.

Şirket-i Hayriye vapurları bu haftadan itibaren davlumbaz üstü mevkilerini "tenteledi̇ler" fakat bu mevkiler yaz müşterileri mikdarıyla mütenasip olacak vüsatde değildir. Farz ediniz ki pazar günü köprüden dördü çeyrek geçe hareket edecek posta 19 numerodur.

Halk bilet barakalarına hücum gösteriyor. Beş yüz yolcu var ki hiç olmazsa iki yüzü "mevkici". Bu izdihamı 19 numerolu vapur neresine sığdıracak?

-Bunun çaresi?

O pek kolay: Postaları arttırmak. Hele gelip kalkacak postalar yolcuları için iki delikli bir tek barakadan bilet alup da vapura yetişmek mümkün değil...Bunun çaresi her hareket edecek posta için her barakadan bilet vermek.

İdare-i Mahsusa vapurları da bu hafta yukarı mevkilerine tente gerdiler. İşte görüyorsunuz ki bu haftanın eğlenceleri epeyce latif.

Az kaldı hatırımda olan şeylerden birisini unutacak idim. Haberiniz olsun ki bu hafta atideki üç gazete birden mevki-i intişara çıkıyor.

Evvela-Nevsalinizi tebrik iden "Servet-i Fünun"

Saniyan-Mirsad

Salisen: Resimli gazete

Bu nev-zuhur-ı evrak-ı havadisin nevruz-ı ferruhfâli takip itmesi feyz-i terakkiye mustak olanlar için bir beşaret-i ciddiye add olunmağa sezadır.

O halde sizi tebrik iderim. Fakat müjdemi de isterim... ne mi? Bir "Tebüssüm-ü müteşekkirane". Bunda bilinmeyecek ne var?

ŞUÛNÂT
MEDENİYYE VE FENNİYE

Afrikayı bir başdan bir başa ilk defa mürur iden adamın İngiltereli Levingston olduğunu umumiyet üzere söylerler. Şu zan hatadır. Afrikayı başdan başa ilk defa mürur iden Portekizli (Honorato Dokosta) der ki seyahat vakıasını Levingston'dan tamam elli sene evvel icra etmiştir. Bundan başka Portekizlinin ilk seyahatiyle İngiliz seyyahının seferi arasında diğer iki Portekizli seyah bulunduğundan Levingston şu hesapça dördüncü dereceyi tutmuş olur.

Levingstondan sonra Afrika'da Alman seyyahlarından (Rofes) tarafından beşinci 1873 sene-i miladiyesinde İngiltereli (Kameron) tarafından altınca seyahat icra olunmuştur ki ondan

sonra birbirini vely etmek üzere tamam on seyahat daha icra edilmişdir.

Umumunu on altıya iblağ iden şu son seyahatin ikisi Afrika kahramanı meşhur (Stanley) indir. *

Fransa adliye nezaretinin neşr itdiği istitistikde epepyce şayan-ı dikkat malumat görülüyor. Tekmil Fransa dahilinde beher yüz bin nüfusda on dört kişi cinayetle itham edilmişdir. Tahsil-i marifin tamamıyla okumak ve yazmakdan bibehre olanlar yüzde otuz altı nisbetinden ta yüzde yirmi ikiye kadar inmiştir. Kezalik bir senede idam ile mahkum edilen yirmi sekiz kişiden on dokuzu müebbeden küreğe konulup dokuzu idam kılınmışdır.

Rusya hududundan Parise kadar yayan olarak icra-yı seyahat iden mülazım Winter bu gibi meraklılarından Mösyü Silon Durulene ayaklık denilen direkleri takup o direklerle Moskova'ya kadar yürüyüp gitmek hevesini ita etmişdir ki ahiren Paris'den hareket etmiş olan bu zat yevmiye altmış kilometro mesafe kat edecek indü'l-hesab kırk günde menzil-i maksuduna vasıl olacaktır.

İcra edilen bir hesabdan tahakkuk ediyor ki Londra da (Thames) nehri üzerine atılmış 48 köprü ve 75 tiyatro 2200 posta ve telgraf şubesi 547410 hane, 1470 kilise, 2100 hastahane, 7600 birahane, 1800 kahvehane, 510 otel, 3100 ekmekçi, 2500 kasab, hanelerde gerek erkek gerek kadın 226000 hizmetkâr mevcud bulunuyor. Londra halkı senevi ikiyüzbin çuval un, altmışbin hınzır, dörtyüzellibin öküz, bir buçuk milyon koyun, sekiz buçuk milyon tavuk ve 220 milyon muhtelif balık ve 510 milyon istiridye istihlak eyliyormuş.

---

* Gelecek nüshamızda Stanley'nin resmi vardır.

Londra'da dört milyon yirmi beş bin nüfus mevcut olup bu halk tarafından senevi sarf edilmekte olan meblağ dörtyüz milyon İngiliz lirası tahmin edilmektedir.

Fransanın Alp bahri vilayeti Avrupa'da en çok çiçek hasıl eden yerdir. Vilayet-i mezkurede yetişen çiçeğin hasılatı senevi onbeş milyon frank kadar olup ihraç edilen çiçek sıklet-i mecmuasının dahi üç milyon üçyüzsekizbin kilogram olduğu anlaşılmıştır.

Prusya Meclis-i Mebusanına li ecli'l müzakere takdim edilen mekatib kanun-ı layihasını mevki-i tedkike almak üzere Prusya mektep müdürleri Magdeburg'da içtima edip "mekatib-i ibtidaiye maarif-i umumiyenin esasıdır" nokta-i mühimmesi üzerine binayı müzakere etmiş mekatib-i aliyede faidesiz mekatib-i ibtidaiyyede ise muzır olan ihtiyat sınıflarının lüzum-u ilgası hakkında rey vermiştir.

Mösyö Öziris nam›nda bir zat 1871 Muharebesinde Ceneral Borpakinin kumanda etdi¤i orduya ‹sviçre taraf›ndan edilen mihmandarl›¤›n vesile-i tahatturu olmak üzere yüz bin frank k›ymetinde Giyom Tel'i gösteren bir statü Lozan flehri belediye dairesine hediye edilmifltir.

Ahiren vefat eden Frans›z mefiahir-i müellifinden Oktav Feviye, Emil Öjen'in yerine akademi azal›¤a mefihur Emil Zola'n›n intihab edilece¤i söyleniyor.

MUALL‹M ‹LE TALEBEN‹N DERS MUHAVERES‹

Bugün sence ziyade samimi ziyade mühim görünecek bir cihet ile iftigal eyleyece¤iz. Mefigul olaca¤›m›z maddenin ünvan› da (bir genç k›z›n refik-i flefiki) dir. Görüyorum ki ünvan merak› davet eyledi, vechinde müflahade eyledi¤im •s•r benden ne

demek istediğimi soruyor. Fakat sualine bir sual ile cevap vermiş olmak üzere sana soracağım ki:

-Bir genç kızın refik-i şefik-i nedir?

-Validesidir?

-...değil, zira sana sorduğum şey validelerin de refik-i şefikidir, kadınların da refik-i şefikidir, büyük validelerin de refik-i şefikidir. Hem her zamanda gelmiş ve gelecek validelerin. Kadınların, büyük validelerin! Her sınıf ve mevkide bulunan validelerin, kadınların, büyük validelerin!

-Lakin nasıl oluyor?

-Evet zengin fakir ve ezmine-i mütekaddimede karun vustada ve zamanımız gelmiş de kadınların refik-i şefiki benim sorduğum şeydir. İnasın cümlesi o şey sayesinde eğlence, meşguliyet, teselli ve nokta-i isnad bulmuşdur.

-Lakin nedir ya?

-Ara, bul.

-Bulamıyorum. Anlayamıyorum.

-Dur sana yardım edeyim. Fakat evvel emirde kuvve-i muhayyilensah. Zira görüyorum ki hayalin tevsi eyledi, daha şimdiden harikanüma esrarengiz, azimü'l-cüsse bir vücud farz eyliyorsun, halbuki benim sorduğum şey ufak, zayıf, naçiz, adi, her tarafa karışmış dilsizdir. Evet, dilsizdir, fakat, lisanı olmadığı halde ifade-i meram eyler, bu sayede en makul ve nasihat-amiz suretde idare-i kelam edenlere merci bulunur.

-Canım merakım artdı, dediğiniz ne oluyor?

-Merakın artdı ha, peki söyleyim, iğnedir.

-(hayretle) İğne mi?

-Evet iğne, zaten emin idim ki cevabı duyduğun gibi külliyen şaşıracakdın.

-Dikiş iğnesi ha?

-Evet, dikiş, kanaviçe, dantela iğnesi, mamafih hayretinin derecesini anlıyorum, bahusus günümüzde modasının geçmiş oldığını da biliyorum. İğne ol zaman ihtiyarlarının elinde kaldı, kibar kızlar çalışmaz oldu, bildiğim öyle hanım kızlar var ki parmağına ömründe yüksük takmamış! Acaba iğne dikişden daha mühim ve ciddi olan kitab mütalaası, ders talimi içün mi kuşe-i nisyana atıldı? Hayır, iğnenin elden atılması zevzekliğe olan hahişden mütevellid bir neticedir. İğne ile meşgul olmayan kadınlar kadar çok söyleyen tasavvur olunur mu? Bu netice bir de çalışmaya adem-i tenezzül ile bakılmadan tevellüd eyliyor, hazır yapılmış dikilmiş şeyler zavallı iğne hakkında sana fener hürmet ve riayet vermek istiyorum. İşte bundan dolayı sana iğnenin tarihini anlatacağım.

-Ay iğnenin de tarihi var mı?

-Var ya, hem gayet calib-i merakdır. Fakat nakl etmesi müşkilcedir. Haniya saman çuvalında iğne aramak diye Fransızların bir zarif meseli vardır. Bilir misin işte bizim iğne tarihine başlayışımız tıpkı böyle olacakdır. Küçücük iğneyi şimdi en eski zamanlardan beri takibe başlayacağız. Emin ol ki zahmetimiz beyhude yere gitmeyecektir. Zira deruhde eyliyeğimiz iş ve ezmine-i mütekaddimede müteahhire kadınlarının derece-i say u amellerini nazarımızda tayin milel-i muhtelife eyleyeceği gibi o kadınların tarz-ı maişetlerini de bize öğretecektir. İğne her asrın bir cihetini tasvir eyler, belki iğne ile çok meşgul oldum da hakkında çok söz söylüyorum. Fakat bana öyle geliyor ki iğne küçücük bir mahluk-ı zi-hayatdır tebdil-i şekl etdikçe her zamanda kendine bir mevki-i mahsusu ita itmeğe muvaffak olmuş o kadar ahlak, •d•t ve arzu-yı zamane uymuşdur.

-Aman rica iderim şu tarihe başlayınız.

-Pek •!• başlayalım, başlamak içün de başlangıcı yani zaman-ı atikden tutduralım ama herşey birgünde olmaz, bunu da bir başka gün öğrenirsek o kadar zihnini yormamış olursun!

RESİMLERİMİZ

İZMİR

Anadolu-i şahaneye malik olduğu iki demiryolu hattıyla mahrec olmuş olan bilad-ı Osmaniyenin İstanbul'dan sonra hemen ikincisidir. Hatta ihracat ve ticaretçe Dersaadete bile tekaddümü-iddia olunsa mübalağaya haml olunmamalıdır.

Bugünkü nüshamızla pişgah-ı kariine arz etdiğimiz resm İzmir'de Kordonboyu'nun bir kısm-ı cßzisini irae eder. Karşıyaka'dan itibaren ta iki kaleye kadar yarımay teşkil ider. Bir kavsi işgal eden İzmir şehrinin o kavs vasatına müsadif kısmını tamamen mükemmel bir rıhtım işgal eder. Bu rıhtım deniz önüne deniz ortasında bir de kordon çekilip sefain-i ticariyeye gayet emin bir melce vücuda getirilmişdir ki en ziyade su kesen vapurlar bile bu limana girüp rıhtım ile ittisaf hasıl eyleyinceye kadar yanaşabilir. Tasvirde görülen kısım asıl limanın sağ cenahındaki pasaport idaresinden itibaren Aydın demiryolu... doğru deniz boyunca giden rıhtımdır, görüldüğü üzere bu rıhtım üzerinde mezkur Aydın demiryolu mevkutından itibaren kavsın nokta-i intihasındaki kale kurbunda bulunan (Kokaryalı) ya kadar iki kumpanya tarafından idare olunur, bir tramvay mevcuddur. Belde Dersaadetin, 430 kilometro cenub-ı şarkisinde kain olup vilayetin son istatistikleri mucibince iki yüz bine karib nüfusu şamildir. Nüfus-ı mevcudenin nısfı İslam-ı sülsü Rum mütebakisi Musevi tebaa-i şahanedendir. Fazla olarak beş bine karib dahi

ecnebi bulunur. Ecnebilerin oldukları mahalleye -ki Kordonboyunda'dır- Frenk mahallesi tesmiye olunur; ticaretgahları olan çarşıya dahi Frenk çarşısı tesmiye olunur. Ticaretin en büyük kısmını kuru üzüm ve incir, palamut, hububat, pamuk, ipek mamulatı afyon teşkil eyler. İzmir'de düvel-i hazıranın heman kaffesinden birer şehbender vardır.

Tarihlerin verdiği malumata nazaran İzmir milatttan 1015 sene akdem teessüs itmiş ve birçok düvel-i tarihiyenin yedd-i zaptında bulunup mükerreren birinden diğerine zapt ve teshir ile geçtikten sonra cennet-mekan Sultan Murad-ı sani devrinde feth buyrulup memalik-i mahrusa-i şahane idadına idhal kılınmış ve siyaseten "Aydın", "Saruhan", "Denizli", "Muğla" ve "nefs-i İzmir" sancaklarını haiz olup bunların dahi Aydın'ın merkezi derunundan demiryol mürur eden "Aydın", Saruhan'ın merkezi kezalik derunundan demiryol mürur eden "Manisa" Denizli'nin merkezi yine muvakkıfı haiz "Denizli" ve Muğla'nın merkezi "Menteşe"dir.

İzmir'de ebniye-i cesimeden madud olmak üzere bir hükümet konağı, iki hastahane, bir kışla, iki mektep, birkaç cevami-i şerife ve eskiden kalma müteaddid hanlar vardır. Limanın iki cenahındaki Karşıyaka, Göztepe, Karataş mahallelerine b•l•da söylediğimiz üzere tramvay işlediği gibi "Şirket-i Hamidiye" vapurları dahi yolcu taşır. Avrupa limanlarının hemen kaffesinden gelen tüccar vapurları limana uğrar. Dersaadetle bahren her gün münasebeti vardır. İzmir'e en çok mahreçlik eden Avrupa limanları, Trieste, Londra, Marsilya, Odesa, limanlarıdır ki bunlardan Trieste ile Odesa'nın birer resmini gazetemizde derci ile atiye dahi haklarındaki malumatı ilave etdik.

TRİESTE

Avusturya ve Macaristan hükümetinin Adriyatik Denizi sahilinde müstahkem vapur feran bir meşhur limanıdır ki Viyana'dan 550 kilometre cenub-ı garbide bulunup yine kendi namındaki bir körfez kenarında kaindir. Şehirde 120 bin nüfus vardır, limanı vasi ve taht-ı emniyettedir. Trieste de meşhur ebniye olarak şehbender hanesi Katolik ve Rum Patrikliği, mekteb-i fünun-ı harbiye, mekteb-i bahriye, Musevi mektebi, Ticaret Akademiyası vardır, başlıca ihracatı iskambil kağıdı, musiki alâtı, kadife, ipek ve pamuk mensucatı, mum, dantela ve kağıtdır. Trieste'de mükemmel tersaneler vardır ki, bunlardan Lloyd kumpanyasının tersanesi hakikaten mükemmeldir. Bilcümle Avrupa limanlarıyla münasebeti olduğu gibi sevahil-i Osmaniye ile ziyade muamelat-ı ticariyesi mevcud olup, haftada birkaç defa muhtelif kumpanya vapurlarıyla Dersaadetle münasebet-i bahriyesi devam eder, iki seneden beri dahi idare-i mahsusa vapurları Selanik, İzmir ve Yanya sevahili tarikiyle on beş günde bir defa Trieste'ye gidip gelmektedir.

ODESA

Rusya'nın Bahr-ı Siyah sahilinde birinci iskelesi olup 120 bin raddesinde nüfusu müştemildir ki bunun kısm-ı azamı da Rumdur, mektepleri, kiliseleri, ebniye-i resmiyeleri epeycedir, kasabanın mevkii dahi güzel olup şehirde tasvirini derc-i sahife itdiğimiz bir de fevkalade cesim merdiven vardır, ticareti ehemmiyetlice olup Avrupayı Rusyanın mahre ve medhalidir; Dersaadetle daima münasebet-i ticariyesi devam ider, ancak liman mevsim-i şidata bu sene olduğu gibi hal-i incimada düştüğü içün biraz müvaredat-ı ticariye muhtel olur.

OKTAV FEVİYE

Fransa meşahir-i hikaye-nüvisanından Oktav Feviye 1721 sene-i miladiyesi Ağustosunun 11. günü Fransanın Manş Eyaletinde (SenLu) kasabasında tevellüt idüp 1890 senesi kanun-ı evvelinin 29. günü Paris'de tekmil enfas-ı madude-i hayat eylemişdir.

Osmanlı karileri Oktav Feviye'yi pek ala tanırlar. Mütevaffayı müşarünileyhin asarından "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" "Müteveffiye" "Bir Kadının Ruznamesi" romanları ahiren Türkçe'ye tercüme olunmuş ve bu yoldaki asar-ı mütercimenin kısm-ı mühimmini işgal eylemekte bulunmuş olduğundan gazetemize bir de resmini derc etmeği münasib gördük.

Oktav Feviye'nin pederi bakkal imiş küçük sinde iken mükemmel tahsil görüp arzu-yı tabiisine tabi olarak muharrirlik mesleğine girmiş, ilk eseri 1845 senesinde otuz beş yaşlarından iken neşr olunmuşdur.

Birinci kitabı olan "Büyük İhtiyar" romanından sonra Oktav Feviye muhtelif gazetelerde muharrirlik edip zaman-ı vefatına kadar yirmiden ziyade kitap vücuda getirmiş ve birçok tiyatro piyesleri yazmıştır ki, tiyatro piyeslerinden bazıları fevkalade mazhar-ı rağbet olarak adedi bais-i hayret olacak derecede mevki-i temaşaya vaz edilmişdir. Oktav Feviye 1862 senesinde meşhur Sekri'nin yerine Fransa Akademisine aza tayin kılındı. Oktav Feviye daima asar-ı nezaket ve uluvv-i cenab gösterir gayet kibar bir zat idi. Say u gayreti inzivayı aile arasındaki meserret-i müsterihaneyi pek severdi. Romanlarında tasvir itmiş olduğu velvele ve dağdağalı eğlence alemlerinden katiyen mücanebet ederdi! Sebeb-i vefatı pekçok zamandan beri çektiği albumin illeti olmuş ise de en ziyade garip olan nokta müşarünileyhin etibbaya

müracaat etmemekte ziyade ısrar ederek adeta inadı uğruna heder olup gitmiş olmasıdır.

Oktav Feviye Fransız romancılarının "fikriyün" firkası arasında bir mevki-i ali ihraz etmişti. Mamafih •s•r-ı mevcudesinin bazı cihetlerinden dolayı Feviye "hakikiyun" zümresine dahi dahil olursa da hakikat-i halde şu iki takımdan hangisinden add edilmek lazım geleceği katiyen tayin olunamaz. Oktav Feviye "fikriyün" sınıfının en hakikatperestidir. Yahut hakikiyun zümresinin en hayalperest müellifidir. Feviyenin tarz-ı ifadesi, üslub-ı alisi, latif şivesi adeta kendine mahsus gibidir, onun kadar selaset ve zerafet içinde ifade-i meram iden Fransız müellifi yoktur.

"La Revü Ansiklopedik" gazetesi Feviye'nin •s•rı hakkında uzun bir makale-i tenkidiye yazmışdır, mezkur makaleyi aynen nakl eyleyip usul-ı tenkid ve romanlar hakkında karilere bir fikr-i selim vermek istedik ise de gazetemiz hacminin şimdilik adem-i müsaadesi hasebiyle böyle bir numune-i edebiyat göstermeyi bir başka zamana talik eyledik. Maksadımız Oktav Feviyenin Türkçe'ye mütercem üç eserini-ki bir tanesi muharrir-i hakirin tercümesidir- kaide-i edeb ve münazaraya mutabık olarak tenkid eylemek idi, inşallah yakınen böyle makaleler dahi vücuda getirerek mutaalin-i kirama tenkid-i hakiki hakkında bir fikr-i salim veririz.

MÖSYÖ KRİSPİ

Üç buçuk sene müddetle İtalya heyet-i vükelası makam-ı riyasetini işgal ettikden sonra geçenlerde mevki-i iktidardan sükut iden Mösyö Krispi şimdi tamam yetmiş yaşındadır.

Müşarünileyh epeyce mütemevvil bir ömr verdikten sonra İtalya reis-i vükelalığına erdi.

Mösyö Krispi haber verdiğimiz (gibi) epeyce yaşlı olduğu halde gayet kavidir daha çok zamanlar hıdmet-i memur bulunabilir.

FENNİ EĞLENCE

Fenni Eğlence: Çiçeklerin rengini tesir-i hâmızât ile tebdil- pembe ve mavi renkde olan çiçeklerin derununa cüzi amonyak ilave edilmiş lokman ruhu idhal olunduğu halde rengi yeşil olduğu bazı erbab-ı merak tarafından tecrübe olunmuştur. Bu tecrübe kırmızı renkli yapraklarda dahi görülür.

Beyaz renkteki çiçeklerde bu mayiin taht-ı tesirinde bırakılırsa sararır, halbuki sarı çiçekler tebdil-i levn etmez, renkleri olan sair çiçeklerde tecrübe daha badi-i merak olur. Ezhar eğer doğruca amonyak tecaribine arz olunursa yine aynı netice meydana gelir. Bu yolda muamele iç şekilde göründüğü üzere bir çiçeği bardak derununa balmumuyla dibinden yapışdırıp aşağı çevirmeli, bir tabağa oturtup tabak içindeki amonyak altından tesis olunduğu gibi bardak derununda bulunan çiçek tebdil-i levn eder. Fakat bozulmuş olmaz zira tekrar su derununa batırılmakla birkaç gün sonra yine eski renk iade kılınır. Tabak üzerindeki çiçek buhar arz olunursa gayet hoş ve kırmızı bir renk alır, rutubetden ari ve bir mahalde çiçeğin şu levnini muhafaza kabildir. Fakat kızarmış çiçeği rüzgarlı kuru bir mahalde kurutmalıdır.

-Milli Roman-

SEYYİE-İ TESAMÜH

"Tercüman'ı Ahval" gazetesinin sene 1279 on Rebiü'l-evvel Perşembe tarihli 227. nüshasında ikinci sahife nihayetine yakın şu satırları okunmakta idi;

"Henüz 17 yaşında bir edib-i nevreste tarafından Seyyie-i Tesamüh namıyla bir tarz-ı dilnişin ve bir üslub-ı güzin üzere kaleme alınmış olan hikaye hakka ki enva-ı mahasin-i edebiye ve meziyat-ı ulviye ile mahalli ve mecelli ve fezail-i ahlakiye ile zemaim-i seyyiatı musavver bir eser-i maali olarak gençlerin terbiyelerinde irtikab idilen musamaha-i cüziyenin netaic ve hayme-i katiyesini bir suret-i icaz karanede enzar-ı evlaü'l-elbaba karşu teşhir ve tasvir eylemektedir. Edib mualizib mumaileyhin sagar-ı sinnine nisbetle şu eser-i kıymetdarının muhtevi olduğu fehava-yı gamıza ve hubaya-yı münevvere şayeste-i hayret görülmüş olmakla bugünkü nüshamızdan itibaren eser-i pür gayr-ı mezkur ile tezyin-i sütun-ı iftihara teşebbüs olunmuştur".

"Altı bab üzerine müretteb olan eser-i mezkurun sahibi Hekimzade Necib Nizamettin Beyefendi Hazretleridir".

"Bu ana kadar umman-ı mechuliyetde pinhan olan bu nam-ı aliyi kariin-i kiramımız tahattür buyurmayacakları tabiidir. Fakat Necip Beyefendi işte bugünden itibaren kendisini müzaya-yı şinasan sahne tanıttırmaya başlayacaktır".

"Eser-i mezkuru gözden geçirmiş olan üdeba-yı meşhuremizden üç zatın takriz-i kaleme almış oldukları takdirnameleri esere takdim ile mir-i mumaileyh hakkında söylenmek lazım gelen sözleri zevat-ı müşarünileyhine terk ve havale eylemek münasib görülmüştür".

Şu terkibat-ı teşrifatiyeyi okuyup bitirmiş olan erbab merak "17 yaşında bir edib ha!" cümle istifra (?) bekaranesini kaçırmakdan kendilerini alamamışlar idi.

Hele -Vahid Efendi- istiğrabında daha ileri giderek: fehava-yı gamize ve habaya-yı münevvere "cümlesinin manaca derece-i şümul ve ihatasını bir türlü zihnine sığdıramamakda idi -"ne diyor, ne diyor?... Enva'-i mehasin-i edebiye ve meziyyat ulviye ile muhalla ve mücella mı diyor?... Amma yapıyor ha!..." diye hayret ve istiğbarını adeta adem-i itimad derecesine kadar vardırmakda idi: "Kim bilir, kim bilir?... Cihanda neler olmaz ki... Az daha yaşarsak anadan doğma hekimler, şairler, edibler de göreceğiz. Fakat... Hay Allah iyilik versin... canım bir türlüdür dur bir kere daha okuyayım bakayım..."

Vahid bir kere değil iki defa okudu: "Canım işte herifceğiz dip diri yazmış bırakmış. Yalan olamaz a... İşte 27 yaşında diyor... Peki ama... Aması maması böyle.." Vahid şu "17 yaşında edib" tasvirine gülmekden bir türlü kendisini alamıyor idi... "Canım olur şey mi bu?...İnsan daha onyedi yaşında kalem tutmasını henüz yeni öğrenmiş olur... Bahusus ya baliğ olur ya olmaz... Hiç nasıl olur ki... Canım hik•ye bu hik•ye bunda garaz tasvir olunacak, intikam tasvir olunacak muhabbet tasvir olunacak, ahl•k tasvir olunacak eşhas-ı vakanın her nev-i hissiyatı tedkik olunacak... Bilmem ne olacak, ne olacak... Ey peki 17 yaşında bir "nevreste" bu tadkikatı ne zaman icra itmiş olabilir? ... Masal mı? Masal yazmak için de yine bir kariha ister... Hiç nasıl olur 17 yaşında bir çocuk!..."

Vahid bir türlü inanmak istemiyor idi. Adeta Hekimz•de Necib Nizameddin Beyi "bir "edib-i muhayyel" olmak üzere telakki itmekde idi.

Hele bir görelim şu edibba meşhurenin mütal•aları nedir?... Karariyle fıkra-i ihbariyenin alt tarafındaki yazıları satır-be-satır kelime-be-kelime harf-be-harf gözden geçirmeğe başladı ki gözlerinin izi şöyle bir karaltı teşkil eyledi:

"Üstad-ı mükerrem münşi-i mesiha-dem şair-i ateş-zeban edib-i yek-taz-ı zaman Safvet Bey Efendi hazretlerinin çekide-i kalem-i nav-danları olan takriz-i ¥li-i bi-hemta-yı sihr-i aferinaneleridir.

"Kudret-i beyan ki bir mucize-i feyz-i lisandır tecelli itdiği natıkayı mağbut-ı ebkar-i efkar eder. İşte on yedi yaşında bir nevrestede arz-ı ihtişam eylemişdir. Bahtiyardır alem-i edebiyat ki hame-süvar-ı meydan belagat olan böyle bir tıfıl-i hekime mazhar olmuşdur. İnsan bir kere şu edib-i lebibin sinnini düşünür bir kerede zade-yi tab-ı selimi olan ebkar-ı dakayık-ı maaniyi meftunane tamaşa ederse bu kudret ve ulviyete karşı izhar-ı hayretden başka bir şey yapamaz... O kudret-i beyan ve icaz-ı belagata mütehayyir olup kalmalıdır... Necib Bey Efendi benim itikadımca bir edib-i feriddir. Eserinin takdir-i meziyyet ve kıymetinden ben izhar-ı acz iderim. Kariin-i kiram göreceklerdir ki şu eserde pek büyük bir kaç fazilet vardır."

"Birincisi ulviyet ikincisi vasat-ı kariha üçüncüsü revnak-ı tasavvur dördüncüsü suhulet-i tasvir beşincisi kudret-i beyan altıncısı..."

Vahid artık patlayacak idi. "Canım bu ne kadr-ı dil. Bu ne kadr-ı dil..."

Gitdikçe su-i zannı artmakda idi: "Edib-i muhayel vesselam!" Fakat merak bir türlü bırakmıyor idi ki:

"Altıncısı ve en mühimi nezaket-i hisdir. Şu eseri başdan aşağıya kadar okuyup da dakikalarca dakikalarca değil saatlerce

saatlerce değil günlerce..." Vahid öfkesinden çatlayacak idi: "Günlerce değil, aylarca, senelerce, asırlarca, kurunlarca, milyon senelerce, milyar senelerce, ebediyen ebediyen..." sözlerini homurdanmak suretiyle ilave etdi. Fakat yine devam gösterdi:

"Vakf-ı tefekkürat olmamak mümkün değildir. İşte bu kudret eserin muhtevi olduğu hissiyatın nezaket ve rikkatinden neşet etmektedir. Ben bu eseri min gayr-ı hadd-i takdir ederim. Sahibi olan edib-i nev-resteye arz-ı ihtiramat ve tekrimat eylerim.

"Güya eseri tashih ve tadil idecek imişim. Estağfurullah! Böyle bir harika-ı edibiyeyi tashih şöyle dursun tenzire bile kadir değilim...Sade bir şair-i maderzad olan bu küçük edib-i hekimi huzur-u edibbaya takdim ile kesb-i mübahat ederim.

Vahid gazeteyi elinden fırlattı atdı. Hiddetinden ayakta gezinmeğe başladı: "Bu ne demek, bu ne demek?... Bu erbab mütalaayı taglit etmek. Adeta aldatmak... On yedi yaşında bir edib-i hekim ha!... Poh!... Nam müstear, şahs-ı muhtefi!... Bunu kim anlamaz... Kim anlamaz..." Hele şu fikr-i heyecanını teskin itdi: "Hiç şüphe yok ki edibbamızdan birisidir. Namını gizliyor...Kendisini çocuk gösteriyor... Bu da yeni moda olmamalı... Bakalım görürüz a, görürüz a..."

Bu günkü nüshaya şu kadarcık konulmış altında "Bakiyesi sonra" denilmiş idi. Vahid zaten şu "bakiyesi sonra"lara kızıp durmakda idi; Hele bu gün daha ziyade kızmışdı: "Bu da iş... (Bakiyesi Sonra) diye kesip atarlar... Güya çok bir şey yazmışlar gibi... Öyle ya erbab-ı mütalaa yarına kadar merakdan çatlasınlar... Oh ne iyi... Hem gazetenin satışı eksilmez... Ala Ala..."

Vahid şu hikayeyi heman bir hamlede okuyup mezityyetini takdir etmek iştiyakında idi; fakat muazzeb muharrir, kafir

"Bakiyesi Sonra" yı basdırıp savışmış gitmiş idi... Naçar yarına kadar beklemeğe mecbur oldu... Bu gece mehafil-i edebiyenin sermaye-i kil u kalı hep şu "Seyyie-i Tesamüh" hikayesine dair idi.

Bin rivayet deveran etmekde idi. Kimisi Necib beyin -Asım- beyin kendisi olduğunu zannetmekte, kimisi bu zannı "Yakın" derecesine çıkarmakda ve hele şuunat-ı edebiyece vüsuk-u kamil davasında bulunan -Fikri Efendi- "Tercüman-ı Ahval" mürettiblerinden bir dostunun ifadesine atfen "Seyyie-i Tesamüh" müsveddeleri Asım Beyin hattı-ı destiyle yazılmış bulunduğunu temin eylemekte idi. Bazılarıda bu eserin doğrudan doğruya Safvet Beyin mahsul-u kalemi olduğuna hükm etmekte idiler.

-Vahid- arkadaşı Sabri-ye diyor idi ki "...Hım?..., Safvet Beyin bir oyunu mu dersin?..." Sabri bir türlü tasdik edemiyor idi: "Mana ne?" Mana mı? O manayı Vahid anlayabiliyor mu idi ya! ... Safvet kadar nam ve şan kazanmış olan bir edib-i celil çocuk kıyafetine girmeye ne lüzum görsün?-Kadri- ise "17 yaşında bir edibe" inanmakda bir mahzur görmemekde idi: " Büyük adamlar çocuk iken de büyükdürler".

(mabadı var)

Nabizade Nazım.

ŞERAİT-İ İŞTİRA

Senelik	Altı Aylık	Üç Aylık		
100	55	30	guruş	dersaadet içün
120	65	25	guruş	vilayet içün
25	14	8	frank	memalik-i ecnebiye içün

(LEFT-HAND SIDE)

Gazetemizin umur-ı idare ve tahririyesine müteallik mevad içün Müdür Ahmed İhsan Beye müracaat olunur. Her türlü mekatib mumaileyh namına olarak matbaaya gönderilmişdir. Gazete idaresi matbuata müteallik her türlü siparişi deruhde eder.

(RIGHT-HAND SIDE)

Gazetemiz fünun ve sanayie ve meslek-i mahsusuna aid her türlü makalatı maalmemnuniye derc eder. Derc olunmayan evrak iade olunmaz. Vilayet-i şahanede gazeteye aid hususatı deruhde edecek vekillere lüzum vardır. Talib olanların müdüre müracaatı mercudur.

(THE SUBTITLES)

Taşradan abone bedelatı bu sene suretinde gönderilmelidir. On guruşdan yukarı irsalat içün posta pulu kabul olunmaz.

Taşradan her kim taleb ederse gazeteden bir nüsha numunelik meccanen gönderilir.

!!! Aboneler içün mucib-i istifade- ilan !!!

ÇİNDE SEYAHAT-HEVADA SEYAHAT

Jul Vern'in eşherr asar-ı fevkaladesinden bu iki roman musavver olarak tercüme ve neşr edildi. Birisi 20 ikincisi 17 buçuk guruşa satılıyor. Gazete abonelerine yüzde on tenzilat icra olunur. Taşraya beheri içün yüz para posta ücreti alınır.

BİR KADININ RUZNAMESİ

Müteveffa Oktav Feviye'nin eşherr-i asarında olup Ahmed İhsan Bey tarafından tercüme olunan bu roman yedi guruş fiyatla satılır.

FENNİ EĞLENCE : GÜLLE - MUMYANIN İZDİVACI

"Balodaki Gülle Mumyanın İzdivacı" ünvanlı eserler 40 para fiyatla satılmaktadır. Gayet gülünç ve istifadeli olduğundan tavsiye ederiz. Taşradaki gazete abonelerinden posta ücreti alınmaz.

TUHAF BİR HANE

Avrupa meşahir-i hikaye nüvisanı miyanında gayet mudhık asar yazmakla teferrüd etmiş olan meşhur Paul de Kok'un asarından olan bu roman güzel kağıt üzerine nefis surette tab olunmuş, yedi guruş fiyatla matbaamızda ve her kitapçıda satılmaktadır. Taşradan arzu edenler, bedeline iki guruş posta ücreti ilave eylemelidir.

İLAN

MEKTEP TATİLİ

91 resimle müzeyyendir. Jul Vern'in asarından olan bu roman dahi Ahmed İhsan Bey tarafından tercüme ve matbaamız marifetiyle neşredildi. Fiyatı 40 guruşdur. Gazete abonelerine yüzde on ikramiye edilir.

HERMİN

RESİMLİ LATİF ROMAN

Alexander Duma zade'nin •s•r-ı meşhuresinden olan bu romancık bu defa Ahmed İhsan Bey tarafından tercüme olunarak nefaset-i tabile meşhur Alem matbaası maarifetiyle neşr olundu. Fiyatı yüz paradır; taşradan üç guruş alınır her kitabçıda bulunur mütercemi Bab-iali civarında Alem matbaasıdır.

ASYA-İ ŞARKİYE SEYAHAT

Bir Türk seyyahının İstanbul'dan hareketle masrık-ı Asya'ya vuku bulan seyahatindeki olan meşhudatını havi mektublardan müteşekkil latif bir seyahatnamedir. Beş guruş fiyatla matbaamızda satılmaktadır.

GİZLİ ADA

Jul Vern külliyat-i latifesinin serefrazı olan bu harikulade roman eczası 16 mücellidi 25 guruş fiyatla matbuamızda satılmaktadır. Gazete abonelerine yüzde on tenzil ile verilir. Taşradan üç guruş posta ücreti alınır.

BRUSTAYA SEYAHAT

Erbab-ı kalemden İbnü'l-Celal Sezai Beyin bu ünvan ile manun eseri nefis suretde tab olunarak yüz para fiyatla matbaamızda satılmaktadır. Taşradan arzu idenler üç guruşluk pul irsal buyuralar.

Alem Matbaasında nefis kartvizitler tab olunur, hurufat ile 8 guruşdan ve taşda yirmi guruşdan itibaren 15 ve 30 guruşa kadar fiyatlıları vardır. Taşradan sipariş vuku bulursa dahi kemal-i itina ile bila-izaa-i vakt gönderilir.

BİR AKTÖRÜN MİRASI

Fransa müşahir-i muharrinden (Pon Son) enfes •s•rından bulunan bu roman 8 guruş fiyatla matbaamızda satılmaktadır.

YERALTINDA SEYAHAT

-Seyyah-ı Hindistan-

Esası fenne müteallik olmak üzere roman yazıp erbab-ı mütaalayı hem müstefid hem mütelezziz eden meşhur Jul Vern'in seyahat-ı harikulade ünvanlı külliyatı adadından olan b•l•daki ünvanı haiz fevkalade latif ve nazar-suretde musavver roman külliyat-ı mezkure mütercimi Ahmed İhsan Bey tarafından Martın birinci gününden itibaren neşre başlanacaktır, bu romanda Jul Vern garabet-i fevkaladeyi muhafaza eylemekle beraber metn-i hikayeye bir de cinayet-i garibe karışdırmış ve böylece eseri gayet meraklı bir hale getirmiştir, (Yeraltında Seyahat) da İngiltere kömür madenlerinde yaşayıp asla güneş yüzü görmemiş olan amelenin daha doğrusu bir sınıf ahalinin suret-i maişet ve garaib-i ahvali esas ittihaz kılınmış olduğundan mütalaasını bil cümle tarafdaran-ı asar-ı nefiseye tavsiye ederiz. Roman (elli kıta Avrupadan celeb olunmuş resimle müzeyyendir. Haftada iki forma neşr edilerek iki ayda ikmal dilecektir. Tekmiline abone bedeli on beş guruşdur, neşirden sonra yirmi guruşdur. Merci-i Bab-ıali civarında Alem Matbaasıdır.

Gazeteye konulacak ilânatın satırı bir guruş, tekrarı halinde 20 paradır.

نومرو : ۱

ثروت فنون

ادبیات ، فنون ، صنایع ، تراجم احوال ، سیاحات ، رومان

برنجی سنه

وسائره دن باحث اولدیغی هرهفته پنجشنبه کونلری چیقار

مصور عثمانلی غزته‌سی

محرر رئیس مسئولی : احمد اصاده

اداره خانه‌سی : درسعادت — ابوالسعود جاده‌سی نومرو ٥٤

نسخه‌سی ۱۰ پاره‌در

شکران — استانبول پوسته‌سی — تشوئات مدنیه فنیه — ایکنجه ، معلم ایله طالبه محاوره‌سی — ازمیر — تریسته — اوده‌سا — اوقتاو فونیه ، موسیو قریسپی — سیئة تسامح (رومان) — [رسملر] سرلوحه ، ازمیر قوردونی ، تریسته نیان وچارتسوسی ، اوده‌سا وییوك حردیونی ، موسیو قرسپی ، اوقتاو فونیه

استانبول

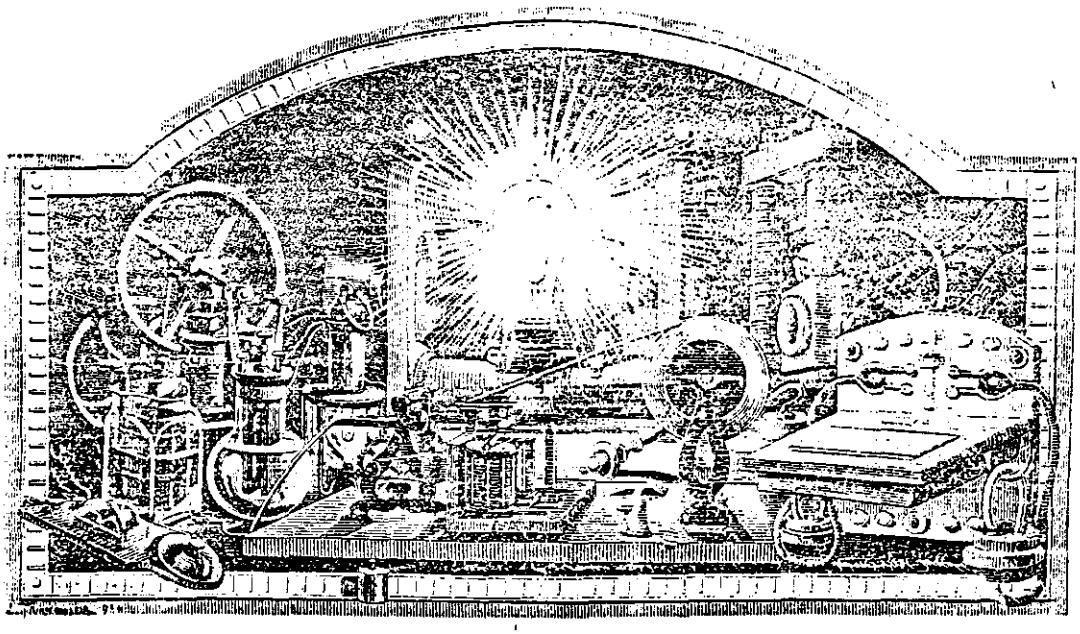

« شکران »

تأسیسنه موفق اولدیغمز « عالم مطبعه سی » شرکتنك یوم عقدندن بری بوکون تمام برسنه مرور ایتمشدر. مطبعه‌مز بکن سنه ولادت باهر السعادت حضرت خلافتپناهی یوم جلیلنده کشاد اولنه‌رق اوروز میمنت بروزده مطبعه‌جیلغه ابتداری کندیتزه مدار فخر وفال خیر عد ایلمش ایدك . ایشته اویوم معززدن تمام برسنه صکره . بنه ولی نعمت اعظممز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك وجود پرسود هما یونلرینك مهد ترقی بی درخشان ایلدیکی روز مسعدت بخشایه مصادف اولان بوکون دخی برمصور خزینه نشرینه ابتدار ایلیورز . طبیعیدرکه بتون تلاملرجه فوز وسعادت آنی اولان بویله مقدس برکونده شروع ایدیلن ایش‌ده مظهر موفقیت اولمقلری [illegible] مطبعه‌مزك یوم کشادندن بری ارائه ایتدیکی آثار ترقی ، مساعیٔ صنعتکارانه‌یه اویله یوم مقدسده [illegible] یتدیکندن متولد بولنمیورمی ؟ الده ایده بیلدیکمز معلوماته ، تحصیل ایلیه بیلدیکمز علم ومعارفه [illegible] عده سیله مسرور اولدیغمز آثار تشویق وترغیبه هپ اوشهریار معالی کستر افندمز حضرتلرینك سایهٔ حمایت وریهٔ جناب پادشاهیلرنده نائل ومظهر اولمش ناچیزلردن بولندیغمز جهتله پادشاه کمالات پرورمزه عمرمزك صونك آنه قدر ازدیاد شوکت واجلال دعاسی ایتمه‌ك بنه حتیله ایفای وجیبهٔ ذمت ووظیفهٔ عبودیت ایده‌مامش اولورز . بوملك دولتك الی یوم القیامه دوام وبقاسنی تأمین ایچون حق تعالی‌نك براحسان مخصوصه وعصر ملوکانه‌سی عالم اسلام ایچون برصباح الخیر ترقی اولان شهریار دیانت پرور پادشاه بحروبر، خلیفهٔ فخر الانام افندمز حضرتلرینك الی آخر الدوران اریکه پیرای سلطنت وشوکت اولمقری دعای مفروض الاداسنی ازدل وجان ادا وایفایه مسارعت ایلرز. انشاالله سایهٔ معارفوایهٔ جناب خلافتپناهیلرنده دهاچوق آثار ترقی ومصادقت ابرازینه میسر وتمرمز اولدجه هرسنه بویوم سعادت وترقینك تبریك وتسعیدینه موفق اولورز آمین ومن الله التوفق

پادشاهم ولی نعمتم کیمسی یوق
نوره غرقه ارنی آسمانه زمین
رائحهٔ اولی فحشاء عنبره

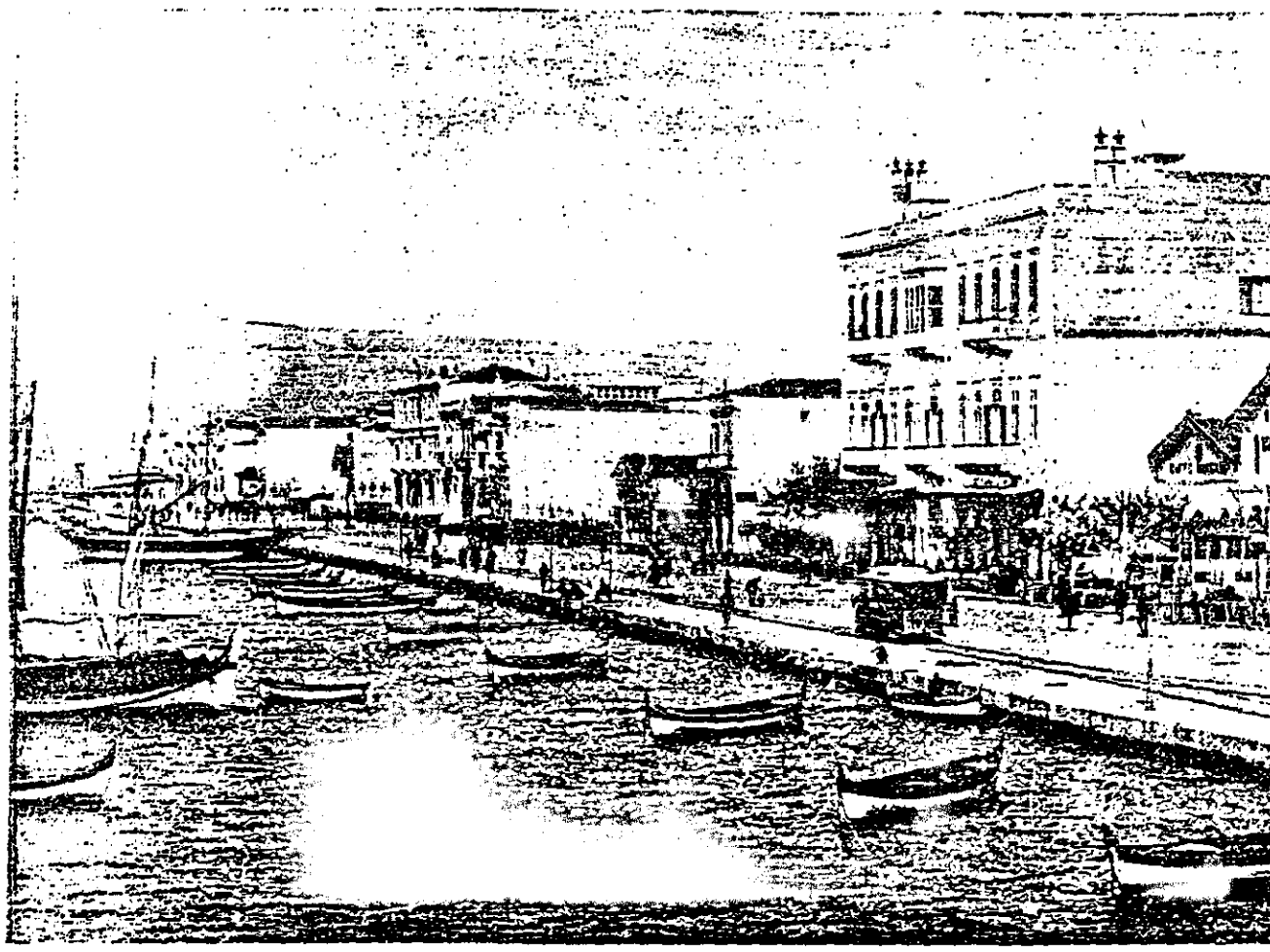

ازمیرفوردون بویو

مز اولان بالجمله مقالات صیر مسئولکدر

استانبول ۱۴ مرت ۱۳۰۷

استانبول پوسته‌سی

ه‌مزده محترم‌قارئلره. هرهفته استا-
اغلی حقنده برفکر اجمالی ویره‌جك
ن محبیدرکه ، موجب تنویرلری
هله طشره‌ده اولانلرك تمنونیتی
،جکمزه شدیدن قانعز .
ده اولانلره کلنجه کر ایچلرنده
دیغم یرك عالملرینه واقفم ادعاسنده
ایسه (استانبول پوسته‌سی اوقو-
ت ایتمك کندی الزمه)در. امید
شقه ستونلرمزده بیستدکلریمی
رارلرده بولهمزسه‌یکی غزته‌نك
کنه ویرسونلر . نقصانی نظر
تسونلر ، زرا اونر عفوخصو-

صنده سمیح داورانه‌دقجه بزده‌کی غیرت‌ده
آرتمه‌جقدر .

غیرت دیدکده خاطره کلدی . هر
درلو ترقیات مادیه ومعنویه‌نك مسبب
مخصوصی اولان بوخاصه‌یی بتون ارقداشلر-
یمزده کورمك ارزوسی بن‌ده پك شدیددر.
غیرتی وغیرتورلری سوه‌رم .

طائفهٔ غیرتله وجوده گلش آثاره نظر
تقدیر وتحسین عرض ایتمك المدن گلز .
غیرت هربرده کندینی گوستر . اویرلرله
برابر الك زیاده‌سنی عالم مطبوعاتده کورمك
ایستررم . عیب دگل آ ! انسان صنعتی سور .
مسلکنه مشتاقدر . هله بزم محبت واشتیاقم
حدسزدر . یگانه آرزوم عنایت ربانی ونطف
پادشاهی‌یه مظهر اولهرق محرم اولدقجه
وظیفهٔ نشرده دوامدر . دوامده نه‌ایی
شیدر دگلی ؟ ذاتاً دوامسز . بیاتسزغیرتده
نه مزیت واردرکه ؟ ثباتسزلق شائبه‌سندن
معرا اولان هرغیرت اهمیتسز اولسه‌بیله
الك مهم ، فقط خاصهٔ دوامدن محروم غیرتدن
پك کیری قالیر .

دوام وثباتدن بحث ایدرکن کوکم ،
سنه‌نك شوموسمنده نادراً تصادف اولنان
طاتلی ولطیف گونلریمزك ده دوامنی ارزو
ایتدی . اون گوندر شهریمزده‌دوام ایدن
لطافت‌هوا حقیقةً فوق‌العاده‌در . سوقاقلرك،
جاده‌لرك — عادی زمانده غلبه‌لکدن محروم
اولانلری‌ده داخل اولمق شرطیله — گو-
ستردیکی جوش وخروش بوسوزی اثبات
ایدر .

قیشك ثقلت بخشا اولان قراناق گو-
نلرنده . انسانی صیقان اوزون گیجه‌لرنده
اولرده محبوس قالان نظر ربا چوجقلریله
ضیای شمسك وصاف‌هوای نسیمنك لذتیله
تلذیذ نظر ایتمك اوزره سوقاقلره دوکو-
لمشدر .

الك بیوكی اون ایکی یاشنده واکثریتله

آباد محلرده یپ اوزرنده آتلامق ،
وشمق کبی اجرا ایتدکلری طاتلی
ذری تماشا حقیقةً خوشجه‌در .
ونلر آرمسنه اوتده بری‌ده طوپاچ
ن حیلازلری ضبی ادخال ایدهم .
کتب فراریسی کوچوك سرکشلره
حت ویرلمك لازم کلهجکی سویلمکه
زوم اولدیغندن ایفای وظیفه‌یی
ه براقیرم .

کوچوك یاشده عطالت وحشریلکه
ن حیلازلری دائرهٔ وظیفه‌یه دعوتی
ه براقدیغم کبی بو نسخه‌لق سوز .
شورا ده کهرك قارئلره مسیره‌لر
دنی ویرمك همتی‌ده ناظم بکه ترك
م .

§

ویك ایله حسن ابتدا فال خیر عد
ی ؟ اویله ایسه تقویملره کوره
بانك اوتجی جمعه ایرتسی کیجه‌سی
ی ساعت بشی یکرمی بش دقیقه کچه ،
بان « نوسال جانی » سزه تبریك
.

ریورسکز یا . . . « پوسته » مز
ر نوروز تبریکی ایله باشلادی .
لله کله‌جك نوبهار هفته‌سی سزی
دها نشه‌لی برتبریك ایله قارشیلارم .
قیش قارلی ، تیلی صوق هوالرده
بازار کوندوزلری جالغیجیلریمزك
اق » و « نهاوندن » شرقیلرندن ،
ی « ختنده خانه » نك صوق صوق
ندن بیقمش ، صیقلمش اولان
:

صل بهاران ! مایهٔ آرام وخوابمین ،
اطرم ، کم دل پر اضطرابمین .
تیله ایشته هپ بوکونلری اوزلکده
.

کزیرو قشر قسوت ، آلتنده صیقشمش
لان « نشه‌لر » طوپراق آلتندن
قلیزلر کبی برقاچ کون ایچنه
روب بوی آشه‌ردی .

اوح ! . . . نه کونش ، نه هوا ، نه فرح ،
نه جنبش ! قیرلر ، وادیلر ، طاغلر ، مشجرلر ،
درهلر ، دکزلر هپ جانلاندی .

کچن کون مهرداردن موده‌یه ایندم ،
برصاندالله بندم ، قنار باغچه‌سنه کچدم .

قالامش کورفزی حوض قدر راکد ،
آینه کبی براق ایدی . صندالك شپر شپر
صویی پاره‌رق نازان نازان کیدیشی نه قدر
ذوقه کیدیور ایدی .

قنار باغچه‌سی اوقسوت افزا سرولریله
برابرینه غایت پارلاق ، غایت شفاف برهوای
لاجوردفام ایچنده . یازین بوراسنی کزمك ،
اوطورمق ممکن اولمیه‌جق درجه‌یه کثیر .
مکده اولان « توز قاصرغه » لرندن تمامیله
آزاده ، بر « جامهٔ سبزینه » بورونمش ،
شیرین شیرین « تبسم نما » ایدی .

قادیندن ، ارککدن ایچه خلق وار .
ایدی .

هله جمعه کونی حیدر پاشا جایری
ذوقجویان ایله مالا مال ایدی .

بو کبی ذوقجویان استانبولزده
براکثریت عظیمه تشکیل ایدیور .

هرسنه حلول نوبهاری متعاقب مشهور
مسیره‌لره کتمك موده حکمنه کیرمشدر .

جمعه ویابازار کونی ساحلین یاناقدن
قالقدیکزمی ، هواده کی کشایشه ، کونشده کی
نشئه‌یه قارشی ایچکزده برکزمك هوسی
اویانیر .

جایرلق برنره آرایه ایله کیدیشده یدی
سکز مجیدی‌یی کوزدن چیقارمق وار .

قایقله کیدیشده‌ده بالفرض بنم بوپازار
یاپدیغم کبی کوچیدن بنه‌جك ایسه کز
برنجی ساعت قدر « دنکی » بوزمق
قورقوسیله هیچ تبرکسزین بوزولوب
معذب اولمق . قایقجیلرك تحمیلکی یوزندن
« قایق بندیرمك » هله عودت ایده‌جکز
زمان قا . . . ساعتلرجه آرامق کبی
محذ . . .

. وقکزی واپورك
. . . محکوم ایتمك الکزدن
. . . . . صافه بو شکل اباغکزدن

کلیرسه مسیره‌یه واپورله کیتمك دها
لیدر .

بیکیری حسابه قاتمایورم ، چونکه سز
استدیکلکز یره قدر صاغلام صاغلام کو
روب کتیره بیله‌جك حیوانی استابوا
بیهوده آرامش اوله‌جقسکز . . شمدید
خبر ویره‌یه‌ده نافله اوزحمته کیرمیکز .

کوپریدن شرکت خیریه واپورلریله
بوغاز ایچنه . ادارهٔ مخصوصه واپورلر
قاضی کوینه . قنار باغچه‌سنه ، آطه‌لره قدر
کیتمك‌ده دوبولور اکلنجه‌لردن دکلدر .

مادامکه شرکت خیریه وادار
مخصوصه واپورلرندن بحث ایتدم ، صره‌سی
کلمشکن شونی سویلیه‌یم .

شرکت خیریه واپورلری بوهفته‌دن
اعتباراً طولوباز اوستی موقملرینه
« تنته‌لدیلر » فقط بوموقملر یاز مشتریلری
مقدارینه متناسب اوله‌جق وسعتده دکلدر .
فرض ایدیکزکه پازار کونی کوپریدن
ساعت دردی چاریك کچه حرکت ایده‌جك
پوسته ۱۹ نومرودر .

خلق بیلت براقه‌لرینه هجوم کوستر
یور . بش یوز یولجی وارکه هیچ اولمازسه
ایکی یوزی « موقعجی » . یوازدهای ۱۹
نومرولی واپور نره‌سنه صیغدیره‌جق ؟
— بونك چاره‌سی ؟

اویك قولای : پوسته‌لری آرتیرمق .
هله کلوب قالقه‌جق پوسته‌لر یولجیلری
ایچون ایکی دلیکلی برتك براقه‌دن بیلت
آلوب‌ده واپوره یتشمك ممکن دکل . . .
بونك‌ده چاره‌سی هرحرکت ایده‌جك پوسته
ایچون هربراقه‌دن بیلت ویرمك .

ادارهٔ مخصوصه واپورلری‌ده بوهفته
یوقاری موقملرینه نقله کردیلر .

ایشته کوریورسکز که بوهفته‌نك
اکلنجه‌لری ایچه لطیف .

آز قالدی خاطرمده اولان شیلردن
بریسنی اونوتمه‌جق ایدم ،

خبریکز اولسون که بوهفته آتیده‌کی

اختصاصدن

...روت فنون ، بوگونکی نسخه ایله
...سنهٔ نشریاتنك یکنجی آیی ایله
...لهرق اون ایکنجی جلدینه مباشرت

...روت فنون ، بدایت انتشاری بولدیغی
...ن ۱۳۰۷ تاریخنده مصادف اولمغله
...کوتلندن بری بتمه تعلی هیچ بر هفته
...نشریه سنده انقطاع کوسترمیوب
...ن بری کذران ایدن تمام ایکیوز
...یدی هفته ده منتظماً ومضرداً بر
...ر وکیندکه حجمی توسیع ومندرجاتی
...تزیین ایدرك بوکون ایکیوز سکسان
...سخه سنی ایدیٔ مصنفین کرامه تقدیم
...ب فخر ومسار ایلیور . همان جناب
...موفقیتمزی بردوام بیورسون .

* *

...سنهٔ کامله ۵۲ هفته اولق حسبیله
...سنه سنی ۵۲ واتی یتمش ۲۶ نسخه اعتبار
...آیونده مرت وایلنون اعتدالیه مصادف
...سرمدن بخود هرده روی ابتدا ایدن
...ایدیلیر : بونه ارتان ذوات پوسته ده
...رق کندیلرینه وارد اولیان نسخه لری
...ایلدیرولرسه تکرار تقدیم اولنور .

* *

...ده ایکی دفعه تشکل ایدن جلدلر ادارهٔ
...یله منتظماً تجلید ایدیرلمکده در . تجلید
...م مصوری ـ تصحیفه زی اعتباریله ـ بر
...وب تجلید و قسم سیاسی تجلیدلریی دخی
...زتیب ایله جلده تقسیم ایلك لازمدر .

صاحبهٔ ادبیه

ـ ۱۴ ـ

...لایبورز . بر چوق شیلر
...ن شاعرانه بر طرز خصوصی ـ
...وسیور . هفته اوقومه ...
...ده ... ایدیلیر .

محلات . برچوق مؤلفات بد... که دفعات ایله
...صیه‌ده رق آثار قیمتدار . معروف شاعر ومزین
...حیرلرایچنده برچوق کتبخانه‌لرده بولنیور ؛
فقط بوسوسلو کتابلردن قچیدلمسی مثلا
اوچنجی دفعه اولهرق بر دهشتلی اوقوتمق
اوزره ـ تماشاکاه آراه واحدی شهری
اولان ـ اوابشامه‌لی ، اوتمش جلد کتابدن
جیقارلمق شرفی احراز ایدیور .

آه برکتاب ایچون موقع مطالعه‌دن
دوشمه‌مك نه‌یوك سعادتدر ! .. تفتیش ،
لغاتنامه‌لر ، قانون مجموعه‌لری ، درس
کتابلری مسئله ، فقط محصول قلم نامه
دنیانك هر طرفنده هرکون بلا توقف
وجوده کتیرلمکده اولان بوتون اوزرق
مطبوعه‌دن مجبا قاچمی او سعادته مظهر
اولیور ؟ مجبا قاچی ـ طاشیدن بر هیکل
قدر اولسون ـ محرریلك تمادیٔ شاشه
خدمت ایلیور ؟

واقعا بر مؤلف مقتدرك « اکمل
آثار » ی دیلمه شایان بر تألیفی واردرکه
فرنکلر « شه‌دوور » تسمیه ایدیورلر ،
بویله هرزمان اوسعادته نائل ، اوخدمته
قابل وکافل اولهمیور . مع مافیه « بر اکمل
آثار » وجوده کتیرمش اولمق اینه آزموفقیت
دکلدر .

او موفقیت نصل حاصل اولور ؟ دها
صریحی ، اویله براثر وجوده کتیره بیلمك
نه کبی شرائطه متوقف ومحتاجدر ؟ ..
ایشته بوسؤال یازی یازان ، یازدقلرینی
اوقونمق ایسته‌ین هرغیرتورك ذهنی کوتلرجه
یورمش ، امیدینی خیالنی کوتلرجه
اوزمشدر .

+ دقت ایدیله‌جك اولورسه الاکحصولدار
قریحه‌لرك ، الك شهرتلی قلملرك ـ اواهراطور
تشکیل ایدن ـ انرلرندن یوزده طقسان
بشی ترکره اوقوندقدن صوکره بر دها
اوقونمق یوزدن کوشهٔ نسیانه آتیلیور ..
اوقدرکه انسان بر انرلر انحسابنك
قصیر اولدیغنی دوشونه‌رك توجه‌ات تفتیش
دائره‌سنه شاشیریور . مثلا
...کتابلرینك آخر...

غزنه‌یه تفرقه یدمش .
نشر اوونه‌یه باشلایجه ...
برنسخه‌سی ۵ یدمش
اوتوشش ، یله بردنه ...
جلدتش . ...
شیمدی کوسه ...
اوحوز چیقمیش . قصیده ...
عددی کاغده ، غزته ...
اولدیغندن ضوردیغی برد...
بونه ایچون ؟..

شونك ایچونکه مؤلف ...
قریحه‌سنه کوتلش ، ...
حسن تلقیسندن ، سهولت ...
ایدهرك ، حتی انکه قلم آلمه ...
سویله‌مش یازدیرمش ، ...
فکره حاجت کورمدیکی ...
برکوز کزدیرمه‌یی ده ...
مسوده کاغیدی اتدن ...
مصححه ، مصححدن ...
موزعه ، موزعدن ده ...
ـ عادتا بر ماکینه‌دن دیکر ...
کی ـ کچمش ، آرده ...
باشقه ...
ایسه ...
اله کچردکلری شو کتابك ...
صحیفه‌سنی بر حمله‌ده ...
بیلمك ایچون اون اون ...
زمانلرینی اوسته صرف ...
فکراً براستفاده‌ده ...
کیندی ، قاله قالمشلر . نهایت ...
ویریلن باره بوشه کیتمسین ...
کاغدلرینی تجلید ایتدیروب ...
برر کوشه‌سنه یرلشدیرمشلر ...

تالیف اولونده بر چوق آرقه‌داشلریله
برابر چوروبه طوررسون ، مؤلف اوقوندن
کونه تجدید قوتله برجیل اثر دها وجوده
...
...
...
...

لا — توسالکزی تبریك ایدن
ت فنون » ؟
ثانیاً — مرصاد ؛
ثاً — رسملی غزته ؛
نو ظهور اوراق حوادثك نور .
خصالی تعقیب ایتمی فیض ترقیه
اولانلر ایچون بر بشارت جدیه عد
سزادر .
حالده سزی تبریك ایدرم .
ط مزده‌می‌ده ایسترم . . نه‌می ؟
« تبسم متشکرانه » . . بونده بیلنمیه‌
وار ؟

شؤنات

مدنیه — و — فنیه

فریقایی برباشدن برباشه ایلك دفعه
ایدن آدمك انکلتره‌لی له‌وینغستون
عمومیت اوزره سویدلر . شو
ادره آفریقایی باشدن‌باشه ایلك دفعه
یدن پورتکیزلی (هونوراتو دوقو .
رکه سیاحت واقعه‌سنی له‌وینغستو .
اللی سنه اول اجرا ایتمشدر .
شقه پورتکیزلینك ایلك سیاحتله
احنك سفری آره‌سنده دیکر ایکی
سیاح بولندیقدن له‌وینغستون
نجه دردنجی درجه‌ی طوتمش

فستوندن صکره آفریقاده آلمان
(رولفس) طرفندن بشنجی .
میلاديه‌سنده انکلتره‌لی (قه‌رون)
لثنجی سیاحت اجرا اولنمشدرکه
کره بریزی ولی ایتمك اوزره
احت دها اجرا ایدلمشدر .
اون التی یه ابلاغ ایدن شو
سیاحتك ایکیسی آفریقا قهرمانی
انه‌ی) [*] کدر .

فرانسه عدلیه نظارتنك نشر
ایتدیکی استاتیستیقده ایچه شباین دقت معلو
مات کوریلیور . تکمیل فرانسه داخلنده
بهر یوز بیك نفوسده اون درت کشی
جنایته اتهام ایدلمشدر . تحصیل معارفك
تعمیمیله اوقومق ویازمقدن بی‌بهره اولانلر
یوزده اوتوز آلتی نسبتندن تاوزده یکرمی
ایکیه قدر ایچمشدر . کذلك برسنه‌ده اعدام
ایله محکوم ایدیلان یکرمی سکز کشیدن
اون طقوزی مؤبداً کورکه کوندریلوب
طقوزی اعدام قلنمدر .

روسیه حدودندن پارسه قدر یایان
اولهرق اجرای سیاحت ایدن ملازم وینتر
بوکی سیاحت مراقلیرندن موسیو سیلون
دورلونه ایاقلق دیللان دیرکلری طاقوب
اودیرکلرله مسقوفیه قدر یوریوب کیتمك
هوسنی اعطا ایتمشدرکه اخیراً پارسدن
حرکت ایتمش اولان بوذات یومیه آلتمش
کیلو مترو مسافه قطع ایده‌جك عندالحساب
قرق کونده منزل مقصودینه واصل اوله‌
جقدر .

اجرا ایدیلان برحسابدن تحقق ایدر
پیورکه لوندره ده تایمس نهری اوزرینه
آتلمش ٤٨ کوپرو و ٧٥ تیاترو . ٢٢٠٠
بوسته وتلغراف شعبه‌سی ٥٤٧٤١٠ خانه
١٤٧٠ کلیسا . ٢١٠٠ خسته خانه . ٧٦٠٠
بیره‌خانه . ١٨٠٠ قهوه‌خانه . ٥١٠ اوتل .
٣١٠٠ اتمکجی . ٢٥٠٠ قصاب . خانه‌لرده
کرك ارکك کرك قادین ٢٢٦٠٠٠ خدمتکار موجود بولنیور . لوندره خلقی
سنوی ایکیوزبیك جوال اون . التمش بیك
خنزیر . درتیوز اللی بیك اوکوز . بریچق
میلیون قویون . سکزیچق میلیون طاوق و آو
٢٢٠ میلیون مختلف بالق . و ٥١٠ میلیون
استریدیه استهلاك ایلیورمش .

لوندره‌ده ٤ ملیون یکرمی بش بیك
نفوس موجود اولوب بوخلق طرفندن
سنوی صرف ایدلنکده اولان مبلغ ٤٠٠ ملیون
انکلیز لیراسی تحمین ایدلنکده‌در .

فرانسه‌نك آلتی یوز یکرمی بیك
یردر . ولایت مذکوره‌ده یتیشان جیم
حاصلاتی سنوی ١٥ ملیون فرانق ز
اولوب اخراج ایدیلان جیجك تقلت
عه‌سنك دخی اوچ ملیون اوچیوز .
بیك کیلوغرام اولدیغی آکلاشلمشدر

پروسیا مجلس مبعوثانه لاجل ا
کره تقدیم ایدیلان مکاتب قانون لایحه
موقع تدقیقه آلق اوزره پروسیا مک
مدیرلری ماغده‌بورغده اجتماع ایدوب
« مکاتب ابتدائیه معارف عمومیه‌نك اس
سیدر » نقطهٔ مهمه‌سی اوزرینه بنای م
کره ایتمش . مکاتب عالیه‌ده فائده‌سز مکا
ابتدائیه‌ده ایسه مضر اولان احتیاط سنه
ینك لزوم الغامی حققنده رأی ویرمشدر

موسیو اوزیریس نامنده برذات ١٨٧١ محاربه‌سنده جنرال بورباکینك
قوماندهٔ ایتدیکی اردویه‌اسویچره طرفندن
ارائه ایدیلان مهمانوازلغك وسیله تخطری
اولمق اوزره یوزبیك فرانق قیمتنده کیو
تلی کوستون برستاتو لوزان شهری بلدیه
دائره‌سنه هدیه ایدلمشدر .

اخیراً وفات ایدن فرانسز مشاهیر
مؤلفیندن اوقتاو فویه وامیل اوژیه‌نك بر
بنه آقادمی اعضالغه مشهور امیل زولانك
انتخاب ایدیلمه‌جکی سویلنیلیور .

معلم ایله طلبه‌نك درس محاوره‌سی

ایکنجی

بوکون سنجه زیاده صمیمی و زیاده مهم
کورینه‌جك برجهت ایله اشتغال ایلیه‌جکز .
مشغول اولهجغمز ماده‌نك عنوانی‌ده (برکنج
قیزك رفیق شفیق) در . کوریورم‌که عنوان
مراقکی دعوت ایلدی . وجهکده مشاهده
ایلدیکم آثار یندن نه دیمك استدیکمی صور
یورسیور . فقط سؤالنه برسؤال ایله جواب
ویرمش اولمق اوزره سکا صوره‌جغم‌که :
— برکنج قیزك رفیق شفیق نه‌در !

فوردون

تریسته

فوردون داخلی

. زیرا سکا صوردیغم شی والده لرك
رفیق شفیقیدر ، قادینلرك ده رفیق
یدر ، بیوك والده لرك ده رفیق شفیقیدر
رزمانده کلش وکلمجك والده لرك .
لرك بیوك والده لرك ! هرصنف ومو
بولنان والده لرك ، قادینلرك ، بیوك
لرك !

— لکن نصل اولیور ؟

— اوت زنکین فقیر وزمنه
ه ده ، قرون وسطاده وزمانمز کلش
ینلرك رفیق شفیق بم صوردیغم شیدر
جله‌سی اوشی سایه سنده اکلنجه ،
لیت ، تسلی ونقطهٔ اسناد بولنمدر .

— لکن نه‌دیرسا ؟

— ارا ، بول .

— بولة میورم . اکلایه‌میورم .

— دور سکا یاردیم ایده‌یم . فقط
رده قوهٔ مخیله که حدودجك ! زیرا
زه که خیالك توسیع ایلدی ، دها

شمدیدن خارقه نما ، اسرار انگیز ، عظیم
الجثه بروجود فرض ایلیورسك ، حالبوکه
بم صوردیغم شی اوفاق ، ضعیف ، ناچیز ،
عادی ، هرطرفه قاریشمش دیلسزدر ،
اوت دیلسزدر ، فقط لسانی اولدیغی حالده
افادهٔ مرام ایلر ، بوسایه‌ده اك معقول
ونصیحت آمیز صورتده ادارهٔ کلام ایدنلره
مرجح بولنور .

— جانم مراقم آرتدی ، دیدیکیکز نه
اولیور ؟

— مراقك آرتدی‌مها ، پکی سویله‌یم ،
ایکنه‌در .

— (حیرتله) ایکنه‌می ؟

— اوت ایکنه . ذاتاً امین ایدم‌که جوابی
طوبدیغك کبی کلیاً شاشیره‌جقدك .

— دیکش ایکنه‌سی ها ؟

— اوت ، دیکش ، قناویچه ، دانتلا
ایکنه‌سی ، مع‌مافیه حیرتکك درجه‌سنی اکلا-
یورم ، باخصوص کونتزده موده‌سنك

کچمش اولدیغنی‌ده بیلیورم . ایکنه اون ز
احتیارلرینك النده قالدی ، کار قی
چالشمز اولدی ، بیلدیکم اویله خانم قی
وارکه‌پارمغنه عمرنده بوکسك طاقمات
محبا ایکنه ، دیکیشدن دها مهم وجه
اولان کتاب مطالعه‌سی درس تعلی
ایچونمی کوشهٔ نسیانه آتلدی ؟ -
ایکنه‌نك الدن آتلمسی زوزکلکه اول
خواهشدن متولد بر نتیجه‌در . ایکنه
مشغول اولمیان قادینلر قدر چوق سویل
تصور اولنورمی ؟ بونتیجه ، برده چالش
عدم تنزل ایله‌باقلمقدن تولد ایلیور ، حا
یاپلمش دیکلمش شیلری صاتون آ
قولایلغی وار ایکن بیهوده یره چالشمغ
نه‌معنا وارایا ؟ ایشته بن هر حالده چالیشو
چالیوب سنی ، قیزلرك دوچار اولد
شو خطا وقصوردن قورتارمق استیور
اعتبار وموفقیتدن دوشمش زوالنی
حقنده سکا فکر حرمت ورعایت ویر

طرفندن اداره وتنور برتر موای موجوددر . بلده درسعادتك ٤٣٠ كيلومترو جنوب شرقيسنده كائن اولوب ولايتك صوك ايستاسيونلرى موجنجه ايكيوز بيكه قريب نفوسى شامدر . نفوس موجودهنك نصفى اسلام ثانى روم متباقيسى موسوى تبعهٔ شاهانهدندر . فضله اولهرق بش بيكه قريب دخى اجنبى بولنور . اجنبيلرك اولدقلرى محلهيه ـ كه قوردون بويندهدر ـ فرنك محلهسى تسميه اولنور . تجارتكاهلرى اولان چارشويه دخى فرنك چارشوسى تسميه اولنور . تجارتك الى بيوك قسمنى قورو اوزوم و اينجير ، پلاموط ، حبوبات ياموق ، ايپك معمولاتى آفيون تشكيل ايلر . ازميرده دول حاضرهنك همان كافهسندن برر شهبندر وواردر .

تاريخلرك ويردكى معلوماته نظراً ازمير ميلاددن ١٠١٥ سنه اقدم تأسس ايتمش وبرچوق دول تاريخيهنك يد ضبطنده بولنوب مكرراً برندن ديكرينه ضبط وتسخيرايله كچدكدن صكره جتمكان سلطان مراد ثانى دورنده فتح بيورينوب ممالك محروسهٔ شاهانه عمادنه ادخال قلنمش وسياسهٔ « آيدين » « صاروخان » « دكزلى » « مغله » و « نفس ازمير » سنجاغلرينى حائز اولوب بوندن دخى آيدينك مركزى دروندن دمير يول مرور ايدن « آيدين » صاروخانك مركزى كذلك دروندن دمير يول مرور ايدن « مغنيسا » دكزلينك مركزى يه دمير يول موقفى حائز « دكزلى » و مغلهنك مركزى « منتشا » در .

ازميرده ابنيهٔ جسيمهدن معدود اولمق اوزره بر حكومت قونغى ، ايكى خسته خانه ، برقشله ، ايكى مكتب برقاچ جوامع شريفه واسكيدن قالمه متعدد خانلر واردر . ليمانك ايكى جناحندهكى قارشى يقه ، كوزتپه قره طاش محلهلرينه بالاده سويلديكمز اوزره تراموای ايشلديكى كبى « شركت حميديه » واپورلرى دخى يوكلى طاشير . آوروپا ليمانلرينك همان كافهسندن كمن تجار واپورلرى ليمانه اوغرار . درسعادتله بحراً هرگون مناسبتى واردر . ازميره الى چوق محرجلك ايدن آوروپا ليمانلرى . تريسته لوندره ، مارسيليا اودهسا ليمانلريدركه بونلردن تريسته ايله اودهسانك برر رسمى غزنهمزه درج يله آنى به دخى حقلرنده كى معلوماتى علاوه بتدك .

تريسته

آوسترپه ومجارستان حكومتك ادرياتيق دكزى ساحلنده مستحكم وپورفران برمشهور ليمانيدركه ويانهدن ٥٥٠ كيلومترو جنوب غربيده بولنوب يه كندى نامندهكى بركورفز كنارنده كائندر . شهرده ١٢٠٠٠٠ نفوس واردر . ليمانى واسع وتحت امينهدر . تريسته ده مشهور ابنيه اولهرق شهبندر خانهسى قاتوليك وروم پطريقلكى ، مكتب فنون حربيه ، مكتب بحريه ، موسوى مكتبى ، تجارت اقادميسى واردر ، باشليجه اخراجاتى استنبول كاغدى ، موسبقى آلاتى ، قطيفه ، ايپك وپاموق منسوجاتى ، موم دانله وكاغددر . تريسته ده مكمل ترسانهلر واردركه بونلردن اؤيد قومپانيهسنك ترسانهسى حقيقةً مكملدر . باجمله آوروپا ليمانلريله مناسبتى اولديغى كبى سواحل عثمانيه ايله زياده معاملات تجاريهسى موجود اولوب هفته ده برقاچ دفعه مختلف قومپانيه واپورلريله درسعادتله مناسبت بحريهسى دوام ايدر ، ايكى سنه دنبرى دخى ادارهٔ مخصوصه واپورلرى سلانيك ازمير ويانيه سواحلى طريقيله اونيش كونده برر دفعه تريسته يه كيدوب كلكده در .

اودهسا

روسيهنك بحر سياه ساحلنده برنجى اسكلهسى اولوب ١٢٠٠٠٠ رادهسنده نفوسى مشتملدركه بونك قسم اعظمى ده رومدر ، مكتبرى ، كليسالرى ، ابنيهٔ رسميهلرى ايچهدر . قصبهنك موقعى دخى كوزل اولوب شهرده تصويرجى درج ايتديكمز برده فوقالعاده جسيم عمارتلر واردر ، تجارتى اهميتيجه اوچنجى روسيهنك مخرج ومدخليدر . درسعادتله دائما مناسبت تجاريهسى دوام بولمقده ليمان موسم شتاده ، بوسنه اوميلى كرمانجمساده دوشديكى ايچون برر مورد تجاريه محتل اولور .

اوقتاو فوپيه

فرانسه مشاهير حكايه نويسلرندن اوقتاو فوپيه ١٨٢١ سنهٔ ميلاديهسى اغستوسنك ١١ نجى كونى فرانسهنك منطقهٔ ايالتنده (سن لو) قصبهسنده تولد ايدوب ١٨٩٠ سنهسى كانون اولنك ٢٩ نجى كونى پارسده تكميل انفاس معدودهٔ حيات ايلمشدر .

عثمانلى قارئلرى اوقتاو فوپيهيى بالاعلا طانيرلر ، متوفاى مشار اليهك آثارندن « برفقير دلقانلينك حكايهسى » « متوفيه » « برقادينك روز نامهسى » رومانلرى اخيرده ترجمه اولنمش وبوبولهدكى آثار مترجمهنك قسم مهمنى اشغال ايلمكله بولنمش اولديغندن غزنهمزه برده رسمنى درج ايتمكى مناسب كوردك .

اوقتاو فوپيهنك پدرى بقال ايمش كوچوك سنده ايكن مكمل تحصيل كورمش آرزوى طبيعيسنه تابع اولهرق محررلك مسلكنه كيرمش ، ايلك اثرى ٢٤٥ سنهسنده ، اوتوز بش ياشلرنده ايكن نشر اولنمشدر .

برنجى كتابى اولان « بيوك اختيار » رومانندن صكره اوقتاو فوپيه مختلف غايه تهلرده محررلك ايدوب زمان وفاتنه قدر يكرمبدن زياده كتاب وجوده كتيرمش وبرچوق تياترو پيهسلرى يازمشدركه تياترو پيهسلرندن بعضلرى فوق العاده مظهر رغبت اولهرق عددى باعث حيرت اولهجق درجهده موقع تماشايه وضع ايدلمشدر .

اوقتاو فوبیه ۱۸۶۲ سنه‌سنده مشهور سقریبك پرینه فرانسه اقادمیسنه اعضا تعیین قلندی .

اوقتاو فوبیه دخی آثار نزاکت وعلو جناب کوستور غایت کبار برذات ایدی . سعی وغیرتی ، انزوای عائله آره‌سنده‌کی مسرت مستریحانه‌یی بك سوردی ، روما . نلرنده تصویر ایتمش اولدیغی ولوله ودغدغه‌لی اکلنجه عائلرندن قطعیاً مجانبت ایدردی ! سبب وفاتی بك جوق زمانلر ایدی ، انشاالله یقیناً بویله مقالهلرك دخی وجوده کتیره‌رك مطالعین کرامه تنقید حقیقی حقنده برفکر سلیم ویریرز .

موسیو قریسپی

اوچ بچق سنه مدتله ایتالیا هیئت وکلا . سی مقام ریاستی اشغال ایتدکدن صکره کچنلرده موقع اقتدار دن سقوط ایدن موسیو قریسپی شمدی تمام یتمش یاشنده در . مشار الیه بچه متموج پر عمر دکدن صکره ایتالیا رئیس وکلالغنه ایدی .

موسیو قریسپی خبر ویردیکمز ا ایچه یاشلی اولدیغی حالده غایت قوی در ، دها چوق زمانلر خدمت مأمو بولنه بیلیر .

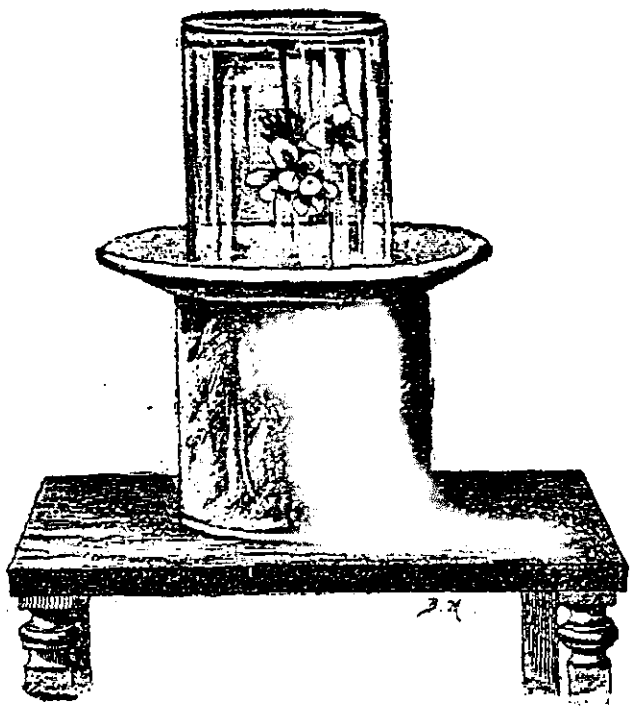

فنی اکلنجه

فنی اکلنجه : جیچکلرك رنکنی تأثیر حامضات ایله تبدیل — پنبه وماوی رنکده اولان جیچکلرك درونده جزؤی امونیاق علاوه ایدلش لقمان روحی ادخال اولدیغی حالده رنکی یشیل اولدیغی بعض ارباب مراق طرفندن تجربه اولنمشدر . بو تجربه قرمزی رنکلی پیراقلرده دخی کوریلور .

بیاض رنکده کی جیچکلرده بومایعك تحت تأثیرنده برقیلیرسه صارارر . حالبوکه صاری جیچکلر تبدیل لون ایتمز . رنکلری متعدد اولان سائر جیچکلرده تجربه دها بادیء مراق اولور . ازهار اکر دوغریجه امونیاق تجاربنه عرض اولنورسه پنه عین نتیجه میدانه کلیر . بویولده معامله ایچ شکلده کوروندیکی اوزره برجیچکی بار درونده بالمومیله دیبندن یاپشدیروب اشاغی چویرملی ، بر طباغه اوطورتو طباق ایچنده‌کی امونیاق آلتندن تماس اولندیغی کبی بارداق درونده بولنان جیچ تبدیل لون ایدر ، فقط بوزولمش اولمز زیرا تکرار صودرونه باطیرلمقله برقاچ صکره پنه اسکی رنك اعاده قلنیر . ط اوزرنده‌کی جیچك حامض قلورماء بخار عرض اولنورسه غایت خوش وقرمز برنك آلیر ، رطوبتدن عاری وکر برمجلده جیچکك شولوتی محافظه قابلد فقط قبزارمش جیچکی روزکارلی وقرا برمجلده قورونمایدر .

اوقتاو فويه

— « مى رومان » —

سيئهٔ تسامح

« ترجمان احوال » غزتهسنك سنه ۱۲۷۹ اون ربيع الاول پنجشنبه تاريخلى ۲۲۸ نجى نسخهسنده ايكنجى صحيفه نهايتنه يقين شو سطرلرى اوقونمقده ايدى :

« هنوز ۱۷ ياشنده برادیب نورسته طرفندن (سيئهٔ » تسامح) نامیله برطرز دلنشين وبراسلوب كزين ونوين اوزره » قلمه آلنمش اولان حكايه حقاكه انواع محاسن ادبيه ومزيات » علويه ايله محلى ومجلى وفضائل اخلاقيه ايله دمائم سيئاتى » مصور براثر معلى اولهرق كنجلرك تربيه لرنده دارتكاب ايديلان » مسامحهٔ جزئيهنك نتايج وخيمهٔ قطعيهسنى برصورت امتياز » كارانه ده انظار اولى الالبابه قارشو تشهير وتصوير ايلمكدهدر . » اديب معانيزيب مومى اليهك صغرسنده نسبتله شو اثر قيمتدارك » ينك محتوى اولديغى خفاوای غامضه وخبايای منوره شايستهٔ » حيرت كورلمش اولمغله بوكونكى نسخهمزدن اعتباراً اثر برعبر » مذكور ايله تزيين ستون افتخاره تشبث اولنمشدر .

« آتى باب اوزينه مرتب اولان اثر مذكورك صاحبى » حكم زاده نجيب نظام الدين بك افندى حضرتلريدر .

« بو آنه قدر عمان مجهوليتده پنهان اولان بونام عالى بى » قارئين كرامك تخطر بيورمهيه جقلرى طبيعيدر . فقط نجيب بك » افندى ايشته بوكوندن اعتباراً كنديسنى مزايا شناسان سخنه » طانتديرمغه باشليه جقدر .

« اثر مذكورى كوزدن كچورمش اولان ادباى مشهوره . » مزدن اوچ ذاتك تقريض قلقلوقلمه آلمش اولدقلرى تقدير » نامه لرى اثره تقديم ايله مير مومى اليه حقنده سويلنمك لازم » كلان سوزلرى ذوات مشار اليهمه ترك وحواله ايلمك مناسب » كورلمشدر . »

موسيو فريسى

شو تركيبات تشريفاتيه بى اوقويوب بيترمش اولان اربابر مراق « ۱۷ ياشنده برادیب ها ! » جمله استغرابكارانه سنى قاچيرمقدن كنديلرينى آلامامشلر ايدى .

هله — وجدافندى — استغرابنده دها ايلرى كيدهرك خفاوای غامضه وخبايای منوره » جمله سنك معناجه درجهٔ شمول واحاطه سنى بردرلو ذهنه صيغديرهمامقده ايدى — « نه ديور ، نه ديور ؟.. انواع محاسن ادبيه ومزيات علويه ايله محلى ومجلى مى ديور ؟.. اما ياپيورها ! . . » ديه حيرت واستغرابنى عادتا عدم اعتماد درجهسنه قدر واردير مقده ايدى : « كيم بيليور ، كيم بيليور ؟.. جهانده نه لر اولمازكه . . آز دها ياشارسه ق آتادن طوغمه حكيمنر . شاعرلر ، اديبلرده كوره جكز . فقط . . های الله ايبلك ويرسين . . جانم بردرلو . . طور طور بركره دها اوقويهيم باقهيم . . . »

وجيد بركره دكل ايكى دفعه اوقودى : « جانم ايشته حريفجكز ديب ديرى يازمش براقمش . يالان اولهماز آ . . . ايشته ۱۷ ياشنده ديور . . يكى اما . . . اماسى ماسى بويله . . . » وجيد شو « ۱۷ ياشنده اديب » تصورينه كولمكدن بردرلو كنديسنى آلهميور ايدى . . « جانم اولور شيمى بو ؟ . . انسان دها اون يدى ياشنده قلم طوتمسى هنوز يكى اوكرنمش اولور . . باخصوص يابالغ اولور يا اولماز . . هيچ نصل اولوركه . . جانم حكايه بوحكايهيه بونده غرض تصوير اولنه جق . انتقام تصوير اولنه جق . محبت تصوير اولنه جق . اخلاق تصوير اولنه جق . اشخاص وقعهنك هرنوع حسياتى تدقيق اولنه جق . . بيلمم نه اولنه جق . نه اولنه جق : . اى يكى ۱۷ ياشنده بر « نورسته » بوتدقيقاتى نه زمان اجرا ايتمش اوله بيليور ؟.. ماصالمى ؟ ماصالمى يازمق ايچون ده يينه برقريحه ايستر . . هيچ نصل اولور ۱۷ ياشنده برجوجوق ! . . »

وحید بردرلو اینانمق ایستهمیور ایدی . عادتا « حکم زاده نجیب نظام الدین بکی » بر « ادیب مخیل » اولمق اوزره تلقی ایتمکده ایدی .

« هله برکوزه شوادیی مشهوره‌نك مطالعه‌لری‌نه‌در ! . . قرارایله فقرهٔ اخباریه‌نك آلت طرفنده‌کی یازیلری سطر بسطر . کمه بکلمه . حرف بحرف کوزدن کچیرمکه باشلادی‌کی کوز . لرینك ایزی شویله برقرارلی تشکیل ایتدی :

« استاد مکرم منشیء مسیحادم شاعر آتشزبان ادیب یکه تاز زمان صفوت بك افندی حضرتلرینك چکیدهٔ قلم نابودانلری اولان تقریض علیء بیهمتای سحر آفرینانه‌لریدر :

« قدرت بیان‌که برمعجزهٔ فیض نمایاندر تجلی ایتدیکی » ناطقه‌یی مغبوط ابکار افکار ایدر . ایشته اون یدی یاشنده » برنورسته‌ده عرض احتشام ایلمشدر . بختیاردر عالم ادبیات‌که » خامه سوار میدان بلاغت اولان بویله برطفل حکیمه مظهر » اولمشدر . انسان برکره شو ادیب لبیبك سنی دوشونور » برکره‌ده زادهٔ طبع سلیمی اولان ابکار دقایق معانی‌یی » مفتونانه تماشا ایدرسه بوقدرت وعلویته قارشی اظهار حیر . » تدن بشقه برشی یاپه‌مز . . اوقدرت بیان واوایجاز بلاغته » متحیر اولوب قالمایدر . . نجیب بك افندی بنم اعتقادمجه » برادیب فریددر . اثرینك تقدیر مزیت وقیمتندن بن اظهار » عجز ایده‌رم . . قارئین کرام کوره‌جکلردرکه شو اثرده بك » بیوك برقاچ فضیلت واردر . »

« برنجیسی علویت ایکنجیسی وسعت قریحه اوچنجیسی » رونق تصور دردنجیسی سهولت تصویر بشنجیسی قدرت بیان آلتنجیسی . . . »

وحید آرتق یاطلایه‌جق ایدی . « جانم بونه قدر دیل . بونه قدر دیل . . . »

کیندیکجه سوء ظنی آرتمقده ایدی : « ادیب مخیل والسلام ! » فقط مراق بردرلو براقیور ایدی‌که :

« آلتنجیسی والك مهمی نزاکت حس‌در . شوائری‌باشدن » اشاغی‌یه قدر اوقویوب‌ده‌دقیقه‌لرجه دقیقه‌لرجه دکل‌ساعتلرجه » ساعتلرجه‌دکل کونلرجه . . . » وحید اوفکه‌ستدن جاتلایه‌جق ایدی : « کونلرجه دکل آیلرجه، سنه‌لرجه، عصرلرجه، قرنلرجه، ملیون سنه‌لرجه، ملیار سنه‌لرجه، ابدیاً ابدیاً . . . » سوزلرینی خومورداتمق صورتیله علاوه ایتدی . فقط بنه‌دوام کوستردی :

« وقف تفکرات اولامق ممکن دکلدر . ایشته بو قدرت » اثرك محتوی اولدیغی حیاتك نزاکت ورقتندن نشئت » ایتمکده‌در . بن‌بو اثری من‌غیر حد تقدیر ایده‌رم . صاحبی » اولان ادیب نورسته‌یه‌ده عرض احترامات وتکریمات ایلرم . »

« کویا اثری تصحیح وتعدیل ایده‌جك ایتشم . .

« تنظیره بیله قادر دکلم . . ساده بر شاعر مادرزاد او » بوکوچك ادیب حکیمی حضور ادبایه تقدیم الله کسب‌مباه » ایدرم . « صفوت »

وحید غزته‌یی النده فرلاندی آتدی . حدتندن آیا کزیمکه باشلادی : « بونه‌دیمك . بونه‌دیمك ؟ . . بوارباب‌مطالعه تغلیط ایتمك، عادتا آلدانمق . . . اون یدی یاشنده بر ادیبه‌جه حکیم ها ! . . پوح ! . . نام مستعار، شخص مختلق ! . . . بو کیم اکلاماز . . کیم اکلاماز . . . » هله شوفکر هیجانی تسکین ایتدی : « هیچ شبهه یوقکه ادباءمزدن بریسیدر . . نامنی کیزلیور . . کندیسنی چوجوق کوستریور . . بوده یکی موده اولاملی . . . بافهلم کوریرز آ، کوریرز آ . . . »

بوکونکی نسخه‌یه شوقدرجق قونیلمش آلتنده

بوکونکی نسخه‌یه شوقدرجق قونیلمش آلتنده

« بقیه‌سی صکره » دینلمش ایدی . وحید ذاتاً شو « بقیه‌سی صکره » لره قیزوب طورمقده ایدی ، هله بو کون دها زیاده قیزمشدی : « بوده ایش . . (بقیه‌سی صکره) دیه کسیلن آثارلر . . کویا چوق برشی یازمشلر کبی . . اوبله‌یا ارتیق مطالعه یاپرینه قدر مراقدن جاتلاسینلر . . اوح نه‌یی . . . غزته‌نك صاتیشی اکسلمز . . اعلا اعلا . . . »

وحید شوحکایه‌یی همان برحمله‌ده اوقویوب مزیتی تقدیر ایتمك اشتیاقده ایدی ، فقط معذب محرر، کافر « بقیه‌سی صکره » یی باصدیروب صاوشمش کیتمش ایدی . . ناچاریاز قدر بکلمکه مجبور اولدی . . بو کیجه محافل ادبیه‌نك سرمه قیل وقالی هپ شو « بقیهٔ تسالیح » حکایه‌سنه دائر ایدی .

بیك روایت دوران ایتمکده ایدی . کیمیسی « نجیب بکك — عاصم — بکك کندیسی اولدیغنی ظن ایتمکده کیمیسی بوظنی « یقین » درجه‌سنه چیقارمقده وهله شوثانی ادبیه‌جه وثوق کامل دعواسنده بولنان — فکری — افندی « ترجمان احوال » مرتبلرندن بر دوستنك افاده‌سنه عطف « بقیهٔ تسالیح » مسوده‌لری عاصم بکك خط دستیله یازلمش بولندیغنی تامین ایلمکده ایدی . بعضلریده بواثرك طوغریدن طوغریه صفوت بکك محصول قلمی اولدیغنه حکم ایتمکده ایدیلر .

— وحید — آرقداشی صبری — یه دیور ایدی‌که « حیم ؟ . . صفوت بکك بر اوپوچی دیرسین ؟ . . » صبری بردرلو تصدیق ایده‌میور ایدی : « معنا نه ؟ » معنانه‌سی اومعنایی وحید اکلایه‌بیلیورمی ایدی‌یا ! . . صفوت قدر نامی وشان قازانمش اولان برادیب جلیل چوچوق قیافتنه کیرمکه نه‌لزوم کورسون ؟ — قدری — ایسه « ۱۷ یاشنده برادیبه اینانمقده برمحذور کورمه‌مکده ایدی : « بویوك آدملرچوجوق ایکن‌ده بویوکدرلر . . »

(مابعدی وار)

شرائط اشترا

غزته مز قطون وسنه‌یه وسیله مخصوصه سنه عثمانی هر درلو مقدماً مع تمویله درج پدر . درج اولنیور اوراقی اداره‌اوتمز . ولایت شاهانده غزته‌یه عائد خصوصاتی مرغبه پستهانه‌لرینه تراوه و زیر . طلب وشرط معیره مرجعی مرجوحدر .

درج بایق	نی بایق	سنه‌لك	
۳۰	۵۵	۱۰۰	غروش درسعادت بچون
۳۵	۶۵	۱۲۰	غروش ولایت بچون
۸	۱۴	۲۵	فرانق ممالك اجنبیه بچون

غزته‌نك اداره‌سی مورداره وتحریریه سنه متعلق مونو بچون صیره‌سنه احسان ایدیلمه . رجعت اولنمور . هردرلو مکاتیب مونی الیه نمره اولهرق مطبعه‌یه توسیر ایدیلمز . غزته اداره‌سی مصنوعاته متعلق هردرلو سپارشی مرغبه‌یه بیر .

نشره‌دن آبونه‌لك پوسته اعانق صورانلره کوندریلمیور — اون غروشلق پوقاری برسالك بچون پوسته پولی قبول اولنور .

نشره‌دن قدیم طلب ایدنلره غزته‌دن برنسخه نمونه‌لك مجاناً کوندریلور

!!! آبونه‌لر ایچون موجب استفاده اعلان !!!

تحف برغانه

اوروپه مشاهیر حکایه نویسی مبالغه غایت مشتهر آثار پرزمه‌سی نشر ایتمش اولان مشهور پول دوقوك آثارندن اولان بو رومن کوزل کاغه اوزرینه نفیس صورتده طبع وانتشار بدی غروش فیاتله مطبعه‌مزده وهر کتابچیده صاتلقدر . طشره‌دن آرزو ایدنلر بدینه بکی غروش پوسته اجرتی علاوه ایتملدر .

هرمین

هنگامه‌ردوما زاده‌نك آثار مشهور رمندن اولان بو رومانچی بودفعه احمد احسان بك طرفندن ترجمه اولنه‌رق نفاست طبعیه‌سیله مشهور زنجیر مطبعه‌سی معرفتیله نشر اولندی . فیاتی بو رومانه‌در طشره‌دن اوچ غروش آلنیور . هر کتابچیده بولنور مرجعی باب عالی جوارنده

چنده سیاحت — جوهواده سیاحت

ژول‌ورنك اشهر آثار فوق‌العاده‌سندن بو ایکی رومان مصور اولهرق ترجمه ونشر ایدلدی . بریسی ۲۰ ایکنجیسی ۱۷ بچق غروشه صاتیلیور . غزته آبونه‌لرینه بوزده اون تنزیلات اجرا اولنور . طشره‌یه بهری بچون بوزیاره پوسته اجرتی آلنور

برقادینك روزنامه‌سی

متوفی اوقتاو فویه‌نك اشهر آثارنده اولوب احداحسان بك طرفندن ترجمه اولنان بورومان یدی غروش فیاتله صاتیلیور .

فنی اکلنجه — کوللو — مومیه‌نك ازدواجی

بالاده‌کی عنوانلی اثرلر فرق پاره فیاتله صاتلقدر . غایت کولنج واستفاده اولدیغندن توصیه‌ایدرز طشره‌ده‌کی غزته آبونه‌لرندن پوسته اجرتی آلنمز

آسیای سرقی یه سیاحت

برترك سیاحنك استانبولدن حرکتله مشرق اقصایه وقوعبولان سیاحتنامه‌کی اولان مشهوداتی حاوی مکتوبلردن متشکل لطیف بر سیاحتنامه‌در . بش غروش فیاتله مطبعه‌مزده صاتلمقده‌در .

بروسته یه سیاحت

ارباب قلمدن ابن الجلال سزائی بکلك بوعنوان ایله معنون آثری نفیس صورتده طبع اولنه‌رق یوزپاره فیاتله مطبعه‌مزده صاتلمقده‌در .

طشره‌دن آرزو ایدنلر اوچ غروشلق پول ارسال بیوره‌لر .

کنزلی آط

ژول‌ورن کلبات لطیفه سنك سرافرازی اولان بوخارق العاده رومان اجزاسی ۱۶ مجلدی ۲۰ غروش فیاتله مطبعه‌مزده صاتلقدر . غزته آبونه‌لرینه بوزده اون تنزیلاتله ویریلور طشره‌دن اوچ غروش پوسته اجرتی آلنیر .

پرآتیه سیاحت

— سیاه هندستان —

اسامی فنه متعلق اولمق اوزره رومان یازوب ارباب مطالعه‌کی هم‌مستفید هم‌مستفید ایدن مشهور ژول‌ورنك (سیاحات خارق العاده) عنوانلی کیرتی اعدادندن اولان بالاده‌کی عنوانی حائز فوق‌العاده نصیب ونشر وما صورتده مصور رومان کبات مذکورك مترجمی احداحسان بك طرفندن مارتك برچی کونندن اعتباراً نشره باشلانه‌جقدر . بورومانده ژول‌ورن غرابت فوق‌العاده‌یی محافظه ایلمکله برابر متن حکایه‌یه برده جنایت غریبه قاریشدیرمش وبو یولیه‌جه اثری غایت مراقبلی برحالة کثیر مشتری (پرآتیه‌سیاحت) ده انکلتره کمور معدنلرنده یشایوب اصلا کونش یوزی کورمامش اولان عمله‌نك دهاصوغریسی برصنف اهالینك صورت معیشت وغرابت احوالی اساس اتخاذ قلنمش اولدیغندن مطالعه‌سی بالجمله طرفدارانی آثار تفیسه‌یه توصیه ایدرز . رومان (۵۰) قطعه اوروپادن جلب اولنمش رسمله مزبنر . هفته‌ده لااقل ایکی فورمه نشر ایدیلمکله بکی آیده اکمال ایدیلمکله برابر تکمیلنه تبرئه بدلی (۱۵) غروشدر . طشره‌دن مکره (۲۰) غروشدر . مرجعی باب عالی جوارنده عثمانیه مطبعه‌سیدر .

برآتیه میراثی

فرانسه مشاهیر محررلرندن (بون‌سون دو تراییل) نك اثر لدن اولان بورومان ۸ غروش فیاتله مطبعه‌مزده صاتلقدر . طشره‌دن اوچ غروشلق پول ارسالیله ۸ غروشلق عالم مطبوعه‌نفیس قارتوریل طبع اولنور . حروفات ایله ۸ غروشدن وطائفده بکری غروشدن اعتباراً ۱۵ و ۳۰ غروشه قدر فیاتلی وارد طشره‌دن سپارش وقوعبولورسه‌دی کال امتنانله بلاتاخیر پوسته اجرتی آلنمقسزین کوندریلور .

غزته‌یه قویله‌جق اعلاناتك سطری برغروش ، تکرری حائنده ۲۰ پاره‌در

SERVET-İ FÜNUN

Numero: 2 / Birinci sene

MÜNDERİCAT:

İstanbul Postası - Şuunat-ı Medeniye ve Fenniye - Coğrafya Dersi - Tahayyülat-ı Edebiyeden Fuzuli - Ayasofya - Trabzon - Stanley - Fresine - (Roman): Seyyie-i Tesamüh - (Resimlerimiz): Ayasofya - Süleymaniye - Trabzon Kalesi - Bir Tablo - Stanley - Mak Kinley - Fresine

(İmzasız olan bilcümle makalat müdür-i mesulündür).

İSTANBUL 12 MART 1307

İSTANBUL POSTASI

Bu haftamız fevkalade şaşaalı ve müzeyyen idi. Viladet-i pür-meymenet cenab-ı padişahiye müsadif olan nehar said ile şeb-i münevverde İstanbulumuz talik edilen hesabsız râyât-ı tezyiniye ve yakılan nakabil tadad-ı kanadil ile bir hadika-i neşe ve sefa halini almış idi. Şehrimizin her noktasından inikas iden seda-yı meserret ve ziya-yı musadakatı ihtisasat-ı sadakkarane-i Osmaniyenin irae ideceği asar-ı ubudiyetin en büyüğü add olunsa sezadır. Mülk ve devletin tezyid-i şan ve terakkisine hasr-ı vücud itmiş olan padişah-ı kemalat-perver efendimiz hazretlerinin yevm-i viladet-i bahiri'l-meymenetlerine musadif olan bu mukaddes günde Osmanlı halkı, hissiyat-ı şükr-güzeranenin uhde-i zimmete tevdi eylediği vazife-i musadakatı ifa ile iktisab-ı saadet ve refah etmiş bulunuyordu. "Servet-i Fünun" naçizi dahi o yevm-i vazife-i mukaddesde neşre başladığından dolayı o kadar seviniyor ki tarif kabul etmez, atide pek çok muvaffakiyat-ı naşirane gösterebileceğinden o derece ümidvar duruyor ki tasavvur edilemez! "Servet-i Fünun" vazife-i neşr ve mesai-i

sanatk•raneye öyle bir ruz-ı mukaddesde bed eylediği içün emin olunuz ki size suret-i matarda daime ciddiye ve nefisede arz-ı hizmet eyleyebilecekdir, karilerinin isticlab-i memnuniyeti içün o kadar güzel işler düşünüyor ki şimdi burada saysam bizim muharrir temeddüh eyliyor dersiniz iyisi mi ne ben o şaibe-i temeddüh altında kalayım, ne siz yapılacak işi olmadan öğrenip zihninizde derece-i ehemmiyetini büyütünüz. Zira "Servet-i Fünun" zaman-ı intişarda gördüğü rağbet ve takdir bu abd-i naçizi pek mahcub etdi, fakat çok cesaretlendirdi. Mesleğim, gördüğüm rağbeti idame ve tezyid içün sarf-ı gayret olduğundan bu defa da gazetecilikde şayan-ı takdir hidemat-ı naşirane arz içün yeni yeni işler düşündüm. Ama rica ederim sabırlı olunuz, nedir diye istical edip benden sormayınız. Servet-i Fünun nüshalarını sıra ile gördükçe siz keşf eylersiniz.

Kendimden bahs etmek vakıa iyi değil ama artık şu ikinci postada o fenalıkdan kendimi kurtaramayacağımı anladım. Alem-i intişara vaz olunmuş olan "Servet-i Fünun" biraz müsaade ediniz de hissiyat-ı müteşekkiranesini arz eylesin. Her yerde oldığı gibi musavver gazetecilikde dahi insan nail-i muvaffakiyet olmak için behemehal meslekdaşlarının nazar-ı muhabbet ve teveccühünü kazanmış bulunmalıdır. Ben de naçizane hizmete ictisar etdiğim zaman meslekdaşlarımın teveccüh ve muhabbetini cüzi olsun kazanmış olduğuma emin idim, fakat ne yalan söyleyim bu kadar sevildiğimi bilmiyordum. Sevgili rüfekamın gazetem hakkında yazdıkları fıkarat-ı müşevvikaneyi okuduğum zaman çeşman-ı iftiharım sirişk-i memnuniyet ile doldu. Müstahak bulunmadığım halde mahza beni şevklendirmek içün yazmış oldıkları o fıkarat-ı takdirkaraneden dolayı kendilerine arz-ı şükranı vecibeden buldum. Evvel emirde bir musavver gazete vücuda getirmek

hakkında bu abd-i acizi teşvik ve tergib eylemiş bulunan üstadım utufetlü Ahmed Mithad Efendi hazretlerine arz-ı teşekkürat-ı telmizane eylerim ki "Tercüman-ı Hakikat"ın cumartesi nüshasına kendi imzalarıyla bir bend-i mahsus yazarak beni ihya ve teveccüh-i mahsusa-i üstadaneleriyle mesrur etdiler. Ahmed Mithad Efendi hazretleri gibi bir hakim-i zişanın pek nazar-ı teveccüh ve teşviki böylece üzerimde mevcud oldukdan sonra hiç arz-ı hizmet uğrunda tezyid-i cesaretden ürker miyim?

Saniyen heyet-i tahririyesi miyanında naçizane bir sene kadar arz-ı hizmet eylediğim (Servet) ceride-i muteberesine beyan-ı mahzuziyet eylerim. (Servet)in cumartesi nüshasında (Servet-i Fünun) bahusus bu muharrir-i hakir hakkında yazılan uzun makale beni pek sevindirdi. Fakat teşvikde bu derece ileri gidildiğinden dolayı meyus oldum, belki şımarırım da haddimi bilmem diye korkdum. Binaenaleyh refik-i muhteremim afvını rica eyleyerek mübalağanın o derecesi teşvikde dahi iyi değildir derim. Salisen "Tarik" sermuharriri Selanikli Tevfik Beye arz-ı memnuniyet iderim ki pazartesi günkü nüshasına "Servet-i Fünun" u alkışlayarak bir fıkra-i takdirkarane derc itmiş ve vazife-i naşiranede muvaffakiyetimi eltaf-ı subhaniyeden temenni eylemişdir, bu duaya tekmil karilerimin benimle beraber amin-h•n olmalarını istirham ederim.

Tercüman-ı Hakikat, Servet ve Tarik gazetelerinden sonra hakkımızda beyan-ı asar-ı hüsn-i teveccüh edenler gerek İstanbul evrak matbuası arasında gerek Galatanın Fransız gazeteleri içünde vilayat-ı şahane ceraid-i resmiyesi miyanında hatta Avrupa gazetelerinde bile çok ise de cümlesine ayrı ayrı ifa-yı vazife-i şükran müşkül oldığından burada umununa birden büyük

"Teşekkür iderim" deyip daima teveccüh etmelerini fakat vazife-i teşvikde pek mübalağaya düşmemelerini temenni eylerim.

Temmenniyatım miyanına - Bugünkü postamın bir kısmını matbuat-ı Osmaniyeye arz-ı şükrana hasr etmiş olduğumdan dolayı taleb-i afvı dahi idhal ederim. Umarım mütalaain-i kiram böyle mebahis ile işgal-i sütun eylediğim içün bu afvı benden dirig etmez.

Bu hafta postamı yazdığım gün ne yalan söyleyeyim pek şevkli idim bala-yı makaleye atdığım tarihi bulmak içün takvime müracaat lazım geldi, odamda göz gezdirdim, duvar takviminin fikdanı hasebiyle masamın üstünde bulunan takvimlerden birine el atarak (21 Mart 307) kelimelerini mahall-i sernameye kondurdum. Elime aldığım takvimde aradığımı bulup tarihini de yazdıktan sonra yine bir hiss-i memnuniyetim uyandı, söylemiş idim ya, gayreti, gayretverleri severim. Fakat en ziyade o gayretin alem-i matbuatda cilveger olması büyük arzumdur: Hiss-i memnuniyetim bu sene takvimlerinin almış oldığı derece-i mükemmeliyetten dolayı idi, ashabındaki hüsn-i tab ve arzu-yı mükemmeliyeti takdir itdim; Vakıa bu seneki takvimler sahihen mükemmeldir evvel emirde takvim sözüyle gözünüzün önüne on yapraklı ufacık bir sarı cüzün getirilmemesini rica iderim, derece-i mükemmeliyetini görüp memnun oldığım takvimler hep Fransızların (Almanak) dedikleri neviden idi; Bu seneki Türkçe almanaklar, başda Ebuzziya Tevfik Beğin nevsal-i marifeti bulunmak üzere Mehmed İhsan Beğin ve Cemil Beğin haneli takvimleriyle "takvim-i bahar" ve "ilaveli takvim" ile beşi tecavüz eyliyor, elhak cümlesi de tutduğu meslek-i tahrirde derece-i matlubeye vusul etmişdir. Yalnız "İlaveli Takvim"in sevahil-i Osmaniyeye işleyen vapur tarifeleri sahifesinde "Litakiye Sayadi"

"Pur Lagos" gibi bir takım iki liman isimleri gördüm. Evvel emirde şübheye düşüp Türkçe haritaya göz gezdirdim, bu isimde Bahr-ı Sefid ve Bahr-ı Siyah sevahlinde liman bulunmadığını anladım; Sonradan tahattür etdim ki isimleri Fransızcasından aynen nakl etmişler "Litakiye"nin Lazkiye "Sayadı"nın Sayda ve "Purlagos"un Kara Ağaç olduğunu bilmeyerek böyle yazmışlar. Sahib-i takvimin böyle nakısalara düşmeyip bademe daha müdakkik ve az lakayd davranmasını tavsiye ederim.

Lakayd davranmamak dikkati bugünlerde en ziyade ehl-i keyf olanlarda görülüyor. Ramazan-ı şerifin takarrübü o mübarek günde saimine mukteza yiyecek ve içeceği şimdiden iddihar içün ashab-ı keyfi damen-i dermiyan-ı istical idiyor. Bakkal dükkanları, zahireciler, şekerciler, yemişciler içün bu günler en büyük fırsat-ı ticaret. Bu fırsata geçen razamandan beri müterakkib olan satıcılar keyf-cüyanın nazar-ı dikkatini celbe medar olmak üzere dükkanlarını gayet süslü bulunduruyorlar. Hacı Bekir, Rıfat ve Cemil Efendi gibi zaika-i aşinayandan olan şekercilerin önünden geçildiği zaman billur tabaklar içinde koluyup camekana dizilmiş mütelevvin ve nazar-rüba reçellere insan bakdıkça doyamıyor. Geçen gün ben de meşhur şekercilerden birine girmiş idim. Pişgahıma maruf bulunan mütenevvi reçellerden intihab hususunda epey zahmet çekdim. Mümkün değil birini bırakıp diğerinde karar kılamıyordum.

Şabanın on beşinci gününden beri cevami-i şerife minareleri de Ramazan müjdecisi olan mahya iplerini gererek kendilerine mahsus hazırlığı ifa itdikleri gibi mübarek günlerin uzun gecelerini halka tatlı imrar etdirmek içün icra-yı lubiyat edecek tiyatrocularımız da intihab etdikleri yerlere barakalarını kurdular. İçlerinde şayan-ı zikr Osmanlı kumpanyalarından başka tiyatrocu

denecek ve aktör sıfatına layık bulunacak oyuncu heyeti bulunmadığı içün yalnız bu kumpanyanın intihab etdiği yeri haber vermekle geçeceğim. Daima şayan-ı istifade piyesleri mevki- i istifadeye vaz ile icra-yı hüner iden Münak Efendi kumpanyası bu kış oynadığı yeri Razaman içünde intihab etmişdir. Tabiidir ki sahne-i temaşaya vaz edeceği oyunlar hakkında karilerime malumat vermekde kusur etmeyeceğim.

Mevasimin en ruh-fezası olan bahardan daha tatlı suretde devam eden latif havalar pazardan beri yine magmumiyete düşdü. Geçen haftaki berrak semayı, hayat-bahşa ziya-yı şemsi görüp de mesirelere can atmağa hazır zevkcuyanı dahi bu tebeddül-i heva magmumiyete ilka etdi. Teşekkür olunur ki tebeddül-i heva devamlı olmadı.

ŞUÛNÂT

MEDENİYE VE FENNİYE

Mösyö Pastör'ün verem tedavisine dair bir ilac ihtira eylemiş olması hakkında deveran eden şayiaları müşarünileyhe tekzib eylemişdir.

Elektrikin neşv ü nema-yı nebatata olan tesirini taharri ile meşgul bulunan Rus fuzelasından Mösyö Maskar'ın tanzim eylediği rapor bu defa Paris Fünun Akademisinde kıraat olunarak elektrikin neşv ü nema-yı nebatata faide vereceği anlaşılmış ise de bu usulün daha pek çok zamanlar mevki-i tatbike konulması müşkül olduğu söyleniyor. Mösyö Maskar'ın tecrübesi nebatatın dikilmiş oldığı zemin tahtından cereyan-ı elektrikiyi imrar etmekden ibaretdir.

Hulul iden Mart efrenci esnasında Paris'i Londra'ya rabt edecek olan telefon hattı Manş denizine bırakılarak böylece

dünyanın merkez-i medeniyeti ile merkez-i sanayii birbirine rabt edilmiş ve gelecek aydan itibaren hattın resm-i küşadıyla icra-yı muhabereye bed mukarrer bulunmuşdur.

Almanya Maarif Nazırı tekmil Prusya tedavihanelerine yazdığı bir emr-namede doktor Koch'un ilacıyla müdavat edilen hastağandan hasıl olan neticenin işarını ve bu hususdaki mülahazalarının ilavesini taleb etmiş idi. Hükümet-i müşarünileyha maarif nezaretine ita olunan işbu raporlar neticesi olarak anlaşılmıştır ki 2172 kişiye 17,500 şırınga yapılmış bunların 932'si selalarie 120'si sair evram-ı dahiliye ve mütebakisi evram-ı hariciyeye mübtela imiş. İlacın selalarieye duçar olmuş olanlar hakkında hüsn-i tesiri görülememişdir. Zira bunların kırk altısı telef olmuş beş yüz seksen altısında asla eser-i şifa görülmemiş, ancak on üç danesi birutam hasıl etmiş mütebakisi cüz-i eser-i şifa görmüşdür.

Rutubetin iras etdiği mazarrat gibi kuraklığın dahi piyanolara ziyan verdiği malumdur. Ashab-ı tecrübeden birinin beyanına nazaran sıcak odada piyanoları bozulmaktan vikaye içün oralara birer saksı çiçek vaz itmeli imiş, çiçek kurumadan devam itdikçe piyanonun halelden masun kalacağına emin olmak icab ider imiş.

Mösyö Kamil Filamaryon Amerika'da intişar eden meşhur New York Herald gazetesine yazdığı bir mektubda Avrupanın ahval-i havaiyesine dair gayet şayan-ı dikkat bir takım tafsilat verüp gitdikçe Fransanın iklim ve havasındaki tebeddülatı ve soğukların hasıl etdiği tezaydü nazar-ı dikkate arz ile her senenin her ayındaki derece-i hararetin geçmiş senelerdeki aylar derece-i hararetine nisbeten dßn kaldığını haber veriyor.

Kamil Filamaryon'un şu tedkikatını Brüksel ve İngiltere'deki Greenwich Rasadhaneleri dahi tasdik itmiş olduğundan fazıl-ı müşarünileyh mektubunu şu vechile neticelendiriyor: "Acaba şu tenakus-ı hararet daima devam edecek mi? Acaba hararet-i zemin yavaş yavaş azalarak mıntıka-i baride haline girecek mi? Yahud bu kadar mübalağa etmeden düşünürsek üzüm ziraati bütün bütün cenuba inecek mi?". Şu suallere cevab vermek biraz müşkül ise de tedkikat-ı rasadiye hararet-i havaideki tenakusun hep mütenasiben devamını irae etdiği içün duçar-ı endişe olmak icab eder.

İngiltere'de Norfolk çiftliklerine fare hücum etmişdir. Farelerin adedi sekiz bini tecavüz etdiği içün çiftlik sahibi şu muzur hayvanları telef etdirmek hususunda on bin Frankdan ziyade mesarif ihtiyar etmiş imiş.

MUALLİM İLE TALEBE ARASINDA MUHAVERE

COĞRAFYA DERSİ

Ey kızım! Seninle geçen dersimizde kadınların refik-i şefikinden bahs etmiş idik. O refik-i şefikin ne olduğunu sana anlatdıktan sonra nazar-ı hayretini celb eden mini mini iğnecik hakkında sana malumat-ı tarihiye veririm demiş idim. Fakat derslerimizden hakkıyla istifade etmekliğin içün bir bahsi iki üç ders devam etmek benim tedris-i programıma mugayirdir. Onun içün bugün sana coğrafya dersi vereceğim, vaadim olan iğne tarihini de unutmayacağım, yevm-i münasibinde anlatacağım.

-Zaten unutursanız hatırınıza getireceğime şübheniz olmasın. Geçenki dersden sonra evvelleri ehemmiyetsiz gördüğüm o adi iğne nazarımda pek büyüdü. Hiss-i merakımı fena halde iğneledi.

-Benim matlubum da iğne hakkında sende bir fikr-i merak ve hürmet hasıl etmek idi. Sözlerin istihsal-i matlub etmiş oldığıma dalalet ider, doğrusu ya buna pek sevindim. Ey! Söyle bakalım coğrafyadan neler okudun? Malumatın ne merkezdedir?

-(Gülerek) Çok şey okudum, isterseniz sizinle bir harita çizelim de görünüz!

-Aferin evladım!

-Aferin ya! Coğrafya dersini bakalım sanki siz de benim kadar biliyor musunuz? Mesela Şat Nehrinin tekmil ayaklarını sayabilir misiniz?Avrupa devletlerinin hududlarını tayin eyleyebilir misiniz?

-Hayır!

-Ya bütün Avrupa limanlarını?

-Hayır!

-Şimendüfer kollarını?

-Hayır!

-İşte ben bunların hepsini biliyorum.

-Ayol sen adeta erkan-ı harb imişsin. Ben ise sana coğrafya dersi vermeğe kalkıştım.

-Memalik-i Osmaniye coğrafyası mı?

-Evet matlubum memleketimizi sana iyi öğretip oraya olan muhabbetini artdırmak idi. Memalik-i Osmaniyeyi sana hakkıyla öğretip öyle bir muazzez toprakda tevellüd etdiğin içün hiss-i ifiharını tezyid etmek istiyorum. Bakalım muvaffak olabilecek miyim? İşte gözünün önüne bir Anadolu haritası açdım. Dikkatli bak! Ama sevdiğin bir adamın fotografını seyr ediyormuşsun gibi ihtimam ile tedkik et. Fotoğrafına bakdığın adamın hissiyatına •g•h olmak istediğin gibi şu haritanın da sana neler söylediğini intikal et! Zannedersem memalik-i Osmaniyenin kısm-ı

mühimmini işgal iden Anadolunun şeklinde senin nazar-ı dikkatine çarpacak şey ikidir. Birincisi heyet-i umumiyesindeki şekil. İkincisi hududunun hali yek nazarda anlamıyor mısın ki müessesvab-ı müşfik-i devlet-i Osmaniye olan selatin-i azamın ecdadını yetişdirmiş olan Anadolu'da bir topluluk, intizam-ı tabii, letafet-i hulkiye vardır. Her tarafından •s•r-ı mehabet, kuvvet, celadet runümadır.

-Bilmiyorum. Buralarını hiç düşünmedim.

-Etrafını ihata iden memleketlerle mukayese edersem daha iyi anlamış olursun. Asya kıtasında açık olduğu kadar kapalı Anadolu gibi bir başka parça daha yokdur. Şimalini, garbını ve kısmen Basra Körfezi ile cenubunu ihata eden denizler Anadolu-i şahaneyi bahren en uzak memleketlerle bile münasebetde tutuyor. İstanbul ve Çanakkale boğazları sayesinde Rum ili-i şahane ile dahi ittisaf peyda eylediği gibi beren (Taymen) vilayetine (Hazremut)a kadar cenub cihatinde yolu açıktır. Bahr-ı Sefid üstündeki limanları sayesinde bütün dünya ile münasebet hasıl etmiş olduğu gibi demin sana ismini zikr etdiğim İstanbul ve Çanakkale boğazları gibi dünyanın en latif ve en müstahkem boğazlarının da birer sahilini teşkil eyliyor. Şimdi bir de harita üstünde gördüğün sair memalike bakup mukayese et. En başda İspanya'yı görürsün ki hemen dört tarafını deniz ihata etmiş olduğu halde içerisi bir takım dağlar ile inkisama düşmüş ve kısm-ı garbisini Portekiz işgal ile ehemmiyetini azaltmışdır. Daha yukarıda İngiltere kendini taht-ı mahfuziyetde tutan münzeviliği ile mahdudiyet içinde kalmışdır. İtalya, Adriyatik Denizi ve Bahr-ı Sefid arasında, dağları ile ikiye bölünmüş bir uzuv parçasına benzer. Rusya kürre-i zeminin hali bir kısm-ı cesimi üzerine dağılıp kalmışdır. Bize benzeyen yalnız Fransa var, o da epeyce topluluk irae eder.

Bu topluluk dest-i hilkatin mahareti olduğu gibi Osmanlı devletinin bani ve sahibi olan hanedan-ı Osmaninin de eser-i himmet ve besaletidir. İşte şu gördüğün yerde teşekkül etmiş olan devlet-i muazzama-i Osmaniye o hanedan-ı mukaddesin eser-i lutf ve inayetidir. Devleti teşkil içün o hanedan-ı alişanın etdiği hizmet ve inayet o kadar büyükdür ki efrad-ı devlet tarafından maruz-ı sadakatda ne kadar sarf-ı gayret edilse azdır.

Haritaya ihale-i nigah etdiğin zaman nazar-ı dikkatini bir de (vilayet, liva) kelimeleri celb ider. Vilayet, liva namlarının yanlarında Hüdavendigar Ertuğrul, Konya, Bağdad gibi bir takım da isimler görürsün. Bu isimlerin birincisi hali, ikincisi maziyi tahattüre yardım eder. Vilayet teşekkülat-ı cedide-i mülkiyeden sonra meydana gelmişdir. Tadad etdiğim isimlerin her biri ise başka bir mehabet-i tarihiye irae eder. Binaenaleyh birincisi yadigar-ı mazi diğeri yadigar-ı halidir.

Anadolu'nun toprağıyla iştigalimiz daha bitmedi, biraz da ahval-i havaiyesi ve arzıyesini tedkik eyleyeceğiz. Anadolu'nun ahval-i havaiyesinde büyük itidal vardır.

Burada soğuklar Sibirya kadar olmadığı halde yine şediddir, hararet muhrik dereceye çıkmazsa da epeycedir. Yağmurlar bol yağar fakat Amerika gibi seller meydana getirmez, sis olur, fakat İngiltere gibi göz gözü görmez hale düşmez. Memleketimizden harice çıkmaksızın kışın burudetinden azade kalmak üzere mesela İzmir'e, Beyrut'a yazın sıcağından azade bulunmak üzere boğazlara veya içerilere gideriz. Mahsulat-ı arziyemiz pek büyükdür, en büyük hassası da ziraat yatağı olmasıdır, Anadolu gibi ziraate elverişli kıta bulunamaz yalnız vesait-i nakliyenin fikdan-ı servet-i memleketin tezayüdüne mani olageliyor ise de o mahzur da saye-i şahanede mündefi oluyor, ziraatden sonra

meyva hususunda Anadolu ile rekabet edecek yer yokdur. Kereste cihetinde dahi en meşhur kereste hasıl iden yerlerle müsavat hasıl eyleyebiliriz, hülasa halik-i kainat Anadolumuza her türlü servet ve istidad-i tabiiyeyi bahş etmişdir. Nasıl coğrafya dersinden bir şey öğrenebildin mi?

-Bu dediklerinizi kısmen biliyordum ama böyle değil.

-Memalik-i Osmaniyenin kısm-ı mühimmini teşkil eyleyen Anadolu nazarında taali itdi, tecelli eyledi değil mi?

-Evet.

-Hakkında muhabbet ve takdirin çoğaldı ya?

-Evet.

-Hah! Ben de matlubumu istihsal etdim demekdir.

TAHAYYÜLAT-I EDEBİYE

"Tihcan-ı Şiir " ıtlakına seza olan Fuzuli, Baki, Nefi, Nabi, Nedim ve Şeyh Galib'in •s•rını tahlil ve tedkik etmek maksad-ı mahsusuyla bir "tahayyülat-ı edebiye" kısmı açdık. Intikad, •s•r-ı edebiye içün bir ayna demek olup bu gibi eserlerin takdir-i mahiyetleri ancak intikad-ı bitarafane ile mümkündür.

Biz de acizane bu yolda bir hizmet göstermek arzusundayız.

FUZULİ

ŞAİR

Onuncu asr-ı hicrinin nısf-ı ahiri içinde yaşamış olan Fuzuli-yi şuaramızın kadren ikincisi saymak isteyenler haksız görülemezler. Şu zamanda gelmiş olsaydı ser hayl-ı şuaralık makamı ondan başkasına layık görülmezdi sanırız. Fuzuli edebiyatımızda bir "tavr-ı mahsus-ı" sahihdir.

Aceme taklid etmemiş değildir. Fakat taklidin icaddan müşekkel oldığını bilenler Fuzuli'yi taklidinden dolayı bile şayan-ı hayret bulurlar.

Akvam arasındaki münasebat-ı tabiiye kavlen ve tavren taklide mecburiyet hasıl eder ki bu hakikati "ilmü's-sinne" suret-i katiyede meydana koymuşdur. Bahusus Acem edebiyatı eski Türk edebiyatıyla hemen hemen rekabet edebilecek kadar tevessü etmiş idi.

Fuzuli'den evvel edebiyat-ı Farisi'yi Türkiye'ye tercihen tervic eden muharrirler görülmüş değil midir? Fuzuli ise taklidini yine bir dereceye kadar Türklük dairesinde tutmaya muvaffak olabilmişdir.

Fuzuli de igrak denilecek fikirlere pek az tesadüf olunur. Hele bunlar dahi o kadar seve seve okunur ki insan onların iğrakını da afv eder guluvvini de.

Fuzulinin hikmeti soğuk değildir. Müşarünileyh hikmet-i fikriyece ekser şuaramıza hacelik eder.

Hele "Beng ü Bade" namındaki eseri Fuzuli'nin kudret-i hakimanesini sahihen isbat eder. Fuzuli şiiri sade "Mevzun ve mukaffi ve muhayyel" bir söz olmak üzere telakki eder şairlerden değildir. Kendisi zamanına göre tahsil-i ulum etmiş ve "ilm ü fennin" şairlere "lüzumunu" meydana koymuşdur. "Bu hale mukarin meşşate-i himmetim reva göremedi ki muhaddere-i hüsn-i nazmım piraye-i maarifden hali mansıba dehrde cilve kıla ve sarraf-i istidad-ı uluvv-i rıfatım rıza vermedi ki rişte-i silk-i şiirim cevahir-i ilimden ari kerden bend-i alem ola. Zira ki ilimsiz şiir esası yok duvar olur ve esassız duvar gayet de bi itibar olur.

Paye-i şiirimi hilye-i ilimden maada mucib-i ihanet bilip bir müddet nakd-i hayatım sarf-ı iktisab-ı fünun-ı ilm-i akli ve nakli

ve hasıl-ı ömrüm bezl-i iktisa-yı fevaid-i hükmü ve hendesi kılmağın mürur ile lali-i esnaf-ı hünerden şahid-i nazmıma pirayeler müretteb kıldım ve tedricle tetebbu-ı ahadis ve tefasir idüp fazilet-i şiire mezemmet isnadı naks-ı himmet oldığının hakikatin bildim fikirlerini Fuzuli kendi kalemiyle meydana koymuşdur.

Fuzuli'nin fikr-i hikmetçe bazı kusurları görülse dahi her halde mazurdur. Çünkü bakınız kendisi bile ne yolda itizar ediyor: Küçüklükde söylemiş oldığı gazellerini bir çok taraftan gördüğü ilhah ve ibram üzerine cem eylediğini beyandan sonra diyor ki: "Ümiddir ki ashab-ı fesahat ve erbab-ı belagat müşahede ve mütalaa kıldıkda menşe ve mevlidim Irak-ı Arap olup tamami-i ömrümde gayri memleketlere seyahat kılmadığından vakıf oldıkda bu illeti mucib-i sükut-ı itibar bilmeyeler ve mahall ü makamıma göre rütbe-i istidadıma hakaretle nazar kılmayalar zira itibar-ı memleket istidad-ı zata tesir etmez ve toprakda yatmakla tıladan cila gitmez ne ehl-i bilad olmağla nadan sahib kabul olur. Ve ne beyabanlarda durmakla d•n• kabul-ı vahşet bulur". Bağdat civarında doğmuş, Bağdad'da terbiye görmüş, Bağdad'da büyümüş, Bağdad civarından ayrılmamış bir kimse bahusus Fuzuli zamanında ne kadar mütetebbi olsa yine fazl ve marifetçe nakıs kalmak tabiidir.

Fuzuli hüdayi-nabit bir fidandır ki güneşin haraketi altında boy sürüp büyümüşdür. Bağban-ı kudretden başka hiçbir bağcının dest-i terbiyetine düşmeksizin latif, zarif çiçekler açmış, leziz, tabii meyveler vermişdir.

Şehirleri dershane-i daniş ve kıtaları mektebi irfan hükmüne koyan bir fikrin haturatını bir anda tekmil efkar-ı

beşere nakl ve neşr eden bu asr-ı marifet ve terakkide gelmiş olsaydı Fuzulinin efkar-ı hakimanesi kimseden aşağı kalmazdı.

Fuzuli'nin şive-i ifadesi vehle-i ul•da garib gelir; fakat istinas olundukça insan o şivede bir letafet bulur.

Fuzuli'nin bu "şive-i şekkerinini" taklid etmek pek kolay değildir.

Şive-i ifadesi Fuzuli'nin "vicdan-ı edebisidir". Fuzuli vicdanının fotoğrafını kağıt üzerine nakl etmişdir. Bu şair-i muktedirin maneviyetini biz o fotoğrafdan teşhis ediyoruz.

Bu fotoğraf aslına o kadar müşabihdir ki en küçük şaibelerin bile tefrik ve teşhisi pek kolaydır.

Evet o vicdan fotoğrafında irili ufaklı bir hayli lekeler, noksanlar da görüyoruz. O koca fikr-derrak, mahiyetini oldığı gibi tasvir edip bırakmışdır. Hiç bir kusurını veya hiç bir hüsnini ihmal edip geçmemişdir.

Bak!... Gölgesiz fotoğraf bembeyaz bir kağıddan ibaret kalır ki nazar-ı tedkik ve tahlil onda hiç bir nokta-i istifade bulamaz. Ancak gölge ile beyazlığın terkibidir ki hayal hasıl eder.

Fuzuli'nin şivesinden bahs ediyorduk. Bu şive, hakikat şirin ve şekkerindir:

Hunin-i müjelerdür mi veya merdüm eliyle
Oklar çekilüp taşra atılmış ciğerimden?

veya: Ey olup mirac burhan-ı uluvv-i şan sana
Yire inmiş gökden istikbal idüp Kuran sana
Mah-ı nur yohsa sen itdikte seyr-i asuman
Kaldırup parmak getürmiş asuman iman sana

veya: Her habab-ı eşkime bir aks salmış peykerim
Şah-ı mülk-i mihnetim dutmış cihanı leşkerim
Ya Rab hemişe lütfunı it rehnüma bana

Gösterme ol tariki ki yetmez sana, bana
Ben bilmezem bana gereken sen hakimsin
Men eyle virme her ne gerekmez sana, bana

veya: Perişan halk-ı alem ah u efgan itdiğimdendür
Perişan oldıgım halkı perişan itdiğimdendir
Dil-i zarımda derd-i aşk gün günden füzun olmak
Yeten biderde tedbir ile derman itdiğimdendür

gibi sevimli şiveler Fuzuli'nin mahsusatındandır. Kim isterse kalemi eline aldığı gibi

Dün saye saldı başıma bir serv-i serbülend
Kim kaddi dilrüba idi reftarı dilpesend

diye başlayan müseddesi tanzir ve taklide başlayabilir. Fakat bir çok gayretlerin neticesinde, öyle zannederiz ki, Fuzuli'nin tanzir ve taklid olunabilmek mertebesinden b•l• bulundığını anlar. Bunu yalnız kendi nefsimizde tecrübe üzerine söylemiyoruz. Bir çok muktedir zevatdan da böyle işitdik.

Mesela: ...ey eşk yudun çeşm-i terimden
Terk-i edeb itdün nola düşsen nazarımdan

matlalı gazelinin bunca nazireleri var, hangisi aslı kadar sevimlidir?

O latif şive bir tebessüm-i nazike benzer ki insan birçok latif dilber çehresinde bir çok tebessümlere tesadüf etdiği halde yine içlerinde onun kadar şirinine, onun kadar sevdaperverine rast gelmemiş oldığunu tasdik eder.

Bağdad ikliminde terbiye görmüş, Bağdad güneşi altında neşv ü nema bulmuş bir nazende-i letafetin hazin çehresinden başka bir yerde bulunamayan bu latif tebessümleri sekinet-i fikr ve vicdan ile temaşa ederek zevk almakla iktifa eyleyelim. O gibi tebessümleri başka çehrelerde taklide çalışmayalım.

MANEVİYATI

Fuzuli'nin tasvir-i mahiyeti asar-ı fikriyesidir demişdik. Asar-ı bakiyesi, ki bakiye-i hayatiyesidir, tedkik olunduğu halde görülür ki Fuzuli sağlam bir bünye içünde metin ve mamafih hazin bir fikir gezdirir imiş, sözlerindeki metanet ve ciddiyet sebat-ı efkar ve itikadına delalet eder.

Fuzuli tabien şairdir. Şair oldığı kadar da hazindir. Gizli bir teellümün mağlubıdır. Fakat şairin kudretine bakınız ki bir hüzn ü teellümü sözlerinin her kelimesine nakl etmiş ve bu cihetle asarı bugün bize bir fonogram olup kalmışdır.

Mesela "Leyla ile Mecnun" manzumesini yukarıdan aşağı okumağa başlayın, Fuzuli'nin her mısraı ve hatta her kelimeyi yazarken ne his ile mütehassis oldığını, ne düşündiğini beynine girmiş gibi hissedersiniz. Diyebiliriz ki Fuzuli'nin maneviyeti yaz şekline girmişdir. Bittesadüf okuduğunuz bir mısra sizde hafif bir tebessüm hasıl ederse emin olunuz ki onu yazarken ve hatta düşünürken şairde de böyle bir tebessüm hasıl olmuşdur. Bazı fikirlere tesadüf edersiniz ki sebebini bilmediğiniz halde sizde bir teellümi mucib olur. Derhal hayaliniz biçare Fuzulinin o andaki ıztırab-ı vicdanisine acır.

Fuzuli'nin •s•rında en belirsiz hissiyat bile gaib olmaz. İşte şairlik böyle tasvir-i maneviyat iktidarından ibaretdir ki bu nokta-i nazardan Fuzuli dahi "şair" dir.

Fuzuli'nin tab-ı hazinanesine bir illet-i hariciye taharrisi beyhudedir. Biz yalnız o tab-ı nazike karşı izhar-ı hayretle iktifa etmeliyiz. Her halde tab-ı hazinane, tab-ı şuhaneden nazik ve mütehassisdir.

Fuzuli ile Nedim yan yana konulduğu halde insan birisinde hazin hazin tebüssümler görür ki bu rikkat ve nezaketi diğerinin şuhane kahkalarında bulamaz.

Bu hususda tab-ı salisin dahi dahilini inkar etmeyiz. Bazı tabiatlar vardır ki güneşli bir yağmur havasından lezzet alır. Bazı tabiatlar vardır ki parlak güneşli tablolardan hoşlanır. Yine bazı tabiatlar da vardır ki enginde fırtınalar, kasırgalar içinde ömür sürmekden zevk-yab olur. Fakat sünbüli havadan hoşlanmayacak tab-ı selim yokdur.

(mabadı var).

Nabizade Nazım

RESİMLERİMİZ

AYASOFYA

Nısfünnehar hattımızın kubbesi üstündeki alem-i vasatından mürur etdiği Ayasofya Cami-i Şerifi memalik-i saireden gelen erbab-ı ziyaretin görmek istediği en meşhur •s•r-ı atikadandır. Ayasofya İstanbul İmparatoru (Justinyen) tarafından inşa edilip miladın 537 senesinde resm-i küşadı icra olunmuş ve feth-i Konstantiniye'de Fatih Sultan Mehmet-i sani hazretlerinin emriyle Cami-i Şerife tahvil olunup, ilk cuma namazı orada eda kılınmışdır. Ayasofya'nın derunundaki sütunlar Suriye vilayeti dahilinde kain (Bilbek)? de şemsperestler tarafından inşa edilmiş mabedden alınmış olup evvela oradan kadim Roma'ya sonra da İstanbul'a getirilmişdir.

Ayasofya Camii şerifinin dört minaresinden sağ tarafında olanı Fatih hazretleri, solda bulunanı Sultan Bayezid ve diğer ikisini Sultan Selim-i Sani yaptırmışdır, derununda bulunan

mermer büyük küpleri Sultan Murad-ı Salis ve taş kürsiyi dahi Sultan Murad-ı Rabi vaz etdirmişdir.

Bu cami-i şerifin mihrabdan itibaren büyük kapıya kadar olan vasati 269 arzi 243, irtifai 188 kadem olup içinde yedi kapu vardır.

SÜLEYMANİYE

İstanbul'da Bab-ı Seraskeri meydanının arka cihetinde ve şehrin mürtefi noktasında kain olan bu cesim cami-i şerif hicret-i nebeviyenin 957'inci senesinden bed ile sekiz sene zarfında Sultan Süleyman Han-ı evvel tarafından yaptırılmışdır.

İstanbul'da minare ve mevkii en yüksek olan cami-i şerif Süleymaniye oldığı içün hilal-i rüyet-i kamer hususunda oraya çıkarlar.

TRABZON KALESİ

Karadenizin sahil-i cenubisinde ve Dersaadet'den 890 kilometre bud ve mesafede kain ve kırk beş bin nüfus ile kırk dört cami-i şerif, üç tekke on iki hamam, otuz bir mekteb, dört medrese, bir mekteb-i idadi, otuz bir kilise ve resmini derc etdiğimiz bir de kale-i dahiliyeyi havi olan Trabzon şehri, Trabzon vilayetinin makarr-ı idaresidir. Şehr-i İran ticaretine transit mevki olduğu içün suret-i daimede İran ve İstanbul ile ticareti vardır. Başlıca mahsulat ve ihracatı akmeşe-i haririye, kotoniye, keten bezi, fındık, sair yemiş, zeytinyağı ve duhandır. Trabzon'un şekli çar köşe olduğu içün namı dört köşe manasına olan (trahza)dan alınmışdır derler. Şehrin zaman-ı teessüsü pek kadimdir, hatta Truva muharebesinde bile mevcud bulunduğını

iddia eylerler. Sultan Mahmud Han-ı Sani hazretleri tarafından feth olunarak memalik-i Osmaniyeye ilhak edildi.

STANLEY

Stanley namını erbab-ı mütalaa elbette tanır. Meşhur seyyahın Afrika'ya vuku bulan iki seyahat-ı marufesi Stanley namını zaten bütün alem-i medeniyete tanıtmıştır.

Geçen nüshamızın Şuûnât-ı Medeniye kısmında Afrika'yı bir başdan başa mürur edebilmiş olan seyahatından bahs etdiğimiz sırada haber vermiş idik ki: Afrika'nın mechul mevkiini geşt ü güzara muvaffak olan seyyahin arasında orasını iki defa hem bir maksad-ı insaniyetkarane ile dolaşmış Stanley'den maada kaşif yokdur. Stanley namı Kongo havzasının keşfiyle, Nil mecrasının tayinine müteallik olan iki mühim coğrafya keşfinde daima mezkur bulunacağı içün kaşif-i müşarünileyhe alem-i fünun minnetdardır.

Stanley, Emin Paşa'yı kurtarmak içün Afkira'da icra etdiği seyahatine dair bir de eser-i mühim vücuda getirmiş ve refik-i muhteremimiz Tarik Gazetesi tarafından mezkur eser (Afrika-yı Zalim-alud) ünvanıyla tercüme ve neşr edilmiş olduğundan seyahate-ı vakıasına müteallik tafsilatı oradan almalarını kariin-i kirama tavsiye ile seyyah-ı şehirin resmini derc-i sütun ederek musavver gazetecilik vazifesini ifa ile iktifa eyledik.

MÖSYÖ FRESİNE

Fransa reis-i vükelalığına Tirar kabinesinin sükutundan sonra geçen, sal-i efrenci martının on yedinci günü gelmiş olan Mösyö (Fresine) 1828 tarihinde Fransa dahilinde vaki (Fuvaks) da

tevellüd etmiş olup Avrupa siyasiyunu arasında şöhreti, amal-i bitarafanesi meşhurdur.

-MİLLİ ROMAN-

SEYYİE-İ TESAMÜH

(Mabad)

Bu ihtimal Sabri'nin de hatırından çıkmıyor idi. Kemal-i ihtiyat ile Vahide dedi ki: "Ya sahih ise?" Vahid hiddetle sıçradı. "Üstüme iyilik sağlık... Ayol bir düşünsene 17 yaşında!... Puuf! Gülünecek şey"

Sabri "Büyük adamlar kendilerini nasıl..." diye bir itirazcık sarf edecek oldu; Vahid kemal-i istihza ile keserek dedi ki: "Kaça alırım ben senin büyük adamlarını!... Bahusus edebiyatda büyük küçük adam olmaz... Alim, cahil adam olur... Haydi bakayım "Şair-i maderzadlara bir vücud verebilirsen sayarım seni... Ayol edebiyat ulum-ı zaruriyeden değildir... Ulum-ı kesbiyedendir... İnsan anasının karnından doğarken hiç bir şey değildir. Ne elif dmesini bilir, ne kalem tutmasını ne bir şey... Senin beyin dediğin hamur parçası, çocuk doğduğu zaman bembeyazdır... Üzerindeki çizgiler, gölgeler, satırlar filanlar hep sonradan hasıl olur... Hem mahsusatın tesiriyle hasıl olur... Sen şu yeni moda gömlek yakalarını hiç görmiye idin vücudunu tasavvur bile edemezdin... Her malumat görmekle işitmekle hasılı hiss etmelde hasıl olur... Yani mürur-ı zaman ile. Anlayabiliyor mısın? İnsan yaşadıkça kesb-i malumat eder..." Sabri şu felsefeye zihnen etdiği itirazı meydana koymakdan çekinmekde idi: "Ya okumak!..."

Vahid'in hiddetini serbest bırakmakda idi: "İşte görüyorsun ya insan on yedi yaşında bir edib-i kamil olamaz... Hatta otuz yedi yaşında bile... Kim yutar o kıvır zıvırları?..."

Sabri Vahid'in şu çıkışlarını kıskanmak, çekememek ve adeta hased saymakda idi : "Hepimiz böyleyiz: Harikuladeliğe hep hased ederiz... Niçin biz değiliz de o? İşte bizi küplere bindiren bu..."

Vahid biraz kesb-i sükunet etmişdi. Kalın sigarasının kesif dumanlarını Sabri'nin suratına doğru savurmakda idi... Sabri dumanlar içinde mütalaat-ı kalbiyesiyle meşgul idi:"Fakat Vahid'in de şübhe hakkı var gibi... Ne bileyim ama... 17 yaşında... İnanılacak gibi de değil... Yine bu Saffet Beyin işi olmasın. Lakin kimbilir? Ad saklamayı anlarım ama... Yaş saklamak!..."

Vahid bir mütalaa-i kalbiyeye hatime olmak üzere çehren dedi ki:

-Evet Evet!

Sabri şaşkın şaşkın bakmakda idi.

Ertesi gün "Tercüman-ı Ahval" gazetesi adi sürümünden yüz on kadar ziyade satıldı. Hemen her alan "Seyyie-i Tesamüh" ünvanını aramakda idi. Fakat hayret!...

Seyyie-i Tesamüh'ün sini (?) bile yok. Gazeteyi evirip çevirmek, alt üst etmek hiç bir faide vermiyor. Seyyie-i Tesamüh yok vesselam...

Artık Vahid'deki hiddeti görmeli... "Bakiyesi sonra muharrir efendi kariin ile eğleniyor mu yoksa? Bu rezalet nerede görülmüş? Ağzımıza bir parmak bal çalmak ha!..."

Sabri "Canım (yarın) dememişdi ya... (sonra) demişdi..." diyecek oldu: "Aferin be pir-i evvel... Hem insanın ağzını sulandır hem sonra ardını kesiver (sonra) demek (öbür gün) demek midir?..."

Sabri'nin de artık sabra mecali kalmamışdı: "Ya (Yarın)mı demekdir?..." Vahid kemal-i infial ile bir bakdı. Fakat ses çıkarmadı.

Bu gün Fikri'deki havadis pek civcivli idi. Güya Asım Bey setr-i hüviyet hevesinden caymış da müsveddelerini geri almış imiş..

Hatta kendisi yani - Fikri-dostı olan mahud-ı mürettibin ağzından işte şu kulaklarıyla işitmiş ki gazetenin müdiri bu iş içün Asım Bey ile münazaa bile etmiş; o vermem demiş bu illa isterim demiş... Bir de işin içinde galiba bir kadın parmağı varmış... Güya...

Fikri bu "güya"nın aşağısını hazm etmekde idi. O kadar üzerine düşdüler; bir dürlü söylemedi: "Bir iki güne kadar duyurulur" demekde idi...

Peki ama bir iki gün nasıl beklemeli?...

Vahid- şu teehhürü gazeteciliğin bir cilvesi add etmekde idi. Sabri ise bir bendi, bir makaleyi istediği nüshaya koymak, istediği noktada kesmek, istediği kadar gecikdirmek hususunda gazetecinin hakkını teslim eylemekde idi, ertesi gün halkın gazeteye hücumu daha hararetli ve daha iştiyaklı idi... "Hele!..."

Gazeteci halkın zayıf damarlarını pek güzel keşf etmişdi: Bugün "Tercüman-ı Ahval" dünkünden altmış dane ziyade sürülmüşdü.

Vahid "Seyyie-i Tesamüh" ünvanı altındaki yazıları daha yolda mütalaaya başlamış idi; hem yürüyor hem okuyor idi: "Nihrir-i hariri tahrir-i edib-i şehir şair-i yegane zaman-ı beliğ-i müdani-i sehban Asım Bey efendi hazretlerinin lutfen tahririne hameran oldukları takriz zarif ve dilrübadır..."

Şu ibare Fikri'nin beynine yıldırım gibi tesir etmekde idi... Hani o mürettibler, o hatt-ı destler, o kadın parmakları, o "güya"lar, o "Bir iki güne kadar duyulur"lar?...

Fakat Fikri o kadar düz tabanlardan değildir. Öyle olur olmaz patırdıya pabuç bırakmaz... Teviller yok mu ya? "Hep düzme hep

dolap!... Hepsini yazan hep Asım Bey... yeni işte bu "Nihrir-i harir-i tahrir" vallahi!... Mürettib işte orada duruyor... İnanmazsınız. Ben gözümle gördüm. Asım'ın yazısını tanımaz mıyım? "... Peki ama elbette Asım Bey takrizini kendi yazısıyla yazacak... Bundan (Seyyie-i Tesamühün)de onun kaleminden çıkmış oldığı istidlal olunamaz." diye itiraz edenler hiç bir söze inanmazlar ki... İnsan zorla inandırılamaz a...

Asım Beyin takrizi manzum idi.

Ey evlaü'l basar dikkat eyleyin
"Durmayın izhar-ı hayret eyleyin
"Müntakidler gülmeyin sabr eyleyin
"İtiyad-ı asabın cebr eyleyin"

Bu ne demek? Bu ikinci beyit güya bana taş mı olacak? Peki sabr edelim bakalım ne çıkacak? ...fakat (itiyad-ı asabımın) ne tarafımda oldığını şair Bey efendi lutfen işaret buyuruyorlar mı bakalım..."

Öyle bir işaret yok idi; Çünkü takriz şu yolda devam idiyor idi:

"17 yaşında bir nihriri siz
"Hiç ümid itmezdiniz ya şübhesiz"
"Ümid itmezdim zahir... H•ı• da ümid itmem..."
"Lakin işte bir sabi-i nüktever
"Böyle indiyatı hep tahrib ider
"Bir sabi-i nüktever kim hikmeti
"Vakf-ı istigrak eyler fikreti
"Bir sabi kim nice eflatunlar
"Cevdet-i efkarına meftunlar..."
"Ha bakalım şair bey Ha... Ha göreyim seni... Şu (Edib-i hakim-i muhayyili) uçurtmaya benzetirsen sayarım seni!..."

"Söyleyin kim yazdı bir böyle eser
"Bir eser kim adamı hayran ider
"Bir eser kim aşkdır başdan başa
"Ey necib aşk-ı perverde yaşa..."

Vahid istihzaya bile başlamışdı... "O maşallah maşallah (Edib-i hakim-i muhayyil) aşıkmış da ... Aman ne ömür ne ömür!... Hem şair, hem aşık... Doğrusu şayan-ı gıbta bir saadet.."

Nabizade Nazım

(mabadı var)

ŞERAİT-İ İŞTİRA

Senelik	Atlı Aylık	Üç Aylık		
100	55	30	guruş	dersaadet içün
120	65	25	guruş	vilayet içün
25	14	8	frank	memalik-i ecnebiye içün

(LEFT-HAND SIDE)

Gazetemizin umur-ı idare ve tahririyesine müteallik mevad içün Müdür Ahmed İhsan Beye müracaat olunur. Her türlü mekatib mumaileyh namına olarak matbaaya gönderilmişdir. Gazete idaresi matbuata müteallik her türlü siparişi deruhde eder.

(RIGHT-HAND SIDE)

Gazetemiz fünun ve sanayie ve meslek-i mahsusuna aid her türlü makalatı maalmemnuniye derc eder. Derc olunmayan evrak iade olunmaz. Vilayet-i şahanede gazeteye aid hususatı deruhde edecek vekillere lüzum vardır. Talib olanların müdüre müracaatı mercudur.

(THE SUBTITLES)

Taşradan abone bedelatı bu sene suretinde gönderilmelidir. On guruşdan yukarı irsalat içün posta pulu kabul olunmaz.

Taşradan her kim taleb iderse gazeteden bir nüsha numunelik meccanen gönderilir.

!!!Aboneler içün mucib-i istifade- ilan!!!

ÇİNDE SEYAHAT HEVADA SEYAHAT

Jul Vern'in eşherr asar-ı fevkaladesinden bu iki roman musavver olarak tercüme ve neşr edildi. Birisi 20 ikincisi 17 buçuk guruşa satılıyor. Gazete abonelerine yüzde on tenzilat icra olunur. Taşraya beheri içün yüz para posta ücreti alınır.

BİR KADININ RUZNAMESİ

Müteveffa Oktav Feviye'nin eşherr-i asarında olup Ahmed İhsan Bey tarafından tercüme olunan bu roman yedi guruş fiyatla satılır.

FENNİ EĞLENCE : GÜLLE- MUMYANIN İZDİVACI

"Balodaki Gülle Mumyanın İzdivacı" ünvanlı eserler 40 para fiyatla satılmaktadır. Gayet gülünç ve istifadeli olduğundan tavsiye ederiz. Taşradaki gazete abonelerinden posta ücreti alınmaz.

TUHAF BİR HANE

Avrupa meşahir-i hikaye nüvisanı miyanında gayet mudhık asar yazmakla teferrüd etmiş olan meşhur Paul de Kok'un asarından olan bu roman güzel kağıt üzerine nefis surette tab olunmuş, yedi guruş fiyatla matbaamızda ve her kitapçıda

satılmaktadır. Taşradan arzu edenler, bedeline iki guruş posta ücreti ilave eylemelidir.

İLAN

MEKTEP TATİLİ

91 resimle müzeyyendir. Jul Vern'in asarından olan bu roman dahi Ahmed İhsan Bey tarafından tercüme ve matbaamız marifetiyle neşredildi. Fiyatı 40 guruşdur. Gazete abonelerine yüzde on ikramiye edilir.

HERMİN

RESİMLİ LATİF ROMAN

Alexander Dumazade'nin •s•r-ı meşhuresinden olan bu romancık bu defa Ahmed İhsan Bey tarafından tercüme olunarak nefaset-i tabile meşhur Alem matbaası maarifetiyle neşr olundu. Fiyatı yüz paradır; taşradan üç guruş alınır her kitabçıda bulunur. Mütercemi Bab-iali civarında Alem matbaasıdır.

ASYA-İ ŞARKİYE SEYAHAT

Bir Türk seyyahının İstanbul'dan hareketle masrık-ı Aksa'ya vuku bulan seyahatindeki olan meşhudatını havi mektublardan müteşekkil latif bir seyahatnamedir. Beş guruş fiyatla matbaamızda satılmaktadır.

GİZLİ ADA

Jul Vern külliyat-i latifesinin serefrazı olan bu harikulade roman eczası 16 mücellidi 25 guruş fiyatla matbuamızda satılmaktadır. Gazete abonelerine yüzde on tenzil ile verilir. Taşradan üç guruş posta ücreti alınır.

BRUSTAYA SEYAHAT

Erbab-ı kalemden İbnü'l-Celal Sezai Beyin bu ünvan ile manun eseri nefis suretde tab olunarak yüz para fiyatla matbaamızda satılmaktadır. Taşradan arzu edenler üç guruşluk pul irsal buyurulur.

Alem Matbaasında nefis kartvizitler tab olunur, hurufat ile 8 guruşdan ve taşda yirmi guruşdan itibaren 15 ve 30 guruşa kadar fiyatlıları vardır. Taşradan sipariş vuku bulursa dahi kemal-i itina ile bila-izaa-i vakt gönderilir.

BİR AKTÖRÜN MİRASI

Fransa müşahir-i muharrinden (Pon Son) enfes •s•rından bulunan bu roman 8 guruş fiyatla matbaamızda satılmaktadır.

YERALTINDA SEYAHAT
-SEYYAH-I HİNDİSTAN-

Esası fenne müteallik olmak üzere roman yazıp erbab-ı mütaalayı hem müstefid hem mütelezziz eden meşhur Jul Vern'in seyahat-ı harikulade ünvanlı külliyatı adadından olan balodaki ünvanı haiz fevkalade latif ve nazar-suretde musavver roman külliyat-ı mezkure mütercimi Ahmed İhsan Bey tarafından Martın birinci gününden itibaren neşre başlanacaktır, bu romanda Jul Vern garabet-i fevkaladeyi muhafaza eylemekle beraber metn-i hikayeye bir de cinayet-i garibe karışdırmış ve böylece eseri gayet meraklı bir hale getirmiştir, (Yeraltında Seyahat) da İngiltere kömür madenlerinde yaşayıp asla güneş yüzü görmemiş olan amelenin daha doğrusu bir sınıf ahalinin suret-i maişet ve garaib-i ahvali esas ittihaz kılınmış olduğundan mütalaasını bil cümle tarafdaran-ı asar-ı nefiseye tavsiye ederiz. Roman (elli kıta

Avrupadan celeb olunmuş resimle müzeyyendir. Haftada iki forma neşr edilerek iki ayda ikmal edilecektir. Tekmiline abone bedeli on beş guruşdur, neşirden sonra yirmi guruşdur. Merci-i Bab-ıali civarında Alem Matbaasıdır.

Gazeteye konulacak ilanatın satırı bir guruş, tekrarı halinde 20 paradır.

cilt 1

نومرو : ۲

ثروت فنون

ادبیات ، فنون ، صنایع ، تراجم احوال ، سیاحات ، رومان

برنجی سنه

وسائره دن باشقه اولدرق هرهفته پنجشنبه کونلری چیقار

مصور عثمانلی غزتهسی

محرر ومدیر مسئولی : احمد احسان

اداره خانهسی : درسعادت — اوالسعود جادهسی نومرو ٥٤

نسخهسی ۱۰ پاره در

[مندرجات] : استانبول پوستهسی — شئونات مدنیه وفنیه — جغرافیا درسی — تحلیلات ادبیهدن فصول — آیاصوفیه ، طرزون ، ستانلی ، فرهسینه — رومان : سیئهٔ تسامح [رسملریز] آیاصوفیه — سلیمانیه — طرزون قلهسی — پرناسو — ستانلی — مانکنلی — فرهسینه

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT TOUS LES JEUDIS.

Rédacteur en chef: AHMED IHSAN

Administrations: 54- RUE EBU-SOUOUD-54

CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS

25 Francs par an pour tous les pays de l'Union Postale, 100 piastres pour Constantinople, 120 piastres pour les Provinces Ottomanes.

LE NUMÉRO 100 PARAS.

استانبول

(عالم) مطبعهسی احمد احسان وشرکاسی

امضاسز اولاد باجمله مقالات مدير مسئولكدر

استانبول ١٢ مارت ١٣٠٧

بوهفته من فوق العاده شعشعه‌لی و مزین ایدی و لادت پر میمنت جناب پادشاهی یه مصادف اوله‌رق شهرمزك هرنقطه‌سندن انعکاس ایدن صدای مسرت وضیای مصادقت احتساسات صداقتکارانهٔ عثمانیه‌نك ارائه ایده‌جکی آثار عبودیتك الك بیوکی عد اولنه‌سزادر. ملك ودولتك تزیید شان وترقیسنه حصر وجود ایتمش اولان پادشاه کالاتپرور افندمز حضرتلرینك یوم ولادت باهرالیمنلرینه مصادف اولان بومقدس کونده عثمانلی خلقی، حسیات شکرکذرانه‌نك عهدهٔ ذمته تودیع ایلدیکی وظیفهٔ مصادقتی ایفا ایله اکتساب سعادت ورفاه ایتمش بولنیوردی، «ثروت فنون» ناچیزی دخی او یوم مقدسده وظیفهٔ نشره باشلادیغندن دولایی اوقدر سوینیور که تعریف قبول ایتمز، آتیده بك چوق موفقیات ناشرانه کوسترمه بیله جکندن اودرجه امید وار دوریبور که تصور ایدیله‌مز! «ثروت فنون» وظیفهٔ نشر ومساعی صنعتکارانه‌یه اویله بر روز مقدسده بدأ ایلدیکی ایچون امین اولکزکه سیزه صورن مظهر ده، دائمه، جدیه وتفیسه‌ده عرض خدمت ایلیه بیله حکدر. قارئلرینك استجلاب ممنونیتی ایچون اوقدر کوزل ایشلر دوشونیورکه شمدی بوراده صایسیه‌م بزم محرر تمدح ایلیور دیرسکز، ایسیمی، نه‌بن اوشائبهٔ تمدح آلتنده قالهیم، هیچ بر زمان یاپیله‌جق ایشی اوله‌دن اوکرنوب دهنکزده درجهٔ اهمیتی بیوتکز. زیرا «ثروت فنون» ك زمان انتشارده کوردیکی رغبت وتقدیر بوعبد ناچیزی پك محجوب ایتدی، فقط چوق جسارتلندیردی، مسلکم، کوردیکم رغبتی ادامه وتزیید ایچون صرف غیرت اولدیغندن بودفعه‌ده غزته‌جیلکده شایان تقدیر خدمات ناشرانه عرض ایچون یکی یکی ایشلردوشوندم. اما رجا ایدرم صبرلی اولکز، نه‌دردیه استعجال ایدوب بندن صورمیکز، ثروت فنون نسخه‌لرینی صره ایله کوردکجه سز کشف ایلرسکز.

∴ کندمدن بحث ایتمك واقعا ایی دکل اما آرتق شو ایکنجی (پوسته) ده اوقنالقدن کندیمی قورتاره‌میه‌جغمی آکلادم. عالم انتشاره وضع اولنمش اولان «ثروت فنون» ه برآز مساعده ایدیکزده حسیات متشکرانه‌مزی عرض ایلسون. هربرده اولدیغی کبی مصور غزته‌جیلکده دخی انسان نائل موفقیت اولمق ایچون بهرحال مسلکداشلرینك نظر محبت وتوجهنی قزانمش بولنمایدر. بنده ناچیزانه خدمته اجتسار ایتدیکم زمان مسلکداشلرینك توجه ومحبتنی ولوبر جزؤی اولسون قازانمش اولدیغمه امین ایدم، فقط نه‌یالان سویلیه‌یم، بوقدر سولدیکمی بیلمیوردم، سوکیلی رفقامك غزته‌م حقنده یازدقلری فقرات مشوقانه‌یی اوقودیغم زمان چشمان افتخارم سرشك ممنونیت ایله دولدی، مستحق بولندیغم حالده محضا نی شوقلندیرمك ایچون یازمش اولدقلری اوفقرات تقدیرکارانه‌دن دولایی کندیلرینه عرض شکرانی وجیبه‌دن بولدم. اول امرده بر مصور غزته وجوده کتیرمك حقنده بوعبد عاجزی تشویق وترغیب ایلمش بولنان استادم عطوفتلو احمد مدحت افندی حضرتلرینه عرض تشکرات تلمیذانه ایلرم که «ترجمان حقیقت» ك جمله ایرتسی نسخه‌سنه کندی امضالریله برسند مخصوص یازه‌رق بنی احیا وتوجه مخصوصهٔ استادانه‌لریله مسرور ایتدیلر. احمدمدحت افندی حضرتلری کبی برحکیم ذیشانك نظرتوجه وتشویقی بویله‌جه اوزرمده موجود اولدقنصکره، هیچ عرض خدمت اوغرتزید جسارتدن اورکرمیم؟

ثانیاً هیئت تحریریه‌سی میانسده ناه برسنه قدر عرض خدمت ایلدیکم (ثرو جریدهٔ معتبره‌سنه بیان محظوظیت ایل (ثروت) ك جمعه ایرتسی نسخه‌سنده (ثر فنون) باخصوص بومحرر حقیرحقنده یاز اوزون مقاله‌نی بك سوندیردی، فقط تـ ده‌بودرجه ایلری کیدلدیکندن دولایی ما اولدم، بلکه شیمارپرمده حدیثی بیلمم قورقدم. بناءً علیه رفیق محترمك عفوینی ایلیه‌رك مبالغه‌نك اودرجه‌سی تشویق ده اینی دکلدر دیرم. ثالثاً «طریق» سرمحر سلانیکلی توفیق بکه عرض ممنونیت ایدر یازار ایرتسی کونکی نسخه‌سنه «ثر فنون» ی القشلایه‌رق بر فقرهٔ تقدیرکا درج ایتمش ووظیفهٔ ناشرانه‌ده موفقی الطاف سبحانیه‌دن تمنی ایلمشدر، بو د تکمیل قارئلرینك بمثله برابر آمین خو اولملرینی استرحام ایدرم. ترجمان حقیق ثروت وطریق غزته‌لرندن صکره حقمز بیان آثار حسن توجه ایدنلر کرك استانـ اوراق مطبوعه‌سی آره‌سنده کرك غلطه فرانسز غزته‌لری ایچنده، ولایات شا جرائد رسمیه‌سی میانسده حتی اور غزته‌لرنده بیله چوق ایسه‌ده جمله‌ـ آیری آیری ایفای وظیفهٔ شکران مث اولدیغندن بوراده عمومنه بردن بر بی «تشکر ایدرم» دیوب ذاتا ابقای تو ایتملرینی، فقط وظیفهٔ تشویقده بك مبال دوشمایلرینی تمنی ایلرم.

∴ تمنیاتم میانسه ـ بوکونکی پوسته برقسمی مطبوعات عثمانیه‌یه عرض شک حصر ایتمش اولدیغمدن دولایی طلب عف دخی ادخال ایدرم ـ اومارمکه مطالعین ک بویله مباحث ایله اشغال ستون ایلدیکم ایچ بوعفوی بندن دریغ ایتمز.

∴ بوهفته پوسته‌می یازدیغم کو نه یالان سویلیه‌یم بك شوقلی ایدم، با مقاله‌یه آتدیغم تاریخی بولمق ایچون تق

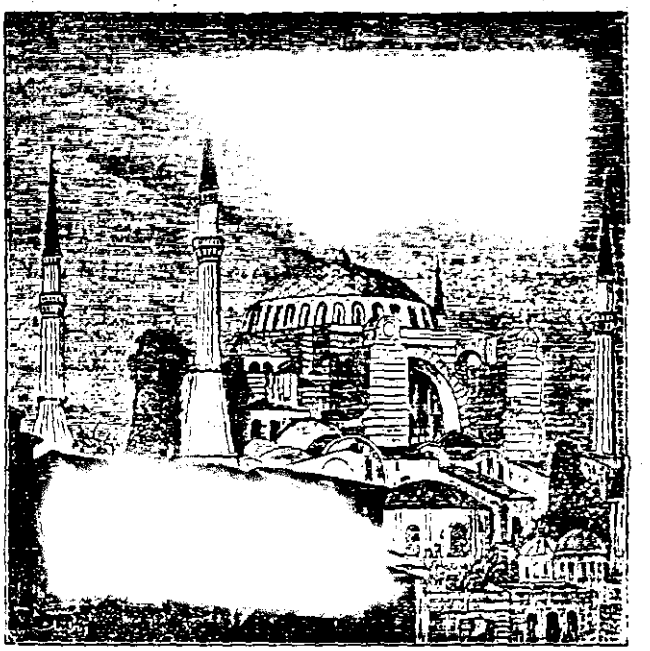

آیاصوفیه جامع شریفی

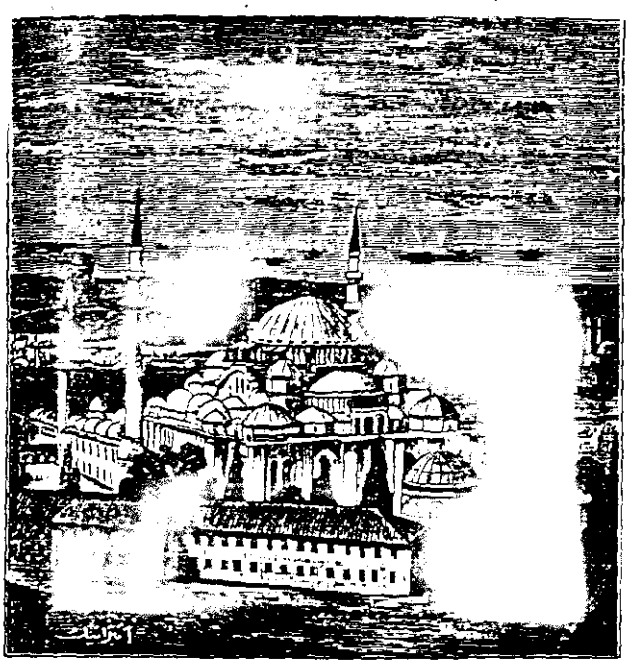

سلیمانیه جامع شریفی

مراجعت لازم کلدی ، اوطه‌مده کوز کزدیردم ، دیوار تقویمك فقدانی حسیله ماصه‌مك اوستده بولنان تقویملردن برینه ال آتهرق (۲۱ مارت ۳۰۷) کله‌لرینی محل سرنامه‌یه قوندیردم . الله آلدیغم تقویمده آرادیغمی بولوب تاریخنی‌ده یازدقدن صکره بنه بر حس ممنونیتم اویاندی، سویلمش ایدم‌یا ، غیرتی، غیرتورلری‌سورم . فقط الك زیاده اوغیرتك عالم مطبوعاتده تجلوه کر اولسی بیوك آرزومدر : حس ممنونیتم بوسنه تقویملرینك آلش اولدیغی درجهٔ مکملیتدن دولایی ایدی، اصحابنده‌کی حسن طبع و آرزوی مکملیتی تقدیر ایتدم ؛ واقعا بوسنه کی تقویملر صحیحاً مکملدر ، اول امرده تقویم سوزیله کوزکزك اوکنه اون پیراقلی اوفاجق بر صاری جزوك کتیرلمامسنی رجا ایدرم، درجهٔ مکملیتنی کوروب ممنون اولدیغم تقویملر حپ‌فرانسزلرك (آلماناق)دیدکلری نوعدن ایدی ؛ بوسنه‌کی ترکجه آلماناقلر ، باشده ابوالضیا توفیق بکك (نوسال معرفت) ی بولنق اوزره محمد احسان بکك وجیل بکك خانه‌لی تقویملریله « تقویم بهار » و « علاوه‌لی تقویم » ایله‌بشی تجاوز ایلیور، الحق جمله‌سی‌ده طوتدیغی

ایتمشدر. یالکز « علاوه‌لی تقویم »ك سواحل عثمانیه‌یه ایشلیان واپور تعرفه‌لری صحیفه‌سنده « لتاکیه » « سیدی » « پورلاغوس » کبی بر طاقم یکی لیمان اسملری کوردم، اول امرده شبهه یه دوشوب ترکجه خریطه‌یه کوز کزدیردم ، بو اسمده بحرسفید وبحر سیاه سواحلنده لیمان بولندیغنی اکلادم ؛ صکره‌دن تخطر ایتدم که اسملری فرانسز - جه‌سندن عیناً نقل ایتمشلر ، « لتاکیه » نك لاذقیه، « سیدی » نك صیدا وپورلاغوسك قره‌اغاج اولدیغنی بیلمیه‌رك بویله یازمشلر . صاحب تقویمك بویله نقیصه‌لره دوشمیوب بعدما دها مدقق و آز لاقید داورانمسنی توصیه ایدرم .

∴ لاقید داورانمامق دقتی بوکونلرده الك زیاده اهل کیف اولانلرده کورولیور . رمضان شریفك تقربی اومبارك کوندہ صائمینه مقتضی بیه‌جك وایچه‌جکی شمدیدن ادخار ایچون اصحاب کیفی دامن درمیان استعجال ایدییور . بقال دکانلری، ذخیره‌جیلر ، شکرجیلر ، یمشجیلر ایچون بوکونلر الك بیوك فرصت تجارتدر . بوفرصته کچن رمضاندن بری مترقب اولان صاتیجیلر کیفجویانك نظردقتنی جلبه مدار اولق

بیورلر . حاجی‌بکر ، رفعت وجیل افندی کبی ذائقه آشنایاندن اولان شکرجیلرك اوکندن کیلدیکی زمان بللور طباقلر ایچنه قویولوب جامکانه دیزلمش متلون ونظر ربا رجللره انسان باقدقجه دویه‌میور . کچن کون بنده مشهور شکرجیلردن برینه کیرمش ایدم . پیشکاهمه معروض بولنان متنوع رجللردن انتخاب خصوصنده اپی زحمت چکدم . ممکن دکل برینی براقوب دیکرنده قرار قیله‌میوردم .

∴ شعبانك اون بشنجی کوننده بری جوامع شریفه مناره‌لری‌ده رمضان مژده‌سی اولان ماهیه ایپلرینی کره‌رك کندیلرینه مخصوص حاضرلغی ایفا ایتدکلری کبی مبارك کونلرك اوزون کیجه‌لرینی خلقه طاتلی امرار ایتدیرمك ایچون اجرای لعبات ایده‌جك تیاتروجیلرمزده انتخاب ایتدکلری یرلره باراقه‌لرینی قوردیلر . ایجلرنده شایان ذکر عثمانلی قومپانیاسندن بشقه تیاتروجی دینه‌جك و آقتور صفته لایق بولنه‌جق اویونجی هیئتی بولندیغی ایچون یالکز بوقومپانیانك انتخاب ایتدیکی یری خبر ویرمکله کچه‌جکم . دائما شایان استفاده سه‌سلی

بوقیش اویناديغی یری رمضان ایچون‌ده انتخاب ایتمشدر . طبیعیدرکه صحنهٔ تماشایه وضع ایده‌جکی اویونلر حقنده قارئلرمه معلومات ویرمکده قصور ایتمیه‌جکم .

∴ مواسمك اك روحفزاسی اولان بهاردن‌دها طاتلی صورتده‌دوام ایدن لطیف هوالرپازاردن بری‌بنه مغمومیته دوشدی . کچن هفته‌کی براق سمایی ، حیات بخشا ضیای شمسی کوروبده مسیرلره جان آتمغه حاضرلنان ذوقجویانی‌دخی بوتبدل هوا مغمومیته القا ایتدی . تشکراولنورکه تبدل هوا دواملی اولمدی .

شؤنات

مدنیه — و — قبه

∴ موسیو پاستورك ورم تداویسنه دائر برعلاج اختراع ایلمش اولمسی حقنده دوران ایدن شایعه‌لری مشارالیه تکذیب ایلمشدر .

∴ الکتریقك نشوونمای نباتاته‌اولان تاثیرینی تحری ایله مشغول بولنان روس فضلاسندن موسیو ماسقارك تنظیم ایلدیکی راپور بودفعه پارس‌فنون اقادمیسنده‌قرائت اولنه‌رق الکتریقك نشوونمای نباتاته فائده ویره‌جکی اکلاشلمش ایسه‌ده بو اصولك دها پك‌چوق زمانلر موقع تطبیقه‌قونلمسی مشکل اولدیغی سویلنیور . موسیوماسقارك تجربه‌سی نباتاتك دیکلمش اولدیغی زمین تحتندن جریان الکتریقی‌یی امرار ایتمکدن عبارتدر .

∴ حلول‌ایدن مارت افرنجی‌اثناسنده پارسنی لوندره‌یه ربط ایده‌جك اولان تلفون خطی یاپلش دکزینه برا قیله‌رق بویله‌جه دنیانك مرکز مدنیتی ایله مرکز صنایعی برتبنه ربط ایدلش وکله‌جك آیدن اعتباراً خطك رسم کشادیله اجرای محابره‌یه بدأ مقرر بولنمشدر .

∴ آلمانیا معارف ناظری تکمیل پروسیا تداوی خانه‌لرینه یاز دینی برامر نامه‌ده دوقتور قوخك علاجیله مداوات ایدیلان خستکاندن حاصل اولان نتیجه‌نك اشعارینی وبو خصوصده‌کی ملاحظه لرینك علاوه‌سنی طلب ایتمش ایدی . حکومت مشارالیها معارف نظارتنه اعطا اولنان‌اشبو راپورلر نتیجه‌سی اوله‌رق اکلاشیلمشدرکه ۲۱۷۲ کشی‌یه ۱۷۵۰۰ شیربنغه یاپلمش بونلرك ۹۳۲ سی سل الرئه ۱۲۰ سی سائر اورام داخلیه ومتباقیسی اورام خارجیه‌یه مبتلا ایمش . علاجك سل‌الرئه‌یه دوچار اولمش اولنلر حقنده حسن تأثیری کوریله مامشدر . زیرا بونلرك قرق التیسی تلف اولمش بشیوز سکسان آلتیسنده اصلا اثر شفا کورلمامش ، انجق اون اوچ دانه‌سی برؤتام حاصل ایتمش متباقیسی جزؤی اثر شفا کورمشدر .

— ∴ رطوبتك ایراث ایتدیکی مضرت کبی قوراقلغك دخی بیانولره زیان ویردیکی معلومدر . اصحاب تجربه‌دن برینك بیانه نظراً صیجاق اوطه‌ده بیانولری بوزلمقدن وقایه ایچون اوراله برر صاقسی چیچك وضع ایتملی ایمش . چیچك قوریمه‌دن دوام ایتدکجه بیانونك خللدن مصون قاله‌جغنه امین اولمق ایجاب ایدر ایمش .

∴ موسیو قامیل فلاماریون آمریقاده انتشار ایدن مشهور نیورق — هرالد غزته‌سنه یازدینی برمکتوبده اوروپانك احوال هوائیه‌سنه دائر غایت شایان دقت بر طاقم تفصیلات ویروب کیتدکجه فرانسه‌نك اقلیم وهواسنده‌کی تبدلاتی وصوؤقلرك حاصل ایتدیکی ترایدی نظر دقته عرض ایله هرسنه‌نك هرآینده‌کی درجهٔ حرارتك کچمش سنه‌لرده‌کی آیلردرجهٔ حرارتنه نسبتاً دون قالدیغنی خبر ویریبور .

قامیل فلاماریونك شو تدقیقاتی برو-کسل، وانکلتره‌ده‌کی غره‌نویج رصدخانه‌لری دخی تصدیق ایتمش اولدیغندن فاضل مشار الیه مکتوبنی شووجهله نتیجه لندیریبور :

٥ « عجبا شوتناقص حرارت دائما دوام ایده‌جکمی ؟ عجبا حرارت زمین یواش یواش آزاله‌رق منطقهٔ بارده حالنه کیره‌جکمی یاخود بوقدر*مبالغه ایتمدن دوشونورسه اوزوم‌زراعتی بتون‌بتون جنوبه‌اینه‌جکمی؟ شو سؤاللره جواب ویرمك براز مشکل ایسه‌ده تدقیقات رصدیه حرارت هوائیه‌ده‌کی تناقصك هپ متناسباً دوامنی اراء ایتدیکی ایچون دوچار اندیشه اولمق ایجاب ایدر .

∴ انکلتره‌ده نورفولق چیفتلکلرینه فاره هجوم ایتمشدر . فاره‌لرك عددی سکسن بیکی تجاوز ایتدیکی ایچون چیفتلك صاحبی شو مضرحیوانلری تلف ایتدیرمك خصوصنده اون بیك فرانقدن زیاده مصارف اختیار ایتمش ایمش .

معلم ایله طالبه اره‌سنده محاوره

جغرافیا درسی

— ای‌قیزم ! سنکله کچن درسمزده قادینلرك رفیق شفیقندن بحث ایتمش‌ایدك اورفیق شفیقك نه‌اولدیغنی سکا اکلاتدقدن صکره نظر حیرتکی‌جلب ایدن مبنی مبنی ایکنه‌جك حقنده سکا معلومات تاریخیه ویریرم دیمش ایدم . فقط درسلریمزده حقیله استفاده ایتمکلکك ایچون برنجی ایکی اوچ درس دوام ایتمك بنم تدریس پروغرامه مغایردر . انك‌ایچون بوکون سکا جغرافیا درسی ویره جکم ، وعدم اولان ایکنه تاریخنی‌ده اونوتمیه جغم یوم مناسبندن اکلاتهجغم .

— ذاتاً اونوتور سه‌کز خاطرکزدن کتیره‌جکمه شبهه کز اولماسون . کچنکی درسدن صکره اوللری اهمیتسز کوردیکم اوعادی ایکنه نظرمده پك بیودی ، حتی مراقی فناحالده ایکنه‌لیی .

— بنم مطلوبده ایکنه جقنده سندن برفکر مراق وحیرت حاصل ایتمك ایدی سوزلرك استحصال مطلوب ایتمش اولدیغنی دلالت ایدر . دوغریسی‌یا بوکا پك سوء

ندم . ای آ سویله بقالم جغرافیادن نه‌لر اوقودك ؟ معلومانك نه‌مرکزده‌در ؟

— (کوله رك) چوق شی‌لر اوقودم استرسه‌کز سزکله بر خریطه چیزه‌م‌ده کو - ریکز !

— آفرین اولادم !

— آفرین یا ! جغرافیا درسنی بقالم صاننکه سزده بنم قدر بیلیورمیسکز ! مثلا شط نهرینك تکمیل ایاقلرینی صایه بیلیر - میسکز ؟ اوروپا دولتلرینك حدودلرینی تعیین ایلیه بیلیرمیسکز ؟

— خیر !

— یابتون اوروپا لیمانلرینی ؟

— خیر !

— شمندوفر قوللرینی ؟

— خیر !

— اشته بن بونلرك هپسنی بیلیورم .

— آیول سن عادتا ارکان حرب ایمشسك . بن ایسه سکا جغرافیا درسی ویرمکه قالقشدم .

— ممالك عثمانیه جغرافیاسیمی ؟

— اوت مطلوبم مملکتمزی سکاایی اوکره‌توب اورایه اولان محبتی آرتدیرمق ایدی . ممالك عثمانیه‌یی سکا حقیله اوکره‌توب اویله برمعزز طوپراقده تولد ایتدیکك ایچون حس افتخارکی تزییدایتمك استه‌یورم . بقالم موفق اوله بیله‌جکمیم ؟ اشته کوزینك اوکنه براناطولی خریطه‌سی آچدم . دقتلی باق ! اماسودیکك بر آدمك فوطوغرافی سیر ایدیبیور مشسك کبی اهتمام ایله تدقیق ایت . فوطوغرافه باقدیغك آدمك حیاتنه اکاه اولق استه‌دیکك کبی شوخریطه‌نك‌ده سکانه‌لر سویلدیکنی انتقال ایت ! ظن ایدرسه‌م ممالك عثمانیه‌نك قسم مهمنی اشغال ایدن اناطولینك شکلنده سنك نظر دقتکه جاریه جق شی ایکیدر . برنجیسی هیئت عمومیه‌سنده‌کی شکل . ایکنجیسی حدودینك حالی . یکنظرده اکلامیور - میسکه مؤسس واب مشفق دولت عثمانیه اولان سلاطین عظامك اجدادینی یتشدیر - مش اولان اناطولیسنده برطوپلوق ،

انتظام طبیعی ، لطافت خلقیه واردر . هر طرفنده آثار مهابت ، قوت ، جلادت رونمادر ؟

— بیلمیورم . بورالرینی هیچ دوشو - نمدم .

— اطرافنی احاطه ایدن مملکتلرله مقایسه ایدرسه‌م دها ایی آکلامش اولور - سك . آسیا قطعه‌سنده آجیق اولدیغی قدر قبالی اناطولی‌کی برپشقه پارچه دها یوقدر شمالی غربی وقسماً بصره کورفزی ایله جنوبی احاطه ایدن دکزلر اناطولیء شا - هانه‌یی بحراً الك اوزاق مملکتلرله بیله منا - سبتده طوتیور . استانبول وچناق قلعه بوغازلری سایه‌سنده روم‌ایلی شاهانه ایله دخی التصاق پیدا ایلدیکی کبی براً تامین ولایته (حضره موت) ه قدر جنوب‌جهتنده یولی آچیقدر . بحر سفید اوستنده‌کی لیمانلری سایه‌سنده بتون دنیاایله مناسبت حاصل ایتمش اولدیغی کبی دمین سکا اسمنی ذکر ایتدیکم استانبول وچناق قلعه بوغازلری‌کی دنیانك الك لطیف والك مستحکم بوغازلرینك ده بر ساحلنی تشکیل ایلیور . شمدی بر ده خریطه اوستنده کوردیکك سائر ممالکه باقوب مقایسه ایت . الك باشده اسپانیایی کورورسك که همان درت طرفی دکز احاطه ایتمش اولدیغی حالده انجریسی بر طاقم طاغلر ایله انقسامه دوشمش وقسم غربیسی پورتکیز اشغال ایله اهیتی آزا - لتمشدر . دها یوقاروده انکلتره کندینی تحت محفوظیتنده طوتان منزویلکی ایله محدو - دیت ایچنده قالمشدر . ایتالیا ادریاتیك دکزی وبحر سفید اراسنده ، طاغلری ایله ایکیه بولنمش برعضو پارچه‌سنه بکزر . روسیه کرهٔ زمینك خالی بر قسم جسیمی اوزرینه طا - غیلوب قالمشدر . بژه بکزه‌یان یالکز فرانسه وار ، اوده ایچه طوپلولق ارائه ایدر .

بو طوپلولق دست خلقتك مهارتی اولدیغی کبی عثمانلی دولتنك بانی وصاحبی اولان خاندان عثمانینك ده اثرهمت وبسالتیدر . اشته شوکوردیکك پرده تشکل ایتمش اولان دولت‌معظمهٔ عثمانیه او خاندان مقدسك ا

لطف وعنایتیدر . دولتی تشکیل ایچون اوخاندان عالیشانك ایتدیکی حذمت وعنایت اوقدربیوکدرکه افراد دولت طرفندن معرض صداقتده نقدر صرف غیرت ایدلسه آزدر .

خریطه‌یه احاله نکاه ایتدیکك زمان نظردقتکی برده (ولایت،لواء) کلمه‌لری جلب ایدر . ولایت ولواء نامله‌رینك یانلرنده خداوندکار ارطغرل قونیه بغدادکبی برطاقده اسملر کورورسك . بو اسملرك برنجیسی حالی ایکنجیسی ماضیی بی تخطره یاردیم ایدر . ولایت تشکلات جدیدهٔ ملکیه‌دن صکره میدانه کلشدر . تعداد ایتدیکم اسملرك هر بری‌ایسه بشقه‌بر مهابت تاریخیه ارائه ایدر . بناء علیه برنجیسی یادکار ماضی دیکری یادکار حالدر .

اناطولینك طبراغیله اشتغالمز دها بتمدی ، برآزده احوال هوائیه‌سی واراضیه‌سنی تدقیق ایله جکز . اناطولینك احوال هوائیه‌سنده بیوك اعتدال واردر .

بوراده صوؤقلر سیریا قدر اولدیغی حالده‌ینه شدیددر ، حرارت محرق درجه‌یه چیقمزسه‌ده ایچه‌در . یاغمورلر بول یاغار فقط آمریقا کبی سیللر میدانه کتیرمز ، سیس اولور ، فقط انکلتره‌کبی کوزکوزی کورمز حاله دوشمز ، مملکتمزدن خارجه چیقمقسزین قیشك برو دنندن ازاده قالق اوزره مثلا ازمیره ، بیروته ، یازك صیجاغندن ازاده بولنق اوزره بو - غازلره ویا ایچریلره کیدرز . محصولات ارضیه‌مز پك بیوکدر ، الکبیوك خاصه‌سی‌ده زراعت یتاغی اولمسیدر ، اناطولی کبی زرا - عته الویرشلی قطعه بولنه‌مز ، یالکز وسائط نقلیه‌نك فقدانی ثروت مملکتك تزایدینه‌مانع اولهکلیور ایسه‌ده اوحذوردہ سایهٔ شاهانه‌ده منتفع اولیور ، زراعتدن صکره میوه خصوصنده اناطولی ایله رقابت ایده‌جك یر یوقدر . کراسته جهتنده دخی الکمشهور کراسته حاصل ایدن برلرله مساوات حاصل ایلیه بیلیرز ، خلاصه خالق کائنات اناطو -

بخش ایتمشدر . نصل جغرافیا درسندن برشی اوکرنه بیلدکمی؟

— بودیدکلریکزی قسماً بیلوردم اما بویله دکل .

— ممالك عثمانیه نك قسم مهمنی تشکیل ایلیان اناطولی نظرکده تعالی ایتدی . تجلی ایلدی دکلمی ؟

— اوت .

— حقنده‌کی محبت وتقدیرك جوغالدی یا ؟

— اوت .

— هاه ! بن‌ده مطلوبمی استحصال ایتدم دیمکدر .

تحلیلات ادبیه

« تجسان شعر » اطلاقنه سزا اولان فضولی ، باقی ، نفعی ، نابی ، ندیم‌وشیخ غالبك آثارینی تحلیل وتدقیق ایتمك مقصد مخصوصیله بر « تحلیلات ادبیه » قسمی آچدق . انتقاد ، آثار ادبیه ایچون بر آینه دیمك اولوب بوکی اثرلرك تقدیر ماهیتلری انجق انتقاد بی‌طرفانه ایله ممکندر .

یزده عاجزانه بویولده بر خدمت کوسترمك آرزوسنده‌یز .

§

فضولی

۱

شاعر

اون‌نجی عصر هجرینك نصف اخیری ایچنده یاشامش اولان — فضولی — بی شعرامزك قدراً ایکنجیسی صایلق ایسته بیله حقسز کوریله‌مزلر . شو زمانده کلشن اولسه‌یدی سرخیل شعرالق مقامی اندن باشقه‌سنه لایق کورلمزدی صانیرز .

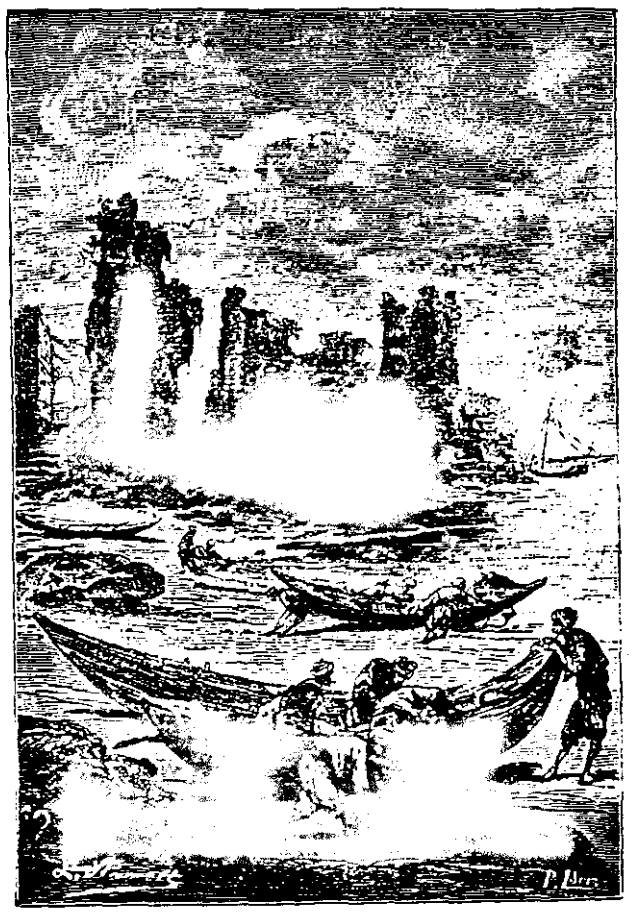

طربزون قلعه‌سی

فضولی ادبیاتمزده بر « طور مخصوص » صاحیدر .

عجمه تقلید ایتمش دکلدر . فقط تقلیدك ایجاددن مشکل اولدیغنی بیلنلر فضولی‌یی — تقلیدندن طولایی بیله — شایان حیرت بولورلر .

اقوام آراسنده‌کی مناسبات طبیعیه قولاً وطوراً تقلیده مجبوریت حاصل ایدر که بوحقیقتی « علم‌السنه » صورت قطعیه‌ده میدانه قویمشدر . باخصوص عجم ادبیاتی اسکی ترك ادبیاتیله همان همان مقایسه ایده بیله‌جك قدر توسع ایتمش ایدی .

فضولیدن اول ادبیات فارسیه‌یی ترکیه‌یه ترجیحاً ترویج ایدن محررلر کورلمش دکلیدر ؟

فضولی ایسه تقلیدی یه بردرجه‌یه قدر ترکلك دائره‌سنده طوتمغه موفق اوله‌بیلمشدر .

فضولیده اغراق دیمه‌جك فکرلره یك آز تصادف اولنور ، بونلر دخی اوقدر سوء تأثیر اوقونورکه انسان آنلرك اغراقی‌ده عفو ایدر غلوینی‌ده .

فضولینك حکمتی صوؤ دکلدر . مشارالیه حکمت فکریه اکثر شعرامزه خواجه‌لك ایدر .

هله « بنك وباده » نامنده‌کی اثری فضولینك قدرت حکیمانه‌سنی صحیحاً اثبات ایدر .

فضولی شعری ساده ، « موزون ومقفی وتخیل » ، یعنی سوز اولمق اوزره تلقی ایدیلن شاعرلردن دکلدر . کندیسی زمانه کوره تحصیل علوم ایتمش و « علم وفنك » شاعرلرینی « لزومی » میدانه قویمشدر .

« بوحاله مقارن مشاطه‌لك همتم روا کورمیدی‌که مخدره‌نك حسن نظمم پیرایهٔ معارفدن خالی منصهٔ دهرده جلوه قیله وحراف استعداد علو رفعتم رضا ویرمدی‌که رشتهٔ سلك شعرم جواهر علمدن عاری کردن بند عالم اوله * زیراکه علمسز شعر اساسی یوق دیوار اولور واساسسز دیوار غایتده بی اعتبار اولور .

پایهٔ شعری حلیهٔ علمدن معرا موجب اهانت بلوب بر مدت نقد حیاتم صرف اکتساب فنون علم عقلی و نقلی و حاصل عمرم بذل اقتنای فوائد حکمی وهندسی وقیلمغین ضرور بیله لآلیء اصناف هنردن شاهد نظمنمه پیرایه‌لر ترتیب قیلدم وتدریجله تتبع تلحادیث وتفاسیر ایدوب فضیلت شعره مذمت اسنادی نقص همت اولدیغنك حقیقتن بلدم » فکرلرینی فضولی کندی قلمیله میدانه قویمشدر .

فضولینك فکر حکمتجه بعض قصورلری کورلسه دخی هرحالده معذوردر ؛ چونکه باقکز کندیسی بیله نه‌یولده اعتذار

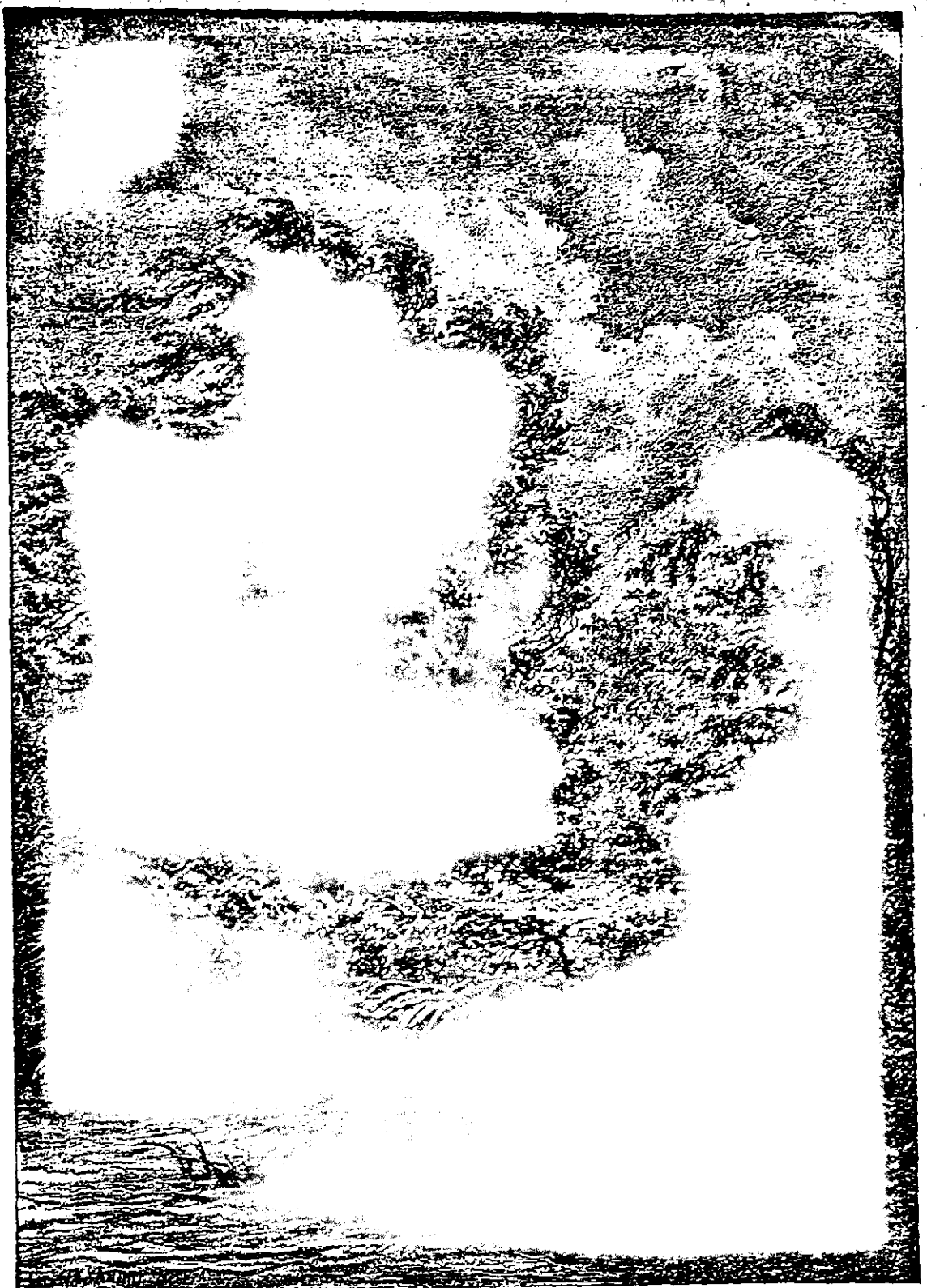

[برتابلو : اورمان وروز کار]

ایدیور ؛ کوچوکلکده سویلمش اولدینی غزللرینی برچوق طرفدن کوردیکی الحاح وابرام اوزرینه جمع ایلدیکنی بیاندن صکره دیورکه : « امیددرکه اصحاب فصاحت وارباب بلاغت مشاهده ومطالعه قلدقده

منشأ ومولدم عراق عرب اولوب تمامیء عمرمده غیری مملکتلره سیاحت قلمدیغمدن واقف اولدقده بوعلتی+موجب سقوط اعتبار بلمیه‌لر ومحل ومقامه کوره رتبهٔ استعدادمه حقارتله نظر قلمیه‌لر زیرا اعتبار

مملکت استعداد ذاته تأثیر ایتمز وطپراقده یاتقله طلادن خلا کتمز نه‌اهل بلاد اولمغله نادان صاحب قبول اولور . ونه بیابانلرده دورمقله داناقبول وحشت‌بولور» بغداد جوارنده طوغمش ، بغدادده

H.W. HERRICK

تربیه کورمش . بغداده بیومش ، بغداد جوارندن آیرلمامش برکیمسه باخصوص فضولی زماننده نه قدر متتبع اولسه ینه فضل ومعرفتجه ناقص قالمق طبیعیدر .

فضولی خدایی نابت برفاندرکه کو - نشك حرارتی آلتنده بوی سوروب بیومشدر . باغبان قدرتدن بشقه هیچ بربانجینك دست تربیته دوشمکسزین لطیف ، ظریف چیچکلر آچمش ، لذیذ ، طیبی میوه‌لر ویرمشدر .

شهرلری درسخانهٔ دانش وقطعه‌لری مکتب عرفان حکمنه قویان ، برفکرك خاطراتی برآنده تکمیل افکار بشره نقل ونشر ایدن بوعصر معرفت وترقیده کلمش اولسه‌یدی فضولینك افکار حکیانه‌سی کیمسه‌دن اشاغی قالمازدی .

فضولینك شیوهٔ افاده‌سی وهله اولاده غریب کلیر ، فقط استیناس اولندقجه انسان اوشیوه‌ده برلطافت بولور .

فضولینك بو « شیوهٔ شکرینی » تقلید ایتمك پك قولای دکلدر .

شیوهٔ افاده‌سی فضولینك « وجدان ادبیسیدر » فضولی وجدانك فطوغرافی کاغد اوزرینه نقل ایتمشدر . بوشاعر مقتدرك معنویتی بز اوفطوغرافدن تشخیص ایدیورز .

بوفطوغراف اصله اوقدر مشابهدرکه الکوچوك شائبه‌لرك بیله تفریق وتشخیصی پك قولایدر .

اوت ! او وجدان فطوغرافنده بز ایریلی اوفاقلی برخیلی لکه‌لر ، نقصانلرده کوریورز . اوقوجه فکردراك ماهیتی اولدیغی کبی تصویر ایدوب براقشدر . هیچ برقصوری ویا هیچ برحسنی اهمال ایدوب کچمه‌مشدر .

آه ! . . . کولکه‌سز فطوغراف بم بیاض برکاغدندن عبارت قالیرکه نظر تدقیق وتحلیل آنده هیچ برنقطهٔ استفاده بولاماز . آنجق کولکه ایله بیاضلغك ترکیدرکه خیال حاصل ایدر .

∴

فضولینك شیوه‌سندن بحث ایدیو - ردق . بوشیوه حقیقت شیرین وشکریندر :

خونین مژه‌لردن میویا مردم الیله
اوقلرچکیلوب طشره آتلش جکرمدن ؟

ویا :

ای اولوب معراج برهان علو شان سکا
پیره ایشن کوکدن استقبال ایدوب قرآن سکا
ماه نودر یوخسه سن ایتدکده سیر آسمان
قالدیروب پارمق کتورمش آسمان ایمان سکا ؟

ویا :

هرحباب اشکیمه برعکس مالمش پیکرم
شاه ملك محتم دوتمش جهانی لشکرم !

ویا :

یارب همیشه لطفکی ایت رهنما بکا
کوسترمه اول طریقی که بلز سکا ، بکا
بن بلزم بکا کرکن سن حکیم‌سین
منع ایله ویرمه هرنه کرکز سکا ، بکا .

ویا :

پریشان خلق عالم آه واافغان ایتدیکمدندر
پریشان اولدیغم خلق پریشان ایتدیکمدندر .
دل زارمده درد عشق کون کوندن فزون اولق
یقین بی دوده تدبیر ایله درمان ایتدیکمدندر

کبی سویلی شیوه‌لر فضولینك مخصوصاتندندر .

کیم ایسترسه قلمی الینه آلدیغی کبی :

دون سایه صالدی باشمه برسرو سربلند
کیم قدی دلربا ایدی رفتاری دلپسند

دیه‌باشلایان مسندسی تنظیر وتقلیده باشلایه بیلیر . فقط برچوق غیرتلرك نتیجه‌سنده ، اویله ظن ایده‌رزکه ، فضولینك تنظیر وتقلید اولنه بیلمك مرتبه‌سندن بالا بولندیغنی آکلار . بونی یالکز کندی نفسنزده تجربه اوزرینه سویلیورز . برچوق مقتدر ذواتدن‌ده بویله ایشتدك .

مثلا :

کردهن ای اشك یوندك چشم تر مدن
ترك ادب ایتدك توله دوشه‌دك نظرمدن !

مطلعلی غزلنك بونجه نظیره‌لری وار . هانکیسی اصلی قدر سویلیدر ؟

« اولطیف شیوه برتبسم تازه بکزیرکه انسان برچوق لطیف دلبر چهره‌سنده برچوق تبسملره تصادف ایتدیکی حالده ینه ایچلرنده آنك قدر شیرینه ، آنك قدر سودا پرورینه راست کلمش اولدیغنی تصدیق ایدر .

بغداد اقلیمنده تربیه کورمش ، بغداد کونشی آلتنده نشو ونما بولمش برنازنده لطافتك حزین چهره‌سندن باشقه برپرده بولنه‌مایان بولطیف تبسملری سکینت فکر ووجدان ایله تماشا ایده‌رك ذوق آلمقله اکتفا ایلیه‌لم . اوکبی تبسملری باشقه چهره‌لرده تقلیده چالشمیه‌لم .

— ۲ —

معنویتی

فضولینك تصویر ماهیتی آثار فکریه‌سیدر دیمشدك . آثار باقیه‌سی ، که بقیهٔ حیاتیه‌سیدر ، تدقیق اولندیغی حالده کوریلیرکه فضولی صاغلام بر بنیه ایچنده متین ومعمافیه حزین برفکر کزدیررایمش سوزلرنده‌کی متانت وجدیت ثبات افکار واعتقادینه دلالت ایدر .

فضولی طبعاً شاعردر . شاعر اولدیغی قدرده حزیندر . کیزلی برتألمك مغلوبیدر . فقط شاعرك قدرتنه باقکزکه بو حزن وتألمی سوزلرینك هرکلمه‌سنه نقل ایتمش وبوجهتله آثاری بوکون بزه‌بر « فنوغرام » اولوب قالمشدر .

مثلا « لیلا و مجنون » منظومه‌سنی یوقاریدن اشاغی اوقومغه باشلایك ، فضولینك هر مصراعی وحتی هرکلمه‌یی یازارکن نه حس ایله متحسس اولدیغنی ، نه دوشوندیکنی بیلنه کیرمش کبی حس ایدرسکز . دیه بیلیرزکه فضولینك معنویتی یازی شکلنه کیرمشدر . بالتصادف اوقودیغکز برمصراع سزده خفیف برتبسم حاصل ایدرسه امین اولکزکه آنی یازارکن وحتی دوشونورکن شاعرده ده بویله برتبسم حاصل اولمشدر . بعض فکرلره تصادف ایدرسکزکه سیبق بیتلرندیککز حالده سزده برتألمی موجب اولور . درحال خیالکز بچاره فضولینك تاو آلدهکی اضطراب وجدانیسنه آیکیر .

فضولینك آثارنده الیلیرسز حسیات بیله غالب اولماز . ایشته شاعرلك بویله تصویر معنویت اقتدارندن عبارتدرکه بو نقطهٔ نظردن فضولی‌دخی « شاعر » در .

فضولینك طبع حزینانه‌سنه برعلت خارجیه تحریکی بیهوده‌در . بزیالکز او

طبع نازکه قارشی اظهار حیرته آکتفا ایتملی. یز . هرحالده طبع حزینانه طبع شوخانه‌دن نازك ومتحسسدر .

فضولی ایله ندیم یان یانه اولدیغی حالده انسان بریسنده حزین حزین تبسملر کورركه بورقت ونزاکتی دیکرینك شوخانه قهقهه‌لرنده بولماز.

بوخصوصده طبع ثالث دخی دخلی انکار ایتمیز . بعض طبیعتلر واردرکه کونشلی بریاغمور هواسندن لذت آلیر. بعض طبیعتلر واردرکه پارلاق کونشلی تابلولردن خوشلانیر . بنه بعض طبیعتلرده واردرکه انکیزده فورطنه‌لر ، فاصوغه‌لر ایچنده عمر سورمکدن ذوق یاب اولور. فقط سنبلی هوادن خوشلانمیه‌جق طبع سلیم یوقدر.

(مابعدی وار)

نابزاده
ناظم

ایاصوفیه

نصف النهار خطمزك، قبه‌سی اوستندهکی عالم وسطدن مرور ایتدیکی آیاصوفیه جامع شریفی ممالك سائره‌دن کلن ارباب زیارتك کورمك استدیکی اك مشهور آثار عتیقه‌دندر، آیاصوفیه استانبول ایمپراطوری (ژوستین) طرفندن انشا ایدیلوب میلادك ۵۳۷ سنه‌سنده رسم کشادی اجرا اولنمش وفتح قسطنطنیه‌ده فاتح سلطان محمد ثانی حضرتلرینك امریله جامع شریفه تحویل اولنوب ایلك جمعه نمازی اوراده ادا قلنمشدر . ایاصوفیه‌نك درونده‌کی ستونلر سوریه ولایتی داخلنده کائن (بعلبك) ده شمس پرستلر طرفندن انشا ایدلمش معبددن آلنمش اولوب اولا اورادن قدیم رومایه عسکره‌ده استانبوله کتیر. لمشدر .

سندن صاغ طرفنده اولانی فاتح حضرتلری ، صولده بولنانی سلطان بایزید ودیکر ایکیسی سلطان سلیم ثانی بایدیرمش درونده بولنان مرمر بیوك کوپلری سلطان مرادثالث وطاش کرسیی دخی سلطان مراد رابع وضع ایتدیرمشدر .

بوجامع شریفك محرابدن اعتباراً بیوك قبویه‌قدر اولان وسعتی ۲۶۹ ، عرضی ۲۴۳ ، ارتفاعی ۱۸۸ قدم اولوب ایچنده بدی قبو واردر .

سلیمانیه

استانبولده باب سرعسکری میدانك آرقه جبهه‌سنده وشهرك مرتفع نقطه‌سنده کائن اولان بوجسیم جامع شریف هجرت نبویه‌نك ۹۵۷ نجی سنه‌سندن بدأ ایله سکز سنه ظرفنده سلطان سلیمان خان اول طرفندن یایدیرلمشدر .

استانبولده مناره وموقعی اك بوکسك اولان جامع شریف سلیمانیه اولدیغی ایچون هلال رؤیت قمرخصوصنده اورایه چیقارلر .

طرابزون قلعه‌سی

قره دکزك ساحل جنوبیسنده ودرسعادتدن ۸۹۰ کیلومترو بعد ومسافه‌ده مکائن وقرق بشبیك نفوس ایله قرق درت جامع شریف ، اوچ تکیه ، اون ایکی حمام اوتوزبر مکتب ، درت مدرسه ، برمکتب اعدادی ، اوتوزبر کلیسا ورسمی درج ایتدیکمز برده قلعهٔ داخلیه‌یی حاوی اولان طرابزون شهری طرابزون ولایتنك مقر اداره‌سیدر . شهر ایران تجارتنه ترانسیت موقعی اولدیغی ایچون صورت دائمه‌ده ایران واستانبول ایله تجارتی واردر . باشلیجه محصولات واخراجاتی اقمشهٔ حریریه وقطنیه ، کتان بزی ، فندوق ، سائر یمش ، زیتون یاغی ، ودخاندر . طرابزونك شکلی چارکوشه اولدیغی ایچون نامی درت کوشه معناسنه اولان (ترابزا) دن آلنمشدر دیرلر . شهرك زمان تأسیسی پك مجهول اولدیغنی ادعا ایدرلر . سلطان محمد خان ثانی حضرتلری طرفندن فتح اولنمرق ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایدلدی .

ستانه‌ی

ستانه‌ی نامی ارباب مطالعه البته طانیر. مشهور سیاحك آفریقایه وقوعبولان ایکی سیاحت معروفه‌سی ستانه‌ی نامی ذاتاً بتون عالم مدنیته طانتمشدر .

کچن نسخه مزك شئونات مدنیه قسمنده افریقایی برباشدن باشه مرور ایده بیلمش اولان سیاحتدن بحث ایتدیکمز صره‌ده خبر ویرمش ایدك که : افریقانك مجهول موقعنی کشت وکذاره موفق اولان سیاحین آره‌سنده اوراسنی ایکی دفعه هم برمقصد انسانیتکارانه ایله دولاشمش ستانه‌ی دن ماعدا کاشف یوقدر . ستانه‌ی نامی قونغو حوضه‌سنك کشفیله ، نیل مجراسنك تعیینه متعلق اولان ایکی مهم جغرافیا کشفنده دائما مذکور بولنه‌جغی ایچون کاشف مشار الیه عالم فنون منتداردر .

ستانه‌ی امین پاشایی قورتارمق ایچون افریقاده اجرا ایتدیکی سیاحته دائر برده اثر مهم وجوده کتیرمش ورفیق محترمز طریق غزته‌سی طرفندن مذکور اثر (افریقای ظلام آلود) عنوانیله ترجمه ونشر ایدلمش اولدیغندن سیاحت واقعه‌سنه متعلق تفصیلاتی اورادن آلمرنی قارئین کرامه توصیه ایله سیاح شهیرك رسمنی درج ستون ایدرك مصور غزته‌جیلك وظیفه‌سنی ایفاایله اکتفا ایلدك .

موسیو فره‌سینه

فرانسه رئیس وکلالغته تیرار قابینه‌سنك سقوطندن سکره‌کچن ، سال افرنجی مارتنك اون‌بدنجی کونی کائن اولان موسیو (فره سینه) ۱۸۲۸ تاریخنده فرانسه داخلنده واقع (فوواقس) ده تولد ایتمش اولوب اوروپا سیاسیون آره‌سنده شهرتی ، اعمال بی طرفانه‌سی مشهوردر .

ستانلی

آمریقاده رسومات قانون لابحه‌سنی ترتیب ایدن ماق کنه‌ی

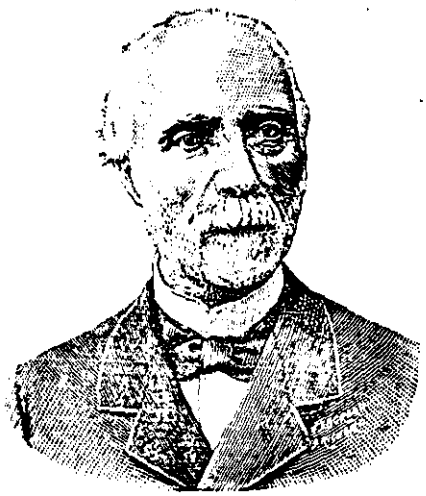

موسیو فرمینه

ملی رومان

سیئهٔ تسامح

(مابعد)

بو احتمال صبرینك‌ده خاطرندن چیقمیور ایدی . کمال احتیاط ایله وحیده دیدیکه : « یاصحیح ایسه ؟. » وحیدحدتله صچرادی : « اوستمه‌ایبلك صاغلق .. آیول بردوشونه‌ن آ. ۱۷ یاشنده !.. پووف !.. کولنه‌جك شی ... » .

صبری « بویوك آدملر کندیلرینی نصل.. » دیه‌براعتراضجق صرف‌ایده‌جك اولدی، وحید کمال استهزا ایله کسه‌رك‌دیدیکه: « قاچه آلیرم بن سنك بویوك آدملریکی !.. باخصوص ادبیاتده بویوك کوچوك آدم اولماز .. عالم، جاهل آدم اولور .. نهایدی باقهم « شاعر مادرزادلره » بروجود ویره‌بیلیرسه‌ن صایارم سنی .. آیول ادبیات علوم ضروریه‌دن دکلدر .. علوم کسبه‌دندر .. انسان آناسنك قارنندن طوغارکن هیچ برشی دکلدر .. نه‌الف دیه‌سنی بیلیر، نه‌قلم طوتمنی نه‌برشی ... سنك‌بین دیدیکك خامیر پارچه‌سی، چوجوق طوغدیغی زمان بم بباصدر .. اوزرنده‌کی چزکیلر، کولکه‌لر، سطرلر فلانلر هپ‌سکره‌دن حاصل اولور .. هم محسوساتك تأثیریله حاصل اولور .. سن‌شو یکی موده کوملك یاقه‌لرینی هیچ کورمیه ایدك‌وجودینی تصور بیله‌ایده‌مزدك ... هرمعلومات کورمکله ایشتمکله حاصل حس ایتمکله حاصل اولور .. یعنی مرور زمان‌ایله .. اکلایه‌بیلیورمیسین ؟ انسان یاشادیقجه کسب معلومات ایدر .. » صبری شوفلسفه‌یه ذهناً ایتدیکی اعتراضی میدانه قویمقدن چکینمکده ایدی : « یاوقومق !.... » .

وحیدك حدتی سربست براقمقده ایدی : « ایشته کور. بورسین یا انسان اون یدی یاشنده برادیب کامل اولهماز .. حتی اوتوز یدی یاشنده، قرق یدی یاشنده، اللی یدی یاشنده ، آلتمش یدی یاشنده بیله ... کیم یوطار اوقیویرظیویرلری ؟... » .

صبری وحیدك شو چیقشلرینی قسقانمق، چکه‌مه‌مك وعادتا حسد صایمقده ایدی : « هیمز بویله‌یز : خارق‌العاده لکه هپ حسد ایدرز . . بنجون بزدکلزده او ؟ ایشته بزی کوپلره بندیرن بو ... »

وحید براز کسب‌سکونت ایتمشدی . قالین سیغاره سنك کثیف دومانلرینی صبرینك صورتنه طوغری صاووررمقده ایدی .. صبری‌دومانلرایچنده مطالعات‌قلبیه‌سیله مشغول‌ایدی : « فقط وحیدك‌ده شبهه‌ده حق وارکی . . نه‌بیلهیم اما . . ۱۷ یاشنده . . اینسانیله‌جق کی‌ده دکل‌که . . بنه بو صفوت بکلك ایشی اولماسین . . لکن . . کیم بیلیر ؟ . آد صاقلامه‌یی آکلارم اما . . یاش صاقلامق !. . . »

وحید برمطالعهٔ قلبیه‌یه خاتمه اولمق اوزره جهراً دیدیکه :

— اوت اوت !

صبری شاشقین شاشقین باقمقده ایدی .

— ۲ —

ایرتسی کون « ترجمان احوال » غزته‌سی عادی سورو- مندن یوزاون قدر زیاده صاتلدی. همان هرآلان « سیئهٔ تسامح » عنوانی آرامقده ایدی . فقط حیرت !. . . .

سیئهٔ تسامحك سینی بیله یوق . غزته‌یی اوروب چویر- مك ، آلت اوست ایتمك هیچ برفائده ویرمیور . . . « سیئهٔ تسامح » یوق والسلام . .

آرتق وحیده‌ده‌کی حدتی کورمه‌لی . . : « بقیه‌سی‌صکره‌جی

محرر افندی قارئین ایله اکلنیورمی توقعه ؟ . بوروذالت نره‌ده کورلمش ؟ آغزیمزه بربارمق بال چالق ها ! . . . »

صبری : « جانم (یارین) دیمه‌مشدی‌یا . . : (شکره) دیمشدی . . » دیه‌جك اولدی . . : « آفرین به‌پیر اول ! . . هم انسانك آغزینی صولایدیر هم شکره اردینی کتیور . . (شکره) دیمك (اوبرکون) دیمکدر ؟ . . . »

صبرینك‌ده آرتق صبره مجالی قالامشدی : « یا (یارین) می دیمکدر ؟ . . . » وحید کال اعمال ایله بر باقدی . فقط سس چیقارمادی . .

بوکون فکریده‌کی حوادث بك چوجیولی ایدی : کویا عاصم بك سترهویت هوسندن جایمشده مسوده‌لرینی کری آلمش ایمش . . حتی کندیسی یعنی — فکری — دوستی اولان معهود مرتبك آغزندن ایشته‌شو قولاقلرله ایشتمش‌که غزته‌نك مدیری بوایش ایچون عاصم بك‌ایله منازعة بیله‌ایمش ؛ اوویرم دیمش بوالا ایسته‌رم دیمش . . برده ایشك ایچنده غالبا برقادین بارمغی وارمش . . کویا . .

فکری بو « کویا » نك آشاغیلنی هضم ایتمکده ایدی . اوقدر اوزرینه دوشدیلر ؛ بردرلو سویله‌مدی : « برایکی کونه قدر طوپولور» دیمکده ایدی . .

یکی اما برایکی کون نصل بکله‌ملی ؟ . .

— وحید — شوتأخری غزته‌جیلکك بر جلوه‌سی عد ایتمکده ایدی . صبری ایسه بربندی، بر مقاله‌یی ایستدیکی نسخه‌یه قویمق، ایسته‌دیکی نقطه‌ده کسمك، ایسته‌دیکی قدر کیکدیرمك خصوصنده غزته‌جی‌نك حقنی تسلیم ایلمکده ایدی؛ ایرتسی کون خلقك غزته‌یه هجومنی دها حرارتلی ودها اشتیاقلی ایدی . . « هله ! . . . »

غزته‌جی خلقك ضعیف طمارلرینی بك کوزل کشف ایتمشدی : بوکون « ترجمان احواله » دونکندن آلتمش دانه زیاده سورولمشدی .

وحید « سیئة تسامح » عنوانی آلتنده‌کی یازیلری دها بولده مطالعه‌یه باشلامش ایدی ؛ لم یورویور هم اوقویور ایدی :

« تحریر حریری تحریر ادیب شهیر شاعر یکانهٔ زمان بلیغ متدانی سحبان عاصم بك افندی حضرتلرینك لطفاً تحریرینه خامه‌ران اولدقلری تقریض‌ظریف ودلربادر . . . »

شو عباره فکرینك بینه بیلدیرم کبی تأثیر ایتمکده‌ایدی . . هانی اومرتبلر، اوخط دستلر، اوقادین پارمقلری، اوه کویاءلر او « برایکی کونه قدر طوپولور » لر ؟ . .

فقط فکری اوقدر دوز طبانلردن دکلدر . اویله اولور اولماز باطردی‌یه یاپوج براقاز . . تأویلار یوقی‌یا ؟ « هپ دوزمه هپ دولاب ! . . . هپسی یازان هپ عاصم بك . . یعنی ایشته بو « تحریر حریری تحریر » . . والله ! . . مرتب ایشته اوراده دوزیور . . اینانمزسه کز . . بن کوزمله کوردم . . عاصمك یازیسنی طانیازمیم ؟ . . » یکی اما ایشته عاصم بك تقریضی کندی یازیسیله یازه‌جق . . بوندن (سیئة تسامحك) ده انك قلمندن جیقمش اولدیغی استدلال اولنه‌مازه دیه اعتراض ایدنلر هیچ برسوزه اینانمازلرکه . . انسان زورله اینانديريله‌مآز آ . .

— عاصم — بك تقریضی منظوم ایدی :

« ای اولی الابصار دقت ایلیك
« طورمه‌یك اظهار حیرت ایلیك
« منتقدلر کوله‌یك صبر ایلیك
« اعتیاد اعصابی جبر ایلیك »

« بونه دیمك ؟ . . بوایکنجی بیت کویا بکا طاشمی‌اوله‌جق؟ یکی صبر ایده‌م باقه‌م نه‌جیقه‌جق ؟ . . فقط (اعتیاد اعصابمك) نه‌طرفده اولدیغنی شاعر بك افندی لطفاً اشارت‌بیوریورلرمی باقه‌م . . »

اویله براشارت‌ایسه بوق ایدی؛ چونکه تقریض شویولده دوام ایدیور ایدی :

« ۱۷ یاشنده برتحریری سز
« هیچ امید ایتمزدیکزیا شهه‌سز »
« امید ایتمزدم ظاهر . . حالاده امید ایتم . . »
« لکن ایشته بر صبی نکته‌ور
« بویله عندیاتی هب تخریب ایدر
« بر صبی نکته‌ور کیم حکمتی
« وقف استغراق ایلر فکرتی
« بر صبی کیم نجیبه افلاطونلر
« جودت افکارینه مفتونلر . . . »

« ها باقه‌م شاعر بك ها . . ها کوردیم سنی . . شو (ادیب حکیم مخیلی) اوچورتمه‌یه بکزه‌تیرسه‌ن صایارم سنی ! . . »

« سویله‌یك کیم یازدی بربویله اثر
« بر اثر کیم آدمی حیران ایدر
« بر اثر کیم عشقدر باشدن باشه
« ای نجیب عشق پرورده یشا . . »

وحید استهزایه بیله باشلامشدی . . « او ماشاالله ماشاالله (ادیب حکیم مخیل) عاشقمشده . . امان نه‌عمر نه‌عمر ! . . هم شاعر، هم عاشق . . طوغریسی شایان غبطه برسعادت . . . »

نلی زاده ناظم
(مابعدی وار)

شرائط اشترا

غزته‌مز فنون وصنایعه ومسلك مخصوصنه عائد هردرلو مقالاتی مع‌المنونیه درج ایدر ، درج اولنمیان اوراق اعاده اولنمز . ولایت شاهانه‌ده غزته‌یه عائد خصوصاتی درعهده ایده‌جك وکیللره لزوم واردر ، طالب اولنلرك مدیره مراجعتی مرجودر .

اوج ایلق	آلتی ایلق	سنه لك	
۳۰	۵۵	۱۰۰	غروش درسعادت ایچون
۳۵	٦۵	۱۲۰	غروش ولایات ایچون
۸	۱٤	۲۵	فرانق ممالك اجنبیه ایچون

غزته‌مزك اموراداره وتحریریه سنه متعلق مواد ایچون مدیر امجد احسان بكه مراجعت اولنسور ، هردرلو مکاتیب موی الیه نامنه اولهرق مطبعه‌یه کوندرلمیدر . غزته اداره‌سی مطبوعاته متعلق هردرلو سپارشی درعهده ایدر .

[طشره‌دن آبونه‌بدلاتی پوسته امانق مورتنده کوندرلمیدر — اون غروشدن یوقاری ارسالات ایچون پوسته پولی قبول اولنمز]

طشره‌دن تحریر طلب ایدنلره غزته‌دن برنسخه نمونه‌لك مجانا کوندیلور .

!!! آبونه‌لر ایچون موجب استفاده اعلان !!!

اعلان

مکتب تعطیلی ۹۱ رسنه مزیندن ، ژول ورنك آثارندن اولان بر رومان دخی احمد احسان بك طرفندن ترجمه ومطبعه مزده معرفتیله نشر ایدلدی . قیمتی فرق غروشدر . غزته آبونه لرینه بوزد اون اکرامیه ایدیلیور .

تحف برخانه

آوروپا مشاهیر حکایه نویسانی میانندن غایت مضحك آثار یازمقله تفرد ایتمش اولان مشهور پول دوفوکك آثارندن اولان بورومان کوزل کاغد اوزرینه نفیس صورتده طبع اولنمش ، بدی غروشدر مطبعه مزده وهر صاتلقده‌در . طشره ایدنلر بدلنه ایکی غروش ارسالیله اجرتی علاوه ایلیه

هرمین

رسول لطیف رومان

علی کاندره‌دوما زاده‌نك مشهور رومانلرندن اولان بورومانجق بودفعه احمد احسان بك طرفندن ترجمه اولنه‌رق نفاسه طبعیله مشهور (عالم) مطبعه‌سی معرفتیله نشر اولندی قیمتی بوزپاره در طشره‌دن اوچ غروش آلنیر هرکتابجیده بولنور مرجعی باب عالی جوارنده عالم مطبعه‌سیدر

چینده سیاحت — جوهواده سیاحت

ژول ورنك اشهر آثار فوق العاده سندن بو ایکی رومان مصور اولهرق ترجمه ونشر ایدلدی . بریسی ۲۰ ایکنجیسی ۱۷ بچق غروشه صاتیلور . غزته آبونه‌لرینه بوزده اون تنزیلات اجرا اولنور . طشره‌یه بهری ایچون بوزپاره پوسته اجرتی آلنور .

برقاده‌نك روزنامه‌سی

متوفی اوقتاو فویه‌نك اشهر آثارنده اولوب احمد احسان بك طرفندن ترجمه اولنان بورومان بدی غروش قیمتله صاتیلور .

فنی اکلنجه — کوللہ — مومیه‌نك ازدواجی

بالاده‌کی عنوانلی اثرلر فرق پاره قیمتله صاتلقده‌در . غایت کولنج واستفاده‌لی اولدیغندن توصیه ایدرز طشره‌ده‌کی غزته آبونه‌لرندن پوسته اجرتی آلنمز .

آسیای شرقی یه سیاحت

برترك سیاحنك استانبولدن حرکتله مشرق اقصایه وقوعبولان سیاحتنامه‌کی اولان مشهوداتی حاوی مکتوبلردن متشکل لطیف بر سیاحتنامه‌در . بش غروش قیمتله مطبعه‌مزده صاتلقده‌در .

برووسته‌یه سیاحت

ارباب قلمدن ابن الحلال سزائی بکك بوعنوان آلله معنون آثری نفیس صورتده طبع اولهرق بوزپاره قیمتله مطبعه‌مزده صاتلقده‌در . طشره‌دن آرزو ایدنلر اوچ غروشلق پول ارسالیله بوردیلر .

کنزلی آطه

ژول ورن کلیات لطیفه‌سندن سیاحت افرازی اولان بوخارق العاده رومان اجرامی ۱٦ مجلدی ۲۰ غروش قیمتله مطبعه‌مزده صاتلقده‌در . غزته آبونه‌لرینه بوزده‌اون تنزیلاتله ویریلور . طشره‌دن اوچ غروش پوسته اجرتی آلنیر .

پرآلتنده سیاحت

— سیاه هندستان —

اسامی فنه متعلق اولق اوزره رومان یاروب رباب مطالعه‌ی هم مستفید هم متلذذ ایدن مشهور ژول ورنك (سیاحات خارق العاده) عنوانلی کیتی احداث ایدن اولان بالاده‌کی عنوانی حائز قوی العاده لطیف ونظیر را صورتده مصور رومان کایت مذکوره مترجمی احمد احسان بك طرفندن مارتك برنجی کونندن اعتبارا ٦ ماشلانه جقدر بورومانده ژول ورن قرائت فوق العاده‌یی محافظه‌کارانه برایرمتی حکایه‌یه‌برده جنایت غریبه قارشدیرمش وبو بابده‌کی اثری غایت مهارتلی بوجله کتیرمشدر . (پرآلتنده سیاحت) ده انکلتره کور معدنلرنده یاشایوب اصلا کونش یوزی کورمامش اولان قبیله‌نك دهشتلو غریبی برصنف اهالینك صورت معیشت وعبرات احوالی اساس اتخاذ قلنمش اولدیغندن مطالعه‌سی بالجمله طرفدار رائق آثار تقیمه‌یه توصیه ایدرز رومان (٥٠) قطعه اوروپادن جلب اولنمش بوسبله مزینلردر هفته‌ده لااقل ایکی فورمه اشر ایدیلدیکی ایچون اکمال ایدیلنجکدر تکمیلنه آبونه بطلی (١٥) غروشدر . اشردن سکره (٢٠) غروشدر . برنجی باب عالی جوارنده عالم مطبعه‌سیدر .

غزته‌یه‌ده ونیله‌جق اعلاناتك سطری برغروش ، تکراری حائنده ٢٠ پاره‌در

SERVET-İ FÜNUN

Numero: 3 / Birinci Sene / Nüshası 100 Paradır

MÜNDERİCAT:

İstanbul Postası - Şuunat : Medeniye ve Fenniye - Ahmet Vefik Paşa - Fuzuli - Riki Köprüsü, Rasadhane, Ziraat, Samua, Cebelitarık, Rakuza, Dumazade, Mareşal Mak Mahun, (RESİMLER): Vefik Paşa, Yokuş Şimendüferi, Dürbin, Elektrik, Cebelitarık, Rakuza, Dumazade, Mak Mahun

(İmzasız olan bilcümle makalat müdir-i mesulündür).

İstanbul 28 Mart 1307

İSTANBUL POSTASI

Geçen Kandil gecesinin çarşamba akşamına musadif olduğuna bakarsak şu satırları nazar-ı tedkikden geçirdiğiniz zaman Ramazan-ı şerifin ilk günü olacak. Öyle ise arz-ı tebrikat ederim. İnşallah pek çok seneler böyle vazife-i tebrikin ifası müyesser olur. Şu dua-yı hayr-hahaneme içinizde "Amin" dimeyecek kalb-ı meveddet yokdur değil mi?

Mübarek günlerin hululü İstanbulumuzun meşagil-i yevmiyesini adeta külliyen tebdil eyler. Mecra-yı tabiisinde devam eden işler tecil•ta uğrar. Erken yatanlar pek geç yatağa girmeğe, erken kalkanlar mümkün mertebe geç uyanmağa cehd eyler.

Sokaklar sabahları tenhalaşır. Geceleriyse cevelang•h-ı erb•b-ı zevk olur. Cevami-i şerife minareleriyle beraber her tarafta nur-ı hidayet tecelli eyler. İstanbulumuzun Müslüman halkı eyyam-ı mukaddesin müşerref-i envarı olur. Sahur zamanına kadar epeyce uzunca olan geceleri hoş geçirmek için teravih namazını eda eden ehl-i ibadet "şerf-i ramazan" ile tezeyyün etmiş olan kıraathanelere, gazinolara, tiyatrolara

müteveccih olur. Artık o gidilen yerlerde aranılan bulunur mu onu bilmem. Bakalım! Muhtacı olduğum vesait-i imrar-ı saati tabii ben de arayacağım, neleri bulursam gelecek nüshamda size haber veririm de. Bir hafta sonra olsun haber veririm de bir hafta sonra olsun pişrevlik vazifesini görmüş bulunurum.

Geçen Ramazanı tahattür eder o zamanki hatıratımızı mizan-ı mukayeseden geçirerek bu seneyi anlamak istersek "müştak•n-ı tenezzüh" ün pek memnun kalamayacaklarına hükm lazım gelir. "Teravih" den sonra sahuru bulmak içün, "Aşınmış" fasıllar terennüm eden çalgılar ile "ezberleme" kelimeler sarf iden hande-haneyi dinleyecek isek vah yazık! Bize yeni yeni oyunlar arz edeceğini ümid eylediğimiz Osmanlı tiyatrosunu sorarsanız haber vereyim ki ilk gece içün köhne "Balmumcu" piyesini sahne-ı temaşaye vaz idecek imiş! "ehli-i zevk" bu piyesi seyr ede ede usandı, herkes tezyid-i ihtisasata yardım edecek oyunlar bekliyordu, ilk geceden itibaren o kanlı pıçaklı oyunların "yave"? si dinlenir mi ya!

Ramazan gecelerinde Şehzadebaşı ve Divanyolu tenezzühgahlarının matlub raddede bulunmadığına hüküm veren bazı zevat, sükun ve azade- gî den istifade etmek üzere Boğaziçi, Kadıköy sayfiyelerine göçe başladı, bir kaç gündür Sirkeci İskelesinde göç yüklü epeyce öküz arabası görüyorum, zaman-ı rüyetde hava açık ise erkence nakl haneyi muvafık buluyorlar, değil ise nazar-ı takdirle görmüyorlar. Bana sorarsanız nevbaharın hululüyle çayırları yeşermiş, ağaçları çiçeklenmiş, koruları bülbüllenmiş olan köylere çekilip bedayi-i tabiiyeden istifade eylemek vakit geçireceğim diye gündüz aç karnına gece de çokça tok karnına sokak dolaşmağa pek müurecceh. Ya o gece dolaşmak bir bereketi olan nezleyi ne yapalım?

MEDENİYE VE FENNİYE:

Rusya zabitanından 20 yaşında bir mülazımın 39 günde yayan olarak 2000 kilometre mesafe kat ile Almanya ile Rusya hududunda vaki Çöpebenice'den (?) Paris'e geldiği haber veriliyor. Bu adam bir hamlede sati olarak elli kilometro alıyor hatta bir defasında 70 kilometre gitmiş imiş.

Fransa'da Fünun Akademisinde verem illetinin sirayet ve sebebi hakkında bir müzakere-i mühimme cereyan etmişdir, mezkur müzakere esnasında meşahir-i etibbadan Mösyö Olivye kendinin birkaç gün evvel 16 yaşında bir genç kızı muayene ile verem-ı seria mübtela olduğunu gördüğünü ve badehu ettedkikat kızın akraba ve taallukatından müteverrim bulunmadığını anladığını ve daha tedkikatda devam ile kızın müteverrim bir inekden süt içerek teverrüm eylemiş oldığını anladığını söylemişdir. Artık sütün intihabında ziyade ihtimamlı davranmak ve kaynatmadan içmemek lazım geleceğini söylemek icab etmez değil mi?

İngiltere'nin Amerika'dan sonra mecma-i garaib oldığı malumdur, nazar-ı hayretle bir gazetede okuduğumuza nazaran İngiliz gazetelerinden (Peerson Veykal?) ismindeki gazete abonelerine hediye olarak gayet hüsna ve zengin bir kız takdim eyleyeğini vaad eyler, abonelerin cümlesine bu kızın fotoğrafı gönderilir, abonelerin fotoğrafı da cem olunarak kıza verilir, intihab genç İngiliz misine bırakılır. Madmazel kimi intihab ederse ona varacak imiş. Fakat o kadar çok namzed arasında intihab hususunda madmazel karar veremez sahib-i gazetenin de gayreti beyhudeye gider.

Paris'de ahiren irtihal iden bir ihtiyar zengin olunca emval ve emlakini tanımadığı bir kadına vasiyet etmişdir. Adamcağız zaman-ı hayatında özü sözü doğru bir adamı kendine varis etmeği kurar. Aradığını bulmak içün garib bir mizan-ı istikamat tertib ile her gün tramvaya binip kapu ağzına oturmağa, içeri giren biletçiye kolaylık olmak üzere, geride olanların paralarını toplayup kapudaki biletçiye itaya, ondan aldığını da yolculara iadeye başlar. Bu yolda hizmetde bulunurken daima mesela beş guruş viren adam üç guruş geri para alacak ise o adama dört dört buçuk guruş yani hakkından fazla olarak biletçinin verdiğine para ilavesiyle verir imiş, fazla parayı alanlardan hepsi sesini çıkarmaz, nihayet bir gün kadıncağızın biri : "Efendi fazla verdiniz" der. İhtiyar zengin ise bu sözü söyleyeceği arıyormuş derhal kadının kim olduğunu tahkik ile vasiyetnamesinde varis eyler, bir müddet sonra ber- mucib-i vasiyet emvalini tramvayda kendine kırk para iade iden kadına terk ile azim-i derbeka olur gider.

Rusya meşahir-i muharririnden olan Kont Tulustui gayet muttarid suretde imrar -ı vakt eyler imiş. Bir gazetede okunduğuna nazaran bu zat asla et ve balık yemez daima müstahazarat-ı nebatiye yemekle iktifa eder imiş. Dediğim gazete diyor ki Kont her sabah nısfü'l-leylden bir saat sonra kalkar çay ve tereyağı yer zevale kadar kunduracılıkla meşgul olur, yahud çorap örer veya kar kürer bir saat sonra sırf nebati olarak taam ider, taamı müteakib iki saat uyur kalkar iki saat yazı yazar tekrar karnını doyurur. Nısfü'l-leylden iki saat evvel habgahına çekilir. Her gün bu yolda devam eyler, asla programını bozmaz.

Erbab-ı fenden Mösyö Andrea'nin "rayiha-i arz"a mütellik tetebbuat layıhası Fransız Fünun Akademisinde mart-ı efrencinin 23 günü kıraat olunmuşdu; Vakıa arzın kendine mahsus bir

kokusu vardır. Elbette herkes mart ayında tarla veya dağlardan geçerken bu kokuyu hiss eylemişdir. Acaba şu koku nereden geliyor? İşte Mösyö Andre şu meseleyi keşf ile meşgul olmuş. Bu zatın kavlince rayiha-i arz teşekkül-i külden hasıl oluyormuş, hakikat halde fenden bir diğer zat toprak arasında biraz gül yani ispirto eseri bulmuş idi. Fakat arzın kokusu sade ispirtodan tevellüd eyleyemez, rayiha-i kafurudan yahud kafuru ile memzuc bir cisimden münhasıl olsa becadır. Taharriyat-ı atiye elbette şu nükteyi de zahire çıkarır. Maamafih toprağın tahlili ile derunundaki ecsamın tefriki müşkül olduğu içün taharriyat-ı atiyenin çabukça muvaffakiyet hasıl eyleyeceği ümid olunmamalıdır.

Meşahir-i erbab-ı fünun-ı tabiiyeden Mösyö Milen Edwars hamiz-i fenikin hayvanata tesiri hakkında bir layıha tanzim eyleyerek gösteriyor ki fare hamiz-i fennikin cüzi mikdar tesiriyle telef oluyor, köpek biraz mukavemet eyleyebiliyor. Şu tesir nazar-ı mütalaaya alındığı zaman hamiz-i fenikin tahte'l-cild şırıngalarla kana karışdırılması caiz olamayacağı tahakkuk eyler, halbuki doktor Koch'un verem ilacını hüsn-i muhafaza içün hamiz-i fenik ile karışdırmak istiyorlardı.

Rusya'da icra-yı seyahatle memleketine avdet eden bir doktorun rivayetine nazaran geçen senelerde memleketimizi epeyce işgal etmiş olan mahud influenza hastalığının menba-ı zuhuru Rusya imiş. (Tesye) ismindeki bu doktor diyor ki: Rusya köylerindeki murdarlık hanelerin rutubeti, köylülerin pisliği bu hastalığı tevlid eyliyor.

Elektrik ile taam New York'da bir sene akdem "Franklin Klüp" namıyla bir klüp tesis olunmuş idi, bu klüp ilk sene-i devriyesini garib bir suretde şenliklemişdir. Klüp reisi yevm-i

teessüsde elektriki bir takım garaib-i latifeden mürekkep bir taam ihzar eder, salon tabii olarak elektrik ile münevver bulunduğu gibi yemekler elektrik ile pişmiş, tabakların getirilip götürülmesi de masa üstüne yapılmış bir nev elektrik şimendüferiyle icra olunmuş idi. Taam masasının bir başında meşhur Franklini irae eder ve fonograf ile mükaleme eder bir yapma insan evvela hazıruna arz-ı selam eder, yemeğe başlandıktan sonra salonun tavan ortasına mevzu bir büyük nakil-i seda meşhur aktirislerden birinin nağmeleriyle Mösyö Eyfel'in Paris kulesi resm-i küşadında irad eylediği nutku huzzarın samiasına isal eyler ki bu sedalar vaktiyle fotograf ve nakil-i seda vasıtasıyla ahz ve şimdi onlarla hasıl edilmiş imiş. Şimendüferle başka yemekler geldikçe daima garibe-i elektrikiye kendini gösteriyormuş. Mesela istiridyeler elektrik vasıtasıyla açılıyor, pirinç kahve, çorba yine elektrik ile kaynatılıyormuş, taam hitame erdiği zaman saplarına birer demir parçası rabt olunup anın sayesinde elektrik bittesir ile tavana yapışık tutulan bir çok çiçekler cereyan kesilerek sofraya yağmış, adeta bir çiçek yağmuru meydana gelmiş. Bu aralık uzakça bir mahalde çalınan piyano sedası telefon ile dinlenilmiş, nihayet Franklini irae eden heykel müteveffa-yı müşarünileyhin şu kelam-ı hikmet beyanını söyleyerek ziyafete hatime çekmiş : "Erken yatmak, erken kalkmak insanı sıhhatı mükemmel akil ve sahib-i servet eder."

AHMED VEFİK PAŞA

Refik-i muhteremimiz "Tercüman-ı Hakikat" ın geçen hafta nüshasında fıkra atiye nazar-ı teessüf ile okundu:

"İrtihal"

Cenab hayy-ı ezeli ve ebedi ömr-ü şevket-i şahaneyi müzdad ve firavan buyursun amin.

İlm ve fazlile memalik-i şarkiye ve garbiyede iktisab-ı şöhret firavan eylemiş olan ulema-yı vüzeradan ve vüzera-yı ulemadan sadr-ı esbak Ahmed Vefik Paşa hazretlerinin ahval-ı piriden neş'et etmiş olan maluliyetin netice-i tabiiyesi olarak enfas-ı faniye-i hayatiyesi vasıl-ı gayet-i mukaddere olmağla dünkü gün Rumelihisarı'nda kain sahilhanelerinde irtihal-i dar-i naim eylediklerinden [illegible] olmuştur.

memleketimizde nadirü'l-vücud zevatdan olup malumat-ı külliye ve umumiyesi ile vatanımıza hakkıyla şeref vermiş idi. Haiz olduğu behre-i ilmisi ve ba husus elsine ve tarih hakkındaki tedkikatı ile şayan-ı tezkar nice mesail-i mufassalada merci-i havass olmuş bir ehl-i idi. Asar-ı mevcudesi sehl-i mümteni tabirine bihakkın seza müessir-i ilmiyedendir. Vefik Paşa nev-i şahsına münhasır cazım-ı milletden olmağla öyle bir zatın ziya-ı ebedisine ne kadar telehhüf etsek azdır. Müşarünileyh hiç bir vaktini boş geçirmeyen gayret uran ekabirden olduğundan metrukat-ı kalemiyesinin millet-i Osmaniyeye son bir yadigar olmak üzere muhafazasını tekid ve ihtimamla neşrini temenni eylerik. r a h m e t u l l a h - ı aleyh-

rahmet Ahmed Vefik Paşa heyet-i edebiye-i Osmaniyeyi teşkil eden dehaet-i aliyeden olup kudret-i ilmiye ve istidad-ı edebiyesinin mükemmeliyeti ve hele lisan-ı Osmaninin şiraze-i intizam ve tevessüü hakkındaki telifat-ı müteaddide namdar olmuş vüzera-yı saltanat-ı seniyeden idi.

Merhum müşarünileyh siyasiyat ve hikemiyatın kavaid-i mahsusasını nefsinde mezc etmiş ve kalemen tevsi-i lisan

hakkında ibraz etdiği hidemat-ı müfide kadar, bulunduğu her bir memuriyet-i mühimmede dahi sadıkane izhar-ı •s•r-ı ruyet eylemiş efahim-i vükelayı Osmaniyeden idi, ziyaı tessüf-i azimi mucib olmuşdur.

Merhum ve mağfur müşarünileyh 1235 tarih-i hicrisinde Dersaadette tevellüd etmiş olub meslek-i siyasiye evvela Paris sefareti baş kitabeti ile başlamışdır, Ahmed Vefik Efendi namıyla bu memuriyeti ifa eylediği zaman Fransa'da "Lui Filip" kral idi, badehu aynı memuriyetle Petersburg'a izam kılınmış oradan dahi murahhas-ı mahsus olarak Tahran'a gitmiş, şehr-i mezkurda hayli müddet ikamet etmişdir. Badehu birkaç memuriyet daha ifa eyledikten sonra hazret-i padişahi cennetmekan Sultan Mecid Han zamanında Paris sefir-i kebiri nasb buyurulmuşdur ki Paris'de olan memuriyetleri hengamında metanet-i tavr ve siyaset ile Avrupalıların nazar-ı dikkatini celb eylemiş idi, işte bu esnada idi ki Sultan-ı cennetmekân tarafından Dersaadete celb olunup rütbe-i bala ile evkaf nezaretine tayin olundu, Süleymaniye Cami-i şerifinin intiha-yı tamirinde birinci Osmanı nişan-ı zişanina mazhar oldu, badehu mezuniyet-i kamile ile Anadolu-i şahanede ıslahat müfettişi tayin buyuruldu, Ahmed Vefik Paşa uhde-i dirayetine mevdu olan şu vazife-i nazikeyi hakkıyla ifa eyleyerek Dersaadete avdet etdi, badehu gerek dahil-i memalik-i şahanede gerek memalik-i ecnebiyede bir çok memuriyetlerde bulunduktan sonra metbu-ı müfehhemimiz padişahımız Efendimiz hazretlerinin cülus-ı meymenet menuslarından sonra rütbe-i samiye vezareti ihraz ile baş vekalet mesned-i celiline geçti, muharebe-i zaile nihayetinde Ahmed Vefik Paşa makam-ı vekaletde idi, muharebe zail olduktan sonra Ahmed Vefik Paşa hüdavendigar vilayet-i celilesine vali nasb

olundu, Bursa'ya gidenler hüdavendigar vilayetini gezenler paşa-yı merhumun asar-ı ıslahperverane ve ihyakaranesini görürler. İşte hüdavendigar valiliğinde bulundukları zamanda yani bundan sekiz sene akdem sadrazam tayin buyuruldu, artık sinleri de epeyce ilerilemiş ve hal-i şeyhuhat rahatsızlıkları kendini göstermiş olduğundan bu zamandan sonrasını Ahmed Vefik Paşa Rumelihisarı'nda kain sahilhanelerinde tetebbuat-ilmiye ile imrar eylemiş idi.

Bizim burada ü'l-iştigalimiz olacak cihet sırf müşarünileyhin asarı hakkındadır: lisanımızda hemen ilk defa olmak üzere tertib edilen lugat lehce-i Osmanidir. Lehçe-i Osmani kelimat-ı Türkiyenin bir suret-i basitede ceminden ibaretdir. Fakat hiç yokdan böyle bir eserin tertibi o kadar güçdür ki lugat ile biraz iştigali olanlar bu babdaki suubeti takdir ederler.

Lehçenin fevaid-i mahsusasından biri de lisasınımızın tekemmülü hususunda bir mehaz-ı ali olmasıdır. Ekser kelimatı-ı Türkiye'nin maani-i mecaziyesi bir suret münasibde dermiyan edildiğinden camiyet nokta-i nazarından ibarettir.

Garibdir ki tertib olunan bazı lugatlarda mehazlar tadad olunurken lehce zikr olunmamışdır. Lehcenin kusuru suret-i ve usul-i tabındaki adem intizamdan ibaretdir.

Ahmed Vefik Paşanın asar-ı sairesi miyanında Fransa edib-i meşhuru Molyerin külliyatının tercümesi görülür. Bu tercümelerin safiyeti pek mükemmeldir. Her ne kadar istimal etdikleri lisan-ı tarz-ı cedid-i edebin natık oldığı suhulet beyan ile mütenasib değil ise de sadelik ve bu sadelik içünde bir nev-i şive-i mahsus ayandır.

Hele Telemak tercümesi tercüme-i ayniye kabilinden olup eski tercümesinde terk edilen mahalleri dahi havidir. Binaenaleyh

merhumun Telemak tercümesi Fenelon'un mesrudatını kamile camidir.

Asar-ı fenniyesi arasında Fezleke-i Tarih-i Osmaniesi de nazar-ı dikkate müsadif olur.

Fezleke-i Tarih-i Osmani mekteplere mahsus olarak kaleme alınmış ve silsile-i vukuat bir suret-i muhtasarada tevali etdirilerek a'sar-ı Osmaniye mükemmelen izah edilmişdir.

Kitab müstetab-ı mezkurede her asrın hülasa-i terakkisi ve asar-ı edebiye ve fenniyesiyle kesb-i iştihar etmiş zevatın esamisiyle hidematı dahi sebt edilmişdir.

Elsine-i ecnebiyeden ekserine vukufu oldığı gibi şöhret-i edebiyesi dahi memalik-i ecnebiyede mazhar-ı takdir oldığından bir kaç akademiye aza intihab edilmiş ve hele on sekizinci asr-ı miladinin numune-i kemalatı olmak üzere ahiren Fransa'da neşr edilen büyük ansiklopedide nam-ı muhteremi bir buçuk sütun işgal eylemişdir.

Büyük ansiklopedi Ahmed Vefik Paşa hakkında şu yolda idare-i lisan ediyor:

"Ahmed Vefik Paşa vakıfin-i elsine miyanında bir mevki-i mümtaz ihraz eylemişdir, Elsine-i şarkiyenin kaffesiyle tekellüm eyledikleri gibi Avrupa lisanlarının cümlesine de vakıfdırlar. Şimdiye kadar Molyer'in asarından Türkçe'ye on üç piyes tercüme eyleyip kendi marifetiyle Bursa'daki tiyatroda mevki-i temaşaya vaz ve yine şehr-i mezkurda tab etdirdiği gibi Alman ve İngiliz meşahir müellifininden Şekspir ile Şillerin asarından dahi tercümeler yapmışdır. Molyer'den tercüme buyurdukları piyesler şunlardır : "Hasis" , "Aşık", "Zor Nikah", "Zor Tabip", "Tartüf" (manzum olarak), "Mekteb-i İnas", "Kocalar Mektebi", "Sekapi'nin

Hileleri", "Don Juan", "Jorj Dandin", "Monroy", "Tabibin Aşkı", "Sahte Hasta".

Merhumun cenazesi kendi vasiyeti üzere cuma günu ihtifalat-ı lazıme ile kaldırılıp Rumeli Hisarı'nda vaki makber-i mahsusuna defn edilmiş ve mesarif-i vakıa dahi şereftaalluk eden irade-i seniyye mucibince ceyb-i hümayun-ı cenab-ı mülukaneden tesviye buyurulmuşdur.

TAHAYYÜLAT-I EDEBİYE

FUZULİ

(MABAT)

Fuzulinin maneviyet-i edebiyesi hakkında "Sünbüli heva" teşbihi pek münasib düşdü. Münşerih değilse bile mukassi, müdhişde değildir. Fuzuli <meyperestlik> seyyi'esinde akranından pek geri kalmışdır. Meyden hiç bahs etmemiş değil. Fakat bahs etdiği zaman mahcubane, nadimane davranmışdır; ol sahib-i zünub gibi ki her işlediği günah ağırlığında eşk-i nedamet ve istigfar döker. Fuzuli gibi tab'an şair ve hazin olanlar meynoşluktan kendilerini kat'iyyen alamazlar. Bazı fiillerin kavl ile dahi ilanı bazan ma'fuvvdur.

Maksadımız Fuzuli'yi mazur göstermeğe çalışmak değildir. Fakat kat'iyyen münezzeh olmak mümkün olmayan böyle hatalarından dolayı kendisinin şayan-ı tevbih ve münakaşa görülmesi lazım gelmeyeceğini anlatmakdır.

Fuzuli şurada burada bazı fikirler tasvir etmişdir ki dimağının teşkilat-ı tabi'iyyesini yek nazarda gösterir.

Bu fikirlerden anladığımıza göre şair-i müşarünileyh hakayık-ı hissiyatiyenin baz cihetlerine kadar isal-i fikr-i vukuf

etmişdir. Biz bu hali içünde yaşadığı iklimin dimağ üzerine olan tesirine atf ve isnad ediyoruz.

Heva, hararet; mevki gibi "iklim" tabir-i fennisi dahilinde cem olunan vesait-i hayatiyenin dimağ üzerine olan bu gibi tesiratı öteden beri iddia olunmaktadır. Bir vakit kavm-i celil-i Arabın kabiliyet-i zihniyeleri dahi bu tesirata isnad olunuyordu.

Bağdad!... Asırlarca bir medeniyet-i amimeye merkez-i intişar olmuş; Fuzuli devrinde henüz afitab-ı cihantab medeniyetin son şu'a'atıyla münevver bulunmuş idi.

Binaenaleyh Fuzuli gibi bir muktedir zatın fikri bu derecede münevver olması şayan-ı hayret görülmez.

Fuzuli'nin bir çok fikri vardır ki zamanımıza nisbetle belki saçma görünür. Fakat bazı fikirleri vardır ki bugün bile azamet-i maneviyesini isbat eder.

"Leyla ve Mecnun" Fuzuli'nin "bedia-i külliye" sidir. Bu tarihçe-i aşıkanede Fuzuli sanki maneviyet-i edebiyesini tasvir ve teşhir etmişdir.

Eski Yunanilerin Homerleri, Latinlerin Virjilleri, Acemlerin Firdevsileri, Fransızların Fenelonları, Rasinleri varsa bizim de Fuzuli'miz vardır. Bunu onlara tercih etmiyoruz hatta bir dereceye kadar musavi bile tutmuyoruz. Fakat maneviyet-i edebiyece onlar ne ise bu da odur.

Fuzuli kendisine lazım olan vesait-i fikriyeyi bulmuş olsaydı bugün ortada elbette bir "cehim" i bulunur, kendisi de -Dante- ye muadil sayılırdı.

Fuzuli'nin nakayıs-i edebiyesi mahdudiyet 'Itlamdan neşet etmişdir. Vakıa bu nakayis pek çokdur; hatta Fuzuli'nin fena fikirleri toplansa "Leyla ve Mecnun" kadar ve belki daha cesim bir

cild husule gelir. Fakat zamanına ve hal ve iştigalatına nazaran iyi tasavvurları da çokdur.

Yukarıda dediğimiz gibi Fuzuli ibtilai bade- seyyi'esini asarının ötesinde berisinde kalemiyle de ilandan geri kalmamışdır. Vakıa bu keyfiyet maneviyet-i edebiyesine bir lekedir. Fakat ma'siyette mübalağası yokdur. Bu cihetle kendisini müstehak-ı mağfiret addedebiliriz.

Fuzuli'nin maişet-i hususiyesine dair malumat-ı tammemiz yokdur. Bu cihetle maneviyetini tahlil ve tedkik sırasında o ciheti dahi taharriye imkan göremedik; sade eserden mü'essere istidlal suretiyle diyebiliyoruz ki Fuzuline pek afifane yaşamış, ne pek başı açık gitmişdir. Yani maişet-i hususiyesinde oldukça itidali gözetmişdir, hususiyet-i ahvali hakkında dahi malumat-ı sarihamız olmadığı cihetle iştigalat ve müşahedatının efkar ve tasavvuratı üzerine ne gibi tesiratı vaki olmuş ve yazdığı sözleri ne gibi hissiyata tebaiyyeten tertib eylemiş olduğu yani silsile-i hissiyatıyla selasil-i efkarı arasında nasıl bir nazım ve irtibat bulunduğunu göstermekden aciziz. Bu cihetle münakaşa ve tahlilimiz nakıs kalacakdır.

Fuzuli efkarının nazım-ı tabi'iyyesini bir tertib-i tabi'i üzere cem ve tasvir etmişdir.

Tasvirinde şiddetten mülayime, serzenişten temennaya, ricadan havfa, hüzünden ümide veya ümidden ye' ise bilairtibat birden bire intikal ediverir.

Bir hayal-i mechule hitab edip dururken gaibe, ondan yine muhatabına intikal eder; Bu sırada dahi tasvir etmek istediği hisse yabancı bir hissi de rabtdan kendini men edemez sanihat-ı fikriyesi ne ise "Sadırat-ı Kalemiyesi" de odur.

Tıbkı bir suyun akışı gibi ki hin-i cerayanında tesadüf etdiği mevada temasından husule gelen ahenk her yerde başkadır; şurada şarıl şarıl çağlarken biraz ötede yepremiş çimene şıpıl şıpıl dokunarak geçer biraz ötede ise sessizce akar gider; beride harıl harıl akar; ötede şırıl şırıl süzülür. Bazı yerde sathı ayna kadar berrakdır; Halbuki bazan hafif bir rüzgar ile kırışır. Bazı yerde rengi gayet koyu iken bazı tarafda gümüş gibidir. Fuzuli'nin üslubuna "sehlü'l-cereyan" vasfı pek yakışır. Zaaf-ı telif, imale, kısar, vasıl-ı iskat gibi hati'at-ı edebiye ile mukayyed değildir. O fikrine geleni yazmak ister. Fikrini kalemine değil kalemini fikrine ram etmiş.

Öteden beri bu acizin edebiyat hakkında garib bir fikri vardır. Benim fikrime göre edebiyatta esas, fikir ve manadan ibaretdir. Tezyinat ve teferruattan ma'duddur. Vakıa ziynet ve külfet-i lafziyeden mahrum manalar "çire-desti-i intihal ile" bazı düzdan-ı tasavvurun malı olur diyenlerde var. Fakat "İlyada", "Anfer", "Jeorjik(?)" gibi bedayi-i edebiyenin bugün bile zib-dest-i itibar olması tezyinat ve tekellüfat-ı lafziyelerinden değil belki muhtevi oldukları efkarın azamet-i kadrinden naşidir. Esasen şayan-ı hayret ve hürmet bir fikrin intihalinden ihtiraza -bahusus bundan sonra- mahall yokdur.

İşte bizim şu nokta-i nazardan olan muhakememize göre Fuzuli'nin sehlü'l-cereyan ifadesi akranının üslub-u mütekellifanesine her halde müreccahdır.

Fuzuli dünyaya nazım içün gelmişdir; nesirci değildir. Şahidimiz "Hadikatü's-sada" ile divanına yazdığı "Mukaddime"dir "Nişancı Mehmed Paşa" mektubu bile beğenilmez. Nesirci Fuzuli "çatra patra" söyler bir ecnebidir. Ecnebi ama henüz doğru dürüst ifade-i merama muktedir olmadığı bir lisanın en nazik şivelerini

sarf ve istimal gayretinde bulunan bir ecnebi. Ne kadar tuhafdır değil mi?

RESİMLERİMİZ

RİKİ DEMİRYOLU:

Bu nüshanın yirmiyedinci sahifesinin balasını tezyin eden resim İsviçre Dağlarına çıkmak içün inşa edilip dişli hat üzerinde tahrik olunan nev-icad ve yokuş çıkar şimendöferi gösterir.

Köprünün arka tarafından görülen su İsviçre'nin meşhur (Lusern) gölüdür. Bu gölün garb cihetini (Pilat) dağları işgal eyler ki işte nazar-ı dikkate çarpan köprü ve üzerindeki şimendöfer mezkur dağa çıkmak içün inşa edilmişdir.

İlm-i hendesenin hasıl etmiş olduğu terakkiyat-ı ciddiye ve seri'e vaktiyle külliyen ba'idü'l-ihtimal farz olunacak her türlü teşebbüsat-ı sınaiyeyi bu gün mevki-i fiile getirmekde tereddüd bırakmıyor. Bu iddianın isbat-ı adil ve katii olmak üzere resmini arz etdiğimiz yokuş çıkan şimendöferi gösterebiliriz.

İtalya'da (Vezüv) yanardağına çıkmak içün inşa edilmiş olan demiryolu terakkiyat-ı fenniyenin derece-i gayesi add olunuyordu, halbuki Pilat dağı Vezüv'e nisbeten pek yüksekdir. Şimendöfer zirveye vusul içün tamam iki bin metro yükselmek mecburiyetinde bulunuyor. Katar evvel emirde göl kenarında vaki (Alpinaş) köyünden hareket ederek müstakimen iki bin iki yüz onbeş ve münhani surette, iki bin seksen metro yol kat ediyor. Hattın arzı seksen santimetrodur.

Gayet sağlam çelikden imal edilmiş demir çubuklar dörttür. Dişli olan ikisi vasatta ve ve dişsiz olan diğer ikisi iki taraftadır. Vasattaki dişlerin üzerine lokomotif ve arabaların dörder olan tekerleklerden dişli ve dişsizleri geçer. Tekerleğin birisi ön tarafda, diğeri arkada olup arkada bulunan makine ile müteharrik

ve diğeri lüzumu takdirinde durdurulub kataın kaymasını men etmek üzere ihtiyaten takılmışdır. Hattın ahz etdiği irtifa vasati yüzde otuz altıdır. Bazen yüzde kırk sekize çıkar. Gördüğümüz köprülerden güzergahda bir kaç tane bulunduğu gibi müteaddid tüneller de vardır. Garib olmak üzere beyan edilecek cihet mevsim-i şitada zirve-i cebele vasıl olunduğu zaman sıfırdan aşağı yirmi, mevsim-i seyfde ise sıfırdan yukarı kırk derece hararete tesadüf olunmaktadır. İşte şu tuhaf derece-i hararetden dolayı demir çubukların vaz'ında ihtimamlı davranmak lazım geleceğini söylemek zaiddir. Yolcuların rükubuna mahsus olan vagon beş bin yedi yüz kilogram sıkletinde olub tam yükünü aldığı zaman yani otuz iki yolcu ile iki makineci ve bir biletci katara girdiği gibi sıklet on bin beş yüz kilograma balig oluyor. Kataın sürati saatde üç ile altı kilometro arasındadır.

RASADHANE

Rasathaneler ekseriyet üzere bir memleketin en mürtefi noktasına inşa olunur ki ufkun her tarafı rü'yet ve tedkik edilebilsin. Rasadhanelere gayet dakik ve mükemmel teleskoplar vazı lazım gelir. Resimde irae ettiğimiz dürbün ile o dürbünün mevzu olduğu daire-i cesime bir rasadhanenin şekl-i cedidini gösterir. Bu yolda inşa olunan rasadhaneler dürbünün istenildiği gibi kullanılmasına vafık ve semanın muayenesine pek elverişli gelmekdedir.

Dünyanın en eski rasadhanesi Babil'deki Belos (?) Kulesidir. Babil Rasadhanesinde ezmine-i mütekaddimede icra-yı tarassudat edildikten sonra her Arablar, Çinliler, Mongollar tarafından dahi rasad kuleleri inşa kılınmış idi; Avrupa'da ilk defa inşa idilen rasadhane İngiltere'de (His Faysil (?) dekidir. Bundan sonra sıra ile (Oryanburg(?)) da (Hevrn(?)) adasında dahi vücuda getirilmiş

ise de bugün en meşhuru Londra'nın Grınviç rasadhanesiyle, Paris rasadhanesidir, şu ikisinden sonra Amerikanın (Kambrìç) Rasadhanesi gelir, daha sonra tekmil payitahtlardakiler ile Ümid Burnunda ve Hindistan-ı Şarkide Madras'da vaki olan tadad edilir.

Her hükümet nısfü'n-nehar dairesi olmak üzere kendi rasathanesinden mürur edeni itibar etmiş ise de bizde muteber olan nısfü'n-nehar Ayasofya cami-i şerifinin kubbesi üstündeki alem ortasından mürur edendir.

ELEKTRİK İLE İCRAİ-YI ZİRAAT

Mesai-i beşeriyenin bir suret-i mütemadiyede ifasıyla bu yüzden refah-ı umumiyenin istihsali ve terakkiyat-ı milliyenin bir nokta-i kemale isalı hakkında şu asr-ı hazır erbab-ı fikretinin her zaman gayret-fevkalade izharından hali kalmadıkları malumdur. Hele Avrupa ve Amerika'da bu müsabaka-i hayat bir suret-i mükemmelede ifa edildiği gibi geceyi gündüze katmak fikr-i terakki-perveranesi dahi gitdikçe taammüm eylemekdedir.

İşte şu fikrimize bir burhan-ı cedid olmak üzere ahiren Amerika'da dahi geceleyin icra-yı ziraat içün elektriğin kuvve-i tenviriyesine müracaat edilmiş ve kemaliyle muvaffakiyet husule gelmişdir.

Tatbikat-ı fenniyenin ve hele mebhas-ı elektrikinin sanayi ve hirefin her şubesine kadar neşr etdiği ziya-yı terakkisinin-i ahirede adeta havarikten madud olacak derecede def-i mechulata vesatet etmekdedir.

Resimlerimiz içünde dahi görüldüğü vechile tenvir-i elektriki sayesinde ziraat geceleyin dahi husule geliyor bunun içün adi bir lokomotifin kuvve-i mahsusasından istifade olunuyor.

Makina istenildiği yere sevk edildiği gibi bir de bi't-teşvik elektrik makinalarından biri tahrik edilerek vesait-i adide-i istinad ile durdurulmuş bir fenerden şu'a'at-ı elektrikiye sıdar ediliyor. Ziya-i elektrikinin şiddet-i malumesi hasebiyle birkaç makina bir tarlayı adeta gündüze çeviriyor ve bu sayede zürra' kemal-i suhuletle mahsulatı biçiyor. Memleketlerinde gayr-i mezru' bir karış yer bırakmadıktan sonra sarf-ı gayrette geceyi gündüze katan gayret-viran takdire şayan değil midir?

SAMUA ADALARI

Avustralya kıtasının cihet-i şarkiyesinde vasıl Flemenk-i cedidden iki bin mil mesafede bulunan şu Cezair-i müctemia kırk bir nüfusu muhtevi olup resmini derc-i sahife etdiğimiz (Maliye Tua) namındaki reis tarafından idare olunur. (Maliye Tua) resmimizin sol cenahında sandalyede oturmuş olarak irae olunandır. Yanı başında görülen adam ise reis-i kabilenin serkatibi add olunuyor.

Maliye Tua'nın zir-i idaresinde ve cemahir-i müttefika-i Amerika ile Almanya ve İngiltere hükümetlerinin taht-ı himayesinde olan Samua Adaları sene-i miladiyenin 1622'inci senesinde Flemenk kapudanlarından bir seyyah tarafından keşf edilmiş ve 1768 ile 1787 senelerinde mezkur adaları keşt ü güzara giden Fransız sefaininin getirdiği malumata kadar Samua Adaları mechuliyet içinde kalmış idi. Hatta adalarda yaşayan halkın gemicilikdeki maharetlerinden kinaye olarak keşt ü güzara çıkmış Fransız sefain kapudanları tarafından Samua cezairinen Gemici adaları namı verilmişdi ki bu nam hayli vakte kadar müstemil bulunuyordu.

1830'da Londra'da misyoner cemiyeti Samua cezairinde neşr-i dine giderek vahşilerden epeycesini nesraniyet dairesine sokmuş ve ondan beri gerek İngiliz ve gerek Katolik misyonerleri hayli muvaffakiyet ihraz etmişlerdir.

Adanın makarr-ı idaresi de (Apia) şehridir.

CEBELÜ'T-TARIK

Meşahir-i kahraman-ı Arabdan Tarık bin Ziyad'ın Endülüs'ü feth etmek üzere Afrika'dan Avrupa'ya geçip ufacık maiyetiyle ilk ayak basdığı dağa müşarünileyhin ünvanını takdisen Cebelü't-Tarık tesmiye etmişler idi ki bu namı Arabların Endülüs'den hurucundan sonra İspanyollar dahi muhafaza ile (Cibraltar) haline getirmişlerdir. Tarık bin Ziyad ile Cebelü't-Tarık'ın medeniyet-i Arabiyece olan ehemmiyeti ve tarih nokta-ı nazarındaki ulviyyeti malumdur, biz burada yalnız cebel-i mezkur ile üzerine İngilizler tarafından inşa edilmiş istihkamatın resmini arz ediyoruz.

Cebelitarık dünyanın en mahsun istihkamatındandır, önünde kain bulunan şehir kırk bin kadar nüfusa malik bulunup limanı vasi körfezi latifdir. Şehrin kain bulundığı kayalar yani Cebelü't-tarık parçaları tabii olarak istihkam halinde olup derunundaki derin mağaralar dahi cephane anbarlığı eder.

Bahr-i muhit-i atlasiden Bahr-ı sefide mürur içün miftah olan bu müstahkem nokta 1704 senesinden beri İngilizlerin zir-i temellükün- dedir, 1704, 1727, 1779 ve 1782 senelerinde Fransa ve İspanya Cebelitarıke tekrar zabt içün müteaddid suretde hücum etmişler ise de faide hasıl eyliyememişlerdir.

İspanya şibh-i cezıresiyle Afrika arasındaki boğaza da Cebelü't-tarık tesmiye ederler, boğaz 64 kilometro tul 10

kilometro arzındadır Boğazda suret-i daimede bir cereyan mevcuddur.

Asatir-i Yunaniyede: Cebelü't-tarık boğazı evvelden mevcud değil imiş de (Herkül) tarafından açılmışdır diye bir kayıd mevcuddur.

RAKÜZA

Dalmaçya Sahilinde müstahkem bir şehirdir Adriyatik Denizinin de tabii sahil-i şarkisine düşüyor.

Harica manzarası pek latif olan Raküza'da on beş bin nüfus vardır. Ebniye-i cesime olarak kilise ve mektebden başka bir şeyi yok ise de ipek ve yün mensucatıyla meşhurdur.

DUMAZADE

(Ladam O Kamelya) romanının müellif-i şehiri Dumazade'yi kariin-i Osmaniyeye tanıtmak içün ihtiyar-ı külfet fazladır. Dumazade'nin eşher-i asarı lisanımıza mütercem olduğu gibi yazdığı tiyatroların en mutenaları da pek çok defalar Osmanlı tiyatrosunun sahne-i temaşasına vaz edilmişdir. Hülasa, asar-ı müterceme-i garbiyeyi mütalaa ile meşgul olanlar içünde Dumazadenin maharet-i edebiye ve letafet-i ifadesini takdir etmemiş bulunmayacağından biz burada yalnız resmini derc-i sahife-i hidmet ile iktifa eyledik.

MAREŞAL MAKMAHON

Fransa meşahir-i ricalinden olan Mareşal Makmahon'un namı dahi halkımızca malum bulunduğundan müşarünileyhin bir de resmini derc ile kariin-i Osmaniyeye şeklini tanıtmak hizmetini ifa eylemiş olduk.

-MİLLİ ROMAN-

SEYYİE-İ TESAMÜH

(MABAD)

Yürüye yürüye kaleme gelmişdi. Fakat gazeteyi elinden bırakamıyor... Masa refiki -Hilmi Efendi- de edebiyatdan filandan anlamaz ki derdini ona döksün: "Duydun mu yeni bir edip zuhur etdi..." Hitabına Hilmi alık alık bakmakla cevap verebilmişti: "Canım yeni bir şair, yeni bir şair..." "-Yine Tavuk pazarında mı?" Zevk-i na-şinaslara havadis-i edebiye geçiye kavaldan da beter... Hiç olmazsa keçi kavaldan biraz anlarmış... Vahid bunu Bafan mı, Bufan mı ne karın ağrısıdır bir herifin kitabında okumuşda söylüyordu.. Bu Hilmi gibiler yok mu, işte bunlar keçi kadar olsun müteahhis değildirler... Bir de tutmuş da kendisine masa arkadaşı olmuş...

Vahid yine gazetesini mütalaaya dalmıştı:

"Münceli her sahifesinde cemal

"Muhtefi her ibaresinde kemal..."

"Hüsn ve aşkı bunda gel gör renk renk

"Dağlarında muhtefi şiir ve pelenk..."

Vezin tahallüfü Vahid'in nazar-ı dikkatini açdı. Kağıda dikkatli bakdığı zaman "münceli" filan birşey göremedi.

O beyit hatırına kim bilir hangi bir manzumeden gelivermişti. Fakat bir kaç kere okuduğu halde bile:

"Hüsün ve aşkı bunda gel gör renk renk

"Dağlarında muhtefi şir ve pelenk"

Beyitinin manasını bir türlü anlayamadı: "El-mana fi batnü'ş-şair!... yahut kafiye hatırı!"

Aşağı doğru okuyup gidecekti. Fakat arkadaşı Hilmi'nin "Şunu okuyuver allah aşkına..." diye parmağıyla bir

kelimeyi işaret ederek bir kağıdı gözüne doğru sokması mütalaasını sekte-dar eyledi: "Ber vech-i bala".

Tam yine gazetesine hamleye davranmış idi ki Hilmi "Şu (haysetle) mi? "diye yine kağıdını burnuna soktu: "Haysisiyle". Hilmi dudağını ezerek büzerek kelimeye adem-i emniyet nazarıyla bakmakda idi. Vahid her tarafı tecvid üzere telaffuz ederek biraz sertçe dedi ki "haysiyyeti ile (+) bitişik! Anladın mı?"

Hilmi hala mutma'inn olmamış idi. Vahid başını çevirdi. Hilmi biraz daha düşündükten sonra "seksen dendanlı kelimeyi nereden bulup da yazarız!..." diye homurdanarak tebeyyüz işine devama başladı... Vahid kurtulmuş idi. Lakin mümeyyiz efendiden de rahat var mı ya? İşte al sana koskoca bir müsvedde! Gel de buna kızma bakayım... "Takriz-i zarif ve dilruba" yı tekmil etmeden...

Fakat çare yok... Vahid işe koyuldu. Arada sırada gazeteye bir nazar-ı tahassür atfetmekde idi.

Hilmi hokkasına mürekkep korken mürekkep şişesini elinden düşürüp de masayı bir berbat etmez mi... Vahid şu kazanın farkında olmadı...Hilmi işi Vahid'e sezdirmek ister mi ya... Şimdi ne yapmalı... Hah işte bir gazete... Vahid okumuş bitirmiştir...Zaten hiç birgün onun gazeteye ehemmiyet verdiği yoktur ki... Hilmi hemen Tercüman-ı Ahval'i şöyle usulcacık aldığı gibi...

Vahid işini bitirdi...Gazete yere düşmüştü...Kaldırdığı gibi... "Bu ne?".

Ne olacak malum a Hilmi!...,artık Vahid'deki hiddeti görmeli idi... "Ellerinden bir iş gelmez, insana hayırları dokunmadıktan fazla zararları dokunur...Ne ahmaklık!...Hiç gazete ile mürekkep temizlenir mi?" Hilmi ne yapsın? Bir kağıd parçasıda bu kadar

kıymetli olduğunu ne bilsin? "Kağıt parçası mı?.. Bu kağıt parçası için iki gece uykudan mahrum oldum ben... Bu kağıt parçasında neler vardı bilir misin?" Hilmi omuzlarını silkerek işe devama başladı...

-3-

Necib Bey'in ta kendisi muntazam ve mükellef surette döşenmiş bir odada, yüksek bir yazıhane önünde oturmuş, geniş bir koltuk içine gömülmüş olduğu halde yazıhanenin üstünde duran büyük bir tabaka kağıda nasb-ı intizar-ı tefekkür etmiş idi. Sağ elinin baş ve salavat parmakları arasında tutmakta olduğu uzun kamış kalemi evirip çevirmekte, arada sırada sol elini alnına götürerek güya kuvve-i muhayyelesini tazyik ve icbar etmekde idi.

Kağıdın ta yukarıki kenarına yakın bir yere kalın sülüs hattıyla kocaman "Seyyie-i Tesamüh" yazmış ve altına boydan boya ince bir hatt-ı ufki çizerek bunun altınada bir "bab-ı evvel" kondurmış idi.

Halbuki alt tarafı henüz bem beyaz durmakda idi. Yazıhanenin üstünde elinin erişeceği bir mesafede bir "Lugati Osmani" ile Asım Bey, Safvet Bey, Kerim Efendi, Nail Bey, Hüsnü Bey gibi edibba ve muharririn-i meşhurenin en parlak eserleri açık olarak serpilip saçılmış idi.

Kerim Efendinin tab-ı salis mevcudları bile tükenmiş olan "Bahar İçinde Bahar" mesnevi-i meşhurunun "Name-i şevk-i efzud" bendi iri harfleriyle arz-ı ihtişam eylemekte ve Asım Beyin "Bülbül Sabahı" ünvanlı manzum piyesinin en aşıkane olan üçüncü perdesinin baş tarafı Necib'in yüzüne gülmekde idi. Halbuki öte tarafdan Nail Bey'in "Esrar-ı Hayat" romanının parlak mukaddimesi, üzerine basmakta olan kocaman cildli "Unfuvan-ı

Şebab" romanının sıklet-i mütehekkimanesi altında feryad...

Arka tarafa isabet iden zarif bir kütüphane içinde de yaldızlı yaldızlı irili ufaklı bir çok kitaplar Necib'in haline sırıtmakta idiler. Necib iki saatden beri şu bom boş kağıdın karşısında düşünüp durmakda idi.

Maksadı parlak bir roman yazmak idi. Eserlerini kemal-i gıpta ile okumakta olduğu muharririn ve edibbanın halk beyninde kazandıkları şöhret-i fevkaladeye imrenmekde idi. Bir hamle-i cesurane ile o şeref ve ünvanı elde etmeyi çoktan beri kafasına koymuş idi. Bunu ise pek kolay görmekte idi. Çünkü o imrendiği edibbanın asarını okurken onlar kadar yazı yazmaya kudret ve kifayetini hisseylemekte idi.

Hemen kalemi eline alırsa onlar kadar ve belki onlardan daha parlak şeyler yazabileceğini aklı kesmiş idi.

Bir hayli günler bir zemin-i münasib taharri etdi. Evvela manzum bir eser vücuda getirmeği kurdu. Fakat bunda o kadar muvaffakiyet ve azamet bulamadı. Bir tiyatro yazmak hasabı de işine gelmedi: "İnsan tekmil kudret-i hayaliyesini tiyatronun mahdud levhası içine sığdıramaz ki..."

En sonunda bir roman yazmağa karar verdi. Zaten halk şu yakında romana pek ziyade merak sardırmışdı. Bir kere romana karar verdikden sonra vukuat aramaya başladı. İşin içinde tabii bir kız olacak; çünkü her okuduğu romanda mutlaka bu var idi. Halbuki bu kızı nereden bulmalı?... Bir hayli düşündü... Kolay kolay...Her cuma şık faytonuyla Kağıthane'ye gitmekte idi ya!... İşte orada... Tamam tamam kızı buldu...

Şimdi iş bir erkek kahraman bulmakdan ibaret kalmıştı. Bu ise gayet kolay idi çünkü bulduğu kıza hangi erkek olsa çarpılıp kalacağında şüphe bile etmezdi; Hangisine "gel!" dese eli altında

hazır bulacak. Onu faytonuna aldığı gibi Kağıthane'ye götürmek işden bile değil.

Peki ama bizim heveskar henüz romanına bir isim intisab edememiş idi. Kütüphanesinde bulunan romanları hep aradı... Lügat-i Osmani'yi günlerce karıştırdı... Parlak bir isim bulamıyordu... Buldıklarının hepsinde bir kusur, bir sönüklük görmekte idi: "Feda-yı aşk" olmadı..." "Hasret" pek sade düştü. "Feryad-ı andelib" şairane ise de Asım Bey'in bir manzumesine serlevla idi... Günler geçmekte bir tarafdan da iştiyakı artmakda idi.

(mabadı var)

Nabizade Nazım.

(LEFT-HAND SIDE)

Gazetemizin umur-ı idare ve tahririyesine müteallik mevad içün Müdür Ahmed İhsan Beye müracaat olunur. Her türlü mekatib mumaileyh namına olarak matbaaya gönderilmişdir. Gazete idaresi matbuata müteallik her türlü siparişi deruhde eder.

(RIGHT-HAND SIDE)

Gazetemiz fünun ve sanayie ve meslek-i mahsusuna aid her dürlü makalatı maalmemnuniye derc eder. Derc olunmayan evrak iade olunmaz. Vilayet-i şahanede gazeteye aid hususatı deruhde edecek vekillere lüzum vardur. Talib olanların müdüre müracaatı mercudur.

(THE SUBTITLES)

Taşradan abone bedelatı bu sene suretinde gönderilmelidir. On guruşdan yukarı irsalat içün posta pulu kabul olunmaz.

Taşradan her kim taleb iderse gazeteden bir nüsha numunelik meccanen gönderilür.

!!! Aboneler içün mucib-i istifade- ilan !!!

Gelecek nüshadan itibaren her iki cüzüde bir kere Paris'in en son elbise modasını gösterir birer büyük resim derc olunacaktır.

نومرو : ۳

ثروت فنون

ادبیات . فنون . صنایع : تراجم احوال . سیاحات . رومان

وسائره دن باحث اولمق هرهفته پنجشنبه کونلری چیقار

مصور عثمانلی غزتهسی

برنجی سنه

محرر ومدیر مسئولی : احمد احسان

اداره خانهسی : درسعادت — ابوالسعود جادهسی نومرو ٥٤

نسخهسی ۱۰ پاره در

[مندرجات] : استانبول پوستهسی — شئونات مدنیه وفنیه — احمد وفیق پاشا — فصول — ریق کوپریسی ، رصدخانه ، زراعت ، صاموا ، جبل الطارق ، راکوزا ، دومازاده ، مارشال ماکماهون [رسملر] وفیق پاشا ، یوقوش شمدوفری ، دوربین ، الکتریق ، جبل الطارق ، راکوزا ، دومازاده ، ماکماهون

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT TOUS LES JEUDIS.

Redacteur en chef: AHMED IHSAN

Administrations: 54 RUE EDU-SUOUD 54

CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS

25 Francs par an pour tous les pays de l'Union Postale. 100 piastres pour Constantinople. 120 piastres pour les Provinces Ottomanes.

استانبول

(عالم) مطبعهسی — احمد احسان وشرکاسی

امضامز اولان باجمله مقالات مدير مسئولنكدر

استانبول ٢٨ مارت ١٣٠٧

كچن قنديل كيجه سنك چهار شنبه اقشامنه مصادف او لديغنه باقار. سه ق، شو سطرلرى نظر تدقيقدن كچيرديككز زمان رمضان شريفك ايلك كونى اولدجق. اوبله ايسه عرض تبريكات ايدرم. انشاالله بك چوق سنه‌لر بويله وظيفهٔ تبريكك ايفاسى ميسر اولور. شو دعاى خيرخواهانه‌مه ايلكز ده « آمين » ديمه‌جك قلب مودت يوقدر دكلمى ؟

مبارك كونلرك حلولى استانبولزك مشاغل يوميه‌سنى عادتا كلياً تبديل ايلر. مجراى طبيعيسنده دوام ايدن ايشلر تأجيلاته اوغرار. اركن بتانلر بك كچ ياتاغه كيرمكه، اركن قالقانلر ممكن مرتبه كچ اويانمغه جهد ايلر. سوقاقلر صباحلرى تنهالشير. كيجه‌لرى ايسه جولانكاه ارباب ذوق اولور. جوامع شريفه منارەلريله برابر هرطرفده نور هدايت تجلى ايلر. استانبولزك مسلمان خاقى ايام مقدسه‌نك مشرف انوارى اولور. سحور زمانه قدر ايچه اوزونجه اولان كيجه‌لرى خوش كيرمك ايچون « تراويح » نمازينى ادا ايدن اهل عبادت « شرف رمضان » ايله تزين ايتمش اولان قرائخانه‌لره، غازينولره تياترولره متوجه اولور. آرتق اوكيدن يرلرده آرانيلان بولنورمى اوفى بيلمم. باقه‌لم ! . . . محتاجى اولديغم « وسائط اسرار ساعاتى » طبيعى نده آرايه‌جغم، نه‌لرى بولو. رسم كله‌جك نسخه‌مده سزه خبر ويرم. يرمده برهفته عسكره اولسون پيشروالك وظيفه‌سنى كورمش بولنورم.

كچن رمضانى تخطر ايدر، اوزمانكى خاطراتمزى ميزان مقايسه‌دن كچيرمك بو

احمد وفيق پاشا

سنه‌يى اكلامق استرسه‌ك « مشتاقان تنزه » لك بك تمنون قالەميه‌جقلرينه حكم لازم كلير. « تراويح » دن سكره سحورى بولمق ايچون، « آشينمش » فصللر ترنم ايدن جالغيلر ايله « ازبرله » كله‌لر صرف ايدن خنده خانه‌يى دكليه‌جك ايسه‌ك واه يازيق ! بزه يكى يكى اوبونلر عرض ايده‌جكى اميد ايلديكمز عثمانلى تياترونى صورارسه‌كز خبر ويرەيم كه ايلك كيجه ايچون كهنه « بالونجى » پيه‌سنى صحنهٔ تماشايه وضع ايده‌جك ايمش ! « اهل ذوق » بو پيه‌سى سير ايده ايده اوسانديى، هركس تزييد احتياساته پاردىم ايده‌جك اوبونلر بكليوردى، ايلك كيجه‌دن اعتباراً اوقانلى يجاقلى اوبونلرك « ياوه » سى دكلميمى يا !

رمضان كيجه‌لرنده شهزاده باشى وديوان يولى تنزه‌كاهلرينك مطلوب راده‌ده بولنديغنه حكم ويرن بعض ذوات، سكون و آزادكيدن استفاده ايتمك اوزره بوغاز ايچى قاضى كوى صيفيه‌لرينه كوچه باشلادى، برقاچ كوندر سركه‌جى اسكله‌سنده كوچ يوكلى ايچه اوكوزى آرايه‌يى كورييورم، زمان رؤيت‌ده هوا آجيق ايسه اركنجه نقل خانه‌يى موافق بوليورلر، دكل ايسه نظر تقديرله كورميورلر. بكا صورارسه‌كز نوبهارك حلوليله چايرلرى يشرمش، آغاجرى چيچكلنمش، قورولرى اولان كويلره چكيلوب بدايع طبيعيه استفاده ايلمك، وقت كچيره‌جكم ديه آچ قارنه كيجه‌ده چوقجه طوق قارقاق دولاشمغه بك مرجحدر. يا دولاشمق بركتى اولان تزلهيى نه يه

شؤنات

مدنيه — و — فنيه

روسيه ضابطانندن ٢٠ ياشنده برملازمك ٣٩ كونده پايان اولەرق ٥٠٠٠ كيلومترو مسافه قطع ايله آلمانيا ايله روسيا حدودنده واقع چوپه بجيدن پارسه كلمش.

خبر ويريليور. بو آدم برحمله‌ده‌بر اولەرق الى كيلومترو آليور حتى برسنده ٧٠ كيلومترو كيتمش ايمش.

فرانسه‌ده فنون اقامه‌ميسنه ورم علتنك سرايت و سببى حقنده برمذاكرهٔ مهمه جريان ايتمشدر. مذكور مذاكره اثناسنده مشاهير اطبادن موسيو اوليويه كنديسنك برقون اول اون الى ياشنده بركز قزى معاينه ايله ورم سريعه مبتلا اولديغنى كورديكنى وبعد التدقيقات قيزك اقربا و تعلقاتندن متورم بولنمه يغنى آكلاديغنى ودها تدقيقاتده دوام ايله قيزك متورم برايتكدن سوكره ايچه‌رك تورم ايلمش اولديغنى آكلادىغنى سويلمشدر. آرتق سوء انتخابنده زياده اهتاملى طاورانمق وقايه‌نامه‌دن ايجابايمك لازم كله‌جكنى سويله‌مك ايجاب ايتمز دكلمى ؟

انكليزلرك آمريقادن صكره چوق غرائب اولديغى معلومدر. نظر حيرتله غزته‌ده اوقو ديغمزه نظراً انكليز غزته‌لرندن (به‌ه‌رسوڭ ويقال) اسمنده‌كى غزته آبونه‌لرينه هديه پولەرق غايت حسنا وزنكين برقيز تقديم ايليه‌جكنى وعدايلر، آبونه‌لر جمله‌سنه بو قيزك فوطوغرافى كوندرملرى آبونه‌لرك فوطوغرافى‌ده جمع اولنەرق قيز ويريلور، انتخاب كنج انكليز ميسنه برقيز. مادموازل كيمى انتخاب ايدرسه اوكا وارەجق ايمش. فقط اوقدر چوق نامزد آره‌سنده انتخاب خصوصنده

مادموازل قرار ویرمش ، صاحب غزته نك ده غیرتی یهوده یه کیدر .

پارسده اخیراً ارتحال ایدن براختیار زنکین اولانجه اموال واملاکی طانیمدینی بر قادینه وصیت ایتمشدر . آدیجکز زمان احیاننده اوزی سوزی دوغری بر آدمی کندینه وارث ایتمکی قورار . آرادینی بولق ایچون غریب برمیزان استقامت ترتیب ایله هرکون تراموایه بینوب قیو آغزینه اوطوره رق ، ایچری کیرن بیلتجیه قولایلق اولمق اوزره ، کیری ده اولانلرك پارهلرینی طوپلایوب قپوده کی بیلتجیه اعطایه ، اوندن آلدیغنی ده بولجیلره اعاده یه باشلار . بویولده خدمتده بولنورکن دائما مثلا بش غروش ویرن آدم اوچ غروش کیری پاره آله حق ایسه اوآدمه درت درت بچق غروش یعنی حقندن فضله اوله رق بیلتجینك ویردیکنه پاره علاوه سیله ویرر ایمش ، فضله پاره یی آلانلردن هپسی سنی چیقارمز ، نهایت برکون قادینجغزك بری : « افندی فضله ویردیکز » دیر . اختیار زنکین ایسه

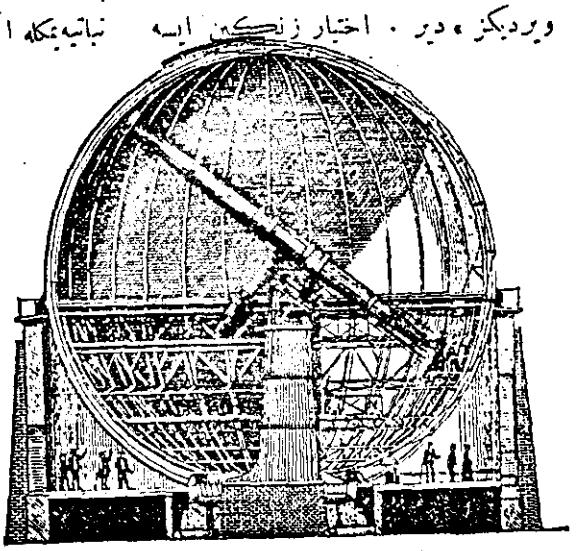

رصد خانه

بوقوش چیقان ثمندوفر

بوسوزی سویله یجکی آرایورمش ، درحال قادینك کیم اولدیغنی تحقیق ایله وصیتنامه سنده وارث تعیین ایلر ، برمدت صکره برموجب وصیت اموالنی تراموایده کندینه قرق پاره اعاده ایدن قادینه ترك ایله عازم داربقا اولور کیدر .

روسیه مشاهیر محررینندن اولان قونت تولوستوی غایت مطرد صورتده اسرار وقت ایلر ایمش . برغزته ده لوقوندیغنه نظراً بوذات اصلات وبالق یمز ، دائما مستحضرات نباتیه یکله اکتفا ایدر ایمش . دیدیکم غزته دییورکه قونت هرصباح نصف الایلدن برساعت صکره قالقار چای وتره یاغی یر ، زواله قدر قوندره جیلقله مشغول اولور ، یاخود چوراب اورر ویاقارکورر ، برساعت صکره صرف نباتی اوله رق طعام ایدر ، طعامی متعاقب ایکی ساعت اوبور ، قالقار ایکی ساعت یازی یازار ، تکرار قارتی دویورر ، نصف الایلدن ایکی ساعت اول خوابکاهنه چکیلیر . هرکون بویولده دوام ایلر ، اصلا پروغرامنی بوزمز » .

ارباب فندن مه سیو آندره نك « رایحهٔ ارض » متعلق تتبعات لاجه سیر

فرانسه فنون اقاده میسنده مارت افندی ۲۳ کونی قرائت اولنمشدی ، واقعه کندینه مخصوص بر قوقوسی و البته هرکس مارت آینده تارلا ویادکجرکن بوقوقویی حس ایلمشدر . قوقو نره دن کلیور ؟ اشته موسیو شومسئله یی کشف ایله مشغول اولوب بوذاتك قولنجه رایحهٔ ارض تشکل حاصل اولیورمش ، حقیقت حاله فندن بردیکر ذات طپراق آره سنده کؤل یعنی اسپرطو اثری بولمش فقط ارضك قوقوسی ساده اسپر تولد ایلیه مز ، رایحه کافرودن یاخود ایله ممزوج بر جسمدن منحصل بجادر . تحریات آتیه البته شو نقطه ظاهره چیقارر . معمافیه طپراغك ایله درونندهکی اجسامك تفریقی مه اولدیغی ایچون تحریات آتیه نك جایه موفقیت حاصل ایلیه جکی امید اولنمقدر .

مشاهیر ارباب فنون طرفندن

موسیو میلن ادوارس حامض فنیکك حیوا-
ناته تأثیری حقنده برلایحه تنظیم ایلیه رك
کوستریبورکه فاره حامض فنیکك جزؤی
مقدار تأثیریله تلف اولیور ، کویك بر آز
مقاومت ایله بیلیور . شو تأثیر نظر
مطالعه یه آلندیغی زمان حامض فنیکك تحت .
الجلد شرینغه لرله قانه قارشدیرلمسی جائز
اولدیغی تحقق ایلر ، حالبوکه دوقتور
قوحك ورم علاجی حسن محافظه ایجون
حامض فنیك ایله قارشدیرمق استیورلردی .

روسیه ده اجرای سیاحتله مملکتنه
عودت ایدن بر دوقتورك روایتنه نظراً
کچن سنه لرده مملکتمزی ایچه اشغال ایتمش
اولان معهود انفلوئنزا حسته لغنك منبع
ظهوری روسیه ایمش . (تمیم) اسمنده کی
بودوقتور دیبورکه روسیه کویلرنده کی
مردارلق خانه لرك رطوبتی ، کویلیلرك
پیسلکی بوخسته لغی تولید ایلیور .

الکتریق ایله طعام — نیورق ده
برسنه اقدم « فرانقلن قلوب » ی نامیله
برجمعیت تأسیس اولنمش ایدی . بوقلوب
ایلك سنهٔ دوریه سنی غریب برصورتده
تشکلکه مشدر . قلوب رئیسی یوم تأسیسه
الکتریق برطاقم غرائب لطیفه دن مرکب
برطعام احضار ایدر ، صالون طبیعی اولهرق
الکتریق ایله منور بولندیغی کبی یمکلر
الکتریق ایله پیشمش ، طباقلرك کتیریلوب
کوتورلمسی ده ماصه اوستنه یاپلمش برنوع
الکتریق شمندوفریله اجرا اولنمش ایدی .
طعام ماصه سنك برباشنده مشهور فرانقلی
ارائه ایدر و فونوغراف ایله مکالمه ایدر بر
یابه انسان اولا حاضرونه عرض سلام ایدر ،
یمکه باشلانلدقدن صکره صالونك طوان اور-
تهسنه موضوع بربیوك ناقل صدا مشهور
اقتریسلردن بریناك نغمه لریله موسیو ایفه لك
پارس قوله سی رسم کشادنده ایراد ایلدیکی
نطق حضارك سامعه سنه ایصال ایلرکه بوصدالر
وقتیله فونوغراف وناقل صدا واسطه سیله
اخذ وشمدی اونلرله حاصل ایدلمش
ایمش . شمندوفرله بشقه یمکلر کلدکجه دائما
غزیهٔ الکتریقیه کندینی کوستریور مش .
مثلا استریدینلر الکتریق واسطه سیله
آجیلیور ، پونچ ، قهوه ، چوربانه الکتریق ایله
قیناديليورمش . طعام ختامه اردیکی زمان
صاپلرینه بر دمیر پارچه سی ربط اولنوب
آنك سایه سنده الکتریق بالتأثیر ایله طوانه
یاپیشق طوتیلان برچوق چیچکلر ، جریان
کسیلدرك صفره یه یاغمش . عادتا برچیچك
یاغموری میدانه کلمش . بوارالق اوزاقجه
برمحلده جالنان پیانو صداسی تله فون ایله
دکله نلمش . نهایت فرانقلی ارائه ایدن هیکل
متوفای مشار الیهك شوکلام حکمت بیانی
سویلیه رك ضیافته خاتمه چکمش : « ارکن
یاتمق ، ارکن قالقمق انسانی صحتی مکمل ،
عاقل وصاحب ثروت ایدر »

احمد وفیق پاشا

رفیق محترمز « ترجمان حقیقت » ك
کچن هفته نسخه سنده فقرهٔ آتیه نظر تاسف
ایله اوقوندی :

« ارتحال »

جناب حی ازلی وابدی عمر وشوکت شاهانه یی مزداد
وفراوان بیورسون آمین .

علم وفضلیله ممالك شرقیه وغربیه ده اکتساب شهرت
فراوان ایتمش اولان علمای وزرادن ووزرای علمادن صدر
اسبق احمد وفیق پاشا حضرتلرینك احوال پیریدن نشات
ایتمش اولان معلولیتك نتیجهٔ طبیعیه سی اولهرق انفاس
قانیهٔ حیاتیه سی واصلی غایت مقدره اولمله دونکی کون
روم ایلی حصارنده کائن ساحلخانه لرنده ارتحال دار نعیم
ایلدکلری سامعه خراش تأسف اولمشدر .

مرحوم مشار الیه مملکتزده نادر الوجوه فوائدن
اولوب معلومات کلیه وعمومیه سی ایله وطنزده حقیقه
شرف ویرمش ایدی . حائز اولدیغی بهرهٔ علمیه سی وبا
خصوص السنه وتاریخ حقنده کی تدقیقاتی ایله شایان تذکار
نیجه مسائل مفصله ده مرجع خواص اولمش بر اهل همه
ایدی . آثار موجوده سی سهل ممتنع تعبیرینه بحق مزا
مأثر علیه دندر . وفیق پاشا نوعی شخصنه منحصر
اعاظم ملتدن اولمله اویله برذاتك ضیاع ابدیسنه نه قدر
تلهف ایتسه لك آزدر . مشار الیه هیچ بر وقتی بوش
کچیرمین غیر تورانی اکابردن اولدیغندن متروکات قلمیه -
سنك ملت عثمانیه یه صوك یادکار اولمق اوزره محافظه -
سی تقید واهتمامله نشرینی تمنی ایلرز .

رحمة الله علیه رحمة واسعه

§

احمد وفیق پاشا هیئت ادبیه عثمانیه یی
تشکیل ایدن دهاة عالیه دن اولوب قدرت
علمیه واستطاعت ادبیه سنك مکملیتی وهله
لسان عثمانینك شیرازهٔ انتظام وتوسعی
حقنده کی تألیفات متعدده سیله نامدار اولمش
وزرای سلطنت سنیه دن ایدی .

مرحوم مشار الیه سیاسیات وحکمیاتك
قواعد مخصوصه سنی نهضه مزج ایتمش
وقلماً توسیع لسان حقنده
خدمات مفیده قدر ، بولندیغی
مهمه ده دخی صادقانه اظها
ایلمش افاخم وکلای عثمانیه
ضیاعی تأسف عظیمی موجب

مرحوم و مغفور مشا
تاریخ هجریسنده درسعادتده تولد
مسلك سیاسیه اولا پارس س
کتابتی ایله باشلامشدی . احمد
نامیله بومأموریتی ایفا ایلدیکی زم
« لوئی فلیپ » قرال ایدی ، بو
موریتله پترسبورغه اعزام قلنه
دخی مرخص مخصوص اولهر
کیتمش ده شهر مذکوره خیلی
ایتمشدر . بعده برقاچ مأمور
ایلدکدن صکره جداامجد حضر
جنتمکان سلطان مجید خان زما
سفیر کبیری نصب بیورلمشدر ک
اولان مأموریتلری هنکامنده
وسیاست ایله اوروپالیلر ینك
جلب ایلمش ایدی ، ایشته بوا
سلطان جنتمکان طرفندن در
اولنوب رتبهٔ بالا ایله اوقاف نظا
اولندی ، سلیمانیه جامع شریف
تعمیرنده ترنجی عثمانی نشان زیب
اولدی ، بعده مأذونیت کامله ایله
شاهانه ده اصلاحات مفتشی تعیین
احمد وفیق پاشا عهدهٔ درایت
اولان شو وظیفهٔ نازکه یی حقیله ا
درسعادته عودت ایتدی ، بعده ک
ممالك شاهانه ده کرك ممالك اجنبیه د
مأموریتلرده بولندقدن صکره متبو
پادشاهمز حضرتلرینك
میمنت مأنوسلرندن صکره رتبهٔ سا
احراز ایله بش وکالت مسند جلیل
محاربهٔ زائله نهایتنده احمد وفیق پ
وکالتده ایدی ، محاربه زائل اولد
احمد وفیق پاشا خداوندکار ولایت
والی نصب اولندی ، بروسه
خداوندکار ولایتی کزنلر پاشای
آثار اصلاحیه وعمرانیه و احیاکارانه
رلر . ایشته خداوندکار والیلکه

قلرنی زمانده یعنی یوندن سکز سنه اقدم صدراعظم تعین بیورلدی، آرتق سنلری ده ایچه ایلریلمش وحال شیخوخت راحتسز لقلری کندینی کوسترمش اولدیغندن بو زماندن سکره سنی احمد وفیق پاشا روم ایلی حصارنده کائن ساحلخانه لرنده تتبعات علمیه ایله امرار ایلمش ایدی .

بزم بوراده مأبه الاشتغالمز اولهجق جهت صرف مشارالیهك آثاری حقنده در :

لسانمزده همان ایلك دفعه اولمق اوزره ترتیب ایدیلن لغت لهجهٔ عثمانیدر . لهجهٔ عثمانی کلمات ترکیه نك برصورت بسیطه ده جمعندن عبارتدر . فقط هیچ یوقدن بویله براثرك ترتیبی اوقدر کوچدرکه لغت ایله براز اشتغالی اولانلر بوبابده کی صعوبتی تقدیر ایدرلر .

لهجه نك فوائد مخصوصه سندن بری ده لسانمزك تکمل خصوصنده برمأخذ عالی اولمسیدر . اکثر کلمات ترکیه نك معانیء مجازیه سی برصورت مناسبه ده درمیان اید لدیکندن جامعیت نقطهٔ نظردن ده مهمدر .

غریبدرکه ترتیب اولنان بعض لغتلرده مأخذلر تعداد اولنور کن لهجه ذکر اولنامشدر . لهجه نك قصوری صورت واصول طبعنده کی عدم انتظامدن عبارتدر .

احمد وفیق پاشانك آثار سائره سی میانده فرانسه ادیب مشهوری مولیه رك کلیاتنك ترجمه سی کوریلور . بوترجمه لرك صافیتی پك مکملدر . هرنه قدر استعمال ایتدکلری لسان طرز جدید ادبك ناطق اولدیغی سهولت بیان ایله متناسب دکل ایسه ده ساده لك وبوساده لك ایجنده برنوع شیوهٔ مخصوصی عیاندر .

هله تلماق ترجمه سی ترجمهٔ عینیه قبیلندن اولوب اسکی ترجمه سنده ترك ایدیلن محللری دخی حاویدر . بناء علیه مرحومك تلماق ترجمه سی فنه لونك مسرودانی کاملاً جامعدر .

آثار فنیه سی آره سنده فذلکهٔ تاریخ عثمانیسی ده نظر دقته مصادف اولور .

فذلکهٔ تاریخ عثمانی مکتبلره مخصوص اولهرق قلمه آلنمش وسلسله وقوعات برصورت مختصره ده توالی ایتدیریله رك اعصار عثمانیه مکملاً ایضاح ایدلمشدر .

کتاب مستطاب مذکوره هرعصرك خلاصهٔ ترقیسی وآثار ادبیه وفنیه سیله کسب اشتهار ایتمش ذواتك اسامیسیله خدماتی دخی ثبت ایدلمشدر .

السنهٔ اجنبیه دن اکثرینه وقوفی اولدیغی کبی شهرت ادبیه سی دخی ممالك اجنبیه ده مظهر تقدیر اولدیغندن برقاچ آقادمیه اعضا انتخاب ایدلمش وهله اون سکزنجی عصر میلادینك نمونهٔ کمالاتی اولمق اوزره اخیراً فرانسه ده نشر ایدیلن بیوك آنسیقلوپدی نام محترمی بر بحق ستون اشغال ایلمشدر .

بیوك آنسیقلوپه دی احمد وفیق پاشا حقنده شو یولده ادارهٔ لسان ایدییور :

○ « احمدوفیق پاشاواقفین السنه میانده برموقع ممتاز احراز ایلمشدر . السنهٔ شرقیه نك کافه سیله تکلم ایلدکلری کبی اوروپا لسانلرینك جمله سنده واقفدرلر . شمدی یه قدر مولیه رك آثارندن ترکیه یه اون اوچ پیه س ترجه ایلیوب کندی معرفتیله یوسه ده کی تیاتروده موقع تماشایه وضع وینه شهر مذکوره طبع ایتدیردیکی کبی آلمان وانکلیز مشاهیر مؤلفینندن شکسپیر ایله شیللرك آثارندن دخی ترجه لر یاپمشدر . مولیه دن ترجه یه بودقلری پیه سلر شونلردر : « حسیس ، عاشق ، زور نکاح ، زورطبیب ، تارتوف (منظوم اولمرق) ، مکتب اثاث ، قوجه لرمکتبی ، سقاپنك حیله لری ، دون ژوان زورژدادن ، مزنوی ، طبیبله عشق ، ساخته خسته » .

مرحومك جنازه سی کندی وصیتی اوزره جمعه کونی احتفالات لازمه ایله قالدیریلوب روم ایلی حصارنده واقع مقبره مخصوصنه دفن ایدلمش ومصارف واقعه دخی شرفتعلق ایدن ارادهٔ سنیه موجبنجه جیب همایون جناب ملوکانه دن تسویه بیورلمشدر .

تحلیلات ادبیه

فضولی [مابعد]

فضولینك معنویت ادبیه سی حقنده « سنبلی هوا » تشبیهی پك مناسب دوشدی . منشرح دکلسه بیله مقسی ، مدهش ده دکلدر . فضولی « میرستلك » سیئه سنده اقرا .

نندن پك کری قالمشدر . بندن هم ایتمه مش دکل . فقط بحث ایتدیکم محجوبانه ، نادمانه طاورانمشدر ، او حب ذنوب کبی که هرایشله دیکی آغزلنده اشك ندامت واستغفار فضولی کبی طبعاً شاعر و حزین مینوشلقدن کندیلرینی قطعیاً آلا بعض فعللرك قول ایله دخی اعلانی معقودر .

مقصدمز فضولی یی معذور کوسترمك جالشمق دکلدر . فقط قطعیاً منزه تمکن اولمایان بویله خطالردن کندیسنك شایان توبیخ ومناقشه کسی لازم کلیه جکنی آکلاتمقدر .

فضولی شوراده بوراده بعض تصویر ایتمشدرکه دماغنك تشکلات سنی بك نظرده کوسترر .

بوفکرلردن آکلادیغمز کوره مشارالیه حقایق حسیاتیه نك بعض ینه قدر ایصال فکر وقوف ایتمشدر بوحالی ، ایچنده یاشادیغی اقلیمك اوزرینه اولان تأثیرینه عطف وا ایدیورز .

هوا ، حرارت ، موقع کبی « تعبیر قنیسی داخلنده جمع اولنان وس حیاتیه نك دماغ اوزرینه اولان تأثیراتی اوته دن بری ادعا اولنمقده بروقت قوم جلیل عربك قابلیت ذهنیه دخی بوتأثیراته اسناد اولنیوردی .

بغداد ! . . . عصرلرجه بر عیمه یه مرکز انتشار اولمش ؛ ف دورنده هنوز آفتاب جهانتاب ما صون شعاعاتیله منور بولنمش ایدی .

بناءً علیه فضولی کبی برمقتدر فکری بودرجه ده منور اولمسی شایان کورلمز .

○ فضولینك برجوق فکری وار زمانمزه نسبتله بلکه صاحبه کوره بیر بعض فکرلری واردرکه بوکون بیله ع معنویه سنی اثبات ایدر .

* *

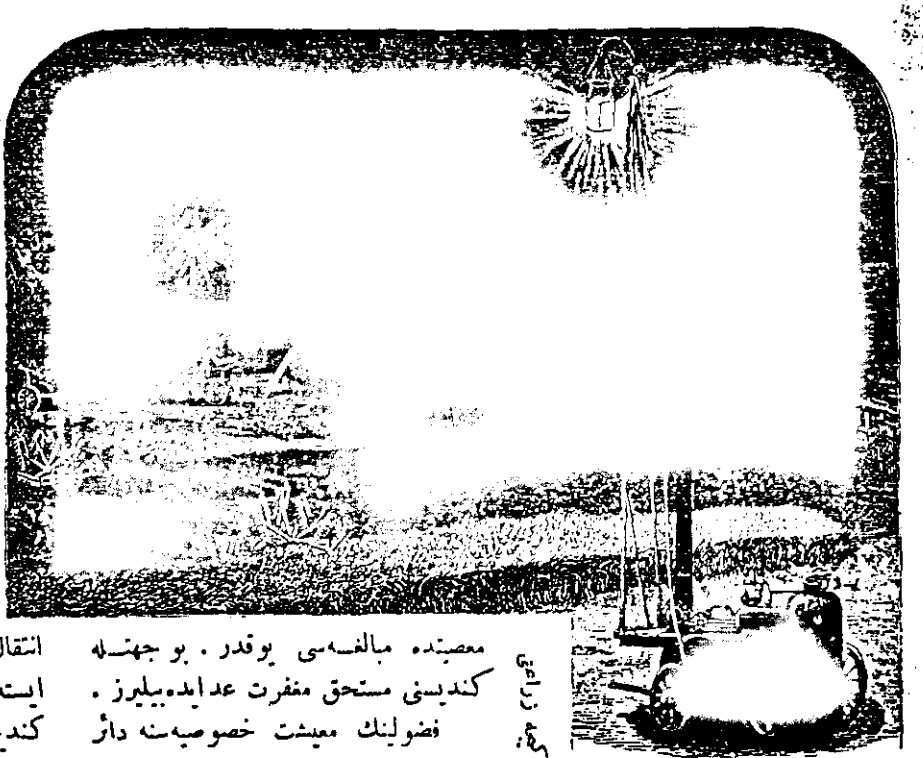

رفاعی

«لیلا ومجنون» فضولینك «بدیعهٔ کلیه» سیدر . بوتاریخچهٔ عاشقانه‌ده فضولی صانکه معنویت ادبیه‌سنی تصویر وتشهیر ایتمشدر .

اسکی یونانیلرك هومرلری ، لاتینلرك ویرژیللری ، عجملرك فردوسیلری ، فرانسز لرك فه‌لونلری ، راسینلری وارسه بزم‌ده فضولیلری واردر . بونی انلره ترجیح ایتیورز حتی بردرجه‌یه قدر مساوی بیله طوتیورز . فقط معنویت ادبیه‌جه انلر نه ایسه بوده اودر .

فضولی کندیسنه لازم اولان وسائط فکریه‌یی بولمش اولسه‌یدی بوکون اورته‌ده البته بره «جحیم» ی بولنور ، کندیسی‌ده — دانته — به معادل صایابیردی .

فضولینك نقایص ادبیه‌سی محدودیت اطلاعندن نشأت ایتمشدر . واقعا بونقایص پك جوقدر ؛ حتی فضولینك فنا فکرلری طوپلانسه «لیلا ومجنون» قدر وبلکه دها جسیم برجلد حصوله کلیر . فقط زمانه وحال واشتغالاتنه نظراً ایی تصورلری‌ده جوقدر .

بوقاریده دیدیکمز کبی فضولی ابتلای باده شیفته‌سی آثارینك اوتهسنده بریسنده قلمیله‌ده اعلاندن کری قالامامشدر . واقعا بوکیفیت معنویت ادبیه‌سنه برلکه‌در . فقط معصیتده مبالغه‌سی بوقدر . بو جهتله کندیسنی مستحق مغفرت عد ایده‌بیلیرز .

فضولینك معیشت خصوصیه‌سنه دائر معلومات تامه‌مز بوقدر . بوجهتله معنویتی تحلیل تدقیق صره‌سنده اوجهتی دخی تحری به امکان کوره‌مدك ؛ ساده اثردن مؤثره استدلال صورتیله دیه‌بیلیرزکه فضولی نه‌پك عفیفانه یاشامش ، نه‌پك باشی آچیق کیتمشدر . یعنی معیشت خصوصیه‌سنده اولدقجه اعتدالی کوزتمشدر خصوصیت احوالی حقنده دخی معلومات صریحه مزاولمادیغی جهتله اشتغالات ومشاهداتنك افکار وتصورانی اوزرینه نه کبی تأثیراتی واقع اولمش ویازدیغی سوزلری نه کبی حسیاته تبعیةً ترتیب ایلمش اولدیغی یعنی سلسله حسیاتیله سلاسل افکاری آراسنده نصل بر بولندیغی کوستر مکدن عاجز مناقشه وتحلیلمز ناقص قالمه

آثاری

فضولی افکارینك فقا ینه برترتیب طبیعی اوزره ایتمشدر .

تصویر ندده شدتدن ما زنشدن تمنایه ، وجادن خو امیده ویا امیددن یأسه بردن بره انتقال ایدی وبر برخیال مجهوله خطا طورورکن غائبه ، اندن بنه انتقال ایدر ؛ بوصره‌ده دخی تصو ایسته‌دیکی حسه بیانجی برحسی د کندینی منع ایده‌مز سانحات فک ایسه ، صادرات قلمیه‌سی ، ده اود

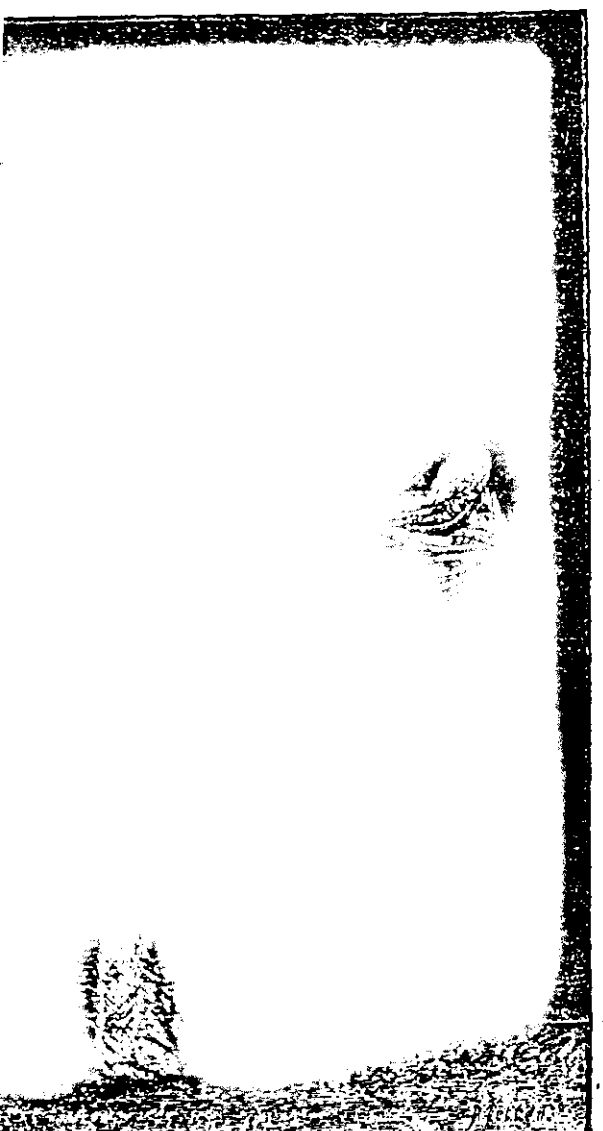

صاموا آطه‌لری زنجی

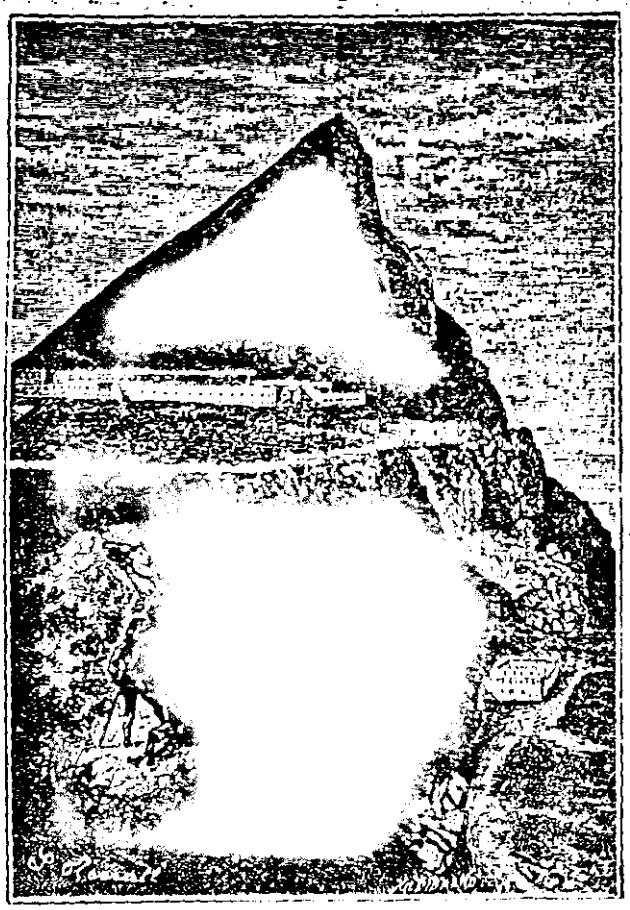

جبل الطارق

راکوزا

طبقی بر صویك آقیشی کبی که حین جریانده تصادف ایتدیکی مواده تمابندن حصوله کان آهنك هر برده باشقه‌در ؛ شو راده شارل شارل چاغلارکن براز اوته‌ده بیرامش چنه شپل شپل طوقونه‌رق کچر براز اوته‌ده ایسه سس سز جه آقار کیدر ؛ بر یده حارل حارل آقار ؛ اوته‌ده شرل شرل سوزولور : بعض برده سطحی آینه قدر براقدر ؛ حالبوکه بعضاً خفیف بر روزکار ایله قیریشیر . بعض برده رنکی غایت قویو ایکن بعض طرفده کوموش کیدر . فضولینك اسلوبنه « سهل الجریان » وصفی بك یاقیشیر . ضعف تألیف ، اماله ، قصر ، وصل اسقاط کبی خطیئات ادبیه ایله مقید دکلدر . او فکربنه کانی یازمق ایستر . فکربنی قلمنه دکل قلمنی فکربنه رام ایتمش .

اوته‌دن بری بوعاجزك ادبیات حقنده غریب بر فکری واردر . بنم فکریمه کوره ادبیاتده اساس ، فکر و معنا دن عبارتدر . تزیینات تفرعاتدن معدوددر . واقعا زینت وکلفت لفظیه‌دن محروم معنالر « چیره دستی » انحال ایله » بعض دزدان تصورك مالی اولور دیبانلرده وار . فقط « ایلیادا » ، « آنفر » ، « ژه‌عورژیك » کبی بدایع ادبیه‌نك بوکون بیله زیب دست اعتبار اولمه‌سی تزیینات وتکلفات لفظیه‌لرندن دکل بلکه محتوی اولدقلری افکارك عظمت قدرندن ناشیدر . اساساً شایان حیرت و حرمت بر فکرك انحالندن احترازه — باخصوص بوندن صکره — محل یوقدر .

ایشته بزم شو نقطهٔ نظردن اولان مخالفه‌مزه کوره فضولینك سهل الجریان افاده‌سی اقرانلرك اسلوب متکلفانه‌سنه هرحالده مرجحدر .

فضولی دنیایه نظم ایچون کلمشدر ؛ نثرجی دکلدر . شاهدمز « حدیقة السعدا » ایله دیوانه یازدیغی « مقدمه » در . نشانجی محمد پاشا ، مکتوبی بیله یکنلمز . نثرجی فضولی « چاترا پاترا » سویلر بر اجنبیدر . اجنبی اما هنوز طوغری درست افادهٔ مرامه مقتدر اولمادیغی برلسانك اك نازك شیوه‌لرینی صرف واستعمال غیرتنده بولنان براجنبی . نه‌قدر تحفدر دکلمی ؟

فقط بنه اوفضولی نثرجیلکدن ناظم‌لغه

کچنجه ماهیتی بالکلیه دکیشیر . او باترا لسان کسب فصاحت ایدر ، اوشیر غایت خوشه کیدر .

فضولینك نثریله نظمنك حدافتراقی بللیدر . بر دن دیکرینه اولان انتقال عاطل حیاتك بیله فرق ایده‌جکی صو بردن بره وقوعه کلیر . فضولی زمانمزد آتیده کوزل بر رومانجی اوله‌مازدی . هرزمان شیرین ادا برشاعردر .

« قصیدهٔ سلیمانیه » سی نمونهٔ بدایع اولنسه‌یری واردر . اولطافتده ، اوعلویت اواسلوبده بر منظومه دها کورمدك .

نه حاجت . فضولیدن بری بو شاعرلریمز یکدیکرینی و برقاچ ایران شاعرینی تقلید ایده‌بیلدکلری حالده ایچلرنده فضولی تقلیده جسارت ایدنی وارمیدر ؟

ظن ایتمه‌یزکه — نفعی — اوعظ او تهکمیله برابر — فضولی — بی او غراشمش اولسون . براز جالك — ندیم — در . فقط انك طورادیبه بشقه‌در .

بواقتدار ایله برابر فضولی بر چو

« یاوه کولق » ایتمشدر . فقط بویاوه‌لر ایلك اترلرندن زیاده صکره کیلرنده‌در .

اوکی اترلری عدم آبادنسیانه آتمق فضولی ایچون بك ممکن اولدیغی حالده اویله یاپمامش : « اجبار احباب ایله » ... نشر ایتمش !.

شو تحلیل مجمل و سریعی خلاصه ایدنجه دیه بیلیرزکه : فضولینك قدرت شاعرانه و قابلیت ذهنیه‌سی هرحالده شایان دقت و حیرتدر .

نابی‌زاده
ناظم

ریقی دمیر یولی

بونسخه‌نك یکرمی بدنجی صحیفه سنك بالاسنی تزیین ایدن رسم اسویچره طاغلر . بنه چیقمق ایچون انشا ایدیلوب دیشلی خط اوزرنده تحریك اولنان نوایجاد ویو قوش چیقار شمندوفری کوسترر .

کوپرینك ارقه طرفندن کوریلن صو اسویچره‌نك مشهور (لوسه‌رن) کولیدر . بوکولك غرب جهتی (پیلات) طاغلری اشغال ایلرکه ایشته نظر دقته چارپان کوپری واوزرنده‌کی شمندوفر مذکور طاغه چیقمق ایچون انشا ایدلمشدر .

علم هندسه‌نك حاصل ایتمش اولدیغی ترقیات جدیده وسریعه وقتیله کلیاً بعید الاحتمال فرض اولنه‌جق هردرلو تشبثات صناعیه‌یی بوکون موقع فعله کتیرمکده تردد براقیور . بوادعانك اثبات عادل وقاطعی اولمق اوزره رسمی عرض ایتدیکمز یوقوش چیقان شمندوفری کوسترمه بیلیرز .

ایتالیاده (وه‌زو) یانار طاغنه چیقمق ایچون انشا ایدلمش اولان دمیر یولی ترقیات فنیه‌نك درجهٔ غایه‌سی عد اولنیوردی . حالبوکه پیلات طاغی وزویه نسبة یك یوکسکدر . شمندوفر ذروه‌یه وصول ایچون تمام ایکی بیك مترو یوکسلمك مجبوریتنده بولنیور . قطار اول‌امرده کول کنارنده واقع (آلپناش) کوینندن حرکت ایدرك مستقیماً ایکی بیك ایکی یوز اون بش ومنحنی صورتده ایکی بیك سکسان مترو یول قطع ایدییور . خطك عرضی سکسان سانتیمتردر .

غایت صاغلام چلیکدن اعمال ایدلمش دمیر چوبوقلر درتدر . دیشلی اولان ایکیسی وسطده ودیشسز اولان دیکر ایکیسی ایکی طرفده‌در . وسطده‌کی دیشلرك اوزرینه لوقوموتیف و آرابه‌لرك دردر اولان تکرلکلردن دیشلی ودیشسزلری کیر . تکرلکك بریسی اوك طرفده، دیکری آرقه‌ده اولوب ارقه‌ده بولنان ماکنه ایله متحرك ودیکری لزومی تقدیرنده دوردیریلوب قطارك قایمسنی منع ایتمك اوزره احتیاطاً طاقلمشدر . خطك اخذ ایتدیکی ارتفاع وسطی یوزده اوتوزالتیدر . بعضاً یوزده قرق سکزه چیقار . کوردیکمز کوپریلردن کذرکاهده برقاچ دانه بولندیغی کبی متعدد تونللرده واردر . غریب اولمق اوزره بیان ایدیله‌جك جهت موسم شتاده ذروهٔ جبله واصل اولدیغی زمان صفردن آشاغی یکرمی . موسم صیفده ایسه صفردن یوقاری قرق درجه حرارته تصادف اولنمقدر . ایشته شوتخالف درجهٔ حرارتدن دولایی دمیر چوبوقلرك وضعنده اهتمامی داورانمق لازم کله‌جکنی سویلمك زائددر . یوکلرك رکوبنه مخصوص اولان واغون بش بیك یدی یوز کیلوغرام ثقلنده اولوب تام یوکنی آلدیغی زمان یعنی اوتوز ایکی یولجی ایله ایکی ماکنه‌جی وبر بیلنجی قطاره کیردیکی کبی ثقلت اون بیك بشیوز کیلوغرامه بالغ اولیور . قطارك سرعتی ساعتده اوچ ایله‌التی کیلومترو آرمه‌سنده‌در .

رصد خانه

رصد خانه‌لر اکثریت اوزره بر مملکتك اك مرتفع نقطه‌سنه انشا اولنورکه افقك هر طرفی رؤیت وتدقیق ایدیله بیلسون . رصد خانه‌لره غایت دقیق ومکمل تلسقوپلر وضعی لازمکلیر . رسمده ارائه ایدیکمز دوربین ایله اودوربینك موضوع اولدیغی دائرهٔ جسیمه بررصد خانه‌نك شکل جدیدینی کوسترر . بویولده انشا اولنان رصد خانه‌لر دوربینك استنادیکی کبی قوللانلمسنه وافق وسهانك معاینه‌سنه بك الویریشلی کلمکده‌در .

دنیانك اك اسکی رصدخانه‌سی بابلده‌کی یه‌لوس قوله‌سیدر . بابل رصد خانه‌سنه متقدمه‌ده اجرای ترصدات ایدلدکی هر بلر چینلیلر مونغوللر طرفندن رصد قوله‌لری انشا قلنمش ایدی ، اولایلك دفعه انشا ایدیلن رصد خانه انکه (هس فایسل) ده کیدر . بوندن صکره ایله (اوریانبورغ) ده (هسو آطه‌سنده دخی وجوده کتیرلمش ایسه بوکون الك مشهوری لوندره‌نك غرینویچ رصد خانه‌سیله ، پاریس رصدخانه‌سیدر . ایکیسندن سکره آمریقانك (قامبریج) رصد خانه‌سی کلیر . دها سکره تکمیل یاپتیلمش کیلر ایله امید برونده وهندستان شرکتلرندن مادراس‌ده واقع اولان تعداد ایدیلیر .

هرحکومت نصف‌النهار دائره‌سی اوزره کندی رصدخانه‌سندن مرور ایدن اعتبارایتمش ایسه‌ده بزده معتبر اولان نصف النهار آیا صوفیه جامع شریفنك قبه‌سی اوستنده‌کی عالم اورتسندن مرور ایدندر

الکتریق ایله اجرای زراعت

مساعیء بشریه‌نك برصورت متمادیه ایفاسیله بویوزدن رفاه عمومینك استحصالی وترقیات ملیه‌نك برنقطهٔ کماله ایصالی حقنده شوعصر حاضر ارباب فکرتنك هر زمان غیرت فوق‌العاده اظهارندن خالی قالمدقلری معلومدر . هله اوروپا و آمریقاده بوسایه حیات برصورت مکمله‌ده ایفا ایدلدیکی کبی کیجه‌یی کوندوزه قاتمق فکر ترقی پروری سی دخی کیندیکجه تعمم ایلمکده‌در .

ایشته شو فکرمزه بر برهان جدید اولمق اوزره اخیراً آمریقاده دخی کیجه‌لین اجرای زراعت ایچون الکتریقدن قوه تنویریه‌سنه مراجعت ایدلمش وکمالیله موفقیت حصوله کلمشدر .

تطبیقات فنیه‌نك وهله مبحث الکتریقیله صنایع وحرفك هر شعبه‌سنه قدر نشو ایتدیکی ضیای ترقی سنین اخیره‌ده عادتا خوارقدن معدود اوله‌جق درجه‌ده دقیق مجهولاته وساطت ایتمکده‌در .

رسملرمز ایچنده دخی کورلدیکی وجهله تنویر الکتریق سایه‌سنده زراعت کیجه‌لین دخی حصوله کلیور بونك ایچون

عادی برلوقوموتیفك قوهٔ مخصوصه سندن استفاده اولنیور . ماکنه ایسته‌دیکی یره سوق ایدلدیکی کبی برده بالتشویق الکتریق ماکنه‌لرندن بری تحریك ایدیلهرك وسائط عدیدهٔ استناد ایله طوردیرلمش برفاردن شعاعات الکتریقیه صدار ایدیلیور . ضیاء الکتریقینك شدت معلومه‌سی حسبیله ارقاج ماکنه برترلایی عادتا کوندوزه چوریلیور وبوسایه‌ده زراع کمال سهولتله محصولاتی بچیور . مملکتلرنده غیر مزروع برقاریش یر براقدقدن صکره صرف غیرت‌ده‌کیجه‌یی کوندوزه قاتان غیرتوران تقدیره شایان دکلیدر ؟

صاموآ اطه‌لری

اوسترالیا قطعه‌سنك جهت شرقیسنده واصل فلمنك جدیددن ایکی بیك میل مسافه‌ده بولنان شو جزائر مجتمعه قرق بیك نفوسی محتوی اولوب رسمی درج صحیفه ایتدیکمز (مالیه توعا) نامنده‌کی رئیس طرفندن اداره اولنور . (مالیه‌توعا) رسممزك صول جناحنده صندالیه‌ده اوطورمش اوله‌رق ارائه اولنانلر . یانی باشنده کوریلن آدم ایسه رئیس قبیله‌نك سز کاتبی عد اولنیور .

مالیه توعانك زیر اداره‌سنده وجماهیر متفقهٔ آمریقا ایله المانیا وانکلتره حکومتلرینك تحت حمایه‌سنده اولان صاموآ اطه‌لری سنهٔ میلادیه‌نك ۱۶۲۲ نجی سنه‌سنده فلمنك قپودانلرندن برسیاح طرفندن کشف ایدلمش و ۱۷۶۸ ایله ۱۷۸۷ سنه‌لرنده مذکور اطه‌لری کشت وکذاره کیدن فرانسز سفائنك کتیردیکی معلوماته قدر صاموآ اطه‌لری مجهولیت ایچنده قالمش ایدی . حتی آطه‌لرده یشایان خلقك کیجیلکده‌کی مهارتلرندن کنایه‌اوله‌رق کشت وکذاره چیقمش فرانسز سفائن قپودانلری طرفندن صاموآ جزائرینه کیجی اطه‌لری نامی ویرلمشدی‌که بونام خیلی وقته قدر مستعمل بولنیوردی .

۱۸۳۰ ده لوندره‌ده میسیونر جمعیتی صاموآ جزائرنده نشر دینه کیدرك وحشیلردن ایچه‌سنی نصرانیت دائره‌سنه صوقمش و آندنبری کرك انکلیز وکرك قتولیك میسیونرلری خیلی موفقیت احراز ایتمشلردر .

آطه‌نك مقر اداره‌سی‌ده (آپیا) شهریدر .

جبل‌الطارق

مشاهیر قهرمانان عربدن طارق بن زیادك اندلسی فتح ایتمك اوزره آفریقادن اوروپایه کچوب اوفاجق معیتیله ایلك آیاق باصدیغی طاغه مشارالیهك عنوانی تقدیراً جبل‌الطارق تسمیه ایتمشلر ایدی‌که بو نامی عربلرك اندلسدن خروجندن صکره اسپانیولر دخی محافظةً ایله (جبرالطار) حالله کتیرمشلردر طارق بن زیاد ایله جبل‌الطارقك مدنیت عربیه‌جه اولان اهمیتی و تاریخ نقطهٔ نظرنده‌کی علویتی معلومدر ، بز بوراده یالکز جبل مذکور ایله اوزرینه انکلیزلر طرفندن انشا ایدلمش استحکاماتك رسمی عرض ایدیبورز .

جبل‌الطارق دنیانك الك محصون استحکاماتندندر ، اوکنده کائن بولنان شهر قرق بیك قدر نفوسه مالك بولنوب لیمانی واسع کورفزی لطیفدر . شهرك کائن بولندیغی قیالر یعنی جبل‌الطارق پارچه‌لری طبیعی اوله‌رق استحکام حالنده اولوب درونده‌کی درین مغاره‌لر دخی جبخانه انبارلغی ایدر .

بحر محیط اطلاسیدن بحر سفیده مرور ایچون مفتاح اولان بو مستحکم نقطه ۱۷۰۴ سنه‌سندنبری انکلیزلرك زیر تملکنده‌در ، ۱۷۰۴ ، ۱۷۲۷ ، ۱۷۷۹ و ۱۷۸۲ سنه‌لرنده فرانسه و اسپانیا جبل‌الطارقی تکرار ضبط ایچون متعدد صورتده هجوم ایتمشلر ایسه‌ده فائده حاصل ایلیه‌مامشلردر .

اسپانیا شبه جزیره‌سیله آفریقا آره‌سنده‌کی بوغازده جبل‌الطارق تسمیه ایدرلر . بوغاز ۶۴ کیلومتروطول ۱۵ کیلومترو عرضنده‌در بوغازده صورت دائمه‌ده برجریان موجوددر .

اساطیر یونانیه‌ده جبل‌الطارق بوغازی اولدن موجود دکل ایمش‌ده (هرکول) طرفندن آچیلمشدردیه برقید موجوددر .

راکوزا

دالماچیا ساحلنده مستحکم بر شهردر ادریاتیق دکزینك ده‌طیبی ساحل شرقیسنه دوشیور .

خارجا منظره‌سی پك لطیف اولان راکوزاده اونبش بیك نفوس واردر . ابنیهٔ جسیمه اوله‌رق کلیسا ومکتبدن بشقه برشیئی یوق‌ایسه‌ده ایپك‌وبوك منسوجاتیله مشهوردر .

دومازاده

(لادام اوقاملیا) رومانك مؤلف شهیری دومازاده‌یی قارئین عثمانیه‌یه طانتمق ایچون اختیار کلفت فضله‌در . دومازاده‌نك اشهر آثاری لسانمزه مترجم اولدیغی کبی یازدیغی تیاترولرك الك معتالری‌ده پك‌چوق دفعه‌لر عثمانلی تیاتروسنك صحنهٔ تماشاسنه وضع‌ایدلمشدر . خلاصه ، اثار مترجمهٔ غربیه‌یی مطالعه ایله مشغول اولانلر ایچنده دومازاده‌نك مهارت ادبیه و لطافت افاده‌سنی تقدیر ایتمامش بولنمیه جغندن بز بوراده یالکز رسمی درج صحیفهٔ خدمتایله اکتفا ایلدك .

مارشال ماقماهون

فرانسه مشاهیر رجالندن اولان مارشال ماقماهونك نامی دخی خلقمزجه معلوم بولندیغندن مشارالیهك برده رسمی درج ایله قارئین عثمانیه‌یه شکلنی طانتمق خدمتی ایفا ایلمش اولدق .

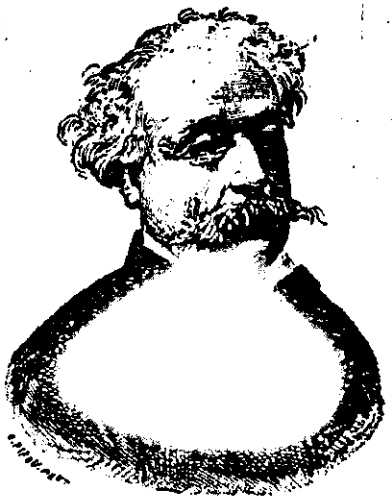

الکساندر دوما زاده

مارشال ماقماهون

ملی رومان

سیئهٔ تسامح

(مابعد)

یوروبه یوروبه قلمه کلشیدی . فقط غزته‌یی الدن براقه‌میور . . ماصه رفیق — حلمی افندی — ده ادبیاتدن فلاندن آکلامازکه دردینی اکا دوکسون : « طوبدکمی یکی برادیب ظهور ایتدی . . . » خطابنه حلمی آلیق آلیق باقمقله جواب ویره بیلمشدی : « جانم یکی برشاعر ، یکی برشاعر . . . » دیه طاوق بازارنده می ؟ » . ذوق ناشناسلره کچی قوالدن بر آز آکلارمش . . . وحید بونی باقان می ، بوقانمی نه فرن آغر یسیدر بر جزءلک کتابنده اوقومشده سویلیور ایدی . . بوحلمی کیلر یوقی ، ایشته بونلرکچی قدر اولسون متحسس دکلدرلر . . بردهٔ طوتمشده کندیسنه ماصه آرقداشی اولمش . .

وحید بنه غزته‌سنی مطالعه‌یه طالمشدی :

« عدمنجلی هرصحیفه‌سنده جمال
« مختفی هرعباره‌سنده کمال . . . »
« حسن وعشقی بونده کل کور رنك رنك
« طاغلرنده مختفی شیرو پلنك . . . »

وزن تخلی وحیدك نظردقتنی آچدی . کاغده دقتلی باقدیغی زمان « منجلی . . . » فلان برشی کورمدی .

اونیت خاطرینه کیم بیلیر هانکی برمنظومه‌دن کلیو برمش ایدی . فقط برقاچ کره اوقودیغی حالده بیله :

« حسن وعشقی بونده کل کور رنك رنك
« طاغلرنده مختفی شیرو پلنك . . . »

بیتك مناسبتی بر درلو آکلایه‌مدی : « المعنی فی بطن الشاعر ! . . . یاخود قافیه خاطری ! » .

آشاغی طوغری اوقویوب کیده‌جك ایدی . فقط آرقداشی حلمینك « شونی اوقویو ویر الله عشقنه . . » دیه پارمغیله برکلمه‌یی اشارت ایده‌رك برکاغدی کوزینه طوغری صوقه‌سی مطالعه‌سنی سکته‌دار ایلدی : « بروجه بالا »

تام بنه غزته‌سنه حمله‌یه طاوراتمش ایدی‌که حلمی « شو (حیتله) بی ؟ » دیه بنه کاغدینی بوزنه صوقدی : « حیتیله » . حلمی دوداغنی ازه‌رك بوزه‌رك کلمه‌یه عدم امنیت نظریله باققده ایدی . وحید هرطرفی تجوید اوزره تلفظ ایدرك براز سرتجه دیدی‌که « حیتی ایله (ت) بتیشك ! اکلادکمی ؟ » .

حلمی حالا مطمئن اولمامش ایدی . وحید باشنی جویردی . حلمی براز دها دوشوندکدن صکره « سکسان دندانلی کلمه‌یی نره دن بولوب‌ده بازار ! . . » دیه خومورداته‌رق تبیض ایتمه دوامه‌باشلادی . . وحید قورتلمش ایدی . لکن ممیزاقدیدن‌ده راحت وارمی‌یا ؟ ایشته آل سکا قوش قوجه برمسوده ! کلمه بوکا قیزمه باقه‌یم . . « تقریض ظریف وذلربا » یی تکمیل ایتمه‌دن . . .

فقط چاره یوق . . وحید ایشه قویولدی . آره‌ده‌صره‌ده غزته‌یه برنظر تحسر عطف ایتمکده ایدی .

حلمی حقه‌سنه مرکب قورکن مرکب شیشه‌سنی الدن دوشوروبده ماصه‌یی رباداپمزمی . . وحید شوقضانك فرقنده اولادی . . حلمی ایشی وحیده سزدیرمك ایسترمی‌یا . . شمدی نه پایمالی . . هاه ایشته برغزته . . وحید اوقومش بترمشدر . .

ذاتاً هیچ بر کون آنك غزته‌یه اهمیت ویردیکی یوقدرکه .. حلمی همان ترجمان احوالی شویله اصولجه‌حق آلدینی کبی ...

وحید ایشی بتردی . تسلیم ایتدی . آرتق راحت راحت اوقویه‌بیلیردی .. غزته یره دوشمشدی ... قالدیردینی کبی ... « بونه ؟ » .

نه اوله‌حق معلوم آ حلمی ! .. نامده تقریضك آتشاغی پارچه‌لری دکلی ایمش ! ... آرتق وحیده‌کی حدتی کورمه‌لی ایدی .. « اللرندن برایش کلز ، انسانه خیرلری طوقونمادقدن فضله ضررلری طوقونور .. نه احمقلق ! .. هیچ غزته ایله مرکب تمیزلنیرمی ؟ » حلمی نه یاپسین ؟ برکاغد پارچه‌سی‌ده بوقدر قیمتلی اولدیغنی نه بیلسین ؟ « کاغد پارچه‌سیمی ؟ .. بوکاغد پارچه‌سی ایچون ایکی کیجه اویقودن محروم اولدم بن .. بوکاغد پارچه‌سنده نه‌لر واردی بیلیرمیسین ؟ » حلمی اوموزلرینی سیلکه‌رك ایشه دوامه باشلادی .. ایشته اوله‌حق اولمشدی ..

— ۳ —

نجیب بك تاکندیسی منتظم ومکلف صورتده دوشنمش براوطه‌ده . یوکسك بریازیخانه اوکنده‌اوطورمش ، کنیش بر قولتق ایچنه کومولمش اولدینی حالده یازیخانه‌نك اوستنده طوران بویوك برطبقه کاغده نصب انظار تفکر ایتمش ایدی . صاغ الینك باش وصلوات پارمقلری آراسنده طوتمقده اولدینی اوزون قامش قلمی اوبروب جوبرمکده ، آراده صره‌ده صول الینی آلنه کوتوره‌رك کویا قوهٔ تخیله‌سنی تضییق واجبار ایتمکده ایدی .

کاغدك تا یوقاریکی کناریندنه یقین بریره قالین ثلث خطیله قوجه‌مان « سیئهٔ تسامح » یازمش و آلتنه بویدن بویه ایکی برخط افقی چیزه‌رك بونك آلتنده‌بر « باب اول » قوندیرمش‌ایدی .

حالبوکه آلت طرفی هنوز بم بیاض طورمقده ایدی . یازیخانه‌نك اوستنده الینك ایریشه‌جکی برمسافده بر « لغت عثمانی » ایله عاصم بك ، صفوت بك ، کریم افندی ، نائل بك ، حسنی بك کبی ادبا ومحررین مشهوره‌نك اك پارلاق اثرلری آچیق اوله‌رق سرپیلوب صاچلمش ایدی .

کریم افندینك طبع ثالث موجودلری بیله توکنمش اولان « بهار ایچنده بهار » مثنوی مشهورینك « نغمهٔ شوق افزود » بندی ایری حرفلریله عرض احتشام ایلمکده و عاصم بکك « بابل صباحی » عنوانلی منظوم پیه‌سنك اك عاشقانه اولان اوچنجی پرده‌سنك باش طرفی تجیبك یوزینه کولمکده ایدی . حالبوکه اوته طرفدن نائل بکك « اسرار حیات » رومانینك پارلاق مقدمه‌سی ، اوزرینه باصمقده اولان قوجه‌مان جلدلی « عنفوان شباب » رومانینك نقات متکمانه‌سی آلتنده فریاد خوان اولمقده ایدی .

آرقه طرفه اصابت ایدن ظریف برکتبخانه اث
یالدیزلی یالدیزلی ، ایریلی اوقاقلی برچوق کتابلر تجیل
صیرتمقده ایدیلر .

نجیب ایکی ساعتدن بری شو بوم بوش کاغدك قار
دوشونوب طورمقده ایدی..

مقصدی پارلاق برروهان یازمق ایدی . اثرلر
غبطه ایله اوقومقده اولدینی محررین و ادبانك خلق
قزاندقلری شهرت فوق العاده‌یه ایمرنمکده ایدی برحاله
رانه ایله او شرف و عنوانی الده ایتمکی چوقدن‌بری ف
قویمش ایدی . بونی ایسه پك قولای کورمکده ایدی . .
او ایمرندیکی ادبانك آثارینی اوقورکن آنلرقدر یازی با
قدرت وکفایتی حس ایلمکده ایدی .

همان قلمی الینه آلیرسه انلر قدر و بلکه انلرد
پارلاق شیلر یازه‌بیله‌جکنی عقلی کسمش ایدی .

برخیلی کونلر برزمین مناسب تحری ایتدی . اولا
براثر وجوده کتیرمکی قوردی . فقط بونده اوقدر س
وعظمت بوله‌مدی . برتیاترو یازمق حسابی‌ده اینه ک
« انسان تکمیل قدرت تخیلیه‌سنی تیاترونك محدود لو
ایچنه صیغدیره‌مزکه ... »

اك صوکنده برروهان یازمغه قرار ویردی . ذاتاً
شو یقینده رومانه پك زیاده مراق ساردیرمشدی . بر
رومانه قرار ویردکدن صکره وقوعات آرامغه باشلا
ایشك ایچنده طبیعی برقیز اوله‌حق ؛ چونکه هر اوق
رومانده مطلقا بووار ایدی . حالبوکه بوقیزی نره‌دن بو
برخیلی‌دوشوندی .. قولای قولای .. هرجمعه شیق قاب
کاغدخانه‌یه کیتمکده ایدی یا .. ایشته اوراده .. تمام تمام
بولدی ..

شمدی ایش برارکك قهرمان بولمقدن عبارت قالش
بو ایسه غایت قولای ایدی چونکه بولدینی فیزه هانکی
اولسه چاربیلوب قاله‌جغنده شبهه بیله ایتمزدی ؛ هانکسنه م
دیسه الی آلتنده حاضر بوله‌حق . انی فیطونه آلدین
کاغدخانه‌یه کوتورمك ایشدن بیله دکل .

یکی اما بزم هوسکار هنوز رومانه بر اسم انتخاب
مه‌مش ایدی . کتبخانه‌سنده بولنان رومانلری هپ آراد
لغت عثمانی‌یی کونلرجه قاریشدیردی ... پارلاق براسم
میوردی ... بولدقلرینك هپسنده بر قصور ، برسو
کورمکده ایدی : « فدای عشق » اولمادی ... « حسرت
ساده دوشدی . « فریاد عندلیب » شاعرانه ایسه‌ده عاصم
بر منظومه‌سنه سرلوحه ایدی ... کونلر کچمکده برطرف
اشتیاقی آرتمقده ایدی .

(مابعدی وار)

نابی زاده ناظم

شرائط اشترا

اوچ ایلق	آلتی ایلق	سنه لك	
۳۰	۵۵	۱۰۰	غروش درسعادت ایچون
۳۵	٦۵	۱۲۰	غروش ولایات ایچون
۸	۱٤	۲۵	فرانق ممالك اجنبیه ایچون

غزته مزك اداره‌سی مطبوعاته سبارشی درعهده

غزته مز قنون ومنایعه ومسلك مخصوصنه عائد هردرلو مقالات مع‌المنونیه درج اندر . درج اولنمیان اوراق اعاده‌اولنمز . ولایت شاهانه‌ده غزته‌یه عائد خصوصاتی درعهده ایده‌جك وکیللره لزوم واردر ، طالب اولنلرك مدیره مراجعتی مرجودر .

[نشره‌دن آبونه‌بدلاتی پوسته امانق مورتده کوندرلمیدر — اون غروشدن یوقاری ارسالات ایچون پوسته پولی قبول اولنمز]

نشره‌دده اشبو کیم طلب ایدرسه غزته‌دن بر نسخه نمونه‌لك مجاناً کوندریلور

کله‌جك نسخه‌دن اعتباراً هرایکی جزؤده برکره پارسك الك صوك البسه موده‌سنی کوسترر برر بیوك رسم درج اولنه‌جقدر .

SERVET-İ FÜNUN:

Numero 19/ Birinci Sene/ Nüshası 100 paradır

MÜNDERİCAT:

Layipçig'dan Mektup - İstanbul Postası - Gülnar Hanımın Mektubu - Mukabele - Tıfl-i Sail - Küçük Ayasofya Camii - Trieste'nin Büyük Kanalı - Trieste'de Loyd Kumpanyası'nın İdarehanesi - Rakuza Şehri - Rakuza'nın Büyük Meydanı - İnci Saydı - Fikarat-ı Madhuke - Fenni Eğlence - (Fıkra): Kadınlara Tevdi-i Esrar - (Milli Roman): Meşakk-ı Hayat - (RESİMLERİMİZ): Küçük Ayasofya Camii - Trieste'nin Büyük Kanalı - Trieste'de Loyd Kumpanya'sının İdarehanesi - Rakuza Şehri - Rakuza'nın Büyük Meydanı - İnci Saydı.

RESİMLERİMİZ

KÜÇÜK AYASOFYA

İşbu cami-i şerif şehrimizin Ahırkapı civarında ve namına mensub bir mahalde vakidir. Şekilde manzur olduğu vechile bir tarafı Rumeli şimendüfer yoludur, cami-i şerif-i mezkur imparator Justinyen tarafından Sergiyos ve Akhos nam aizze-i nasraniye namına bina edilmiş bir kilise olup Sultan Bayezıd-ı sani hazretleri zamanında darüs-saadetüş-şerife ağası Hüseyin Ağa vesatetiyle camie tebdil edilmişdir.

İstanbul'u tezyin eden mebani-i atikadandir. Küçük bir medrese olduğu gibi mevkii dahi gayet latifdir.

TRİESTE'NİN BÜYÜK KANALI

Avrupa mamureleri arasında birinci dereceyi ihraz etmiş olan Trieste şehri bilad-ı ticariye arasında da mühimdir. Hele Marsilya'dan sonra Akdeniz'in en meşhur bir ticaret-gahıdır.

Resmi derc edilen kanal dahi oldukça büyük olup sefain-i sagirenin yanaşmalarına ve şehrin derununa kadar girebilmelerine müsaiddir.

TRİESTE'DE LOYD KUMPANYASI'NIN İDAREHANESİ

Loyd Kumpanyasını ve bahusus vapurlarını bilmedik kimse tasavvur olunamaz. Bu cesim kumpanyanın merkez-i idaresi Trieste'de olup resmimizde görülen dahi idarehanesidir.

Bu kumpanya Avrupa'da bulunan bahri şirketlerin en büyüklerindendir.

RAKUZA ŞEHRİ

Avusturya devletinin Dalmaçya eyaletinde ve Venedik Körfezi üzerinde vaki bir limandır. Ahalisi yedi bin raddesinde olup mevkinin ehemmiyet-i ticariyesi vardır.

RAKUZA'NIN BÜYÜK MEYDANI

Şehrin küçüklüğü nisbetinde büyükdür. Ahalinin en mühim tenezzüh-gahıdır.

İNCİ SAYDI

Ezmine-i kadimeden beri inci zi-kıymet-i mücevherattan addedilmişdir. İnci dalyanlarının en meşhuru Seylan Adasındakidir. İnci araşturmak ile meşgul bulunan her bir kayıkda on dalgıç, on kürekçi, başkaca üç adam bulunur kayıkda beş taş vardır ki dalgıçlar onları kendilerini denize daha çabuk dalmak içün kullanırlar. Bir de dalgıç denizin dibinde istridyaları topladığı sırada diğeri kayıkda istirahat eder. Her dalgıç günde kırk elli defa denize dalıp ekseriya bir yahud bir buçuk dakika kadar

eğlenir. Dalgıçlar elli kademeden aşağıya dalmazlar, denizin dibinde oldukları vakit pek çabuk işlerler. Buldukları istridyaları mahsusen kendileri ile beraber getirmiş oldukları torbalara doldurup yukarıya gönderirler incileri kabukların içünden çıkarup dökünceye kadar açık havada küme küme yayılırlar. Badehu incileri kemal-i dikkatle toplayup yıkarlar bazen bir istridya kabuğu içünde yirmi kadar da inci bulunur.

Headings of the 19th issue:

1) Laipçiğ, 8 Temmuz 1307

2) İstanbul 18 Temmuz 1307 İstanbul Postası

3) Fazıla-i müsteşrike Gülnar Hanım Efendi hazretleri tarafından irsal buyurulmuşdur.

Servet-i Fünun gazetesi idare behiyyesine

4) Tıfl-ı Sail

5) Resimlerimiz

6) Fıkarat-ı Madhuke

Fransızcadan

Bir Mahkemede

7) Fenni Eğlence

8) Yeni Kitaplar

9) Küçük Bir Hikaye-i Muhayyele

10) (Milli Roman) Meşakk-ı Hayat

11) Şerait-i İştira

12) Bir Sefilenin Evrak-ı Metrukesi

3) Çinde Seyahat Havada Seyahat

Romanlarda ki resimlerden numune olarak mahrec

Jul Vern'in eser-i telifi ve Ahmed İhsan Bey'in tercüme kerdesi olan bu kani ve gayet güzel romanlar neşr olunmuşdur.

"Çinde Seyahat "yirmi" Havada Seyahat" onyedi buçuk kuruşdur.

Alt 1

نومرو : ۱۹

ثروت فنون

ادبیات ، فنون ، صنایع ، تراجم احوال ، سیاحات ، رومان

برنجی سنه

وسائره دن باشقه اولمق هرهفته پنجشنبه کونلری چیقار

مصور عثمانلی غزته‌سی

لیخه‌سی ۱۰ پاره‌در

محرر رئیس مسئولی : احمد احسان

اداره خانه‌سی : درسعادت — ابوالسعود جاده‌سی نومرو ٥٤

[مندرجات] لایحیفدن مکتوب — استانبول پوسته‌سی — کلتار خاتمك مکتوبی — مقابله — عقل سائل — کوچك آیاصوفیه جامعی — تریسته‌نك بیوك قنالی — تریسته‌ده لوئید قومپانیه‌سنك اداره خانه‌سی — راکوزا شهری — راکوزانك بیوك میدانی — ایچو صیدی — فقرات مضحکه — فن اکلمیه — (فقره) قادینلرده تودیع اسرار — (ملی رومان) مشك حیات [رسملریله] کوچك آیاصوفیه جامعی — تریسته‌نك بیوك قنالی — تریسته‌ده لوئید قومپانیاسنك اداره خانه‌سی — راکوزا شهری — راکوزانك بیوك میدانی — ایچو صیدی .

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT TOUS LES JEUDIS.

Rédacteur en chef: AHMED IHSAN

Administrations: 54 RUE EBU-SUOUD 54

CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS

25 Francs par an pour tous les pays de l'Union Postale. 100 piastres pour Constantinople. 120 piastres pour les Provinces Ottomanes.

LE NUMÉRO 100 PARAS.

استانبول

(عالم) مطبعه‌سی — احمد احسان وشرکاسی

لیپسیغ

٨ تموز ١٣٠٧

مایسك ایکنجی کونی استانبولده حرکتله اونجی کونی انتشار ایدن نسخه‌مزده سبب مطارقتمی قارئلریمه اکلاتمشدم. دیمشدم که شویله بر دفعه‌ده اختیار ایدیلن توسیع معلوماته موافق اولدیغی دائره‌ٔ خدمتی دها زیاده توسیع آرزو ایدنلره بشقه لیسه‌لرده تولد ایلیاجاقدر. واقعا خدمت تحریریه وطابعیه‌مز دخی بو دایره‌ی دیکر قارئین عثمانیه‌دن کوردیکمز منوالده تشویق، بو دائره‌ٔ خدمتی توسیع ایتمکه بشقه بر سبب ارامیه‌جقدر. بونده دولایی مفتخرم. ایشته اوصلك الجامیلر — زماندن حرکتله یازدیغم کبی — اوروپانك مشهور شهرلرینی دولاشدیغم کرك مطبعه‌مزك کرك نشریاتمك استکمال نقطه‌سنه واقف‌سیله‌م که فضله تعالی تمام ایکی آی بسه کونه بالغ اولادم بزمانده سیاحتك قسم مهمنی اکمال ایله لیپسیغه واصل اولدم.

ترقیات طابعانه نقطه‌ٔ نظرندن قدملرمزده ایلری کیتمه‌سی اولادم آلمانلرك مرکز مطبوعاتی لیپسیغده بولنمه قارئین کرامه ایکنجی خطابمی بوشهرده ایتمکی شرکیفیتله دولایی مناسب بولدم.

ایلك فکرم، دواعی ایتدیکم کبی عنایت صوایله دها بدءت صکره مواصلتنا مزی انظار مطالعه‌یه عرض ایتمك ایسه‌ده اثنای سیاحتده سوکیلی مشوقدمزدن آلدیغم مکتوبلر بوفکرده فراغت مجبوریتی استلزام ایتدی. آلدیغم مکتوبلرده سیاحتمك نفرعاتی مسکوت عنه براقدیغم کوردیکمی کندیمه عرض ایتمك کبی بر خود بینلك یاقشیره‌مه‌جقدی یازیلیوردی. مشوقلریمك بوفکرده اولدقلری یاك مفسزدر. آوروپا سیاحتنه اصحاب مطالعه‌نك ترغیبی سایه‌سنده موفق اولدیغم جهتله اوسیاحتده کی مشاهداتمی کندیمه عرض ایتمك خطاسنی قطعاً التزام ایدمم. محرر عاجز اصحاب مطالعه‌نك خادم صادقیدر، ملکی، مقصدی صداقتدر ولی النعمتی یادشاهنه، مملکتنه، قارئلرینه خدمت ایتمکدن عبارتدر، بناء علیه وطنه عزیزینه عودتمی متعاقب مشاهداتمی صادقانه عرض ایده‌جکدم. اثنای دورانده‌کی مشاهداتم واقعا یك چوق ایسه‌ده بونلری مقید تعریف موفقیت بضاعتسزده کوره‌میتم واقعا بنی ایچه نشر مشاهداتمه توقیف سوقه ایلیه‌سوده دائما اولدیغی کبی بوفعه‌ده نائل تشویق اولمقده امین بولنمغه حقیقتی جسارتمی آرتیردی.

شمدی نقطه تحقیق ایلیجه بنی خود بینلکله اتهام فالقشانلر قبله ایدرسم، اتهامه استعجال ایدنلکه بنی اکلاملردن آزاده اولسونه محجوب قالیرلر.

شمدی شو اداره اولدیغم سیاحتمی مختصراً تعریف ایدرك درجهٔ اهمیتی انظار مطالعه‌یه اثبات ایده‌جکدم صکره بخ سوزمه دوام ایده‌رم:

غزته‌نك طفوزنجی نسخه‌سنده وداعنامه‌سی اوقویوب مالنی خاطرده طوتانلر پیلیرلرکه استانبولدن بحر سفید وعادتا طریقیله مرکز یارسه کلدم. یارسی ترجمه ایتدیکم رومانلر، سویلدیکم فرانسز لسانی سایه‌سنده قسم کلی فقط نظریات اعتباریله معلوم ایدی، معلومات نظریه‌ی معلومات فعلیه تبدیل چوقدن بری بسیدیکم آرزو ایدیلدیکی ایچون او شهر شهیره‌ده قوه کوره قدر اوزون بدءت کچیردم. شوصت ظرفنده اوروپالی نه بولده دولاشمق موافق دوشه جکنی بر چوق دوشونمه وبوخطه رسم ایتمه ایدم که بوخطی بالاخره لوندره‌ده کی (خادم سیاحین) قوه، اداره‌سیه تعمیم ایلدی. خط سیاحتی محله مرتبه یوك شهرلرده کچیریلکم ایچون یارسدن (هاور) لیمانه ایندم. هاور لیمانندن اکثریه اسکله‌لرینك اوزاق، دکزینك سرت اولدیغنه باقمیه‌رق قزار مخرج مهمی اولدیغی شو جسیم لیمانی کر (سوتاثومپتون) ه اوراده لوندره‌یه کلدم.

انکلیز لسانه عدم وقوفم اوقدر تبعات اهانتمیداده ویرمه‌یکی ایچون‌دیر که یوك اك غلبه‌لك شهری اولادم دن لوندره‌یی یورولمز سیاح اصولیله کزدم کوندیزی ساعت یوروبرك کزملك سایه لوندره‌نك مرسم برلرینی تماشا ایچون کوندیز میسر اولدی.

لوندره دانکلیز حیاتی هقنده استفاده معلوماتی اولدیغه ایچه (دوور) (اوستاند) طریقیله بلجیقانك یانتنی اولادم کوچك یاز یعنی یدی کسه کلدم. یدی کسه‌ده فقیه کوچه یه یارسس ایدی.

رسم ایتدیکم خط سیاحت بنی یدی کسه بلجیقانك واوروپانك اك یوك لیمانی اولان (آنورس) ه سوقه ایتدی، اوراده دخی (روتردام) طریقیله فلمنك یانتنی (آمستردام) کلدم. آمستردامك دیمك کبی سوقاقلری صو اولمسی جهتیله ایکنجی جغرافیا درسی کبی اوقوریلدیغم زمانلرده بری مراقبی دعوت ایتمکه ایدی. بوراده اوراقی دفع ایدیلدیکی آلمانیانك یوك مخرجی، مطبعه ماکنه‌لرینك مشهوراتندن لایپسیغی اولادم (هامبورغ) اسکله‌سنه (هانوور) طریقیله مواصلت ایتدم.

هامبورغك تماشا سزده صکره (برلین) کوره‌یك بوکوه‌ده لیپسیغه — عنایت صوایله — دخول میسر اولدی.

بوراده صکره چیزدیکم خط سیاحتی ایچه اوزون‌در. اولا فرانفورتی کوردم. اسویچره‌یه کیده‌جکم. اسویچره‌نك اك مهم شهرلری اولادم بال، لوسرنه، تونیج لوزانه، بریانس، انترلاکه، جنوه — یعنی دنیانك اك لطیف مواقعی —

لیمانندن اکثریه اسکله‌لرینك اوزاق، دکزینك سرت اولدیغنه باقمیه‌رق قزار مخرج مهمی اولدیغی شو جسیم لیمانی کر (سوتاثومپتون) ه اوراده لوندره‌یه کلدم.

انکلیز لسانه عدم وقوفم اوقدر تبعات اهانتمیداده ویرمه‌یکی ایچون‌دیر که یوك اك غلبه‌لك شهری اولادم دن لوندره‌یی یورولمز سیاح اصولیله کزدم کوندیزی ساعت یوروبرك کزملك سایه لوندره‌نك مرسم برلرینی تماشا ایچون کوندیز میسر اولدی.

لوندره دانکلیز حیاتی هقنده استفاده معلوماتی اولدیغه ایچه (دوور) (اوستاند) طریقیله بلجیقانك یانتنی اولادم کوچك یاز یعنی یدی کسه کلدم. یدی کسه‌ده فقیه کوچه یه یارسس ایدی.

رسم ایتدیکم خط سیاحت بنی یدی کسه بلجیقانك واوروپانك اك یوك لیمانی اولان (آنورس) ه سوقه ایتدی، اوراده دخی (روتردام) طریقیله فلمنك یانتنی (آمستردام) کلدم. آمستردامك دیمك کبی سوقاقلری صو اولمسی جهتیله ایکنجی جغرافیا درسی کبی اوقوریلدیغم زمانلرده بری مراقبی دعوت ایتمکه ایدی. بوراده اوراقی دفع ایدیلدیکی آلمانیانك یوك مخرجی، مطبعه ماکنه‌لرینك مشهوراتندن لایپسیغی اولادم (هامبورغ) اسکله‌سنه (هانوور) طریقیله مواصلت ایتدم.

هامبورغك تماشا سزده صکره (برلین) کوره‌یك بوکوه‌ده لیپسیغه — عنایت صوایله — دخول میسر اولدی.

بوراده صکره چیزدیکم خط سیاحتی ایچه اوزون‌در. اولا فرانفورتی کوردم. اسویچره‌یه کیده‌جکم. اسویچره‌نك اك مهم شهرلری اولادم بال، لوسرنه، تونیج لوزانه، بریانس، انترلاکه، جنوه — یعنی دنیانك اك لطیف مواقعی —

کوچك آیاصوفیه جامع شریفی

تماشا ایلیورك ایتالیا حدودینی آشیروب فلورانسیه واره جغم . فلورانسدن (رومایه) قدر نمیه نظر تماشا اینه جکدر صکره آمستردام کبی مراقی دعوت ایلمیه مجبور (دنیلك) ی کزه جکم . بعده اورویانك دکزندن ترسنه مرور ایله اورادن بلطف تعالی (ویانه) یه ، صکره پشته ، صکره بکریشه اوغرایه رق حوضهٔ عثمانی یعنی قره دکز ساحلندهکی (وارنه) یه آیاق آتیجغم که بورادن صکره وطن عزیزمه بحراً اوده بسه ساعتلك بریول قالمیه اولور . بو ایسه لهجیدر .

شمدیکی حسابم شو منصوره هولاندا یجوندن قره کونه احتیاج کوستریور . اوده کی یازلر چارشویه اوچمیه جغی کبی بوراسنی ده قطعی کسیره جم لهذا لغستوس اوا سطنده استانبوله مواصلت ایلیورك جلوس میمنت مأنوس پادشاهی شنلکلیله تزیین عبوده مصادفت ایدرك ایلول ابتاسنده خاطرات سیاحتی نشره ابتدار اقص اعالمنده . ومنه التوفیق !

سیاحتنامه می یکیدن یازمك تصادیف مختلفه یه تزیین ایتمك اوزره مخصوص قالین جلك ایشیدیکمی ، اوروپا فابریقه لرنده مخصوص قاغد الدیقمی ده علاوه ایده جم . بونده صکره غزتم ودوستلرم دائما بر نوع نفیس قاغده باصیلدیغه استانبول قاغد چیلرینك نمونه دفترینه بکزه مك تصور نده عاری قالمیه جقدر .

مواصلتنامه می تحریره میسر اولدیغه دعا ایدیکز ختم کلام ایدر بو دعایه قارشیلرمك اشتراکنی دیلرم .

احمد احسان

المضامین اولان ترجمه مقالات مدیر مسئولکدر

استانبول ۱۸ تموز ۱۳۰۷

استانبول بوستهسی

چون هفته رسم کشادی اجرا ایدلدیکی خبر ویردیکمز سرکی کیتدکجه نظر دقتی جلب ایتمکه باشلادی .

مملکتمزك انموذج صنایع ومعارفی دنیلمکه شایسته اولان امتعهٔ نفیسه میاننده اك زیاده جالب اهمیت اولانلر مکتب صنایع معمولاتی ، کوتاهیه پور سلانلری ، بکقوزده واقع شیشه خانه نك محصولاتی ، ادرنه طوقومه لری ، طرابلس غرب آناطولینك ایشلمه قماشلری ، هرکه فابریقهٔ همایونی منسوجات حریریه سی ،

عشاق وبروسه ایله آنا طولینك سجاده ، خالی وکلیملری ، خلب قاشلریدر .

مکتب صنایعده اولاد وطنك چیره دستی مهارت و لیاقتی اولان اشیا وادوات نفیسه‌نك شو مشهر عثمانیده وضع انظار اعتبار ایدلمسی بزه مکتبك استقبال معرفتجه بیوك بیوك امیدلر ویریبور . باخصوص مدیر لاحقی سعادتلو ابوالضیا توفیق بك افندی حضرتلرینك صنایع خصوصیه متخلق اولدقلری علو کیاست واهلیتلری بوندن بویله دارالصناعه‌نك ترقی حقیقیسنی استلزام ایده جك وسائط ووسائل نافعه‌نك استحصالنی تأمین ایده جکی کبی انتظام اداره سنی دخی تحت امنیته آله جغنده اشتباهمز یوقدر .

کوتاهیه پورسلنلری ایله شیشه فابریقه‌سنك معمولاتی اوانی زجاجیه نقطهٔ نظرندن مملکتك محتاج اولدیغی شیلری بحق جبر واکمال ایده‌مزسه‌ده رغبت عمومیه‌نك وتوجهات ملیه‌نك بوطرفه انعطافنده بو صنعتك‌ده حد لازمنه وصولنی امید ایتمه‌یه‌بیور .

منسوجات داخلیه بحثنه کلنجه ذاتاً جهانك مسامی اولان صافیت ومتانت وهله رنکجه مشهود اولان لطافت غیر قابل انکاردر . نه چاره‌که موده بحثی بزی اوزییور . حالبوکه موده نفاستك مروجی کبار نسوان و ذکورمزك شو دقیقه‌یه اعتباری حالنده یرلی قماشلرمزك‌ده رنك وظرافت خصوصنده ترقی ایده جکلری مأمولدر .

سجاده ، کلیملر همان ممالك شاهانه‌یه منحصر قالمش بر صنعت حکمنده‌در . اوروپا خالیلرینك انتظام وظرافتی انکار ایدیله‌مدیکی حالده بزم خالی و سجاده‌لر‌مزك‌ده نفاست ومتانتی اونودیله‌ماز .

والحاصل سرکی استقبال صنایعمز ایچون بك بیوك امیدلر ، املر حاضرلا‌یور .

زوار کرام ایچنده دولتلو یوسف رضا پاشا ، رضوان پاشا ، وقتیش عسکری قومیسیون عالیسی اعضاسندن دولتلو حسن رضا پاشا حضراتیله عطوفتلو راغب بك افندی کبی ذوات عالیه‌نك بولنمسی سرکینك اعتبار حاضرینه دلیل اولان مواددندر . .

بك چوق زماندنبری اجرا ایدیله‌جکی اعلان ایدیلن (بیك بردیرك) پیه‌سی هله شکر کچن جمعه کونی وضع صحنهٔ تماشا ایدلدی . تیاترونك غله‌لکنی بیان ایچون بیلت وموقع مأمورلری طرفندن وقوعه کلن مناسبتسزلکی ذکر ایتمك کافیدر . قوتلق صندالیه‌سی نامی ویریلن اسکمله مشتریلری تکثر ایتدکجه اولدن کلنلری « سزك بیلت ایکنجی موقعه مخصوصدر . آرقه طرفه کچك » دیه‌رك قالدیریورلردی . نصل ؟ مشتریلره قارشی ای حرمت دکلی ؟

حسین افندی رولی یابان نجیب افندینك سنی درپیش ایدیلیرسه ای اونادی دینلیر . بواویونده اهمیتلی بروظیفه یوق ، فقط دیکرلرینه نسبتله مهم دینله بیله جك درویش محمود افندی وظیفه‌سنی ماطوسیان افندی ای اجرا ایدهمدی ! زابل هکیمیان خانم ایله نوریك ستنیك و اغاونی زابل بینه‌جیان خانملر وظیفه‌لرینی بك کوزل یاپدیلر . شمس‌الدین افندی رولی بینه‌جیان افندی طرفندن فوق‌المأمول اوله‌رق ای اجرا ایدلدی . قومیق چوبانیان افندینك ابوازلی بك‌خوش‌اولدی . شمعدان سیله‌رك صحنه‌ده عرض وجود ایدیشنی کورنلر کندیسنی جداً ابواز ظن ایدییورلردی .

کتخدا سفیان اغا رولی اهمیتسز اولدیغی حالده اوقوجه آقتور یعنی سیاق افندی بك اهمیتلی کوسترردی . برقاچ دفعه‌لر تکرر ایدن (پادشاهمز سریر سلطنتنده بردوام اولسون) دعاسی خلقی غریق مسرت ایلدی . کوزلرنده اشك شادی و مسرت کورندی .

ایدیلن تقدیره تشکر ضمننده بینه بجیان خانمك تمنا ، ماطوسیان افندینك دست برسینه اوله‌رق ایوالله ایدیشی اویونك ملیلکنه بر بشقه نشانه اولدی . لکن ملی قومدیلر وار ایکن سیر ایتمکدن یقوب اوصانیلان (قرمزی یانطالون) بك اوقدر خوشه کیتمدی دها طوغریسی هیچ سولمدی .

اورکسترهنك زمیره وپنبه اوپرالرندن بعض پارچه‌لر تغنی ایلمسی‌ده اویونله مناسب دوشدی .

بیك بر دیرك اویونندہ کوردکلری رغبته نظراً آرتق ملی دراملر اوینامق فکرینی قومپانیه‌نك اس‌الحرکات اتخاذ ایده‌جکی مأمول قویدی .

فاضلهٔ مستترقه کلنار خانم افندی حضرتلری طرفنده ارسال بیورلشدر .

ثروت فنون غزتهسی ادارهٔ بهیهسنه

نظر مطالعهٔ عاجزانه‌مه وارد اولان صوك نسخه‌لریکزك بر نده رسمك وحق ناچیزانه‌مده کی تقدیرات عالیه‌نك مندرج اولدیغی کور دیکمده عثمانلی ملت نجیبه‌سی نزدنده قزاندیغم کوزل توجهلره سویمکله برابر اقتدارمك آزلغنی ، لیاقتمك یوقلغنی دوشونه‌رك بو قدر توجهدن بك آشاغی بولنقلغم بنی محجوب ایتمدی دیه‌م طوغری سویلمامش اولورم ظن ایدیورم . — عثمانلیلرك مهمانپوازلقلری ونجیب وکریم اولان اخلاقلری دنیاده هرکسك بیلدیکی بر شی اولدیغندن بونی‌ده او جمله حسنه‌دن عدیله عرض تشکرات صمیمانه ایلرم وبو کبی توجهات جلیله‌یه اثبات لیاقت حصولی آرزو ایلدیکم مقاصد مخصوصهٔ ناچیزانه‌مدن اك برنجیسی اولدیغنی بیان ایدرم افندم .

قزان فی حزیران سنه ۳۰۷

کلنار

« ثروت فنونه »

غزته‌مز رسم عالیلرینی درج ایتمکله مفتخر اولمشدر . ذات فاضلانه‌لرینك علو قدر ومزیتی وعثمانلیلغه اولان توجه ومحبتی ذاتاً قلوب عثمانیه‌ده توجهات حسنه وتشکرات مخصوصه حصوله کتیرمشدر .

لکن غزته‌مزك متدارلی التفاتنامهٔ عالیلریله تضاعف ایتدیکندن بوجهتله حصوله کلن حسیات شکران آمیزانه‌مزی عرض ایلرز. قدرت ومزیت ادبیه‌لری دکل عثمانلیلرك بتون جهان مدنیتك مصدقی‌در. بناء علیه غزته‌مز ده کوریان ومحضا تبانی عالیلرینه مقارن اولان بند مخصوص حقیقتی ناقل اولمقدن ماعدا برشیئه خدمت ایتمز.

رسمکزك درجی شرفی کبی بعض آثار قلمیه‌لرینك ده غزته‌مز ستونلرنده بولنمسی اخص امالمزدر.

طفل سائل

مذلت بشریه‌نك الك مهلك درکه‌سی انسانك مجبول اولدیغی آمال سعی واقدامك محو اولمسیله نمایان اولور. سعی! او خزینهٔ لاتفنای بشریت دماغك حیات روحانیسیدر. آنسز یشایان ارباب حیاتله انسان نظرنده نفرت ایله باقار.

مادامکه حسیات بشریه ایکی مبارز دائمینك نتیجه سیدر واو ایکی مبارزده علو جناب وذات وجدانیه‌در. بوحالده منا سبات مشروعهٔ روحیه‌یی اخلال ایتمك الك بیوك جنایتدر.

باقك شو چوجغه! دها دنیا یاشنده ایکن عجز نفسانی ایچنده بولنیور. سوقاق کوشه سنده اوطوران. احوال نمارض کارانه ایله ایکله‌ین آنانسنك شدت قاهرانه‌سیله کلنه‌کچنه صاریلیور یاپارمایه‌یور زوالی محکوم ذلت! هنوز مبادیء حیاتده بولندیغی جهتله استقبال آمالنه طاری اولمه‌جق مذلتی دوشونه‌میور. دوشونسه بیله برسائق ظالم آنی منصل سوق ایلیور.

سویلیور. نه دییور بیلیرمیسکز؟

— مرحمت ایدك. اوزیاره ویرك. آجم. دییور.

بی‌چاره چوجق! سن مرحمت نه‌دیمکدر بیلیرمیسك؟ یوقسه وکرندکمی؟ اوت سن حقیقهٔ شایان مرحمتسك. سن طالدینك شو عالم سائلانه ایچنده پرورش بولمغه لایق دکلسك. سنك ذهنك منسوب اولدیغك مانی مستفید ایده‌جك افکار ایله تنور ایتمه‌لی. حیاتك بارکران دکل بلکه خادم عموم اولمالی. سکا بویاشده مرحمت ایتمك. نیاز سفیلانه‌که روی قبول کوستر. مك ظلمتدر. سنی سوقاقلرده سورونديرن سفالت مشیمهٔ مادردن بری تعقیب ایدییور سن سوقاقده دکل قوجاقده بولنه‌جقسك.

پاره‌می؟ سن دیمی او حامیهٔ معیشتی اوکرندك. آوجنه دوشن براوتاق یوزنده نه‌غریب تبسم حصوله کتیریور، کوزلرك فرط شادیدن پارلایور. آیاقلرینه بر حرکت سریعه عارض اولیور لکن او پاره سنك دکل.

آجسك ها! سنك هر لقمه کده حیاتك برافتقار مأیوسانه ایله سونیور. سن شمدی قازانه‌جق دکلسك. چالیشه جقسك. زور بازو هنوز حصوله کلمش. فکر اقدام ذهندن کچمه‌مشدر. سن بر علت ذی حیاتسك. هرکس سندن تنفر ایدییور. حال بوکه سن موجب نفرت اولمق اوزره یارادلمدك.

اورادہ یانان کیم؟ آنامکی؟ هانیا بدرك؟ اولمش.

کولمك جهره‌که یاقیشمیور. کدر سنی کورنلری دخون ایده‌جك علائم وجهیه حصوله کتیریور. اویومق آناکك ضربه‌لرندن ناشی مستحیل. کزمك وجودیکی یورییور. آغلامق. ایشته والده‌کك آرزو ایتدیکی حال.

احمد راسم

رسمدرمز

کوچك آیا صوفیه

اشبو جامع شریف شهرمزك آخور قپو جوارنده وناصه منسوب برمحله واقعدر. شکلده منظور اولدیغی وجهله برطرفی روم ایلی شمندوفر یولیدر. جامع شریف مذکور ایمپراطور زوستینیه‌ن طرفندن سرکیوس واقهوس نام اعصرانیه ناصه بنا ایدلمش برکلیسا اولوب سلطان بایزید ثانی حضرتلری زمانند دارالسعادة الشریفه آغاسی حسین آ وساطتیله جامعه تبدیل ایدلمشدر.

استانبولی تزیین ایدن مبانی عتیقه‌دندر کوچك بر مدرسه‌سی اولدیغی کبی موقع دخی غایت لطیفدر.

تریسته‌نك بیوك قنالی

اوروپا معموره‌لری آره‌سنده برنجی درجه‌یی احراز ایتمش اولان تریسته شهری بلاد تجاریه آره‌سنده‌ده مهمدر. هله مار سلیادن سکره آوذکزك الکمشهور برتجار تکاهیدر. رسمی درج ایدیان قنال دخی اولدقجه بیوك اولوب سفائن صغیره‌نك یناشه‌لرینه و شهرك درونه قدر کیره بیلملرینه مساعددر.

تریسته‌ده لوئید قومپانیه‌سنك اداره خانه‌سی

لوئید قومپانیاسی و باخصوص واپورلرینی بیلمدك کیمسه تصور اولنه‌ماز بوجسیم قومپانیانك مرکز اداره‌سی تریسته‌ده اولوب رسمزده کوریان دخی اداره خانه‌سیدر.

بوقومپانیا آوروپاده بولنان بحری شرکتلرك الك بیوکلرندندر.

راکوزا شهری

آوستریا دولتنك دلماچیا ایالتنده واقع بر لیمانیدر. اهالیسی یدی بیك رادمسنده اولوب موقعنك اهمیت تجاریه‌سی واردر.

راکوزانك بیوك میدانی

شهرك کوچکلکی نسبتنده. بیوکده اهالینك الك مهم تنزهکاهیدر.

اینجو صیدی

ازمنهٔ قدیمه‌دن بری اینجو ذیقیمت

تربسنده بیوك قنال

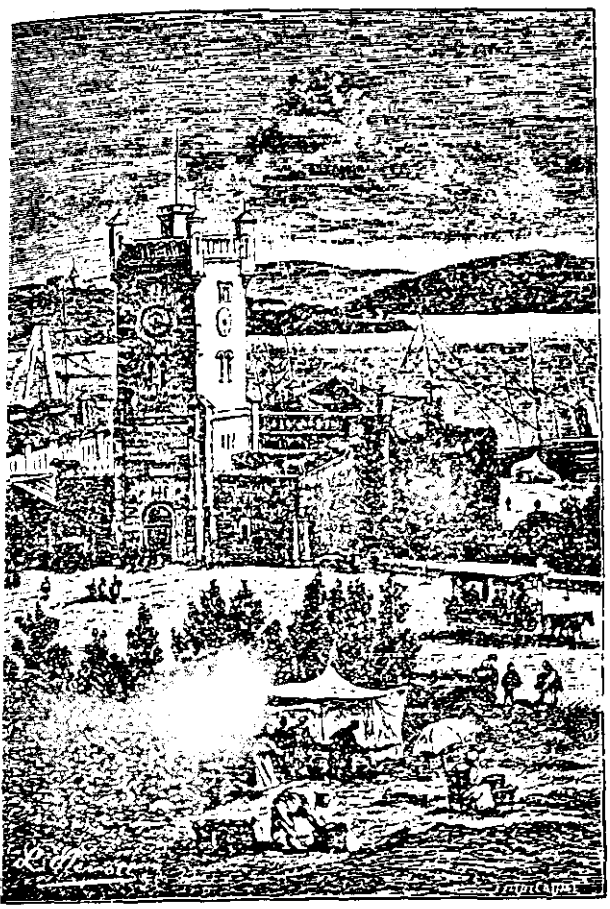

تربسنده لوثیدنك اداره‌خانه‌سی

مجوهراتدن عد ایدلمشدر . ایجو دالیانلر . بنك الك مشهوری سیلان آطه‌سنده‌کیدر . ایجو آراشدیرمق ایله مشغول بولنان هربر قایقده اون طالغیجی اون کورکجی بشقه‌جه اوچ آدم بولنور قایقده بش طاش واردرکه طالغیجلر آللری کندیلرینی دکزه دها جابوق طالمق ایچون قوللانیرلر . برده طالغیچ دکزك دیبنده استردیالری طوپلادیغی صره‌ده دیکری قایقده استراحت ایدر . هر طالغیچ کونده قرق اللی دفعه دکزه طالوب اکثریا بر یاخود بر بچوق دقیقه قدر اکلتیر طالغیجلر آللی قدمدن اشاغی یه طالمازلر دکزك دیبنده اولدقلری وقت یك جابوق ایشلرلر . بولدقلری استردیالری مخصوصاً کندیلری ایله برابر کتورمش اولدقلری طوربه‌لره طولدیروب یوقاریه کوندررلر ایجولری قبوقلرك ایچندن چیقاروب دوکونجه‌یه قدر آچیق هواده کومه کومه یاییلیرلر بعده ایجولری کال دقته طوپلایوب بیقارلر بعضاً بر استردیا قبوغی ایچنده یکرمی قدرده ایجو بولنور .

فقرات مضحکه

فرانسزجه‌دن

برمحکمه‌ده :

رئیس — (متهمه خطاباً) ایشته بونکله برآیده تمام اون دفعه اولیور . که سزعانی صورنده سرخوشلق ایتمکله اتهام‌اولونیو . رسکز . .

متهم — (جدی برطورله) رئیس افندی حضرتلری . . . بنی معذور کور . کز . . . چونکه آللری اونوتمق ایچون ایچیورم . .

— لکن ایچمکی هیچ اونوتمیور . سکز ! . . .

§

— قالینو . جانم پك صقیلیور .

— نه‌دن ؟ .

— چونکه دوستم پول ایله یارین بر برده بولشمق ایچون سوزلشمش ایدك . حالبوکه آمك آدره‌سنی اونوتدم .

— بوندن قولای نه‌وار ؟ . کندینه ماز آدره‌سنی صور ! . . .

§

فنی اکلنجه

بر بارداق صویه « بقم » عصاره‌سی قونیله‌جق اولورسه مایعك رنکی قرمزی شراب رنکنه تحول ایدر . ایچی سرکه ایله ایصلادلمش بربارداغه بوقرمزی مایعدن برمقدار قونسه رنکی صاریه تحول‌ایدر . بوصاری صودن بارداغك ایچنده ایکی اوچ بارمق براقیلوب اوزرینه عادی صو قونسه سرکه رنکنه کیرر . صو علاوه‌سنده دوام

راکوزه‌نك بیوك میدانی

راکوزا شهری

ایدیله‌جك اولورسه بیاض شرابك رنگنه تحول ایتدیکی کبی بر ایکی طامله فرنك مرکبی آفیدلدقده طاتلی مناوی رنگنی کسب ایدر .

حسین جاهد

یکی کتابلر

شرح کتاب الرویه — مجلهٔ احکام عدلیه‌نك کتاب سابعی اولان هبه حقنده بر مقدمه‌ایله ایکی بابی مشتمل اولق وتدقیقات مکملهٔ لازمه‌یی محتوی بولنمق اوزره بوکره ترجمان حقیقت هیئت تحریریه سیندن و مکتب حقوق اذکیای شاگردانندن احمد جودت افندی برادرمز براثر نفیس نشر ایله‌مشدر . کتابك ماهیت عمومیه‌سی هبه حقنده هر درلو قواعد مخصوصهٔ حل وتفسیر ایتمك استکناه دوله متعلق موادی مفسر ومشرح اولمغله احمد جودت افندی قرداشمزی موفقیتندن طولایی تبریك ایدر و آرا کل افندی کتابخانه سنك دخی وساطت ناشرانه‌سندن ناشی بیان تمنویات ایلرز .

میل دل — غزته‌مز محررلرندن احمد راسم بکك اثریدر . اثرك ماهیتندن بحث ایتمکی زائد کوریرز . آثار سائره‌سنی کورنلر باخصوص غزته قارئلری راسم بکی بك ایی طانیدقلری ایچون بز یالکز نشرینی تبشیر ایله راسم بك قرداشمزی تبریك ایلرز . شو فقره‌یی یازان عاجز راسم بکك ایلك یازدیغی رومانیله بورومانی یینده وبو کون غزته‌مزه تفرقه اولهرق نشره باشلادیغمز « مشاق حیات » رومانی آره‌سنده نه درجه‌لرده فرق کوردیکنی وراسم بك قرداشمزك کیتدکجه رومانلری نقدر ایی لشدیکنی فرق ایلمشدرکه قارئین کرامده بوسوزیمی تصدیق ایلیه‌جکندن امیندر . ملی رومانلر یازمقده استعداد فوق‌العاده کوسترن وبر مقصد مهم اوزرینه بنای فکر ایله حسیات رقیقه‌نك دقیق نقطه‌سنی اراشدیرن بومقتدر قرداشمزك مسلکنده دوامی تزحه‌ده ظم قارئلرجه‌ده ملتزمدر .

رهنمای قرائت فرانسویه — اذکیای ضابطان عسکریدن و قوجه مصطفی پاشا رشدیهٔ عسکریه‌سی فرانسزجه معلمی فتوتلو احمد ضیا بکك اثریدر . کتابك ناطق اولدیغی مزیات مخصوصه مبانیده فرانسزجه یاکلش عباره اوقونمقه محل قالمامش وحروف هجای فرانسویك تلفظلریله یکدیکرینه التصاقلرنده دوجار اولدقلری تبدلات ومستثنیاتی کوسترمك کبی ایکی مهمهٔ لسان موجوددر . مکاتبده تدریسه الویریشلی اولدیغی کبی مبتدیلر ایچوندده موجب سهولات اولدیغندن اثر مذکورك فوائد لازمه‌یی احتوا ایتدیکی بدیهاردر .

ع ...

كوچك برحكايهٔ مخيله

مابعد

بر ايكى كون اوك ايچنده آتش ياتمامش ، يمك پشمه‌مش ، صيحه وچو - جقلر عادتا خسته‌لمشلردى . بنه كيمسه كلوب قپوسنى چاليوردى . صيحه قالقوب آبدست آله‌رق سجدهٔ رحمانه قاپانمش اولديغى حالده بردها كيمسه‌يه برشى سويله‌مه‌يه‌جكنه دائر توبهٔ نصوحلر ايتمش وحق جل واعلا حضرتلرينه جان وكوكلدن قوجه‌سنك خلاصى ايچون دعالر ايتمكه باشلامشدى . صيحه‌نك بو سفركى توبه‌سى يك جدى ودعالرى‌ده زياده‌سيله قلبى كور - پنيوردى حتى بودعالره ايكى اركك چوجغى‌ده كوزلرندن ياشلر آقيده‌رق آمين ديپورلردى .

الله بيوكدر ، الله عادلدر .

درت كون صوكره بر آقشام ارزرى امين استحصال برائت ايتمش اولديغى حالده اوينه عودت ايتمشدى صيحه امينك آياقلرينه قاپانه‌رق كوز ياشلرينى دوكه دوكه عفو ايتمه‌سنى رجا ايدييوردى چوجقلرده بابا - لرينك بوينه صاريله‌رق آغلاشه‌لرينك عفوى ايچون كوز ياشلرينى آقيديپورلردى .

امين آرتق تنبيه ، تكديره لزوم قالماديغنى آكلامشدى چونكه بو وقعه صيحه‌نك كوشك آغزينى صبر ضيق كليدله‌مش ايدى .

فرداسى كونى امينك اوى عادتا دو - كون اوى كبى ايدى چونكه امام افندى‌يه وارنجه‌يه قدر كناهنه كيردكلرى ايچون حقلرينك حلال اولمه‌سى ضمننده محله - لیلردن كانلرك تحد و حسابى يوقدى . بو صرده قومشو قادينلرده صيحه‌يه قوشوب كليورلردى فقط نيچون بيلير ميسكز ؟ حوادث آلق ايچون . صيحه ايسه آرتق اوصلانمش اولديغى ايچون آغزينى بيله آچيوردى .

شمدى امينك قاتل اولديغى حالده نه صورتله استحصال برائت ايتمش اولديغنى آكلادمك : اويله يا اصل مراق ايديله‌جك يرده بوراسى :

پوليسلر امينى باب ضبطيه‌يه كتورر كتورمز حبسخانه مأمورلرينه بالتسليم محافظه‌سى امر ونده تقيد ايدله‌سنى دخى اخطار ايله‌دكدن صوكره زورنالرى بالتنظيم مافوقده‌كى مأموره تقديم ايله‌ديلر. بو زورنالده بزم بيلديكمز وقعه اولديغى كبى تعريف ايدلمش و كنديلرينك نه صورتله خبر آله‌رق نه يولده دردست ايتدكلرى‌ده علاوه اولنمش ايدى . فرداسى كونى كچ وقت امين حبسخانه‌دن محفوظ بر حالده چيقاريله‌رق هيئت مستنطقه‌نك بولنديغى بر اوطه‌يه ادخال اولندى بر ساعت قدر استنطاق ايدلدى امين انكار دكل اعتراف ايتديكى جهتله اوزون استنطاقلره لزوم قالميوردى بناءً عليه بركون صوكره‌جه محل جنايت اولان بوستانه كيدلمكه قرار ويرلدى و اوكون مستنطق ومأمورين سائره ايله برابر يانلرنده پوليسلرده بولنديغى حالده امين بوستانه كتورلدى و صقالك كوملديكى محلى ارائه ايتمسى امينه تنبيه ايدلدى امين مدفنى كوستريپوردى فقط كوستريلن بر كمال دقتله قازلديغى حالده اويله بر نعشه تصادف اولنميور وبناءً عليه قازانلر بورغو - نلقلرندن طولايى امينه بياغى حدتلنيورلردى امين ايسه كوستردیكى يرده اصرار ايد - ييوردى . عاقبت مأموريندن برى صوك درجه‌ده حدتلنه‌رك « سن مأمورلرله اكلنيورميسك ؟ كوستردیكك برى دمينمدن برى ، قازييورلر هيچ برشى بوله‌ميورلر كومديكك كبى كلده نعشى‌ده چيقار » ديدى . امين اولدن برى كوستردیكى محله كيتدى واليله بر آز اشه‌له‌دكدن صوكره بنه اليله بر (شى) قالديره‌رق « ايشته ! ! . » ديدى .

بو (شى) نه ايدى بيلير ميسكز ؟ بر (صقا قوشى) !

مأمورلر هم شاشديلر هم اينانمادیلر هم‌ده حدتلنديلر وامينى بنه ايكى پوليسه ترفيقاً خبسخانه‌يه كوندردیلر .

امين تاضبطيه ناظر عاليسنك حضورينه قدر چيقارلدى . اورآده شو يولده افادهٔ حال وماوقع ايدييوردى :

« افندم بنده‌كز بوستانجيم بر قاريم اوچ چوجغم وار صباحدن آقشامه قدر چاليشير درده بالغ اولان عائله‌م خلقى كچيريرز . كندى حالمده بر آدم كيمسه برفنالق ايتمدم واتم الدن كليرسه هركس ايليك ايتمكه چاليشرم قاريمدن چوجقلر مدن‌ده خشونت سزلغ بوقسه‌ده قاريمك يالكز برحالتدن بيزارقالدم اوده هيچ برسرى صقلايه‌مامسيدر . امان افندم بوكوه زه‌لكندر اودرجه‌يه كلدمكه آرتق تحمل قالمامشدى تنبيه ايتدم تكدير ايتدم هيچ برشى كار ايتمدى . نهايت بركون صباحلين اودون چيقاركن بش اون غروش ويره‌جك اولان صقا كلوب بندن آله‌جغنى ايستدى حقى‌ده وار ايدى . اوزرمده اوندر پاره بولنمدى بونك ايچون ايبانكله آقشامه وارين كله‌سنى رجا ايتدم . اوايسه سوكمكه صايغه آغزينه كلى سويلمكه باشلادى صبر ايتدم هيچ برجواب ويرمدم . فقط صقالنك آغرلاقرديلرى جانه طاق ديمشدى يك فنا كيتمشدى . بوستانه كيتدم چيالى آله‌رق چيالامغه باشلادم . اوجوارده آلشقان برصقا قوشى يانه كلدرك اونكله باغرمغه باشلادى . ذاتاً حدتلى بولنديغى ايچون نه ياپديغمى بيله‌ميه‌رك قفانه قازمه ايله اوردم وميدانده قالمامه‌سى ايچون اوزرينه برآز طوپراق اورتدم .

صوكره دوشوندم طاشندم قاريمك ايتديكى يمينلرده طوروب طورمديغنى اكلامق وتجربه ايتمك اوزره شوندن وقعه حالده كنديسنه نقل ايتمكه قرار ويردم واو صورتله اوه كلوب قاريمه نقل ايتدم وكيمسه‌يه سويله‌مه‌مسى حقنده تكرار تأمينات آلدم . ايكى اوچ ساعت صوكره اوه عودت ايدر ايتمز وقعه‌يى بتون محل خلقى طوپمش ايدى .

ايشته افندمز وقعه وحقيقت بوندن عبارتدر . مأمورلره اذيت ويردیكم ايچون آياقلرکزى اوپه‌رك عفومى رجا ايلرم .

امينك برائتى ذاتاً نظارتجه‌ده تبعه ايتمش اولمغله زوجه‌سنك حونى اصلا ايتمك مقصديله امينك مأمورين ضابطه‌يه اغفاله تصديسى تحقيق اولنان احوال واخلاق حسنه‌سنه بناءً نظارتجه عفو اولنمق سبيلى تخليه قلندى .

م . ع

« علی رومان »

مشاق حیات

. . . کوینده . . . موقعنده همان قیر دنیله جك برمحل وارد رکه قریه‌مك شو صوك بنه‌لرده اکتساب ایتدیکی آثار عمران ، شویله هجری بر محلنده‌ده بر قاچ خانه تأسنه وسیله اولمش ، هله برطرفی برصورت وسیعده محیط اولان لطیف بر اووا ایله باغلر ودیکر طرفی آناطولیدن برساحهٔ متموجه ایله آبیران دکز اورانك منظره‌سنی همان همان مناظر بدیعه‌دن بری ایده‌جك درجه‌ده لطافتله غرق ایله‌مشدر .

کوندوزین کونشك شعاعات تابداری برطرفنده بر آینهٔ انجلا ، دیکر طرفنده سایه‌لرله طراوتیاب اولان اووالر طاغلر ، باغلر ، باغچه‌لر آشکار ایده‌رك نظر تماشایه طبیعتك صو وتراب دنیانی ایکی مفیض نی پایانی عرض ایلر . خفیف نسیملرله هم آغوش اولان شو معموره‌نك دریاسنده‌ده ، اووا سنده‌ده موجه‌لر کورینسیر . محتاج آرام اولان قلوب مأیوسه‌یی مکالمات طبیعیه ایله ایتلاف ایتدیرر .

آقشامی جوار طاغلرك تپه‌لری آرقه‌سنه آهسته آهسته کیزلنن خورشید ، مناظر ضیعیه‌سنه بر مظهریت بدیعه بخش ایلر . تجلیات غروبك شدتی برتناسب فوق‌العاده ایچنده اولدیغی حالده یواش یواش انقلابات مؤثره‌سنی کوسترر . مغربك لوحهٔ آتشینی ترابك سطح زمردینده انعکاسات خفیفه ، دکزك ساحهٔ کبودنده انعکاسات ضعیفه حصوله کتیرمرك ایکی سویهٔ متلاطمه‌دن برنضاد الوان تظاهر ایدر . نظر زائر انجذابات مختلفه‌یه دوچار اولهرق حلول لیله منتظر اولور .

کیجه‌سی حسیات غریبانه‌یی برصورت مهیجه‌ده ایقاظ ایدر . طاغلرك ، اووالرك سکون روحپروری دکزك امواج حزینه‌سدن متولد ولوله ایله امتزاج ایلر . کوزکاه بر ظلمت پرده‌داره ، کاه بر ظلام مجلایه انعطاف ایده‌رك تأثیرات عدیده ایله آچیلیر ، قپانیر .

احساسات بایغهٔ طبیعیه‌نك برنوع جلوه‌کاه ذی‌احتشامی اولان شو محل ، هرقلب ایچون برملتجای تفکر اولهبیله‌جك استعداده مالك اولدیغی کبی دقایق حسیه‌یی ایدن ایی‌یه تتبع ایتمك ، دها طوغریسی مطالعهٔ نفس ، محاکمهٔ وجدان دنیانی وقافله بشریتك رهبر وحدت تماسی اولان خاصهٔ عالیه ایله اشتغال ایامك ایسته‌ینلر ایچون‌ده برجای پناه اولمق مزیتی حائزدر .

انسان اوبیابان عمرانده دیدیکمز ساعتده یوریه‌جك اولسه محسوسات وجدانیه‌سنده اولا برناطقیت غریبه حس ایدر .

کویك ولوله نهاری آرتق زواله یوز طوتمش ایسه‌ده ابدی برصورتده سمایه ارتقا ایدن تموجات هوائیه کندکجه خفیفلشن عکسلرله کوش دقتی تحریش ، مساکن قریه‌سنی ضعیف ضیالرله تنور ایده‌رك چشم ظلام آلودی آرده صرده کندینه جلب ایلر .

کاه آیاقلر برصفحهٔ چنزاره کومولور ، کاه بر قوم بیغیته باتار . هیولای تیرکی اوتده برووده بیتن اشجار عظیمه‌یه برنکهبان ثابت منظره‌سی ویرر . کیکمش بر یولجینك دفع متاعب ایچون آتدیغی آواز شوق غریب ، فقط حزین نغمات ایله برلشه‌رك اطرافه یایلیر ، وقت ، وقت ایشیدیلن جاك صدالری سمع تیقظ ایچنده مخوف جینلامه‌لر حصوله کتیرر . تا دکزك اورته‌لرنده همان سونه‌جك ظن ایدیلن برشعله حرکات اهتزاز پرورانه‌سیله شعاعات بصره فاریشه‌رق برمبارز معیشتك اضطرابی آکلاتیر . بونلرك جمله‌سی روحده بر تأثر ، مفکره‌ده برسرعت انتقال ابداع ایده‌رك حیات لایه‌نك درجهٔ وحشتنی برصورت طبیعیه‌ده تصویر ایدر .

بزم شو تحساتز یانی باشمزده یوریین برظل کثیفك احوال روحیه‌سنه حساً تماسمزدن حصوله کلمشدر .

حرکتی غایت متأنیانه اولدیغی کبی استقامتی دخی متفرق برخانه‌یه کیدن یایا قالدیریلیدر . بعضاً طوریپور . کیم بیلیر نه درلو تفکراتك زبون تأثیریدرکه اطرافنه باقینیور . لکن درحال یینه بولنده دوام ایلیور . خانه‌یه یاقلاشدی . جیبندن چقاردیغی آناختار ایله قپویی آچدی .

ایچری‌یه کیرنجه مردیون باشنه قدر طوتونه طوتونه کیندی . ایله کوندوزین قونولان کبریتی آرادی . چاقدیغی زمان بردن‌بره انتشار ایدن صارمتراق ضیا قساً یوزینی تنویر ایلدی . درحال برظل متموج خانه‌نك دیوارلرنده بیودی . بینه کوچولدی . لامبانك شعاع ضعیفی کیندکجه کسب قوت ایلدی . صاحب خانه بتون بتون نظر دقت اوکنده آشکار اولدی .

چیچك علتی ، بوجهره‌نك مخرب ظالیدر . بوزك اساس لطافتی اولان قاشلر وضع اولیسنی تعقیب ایلهمش ایسه‌ده اکثریزنده انقطاعاته اوغرامش ، اك حزین ، اك معنیدار نظرلرله سوزوله سوزوله باقان کوزلری کیریکسز قالمش ، هله بری محرکندن برهیئت حزینانه‌ده فیرلایه‌رق سونوك ، ماوی برزنك اخذ ایلهمش ، اوفاق بورنی شوصرض مدهشك تخریبات شدیده‌سنه اوغرایه‌رق عادتا غیر منتظم برات بیغینی

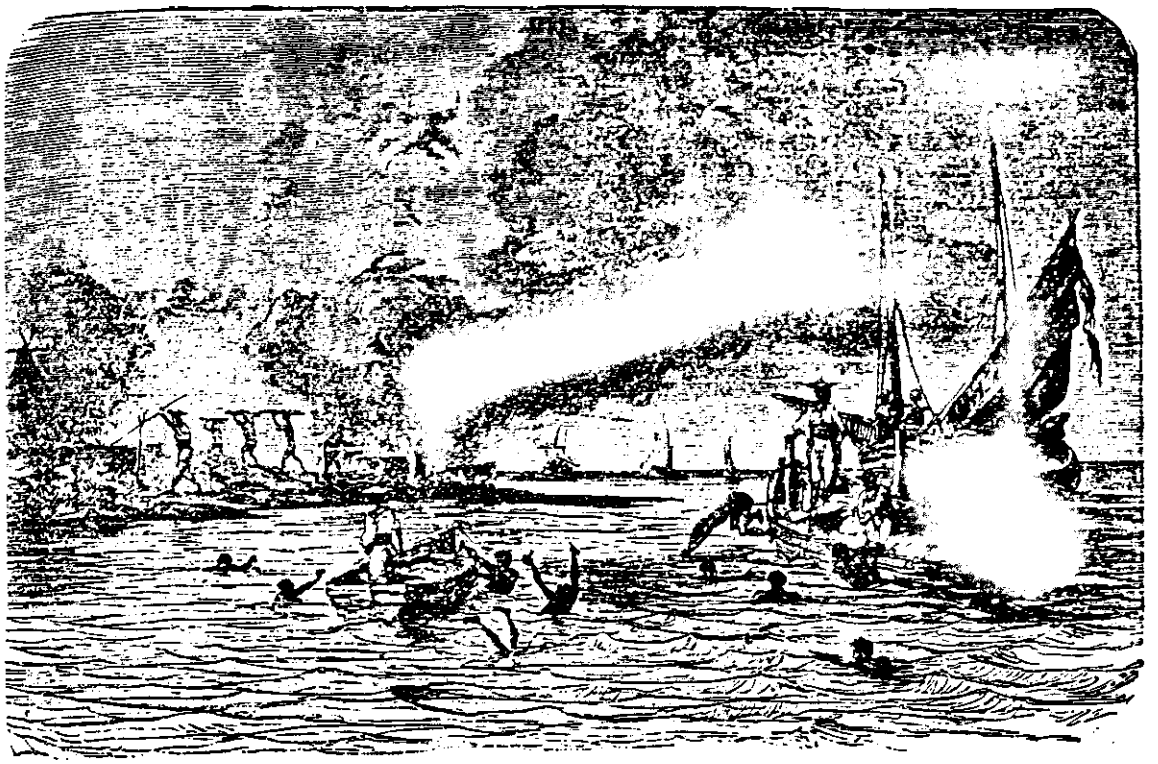

ایجو صیدی

شکلی آلمش ، دوداقلری برطرز مستکرهده بوزولهرك ارکك جهرهسنك علائم مخصوصهسندن اولان بیقلره یالکز اوته سنده بروسنده برقاچ جایغمو برافش والحاصل هیئت مجموعهٔ وجهی برلوحهٔ زشتی تشکیل ایدرك برامتزاج غریب نمونهسی اولمشدر . فقط اصل شایان تدقیق اولان جهت تبسم واقعا لنده آلهجغی شکل ، کسب ایدهجکی منظرهدر .

اکر نظر خیالمزی بو آدمك احوال روحیهسندهکی مبارزهٔ حیاته قدر تمدید ایدهجك اولورسهق تأثرات شدیده ایچنده اولدیغنه حکم ایلرز . زیرا مجادلات معنویهنك همان برمعکس دائیسی اولان چهره بویله زمانلرده اودرجه معنیدار علائم ابراز ایدرکه هنوز تجربه دیده اولمیان کوزلر دخی بو کبی احوال فوقالعادهدن برشی استشمام ایدهبیلیر .

لامبای الله آلدیغی حالده نه یابهجغنی بیلمینلر کبی بر مدت طوردی . ضیانك مردیونك اوستطرفلرنده حصولهکتیردیکی خفیف سایهلراوك تماللغنه بشقه برحزن ویرمکده ایدی . یوزنده کورینن انفعالات نفسانیه اماره‌لری ، تبسم حزینانه او درجه محزن ، او درجه دلسوز آثار وجهیهیی اخطار ایدییور ایدیکه انسان باقدقجه متألم اولور . بلکه انظارینك ناطق اولدیغی مأثر بلیغه او تأملی بردن‌بره ازاله ایدهرك قلبده برحسن انجذاب حاصل ایدر .

براز اوزون بویلی ایسهده همان قدموزون دنیلهجك رادهده متناسب الاعضا ، اوفاق اللری ، آیاقلری ، قوللرینك وضع منتظمی جالب نظر برحالدهدر . یالکز صاچلری شقاقلرینه طوغری اینهمهمش اولدیغندن باشك شکل عمومیسنده عدم انتظام مشهود اولمقده ایدی .

برطور مکیانه ایله مردیونی چیقدی . اوفاجق صفهنك صولندهکی قپویی آچدی .

بواوطه اولدقجه بیوکدر . الك کوزل برخالی ایله مفروش اولوب دیوارلری آلتون چیوقلی کاغدلرله قپانمش ، درت دانه بیوك تابلو ایله زینت یاب اولمش ، پنجرهلری قماش پردهلرله اورتولهرك قیمتدار قانپهلر ، قولتوقلر ایله دوشنمش ، صول طرفی بورولك خدمتی کورن کوچك قفط طریق برکتبخانه ایله تزین ایتمش ، صاغ طرفی اوزری کتاب ، کاغد پیغنلری ایله کسب ارتفاع ایدن مطالعه ماصهسیله اشغال ایدلمشدر .

ایچریبه کیرنجه اندهکی لامبای کتبخانهنك اوزرینه قویدی ، قارشوسندهکی قانپهیه اوطوردی .

اضطرابات قلبیهسنه ترجمان اولان براثر انفعال ایله بوزوق چهرهسی بتون بتون بوزولمش ایدی . آرهده صرهده اطوارندن نمایان اولان علائم اندیشه اووجهده غریب غریب انقلابلر حصوله کتیرمکده ، اوچیلاق کوزلرده مدهش مدهش نظرلر پیدا ایتمکده ، کاه دوداقلری بتون بتون بوزولهرك کاه یوزی بردن بره بوروشهرق حیات فانیهنك نه قدر الیانه کذار ایلدیکنه اشارت ایلمکده ایدی .

آلتنده بریکن تر ، بر مجرای منتظم بوله‌مدیغندن بردن . بره یناقلری اوزرینه دوشیور ، بورون دلیکلرینی یافه‌رق جیقان نفسی ، دوداقلری آرمسندن صدور ایدن آتشین آهلره قاریشه‌رق برلوحهٔ اضطراب اظهار ایلیور . آووجلر . بینك حرارت متزایده‌سی وجودینك حمای اندیشه ایچنده یاندیغنی بیلدیریور ایدی .

تدقیق حیات آرزوسنده بولنانلر بوعلائم ظاهریه‌دن مستفید اولمه‌مازلر ، آنلر هر دولو تحساته مرکز انتشار اولان دماغك عرض ایتدیکی صور مطالعات ومحاکاتدن حظ ایدرلر .

مدهش ، آرامسوز برشیه بو آدمك اضطرابات روحانیه‌سنی تولید ایلیور ، نظر مطالعه‌سی ایکی مادهٔ مهمه اوزرنده دونیور ، بوایکی ماده‌نك بری صنرف کندینه عائد ، دیکری رفیقهٔ حیاتنه متعلقدر .

کندینه عائد اولان ماده‌نی اودرجه نی طرفانه برصورتده محاکمه ایلیورکه عادتا نفسی اوکنده کوچولدیکنی حس ایلیور . باقك نه دیبیور ؟ . .

« بن حیات طفلانه‌می همان برسی دائمی ایچنده کچیردم . پدرم اصیل ایدی . وفاتنده بکا تامام برتربیه ، غیر کافی بر ثروت براقدی . والدهم اون آلتی یاشنده ایکن اولدی . اوده بنی بشریتك اساس قوامی اولان مساعی ذهنیه ایچنده ایکن ترك ایلدی . فی‌الواقع صورت معیشتم تحت تأمینه کیر مشیدی . فقط کندم هنوز مجادلات حیاتك ابتداسنده اولدم . یغمدن نیك وبد اموری فرق ایده‌میوردم . »

« یالکز برجهتدن محزون ایدم . اوده بوزمك شویله برمرض سیبله چرکین برمنظره اخذ ایلمسیدر . ایشته بنم برنجی قصورم »

« بوقصوری محو ایتمك مستحیل اولدیغی کبی کوکلك آمال منبسطه‌سنی ضبط ایلمك‌ده متعسر ایدی . »

« بن برمجاهد نفس اولمالی ایدم . اوله‌مدم . ایشته بنم برنجی ضلالم . لکن انسان امور نفسانیه‌ده غالب کله بیلیرمی ؟ حیات برصورت منتظمه‌ده کذار ایتمیورکه وقایع مستقبلهٔ‌یی کشف ایتمك قولای اولسون . »

« هنوز کنج ایدم . بوحیاغده آرزو ، هوس ، حرص ، میل ، ابتلا دینلن بلیات روحانیه‌نك غلیانی ، هیجانی ضبط اولنماز . بوزمك چرکینلکنه باقماز . منظرمده آرزومی اتمام ایده‌جك ، هوسمی نوازش عاشقانه ایله تسکین ایلیه‌جك ، حرصمی آتشین سوزلری ، کولر یوزی ، سودالی باقیشی ایله اداره ایده‌جك ، میلمی ، میل دروننی ایله آرتدیره‌جق ، ابتلامی اطوار واوضاع مبتلا فریبانه‌سیله بی قرار قیله‌جق ، کنج ، دلبر ، آرامسوز برلوحهٔ جمال ایسته‌ر ایدم . هیچ دوشونمز ایدمکه بن آنك آرزوسی ، هوسی ، حرصی ، میلی ، ابتلاسنی نه ایله اتمام ایده‌جکم . یوزمده فرط شادی‌یه دلالت ایده‌جك برتبسم ، قارشمده‌کی آغلاته‌جق برمنظره ایله ختام بولیور . »

« آرزو ! بونه حسن تحریب ؟ نه قدر مستبد ؟ تحسسات دماغیه اوزرنده حصوله کتیردیکی انقلابات دیکرینك تحسسانی اوزرنده‌ده حصوله کلمنی ایسته‌یور . ابرام ایدییور . مغلوبیتی حس ایتمه‌مك طرفدارلغنده بولنیور . هیئت عمومیهٔ وجودی پای تهدیدی آلتنده ازییور . »

« هوس ! قواعد طبیعهٔ اخلاقیه‌یی محو ایدییور . هرجهتدن ترقی‌یه مستعد ، حیاتده اختراعات عدیده حصوله کتیریور . کتیره‌مینجه حرص حالنده کورینه‌رك زمام ارادهٔ‌یی ید ضبطنه آلیور . میل ، ابتلا دینلن ایکی بایهٔ مضویه‌یی تولید ایلیور . »

« حالی دوشوندکجه برنتیجهٔ عجیبه ایله تسلی بولمنه باشلادم . بوکا کمك احمق آدم بیله کولر . کویا بکا همسر اوله‌جق قادینی مکتبات اخلاقیه وفنیه‌یم ایله خشنود ایده‌جکم . آنك لطافت وجهیه مطلبندن ماعدا هرآرزوسنه اتباع ایده‌جکم . هیچ دوشونمدم که برقادین بنم چهره‌مده اولسه بکا شونتیجه‌یی سویلسه قبول ایدرمی ایدم ؟ هم ده نه‌دن ایده‌یم ؟ هم وجهاً کوزل . هم‌ده طبعاً کوزل برینی آراردم . »

« درت سنه دنبری بنم ایله برابر یشایان حرمم شمدی نه‌ده ؟ بن آنی بوس ایدر . بوروشوق دوداقلریم یوزنده اشمئزازلر حصوله کتیرر . نظر عاشقانه ایله باقارم ، اوسیاله آرزو آنده بر نفرت خفیه تولید ایدر . قوللرم آرمسنه آلیرم . یوزنی کوکسمه استناد ایتدیرر . نظری خائفانه برصورتده بنمکی ایله تلاقی ایدر . دها اوکوزل دوداقلری ، برکره بنی بوس ایتمدی . سنی سورم دیمدی . نظری بر دقیقه بکا انحصار ایلهمدی . اونم نشوهٔ حیاتم . بن آنك عذاب حیاتی‌یم . بونلرك جمله‌سنی حس ایتدم . »

محاکه‌سی شونتیجه ایله انتها بولنجه آرقه‌سنه طیاندی . کندی کندینه :

— بوکون بندن بتون بتون یوز چویرملی تام برهفته اولیور . بنی ترك ایتدی . اضطرابمی بیله مطلقا بکا آجیر . کوکلك آنك حقنده حس ایلدی شدت میلانی آکلامه مرحمت ایدر . مرحمتمی ایدر ! کیمه ؟ نه‌ایچون ؟ بن ایسته‌مدیکم برشیئه راضی اولیورمیم ؟ دیه سویلندی .

مابعدی وار

احمد راسم

شرائط اشترا

اوچ ایلق	آلتی ایلق	سنه لك	
۳۰	۵۵	۱۰۰	غروش درسعادت ایچون
۳۵	٦۵	۱۲۰	غروش ولایات ایچون
۸	۱٤	۲۵	فرانق ممالك اجنبیه ایچون

غزته‌مز فنون وصنایعه ومسلك مخصوصنه عائد هردرلو مقالات مع‌المنونیه درج ایدر . درج اولنمیان اوراق اعاده‌اولنمز . ولایت شاهانه‌ده غزته‌یه عائد خصوصاتی درعهده ایده‌جك وکیللره لزوم واردر . طالب اولنلرك مدیره مراجعتی مرجودر .

غزته‌مزك امورادار سنه متعلق مواد ایچون احسان بكه مراجعت او هردرلو مكاتیب موی الیه اوله‌رق مطبعه‌یه كوندرلمك اداره‌سی مطبوعاته متعلق سپارشی درعهده ایدر .

[طشره‌دن آبونه‌بدلاتی پوسته امانق صورتنده كوندرلمکدر — اون غروشدن یوقاری ارسالات ایچون پوسته پولی قبول اولنمز]

طشره‌ده اقرکیم طلب ایدرسه غزته‌ده برنسخه نمونه مجاناً كوندریلور

برسفیله‌نك اوراق متروكه‌سی

محرریندن احمد راسم بكك تألیفكرده‌سی اولان شوروما عالم لاقیدی ایچنده پرورشیاب اولمش بر قادینك متروكاتی تصادف ایدیلن مكاتیبك برقسمی حاویدر . مكتوبلرك صورت ترکیبی رومان حالنده اولوب حیات اجتماعیه‌نك انقلابات مؤثره‌سی ایدلشدر . ملی رومانلرك اذهان قارئینده احیاایده‌جکی خاطرات اخلاق افرلجه‌یی مصور اولان رومانلره مقیس اوله‌میه‌جقدن سنی ارباب هوسه وبالخاصه غزته‌مز آبونه وقارئلرینه توصیه ایلرز . کاغدی وطبعی فوق‌العاده نفیس اولوب قیمتی ۵ غروش طشره‌یه ٦ غروشدر .

جیبده سیاحت جوهواده سیاحت

رومانلرده‌کی رسملردن نمونه اولمق اوزره

ژول ورنك آثار تألیفی واحد احسان بكك ترجمه كرده‌سی اولان بوفنی وغایت کوزل رومانلر نشر اولنمشدر . جینده سیاحت یکرمی هواده سیاحت اون یدی بجق غروشدر .

SERVET-İ FÜNUN

Numero 22/ Birinci Sene/ Nüshası 100 paradır

MÜNDERİCAT

İlan - İhtar - İstanbul Postası - Ümid Burnu'ndan Mektup - Şaşırdım - Türbe - Hayvanat-ı Garibe - Şuunat-ı Medeniye - (Milli Roman): Meşakk-ı Hayat - (RESİMLERİMİZ): Kahire Türbesi - Kelebek - Tablo - Moda.

AVRUPA'DA NE GÖRDÜM?

FRANSA, İNGİLTERE, BELÇİKA, FLEMENK ALMANYA, İSVİÇRE, İTALYA, AVUSTURYA

Ahmed İhsan Bey'in ahiren vukuu bulan Avrupa seyahatlerinde balade isimleri tiadad olunan memleketlerin payitaht ve meşhur şehirlerinde olan müşahedatını muhtevi olarak tab edilmekde olan eser-i mühim eylül ibtidasından itibaren neşre başlanacakdır. Ahmed İhsan Bey'in geçdiği şehirlerde bilhassa imal etdirdiği nefis resimler ve biri sathi diğeri tafsilatlı iki harita ile müzeyyen bu eserin kaç formadan müteşekkil olacağı henüz malum değildir. Binaenaleyh şu kadar formadan teşekkül edecek şu kadar resmi havi olacakdır diye bir aded beyanı kabil olamıyor. Mamafih abone usulunden istifade edeceklerin cihet-i nefini bozmamak üzere atideki karar ithaz olunmuşdur:

Kırk kuruş verip bir abone senedi alan zata elli beş kuruşluk bir makbuz ile o kadar kuruşluk nüsha verilecekdir. Eser şu meblağdan dahi ziyade tutarsa ondan sonra çıkacak cüz'ler kırkar para fiyatla ita olunacakdır. Tekmil kitap farz olarak abone makbuz bedelinden yani ellibeş kuruşdan dün olursa mütebakisi gerek nakden gerek başka kitap şeklinde iade kılınacakdır. Bir de

suhulet olmak üzere abone bedelinin iki taksitde tesviyesi kabul olunuyor ki taksit ile tesviye edenlerin yazıldıkları zaman (22) ve eserin onuncu cüzü intişar edince (22) kuruş ita etmeleri lazımdır. Taşradan abone içün (10) kuruş posta ücreti alınır.

Servet-i Fünun gazetesine bir senelik abone olmuş zevata yüzde on tenzilat vardır. Yeniden gazeteye bir senelik olmak şartıyla abone olacaklar ise yüzde on beş istifade edeceklerdir.

Abone Dersaadet içün Ağustosun otuzuncu gününe, taşra içün Eylül haftasına kadar kabul olunacak, ondan sonra cümlesi yüzde yirmi tezyid kılınarak eserin on cüzü neşr olununcaya kadar o yolda verilecek, badehu abone usulü külliyen kaldırılacakdır.

Bu nüshamızdan itibaren gazetemiz kendine mahsus olarak Paris'de iken yapdırdığım kağıda basılıyor, bundan sonra dahi daima bu kağıda basılarak o rengi dönüşdürülüp bir cildde bir kaç nevi kağıd numunesi göstermek garabetinden azade kalacakdır. Kağıd Fransızca musavver gazetelerin en birincilerinden olan (La Revue Illustre)'nin kullandığı nevidendir, ancak ondan biraz incedir. Tabiidir ki şimdiki rağbetimizin izdiyadını gördükçe kağıdımızın kalınlığını artdırarak (La Revue Illustre) derecesine getireceğiz.

Resimlerimize gelince şimdiye kadar basdığımız tesavirden memleketimiz manzaralarını irae edenden maadası hep Paris ve Almanya'dan, hatta Amerika'dan bilhassa celb olunuyor idi memleketimize aid bulunanlar ise 12, ve 13 adeddeki resimler gibi bir kaç tanesi müstesna olmak şartiyla Avrupa'da tahsil ile buraya gelmiş bir (fotoğravörer)e yapdırılıyordu. Ecnebi menazirini irae eden resimlerin ne derece nefis olduğunu elbette görüp teslim etmişinizdir, memleketimize aid olanlarda o derece

muvaffakiyet hasıl olamadığını görünce bir defa Avrupa'da iken ona da çare aradım. Gönderilecek bir fotoğrafın mümküm mertebe çabuk ele gelmesi içün Viyana'yı kurbiyyetinden dolayı sairlere tercih etdiğim cihetle ahiren orada iken Viyana'nın en meşhur resim fabrikatörüyle bir mukavele vücuda getirdim binaenaleyh bademe memleketimize aid tesavir dahi matlub vechile nefis bulunacak ise de o resimlerden buraya muvasalatdan sonra gönderdiklerim henüz yapılıp gelmemiş olduğundan resimlerin Viyana'da imal edilmişlerine bu haftalarda başlanamıyacakdır. Mamafih kalıpların burada imal edilenlerinde dahi ara sıra eser-i muvaffakiyet görülmekde olduğundan sermayemizin kısmen olsun memleketimizde kalmasını iltizam eyleyerek o gibi muvaffakiyet hasıl olmuş olanları da tabdan külliyen feragat etmeyeceğiz. Umarım ki bundan sonra kariin-i kiramın dahi gazetem hakkındaki rağbet ve teşviki edilen fedakarlık nisbetinde mütezaid olur.

Altı aylık abone olmuş zevatın abone müddeti 26. nüsha ile hitama erdiğinden nüshaların ahzinde inkitaa uğramamak içün hemen şimdiden tecdid etmeleri rica olunur.

Geçen hafta ilan edildiği üzere (Yer Altında Seyahat)ın yedinci forması pazartesi günü neşr edilmiş, bu pazartesi dahi sekizincisinin neşri mukerrer bulunmuşdur.

RESİMLERİMİZ

Kahire'nin etrafını sarmış olan kale kapularından Babü'n-nasr ile Babü'l-garaib'den çıkarsanız şimal-ı şarkide kumluk bir meydanda resmini derc etdiğimiz türbeyi görürsünüz. Bu türbe Mısır'ın ebniye-i atika-i meşhuresindendir. Kahire halkı beyninde "Kait Bey Türbesi" yahut "Hulefa Türbesi" derler. Fakat ikinci

suret-i tesmiye yalnışdır. Zira türbe derununda duvarlara yazılmış yazılar ebniyenin zaman-ı inşasıyla banilerini haber verir, oradan anlaşılıyor ki hulefa-yı Arabiyenin zamanında yapılmış şeylerden değildir. Resmini derc etdiğimiz türbe nevinden olarak Kahire ve civarında sekiz on kadar türbe ve cevami-i şerife daha vardır ki bunlarda El-hari, El-berkok, Eş-şeref, ve Kait Bey'dir. Nazar-ı kariine arz etdiğim resmin fotoğrafını evvelki sene beray-ı ziyaret-i Kahire'de iken almışdım, hakikaten ziyarete layıkdır.

Şayan-ı teessüf ahvaldendir ki ebniye-i atika-i...meşhureden olan balada isimlerini saydığım binaların cümlesi pek harab haldedir, külliyen metruk bulunuyor. Tamirine kalkışılmaması da mevcud mimarlardan kimsenin yeniden böyle bir bina inşasına değil tamirine bile cesaret edemediklerinden: Yalnız bani oldukları kum vadi derununda zairlerde şedid bir teessür hasıl etmeğe yarıyor.

ZEVAHİF-İ CESİME

Geçen haftaki nüshamızda derc etdiğimiz zevahif-i cesime "TRICERATOPS" triçeratops namı tahtında evvelce mevcud bulunan hayvanatdandır. Bunların boyları on metro yalnız başları iki metro uzunluğunda idi. Başları ön taraflarında köşe şeklinde bir burun ile müntehi olup gözlerinin üzerinde sivri bir çift boynuz mevcud idi ki bunlar en müdhiş alat-ı müdafaadandır. Bu boynuzlardan maada bir de burun üzerinden üçüncü bir boynuz görünürdü. Ağız uç tarafında kuş gagası gibi kareni bir gaga ile mücehhez olup gayetle keskin idi.

Bu hayvanlar dört pençeli idi. Vücudları azami bir nev elvah-ı techiziye ile mücehhez olup uçları sivri idi. Parmaklar pençelerle müsellah olduğu gibi dişleri dahi iki köklü idi.

Akilü'n-nebat olduklarından esliha-i tabiiyelerini akilü'l-lahm olan zevahif-i saireye müdafaa içün istimal ederlerdi.

CİVANAT-I GARİBE

Bugün sefahat-i hayatiyesi bir familya teşkil eden haşarat-ı müstakimeti'l-cenah ziyadesiyle müttesi ve yahud istihaleye duçar olmuş dört kanad ile mütemeyyizdir. Hele jene denilen çekirgelerde kanadlar muzika aletine tahavvül etmiş, adeta bir çift def gibi olup hayvanın tahavvülat-ı ruhiyesini yani ferahını dehşetini vesairesini izhara vesatet eder kulak delenlerde kanadlar vücudun beşde altısını açıkda bırakan uzuv haline girmişdir. Adi çekirgelerde kanadlar adeta müttesi ve vücudun nısfını setre kafi olup yukarı kanadları gışai ve çabucak kırılır halbuki alt kanadları yelpaze gibi olup uçları ya mavi veya kırmızı ve yahud opal rengindedir.

Müstakimetü'l-cenah kısmı hakkında mütalaa-güzarımız olan şu malumatdan sonra asıl maksada rücu edelim. Bu kısma dahil olan öyle hayvanat vardır ki teşkilat-ı vücudiyelerinde görülen garabet cihetiyle çocuklarca umacı diye telakki edilse sezadır. Resmi manzurumuz olan şu hayvan otuz santimetro uzunluğundadır. Bunlar taze mevad-ı nebatiye ile taayyüş eder, fakat çenelerinin zaafı hasebiyle nebatatın sert ve lifi ve hatti kısmına taarruz edemezler. Hiçbir hayvanı rencide edecek halde olmadıkları gibi yalnız mebhasü'l-hevamın kısmına dahil oldukları içün faidelidirler.

HEADINGS OF THE 22ND ISSUE:

1) Avrupa'da Ne Gördüm?
2) İstanbul Postası : İstanbul 8 Ağustos sene 1307

3) Birinci Mektup : Mayıs II, 1891

4) İkinci Mektup : 12 Temmuz 1891

5) Servet-i Fünun

6) Tarih-i Ticaretten

7) Resimlerimiz

8) Şuunat

9) (Milli Roman): Meşakk-ı Hayat

10) Şerait-i İştira

11) Bir Sefilenin Evrak-ı Metrukesi Yeraltında Seyahat

Romandaki resimlerden numune olarak mahrec.

Jul Vern'in eser-i telifi ve Ahmed İhsan Bey'in tercüme kerdesi ve gayet güzel olan bu romanın ecza-yı mutebakiyesi peyder pey çıkacakdır.

آوروپاده نه کوردم ؟

فرانسه ، انطقره ، بلجیقا ، هلمنك ، آلمانیا ، اسویچره ، ایتالیا ، اوستریا

احمد احسان بكك اخیراً وقوعبولان اوروپا سیاحتلرنده بالاده اسملری تعداد اولنان مملكتلرك پایتخت ومشهور شهرلرنده مشاهداتی محتوی اولهرق طبع ایدلمكده اولان اثر مهم ایلول ابتداسندن اعتباراً نشره باشلامه جقدر . احمد احسان بكك بو شهرلرده بالخاصه اعمال ایتدیردیكی نفیس رسملر وبری سطحی دیكری تفصیلاتی ایكی خریطه ایله مزین بو اثرك قاچ فورمتشكل اولهجغی هنوز معلوم دكلدر . بناء علیه شوقدر فورمهدن تشكل ایدهجك شو قدر رسمی حاوی اولهجقدر دیه برعدد قابل اولهمیور . مع مافیه آبونه اصولندن استفاده ایدهجكلرك جهت نفعی بوزمامق اوزره آتیدهكی قرار اتخاذ اولنمشدر :

قرق غروش ویروب بر آبونه سندی الان ذاته الی بش غروشلق بر مقبوض ایله اوقدر غروشاق نسخه ویریلهجكدر . شو مبلغدن دخی زیاده طوناریسه اوندن صكره چیقهجق جزؤلر قرقر پاره فیاتله اعطا اولنهجقدر . تكمیل كتاب فرض اولهرق مقبوض بدلندن یعنی الی بش غروشدن دون اولورسه متباقیسی كرك نقداً كرك بشسقه كتاب شكلنده اعاده قلنهجقدر . برده سنه اولمق اوزره آبونه بدلنك ایكی تقسیطده تسویهسی قبول اولنیورکه تقسیط ایله تسویه ایدنلرك یازلدقلری زمان (٢٢) و اثرك اون جزؤی انتشار ایدنجه (٢٢) غروش اعطا ایتملری لازمدر . طشرهدن آبونه ایچون (١٠) غروش پوسته اجرتی آلنیر .

ثروت فنون غزتهسنه برسنهلك آبونه اولمش ذواته یوزده اون تنزیلات واردر . یكیدن غزتهیه برسنهلك اولمق شرطیله اولهجقلرایسه یوزده اونبش استفاده ایده جكلردر .

آبونه درسعادت ایچون آغستوسك اوتوزنجی كونندن . طشره ایچون ایلول هفتهسنه قدر قبول اولنه اوندن صكره جلهسی یوزده یكرمی تزیید قلنهرق اثرك اون جزؤی نشراولنجهیه قدر اویولده ویریلهجك بو آبونه اصولی كلیاً قالدیریلهجقدر .

بونسخه مزدن اعتباراً غزتهمز كندیسنه مخصوص اولهرق پارسده ایكن پاریز دیغم كاغده باصیلیور . بوندن صكره دخی دائما بوكاغده باصیلهرق اورنكی دكشدیریلوب برجلدده برقاچ نوع كاغد نمونهسی كوسترمك غرابتدن ازاده قالهجقدر . كاغد فرانسزجه مصور غزتهلرك الك برنجیلرندن اولان (لاره ووه اللوستره) نك قوللاندیغی نوعدندر . انجق اوندن برآز اینجهدر . طبیعدر كه شمدیكی رغبتمزك ازدیادینی كوردكجه كاغدمزك قالینلغنی آرتدیره رق (لاره ووه اللوستره) درجهسنه كتیره جكز .

رسملریمزه كلنجه شمدیه قدر باصه یغمز تصاویردن مملكتمز منظرهلرینی ارائه ایدندن ماعداسی هپ پارس والمانیادن ، حتی آمریقادن بالخاصه جلب اولنیور ایدی مملكتمزه عائد بولنانلر ایسه ١٢ ، و ١٣ عددهكی رسملركی برقاچ دانهسی مستثنا اولمق شرطیله اوروپاده تحصیل ایله بورایه كتش بر (فوطوغرافووور) ، یاپدیریلیوردی . اجنبی مناظرینی ارائه ایدن رسملرك نهدرجه نفیس اولدیغنی البته كوروب تسلیم ایتمكدرلر . مملكتمزه عائد اولانلردهده اودرجه موفقیت حاصل اولهمدیغنی كورنجه بودفعه اوروپاده ایكن اوكاده جاره آرادم . كوندریلهجك برفوطوغرافك ممكن مرتبه جابوق الهكسی ایچون ویانه یی قریبتدن دولایی سائرلرینه ترجیح ایتدیكم جهتله اخیراً اوراده ایكن ویانهنك الك مشهوررسم فابریقهطوریله بر مقاوله وجوده كتیردم بناءً علیه بعدما مملكتمزه عائد تصاویر دخی مطلوب وجهله نفیس بولنهجق ایسهده اورسملردن بورایه مواصلتدن صكره كوندردكلرم هنوز پاپیلوب كلمامش اولدیغندن رسملرك ویانه ده اعمال ایدلمشلرینه بوهفتهلرده باشلانهمیهجقدر . مع مافیه قالیلرك بوراده اعمال ایدیلانلرلده دخی آره صره اثر موفقیت كورلمكده اولدیغ سرمایه مزك قسماً اولسون مملكتمزه قالمسی التزام ایلیهرك اوكبی موفقیت حاصل اولمش اولنلری ده طبعدن كلیاً فراغت ایدجكز . اومارمكه بوندن صكره قارئین ملك دخی غزتهمز حقندهكی رغبت وتشویقلرینی ایدیلن فداكارلق نسبتنده متزاید اولوب

آلتی آیلق آبونه اولمش اولنلرك آبونه مدتی ٢٦ نجی نسخه ایله خاتمه بولمقده اولدیغندن نسخهلرك اخذندن انقطاعلرینه اوغرامامق ایچون همان شمدیدن تجدید ایتملری رجا اولنور .

كچن هفته اعلان ایدلدیكی اوزره (برآلتنده سیاحت) ك یدنجی فورمه ایله بازار ایرتسی كونی نشر ایدلمش ، بو ایرتسی دخی سكز نجیسنك نشری مقرر بولنمشدر .

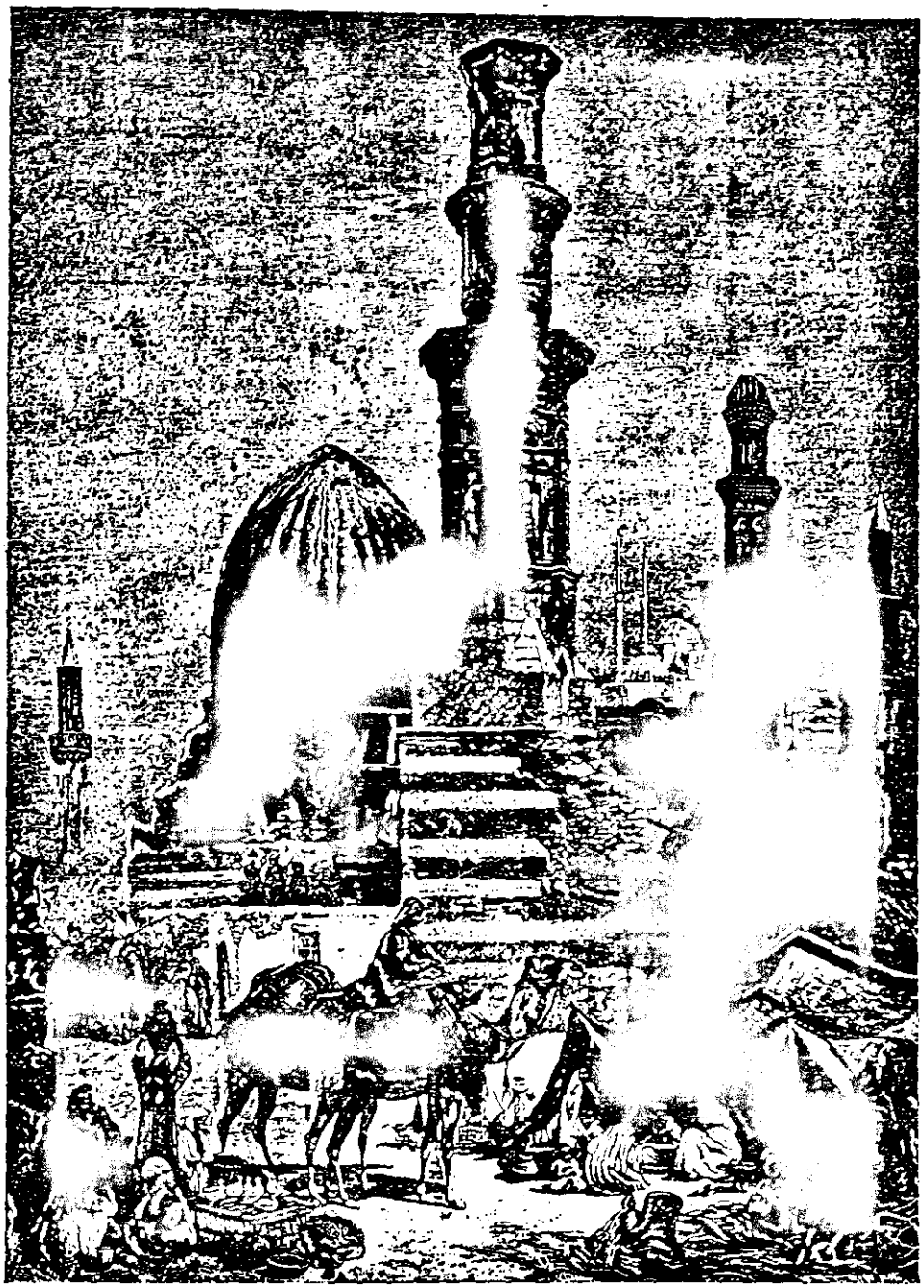

قاهره ده ابنیهٔ عتیقه دن برجامع

امضاسز اولان ماعدا مقالات مدیر مسئولکدر

استانبول ۸ اغستوس سنه ۱۳۰۷

وانی کوریندیکم اوطوردم. یغمی سزه غالبا برکره سویلمش ایدم. چوجقلقدن بری وقتی قسم اعظم اعتباریله وراده کیردیکم ایچون محله‌می پك سو دیکمی طن ایدرسم اوسو زیمه علاوه ایتمشیدم. بازار ایرتسی کونی صباحلین اوروپادن بنی کتیرن واپور نظر ربا بوغاز زیبزده قوسلر تشکیل ایدرك کویمك اوکندن کچرکن بیوك سونجله برسیرینه دالمشیدم. کوزم، کویك یاصلاندیغی طاغك تپه‌سنده غایت کوزل دوران بر نقطه‌یه ایلشدی. «چیقارم آ!» دیدم. جمعه کونی ده ایلك ایشم اورایه طیرمانق اولدی.

∴ دیدیکم نقطه بوغاز ایچنك الك مرتفع طاغلرندن «ایجادیه» نك ذروه‌سی در. کوکلم آچیقلق کورمك، بوغاز ایچنك منظره‌سندن حقیله استفاده ایتمك استدکجه اولدی اورایه چیقاردم. هرطرفدن واسع منظره‌لی. مناسب موقعلی بر بوراسنی بولوردم. واقعا اوج طرف اعتباریله نظرك افق واسع ولطیفه مالك اولمسی جاملیجه کبی، برده دیدیکم برده کوریلور. هم ادعاده ایده‌بیلیرم که «فستقلی» ذروه‌سنك منظره‌سی. موقعنك بوغاز

ایچی اورتهسنده اولمسندن ناشی جاملیجه. دن‌ده ایدر. یالکز قصوری سطح مائللرینی ستر ایدن یوقوشلرك چوقاق اورمانلق اولمامسنده قالیر. بو ادعامی برابریمه آلوب اورایه کوتوردکلریمك چوغی تسلیم ایتمشدر. ایچکزده بدایع طبیعیه مشتاق وارسه اورایه چیقسون. ایچه اومیورم که سوزیمه کلیر.

∴ واپوردہ ویردیکم سوزی طوتدم دیدم آ. فستقلی یه برسنه‌در چیقمامشدم. سیاحتدن عودت حسیله خوش آمدی رسمنی برده اوده ایفایه کلش مطبعه ارقداشلرینی آلوب جمعه کونی کونش دوغار ایکن ایتجادیه‌نك یولنی طوتدق. فستقلی‌یه بش آلتی یولدن کیدیلیر. بزم ایچون الك قیصه‌سی وانی کوپی قره‌غولنك یانندهکی قورولق یولندن اوزانوب کیتمك ایدی. اویوله دالدق: زمانی ارکن انتخاب ایتمك ده کونشك حرارتندن بیزار اولدیغی ایچون ایدی. هریوقوش باشنده کوزیمزك اوکنه چیقان لطیف منظره‌یی سیر ایدرك یاریم ساعت سورن بر مدت ظرفنده یانغین طوپلرینك موضوع اولدیغی محله واردق.

∴ بعضاً هفته‌ده برقاچ دفعه‌لر آتلدیغنی کمال مأیوسیتله دویدیکز او یانغین طوپلری اشته بوراده دورر. طوپلرك بری فستقلی ذروه‌سنك برآز اشاغیسنده وجنوبنده‌در. طوپلرك یانندهکی مدور ساری قوله دخی بایزید قوله‌سی دائمی ترصد التنده طوتان باباجان عسکرلره اقامتکاهدر. هرنه‌وقت اورایه چیقارسه‌کز، مترصدلرك کندیلرینی زیارته کلنلره قارشی کوسترمکی اعتیاد ایتمدکلری متبسم سیمایی، دوستانه سلامی آلیرسکز. یانلرینه صوقولورسه‌کز سزه صو اکرام ایدرلر، سؤال صورارسه‌کز وظیفه‌لری حقنده برچوق ده تفصیلات ویررلر؛ فقط خبر ویرمیم‌که صوبی، جوابی توبت یرنده النده دوربین ایله دوراندن آله‌مزسکز.

∴ بایزید قوله‌سنك مترصدلرینه کویمك خلقی «قومشو» نظریله باقار. یزده قومشوبی سلاملیوب اصل منزل مقصوده وارمق ایچون صوله دوندك. ذروه‌ده منتظم فستق اغاجلری دیکلمش اولمسی اورایه «فستقلی» نامنی ویرر. زمینی‌ده تسویه اولنوب مربع شکلده بر میدانجق حالنه کتیرلمش، اطرافنه سدلر یاپلمشدر. حتی اورته یرده برده خرابه جك کوررسکز.

∴ شوسده ایاق باصدیکزمی، قره دکزدن قوپوپ کلن صاف روزکار آلکزی اوقشار، جکرلرکزده راحتلق دویارسکز کوزلریکز خارق‌العاده برمنظره قارشیسنده قالیر. هردفعه‌سنده اولدیغی کبی جمعه کونی لطافتك مبهوتی اولهرق ایری فستق اغاجلرندن برینك دیبنه اوطوردق. یکی طوغمش کونشك ضیاسنه مستغرق اولهرق سیره دالوب نظریمزی تلذیذ ایتدك. بن‌ده کوردکلرم ایله مقایسه ایتدم. ارقداشلریمه اسوبجره‌دهکی حیاتمی برآز اکلاتدم. اوحیاتی یازدیغم کتاب ایله سزلدم. نظرکزه عرض ایده‌جکم ایچون بوراده اوزاتمق استمم. یالکز دیرم که اره‌صره، «بللنمش» سیر یرلرینی براقوب مملکتمزك شویله لطیف موقعلرینه دوشرسه‌کز تجدد منظره ایله متلذذ اولورسکز، آسوده‌کی حالدن استفاده ایلرسکز. بلکه‌ده سزه شو سطرلری یازمرق دلالت ایدنه قارشی اوقاجق بر حسن ممنونیت حاصل ایدرسکز.

∴ زمان غیبوبتمده چیقان نسخه‌لرك پوسته قسملرینی شویله برکوزدن کچیردم؛ کوردمکه سزه استانبول سیر یرلرینك جمله‌سندن بحث ایتمشلر، اونك ایچون ایجادیه زیارتندن صکره، ساعت یدی‌بی بولوب‌ده کیتدیکمز حنکار صوبیندن بحث ایتمکی فضله بولدم. فقط شوقدرینی سویلیه‌جکم؛ ماشاالله بو سنه صولر زوارینك عددی جوغالمش اولمالی‌که توزلی یول دنیلن طریق یوللی توز حالنه کیرمش!

شکایت ایده‌جك شی کوز دولدیرر توزی برطرفه براقدیغمز کبی خدمت عمومیه‌یه حصر وجود ایتمش اولا پرواسزلغیدر. مثلا الدیغی کوند زوار سایه‌سنده تأمین ایتمش حنکار خدمتکارلری: «یکی دیدك آ!..» چوق اولیورسکز!». «ای جانم تکدیر آمیز جوابی ویرمکده اصلا چکمیورلر! کیدنلرك راحتی ایچون ا یاره بولنمشو «تکلیفسزلر» دوشونیو بعض صبرسز مشتاق تنزه چیقارده شیسنده کینك آغزندن دوکمکی معتاد پرواسز سوزلری چیقدیغی دلیکه ط بلکه‌ده کوزل یرلشمون دیه اوزرینه «سلهٔ خدا» قوندیرر! ذاتاً خ عمومیه‌یه حصر وجود ایتمشلرك وظیفه‌دن خارجه چیقمسی هپ ا زیارتك زیاده «نزاکت» قاعده‌سنه ر سکوتندن تولد ایدر بر محذوردر. خصوصده غازینو صاحبنك نظر د جلبندن زیاده ارباب تنزهی «تکلیف لره قارشی براز «نزاکتسز» داورانم دعوت کافیدر.

آفریقای جنوبیده امید بر بولنان افاضل علمای اسلامیه‌دن فض احمد عطا الله افندی حضرتلری طرف آنیده‌کی ایکی مکتوبی جزؤی فاصله دست افتخاره آلدق عیناً درج ایلیورز

برنجی مکتوب

مایس ١١ ١٨٩١

مکتوبمك زینده مندرج اولدقه آ غزته‌کزك تکمیل نسخه‌لریدرده برسنه‌لك آبو فیماتنی حاوی بر ورقیاره کوندرمکله مر طرفمدن ذاتکزه بر خدمت مخصوصه اولمق آفریقای جنوبی اهالیسنك مختلف عرقل بر قطعه فتوغرافلرینی تقدیم ایده‌جك آندن بشقه بر طاقم مواد نافعه دخی یازه غزته‌کزده درج اولنمق شرفنی احراز ا

درسعادت قارئینجه اهمیتدار عادیجه قابل صانیرم .

احمد عطا الله

ایکنجی مکتوب

۱۳ تموز ۱۸۹۱

گچه شهر مایسك اوده یازمه بر مکتوب تقدیم ایتمه دیمصور غزته نشر ایتمکلکزدن طولایی عهدهٔ عاجزانه اصابت ایدن تبریکاتی کمال مفخرتله یاد ایتمشدم . افریقای جنوبی اقالیمنك مختلف عروقی اراءٔ ایدن بر طاقم فطوغرافلرك استانبول ضلغنه اهمیت ایله تلقی اولنمسیه بر طاقم نافع بیانات کوندرمکلکم . تأسف ایدرمکه اوده بر مایسی تاریخیله کوندردیکم مکتوبمك طرفی اوزدی ثروت فنونه یازیلمسیه ایکنجی فصله مصور جریده یازلمسه اولیفندن مکتوبك یکزه وصول بولدیغی اکلاشیلیور . قصر عالیده بو سرسوده طولایی عفو یکزی تمنی ایدر وغزتکزك بر نسخه سیله بر سنه لك آبونمانه بهاسنی بلدیرمکزی تکرار رجا ایدرم .

کوندردیکمك نسخه لرك بنجی نسخه دن اعتباراً اولمسی مستلزمدر . دونه طریقه غزتهسنده ثروت فنونك اوده ایکنجیسنه قدر ایدرولدیکنی کورمز اول درجه محظوظ اولدمکه تعریفی بابه غیر قابلدر . بوخصوصده بالخاصه عرصه تبریك ودعای دوام ایدرم غزتهلی ارساله استعجال ایدیکزدن بولطرفده بولنانلره اعلام قادراشلرمزده چابوقجه مستفید وممنون سرور اولسونلر .

احمد عطا الله

ثروت فنون

فضیلتلو احمد عطا الله افندی حضرتلرینك شو ایکی قطعه مکتوبنی دست احترام اطلقده مفتخرز . کشیدهٔ آیدوجه مکتوبده عرصه تشکر ویرمه مقتضیدر دیه یازمه مقتضیدر کبی بوراده دخی علناً بیانه محلیت ایدرز . فوطوغرافلری الدیغمز کبی ستوندیمز اوزره کچیرهجکمز آشکاردر .

واقعا مشار الیهك مکتوبلرنده بر نجیسی دیکری قطعه دولایی براز تأخیرله واصل اولمسیه ایکنجیسی ایسه سرخوش احمد افندی بك اوزون یازمه عودتنده اوچ بسه کوره اول آزه کلمسیه ایدی . بناءعلیه انکلیزجه اولمه بو مکتوبلری ترجمه ایدرك آنجق بو نسخه یه درج ایلیه بیلدك .

تاریخ تجارتنده

مابعد

چینك ایکی ، تیبتك وموغولستانك مسکی ، راوندی ، تنکاری ، یشمی ، ترکستانك بغدایی ، میوه لری ، مشینلری ، کورکلری ، قیا طوزی ، جبال قریبه نك کموشی ، دمیری ، باقری ، آرسینیقی ، قورشونی ، بلاد مذکوره دن اعمال ایدیلن کتن ، یونك ، یاموق ، ابریشم منسوجات ایله هنددن جلب ایدیلن بهارات ، احجار ذیقیم ، اسلحه ، منسوجات بلاد جسیمهٔ مذکوره نك پازارلرنده مبادله ایدیلیر ، کاروان سرایلرنده بتون جهانك تجارینه تصادف اولنور .

چین ایله اولان مناسبات تجاریه یك دوستانه ایدی . باشلوجه یولاری جنوبده بلخدن خته کیدن ومسك تجارتنه منحصر اولان یول ایله ترکستانی کاشغره ربط ایدن طریق اولوب شمالده دخی تیان شان وهوا . نغهو طریقلریدر . عربلریز ، چوحه ، کچه ، خالی باقره عائد اشیا صاتارلر ومقابلنده ابریشم ، کاغد ، چای ، پورسان واشیای منقوره آلیرلردی . عربلر آسیا کبی واسع بر مخزن تجارتك صاحبی اولدقلرندن ملل متمدنه ایله تجارتلرینی تحدید ایتمیوب وولغا نهری جوارنده بولنان باشلدلر ایله ده تجارت ایدرلردی .

چین تجارتی بالخاصه طرق بحریه ایله اجرا ایدیلیردی . مزه پوتامیا قطعه سنك انتپوسی بصره ، ایرانك هرمز بلده لری ایدی . سواحل تعقیب ایده رك کیدن عربلر بعده انکیلره جیقمشلردر . مالابار آطه لرنده قومالیا آطه سی هند تجارتنك باقه سی حکمنده ایدی . مالدیو آطه لرندن ایپ ، خلاط سیلان آطه سندن طارچین ، هند ستان جوزی . اینجو واحجار ذیقیم آلدقلری کبی قورو ماندل سواحلندن دخی کافوری وبنبه زار الیرلر . مقابلنده کورك ، آلتون ویررلردی . عربلر بونا نیلرك ومصریلرك توسیع ایلدکاری حدود تجارتی کچمشلر حتی هند وچینی وصوند آطه لرینه کیتمشلردی .

عربلر معاملات تجاریه ده ادخالات رسومی اولمق اوزره یوزده اوتوز الیرلردی . چیندن الدقلری اشیا کهربا ، فیل دیشی وبوکا عائد اشیا ایدی .

عربلر آفریقاده باشلوجه قطعهٔ مصریه ایله تجارت ایدرلردی .

آفریقانك خاصلاتی اسیر ، فیل دیشی ، آلتون ، باغه ، کهربا ، قیلان دریسی ، بالمومی ، بال ، آت کبی شیلر اولوب مصرك ثروت زراعیه وصناعیه سی ومعدن اوجاقلری مبادلانده شایان اهمیت اولانلردر . قاهره نك ثروتی پازارلرینك وسعتی ، کاربان سرایلرینك عددی یك زیاده اولدیغی کبی نیل اوزرنده کی سیر سفائن اکمال ایدلش ، دمیاط لیمانی بر زمانلر شرقك اك بیوك تجارتکاهی اولان اسکندریه ایله رقابت ایتمشدر .

بوندن اکلاشیلیورکه عربلرك زمانده آفریقانك نائل اولدیغی درجهٔ تجارت یك عظیمدر . قوم مذکورك اوروپا ایله ایتدکلری تجارت اسپانیا تاریخ تجارتنده تفصیل ایدیلهجکدر .

احمد راسم

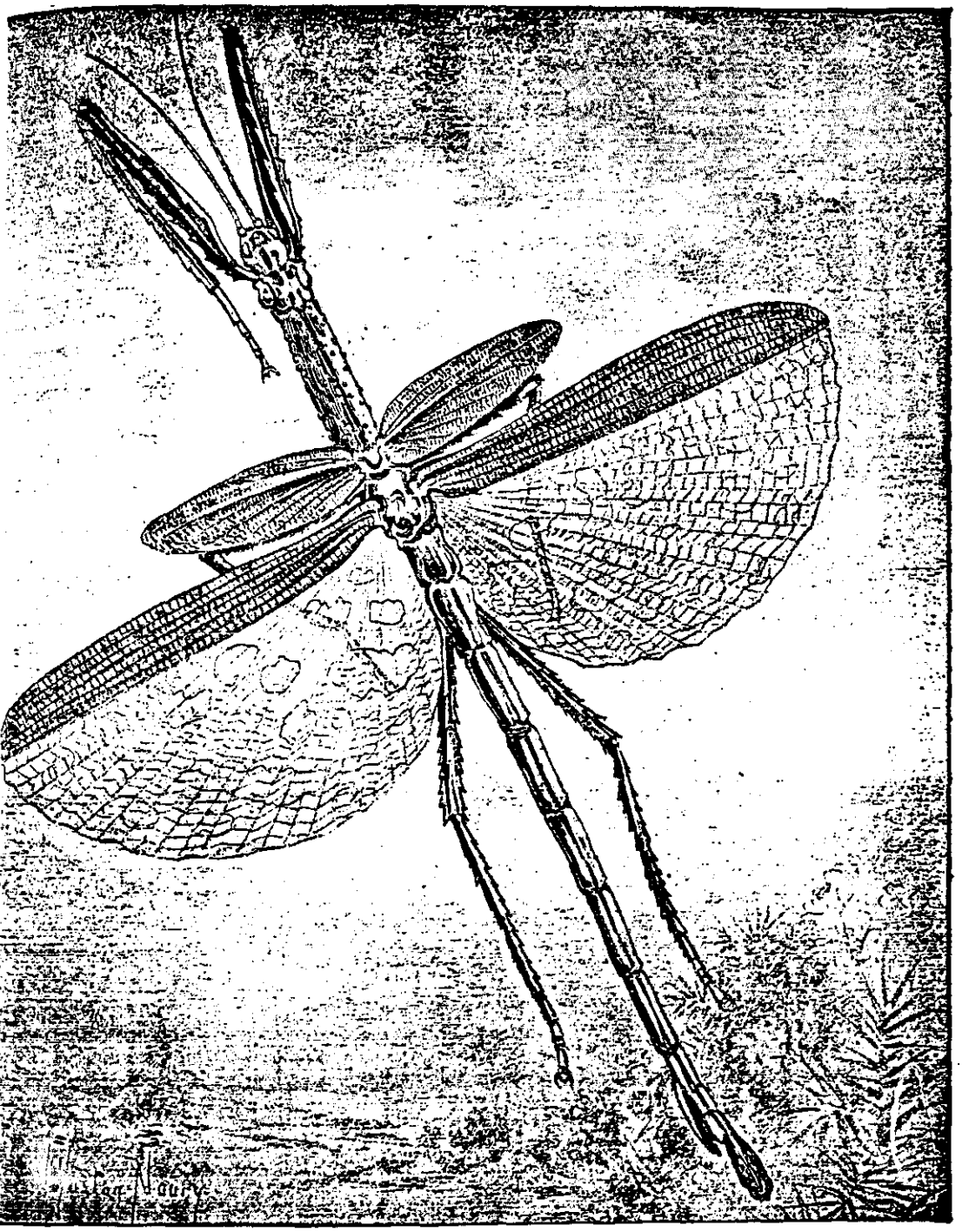

اوماجی کله بك

قاهره‌نك اطرافی صارمش اولان قلعه قپولرندن باب‌النصر ایله باب‌الفراشدن جیقارسه‌کز شمال شرقیده قوملق بر میداندە رسمی درج ایتدیکمز تربه‌یی کوررسکز . بو تربه مصرك ابنیهٔ عتیقهٔ مشهوره‌سندندر . قاهره خلقی بیتنده « قائت بك تربه‌سی » یاخود « خلفا تربه‌سی » دیرلر . فقط ایکنجی صورت تسمیه یاکلشدر ، زیرا تربه درونده دیوارلرە یازلمش یازیلر ابنیه‌نك زمان انشاسیله بانیلرینی خبرویرر . اورادن اکلاشیلیرکه خلفای عربیه زمانیده یاپلدش شیلردن دکلدر . رسمی درج ایتدیکمز تربه نوعندن اولەرق قاهره وجوارنده سکز اون قدر تربه شریفه‌دها واردرکه بونلرده البرقوق ، الاشرف ، وقائت بك

نظر قارئینه عرض ایتدیکم فوطوغرافی اولکی سنه برا قاهره‌ده ایکن آلمشیدم ، حقی لایقدر .

شایان تأسف احوالدندرکه

کراز خرسنوی — بر تابلو

مشهور ومدن اولان بالاده اسملرینی صایدیغم بنالرك جمله‌سی یك خراب حالده‌در . کلیا متروك بولنیور . تعمیرینه قالقشلمامسی‌ده موجود معمارلردن کیمه‌نك یکیدن بویله بر بنا انشاسنه دکل تعمیرینه بیله جسارت ایده‌مدکلرندندر : یالکز بانی اولدقلری قوم وادی درونده زائزلرده شدید بر تأثر حاصل ایتمکه یارایور .

زواحف جسیمه

کچن هفته‌کی نسخه‌مزده درج ایتدیکمز زواحف جسیمه Triceratops تری‌چراتوپس نامی تحتنده اوچ موجود بولنان حیواناتدندر . بونلرك بویلری اون متره ویالکز باشلری ایکی متره اوزونلقنده ایدی . باشلری اولك طرفلرنده کوشه شکلنده بروزون ایله منتهی اولوب کوزلری بینك اوزرنده سیوری بر جفت بوینوز موجود ایدیکه بونلرك مدهش آلات مدافعه‌دندر . بو بوینوزلردن ماعدا برده برون اوزرندن اوچنجی بر بوینوز کور - ینردی . آغز اوچ طرفنده قوش غاغه‌سی کبی قرنی برغاغه ایله مجهز اولوب غایتله کسکین ایدی .

بو حیوانلر درت پنچه‌لی ایدی . وجودلری عظامی بر نوع الواح تجهیزیه ایله مجهز اولوب اوجلری سیوری ایدی . پارماقلر پنچه‌لرله مسلح اولدیغی کبی دیشلری دخی ایکی کوکلی ایدی .

آکل‌النبات اولدقلرندن اسلحهٔ طبیعیه لرینی آکل‌اللحم اولان زواحف سائره مدافعه ایچون استعمال ایدرلردی .

حیوانات غریبه

بوکون صفحات حیاتیه‌می بر فاملیا تشکیل ایدن حشرات مستقیم‌الجناح زیاده - سیله متسع وباخود استحاله‌یه دوچار اولمش درت قساد ایله متمیزدر . هله ژمنه دنیان چکرکه‌لرده قسادلر موزیقه آلتنه تحول ایتمش . عادتا بر جفت دف کبی اولوب حیوانك تحولات روحیه‌سی یعنی فرحنی دهشتی وسائره‌سنی اظهاره وساطت ایدر قولاق دلنلرده قنادلر وجودك بشده آلتیسنی آچیقده براقان عضو حالنه کیر - مشدر . عادی چکرکه‌لرده قنادلر عادتا متسع ووجودك نصفی ستره کافی اولوب یوقاری قنادلری غشائی وچابوجق قیریلیر حال بوکه آلت قنادلری پاپازه کبی اولوب اوجلری یاماوی ویا قرمزی ویاخود اوپال رنکنده‌در .

مستقیم‌الجناح قسمی حقنده مطالعه کذارمز اولان شو معلوماتدن صکره اصل مقصده رجوع ایده‌لم . بو قسمه داخل اولان اویله حیوانات واردرکه تشکلات وجودیه لرنده کوریان غرابت جهتیله چوجقلرجه اوماجی دیه تلقی ایدلسه سزادر . رسمی منظورمز اولان شو حیوان اوتوز سانتیمتره اوزونلقنده‌در . بونلر تازه موادنباتیه ایله تعیش ایدر . فقط چکه‌لرینك ضعفی حسیله نباتاتك سرت ولیفی وخطی قسمنه تعرض ایده‌مزلر . هیچ بر حیوانی رنجیده ایده‌جك حالده اولدقلری کبی یالکز مبحث الهوام قسمنه داخل اولدقلری ایچون فائده‌لیدرلر .

شئونات

∴ لوندره‌ده مانش دکزینك التدن کچه‌جك تونلك تأسیسنه طالب اولان ذات طرفندن انشاسی آرزو اولنان زرایفل قوله سنك لوندره قریشده (دامیه‌لی) ده یاپلمسنه قرار ویرلمشدر . بو قوله اولا ١٧٤ قدم مرتفع بر زمین اوزرینه قوریله‌جق و (ایفل) دن ١٦ متره مرتفع بولنه‌جق ایمش .

∴ آمریقا غزته جیلرندن بریسی اصحاب ثروتدن برقاچ ذاته مراجعتله ثروت مکتسبه‌لرینی استحصال خصوصنده غزته ایله اعلاناتك فائده‌سی اولوب اولمدیغنی صورمش وشو جوابلری آلمشدر :

« فائده‌لی اشیا کز اولدیغنی اعلان « ایتمزسه کز عالم نصل اکلارده کلیر سزدن « آلیر یا ؟ (واندر بیلد)

« ثروت عظیمه‌می دوامل
« سایه‌سنده قازاندم (بو
« طریق ثروت مطبوعات ر
« آره‌سندن کچر . (بارن
« دواملی ومکرر اعلانلر مال
« ثروته بی صاحب ایتدی (س
« اولادم ایشنی اعلان م
« ایدنلرله کور . اصلا غائب ایتز
(فرانقل

آرتق بوندن صکره مطبوعا
تجارت وثروت اولدیغی انکار اولنه

∴ انکلیز مربیلرندن ر
جوجقلرك نشو ونماسنی تعیین و
ایچون بویلرینی اولچمکدن بشقه
میزان اوله‌مز دیسور وتحت ادار
اولان مکتبده بواصول سایه‌سند
نتیجه‌لر حاصل ایلدیکنی علاوه ای

∴ شایان تأسف احوا
لوندره‌ده خش کیندکجه تزاید
مع‌مافیه شایان حیرت حالاتندرکه
اداره‌سی حالا بونلرك وجودینی
تصدیق ایلمیور . . صوك استا
کوریلیورکه فاحشه‌لرك عددی یك
لشمش وبونلردن سرخوشلق
سؤ حرکات ایله توقیف اولنان .
عددینك ٨٠٠ ی خدمتجی ، ق
مغازه ایشجیسی اولدیغی ایجلر
دانه‌سنك اون‌باشنده ایکن باشدن
لدیغی ، ٣٦ سنك اون ایکی باش
١٠٤ تك اون دردنده ، ٣٥٨ بشلی
بشنده ، ١١٩٢ سنك اون التی
وقصورینك‌ده مختلف سنلرده ایکن
ابدلدیکی اکلاشلمشدر . ش
آکلاشیلیورکه قادینلرك الزیاده‌سن غ
١٦ ایله ١٨ اره‌سی‌در . دها آچی
کندینی فحشه ویرن قادینلرك مدت
لوندره‌ده اوچ سنه آلتی هفته‌ی
ایلیه‌مامکده‌در ! مدنیت !

∴ قطب شمالینك مجهول م
کشف ایلمك اوزره اوسترالیانك
قسمنده بر بیوك جمعیت سیاحیه ت
ایتمشدر .

« ملی رومان »

مشاق حیات

مابعد

بوقادین اختیارجه برخاتم اولوب یوزندن برنوع علامت اصالت نمایان اولیوردی . چهره‌سنده برحزن درونی یه دلالت ایدن آثار تألم کورینیور . حتی دوداقلرینك نیتره‌سی دخی تهورینی آکلاتیوردی . قادین بوخاتمی کوزدیکی دقیقه‌دن بری مدافعات لازمه‌سنی حاضر لامقله اشتغال ایده‌رك وقوع بوله‌جق هر درلو تهاجم دلیرانه مقاومت ایتمکی ایستیوردی . ایکیسنك‌ده نظری بر برینه مصادف اولدیغی آنده مسافر سوزه باشلایه‌رق :

— بوآقشام قردشم ایله یمك کزده وقوع بولان ما - جرایی ایشتدم . بورایه قدر کلیشم سزك ایچون دکل فاملیامز آره‌سنه کیره‌جك برودتی قالدیرمق ایچوندر . درت بش سنه‌دن بری کچیندیککز حالده شمدی بردن بره آیرلمکزه نه سبب اولهبیلیر ؟

دیدی . قادین ، کوروجه‌سنك بوسوزلرینی کمال اهمیتله دیکله‌یرك دیدی که :

— سبب آرایورسه‌کز بنم . زیرا قوجه‌مدن حظ ایتمیورم .

— حظ ایتمیور میسکز ؟

— اوت . چونکه بن آنی سوه میه‌جکم .

— البته . سز کوزل قوجه ایسترسه‌کز .

— بك‌ده کوزل اولسون امابرازده کوزی قورقوتمسون .

— بکی قزم اما سن آنك عموجه‌سنك قیزیسك .

یزدن‌ده بتون بتون آیریلیرسه‌ك یالکز باشکه نه پیارسك ؟

— اوراسنی بن دوشونورم .

— حال بوکه بك کنجسك .

— کنج اولمقله . کنجلر محافظهٔ عصمته یالکز باشنه مقتدر اولهمازمی ؟

— اولور اما آلدانملریده اودرجه‌ده قولای اولور . کل سن بوفکردن واز کچ . عقلکی باشکه طوپلا .

— آرتق ممکن اولهماز .

— بوحالده اوك اشیاسنی وسائرسنی تسلیم ایتمکلکك لازم کلیور .

— بوسوز کزدن اودن چیقمقلغم آکلاشیلیور . بکی چیقارم . بن ذاتاً بونلرك جمله‌سنی دوشوندمده آیرلمق آرزو ایلدم . دیدی . درحال اوطه‌دن طیشاریه چیقه‌رق یوقاری اوطه‌یه کیتدی . صندوقدن چارشافی وسائر لوازم استاریه‌یی چیقاره‌رق کیندی . صفه‌ده آصیلی اولان شمسیه‌سنی الله آله‌رق آشاغیه ایندی .

برطور آمرانه ایله خطاب ایده‌رك :

— سزده بنم صندوقمی وسائر اشیامی خبر بوللایه جغم آدمله کوندەررسکز . اللهه اصمارلادق دیدی . حیزله مردیوندن ایندی . قپویی آچوب فیرلادی .

قپودن طیشاریه چیقدیغی زمان بینی آتش ایچنده یانیوردی . اقشامایین هنوز ناز واعزاز ایله خانه‌سنده مقیم ایکن صباحلین نازکانه برصورتله طرد ایدیلیشی کوجنه کیتدی . حتی بوزی کوزی قب قرمزی کسیلەرك سوقاغك روزکارلریله تسکین غلیانه چالیشیوردی . دیزلرنده برضعف غریب پیدا اولدی . بوآنه‌قدر اوزرنده نکهبان معیشتی اولان بروجودك آکسیلمه‌سی آنی براز دوچار دهشت ایلدی . فقط استقبال آمالنه هنوز انظار مغرورانه‌ایله باقدیغندن اودهشت فکریه‌یی یواش یواش تعدیل ایده‌رك استاسیونه قدر کلدی . شمندوفرك آواز تیزی تفکراتنده برانقطاع حصوله کتیردی ایسه‌ده ذهنی اویله اولور اولماز مشاغل خارجیه ایله متأثر اولهجق درجه‌ده مشغول اولدیغندن واغونه آتلاز آتلامازینه ملاحظات اولیه‌سنه طالدی . اوکچه‌دن برحرکت بعثیه ایله یورین او محصول ذکای بشر عسکرلری سرعت عضیه‌سیله کندینی سوروکلیوب کوتوردکچه انظار غریبانه‌سی درت سنه‌دن بری اوطور دیغی قریه‌یی وداعلر ایدرجه‌سنه تماشایه باشلادی خانه‌سنك زمان زمان منظوری اولان اوست اوطه‌لری ، مناوی پرده‌لری پرازسکره چشم دقتی اوکنده خفیف سیسلر ایچنده قالدی . برقاچ دقیقه کچر کچمز منظرندن نهان اولدی . اووقت کویك مناظر سریعه‌سنه طالدی . شواحوال متوالیه حس ووجدانینده برطاقم علامات تأثر ابداع ایده‌رك برمدت ایچون کوزلرینی یاشلاندی . غریب دکیلدرکه شمندوفرك استقامت حرکتی آنی قریه‌دن تبعید ایتدیکی حالده دماغی حالا سوقافلرنده کزمك ، احبا واودا ایله کوروشمك ، آقشام اوستی خانه‌سنك اوکنده‌کی چایره چیقمق ، ساعت یارملره قدر قیرلرده تنزه ایتمك ، طعامی متعاقب دکز کنارینه قدر کیده‌رك کوندزك متاعب خفیفه‌سنی تعدیل ایلهمك ، خانه‌سنده حر ومستقل اولدیغنی دوشونمك ایله اشتغال ایدییوردی . فقط قوجه‌سنك چهرهٔ باردینی کورمك ملاحظه‌سی وارد خاطری اولور اولماز درحال خون غلیان پروری اعتداله یوز طوتدی . نفسی اوکنده برزماندن بری اوغرادیغی تذلیلات ذاتیه‌دن قورتولدی . لکن قلبنده برعقدهٔ آرام فریب پیدا

اولدی . بوعقده بر مجبوریت مبرمه اوزرینه بنه رجعت ایتمك احتمالی اولوب اوله مدینی تصور ندن عبارتدر . اوزمان آرتق حیات مستقبلیه سنه وداع ایتمك لازم کلیوردی . فقط نه ایچون رجعت ایده‌جك ؟ کندینی بسلیه‌جك بر ارکك بولمق احتمالیده محو اولمدی یا ؟

شو محاکمات نفسیه‌سی آرهسنده بردن بره طوردی . کندی کندینه :

— بن نره‌یه کیدییورم ویا کیده‌جکم . دیه سؤال ایتدی .

بو سؤال آنی بش دقیقه قدر دوشوندردی . نهایت قرار بنی بنه کندی کندینه ویرهرك :

— سود قرنداشمك اوینه کیده‌رم . دیدی .

بوقرار اوزرینه بولدیغی تسلی ، حس ایتدیکی فرح حسیات عمومیه‌سنی‌ده براز سکین ایلدی . بوسکون چوق زمان دوام ایتمدی . درونندن :

— اورادە نه وقته قدر اوطو رهجقسك ؟ مألنده وارد اولان سؤاله‌ده جواب ویرمك ایستیوردی . بواندیشه اوزرینه براز مضطربانه ملاحظاتده بولندی . حتی قرداشنك مسافر پرورلکنی ، کندی حقنده مشفقانه طاورانه‌جغنی امید ایلدی . بوامیدی‌ده بواش بواش قراردی . استقلال حرکات قدر براوده طاتلی برشی اولدیغنی دوشوندی . کوروجه سنك تحت اطاعتده یشامق نفسنه کران کلمکه باشلادی . احتیاجات ضروریه‌یی دوشونمیوردی . بربرده یاتمق اسبابنك استحضارینی تسهیل ایتمکی تفکر ایلیوردی .

سرکه جی یه ایتدیکی زمان طوغریجه کوپری یه کیده‌رك قاضی کوی واپورلرینك بناشدینی طرفه روان اولدی . اوراده بیلتی آله‌رق واپورك قیچ طرفنده حرملره مخصوص اولان قسمده اوطوردی . صباحدن بری ذهنی اشغال ایدن محاکمات دورا دوردن حظ ایدییوردی . تفکرات مخصوصه‌سی آره‌سنده اوچ درت آیه قدر کندینك‌ده بنه برصاحبهٔ بیت اوله‌جغنی امید ایدییوردی . یالکز دوشونمدیکی برجهت وار ایسه اوده

پارسك صوك موده بازلق البسه‌سی

زوج مستقبلنك کندی
نه درلو معاملات زو
بولنه‌جغی ایدی . یال
ارککلرك قادینلرده ک
آرادیغی مأمولایدن ب
کوزللکك احوال وجد
صلاحه دلالت ایتدیکنه
ایدنلردندر . انسان
حیاتك نه درجه اضط
انکیز بردور تعیش اول
آکلادیغی آنده تحس
وجدانیه‌سنه قدر تأثیر
حالت مخصوصه‌یی ایجه
ایتمزسه‌اکثر نقاطده شاشم
فی‌الواقع یشامق دنیلن ک
قوای وجودیه‌نك افعال‌وا
خصوصیه‌سنی ایفاایتمك ای
بومعنای صریحی اولوب
بونك معنای روحا
واردرکه اصل یشامغی او
آرامالیدر . دها آقشا
بری ذهنی بوران مس
مسئله‌سی بیله آنی افتح
مشکل بر مقهوریت شد
آلتنه آتمش . حیاته برفعا

مخصوصه ویرن مجادله نفسیه‌سنده کندینی عادتا مغلوب کو
مش ایدی . ایشته حیات اصلیه بوانقلابات مدهشه ایچنه کیر
آندن رهایاب اولنجه‌یه قدر انسان یشامش صایلماز . انس
احتیاجات مبرمه‌سی آرهسنده الك زیاده لازم الاعتنا او
جهات حیاتیه‌نك بری‌ده منسوب بولندیغی جمعیتك حر
و آمال مدنیه‌سنه توفیق حرکت ایتمکدر . هرنفسك براح
مبرم اوزرینه آلندیغی معلوم اولدیغی حالده مفکوره و
اولان هرفکرك دخی آندن شدید براحتیاج اوزرینه و
ایتدیکنه اینانمالیدر . ایشته انسانك معنویتی بوجهتلردن تظ
ایدر . اکر مسئله‌مزی مسالك فلسفه ایچنده معنویتی انک
ایتمکله اشتهار ایدن مانه ریبالیزمه‌یه قدر سوق ایده‌جك اول
سه‌ق مسلك مذکورك دخی معنویاتنه قائل اولمقلغمز ای
ایدییور ویاخود مادیون بونقطه‌دن ذهول ایدییور . بردوش
نجه ، پراندیشه بوقدرکه مادیوندن برینی آغلاتسون ویاخ
کولدن ورسون . بزه بوکفایت ایدر ؛ حال بوکه آنلرك اتخ
قدر سوق ایتدیکنی بیلیور وکوریبورز . ایشته بوحال منس

بولندقلری مادەنك احتیاجات مبرمه صورتنده اوآدمك دماغنه عرض ایتدیکی اقسام معنویه‌سندن بریدر .

قادین خانه‌سندن مفارقت ایتدیکی زمان برتهور مخصوص ایله قالقدیغی و آره‌دن هنوز برساعت کچدیکی حالده اوتهوری عادتا برمغلوبینه انتقال ایتمشیدی . اوده بوحالی آکلایه‌میور‌دی . دوشونجه‌سی آره‌سنده اوزولیور . مغلوبیت واقعه‌سندن طولایی قیزیوردی . فقط نه چاره‌که درد احتیاج‌هر آن پیشکاه فکرتنده بیوبه‌رك کندینك هیئت قطعیه‌سنی آکا اثبات ایدییوردی .

واپور سرای بورنی آچیقلرنی کچه‌رك سلیمیه قشله‌سی اوکنه کلدیکی زمان کویك مناظری بعیده‌سنی کوردی . هله زیتون بورنی فابریقه‌سنك باجاسی استقامتده برتبه حالنده کورینن مساکن مرتفعه نظر دقتی جلب ایلدی . دیرسکنی یان طرفه طیایه‌رق چشم تماکی آلمه تماشایه باشلادی . باصمه خانه قوینك برخط منحنی تشکیل ایده‌رك ساقز آغاجی برونی چیقاردیغنی کوردی . اسکله باشنی نظر خیالی اوکنه کتیره‌رك اورادن خانه‌سنه قدر تمتد اولان جاده‌نی تعقیب ایتدی . قپوسی اوکنده زوج سابقنك چهره‌سنی کوره‌رك ضیا قدر سریع برسرعت رجعتکارانه ایله تفکرات حالیه‌سنه عودت ایلدی . فقط براثر تحزن پیدا اولدی . قوجه‌سنك نظرنده مرحمت وشفقت مشهود اولیور ایدی . ایسته‌مدیکی حالده دوشونجه‌سی آره‌سنده :

— کیمسه بکا مرحمت ایتمه‌ده اولیدر . دیه‌رك سو‌یلندی . فقط غیر اختیاری برصورتده ایتدیکی شو حسبحالدن اوتاندی . ارادت وجدانیه‌سی اوکنده خجیل قالدیغندن طولایی قیزاردی .

واپور اسکله‌یه تقرب ایتدکجه خلجانی مشتد اولیوردی . هله اسکله‌ده کیتمه‌مك فکری بیله خاطر کذاری اولدی ایسه‌ده ترمیه کیده‌جکم مسئله‌سنه اوجه برقرار قطعی ویرمش اولدیغندن جاده‌نی تعقیبه باشلادی . هیجانندن دوشه‌جك کبی اولیوردی چاریقجی محله‌سنی کچه‌رك صاغ طرفه دوندی . اورادە بنه بویالی برخانه‌نك قپوسی اوکنده طوردی . الی تیترمیه تیترمیه قپونك حلقه‌سنه اوزاندی . خفیفجه اوردی . مردیوندن اینن بربنك آیاغی خلجانی بتون بتون قبارتدی .

قپو آچیلدی . بر خدمتجی قادین کندیسنی قارشولادی . کمال تردد ایله ایچری کیردی . سکز یاشنده برقز چوجغی :

— فردوس تیزم کلدی ! دیه‌رك باغیردی . یوقاریکی اوطه‌لرك برندن برقاچ آیاق پاتیردیسی ایشیدلدی . هله مردیونلردن آشاغی بر صورت سریعه‌ده فیرلایان اون اوچ یاشلرنده بر اركك چوجغی طوغریدن طوغریه الی اویدی . مردیوندن چیقارکن کوروجه‌سیله تقابل ایتدی .

بوقادین غایت ضعیف ، اسمر ، خسته‌لك مناسبتیله بکزی صاری ، کوزلری چوقور ، بورنی براز ایریجه اولوب دودافلری دخی صولوقدر . بوینك اوزون اولمسی بتون بتون لطافتی قاچیرمش ایدی . فردوسی کورر کورمز آنلر . جه الك زیاده تعظیم افاده ایدن برتمنا ایتدی . یوزینی خنده‌لره یوغه‌رق :

— صفا کلدیکز . بویله سنه‌ده بر اوله‌جقمیدی ؟ سویه هم رسم استقبالی ایفا هم‌ده ستملرینی تعداد ایلدی .

قادین شوملحاظه آره‌سنده غریب برمحاکمه‌یه دوش اولدی . ایچندن :

— اکر آنلرك یاننده قاله‌جغمی بیلسه‌لر بویولده اکرام ایدرلرمی ؟ دییوردی . محاکمه‌سی ساده بونکله حتام بولمیور‌دی . اوله کلدیکی زمان کوکی فرح اولدیغی حالده کیردیکنی شاید اوفاجق بر استقبال کوره‌جك اولورسه درحال خانه‌سنه عودت ایده بیله‌جکنی‌ده دوشوندی .

بوقاری‌یه چیقوبده اوطوردیغی و مکالمه‌یه باشلادیغی زمان سود قرنداشنك اوچ کونه قدر حلبه متوجهاً خانه خلقیله برابر کیده‌جکنی آکلادی . حتی کوروجه‌سی :

— نهایت بك کندینه مناسب بر مأموریت بوله بیلدی . حتی سزه خبر یوللایه‌جق ایدك . برکت ویرسون لعفاً کله بیلدیکز . دیدی .

قادین شویله برخانه‌نك آرتق کندیسی ایچون مسدود اوله‌جغنی آکلادیغی زمان صارادی . قلبنه بریأس آرامسوز هجوم ایده‌رك بی چاره‌یی اوطوردیغی یرده میخلانمش کبی محافظهٔ مقام ایتمکه مجبور ایلدی اقرباسندن عد ایدیان شویله برحامیدنده محرومیتی آنی‌بتون بتون دوچار یأس ایدییوردی .

اوکیجه برادری کلدیکی زمان براز کوروشمدی . درد دلنی حجابندن آچه‌مدی . فراش اضطرابنه یاتدیغی اثناده ایکی الله‌ریله یوزینی ستر ایده‌رك آغلامغه باشلادی . باران سرشك اطلاقنه بحق ماصدق اولان بواغلایش زوالینك یکرمی درت ساعتدن بری اوغرادیغی انقلابات حیه‌سنك برنوع نتیجه‌سی ایدی . ایشته شو حالی تفکرات بدبختانه‌سنك شدت اولیه‌سنی کوسترر . استقبال ایچون آغلایه آغلایه دوشونن وبوکا برده ماضیدن نفرت کبی بر حال مخصوص ضم ایدن بر قادینك مرتبات فکریه سنده انتظام آرانلماز . حیاتی ، بالکز استراحت قلب ووجدان ایله امرار ایتمش برانسان اولدیغی کبی مسعودیت ماضیه‌یی تفکر ایدوبده متأسف اولمامش دخی بوقدر . فکر . ماضینك دائره سندن یواش یواش قورتوله‌رق محیط استقباله داخل اولمغه باشلایجه فی‌الواقع براز اندیشناك اولور .

مابعدی وار

احمد راسم

شرائط اشترا

	اوچ ایلق	آلتی ایلق	سنه لك
غروش درسعادت ایچون	۳۰	۵۵	۱۰۰
غروش ولایات ایچون	۳۵	٦۵	۱۲۰
فرانق ممالك اجنبیه ایچون	۸	۱٤	۲۵

غزته‌مز فنون وصنایعه ومسلك مخصوصنه عائد هردرلو مقالاتی مع‌المنونیه درج ایدر . درج اولنمیان اوراق اعاده‌اولنمز . ولایت شاهانه‌ده غزته‌یه عائد خصوصاتی درعهده ایده‌جك وکیللره لزوم واردر . طالب اولنلرك مدیره مراجعتی مرجودر .

غزته‌مزك امورا
سنه متعلق مواد ایچو
احسن بكه مراجعت
هردرلو مكاتیب موی
اولەرق مطبعه‌یه كوندر
اداره‌سی مطبوعاته متع
سپارشی درعهده بدر

[طشره‌دن آبونه‌مدلاتی پوسته تمانی صورتنده كوندرلمليدر — اون غروشدن یوقاری ارسالات ایچون پوسته پولی قبول اولنمز]

طشره‌دن هر كیم طلب ایدرسه غزته‌دن بر نسخه نمونه مجاناً كوندیلور

برسفیلەنك اوراق متروكه‌سی

محرر یشدن احمد راسم بكك تألیفكرده‌سی اولان شوروما عالم لاقیدی ایچنده پرورشیاب اولمش بر قادینك متروكه‌سنك تصادف ایدیلن مكاتیبك برقسمنی حاویدر . مكتوبلرك صورت ترکیبی رومان حالنده اولوب حیات اجتماعیه‌نك انقلابات مؤثره‌سنی ایدلشدر . ملی رومانلرك اذهان قارئینده احیا ایده‌جكی خاطرات اخلاق افرنجه‌یی مصور اولان رومانلره مقیس اولەمیه جق درجه‌ده لذتبخش اولدیغندن ارباب هوسه وبالخاصه غزته‌مز آبونه وقارئلرینه توصیه ایلرز . فیاتی ۵ غروشدر . طشره‌یه ٦ غروشدر .

برآتیهٔ سیاحت

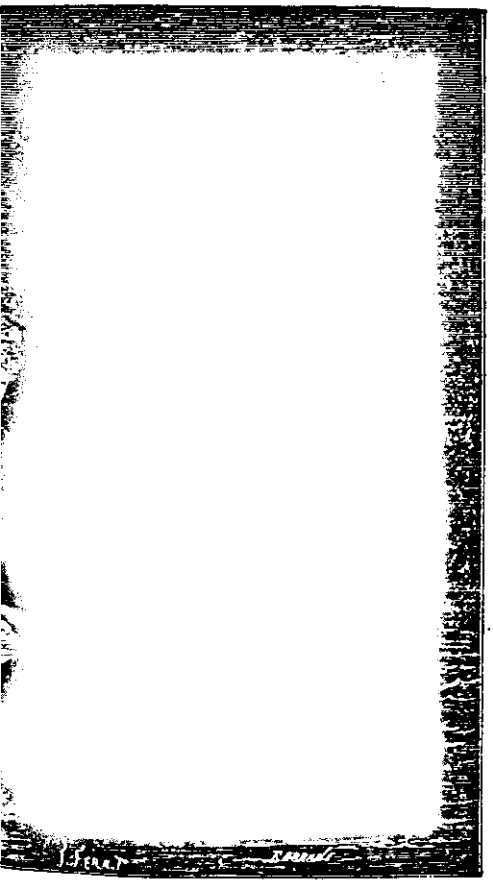

رومانده‌کی رسملردن نمونه اولمق اوزره درج

ژول ورنك اثر تألیفی واحد احسان بكك ترجمه كرده‌سی وغایت كوزل اولان بورومانك اجزای متباقیه‌سی پیدر پی جه

SERVET-İ FÜNUN

Numero 23/ Birinci Sene/ Nüshası 100 paradır

MÜNDERİCAT

İstanbul Postası - Demir Yollarından Tarih - Şuunat - Ziraatden Hububat - İspanyolların Boğa Döğüşmesi - Jul Lemeter - (Milli Roman): Meşakk-ı Hayat (RESİMLERİMİZ): Ali Saib Paşa - Boğa Dövüşmesi - Balon Seyahati- Bir Tablo - Jul Lemeter - Öküz Avı.

RESİMLERİMİZ

İSPANYOLLARIN BOĞA DÖVÜŞTÜRMESİ

MATALO!

Eski Romalıların gLadyatör denilen hun-rizane eğlenceleri kabilinden olarak İspanyolların da bi-hakkın vahşi tabirine layık boğa yarışı tabir edilir bir eğlenceleri (!) vardır.

Boğa yarışı, boğalarla boğuşmak onları insafsızca ve işkence ile itlaf etmek hususunda maharet peyda etmiş bir takım hun-riz oyuncuların iri boğalarla meydana atılıp boğuşması ve kanlı manzaralar göstermesi vahşetinden ibaretdir. Bu oyun İspanya'da pek muteberdir. Boğa ile boğuşan bahadırlara gayet nazar-ı takdir ile bakarlar, gösterdikleri hun-rizane manzaraya alkışlar icra ederler.

İspanyolların şu vahşiyane eğlencesini vaktiyle işitmiş idim. Ahiren dahi Paris'de iken İspanya'dan gelmiş boğuşucuların hun-rizliğini seyr ederek manzaradan istikrah etdim.

Resmini enzar-ı kariine arz etdiğim vaka boğa boğuşmalarında daima görülür. Her defasında on kadar boğayı evvela atlarla kovalayıp şişliyerek sonra elde tutulan oklarla boynunun birçok yerinden yaralıyarak itlaf eden hun-riz

(Pikador)ların resimde görüldüğü üzere sanat-ı müstekreheleri uğruna geberip gitdikleri ekseriya vuku bulur. Hatta benim seyretdiğim gün dahi bahadırlardan bir tanesinin barsakları dışarı dökülmesine ramak kalmış idi.

Boğuşmaya çıkarılan çoşkun boğaların boynuzları ucuna çarpıp düşmemesi içün yuvarlak demir siperler geçiriliyor. Bahadırlar bacakları tahta ve meşinden mürekkeb bir zırh altına alınmış olarak ata binip ellerinde mızrak ile boğanın karşısına çıkarlar. Hayvanı evvela şu yolda omuzunun birkaç yerinden yaralarlar. Kan akmağa başlar bedahu atlılar içeriye gider. Atların yerine ellerine çuhadan bir büyük kırmızı örtü almış yayan bahadırlar çıkar. Örtü ile biçare hayvanı aldatarak birçok kereler boşa hücum etdirip çoşturduktan sonra ellerine uçları balık iğnesi gibi bükülü ufak şişler alırlar, üzerlerine gelen hayvanın boynuna saplarlar. Böylece işkence içinde kalmış boğanın karşısına bir de kılıçlı bahadır çıkar, kılıcını zavallı hayvanın hayat damarına saplayarak itl•f eder. Badehu hayvanı dört beş ata bağlayıp sürükleyerek götürürler.

İşte boğa öldürüleceği zaman seyirciler bir ağızdan (Matalo) yani (Öldür) diye bağırırlar.

Fransa Belediye Dairesince hun-rizliğin bu dereceye çıkması tecviz
olunmadığından edilen memnu'iyyet mucibince kılıçlı bahadır boğaya şiş ile hücum ediyor, hayvanın ölmesi yaklaşınca içeri götürüyorlar. Binaenaleyh müstekreh manzaranın daha müstekreh olan akibeteni Paris'de oyunu seyr ederken görmedim.

JUL LEMETER

Fransız münekkidlerinin ser-efrazıdır. Meşhur Emil Zola'nın asarı hakkında yazdığı edibane tenkidat, Vejoy One'nin müellifatını tenkid olarak yazdığı eserleri pek meşhurdur. Sırası gelince Jul Lemeter'in tenkidatından birini pişg•h-ı kariine vaz ederiz.

HEADINGS OF THE 23RD ISSUE

1) İstanbul Postası : 15 Ağustos sene 1307
2) Demir Yolları
3) Demir Yolu Tarihi
4) Şuunat
5) Resimlerimiz
6) Hububat
7) Yeni Kitaplar : Arakel Kitaphanesi Neşriyatı
8) (Milli Roman) : Meşakk-ı Hayat
9) Şerait-i İştira
10) Avrupa'da Ne Gördüm?
11) Yeraltında Seyahat :
    Asya-yı Şarkiye Seyahat
    Bir Kadının Ruznamesi

aa2

نومرو : ۲۳

ثروت فنون

ادبیات ، فنون ، صنایع ، تراجم احوال ، سیاحات ، رومان

برنجی سنه

وسائره دن باحث اولدیغی هرهفته پنجشنبه کونلری چیقار

مصور عثمانلی غزتهسی

محرر رئیس مسئولی : احمد احسان

اداره خانهسی : درسعادت — ابوالسعود جادهسی نومرو ٥٤

نسخهسی ۱۰ پاره در

[مندرجات] استانبول پوستهسی — دیر یولاردن تاریخ — شئونات — زراعتدن حیوانات — اسپانیولرك یونا دوکوشمهسی — ژول لهمتر — ملی رومان (مشاق حیات) [رسملرلر] علی صائب پاشا — یونا دوکوشمهسی — فنون سیاحی — پر تابلو — ژول لهمتر — اوکوز آوی .

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT TOUS LES JEUDIS.

Rédacteur en chef: AHMED IHSAN

Administrations: 54- RUE EBU-SUOUD-54

CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS

25 Francs par an pour tous les pays de l'Union Postale, 100 piastres pour Constantinople, 120 piastres pour les Provinces Ottomanes.

XX XXXXXXX XXX XXXXX.

استانبول

(عالم) مطبعهسی — احمد احسان وشرکاسی

امضاسز اولان باشمقاله مقالات مدیر مسئولکدر

استانبول ١٥ اغستوس سنه ١٣٠٧

وقوعات سارهدن اولهرق بوهفته مکتب ملکیهنك توزیع مکافاة رسمی اجرا اولندی بانی وحامیء کمالات پروریمز دائما تحت عنایات معالی غایاتنده بولنان شو دار التعلیم نم ده تحصیلکاهم اولدیغی علی الخصوص اومکتبك محصولندن بولندیغم ایچون آرهدن آلتی سنه کچدیکی حالده ــ حالا مکتبم نظریله باقدیغم ــ مکتب ملکیه یه عائد آثار موفقیت وترقی بی چوق سوندیرر . واقعا مدت تحصیلیهنك امرارینه ، حیاتك اك طاتلی وغیرتلی زمانندن محنهٔ مرور اولان مکتب قدر انسانك حافظه سنده لطیف خاطرهلر براقیر شی یوقدر . بوخاطرهلردهکی لطافتی تقدیر اویله تعریفله استحصال اید . یله جك موفقیتدن دکلدر . انجق رحلهٔ تحصیلده اوزون مدت دیرسك آغرتمش اولانلرلا یقیله آکلایه بیلیر . اونك ایچون مکتب ملکیه یه عائد ترقیاتك قابمده اویاندیردیغی ممنونیت درجه سنی سویلمکله اکلاتهم . اونی ایشك اهلی بیلیر .

:: سایهٔ عمر انوایهٔ پادشاهیده مؤسس اولان مکتب فیض مکسب ملکیهنك یوسنه اون دردنجی دفعه اولهرق توزیع مکافاة رسمی اجرا ایدلمش ، دولت وملته صادقانه عرض خدمته مهیا اولهرق یکرمی طقوز اقدی دها شهادتنامه سنی آلمشدر . علوم حاضره حقنده ــ مفتاح مقاصده اولسون استحصال معلومات ایتمش اولان یکرمی طقوز بنده پادشاهینك پادشاه ووطنه صادقانه عرض خدمت وایفای وظیفه ایتمسی عنایت ربانیه دن دیلرم .

:: سرعسکر علی صائب پاشانك ارتحالی دخی بوهفته بیوك تاسفی موجب اولمشدر . مرحوم مشار الیه آلتی سنه دن بری سرعسکرلك مأموریت مهمه سنی ایفا ایله رضای معالی ارتضای پادشاهی یی جلب وادامه یه موفق اولمش بندکان صداقتنشاندن ایدی .

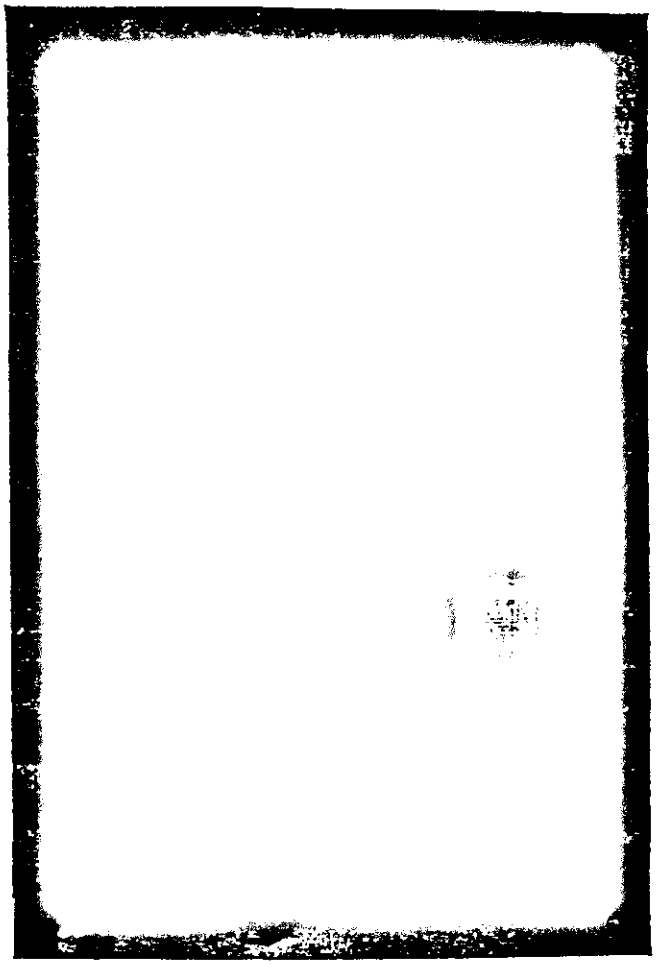

سرعسکر مرحوم علی صائب پاشا
Ali Saïb Pacha, ex-Ministre de la Gerre
Mort à Consple le 20 Août 1891

علی صائب پاشا عن اصل قیصریه لی ومکتب حربیهنك یتشدیردیکی مستعد ارکان حربلردن اولوب لیاقت عسکریه سنه مبنی ترفیع رتبه ایدهرك اون سکز سنه اقدم رتبهٔ جلیلهٔ مشیریی یی احراز ایتمش و بوکره ایله ایکنجی دفعه اولهرق سرعسکرلك مأموریت جلیله سی عهده سنه احاله قلنمش ایدی .

مرحوم خیلی زماندر اورسه لمکده اولان قلب خسته لغنك و تأثیریله کچن پنجشنبه کونی انفاس معدودهٔ حیات ایلمشدر . حالت نزعده بولندقلری زمان کلن اطبای خارجه جیقارتهرق قرأن کریم استماع ایتمش ودائما کلمهٔ تکرار ایلمش وکمال اسودهکی ایله روح ایتمشدر .

جناب حق پادشاهز حضرتلرینه توکنمز احسان بیورسون .

علی صائب پاشا حیرات ومبرات براقه ابدیسنی احیا ایتمش کبی صاغلغنده دخی چ خشنودیسنی قزانمش ایدی .

مرحوم مشار الیه عثمانی ومجیدی نشانلریله وکمنوش امتیاز مدالیه لیاقت مدالیه سنی اجنبیه نك متعدد نشانلرینه حائز ایدی .

پنجشنبه کونی آقشام جنازه لری احتفالات لائقه سیله قالدیریلهرق جنتمکان محمود خان عدلی حضرتلرینك تربه لری یانندهکی خانه دفین خاك عطرناك ایدلمشدر .

رحمة الله علیه رحمة واسعة

آیکی دفعه در یازلدیغی غرتهمزك پنجی آلتی آیلغی ٢٦ نجی ایله ختامه ایردیکندن آبونه لرینی اتمك آرزو ایدنلرك شمدیدن مصخبر ویرملری رجا اولنور .

یرآلتنده سیاحت رومانك بانسی کونی طقوزنجیسی نشر اولنه

بوغا دوكوشمه‌سی — اسپانیولرك اكلنجه‌سی !

دمیر یوللری

بیورلرکه شخص واحد فرض اولنمق اعتباریله بر دولتك عروق حیاتیه‌سی مالك اولدیغی اراضیده موجود دمیریول خطلریدر حقیقت حالده ترقیات مدنیه ، فنیه ، تجاریه وعسکریه نقطه‌ٔ نظرلرندن بردولتك هر درلو اعتلاسی مالك اولدیغی دمیر یول خطوطنك طولیله مبسوطاً متاسبدر . اشته شو حقیقت باهره‌نك نزد ولی‌النعمت اعظمیده دخی نظر اعتبار وتقدیره لیاقتی عنایتیله دکلیدرکه بالآخره ممالك عثمانیه‌نك عروق حیاتیهٔ اساسیه‌سی اولهجق بر چوق دمیر یول خطوطنك انشاسنه جزؤی زمان ظرفنده باشلانمشدر .

آز زمانده متعدد دمیریول خطوطنك امتیازاتی اعطا اولنمش واولنقده بولنمش اولمسندن طولایی نزد عالیده درجهٔ اهمیت فوق العاده‌سی تعین ایتمش اولان دمیر یوللرینك هیئت عمومیه اعتباریله باجمالی مباحث متفرعه‌سندن سرد مقال ایده‌رك قارئین کرامه اعطای معلوماتی بك فائده‌لی بولدم .

بحثك درجهٔ اهمیتی ایضاحدن بری بولندیغی ایچون ممکن مرتبه تفصیلندن دخی توقی ایتمیه‌جکم ، دمیر یوللرندن تفرع ایدن بهر بحثی برر بند مخصوص حالنه قویه‌رق صره ایله یازه‌جغم . اشته بوکونکی بحثمز

تفرعات مبحوثه‌دن (دمیر یولی تاریخی) نه عائد بولنیور .

دمیر یولی تاریخی

دمیر خطوط ایله لوقوموتیفك اجتماعندن متشکل واسطهٔ نقلیهٔ مهمه‌یه دمیر یولی دیرلر . زمین ایله عربه‌نك تکرلیکی آرهسنه دمیر چیوقلر فرش ایده‌رك تماسدن تولد ایدن مشکلات نقلیه‌یی رفع ایتمك فکری پك طبیعی اولدیغی ایچون اپی زماندن بری بواسوله مراجعت اولنمش مثلا (سنت اتیه‌ن) و (آندره زیبو) ارهسنده فرانسه‌ده ۱۸۲۳ سنه‌سنده یاپیلان دمیر یولی عربه بونوعه داخل بولنمشدر . فقط شمندوفرلر اختراق بخارك جرحیوانلق مقامنده استعمالی قابل اولدقدن صکره میدان آلمشدر . ۱۸۲۳ دن ۱۸۳۰ ه قدر اوروپانك مختلف مملکتلرنده دمیر یول تجربه‌لری اجرا اولنمسیله نتیجه حاصل اولهمامش ایدی ایسه‌ده نهایت انکلتره‌نك لیورپول ایله مانچستر شهرلری ارهسنده عربه ایشلتن شرکتلك آچدیغی برمسابقت سابه‌سنده ژورژ استفانسون اسمنده برانکلیز مهندسی لوقوموتیفی انشا ایده‌رك مذکور شرکته عرض ایتمشدر . مهندسك افکار نظریه ومخترعانه‌سی نتیجه‌سی اولهرق میدانه کتیردیکی ایلك لوقوموتیف پك ساده برشی ایدی . مهندس یاپدیغی لوقوموتیفه هوائی فشنك نامی ویرمش واوزمانلدن ایکی سنه اقدم فرانسز مهندسلرندن (سه‌کین) لك ایلك دفعه اولهرق اعمال ایتدیکی بورولی قازغانی قوللانمش ایدی . اشته دمیر یولی ایلك لوقوموتیفك یاپیلدیغی کون ایجاد ایدلدی عد اولنور . اووقتدن بری هرآن ترقی ایتمکدن خالی قالمامشدر . هله زمان اختراعدن بری کچمش اولان آلتمش سنه ظرفنده اوروپا و آمریقانك اوزری اوروبجك آغی کبی قاپلانمش طاغلرك دلیك دشیك ایدلدیکی ملاحظه اولنور ایسه علم مدنیتك از مدتده کوستردیکی ترقیٔ فوق‌العاده قارشوسنده انسان مبهوت قالیر . هله قطعات مذکورهٔ متمدنه‌ده دمیر یوللر فرشیله اکتفا اولنمیوب آفریقا جوللرینه سیریا ازرالرینه دخی شمندوفرلر تاسیسیله اوضراشلدیغی دخی نظر دقته آلنیر ایسه حاصل اولان درجهٔ حیرت دها زیاده آرتار .

شمدی شورادهٔ هر دولتك شمندوفر تاریخنی یازمق فائده‌دن خالی اولماز ایسه ده بونلرك ایچندن یالکز بردانه‌سنك یعنی فرانسه‌نك شمندوفرلری تاریخنی بیلدیرمك استحصال معلومات ایچون کافیدر .

شمندوفرك اختراعندن صکره فرانسه اول امرده برقاچ اهمیتسز یوللرك ابدی امتیازنی ویردکدن صکره ۱۸۳۳ ده دخی بیوك ساحل شهرلرینك پارسه ربطی چاره‌لرینی دوشونمکه باشلامش و مؤید امتیاز ویرمك مسلکنی ترك ایدوب ۹۹ سنه‌یی کچمامك شرطیله تشکل ایتمش قومپانیلره انشا ایدیله‌جك خطوطك امتیازنی اعطا ایتمکی قرارلاشدیرمشدر . شویولده دوام ایدن غیرت و اوزون مذاکره‌لر سابه‌سنده مرور ایدن اون‌سکز سنه ظرفنده فرانسه انجق ۸۷۷ کیلومترو دمیریولنه مالك اولهبیلمش ایدی . حالبوکه ۱۸٤۱ سنه‌سنه‌مصادف اولان بو سنه‌ده اوروپانك مختلف ملتلرندن مثلا انکلتره ٤۹۰۰ کیلومترودن زیاده یول یاپمش ایدی . بویله‌جه کبری قالمق فرانسه خلقنك حسیات غیرتکارانه‌سنی تحریك ایتدیکندن شمندوفرلرحقنده برقانون یاپیلهرق برچوق خطلر انشاسنه قرار ویرلدی . تشکل ایدن شرکتلره طرف حکومتدن پاره اقراضی، شرکتك استعمال ایتدیکی اچهنك فائضی تأمین کبی وسائط مهمه‌یه دخی مراجعت اولندی. دها صکره حکومت خطلرك مرور ایده‌جکی اراضینك اشترانی استاسیونلرك انشاسی‌ده درعهده ایتدی . بونك ایله برابر شرکتلر برپاندن جالیشیر ایکن حکومت دخی آریجه کندی حسابنه یوللر یاپمغه باشلادی. بعده ۱۸٤۸ ده میدانه کلن بحران مالی متشکل شرکتلرك اعتباری همان کلیاً ازاله ایده‌رك حصه سندانی یوق بهاسنه ایندی. حکومت ایسه محافظهٔ اعتبار ایچون سندانی اشترا ایتدی خطوطی کندی ایشلتدی . بالآخره حکومتك اتخاذ ایتدیکی تدابیر مؤثره سابه‌سنده شرکتلرك اعتباری اعاده اولهرق ۱۸۵۷ سنه‌سنه قدر کمال کرمی ایله انشا آته دوام اولندی . صرف اولنان ایکی میلیار فرانقی متجاوز پاره سابه‌سنده اون آلتی بیك کیلومترو یول وجوده کلدی .

برقاچ سنه صکره بحران مالی دها میدانه کلدی ایشلری فنا حالده صارصدی فقط ایلك دفعه اولدیغی کبی حکومتك معاونت فوق‌العاده‌سی واتخاذ ایتدیکی تدابیر بونك دخی اوکنی الهرق ۱۸۷۰ سنه‌سنه قدر انشا آته دها بیوك غیرتله دوام‌اولندی کیلومترو باشنه تصادف ایدن مصارف انشائیه‌نك دخی تنقیصی قابل اولدی .

۱۸۷۱ ده وقوعه کلن فرانسه وپروسیا محاربه‌سی اوچنجی دفعه اولهرق انشا آته سکته ویردی . حکومت غالبیه ترك اولنان آراضی آره‌سنده مثلا شرق قومپانیه‌سی برچوق خط غائب ایتدی . حکومت بورادہ دخی صرف غیرتدن خالی قالیه‌رك ایلك ایکی دفعه ده اولدیغی کبی یینه برجارهٔ مؤثر بولدی . مؤسس بیوك شرکتلر بیوك خطلری انشا ایدرکن وجوده کتیرمش قانون سابه‌سنده ولایات دخی اره خطلری انشاسیله مشغول ایدی . هرطرفدن بویله‌جه جالیشیلمقده ایکن شرکتلرك برقاچ دانه‌سی بحرانه دوشدی . افلاسلری تحقق ایتدیکی ایچون حکومت انشا آته سکته ویرمامك اوزره بوشرکتلرك النده کی خطوطی اشترا ایتدی بویله‌جه شمدی فرانسه‌ده موجود حکومت‌خطوطی میدانه کلدی .

فرانسه‌نك دمیر یوللرینك اکثاله پروسیا محاربه‌سندن بش سنه صکره باشلانمشدر . بونلرك طولی ۸۷۰۰ کیلومترو راده سنده ایدی‌که انشا اولنوب بیترسه فرانسه‌نك محتاج اولدیغی خطوط اکمال ایدلمش اولهجقدی . بالآخره بعدالمذاکره اکمال خطوط

ایچون ۱۷۰۰۰ کیلومتره یه احتیاج کوستره‌دیلر . بونلره اوچ بچق میلیار فرانق لازم کلیوردی . حکومت اکمال خطوطه اون سنه مدت کوستردی ویوزده اوچ فائضلی استقراض تحویلاتی میدانه چیقارلدی . النشا آنه حکومت باشلادی . زیرا انشا اولنه‌جق خطوطك قسم اعظمی سوقیات عسکریه نقطهٔ نظرندن رسم ایدلمش ایدی. حکومت انشا ایتدیکی خطلری تشکل ایدن شرکتلره کرالیوردی . بویله جه صرف غیرت ایدیه‌رك فرانسه‌نك دمیر یوللری اکمال ایدلدی .

مابعدی وار

شئونات

فیلوقسرا حسه‌سنه دوشمش اوزوم کتوکلرینك شو آفتی مدهشدن خلاصی ایچون کتوکی قوپاروب آتمق ؛ طوپراغی حاشلامقدن بشقه چاره اولمدیغی معلومدر . بعضاً تداوی یه قالقیشیلیور ایسه ده دائما تداوی اوزوم کتوکنه هجوم ایدن کوچك حیوانلرك اهلاکنه منحصر بولنیور . شمدیه قدر طوپراغی تداوی ایتمك یولی دوشونیلمیور ایدی .

پارس جرائد فنیه‌سندن برنده اوقوندیغنه نظراً فرانسه‌نك غرینویل حوالیسنده کی فلوقسرالی بر باغده برکیمیاکر ایله باغك صاحبی اولان ذات طوپراغی تداوی یه حصر غیرت ایدیه‌رك نتیجهٔ حسنه استحصالنه موفق اولمشلر وبهر هکتار باشنه برقاچ فرانق قدر برمصرف ایتمشلر‌در . صورت تداوی آتیده مقداری کوستریان تخملری فیلوقسرالی اراضی یه اکمکدن عبارت ایمش :

بر کیلوغرام ... سن فوآن
بش یوز غرام ... قبا یوتجه
« « ... آجی باقله

سن فوآن بقله فصیله‌سندن بر نوع نباتدرکه تخمی دیکر ایکی نوعله برلکده قاریشدیریلوب باغ ایلك قازلدیغی زمان طوپراغه اتیلمالی ایمش . یتیشن اوتلر کونوکلری صاراجق بعده جوروییه‌جك وطوپراغه قارشدیریله جقدر .

کوستریان اصول یك ساده اولدیغندن ارباب تجربه‌نك نظردقته عرض ایده‌رز .

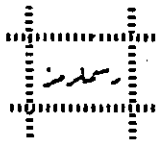

اسپانیالیلرك بوغا دوکوشدیرمه‌سی

ماتالو !

اسکی رومالیلرك غلاد یانور دنیلن خونریزانه اکلنجه‌لری قبیلندن اولهرق اسپانیوللرکده بحق وحشی تعبیرینه لایق بوغا یارپشی تعبیر ایدیلیر براکلنجه‌لری (!) واردر .

بوغا یارپشی ، بوغالرله بوغوشمق اولری انصافسزجه واشکنجه ایله اتلاف ایتمك خصوصنده مهارت پیدا ایتمش بر طاقم خونریز اوبونجیلرك ایری بوغالرله میدانه آتیلوب بوغوشمه‌سی وقائلی منظره‌لر کوستر‌مسی وحشتندن عبارتدر . بواویون اسپانیاده پك معتبردر . بوغا ایله بوغوشان بهادرلره غایت نظر تقدیر ایله باقارلر ، کوستردکلری خونریزانه منظره‌یه القشلر اجرا ایدرلر .

اسپانیوللرك شو وحشیانه اکلنجه‌سنی وقتیله ایشیتمش ایدم . اخیراً دخی پارسده ایکن اسپانیادن کلش بوغوشیجیلرك خونریزلکنی سیر ایده‌رك منظره‌دن استکراه ایتدم .

رسمی انظار قارئینه عرض ایتدیکم وقعه بوغا بوغوشمه‌لرنده دائما کوریلیر . هردفعه سنده اون قدر بوغایی اولا آتلره قوغالیوب شیشلیه‌رك صکره الده طوتیلان اوقلرله بوینلرك برچوق برندن یرالیه‌رق اتلاف ایدن خونریز (پیقادور) لرك رسمده کورلدیکی اوزره صنعت مستکرهلری اوغرینه کیروب کیندکلری اکثریا وقوع بولور . حتی بنم سیر ایتدیکم کون دخی بهادرلردن بردانه سنك بارصاقلری طیشاری دوکولمه‌سنه رمق قالمش ایدی .

بوغوشمغه چیقاریلان جوشقون بوغالرك بوینوزلری اوجنه ، چاروب دشمامه‌سی ایچون یووارلاق دمیر سپرلر کچیریلیور . بهادرلر بجاقلری تخته ومشیندن مرکب برزره التنه التمش اولهرق انه یتوب اللرنده مزراق ایله بوغانك قارشوسنه چیقارلر . حیوانی اولا شو یولده اموزینك برقاچ یرندن یرالارلر . قان اقمه باشلادیغی بعده آتلیلر ایجری یه کیدر . آتلرك یرینه اللرینه جوقه‌دن بر بیوك قرمزی اورتو آتمش بایان بهادرلر چیقار . اورتو ایله بجاره حیوانی الداتهرق برچوق کره‌لر بوشه هجوم ایتدیروب جوشدوردقدن صکره اللرینه اوجلری باق ایکنه‌سی کبی بوکولی اوقلق شیشلر آلیرلر ، اوزرلرینه کلن حیوانك بوینه صاپلارلر . بویله‌جه اشکنجه ایچنده قالمش بوغانك قارشیسنه برده قلیچلی بهادر چیقار ، قلیچی زواللی حیوانك حیات طماریه صاپلایه‌رق اتلاف ایدر . بعده حیوانی درت بش آته باغلایوب سوروکله‌رك کوتورورلر .

اشته بوغا اولدوریله‌جکی زمان سیرجیلر براغمزدن (ماتالو) یعنی (اولدیر) دیه باغیرلر .

فرانسه بلدیه دائره‌سنجه خونریزلکك بو درجه‌یه چیقمسی تجویز اولمدیغندن ایدیان ممنوعیت موجبنجه قلیچلی بهادر بوغایه شیش ایله هجوم ایدییور . حیوانك اولمسی یاقلاشمنجه ایچری کوتوریلیورلر بناء علیه مستکره منظره‌نك دها مستکره اولان عاقبتی بارسده او یونی سیر ایدرکن کورمدم .

ژول لمتر

فرانسز منقدلرینك سر افرازیدر . مشهور امیل زولانك آثاری حقنده یازدیغی ادیبانه تنقیدات ، وزوژ اونه‌نك مؤلفاتی

تنقید اولهرق یازدیغی ثرلری پك مشهوردر. صره‌سی کلنجه ژول لهمترك تنقیداتندن برینی پیشکاه قاریئنه وضع ایده‌رز

حبوبات

۱ — زراعت

اراضیٔ مزروعه — حبوبات نامی فن نباتاتده غرامینه فصیله سندن اولمق اوزره کوستریان هر درلو نباته ویریلیر. هپسی ایچلرنده اون بولنان تخملر واسطه سیله یتشدیریلیر. عمومیت اوزره انسانلرك تغذیه سنه بعضاً ده حیوانلره خدمت ایدر ممالك متمدنه‌ده حبوبات نوعندن اولهرق یتشدیریلن محصول برقاچ درلو آرپه و بغدای داخل اولمق اوزره یولاف، مصر، پرنج چاودار، قره بغدای (یالکز شو محصول اسمی ذکر ایتدیکمز فصیله‌یه داخل اولماز) وسائره‌در.

حبوبات زرعی پك اسکی زمانلردن بری اوله کلمکده‌در. ملل متمدنه تزدنده دائما اکمك یاپمغه قولای نلمشدر.

حبوبات یتیشدیرمك اوروپانك پك چوق دولتلرنده برنجی درجه‌ی طوتار مشاغل تجاریه دندر. مثلا یالکز فرانسه‌ده بوندن اللی سنه اولی اون درت بچق میلیون هکتار اراضی زرع اولنور ایکن شمدی زیاده ترقی کوسترمشدر. ایدیلن حسابه نظراً فرانسه‌نك اراضیٔ مجموعه‌سنك یوزده یکرمی طقوزی، بلجیقانك یوزده اوتوزی پروسیه‌نك کذا یوزده اوتوزی، دانیمارقه نك یوزده یکرمی بدیسی، اووستریانك یوزده یکرمی التیسی، انکلتره‌نك یوزده اون بشی، اسپانیانك یوزده اون ایکیسی مزروعدر.

۱۸۸۵ سنه سنده اوروپانك خمس قسمنده حبوبات مزروع اولدیغی ایدیلن حسابدن اکلاشلمشدر.

حبوباتده‌کی لزوم کیمیوی — حبوبات محصولاتی حقنده برفکر سلیم ایدنمك ایچون بونلرك یتیشمسی نه‌یه محتاج اولدیغنی بیلملیز. زیرا حبوبات قدر ارضك استعداد انباتیه‌سنی بلع ایدن محصول اولمیوب یتیشدیرکلری تخملرده‌کی مواد غذائیه‌نك قسم اعظمنی ارضدن، پك آزینی هوادن آلیر. فنا اوتلرك یتیشمسنی تسهیل ایدر. زیاده کوبره‌یه محتاجدر. بریدن آلنان محصول اوزرینه متوالیاً اورایه حبوبات زرعی طوپراغنك هر درلو قابلیت انباتیه سنی رفع ایتدیکندن اورالری کلیاً عقیم اراضی حالنه کیرر. بویولده حرکت اولهرق قابلیت انباتیه‌لری رفع اولنمش فقط وقتیله غایت محصولدار پك چوق برلر ذکر اولنه بیلیر.

مواد کیمیویه‌دن آزوت ایله حامض فوسفور زیاده مقداردہ بولندیغی ایچون

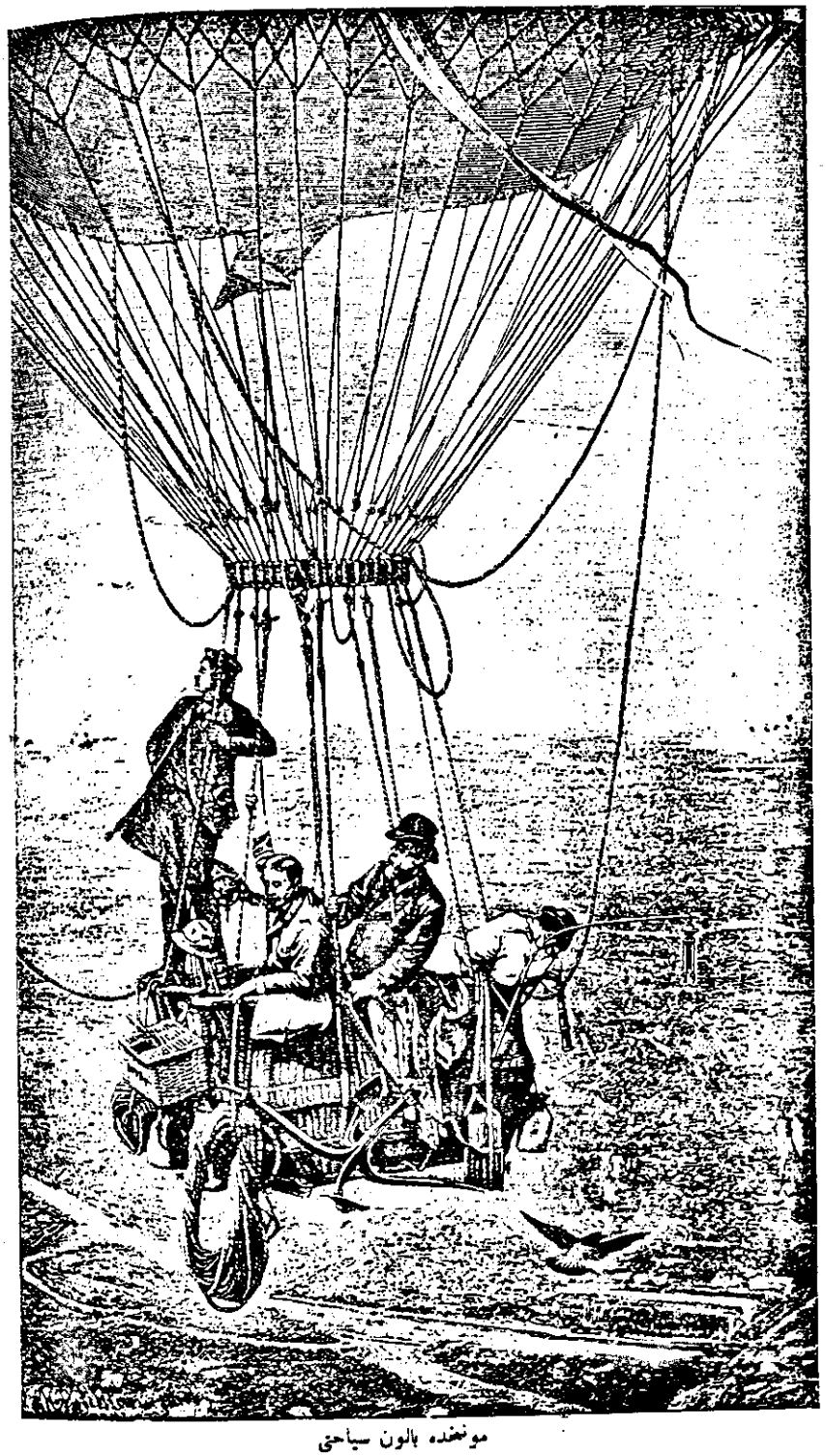

مونغده بالون سیاحی

برتابلو — آبی صیدی

ارضك قوتی آلیور . بر سنه حبوبات اکیلمش برك آلنان محصوله ویردیکی قوت اوحصولك محتوی اولدیغی مواد غذائیه‌سی حساب اولنورسه کوزلجه اکلاشیلیر . مثلا ایدیلن حساب نتیجه‌سنده تحقق ایلیورکه حبوبات اکیلمش بربرك بهر مزروع هکتاری محصوله اوتوز کیلوغرام آزوت ، اون آلتی کیلوغرام حامض فوسفور واوتوز یدی کیلوغرام پوتاس ویرمشدر . حالبوکه ارض نقدر کوبره‌لنمش اولسه بر سنه‌ده ویردیکی قوتی کیری آله میه جغندن طبیعی اولهرق علی‌التوالی حبوبات زرعنه حصر ایدلمش اراضی قوهٔ انباتیه‌دن بالآخره کلیاً محروم قالیر . حبوبانك بهر نوعی حقنده ایدیلن حساب نتیجه‌سی اولهرق دخی تظاهر ایلمشدرکه الك زیاده طوپراغی قوتدن دو - شیرن بغدایدر ، اشته اناطولیده وسائر مواقعده برسنه حبوبات آلنان ترلانك بر قاچ سنه علی حاله متروك براقیلمسی یاخود طوپراغی فقیر دوشورمین بشقه محصولار اکیلمسی شوماده‌دن تولد ایلر .

حبوبات زرعنده کی قواعد اصلیه — حبوبانك اکثریسی امر زرعده بر طاقم عین قواعده تابعدرکه بونلر تخمك انتخاب واحضارینه ، اراضینك طاولاتمسنه محصوله ایدیله جك خدمته کوره بشقه بشقه او - لدیغندن بزده بر بر شوماده‌لری تدقیق ایده‌جکز :

اولا تخملك احضارنی اله ایرسه‌ق دیه‌لم که :

زراعتده موفقیت دائما تخملك حسن انتخابنده اولور . بناءً علیه تخم یاپیله‌جق دانه‌لرك ایری وصاغلام اولمسی تمام چاغنده بولنمسی اثر مرض کوسترمامسی بشقه تخملرله قاریشیق اولامسی قابلیت انباتیه‌سنی ایجه محافظه ایتمش بولنمسی لازمدر . فقط یالکز تخملك حسن انتخابی تأمین موفقیته کافی دکلدر . تخملری بعدالزرع میدان آلان بر طاقم امراضدن محافظه وکوزل محصول ویرمکه مستعد ایتمك ایچون بعض احضارات واردرکه بونلرك دخی بیلنمسی لازم کلیر . بهرینك آیری آیری اسمی واردر . زراع بیننده طانیلیر . مثلا تخملری کاه کیرجلرلر ، کاه کوکور - تلرلر ، کاه بعض اجزالی صولرله یقارلرکه بهردرلو احتیاط تخملك اکیله‌جکی ارضك استعدادنده بولنان امراض مختلفه‌یه قارشی کلیر .

ثانیاً مزروعاته اجراسی لازم کان تقیدانه کلنجه :

اراضی اوتو آیقلانمق ، بالنمك ایله تخم آتیله‌جق حاله کتیرلدکدن صکره برده یازین خروز ایبکی ، دوه دیکنی کبی قسا نباتك یتیشمسنه میدان ویرلمامك اوزره ترلایی چاپالامق دخی ایجاب ایدر . چاپالامق دائما باشاق میدانه کلمه‌دن اجرا ایدلملیدر . ترلایه کوره اتیلمش ایسه علی‌الخصوص مواد ازوتیه‌نك کزتمسدن ناشی کوبره‌ده قوت چوق ایسه محصول بردن‌بره یتیشه‌رك غایت یوموشاق اوله - جغندن صیقی بریاغمور ویاروزکارله یره یاتمرق صاحب مزروعاتی ضرر دیده ایده‌جکندن کوبره‌نك دخی عیارنده‌اولمسنه اعتنا ایجاب ایدر .

اوچنجی درجه‌ده اوله‌رق مزروعاته عارض اولان امراضك صورت تداوی ودفعنی نظر دقته المليدر . امراض یا کچوجك حیوانلردن تولد ایدر . ویاخدایی نابت اوتلردن میدانه کلیر . یاخود القاح الخفیه دنیان برطاقم نباتی وساری عارضه - لردن تولد ایدر .

حیوانه خسار ویرن حیوانات مختلف ترلا فاره‌لری ، قره قونجولوس ، طانه بروغی ، بیاض قورت ودها بر چوق حشراتدر . بونلرك جمله‌سی مزروعاتی خسار دیده ایدرایسه‌ده حشرات طفیلیه‌دن معدود دکلدر . زیرا نباتاتك اوزرنده یشاماز . برطاقملری دها واردرکه محصولك اوستنده یشار بناءً علیه طفیلی اوله‌رق خسار ویرمجی حشراتدن معدود اولور .

حصاد — هرمحصولك موسم حصادی بشقه‌در . تغیر زمان اقلیمه کوره دخی فرق ویرر . حیوبات بجیله‌رك حصاد اولنور . بچمك ایچون آلات ابتدائیه‌دن اولان اوراقلر یاخود اختراعات جدیده‌دن معدود اولان بچکی ماکنه‌لری قوللانیلیر . بچکیجیلره بعض یرلرده اجرت ویررلر بعض یرلرده محصولك بر قسمنی ترك ایدرلر . بعضاً دخی نقدر دونم بر بچرسه اوکا کوره اجرت آلیر .

محافظهٔ حیوبات — محافظهٔ حیوبات ایکی نقطهٔ نظردن ملاحظه اولنور . برنجیسی کاله ایرمش محصولی قالدیردقدن صکره تاحرمان زمانه قدر حفظه ایکنجیسی دخی دانه‌لرك صاقلا نامسنه متعلقدر . کاله کلمش محصول قالدیریلنجه حاوی اولدیغی رطوبتی کیدرمك ایچون ترلالره کومه‌کومه یایارلر . یاخود اوروبانك بعض یرلرنده اولدیغی کبی دیوله‌ر طولدیروب قیشین اشتغالات زراعیه سیرلنجه حرمانی پیارلر . حرمان بزم مملکتمزده (دوکن) ایله اولورکه بوده دانه‌یی صاندن آیرمق اوزره محصولی آغرجه برازکی التدن کچیرمکدر - فقط شوراسی نظردقته المليدرکه الآن متخذ اصول ایله یاپیلان حرمنك موجب اولدیغی مصارف حرمن ایتمك اوزره انشا ایدلمش زراعت ماکنه‌لرینك محتاج اولدیغی مصرفك ایکی قاتیدر .

حرمن اولنجه صمانك ایچندن دوکلمش اولان دانه‌یی اوصماندن تفریق خ کلیرکه خدمت مذکوره درونند بف قاریشیق صمانی روزکارده صاوور یاپیلدیغندن اصل حرمان اسمی ایله بورادن کلیر . در انبار ایدلمش بفد حفظنه کلنجه شو ماده احتیاجات عـ نقطهٔ نظرندن الیوم بیوك اهمیتله اولنیور . واقعا محصولی میدانه کتیر بر چفتجی همان صاتوب پاره‌یه تبدیر بشقه برشی دوشونمدیکندن طولا محافظهٔ حبوبات مسئله‌سیله اشتغال ایتمز حالبوکه احتیاجات عسکریه‌ده ایش بو دکلدر . ایشته کله‌جك نسخه‌مزده بندمزی شوجهتك اکمالیله حبوباتك ترو ملل وکیمیای زراعیه‌یه اولان تأثیرنه بحث ایده‌جکز جهتله شمدیلك سوز بوراده کسیورز .

یکی کتابلر

آراکل کتابخانه‌سی نشریاتی :

مرآت البیت — خانملره یادکار — مجلـ طبیهٔ ملکیه وجمعیت طبیهٔ عثمانیه اعضاسند و مکاتب عالیهٔ شاهانه علم حیوانات معلم میرالای عزتلو دوقتور حسین رمزی بکك اثر قیمتداریدر . اثر اولجه (سعادت غزته‌سنه تفرقه ایدلدکدن صکره بو دف آیریجه کتاب شکلنده نشر اولندی عائله‌لرك احتیاجات صحیه و سعادتندن باحـ اولان و بر خیلی رسملرله مزین بولنا بوکتاب بهترین مؤلفنك اثار سائره‌سی میانند برموقع مهم طوتمشدر .

لوامع النور — بر چوق آثار ادبیه‌سیـ محررین عثمانیه میاننده تمیز ایتمش معلمیـ ومؤلفیندن اولان محمد توفیق افندی بودفـ دخی شو عنوانله علوی بر اثر یازمشدر مندرجاتی میانننده عصر سعادت وقایـ مقدسه‌یله دین مبینمزه عائد بر چوق معلومات مفیده موجوددر .

« ملی رومان »

مشاق حیات

مابعد

حتی قورقارده . مقصد تفکرده بوخوفی ازاله ایده‌جك تدابیر و آمال دنیویه‌یی اولجه ترتیب ایتمك اولدیغندن ایام ماضیه‌ده آلداناناللر مرور زمان ایله خائف اولمغه باشلارلر . قلب انسانی حسیاتی نقطهٔ نظرندن حقیقةً غریبدر . مسعودیت حالیه آنك ایچون حائز اهمیت اولهمیور . متصل فردایی دوشونیور . قادین اوکیجه ایچون اسرار حیات ایده‌جك بر بولدیغی حالده ایرتسی کونی تفکر ایلیوردی . اکر اقتداری اولسه طلوع شمسی قرار ثابتی بولنجه‌یه قدر تأخیر ایده‌جك صو - رتده حریص تأمل ایدی . فقط قوانین طبیعیه لایتغیر اولدیغندن پنجره‌لردن بر صورت ضعیفه‌ده داخل اولان شعاعات اولیه اوطه‌سنك ایچریسنی خفیف ضیالره غرق ایتدی . اوزمان فردوس برصورت مدهشده تیتره‌دی .

یتاغنك ایچنده طوغرولدی . دون صباح کندی کندینه ایراد ایتدیکی :

— نره‌یه کیده‌جکم ؟

سؤالی بردها یاد ایده‌رك بوکا جواب بولمق دوشوندی . نتیجهٔ تفکراتنده احیای قدیمه سندن نوریه خاتمه کیتمکی واورادده حاضر بولنان پاره سیله بر مدت یشامغی قوردی . بوقرارآنی براز تسلی ایتدی . فقط اندیشهٔ وجدان تسلی ایله دکل جدیت قرار ایله مندفع اولور .

فامیلیا خلقی بر یره طوپلانوب ده مصاحبته باشلادقلری اثناده هرکس فردوسك اضطرابی صوردی . زیرا کوزلری همان شیشمش دینه‌جك رادده بی حضور اولمش اولدیغی کبی رنك روبی دخی قاچمش ایدی . بوسؤال دخی شایان دقتدر . حتی اوبیله کندی کندینه :

— بن برکونلك اضطرابمله عالمك نظردقتی جلب ایلدم . دیبوردی . وارد اولان سؤاللره :

— دونکی یورغونلق سبیله راحتسزاولدم . جوابیله مقابله ایتدی . کندیسی حالندن مبتشکی اولمدیغندن استفسار خاطرك آردی کسیلیوردی . فردوس بوندن‌ده متأثر اولدی . او کندیسنی استنطاق ایتملرینی ، آندلر ، یمینلرله حال فلاکتی صورملرینی ایستیوردی .. فقط هرکس واقف اسرار اوله بیلیرمی ؟

ساعت درتده برادرینه رسم‌وداعنی اجرا ایده‌رك چیقدی .

تفکراتی دونکی دوشونجه‌لرینك عینی ایدی . فقط بوکونکی حسیاتی آره‌سنده کوریلن مقهوریت براز دها کسب شدت ایتمشیدی . قاضی کوی اسکله‌سنه کلدیکی زمان اوزاقدن بنه کویك مناظر مستوره‌سنی کوردی . کوزلرنده برمیل انجذاب حصوله کلش اولدیغندن درحال اورایی مطالعه‌یه باشلادی . سیاحت خیالیه‌سی آره‌سنده خاطره‌سنی کوردی . بوسفریده بشقه درلو برتأثر ایله مکدر اولدی . برانسان نه قدر جاهل اولورسه اولسون مطلقا حسیات مدنیه ایله متحسس اولور . بش سنه‌دن بری تشکل ایتمش بر عائله‌یی فکر خیال پرستیسی ایله بوزدیغنه حکم ایلدی . لکن اوچهره ! اوچرکین چهره !

قوجه‌سنك اشکال عمومیه‌سی آنکچون بر خیال معقب حالنه کیرمشیدی . واپوره بیندیکندن بیله خبردار اولهمیه‌جق درجه‌ده مستغرق افکار اولدیغندن ایلك حرکت آنده برانتباه خصوصی پیدا ایلدی . بنه‌کویك مناظر سریعه‌سنی کور - بیور ، مسعودیت انسانیه‌نك تحسسات فکریه‌دکی انتظامه وابسته اولدیغنی دوشونیودی .

یانده اوطوران ایکی قادین مکالمه‌لرینی حیزلاندیردیلر . قولاغی ایچنده یواش یواش عکسلر پیدا ایدن شوسلر آنك ایچون اولدقجه مهم افکار خصوصیه‌یی حاوی ایدی . نظر دقتنی بوایکی قادینه عطف ایلدیکی زمان بونلرك سیاه چارشا - فلی ، قالین بچه‌لی اولدقلرینی ویاکز برینك النك ماوی طمارلی ، ضعیفجه ، بوروشوق اولمسنن اختیارجه بولندیغنی ، دیکرینك هنوز صفحات حیاتی اخضار ایدن اوقتلرلردن آزاده اولدیغنی کوردی . وجودینی برحرکت بطیئه ایله چویره‌رك کوش دقتنی آچدی . کنیج اولدیغی صداسندن آشکار اولان قادین اختیاره خطاباً :

— فی‌الواقع ، بن صبر ایتدم . تحمل ایتدم . فقط بنده انسانم . اوهر آقشام ایچر . اولو کبی کایر . بن اوده آنی بکلرم . سویله‌سهم اوزرینه هجوم ایدر ، دوکر . آلدیغی پاره‌یی قومار خانه‌لرده یر . بن اوزرمه برچارشاف آله‌جق اولسهم آنی چوق کورر . دیدی .

اختیار کوکس کچیرر برصورتده :

— اویله اما قیزم قادینلرده برحال بولنه‌جق که اوده هرشیئك صوکنه قدر تحمل ایتمکدر . بن پدریکك نجه طیاقلرینی بیدم . بنم مالمی ، ملکمی صاتدی ، بیدی . بنینه صبر ایتدم . فقط برزمان کلدیکه بنم قادینلغمی تصدیق ایده‌رك اوتاندی . آیدن صکره راحت ایتدم . اکر دنیاده راحت اوطوردیغمز یرده حاصل اولمش اولایدی صکره راحتلکده اعتباری قالمازدی . قوجه‌نك کوزلی ، چیرکینی اولماز . سن خانم اولده آنی سرخوشلقدن کچیر . دیه جواب ویردی .

فردوس بو سوزلر اوزرینه بتون بتون کوش دقتی

آجدی . حتی ایکیسنك ده یوزینه باقمه باشلادی . کنیج ملال درونندن طولایی بچه‌سنی آجدی . صاریشین ، ماوی کوزلی ، چیل یوزلی ، ضعیفجه ، بکزی صولوق ، صاچلری قیویرجق ، دوداقلری همان بیاض دینه‌جك رادەده رنکسز برقادین ایدیسه‌ده آنلرجه شیرین وسفله لایق متبسم برچهره صاحبی ایدی . احتمالکه صاریلغی درد درونندن متولد اضطراباتدن ناشی ایدی . قادین آناسنك صوك سوزی اوزرینه :

— بن بوشانمسنی ایسته‌میورم . لکن سزك یانکزده اوطوره‌جغم . دیدی .

اختیار کنیشجه برنفس آلدی . حتی :

— کوردکمی قیزم ! بنی‌ده ممنون ایدرسك . یکی ! بنم یانمده اوطورك . باق بن دامادمی نصل یوله کتیریرم . دیدی وبرطور مخصوص ایله وایورك کناریته یاصلاندی .

اصل محاکمه فردوسده اولدیغی معلومدر . قوجه‌نك . جرکینی‌الماز سوزی برصورت غریبه‌ده قولاغنه چارپشیدی . هله اوکنیج قادینك هرآقشام قوجه‌سندن طیاق یمکه مهیب اولدیغنی ایشتدیکی آنده بونی برصورت مکمله‌ده تدقیق ایده‌رك :

— بنمکنده بوحال یوق ایدی اما کندینی سومیوردم . دیه برنتیجهٔ مترددده ایله حکم ویردی . بوحکمی او آنده برطاقم نقاط مظلمه‌نك تنویرینه سببیت ویردی .

اختیار قادین قیزینی یوله کتیردیکندن طولایی ممنون اولدیغی حالده کویا آنك اعصاب شدتی تخفیف ایچون خطابته باشلادی . بوباشلایشی برآه ایله ابتدا ایده‌رك :

— قیزم ! برکره باباکك یوزینه باق ! بن آکا واردیغم زمان تمام اون یدی یاشنده ایدم . محله‌مزده هرکس بنی کوزل‌دیه اوغلنه آلمق ایستردی . مکر قدر وقسمت بویله ایمش . بابانك چیچك بوزوغی ، اولدیغی کبی سرمایه‌سی دخی یوق ایدی .

فردوس بوسوز اوزرینه برکره تیزه‌دی . بنه دیکله . مکه باشلادی . قادین خطابتنده دوام‌ایدییوردی . دییوردیکه :

زول لەمتر

— آنامدن ، بابامدن قالان آنك الته ویردم . بوکا نه ایچون اولدم . تك بنی کیمدیرسون . بن محتاج اولمیه‌یم . راحت ایده‌یم . سنك آنك وار ، بابانك وار . یانم یوق ایدی یا .

فردوس کندی‌دردینه مالك برایام حیاتی دیکلیوردی . بونك ایچون جانی دقته آچیلرق محاکمات اخیره‌یه قرار ویردی .

— بنی آلدیغنك اوچنجی آیی سرتایچمکه ، بن آنی سومیه‌جکمه اونی باشلادی . سن طوغدك . ایکی آیلبکا برطیاق آندی که اون بش کون یتاقده‌قالدم . فنحمل ایتدم . صبر ایدن قازانیر . صکره‌لری اوده عقلی آلدی . شمدی ایکیمزده راحت ایدییورز .

فردوس آرتق صبرایده‌مدی . قولاق احبابلغی اولق

— والده خانم ! ماشاءالله ! چوق صبرلی اینه دیدی . اختیار کوله‌رك باشنی صاللادی . فردوسه خ

— صبر ایتمیه‌یدم نه اوله‌جقدم . بشقه برارکك و دکلی ایدم . بنم طالع آندن‌ده طیاق یدیرردی . قیزم قوللانمسی . اواداره‌سی پك کوجدر . دیدی .

آرتق تفکر زمانی حقیقةً حلول ایتمشدی . قادین مسئله‌سنی برصورت حکیمانه‌ده محاکمه ایتدی . کندی دیدیکه :

آوجیلق — بندی کله‌جك نعشه‌ده

— طیاق یمك ، قادینه یاقیشمدیغی کبی هیچ برکیمسه یه‌ده یاقشماز . فقط قوجه‌سی سرخوش اولان قادین بومثللو احوال وحرکاته تحمل ایدییور ، حتی هم چرکین ، هم‌ده بدمست اولان ارککنه کال تهالکله صاریلیور . بن ایسه بش سنه ظرفنده معاملات نازکانه‌دن ماعدا برشی کورمدم . لکن اوچهره بنم ایچون اودرجه داعیهٔ نفرت که شوافتراقه راضی‌اولدم . یانمده واره‌جغم ارکك بویله سرخوش ویاخود بدخو ایسه . اوزمان حیاتم یینه برانشکنجه ایچنده قاله‌جق . بناءعلیه تدبیرلی طاورانمام ایجاب ایدییور .

صوك جمله‌سی آنك ایچون تدقیق یك زیاده آرزو ایدیله‌جك برجمله‌در . فردوس‌ده بونك فرقنه واردی . لکن تدقیقاتی وقت آخره براقدی . واپورك کوپریه یناشمه‌سی حسیله مشتریلرده کوریلن تهالك ، کندینی براز اشغال ایلدی .

کوپریه چیقنجه غلطه‌طرفنه طوغرولدی . قره‌کوی قپوسندن ترامواپه بینه‌رك طوپخانه‌ده اینمدی . غریب برتسلی ایله دمکدار اولیوردی . فکری یك مظلم اولدیغی کبی نتیجهٔ قراری دخی یك مستریحانه دکل ایدی .

یالکز ، بی‌کسلکی قلبنده برالم معنوی صورتنده بولنه‌رق حیات عادیه ایله حیات زوجیه آره‌سنده‌کی فرق عظیمی دوشونیوردی . ارککه شدت احتیاجی حرکات مستقلانه ایچون آرزو ایدییور ، هیچ اولمازسه مکالمات عدیده‌ده بولنه‌رق استراحت فکر ووجدانله خادم سوزلر ایشیده‌جکنه اعتماد ایلیوردی .

هله ایکی کونلك سیاحت مترددانه اعصابنه بشقه برخاصیت ویرمشیدی . معناً کسب ضعف ایتدیکی کبی آلام معنویه‌نك قوای مادیهٔ وجودینه ایراث ایتدیکی خفت دخی هیئت عمومیهٔ جسمانیسنی ظلدار ایتمشیدی . بوده برمشقت حیاتیه‌در .

حیات اساساً برمشقت دنیویه دها ایسی سنه‌لرجه سورن برمجادلهٔ نفسانیه اولدیغی حالده بونك تشدیدینه خادم وسائط ووسائله تشبث ایتمك ویاخود داعیهٔ مشاق ایشلره کیرشمك انسانی بتون بتسون زبون ایلر . ایشته فردوسده زبون اولمشیدی . صالی پازاری جاده‌سنی کچمك جهانکیره‌جیقه‌جق یوقوشی طیرماتمه باشلادی . ایشته سزه براضطراب ذی‌حیات که کیده‌جکی خانه‌یه یاقلاشدقجه مضطرب اولیوردی . کندی بیله اضطرابانه حیرت ایدییور ، حتی :

— قوجه‌مك تحت تکاحنده بولندیغم زمان نه قدر سربست ایدم دیه‌رك بیان تأسف ایلیوردی .

یوقوشك منتهی اولدیغی محلده بویاسی محو اولمش ، براز خرابه قریب برخانه‌لك اوکنده طوردی . کمال تردد ایله قپو حلقه‌سنی صاللادی . برمدت صکره بردها صاللادی ایسه‌ده درون خانه‌دن هیچ برحرکت ایشیدمدی . یالکز یاندکی خانه‌دن برقادین :

— کیمی ایستیورسکز؟ دیه سساندی . فردوس‌مجله ایله :

— نوریه خانمی ! دیه جواب ویره‌ی . حال‌بوکه قومشو قادین :

— آنلر شمدی بوراده دکلدر . مسافرلکه کیتدیلر دیه خطاب ایتدی .

فردوس آز قالدی . بایله‌جقدی .

کیجه ! مدهش زمان ! حلولنه اوچ درت ساعت قالمشیدی . بودوری اسرار ایتمك الزم . فقط نره‌ده ؟ قپونك اوکنده طوردیغی برایکی دقیقه مدت ظرفنده دماغنده بر عذاب روحانی حاصل اولدی . محو اولمق عذاب حسیانه دوچار اولانلر ایچون پك زیاده اهمیتسزدر . بیك مشقتله چیقدیغی یوقوشی ایتمکه باشلادیغی زمان کیمسه‌سز قالدیغنی بردها حس ایلدی .

ایکی کون ایچنده اوچ دفعه ندارك مسکن فکر مهمیله اشتغال ایدن بو قادین دور حیاتنك یکرمی اوچنجی سنه‌سنه واصل اولمش اولدیغی حالده هنوز بوکبی افکاره بیکانه نظر . لرله باقیوردی . هله قواعد مشروعهٔ مدنیه‌نك الك مهمی اولان تشکیل عائله فکر اساسیسنی شمدی تبقن ایتمکه باشلادیغنجه درونندن نه‌درجه مضطرب اولدیغنی آکلاته‌جق برصدا ایله

— ایواه ! دیه حیزلیجه باغردی . ایواه ! ندای تأسفی بشقه برارکککه وارنجه‌یه قدر قپو قپو سورینه‌جکنی آکلادیغندن نشأت ایتدیکی کبی ، خانه‌بردوشانه برصورتده کزن برقادینه کیمسه‌نك دست ازدواج اوزاتمیه‌جغنی‌ده آکلادیغندن انبعاث ایلمشدی .

عائله کلمه‌سنه‌کی انبساط طبیعی‌نی بیولتدی . هم بوقوشی ایتیور ، همده اوکلمهٔ مبارکه‌نك متفق اولدیغی معانیٔ دقیقه‌یی شرح ایدییوردی . متعاقب وجدانیه‌نك الك محرم ، الك کیزلی یرلرینی دیکلییور حرکات مختلفه‌سیله سوقاقده یوریوردی . مشاق هیاتك دها مبادیسنده بولندیغی حالده چکدیکندن غنا کتیرمش ، هوسات و آمالی فنا حالده زده‌لنه‌رك او جهتدن دخی مقهور قالمش ایدی .

شمدی نره‌یه کیده‌جك ایدی ؟ یأس ومجبوریت سائقه‌سیله نره‌یه کیتدیکنی بیلمدیکی حالده یینه طوپخانه‌یه قدر ایندی . غلطه‌نك او غلبه‌لك جاده‌سندن برحرکت مجولانه ایله کچمك قره‌کوی کوپریسنه واصل اولدی . قاضی کوی واپورینك دومانی نظریله تعقیب ایتدی . ایچندن اولسی آقشام یاندیغی خانه‌یی خاطرلادی . فقط براز صکره ایوب واپورلرینك برینه کیردی .

مابعدی وار

احمد راسم

شرائط اشترا

	آلتی ایلق	سنه لك	
اوچ ایلق	۵۵	۱۰۰	غروش درسعادت ایچون
۳۵	۶۵	۱۲۰	غروش ولایات ایچون
۸	۱۴	۲۵	فرانق ممالك اجنبیه ایچون

غزته مزك فنون وصنایعه وسائر مخصوصنه عائد هردرلو مقالات مع التمنونیه درج ایدر . درج اولنیان اوراق اعاده اولنمز . ولایت شاهانه‌ده غزته‌یه عائد خصوصاتی درعهده ایده‌جك وکیللره لزوم واردر . طالب اولنلرك مدیره مراجعتی مرجودر .

غزته مزك امور اداریه وتحریریه سنه متعلق مواد ایچون مدیر اهتمام احسان بكه مراجعت اولنسون هردرلو مکاتیب موی الیه نك اوله‌رق مطبعه‌یه کوندرلمیدر . غزته اداره‌سی مطبوعاته متعلق هردرلو سپارشی درعهده ایدر .

[طشره‌دن آبونه‌بدلاتی پوسته امانق مورتشده کوندرلمیدر — اون غروشدن یوقاری ارسالات ایچون پوسته پولی قبول اولنمز]

طشره‌ده تقریم طلب ایدنلره غزته‌دن بر نسخه نمونه مجاناً کوندیلور

آوروپاده نه کوردم ؟

فرانسه ، انگلتره ، بلجیقا ، هلمنك ، آلمانیا ، اسویچره ، ایتالیا ، اوسترپا

احمد احسان بكك اخیراً وقوعبولان اوروپا سیاحتلرنده بالاده اسملری تعداد اولنان مملکتلرك پایتخت ومشهور شهرلرنده اولان مشاهداتی محتوی اوله‌رق طبع ایدلمکده اولان اثر مهم ایلول ابتداسندن اعتباراً نشره باشلانه جقدر . احمد احسان بكك کچدیکی شهرلرده بالخاصه اعمال ابتدیردیکی نفیس رسملر وبری سطحی دیکری تفصیلاتی ایکی خریطه ایله مزین بو اثرك قاچ فورمه متشکل اوله‌جغی هنوز معلوم دکلدر . بناء علیه شوقدر فورمه‌دن تشکل ایده‌جك شو قدر حجمی حاوی اوله‌جقدر دیه برعدد بیان قابل اوله‌میور . مع مافیه آبونه اصولندن استفاده ایده‌جکلرك جهت نفعنی بوزمامق اوزره آتیده‌کی قرار اتخاذ اولنمشدر :

قرق غروش ویروب بر آبونه سندی الان ذاته اللی بش غروشلق بر مقبوض ایله اوقدر غروشلق نسخه ویریله‌جکدر . اما شومبلغدن دخی زیاده طوتارسه اوندن صکره چیقه‌جق جزؤلر قرقر پاره فیاتله اعطا اولنه‌جقدر . تکمیل کتاب فرض اوله‌رق آبونه مقبوض بدلندن یعنی اللی بش غروشدن دون اولورسه متباقیسی کرك نقداً کرك بشقه کتاب شکلنده اعاده قلنه‌جقدر . برده سهولت اولمق اوزره آبونه بدلنك ایکی تقسیطده تسویه‌سی قبول اولنیورکه تقسیط ایله تسویه ایدنلرك یازلدقلری زمان (۲۲) و اثرك اونبنجی جزؤی انتشار ایدنجه (۲۲) غروش اعطا ایتملری لازمدر . طشره‌دن آبونه ایچون (۱۰) غروش پوسته اجرتی آلنیر .

ثروت فنون غزته‌سنه برسنه‌لك آبونه اولمش ذواته یوزده اون تنزیلات واردر . یکدن غزته‌یه برسنه‌لك اولمق شرطیله آبونه اوله‌جقلرایسه یوزده اونبش استفاده ایده جکلردر .

آبونه درسعادت ایچون آغستوسك اوتوزنجی کونندن ، طشره ایچون ایلول هفته‌سنه قدر قبول اولنه‌جق اوندن صکره جمله‌سی یوزده یکرمی تزیید قلنه‌رق اثرك اون جزؤی نشر اولنجه‌یه قدر اویولده ویریله‌جك بعد آبونه اصولی کلیاً قالدیریله جقدر .

برآلتنده سیاحت

ژول ورنك اثر تألیفی واحمد احسان بكك ترجمه کرده‌سی وغایت کوزل اولان بورومانك اجزای متباقیه‌سی پیدر پی چیقاجقدر .

آسیای شرقی یه سیاحت

برترك سیاحنك ایستانبولدن حرکتله مشرق اقصایه وقوعبولان سیاحتده‌کی اولان مشهوداتی حاوی مکتوبلردن متشکل لطیف بر سیاحتامه‌در . بش غروش فیاتله مطبعه‌مزده صاتلمقده‌در .

برقادینك روزنامه‌سی

متوفی اوقتاو فویه‌نك مشهور آثارنده اولوب احمد احسان بك طرفندن ترجمه اولنان بورومان یدی غروش فیاتله صاتیلور .

SERVET-İ FÜNUN:

Numero 25/ Birinci Sene

MÜNDERİCAT

İstanbul Postası - Mevad-ı Ahlakiye - Tebessüm - Tarih-i Ticaret-Rumelihisarı - Tavan Arası - Yeni Kitaplar - (Roman): Meşakk-ı Hayat - (RESİMLERİMİZ): Rumelihisarı - Hayvanat-ı Garibeden - Son Moda - Tavan Arası .

RESİMLERİMİZ

RUMELİHİSARI

Boğaziçi'nin en latif mevakiinden olan Rumelihisarı'nın vapur iskelesi irae eden bir resmi, eski nüshaların birinde pişg•h-ı kariine vaz eylemiş idik. Bu defa dahi şu latif köyün denizden alınmış bir fotoğrafını derc-ı sahife eyliyoruz. Fotoğraf, ressam-ı hazret-i şehriyari Abdullah biraderlerin koleksiyonundan olup kalıp buradaki (fotoğravör)ümüz marifetiyle yapılmışdır.

TAVAN ARASI

Paris'de bir tavan arası alemi vardır. Tavan arası g•h mecma-i saadet ve neş'e, g•h aram-gah-ı felaket ve sefaletdir. Pek çok müellifler Paris'in tavan arasını şerh ile iştigal eylemişdir.

Vakıa Paris'in tavan arası alemi hakikaten müellifleri işgal eyliyecek kadar şayan-ı dikkatdir, Ahmed İhsan Bey tarafından yazılmakda olan "Avrupa'da Ne Gördüm?" eserinde anlatılacağı üzere tavan araları hemen her büyük evde vardır. Ekseriya altıncı veya sekizinci katı işgal eyler; Tavan araları umumiyet üzere fakir işçilerin aram-gahıdır, bu işçilerin çoğu da kızdır, kendi başlarına dikiş işleriyle meşgul olur, bazen bir kaçı bir ufacık odada ömür sürer, hepsinde hüsn-i tabiat asarı müşahede olunur. Semadan

itibaren birinci kat denilen odaları hakikaten müzeyyen haldedir. İşte resmini derc-i sahife etdiğimiz levha dahi böyle bir tavan arası alemini irae eder; iki refika-i şefikanın karşı karşı iş masasının başına geçip istihsal ve temin-i esbab ile iştigallerini gösterir.

Paris'in tavan aralarında yaşayan amele kızlar her hareketde serbest bulunmağı birinci maksad edinmişlerdir, binaenaleyh öyle zann- olundu

ğu üzere gayr-ı meşru mesleğe salik olmazlar; Mamafih melek gibi de durmazlar, gönülleri kimi severse onlarla akd-ı rabıta-i muvakkate eylerler. Binaenaleyh tam "garizet" denilip, gitdikçe kesb-i nedret etmekde olan bu kızların tarz-ı maişet ve hayatı cidden tedkike muhtacdır. Amele kızlar ekseriya kimsesiz ve etfal-i metrukedendir.

HEADINGS OF THE 25TH ISSUE:

1) İstanbul Postası : İstanbul 22 Ağustos sene 1307
2) Mevad -ı Ahlakiyenin Mekteblerde Suret-i Talim-i Amelisi
3) Tebessüm
4) Tarih-i Ticaret'den : Beni İsrail
5) İtalya'nın Bilad-ı Bahriyesi: Ticareti
6) Resimlerimiz
7) Yeni Kitaplar
8) Meşakk-ı Hayat
9) Şerait-i İştira
10) Avrupa'da Ne Gördüm?
11) Yeraltına Seyahat:
Asya-yı Şarkiye Seyahat
Bir Kadının Ruznamesi

cilt 1

نومرو : ٢٥

ثروت فنون

ادبیات ، فنون ، صنایع ، تراجم احوال ، سیاحات ، رومان

وسائره دن باحث اولدیغی هرهفته پنجشنبه کونلری چیقار

مصور عثمانلی غزته‌سی

برنجی سنه

محرر وصاحب مسئولی : احمد احسان

اداره خانه‌سی : درسعادت — ابوالسعود جاده‌سی نومرو ٥٤

نسخه‌سی ١٠٠ پاره‌در

[مندرجات] استانبول پوسته‌سی — مواد اخلاقیه — تبسم — تاریخ تجارت — روم ایلی حصاری — طوان اره‌سی — یکی کتابلر — (رومان) مشاق حیات — [رسملرمز] روم ایلی حصاری — حیوانات غریبه‌دن — موك موده — طوان اره‌سی .

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT TOUS LES JEUDIS.

Rédacteur en chef: AHMED IHSAN

Administrations: 54- RUE EBU-SUOUD-54

CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS

25 Francs par an pour tous les pays de l'Union Postale, 100 piastres pour Constantinople, 120 piastres pour les Provinces Ottomanes.

LE NUMÉRO 100 PARAS.

استانبول

(عالم) مطبعه‌سی — احمد احسان وشرکاسی

غزته مزك بوكون انتشار ايده جك اولان ۲۴ نجى نسخه‌سى جلوس ميامن همايونوس حضرت پادشاهى به مصادف اولان بازار ارتسى كونى تبركاً موقع انتشاره قونلمش ايدى. واقعا اول امرده نسخهٔ آتيه يى كه بحك هفته يه تعليق ايتمك استدك ايسه ده هرپنجشنبه كونى (ثروت فنون) نى مطالعه يه آلشمش اولان محترم قارئيندن برقاچ ورقه التديغى جهتله البرى معتادك دور ايتمامك اوزره (۲۵) نجى عددى ده بوكون نشر ايلدك. بناءً عليه آلتى آيلق آبونه لرك استحقاقى كله جك نسخه ايله ختامه ايردىكندن معروضا سابقه موجبنجه تجديد ايتمك استيانلرك اداره حامه يه مراجعتى تأكيدا رجا اولنور.

۲۹۶ نجى صحيفه نك ايكنجى ستونى نهايتندن يدى سطر ۱۹۷ نجى صحيفه انتهاسندن اوقونملدر

امضاسز اولان باشمقاله مقالات مدير مسئولكدر

استانبول ۲۲ اغستوس سنه ۱۳۰۷

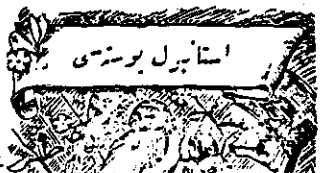

مسرور جهره لرسير ايتمك نه خوشدر. انسان قابلنده جايكير اولان مسرتى بشقه لرينك سيماسنده دخى كورديكجه برمسرت جاودانى يه دوشر. ايشته اولسى كونكى دونمانيكجه‌سى حال بويله ايدى. هركس بشوش! اولرتشويرات لطيفه‌سى ايله بشوش! سوقاقلر بشوش! قوجه استانبول بشوش! عالم بشوش! ملتك سبب فوز واعتلاسى تاولان پادشاه كالاتپرورك نام حليلى دعاى تزايد عمر واجلالى دونمانيكجه وسيله‌سيله كيجه لين هرلسان صداقته ورد اولمش ايدى. شبهه يوقدركه فرط مسرت وبشاشت وخلوص قلب ايله رفع بارگاه قدسان دعادخى عندحقده مستجاب اولور. بزده دائما سعادتمزى كودمكله قرير العين بولنور، هرسنه بويله ايام مسرت بخشا ادراك ايتمكله استحصال ذوق نشاط ايلرز. آمين!

بازار ارتسى كونى كوندوزدن طرف رايات ظفر غايات وتزينات سائره ايله بركسوهٔ لطيفهٔ ديكر آلمش ايدى. ليماندە لنكر انداز اولان تكميل احنى قومپانيه لرى وابور لرى‌ده عثمانلى سفائن تجاريه وحربيه‌سى ايله برابر آلاى بيرا. قلرنى چكمش وبوسفينه‌لرك سرنلرنده رايت ظفر غايت عثمانيه موجه نماى جلادت اولمقده بولنمش ايدى. غروب شمس يا قلاشنجه هر طرفده نور سرور جلوه‌نما اولدى، تنويرات كندينى كوسترمدى، قاچ كوندر دوام ايدن بوزوق هوادن ياغمور دن اثر قالمامش اولديغندن سائقهٔ صداقته پايلن شنلكك لطافتى آرتدرمق اوزره اواقشام هواده يك مساعد ايدى، سما بلوطدن كلياً عارى بولنيور، نجوم توزيع اشعه ايليور، كوندوز هبوب ايدن لدوس روزكارى يرينه قائم اولان خفيف پويراز بوغاز ايچنده كزنلرك يوزنى سرين سرين اوقشاپوردى، بوغازايچنده لدوس روزكارى تمردسى اولەرق دكز دخى پك راكد و مساعد ايدى.

هرجهته كوريان مساعده جلوس ميامن مأنوس دونمانمى بوسنه حقيقة بالاتر ابتدى. زەلرده نقدر فنارلر يانمش، يغنك ضفيلاتى وقفه‌مزك ستونلرنده كورسكز، فقط شونى دەيلم كه تا قوافلردن اعتباراً

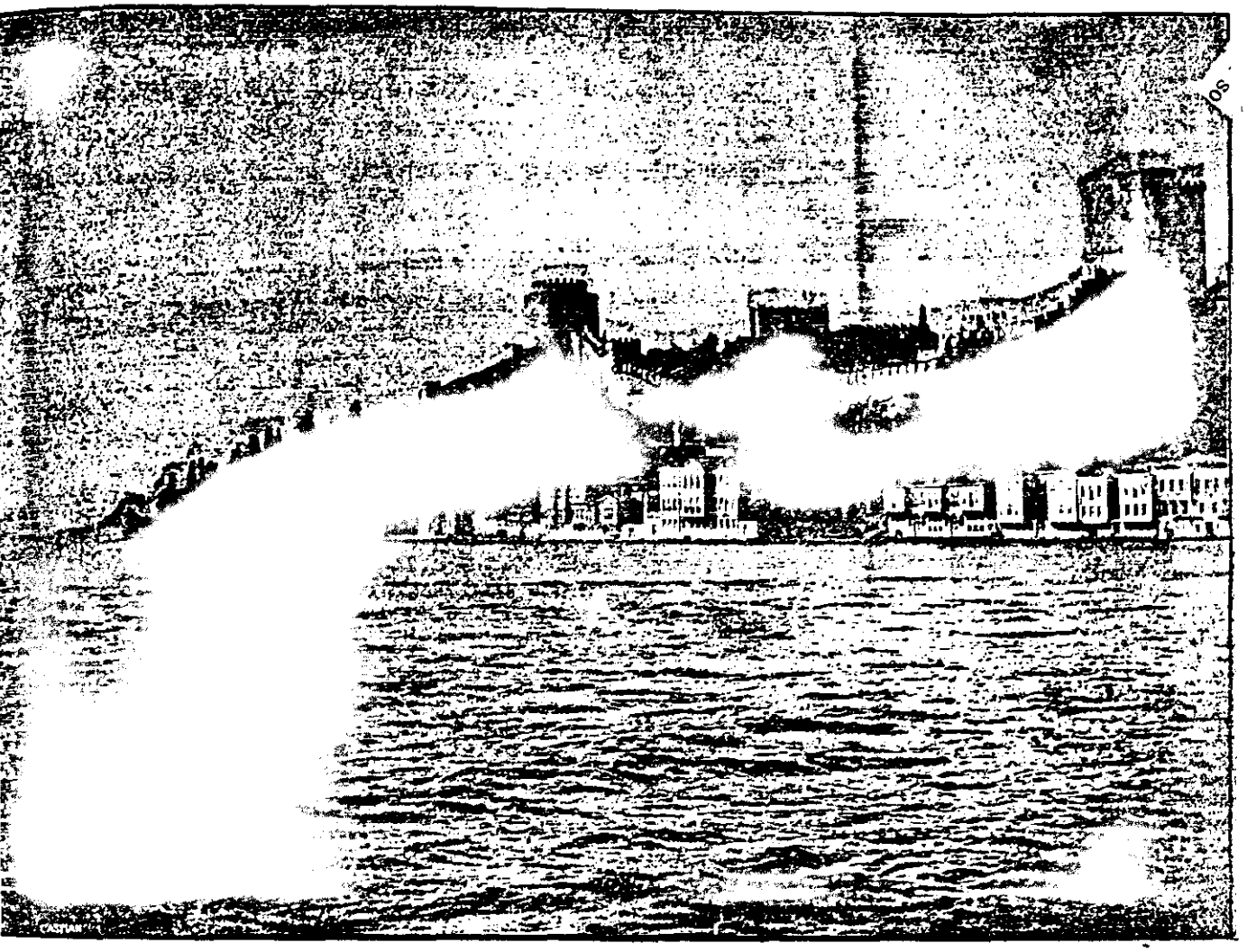

روم ایلی حصاری

ینك نظری بیات دلیکینك اوستندهکی لو. حهیه معطوف اولدی. فقط حالده صاراردی. دلیکه سوردیکی پارهیه ان آتیهرق اورادن بر صیویشدی. نه اولدیغنی اکلایهمدق اما ارمنی همشهریلریمزك زیاده بر حجاب و حجالتده قالهرق بزه دوغری کلدیکنی کوردك، همان قولاغه کیروب بزی آلدیلر. اورمانك برصیقلق محلنه کوتوردیلر:

— الله عشقنه نه اولدی؟

— صوص! دخولیه یکرمی فرانق ایمش!

— یا، ای نه اولور؟

— بز اوزاقدن معاق فیات لوحهسنی کورنجه بیوك حرفله یازلمش (۲۰) پی یانندهکی اوفاجق (ف) یه دقت ایتمهرك سانتیم ظن ایتدك، زیرا فرانق خاطریمزه کلیور دی.

واقعا فوج فوج عربهلرله کلوب بلازتردد ایچری دالان خلق کورنجه بهریمك برر لیرا ویرهرك آت بریشی سیره کیره. جکی خاطره کلنه بزه همشهریلرده (۲۰) پی سانتیم ظن ایتمکده حقلی ایدی. بوده آوروپانك زنکینلکنی کوستره احوالدندر. اورادهکی بم خالی صورتده کز قهقههدن بایلیوردم. زیرا بویله یرلرده حدتلنمکدن زیاده کولمك معتادمدر.

احمد احسان بك طرفندن ترجمه اولنوب اخیراً طبع ایدلمش اولان «بحنه نه دیرسکز؟» عنوانلی غایت مضحك حکایهجك پازار ایرتسی کونی نشر اولنهجقدر. کولمك استیانلره توصیه اولنور.

آبونهلری (۲۶) مجی نسخه ایله ختامه ایرن آلتی آیلق آبونهلره تجدید ایتمه. کلری ویا وقتیله آرزوی تجدیدلرینی اداره. مزه خبر ویرمدکلری حالده مذکور نسخهدن اعتباراً نسخهلر کوندرلیه جکندن بالآخره خدمت رسالیهده مشکلاته اوغرامامق ایچون شمدیدن بیان قرار ایتملری محترم مشتریلریمزدن تکرار رجا ایدرز.

پر آلتنده سیاحتك پازار ایرتسی کونی ۱۰ نجی جزوی انتشار ایده جکدر، اوبر پازار ایرتسیده اونبرنجی فورمهسی نشر قلنه جقدر.

مواد اخلاقیهنك مکتبلرده صورت تعلیم عملیسی

شوراسی محققات عالیهدندرکه بدایت تأسس مدنیت بشریهدن بو آنه قدر کذار ایدن اعصار مساعینك نقطهٔ حرکتی جمعیات

خصوصنده صقنی چکیوردم . شهرك اورته‌لرنده بولنمق بتون بتون اضطراب ویریوردی .

ساحل بحره ایمك ایستدم . دکزك هیچ اولمازسه سرین روزکارلریله آتش خارجی‌یی تعدیل ایتمك فکرینه دوشدم . بر المده منديل متصل یوزمدن آقان ترلری سیلیوردم .

رهگذرمده بولنان برخانه‌یه تقرب ایتدکجه ایام ماضیه‌مك برقسمنی تخطر ایتمکه باشلادم . بوخانه مدت حیاتمك آلتی آیلق زمانمنك صورت کذارینه شاهددر . اوطه‌لری استغراق حالنده کیجه‌دیکم کیجه‌لری کورمش . دیوارلری مسعودیت قلبیه‌مك نتیجه‌سی اولهرق سویلدیکم سوزلری ایشیتمش ایدی .

اورادن کچدیکم آنده ایدی که ضلالت فکریه‌مك نه‌درجه مؤثر اولدیغنه قناعت ایلدم . لکن بوخلجانی نه ایله ضبط ایتملی ؟ دماغم تجدید خاطراته سعی ایتدکجه او ضلالت مؤثره یواش یواش بنی استیلا ایدییوردی .

اولجه بر تبسم ایله باغلاندیغم سلسلهٔ آماله برچین جبین ایله نهایت ویرلدیکنی دوشوندکجه متأسف اولیوردم .

یورودم . یورودکجه خلجانم بیودی .

اوزمان بنی ایلك تبسمیله مسلوب آرام ایدن یار جانی آرادم . خاطرلادم . قلباً تمنیات عاشقانه‌ده بولنهرق یولمده دوام ایدییوردم .

فکرم پریشان ، کوزلرم صفحات حیاته نکران اولدیغی حالده یورورکن وقایع ماضیه‌یی دوشوندم . آلتی آی ظرفنده ، قلبنده ، فکرمده ، آمالمده حصوله کلن تحولاتی کوردکجه حیاتمك نه قدر سریع اولدیغنه حکم ایتدم .

دوشونمك اوزمان ایچون الیم کلدی . ایام کدری یاد ایتدکجه کوکلك تنهائی غریبندن طولایی ممنون اولدم .

ساحلده ، طالغه‌لری ، سیس ایچنده قالان آفاقی ، کیلری ، صندالریله برموجه زار انقلاب اولان دریا خیاله بك غریب صورتده تأثیر ایتدی .

تهاجم افکار دنیان حالت معنویه ایچنده قالدم . کاه بربلکنك بوجالامسی ، کاه بر واپورك آواز شدیدی ، کاه زیر یایمده عکس تأثیر حصوله کتیرن طالغه‌نك شماته‌سیله دمکذار اولدم .

بینم آتش ایچنده یاندیغی حالده مفکرم تلون معتادیله بنی اوزدی .

طبیعتك لوحهٔ بسیطی بکا اوتبسمی اخطار ایتدی . اوزمان کوکلم هیجان باقیسنی تجدید ایده‌رك منقشات ذهنیه‌یی احیا ایلدی . اوخاطره‌نك ، اوتبسمك معنویت سودا کارانه‌می تشکیل ایتدیکنه قانع اولدم .

احمد رأسم

تاریخ تجارتنده

بنی اسرائیل

تجارتی

آوروپای غربینك اقطار مختلفه‌سنده حصوله کلن تجارتك تاریخنه باشلامه‌دن اول چیندن هنده واقطار مذکوره‌دن اسپانیا وانکلتره الکالرینه قدر طاغلمش اولان اسرائیلیون حقنده برقاچ کله سویله‌مك ایجاب ایدر . قوم بنی اسرائیل تجارت عالمنده اك مهم بر وظیفه ایفا ایتمشلردر .

بنی اسرائیلك احوال خصوصیه‌سی حقنده بنای ابحاث ایتمیه‌رك شونی درمیان ایده‌لم که قوم مذکور هرنوعده تجارته باشلامشلر ایسه تنفر عمومی یه مظهر اولمشلردر . کندیلری متجرد ، حقوق سیاسیه‌دن ساقط اولدقلرندن خواص عقلیه وذهنیه‌لرینی تجارته وامور مالیه‌یه حصر ایتمشلردر . هله وساطت وظائفنده فوق‌العاده ایلری یه کیده‌رك آچه اقراضی کبی مهام مالیه‌یی توسیع ایتمشلردر . کندیلری برنسلره بانکرلك ایتدکلرندن حمایه‌لرینه نائل اولهرق زمان وعملکته حکم ایش کورمشلردر .

مه‌روونجه‌لرزمانندن اعتباراً هرطرفه یایلمشلر وفرانسه‌نك بحر سفید سواحلنده بولنان بلاد تجاریه‌یی زیر ضبطلرینه آلمشلر . فقط ، داخلده بولنانلر او درجه انتفاع بولمامشلردر . هر شهرده کندیلرینه مخصوص برمحله تأسیس ایده‌رك باخصوص پارسده (پی‌تی‌پون) محله‌سنی اقامتکاه اتخاذ ایلمشلردر . انکلتره ، فرانسه ، آلمانیاده تحقیرات عمومیه‌یه هدف اولمشلردر .

۱۲۹۰ ده انکلتره‌دن ۱۳۰۶ و ۱۳۹۶ ده فرانسه‌دن ۱۴۹۲ ده اسپانیادن طردایدلمشلردر . پاپا رومادہ اقامتلرینه مساعده ایتدیکی حالده پورتکیز ، آلمانیا و فلمنك ممالکی‌ده حسن معامله کوسترردی . باخصوص ممالك دولت علیهٔ عثمانیه‌ده مظهر اولدقلری نعمت قبول دنیانك هیچ بر برنده حقلرنده رایکان اولمامشدر .

پولیجه معاملاتنك توسعنه بك چوق خدمت ایتدکلری کبی امور مالیه‌نك استوانطو ، بانقه ، قائض ، اعتبار ، اقراض کبی اقسامنده خیلی ایلریله‌مشلردر .

ایتالیانك بلاد بحریه‌سی

تجارتی

روما امپراطورلغنك باعث انقراضی وبابارلرك سبب استیلاسی اولان اوروپای غربی اصول اقونومیقیه‌سنك زوالی ، معاملات تجاریه‌یی جزئیته تحویل ایتمش ایدی . نورمان ، مجار ، سارازنلرك اسفاری باجمله مخابراتك انقطاعی موجب اولدیغی زمان بارباراردہ امپراطورلغك انقسامندن صکره زواله یوز طوتدی . ایتالیا بوکبی مجادلاتدن هرنه‌قدر بك زیاده مصاب اولدی ایسه‌ده مزاجم ومشاقی بك زیاده سورمدی ، وملکتنك تشکلات طبیعیه و جغرافیه‌سی درحال تجارتی الده ایتمکه مساعد کوردی . شرقیلر ، یونانیلر ، عربلر کبی اك

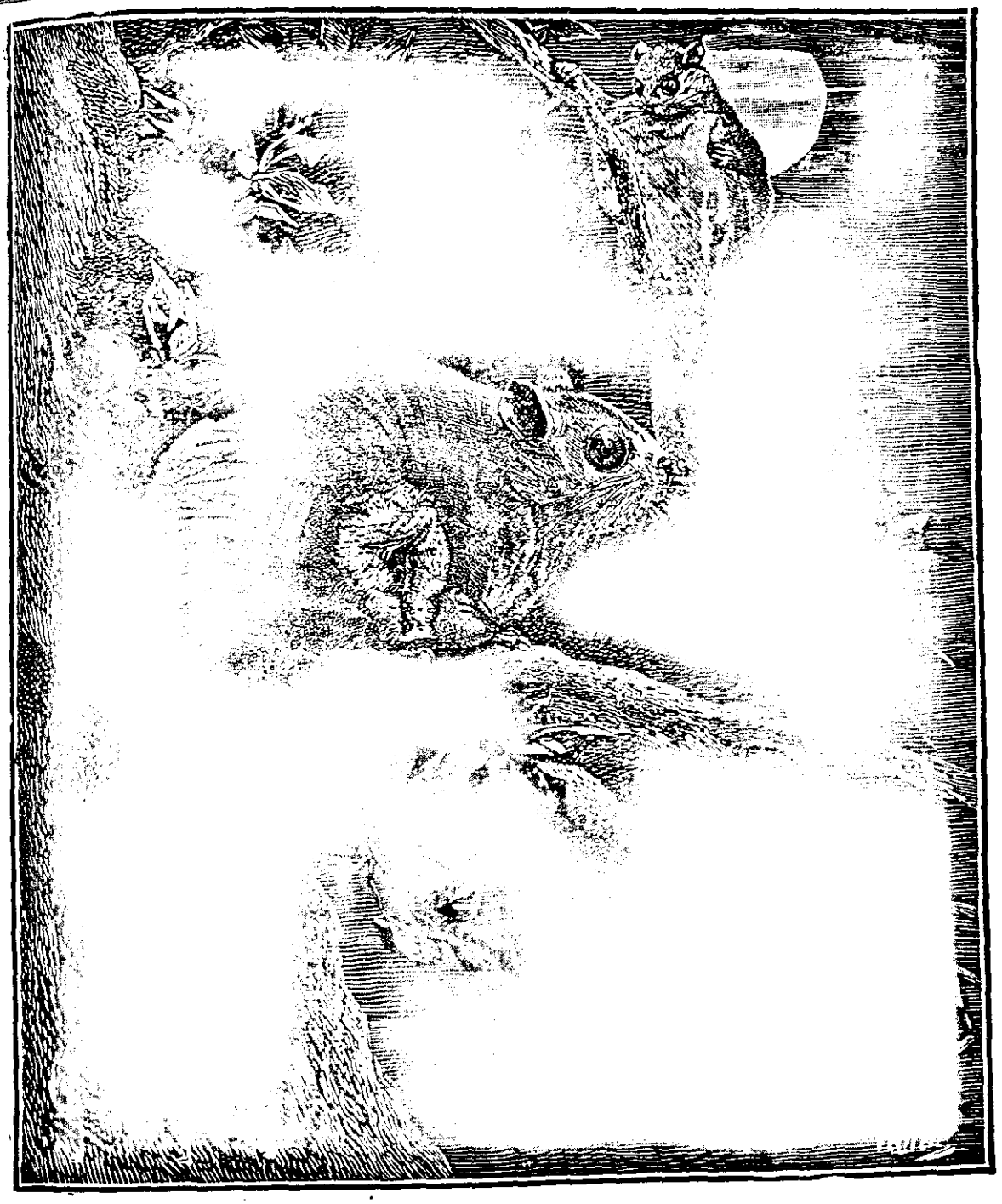

حیوانات غریبه‌دن اونوب تعریق کله‌جك نسخه‌ده

زیاده مدنی وزنگین ملتلرله تجدید مناسبات ایتدیکندن درحال اوزرنده‌کی بار عطالتی آتدی. اوکچه‌دن یوتان حکومتنه تابع اولان بلاد ایله معاملات تجاریه‌یه باشلایه‌رق معاملات مذکوره‌نی اهل صلیب وقایعنه قدر توسیع ایتدی . بلاد تجاریه فوق‌العاده زنکینلشدی . حرکات تجاریه جانلاندی . باخصوص ذکی ، صلح پرور ذواندن متشکل برصنف تجاری وصناعینك تأسیس مدنیتك ترقیات مستقبله‌سی اوزرینه تأثیرات حسنه‌ده بولندی نقطهٔ حرکتلری تجارت شرقیه اولوب حال‌بوکه ۱۲ نجی عصر میلادیده ابتدا ایدن تجارتلری ۱٤ نجی عصرده درجهٔ کماله واصل اولدی .

هنده و آمریقایه کیدن برطریق بحرینك کشفی بوتوسی فوق‌العاده‌لکه ارجاع ایلدیکندن اوزمان آق دکزده وسائر جهاتده کثرتله طولاشان دکز فورصالرینی هیچه صایه‌رق معاملات داد وشده کرمی ویردیلر .

شرقك محصولات و معمولاتی ایتالیایه واصل اولوردی باخصوص ارض فسطینه کیدن ارباب زیارت بتون ایتالیا مراکب بحریه‌سی ایله شد رحل ایدر وبو میانده تجارت دخی خصوله کلیردی .

پارسده صوك موده یازلق البیسه

روم ایلی حصاری

بوغاز ایچنك اك لطیف مواقعندن اولان روم ایلی حصارینك واپور اسكله‌سنی اراثه ایدن برر سمی، اسكی نسخه‌لرك برنده بیشكاه قارشیسنه وضع ایلمش ایدك. بودفعه دخی شو لطیف كویك دكزدن النمش برفوطوغرافی درج صحیفه ایلیورز. فوطوغراف، رسام حضرت شهریاری عبدالله برادرلرك قولكسیونندن اولوب قالب بورادهكی (فوطوغراوور) من معرفتیله یاپامشدر.

طوان اره‌سی

پارسده بر طوان آره‌سی عالمی واردر. طوان آره‌سی كاه مجمع سعادت و نشئه، كاه ارامكاه فلاكت و سفالتدر. بك چوق مؤلفلر پارسك طوان آره‌سنی شرح ایله اشتغال ایلمشدر.

واقعا پارسك طوان آره‌سی عالمی حقیقةً مؤلفلری اشغال ایلیه‌جك قدر شایان دقتدر، احمد احسان بك طرفندن یازلمقده اولان «آوروپاده نه كوردم؟» اثرنده

اکلاتیله‌جی اوزره طوان آره‌لری همان هر بیوك اوده واردر . اکثریا آلتنجی و یا سکزنجی قاتی اشغال ایلر ؛ طوان ارالری عمومیت اوزره فقیر ایشجیلرك آرامکاهیدر . بو ایشجیلرك چوغی ده قمزدر . کندی باشلرینه دیکش ایشلریله مشغول اولور ؛ بعضاً برقاچی بر اوفاجق اوطه‌ده عمر سورر . هپسنده حسن طبیعت آثاری مشاهده اولنور . سهادن اعتباراً برنجی قات دینیلن اوطه‌لری حقیقةً مزین حالده‌در . ایشته رسمی درج صحیفه ایتدیکمز لوحه دخی بویله بر طاوان آره‌سی عالمی ارائه ایدر ؛ ایکی رفیقهٔ شفیقه‌نك قارشی قارشی ایش ماصه‌سنك باشنه‌کچوب استحصال و تأمین اسباب معیشت ایله اشتغالارینی کوسترر .

پارسك طاوان آره‌لرنده یشایان عمله قیزلر هر حرکتده سربست بولنمق برنجی مقصد ایدنمشلردر . بناءعلیه اویله ظن اولنمدیکی اوزره غیر مشروع مسلکه سالك اولمزلر ؛ مع مافیه ملك کبی ده دورمزلر ، کوکلری کیمی سوریه‌انلرله عقد رابطهٔ موقته ایلرلر . بناءً علیه نام «غریزت» دینیلوب ، کیندیکه کسب ندرت ایتمکده اولان بو قیزلرك طرز معیشت و حیاتی جداً قیقه محتاجدر . عمله قیزلر اکثریا کیمسه و اطفال متروکه‌دندر .

یکی کتابلر

سالنامهٔ دولت علیهٔ عثمانیه — ۹۰ سنهٔ هجریه‌سنه مخصوص اولهرق سه احوال قومیسیون عمومیسی معرفتیله تر ایدلمش اولان سالنامهٔ دولت علیهٔ عث مطبعهٔ عامره معرفتیله برصورت نفیس طبع اولنهرق موقع انتشاره وضع اولنمشد

مشاق حیات

مابعد

اوکیجه ، برصورت مدهشه‌ده کچدی . حتی دهشتی فردوسك تحسسات قلبیه‌سی اوزرنده بیوك بیوك انقلابلر حصوله کتیردی . دوشونیور ؛ فقط تفکراتی سلسلهٔ انتظامی بردن بره غائب ایدییوردی . آغلایور ، لکن هر قطرهٔ سرشکی کوز پیکارلرنده محو اولهرق آغلامقدن مقصود اولان اعتدال آلام حصوله کتیوردی . یارین کیجه ! ایشته بودها مدهش ایدی . اوغرادیغی هزیمت واقعه‌نك هرطرفدن ایشیدلدیکنه قانع اولدیغندن هر خانه‌دنده بویله‌جه طرد ایدیله‌جکنه اعتماد ایدییوردی .

صاحلین صاحب خانه‌نك ایرکندن فیرلادیغنی ایشتدی . آنی متعاقب درحال چارشافی کهرك کیمسه‌یه طویورمقسزین اوده قپودن طیشاری‌یه چیقدی .

هوانك طراوت و برودتی آتش انجنده قالان دماغنی براز تسکین ایلدی . ایلك وابورك حرکتنه دها یارم ساعت اولدیغندن برقایقه آتلادی .

— بیوك کوپری‌یه ! دیه برده امر ویردی . قایق آنی بولندیغی محلدن تبعید ایلدیکه احوال وجدانیه‌سنك بربرینی متعاقب اوغرادیغی تحولات وتبدلاتی تدقیق ایلییوردی . تفکرات خصوصیه‌سی آره‌سنده :

— مکر یشامق بك کوچ اعمش ! دیه‌رك هرکسك قلبنده دونن اضطرابات مؤلمه‌نك مطلقا قصور ذاتیدن منبعث اولدیغنه حکم ایدییوردی . عمرنده ایلك دفعه اولمق اوزره بویله برتحقیره اوغرادیغندن تهور نفسانیسنی یکمیور ، ارککلرك نه قدر شدید ، سرت ترییه آلتنده بیومش اولدیغنه اینانیوردی . حال بوکه کندی قوجه‌سی بویله دکل ایدی . خانه آغزینه قدر مسافر ایله طولمه آثار ممنونیت کوسترر . قاریسنك یوزینی کولدرمك ایچون هردرلو صرفیاتی کوزه آلدیرردی . آنکده برقصوری وار . آه ! اومنحوس چهره !

افتراقدنك هنوز بشنجی کونی اولدیغی حالده سیاحت دربدرانه‌سنی الدن براقامشدی . نه غریب حال ! قایقده استخفاف حیاته قالقشدی . بو فکر ، دماغدن قولای قولای کچه‌بیلیرایسه‌ده اجرا آنی وقوعه کلهجکی زمان دهشت ممکنه‌سنی کوسترمك حیاتك لذتی آکلاتیر . حال‌بوکه کوکلی بوش اولدیغندن بودرلو برفکر مخصوصه نه‌دن اتباع ایده‌جکنی تفهم ایده‌میوردی .

بوسفر کیده‌جکی یری ایدن ابی‌یه کدیردی .

کوپری‌ده قایقدن چیقه‌رق ترامواییه بیندی . سلطان احمده ایندی . مکتب صنایعك یانندن صابه‌رق آخور قپویه طوغری یوللاندی . یول اوزرنده بیاض بویالی بر خانه‌نك قپوسنی چالدی . قپوی آچان آیواز یواش یواش کریه چکیله‌رك شیوهٔ مخصوص ایله :

— بیورك . دیدی .

فردوس حرکات عجولانه ایله خرم قپوسنه درندی ، انجری‌یه کیردی . حرمده کندینی قارشولایان بر خلایقه خانمك اولوب اولمدیغنی صوردی . جواب موافق آلنجه براز کنیشلهرك چارشافی اوستندن آتدی .

بر طور محترزانه ایله یوقاری‌یه چیقمغه باشلادی . بو قوناق اولدقجه بیوك اولوب حرم وسلاملق دائره‌سنی حایدر . مفروشات داخلیه‌سی منتظم اولدیغی کبی انتظام ناموسنك یواش یواش دیللره دوشه‌رك محوه افتران ایتدیکنی دریش ایتدیکی زمان کوزلرینه قان هجوم ایتدی . بی‌چاره تفکرات مستقبلیه‌یه طالدی . فقط خالدك نظری کندینی تعذیب ایدییوردی .

اوطه‌سنده دوشنوب طورورکن قونصولك اوکنده‌کی ساعتك آرقه‌سنه یرلشمش برکاغد پارچه‌سی منظوری اولدی . کمال تردد ایله یرندن قالقدی . بر خوف و جدان آشوب

مخصوصی دخی جالب نظر دقت ایدی . مردیونلردن بر سرعت مکمله ایله جیقدی . حرکاتندهکی استعجاله او دخی بیان حیرت ایدییوردی . بیلمدیکی بر حس غریب هرزه‌یه کتیسه آنده بر تجسس ، تخسس آثاری پیدا ایتمش اولدیغندن قونوشه‌جغی آدمك چهره‌سندن آمال قلبیه‌سنی آرامغه ، مکالماتندن بعض شیلر استفهام ایتمکه مراق ایدییوردی .

خانه صاحبه‌سنك اوطه‌سنه کیردیکی زمان کوشه‌ده اوطوران اختیار ، صاریشین ، قیزی ، یوزی پراز بوروشق ، غایت ساده کیمش الاکوزلی بر قادین کوردی . فردوس دها قپودن ایچری یه کیرمکن اختیار کوزلرینی صولاندیره‌رق :

— کل قیزم کل ! باشکه کلنلری طوبدم . مراقلاندم آغلادم ، اویقولرم قاچدی . خالدم‌ده تأسف ایتدی دیه‌رك قیزی استقبال ایتدی . فردوس بو استقبالدن فوق العاده متهیج اولهرق آغلادی . قادینك الی اوپدیکی صره‌ده اوده آنك یوزندن اوپه‌رك یانه اوطورتدی .

§

فردوس بوخانه‌یه پرلشه‌لی بر آنی تجاوز ایتمش ایدی .

فی الواقع قوناقده راحت راحت اوطورمقده ایدیسه‌ده برنوع رقابته دوچار اولمشیدی . زیرا صاحبهٔ خانه‌نك یکرمی بش یاشلرنده ، صاریشین ، ماوی کوزلی لطیف ، چهره‌لی ، بر اوغلی اولدیغی کبی بونك‌ده طبقی کندی کبی کوزل ، اطواری ، خرامی ، جاذبه‌سی ، عشوه‌سی ، کفتاری دلنشین برزوجه‌سی واردر .

خالد ، احوال روحیه‌سی نظر اعتباره آلندیغی حالده عادتا هرحاله متمایل ، متجسس ، نظریله هرشیئی استکناهه مائل ، هله قادینلره پك زیاده دوشکون ، صیاد قلوب بردلیقا . نی اولوب فردوسك اوینه کلدیکی کوندن بری برنوع هوس مجهول ایله متأثر اولمشیدی . آقشام اوستی ایرکن کلمکه ، سلاملق دائره‌سنده آز اوطورمغه ، کیجه‌لری کزمکه ، هله فردوسك اقامت ایتدیکی اوطه‌نك اوستنده‌کی اوطه‌ده شرقیلر چاغیرمغه ، فردوس سوزی آچیلدیغی زمان آنی تصاحب ایتمکه باشلادی . فقط مدافعاتی بر خوف ایله ابتدا ایدر ، صوکنده کیمسه‌نك کندیسندن شبهه‌لندیکنی کوره‌رك جرأتی آرتیردی . برکون سلاملقدن ایچری یه کیردیکی زمان آیاغنك اوجلرینه باصه‌رق کیمسه‌یه دخولنی خبر ویرمکسزین کیردی . بوکاده سبب حرمه کیره‌جك قوربدوردن فردوسك صداسنی ایشتمسی اولمشیدی . صفه‌یه جیقدیغی زمان قادین پنجره اوکنده بولنیوردی . کنج یکندینی ایشیتدیردیکی زمان انظار حریصانه‌سیله برکره سوزدی . هوسات و آمالی فنا حالده متهیج اولدی . لکن درحال باشنی چویرمك اوطه‌سنه توجه ایتدی ایسه‌ده زوجه‌سنك نظر دقتی انقلابلی وجهه‌سنی ایبدن ایی یه سیر ایتمش اولدیغندن اوده طیشاری یه فرلایه‌رق فردوسی معاینه ایتمکی قوردی .

فردوس خالدك کزلیجه حرمه‌کیرمسندن حقیقة اندیشناك اولهرق طوغریجه اوطه‌سنه چکیلمشیدی . مندرك اوسته اوطوردیغی زمان او ایکی چشم کبودلك ناطق اولدیغی معانی مهمه‌یی حل ایتمکه تشبث ایتدی . او کوزل چهره‌نك نظر عاشقانه ایله کندینی سیره تنزل ایتدیکنی برنوع اثر بختیاری کبی تلقی ایدرکن بردن بره تیره‌دی .

تعصب ناموسپرورانه‌سی بو آنه قدر هیچ برشیله خللدار اولدیغی حالده شمدی شویله برحاله جواز ویرمسی نفسنه کران کلدی . فقط برتأثیر ظالمانه قلبنی بی‌حضور ایدییور . معشیت موقته‌سی آره‌سنده آنی خوفلره ، اندیشه‌لره ، هیجانلره سوق ایدیوردی .

آقشام یمکنه اوطوردقلری زمان اوك کلینی برنوع اغبرار اتجنده کوربنیوردی . فردوس بو اغبراری درحال آکلادی . ایکی نظر تلاقی ایتدیکی زمان ایکیسی‌ده بربرینك احوال قلبیه‌سنی آکلامغه جالیشدی . ایشته رقابت اوکوندن ظهور ایتدی .

کلین هنوز کنج اولدیغندن آتش غیظ وحدتی یکمدی . دافغزا نامنده قالفه‌یله قونوشورکن :

— فردوس کلدیکی کوندن بری راحتم بوزولدی . بن بونلری چکمم . دون کیجه بکك کیزلیجه قالقه‌رق صفه‌ده کزندیکنی طویدم . بن بونلره صبر ایدییورم . فقط برکون کله‌جك‌که صبر ایده‌میه‌جکم دیمش اولدیغندن خلایق بوندن برحصهٔ مخصوصه چیقاردی

آره‌دن برهفته‌کچدیکی حالده وقوعات مهمه‌دن برشی ظهور ایتمدی . یالکز فردوسك اندیشه‌لری آرتدی . حقیقت بعض کیجه ، صفه‌ده آیاق پاتیردیلری ایشتدی . دقتلیجه دیکلدیکی حالده خالدك کزیندیکنی ، آره‌ده صره‌ده بعض اوکسورکلرله موجودیتنی آکلاندیغی حس ایتدی . بواحوالك جمله‌سی برر اندیشهٔ درونینك حصولنه سبب اولدی .

برنوع عذاب حسیات هرکون شدت اولیه‌سنی تزییده باشلادی . زیرا کلین ایله براوطه‌ده تصادف ایتدکلری زمان قادین درحال قالقار ، صورتی آصه‌رق طیشاری یه فیرلار . هله دافغزا قالفه‌نك انظار دقتی کندینی بتون بتون اوزییوردی .

آرتق طرز معیشتی بتون بتون مختل اولدی کندی قباحتی اولدیغی حالده بوقدر سؤ ظنه کرفتار اولمسنی بر درلو نفسنه یدیره میوردی . طالدیغی مضیق اضطراب ایچنده

ایله الی اوزاتدی . اومکتوبی تیترك الدی ایچنه آلدی .

حیاتی اوزمان برکرداب مدهش اطرافنده کزینیوردی. قارشوسنده کی آینه تأثرات وجدانیه سنك معکس دائیسی اولان چهره سنی آکا نقطه سی نقطه سنه کوسترردی .

فردوس بومنظره دن قورقدی . هنوز وجودینی صیقند . یره جق برجای امان بوله مدیغی حالده ناموس و حیثیتی غصب ایتمکه آنی بتون شناسی یانده تخجیل ایلمکه مستعد اولان برالك تاوطه سنه وانجه یه قدر کیره رك شوراپه بر مکتوب براقدیغنی آکلادی . بوحال تحمل فرسا ایدی .

طوان آرامی

کمال تردد ایله درت طرفنه باقندی . بو احترازی دخی آنده بر حس ظالم حصوله کتیره رك بینی آتشلر ایچنده براقدی . ظرفی بیرتدی . اوقومغه باشلادی .

« سزی سوییورم . بو سوکینی برشی محو ایده میور . لطف ایده جککزی ، بکا آجیه جقکزی بیلیرم . بوکیجه .. بنی بکله مکزی رجا ایدرم . »

شو اوچ درت سطری اوقودیغی آنده آجی آجی کولدی . کندی کندینه :

— بنی بکلیه جکم ؟ اما غریب‌ها ! بك افندی بنی عادی بر قادین ظن ایتمش . دیدی . ملاحظات عمیقه یه طالدی . بو دوشونجه‌سی بك غریب بر نتیجه ایله ختام بولدی . بردن بره یوزی صاراره رق :

— آه ! زوالی خانم ! بك یا کیلمشسك . بن ارکك یازیسنی طانیه جق قدر اوقومه یازمه بیلیرم . بنی بو درلو بر حیله ایله محو ایتمکه چالیشیورسك آ .

دیه رك مکتوبی آوجی ایچنه آلدی . طوغریجه بیوك خانمك یانه کیتدی . قادین فردوسی کورنجه :

— کل قیزم ! دیه رك بر حرمت مخصوصه ده بولندی . فقط بردن بره آنك لرزه ناك دوداقلرینی ، سرشك تأثر آقیدان کوزلرینی کوره رك :

— قیزم ! آغلایورسك . سبینی اوکرنه بیلیرمیم ؟ دیه بر استیضاحده بولندی .

فردوس شو سؤاله اندهکی مکتوبی اوزاته رق :

— اوقورسه کز ، آکلارسکز ، دیدی . قادین اوقومق بیلمدیکی آکلاتجه فردوس اوقومغه باشلادی . اوصره ده کلین دخی ایچری یه کیرمشدی . آرتق تحملی قالمیادی . بیر خادمه خطاب ایده رك :

— بویازی کلین خانمك بن خالد بکه قارشی اصلا حرکتده بولنمدیغم حالده قیصقاندی . فقط ضرری یوق کیمسه سز بر قادینی ناموسنی تشویق ایدنلری جناب حق مجازات ایدر . دیدی . بو اوزرینه النك اوبه رك آرتق طوره میه جغنی آکلاتدی .

بیوك خانم بوحرکتدن حالده متأثر اولدی . قاشلرینی چاته رق :

— طور ! قیزم ! سن سو دقرنداشمك قیزیسك . حمایه ایتمك بزم ایچون بروظیفه در . دیدی ایسه ده فردوس :

— تشکر ایده رم . فقط آرتق طوره میام . بن سزی یالکز زیارت ایدرم . سزه قارشی اصلا رنجیده اولدیغمی هله حمایه کزدن طولایی بك زیاده متشکر بولندیغمی اعتراف ایدرم . بنی عفو ایدك . دیدی . کوزلری یاش ایله طولو اولدیغی حالده حیزله قیودن طیشاری فیرلادی .

اوطه سنه کلدیکی زمان عادتا بایلمه درجه سنده ایدی برحق آنی متجاوز برزماندن بری اوغرادیغی احوال سفیلانه کندی سبب اولدیغنی یاد ایده رك :

— آه ! ناتکور ! سن راحتکی کندی الکله قاچیردك دیه رك آغلادی . چارشافنی کیه رك . بوغچه سنی قولتوغنه آله رق آشاغی به ایندی . بوجیقیش آنك ایچون بك مدهش ایدی . زیرا بر طاقم انظار حسودانه کندینی اتهام ایدییور آنك ایچون ناموسسز دییوردی . بوندن ماعدا شوتجرید حیات آنی تدارك مسکن خصوصنده دخی مضطرب براقیوردی . حدت وغضبی آرمسنده خانه دن فیرلامش ایدییسه ده نره یه کیده جکنی هنوز کسدیره میوردی . بوغچه سی قولتوغنده سوقاقلرده سرسریانه کزمك ، کوز آشنالرندن سوز اجابلرندن قادینلرك یانلرنده صیقینمق ، ارککلرندن حرکات تعرضکارانه قاریلرندن معاملات مفتریانه کورمك ، کیت کیده بو طاقم افکار مشئومه ایله استیناس پیدا ایتمك تحقیرات ، تزییفات متعدده یه اوغرامق سوروکلیوب کوتور دیکی حیاتك مشاقه طاقتسوزینه منضم اولان بلیات آمان ایدی . کندی کندینه :

— قوجه‌م ! دیدیکی زمان آنك هردرلو تعرضات وتجاوزات اغیاره قارشی کریلمش بر جناح ذی اقتدار ، یوزه

چرکین ایدیسه‌ده قلبی تمیز برحمایتکار اولدیغنی حس ایلدی . اوزمان برمیل مخصوص ایله آکا توجه ایتدی . فقط برغرور تازه عزم قلبینی محو ایلدی .

اویله یا ! نه یوزله ، نه‌درلو بر حق ایله زوج سابقه مراجعت ایده‌جك ؟ کندی‌حجالتك آنده بر تأثیر مخصوص پیدا ایده‌جکنه قانع ایدیسه‌ده بر ایکی آی اول آکا قارشی سویلمش اولدیغی سوزلری دوشوندکجه محجوب اولیوردی .

بتون مال وملکی جیبنده‌کی بر قاچ لیرادن ، قولتوغنده‌کی بوغچه‌دن عبارت اولدیغی کبی جمال و ملاحتی دخی بالکز حیات انسانیه‌یی بر لحظه اشغال ایده‌جك درجه‌ده‌در . فقط بوجمال آنك حیات مستقبلهسنی تأمین ایتمیور . زیرا بشقه‌لرنده حیات مخصوصهٔ شهوانیه‌یی ابتاهه دعوت ایدییور . حال‌بوکه قوجه‌سنده بوحال یوق ایدی . او آنی پرستش ایدرجه‌سنه سویییور . آکا بر استقبال مزین احضار ایلیوردی .

آرتق هانکی خانه‌یه کیتمش اولسه رقابت حیاتیه‌دن قورتولیه‌جقسه حکم ایلیوردی . هرخانه‌ده ارکك بولنه‌یدی جهتله برکون اولوب‌ده بنه ناموسنه تعرض ایدیله‌جکنی دوشوندکجه تأثرینه پایان اولمیوردی .

برآنده یوزنده بر علائم سرور کرولدی . کندی کندینه :

ـــ دادیمك اوینه کیدر ، اوطوریرم . دیدی .

فی‌الواقع آنك ایچون الك زیاده شایان انتخاب اولانزده بوایدی .

سلطان احمدده بیندیکی ترامواید آقسرایده ایندی . قره‌کرك یولنی بولده تصادف ایتدیکی قادینلردن صورمرق آقشامه یاقین دادیسنك اوینی بولدی .

دادیسنك خانه‌سی ایکی اوطه‌لی بر او اولوب خراب ویالکز بر اوطه‌سی قابل بیتوتت برحالده‌در . یوندن ماعدا دادیسی اوخانه‌ده مستاجر ایدی .

زنجیه ، اللی ، آلتمش یاشنده اختیار ، قوجه‌لی برخاتوندر . اوکیجه قوجه‌سی بوقاریکی صفه‌ده یاندی . فردوس بوراندن‌ده حظ ایده‌مه‌دی . فی‌الواقع خانون اکرام واعزازده قصور ایتمدی ایسه‌ده فقر وضرورت آنك‌ده بلی بوکمش ، دغدغهٔ عالمدن بیقمش . اوصائمش اولدیغندن خانمك مشرب مخصوصنه خدمت ایده‌میه‌جکنی ضمناً آکلاتیور ، باخصوص قوجه‌سی تیتیز ، خویسز بر آدم اولدیغنی بیلدیکندن صوك زمانسنده بویله برغائله‌یه تحمل ایده‌میه‌جکنی کندی کندینه تفکر ایلیوردی .

فردوسك او آقشام معده‌سی بر دها بولاندی بوحالی دادیسنك‌ده نظر دقتی جلب ایلدی .

ایرتسی صباح قادینی معاینه ایدن ابه ، کبه اولدیغنی برصورت جدیده‌ده سویلمسونمی ؟ آرتق فردوس بتون بتون محزون اولدی . حیات سابقه‌سنك نشانهٔ نامیسی اولان شو ثمره‌نی محو ایتمك طرفنی التزام ایدن قادینلردن اولمدیغندن او آقشام صباحه قدر دوشوندی . ویردیکی قرار پك عاقلانه ایدی . آرتق هر درلو کبر وغرورینی فیردی . قومشوسندن بولدیردیغی برحقه قلم ایله زوج سابقنه برمکتوب یازدی . بومکتوب :

عنایتلی افندم .

« بش سنه ظرفنده طرفکزدن کوردیکم انعام والطافی کندی آیاغمله تبدیکم ایچون بوکون نه درجه‌لرده اسیر اضطراب اولدیغمی تعریف ایده‌م . حال بوکه مفارقتمزدن بری ایشتیکم خطانك عظمتی بنی استعفای قصوره مجبور ایدییور .

قارنده‌کی چوجغیله التجا ایدن برقادینی ردایتیه‌جککزی بیلیرم . جهانده حقیقةً برامیدم قالمش ایسه اوده سزسکز . دادیم جواب لطفکزی آلوب کلیرسه آرتق حیات مستقبلهٔ ملك خدمتکزده کچه‌جکنی عرض ایده‌بیلیرم . »

زمینده ایدی .

فی‌الحقیقه دادیسی اوکون مکتوبی ... کویه کتوردی آره‌دن بش ساعت مرور ایتدیکی حالده قیونك شدتله چالندیغنی طویدی .

ـــ کیمدر او ؟ . دیه چیقاردیغی صدایه کوروجه‌سنك صدای مهتززی جواب ویردی .

فردوس مردیونلردن آتلارجه‌سنه اینه‌رك قپویی آچدی . کوردیکی منظره‌دن فوق‌العاده قورقدی . زیرا کان قادین آغلامقدن کوزلری محو اولمجق درجه‌یه کلمشیدی .

ایکی نظر متجسس بر آنده بربرینه تلاقی اولدی .

فردوس کندندن کچه‌رك :

ـــ نه وار ؟ دیه صوردی . قادین‌ده :

ـــ نه اولمجق ؟ کچن کیجه او اولدی . دیه‌رك جواب ویردی .

فردوس بایلمشیدی .

§

کندینه کلدیکی زمان وجدانندن آغر ، حیات سوز بر اضطراب موجود اولدیغنه دقت ایتدی .

خسته خسته کوروجه‌سیله برابر اورادن قالقه‌رق کویه کیتدی .

حیاتی کندی اوغرنده فدا ایدن زوجنك اولورکن بیله سعادت استقبالنی دوشوندیکنی اورادە آکلادی . زیرا یازدیغی بر وصیت‌نامه‌ده خانه‌نك یاریسنی‌ده آکا ترك ایتمشیدی .

فردوس ، او چهره‌نی تصویر ایدن فوطوغرافی آلدی . آغلایه آغلایه آنی اوپدی . قابندن :

ـــ آرتق حیاتم ، آنك چکدیکی کدرلره آغلامقله کذاره ایده‌جکدر . چوجغمی تربیه ایدرسه‌م مسعود اولورم . دیدی .

او انزوا خانه‌ده اوطوردیغی مدتجه هرکون متوقانك خیالنی کوره‌رك ، صدالرینی ایشیده‌رك ندامت کلیه ایچنده یشادی .

تم

شرائط اشترا

	اوچ ایلق	آلتی ایلق	سنه لك
غروش درسعادت ایچون	۳۰	۵۵	۱۰۰
غروش ولایات ایچون	۳۵	٦۵	۱۲۰
فرانق ممالك اجنبیه ایچون	۸	۱٤	۲۵

غزته‌مز فنون وصنایعه ومسلك مخصوصه‌سنه عائد هردرلو مقالات مع‌الممنونیه درج ایدر . درج اولنمیان اوراق اعاده‌اولنمز . ولایت شاهانه‌ده غزته‌یه عائد خصوصاتی درعهده ایده‌جك وکیللره لزوم واردر . طالب اولنلرك مدیره مراجعتی مرجودر .

غزته‌مزك امورادار سنه متعلق مواد ایچون احسان بكه مراجعت ا هردرلو مكاتیب موی ا اولەرق مطبعه‌یه كوندرمك ادارەسی مطبوعاته متعلق سپارشی درعهده ایدر .

طشره‌دن آبونه‌بدلاتی پوسته امانق دوریشده كوندرلیدر — اون غروشدن یوقاری ارسالات ایچون پوسته پولی قبول اولنیر)

طشره‌دن تهر كیم طلب ایدرسه غزته‌دن برنسخه نمونه مجاناً كوندیلور

آوروپاده نه كوردم ؟

فرانسه ' انطلتره ' بلجیقا ' فلمنك ' آلمانیا ' اسویچره ' ایتالیا ' اوسترپا

احمد احسان بكك اخیراً وقوعبولان اوروپا سیاحتلرنده بالاده اسملری تعداد اولنان مملكتلرك پایتخت ومشهور شهرلر مشاهداتی محتوی اولەرق طبع ایدلمكده اولان اثر مهم ابلول ابتداسندن اعتباراً نشره باشلانه جقدر . احمد احسان بك شهرلرده باخاصه اعمال ایتدیردیكی نفیس رسملر وبری سطحی دیكری تفصیلاتلی ایكی خریطه ایله مزین بو اثرك قاچ متشكل اولەجغی هنوز معلوم دكلدر . بناء علیه شوقدر فورمه‌دن تشكل ایده‌جك شو قدر رسمی حاوی اولەجقدر دیه بر قابل اولەمیور . مع مافیه آبونه اصولندن استفاده ایده‌جكلرك جهت نفعی یوزمامق اوزره آتیده‌كی قرار اتخاذ اولنمشدر :

قرق غروش ویروب بر آبونه سندی الان ذاته التی بش غروشلق بر مقبوض ایله اوقدر غروشلق نسخه ویریله‌جك بشومبلغدن دخی زیاده طوتارسه اوندن صكره چیقه‌جق جزؤلر قرقر پاره فیاتله اعطا اولنه‌جقدر . تكمیل كتاب فرض او مقبوض بدلندن یعنی اللی بش غروشدن دون اولورسه متباقیسی كرك نقداً كرك بشقه كتاب شكلنده اعاده قلنه‌جقدر . بر اولق اوزره آبونه بدلنك ایكی تقسیطده تسویه‌سی قبول اولنیورکه تقسیط ایله تسویه ایدنلرك یازلدقلری زمان (۲۲) واثر جزؤی انتشار ایدنجه (۲۲) غروش اعطا ایتمكی لازمدر . طشره‌دن آبونه ایچون (۱۰) غروش پوسته اجرتی آلنیر .

ثروت فنون غزته‌سنه برسنه‌لك آبونه اولمش ذواته یوزده اون تنزیلات واردر . یكیدن غزته‌یه برسنه‌لك اولق شرطیله اولەجقلرایسه یوزده اونبش استفاده ایده جكلردر .

آبونه درسعادت ایچون آغستوسك اوتوزنجی كونندن . طشره ایچون ایلول هفته‌سنه قدر قبول اوندن صكره جمله‌سی یوزده یكرمی تزیید قلنه‌رق اثرك اون جزؤی نشراولنجه‌یه قدر اویولده ویریله آبونه اصولی كلیاً قالدیریله جقدر .

برآلتی‌ندهٔ سیاحت

ژول ورنك اثر تألیفی واحد احسان بكك ترجمه كرده‌سی وغایت كوزل اولان بورومانك اجزای متباقیه‌سی پیدر پی چقا

آسیای شرقی یه سیاحت

برترك سیاحنك استانبولدن حركتله مشرق اقصایه وقوعبولان سیاحتده‌كی اولان مشهوداتی حاوی مكتوبلردن متشكل لطیف بر سیاحتنامه‌در . بش غروش فیاتله مطبعه‌مزده صاتلمقده‌در .

برقادینك روزنامه‌سی

متوفی اوقتاو اویه‌نك اشهر آثارنده اولوب احداث طرفندن ترجمه اولنان بورومان بدی‌غروش فیاتله صا

SERVET-İ FÜNûN:
Adet 42
Perşembe - 19 Kanun-i evvel Sene 1307
Birinci Sene - İkinci Altı Aylık

TAHDİS-İ NİMET

Efkar-ı Maarif-nisar-ı mülukanesi mülk ve devletin ümran ve terakkisine masruf ve niyyat-i maali gayat-ı şehriyaranesi hemişe terfih-i 'ibad ve raiyyete matuf olan padişah-ı ali asar ve şehinşah-i celili'l-efkar veliyyü'n-nimet-i biminnet-i 'alemiyan efendimiz hazretlerinin cülus-ı meyamin-i menus-ı mülk-darileri ruz-ı firuzundan beri meşhud-ı uyün-ı ibtihac olan bunca measir-i ¥liye-i terakki ve maarifperverane memalik-i Osmaniyenin her cihetinde medaris ve meharic-i edebiye ve fenniye namıyla nice nice müessesat-ı ¥liyenin hayr-ı husule iktiranına zeria-bahs olmuş ve işbu netice-i ümran-perveri ve terakki-kesterinin uhde-ı milletde vacibü'l-eda bir zimmet-i şükran daha husule getirmiş olduğu malum bulunmuşdur.

Acizleri mine'l-kadim saltanat-ı seniyeye al¥-kadri'l-istit¥a arz-ı hidemat eden bir aileye müntesib ve bilhassa himaye-i feyz-vaye-i cenab-ı hilafetpenahide bulunmağla müftehir ve mübahi olan mekteb-i mülkiye-i şahaneden muharric-i lütuf-didegan-ı veliyyi'n-nimet-i bi minnetden olub saye-i saadet -sermaye-i hüsrevanede taallüm ve tederrüs etdiğim ve feyz-sermedi-i tahsilin bahş etdiği şevk ile terakkisine sarf-ı ma-hasal eylediğim ulum ve fünundan ebna-yı vatanın istifadesini temin içün elden geldiği kadar neşr-i asara say ve gayret ederek istihsal ve isthilak-ı mesaiye müdavemet etmeği kendimce esas meslek ittihaz etmişimdir.

Fi'l-vaki mahsul-i mesaimin kıymet ve meziyetine istiksara ve ne de istisgara sığacak mertebede ise de say ile ittisafın şu asr-ı terakkinin muktezayat-ı münifesinden olduğunu takdir itdiğimden matbuat-ı Osmaniye meyanına otuzu mütecaviz eser-i tercüme ve tertibiyle dahil olarak füyuzat-ı mukaddese-i padişahinin fark-ı çakeranemdeki tecellisini isbata çalışdım. Halbuki matbuat-ı Osmaniyenin şu on altı sene zarfında bi-hakkın iktisab etmiş olduğu sürat-i tesakki asar-ı kemteranemin adedini istisgara mail ise de bu istisgarı daha evvelce kendi kendime ederek tevsi-i daire-i mesaiye muvaffak olmak içün (Servet-i Fünun) namıyla musavver bir gazetenin tahrir ve tertibine başlamışdım.

Hami-i ulum ve fünun ve müsebbib-i terakki-i Osmaniyan olan şehriyar-ı ali-girdar efendimiz hazretlerinin her zaman erbab-ı gayret hakkında bi-deriğ ve erzan buyurdukları teveccühat-ı mukaddese ve inayat-ı celile bu defa dahi mahsul-ı mesai-i kemteranem olan (Servet-i Fünun) hakkında masruf buyurulmuş ve iş bu atifet-i ulya-yı mülk-dari zaten medyun-ı avatıf ve iltifat-ı tacdaranesi olduğum zat-ı kerimi's-sıfat veliyyü'n-nimet-i bi-imtinanın himaye-i maarif ve taltif-i erbab-ı say hususunda müsellem-i cihan olan seciye-i ber-güzide ve haslet-i pakize-i

giti-sitanileri cümle-i celilesinden bulunmuştur.

MÜNDERİCAT:

Tahdis-i Nimet - Avrupa'da Şimendöfer Cinayeti - Uyanmak - Hayal-i Yar - Odada Seyahat - Tek mi Çift mi- Ertuğrul Neferi - Muhavver Dünya - (Fenni Roman) - (RESİMLERİMİZ): Şimendöfer Cinayeti - Ertuğrul Neferi - Tablo: Bir Kız - Moda

AVRUPA'DA ŞİMENDÖFER CİNAYETİ

Güya her türlü esas-ı asayiş kendilerinde mevcud imiş gibi memalik-i sairede ara sıra tabii olarak zuhur eden muhall-i asayiş ahvali bed-hahane bir fikirle sermaye-i tariz add eden Avrupalılar ahiren gerek kendi memleketlerinde gerek Amerika'da vukua gelen bir takım şimendöfer vakayi-i cinaiyesini görerek bar-ı hicab altında kalmışlar idi; Mesela Amerika'da Cemahir-i müttefika hükümeti dahilinde San Fransisko hattı üzerinde geçenlerde vukua gelen bir şimendöfer cinayeti hakikaten Amerikan Polis İdaresini mahcup edecek ahvalden olduğu gibi bir ay akdem dahi Fransa'da Paris ile Havr hattı üzerinde o yolda müdhiş bir cinayetin ikaına ramak kalmışdı; caninin amal-i hun-rizaneye muvaffak olamaması ise sırf tesadüf kabilinden add olunur. Bu günkü nüshamızdaki resmimiz işte mezkur Havr ve Paris hattı üzerinde kat-i mesafe eden kataın bir vagonundaki vaka-ı müdhişeyi musavvirdir.

Havr'dan Paris'e gelmek üzere vagona rakib olan Mösyö Şuab ismindeki adam hücresinde yalnız bulunurken kataın hin-i hareketinde içeri uzun boylu, büyük paltolu bir adam atlar. Mösyö Şuab'a hitaben:

-"Amerika vapurunu kaçırdım. Bileti değiştirmek üzere Paris'e dönüyorum. Bakalım muvaffak olacak mıyım?"

Vadisinde sözler söyleyerek mukalemeye ibtidar arzu ederse de tacir Mösyö Şuab tek heceli cevaplarla mukalemenin önünü alıp uykuya dalar. Merküm henüz halet-i nevmin mukaddemesinde bulunurken yüzüne yaş birşey vaz ettiklerini hissederek kalkmak ister fakat an-ı vahitte boğazına dahi bir el sarılır. Meğer Amerika vapurunu kaçırmak iddiasında bulunan şahıs tacirin yüzüne

bayıtmak için (kloroform) ile ıslanmış bir mendil vaz ederek kemal-i istirahatle soymağa amade bulunuyormuş.

Tacir kendini sarikin elinden kurtarmak niyetiyle uğraşmaya çabalar, muvaffak olamaz. Mamafih yerinden kalkıb vagonlarda katar memurlarına haber vermeye mahsus düğmeye elini yaklaştırırken bu anda sarikin revolveri dahi şakağına dayanır.

Tacir ya işaret düğmesine basmak yahut kurşunu beynine müsafi etmek mecburiyeti altında kalınca şaşırır. Şaşkınlık esnasında üzerinde ve cebinde bulunan zi-kıymet eşya ve nükudun vagon arkadaşı tarafından kemal-i la-kaydiyle kendi cebine nakl olunduğuna tabii mümanaat edemez.

Sarik işini ikmalden sonra eczalı şişeyi revolveri pencereden atıp, Müsterihane Paris'e kadar gelmiş imiş.

Gece Mösyö Şuab'ın polis idaresine müracaatı üzerine sarik taharriye başlanmıştır.

RESİMLERİMİZ

ŞİMENDÖFER CİNAYETİ

-İşbu resmin makalesi 183. sayfada mündericdir.

ERTUĞRUL NEFERİ

(Ertuğrul) ünvan-ı besalet ibtisamıyla taraf-ı eşref-i hazret-i mülukaneden tesis buyurulmuş olan fırka-ı askeriyenin süvari kısmından secaat-kester bir neferin heyet-i askeriyesinden müteşekkil resmi bu nüshamızda pişgah-ı temaşanıza arz ile iftihar ve bu vesile ile dahi izdiyad-ı ömr ve iclal hazret-i padişahı dua-yı vacibi'l-edasını ifa ile tezyin-i lisan-ı ubudiyete ictisar eyliyorum.

15 cilt 1

عدد ٤٢ | پنجشنبه — ١٩ کانون اول سنه ١٣٠٧ | پرمجی سنه — ایکنجی آلتی آیلق

تحدیث نعمت

افکار معارف نثار ملوکانه‌سی ملك و دولتك عمران وترقیسنه مصروف ونیات معالی غایات شهریارانه‌سی همیشه ترفیه عباد ورعیته معطوف اولان پادشاه عالی آثار وشهنشاه جلیل الافکار ولی النعمت بینمت عالمیان افندمز حضرتلرینك جلوس میامن مأنوس ملکداریلری روز فیروزندن بری مشهود عیون ابتهاج اولان بونجه مأثر عالیهٔ ترقی ومعارفپرورانه ممالك عثمانیه‌نك هرجهتنده مدارس ومخارج ادبیه وفنیه نامیله نیجه نیجه مؤسسات عالیه‌نك حیز حصوله اقترانه ذریعه بخش اولمش واشبو نتیجهٔ عمران پروری وترقی کسترینك عهدهٔ ملتده واجب‌الادا برذمت شکران دها حصوله کتیرمش اولدیغی معلوم بولنمشدر .

عاجزلری من القدیم سلطنت سنیه‌یه علی قدر الاستطاعه عرض خدمات ایدن بر عائله‌یه منتسب وباخاصه حمایهٔ فیضوایهٔ جناب خلافتپناهیده بولنمغله مفتخر ومباهی اولان مکتب ملکیهٔ شاهانه‌دن مخرج لطفدیدکان ولی‌النعمت بی‌منتدن اولوب سایهٔ سعادت سرمایهٔ خسروانه‌ده تعلم وتدرس ایتدیکم وفیض سرمدیٔ تحصیلك بخش ایتدیکی شوق ایله ترقیسنه صرف ماحصل ایلدیکم علوم وفنوندن ابنای وطنك استفاده‌سنی تأمین ایچون الدن کلدیکی قدر نشر آثاره سعی وغیرت ایدرك استحصال واستهلاك مساعیه مداومت ایتمکی کندمجه اساس مسلك اتخاذ ایتمشمدر .

فی‌الواقع محصول مساعیمك قیمت ومزیتی نه استکثاره ونه‌ده استصغاره صیغه‌جق مرتبه‌ده ایسه‌ده سعی ایله اتصافك شو عصر ترقینك مقتضیات منیفه‌سندن اولدیغنی تقدیر ایتدیکمدن مطبوعات عثمانیه میانه اوتوزی متجاوز اثر ترجمه وترتیبله داخل اولهرق فیوضات مقدسهٔ پادشاهینك فرق چاکرانه‌مدهکی تجلیسنی اثباته چالیشدم . حال بوکه مطبوعات عثمانیه‌نك شو اون آلتی سنه ظرفنده بحق اکتساب ایتمش اولدیغی

سرعت ترقی آثار کمترانه‌مك عددینی استصغاره مائل ایسه‌ده بو استصغاری دها اوجه کندی کندیمه ایدرك توسیع دائرهٔ مساعی یه موفق اولمق ایچون ﴿ ثروت فنون ﴾ نامیله مصور بر غزته نك تحریر و ترتیبنه باشلامشیدم .

حامیٔ علوم وفنون ومسبب ترقیٔ عثمانیان اولان شهریار عالی کردار افندمز حضرتلرینك هرزمان اربابِ غیرت حقنده بی‌دریغ وارزان بیوردقلری توجهات مقدسه وعنایات جلیله بودفعه دخی محصول مساعیٔ کمترانه اولان ﴿ ثروت فنون ﴾ حقنده مصروف بیورملش واشبو عاطفت علیای ملکداری ذاتاً مدیون عواطف والطاف تاجدارانه‌سی اولدیغم ذات کریم الصفات ولی النعمت بی‌امتانك حمایهٔ معارف وتلطیف ارباب سعی خصوصنده مسلم جهان اولان سجیهٔ برگزیده وخصلت پاکیزهٔ کیتی ستانیلری جملهٔ جلیله‌سندن بولنمشدر .

حق کمترانه‌مده ارزان بیوریلان عنایات شهریارانه‌نك اساسی غزته امتیازینك عهدهٔ چاکرانه‌مه تفویضی وشان عثمانی‌یه جسبان اولهجق بر صورتده طبع ونشری ایچون ایجاب ایدن وسائط استکمالیه‌نك معاونت مقدسهٔ خلافتپناهی ایله استحصالی اولوب اشبو شرف موجب‌المفخره اقترانم من کل الوجوه باعث فیض واغترارم اولمش وعبودیت قدیمه وصداقت مترتبم مقتضاسی اوزره دعای دیمومیت اجلال پادشاهی‌یه برقات دهاینی مواظب قیلمشدر .

غزته‌مك آمال محاسن اشتمال تاجداری منطوق منیفنجه کسوهٔ جدید ترقی ایله پیشگاه ارباب دقته عرضی ومقتضای ارادات ملهمیت غایات پادشاهیدن اولدیغی اوزره صنعت حکك اولاد وطنه تعلیمی وممالك عثمانیه‌ده ترقیسی مقصد عالی مرصدینك ترویجی ایچون موقعاً معلم برحکاکك اوروپادن جلبی ایجاب ایتدیکندن کرك حکاك جلبی وکرك لوازم سائره‌نك احضاری طبیعی زمانه محتاجدر .

ثروت فنون اساساً یوم ولادت باهرالسعادت ظل‌الاهیده انتشار ایتمش وآنف البیان وسائطك استکماله ایام معززهٔ عثمانیه‌دن اولان او روز فیروزه قدر آنجق موفقیت حاصل اوله‌بیله‌جکی قویاً مأمول بولنمش اولغله مدت مذکوره‌یه قدر استکمال وسائطه چالشمقله برابر غزته‌نك دخی تدریجاً نفاست وتزیین مندرجاتنه حصر اقدام وایکنجی سنهٔ نشریه‌سی بدایتی اولان اویوم مسعوددن اعتباراً مظهر اولدیغم عنایات مقدسه ایله متناسب برصورتده خدمت نشره بذل اهتمام ایدیله‌جکدر .

همان جناب رب منان بتون مطبوعات عثمانیه‌نی هردرلو التفات عالی درجات شهریارانه‌سیله مستغرق انواع مسار بیورمقده اولان شهریار کریم الشیم وظل‌الله فی‌العالم افندمز حضرتلرینك ایام عمر واجلال تاجدارانه‌سنی افزون وترفیع ترقیات عثمانیه خصوصنده موفقیات عدیده‌یه مظهریتله بکام بیورسون آمین .

امضاسز اولان بالجمله مقالات صاحب امتیازکدر

[مندرجات] تحدیث نعمت — آوروپاده شمندوفر جنایتی — اویانمق — خیال یار — اوطه‌ده سیاحت — حکمی چیقتی — اوطفرل نفری — محورارض : (فی‌رومان) [رسملرایله] شمندوفرجنایتی — اوطفرل‌نفری — تابلو : برقیر — موده .

آوروپاده شمندوفر جنایتی

کویا هردرلو اساس آسایش کندیلرنده موجود ایمش کبی ممالك سائره‌ده آره صره طبیعی اوله‌رق ظهور ایدن مخل آسایش احوالی بد خواهانه برفکرله سرمایهٔ تعریض عد ایدن آوروپالیلر اخیراً کرك کندی مملکتلرنده کرك آمریقاده وقوعه کلن بر طاقم شمندوفر وقایع جنائیه‌سنی کوره‌رك بار حجاب آلتنده قالمشلر ایدی ؛ مثلا آمریقاده جماهیر متفقه حکومتی داخلنده سانفرانسیسقو خطی اوزرنده کچنلرده وقوعه کلن برشمندوفر جنایتی حقیقةً آمریقان پولیس اداره‌سنی محجوب ایده‌جك احوالدن اولدیغی کبی برآی اقدم دخی فرانسه‌ده پارس ایله‌هاور خطی اوزرنده اویولده مدهش بر جنایتك ایقاعنه رمق قالمشیدی ؛ جانینك آمال خونریزانه‌یه موفق اوله‌مامسی ایسه صرف تصادف قبیلندن عد اولنور . بوکونکی نسخه‌ده‌کی رسمه‌زایشته مذکور هاور وپارس خطی اوزرنده قطع مسافه ایدن قطارك برواغونندهکی وقعهٔ مدهشه‌یی مصوردر .

هاوردن پارسه کلمك اوزره واغونه راکب اولان موسیو شواب اسمنده‌کی آدم مجروحسنده یالکز بولنورکن قطارك حین حرکتنده ایچری اوزون بویلی ، بیوك لطولی برآدم آتلار ؛ موسیو شوابه خطاباً :

— آمریقا واپورینی قاچیردم ؛ بیلیتی کشیدیرمك اوزره پارسه دونیورم ؛ نه موفق اوله‌جقمیم ؟

وادیسنده سوزلر سویله‌رك مکالمه‌یه ابتدار ارزو ایدرسه‌ده تاجر موسیوشواب تك مجالی جوابلرله مکالمه‌نك اوکنی الوب اویقویه دالار . مرقوم هنوز حالت تومك تقدمه‌سنده بولنورکن یوزینه یاش برشی وضع ایتدکلرینی حس ایدرك قالقمق استر فقط آن واحده‌ده بوغازینه دخی برال ضاریلور . مکر آمریقا واپورینی قاچیرمق ادعاسنده بولنان شخص تاجرك یوزینه بایلتمق‌ایچون (قلوروفورم) ایله ایصلاتمش برمندیل وضع ایدرك کمال‌استرا حتله صویغه آماده بولنیورمش .

تاجر کندینی سارقك التدن قورتارمق نیتیله اوغراشمغه جبالار ؛ موفق اوله‌مز ، مع مافیه یرندن قالقوب واغونلرده قطار مامورلرینه خبر ویرمکه مخصوص دوکمه‌یه الی یاقلاشدیررکن بوآنده سارقك رهوو لوری دخی شقاغنه دایانیر .

تاجریا اشارت دوکمه‌سنه باصمق یاخود قورشونی بینه مسافی ایتمك مجبوریتی التنده قالنجه شاشیرر ؛ شاشقنلق آثناسنده اوزرنده وجیبنده بولنان ذیقیمت اشیا ونقودك واغون آرقه‌لغی طرفندن کمال لاقیدیله کندی جیبنه نقل اولندیغنه طبیعی ممانعت ایده‌مز .

سارق ایشنی اکمالدن صکره اجزالی شیشه‌یی رهوولوری پنجره‌دن آتوب مستر یحانه پارسه قدر کلش ایمش !

کیجه موسیو شوابك پولیس اداره سنه مراجعتی اوزرینه سارق تحری یه باشلانمشدر .

اویانمق

کلمه‌لر افهام مقصد ایچون نه قدرده ناتمامدر ! عین کلمه بشقه بشقه شیلره عطف اولنورسه‌قلبمزده کلیاً متباین برتأثیرحاصل ایدر . مثلااویانمق کلمه‌سنی برطفل لطیفه‌عطف ایدرسه‌ك پیشکاهمزده خوش برمنظر تجسم ایدر ! حالبوکه بنه اوکلمه‌یی برساخورده حقنده استعمال ایلرسه‌ك نه درجه کدر انکیز برلوحه‌یه معروض اولمش اولورز .

جوجق ازهار بهارك آچلمسی کبی اویانیر ؛ زیرا کیجه‌نك ساعتلری جیچکلرك نشو ونماسنه نصل خدمت ایتمش ایسه جوجغه‌ده اویله همت ایتمشدر . ازهار بهار صباحلین دها تازه ، دها رنکین دها لطیفدر . جوجق ایسه دها پنبه ، دها نشوه‌لی دها محتلی بیدار اولور . بارلاق وراطب دوداقلری صانکه شبنم التنده شعله دار ایمش کبی کورینور . باوریجغزلك قویرجق صاچی اوبقونك ویردیکی جزوی تر ایله التنه یایشدرده باشنده بر تاج میدانه کتیرر . یورغانك التدن نیم فیرلامش قوللری ، اياقلری پنبه مرمری آندیررر کوزلری آچلدیغی کبی کولمکه باشلار . عجبا نه‌یه کولر ؟ حیاته ! زیرا حیات ؛ اطفالك رفیق شفیقیدر . چهره‌سی اوقدر بشوشدرکه صانکه بر عالم نشاطدن چیقمش‌ده دیکر عالم سروره داخل اولیورمش ! یتاغندن اویله سورونه‌رك اینمز . همان فیرلار . قیافتنده‌کی عدم انتظامده دخی بشقه حلاوت واردر ؛ ایلك آدیمنی آثار آتمز قوای موجوده . سنك هپسنی طوپلار . قوشمغه ، کزمکه ، اکلنمکه آماده‌در .

حالبوکه کیجه‌دیکی سنه‌لرك بار ثقیلی آلتنده زبون قالمش احتیارك اویقودن اویانمسی هم کدر انکیز هم آهسته‌در . صانکه اویقودن راحتسز اولمش . صوؤق هوانك وجودینه تأثیرایده‌جکندن قورقار ، یورغانك التنه صوقولور ؛ چشمانی ضیای شمسه تحمل ایده‌مز برحالده‌در ؛ باشی اوقدر آغیردرکه یرندن قالدیره‌مز . اکر دائمی برخسته‌لغی وارسه اونلر کندندن اول اویانمشدر . صانکه امراض احتیارك اویانمسنی بکلیورایمش ! هنوز سترهٔ نومدن چیقمه‌دن مرض قولاغنك یانسه کلیر : « بن بورادیم » دیر . اعضاسی یاصلانمش ساعت یای کبی دونوقدر ؛ کمال زحمتله قوای موجوده‌سنی طوپلایه بیلیر . تنفس

فرانسه ده هاور یونلنده وقوعبولنش شمندوفر جنایتی

ایتمك ؛ قلدانمق ، لقردی ایتمك بیله کندی
ایچون بیوك مشقت نوعندندر . یعنی کندینی
طوپلامه‌سی اوزون وقته محتاجدر .

اشته سزه ایکی منظره که یکدیکرینك
کلیاً متباینی ! بری قدر سرور بخشا ایسه
دیکری آو قدر کدر انگیز ! ای ساطور .

ده ! سن‌ده بر طفل نوجوان کبی نش
ایله بیدار اولمق استرمیسك ؟ شو سعا
استحصال کندی انده‌در ؛ زیرا اویقو

قالقان جوجق كندندن بشقه‌بر فكرينى اشغال ايتمز ؛ سن ايسه بشقه‌لرينى تأمل ايله دماغنى اتعاب ايدرسك . جوجق اويناميق . اكلنمك ، مسعود اولمق ايچون اويانير ؛ اوكونلك ترتيب ايتديكى تصورات هپ خيالات قيلندندر ، سن ده جوجغه توفيق حركت ايت ؛ فقط اويون يرينه ملاحظه ايت ؛ اكلنجه يرينه جاليش ؛ جناب حقك سكا بخش ايتديكى بوكونك‌ده قدرينى بيلمكه غيرت ايت ! معصومك فضيلتى قنالق ياپامقدر ؛ سن ايسه ابيلك اجراسنى اس حركت اتخاذ ايت ! باق ، باق ؛ شو معصومه باق ؛ نصل‌ده والده‌سنك سجاده‌سى اوزرنده ديز جوكمش ، اللرينى آسمانه عطف ايتمش ، صاف قلبيله سبب حياتى آنه‌سنك دعاسنه اشتراك ايليور . نصل بوندن مؤثر منظره اولورمى ؟ عجبا او طفل معصوم خالقندن نه استيور ؟ كندى‌ده بيلمز ؛ اونك ايچون آنه‌سى تعليم ايليور ؛ والده‌سنك سوزينى تكرار ايدرك خسته‌لره شفا ، مؤمنلره صواب فقيرلره اتمك ، يتيملره مسكن كندينه ايمان قوتى استرحام ايليور . اى اختيار ! سن‌ده جناب حقدن شفقت ومرحمت استدعا ايت ؛ جسارت ومحبت طلب ايله ؛ قلبك بوخاصه‌لرى جامع اولورسه اونلرك الجاء آنه تابع اوله‌رق محتاج شفقت اولانلره شفقت ، مرحمت اولانلره معاونت ومحبت بولنانلره سوكى كوستر ؛ امين اول كه طفل معصوم كبى فرط سرور وآزاده‌كى ايله نوم ثقيلندن بيدار اولورسك !

خيال يار

— ٩ —

اوچ سنه امتداد ايدن عالم ازدواجده زوجك وظائف عسكريه‌سنى ايفا ايچون اختيار ايتديكى سفر مناسبتيله بر افتراق وقوعه كلمش ايدى . فقط بو افتراق احتمالكه اواخر حياته قدر سوره‌جك آجيلر حاصل ايده‌بيليردى . زيرا باروت قوهٔ مخربانه‌سنى وجود بشرده تجربه ايتمك ايستوردى .

زواللى زوج ! عزيمتندن بر ساعت اول زوجه‌سنى بركره در آغوشدن صكره كمال سرعتله قپودن چيقدى . كدرلندن ، يأسندن صولمش ، حامى مشفقندن محروم قالان زوجه پنجره آرقه‌سندن رفتار رفيق حياتى نظريله تعقيب ايده‌رك نهان اولنجه‌يه قدر طوردى . نهايت بر صيحه ايله اوطوردينى مندرك اوزرينه دوشدى .

فريادى غايت حزين ، كوز ياشلرى هنوز پيدا اولان زخم درونك حرارتيله امتزاج ايتديكندن غريبانه ايدى .

زوج ! او وجود محترم كندينك ملجاء آمالى ايكن كله ، طوپ دنيان ماحى حياته سپر اوليور . او وجود يه كندينى حمايه ايدييور . فقط كوز آنك متانت مردانه‌سنى كورمك ، قولاق آنك آواز بسالتنى ايشتمك قلب آنك حيت مفطوره‌سى مأثرينى حس ايتمك ، مشام آنك بوى متاعبى طويمق والحاصل حسيات بشريه‌ده كورلمسى طبيعى اولان انقلابات رقيقه‌يه اشتراك ايتمك ايستيور . احتمالكه كندينى بر زماندن برى تضييقات حيات افزاسى آلتنده بولندران او آغوش بر دها قوهٔ اوليه‌سنى احساس ايده‌ميه‌جك احتمالكه زوجنك نظر تسلى آورى آكا بار حياتى اونوتديره‌جق حس بديع عاطفتى ويرميه‌جك ، احتمالكه آلام معنويه وجسمانيه‌سنى آكا فراموش ايتديرن او ناطقهٔ ذى حيات بردها آكا خطاب ايده‌ميه‌جك ايدى .

قولاغنده هنوز طنين‌انداز اولان اومأل حزين ، حسيات بشريه‌نك الك غليانلى الك هيجانلى بر زمانى محطر ايدى . زيرا اوهمسر وفادار تيرك دوداقلرى ، سونوك صولغون چهره‌سى ايله (بلكه كوروشه‌ميز) ديمش و بو جمله‌نك ناطق اولديغى افتراق ايدى ايكى قلبى بردنبره پاره‌ليه‌جك صورتده تأثيرات ظالمانه‌ده بولنمش ايدى .

بى‌چاره قادين آغلايوردى . اوكربه تأثر برنوع تسلى ايله سكونيذير اولدى ؛ او تسلى (اولسه‌ده اولسه‌ده ايكى قلب بربرينى آرار بولور) جمله‌سيله خاتمه بولمش ايدى .

— ٢ —

آقشام اولمش ، طبيعتك بربديعهٔ حزن آورى اولمق اوزره تلقى ايديلن غروب الوان ضعيفه‌سنده . شعاعات خفيفه‌سنده‌كى قوتى دخى غائب ايدرك انظار متردده‌يه يالكز سمانك كيتدكجه قويولاشان رنك كبودينى رهبر حركات اولمق اوزره براقمش ايدى .

قادين هنوز مرارت فراقه آليشمش ، همان ائتلاف اتمك اوزره بولنمش ايكن خانه‌نك قپوسى بردن بره چالندى . بر پوسته‌جى تدقيقات اوليه‌سنى ايفا ايدرك بر مكتوب براقدى .

بو مكتوب افتراقدن ايكى آى صكره كلمش ايدى . انتقالات حاضره‌نك هر درلو ايجابيتندن اولان برخلجان ايله اوور قپارمه‌ى اللرى آرمسنه آلدى . قوشه قوشه يوقاريه چيقدى . فقط برهيجان غريب هجومیله اوطه‌ده بر مدت طوردى . درحال طرفى بيرتدى . كوزلرى اشك تأثر ايله طولو . اولديغى حالده اوقومغه باشلادى .

مكتوب شومأله ايدى :

« سوكيلى حليمه‌م !

« بر بريمزدن آيرلدق . فقط بوافتراق مرارت بخش حيات اوله‌جق درجه‌ده مؤثر دكل ايدى . بلكه عائله‌مجه موجب افتخار اوله‌جق برمزيتى حائز ايدى ... اسكله‌سنه چيقديغمز زمان سزه بر مكتوب يازمق اوزره حاضرلاندم ايسه‌ده حركات عسكريه بوكا مانع اولدى . بناء عليه يازه‌مدم . خبر آله‌مديغكز جهتله نه درجه متأسف اوله‌جغكزى بيليرم . لكن نه‌چاره ؟

مواصلتمزدن برکون سکره میدان محاربه‌نك ولوله‌سی ، شمانه‌سی ایشیدلدی وظائفمی درپیش ایدرك مستریحانه برصورتده آتشه کیردم . زیرا سنی‌عون حق ، حمایت دولت کبی ایکی شهپر مشفق آلتنه براقش اولدیغمدن طولایی مستریح ایدم ، چونکه بن‌دخی اوایکی حمایهٔ عالیه آلتنده بولنیوردم .

حرب یارم ساعت قدر دوام ایتدی . بنم طابورمك هجومه مأمور اولدیغی استحکامه یاقلاشدق . اوزمان بنه سنی خاطرلادم . خیالکی کوریيوردم . فقط سن‌بی کورمیوردك .

ایستر ایدم که سن‌ده زوجنك نه‌درجه فدا کار محبت اولدیغنی کورملی ایدك . کله ، قورشون کبی هربری اوغرادیغی یری یاقوب محوایدن او مرمیات مدهشه متاتمی ذره‌قدر خاطردار ایتمه‌دی . یالکز اوسنك کوز یاشلرك بنی تیترتدی . بن وظیفه‌می اونو - تیوردم . سنی دوشونیوردم بر قورشون صاغ اوموزیمه اصابت ایده‌رك بکادقت و اطاعت عسکریه‌یی اخطار ایتدی . آنی متعاقب بر قورشون دخی صول شقاغم اوزرندن آز دریجه بر صورتده یاره‌لدی . .

قادین مکتوبك بوراسنه کلنجه بردن بره صدمات مدهشهٔ قلبیه‌یه اوغرادی . زوجی اورولمش هم ده ایکی پرندن .

بونه مدهش عذاب ایدی . زیرا ایکی یار جان آلام جسمانیه و معنویه ایله برآنده متأذی اولیوردی .

تحمل ایده‌مدی . دیزلرنده‌کی قوه‌باقیه دخی اوقلب حزینه تحمل ایده‌میه‌رك بتون بتون بیغلدی . تزلزلات جسمانیه بوبی‌تابی فراق تزیید ایتدی .

احوال عصبیه‌ده اکثریا هیجانی معقب اولان فریاد قادینك آلام قلبیه‌سنی تصور اولنی اوزره قیانیق دوداقلرینی آجدی .

قالقمق ، ایستیوردی . بوممکنمی ؟

— ٣ —

آه ! اوکیجه ! زوجه‌نك تفکرات

ارطغرل آلایی نظری

مجنونانه‌سنه وسعت ویرن اوکیجه . خاطرهٔ حیاتی محطر ایدی .

شدید برحما اووجود افتراق آلودی جهنم آتشلری‌قدر شدید برحرارت حیا - تسوز ایچنه آتمش . دماغی بیك ولوله‌ء مجهوله ایچنده قالمش ، مفکره‌سی برخیال صافی تخیله طالمش ، کوچك برخدمتچی‌قیز خاطرنك شوحال بدبختیسنی سیر ایده ایده طوکمش ، برکوشه‌یه بوزولمش ایدی .

قادین صایقلیوردی . نام زوج ورد دائمیسی اولوب آرتق ابدیته ناظر اولان اوکوزلردخی برخیالی طواف ایدییوردی .

رتبسم اوروی زردی برمدت بورو - شدردی . اووجود نحیف یواش یواش قالقدی . کوزی قارشوسنده اوزون بویلی صاریشین چهره‌لی ، حزین باقیشلی ، الاکوزلی براز اوزونجه بیقلی ، دوداقلری متبسم ایریجه کووده‌لی ، سیاه قاپوتلی ، جیزما برخیالی تماشا ایدییوردی .

بوخیال تمثال جانان ایدی .

خسته‌ده برحرکت مجهوله وهم کورونمدی . زیرا درحال اوخیا دکیشیوردی .

ضعیف برجسم ناتوان صول کوز باغلانمش ، صاغ الی برطاقم روابط مض ایله یوقاری قالدیرلمش ، برفراش آل طوغری سوق ایدیلیور . اووجود هردر تفکرات حاضره‌یی اونوتمش اولدیغی حال حزین ، مؤثر برانین‌صدرینی شیشیریوردی

قادین بو منظره‌دن فوق‌العاده متـ اولدی . داه‌الجموده اوغرامش خست کبی طوکدی . نظری بولوحهٔ ذی م دیم دیك کسیله‌رك حریصانه برصورت تفصیلاتی غائب ایتممك ایستیوردی اونورانی انکشاف بردن‌بره سوندی قادین برظلام ایچنده قالدی . فقط بوظا موقت دکل ، ابدی ایدی .

احمد راسم

برچوجغك اوطه‌سنده‌کی سیاحتی

— بابا بوکونمی اوله‌جق ؟

— اوت !

— هله اوت جوابنی آلدم .

— نه‌او جانکمی صیقیلیوردی ؟

— اویله یا ! اولکی سیاحتلری اج ایده‌لی برآیدن زیاده اولدی .

— نه‌یاپارسك اوچنجی سیاحتی‌اچ ایچون برآی لازم ایمش ؟

— دیمك بو سفرکی سیاحت با اکلنجه‌لی اوله‌جق .

— اویله صانیرم . اولکندن دها نافع فقط بك‌قیمتدار برشیدن بحث ایده‌ج ایچون مستفید اولورسك دییورم .

— اوشی بنه اوطه‌مزده‌می ؟

— خیر . صوفه‌ده . صوفه‌ده اشغ

ایتدیکی یره ، حقنده اجرا ایدیلن اهتمامه باقنجه قیمتدار اولدیغی درحال نظردن تعین ایدر . بناءعلیه بوکا اشیادن زیاده دوست نظریله باقمق دها لایق اولور .

— دوست نظریله می ؟

— شبهه‌سز . اومزده اشیامزك کافه‌سی احتیاجات مادیه‌مزی تأمین ایچون اعمال واحضار اولنمشدر . مثلا صوبا بزی ایصیدیور ، قنابه‌لر استراحته خدمت ایلیور . یتاق اویقویه یاردیم ایلیور ، حالبوکه دیدیکم شیده بویله مادی خدمت یوق . اونی روحمز استه‌مش ایجاد ایتمشدر ! مخلوق ایله موادك تشکلندن حصوله کلن بوشی اساساً جانسز اجسامله وجوده کلمشدر ! فقط کویا برحیات ایمش کبی قلبمزك الك درین حسیاتنه قاریشیور ـ سونجه‌مزی ارتدیریور کدرمزی آزالتیور ، صداسی وار ، عادتا روحی بیله موجود !

— اکلادم ! پیانو !

— اوت پیانو .

— دیمك پیانویه دوست دیییورسك ؟

— اویله‌یا ، یوقسه سن پیانویه دار ـ غینمیسك ؟

— نه‌دن اولهیم !

— نه‌دن اولهیم معمیدار چیقدی ـ نی بکه ؛ واقعا مسکنلرمزه حرارت ، ضیا وهوایی ادخاله خدمت ایدن جامك اختراعی بیوك شیدر ؛ فقط عالم طبیعتده احذ و تسخیری قابل اولمیان صوتی ضبط ایتمك رصویك جریاندن ، روزکارك هبوبندن طبورك نغماتندن متحصل صدایی تسخیر ایدوب بر طاقم قواعد تحتنه الهرق المزده بولنان برصندوقچه درونده صوقمق ، یعنی آهنك واصواتدن عادتا امرمزه مطیع برخدمتکار وجوده کتیرمك ده مهمدر دکلی ؟

— واقعا صحیح ! لکن . . .

— لکن کوریورم که دها آتشلنمدك .

— اویله !

— اویله ایسه سنی متاثر ایدرسه‌م بیوك موفقیت احراز ایتمش اولورم . پیانو بك مختصر برتعریفله بر سطح آهنکه ربط اولنمش حبل صوتلردن عبارتدر . مثلا برقاچ تل آل ، برتخته اوستنده کر ، بونلره برمضراب ایله وور ، ایشته سکا پیانو ، پیانونك نه اولدیغنی اکلادق آ . شمدی بر پیانو فابریقه‌سنه کیرملی . اولا مرانغوزك قارشیسنه کلیرز . مرانغوز پیانونك وجودینی بیلر . یعنی اصل صندوق اعمال ایدر . هله براز تقرب ایت نه‌اعتنالی ایش ؟ تکیل بیشه‌دن برصندوق ، اغاجك قالینلغی ، ایکی بارمقدن زیاده . دیمك آهنك دینیان حقیقت ، لطیف وهدائی فکر بوراده محبوس قاله‌جق . انسان عادتا مقتدر ودهاش بردشمنی حجرهٔ اسارته حبس ایلیورلرصانیر ! واقعا شو آهنکلی محبسده بلا انقطاع دوام ایده‌جك مجادله‌ء اصواتدن موسیقی دیدیکمز نغمات روحفزا صادر اوله‌جق ؟ فابریقه‌ده پیانونك انشا آنی اکمال اولنمجه فابریقه‌طور مکرراً تجربه ایدرك اوستنه یره کورلمشدر» اشارتی چکر ، عالم تجارته چیقارر . عالم تجارته چیقان پیانو عادتا یشار . شمدی بیل بقایم تعریفی ایتدیکم آلت قاچ عمله التدن کچمش . قاچ سنتك اجراسیله میدانه کلمشدر ؟

— بیلمم .

— پیانوده کلیدجیلك ، مرانغوزلق وماکنه‌جیلق صنعتلری واردر . فن صدا وفن حکمت جهتیله فنونه تعلق پیدا ایلر ؛ اساسیله صنایع نفیسه‌یه داخل اولور . دمیر ، باقر ، چلیك ، چنقو ، کموش ، قورشون ، فیل دیشی ، ایپك ، چوقه ، دری واون التی درلو مختلف تخته‌لرله قرق درلو نوعدن زیاده جسمه محتاجدر . محفظه‌سی ایچون الك صاغلم اولان میشه‌یی استر . کوشه اولان برلرینه قاین اغاجی لازمدر . زیرا قاین اغاجی قورودقجه کوشه‌لر چیقار . درونده تللره ووره‌جق طوقاقلر خفیف اولدیغندن ناشی شربن اغاجندن معمولدر . ناقل صدا اولمامسی لازم کلن یرلرده ارمود اغاجی موضوعدر . یایلر ایچون اخلاموز ایجاب ایلر . ایشلمه‌لرینه بیاض سکوداقتضاایدر . اهنك سطحی ایسه‌اسوبجره چامندن اولمالیدر . دها وار . کنهٔ جدیددن سیاه دیشلر کلیر ؛ سنه‌غالدن بیاض فیل دیشی جلب اولنور . خلاصهٔ کلام برپیانوبه لازم مواد تمام التی مملکت واوچ قطعه‌دن طوپلانیر کلیر .

— امان یاربی !

— دها وار . بوقدر اهتمامله وجوده کلن پیانو یشامق ایچون‌ده اهتمامه محتاجدر . نازك بر مخلوق کبی صوقدن قورقار ، صیجاقدن اورکر ، رطوبت وقورولق ایله متروکیت یاخود چوق غیرت جسمی خلادار ایدر . مثلا چوق چالارسه‌کز بورولور ؛ متروك قالیرسه پاصلانیر . بناءً علیه اولرده صوبادن ورطوبتلی محللردن بعیدبرانتخاب ایتملی . ایکی نجره‌ارمسنده ، قپو یانینده بولنملی .

— بونچون ؟

— کراسته پیانونك برنجی دشمنیدر .

— او نه دیمك ؟

مابعدی وار

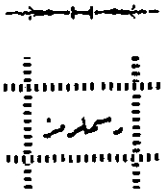

شمندفر هنایتی — اشبو رسمك مقاله‌سی ١٨٣ نجی صحیفه‌ده مندرجدر .

ارطغرل نفری

(ارطغرل) عنوان بسالت ابتسامیله طرف اشرف حضرت ملوکانه‌دن تأسیس بیورلمش اولان فرقهٔ عسکریه‌نك سواری قسمندن شجاعت کستر بر نفرك هیئت عسکریه‌سندن متشکل رسمی بو نسخه‌مزده پیشکاه تماشاکزه عرض ایله افتخار و بو وسیله ایله دخی ازدیاد عمرواجلال حضرت پادشاهی دعای واجب الاداسنی ایفا ایله تزیین لسان عبودیته اجتسار ایلیورم .

تکمی چیفتی

مابعد

بارون ، اوزون بویلی ، نارین یاپیلی ، صاریشن ، قرال صاچلی ، قرال صقاللی ، بیاض دیشلی ، کوچك باشلی ، کنیش اوموزلی ، قوی البنیه بر آدمدر . بن دییوردم که سویله‌جك آدم بر آز قوت بازویه مالك اولملی که بزی تعرضدن مدافعه ایلسون . بارونك آیاقلری بك اوقدر بیوك دکلدر ؛ اللری ده بیوك دکل وتمیزدر ؛ کوزل آته بینر ؛ نشه‌سی ، ذکاسی چوقدر . طبعی یاریش جمعیتی اعضا سندن . بولنیور . غالبا وقتیله‌ایی کندندن بحث ایتدیرمش . بونی نره‌دن اوکرندك دیرسه‌ك ، بزه تقدیم ایلدیکنی وتامزد اولدیغنی سیلمیانلر بزده طوپلاندیغنده هر دلیقانلیدن بحث ایتدکلری کبی بارونی‌ده سرمایهٔ مقال اتخاذ ایلیه‌رك اکلاتدیلر . واقعا اکلاتیرکن قبالی کلمه‌لر استعمال ایلدیلر اما بن یینه اکلادم .

معلوم یا ، اول زمانده وجودی ادعا اولنان صافیت وعده‌وقوفی ، شمدیکی قیزلرده آرامق معقول دکلدر . هرصباح اوده مامه‌مزك اوزرینه قونیان غزته‌لرده ، کنیج قیزلردن صاقلانلمق استیان مسئله‌لرك عکسی صداسنی اوقویورم ؛ اقشام صالونده اجتماع اولنوب فاملیاجه محبت ایلدیکی زمان دخی او عکس صدالرك غزته‌ده مسکوت عنه قالان جهتلری سویلنیور ، مثلا بربالوده برابر رقص ایتدیکمز کبار موسیونك نامنه ، اقشاملری سیر یرنده مکالمه عربه‌سیله کچیکنی کور ، دیکمز خوش مشرب مادموازللرك اسمنی قارشدیریورلر ؛ طبیعی اوله‌رق خوش مشرب مادموازللرك طرز حیاتی نظرمزده تعین ایلیور ؛ اونلری موده مغازه‌لرنده دخی کوربیورز ؛ عکره اسملری شومادموازللرك حرکاتنه قارشمش موسیولر یاتمزه کلوب عرض محبت هوسنه دوشمکلری زمان طبعی اوله‌رق دییورزکه : « عجبا شوخ مشرب مادموازللردن اوصادیلرده‌می بزه طرز مشروعده عرض اشتیاقه کلیورلر ، بوقسمه او خاتملر بونلری قیو دیشاری ایتدی‌ده‌می مهزماً مراجعتی مصیب کوریورلر؟ » . خلاصهٔ کلام یوز قیزارتمه‌جق وقوعاتی بزدن صاقلامق استدکاری حالده ، وقوعات مذکوره‌نك بیکلرجه سنه غیر اختیاری وقوف پیدا ایلیورزکه معایبك بو درجه‌سنی ، الك ادنا درجه‌ده عمر سورن قادینلر بیله اوکرنه‌من ! مثلا بیلیورزکه پارسده برپایازك دست تقدیسندن وبر مأمور حکومتك تصدیقندن کچمش عشق مشروع محبت ، غیر مشروعه‌یه نسبةً دها رواجلیدر ؛ غیر مشروع محبت رواجی عمومك طرز تربیه‌سنه داخل اولمشدر ؛ واقعا انسان بوراسنی تأمل ایتدکچه حوصله‌سنی طاشیریور اما نه‌یاپارسك ؟ حتی بعضاً ده حرکتلری مؤاخذه اولنان مادموازللرایله عمر سوردکدن صکره طریق مشروع دائره‌سنده طلب ازدواجه قالقمانلرك تشبثنی تعذیر ایلیورز ، حالبوکه کندی کندیزه رعایتمز اولدیغی حالده اونلرك سوردکلری عمر بزی کندیلرندن تبعید ایلمکدیدر .

بعضاً خارق‌العاده اسباب ایله فنا حرکتلره امتثالدن تخلیص کریبان ایتمش . کندینی عمری اولدقجه برقادینه تخصیص آرزوسنده بولنمش بردلیقانلی تصورایله اودلیقانلینك ، دست ازدواجی استحصال ایچون والده‌مه مراجعتی تصورایدییورم حکم ایدییورم که اویله بردلیقانلی : « دها دنیاسنی بیلمیور ! » فکریله درحال جواب رد آله‌جقدر . ویردیکم حکم والده‌مك مسافرلریله ایتدیکی مصاحبتلرده ارائه ایلدیکی فکرلره مستندر حتی دیه بیلیرم که اویله بر دلیقانلینی ردایلدکدن صکره سائر رفیقه‌لریله بچاره‌نی استهزایه بیله آلیر ! عجبا نیچون ؟

اولسی کون پول‌ئه‌ویرژنی حکایه‌سنی تکرار اوقودم . آه ! عجبا بی کیم پول ایله ویرژینك بولندیغی او آطه‌یه کوتوره‌جك ؟ نیچون ویرژینك والده‌سی بنم آننم دکل ؟ پول ایله برلکده بیودیکمز قوایه‌لر نره‌ده ؟ چوجقلقدن بری یالین اباق عین بولدرده ، عین اورمانلرده برادر طفولیت اولان پول ایله کزمك ، فورتنه‌لی هوالرده یان یانه اغاجلر التده اختفا ایتمك ، سیللری آشارکن اونك قوجاغنده بولنمق ، بویله زمانلرده اصلا خوفه دوشمیوب یالکز صدرینك یطرد ضرباتیله متحسس قالمق ، اوندن بشقه دلیقانلی سماسی کور . مامك ، زمان کچدکچه قلبده حاصل حسیات مشترکهٔ محبتك ظهورینه متحیر اولمق ، او حسیاتك اسبابنی آرامق ، نهایت دائما بر آره‌ده ، بر آشیانه‌ده ، بر فکره بر خیاله مالك اولمه‌رق یشامق نه بیوك سعادتدر دکلی ؟ اشته هپ کنیج قیزلرك اساساً یاپدقلرنی خلیا بودر ؟ عجبا نیچون خلیامز مبدل حقیقت اوله‌میور ، نیچون اویله صاف بر دلیقانلی یرینه صالونلرده اکلنجه یرلرنده کزمش بزدن اول راست کلدیکی قیزلری سومش آدمله اکتفایه مجبور قالیورز ؟

صددن چیقدم دکلی ؟ بنه موسیو ویلونفه رجعت ایدیلم ، زوج انتخابی نقطهٔ نظرمدن موسیو ویلونفی ضرردسز بولدم ، حتی کنیج رفیقه‌لرمدن بعضیلری حسده بیله قالقشدیرلر ، اونلرك حسده دوشملری دلیقانلینك قدرینی نظرمده بیوتدی ، چار چابوق موسیو ویلونفی کورمك اعتیاد واحتیاجنه آلشدم . کله‌جکی کونلر بکله‌مکه ، بر برده مصادف اوله‌جغمز معلوم اولنجه سوسلنمکه باشلادم . موسیو ویلونفی کوردکچه محیا کندیمی بکندیرمك خصوصنده‌کی آرزومی آکلیورمی دیه قلبمی استجواب ایلردم ؛ اکلادیغنی استقبال ایلینجه قلبم دها شدتلی آتاردی . نتیجه اوله‌رق بر صباح آننمه دیدم که :

دالغين قيز : تابلو

— ايجه دوشوندم ، موسيو ويلونتي سويبورم ، ازدواجه حاضرم » ديدم . والدەمك اخلاقى بيليرسك يا ، اصلا عجول داورانمز ، ديدىكه : « سويبورميسك ؟ قيزم سومك پك بيوك بر كلەدر . بو خصوصى بر ايكى آى صكره فونوشورز . دها وقتمز وار . دليقانلينك نياتى اكلامامش كبى داورانيو - رم ، عمومى يرلرده ملاقاتكزه روى موافقت كوستريبورم ،

فقط هنوز نه کندیمه نه فاملیاسنه قارشی بر تعهد التمه کیرمدم. بناءً علیه ایشی کندی حالنه براقهم؛ دها کلوب سنی استه. مدی؛ صبر ایدهم‌ده طلب ازدواجك‌ده بولنسون؛ اکر دست ازدواج آرزو ایلرسه او زمان دوشونورز؛ زیرا ازدواجك الك مسعود زمانی وقوع بولمسنه انتظار ایدلدیکی کونلردر.»

والدهم هر نقدر بویله سویلمش ایسه‌ده بن یه کندیمی قاز میرك (موسیو ویلونغك مخلصی) نشانلیسی کورمکدن خالی قالیوردم. معمافیه قطعیاً حکم‌ده ویرمش دکلدم. برقاچ دفعه‌لر ازدواج حقنده کندیسی ایله سوز ایتدك؛ فقط طبیعی اولهرق کندی ازدواجمزدن بحث ایلمیوردق. مسئله‌یی عمو- میته دوکرك «بکا کلیرکه» «ظن ایلرمکه»، «اولسه» «یاپلسه»، «قوجه‌یه وارسه‌م» کبی غائبدن دم ووریوردق. هپ فکریمی تصدیق ایلردی دیمکه لزوم یوقدر دکمی؟ شو فقره‌یی علاوه ایدرك فکرآده متحد ایدك دیمك استرم.

اشته بو اثناده ایدیکه حلهمدن (عموجه‌مك همشیره‌سنك قوجه‌سنك همشیره‌سی) بر مکتوب آلدق‌که برقاچ سنه جزائرده اقامتدن صکره موقتاً پارسه عودتی اخبار ایله کرك کندی کرك اوغلی ایچون ایکی هفته‌لق مسافرت مساعده‌سی استیوردی. حلهم یك سوملی بر قادیندر، چوجقلغمدن قاله اولان خاطراتم سایه‌سنده بیلیورم‌که وقتیله حرمتلی قادینی یك سورمشم. والدهم مسافرتلرینی قبول ایلدی؛ حلهمك اوغلی عسکردر؛ جزائرده حمایه طوتامش، تبدیل هوا مأذونیتی آلدیغی ایچون آنه‌سیله برلکده پارسه کلیورمش. ملازم ثانی وافتخار نشانی حائز اولان اوغلنی حلهم یك سویور؛ ملازمك اسمی رمنه‌قالودر؛ کوریورسك یا، عنوان اصالت یوق! رمنه‌نك اسکی حالتی کوزیمك اوکنه کتیرمکه چالدم؛ ایری چشه‌لی، قرمزی چهره‌لی بر آز دونوق، غایت محجوب اولهرق خاطرله‌دم. خلاصه اهمیتسز بولدم. حالبوکه تصورمك مغایری اولهرق اوزون بویلی، نارین یاپیلی رنکی افریقا کونشیله اسمرلشمش چهره‌سی خسته‌لقله صارارمش، یشیل کوزلی، قره‌قاشلی، قره‌کیرپکلی، قره‌بیقلی، ایری باشلی کنیش اوموزلی ظهور ایتدی. ضعف حالیله صاریلنی خسته‌لق سبیله حاصل اولمش اولدیغندن طبیعی برقاچ هفته‌لق تبدیل هوا نتیجه‌سیله کچر.

مسافرلرمز وارد اولنجه حلهمی کمال محبتله درآغوش ایتدم، اوغلنه شفقتله المی اوزاتوب: «صفا کلدیکز، یکن» دیدم. دلیقانلی احترامله الیمی اوپوب: «صفا بولدق همشیره خانم» دیدی. ویردیکی جواب خوشمه کیتدی.

بزم صیفیه‌ده کندیلرینه تخصیص ایتدیکم دائره‌یه یرلشدیلر؛ وقتمزی طاتلی- مصاحبتله کچیریوردق؛ اورمانده کزییورز؛ چوجقلق زمانلرینی یاد ایلیورز، او یزه محاربات عسکریه‌یی اکلاتیور؛ افریقا حالتدن معلومات ویریپور ایدی. خلاصه چابوقچه تکلیفسز اولدق. فقط تأمین ایدرم‌که نه بنم، نه اونك طرفندن بشقه درلو فکر قطعیاً موجود دکلدی. عادتا همشیره‌وبرادر ایدك. رمنه آره صیره جزائرده قالمش اولان زراعت پدرندن قیزلره مخصوص بر شفقت نازکانه ایله بحث ایلیوردی. پدرینه قارشی اولان محبت خالصه‌سندن دولایی قلبی یکنده. تتبعاتمدن تحقق ایتدی‌که کنج ملازم مکتب حربیه‌یه کیردیکی زماندن اعتباراً آفریقاده بولندیغی وخدمت عسکریه‌ده اولدیغی مدتلرجه اصلا بر قادینله اشتغاله وقت بوله‌مامش. هله هنوز کیمسه‌یی سومدیکی قطعیاً محقق ایدی. برده تمام اون سنه‌در هرکون وقایع یومیه‌سنی قید ایتمکی معتاد ایدنمش؛ تاریخچهٔ حیاتی دیمك اولان دفاتری اوقویه بیلیرمیم دیدم؛ درحال وعد ایتدی، دیمك کیزلیه‌جك برشی یوق. اوتوز یاشنده‌کی بر عسکرك روزنامهٔ حیاتی برکنج قیزه ویره‌بیلمسی غریب دکلیدر؟

مابعدی وار

محوارصه

فنی رومان -

مؤلفی ژول ورن

مترجمی احمد احسان

مابعد

قبیله رئیسی باربیقانی نره‌دن بیلیورمش دیرسه کز خبر ویره‌لم‌که باربیقان ماستونك نتیجهٔ حساباتی اکلار اکلامز افریقاده اجرای سیاحت ایدن برتاجر دلالتیله قبیله رئیسیله مخابره‌یه کیرشمش ایدی؛ باربیقانك کوله درونده قره سیا حتی بالی بالینك بیله قولاغنه واصل اولمش اولدیغندن جسور سیاح طرفندن واقع اولان تکلیفی قبول ایلمشدر. باربیقان نه بیاجنق سویلمکسزین بالی بالیدن قلیانجارد طاغلرینك انکنده بعض عملیات اجراسی مأذونیتنی آلمش ایدی. فضله اولهرق باربیقانك تسویه ایلیه‌جکی اوچیوز بیك دولار ایله بالی بالی باربیقانه لازم رنجبری بولمق تعهد ایلمش ایدی. رئیس قبیله عملیات عنوانیله باربیقانه قلیانجارد طاغلرندن استدیکی یاتغه مأذونیت اعطا ایتمش‌ایدی. رئیس دیپوردی‌که استرسه‌کز داغلری قالدیروب مملکتکزه کوتوره‌بیلیرسکز. خلاصهٔ کلام بالی بالی ایله باربیقان بینده منعقد مقاوله ایجابنجه آمریقا شرکتی قلیانجارد طاغلرینه صاحب ایدی.

رئيس باربيقان ايله قپودان نيقولك كيسونفوده مظهر اولديغى حسن قبول بك بيوك ايدى : جو هوايه ركوللە ايله آتيلەرق قره مواصلت تشبثنده بولنمش اولان شوايكى جسور آدمه قارشى بالى بالى محبت مخصوصه حس ايليوردى . بناء عليه آمريقالىلرك قلياڤجاروده بياچيلرى ايش حقنده غايت كتوم اولمغى وعد ايدوب فابريقەلرده ايشليەجك زنجى عملەنك ده حفظ اسرار ايدەجكى حقنده تعهد قطعى ويردى ، عمله نه كيجه نه كوندوز برساعت ايش محلندن آيرلمغه مأذون دكلدى .

ايشته شواسبابه مبنى اعمالات دائرەسنك اسرار التنده جريان ايدرك آمريقا وآوروپانك اك قورناز مأمورلرى بيله كشف حقيقته موفق اولەمدى . صكرەدن ايشك كشفيله آمريقايه اخبار كيفيت اولنمسى ايله رئيس قبيلەنك اكمال اعمالاتدن صكره نظارتى آزاجق كوشتمش اولمسندن ايدى .

عجبا باربيقان ايله ارقداشى نەدن دولايى واماسى جهتى محل اعمالات اولەرق انتخاب ايلدى ؟ بوسؤال طبيعى اولەرق وارد اولور آ ؟ اول امرده آمريقانك وسطنده ومجهول موقع اولمسندن دولايى اشبو موقع باربيقان طرفندن انتخاب اولنمش ايدى . ثانياً قلياڤجاروطاغلرى بياجغى ايش ايچون لازمكلن متانتى حائزايدى . فضله اولەرق ايشنده لازم اولان بر طاقم مواد ابتدائيه قلياڤجاروده كثرتله موجوديدى . بونلرى اوزاقدن نقل ايليەجك يرده طبراقدن چيقاريوبره جكدى .

مثلا باربيقان آمريقادن حركت ايتمەدن اسوج سياحى معرفتيله اوكرنمشدركه قلياڤجارو غلرينك اتكندن دمير ايله معدن كموري بك بول مقداردەدر . طاغلرك اتكندەكى كمور ايله دميرى چيقارمق ايچون اوبله معدن اوجاقلرى انشاسنه تحت الازمين تونللر حفرنه لزوم يوقدر . ايشه لازم اولان كمور ايله دميرى آكيلوب يردن طوپلامق كافى كليور ايمش . كذلك طاغلك جوار محلنده (مەلى مولونيت) باروتى اعمالنه مخصوص (نيترات دەسود) ايله (پيريت دەفر) اجزالرى حال طبيعيده اولەرق بك زياده موجود ايمش .

ايشته مواد ابتدائيەلازمەنك واماسى ده كاملاً موجود بولنمسندن دولايى باربيقان ايله قپودان نيقولك اون ايش باشندن بالى بالى طرفندن تحت خدمتلرينه وبريلن اون بيك زنجى بى استخدام ايدەجك ؟ انشاسى لازم كان دهاش طوپ ايله دهاش كوللە ميدانه كلەجكدر .

باربيقان ايله قپودان نيقولك واماسى يه مواصلتندن ايكى هفته صكره واماسى ده برى طوپ اذابه ايتمك ، ايكنجيسى كوللە اذابه واوچنجيسى باروت اعمال ايلمك ايچون اوچ بيوك فابريقه ميدانه كلمش ايدى .

باربيقان اوقدر بيوك بر طوپى عجبا نصل اذابه ايدەبيلەجك ؟ آتيده كورىلە . جكدركه باربيقان طوپى ميدانه كتيرمك ايچون بيوك برسهولت بولمشدر ، بناءعليه بالكه طوپى بيامن ديه ممالك متمدنه خلقنك قورديغى بناى اميد واهى بولنيور ايدى .

واقعا ٢٧ سانتيمترەلك طوپلرك بر مليون كره جسيمى برطوپ دوكمك قواى بشريەنك خارجنده بر ايشدر . حتى ٧٤ كيلو باروت ايله ٧٨٠ كيلواق كوللە اتداخت ايدن ٤٢ سانتيمترەلك طوپلرى دوكمك ايچون بيله جدى مشكلاته مصادف اوليورلر . بوملاحظەيه مبنى نيقول ايله باربيقان طوپ دوكمك جهتيله اصلا مشغول اولامشدر . ايكى طوپجى طوپ دوكەجك دكل ، قلياڤجارو طاغلرك ايچنه بر تونل آچەرق اونى طوپ كبى قوللانەجقدى .

واقعا طاغلك ايچنه آچيلان تونل . طاغلك جبهەلرى ترصين ايديلر ونهايت نقطه دخى متين بولنورسه بر طوپ يرينه كچەبيلير . باربيقان ، نيقول بدايت مسئلەدن برى طوپى بويله اولەرق دوشونمشلردر . ماستونك دفترنده ٢٧ سانتيمترەلك طوپدن بحث اولنمسى ايسه اويله بر طوپك اساس اولەرق قبول اولنديغندندر .

باربيقان ايله نيقول قلياڤجارو طاغلك بيوك وادىيه ناظر سطح مائلى اوستنده برنقطه انتخاب ايتدى ، وادينك بك دوزگون اولمسى ده او نقطەدن فيرلايه جق كوللەنك حائله مصادف اولەدن چيقوب كتمسى ايچون ايدى .

تونل حفر ايچون صوك درجه هندسه واستقامته دقت ايدلدى . خدمت حفر غايت كوچ برايش ايديسه ده قلياڤجارو طاغلرندن دوكولوب كلن شلالەلرله متحرك قوتلى ماكنەلر وجوده كتيرلمش اولديغندن مذكور ماكنەلرسايەسنده قولايلق بولنيور ايدى . اولا ماكنەلرله متحرك دهاش بورغولرله دليك آچديلر ، صكره دليكلره باروت قوبوب آتديلر . طاغك جبهەسى تماماً يكپاره سرت طاشدن اولديغى ايچون آچيلان دليكلره هرحلده غايت قوتلى ماكنه قوللانمق وباروته مراجعت ايتمك لازم ايدى . سطح مائلك طاش اولمسى بالاخره طوپك پارچه لنماسنه دخى خدمت ايدەجك ايدى اما طاغك ارتفاع فوق العادەسى ذاتاً بو جهتى تحت تأمينه آلمش بولنيور ايدى .

خلاصة كلام باربيقان ايله نيقولك نظارتى ، ايش باشنك دقتى وبيكلرله عملەنك غيرتى ايله او قدر چالشديلركه اللى آى صكره ايش ميدانه كلدى .

اورتەده ٢٧ مترو قطرنده و ٦٠٠ مترو عمقنده برتونل بولنيور ايدى ، كوللەنك تونل كنارينه سورونمەدن قابەرق چيقمسى لازم اولديغندن تونلك سطح داخليسنه پارچه پارچه دمير قابلاندى .

دوغريسنى سويلمك لازم كليرسه قره كوللە آتمق اوزره (مون شيسى) ده انشا اولنمش اولان دهاش طوپه نسبةً شمدى يابيلان تونل انشا آتى بك جسيم ايدى . اولور آ ؟ اليوم مهندسين زمانه غير قابل اجرا نشبث وارمى يا ؟

قلياڤجارونك سطح مائلنده تونل آچيلوب نواقصى اكمال اولنەرق سائر فابريقەلرده دخى ايشلر كمال كرمى ايله دوام

صوك موده : قيشلق بنيافت البسه‌سی

ايليوردی . اوته‌ده طوب يابيليركن بوراده دخی كوللە ايله باروت اعمال و احضار اولنيور ايدی .

كوللە احضاريچون سكسان بيك طونيلاتە تقلتنده اسطوانهٔ مخروطی بركتله دوكك ايجاب ايليوردی .

سويلمكه احتياج يوقدركه بوقدر جسيم بر كوللەيی يكپاره دوكك خاطره بيله كلدی . كوللە بيكر طونيلاتەلق سكسان پارچه حالنده يابيلەرق تونلك داخلنه وضع اولنه‌جقدی . اشبو سكسان پارچه يكديكرينه داخلاً پرچين ايدلديكی حالده البته يكپاره خدمتنی كورر .

ايكنجی فابريقه‌يه اولا درتيوز بيك طونيلاتە دمير معدنی يتمش طون ستين درتيوز طونه‌عادی معدن كوری كتيريلوب يەنلرك ايكيوز سكسان بيك طونه قوق كوری حالنه كتيرديلر . معدنلر قلپانجاروبه يقين اولديغی ايچون شو ايشك مشكلاتی نقلدن عبارت ايدی .

بوندن صكره زمينلدن جيقاريان دمير معدنی چامورينی دوكم حالنه كتيرمكده بيوك مشكلات مشاهده ايدلدی .

مابعدی وار

احمد احسان

SERVET-İ FÜNUN:

Adet 47

23 Kanun-u sani Sene 1307

Birinci Sene - İkinci Altı Aylık

MÜNDERİCAT:

İhtar - Şuunat - İzmir'den -İntizar - Paris'de Haydutluk - Şikago Sergisi - Şelale - Garib At - Teşekkür - İstatik - Yeni Kitaplar - İlm-i Servet - Ülfet (Milli Roman) - (RESİMLERİMİZ): Tramvayın Soyulması -Şikago Sergisinde Binalar - Garip At - Şelale - Son Moda.

RESİMLERİMİZ:

PARİS'DE HAYDUTLUK:

Bundan evvelki bir nüshamızda Paris ile Havr şehri arasında vuku bulan bir şimendöfer cinayetinin tafsilatını kariine ita ederken söylemiş idik ki Avrupalılar her türlü asayiş ve emniyeti kendi memleketlerinde taht-ı teminde farz ederek başka yerlerde arizi olarak zuhur eden vukuat-ı şekavetkaraneyi büyük bir nazar-ı tariz ile görürler; halbuki tarizat-ı vakanın kendilerine dönerek bar-ı hicab altında kalmalarını müstelzim vukuat-ı şekavetkarane, kendi memleketlerinde dahi ser-nüma-yı zuhur olmakdan hali kalmıyor, (42)'inci nüshadaki Havr yolu cinayeti bu sözün bir misali olduğu gibi bu nüshamızın ilk sahifesine derc etdiğimiz tramvay haydutluğu ise meselenin diğer bir burhan-ı adilidir. Tasavvur etmeli ki Paris'in kale kapısından haricde civar köylerden (Montroyel)'e giden tramvay Paris hududundan çıkıp yolda kat-ı mesafe ederken bir alay müsellah haydudun hücum-u şekavetkaranesine düçar olmuşdur. Vakıa bu gibi muhall-i asayiş-i hadisat öyle pek şiddetli nazar-ı muaheze ile görülecek ahval-i

nadireden değildir ama vakanın Paris kale kapısı önünde cereyan etmiş olması cidden badi-i hayretdir!

Resimde suret-ı vukuunu gördüğünüz "Paris Haydud"luğu Paris'de Millet Meydanından saat dokuzda yani gece iki kararlarında hareket eden 425 numerolu tramvayın daha Paris hududundan çıkmaksızın (Pere) sokağından müruru anında vuku bulmuşdur. Bu anda sokağın kenarından on kadar haydut çıkarak tramvayın üzerine yürüyüş etmişler ve hayvanları ilerlemekden men eylemişler, arabacı mukavemet etmek isterse de biçareyi aşağı alarak ağırca mecruh ederler, yolcuların kemal-ı telaşla haykırışması, kondüktörün polis aramağa şitaban olması esnasında haydudlar arabadakilerin zi-kıymet eşyasını toplamağa ve polis gelmeden aldıklarını hamilen firara vakit bulmuşdur.

Polis İdaresi şu "Paris Haydud"luğundan haberdar olunca taharriyat-ı ciddiyeye ibtidar etmiş ve ancak haydudların ikisini elde edebilmişdir.

ŞİKAGO SERGİSİ

Amerika'nın Şikago şehrinde bir buçuk sene sonra küşad olunacak olan büyük sergi hakkında gazetemiz bir kaç defalar tafsilat-ı lazıme ita etmiş ve 37'inci nüshasında serginin idare-i umuruna aid binanın resmini dahi enzar-ı kariine arz eylemiş idi, bugün serginin itmam olunmuş ebniye-i cesimesinden bir kaçını daha kariin-i kirama gösteriyoruz, bunlardan birincisi kadın işlerine mahsus olup 600 metro tß1 400 metro arzındadır, binanın derunu kadınların gördüğü aded-i sanayi kadar dairelere bölünmüşdür. İkinci resim balıkçılık dairesidir ki serginin en maharane yapılmış binasından add olunuyor, bu daire biri vasatda olmak üzere üç parçadan mürekkeb ve 400 metro tß ı ile

60 metro arza malikdir. Üçüncü resmimiz ise "Serbest Sanayi ve İmalat" dairesini irae eyler. Serginin en vasi binasıdır, bina 565 metro tûl ve 265 metro arzında olup on hektar arazi istiab eyliyor, 18 metro arzında bir yol binanın dört tarafını sarmışdır, derununa girilince dörder metro arzında 80 yol daha vardır ki bunlar ebniyenin münkasim bulunduğu kısımları züvvara göstermeğe hadimdir.

Şimdilik sergi hakkında bu kadarcık malumat verdik. Tabiidir ki serginin inşaatı ilerledikçe itmam olunan binaların resimlerini enzar-ı kariine arz eder ve ita-yı malumatdan hali kalmayız.

YELESİYLE KUYRUĞU FEVKALADE UZUN BİR AT

Gazetemizi sırasıyla mütalaa buyuranların hatır-nişanları olsa gerekdir ki dördüncü numerolu nüshamızda sakalının tûlü 3 metro 32 santimetro olan (Lui Kolon) isminde bir zatın resmini derc eylemiştik. Bu zat yürürken rahatsız olmamak içün sakalını iki üç defa vücuduna sarmağa mecbur oluyor.

Şimdi resmi karilerimizin piş-i enzar-ı hayret ve taaccübüne arz olunan uzun yeleli ve uzun kuyruklu ata bu sahib-i lihaya malik ve ale'l-husus bunun üzerine kemal-ı azametle süvar olamadığına teessüf olunur a!

Aslı Fransız olan şu at gayet güzel olup rengi doru ve yaşı sekizdir. Amerika hükümat-ı müttehidesinde (Konektikut)da el-yevm ber-hayat bulunuyor, kuyruğu ve yelesi dahi aynı renkde olduğu halde yelesi 4 ve kuyruğu 3 metro uzunluğundadır.

Her gün gezmeğe çıkarılmakda olup gerek gezerken ve gerek ahırda bulunduğu zaman yerlere sürünerek pislenmemek üzere yelesi ve kuyruğu halkalara geçirilip kıvrılmakdadır.

ŞELALE

Letafet-i tabiiyye cihetinde Avrupa'nın her tarafına müreccah olan İsviçre'nin (Don) Gölü sahilinde vaki Giezbah'da fevkalade nazar-rüba bir şelale vardır ki gayet dik olan dağın tepesinden kopup ağaçlar ve kayalar arasından kemal-ı şiddet ve şematetle akarak yüksek bir mevkiden göle dökülür. Giezbah şelalesi dağın tepesinden itibaren göle kadar yedi tabaka teşkil eyler. Bunlardan en mürtefii göl sathına düşen (350) metro yüksekliğinde olandır. Giezbah şelalesinin asıl mevki-i sudurunda birkaç otel olduğu aşağıdan görülüyor, şelalenin köpürerek dağın tepesinden beri ağaçlar taşlar arasından yuvarlanıp gelmesi, sonra 3500 metro irtifada göle dökülmesi, hakikaten müstesna bir manzara vücuda getirir ki pişgahınıza vaz etdiğimiz resimde dahi bu letafeti itiraf eylersiniz. Tepedeki otellere her sene pek çok züvvar gelir. Zirveye çıkmak içün 350 metro tß lünde bir feniküler yani bizim Galata tüneli tarzında işler tramvaydan eden istifade olunur. Yukarı çıkmak 6 dakika imtidad eyler.

شرائط اشتراک
درسعادت سنه‌لکی
۱۰۰ آلتی آیلغی
۵۰ اوچ آیلغی
۲۵ غروشدر

شرائط درج
ولایاته سنه‌لکی
۱۳۰ آلتی آیلغی
۷۵ غروشدر
اوچ آیلغی یوقدر

ادارہ : استانبول
ایرانشهر جاده‌سی

عالم مطبعه‌سی
احمد احسان وشرکاسی

درسعادته سنه‌لکی
۱۰۰ پاره‌در

صاحب ومدیری
احمد احسان

بوز فنون

هفته‌لق مصور فنی وادبی عثمانلی غزته‌سی

عدد ٤٧ — پنجشنبه — ۲۳ کانون ثانی سنه ۱۳۰۷ — برنجی سنه ـ ایکنجی آلتی آیلق

اعضاسز اولان ماعلمه مقالات مناسب امتیاز کدر

[مندرجات] اخطار — شئونات — ازمیردن — انتظار — پارسده حیدودلق — شیقاغو سرکیسی — شلاله — غریب آت — تشکر — استاتستیق — یکی کتابلر — علم ثروت — الفت (ملی رومان) — (رسملریز) تراموایلك — موبولسی — شیقاغو سرکیسنده بنالر — غریب آت — شلاله — مولك موده .

اخطار مهم

غزته‌مزك ایکنجی سنه‌سی بدایتی اولان ٥٣ نجی نسخه‌دن اعتباراً سایهٔ مکارموایهٔ جناب شهریاریده ارائه اولنه‌جق آثار ترقی و مکملیتك تفصیلاتی ٤٢ و ٤٣ نجی نسخه‌لرده برتفصیل یازلمشیدی . ثروت فنونه طرز جدید ترقیسندن اعتباراً دخی آبونه اولمقده دوام آرزوسنده بولنان شمدیکی طشره مشتریلریمزك شباط غایه‌سندن اول آبونه بدلاتی ارسال ایتملری مستلزمدر والا کندیلرینه نمونه‌لك اولمق اوزره یالکز ٥٣ نجی نسخه کوندریلوب آرقه‌سی قطع اولنه‌جقدر . { ثروت فنون } مشتریلکنده دوام ایده‌جك اولانلرآبونه بدلاتی کما فی السابق پوسته اماتی طرزنده طوغریجه اداره خانه‌یه ارسال بیورملیدر . آبونه بدلی ارسال ایدلدیکی حالده نسخه‌لرك دوام ارسالی حقنده وارد اوله جق مکتوبلری ده هیچ حکمنده تلقی ایتمکده معذورز.

آبونه بدلنی ارسال ایده‌جك ذوات یکی شرائط اشترایی نظر دقته آلمایدر . یعنی بعدما غزته‌نك سنه‌لکی ولایاتده ١٣٠ آلتی آیلغی ٧٥ غروشدر . قیرلمدن مقوا بورو ایچنده آلمق استیانلر سنه‌لکه ١٥٥ آلتی آیلغه ٩٠ غروش ارسال ایتملیدر .

شئونات

.. بفه فرو ایله قونون اسمنده ایکی آلمان دوقتوری طرفندن ثه‌نفلوئنزا خسته‌لغنك میقروبلری کشف ایدلدیکی تأید ایلیور . بو میقروبلر معلوم اولان میقروبلردن بلك اوفاق اولدیغی ایچون شمدیه قدر تحریات خرده‌بینیه تأثیرسز قالمشیدی .

.. ١٤٠٠ سنهٔ میلادیه‌سنده پارسده عقد اجتماع ایدن بر مجلس اعضاسنك تماماً ثه‌نفلوئنزا نوعندن بر خسته‌لغه مصاب اولدیغی بر هفته قدر اجتماع ایده‌مدکلرینی مشعر اولدیغی مجلس مذکور مهر رسمیسیله محرر بر مضبطه‌نك پارس کتبخانهٔ ملیسنده موجود اولدیغنی اوراق حوادث یازییور . موجود مضبطه‌نك روایته نظراً مجلس مذکور اعضالری کاملاً اوکسوروکلی بر خسته‌لغه دوچار اولوب اجرای مذاکره ایده‌مامشلر وبر هفته تعطیل مذاکرات ایتمشلر ایمش !

.. آمریقادن آوروپایه نقل اولنان حیوانات اهلیه عددی کیتدکجه تزاید ایلمکده‌در . مثلا ١٨٨٩ سنه‌سی ظرفنده ٢١٦ واپور آمریقادن آوروپایه ٨٦٣ سفر اجرا ایدرك ٤٣١٦٦٧ رأس اینك وقویون نقل ایتمشدر . حالبوکه شو مقدار بر قاچ سنه اولنه نسبةً یوزده التمش فضله‌در ، آمریقادن کلن حیوانات همان کاملاً انکلتره‌یه مخصوص کیدر .

.. اشیای تجاریه نقلنه مخصوص اولمق اوزره ایلك الکتریق شمندوفری آمریقاده انشا اولنمشدر ، بو الکتریق شمندوفری ٢٤٠٠ مترولق مسافه‌یی قطع ایله بر فابریقه‌یی بر موقفه ربط ایلیورمش . الکن لوقوموتیفنك طولی ٤،٨٠ مستراو ثقلت مجموعه‌سی ١٩ طونه وقوتی ، بارکیر رادهسنده‌در . لوقوموتیف ساعة (٨) کیلو مترو قطع ایدرك بهری ، طونه‌لق (٨) واغون کوتوره‌بیلمکده‌در .

.. شیقاغو سرکیسنده بایله قوله‌نك طرز انشاسی نهایت قبول اولنمشدر ، قوله پارسده‌کی قوله‌یه نسبتله اوله‌جق ایسه‌ده قاتلری مربع شکلنده بولنیه‌جقدر ، قوله‌نك بویله اوروپادکی مشابهتی آمریقا غزته‌لری تعریف ایدوچار ایدییورلرمش . قوله‌نك ارتفاعی ایسه ٣٤١ مترو رادهسنده یعنی ایفل قوله‌سی یوکسك بولنه‌جق ایسه‌ده بو ارتفاع قوله‌نك میشیغان کولنه نسبةً الهجنی اولان مترو ایله بیراق یانی تنزیل اولنورسه ارتفاع مترویه تنزل ایلیور . غریب شو سیدرکه قوله‌یی یاپاجق اولان مهندس آیده اکمال ایدرم دییورمش .

.. اهل مراقدن برینك وردیکی معلوماته نظراً آیلك اوکه کیرا عربه‌سی لوندره‌ده میدانه کلمش وبوندن اون طقوز سنه صکره دخی یعنی ١٦٦٩ سنه‌سنده پارسده برنجی دفعه اولهرق بر کیرا عربه‌سی یاپیلوب آخورندن چیقمشدر .

.. آمریقا حکومتی بحریه نظارتی حکومت مشارالیها ارباب فنندن بر ذات اختراع ایلدیکی دومانسز باروتی بیسو طوپلر ایچون قبول ایتمشدر . بو باروت آتشلنمك ایچون عادی باروته محتاج اولغه بشقه محذوری حائز دکلمش .

.. آمریقای جنوبیده کائن ماجلان بوغازنده بر معدن کموری دامارلری بولنمشدر ، مذکور بوغازدن کچن سفائنك دائما بوراده کمور آلدقلری نظر دقته النمجه کشف جدیدك اهمیتی دها بیو کوریلور .

.. لوندره‌نك پوسته نظارتی طرفندن نشر اولنان ایستاتستیقده ، پوسته سنه باشنه

یورطیلری مناسبتیله پوسته خانه‌نك امر توزیعده قوللانمق اوزره ۲۳۰۰ آدم دها استخدام ایتدیکی وکانون اولك صوك هفته‌سنده لوندره پوسته شعبه‌لرینه ۳۷ ملیون مکتوب براقیلوب بونك هر وقتکی حاله نسبةً یکرمی ملیون تزاید کوستردیکی ارائه اولنمشدر .

∴

ارباب مالیه‌نك بیانه نظراً انکلتره ده موجود اولان انکلیز لیرالرینك یکونی ۱۸۸۹ ده التمش طقوز ملیونه بالغ اولمشدر بونلرك اللی التی ملیونی تام واون ایکی میلیونی ۷۷۱ بیکی یارم لیرادر .

مذکور لیرالرك یکرمی بش ملیونی بانقه‌لرده وقرق درت ملیونی ایادیده ناسده متداولدر .

قرالیچه ویقتوریا حضرتلرینك زمان حکومتلرندن اول ضرب ایدیلان التونلر همان کاملاً تداولدن رفع اولنه‌رق یکیدن ضرب ایدلمشدر .

بیك سکزیوز سکسان طقوزده اللی ملیون سکزیوز طقسان یدی بیك ایکیوز وبیك سکزیوز طقسان التی ملیون یدی یوز التی بیك سکزیوز لیرا وبیك سکزیور طقسان برسنه‌سنك شباطندن مایسته قدر درت ملیون التی‌یوز التمش بش بیك طقوز یوز استرلین لیراسی تداوله چیقارلمشدر .

بنا برین بیك سکزیوز سکسان طقوز کانون ثانیسنك برندن طقسان مایسنك نهایته‌قدر موجوده‌اون سکز ملیون استرلین لیراسی علاوه اولنمش ایسه‌ده مذکور ایکی سنه‌ده التون مسکوکاتك اخراجات و ادخالاتی دخی نظرا اعتباره النمق لازم کلور .

اخراجات اون سکز ملیون ۶۴۵۸۰۰ لیرا وادخالات اون بش ملیون ۷۵۴۱۰۰ لیرا اولمغله اخراجات ایکی میلیون ۸۹۱۷۰۰ لیرا فضله‌در .

۱۸۸۹ دن برو علاوه اولنان ۱۸ میلیون لیرانك اخراجات فرقی تنزیل اولندیغی حالده اون بش میلیون لیرا قاله جغی جهتله سالف الذکر التمش طقوز ملیونه علاوه اولندیغی حالده موجود استرلین لیرالری سکسان درت میلیونه بالغ اولور و طقسان برسنه‌سنك صوك ایلرنده تداوله چیقاریلان لیرالر دخی حسابه قاتلدیغی حالده موجود استرلین لیرالری طقسان میلیون تخمین اولنمقده‌در .

ارمیرده مدت غزته‌سی محرری فهالد ضیا بك افندی طرفندن ارسال بیورلمشدر :

قیزم ودیده سحائب یأس حیاتم ایچنده پارلامش برضیای سعادت ایدی . بك موقت برزمان ایچون چشم کیریانمی نور وجودیله پارلاتدقدنصکره کوزلریمه بنه یاشلرینی برا قه‌رق سوندی ، اونك خاطرهٔ ماتمیله یازمش ایدم :

چشم ضیا پاش

حیاتمزده بعض زمانلر واردرکه ملال روحمزك اك علوی برنشوهٔ مستانه‌سیدر . سمانك برایکی قطرهٔ حزننه بولوطلرك رنك ظلمته ، طبیعتك سکون ماتمنه ، مشمش برافق لاجوردی ، متلاطم برطوفان انوار ی ، زندکی حیات کائناتی فدا ایدهرز .

براقشام روحم براحتیاج ملالك شعر سکونی ایچنده مبهوت برحالده پنجره‌مك پیش نکاهمه معروض طوتدیغی دائرهٔ افقه کوزلریمی صالیوبرمش ، یالکز بی کرانهٔ فضانك اعماق مظلمه سنده حس ایدیلن سرکیجهٔ تماشا ایچنده ، حزن فکرم برـ یشانهٔ نظرمله آغوش بآغوش پرواز اولدیغی حالده طالمش کیتمش ایدم .

برکردبار غبار ظلام کبی سمایه صاور ـ ولان کیجه‌نك رنك سیاهی غروبك بقایای انواریی اوچوردیغی برصره‌ده ایدی که حزین برلوحه‌نك پردهٔ دیجورلونی کبی افقك برکوشه‌سنه بولوطلر دوکولدی ، سمانك هنوز غیب اولمایان زمین نیلکونی اوزرنده مظلم ، مؤلم برمنظره وجوده کلدی .

هوا رطیب ، کیجه ساکن ایدی . خیالم بوسکون ورطوبت ایچنده براماجکاه جولان بولمش ، دوداقلرنده خنده ، کوزلرنده کریه برطفل غریب سودا کبی بیزدن برحزن شورادن برنشاط طوپلایوب طولاشیورایدی .

ناکهانی برعصای سحر آمیز افقك اوپردهٔ حزینه طوقاندی ، اولوحهٔ ظلمتـ نکك برطرفی طوتشدی ، بولوطلرك اور ته‌سندن برکوز آچیلدی ، قمر ، کیجه‌نك اوچشم زرینی ، درین برنظر نورانی ایله ظلماته نکران اولیورمش کبی نکاه مدیدی طولاشدیردی ، برخط ضیای خنده‌ناك کائناتك سیمای ماتمی اوزرندن اوچوب کیتدی . صکره اوکوز ، اونکاه روحپرور لیال ، پیش مناظرینی اشغال ایدن ظلمات ندن بیتاب قالمش کبی آهسته آهسته سوزولوب قایاندی .

∴

حیاتمك‌ده بردقیقه‌سی اولمش ایدی که سمای حزینده بویله برچشم ضیاپاش پارلامش ایدی . هیهات ! اوسمایی بك مظلم کوردی : اوده صوك برلحاظهٔ یأس آور نظرله سوزولوب قایاندی !

انتظار

زواللی اختیارلر !

اوطه‌لرینك کوشه‌سنده اقشامی عادتا مأیوسانه کچیردیلر ، ایرتسی کون الاوپمکه کله‌جکاره ویره جکاری مندیل وسائر هدیه‌لری صرمه قوپمق‌ایله مشغول اولمش ایدیلر . دهاصکره بتاق اوطه‌لرینه چکلدیلر بتاق اوطه‌سی مکلفدر ، صاری پرنج قاروله‌سی ، یره یایلمش عشاق خالیسی ، دیوارلره تعلیق ایدلمش قیمتدار یازی لوحه‌لری درحال اکلاتیرکه زواللی اختیارلریمز ، یعنی اختیار قاری قوجه‌مز اصحاب ثروتدندر ، اختیار آدم اوان شبابنده‌کی غیرت وسعی‌سایه‌سنده ثروت موجوده‌سنی استحصاله واقامت ایتدیکی شواوه کوریلن آثار رفاهی اعطایه موفق اولمشدی .

اوتوزسنه اول دخی شواوده شواوطه‌ده

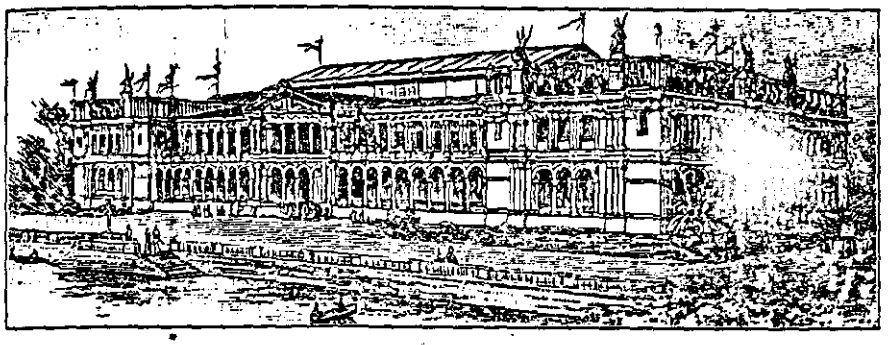

شبقاغو سركيسنده قاپيلر داڑه‌سى

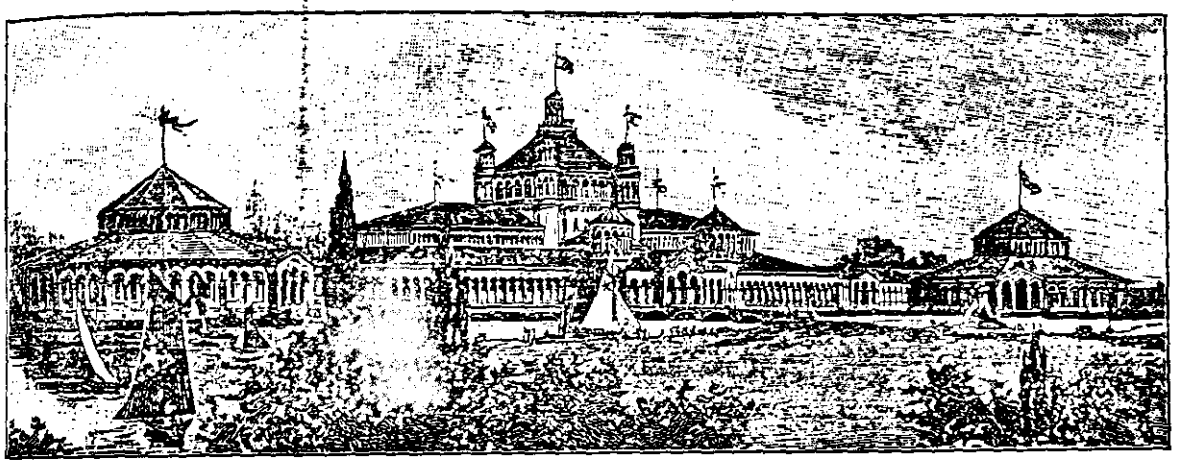

شبقاغو سركيسنده سيد مذهى داڑه‌سى

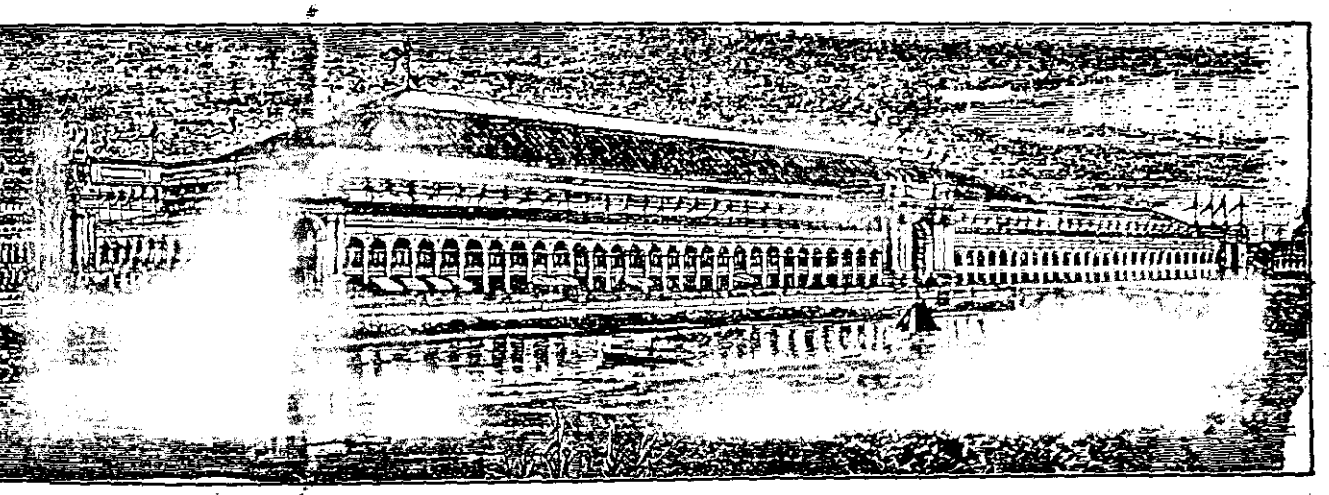

شبقاغو سركيسنده سربست صنايع واعمالات داره‌سى .

اقامت ايدرلردى ؛ فقط اووقت اويده ، اوطه‌ده تزييناتدن معمو ريتدن عارى ايدى ؛ ايكى قلب متفق ثروت ورفاهه مالك اولدقجه ، يادكار ماضيلرى اولان خانه‌نك شكلنى وضعيتنى دكشديرمه‌مكى عزم ايتمشلردى ، اووقته شمديكى بربرلرينى بك سورلردى . هم كنجلكه مخصوص شدت محبت ايله سويشير - لردى ؛ بربرلرينى : « قاريجغم ! » « بكجكم » سوزندن بشقه بركله ايله جاغرمزلردى ، لكن صكره‌دن اره‌لرينه كلوب كيتدكجه بيويه‌رك تعاطى اولنان كلمه‌لرى اكلامغه اقتدار كسب ايدن جوجق ايكى قلب متفقك علناً كلات مجتكارانه مبادله ايتمسنه مانع اولدى . اوجوجق كندىلرينه : « مينى مينى آننه » « مينى مينى بك بابا » خطابى ايدر . كن طبيعى « قاريجغم ! » سوزينى آغزدن

قاچيره‌ميورلردى ؛ قلب متفقلر ، عالم حيا برجوق سنه‌لر كچيرديلر ؛ صاچلرى آ حالا جوجق . دها دوغريسى دلي « مينى مينى آننه ! » « مينى مينى بك تعبيرنى استعماللده اصرار ايليه‌ردى ، ده جوجوق قلب آره‌سنه براوفاجق چ دها تمامى التحاق ايده‌جك اولورسه ا طبيعى عنوانلر سبدل ايليه‌جكدى .

بوسنه یکرمی بیلدر ایلك دفعه اولهرق سوکیلی اوغللری بیرامی اتاسیله بابلرینك یانده کچیرمیوردی . دلیقانلی اوزاقده ، تاویانه‌ده تحصیلده ایدی . یازدیغی مکتوبده بیرام تعطیلی اولان درت کونی عجبا نیه حصرایتسه‌م دیه صورمشیدی . قلبی متقلب « کل ، اوچ کون اذن آلده آغوشمزه کل ! » دیه جواب ویرمك استمش ایدیسه‌لرده آرزولرینی ایمنشلردی ، اولورمی یا ؟ استانبولده برکون بولنه‌جغم دیه عزیمت عودت سکسان ساعت شمندوفرده کیتمك روامیدر ؟ ایکی اختیاری مسرور ایده‌جکم دیه دلیقانلینك مشاق سفریه‌یه تحملی موافق کورمامشلردی .

یتاق اوطه‌سنه عودت ایتدکلری وقت بونی قونوشیورلردی . نهایت صباسنه متانت ویرمك بدر دیدیکه :

— اوت ، کل دیمدیکمز ایی اولدی ! البته ایی‌در ، چوجق تحصیلده اما بابانك معاونتی سایه‌سنده کیسه‌سی دولغوندر اورادہ تحت حمایه‌ده طوتمه‌جق احبابده وار . پاره‌سی احباسی سایه‌سنده بیرامی اوقدر مؤثر کورمز ، یالکز قالدیغی ایچون مأیوس اولسه‌بیله پاره‌سی ایله اکلنه‌رك کندینی اویالار . واقعا کلسه‌ده فنا اولمزدی ، بابا آنا چوق سویمزدی ، فقط چوجغی صیانت ایدرك بویولده حرکته جواز ویرمامشلردی .

بویله قونوشورکن اختیارلر بربرینه نادراً باقیوردی ، هپ کوزلری قونسولك اوستنده‌کی یالدیزلی چرچیوه‌لی بر فوطو غرافه معطوفدی . فوطوغرافه کیم باقسه وهلهٔ طانیه‌مز ، زیرا دلیقانلی مکتب اثوابیله رسم الدیروب کوندرمشیدی ، بشقه‌لری وهلهٔ طانیه‌مز اما اختیارلرك انظار شفقتکارانه‌سی کوربیور ، بیلیور ، دوداقلری تبسم ایلیور ، ذاتاً ایکی آیدر شو فوطوغرافه نکاه‌انداز شفقت اولهرق تبسم ایتمکی مشغولیت یومیه‌اتخاذ ایتمشلردی .

• • •

یاتدیلر . اویه‌میورلر ، حس ایدییورلرکه بیرام نمازی طوپلری آتلدیغی زمان دها زیاده مأیوسیت قلبیه‌یه دوشه‌جکلر ، چوجغی دها شدتله ارایه‌جقلر . هرسنه اولدیغی کبی چوجق اوطه‌یه آتیلوب :

— مینی مینی بك بابا ، مینی مینی آننه بیرامکز مبارك اولسون !

— دیه میه‌جك !

غیر اختیاری اولهرق یتاق ایچنده دوغرلدیلر ، اسکی خاطراتی تازه‌لیه‌رك قونوشمغه باشلادیلر ، دییورلردیکه :

— خاطر لیورمیسك ... هانیا برسنه ...

خاطرلر چوق ایدی .

— خاطرلیورمیسك ، بیرام دها کوچك ایدی ، صرمه قایشلی برقلیچ آلمشیدم . اوکون نه‌ده سونمشیدی !

— هانیا برسنه‌ده چرکس اتوابی بایدیرمشیدق ، اوفاق ثابی بلنه طاقه‌رق نه نشه‌لنمشیدی !

طاتلی زمانلر ! مکتبدن بیرام تعطیلی اذنی آلهرق اوه قوشوب کلدیکی زمان چوجق نقدر مسرور بولنور ایدی ، صانکه اوج درت کونی یتیمه‌جك ظن ایدردی . بابامی بیرام کونی چوجغنك یانده چارشوبی ، پازاری ، اکلنجه یرلرینی‌بتون دولاشیردی . بیرامده اویونجاقچی دکانلرندن بکندیکنه کیروب استدیکنی انتخاب ایچون مینی مینیه مساعده ویریلیردی ، اوده نصل مشکلپسند اولوردی یا ؟ اویونجغی انتخاب ایدنجه‌یه قدر دنیایی دولاشیردی .

بردنبره والده دیدیکه :

— ایشتدکمی ؟

— نه‌وار ؟

— سوقاق قپوسی چالندی صاندم !

— یوق جانم !

مشفق والده جکر پارەسندن بوسنه‌یه کلنجه‌یه قدر هیچ جدا اولمامش اولدیغی ایچون زمده برسس ایشتسه اعتیاد سیبیله هپ اونی صانیردی .

آرتق کیج اولدی ، اویویه‌م دیدیلر ، والده صوردیکه :

— پاره‌سنی وقتیله کوندردك آ ! کونده آلمشدر دکلی ؟

— اوت ، اوت .

— صاعتلر کچدی . اختیارلر یتاقده کوزلری قپالی یاتیورلر ، بین النوم والیقظه راحت ایدییورلردی ، ایکیسیده دیکرینی اویاندیرمقدن قورقیور ، قلداغنده جسارت ایلیه‌میوردی . بردرلو درین اویویه‌میدیلر ایکیسیده برفکرده ایدی اما دیکرینه بالفعل امید ویرمامك ایچون فکرینی صاقلیوردی .

• •

بوصباح والده اوغلنك اوطه‌سنه کیتدی ، پنجره‌لری آچدی ، صوبایی یاقدی ، یتاغی دوزلتدی ، دلیقانلینك اثوابنی سپوردی اوفاق ماصه‌نك اوسته سیغاره‌لر قویدی .

بدر ، زوجنی شو مشغولیت آره‌سنده بولهرق دیدیکه :

— بوحاضرلق نه‌در ؟ ... صاقین ..

— نه‌دیمك استیورسك ؟

— بوقسه برمکتوبمی آلدك ؟

— یوق جانم .

خیر ، والده مکتوب فلان آنامشیدی ، یالکز دیمشدیکه اکر بعید الاحتمال اولهرق کلیوبرسه هرشیئی حاضر بولسون !

آه ، شو امید صحیح اولسه ... کلیوبرسه ...

بورالرینی زوجنه سویلمدی اما ساعت اوچ اولمدن راحت ایتمامکه قرار ویردی ، ویانه‌نك قطاری صباح ساعت ایکی‌ده کلیوردی ، هرحالده اوچه قدر بکله‌ملی دییوردی . سوقاقدن کلن سسلری دیکلییوردی .

انتظار نه‌فنا شیدر ! هله بویله مخیل اولورسه !

ایکی اختیار شدید بر انتظارده ایدیلر فقط امیدلرینی یکدیکره سویلیه‌میوردی ، یالکز خیالاً بر امید حاصل ایدرك منتظر بولنیورلردی .

حساب ایدییورلردی ... اکر کلیرسه ... ساعت ایکی‌ده سرکه‌جی موقفنده قطاردن اینر ، پساپورط وکمرك معامله‌سی اون دقیقه سور ، بر عربه‌یه آتلار ،

لاله‌لی‌یه قدر عربه سرعتله یکرمی دقیقه‌ده کلیر . اولور ساعت ایکی بچق ... شمدی ساعت ایکی‌یی یکرمی کچیور ؛ اویله ایسه عربه بایزید میدانندن کچیور .... حالبوکه حالا کلن یوق ...

بردنبره ایکی اختیار یرندن فرلادی . اوك اوکنده برعربه دورمشیدی . قپو آچیلوب قپساندی ، عجبا اومی ؟ ایکیسی بردن چوجغك اسمنی آغزدن قاچیردی :

— سالم !

پدر دیدی که :

— اوله‌مز ! ... بن کله دیه یازدم ...

پدر حالا شبهه ایدییور ! یاخود شبهه کوستریبور ... فقط والده‌ده شبهه یوق ! همان یرندن فیرلادی ، اورته‌قپویه قوشدی .

— کله‌جکنی بیلیوردم .

— دیمك اکلادك !

— والده‌لر هرشیئی اکلامزمی یا ؟

پدر بوحاوره‌یی یوقاریدن ایشیدنجه دایانه‌مدی . کوزلرندن فیرلایان ایکی قطره سرشك بیاض صقالنه قارشدی . هیجان وتأثری ضبط ایدرك کندینه متانت ویروب مریون باشنده دوردی . دییوردی که :

— بن سکا کله دیه یازمشیدم !

— بوسفر سوزکزی دکله‌مدم !

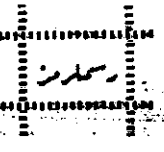

پارسده حیدودلق

یوندن اولکی بر نسخه‌مزده پارس ایله هاور شهری آره‌سنده وقوعبولان بر شمندوفر جنایتك تفصیلاتی قارئینه اعطا ایدرکن تنبیه‌ویلمش ایدلکه آوروپا لیلر هردرلو آسایش وامنیتی کندی مملکتلرنده تحت تأمینده فرض ایدرك بشقه یرلرده عارضی اولهرق ظهور ایدن وقوعات شقاوتکارانه‌یی بیوك بر نظر تعریض ایله کورورلر ؛ حالبوکه تعریضات واقعه‌نك کندیلرینه دونه‌جك بار حجاب التنده قالمرینی مستلزم وقوعات شقاوتکارانه ، کندی مملکتلرنده دخی سرنمای ظهور اولمقدن خالی قالمیور ، (٤٢) نجی نسخه‌ده‌کی هاور یولی جنایتی بوسوزك برمثالی اولدیغی کبی بو نسخه‌مزك ایلك صحیفه‌سنه درج ایتدیکمز تراموای حیدودلغی ایسه مسئله‌نك دیکر بر برهان عادلیدر . تصور ایتملی‌که پارسك قلعه‌قپوسندن خارجده جوار کویلردن (مونتروبل) یه کیدن تراموای پارس حدودندن چیقوب یولده قطع مسافه ایدرکن برآلای مسلح حیدودك هجوم شقاوتکارانه‌سنه دوچار اولمشدر . واقعا بوکبی محل اسایش حادثات اویله بلك شدتلی نظر مؤاخذه ایله کوریله جك احوال نادره‌دن دکلدر اما وقعه‌نك پارس قلعه قپوسی اوکنده جریان ایتمش اولمسی جداً بادیء حیرتدر !

رسمده صورت وقوعنی کوردیککز « پارس حیدود » نی پاسده ملت میدانندن ساعت طقوزده یعنی کیجه ایکی قرارلرنده حرکت ایدن ٤٢٥ نومرولی تراموایك دها پارس حدودندن چیقمقسزین (پره) سوقاغندن مروری آننده وقوعبولمشدر ، بو آنده سوقاغك کنارندن اون قدر حیدود چیقه‌رق تراموایك اوزینه یورویش ایتمشلر وحیوانلری ایلریلمکدن منع ایلمشلر ، عربه‌جی مقاومت ایتمك استرسه‌ده بیچاره‌یی اشاغی آله‌رق آغرجه مجروح ایدرلر ، یولجیلرك کمال تلاشله حایقرشمسی ، قوندوکتورك پولیس ارامغه شتابان اولمسی اثناسنده حیدودلر عربه‌ده کیلرك ذیقیمت اشیاسنی طوپلامغه وپولیس کلمدن الدقلرینی حاملاً فراره وقت بولمشدر .

پولیس اداره‌سی شو « پارس حیدود » لغتدن خبردار اولنجه تحریات جدیه‌یه ابتدار ایتمش وانجق حیدودلرك ایکیسنی الده ایده‌بیلمشدر .

شیقاغو سرکیسی

آمریقانك شیقاغو شهرنده بر بچق سنه سکره کشاد اولنه‌جق اولا سرکی حقنده غزته‌مزبرقاچ دفعه‌لر لازمه اعطا ایتمش و ٣٧ نجی نسـ سرکینك اداره امورینه عائد بنائك دخی انظار قارئینه عرض ایلمش بوکون سرکینك اتمام اولنمش اینهٔ سندن برقاچنی دها قارئین کرامه بیووز ، بونلردن برنجیسی قادین اد مخصوص اولوب ٦٠٠ مترو طول مترو عرضنده‌در ، بنانك درونی قا کوردیکی عدد صنایع قدر دائره‌لره بولـ ایکنجی رسم بالقجیلق دائره‌سیدرکه سر الك ماهرانه یاپلمش بناسندن عد اولـ بودائره برى وسطنده اولق اوزره پارچه‌دن مرکب و ٤٠٠ مترو طول ٦٠ مترو عرضه مالکدر . اوبـ رسمز ایسه « سربست صنایع واعمالا دائره‌سنی ارائه ایلر . سرکینك الك واـ بناسیدر ، بنا ٥٦٥ مترو طول و ٢٦٥ عرضنده اولوب اون هکتار اراضی‌استـ ایلیور . ١٨٠ مترو عرضنده بریول بـ درت طرفی صارمشدر ، درونه کیریلـ دردر مترو عرضنده ٨٠ یول دها وارـ بونلر ابنیه‌نك منقسم بولندیغی قسـ زواره کوسترمکه خادمدر .

شمدیلك سرکی حقنده بوقدر معلومات ویردك . طبیعیدرکه سرکـ انشا آتی ایلریلدکجه اتمام اولنان بـ رسملرینی انظار قارئینه عرض ایدر واعـ معلوماتدن خالی قالمیز .

یلهسیله قویروغی فوق العاده اوزر

برآت

غزته‌مزی صره‌سیله مطالعه بیورنا خاطر لشانلری اولسه کرکدرکه درد نومرولی نسخه‌مزده صقالنك طول مترو ٣٢ سانتیمترو اولان (لونی قولو اسمنده برذاتك رسمی درج ایلمشد بوذات بوزرکن واحتمال اولماق ایـ صقالنی ایکی آوچ دقیقه وجودینه صاو مجبور اولیور .

شمدی وسعی قارشلرمزك پیش انظارو حیرت وتعجبنه عرض اولنان اوزون یه لی واوزون قویروقلی آته بوصاحب لحیه مالك وعلی الخصوص بونك اوزرینه کمال عظمتله سوار اولهٔ مدیعنه تأسف اولنور آ . اصلی فرانسز اولان شوات غایت کوزل اولوب رنکی طورو وباشی چکردن آمریقا محکومات متحده سنده (قونکتیکوت) ده الیوم برحیات بولنیور . قویروغی ویله سی دخی عین رنکده اولدیغی خالده یله سی ٤ قویروغی ٣ مترو اوزونلغنده در .

هرکون کزمکه جیقارلمقده اولوب کرك کزرکن وکرك آخورده بولندیغی زمان یرلره سورونمکدن پیلنمه مك اوزره یله سی وقویروغی خلقه لره کچیریلوب تیورلمقده در .

شلاله

لطافت طبیعیه جهتنده آوروپانك هر طرفنه مرجح اولان اسویچره نك (طون) کولی ساحلنده واقع کیهزباخده فوق العاده نظر ربا برشلاله واردرکه غایت دیك اولان طاغك تپه سندن قوپوب آغاچلر وقیالر آره سندن کمال شدت وشیاتله اقه رق یوکسك برموقعدن کوله دوکولور . کیهزباخ شلاله سی طاغك تپه سندن اعتباراً کوله قدر یدی طبقه تشکیل ایلر . بونلردن الك مرتفعی کول سطحنه دوشن (٣٥٠) مترو یوکسکلکنده اولاندر . کیهزباخ شلاله سنك اصل موقع صدورنده برقاچ اوتل اولدیغی اشاغیدن کورینور ، شلاله نك کوپوبرك طاغك تپه سندنبری آغاچلر طاشلر آره سندن یووارلنوب کلمی ، صکره ٣٥٠ مترو ارتفاعده کوله دوکولمسی ، حقیقة مستتنا برمنظره وجوده کتیرر که پیشکاهکزه وضع ایتدیکمز رسمده دخی بولطافتی اعتراف ایدرسکز . تپه دکی اوتللره هرسنه بك چوق زوار کلیر . ذروه یه چیقمق ایچون ٣٥٠ مترو طولنده برفنیکولر یعنی بزم غطه تونلی طرزنده ایشلر تراموایدن استفاده اولنور . یوقاری چیقمق ٦ دقیقه امتداد ایلر .

تشکر

کچن نسخه ده کی تصویرلرمزدن سلانیك ایاصوفیه جامعشریفی رسمی وسیله سیله ، ولایات شاهانه نك شایان دقت ومعنا مواقعی ایله ابنیهٔ عتیقه سنك رسملری طشره دن کوندریلمسه فرط ممنونیتله قبول اولنه جغنه دائر یازدیغمز فقره درسعادت وطشره قارئین کرامی طرفندن نظر دقته الندیغی جهتله برهفته ظرفنده غزته مزه بش التی طرفدن خیلی رسملر وارد اولدی ، (ثروت فنون) ، معاونت ایچون بویله بیدریغ همت بیوران ذوات کرامه صورت مخصوصه تشکر ایدرم .

بوهفته وارد اولان رسملرك جمله سی ده بحق شایان تقدیر وتماشا ایدی ، مع مافیه سائر اهل مروتك ده همتنه مراجعت ایدرك شویله جه فرق قدر رسم طوپلامق وبونلردن الك مهملرینی تفریق ایله قالبلرینی حك ایتدیرمك املمز اولدیغی ایچون وارد اولانلری برقاچ هفته تأخیر ایله اوزاق ولایات شاهانه دن وسائر اهل همتدن کله جك رسملره انتظاری موافق بولدم . اومارمکه انتظارم بوشه چیقمز .

بارسدن یازیورلرکه :

صوك ایستاتیستیقدن اکلاشیلمشدرکه ١٨٩١ سنه سی کانون ثانیسنك اونبشنجی کونی فرانسه دارالفنونلرنده تحصیل ایدن طلبه مقداری ١٨٧٨٥ عدده بالغ بولنیور . مش ، اشبو عدد شویله انقسام ایلیور :

بارس	ولایات	
٣١	٦٣	پرونسنان علم ادبیاتی
٢٥٧١	٣١٥٨	حقوق
٣٠٥٠	٢١٤١	طب
٥٨٥	١٠٨٤	فنون
١٠٠٧	١٦٤٠	ادبیات
٩٧٣	٧٩٨	اجزاجیلق
٨٢١٥	٨٨٦٣	
	١٧٠٧	احتیاط صنفلری
	١٠٥٧٠	

تحقق ایلمشدرکه صوك اون سنه ظرفنده فرانسه درالفنونلرنده تحصیل ایدن طلبه یوزدن سکسان اوچ تزاید کوستر مشدر .

صوك اون سنه ظرفنده فرانسه دارالفنونلرنده تحصیل ایله مشغول اولان اجنبیلرك عددی ازالمقدمدر مثلا اون سنه اقدم ٢٠٠٢ اجنبی طلبه وار ایکن الیوم دارالفنونلرده ٢٢٤ اجنبی قالمشدر . فرانسه ده تحصیل ابتدائی ایله مشغول اولان اجنبیلر طبیعی بوعدده داخل دکلدر . مقصد دارالفنونلرده تحصیل علوم ایله مشغول اجنبی ذلیقانلیلرینك عددیدر .

یکی کتابلر

عائلهٔ طبیبی — شهر وقصبه وکویلر ایچون غایت فائدهلی وهر فامیلیا آره سنده مدرسه لرده دالتعلیملرده خصوصیله قصبه لرك خارجنده بولنان مکتب مدیریتلری مربیه لر محله امامارى والحاصل خستکانك معاونتنه شتابان اولانلرك تزدنده بولنمسی لازم اولان بواثر ادهم مراد افندی معرفتیله ترجمه اولنه رق اراکل کتابخانه سی معرفتیله انتشاره باشلامشدر .

مناقشهٔ عاشقانه — ابن الجلال سزای بکك اثر تنظیمی اولان اشبو منظوم اثر بودفعه موقع انتشاره وضع اولنمشدر ، کنج محررك مهارت ادبیه سی شایان تقدیردر .

تکمی میفتی — غزته مزه تفرقه صورتنده درج اولنان شوفاق ولطیف حکایه بودفعه آیریجه کتاب شکلنده دخی نشر اولنمشدی ، (٣٠) پاره فیاته صاتلمقده در .

علم ثروت

مابعد

مثلا بردوربینه احتیاجم اولسه ، برنی برکتاب ایله مبادله ایدرك الده ایتمك استسهم طبیعیدرکه بمثله مبادله یه حاضر برآدم بولمق ایچون ایچه دولاشمق ارامق انجاب ایدر . اولا النده ایکی دوربین بولنوب برینی فضله عد ایدن بر

آدم بولمق ، ثانیاً او آدم بی کتابه محتاج بولنمیدر ؛ اوجنجی محذور اوله‌رق کتابك قیمتی دوربینك بدلنه موافق ومساوی دوشمیه بیلیر . اوحالده دوربینك صاحبی مالنی ایکی‌یه بولمیه‌جکی ایچون یا ویرمز ، یاخود دون بدل مقابلی اولان کتاب ایله مبادله‌یه راضی اوله‌رق زیان ایدر .

٥٤ — پاره‌نك فائده‌سی — پاره سایه‌سنده مال مبادله ایدنلرك محذورات کاملاً مندفع اولور . واقعا پاره اویله برشی درکه هرملت مبادلةً اونی قبوله راضیدر ، هر مقداره معادل اولمق اوزره قابل انقسامدر . اشیای موجوده‌دن اولان هرشی پاره یرینه قوللانیله بیلیر ، مثلا وقت قدیمده التون وکموش مسکوکاتك اختراعندن اول اهل زراعت پاره یرینه طوربه‌لرله بغدای وبرر واستدیکنی آلیردی ، یعنی بغدای استدیکنی اخذ ایچون واسطهٔ مبادله ایدی . اوحالده پاره دیمکله مطلقا آلتون وکموشدن ضرب اولنمش پارچه‌لری مراد ایتمك لازم گلز ، آلتون وکموش پاره اوله‌رق الك مناسب معدن اولدیغنی ایچون قبول اولنمشدر ، اگر اونلر اولمسه ایدی طبیعی برشقه ماده پاره عد اولنوردی ، نصلکه بدایةً بغدای پاره خدمتنی کوررمش .

٥٥ — پاره مقیاس قیمتدر — پاره معامله تجاریه‌ده قوللانلدیغی زمان پاره‌یی اخذ ایدنه صاتدی ووبره‌نه آلدی دیرز . حقیقت حالده طرفینده مبادله‌دن بشقه برمعامله اجرا اولنمز ، پاره (تروق) دیدیکمز اومبادله‌ده ارائهٔ سهولت ایلر . اوحالده پاره‌یه « اشیای ناقله » دیرز . زیرا پاره اویله منتخب برمالدرکه مبادله‌یه واسطه اولمق خدمتنی کوررر .

هر آلیش ویریشده ویریلن پاره مقداریله آلنان اشیا مقداری بینده تناسب بولنمق لازمدر . اشته شو تناسب برمالك دیکره مقایسه‌سندن حیقان قیمتی کوسترر . قابل مبادله اولان قیمت ، اومقایسه‌ده ظاهر اولان بدلدن بشقه برشی دگلدر . برمال آلیرکن ویردیکمز پاره مقداریله اومالك بالمقایسه قیمتی اولدیغنه نظراً ، پاره قیمت اشیانك سکه ایله ارائه‌اولنان بدلندن عبارت اولور . بزده پاره معاملاتده داخل اولدیغی کبی هر شیئه قابل تطبیق اولور ، بوسایه‌ده هر شیئك بر بری اره‌سنده کی قیمتی پاره سایه‌سنده قابل تعین بولنور . برمقدار پاره ایله مثلا نقدر دمیر ، نقدر باقر ، نقدر چنقو ، نقدر تخته الله جغمزی وهلهٔ تعین ایتمك قابل اولدیغندن شو صایدیغمز معدنیاتك یکدیگرینه نسبةً موجود قیمتی تعین ایدرز . بوحالده پاره مقیاس قیمت اولمش اولور . ویردیکمز تفصیلاتدن اکلاشیلیرکه پاره‌نك ایکی خاصه‌سی واردر :

اولا — واسطهٔ مبادله‌در .

ثانیاً — مقیاس قیمت‌در .

یالکز شوراسی اونوتمامالیدرکه سکه‌یه تحویل اولنان معدنیات پاره اولمغله دائما محافظهٔ قیمت ایدوب عرض وطلب قاعدهٔ مهمه‌سندن قورتیله‌مز . عرض وطلب ایله پاره‌نك‌ده قیمت حقیقیه‌سی‌ده دوچار تغیر اولور ، اوحالده تغیردن اول برمالی آلمق ایچون ویردیکمز پاره مقداری بالآخره متزاید بولنور .

٥٦ — پاره نه‌دن یاپیلیر ؟ — دیدیکمز اوزره واسطهٔ استراحت اولان اشیانك جمله‌سی پاره مقامنده استعمال ایدیله‌بیلیر . بالملاحظه بولنمشدرکه قیمتدار معادن برچوق نقطهٔ نظردن دولایی سائر اشیایه مرجحدر .

التون وکموش سکه‌نك سائرلره جهت رجحانی آشکاردر . اولا قابل نقلدر ، آلتون وکموشك قیمتی چوق اولدیغندن برپارچه آلتون ویاکموشله چوق قیمتده اشیا آلیرز ، بو پاره‌لری جیبنزده کزدیره بیلیرز ، آلتون وکموش قابل انحلال دگلدر ، یعنی باقر دمیر کبی پاص طوتماز ، تخته کی آشنمز ، قوقز ، فیرلمز . صاف التون ایله کموش دائما صاف آلتون وکموشدر ، درونته نه قاریشه بالتحلیل بولوب اکلایه‌بیلیرز . کموش والتون قابل انقسامدر ، یعنی اوقاجقدن پك چوك پارچه‌یه قدر سکه‌لر ضرب اولنور . برده آلتون وکموش پارلاق وکوزل برمعدن اولدیغندن قلبی یاپمق کوچدر ، جزوی دقتله سکه‌نك قلب اولدیغنی اکلارز . صوك فائده اولمق اوزره سویلرکه آلتون وکموش چابوق تبدیل قیمت ایتمز ، مثلا بوسنه قحط وار دیه بغدایك فیاتی یوکسلیر اما آلتون ایله کموش شو قاعده‌یه تابع دگلدر .

٥٧ — مشوشه — بك اسکی زمانلردبری فنی پاره‌نك زمان ایجادندن اعتباراً سکه اوله‌رق معادن موجوده‌دن باقر ، جنقو ، طونج ، کموش و آلتون قوللانیلدیغی کبی بوتلرك مخلوطلری ده استعمال اولنمش ایسه‌ده دائما آلتون ایله کموش دیکرلرینه ترجیح اولنمشدر . مثلا وقتیله اسوجده ضرب اولنمش برباقرسکه الآن ممالك مذکوره موزه‌لرندن برنده موجود اولوب تمام ایکی قدم محیطنده ایمش . یعنی بوقدر بیوك برسکه ایله آلیش ویریش ایتمك مجبوریتی اولان آدم هرحالده پاره‌سنه برمقدار طوتمالیدر . الیوم هرمملکتده آلتون مقامنده متداول اولمق اوزره بانق قائمه‌لری موجوددر . قائمه‌لری حامله تسویه اوزره مقداری مصرح سندن بشقه برشی دگ هربرده بانق قائمه‌لری با تحت ضمان تطمینسنده بو یغندن بوکسکجه مبلغلر ا یوك اولمسون دیه قائمه‌یی آ ترجیح اولادر . فقط مج اوله‌رق تداول ایتدیریلن لری بانق قائمه‌لرینه قارشد ایجاب ایتمز . مجبوری د ایدن قائمه‌لرك قیمت حقیق هرنقدر محافظه اولنسه ب دائما رتبدل جزوی‌یه اوغ مثلا ایتالیا ، اوستریا وروسیه مجبوری متداول قائمه مملک نقد مقامنده گچر ایسه‌ده بو آلتونه نسبةً فیاتجه بر واردر . بوده بیاسه معامله میدانه کتیره‌رك اوزون ایل قیو آچار . ذاتاً (قائمه‌لر) حث مهمهٔ سیاسیه‌دن اولم ایچون کتابمزده اونلرك ت وتفصیلنه قالقیشمق تناسب اوله‌مز .

٥٨ — خاتمه — ا شورایه قدر ٥٧ مادده (علم ثروت) ك اساسی مه نی مختصراً اکلاتدق ؛ بو سلر مسائل اجتماعیه ده تا رفاه وسعادت ایچون اك بر مهم قاعده‌لردن اولدیغی ایچ تدقیق ومطالعه‌سی غایت ف لیدر ، فقط بهرینك ح تدقیقاتی آریجه بر ک تشکیل ایتمکه مستعد اولدیغندن ٥٧ مادده‌ده یازدیغ قواعد علم ثروتی برخطوط ئل اجتماعیه عدا یلنك مج ریتنده بر آز توسع ایدنلر مسئله‌نك آریجه تفرعات بحث ایدن کتب مفصله‌یه اح رجا اجبت ایلر .

— انتها —

الفت

ملی رومان

محرری : احمد احسان

. . . ه‌دیمی نسخه‌دنبری مابعد

رامز افندی نائل ایله عاقل پارسه اعزام ایده‌لی بش سنه اولمش ایدی چوجقلر ، بر قاچ دفعه مکتب تعطیلی زمانلرنده کلدیلر ، فقط ایکی سنه‌در استانبوله کلامشلر ایدی ، شو فاصله‌یه سبب نائلك تعطیل زمانی‌ده تحصیله حصر ایتمسی ، عاقلك ایسه بن ده اویله یاپیورم دییه‌رك پارس بولوارلرینی آشندیر - مسی ایدی . شمدیکی عودتلرنده نائل پارس هندسه خانه‌سندن برنجی درجه شهادتنامه ایله کلیور عاقل ایسه دوام ایتدیکی تمکتب حقوقده تحصیل فن حقوق ایله‌جك برده استاقل نسوان ایله پیدای حقوق فنی

کیه‌ز باخ شلاله‌سی

برآت ــ خارقهٔ طبیعیه

تحصیله حصر زمان ایتمکی موافق کورمش اولدیغندن استانبولدن کوتوردیکی بوش قفا ایله عودت ایلیوردی .

جوجقلرك ایکیسیده تمام یکرمی یاشنده ایدی .

نائل ایله عاقل ، دها اوزمان روم ایلی خطی آوروپا خطوطی ایله التصاق ایتمامش اولدیغندن برپنجشنبه صباحی وارنه طریقیله استانبوله کلدیلر ، یالینك اوکندن کچرکن دایلرینه مقام سلام‌ده مندیل صاللایوب جواب الدیلر .

واپورده کندیلرینی قارشیله‌ین اغا معرفتیله ایکی جفته برقایقه کیروب یالی به کلیرلر ایکن نائل فکراً مشغول بولنیور - دی .

نائل دایسنك خبر تأهلی پارسده آلدیغی زمان بونی علامت خیر اولمق اوزره تاقی ایده - مامش ، برصدای درونی کندینه دیمش ایدی که اختیار آدمك بوحرکتی عائله هیئتنجه فلاکتی موجب اوله جقدر .

ایشته نائل قایق ایچنده هب شوصدای درونینك الهاماتی حدهٔ تدقیقدن کچیره‌رك دوشونیوردی . دوشوندکچه ، خاطرینه کتیردیکی مثاللره حالی تطبیق ایلیوردی . آرتق اکمال تحصیل ایلمش اولدیغندن پارسه دونه‌میه‌جکی جهتله برطرفه برلشنجه‌یه قدر کندینه بدرلك ایتمش اولان دایسنك اوندهامراراً زمانی ایی بوله‌میوردی . نیچون ؟ بوراسنی کندی‌ده بیلمیور ، یالکز حس طبیعیسنه اتباع ایدرك ایلری‌ده استراحت کورمیوردی .

عاقل ایسه قایغك کوشه‌سنه کمال عظمت ایله برلشوب الدیون ایچنده کی پارمقلری آره‌سنده طوتدیغی الافرانغه سیغاره‌نك دوماتی مغرورانه اطرافه صاووریور ، کندینه شوبله باقوب باقوب‌ده طوریرکن بکندیکنه دلالت ایدن بر تبسم معنیدار کوستریوردی .

قایق ارنبود کوی آقتیسنی بدکله کچدی (٠٠) ده‌کی یالینك اوکنه یناشدی ، رامز افندی یالی قپوسنده برادر زاده‌لرینی قار - شیلیوردی .

رامزافندی بوچوجقلره اولاد نظریله باقار ، ایلك زوجه‌سندن چوجغه مالك اوله‌میوب ، انشته‌سنك وفاتیله همشیره‌سنی

وچوجقلرینی یانسه الدینی زمان اونلره اولاد معنوی نظریله باقش، اویله‌جه حسن تربیه‌لرینه‌اهتمام‌ایلمش‌ایدی . چوجقلردخی رامز افندی‌یه بابا نظریله باقار ایدیلر ، بو - ندن دولایی الفتی نائل‌ایله عاقلدن قاچیرمق فکری رامز افندی یی اشغال ایتمدی . اختیارلق حسیله طبعنده‌کی قسقانجلق واقعا اول امرده کندینه شو عاقلانه نصیحتی ایتدیسه‌ده بو یولده حرکتله همشیره‌سنی‌ده کوجندیره‌جکنی درپیش ایدوب جابوقجه فارغ اولدی . ذاتاً الفتسدن امین ایدی . عاقل ایله نائل ایسه چوجقدر اولادمدر دیبوردی .

نائل‌ایله عاقل‌حرم‌قپوسنده والده‌لرینك آغوشنه دوشدی ، حبیبه خانم اولادلرینه پك محلوبدر . هله عاقله اولاد محبتی حددن افزوندر . اونك هیچ برقصورینی کورمز عاقله اکری نظرله باقانلری الندن کلسه اهلاکه حاضردر . عاقلك‌عاقلانه اولیان بعض حرکتلری اوزرینه نائل بر قاچ دفعه‌لر بسط اشتکایه اجتسار ایتدیکی ایچون‌والده‌سنك نظرنده موقعنی محافظه‌ایده مایشیدی شمدی حبیبه خانم عاقلی نائلدن پك زیاده سوز . بونی بللی ایتمکدن‌ده چکنمز .

عاقلك تاکوچوکلکندن بری اکسیك اولیان هزیانلری میدان الدقجه کرك رامز افندی کرك بر بشقه‌سی ازاجق تکدیره قالقار ایسه حبیبه خانم درحال جوجغی باغرینه باصوب :

— آ ! آیول ! اونك باباسنك مزارده کیکلری قالمدی !

دیه چوجغه کیندکجه مناسبتسزلکی پدید استعدادی وبرردی . ذاتاً عاقلده خلقة بیوك برعطالت ایله محدودیت فکریه وار ایدی . اناسنك بو یولده اولان مجلوبیتی نتیجه‌سی اوله‌رق تا مکتب سلطانی یه قبل قید ایتدیریلنجه‌یه قدر حرمدن قادر آرەسندن چیقماز اولدی . اناسنه رفیق وقادار کسلدی . اناسنك اخلاقده‌مرکوز جنلغی استبدادی تماماً اوکرندیکی کبی بوکا کندی بلاهت وعطالتی‌ده ضم ایتدی .

بوانشاده نائل مقید بولندیغی صوڤق چشمه رشدیه‌سنده کمال غیرتله چالیشه‌رق هرسنه صنفده برنجی اولیور . واقعا عاقل‌ده نائل‌ایله برابر بومکتبه یازلمش ایدیسه‌ده اونده چالشمق هوسی مفقود بولنیور ایدی ؛ نائل مکتبدن شهادتنامه‌یی استحصال ایلدیکی زمان عاقل دها هنوز ایکنجی سنه‌یه کچه بیلمك مهارتی کوسترمش ایدی .

رامز افندی چوجقلرك استعداد فطریلرندەکی تخالفی کوروب مأیوس اولدی ، فقط بربرندن آیرمق استه‌میه‌رك ایکیسنی‌ده مکتب سلطانی یه ویردی ، طبیعی بری یوکسك دیکری اشاغی صنفده قالدی ، ایشته رامز افندی شو زمان همشیره‌سنك تحکمی دکله‌مدی ، اولادینی یاندن آیرمامق ایچون حبیبه خانمك ایتدیکی فریادلره قولاق ویرمدی . عاقلی همان جبراً همشیره سنك قوللری آرەسندن آلوب مکتبه دایادی . رامز افندی واقعا اصحاب‌معلومات وقوفدن دکل ایدیسه ده دور ترقیده استحصال معلومات وافیه ایدلدیکجه تاجرلك دکل اصتاقلق بیله ایدیله‌میه‌جکنی یقیناً اکلامش ایدی ، اوندن دولایی همشیره زاده‌لرینك بهره مند حصهٔ معارف اولملرینه بیوك غیرتله چالیشیوردی .

مکتب سلطانی‌ده دخی عاقل چالیشه - مدی . جوجق تا اولدن بری شیقلغه هوسکار ایدی ، اوزمان فرانسزجه نك‌ده شیقلر بیننده موده اولدیغی کوردیکی ایچون شو لسان مهمه هوسلندی ، فقط انجق شیقلر قدر برقاچ کلمه‌سنی اوکرنمکله قالدی ، خلاصه نائل مکتب سلطانیدن دخی شهادتنامه آلدیغی زمان عاقل ایچون اکمال تحصیله دها بش سنه وار ایدی .

رامز افندی نائلی بهمه حال برده اوروپا ده اوقومق استدیکندن چوجغی یارسه اعزامه قرار ویردی ، فقط عاقلی استانبولده الیورسه عطالتی کیندکجه ازدیاد جغنی‌ده اکلامشیدی ، یارسده اولورسه هیچ اولز سه مجبوری فرانسزجه اوکرنیر صکره بولسان سایه‌سنده کیتیر نائل ایله عاقلی‌ده یارسه کوندردی . نائل هندسه خانه‌یه دولم ایتدی (سن بارب) مکتبنه قویدیلر .

عاقل (سن بارب) مکتبنده دخ عطالتی کوسترمدی ، زوالسز نائل قر اوراده ایتدیکی انواع هزیان ورذالتد قاله‌رق (سن بارب) مکتبندن چیقا دایسنك ارزوسی اوزره‌یالکز قرا اوکرنمسی ایچون باشی بوش براقمه قالدی . مع مافیه بتون بتون بوش د نلر دیه مکتب حقوقه قید ایتدیردی

استانبوله ایکی دفعه تعطیل زم کلدیلر ، هردفعه‌سنده نائلك اراءة ایتدیکی ترقی ودرایت ، عاقلده مشهود اولان سفاهت وعطالت کورنلری متحیر ایلر ایکی قرداشده بوقدر تضاد بولنه بیله شاشیورلردی . هم ایکیز قرداشلر !

ایشته استانبوله مواصلتلرینی یازدی ایکی قرداشك احوال روحیه‌لری ش حالده‌در . نائل نقدر مستعد ، و وبملکته خدمته مهیا مقتدر برکنج ای عاقل‌ده اوقدر عقیم غیر مثمر حتی برذلفانلی ایدی .

والده‌لری‌ایله اوپوشدیلر ، حبیبه ایکی سنه‌در کورمدیکی جوجقلرینی ارکلك اولمش بولدی ، هله عاقلك ق بیقدیرینه حیران قالدی ، یوزینه باققله د میوزردی . غریب دکلی ! شو قادین جغرده‌کی فرقی اصلا اکلیه‌جق اقد دکلدی ، کندیسنه نائلك مهارتندن ع سفاهتدن بحث ایدن اولورسه ... — نه‌یاپم ! وارسون‌اویله اولسون ! دیاده هرکس خواهی اول دیردی . اونك ایچون فرق تحص اصلا اهمیتی یوق ایدی ، یارسده کیر زمانده عاقلك بیومش بیقلری حبیبه ك برك ترقی انارندن کلشدی رامز افندی ایله برلکده اولەرق ری چقدیلر .

صوك موده

بتون برباد اولهجقنی تیقن ایلیهرك بوزایه کتیرمشیدی . اونك بورادهٔ نهیاجقندن بحث یوق ایدی ، رامز افندی عاقل اقلام حکومتدن برینه ملازمهٔ ویرمکه قرار ویرمشیدی . ساعت یدییه دوغری نائل دایسندن استحصال مساعده ایدرك ارقداشلرینی زیارت ایچون استانبوله کیتدی . اوطهدن چیقارکن کوزلری الفتك انظارینه مصادف اولدی . قادینك کندینه برتبسم ملتفتانهده بولندیغنی کورهرك برای تزاکت مقابله کوسترمدی . غریب برتأثیر التنده قالهرق مرمیونلری ایندی ، وابور اسکله سنه متوجه اولدی . قرداشنی متعاقب عاقل دهاودن جیقدی .

زینه جوجقلر بکیتدیکدن صکره الفت یالکز قالدیغی زمان کندندن براو یوشماق حسن ایتدی ، زیرا اونلر کهلی دائمی بولندیرمه قلبنی استیلا ایتمش اولان آثار مغمومیتی اونوتمشیدی ، عادتا اکلنمش اویالانمش ایدی ، رامز افندی ده بو حاله ممنون اولمشیدی ، دلیقانلیلرك غیبوبتی ایله اومغموم میتك تکرار ظهورنما اولمسی الفتی تعجبه دعوت ایتدی .

— صانکه بونهدر ؟

دیدی ، اقشام اولوب ده عودتلرینه ، هله نائلك بزم مصاحبتندن مستفید اولمغه منتظر اولدی . قلبنده نائل ایله برابر بولنمغه دائر حس ایتدیکی مجلو بیتك اسبابنی اکلایهمدی ، دیدیکه :

— چوقدندر ایکی لقردی ایدهجك صاحب فکر بر اقداشدن محروم ایدم . ظاهر اونك ایچون اولمل .

— ٥ —

نائل ایله عاقل اوروبادن کهلی یکرمی کون اولمش ایدی . عاقل زمانی استانبولك شیق عالملرنده کچیرمکدهدر ، برقاچ وقتلر فضله فضله اوده اوطوروب بنکسیله موانستی آرتدیرمق استدیکدن الفت خانمدن بوز کورمینجه یالیده وقت کچیرمکی بیهوده بولمشیدی .

نائل ایسه عاقل کبی فرح قلبه اندیشهسز وجدانه مالك بولهمیوردی . زیرا ایلك کون دلیقانلینی تعقیب ایدن نظر تدقیق دائما دوام ایلیوردی ، الفت خانمك یانکه کیردیکی زمان بونظر تجسسدن بر آن خالی قالهمیوردی . اول امرده نائل کندینی تعقیب ایدن نظرلردن اورکدی ، اوده آز او طورور اولدی ، فقط صکرهلری آلشدی الفت خانم انظار ملتفانهسنی کندینه عطف ایدوب اوروبایه دائر یاخود مؤلفین عثمانیه حقنده معلومات آلمقدن بشقه بحث آچدیغندن قادینك دائما نصب نکاه تدقیق ایتمسی امال بسیطهیه مبتنی بولدی ، نائل ده الفت ایله کورو شمکدن متلذذ اولدیغی ایچون قادینك ارائه ایتدیکی ارزوی انسیته مخالفت ایتمدی ، بوحالده اونکون قدر دوام ایتدی ؟ فقط هر ایکی طرفده فرقنه وارمیوردی که اویناد قلری آلشدر اویله دائما الده کزدیریله جك شیدن دکلدر ، انسان اول امرده ضرر کلیه جکنه امین اولهرق افکار عفیفانهیه نایم دیه او آتش ایله اویناز ، فقط آتش یواش یواش یاقمغه باشلار ؛ نهایت میدانه کلن جریحه بردنبره علویز اولور ، صحنهٔ لعبایتده بولنان ایکی جسمیده خراب ایدر .

اردهده حاصل اولان رابطهنك بك اوقدر معصومانه اولمدیغنه اولا الفت واقف اولدی .

برکون حبیبه خانم بنده بر « نیت » ایتمش ایدی ، فرداسی حقنده قوروب یاپدیغی کی نائلك قارشیسنه کچوب دیدیکه :

— اولادم ! ارتق عمرم آخر اولدی بن مروت کورمك استیورم . سنی اولدیره جکم !

نائل طبعندهکی جدیت حسیله ایشی لطیفهیه بوزهرق بحثی یاریم براقدی .

فقط بوسوزك اورنهیه آتلدیغی کیجه الفت خانم بك مضطرب اولمش ایدی ، والدهسی طرفندن درمیان ایدیلن فکره هرقدر نائل اشتراك ایلمامش ایدیسهده نائلك تأهل ایده جکنی دوشوندکجه قادینك کوکلندن دوغری بیوك بر ناخوشلوق حیاتی کلیور ، هیجانی آرتیوردی ، یالکز قالنجه دوشوندی ، حیاتی تحلیل ایتدی ، خوف وحشیت ایله کوردیکه نائل اولانجه قوتیله سرمکدهدر . محبتك وجودینی کشف ایتدیکی دقیقهده اولا حس ایتدیکی حالی بشقه اسباب عطف ایلمك امله دوشدی ، اسباب ارادی ، بولهمدی ، خیر ، نائله عائد هرلو بحث تکرر ایتدکجه ، هله بر بشقه سیله یکام اولهجق فکری متکرهسنه سنده عکس انداز اولدقجه الفتك دامارلرینی آتشین برجولان دم استیلا ایلیور ، قلبی قوتباز جهنمه آتیور ، ته دهجکنی شاشیریور ، ایمالی وافکاری داغیلیور ، بشکاه هنده یالکز نائلی کورییور ، هر حالده اکا مالك اولمق استیور ، آتیلیور ، قوهٔ مخیلهسی اتعاب ایدرك نائلی کندی یاننده یالکز کورمهدن راحت ایلهمیوردی .

مابعدی وار

احمد احسان

SERVET-İ FÜNUN:
54 Aded
Perşembe- 12 Mart Sene 1308
İkinci Sene - Üçüncü Cilt

ŞERAİT-İ İŞTİRA

Dersaadetde Senelik 100,
Altı Aylığı 50,
Üç Aylığı 20 guruşdur.
Vilayatde Seneliği 120,
Altı Aylığı 75 guruşdur
Üç Aylık yoktur

RESİMLERİMİZ

BAHRİYE ASKERİ

Asakir-i nusret-i measir-i hazret-i şehriyaridan bahriye taburları efradından şecaat-kester bir çavuşun resmini işbu nüshamızda enzar-ı kariine arz ve meslek-i celil-i askerinin şanını ilaya hidmetle mübahi bulunuyoruz.

Bir devleti teşkil eden halkın en muazzez kısmı efrad-ı askeriyedir. Efrad-ı askeriye padişah ve vatanın muhafazası uğruna hasr-ı hayat etmiş hadim ve fedakaran evlad-ı vatandan olduğu içün haklarında ne kadar asar-ı riayet ve muhabbet gösterilse sezadır, işte biz de bugün efrad-ı askeriye-i bahriyeden bir bahadırın resm-i şecaat-kesterini derc-i sahife ile vazifemizi ifa eyliyoruz. (Servet-i Fünun) işbu hareketine daima imtisal eyliyerek cünud-ı şahaneyi teşkil eden alayların her birinin ayrı ayrı kıyafetlerini enzar-ı kariine arz eyleyeceğiz.

MÜZE-İ OSMANİ

Servet-i Fünun'un 49 numerolu nüshasında fenn-i asar-ı atika hakkında malumat-ı mücmele ita eyledikten sonra Paris'de intişar eden (Gazet de Buzar) ın son nüshasında memalik-i Osmaniyede icra olunan keşfiyat-ı mühimme arkeolojikiye dair münderic makaleyi nakl eylemiş idi. Karilerimizin hatırında olduğu üzere Gazet de Buzar mezkur makalesinde şu yolda söze başlıyor idi:

"____"

Avrupalılarında tesellüm-kerdesi olduğu üzere hakikat-i halde Osmanlı Müzesi saye-i terakki-va-sevabe-i cenab-ı padişahide fevkalade kesb-i ehemmiyet etmişdir. Elyevm müzemiz iki binadan müteşekkildir. Bunların birisi Dersaadetde Osmanlılar tarafından ilk inşa olunan binalardan madud bulunan Çinili Köşk diğeri ise onun karşısına ahiren inşa edilen yeni ve mehip kısımdır ki işbu nüshamızda resmini müşahede eyliyorsunuz.

Müzenin yeni binası hakikat-i halde heybet ve manzar nokta-i nazarlarından muhtevi olduğu asar-ı nefiseye yakışık olacak derecededir.

Gazet de Buzar'ın bahs etdiği lahidler işte işbu yeni daire derununda mevcuddur, lahidler binanın inşasından evvel vaz olunmuş ve sonra üzeri kapanıp kapıları yapılmış olduğundan insan vehleten acaba cesim taşlar içeriye nasıl getirilmiş diye mütehayyir kalır.

Yeni müzede mevcud lahidlerden bir adedinin resmini de Servet-i Fünun'umuz enzar-ı kariine vaz eyledi. Gelecek nüshasında işbu lahidlerden bir aded daha derc-ı sahife eyleyecekdir. Lahidlerin malumat- ı tarihiyesi hususunda

malumat-ı mücmele almak içün de 49 numerolu nüshadaki makaleye irca-ı nazar mercudur. Şimdi resmini gördüğünüz lahid miladdan dört asırdan evvel kalma ve Yunan imalatındandır.

Servet-i Fünun'un bu nüshasında gerek müzenin gerek lahidin resmini nazar-ı kariine arz edebilmek muvaffakiyeti müze müdürü utufetlü Ahmed Bey Efendi hazretleri sayesinde ihraz edilmiş olmağla bu hususda teşekkürat-ı aleniyemi ifa eyler ve müşarünileyh hazretleri sayesinde ara sıra derc edeceğimizi vaad eylediğimiz asar-ı atika makaleleri hakkındaki lütuflarına intizar etdiğimi ilave ederim.

MÖSYÖ NAPİYE

(Servet-i Fünun) gazetesi hakkaklığıyla Sanayi-i Nefise Mektebi hakkak sınıfı muallimliğinde istihdam olunmak üzere Avrupa'dan bir hakkak celbi hususunda şeref-müteallik buyurulan irade-i seniye mucibince muharrir-i aciz tarafından bi't-taharri intihap olunan üstadın Mösyö Napiye namında olduğunu geçen nüshalarımızın birinde söylemiş ve Dersaadete muvasalatını haber vermiş idik. Bu gün dahi mumaileyhin kendi tarafından hakk olunmuş kendi resmini derc-i sahife eyliyorum.

Mösyö Stanislas Artur Napiye Kofeski 1856 Kanun-u evvelinin 31. günü Paris'de tevellüd etmiş ve mekatib-i umumiyeden lazım gelen tahsili itmamdan sonra ondört yaşında olduğu halde tekmil Avrupa'nın meşahir-i hakkakininden Mösyö Stefan Panne Maker'in hak dest-gahına şakird olarak girmişdir ki şu hesabca Mösyö Napiye tamam yirmi iki senedir hakkaklık sanatında bulunuyor demekdir.

Mösyö Napiye üstadının yanında altı sene şakirdellik edip badehu hidmet-i askeriyesini de itmam eyledikten sonra ol zaman

Petersburg'da (Be Çula (?)) yani (Arı) namında intişar eden musavver gazeteye hakkak olarak alınmış, daha sonra Avusturya dahilinde kain (Karo Kovi) şehrinde Sanayi-i Nefise mektebinde hakkaklık sanatını tesis eylemiş ve bilahare Paris'e avdet eyleyip Dersaatede gelinceye kadar orada idare etmekde bulunduğu hakk destgahını küşad ve (La Famil) gazetesiyle beraber bir çok Fransız gazetelerine resim yapmışdır.

AMERİKA'DA VAHŞET

New York'da intişar eden (Illüstranid Polis Nivuz) gazetesinde okuduğumuz bir fıkra ve gördüğümüz bir resim, nazar-ı dakkatimizi celb eylediğinden işbu resmi heman hakk ettirip nazar-ı kariine vaz etmeği ve şu fıkraları yazarak bizimle beraber erbab-ı mütalaanın da nazar-ı dikkatini davet etmeği münasip gördük.

Gördüğünüz resim New York'da bir kadının iffetini muhafaza fikrine düşen halkın o kadına cüzu-yi irae-i asar-ı aşık etmiş bir biçare zenciyi tutup ağaca bağladıklarını, kadının da bu zencinin ilan-ı aşkına muhatab olmağla çoşarak zavallıyı bizzat gaz ile yakdığını gösteriyorki şu cinayeti tedkik değil insan fikrinden geçirmekde bile nefret eder.

Kadındaki hareket-i vahşiyaneyi iyice fikirde hasıl etmek içün resimdeki vaziyetine ve sağ elindeki meşale ile nasıl gazı tutuşdurduğuna, ale'l-husus sol eli nasıl bir gazab ile sıkdığına bakmak kafidir.

SARAYBURNU

Servet-i Fünun geçen hafta Galata Kulesinin eski halini kariine göstermiş idi, bugün de Saray Burnu'nun eski manzarasını

nazar-ı temaşaya vaz eyliyor. İşbu resim dahi Galata Kulesi'nin tasviriyle beraber gazetemize hayır-hahlık eden zat tarafından ita olunmuşdu. Memleketimizin eski manzaralarını görmek hakikaten hoşa gider.

NARGİLECİ

Memalik-i İraniyede tenbakßnun ne kadar ziyade istihlak olunduğu malumdur, bu nüshamızdaki resim tenbakß istihlak eden nargile tiryakilerinin muhtaç oldukları nargile lülelerini satmağla meşgul bir satıcıyı gösterir, satıcının kıyafeti şayan-ı dikkat olduğu cihetle pişg•h-ı kariine vaz etdik.

AMONYAKLI TRAMVAY

El-yevm Avrupa şehirlerini al'el-husus Amerika'yı ziyade işgal eden meselelerden biri de tramvayların tahriki hususunda ne istimal edilmek daha evvela olacağı cihetidir.

Tramvaylarda hayvan istimali gitdikçe azalmağa yüz tutmuşdur, tramvaylarda at kullanmakdan feragat en ziyade Amerika'da görülüyor, mesela Amerika şehirlerindeki tramvayların el-yevm yarı kadarı ancak at ile hareket eyliyor, hatta 1890 senesi tarafında tramvay şirketlerinin atları evvelce 117, 000 iken bir sene sonra 88 bine tenezzül eylemişdir.

Amerika'daki tramvaylardan bugün 8078 kilometrosu hayvan; 4814 kilometrosu elektrik, 3069 kilometresi buhar, 1060 kilometresi taht'el-arz çekilen ip ile müteharrik olup mecmuunun tßlü 17561 kilometroya balig olmuşdur.

Şu hesab gösteriyor ki Amerika'da en ileri gitmiş kısım attan sonra elektrik ile müteharrik bulunanlar ise de bunların heman kaffesi cevv-i hevada adi telgraf telleri gibi gerilmiş telden

kuvvetini alıp hareket etdiğinden daima mahzura müsadif oluyor. Avrupa'nın bazı şehirlerinde mevcud olup cereyanını tahte'l-arz ahz eden tramvaylar ise ziyade masrafla vücuda geldiğinden o kadar muvaffakiyet göstermiyor.

İşte şu mulahazalara mebni tramvayları tahrik hususunda daima başka vesait-i tahrikiye arıyorlardı. Bu defa Amerika'nın fünuna aid gazetesi aranılmakda olan vesait-i tahrikiyeden birinin bulunduğunu işar ile resmini arz etdiğimiz tramvayı irae eyliyip haber veriyor ki yeni tramvay mavi halindeki amonyak ile müteharrik olup Şikago'da hatta serginin mahall-i inşasında tecrübesi icra edilmiş, sergide istimali kabul olunmuşdur.

FENNİ EĞLENCE

İğne Üzerinde Bir Tabak - El kolaylığına alışmış canbazların bir baston veya tel ucunda tabak, tencere gibi şeyleri şiddetle döndürdüklerini çok gördük, halbuki canbazların değnek ucunda tabağı döndürebilmeleri suret-i daimada tabağı devr etdirerek bir kuvve-i ani'l-merkeziye-i devriye hasıl etmek sayesindedir, halbuki resimde görüldüğü üzere bir tabağı değnek ucunda değil iğne üstünde bile durdurmak kabildir, hatta iğne ucunda hal-i muvazenette duran tabağa hareket-i devriye dahi ita olunabilir.

Bu hususda iki mantarı ortasından ikiye bölünüz. Mantarların uclarına dört çatal batırınız, zira mantarlar kesilince tabii olarak dört parça olur. Çatal takılı dört mantarı bir tabağın dört cihetine asınız; şimdi tabağı getirip bir iğne üstüne vaz eylediğiniz hal-i muvazenette durur; resimde ise iğneyi bir şişenin mantarına takmışlardır.

شرائط اشترا
ولایاتده سنه‌لکی
۱۳۰ آلتی آیلغی
۷۵ غروشدر
اوچ آیلغی یوقدر

اداره : استانبول

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار ، فنون ، ادبیات ، صنایع و تجارتدن بحث ایدر مصور عثمانلی غزته‌سی

شرائط اشترا
درسعادتده سنه‌لکی
۱۰۰ ، آلتی آیلغی
۵۰ ، اوچ آیلغی
۲۵ غروشدر

عالم مطبعه‌سی

احمد احسان وشرکاسی

سر محرر و مدیری : احمد احسان

درسعادتده نسخه‌سی ۱۰ پاره‌در

عدد ٥٤ — پنجشنبه — ۱۲ مارت سنه ۱۳۰۸ — ایکنجی سنه — اوچنجی جلد

قیافت عسکریهٔ عثمانیه‌دن بحریه بوریزن چاووشی

Soldat de la Marine turque

عاطفت تاجداری

حکاکلك

جملهٔ عواطف و عنایت سنیهٔ ملکداریدن بولنمق اوزره غزتهمزه مخصوصاً آوروپادن جلب اولنان حکاك موسیو نابیهنك زیر نظارتنده اولهرق «ثروت فنون» اداره خانه سنده تشکیل قلنان حك آتهلیه سنه مکتب صنایعده تحصیل علم و هنرله مشغول بیوایکان اطفالدن لازمی قدرینك اخذی خصوصنده اخیراً صحیفه پیرای سنوح وصدور بیوریلن ارادهٔ اصابت وکرمعادهٔ جناب شهریاری جلهمزی مستغرق محمدت وسرور ایلمشدر .

«ثروت فنون» آتهلیه سنده حکاکلق اوکرنمك اوزره غزتهمزك ۲ نجی نسخه سنده یازیلمش اعلان موجنجه واقعا اون قدر خواشکر صنعت اداره خانهمزه مراجعت ایلمش وایچلرندن انجق اوچی شرائط مقرره یی حائز اولهرق قبول اولنه بیلمش ایدی تمراجعت ایدنلرك جملهسی یکرمی یه یقین یاشده اولدیغی کبی ناچار قبول ایدیلنلرکده اون سکزدن اشاغی بولنمامسی بزی پك مأیوس ایلیور وحکاکزك طلبی موجنجه اون اوچ اوندرت یاشنده برقاچ محصول وطن بولمق آرزوسنده بولنیوردق .

اشته بوآرزوی مخصوصمزك ده سایهٔ کمالانوایهٔ جناب شهریار اعظمیده حیزّ حصوله کلمش اولمسی حسیله بوکون شو نظر مطالعه کزدن کچن فقرات محمدت و تشکری یازیبورز .

اوت ، شهریار معارفکترمز ولی النعمت اعظممز افندمز حضرتلری طرفندن شرفتعلق بیوریلن ارادهٔ عنایتعمادهٔ حضرت ملوکانه «ثروت فنون» اداره سنی آرزوسنه موفق ایتدیکی کبی مکتب صنایعده تحصیل علم وهنرله مشغول بیوایکان اطفالدن برقاچنه ایلك دفعه استانبولده تأسس ایدن صنعت نفیسهٔ حکی تعلیم ایله تأمین حیاته نائل ایلیور . «ثروت فنون» ك حك اداره خانه سی ـ خارجدن النمش اولان اوچ ومطبعه مز مستخدمیندن بولندیغی حالده حکاکلغه کچمش بروکذلك مطبعه مز دوستلرندن ایکن محضا حکاکلغی تحصیل آرزوسیله اشبو صنعتی مسلك واحده اولق اوزره قبول ایتمش دیکر برافندیدن ماعدا مکتب صنایع محصولندن النه حق بش یدی جمعاً اون افندیله ـ اون کونه قدر تشکل ایلیه جکدر .

حك آتهلیه سنك تشکلندهکی برآز تأخر ایسه مطبعه مزده اوجه احضار ایدلمش اولان محلك کونش آلمدیغی وقارشی اولردن درونه کونش کلمسی ایتدیکی جهتله اجرای حکه الویرشلی اولدیغی تبین ایدرك بربشقه مناسب محل تدارکیله اشتغالمزدن نشأت ایتمشدر .

بشقه مناسب محل تدارك اولندیغی کبی آتهلیه مز درحال تشکیل ایدیلهرك شاکردلر اوسته مزك معیتنه ویریلهحك وبویلهجه شاکردلر برآی قدر چالشدقدن صکره ایچلرندن قابلیت فطریه سی بولنانلر تفریق ایله قطعیاً قبول ایدیلجکدر . مکتب صنایعدن آلنهجق شاکردلر مستثنا اولمق اوزره خارجدن قید ایدیلنلرك ولیلری شاکردك حکه مخصوص آلات وادواتی احضاره مجبور اولدیغی کبی درت سنه مدت اداره خانهمزده براقهجغنه دائر سند ویرهجکدر . معمافیه شاکردلر صنعت حکی ترك ایلرسه بو سندك حکمی قالمز . سند استهمکدن مقصدمز بر ویا ایکی سنه مرورنده برشی اوکرندم ظنیله اداره خانهیی ترك ایلهرك هم شاکردی تعلمده عدم دوامدن منع هم بویوله حرکت حالندهکی اداره خانهمزه ترتب ایدهبیله جك زیانك اوکتی آلمقدر .

استانبول پوسته‌سی

فی ۹ مارت سنه ۱۳۰۸

.. یازار کونی صباحلین هنوز اویقوده ایدم که اوطه‌مك قیوسنه دوردلیغی ایشتدم. نه ایچون قیوسه دوردقدری اصلا خاطرمه کلمدی نه وار دیه سسلندم؛ والده‌مك صداسی: «اوغلم نوروزیه» دیدی، واقعا خاطرلدم که بو صباح نساوی لیل و النهاردك وقوعیله نوروزه مصادفدر. والده‌م کیرو یکی نوروزیه‌دن اویقو آره‌سنده بر قاچ دفعه صوقدی؛ غریب معجزلی بونمه ایله مشغول اولدیغی تکرار ایتدم، زیرا عاصه‌مك یوستنه‌کی ساعتك هنوز اونبر اولدیغی کورمشدم ایدی.

.. نساوی لیل و النهاره مصادف اولدیغه مارتك ۹ نجی کونی یکی سنه باشی عد ایتمك معقول کورینه یلیر؛ سنه باشنده دخی برآز شکرله ایله آغزی طاتلیغه مقدمه، طاتلیغدن بشقه بر شی ملاحظه اولنمز؛ حالبوکه بزم یه‌یکمز شکرله زیاده برهاریلی اولدیغندن آغزیمی طاتلیغه‌جه یه‌ردیکم کبی، ساعت یارم طوغری یاقه‌دن قیرلادیغم زمانه قدر آغزیمك آچیلغی باقی ایدی، بو آرالیق کوزم عاصه‌سنك اوستنه پرافلسه معجونه بارداغنه مصادف اولدی که بارداغی صاریسه اولدیغه قرمزی تولك اوهه یاله‌یه ایلمطبوع بر ورقه قوردله‌نمشدی. یالدیزلی ورقه‌ده یازلمشدی که:

اشبو یاپه اوچیوز عقوز سنه‌سی شهر شعبان غنمطه‌سنك یکرمی برنجی واوچیوز سکز سه‌سی مارت روميه‌له سکزنجی یازار کونی صباحی اداسی ساعت ایله اونبر ساعت دون دقیقه وغرق ثانیه‌ده آفتاب ضیاباب برج شرقی اولان برج حمله نقل وتحویل ایده‌جکی جهتله اول آن مسرت نوروز اعتبار اولنور بین‌الحکما ترتیب اولنان معجونلر برمثقال تناول اولندقده دافع سقم ودفع الکروب عجرتی اوزوب حسن تأثیری الطاف الهیدن مأمول ومستدعادر.

.. ورقه‌نك دعاسنه برآمین‌ده بهه چکدم؛ بهه ورقه‌یی برقاچ دفعه‌لر اوقویوب ورقه تحف ملاحظه‌یه دالمه ایکنه عاصه اوستنه‌کی قاپسی اوده‌کی هرهنکی هرقدره آشیرمه‌ایدی؛ غریبه، هرهنکی بیکیلك اولسه‌یدی نه اولوردی! بو صباح نوروز اعتبار اولنورمه، نه اعلا؛ قرمزی شکریله ایچمه، وها اعلا زوقلی اولور؟

.. کچه سنه بوزمانده هیئتمده اولاده (ژوت فنوده) ك ایتلك نسخه‌لرنده رمضانه مبارکلك تقریبی وسیله مقاله اتخاذ ایدلسه اولیدی خاطرلدم؛ صحیح رمضانه شریفه شوندن برشی قالمدی، شرطه‌نه حاضرلق آثاری وار: مناره‌لر ایلك اعلانی هرقدره کورسترسه‌لر، بیرك مناره‌لری یکدیکره ربط ایده‌ماهیه ایدی رمضانه شریفك بنجی مژده‌جیسی دکلمیدر؟

.. بوکونکی صحبتمیز اولاده نوروزدن دخی یکی سنه‌لك ویکی یازلك مژده‌جیسی اولیدی، عالمده نوروزه مصادف یازار کونی قوجه قبشه کورطاسه صیغی بورا وصوقه بر کیرنك فرداسی اولمشیدی، هوایه باقانلر یکی سنه‌لك وردینه دکل بالعکس قیشلك تکرار عودتنه ذاهب اولیوردی؛ ای نه یازسك قیسه برآز نازلی مسافردر، کیه‌یورم دیه یازه مشتاقلرینی سویدیردیه نه بردنبره عودتی یلك سوزمز؛ قصه سزده نیچون استعجال ایلیورسکز؛ آثار دیمه‌که مضر کونی کلمدیه یازه هوسی قلبه دوشمامیدر؛ وها مضرکونه وقتمز چوق!

حقوق خصوصیهٔ دول مباحثی

حق تألیف

مؤلفلرك حقوقی حقنده فرانسه قوانینی بو بابده موضوع قوانین سائرهٔ اجنبیه‌نك الك اسکیلریدر. مؤلفلری الك زیاده حمایه ایدن قوانیندن بنه شوفرانسه‌قانونلریدر. مؤلفك حقی اثریله طوغار. لکن حقك لایقیله نائل حمایت اولمسیچون اثرك بعض مقامده محفوظ اولمسی اقتضا ایلر. مؤلفك حقوقی وفاتندن اللی سنه‌مرورینه قدر محفوظ و مصوندر. براثری ساخته‌کارلقله تقلید ایلیانلری قانون جزای نقدی و یا حبس ایله تأدیب ایلدیکی کبی اثرك صاحب مشروعنه‌ده ضرر وزیان‌طلبی حقنی ویرر.

قانونده صراحت اولمدیغی حالده ارباب حقوق ترجمه‌یی تقلید عد ایلمشدر. قاچمه وموسیقی مؤلفلرینك ایسه‌ایکی درلو حقلری وار در. بری طبع و نشر ایتمك حق. دیکری تیاتروده اویناتدیرمق حقیدر. هله شو ایکنجی حق فرانسه‌ده ۱۷۹۱ قانونیله صورت مخصوصه‌ده توسیع وحمایه ایدیلمشدر.

فرانسه‌ده بلانفریق ملیت وجنسیت، هرکس آثار معقوله نشریه مأذوندر و حمایه ده ایدیلور.

فرانسه دستورینك اون‌بنجی مادهسی موجبنجه فرانسه‌ده براجنبی تابع اولدیغی دولتله فرانسه دولتی بینده موجود معاهداته نظراً فرانسزلرك نائل اولوب اولمه‌جقلری کافهٔ حقوق مدنیه‌دن حصه‌مندر.

مقدما مؤلفلرك حقوقی ایچون قانونك بذل ایلدیکی حمایه صرف ارضی ایدی، یعنی براثر نائل حمایه اولمق ایچون مطلقا فرانسه‌ده نشر اولنمش بولنمیدی حتی مقدما فرانسه خارجنده نشر ایدلمش براثر فرانسه‌ده تکرار نشر اولنسه بیله حمایه اولنمز ایدی. شو حال همان هرمملکتده جاری ایدیسه‌ده بوندن الك زیاده مضطرب و ضرردیده اولان بنه فرانسه ایدی. فرانسز آثارینی تقلید ایچون باچیقه کتابچیلری حق مؤلف نامنه پش پاره ویرمدکلرندن. آثاریدون فیاته صاندقلر ایچون فرانسزلر کندی کتابلرینی سورمز اولدیلر. مجلسلرك نظر دقتلری جلب اولندی. شکایتلر حقلی سر زنشلرایدلدی.

۱۸۵۲ «ده‌قره» سی ظهور ایدنجه هرکس حیرت ایچنده قالدی، چونکه بونك قدر حمایتکار بر بیورلدی هله اوزمان ایچون یك مهم ایدی. [ده‌قره بیورلدی دیمکدر]

دیور ایدی که: «ممالك اجنبیه‌ده نشر اولنمش براثرك فرانسه‌ده تقایدی جنحه‌دن مفاهدات ایله‌مقابلهٔ بالمثل ارامق قاعده‌سی

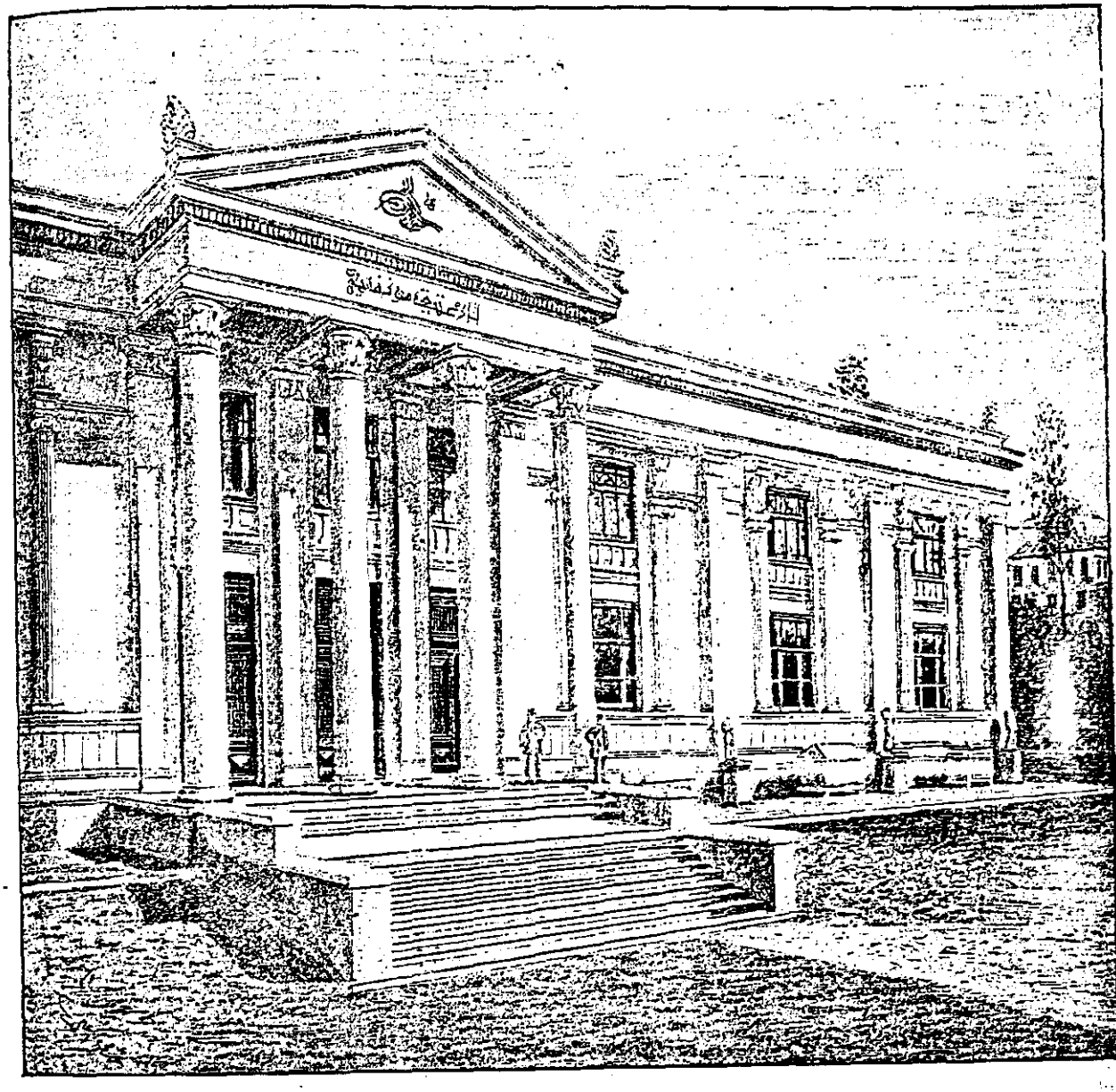

Nouvelle Musée de Constantinople یکی موزهٔ عثمانی دائره‌سی

لغو ایدلمشدر» . شو بیورلدی اوروباده فوق العاده حسن تأثیری موجب اولدی . فرانسه‌نك عالیجنابانه حرکتی دول سائره‌یه تأثیر ایلدیکندن هبسی یواش یواش حقوق مؤلفیتك حمایه‌سی حقنده قانونلر وضع ایلدیلر . مهملرینی بروجه‌اتی مختصراً تعداد ایدییورم :

۱۸۷۰ آلمان قانونی یرلی مؤلفلری حمایه ایلر آنجق محل طبعلری بیلنملیدر . آثاراجنبیه‌دخی آلمانیه‌ده طبع اولنمشه حمایه اولنورلر .

۱۸۸۲ ده‌کی ایتالیه قانونی مقابله بالمثل اساسی اوزرینه مؤسسدر . ۱۸۷۹ اسپانیه قانونی ایتالیه‌نککنه مشابهدر .

۱۸۸۳ ده کی اسویجره قانونی ممالك اجنبیه‌ده نشر اولنمش اثاری بیله‌حمایه ایلر !

۱۸۸٤ ك مجار قانونی یرلی آثار ایله مجاز رسیتاده نشر اولنمش آثار اجنبیه‌یی حمایه ایلر . ۱۸۸٦ نك بلجیقه قانونی اجنبیلر له یرلیلره عینی حقوق اعطاایلر . کورولیورکه فرانسه‌نك ۱۸۵۲ بیورلدیسی قدر بهمی یوقدر . قالدی که بو بابده قدمده فرانسه‌نك و شو ایشه الك اول طاوراندق جسارتی‌ده فرانسه‌نکدر .

۱۸۵۵ سنه‌سنده ایتالیه‌ده «وه‌روی»نك بلارخصت پرتیاتروسی اویناندی ، وه‌روی دعوا ایتدی . فقط محکمه : «گرچه ۱۸۵۲ بیورلدیسی ممالك اجنبیه‌ده مؤلفلری حمایه ایدرسه‌ده بو حمایه صرف تقلید و تکرار طبع و یا ترجمه گبی شیلره منحصر اولوب تیاترو-اوپرونلرینه قابل تطبیق دکلدر» دیه وه‌رویه جواب ویردی .

۱۸۵۲ تاریخی حق تأمینه‌داثر عقداولنان مقاولاتك مبدأ یدر دیمله بیلور . زیرا اتحاده‌داثر تشکل ایدن قونغره‌لر قونغرانسلر وعقد اولنان معاهده‌لر هپ بو تاریخده باشلیه‌رق ایلرولمشدر .

کرچه ۱۸٤۰ تاریخنده انکلتره ساردنیا هاووز کبی برقاچ دولت بینده بر معاهده امضالمش ایدیسه ده اصلا حکمی جاری اولامشدر. بناءً علیه نظر دقتمزی ۱۸۵۲ تاریخنه عطف ایتمه مز اقتضا ایدر.

۱۸۵۸ تاریخنده مشهور «بروکسل قونفرانسی» تجمع ایلدی وحقوق مؤلفینی بین الملل حقوقدن معدود اولهرق طانندیرمغه غیرتلر ایلدی. بو مقاوله مقاولات سائرهنك مبدأ ظهوری اولدی. کرچه برنجی معاهدهلر مشکل و آز فائدهلی قالدیسه ده بالاخره

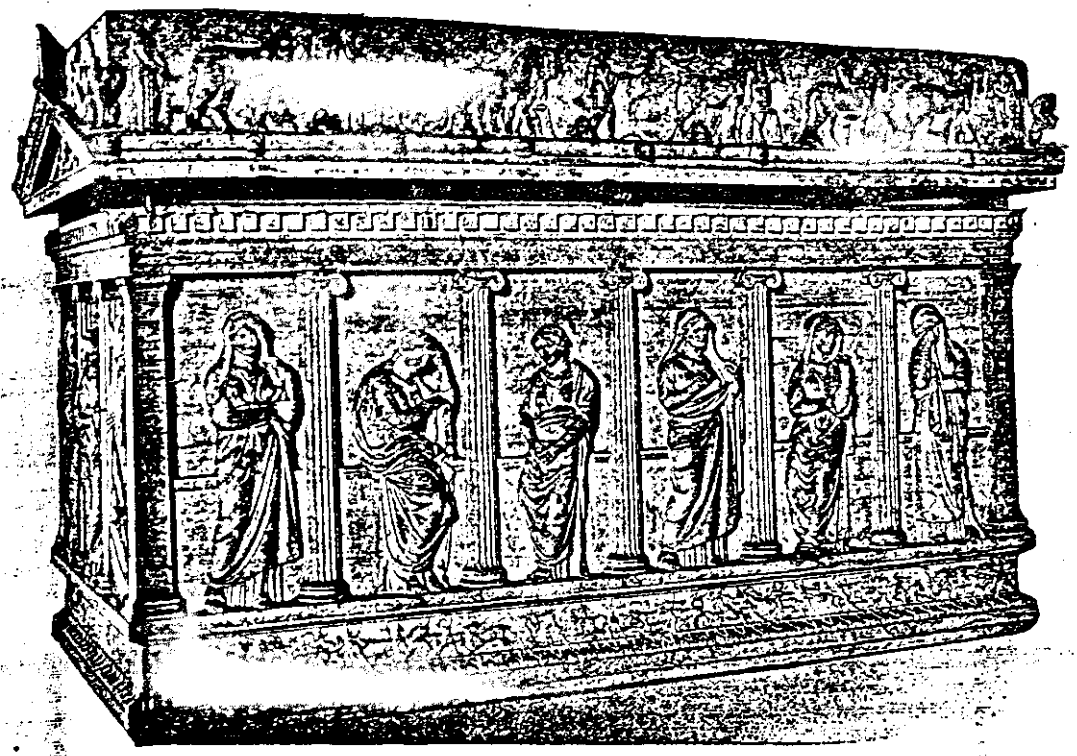

Sarcophage de Pleureuses: Musee de Constantinople

موزهدهکی آثار عتیقهدن

M. Napier, prof. de l'Ecole des Beaux-Arts et Dr. de notre atelier de gravure

سایهٔ معارفوایهٔ جناب شهریاریده غزتهمز ایچون پارسدن جلب اولنان حکاك موسیو نابیه

تلافیٔ مافاة ایدلدی زیرا ایلك زمانلرده منافع شخصیه فکری بلیهسی هنوز زائل اولامشیدی. اول امرده فرانسه دولتی ۱۸٦۱ ده باجیقه ایله برمعاهده عقدایلدی باجیقه ایله معاهده عقد ایتمك بك کوجدر حتی بو معاهدهیی فرانسزلر کمرك نقطه سندن کوسترد کلری منافع عظیمه مقابلنده باجیقه دن اشترا ایتدیلر دیمك خلاف اولمز.

فرانسه نك اسپانیه ایله اولان ۱۸۸۰ مقاوله سی همان مقاولات بونه سی اولمغه شایان برمقاوله در. زیرا حقوق مؤلفین بونده برصورت دقیقه و مکمله ده تعیین و محافظه ایدلمشدر.

فرانسه نك ۱۸۸۳ ده المانیه ایله ده بر مقاوله سی واردرکه اولدخی دقتله یاپلمشدر. المانیه دولتی باجیقه و ایتالیه ایله ده معاهددر دولتلر بینده مقاوله لر اولورکن حق تألیفه دائر مقاولات عقدینك ارتق زمانی کلدیمی دیه اوتهدن بریدن استفهاملر ایشیدلمکه باشلادی. صنایع نفیسه قونفرهسی رئیسی رسام مشهور «مهسونیه» ایله ادبیات قونفرهسی رئیسی ادیب معروف «ویکتور هوغو» شو اتحادك برآیاق اول عقدی آرزوسنی بیان ایاملریله «برن» شهرنده مجتمع «بین الملل ادبیات شرکتی» برلایحه قلمه آلدی. نهایت ۱۸۸٤ ده برن قونفرانسی مسئلهنك نظر دقته آلنمسیچون اسویچره قونسهی فهدهراللدن رجا ایتمك قبول اولنوب برلایحه تنظیم ایدلدی. شو لایحه بر قونفرانس مخصوصه عرض اولنمغله مقاوله به تحول ایلدی و ۱۸۸۷ ده امضالندی. ایشته صنایع نفیسه اتحادی بویله جه عقد اولندی.

صولك مقاوله مقاولات اولیه‌نی فسخ ایتمشدر اشته بو راسی شایان دقت بر نقطه‌در. دول متحده فرانسه بلجیقه آلمانیه اسپانیه ایتالیه اسویچره انکلتره و هایی حکومتلریله طونس ایالت ممتازه‌سندن عبارت ایدی. اتحادك برنجی مقصدی «Propriété Littéraire» یعنی مالکیت ادبیه، تصرف ادبی والحاصل اموال ادبیه‌نك محافظه وحمایه‌سی ایدی. شو اتحاد صرف اوروپای غربی‌یه مخصوص کبی برشی ایدی. چونکه آمریقه قبول ایتمدی. دولت ابدمدت عثمانیه ایله روسیه دولتی هیچ کیر شمدیلر. کرچه فرانسه‌ایله روسیه دولتلری بینده ۱۸۶۱ ده منعقد بر معاهده موجود ایسه‌ده «ترجمه» یه دائر حرف واحد اولدیغندن ایشه یرامیور. روسلر دیورلرکه «بزم ادبیاتمز کندیلرینه کافی دکلدر برچوق کتابلرمز آنجق ترجمه ایله کچینه بیلیورلر. آنلری برده حق ترجمه اعطاسنه مجبور ایتمك اولهمز.» آمریقالیلره کلنجه بونلر بر آز دها ایلرو کیتمشلردر: ۱۸۷۰ آمریقا قانونلرنك یوز اوچنجی بندی دیبورکه: ممالك اجنبیه‌ده منتشر آثارك ترجمه وطبعی مجازدر! بوحالدن الی زیاده مضطرب اولان انکلتره ایدی. زیرا آمریقاده الی زیاده دوچار نقل وترجمه اولان انکلیز آثاری ایدی.

قانادا انکلیز مستملکاتی آمریقا ساحته کارلقلریله همان محو اولمق درجه‌سنه کلدی. ۱۸۸۱ یاپلمش ده‌بر معاهده‌لایحه‌سی دیبوردیکه «انکلیز مؤلفینی آثاری آمریقاده حمایه ایدیله جکدر». آمریقا نهایت «برن» قونفرانسنه مرخص کوندردی. فرانسزجه بیلمیان مرخص مومی الیه انکلتره ایله حکومت متبوعه‌سنك مسئله‌ده یك منفعتدار اولدیغی بیان ایلدی.

روسیه اوسترویا رومانیا ایله بزم بواتحاددده علاقه‌مز یوقدر.

برن اتحاد مقاوله‌سنك حاوی اولدیغی مولده عطف نظر اولنجه: اولا حمایه اینیلان اشخاص نظر دقته آلنه‌رق اتحاده داخل اولان کافه حکومتلك تبعه‌سی بلا استثنا نائل حمایه‌در دینلمشدر. بر مؤلف کرك اتحاد ممالکنده کرك کندی مملکتنده نائل اولدیغی حمایه‌دن زیاده برحقه مالك دکلدر. بوده یك طوغریدر. فرانسه براثری سایحنك وفاتندن الی سنه صوکره‌یه قدر حمایه ایدییور. اسویچره والمانیاده بومدت اوتوز وبزده‌دخی الی سنه‌در. فقط ایکی قانون بینده اختلاف مدت وقوعنده الك قیصه مدت اعتبار اولنور. مع مافیه ایلری ده‌بر «مدت متحده» اتخاذ اولنمق اوزره مذاکرات جریان ایده‌جکی محتملدر.

براثر عینی زمانده ایکی مملکتده بردن نشر اولندیغی صورتده نائل اولدیغی حمایه‌ده براز امساك ایدییور. الی یازوسیله اولان کتابلرك (Manuscrit) ملیتی مؤلفلر بنسك مملکتلری عد ایدلمشدر. واقعا آثاره‌ده انسانلرکی مملکت توجیه اولنمشدر.

اتحادك حمایه ایدیکی آثارلرکه فصنایع نفیسه نك وجود کتیردیکی آثارلردر. حتی فرانسه اتحاده فصوغرافیلرلنده علاوه‌سی تکلیف ایلدیسه‌ده المانیا رد ایلدی.

هردولتك نظامات خصوصیه‌سی حمایه اولنه‌حق آثار ایچون برطاقم شرائط وضع ایتمشدر. مثلا نشردن اعتباراً ایکی اوچ آی ظرفنده مؤلفلر آثارلرینی رسماً قید ایتدیرملی وبردانه سنی عائد اولدیغی مقامده حفظ اولنمق اوزره کوندرملی کبی برطاقم شرط طلر واردر. حتی شو ایکی اساس شرط فرانسه ایله انکلتره بینده منعقد معاهده به بیله آلنمش ایدی. بشقه معاهده‌لرده ایکنجی شرطی حذف ایله یالکز قید ایتدیرمك شرطی براقمشلر ایدی. برن اتحاد ادبیسی ایسه بوبابده نه قدر شرط نه درجه تکلف وار ایسه هپسنی حذف ایلدی!

اتحاد دیدیکه «اثرك اوزرنده کی اسم اصل مؤلفك اسمی اولدیغی اثبات اولنجه‌یه قدر بونام مؤلفك اسمی اولهرق قبول وحمایه ایدیله‌جکدر» ترجمه‌حقنده‌ایکی فکروار در. بعض ارباب حقوق اثرك ترجمه‌شی اصلی کبی حمایه اولنمیدر دیدیلر. ودلیل اولهرق «هومهر»ك ترجمه اولنمش آثارینی ایلدیلر. مخالفین ایسه بلا منطق عکس ادعاده مصر اولدیلر مع مافیه شو تز مسئله سی برن قونفرانسنده خیلی مجادله سبب اولدی فرانسه‌ایله روسیه بینده منعقد ۱۸۶۱ معاهده‌سنده ترجمه یه دائر برشی اولمدیغی بالاده سویلنمشدی. ۱۸۶۲۰ پروسیاایله امضالدیغی مقاوله‌یه فرانسه‌مؤلفلرینه حق ترجمه‌یی کندینه حصر ایده‌بیلورلر. سنی ادخال ایتدیرمشدر. آلمانیا نظام اثرینك ترجمه اولندیغندن طولایی برمؤلفك حمایه ایتمیور فقط المانیا ایله اولان ۱۸۳ مقاوله‌سی نشرندن اعتباراً اون سنه ظرفنده حق ترجمه‌یی حمایه ایلیور.

نهایت برن قونفرانسنده ظهور ایدن مذاکرات نتیجه‌سی اولهرق «مؤلف اون سنه ظرفنده رخصت ویرمدکاری ترجمه‌یی منع ایده بیلورلر» دینلدی ومرور زمان کاملاً قالدیرلدی. غزته‌لره کلنجه برغزته‌نك مدیری غزته‌سنك بولتیقه بندی حوادث یومیه‌سندن بشقه مندرجاتنك دیکر غزته طرفندن نقل وترجمه‌سنه مانع اولهمزدن بشقه غزته‌سنده نه وارسه هپسی کندینك بشقه‌سی آلهمز. آلمانیه منبعی سویلمك مجبوردر. هله بلجیقا قانونی «منبعی بیان ایدرك» شرطنه‌یك اهمیت ویرمشدر. حتی آلمانیه‌برن قونفرانسنده بوشرطی قالدیرمق یك زیاده غیرت اتمشلر ایدی. منتخبات یاپمق ایچون بلا رخصت اوتهکینك بریکینك اثرلرینی طوپلامق ایسه‌انجق تشکیل ایدیلان منتخباتك مکتبلره مخصوص اولدیغی وباخود فنی بولندیغی وصاحبنك اسمی‌ده علاوه ایدلدیکی صورتده مجاز عد اولنمشدر. آلمانیه موسیقیه ایله تیاترولرده اوبنالیه‌حق اثرلرینی ایچون حق نقل وعرض محفوظدر. فقط تیاترو جی حاصلاندن اوندهایکیسی مؤلف اجرتی تأمین ایدرسه مؤلف اثرینك اوبنادلسی منع ایده‌من دینلمشدر. تیاترو حقنده مؤلفلرك آز حمایه ایدیله کلمشلردر، هر مملکتده

تیاترولر فرانسه آثاریه یشاتیورز. سن پترسبورغده میشل تیاروسنده حق مؤلف وبرنیه‌رك اوبنادیلان آثار حقنی تجدیدکندن ١٨٦١ معاهده‌سینه یوبانده برنسنه ادخال اولندی. بالجمله ایله اولان مقاوله‌ده دخی: «مؤلفلر یش فصالی اولان وفلانجه فلانجه تیاترولرده اوبنادیلان اثرلرنجون پارة طلب ایده بیلورلر» دینلمشدر. «هالهوی» بروکسلده «بل‌ژیکلهن» ك اوبنامامسنی ادعا ایله اقامهٔ دعوا ابتدیسه‌ده «تیاترو مدیرلری مؤلفلرك حقلرینی ویردکدن صوکره هر اثری اوبنا تمقده سربستدرلر» دینلدی.

بر طاقم آثار موسیقیه هوالرینی جالق اوزره اعمال ایدیلان قوطیلر مثلا بزده‌کی بد صدا «لاطرینه» لر ساخته کارلق دکیلدر؟ یولنده بهرن قونفرانسنه بر سؤال وارد اولدی. قونفرانس بعد المذاکره «خیر» جوابیله لاطرینه نوعندن اولان قوطیلره مساعده المدی.

اتحاد ادبی مقاوله‌سنك ماضیه شمولی وارمیدر یوقیدر یولنده وارد اولان بر سؤاله شویله جواب ویرلمشدر: «برکره ملاحظه اولنورکه نقل وترجمه مقاوله‌دن اول می صوکره می؟ اکر اول ایسه مقاوله‌یه عائدیتی یوقدر.»

بعض مقاولات ایسه حمایه‌نی صرف مستقبله تخصیص ایلمشدر.

هر مملکتك کندینه مخصوص قوانینی‌ده نظر دقتدن دور طوتلمامیلدر. دیکر اتحادلرده اولدیغی کبی «اتحاد ادبی» نك دخی «بهرن» شهرنده واسویچره‌نك نظارتی تحتنده بر معامله قلمی (Droit d'auteur) «حق مؤلف» عنوانیله فرانسوی‌العباره وسنه‌ده برکره نشر اولنور برغزته‌سی واردر.

برن اتحادینك مدتی غیر محدوددر. بر سنه‌اول خبر ویرمك اوزره اتحاده مشترك دولتلردن هربری اعضالقدن استعفا ایده بیلور.

پارسدن
علی فرح

رسملر

بحریه عسکری

عساکر نصرت مأثر حضرت شهریاری‌دن بحریه طابورلری افرادندن شجاعت کستریر چاووشك رسمی اشبو نسخه مزده انظار قارئینه عرض ومسلك جلیل عسکرینك شانی اعلایه خدمتله مباهی بولنیورز.

بردولتی تشکیل ایدن خلقك اك معزز قسمی افراد عسکریه‌در. افراد عسکریه پادشاه ووطنك محافظه‌سی اوغورینه حصر حیات ایتمش خادم وفداکاران اولاد وطندن اولدیغی انجون حقلرنده نقدر آثار رعایت ومحبت کوسترلسه سزادر. ایشته بزده بوکون افراد عسکریهٔ بحریه‌دن بربهادرك رسم شجاعت کستریسی درج صحیفه ایله وظیفه‌مزی ایفا ایلیورز. (ثروت فنون) اشبو حرکتنه دائما امتثال ایلیه‌رك جنود شاهانه‌یی تشکیل ایدن آلایلرك هربرینك آیری آیری قیافتلرینی انظار قارئینه عرض ایلیه‌جکدر.

موزهٔ عثمانی

(ثروت فنون) لك ٤٩ نومرولی نسخه‌سنده فن آثار عتیقه حقنده معلومات مجمله اعطا ایدکدن صکره پارسده انتشار ایدن (غازت ده بوزار) لك صوك نسخه‌سنده ممالك عثمانیه‌ده اجرا اولنان کشفیات مهمهٔ آرکه ئولوژیقیه‌یه دائر مندرج مقاله‌یی نقل ایلمش ایدی. قارئلرمزك خاطرنده اولدیغی اوزره غازت‌ده بوزار مذکور مقاله‌سنده شو یولده سوزه باشلیور ایدی:

«اوریانت اکسپرس قطارینك دائما عمدی تکثر ایتمك شرطیله استانبوله ایصال ایتدیکی سیاحینك اکثریسی شو شهر شهیرك جوامع شریفه‌سی، چارشوسنی، مولوی خانه‌سنی تماشا اندوب برقاچ دیکیلی طاشلق التکزنده‌کی پازارلری تدقیق ایتدیکی کبی عودت ایتمك خطه‌ای ناقابل عفوینی ارتکاب ایدر: سیاحر آمسنده، اسکی سرایلك برکوشه‌سنه محویتکارانه کیرلمش عثمانیلرك موزه جکی. زیارته کیدنلر قابل تعدادده دیللسه سزادر، حتی یقین وقته کلنجیه قدر، رهنما بدست دولاشان سیاحلر شو موزه‌نك وجودندن بیله خبردار دکلدی. حالبوکه صنایع نفیسه مکتبیه مختص وجوده تشکیل ایدن موزهٔ همایون، استانبولی تشنه کیدن هر سیاحك زیارت ایچون شرط اولان برمحل تدقیقی، هله موزه‌نك محتوی اولدیغی آثار نفیسه‌نك وجودی صیه‌دن مدیر حمدی بك طرفندن اخراج اولنان عالمی طولدرله تزین ایچون استانبولی صنایع عتیقه غیرتکارلرینه مخصوص درت ش شعبه‌سنه تقسیم اولنمش اولدیغی اصلا خاطردن چیقارلمامشدر. بومن فن آثار عتیقه متعلقه استانبول سیاحی روحانی یاشی ولیوندره سیاحی کبی لایه صرفه‌سه کچمشدر.

آوروپالیلرك ده تسلم کرده‌سی اولدیغی اوزره حقیقت حالده عثمانی موزه‌سی سایهٔ ترفیواتوایهٔ جناب پادشاهیده فوق العاده کسب اهمیت ایتمشدر. الیوم موزه‌مز ایکی بنادن متشکلدر. بونك بریسی درسعادتده عثمانلیلر طرفندن ایلك انشا اولنان بنالردن معدود بولنان جنیلی کوشك دیکری آیسه اونك قارشیسنه اخیراً انشا ایدیلن بکی و مهیب قسمدرکه اشبو نسخه‌مزده رسمی مشاهده ایلیورسکز.

موزه‌نك یکی بنالری حقیقت حالده هیبت و منظر نقطهٔ نظرلرندن محتوی اولدیغی آثار نفیسه‌یه یاقیشق آله جق درجه‌ده در.

غازت ده‌بوزاك بحث ایتدیکی لحدلر اشته اشبو یکی دائره درونده موجوددر. لحدلر بنالك انشاسندن اول وضع اولنمش و صکره اوزری قبانوب قبولری بایلمش اولدیغندن انسان و هلهٔ عجبا جسیم طاشلر ایچری یه نصل کتیرلمش دیه متحیر قالیر.

یکی موزه‌ده موجود لحدلردن بر عددینك رسمی‌ده ثروت فنونمز انظار قارئینه وضع ایلدی. کله‌جك نسخه‌سنده اشبو لحدلردن بر عدد دها درج صحیفه ایلیه‌جکدر. لحدلرك معلومات تاریخیه‌سی خصوصنده معلومات مجمله المق ایچون ده ٤٩ نومرولی نسخه‌ده‌کی مقاله‌یه ارجاع نظر مرجودر. شمدی رسمی کوردیککز لحد میلادن درت عصردن اول قاله ویونان اعمالاتندندر.

ثروت فنونك بو نسخه‌سنده کرك موزه‌نك کرك لحدك رسمی نظر قارئینه عرض ایده‌بیلمك موفقیتی موزه مدیری عطوفتلو حمدی بك افندی حضرتلری سایه‌سنده احراز ایدلمش اولمغله بوخصوصده

آمریقاده وحشت

تشکرات عالیه‌مى ایفا ایلر ومشارالیه حضرتلرى سایه‌سنده اره صره درج ایده‌جکمزى وعد ایلدیکمز آثارعتیقه مقاله‌لرى حقنده‌کى لطفلرینه انتظار ایتدیکمى علاوه ایدرم .

موسیو ناپیه

(ثروت فنون) غزته‌سى حکاکلغیله صنایع نفیسه مکتبى حکاك صنفى معلملکنده استخدام اولنمق اوزره آوروپادن برحکاك جلبى خصوصنده شرفتعلق بیوریلن ارادهٔ سنیه موجبنجه محررعاجز طرفندن بالتحرى انتخاب اولنان استادك موسیو ناپیه نامنده اولدیغنى کچن نسخه‌لرمزك برنده سویلمش ودرسعادته مواصلتى خبرویرمش ایدك. بو کون دخى مومى الیهك کندى طرفندن حك اولنمش کندى رسمى درج صحیفه ایلیورم .

موسیو ستانیسلاس آرتور ناپیه قوفکى ١٨٥٦ کانون اولنك ٣١ نجى کونى پارسده تولد ایتمش ومکاتب عمومیه‌ده لازمکان تحصیلى اتمامدن صکره اون‌درت یاشنده اولدیغى حالده تکمیل آوروپانك مشاهیر حکاکیندن موسیو سته‌فان پاتنه ماکرك حك دستکاهنه شاکرد اولەرق کیرمشدر که شوحسابجه موسیو ناپیه تمام یکرمى ایکى سنه‌در حکاکلق صنعتنده بولنیور دیمکدر .

موسیو ناپیه استادنك یانندہ التى سنه شاکردلك ایدوب بعده خدمت عسکریه‌سنى‌ده اتمام ایلدکدن صکره اول زمان پترسبورغده (به چولا) یعنى (آرى) نامنده انتشار ایدن مصور غزته‌یه حکاك اولەرق آلنمش . دها صکره اوسترایا داخلنده کائن (قارو قووى) شهرنده صنایع نفیسه مکتبنده حکاکلق صنعتنى تأسیس ایلمش و بالاخره پارسه عودت ایلیوب درسعادته کلنجه‌یه قدر اوراده اداره ایتمکده بولندیغى دستکاهنى کشادو (لافامیل) غزته‌سیله برچوق فرانسز غزته‌لرینه رسم یاپمش

آمریقاده وحشت

نیویورقده انتشار ایدن (ایلوستره پولیس نیووز) غزته‌سنده اوقودیغمه فقره وکوردیکمز بر رسم ، نظر دقتى جلب ایلدیکندن اشبو رسمى همان ابتدیزوب نظر قارئینه وضع ایتمکى فقره‌لرى یازه‌رق بزمله برابر ارباب لعه‌مك‌ده نظر دقتنى دعوت ایتمکى کوردك .

کوردیکمز رسم نیویورقده برقاچ عفتنى محافظه فکریه‌سنه دوشن حرکت او قادینه جزوى ارائهٔ آثار عشق ایدن بیچاره زنجى‌یى طوتوب اغاجه باغلادقدن صکره قادینك‌ده بو زنجینك اعلان عشقنه مخالف اولمغله جوشه‌رق زواللى‌یى بالذات غازیه یاقدیغنى کوستریيورکه شو جنایتى ندامت دکل انسان فکرندن کچیرمکده بیله تردد ایدز .

قادینده‌کى حرکت وحشیانه‌یى ایجه فکر حاصل ایتمك ایچون رسمده‌کى وضعیته وصاغ الده‌کى مشعله ایله نصل غازیه تشدیر دیغنه ، علی‌الخصوص صول الى برغضب ایله صیقدیغنه باقمق کافیدر .

سرای بورنى

ثروت فنون کچن هفته غلطه قوله‌سنده اسکى حالنى قارئینه کوسترمش ایدى بوکون‌ده سرای برونك اسکى منظره‌سنى نظرتماشایه وضع ایلیور . اشبو رسم دخى غلطه قوله‌سنك تصویریله برابر غزته‌مزك خیر خواهلق ایدن ذات طرفندن اولمشیدى . مملکتمزك اسکى منظره‌لرینى کورمك حقیقةً خوشه کیدر .

نارکله جى

ممالك ایرانیه‌ده تنباکو نك قدر زیاده استهلاك اولندیغى معلومدر ، بونك مزیده‌کى رسم تنباکو استهلاك ایدن ملل

صنایع نفیسه‌دن ــ رسام زوبودیك تابلوسی: طالعنه باقان فیز

تریاکیلرینك محتاج اولدقلری نارکیله لوله لرینی صاتمغله مشغول بر صاتیجی بی کوسترر . صاتیجینك قیافتی شایان دقت اولدیغی جهتله پیشکاه قارئینه وضع ایتدك .

آمونیاقلی تراموای

الیوم آوروپا شهرلرینی علی الخصوص آمریقایی زیاده اشغال ایدن مسئله‌لردن بری‌ده تراموایلرك تحریکی خصوصنده نه استعمال ایدلمك دها اولا اوله‌جغی جهتیدر .

تراموایلرده حیوان استعمالی کیتدکجه

آزالمغه یوز طوتمشدر . تراموایلرده آت قوللانمقدن فراغت الا زیاده آمریقاده کوریلور . مثلا آمریقا شهرلرنده کی تراموا . یلرك الیسوم یارمی قدری انجق آت ایله حرکت ایدیور . حتی ۱۸۹۰ سنه‌سی ظرفنده تراموای شرکتلرینك آتلری اوجله ۱۱۷۰۰۰ ایکن بو سنه عسکره ۸۸ بیکه تنزل ایلمشدر .

آمریقاده کی تراموایلردن بوکون ۸۷۰۸ کیلومتروسی حیوان ، ٤٨١٤ کیلومتروسی الکتریق ، ۳۰٦۹ کیلومتروسی بخار . ۱۰٦۰ کیلومتروسی تحت الارض چکیلن ایپ ایله لامتحرر اولوب مجموعنك طولی ۱۷۵٦۱ کیلومتره بالغ اولمشدر .

شو حساب کوستریبورکه آمریقاده الکتریق ایله حرکت ایدن عسکره الکتریق ایله متحرك بولنانلر ایسه‌ده بونلرك هپسی کافه‌سی جو هواده عادی تلغراف تللری کبی کرلش تللدن قوتی آلوب حرکت ایتدیکندن دائما محذوره مصادف اولیور . آوروپانك بعض شهرلرنده موجود اولوب جریانی تحت الارض اخذ ایدن تراموایلر ایسه زیاده مصرفله وجوده کلدیکندن اوقدر موفقیت کوسترمیور .

اشته شو ملاحظه لره مبنی تراموایلری تحریك خصوصنده دائما بشقه وسائط تحریکیه ارایورلردی . بودفعه امریقانك فنونه عائد غزته‌سی ارائه‌ایلدیکی بر مقاله‌ده اولان وسائط تحریکیه‌دن بریسنك بولندیغی اشعار ایله رسمی عرض ایتدیکمز تراموای ارائه ایلیوب بیر بیوورکه یکی تراموای مایع حالنده‌کی امونیاق ایله متحرك اولوب شیقاغوده حتی شرکتك محل انشاسنده تجربه‌سی اجرا اولنمش، سرکیده استعمالی قبول اولنمشدر .

فنی اکلنجه

ایکنجی اوزره بر طباعه — ال قولا . یلقنه آلتمش جانبازلرك برباستون ویا تل اوجنده طباق ، تجره کبی شیلری شدتله دوندیردکلرینی چوق کوردك ، حالبوکه جانبازلرك دکنك اوجنده طباغی دوندیره بیلملری ، صورت دائمه‌ده طباغی دور ایتدیره‌رك برقوهٔ عن المرکزیهٔ دوریه حاصل ایتمك سایه‌سنده‌در ، حالبوکه رسمده کورلدیکی اوزره بر طباغی دکنك اوجنده دکل ایکنجه اوستنده بیله دوردیرمق قابلدر ، حتی ایکنجه اوجنده حال موازنه‌ده دوران طباغه حرکت دوریه دخی اعطا اولنه بیلیر .

بوخصوصده ایکی مانتارلری اورته‌سندن ایکیه بولنکز . مانتارلرك اوجلریله درت جنال یاپیکز ، زیرا مانتارلر کسیلنجه طبیعی اولهرق درت پارچه اولور . جنال طاقیلی درت مانتاری بر طباغك درت جهتنه آصیکز ، شمدی طباغی کتیروب بر ایکنجه اوستنه وضع ایلدیککز حال موازنه‌ده دورره رسمده‌کیسه ایکنجه‌نی بر شیشه‌نك ماتا رینه طقمشلردر .

• • •

آتیه‌کی فقره بروسه غیرمنده مقیم کنارمز یازمشدر .

محاسب مشهور ایتودیه بکزر

بروسه‌ده محاسب غیر مشهور تلمذ چوجغی

عصرمزده علوم وفنونك وجوده کتوردیکی ترقیات انکار اولنه مزمنه‌ده بخار قوتنك کشفی ، حروفات ایجادی کبی ایکی نجمه اختراعات عظیمه‌نك عالم اولیانلر طرفلرندن معاونت ذکا واثر غیرت اولهرق میدانه قونلدیغی‌ده امر آشکاردر .

فوق العاده ذکایه مالك اولان انسانلره احتیاج ترایانهٔ تشویق اولور . چونکه ثروت وسکونتده یاشلاندیغی کبی انسان دخی عطالتده بوزیلور . ایشلیان تیور ایشلادیغی کبی چالیشان برآدم دخی بارلار .

اومولیان انسانلر آرمسنده فوق البشر ذکایه مالك اولنلرمز پك چوقدر . نه چاره‌که آنلرك قناعت ویاخود مکنتلری مانع سعی وغیرتلری اولیورده وجودلرندن استفاده ایدنامسنی موجب اولیور .

عطالت وسکونتلری درام ایتدیکه آنلرك ذهنلری پاسیلاتیرمجق ، عقللرندن عالم دکل کندولری بیله استفاده ایلیه‌میه‌جکدر .

بومقدمه‌دن یازمقدن مقصدمز حسابات نقطهٔ نظرندن ذکای مجسم اطلاقنه سزا اولان وبروسه‌لیلردن بشقه کیمسه‌نك معلومی اولمدیغی ایچون طرغزدن کندوسنه محاسب نامشهور دیلیورن ۱۱ یاشنده اوکسوز پرناتار چوجغی آوروپاده ۲٤ یاشنده محاسب مشهور نامنی احراز ایدن وبرمدتدر غزته‌لرده سرمایهٔ مقال اولان ایتودیه مشابه اوق اوزره ارائه ریفت وبردیجه قدر کیزلی برموهبهٔ الهیه اولان مرقوم چوجغنك ذکاسنی تعیین وسعی وغیرتك دها الزم اولدیغی بیان ایلیورمك .

بوچوجق محاسبلکله انی سنه‌لردنبرو معروفدر هرکس اندن کلدیکی قدر کوچ حساب کندوسنه صورار وجواب صواب اولور تعجب ایدر . بیلا یکی هرکوچ مسئله‌یه مقابل اوریژینال ایتودیدن شهرتی عنتابده اوقو دیغمزی مدیر بزم محاسب‌اداره‌مزك اوکندن کیدیوردی . چوجغی حاضرولدن بریسی ضبط کاتبی یرکنه اوطوردی کوچك چوجغه صورایلان حسابلری سؤالارینی قید ایلدی . بوچوجق رقملری طاغ وریحان مکتب ایتدائیسنه اوکی پدری ضرورتدن باشلاتدیغی جهتله حرفلری دخی بیلمه‌دیکی حالده سویلدیلان بش عمره رقملری ذهنده یرلشوب چوچ ایلدی . حاصل چوچی کاتبلك چغدن دهشتلی وطوغری اولهرق سویلدی . طرح وضرب وتقسیم اوزرینه صره‌یله بالتزام صورایلان مسئله‌لرك همان جواب ویرمکه شویله طورسون تعیین حل اولندیلان بالجمله مسئله‌لری‌ده حل ایدی .

هله اعداد مرکبه‌لك جمع وطرح وضرب وتقسیمی مسئله‌لرینی اونقدر سرعتله اجرا ایدیور کاتب سویدیکی جوابلرك طوغری اولدقلرینی عسکره حساب ایده‌بیلدی .

بوچوجغه سکا بو حسابلری کیم اوکرتدی دیه صوردوقده « اه اوکردیبور » دیدی .

دائما حساب ایله مشغول اولدیغندن سوزینی اینجیتمك « نحین هیچ‌بن حساب دوشونمام » دیدی وحسابلری جهتیله حاضرونی بهت وحیرت ایچنده براقدی . اوتوز یدیمی آلدی سویله سویله کشدی . چوجغك باشلنك شکلی طبق محاسب مشهور ایتودیه رسمده کوریلان قفاسنه بکزیوردی .

حتی باشنه بقارکن باشلنك کل دخی اولدیغنه اکلاشلدی .

خوارقدن معدود اولان بو ذکاوی بر خفایه قانوب کیتمکده‌در . بومقاله‌مزله احتمالکه چوجغی بروسه‌جه دها بیلیان وارسه انلر اوکرندیجك حساب سؤالری ترتیب ایدوب چوجغه صوایله مقابل برچوق اونللر ویره‌جکدر .

بزم فکرمزایسه انلك استفادهٔ جزئیه‌سی‌دکلدر . آنجق طریق سعی وغیرتله کیرمدیکه انسانلرك ذکاوت مفطوره‌سی نه قدر زیاده اولسه‌ده بعد سعادتی اولامیه‌جغنی کوسترمکدر .

(ثروت فنون) ه ایکنجی سنه‌سنه اعتبارا

بزله قید اولنوبده هنوز بدلی کوندرمامش اولنلرك اشبو نسخه‌مزك وصولی متعاقب بدلاتی ارسال ایتملری صورت مخصوصه‌ده رجا ولنور . بدلات سنه‌لك ۱۳۰ آلتی آیلق ۷۵ غروش اولوب مقدما پاره ایدیلمه‌سی استیانلر آلتی آیه ۱۵ سه‌اکه ۲۵ غروش علاوه ایده کوندرمکدر . شمباغدن اول قید اولنوبده لان بدلی کوندرمامش بولنانلر یوزده اون تنزیلدن محرومدرلر شماغلیه اوزمان مقید بولنانلر تنزیل ایله اجرا کوندررلرسه قبول اولنه‌مز .

تبدیل اقامتریه وعمل ایله آدرسی دکشدیرمك استیانلر جمله‌حالی المده اولدقلری غزته نسخه‌لرینك عدد اوزرینه یاپشمش مطبوع باندی مطبعه‌مزه ارسال ایتملریله اوزرلرندکی نومرو سایه‌سنده اجرای معامله اینه بیلمك آدرس تبدیلی ایچون اشبو باندله برابر یوز پارمق پوسته پولی ارسال ایتملیدر .

حق

مؤلف : آلفونس دوده — مترجم : سامی پاشا زاده سزائی

کندیسنه بولوار هوسیاده بر کوچك قوناق طوتلمش . آتلری ، عربه‌لری ، اوچ درت خدمتکاری — شبه‌لی بر ذوقه دلالت ایدر — غایت کوزل او اشیاسی واردی .

کندی امثالی کبی بوش ، ایشسز ، سورتوکدر ، یالکز اونوع قدینلرده اولیان بر کوچك طور حجاب ایله طولاشیردی . ولایتده بیودیکنك آثارندن اوله‌رق محروم اولدیغی رفتار نمایشکارانه ، هوادار برلرده کچن هنکام صباوتنك یادکاری اولان رنك ضیعی ، طراوت ، بوقادینی اوازدخام اره‌سندن دائما آییردیغی کبی حالا ایچندن کندیسنه بر موقع یاپه‌مدیغی پارسه یکی کلدیکی ا کلا - شیایردی .

هرسکز کونده بر کره ، شبابت ایله شیخوخت اره‌سنده اولان قیرجه صقالی ، کوزل قیافتلی بر آدم کندیسنی کورمکه کلیردی . بو آدمه ایدا ، فوق العاده کبارانه بر طور ایله (افندی) ، چوجق ساده‌جه (ایودوست) دیر . خدمتکارلرایسه آشکاره (قونت حضرتلری) وبرلرینك اره‌سنده محرمانه (خانمك اختیاری) دیه تسمیه ایدرلردی .

خانمك اختیاری غالبا یك زنکین بر آدم ایدیکه ، ایدانك کیا قادینی اولان مادمازل قونستانك کال نفوذ ایله اداره ایتدیکی بو اوده‌کی صرفیات فوق العاده‌یه ، خانم هیچ بر وقت ، دقت و نظارت ایتمزدی . مادامه‌اشیا آملق ایچون مراجعت ایدلمسی لازمکلان مغازه‌لری صاغلق و برن ، وپارس حیاتی حقنده‌کی تجربه‌سزلکلرینی تصحیح ایدن ، هب مادمازل قونستان ایدی . زیرا ایدانك اك زیاده تخیل ایتدیکی شی کندیسنی رابطه لی ، اصیل ، قصورسز ، بر خانم افندی صورتنده بیلدیرمکدی .

آرتق راهبك صورت قبولنك ، کندیسنی فصل مجنون حدت ایتدیکی دوشونملی .

مکتبك قپوسنده بکلیان غایت زینتلی بر قوپه‌یه بنمکدن زیاده هجوم ایدرك محافظه ایتدیکی بقیهٔ قوتیله (قوناغه) دیدی اوبله بر صورتده‌کی ، بو سوزی ، اره‌لرندن سرعتله کچن قیوریجق صاری صاچلره ، کورکلره ، اطلسلره پول ویرمك ایچون آچیلان بر پاپاس جمیتیده ایشتمشدی .

عربه‌یورومکه باشلایجه ، معتادی اولاین بر وضع عشوه بازانه ایله دکل بر فتور وانکسار ایله عربه‌نك ایچکلی دوشمه‌لرینه آه وانیلی ، کوز یاشلری ایچنده یاصلاندی .

نه بیوك رذالت ! . . . دیه‌یله بیلیر . میدیکه جوجغی بو صورتله رد ایده‌جکلر ! کندیسنی بر کبار خانم ، قصورسز والده کبی کوسترمك ایچون کافی عد ایتدیکی شو نمایش کاذبانهٔ ثروته قارشو ، بوپاپاس ایلك نظرده بولندیغی حال وموقعی کشف ایتسون ، نمایشلرایله براینه نه اولدیغی کوریتیور دیمك !

هردقیقه‌ده ، جریحه‌دار اولان حیثیتی ، متنفذ بر نظرله کندیسنه بقان راهبی ، کوزینك اوکنه کتوریور ، وبوندنطو - لایی بوری قهقهه‌رق ، بردنبره آتشلر ایچنده قالیوردی .

شمدی ایتدیکی کوزه‌لکلرینی ، نتیجه‌سنده هیچ بر شی قزانامیه‌جغی تحقق اولان روایات کاذبانه‌سنی ، او اعتیادسزلغی ارائه ایدن تبسم قارشو همان احتیار سکوت ایتمدیکنی ، وکندیسنك نه اولدیغی همان اکلاشلدیغنی - برر برر خاطرلیوردی .

حرکتسز ، ساکت اوله‌رق عربه‌نك دیکر کوشه‌سنده اوتوران جق ، والده‌سنك بو اکلاشلمز یأسنه بر نظر محزونانه ایله باقیوردی .

زوالای کوچك کندیسنی اوزاقدن اوزاغه متهم عد ایدیوردی .

بوحزنی ایچنده ، بنه مکتبه کیرمدیکندن طولایی پك مسروردی .

بر کره دوشونکز ! اون بش کوندن بری بو مکتبدن بشقه بر شیئك سوزی اولمیور . والده‌سی ، کندیسنه اغلامیه‌جغی ، واوصلو طوره‌جغنی وعد ایتدیر . مش ، (ایو دوست) تعلیمات مخصوصه ویرمش ، قونستان مکتب ایچون لازم اولان اشیایی آلمشدی ، بر زماندنبری هرکسك کندیسنی سوق ایتدیکی بوحالی دوشوندکچه تنزیه تنزیه کونلری صاییور - دی . اشته الك صوك زمانده مظهر عفو اولدی . آه ! اکر والده‌سنك بوقدر کدری اولمیدی ، فصل تشکرلر ایده‌جك . ایچنده اوقدر « سیرلره » کتدیکی ، وحا - لاده کیده‌بیله‌جکی کوچك عربه‌نك کورکلی خالیلری ایچنده ، والده‌جکنك یانده نه مرتبه‌لرده بختیار اوله‌جقدی .

جق ووالده‌سی ، اوبله دنصکره‌کی بولونیا اورمانی سفرلرنده و پارسك بو جامورلی وبارد سوقاقلرینی کال شوق ایله دور ایدرکن ، هرکوردکلری شیئه ایکیسیده بربرندن زیاده تعجب ایدرلردی .

کذرکاهلرنده بر عالی بنایه ، سوقاقده الك عادی بر وقعه‌یه قارشو ، حیران ومفتون اولورلردی .

— باقسه‌کا ، جق . . .

— باقسه‌کا ، آننه . . .

عادتا ایکی چوجق کبی ایدیلر . بواشاده چوجغك قیوریجق صاری صاچلری ، والده‌سنك صیق صیق به اورتولمش یوزی عربه‌نك دیشاریسندن کورینوردی .

مادام دو بارانسی‌نك برفریاد مأیوسانه‌سی ، چوجغی بو خاطرات دائیشندن آییردی . اللرینی اوغوشدیره‌رق دییوردی که :

— یارب ! یارب ! بن نه‌یاپدمکه بوقدر بدبخت اولدم .

بو آوازهٔ شکایت باطبع جوابسز قالدی . نه‌یاپدیغی جق کندیسی قدر بیله بیلمیوردی . نه‌دیه‌جکنی بیلمیه‌رك تسلی ویرمك مقصدیله عاشقانه و محجوبانه بر صورتده والده‌سنك اللرینی طوته‌رق آتش

اشتیاق ایچنده کی دوداقلرینك اوزرینه وضع ایتدی .

قادینك بردنبره یوره کی اویناندی ، چوجغه شاشقین برحالده باقیوردی .

— آه ، مرحمتسز ، مرحمتسز چوجق . دنیایه کلدیککدنبری سن بکا نه فنالقلر ایتدك !

جقك رنکی اوچدی :

— بن ؟ ... بن سکا فنالق ایتدم ؟

بیلمیور . یریوزنده بر سودیکی وارسه اوده والده‌سی ایدی . والده‌سنی کوزل ، مرحمتلی ، مثلسز بولیوردی . دیمك ایتمه‌رك ، بیلمه‌رك فنالق ایتمش .

زوالللی کوچك ، بوفکردن طولابی برحیران مأیوسانه‌یه دوچار اولدی . فقط شکایتسز ، فریادسز بریاس . چوچق کویا کچیردیکی اضطراب عظیمدن حاصل اولان کدرینی اظهاردن حجاب ایدییوردی . سرایا وجودی تتره‌یور ، کوز یاشلرینی ضبط ایتمك استدیکندن بوغوله‌جق کبی حاللر کچیریور . عصبی براسپاز موز ایچنده . والده‌سی بو حالدن قورقارق قوجاغنه اوغلنی آلدی :

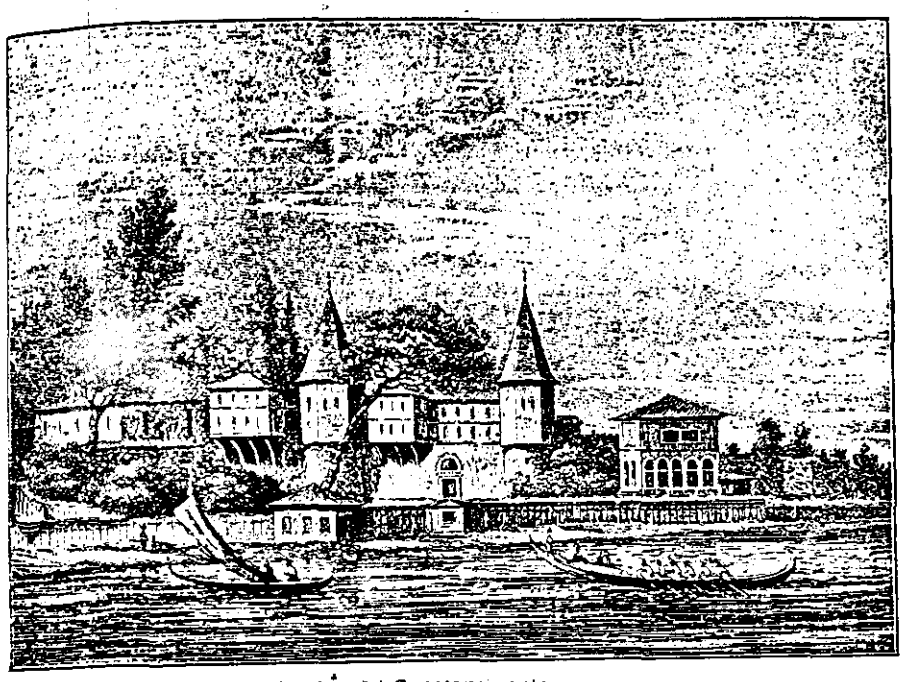

سرای برونك اسکی حالی

Vue de Pointe des Séraï à Constantinople il y a un siecle

— اوح ! یوق ، یوق ، بن لطیفه ایچون سویلدم ... آه بیوك بیك ! ... بوقدر ایجلی اوله‌جق نه‌وار ؟ باق شواوزون بجاقلی نازلی‌یه ! ... یوق ، یوق ، بنم کوچك جقم ، سن بکا هیچ بر فنالق ایتمدك ... اصل دلی بنم‌که سکا بویله شیلر سویلیورم ... هایدی کوزلم ! آرتق اغلامه ... باق بن اغلیورمیم ؟

غریب مخلوق ! آلام ماضیه‌سنی همان نسیان ایدرك حتی کولدیرمك ایچون . کندیده صمیمی صورتده کولیوردی . قادینده هرشی سطحیدر ، هیچ بر تأثری اوزون مدت محافظه ایتمك طبیعتی خاصه‌سندن دکلدی .

عجائب شی ! بر قوم رونك اوزرندن دوکولوبده هیچ بر طرفنه نفوذ ایتمه‌رك تویلرینی دها کوزله‌مه‌دها مجلا کوستزن بر صفاتاق کبی ، دمینکی کوز یاشلر آبدایی دها پارلاق ، دها کنج کوسترمکدن بشقه برشی یاپمدی .

عربه‌سنك چامورلر ایچنده کی پنجره‌سنی ایندیره‌رك بردنبره :

— نره‌ده‌یز قوزم؟ مادلنه قدرکلمز. نه‌قدردة چابوق ... ها ، شیئه اینه‌لمی ؟ هانی سن بیلورسك‌یا ، مشهور یاساجی‌یه... هادی سیل کوزلریکی کوچك بدلا ... سکا قابقلی قرابیه‌لر آله‌م .

اوزمان پك مقبول اولان (اسپانیا یا تاجی) سنه ایندیلر .

دکان پك غلبه‌لکدی .

اشتهانك ویردیکی استعجال ایله کورکلر قاشلر برنی برینه تماس ایدرك ، یوزلرنده‌کی نقابی کوزلرینك اوستنه قالدیران قادینلرك چهره‌سنی ، بللور قدحلر ، سودلی فنجانلر اطرافی بالدیزله محاط اولان آینه‌لر لطیف صورتده متنعکس اولیوردی .

مادام دوبارانسی ایله اولادی هرکسك مطمح نظری ایدی . بوحال قادینی فوق العاده ممنون ایتدی . دمینکی بحرانه منضم اولان بوآوچك موفقیت ، اسپانیا شرابیله اچی اولان رجوق قرابیه‌لرك تمسنه سبب اولدی . فقده والده‌سنی تقلید ایدییوردی . فقط بر قاچ دقیقه اولکی اضطرابی ، دوکلا مك ایچون چالشلمش کوز یاشلری ، تضیق التنده قالمش آه وانینی قبنی آستیلا ایتدیکندن دها معتدلانه حرکت ایدییوردی .

ایرانده تارکیفه سری صاتانلر

دیشاری چیقدقلری وقت برازصوق اولمقله برابر هوا اوقدر کوزل، ومادلیه‌کی یازارك هوایه‌نشر ایتدیکی بنفشه رائحه‌لری اوقدر لطیف ایدیکه، ایدا اوینه یاپاکیشمك ایچون عربه‌سنی صاودی . جقك النـدن طوتهرق کندیسـنی بکندیرمکه آلیشمش قادینلره مخصوص برصورتده پواش پواش یورمکه باشلادی . بوکوزل هوادهٔ پیرو-ملك ، تنویر اولنمغه باشـلامش مغازه‌لری کورمك کندیسنه نشئه ویریبوردی .

بو آره‌لق هریری شعله‌نثار برناوکنده بردنبره دوردی ، برمیکده‌ده ایدیله‌جك اقشام طعامندن صکره کیدیله‌جك (ماسکه‌لی بالو) خاطرینه کلدی .

— کوردکمی برکره ... بن بونی هیچ دوشونمدم ... باق ، جقم بن نصل سرسم اولدم ... هادی ، جابوق جابوق .

شمدی اونودلمش بعض اوفق تفنیك شیلر ، جیجکلر ، غایت کوزل دمتلر آلمق لازمکلدی . قادینی تزیین وتلطیف ایده‌جك شو کوچك و اهمیتسز شیلر چوجق ایچون حیاته دکر برذوق اولدیغندن . کندیسنك بولنمیه‌جغی شهر آیین مسرتك ویردیکی نشئه ایله سکه سکه انسه‌سنك ارقه‌سندن کیدیبوردی . والده‌سنك کوزللکی ، والده‌سنك توالتی ، کذرکاهنده جلب و جذب ایده‌جکی انظار دقتك ، حیرت ومفتونیتی چوجغك اك بیوك ذوق و شوقی ایدی .

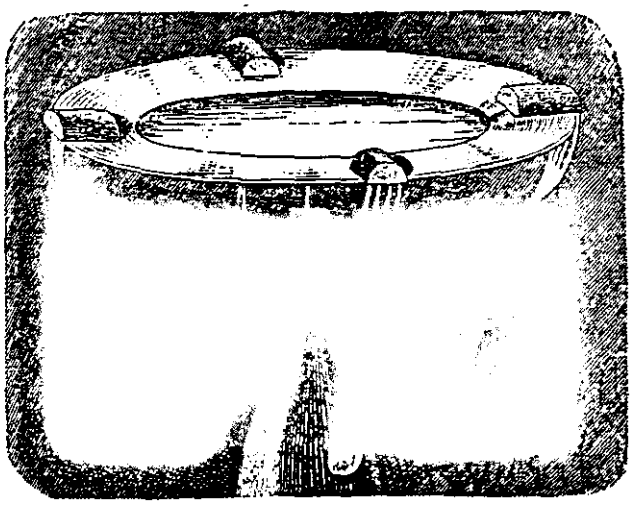

نی اکلنجه‌لر

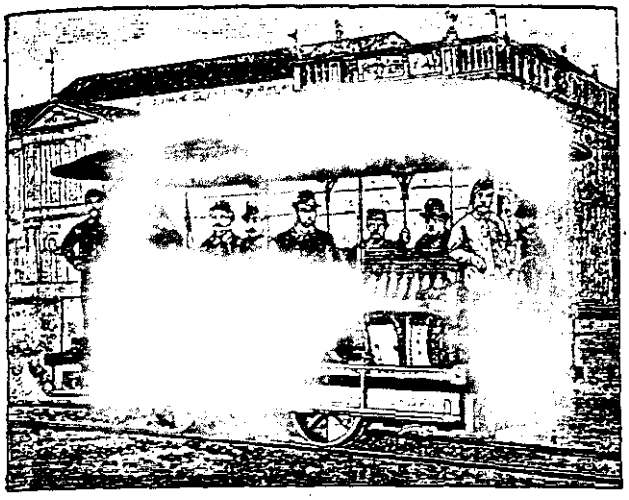

آمونیالی ترامواى

— هپسی کوزل ... اعلا ... بزم قوناغه ، بولوار هوسمانه کوندرك . دیه مادام دوبا-رانس قارتی آته-رق دیشاری به چیقدقدن صکره جقه‌اشترا ایتدیکی شیلره داثر بر چوق سـوزلر سـویلیوردی . صکره وقورانه برطور ایله :

— بکا تنبیه ایده‌جکم شیلری خاطر-کدن چیقارمه ! (ایو دوسـته) نم بالویه کیتدیکمی سویلمیه‌جکسك ... غایت کزلی . های الله مستحقی ویرسون ! ساعت بشه کلش ... شـمدی اصـل بنی مادمازل قونستان تکدیر ایده‌جك .

یاکلیموردی .

خادمهٔ رفاقت نما اولان مادمـازل قونستان شیشمانجه ، قرق یاشلرنده ، ارکك طورلی ، جرکین برمخلوق ایدیکه عربه‌لك سـنی اشتدیکندخانمك ، قارشوسنه چیقمق ایچون همان شتاب ایتدی دیبوردیکه : قوستوم طوریبور ... بوقدر کچ کلك مناسبتسزلکدر . مادام حاضرلنه‌مز ... بوقدرازمدت ایچنده کیتمك قابل دکل .)

— بکا طارله کوزل قونستام ... باشمه کلان شیاری بیلسه‌ك ... باقسه‌کا !

چوجغی کوسترمدی . خادمه اظهار نفرت و انفعـال ایتدی .

— نصـل ! موسیو جق ... سز کیرومی دوندیکز ؟ بوقدر سوزوبردکدن صکره بونی یاپمق بك عیب . دیمك سزی مکتبه ژاندارمه ایله کوندرملی . والده‌کز کیکده مناسبتسز برمرحمت .

— بوق ، قونسـتان یوق ، قباحت اونك دکل . اورادهکی باباسلر قبول ایتمه-یلر ... کوربیورمیسك برکره ؟ بکا ... بکا بوحقارتی ایتسونلر .

بونك اوزرینه کوز یاشلری باشلادی . جناب حقدن بوقدر بدبخت اولمق ایچون نه یاپدیغنی سؤال ایتمکه قالقشدی . ایشه قاپقلی قرابیه‌لری ، اسپانیا شرابی ، کیردیکی دائره‌نك حرارتی عـلاوه ایدیکز . قادینه فنالق کلشـیدی . براز استراحت ، اعادهٔ شوق وقوت ایتمك ایچون یتاغه کیرمك ، لقمان روحی شیشه‌لرینك طیبالرینی اچمق لازمکلدی . خـدمتجی بودرلو بحرانلرك مدوام مداواتی اولان قادینلره مخصوص بر صورتده اوطه‌یه کیروب چیقارق ، وچکه‌لری آچوب قپایه‌رق ، سکوت حال وطوریله « شمدی کچر » معناسنی افهام ایدیبوردیکه .

ایفای خدمتله مشغول اولدیغی صره‌ده کندی کندینه سویلنیوردی :

— چوجغی باباسلره کتورمك نره‌دن خاطره کلیر ... کویا اوراسی بویله چوجقلرك کیره‌جکی مکتب ایمش کبی ...

« بمله مذاکره ایتسـیدی ، شـهه‌سز بو حاله اوغرامزدی . بو چوجغه مکتب

بولمقده مشكلات چكميه جك بر يسى وارسه، اوده بنم :

جق والده‌سنى بوحالده كوردیكندن دهشتیاب اولەرق بتاغنك یانه كیدوب نظر مضطربانه ایله باقیور ، بودرد وكدره كندی سبب اولدیغی ایچون جان و دلدن عفوینی طلب ایدیوردی .

— هادی بقالم ! چكیل اورادن ، موسیو جق . . . اتنه‌كز ابولشدی . . . كیدیره‌جكم .

— فصل ! قونستان ، بالویه كیتدیكمی استیورمیسك ؟ بنده كیدوب اكلنه‌جك یورك یوق . . .

— آدم سنده ! بن بیلیرم . . . بش دقیقه‌یه قدر هیچ بر شیكز قالمز . . . باق شو بالو قوستومنه ، باق شو كل رنكنده‌كی ایكلی جورابلره .

خدمتجی قوستومی خانمك یانه سردی، اویروب چوردكجه ایدا هرطرفنه دیكلمش پولدرك سوسنه طیانه‌مدی .

والده‌سی كیدركن ، جق كوچك بر اوطه‌یه صوقولدی .

قرانلق ، یالكز .

ظلام ایچنده قالمش بوظریف اوطه‌نك كوللكه بیغین تیلیرینه ، سوقاقده‌كی بر غاز ایچی فرق اولمیور صورتده لمعه نثارایدی . باشنی محزونانه جامه وضع ایله ، تأثرات ایچنده كچن اوكونی دوشونیور ، یواش یواش سینی كندیده اكلایه‌مدیغی حالده باباسك اوقدر آجیه‌رق سویلدیكی « زواللی جوجق » اولدیغی حس ایدیوردی . نسانك كندینی بخیار عد ایتدیكی آماندەكی شكایتنی ایشتمك بك غریبدر . بعض فلاكتلر اوقدر كیزلی‌كه ، او فلاكته سبب ، ویا دوچار اولانلر بیله یقین ایده‌میور .

تیو آچلدی ، والده‌سی حاضرلمشدی .

— كل ، كلده باق موسیو جق . . .

نلر كوزل دكلسه سویله ؟

اوح ! نه دلربا هیئت ، باشدن اشاغی قدر كل وكوموش رنكنه مستغرق ، اطلس ایچنده ! اوستنده‌كی پولدرك سوسی نه قدرده كوزل .

چوجق باقیور ، عرض حیرت ایدییور والده‌سی ایسه پودره‌لی ، اوچاچق كبی خفیف ، هوائی ! الده بیاض الدیونلر اولدیغی حالده متصل كولییور ، حتی قارشوسنده‌كی امام آینه‌سنه بقارق دمین ، نه یاپوبده بوقدر بدبخت اولدیغنه دائر جناب حقدن ایتدیكی سؤالی نسیان ایله كندیده كولیوردی . قونستان بالو چیقیشندن صكره قوللانیلان اورتوپی اوموزینه آتەرق عربه‌یه قدر تشییع مادامی ایتدی .

او آشناده جق پارمقلغه دایانەرق ، ایده‌جكی رقص والده‌سنی شمدیدن تهزیز ایلیورمش كبی قادینك اویناق ، شن برصوبرتده مردیوانك كچه‌لرینه باصه‌رق اینیشنه اطرافی كوشدن نقش ایدلمش كل رنكنده‌كی ترلكلرك والده‌سنی كندیسندن اوزاق بك اوزاق ، چوجقلری كتورمدكلری بالولره ایصال ایتدیكنه باقییوردی .

چنفراغك الك صوك صداسنی متعاقب ایچری‌یه كیردی ، ایشسز كوجسز ، همان هركیمه یالكز براقلدینی حالده ، عمرنده ایلك دفعه اولەرق بواقشامكی متروكیتدن جق بك مضطرب اولدی .

مادام دوبارانسی اوده یمك یمدیكی زمان ، جق دائما مادموال قونستانه امانت ایدیلیردی .

والده‌سی چوجغه : قونستان اقشام طعامنی سنكله ایده‌جك — دیردی .

اوكونلرده بمك اوطه‌سنه ایكی كشیلك طاقم قوتوردی . فقط مادمازل قونستان بو كوچك اوغلان ایله باش باشه طعامدن بك زیاده لذتیاب اولدیغندن طاقلری مطبخه ایندیرر ، دیكر اوشاقلرله هب برلكده یمك یردی .

هرشی چوق، هرشی بول .

یاغ لكه‌لریله ملوث بوسفره‌ده عدم نظافت ، اطرافنده اوطورانلرده مناسبتسز نشه ، فوق‌العاده برصورتده ایدی . اوك مدیرهٔ اموری ، طبیبی سفرمنك الك باش اوتورر ، موجود اولانلره خانمك وكا محبتی نقل ایله نشئه بخش اولور ، فقط چوجغی توحیش ایتمامك ایچون حكایه قپالی كله‌لرله اكلاتیردی .

اوكیجه بودرومده‌كی شو طعامخانه چوجغك ردینه دائر بیوك مباحثه جرا ایدییوردی . عربه‌جی اوكوستن ، بونلر اصابت‌اولدیغنی ، زیرا بوحریفلرك چوجغی « برژوژدت ، برتارتوف » بایه‌جقلرنی اعلان ایدییوردی .

مادمازل قونستان سوزی ردایتدی واقعا قونستان « اجرای آیین ایتمزدی بوراسی طوغری ، فقط دینك ذم اولندیغنی‌ده ایشتمك استمزدی . همان مباحثه تبدل ایتدی . ایو كوكلی كوریتان پاپاسك كندیسنی نیچون استمدیكنی ، اكلامیوردی سوڤاسیله مراقده اولان جق ایچون، بو تبدل بحث موجب یأس وتأسف اولدی . شمدی سرمایهٔ بحث جقله‌والده‌سی دكل، هر برینك عقاید دینیه‌سی ایدی . عربه‌جی اوكوستن ایچدكسنكره غریب برحال كسب ایتمشدی ، دییوردیكه :

— بن فیلدركی كونشه طیارم ! . . . بو سوزی سرخوشلره مخصوص بر عنادواصرارایله لایقطع تكرار ایدییوردی . تصوكره كندیسنه ، فیلدرك كونشه طایدیغنی زعمده كوردیكنی صوردیلر .

فوق‌العاده برسرسملكله :

— برزمده كوردم . دیدی . بونلردنطولایی ، قونستان ، عربه‌جی‌یه كافر ، منكر ، معامله‌سی ایتمكه باشلادیغنه كویلوڤره مخصوص حیله و خدعه‌لرله متصف اولادك بیقارلی شیشمان آشجی ایكیسنه دییوردیكه :

— بوراده باقك ، ایكیكزده حقسز سكرمك . . . ایمان واعتقاده دائر مباحثه ایتمامك . . .

یاجق ؟ . . . اوآشناده نه بیاپوردی ، ایچندە . . . الك كوچك حركتلرله اهزاز

مابعدی وار

مباحث صحیه

— رطوبت —

کرهٔ ارضی هر طرفدن ٥٠٠ ٨٠ کیلو مترو مخننده بر طبقهٔ غازیه ایله احاطه ایدن و اساساً برمادهٔ سیاله‌دن عبارت اولان هواء نسیمینك ترکیبنده (مولدالحوضه) ، (آزوت) ، (حامض قاربون) وسائره ایله برابر برده (صو بخاری) بولنور . هوانك الك زیاده یابس اولدیغی زمانلرده بیله موجود اولان بو بخارك مقداری کل یوم تخالف ایلدیکی کبی کوندوزه نسبتله کیجه‌لرده زیاده‌در . هواء غایت خالص وصاف اولدیغی زمان سطح ارضده صویه تحول ایدن بخارلر موسمه کوره (یچی) و (قراغی) نامی آلدیغی کبی سطح ارضه غایت یقین اولهرق تکاثف ایلدیکی وقت (سیس) ، هوانك اوست طبقه‌لرنده متکاثف اولدیغی زمان (بلوط) اسمیله یاد اولنور . بخارك مقداری حد وسطی‌یی تجاوز ایلرسه رطوبت میدانه کلور . صو کنارلرنده ، کول ودکز جوارنده ، باغمورلی زمانلرده ، تحت التراب صو طبقه‌سی سطح ارضه زیاده یقین بولندیغنده ، اورمانلق و آغاجلق محللرده هوا راطبدر . بوحالده سربست اولان رطوبت هوا مسکن درونه کیره بیلور . مکرکه بوهجوم ودخوله قارشو تدابیر مخصوصه اتخاذ ایدلمش اوله .

رطوبت ایله علی الاکثر ظهور ایدن امراض بر طرفدن (روماتیزما) و (آلام عصبیه) دیکر جهتدن آق جکرلره واصل اولمق ایچون هوانك تعقیب ایلدیکی طرق تنفسیه التهاباتی : التهاب حنجره وقصبات ، ذات الجنب وذات الرئه ، حتی سل الرئه‌در .

آندن بشقه هواء راطبك حاوی اولدیغی صو بخاری بعض امراض تخملرینك انتشارینه باشلیجه بر واسطه اولوب آنلری بر محلدن دیکر برمحله نقل ایلر . اراضیٔ راطبه‌ده حمی ، نائبه‌نك کثرتی ، حار بر رطوبتك تأثیریله قره حمی واحتمالکه قوله‌رامك بیله ظهوری ، حرارتك یاغمور صولرینی زیاده تخیر ایلدیکی زمان امراض مذکوره‌نك تولدی ایشته اسباب مسروده‌دن ایلروکلور .

بوحالده رطوبتدن لاجل الاحتراز :

اول امرده ، صدر ومفاصلی نازك وحساس اولانلرك رطوبتلی محللری ترك ایله یوکسك یرلرده و طوپراغی کیرجلی اراضیده اوطورمه‌لری مناسبدر .

ثانیا مساکنك رطوبتدن عاری بولنمه‌سنه دقت ایتمکله برابر صباح و آقشام طیشاری‌یه چیقمقدن ، صو کنارنده اوبومقدن ، پاش اوتلر اوزرنده اوطورمقدن ، بطاقلق یرلرده آولامقدن ، آیاقلری صیجاق طوتمغله برابر جامورلر ایچنده چوق کزمکدن قاچنملیدر .

ایشته ، یك ابتدائی کبی کوریان تدابیر مسروده سایه سنده هرنوع آلام و اوجاعدن ، نوازل و امراض تنفسیه‌دن تحفظ ممکندر .

— سیس —

هوانك حاوی اولدیغی بخار قسماً بالتکاثف ارضه غایت یقین صباح ایلمك وهوانك شفافیتی ازاله ایتمك اوزره غایت ایچه قطره جکلر شکلنه کیررسه سیس نامی اخذایدر .

بعض مملکتلرده سیس غایت کثیفدر . لوندره‌ده قطرات کور ذراتی ودومانی ایله قاریشدیغندن سیس قاره‌جه‌در . سیس صحته غایت مضردر ، عدم رؤیت حسیله دکزلرده وایور . شهرلرده آرابه مصادمه‌لرینه سبب اولمغله برابر تماسده بولندیغی اجسامی یك چابوق تبرید ایلدیکندن سیسلی برهواده صووق آلمه ، نزله‌یه طوتلمه طبیعی کیبدر .

آغز آچق اولدیغی حالده تنفس ایدیلورسه سیس طوغریدن طوغری یه بوغازه ، حنجره‌یه ، نفس بورولرینه کیره‌جکندن بوغاز آغریلرینه ، نفس قیصیقلغنه ، الهاب قصباته بادی اولور . بویله بر هواده آغزدن نفس آلنمیه‌رق طولاشلمه بیله سیسك آیاقلری اوشوتمه‌سی واثواب آره‌سندن سطح جلده قدر کیروب عارضات مسروده‌یی انتاج ایلمه‌سی وحتی ذات الجنب وذات الرئه‌یه بیله بادی اوله بیلمه‌سی قریب الاحتمالدر . سیس بطاقلق یرلرده حمای نائبه ، شهرلرده تیفو وچیچك و سائر خسته‌لقلرك میقروب ومیاسمالرینه واسطه‌لق ایلدیکندن تماسده بولندیغی اشخاصه امراض مذکوره‌یی نقل ایدر .

الك ایوسی هوا سیسلی اولدیغی زمان باخصوص آز بر شی اوکسوریلیورسه اودن چیقمامقدر . زیرا عکس حالده بوغاز آغریلری ، سس قیصیقلقلری حاضردر . اکر چیقلمق مجبوریتی وار ایسه زوالی بکلمك ، سوقاقده آغزی آچوب لقردی سویلمکدن اجتناب ایتمك ، طیشاریده بولندقچه دوداقلر اوزرینه بر منديل طوتمق ، هیچ طورمقسزین یورتمك ، اثوای ایوجه قووشدیروب دوکولمه‌مك قواعد صحیه‌دندر .

— صفوف آلمه —

حرارت بدنیه‌نك سرعتله آز ویاچوق بر صورتله تناقصنه وبونك‌ده حالهٔ صحتده ایقاع ایلدیکی اختلالاته (صووق آلمه) ، (اوشوتمه) دینور .

بدنك حرارتی اولجه نه درجه زیاده ایسه درجهٔ تناقص‌ده اوقدر زیاده حس اولنور ؛ جهات شمالیه‌ده غایت شدید ودائمی بر برودتك تأثیری ایله طوکمه چوق ایسه‌ده اوشوتمه ، صووق آلمه نادردر ، حالبوکه ممالك معتدله‌ده تحولات وتبدلات بك آنی ودها شدید اولدیغندن بوزاده اوشوتمه زیاده ایسه‌ده طوکمه سیرکدر .

بعضاً وجود داخلدن اوشور . مثلا صووق یاخود بوزلی بر صو ایچدیکمزده مایع مذکور کچدیکی اعضانك خصوصیله معده وباغرساغنك درجهٔ حرارتی بردنبره تنزیل ایده‌جکندن هضمسزلق ، قولنجلری ، اسهال وقبلری وحتی (التهاب پریتوان) ی موجب اولور .

لکن علی الاکثر وجود خارجدن ، جلده اوران هوانك تأثیریله صووق آلور . بویوله اوشوتمه‌نك شدتی جلدك رطوبته وتر ایله ملی اولدیغنه تابعدر . زیرا ترك بردنبره تحری درجهٔ حرارتك تنزلی موجب اولورکه بوحال هواء باردك تأثیر مضرینه

جق روماتنك رسملری

انضمام ایلر . ایشته بوسیدن هرموسمده ، قیشدن زیاده یازین فائیلا کیمك فائده‌لیدر .

صووق آلمه‌یی بادی اولان اسباب پك چوقدر: زیاده صیجاق بر سالون یاخود اوطه‌دن طیشاری‌یه چیقیش ، مختلف جهاتدن اسن روزکاره موضوع برصوقاق کوشه‌سنده طوریش ، اوزون اوزادی‌یه یوریوب یورلدقدن صکره جریان هواده قالیش چوق کره ناخود بوکی راحتسزلغی وحتی بعضاً مدهش برحال آلان کیفسزلکی انتاج ایدر . آچیقلق بر برده مکاله ومصاحبه ذوق وصفاسنه قایلمامغله برابر بوکبی تدبیرسزلکلرك نتایج مؤلمه‌سی درپیش ملاحظه ایدلدیکی صورتده اسباب تبرددن توقی‌یك قولایدر .

تبردی متعاقب ظهور ایدن آثار وعلائم مرضیه بر عضوك دیکرندن دها نازك اولدیغنه واشخاصه نظراً تخالف ایدر . طبایع امراض واختلالات شخص متاثرك مزاج واستعداد ذاتیسنه مربوطدر . (روماتیزما) یه مبتلا بر شخصده آغریلر درحال ظهور ایدر ، (آلام عصبیه) یه کرفتار اولان ، آغریلردن متأذی اولور . لکن بوکبی احوالده الك کثیر اولان امراض : نزله . خناق . التهاب قصبات . التهاب حنجره . ذات الرئه . ذات الجنب وسائره‌در . خفیف بر صووق آلمه‌نك برنزله‌یه باعث اولدیغی وبرنزله‌نك برذات الرئه‌یی وبونك‌ده بعض ذواتده ورمی انتاج ایلدیکی دوشیلورسه اوشوتمه‌نك نه درجه جای احتراز اولدیغی اکلاشیلور .

احوال عادیه و بسیطه‌ده صوؤق آلمه بالکز بر قرغینلق ، بر تزمه‌یه وبر ایکی کون دوام ایدن وحتی بعضاً — درحال یاتو صیجاقجه اورتیلمك وخطمی وجای وسائره کبی صیجاق منقوع ومشروبات‌ده ایچمك کبی تدابیر لازمه اتخاذ اولندیغی تقدیرده برکیجه‌ده سوکن خفیف بر حمله ایله نتیجه بولور .

بونك ایچون ترلی ایکن صوقاقدن قالقمامغله برابر ایجابت هیچ اولماز ایسه کورك وکیچه‌لك اوزون حرقه وسائره‌یی آوزه آلمق ، هرموسمده اودن چیقارکن فضله برلباس طاشیمق وبو قبالی وصیجاق برمحله کیرلدکده چیقارمق کبی تدابیره بولنمق لازمدر .

هواء راطبه قارشو غایت حساس اولانلرك ترامواى کبی ریلرنده واوستلرنده بولنمامارینی . آرابه ایله کزرکن ایکی طرفی پنجره‌لری آچیق بولندیرمامارینی وسوقاقده توقف ایتمه‌لرك جریان هوادن فاجنمه‌لری . صباح اقشام سوقاغه چیقمق مجبوریتده بولنانلرك ایپکدن بریوون آلتسی قوللانمه‌لری وقیشین ممکن اولدیغی قدر خانه‌نك هرطرفی بردرجه دیکدن ایلمه‌لری تدابیر مقتضیه‌دن قواعد صحیهٔ مسروده‌یه رعایت ایله برابر بنه وجود اوشودیلر صووق آلنیرسه کویا هیچ بر شی اولمامش کبی بنه اشتغالات یومیه‌یه دوام ایده‌رك ولوخفیف اولسون بوحال مرضی‌یی اه واستخفاف ایلمك خفظ صحت ومنطق قلرینه اصلا موافق دکلدر . بدایتده ، استراحت وحرارت برنزله‌یی تشنیع وجودی برچوق امراض وخیمه‌دن وقایه‌یه کافیدر . بیم

احمد احسان

SERVET-İ FÜNUN:

55 Aded

Perşembe 19 Mart Sene 1308

İkinci Sene - Üçüncü Cilt

RESİMLERİMİZ

ESLİHA-İ NADİRE

53. nüshamızda esliha-i nadire-i Osmaniye numunesi olarak tüfenghane-i hümayünda mevcud silahlardan bir takımını nazar-ı dikkat önüne vaz etmişdik, bugün dahi yine mezkur tüfenghanede mevcud olup nedret ve şekliyle pek ziyade şayan-ı dikkat bulunan esliha-i kadime-i harbiyenin bir diğer takımı sütun-u tasvire aldık.

OSTİYAKLAR

Rusya'nın Sibirya ülke-yi cesimesinde bulunan akvam-ı şimaliyeden bir takımına da Ostiyak namı veriliyor ki bu kavim nim-i vahşet halinde yaşar. En ziyade hal-i vahşetleri yemek zamanlarında görülür. Ostiyaklar taam hususunda çiğ balığa en ziyade harisdirler, bir Ostiyak'ın karın doyurması eline aldığı çiğ balığı puluyla ağzına sokup haricde kalan mahallinden bıçakla kesmesinden ve böylece lokmayı ağzında bırakmasından ibaretdir. Gördüğünüz resmimiz Ostiyaklardan bir ihtiyarın suret-i taamını irae eyler. Nasıl iştah açıyor mu!

ASAR-I ATİKA

Servet-i Fünun 49. nüshasında Osmanlı müzehanesinin terakkiyatına aid bir büyük makale derc etdiği gibi geçen nüshada dahi müzehanenin yeni kısmıyla ahiren keşf olunup müzeye nakl

olunan lahidlerden birinin resmini müştakan-ı asar-ı fenniyeye göstermiş idi. Kezalik geçen nüshada yeni müzede mevcud lahidlerden birisi daha derdest-i tab'dır tabidir demiş idik. İşte oradaki vaadimiz üzere (Servet-i Fünun)'umuza miladdan dört asır akdem yapılmış (Ploroz) lahidlerinin bir parçasını daha geçirdik.

BİN BİR DİREK

İstanbulumuz'un şayan-ı temaşa pek çok yerleri vardır ki ömrünü İstanbul'da geçirmişlerin ekserisine malum değildir; Sultanahmed civarındaki Binbirdirek de işte bu kabildendir, malum olduğu üzere Binbirdirek kadim bir (Hipodrom) olup el-yevm iplikçilere melce icra-yı sanat mahalli olmuşdur.

Gazetede gördüğünüz resim Binbirdirek'in birkaç yüz sene akdemki hal-i intizamını irae eyler.

TABLO

54. nüshada münderic çoban kızı tablosu vesilesiyle Paris resim müzesiyle sergisi hakkında malumat verirken demiş idik ki bu kabil resimlerden gazetemize ara sıra derc eyleyeceğiz.

İşbu söz mucibince gazetemiz bugün Fransız meşahir-i ressamanından Bafon marifetiyle resm olunup evvelki seneki müzede mazhar-ı mükafat olmuş olan (Yetime) levhasını piş-gah-ı temaşaya vaz ediyor. Tablo gazetemizin hakkakı tarafından Paris'de iken hakk edilmişdir.

KONT DE TAF

Avusturya Macaristan hükümeti mühre-i siyasiyunundan olan heyet-i vükela reisi Kont De Taf 1833 senesi Şubatının

24'ünde tevellüd etmiş ve el-yevm Avusturya İmparatoru bulunan Fransuva Josef hazretleriyle birlikde tahsil görmüş ve birçok mühim hidmetlerinden sonra 1879 senesinde kabineye dahil olmuşdur ki o vakitten beri işbu memuriyeti ifa etmekdedir.

VİYANA

Viyana-Avuvturya'nın makarr-ı hükümeti ve Avusturya İmparatoru'nun aramgahı olan Viyana etrafı dağlık bir vadide ve Tuna'nın ayaklarından (Viyana)'nın döküldüğü bir kanal üstünde kaindir, şehir esasen iç kasaba dış kasaba namıyla ikiye münkasimdir. Viyana her gün kesb-i cesamet etmekdedir, nüfus-ı mevcudesi 890 bin olup civar köyleri de dahil olursa nüfusu 1.200.000 adede baliğ olur.

Viyana (Selt)müessesatından ve Romalılar zamanından kalmadır.

Seksen doksan seneye gelinceye kadar Viyana çifte kale duvarları ile muhatt idi el-yevm işbu duvarlardan iz yoktur, kale duvarları hedm olunarak gayet müzeyyen ve geniş harici bulvarlar meydana getirilmişdir ki mezkur bulvarlar heyet-i hazıraları ve etrafını ihata eden cesim binalarıyla Viyana'yı asır-ı hazır şehirlerinin en birincileri sırasına koymuşdur.

OLLE LEPRON

Fransa'nın meşahir-i felsefe-şinasanından Olle Lepron'un resmini nazar-ı dikkatinize vaz eyliyorum. Olle Lepron ahiren (Felsefe ve Zaman-ı Hazır) ünvanıyla bir eser yazarak kendini müntesibin-i hekimata tanıtdırmış erbab-ı dehadan olmağla ileride müşarünileyhin eserinden bahs etmek emeliyle işbu nüshada resmini kariin-i kirama gösteriyoruz.

FENNİ EĞLENCE

Yanardağ - İçi su dolu bir büyük şişe kase içine derunu kırmızıya ziyade boyanmış sirke dolu bir ufak şişe oturtunuz, şişenin ağzı mantarla kapalı olmalı ve mantarın ortasında küçücük bir delik bulunmalıdır, su sıklet-i izafiyeden naşi şişeye dühul ile sirkeyi tard edeceğinden sirke delikden incecik bir hat gibi çıkmağa başlar. Şu halde sirke şişesinin üstüne kum ve küçük taşlar yığıb kasenin dibinde ufacık bir dağ modeli yapacak olursanız şişe asla görünmeyeceğinden naşi içünden çıkan kırmızı su adeta yanardağ modeli heyetini alır ve resimdeki manzara meydana çıkar.

AMERİKA'DA SARHOŞLUK

Geçen nüshamızda Amerika halkındaki meyelan-ı vahşetin manzara-i faciasını göstermiş idik. Terakkiyat-ı fenniye ve sınaiye ile beraber her hususda ifrata varmış olan Amerikalılar nezdinde hele amele meyanında sarhoşluk dahi pek ileri gitmiş, daima asar-ı faciasını göstermekde bulunmuşdur. İşbu cüz'de gördüğünüz resim dahi Niv York amelesinden üç kişinin sarhoşluk saikasıyla bir biçare kadını çalışmakda oldukları ekmekçi fırınına atdıklarını gösterir, işbu resmi Niv York'da itişar eden (Polis) gazetesinden nakl eyliyoruz, vakıa bundan yirmi gün evvel cereyan etmişdir.

Amerika amelesinin sarhoşluğu halis ispirto ve eter ile istimali ile olmakdadır, zaten şu tarz mey-noşluk Amerika ile beraber İngiltere amelesi beyninde dahi terakki etmektedir.

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار . فنون . ادبیات . صنایع وتجارتدن بحث ایدر مصور عثمانلی غزتهسی

شرائط اشتراک
درسعادتده سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ۵۰ اوچ آیلغی ۲۵ غروشدر

شرائط اشتراء
ولایاتده سنه‌لکی ۱۳۰ آلتی آیلغی ۷۵ غروشدر
اوچ آیلغی یوقدر

صاحب امتیاز و مدیری : احمد احسان

درسعادتده محلهسی ۱۰۰ پارهدر

عدد ۵۵ — پنجشنبه — ۱۹ مارت سنه ۱۳۰۸ — ایکنجی سنه ـ اوچنجی جلد

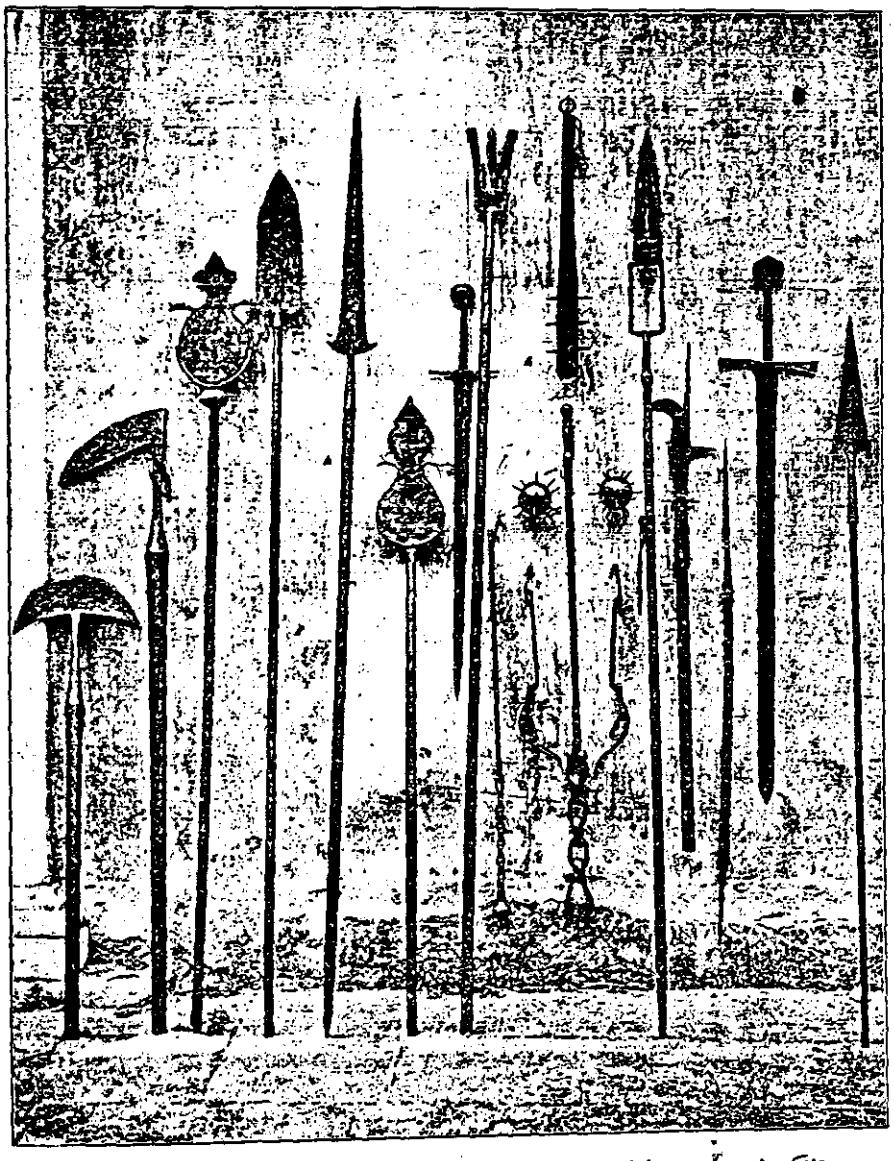

تفنگخانهٔ همایونده اسلحهٔ نادره

Armes Antiques : Musée de l'Artillerie de Constantinople

غزتەمزه آره صره معاونت ايلەيەجك بولنان دوفتور فول اغاسى بسيم عمر بك برادرمزك « ثروت فنون » ك مباحث طبيه وصحيه مقالاتى محرراكنى درعهده ايتمش اولديغى معالمنونيه اخطار ايلرز .

شئونات

.. انكلتره‌ك (وسترن مورننغ نيوز) غزتەسنك روايتنه نظراً انكلتره اركان حربلرندن بر ذات زمان حربده دشمن اردوسنى غايت كثيف سيس ايچنده براقمق اوزره بر اصول اختراع ايتمشدر . صورت اختراع آمونياق ايله حامضاندن مركب اوفاق دانەلردن عبارت اولوب هوايه آتيلنجه اوراده پاتليور واطرافى لوندره‌ك سيسلرندن دها مظلم سيسه غرق ايليورمش . اركان حربك قولنه نظراً مخترع دانەلر حرب زمانىنده قوللانيلەجق اولورسه دانەلر قورشون كبى دشمن اوزرينه آتيلوب اردولرى هيچ بر شى يامقدن محروم حاله دوشورمك قابل ايتمش .

.. بوسنه اسوجده قوردلر بيوك خساراتى موجب اولمشدر . مثلا اسوجك بالكز بر ولايتنده قوردلر ٣٤٨٤ قويون و ١٧٠٠٠ حيوانات سائرهٔ اهليه تلف ايتمش ايمش .

.. بر ايستاتستيقه نظراً لوندره‌ده موجود سكزصو قومپانيەسى شهرمذكوره برسنه‌ده ٢١٠ مليون ٥٩١ بيك ٥٦٩ مكعب صو توزيع ايتمشدركه مقدارك زيادەلكى انسانى حقيقة حيرنه دوشورر ، آدم باشنه استهلاك اولنان صو لوندره اهاليسنك پيش مليون ٦٩٦ بيك اولمق حسابيله يوميه ١٤٠ ليتره‌يه بالغ اولير .

.. اوچ سنه اقدم انكلتره‌ده اجرا اولنان شمندوفر مسابقتى امريقاليلرك زياده غبطه‌سنى جلب ايتمش اولمكله بو سنه جماهير متفقه داخلنده ايكى دميربول قومپانيەسى بيوك سرعت مسابقەسنه كيرشمش وساعتده ٩٥ كيلومترو ٨ متروكى دهاش بر سرعتله ٧٠٢ كيلومترو ٢٢٨ مترولق مسافەيى يدى ساعت اون طقوز دقيقه قرق بش ثانيه‌ده آلمشدر . برقطارك شو درجه سرعتله قطع مسافەسى هنوز كورلمامشدر .

نصل كورولسه ركه انكليزلرك مسابقەسى انجق ساعتده ٨٠ كيلومترو سرعت كوسترەبيلمش اولوب هله آمريقا سرعتيله مقايسه ايديلنجه فرانسزلرك اك سريع شمندوفرلرى همان ياريه ايليور ؛ بزم شمندوفرلر ايسه ثلث درجەيه تنزل ايليور ، بعضاً دها اشاغى بيله قاليور .

روسيه قطارلرى ايسه بزدن‌ده اشاغى قاليور ، يعنى ساعتده وسطى اولەرق ٢٦ كيلو مترو يول آليور .

.. نشر اولنان بر ايستاتستيقه نظراً بهر اون بيك نفوسه نظراً اسوچره‌ده ١٠ كيلو مترو ، فرانسه ٩ بچق ، انكلتره‌ده سكز بچق شمندوفر بولنيورمش ، روسيه‌ده موجود شمندوفر دخى بهر اون بيك نفوسه نظراً اوچ كيلو مترو رادەسنده‌در .

.. نيويورقده انتشار ايدن (سون) نام غزتەنك ويرديكى معلوماته نظراً آورو پادن ممالك سائرەيه هجرت ايدن اشخاصك عددى كيتدكجه تزايد ايليەرك ١٨٩١ سنه سنده بر مليونه بالغ اولمشدر . بونك درت يوز بيكدن زياده‌سى جماهير متفقه‌يه هجرت ايتمشلرندن متشكل اولوب قصورى آمريقا ، تك برمزليا ، مكسيقا ، قنادا كبى مملكتلرينه و آوسترالياياه نقل مكان ايتمشدر . مهاجرلر مليت اعتباريله مقايسه‌اولنور ايسه اكثريسى ايتاليانلر ايله روسيه‌دن طرد اولنان موسويلردن تشكل ايديورمش .

.. ذيقيمت طاشلرله سائر معادنه آجيله‌جق غايت اوفاق دليكلر ايچون شمدى‌يه قدر ال ايله چاليشليوردى ، اخيراً آمريقالى بر مهندس بر ماكنه اختراع ايتمشدركه مذكور ماكنه ايله بر مليمترو تخمينده بر ذيقيمت طاش اوستنه بر مليمترونك ربعى تنيشلمكندەكى دليك اون دقيقه ظرفنده آچيليور ، دليكى آچان بورغو دقيقه‌ده ٢٢ بيك دور اجرا ايليورمش .

.. شيقاغو كيجيلوندن موسيو باكرك اختراع وترتيب كردەسى اولان تحت البحر متحرك بر واپور ٤٠ قدم طولنده ٩ قدم عرضنده و ١٤ قدم عمقنده اولەرق اخيراً آمريقا (دەترويا) ترسانەسنده يابلمشدر بو واپور بخارله متحرك اولوب الكتريك منورٌ وتحت البحر متحرك ايتش كه بو موضوع متحرك پلانلرله دريناره اينيور ودرقونده موجود آلات مخصوصه سايەسنده فضله بخارينى بوزوق هواسنى طرد ايديورمش .

.. حزيران افرنجينك يدنجى كونى اعتباراً بلجيقا ليمانلرندن آنورس شهرنه بربيوك كوبك سركيسى كشاد اولنەجقدر كوپكلر يوز نوع اولمق اوزره صره‌له جمع والك اى جنس كوپك تشهير ايدنلره اون بيك فرانق مكافات وبريلەجكدر .

مباحث طبيه و صحيه

(وراثت)

بر جوجق دنيايه كلنجه ابويندن جده هانكيسنەدها زياده بكزەديكى ، بيوك والده خاله ، تيزه و سائر اقربا آراسنده سره مقالات و مباحثات اولمغله برابر بيچاره معصوم ده الدن اله كزديريلور . چونكه جوجق ولادتنه قريب زمانلرده هيكيسيه بكزەمز ، تعبير ديكرله ايستيذاتە بكزه‌ديله بيلور . حالبوكه برقاچ ده صكره جوجق ، كندينه مخصوص برحال اله برابر ، سيماجه پدر ياخود والدەسنه يا شوفر . ايشته بوزماندن اعتباراً كوزلرينك رنكى ، چكه شك وكرزينك شكلى وساير ايله يادفعهٔ پدر ومادرينه ياخود ابويندن بالخاصه برينه « جكر » .

برقاچ آى صكره بو « يافيشديرمه‌لر » سيماده‌كى تأثرات ، يوزده برلشن انطباعات حلم وخشونت ، ملاحت وعبوسيت خصوصات ايله سبتون ميدانه چيقار . دها صكره دينلرك ترتيب وانتظامى ، قحف شكل عمومينى ، طور وحركت ، قوة عقليه وقلبيه ، اخلاق وطبيعت ، سهى وغبى قابليت ، جسارت وجبانت و سائره يولنه دها زياده تقويه‌يه ياردم ايدر . ايشته بر عائلەنك كافهٔ افرادنده ، بيوك پدر

حفیده قدر جمله‌سنده عین حمق وغباوت یاخود عین ذکا و ظرافت کوریلور (شکلده کورلدیکی کبی).

بویله‌جه مشابهت مادیه‌ومعنویه‌یه‌ك احتمال دن احفاده، نسلدن نسله انتقال (وراثت) نامی ویریلور: وراثت، علی‌الاکثر (نسبیه اصلیه [۱]) اولوب بو حالده جوجق پدر یاخود مادرك طوغریدن طوغری یه‌نخصه نفوذ وتأثیرنده‌در. بعضاً (عنصیه. فرع [۲]) اولورکه بوبده مشابهت بالذات ایکی ایله دکل بلکه عصابهٔ یعنی عموجه، خاله وتیزه و سائر اقربا ایله در. (وراثت رجعیه L'hérédité en retour) یانی وراثتك بر درجه صیچرامه‌سنه دیورکه بو حالده جوجق بیوك والده‌سنه یاخود بیوك پدرینه بکزر، بعضاً بو مشابهت دها زیاده ترفع ایلدیکندن بو نوع وراثته (آتاویه جکمه L'atavisme) ده دیورلر.

بعض دفعه ایسه جوجق نه والده‌سنه بکزر، نه ده پدرینه؛ بلکه والده‌سنك یك چوق زمان اول مناسبتده بولندیغی ذاته عرض مشابهت ایدر. یعنی برطول قادین اکرایکنجی دفعه اولیره بوایکنجی تأهلندن میدانه کلن چوجقلرك شکل وسیماسی برنجی زوجینه مشابه اوله بیلیر. ایشته بو نوع وراثته (وراثت بالتأثیر L'hérédité d'influence) دیورلر. (وراثت بالتأثیر) ه واسطه عضویت پادرانه‌در؛ چونکه فراش عروسی ایلك اشغال ایدن ذات قادینك موجودیت مادیه ومعنویه‌سنی برصورت مؤثره‌ده اشاعه ایلمشدیر. (قلود برنار)، (نارنی‌یه) و سائرلری طرفندن قبول اولنان بو «نظریهٔ اشاعیه» نباتات وحتی بعض حیواناته قابل تطبیقدر.

لکن (حیوانات منویه) سنك تأثیراتی (بیضه) دن اوته‌یه تجاوز ایامین نوع بشر ایچون نظریهٔ مسروده دها محقق دکلدر. وراثتك بالتأثیر وقوعی انجق حبل وحملك وجودینه متوقفدر. مختلف پدردن و فقط بر والده‌دن اولوب بر زلرینه چوق بکزمین چوجقلر (لام قرداشلر) نادر دکلدر. هیچ اقربا بیله اولیان ذواندده، انسیت ومعاشرت تأثیرله مشابهت بولق کبی رشی دکلدر. ایشته (هالر) ك (میقناطیسیت حیوانیه Le Magnétisme hestial) دیدیکی بو حالدر. حکیم موسی الیه بوبابده مثال اولهرق اتلر آراسنده یشایان قصابلری کنج زوجه‌لری یاننده اسرار حیات ایدن اختیارلری ذکر ایدییور.

بر قادینك ایلك زوجی ایله حیات مشترکه‌سی نهایت‌الامر وجه وسیماسنده قوجه‌سنك بعض اوصاف اخلاقیه ومادیه‌سنی حاصل وتولید ایدر. برخیلی سنه‌لر معاشرتدن صکره زوجینك کوزه چارپه‌جق درجه‌ده وجه‌وسیماجه مشابهتلرینی (تقلید) ایله (سرایت عصبیه) نك تأثیراتنه عطف ایلمکده‌درلر. وجه کافهٔ ظهورات معنویه‌مزه، جمله احتساسات باطنه‌مزه کشاده بر مزرعه وبرساحه کیدر. برحیات مشترکه‌ده انفعالات وتأثرات ده مشترك اولدیغندن احوال مذکوره نهایت الامر چهره وسیماده متشابهاً خطوط ثابته حالنده قرار کیر اولور. ایشته بویله‌جه تقرر ایدن خصوصیات بالاخره انتقال ایده بیلور. برنجی زوجك بطاقتله برلشن خیالی ایله صارصلمش وکافهٔ عضویتك زیده‌سی بولنمش اولان ثمره‌ده بحث ایده کلدیکمز وراثت اویویه قالمشدر.

وراثت ومشابهت الك زیاده والده جهتنده‌در: (بز، بالرمزدن زیاده آنا لرمزك چوجقی بز؛ باخصوص بالذات والده مزاجمزدن برمش ایسه.)

مبیضی، مشبوع اولدیغی تأثرات بعیده‌یی حفظه مخصوص بر قابلیت عرف لوجه‌سنه تشبیه ایدن دوقتور (بونی) وراثت بالتأثیری دیکر برصورتله ایضاح ایدییور. شویله‌که: زمان حمله‌ده دم مادر ایله بسلنن جنین وجودنده جولان ودوران ایدن مختلط قانی یعنی پدرینك‌ده بر قسم دمنی بالمجبوریه والده‌سنه سوق واعاده ایدر. ایشته بویله‌جه پدر (چوجق واسطه‌سیله) والده اوزرینه تأثیر ایدر. بو حالده والده اولان قادین کندیسنی الفاح ایدن ارککك بر جزئی حفظ ایلر. برایکنجی زوجدن اولان اثار مستقبلیه‌یه نقل اولنه‌جق ایشته بوجزءدر.

برصنعت محصولی وبر قالبدن چیقان اشیا یکدیکرینه مشابه اولدیغی کبی اطفالده عضویت نقطهٔ نظریدن، ابوینك قویاسی عیندیر. مولود والدینك اوصاف وصفاتی جامعدر. واقعا، نمونهٔ شخصیه، یعنی تبدلات واوصاف ذاتیه موجود ایسه‌ده، اطفالك چهره وسیمالرنده، لون وشکلارنده، قد وقامتلرنده ینه معمارلرینك رسم وشکلنی اکثریا برچوق احوال واوصاف بولنور. وجودك سطح خارجیسنی میداه کتیرن، ترسیم ایدن اعضاء داخلیه اولدیغندن بونلرك وراثتی وبناءً علیه مشابهتی ایله پدر ومادر اشکال خارجیه‌لری، چهره وسیمالرینی والحاصل کندی رسم وتصویرلری نقل ایدرلر.

بوکیفیت انتقالده ابوینه‌دن الك زیاده مؤثر اولان والده‌در. فضله اولهرق طقوز آی قارننده انفاق واعاشه ایتدیکی ایچون جوجق پدردن زیاده والده‌سنك وارثیدر مادام‌که اعضاء بدنیه، تشکلاتجه، ابویندن اولاده بالوراثه منتقلدر. آنلرك افعال ووظائفی ده صورت متشابهه‌ده وقوعه کلهجکدر. یکدیکرینه مشابه، هرایکیسی یکدیکرینك عینی اولان ایکی ماکنه بردرلو ایشلهدیکی کبی تشکلات داخلیه وخارجیه‌لری براولان اعضاده صورت متشابهه‌ده اجرای افعال ایدر. اعضانك بویولده مشابهتلرندن، [بدنك برهیئت وحالت مجموعه‌سی اولان] (بنیه)نك و[اعضانك برموازنه‌سیله تعریف ایدیلن] (مزاج)نك نوارثی میدانه کلور. قوی وضعیف بنیه‌ده، دموی وعصبی ولنفوی وصفروی مزاجده عائله‌لر کورلمز دکلدر. تشکلات اعضا، اطوار وملامح وجوهه، ضعف وسمن، بنیه ومزاج وسائره کبی «هویت مادیه» بالوراثه انتقال ایلدیکی کبی معنویه» ده موروثدر؛ زیرا وراثت معنویه وراثت مادیه نتیجه‌سیدر، چونکه قوی حاصل ایدن مادهدر.

---

[۱] نسبیه نسبه و [۲] عصبیه عصبیه‌یه منسوب دیمك اولوب اصطلاحات فقهیه‌دندر.

روسیه‌ده اوستیافلرك صورت طبعی

ابوینلدن اولاده یالکز اعضانك تشکلات وافعالی إنتقال ایتمیوب بلکه ابوین واولاددہ اعضاعین خیرایله یوغرلمش اولدیغندن مؤثراته قارشو عین مقاومتده وعین نزاکتده بولنور . حالده « استعداد » ده إنتقال ایدییور .

ایشته بویله‌جه احوال طبیعیه‌نك انتقالنه (وراثت طبیعیه) دینلورکه (بکرل) ایله ترکلکده شو وجهله خلاصه ایدرز :

(١) تشکلات خارجیه‌نك وملامح وجهیه‌نك انتقالی .

(٢) قد وقامتك ، قوهٔ ماديه ومدت حیاتیه‌نك انتقالی .

(٣) مشابهت معنویه‌نك انتقالی که علی الاکثر تربیه ایله قابل تبدیل اولدیغندن اثباتی کوچدر .

(٤) طبایع عرقیه ومليه‌نك انتقالی .

(٥) بنیه ومزاج واستعدادك انتقالی .

ابوین اولادینه عضویت طبیعیه‌سنی ، وظائف منتظمه‌سنی ، اخلاق وتمایلاتی نقل ایده بیلدیکی کبی اعضاء ناقصه وافعال غیر تامه‌سیله استعداد مرضیه‌سنی وحتی بسبتون میدانده اولان امراضی‌ده ویره بیلور .

بو حالده خصوصات طبیعیه ومادیه ومعنویه‌نك انتقالندن عبارت اولان (وراثت طبیعیه) یاننده احوال غیر طبیعیه و ناقصه ومرضیه‌نك توارثی (وراثت مرضیه) واردر . کوزلرمزاوکندن کچن بیکلرجه احوال وخصوصات بو بولده‌کی میراثه دلالت وشهادت ایلمکده‌در .

شو تشکلات وامراضك بالوراثه انتقالی یوقاریده بحث ایده‌کلدیکمز کبی صور مختلفه‌ده

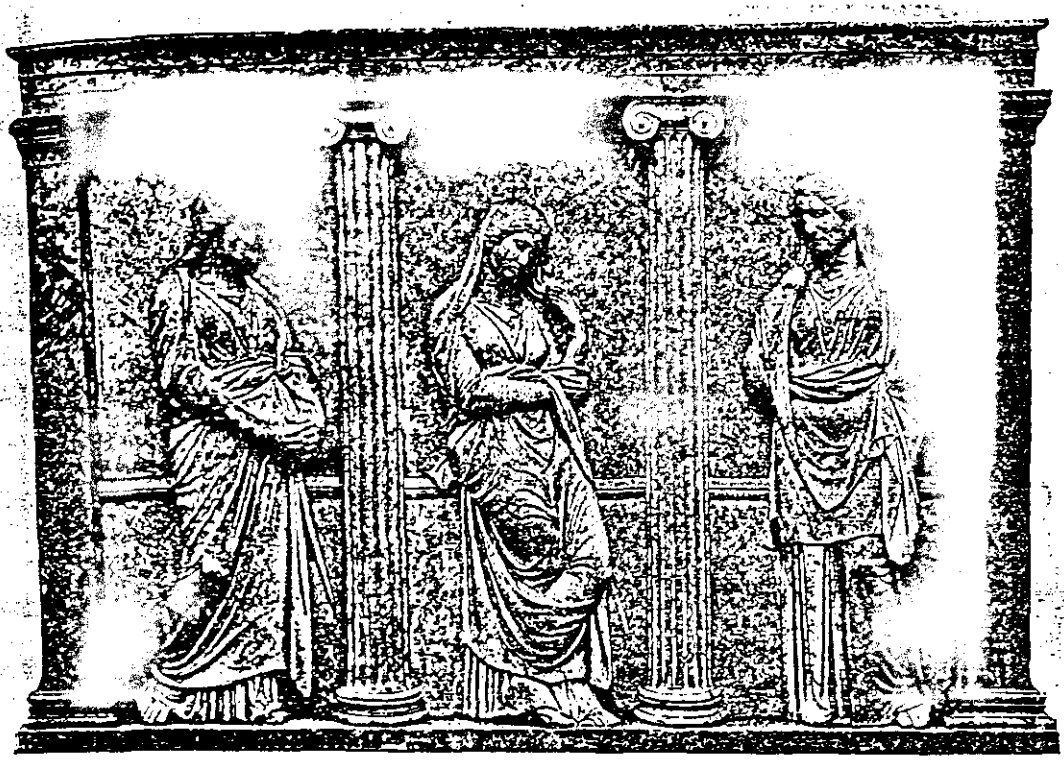

Fragment d'un sarcophage Musee de Constantinople

موزه‌دکی آثار عتیقه‌دن

واقع اوله‌بیلور . یعنی یا « نسبیه » یاخود « عصبیه » و « ترجیعیه » اولور . ورائت مرضیه « بسیطه » یاخود « مضاعفه » اوله‌بیلور . ورائت بسیطه ، زوجیندن یالکز برینك قابل انتقال برمرضی حامل بولنمسندن عبارت اولدیغی کبی مضاعفه‌ده هرایکیسنك مرض مذکوره ابتلاسی ایله واقع اولمقده‌در . (وراثت مرضیه) ده یا بالذات امراض ، یا سوء تشکلات یاخود امراضه اولان استعداد انتقال ایدر . برمرضك ارثاً درجهٔ انتقالی تعیین ایچون اولا مرض مذکورك ساری اولوب اولمدیغی آراشدیرملیدر . بوحالده بویولده‌کی وراثت سرایت‌بخشی ایله قاریشور . مثلافرنکی خسته‌لغی ابوینندن اولاده انتقال ایله برابر سرایت‌ده ایده‌بیلور .

استعداد مرضیه کلنجه : مادامکه تشکلات عضویه ، افعال طبیعیه وحتی استعداد شخصی بالوراثه ابوینندن اولاده انتقال ایدییور ، افعال غیر طبیعیه‌نك ، اختلالات عضویه‌نك ، عین امراضه اولان استعدادك وراثی نه‌یه قبول اولنسون ؟ بالاستعداد موروث اولان امراض : روماتیزما ورم ، نزله ، صرعه ، بلاهت وسائره‌در . حال حاضره قدرابوینك مسلول Tuberculeux دکل ، مستعدسل » Tuberculisables اولاد میدانه کتیردیکی قبول اولنیور ایدیسه‌ده (مارتن) و (لاندوزی) نامنده‌کی اطبا بو (وراثت ارضیه ـ نك (l'hérédité du terrain) یانی یاشنده بر (وراثت بزریه Hérédité de la graine) موجود اولوب اولمدیغی اثبات ایچون تجارب آتیه‌ده بولنمشلردر : اوزرلرنده هیچ برورم علامت و آثاری کورلمیوب یالکز مسلول ابوینندن حاصل اولمش اولان جنین پارچه‌لرینی ، ورم بر والده‌دن کلن صوك قطعه‌لرینی و کذا مسلول بر آدمك نطفه‌سنی هندطموزلر ینه تلقیح ایده‌رك آنلرلده متورم اولدقلرینی کورد-

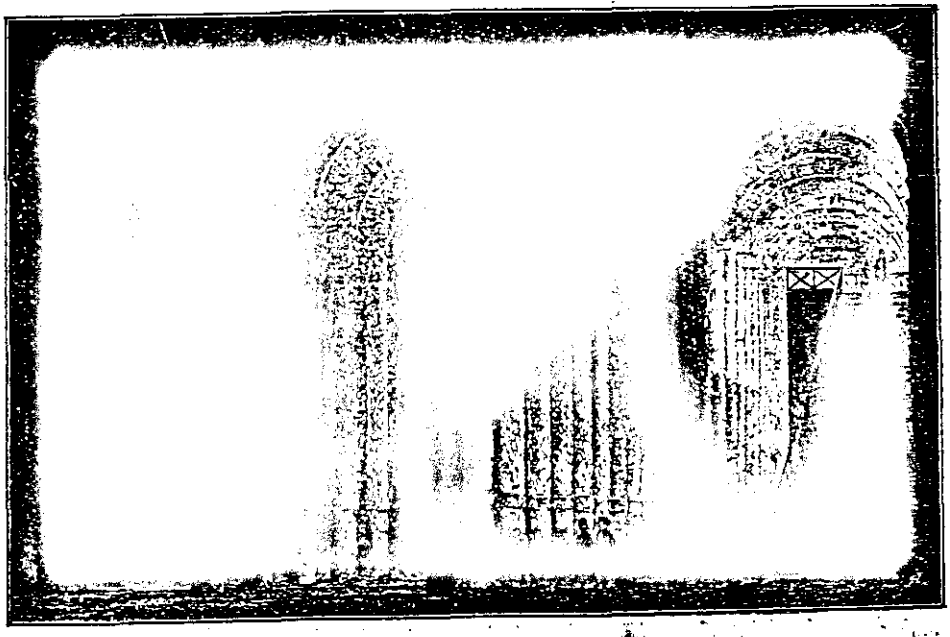

بیك بر دیرکك اسکی حالی

کلرندن اطبای مومی‌الیهم ورمك طوغرى‌یدن طوغرى‌یه بالوراثه انتقالی اثبات ایلمشلردر . حتی بو بابده : « تلقیحاته خدمت ایدن جمیعلر مادامکه ورمی نقل ایتدیلر بالذات کندیلرى‌ده متورم ، ورم تخمینی حامل ایدیلر . » کلامنی اورته‌یه آتیورلر .

بالاستعداد اولاده موروث اولان امراضی اویاندیرمق ایچون بعض اسباب موجبه لازم اولدیغی کبی شرائط صحیه‌نك دوامی‌ده چوق کره او استعدادی تنقیص و حتی ازاله ایلدیکی و ابوین سنا نه درجه مترقی ایسه‌لر اولادلرینه ویره‌جکلری بو استعداد امراضك‌ده اونسبته مؤثر اولدیغی مثبتدر .

سوء تشکلاتك ارثاً انتقالی اولدقجه کثیردر . طاوشان دوداقلیغی (شقهٔ ارنب) ، فضله بارماقلیلق ، آیاق چارپیقلغی ، غوشه ، اوکورغه کبیکی انحرافاتی و سائره کبی سوء تشکلات وخوارق انسانیه وحتی کسبی سقطلق بیله چوق دفعه نسلدن نسله انتقال ایدییور . لکن کبی سقطلغك ابویندن اولاده انتقالی نادردر . فی‌الحقیقه بعض وقوعات ارثاً انتقال ایدن سقطلغك دکل بلکه عارضی اولان سوء تشکلاتك انتقالی کوسترمکده ایسه‌ده بویولده‌کی وراثت مرضیهٔ کسبیه او درجه کثیر دکلدر . وراثتك هر نوع خسار و مضاربنه قارشو مدافعه وباخصوص بویولده وراثت مرضیهٔ کسبیه‌یه مقابله ایدن قوای طبیعیه و احوال جاریه . سوء تشکلاته وخوارق انسانیه‌یه مبتلا اولانلرك علی الاکثر عقیم قالمه‌لری وکرك بنیه‌جه کرکسه اوصاف وسائر احواله تغیرات وتحولاته اوغرامش اشخاصك (آتایه چکمه l'atavisme) خاصه سبیله حال اصلیه رجوعه زیاده متمایل بولنمالریدر . بر انجوبهٔ حقیقیه قابلیت القاح وتولیده مالك اولسه کندی کبی برطاقم خوارق انسانیه‌نك وجود ودوامنه سببیت ویرر . لکن بوکبیلری عقیم قالدقلرندن ذریتدن محروم اولمغله انجوبه‌لك یه رجوعجه حیواناتده کوریلن میل وانهمالك نوع بشره‌ده تطبیق اولنه بیلور . ضعیف ابوینك ، سوء تشکلاته مبتلا زوجینك قوتی وسالم اولادمالك اولمه‌لرینی انجق بوصورتله تفسیر و ایضاح ایده بیلورز . بر جوجغك باباسندن زیاده بیوك باباسنه ، جدینه ، آتاسنه بکزه‌مسی ایشته بو حال اصلی یه رجوعی کوسترر . بو سببدن بودرلو وراثته [وراثت رجعیه] دینمشدرکه بعضاً بك کیروبه کیده بیلور .

بالوراثهٔ امراضك ، سوء تشکلاتك واستعدادك صورت انتقالندن بوقاریدن بری بحث ایلدك بویولده‌کی معلوماتمزی صرف نظری بر طاقده و قوه‌ده براقوب تطبیقات صحیه‌ده بولنمامق موافق دکلدر . انتقالات ارثیه حضورنده قوللرمزی قاووشدیروب دیکلمك ، اللرمزی اووشدیروب حیرتده قالمق بشریتمزه یاقیشماز . بناءً علیه وراثتك بو یولده‌کی خسارینه مقابله وبوبابده بیان اولنان وسائطی ارائه دخی لازمدر . بو خصوصده ذکر وانیان اولنان وسائط صحیه ایکی نوع اولوب بری اصلاح شخص وبنیه‌یه وبناءً علیه اکمال صحت عرقه دیکری ایسه استعدادات مرضیه‌یی ازاله یه خدمت ایدر .

اصلاح شخص وعرق ایچون ایشه ازدواجدن باشلامق لازمدر . شوراسی محققدرکه برجوق عائل وامراضك اصل وسببی وقتسز برابوت وامومتدر . بوندن بشقه زوجینك یکدیکرینه نسبةً سنی موافق اولمایدر . (دومازاده) دییورکه : (حرمنك پدری اوله‌جق درجه‌ده مسن اولان ذات اولادلرینك باباسی اولمقدن چوق اوزاق بولنور .)

تأهله وقتسزلق ، ارکن ازدواج هم ایکی جنس ایچون مساوی بر مخاطره‌در . (هوفلاند) بك چوق زمان اول: «اولادینی ارکن اولمدین ابوین شیخوختی آلتره تلقیح ایدر . » دییوز ایدی . خصوصیله بوکبی انحادلردن ظهور ایدن چوجقلر

عرف وعائله‌لرینك دیون مرض مرکب ایله تأدیه‌یه مروقت حاضر وقتسز بر ازدواجده اوچ در موجوددر : اولا بویله برتأهل زوجینه ایراث خسار و مضار اطفالك قوهٔ حیاتیه‌سنی ، ثالثاً وتولیدی تنقیص ایدر . زو تامه‌ده اولاد یتشدیرمه‌لری و ومقارنتدن کندیلری‌ده استف مطلوب ایسه بونلرك همه‌ط بولمش اولمه‌لری اقتضا ایدر .

ازدواجده تعیین سن نه ایسه (انتخاب) ده اوقد حیواناتده اصلاح عرق (س (چاپیشدیرمه) اوزرینه مستند موروثه و وخیمه‌یه مبتلا اولمی ازدواجنه مساعده اولنمایدی بنیه‌سی غایت ضعیف اولوب م صحتی ازدواجه مانع اولمه‌جق ق آنی صحت تامه‌ده وقوی برینه قزایله اولندیرملیدر ، زیرا بر ضعفی دیکرینك وفرت قوتی ا اولنه‌رق بووجهله موازنت ح

ایکی مشابه مزاجك اجتما مختلف و متقابل امزجه‌نك ا صحیح حاصل ایدر . (الضدان قولنمك بالکز بوبابده اهمیتی اولم اصلاح عرق نسل ایچون ا ومتضاد مزاجی برلشدیرمك ایشته ازدواجده بزجه (کفوط وراثت ایله بك اشکار انتق هرکسی تحت تهدیدینه آلمش او عصبی » ، « حالت عصبیهٔ مرضیه ، انجق کفوطیی به رعایت ایله اول واحده) اربابنك و اخلاق محیه کثرتی ، امراض ذهنیه‌نك امرا زیاده وفرتی تشائل اولانلرده ، اوبرندن زیاده ذکری بولنان دماغیته یه اهمیت ویرلمکتدن بالکز شخصلرینه انحصار ایدر .

بنی بشرك جیفتلشمه‌سنده هیچ اولمازسه حیوانانه تعلیق ایلدیکمز تقیدات واهتمامایده بولنه‌لم .

وراثت مرضیه خصوصنده دیکر بر واسطهٔ مؤثره‌ده بین الاقربا ازدواجدر . اقربا ایله تزوج ایدن ذواتك اتسالنده عجابیات . طاوشان دوداقلق و آیاق چارپیقلغی صاغرلق ودیلسزلك ، آرتیقلق وحتی حیات ایله غیرقابل توفیق سوء تشکلات مشهود اولدیغی کتب طبیه‌ده مسطوردر . بین الاقربا تأهلك صرعه ، حمق و بلاهت صراجه ، ورم ، استسقاء رأس کبی امراضه وبعض اختلالات رؤیته تأثیری مظنوندر . بویولده ازدواجلر اشخاصك بوزولوب ملزلمه‌سنی ، نفوسك ناقصی ، عائله‌نك خرابیتی ، عرفك فنالاشوب استحاله‌سنی موجب اولور . ایشته خصوصات مذکوره‌نی تاریخ کوستروب طوریبور : (قان قاندن نفرت ایدر .) بین الاقربا برتأهلدن حاصل اولان چوجقلرده وراثت امراضك وامراضه اولان استعدادك انتقالی . هرایکی جهتده کی فساد عضویلر انضمام ایده‌جکندن ، دها شدید بدر . برانکلیز ضرب مثلی : (محصول حاصلك جزئیدر) دیبور .

امراض بدنیه‌دن ، سوء وراثتدن تماماً عاری ایکی قرداش چوجقلری آره‌سنده برتأهلدن معلول وسقیم چوجق میدانه کلیه‌جکی قبول اولنور . لکن بویله‌جه زوجینك صحت تامه‌ده بولنمازی بك نظریدر چونکه هرشخصك کندینه مخصوص بر « ضعیف طرفی » ، « آز مقاوم جهتی » واردرکه بین الاقربا برتأهلده بوضعیف طرفلر بالانضمام سبب قوت وتزاید ایدر . بناء علیه ازدواجده دائما انتخاب کیفیتنی نظر دقته آلمق وتعیین سن ایله بین الاقربا ازدواجه وطوغریدن طوغریه منتقل امراضه مبتلا اولانلرك تأهلنه ممانعت ایلمك اصلاح عرق و « وراثت امراض » نقطهٔ نظرندن مهمدر .

« وراثت » ده ایکنجی تدبیر استعدادات مرضیهٔ موروثیه مقابله ایده‌رك امراضك ظهورینه مانع اولمقدر .

برچوجقده استعداد مرضی یاخود ابوینده برمرض ارثی کشف اولندیغی زمان درحال بعض تدابیره مراجعت لازمدر ، تاکه استعداد مرضی فرصت بولوب علتی میدانه آتمسون .

تدابیر مذکوره وراثتدن شبهه ایدیلن امراضه کوره دکیشور .

مثلا ورمه مبتلا برعائله‌ده کنج والده کرك کندینك کرکسه چوجغنك منفعتی ایچون ارضاعدن فراغت ایله صحیح وسالم بنیه‌ده رسوت سنه تدارك ایلملیدر . آلدن بشقه خلقهٔ ضعیف ، وراثهٔ ورمه مستعد اولان بویله برچوجق کونشك اشعهٔ حیاتبخشاسندن ، هواء صافك تأثیرات نافعه‌سندن محروم ایدلمه‌رك بالترجیح کویده ، اووه‌ده بیودلملیدر . تربیهٔ بدنیه‌یه زیاده اهمیت ویرمکله برابر بالاخره برصنعت اختیار ایده‌جکی زمان بونك توز وغازلرك تنفسنه مساعد و متعاقباً صووقدن صیجاغه وصیجاقدن صووغه انتقاله بادی اولمامسنه دقت ایتملیدر .

صراجه‌یه مستعد برچوجق هواء صاف ایچنده وبالترجیح دکز کنارنده بولنوب ات ، یورطه ، بالق ، سوت وسائره کبی اطعمهٔ مقویه‌یه دوام ایتملیدر .

بالوارثه ثقرسه مستعد اولان ایسه بالعکس تغذیه‌ده امساك ایدوب حیوانیدن زیاده نباتی برمعیشته دوام ایتملی و آجیقلق یرده ، هوادار محلده حرکت وادمانده بولنملیدر . میاصیل (قوباه) ، مستعد اولانلرك‌ده بویولده حرکتلری اقتضا ایتدیکی کبی فضله اولهرق آو اتلری ایله میدیه ودکز بالقلرندن وقهوه وچای واسپرتودن اجتناب ایتملیدرلر .

سرطانه استعداد مدت حیاتده هردرلو انتظام معیشتی وهرنوع سوء استعمالات وافراطاتدن احترازی استلزام ایدر .

امراض عصبیه‌یه مستعد اولان چوجق کمال حلم و شفقت ایله یتیشدرلمه‌سی ، اخلاق وطبیعتی زیاده تنبیه وارهاق کندیتسنده خوف ودهشت حسی اثارتمه‌سی توليددن . زیاده برمطالعه‌یه سوقدن احتراز ایدملیدر .

ایشته کوریلیورکه بدنی بر ابوینده موجود امراضك چوجقده وظهورینه قارشو حرکت ایلمك وامراض مذکوره‌نك چوجقده عدم حصولنه اولدیغی قدر جالشمقدر . هرآن اقتضا متوالیه وتدابیر صحیه سایه‌سنده ، امراض فطرةً مستعد وبالوارثه محکوم اولان امراضك مرض پنجه‌سندن تخلیص کریبان ایدیکمز مسرت تامه ایله کورمکده‌یز .

دوفتور بسیم عمر

اسلحهٔ نادره

۵۳ نجی نسخه‌مزده اسلحهٔ عثمانیه نمونه‌سی اولهرق تفنکخانه‌ده موجود سلاحلردن برطاقمی نظر اوکنه وضع ایتمشیدك . بوکون دخی مذکور تفنکخانه‌ده موجود اولوب نظر وشکلیله بك زیاده شایان دقت بولنان اسلحهٔ حربیه‌نك بردیکر طاقمی تصویره آلدق .

اوستیاقلر

روسیه‌نك سیبریا النکای جسیم بولنان اقوام شمالیه‌دن برطاقمه اوستیاقلر نامی ویریلورکه بوقوم نیم وحشت حیات یاشار . الك زیاده حال وحشتلری زمانلرنده کوریلور . اوستیاقلر طوغرسنده چیك بالغه الدیزیاده حریصدرلر . براوستیاقك قارن دویورمسی الته آلتمش چیك بالغی بولیله آغزینه صوقوب ندیمه‌سی قالان محللرینی بجاقله کسمه‌سندن وبویله لقمه‌یی آغزنده براقمه‌سندن عبارتدر . کوردیککز رسملر اوستیاقلردن

احتیارك صورت طعامی ارائه ایلر . فصل اشتها آچیورمی !

آثار عتیقه

ثروت فنون ٤٩ نجی نسخه‌سنده عثمانلی موزه‌خانه سنك ترقیاتنه عائد بربیوك مقاله درج ایتدیکی کبی کچن نسخه‌ده دخی موزه خانه‌مك یکی قسمیله اخیراً کشف اولنوب موزه‌یه نقل اولنان لحدلردن بریسنك رسمنی مشتاقان آثار فنیه‌یه کوسترمشیدی . کذلك کچن نسخه‌ده یکی موزه‌ده موجود لحدلر - دن بریسی دها دردست طبعدر دیمشیدك . اشته اورادهکی وعدمز اوزره (ثروت فنون) مزه میلادیدن درت عصر اقدم بابلمش (بلوروز) لحدلرینك برپارچه‌سی دها کچردك .

بیك بردیرك

استانبولزك شایان تماشا بك چوق یرلری واردرکه عمرینی استانبولده کچیر - مشلرك اکثریسنه معلوم دکلدر ، سلطان احمد جوارنده‌کی بیك بردیرك ده‌اشته بوقبیلدندر ، معلوم اولدیغی اوزره بیك بردیرك قدیم بر (هیپودروم) اولوب الیوم ابیکلکجیلره ملجا واجرای صنعت محلی اولمشدر .

عزته‌ده کوردیککز رسم بیك بر دیرکك برقاچ یوزسنه اقدمکی حال انتظامی ارائه ایلر .

تابلو

٥٣ نجی نسخه‌ده مندرج جوبان قیزی تابلوسی وسیله سیله پارس رسم موزه‌سیله سرکیسی حقنده معلومات ویرمکدن دیمش ایدك که بو قبیل رسملردن عزته‌مزده آره‌صره درج ایلیه‌جکز .

شو سوز موجنجه عزته‌مز بوکون فرانسز مشاهیر رسامانندن بوفون معرفتیله رسم اولنوب اولکی سنه‌کی موزه‌ده مظهر مکافات اولمش اولان (یتیمه) لوحه‌سی بیشکاه تماشایه وضع ایدیبور . تابلو عزته - مزك حکاکی طرفندن پارسده ایکن حك ایدلمشدر .

قونت‌ده تاف

اوسترپا مجارستان حکومتی مهره سیا - سیونندن اولان هیئت وکلا رئیسی قونت‌ده تاف ١٨٣٣ سنه‌سی شباطك ٢٤ نده تولد ایتمش والیوم اوسترپا امپراطوری بولنان فرانسوا ژوزف حضرتلریله برلکده تحصیل کورمش وبر چوق مهم خدمتلردن صکره ١٨٧٩ سنه‌سنده قابینه‌یه داخل اولمشدرکه - اوو قتدنبری اشبو مأموریتی ایفا ایتمکده‌در .

ویانه

ویانه — آوسترپانك مقر حکومتی و آوسترپا امپراطورینك آرامکاهی اولان ویانه اطرافی طاغلق بر وادیده وطونه‌نك اياقلرندن (ویانه) نك دوکولدیکی بر قنال اوستنده کائندر . شهر اساساً ایچ قصبه ، طیش قصبه نامیله ایکیه منقسمدر . ویانه هرکون کسب جسامت ایتمکده‌در ، نفوس موجوده‌سی ٨٩٠ بیك اولوب جوار کویلری ده داخل اولورسه نفوسی ١٢٠٠٠٠٠ عدده بالغ اولور .

ویانه (سلت) مؤسساتندن ورومالیلر زمانندن قالمه‌در .

سکسان طقسان سنه‌یه کلنجه‌یه قدر ویانه چفته قامه دیوارلری ایله محاط ایلدی ، الیوم اشبو دیوارلردن اثر یوقدر . قلعه دیوارلری هدم اولنه‌رق غایت مزین وکنیش خارجی بولوارلر میدانه کتیرلمشدرکه مذکور بولوارلر هیئت حاضره‌لری واطرا - فی احاطه ایدن جسیم بنالریله ویانه‌نی عصر حاضر شهرلرینك اك برنجیلری صره‌سنه قویمشدر .

اوللہ لپرون

فرانسه‌نك مشاهیر فلسفه شناسانندن اوللہ لپرونك رسمنی نظر دقتکزه وضع ایلیورم . اوللہ لپرون اخیراً (فلسفه وزمان حاضر) عنوانیله براثر یازه‌رق کندینی متتبعین حکیمانه طاشدیرمش ارباب دهادن اولمغله ایلروده مشار الیهك اثرندن بحث ایتمك امنیله اشبو نسخه‌ده رسمنی قارئین کرامه کوسترییورز .

فنی اکلنجه

بنار طاغ — ایچی صو دولو بر بیوك شیشه کاسه ایچنه درونی قرمزیه زیاده بویانمش سرکه دولو بر اوفاق شیشه اوطورتکز ، شیشه‌نك آغزی منتارله قپالی اولملی ومنتارك اورته‌سنده کوچوجك بر دلیك بولنملیدر ، صو نقلت اضافیه‌دن ناشی شیشه‌یه دخول ایله سرکه‌یی طرد ایده‌جکندن سرکه دلیکدن ایچه‌جك بر خط کبی چیقمغه باشلار . شو حالده سرکه شیشه‌سنك اوسته قوم وکوچك طاشلر بیغوت کاسه‌نك دیبنده اوفاجق بر طاغ موده‌لی بیاجق اولورسه‌کز شیشه اصلا کورونمیه‌جکندن ناشی ایچندن چیقان قرمزی صو عادتا بنار طاغ موده‌لی هیئتی آلیر ورسمده‌کی منظره میدانه چیقار .

آمریقاده سرخوشلق

کچن نسخه‌مزده آمریقا خلقنده‌کی میلان وحشتك متظره فجیعه‌سنی کوستر - مشدك . ترقیات فنیه وصناعیه ایله برابر هرخصوصده افراطه وارمش اولان آمریقالیلر تزنده هله عمله مباشنده سرخوشلق دخی بك ایلری کیتمش ، دائما اثار فجیعه‌سی کوسترمکده بولنمشدر . اشبو جزوده کوردیککز رسم دخی نیویورق عمله سندن اوچ کشینك سر - خوشلق سایقه‌سیله بزیچاره قادینی جالشمقده اولدقلری صیرده فورونسه آتدقلرینی کوسترر . شایان دقت رسمدر . نیویورقده انتشار ایدن (پولیس) غزته‌سندن نقل ایلیورز ، وقعه بوندن یکرمی کون اول جریان ایتمشدر .

آمریقا عمله‌سنك سرخوشلغی خالص اسپرطو واثر ایله استعمالی ایله اولمقده‌در ، ذاتا شو طرز منهوشانه آمریقا ایله برابر انکلتره عمله‌سی ده‌دخی ترقی ایتمکده‌در .

حقوق خصوصیهٔ دول مباحثی

صنایع انحایی

صنایعه متعلق متعدد مقاوله لر عقد ایدلمشدر .

۱۸۷۸ ده پاریس شهرنده منعقد قونفرانس اوزرینه فرانسه حکومتی ۱۸۸۰ سنه سنده بر قونفرانس جمع ایلدی که « بهرن » : اتحاد مقاوله سنی میدانه کتیردی . شو مقاوله نك تدقیقنه باشلامه دن صنایع عالمك ثروت دیره کی مقامنده بولنان مواد آتیه یه عطف نظر ایتمك اقتضا ایدر : بونلر اختراع براتی ، فابریقه مارقه سی ، اسم تجاری ورسم صناعیدر . اختراع براتی حقنده هر مملکتده «Brevet d'invention» موجود اولان احکام بك مختلفدر . حتی بر قاچ برده هنوز قبول سیله ایدلمامشدر . اسویچره نظاماتی براتلر حقنده بر قانون یاپمق ایچون قونفه دراسیونه حق ویرمیوردی فقط بر قاچ سنه اول شو نظامات تعدیل ایدیلوب اختراع براتلرینه داثر بر قانون نشر اولندی . بلچیقه وصربیه ده هنوز بر شیلر یوقدر .

فرانسه نك ۱۸۴۴ قانونی براتله تجارت نظارتی طرفندن ویرلمش رسمی برعنوان » نظریله باقار . لکن « میشل شوالیه » اختراع براتی مخترع ایچون برعنوان اولهرق مضایق طرفداری دکل ایدی . آلمانیه ده شو براتلره اعتراضلر ایتدیلر . دولت ابد مدت عثمانیه اختراع براتی قبول ایله بر نظامنامهٔ مخصوص وضع ایلمشدر . خلاصه اختراع براتی قبول ایتمك ایسته میان ممالکدن بر چوغی نهایت قبوله مجبور اولدقلری کبی عدم قبوله اصرار ایدنلرك دخی یقینده براتلیر سلکنه داخل اولهجقلری شبهه سزدر .

فرانسه ده اختراعك جدید اولمسی شرطدر . فقط ایجاد ایدیلان شیئك شایان براتِ اولوب اولمدیغی مقایسه ایدلز .

اون دقوز نجی عصرك اوج سنه مقدم شاملمده مقیم اختراع متقاعدلرندن اسماعیل افندی نامنده بر سیمیجی ، آلخورده ناکاه پارسه جیقه کلدی . مهم بر اختراعی اولدیغنی وفقط براتی المه دن اساسلی معلومات ویرمیه جکنی وچونکه بوندن ملیونلر قازانمق ایشدن بیله اولمدیغنی سویلدی . نجاره اختیار شاید آغزندن معلومات لازمه یی آلوبده آندن اول بز آت استحصال ایدرز دیه قورقار وکوندوز بیاض تنکه دن معمول یاصی بر قوتی ایجنده بوینده طاشیدیغی اختراع پلانلرینی کیجه ده قوینده یاتیررد ی .

مکر سه اختراع عمل میخانیکی ایله حرکت ایدر برعربه ومخترع ده ینه شامده مقیم عمر افندی نامنده بر ذاتك ایمش . هرنه ایسه یاردم ایتدك نهایت اسماعیل افندی براتی آلدی . فقط اختراعنی صاتمدی . حاصلی فرانسه اختراعك جدید اولمسندن بشقه بر شی آرامز . انکلتره آمریقه وآلمانیه دولتلری اختراعك بیکی اولوب اولمدیغنی بیلمك ایچون معاینه نك لزومنی درمیان ایدرلر .

براتلر ایچون فرانسه ده سنوی یوز فرانق آلنور . براتِ اون بش سنه ایچون استحصال اولنه بیلور فقط علی الاکثر اون بش سنه ایچون طلب ایدرلر . خرج سنوی ویرمکه کیمسه مجبور دکلدر فقط شوقدرکه ویرلمدیکی حالده حق اختراع ساقط اولور .

اکر اختراعك جدید وشایان براتِ اولمدیغی میدانه چیقارسه براتك حکمی منفسخ ویرانده بر بولسزلق بولندیغی ومخترع خرجی ویرمدیکی وایکی سنه ظرفنده احتراعندن استفاده تشبثده بولنمدیغی تقدیرده مخترعك حقوقی ساقط اولور . هر مملکتده اجنبیلر برلیلر کبی اختراع براتی طلب واستحصال ایده بیلورلر . وعینی بر اختراع ایچون متعدد مملکتدن براتِ آلنه بیلور چونکه براتِ آنجق ویرلدیکی مملکتده بر حمایه دن بشقه بر شی اثبات ایتمز . حمایه اساساً ارضیدر . فرانسه ده « برووه ده میورتاسیون » اسمیله ده براتِ وارد رکه اختراعده مدخلی اولانلره ویریلور شو براتِ دیکر ممالك نظاماتنده ممنوع کوسترلمشدر . حتی فرانسه ده بیله مقبول اولمیوب بونی آنجق ممالك اجنبیه ده براتِ آلمش اولان مخترلر ویا انلرك مفروغ لهلری آلیرلر . ممالك اجنبیه ده براتلندقدن صوکره فرانسه ده براتِ استحصال ایتمك دائما قولای دکلدر . قانون استرکه اختراع جدید اولسون وهر کسه افشا ایدلمامش بولنسون . حتی ۱۷۹۱ فرانسه قانونی « فرانسه دن براتِ آلدقدن صوکره ممالك اجنبیه دن ده استحصال براتِ ایلیانلرك فرانسه ده حقلری ساقط اولهجقدر دیور ایدی . حالبوکه ۱۸۴۴ قانونی بوسوزی قاله بیله آلمز . خلاصه دیمك اولیورکه بر مخترع بر قاچ مملکتین اختراع براتی آلمق عزمنده بولندیغی تقدیرده عجله ایدوب زمان غائب ایتمامليدر . شونی ده علاوه ایده لمکه فرانسه یه ، فرانسه ده کی براتلی محصولاته مشابه محصولات ادخال ایدنلرك ده حقوقی ساقط اولور .

« بهرن » اتحاد مقاوله سنك اختراع براتلری حقنده کی همتی بك آز اولدی . شو قصر همت حقاکه لایق دکل ایدی . برمملکتدن آلتان براتِ ممالك سائره یه هیچ بر کونه حمایه تأمین ایده میور . چونکه نظامات مختلفدر . اتحاد ایشته ایشك بوراسنه بر علاج بولملیدی . حالبوکه برشی یاپه مدی .

فابریقه مارقه سنه [Marque de Fabrique] کلنجه بر تجارك محصولات وامتعه سی اوزرینه تمغا قویمقده عظیم استفاده سی واردر . شو مارقه لر اکثریا معما قبیلندن بر طاقم علامتلر دن عبارتدر . فابریقه مارقه لری اساساً مجبوری دکلدر فقط بعض احواله قانون مارقه استعمالی تحت مجبوریته آله بیلور . حتی دستورك علامت فارقه نظامنامه سنك ایکنجی ماده سنده : « فابریقه معمولاتنه واشیای تجاریه یه مخصوص علامت فارقه اتخاذ واستعمالی تحت مجبوریتده دکلدر فقط حین حاجتده بونلر دن بعضیلری ایچون علامت فارقه

اتخاذی طرف دولتدن صادر اولان امر اوزرینه مجبوری اولور . دینلمشدر . فابریقه مارقه‌سی یرینده « علامت فارقه » تعبیر مرجح وصوابی قبول بیورلدیغندن بزمده آنی قوللانه‌مز طبیعیدر . فرانسه‌ده علامت فارقه لر حقنده ۱۸۵۷ ده مجلس اعیانده بر مذاکره اولدیغی کبی ۱۸۷۲ تاریخنده بر قانون مخصوص ده وضع اولندی . علامت فارقه لر حقنده دستور عثمانی‌نك احکام منیفه سیله فرانسه قانونی محتویاتی آره سنده بیوك فرق یوقدر . علامت فارقه ایکی صورتله حمایه ایدلمشدر شویله‌که : اولا آنی بغیرحق استعمال وتقلید ایدنلر علیهنه صاحب مشروعك ضرر زیان طلبنه حقی واردر . ثانیاً متهم جزالندیریلور . ۱۸۷۲ ده علامت فارقه صاحبلری صوك درجه بر حمایه وامنیته نائل اولمق اوزره غایت متین بر اصول بولمشلردر : برخرج معین مقابلنده علامتلر اوزرینه حکومتك مهر رسمینك باصلمسی طلب ایدیلیر . بحبا بوندن امید ایدلکلری منفعت نه ایدی ؟ . . بوندہ بیوك استفاده اولدیغی میدانده‌در . زیرا برعلامت‌فارقه‌یی تقلید ایتمك کرچه داعیء مجازات ایسه‌ده حکومتك مهریله محاط اولان بر علامتی تقلید ایتمك دولتك مهرینی‌ده برابر تقلیده

آوستریا باش وکیلی فونت ده‌ناف

قالقشیمق دیمك اوله جقدن بونك جزاسی دهاشدر : یعنی کورمك . بناءً علیه ارباب تجاوتك علامتلرینی تقلید ایدنلر علیهنده ممکن مرتبه زیاده جزا ترتیب اولدیغی کورملری البته کندیلرنجه دهازیاده موجب حمایه وامنیتدر .

هر تجارك بر اسم تجاریسی [Nom Commercial] واردر . ۱۸۲٤ فرانسه قانونی محصولاتك حاصل اولدیغی اسمی حمایه ایلر . بونلمك بر تاجر طرفندن غصبی حالنده ترتب ایده‌جك جزا تجارتله مشغول اولمیان بر شخص طرفندن غصبی تقدیرنده تعین‌ایلیه‌جك مجازاتدن شدیددر .

بعض اشیای معموله ایچون اشتهار ایتمش‌ترلرواردرمثلا « سه‌ران » جوقه‌سی مشهوردر اولدیغندن سه‌راندن کلیور دیه‌بشقه بر دیارك محصولنی سورمك ده داعیء مجازاندر .

ارسدن علی فرح

مابعدی وار

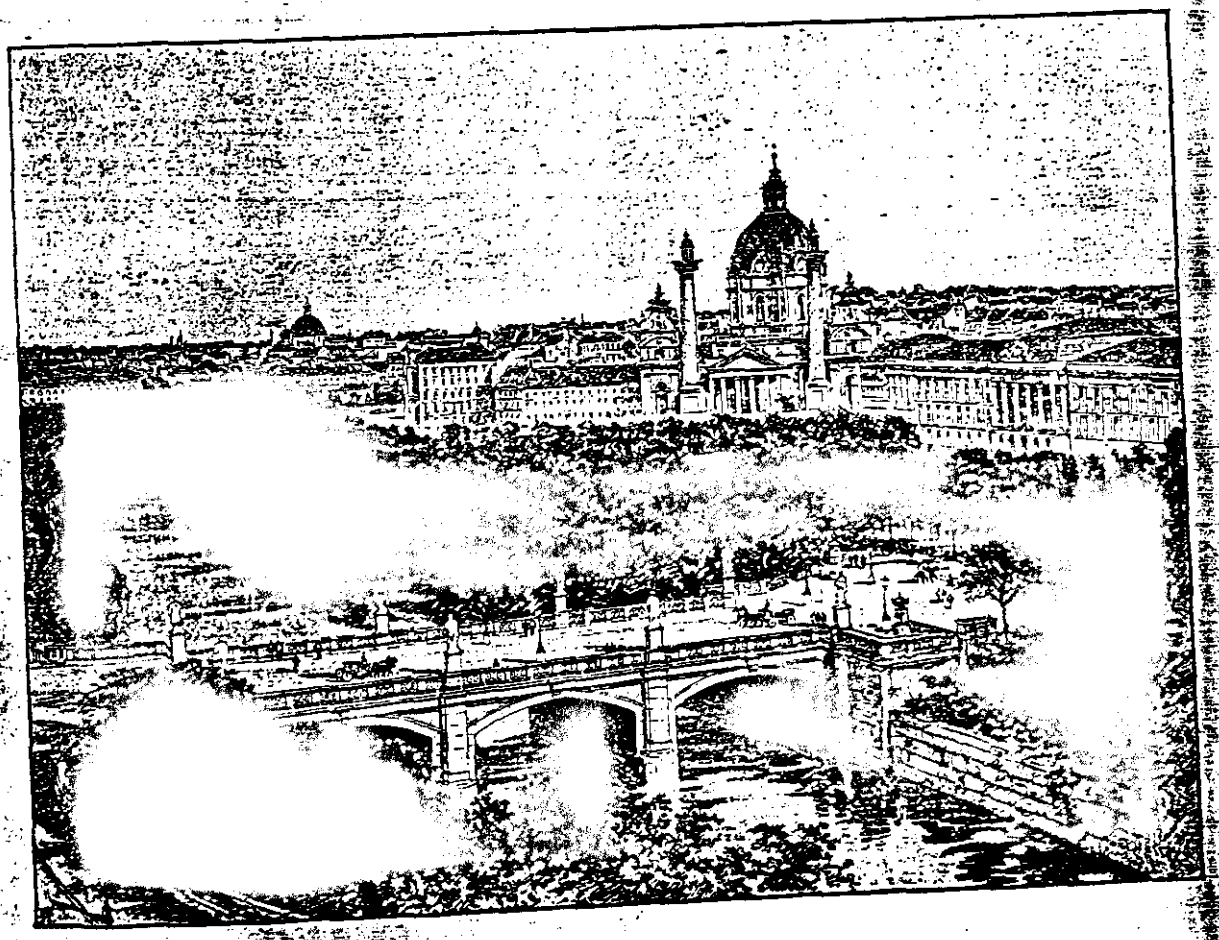

ویانه شهری

جق

مؤلف : آلفونس دوده — مترجمی : سامی پاشازاده سزائی

سفره‌نك تاركوشه‌سنده بودرومك حواسزلغندن ، واذعانسزلك مباحثه‌سندن بوناله‌رق ، يوزيني قوله‌ه دايه‌مش ، بيچاره‌ری صاچلری قديفه‌لی قوللرينك اوزرندن صارقش اولديغی حالده اويقويه دالمقده‌ی اوتوردیغی يرده ، يورغون ، راحتسز بر صورتده طالديغی اويقوسنك اره‌سنده ، اوچ خدمتكارك سسلرينی درينلرندن ايشيتيوردی .

بو آنده جفه كنديسندن بحث اولنيور كبی كليووردی . فقط اوزاقدن اوزاغه ، بر آرالق سيسلر ايچنده لقردی اولیور صانيوردی .

آشجينك سسی :

— قوزم بو كوچك سوكيلی كيمكدر ؟

— هيچ بيلمم. يالكز شونی بيليرمكه بوراده طوره‌مه‌جق ، كنديسنه برمكتب بولمغی والده‌سی بكا اصمارلدی .

عربه‌جی حچقيرينقلاره‌سنده كه‌ليه‌رك :

— طورك . طورك ، بن اعلاسنی بيليرم ، بر داخلی مكتب وار ! سزك ايشيكزه پك كوزل كليور . اسمی . بوق مكتب دكل . . ژی . . ژيمناز مورونوال فقط بونكله برابرينه بر مكتبدر . بن سيرلرده ، مصرليلرمده بولنديغم زمان بچوجكی دائما بن كتووردم . اوراده‌كی كيرلی جورباجی ، بكا هركون بر اعلان ويررردی . بر دامه‌سی حيمده اوله‌جق . . .

جزدانك ايچنی قارشديردی ، صارمارمش بر چوق ورقه‌لری سفره‌نك اوزينه وضع وتشهير ايله هيسندن پس بر دامه سنی نقاليه‌رق طور موقتله :

— اشته . ديه كوسترديی . اعلانی اوقومغه . دها طوغريسی كوجلكله هجالكه باشلادی .

— ژی . . ژيمناز مورونوال . . الكو . . كو . . .

مادمازل قونستان :

— ويرشونی بكا ! ديه‌رك برنفسده :

ژيمناز [*] مو — نوال مونتين پرلنده ۲۵ نومرو ، پارسك الك كوزل محله‌سنده . — صدرسنه مخصوصيه — ييوك باغچه — شاكر والك عدی محدودو — مورونوال ده قونسر اصر لجه فرانسزجه‌نك تلفظه دائر درس ويرر — اجنبی ولشره ليدك تصحيح تلفظاتی — اعضای صوتيه‌نك تصويرنده شايان ايله تقصاده تلفظك اصولی . . .

مادمازل قونستان نفس ايتمك ايچون طورديغی زمان ديكرلرينه :

— فقط بكا پك مناسب كورندی .

شيشمان بيقارلی يووارلاق كوزلرينی آچه‌رق :

— شهه‌سز . ديدی .

اعضای صوتيه . . . يوكسك سسلر اوتونه‌جق قرائت معنيدار . مفصل وتنفسه دائر اساسلر . . .

اعلانك قرائتنده دوام اولنيوردی . فقط جق او يوقلاديغنده اولديغندن ارتق هيچ برشيء ايشتميوردی .

اوت ، استقبالی بو مردار مطبخ سفره‌سنك اطرافنده تهيج ايدركن ، والده‌سی كل دنكنده اطاسلر ايچنده . بيلمم نره‌ده چيفيلجه‌سنه اكلنيركن ، جق ، پاپاسك اومشغنه ، او رحيمانه سسنی رؤياسنده كوريوردی .

— ۲ —

« ژوالمی چوجق ! . . . .

مورونوالك اعلانده ديديوردیكه :

پارسك الك كوزل محله‌سی اولان مونتين بولنده .

انكار اوله‌مزكه ، مونتين ، پارسك الك كوزل بر محله‌سنده ، وشازه‌ليزه‌نك اوتهسنده‌كائن اوله‌رق برطرفی سن نهرينك ربختيلرينه ديكر طرفی ، كنارلری چيچكلرله ايشلنمش قسقيه‌لری بولنان كوشه باشلرينه ناظردر . فقط منظره‌سی طاغيليق ، نسبتسز ، على العجله چيزلمش وحالا اتمام اولنمامش بريولدن عبارت در .

زاويه‌ء ، مدوره‌لری سيرسز آينه‌لرده آچيق رنكلی ايپكدن پرده‌لر ، كوچجك

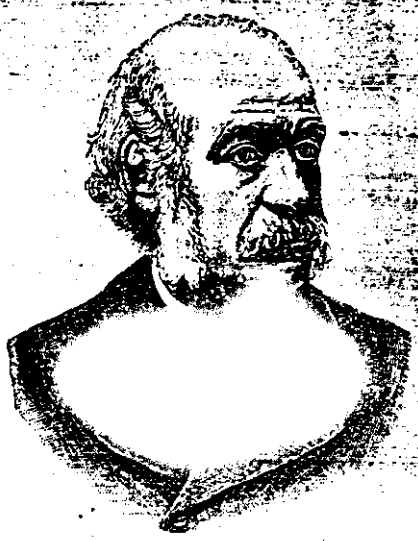

له‌پرون

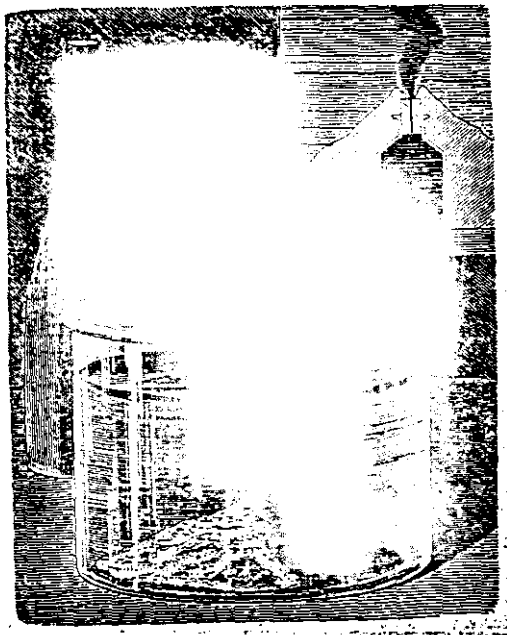

فنی اكلنيه

[*] Gipnaes مكتب اعدادی جيب لغتی .

مذهب هیکللر ، وکویلولره مخصوص شکو - فه‌دانلرله دونادلمش قوناقلرك یاشنده ، بر طاقم عمله اقامتکاهلری وارد - رکه ، اورالرده ، عربه‌جیلرله تعلیمندلرك چکیچ صدالری عکس انداز اولور . شهر خارجنده‌کی شو محله بقیه‌سی ، مابیلك کانلریله ، اقشاملری ، یقینده‌کی بر مکلف میکده‌دن بوکسلان سسلر شنلتیردی .

او اثناده ، — ظن ایدرمکه حالاده موجوددر — (ده‌وو) بولنك اسکی بقیه سندن اولهرق ایکی اوچ مردار کذرکاه واردیکه ، اطرافنی احاطه ایدن شمشعهٔ معموریت ارهسنده غریب بر منظرهٔ تضاد حاصل ایدردی .

اوکوچك بولرك بر دانه‌سی آوونو مونتنیك ۲۵ ، نمروسنه‌چیقاردیکه ، اورایه پاساژ دودوزمزدن دیرلردی .

پاساژك یوکسك پارمقلغنك تا اورته - سنده‌کی یالدیزلی پازیلر ، مکتبك بو محلده اولدیغنی طنطنه‌لی صورنده اعلان ایدییوردی .

فقط پارمقلقدن ایچری کیرر کیرمز ، انسان ، بر طاقم سیاه ، مردار ، محوی قابل اولمز جامورلرك ایچنه ایاق بصاردی . بونلر بر طرفدن بیقیلوب ، بر طرفدن پاپیلان انشاآت جدیده‌نك اورالره دوکدیکی جامورلردن تشکل ایتمشدی . کذرکاهك اورته‌سنده‌کی بزیکنتی‌صو ، پیس بر طاقم خان اوطه‌لری ، اسکی کراسته‌لردن ، انقاضدن یاپلمش اولر ، هب بونلر انسانی ماضی‌یه طوغری قرق سنه کیرویه . پارسك وتا بر کوشه‌سنده‌کی شاپل یاخود فیلبونه طوغری ارجاع ایدردی .

بوجنس کاشانه‌لر قپالی دهلیزلریله ، بالقونلریله طوغریدن طوغری‌یه خارجی مرديونلریله سوقاغه اینر ودائما ایچندن طاوشان قفصلری ، پژمرده وپریشان بر جوجق جمیتی ، سیقاکویلیلری ، اوه آلشمش ساقسغانلرله جیقار .

بو قدر طار بر مسافه ایچنده ، اوقدر انکلیز سایسلرینك ، کستانه رنکنده اوشاقلرك ، اسکیمش بچاوره اولمش سوسلی اوشاق البسه‌لرینك ، قرمزی یاکلرك ، درت کوشه شاپقه‌لرك ، دورانی موجب حیرت اولور . بونلره — هراقشام غروب ایله برابر ، مساعیٔ یومیه‌لری ختام بولمش — کیرالق سدیه جی قادینلر ، کچی عربه‌لری ، حلواجیلری ویاخود نوادردن کوچك صاتانلر ، هر جنسدن مرکب دیلنجیلر ، هیپو دروم جازباز - خانه سنك خرده‌بینی مدیللولریله جوجه - لرینی ، علاوه ایدیکز ، اوزمان پاساژك منظرهٔ غرابت تماسی حقنده بر فکر حاصل ایدرسکز . ارقه طرفده اوکوزل شانزلیزه‌نك تزیناتی ، یشیل اغاجلری ، طنطنهٔ سادکیسی ، کویا بو سفالت شمانت انکیزك عکسنی کوسترمك ایچوندی .

شایان ترسیم اولان اشیای مجتمعه‌نك اورته‌سنده طورن ، ژیمناز مورونوال ، دوغریسی یا ، تام موقعنی بولمشدی .

کوندہ بر قاچ دفعه‌لر ، اوزون بویلی ، غایت نحیف ، دوز صاچلری اوموزلرینك اوزرینه دوکلش بر ملز ، طور مستغلانه ایله کذرکاهدن کچر ، کندیسنی ، تنلری آچیق باقر رنکندن باشلایه‌رق قوزغونی سیاهده قرار بولان بر طاقم غریب‌الاحوال . اوزرلرنده فنا باقلمش شاکردلره مخصوص حاوی دوکلش مکتب البسه‌لری ، رنکلری صولمش ، بوروملرنی شاشیرمش ، چوجقلر تعقیب ایدردیکه ، بونلر ، مستملکاتده‌کی اردولرده عدم اطاعت کوسترن بعض بلوکلردن کاه‌طن اولوزدی .

ژیمناز مورونوال‌مدیرینك تسییر مخصوص صنجه ، ممالك حاره کوچکلری ، ایله طولاشمسی ، هر رنك ولونی جامع اولان بومکتبه کیروب چیقانلر ، رابطه‌سز اشتغال - لات ، خواجه‌لرك اطوار حیرت‌بخشالری ، پاساژ دودوزمزنك شکل عجیب المنظرینی اتمام ایدردی .

اکر چوجق ژیمنازه مادام دوبارانسی کتورسه وکذار ایدلسی لازمکلان یولی کورسیدی ، شبه‌سز تنفر ایدر بر وقت اولادینی بویله بر کاریزه راضی اولمزدی . فقط ژوزو تیلرموفو - زیاده‌کی سزاوار تأسف صورت انتظامینك اودرجه خلافنده ایدیکه محجوب اولان زواللی مخلوق ، برمعاملهٔ استخفاف واستحقاردن قور - جقی ، اونده‌کی آدملرك انتخاب ایت مکتبه قویمق ایچون خدمات مخصو مأمور بولنان مادمازل قونستانك وغیرتنه تودیع ایتمشدی .

حزن انکیز ، قارلی ، صغوق اولان اوصباح ایدنك عربه‌سی ، مو ژیمناز مورونوالك یالدیزلی اعلانك سنده طوردی .

پاساژ بر تهلی صحرا حالنده ا تللرك اوزرنده غاز غجردیبور ، ا مائل انهدام تخته‌لری ، جام پرنده ق تلمش کاغد پارچه‌لری ، هپ بوچورو طاغلمش ، چوکمش طیراقلی ، نظ پرطغیاندن یکی قورتلمش ویاخود پ اوزره بولنمش برقنال منظره‌سنی اراءٔ ایدی .

بوخادمهٔ بی‌روا بر البسه چو دیکرنده شمسیه اولدیغی حالده کمال - ایلرولیوردی .

اون ایکنجی اوك اوکنده طور پاساژك نالیور اوجنده ، کذر پاربوف سوقاغندنده برجزؤ قزامق ژولدیکی ایکی بیوك دیوارك ارە - لدی ، بعض سیاه وایچه دالار ، تلمش پریشیل قپونك اوکنده نقر استردیا قابوقلری ، تپلمش ، پارچه‌لری ، التی چیقمش بوش سپ تولری ، اعتنای نظافتله برمناستر حبسخانه مدخلی حکمنی ویرن بو صالته مخصوص مکتبك یشیل قپو - طرفنه ایرلشدی .

ژیمنازك ابنیه‌سنی ، باغچه‌لرینی ، کوسترن پارچه‌کی برسکنت ه

امریقاده سرخوشلقایله برقادینك فرونه آتلمسی

موروتوالك مادمازل قونستانه باقه‌رق خلیع العذار انه برطوز ایله :

— انته‌سنك کوزلری ... دیدی .

قونستان حقیقتنی سویلمك ایچون بك زیاده استعجال ایتمدی . فقط جق حدت وغلیانه کلدیك اغلار برسله :

— بو اسنه‌م دکل . بنم خدمتجیم . دیدی .

بونك اوزرینه ده‌قوستر عائله‌سندن مادام موروتوال ابراز ایتدیکی تکلیفسزلکه پشیمان اولدیغی مکتبك منفعته مضر اولدیغنی بیله‌جك اطوار مخترزانه‌ده بولندی . تشکر اولنورکه قوجه‌سی نزاکتی دهازیاده ارتدیردی .

افندیلرینك چوجغنی یالکز باشنه مکتبه کتورن بر خدمتجینك اوده نفوذ واهمیتی اولدیغنی اکلامشدی .

مادمازل قونستانده بونی اثبات ایتدی . باغره باغره سوز سویلیور وچوجغه مکتب بولق تمامیله کندی رأی وکیفنه براقلدیغنی کیزله‌میور و خانمدن بحث ایدرکن حمایت کارانه ومرحمت شعارانه برطور احراز ایتمی جق یأس انگیزده براقیوردی . مکتبك فیثاغی حقنده مذاکره اولیوردی . کتاب ودیکر مصارف داخل حساب اولدیغی خالده سنده یوز اللی فرانسز لیراسی ... مکتبك فیثاغی میدانه قونلدقدن صکره موروتوال اظهار انصاف ایتمکه باشلادی .

یوز اللی فرانسز لیراسی ! ... بوایجه برپاره‌در . بونی هرکسدن اول کندی‌ده اعتراف ایدردی . فقط ژیمناز موروتوال دیکر مکتبلره بکزه‌مز . بورایه‌المانجه اولان ژیمناز نامی ویرمك سبتسز دکلدی . بورا سی مادی ومعنوی ایدیله‌جك ادمانلرك برمحل مستناسی ایدی . بوراده چوجقلره مکمل تحصیل ایتدیرلدیکی کبی تارسلی اولمق ایچون لازمکلان اطوار واحوال دخی استحصال اولوردی .

کتوریلور . انجمن دانشلرك مذاکراتنده استادلری رفاقتنده تیاترولره، جمعیتلره بولنلری ایام ادیه‌لرینك بررذیلی اولدیغی ارائه ایدیلیر .

یونانجه ولاتینجه اوکرنه‌رك بیلکیجلك صاتان برطاقم جدینی بیلمزلر پرینسه ، بو مکتبده شاکرد حسیات انسانیه‌یه واجنبی بولندقلری جهتله اوزاقده‌اولان عائله‌لرینه محبت ایتمکه سوق اولنور . بونکله برابر چوجقلرك تحصیلی‌ده نظر دقتدن دور اولمز . الك محترم آدملر ، عالملر ، صنایع عالیه ارباب، محبت انسانیت مقصدیله تأسس ایدن بو مکتب عرفانه خواجه‌لق صفتیله داخل اولمقدن چکنمزلر . علوم وفنون ، تاریخ ، ادبیات ، موسیقی خواجه‌لری دام مادموروتو — ده‌قوسترك هردرلو

خطادن سالم اولدیغی موروتوال — ده‌قو ایجاد ایتدیکی فرانسز تلفظی اصول جب ارمسنده نوبت نوبت ویررلر . بونلردن ف اولدیغی شاکردلك وتعلقاتنه ژیمناز موروتو اصول مقبولنی اثبات ایچون عمومه مخ اولدیغی بر طاقم عالیه‌نك آواز باند قرائتنه عائد جمعیتلر ت اولنور .

هیچ نفس آلمق نقل اولنمان بو حکایه حرمنك فرانسزجه ت دائر ایجاد ایتدیکی ا جدیده‌یه هرکسدن ز موروتوالك احتیاجی ایدی . مستملکاتك برنده طوغمش او حسیله کلمه‌لرك یاریسنی یوتیور، مکالمه (ر) لری حذف ایدییور ودها بر چ یاکلشلریاپیوردی .

نه اولورسه اولسون ، بونلر ماده قونستانی حیران ایتدی .

معلومدرکه فیثاغ بحثی ، قونستان ای بر مسئله دکلدی . اصل مطلوب او شی ، چوجغك ، مستقبلنا و ارباب ا مخصوص بر تربیه کورمسی ایدی .

ده قوستر عائله‌سندن اولان ، موروتوال او اوزون بوزینی قالدیره — اوو ! اورایه کلنجه ! سزکی باقك ! دیدی .

قوجه‌سی ، اکا براجابه‌دن ، الك عائله‌لرك اولادندن ، ارباب اصالت برلسلردن بشقه کیسه‌یی قبول ایلمدکا علاوة کلام ایتدی . حتی شمدی ، بیوك بر چوجق ، یعنی داهومه زنج

مابعدی وار

احمد احسان

صنایع نفیسه — برفرنك تابلوسی — جنیو.

SERVET-İ FÜNUN:

Adet 57

Perşembe - 2 Nisan sene 1308

İkinci Sene - Üçüncü Cilt

RESİMLERİMİZ

TOPÇU

Servet-i Fünun geçen nüshasındaki vaadi mucibince bu numerosunun ilk sahifesini de medar-ı iftihar-ı devlet ve millet olan bahadıran-ı efrad-ı askeriyeden bir topcu neferi resmiyle tezyin eyliyor; kıyafet-i askeriye-i Osmaniyeyi şu vesile ile tanıtmak hususunda olan mesaimiz pek çok tarafdan mazhar-ı takdir olmuş olmağla iftihar ediyoruz.

AMERİKA'DA VAHŞET

54'üncü numerolu Servet-i Fünun Amerika'da vuku bulan bir vaka-ı dehşet-efzayı tasviriyle beraber enzar-ı kariine vaz eylemiş idi, geçen hafta dest-i mütalaamıza düşen Niv York'da münteşir (Polis İllüstraytıd) gazetesi yine aynı tarzda vukua gelen bir vaka-ı vahşiyanenin daha resmini yapmış olduğundan mezkur resmi de nakl ile ikinci defa olarak Amerikalıların muamele-i vahşiyanelerinden bahs ediyoruz. Bu defaki vaka-ı vahşiyane dahi bir kadına irae-i asar-ı muhabbet etmeğe ictisar etmiş bir zavallı zencinin geçen defaki vakaya imtisalen o kadınla müctemi halk tarafından cebren ihrak-ı bi'n-nar edilmesinden ibaretdir!

MÜZE

Gördüğünüz resim Paris civarındaki (Versay) şehri müzesinin bir parçasını gösterir. Versay Müzesi dünyada

emsalsizdir, müze meşhur Versay Sarayı'nın bir cenahını işgal eder, işbu saray 400 metrodan ziyade tüle malikdir, müzenin emsalsizliğini tarihçe olan ehemmiyetinden münbais olup saray ise pişgahında bağçe ve fevkalade havuzları ile meşhur-ı alemdir. "Avrupa'da Ne Gördüm" eserinde sarayıyla bağçe ve fıskiyeleri hakkında malumat-ı kafiye vardır.

BRÜKSEL'DE ADLİYE DAİRESİ

Belçika'nın payitahtı Brüksel şehrinde kain adliye dairesi onbeş senede inşa olunabilmiş bir muhib binadır. Her ne kadar manzarası haricen latif değilse de asrımızın en büyük ve en şayan-ı dikkat-i ebniyesindendir. Adliye dairesinin mimarı Mısır-ı kadim ile Asurilerce muteber olan usulü model ittihaz etmiş, fakat inşaatın teferruatında asr-ı hazır tarzına itba etmişdir. Binanın ihata etdiği satıh 24600 metro murabbaıdır. Yani el-yevm birinci ebniye-i cesimeden madud olan Roma'daki meşhur Sen Piyer Kilisesinden dahi 3400 metro murabba büyükdür. Halbuki Sen Piyer Kilisesi bizim Ayasofya Cami-i şerifinin bir buçuğu kadardır.

Adliye dairesinin kain olduğu zemin müstevi olduğu içün zaman-ı inşaatda büyük mesarifi müstevcib olmuş idi; asıl bina 180 metro tûlünde ve 170 metro arzında bir arsa üstüne yapılmış, badehu binanın vasatından itibaren kat kat devam ederek murabba şekilde ve etrafı sütunlarla muhatt bir başka kısım daha meydana getirilmişdir. İşte bu kısmın cevanet-i erbaasına (adalet) (kanun) (kuvvet) ve (şefkat) namına dört heykel dizilmiş, cümlesinin üzerine dahi ufakça ve zeminden 122 metro mürtefi bir kubbe çekilmişdir.

Şu dehhaş binanın mesarif-i inşaiyesi ikiyüz ellibin lirayı geçmişdir. Adliye dairesinde 27 büyük salon; 245 oda 8 holü

vardır. Bundan başka bir büyük sofa mevcudddur ki merdiveniyle beraber 3600 metro murabba yer tutar. Sofanın üstündeki kubbenin irtifaı 97 buçuk metrodur yani bizim yangın kulesinden yirmi metro mürtefidir.

HİNDLİ

Amerika'nın ahali-i kadimesine Hindli denildiği malumdur. Amerika Hindlileri daima gitdikçe azalmakda olduğundan birgün külliyen gaib olacaklar zannolunuyor. Resimde gördüğünüz kadın dahi Amerika-yı şimalinin Alaska cihetlerinde bulunup gitdikçe gaib olmak üzere olan halkdandır ki kıyafetindeki gerabet cihetiyle sahife-i tasvire geçirdik.

FENNİ EĞLENCE

Derununa su doldurulmuş dibi düz bir kase derununa bir bardağı baş aşağı yatırırsanız görürsünüz ki bardağın derununa giren su hariç tabakadan aşağıdadır, bundan istifade ile kasedeki suya şekeri daldırıp ıslatmamak kabildir; tarz-ı icrası şekeri bir büyük mantar parçasına koyup suya vaz ve onun üzerine de bardağı kapayarak yavaşça aşağı basmakdır; bardak aşağı varınca haricinden şeker suya dalmış gibi görünür.

NEBATAT MERAKLISI

Gördüğünüz resim fenn-i nebatat meraklısı olan bir zatın boynunda nebat tenekesi asılı olarak sarp dağları çıkmağa mahsus İsviçre bastonunun muavenetiyle nebat taharrisinde olduğunu gösterir.

Avrupa'nın pek çok sarp ve mürtefi dağları vardır ki cümlesinin zirvelerine hergün seyyahlardan maada resmini

gördüğünüz gibi birçok fen meraklıları çıkar, bu adamların hali garibdir, uzakdaki kayanın üstünde gördükleri ufacık ot parçasını bulmak içün bir kaç defalar hayatını tehlikeye vaz iderek o kayaya kadar tarmanır, mutammih-i nazarı olan ot parçasını dest-i temellüküne geçirdiği gibi o derece memnun ve mesrur olur ki tarifi kabil değildir, adeta şu adama o anda olduğu dağları bahş etseniz bu kadar asar-ı sürur göstermez. Nebatat meraklıları dağlarda değil kırlarda, ovalarda dahi dolaşır ve bu adamdan bir kaçının akşam üzeri cevalan-ı fenniyeden avdet ederek bir araya toplanıp tenekelerinden çıkardıkları otları önlerine yayarak tedkikatda bulunmalarını, bazen mühim bir şey bulduğunu anlayıp ibraz-ı sürur-u fevkalade etdiğini görmek hakikaten hoş bir manzara teşkil eder, hem bunlar yalnız kendi kendilerine mesrur olmakla da kalmazlar, karşılarındaki adamı yakalayıp buldukları ot parçasının ehemmeyet-i fenniyesinden tafsilat vermeğe başlarlar, haniya şu, yapdığı şiirleri hidmetkarına okuyup efkar-ı edebiyesini soran şairler gibi nebatat meraklısı da o fenden asla haberdar olmıyan bir adamı yakalar, birçok ıstılahat-ı fenniye ile elindeki otu anlatır, işe o kadar ehemmiyet verir ki olmaz, bu adamlar asıl karşılarında bulunan ehemmiyet-i meseleye iştirak etmemesine mütehayyir olur.

Geçen sene İsviçre'de iken bir akşam otele avdet eylediğim zaman dediğim meraklılardan dört zat görmüş idim ki taamhanede masanın üstüne otları çiçekleri yaymışlar idi, otel hidmetkarının masaya yemek hazırlamak hususunda olan isticaline hiç ehemmiyet vermiyorlardı, aralarında birçok mücadeleden sonra içlerinden biri zatın bulmuş olduğu beyaz çiçeğin ehemmiyeti teslim olundu, hidmetkarın reyini sordular; hidmetkar bir baş salladıktan sonra:

-Sofra kuracağım!

Dedi, cevaba fena halde kızdılar, birisi:

- Elde böyle mühim bir keşf-i fenni varken pis boğazlık düşünmek hayvanlıkdır! Ne ahmak adam!

Sözüyle çıkıştı, bana döndü tamam yarım saat tafsilat verdi, o kadar Latince nebat isimleri saydı ki şaşırdım kaldım, mamafih hidmetçinin düçar olduğu tekdire velev deruni olsun hedef olmamak içün sesimi çıkarmadım.

YENİ TARZ-I TERSİM

Sanat-ı resme intisab etmiş ehl-i hüner evvela umumiyet itibarıyla ikiye taksim olunur, bunların birincisi yağlı boyacılar, ikincisi kara kalemcilerdir. Vakıa şu iki kısım da daha birçok kısımlara inkisam eylerse de bizim bahsimiz yalnız kara kalemcilere aid olduğundan diğer cihete atf-ı makal eylemiyeceğiz. Kara kalemcilere Fransızca (desinatör) derler, desinatörler matbuata taalluk eden cihetçe daha mühimdir, zira el-yevm neşriyat-ı musavvereyi tezyin eden tesavirin fotoğrafdan menkul olanlarından maadası hep işbu ehl-i hüner yeddinden çıkar, binaenaleyh tabii olarak resimli gazete nokta-i nazarından kara kalem ve suluboya resim yapanlar bizce daha mühim add olunur, el-yevm neşriyat-ı musavvereye hadim olan ehl-i hüner resimlerini şimşir üstüne yapmakdadır, vakıa evvelleri kağıda resim edip oradan fotoğrafla şimşire nakl olunur idiyse de işe daha sadelik vermek içün ressamlar, resmi ters işlemek şartıyla şimşir üstüne işlemeğe başlamışlardır, mesela gazetemizin 54'üncü nüshasındaki bahriye neferi bu suretle ressamı tarafından şimşire yapılıp sonra hakk olunmuşdur. Şimşir üstüne resim yapanlar daima kağıda resm olunmuş muhtasar bir

modelden işledikleri içün işbu modeli, bir aynaya arz ile aynada modelin aksini görüp şimşire nakl ediyorlar.

Şimşir üstünde çalışan ehl-i hüner beyninde bugün bir çok şubeler açılmışdır. Mesela akdemleri hep bahriye neferi ile daima görülen resimler tarzında yapılırken şimdi bu defa nazar-ı dikkatinize arz etdiğimiz tarzda resimler yapılmak usulune de başlanmışdır, kezalik (Cak) romanının resimleri de işbu usuldedir. Her ne kadar vehle-i evlada bu tarz resimler nazara hoş görünmez ise de sanata biraz intisabı olan zat sarf-ı dikkat edince resmin ne kadar sadelik ve bir büyük maharet ile yapıldığını anlar. Yeni tarz resimlerde ehl-i hünerin az yorgunluğu fakat büyük mahareti vardır. Resme bakılınca adeta dört beş fırça darbesiyle ortaya çıkarılmış olduğu tahakkuk eder, halbuki hüner işte şu dört beş fırça darbesi vurmaktadır.

(Cak) romanının resimleri hakkında aldığımız bazı itirazanamelere şu ifademiz güzel cevap olur, gazetemiz daima teceddüdat-ı fenniye ve sınaiyeyi karilere göstermek mesleğinde olduğu cihetle nazara hoş görünmemek fedakarlığını ederek, tarz-ı cedid-i teressümden dahi numune iraesi arzusunda bulunmuş olduğundan hareketimiz mazur görülmelidir.

DİPNİYOFUS MARCİNALUS

Gördüğünüz resim durgun suların hemen kaffesinde bulunur; ilm-i hayvanatda nefhed ü'l-cenah takımındandır; bir kere kemalini bulursa çok zaman muammer olur. Hayvana (diptif) derler, daima gördükleri küçük böceklerin üstüne atlayıp avlamakla taayyüs etdiklerinden sıçramalarını temaşa hoşdur. Bundan dolayı bazı zevat diptifleri şişe derununa koyar ve hanelerde hıfz ile seyrine bakar. Diptiflerin vücudlarının alt tarafı

demir renginde, üstü yeşilimsidir, fazla olarak sarı çizgiler de vardır. Oldukları suda kendilerinden pek büyük hayvanlara mesela kurbağalara dahi taaddi ederler biçare kurbağanın sırtına yapışıp kanını emmeğe başlarlar, kurbağa eli yetişmediği düşmanının elinden kurtulamadığı cihetle kanını zayi edip telef olur. Bunlar yumurtalarını suyun dibine bırakırlar, yavru yumurtadan çıkdığı gibi iras-ı hasara başlar, yavrular kurt halindedir, tülleri beş santimetro kadar olup büyük başlarının beher tarafından altı göz vardır.

Doktor Hüseyin Remzi

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار ، فنون ، ادبیات ، صنایع وتجارتدن بحث ایدر مصور عثمانلی غزتهسی

شرائط اشتراء
دولایاتده سنه‌لکی
۱۳۰ آلتی آیلغی
۷۵ طوقسان
اوچ آیلغی یوقدر

اداره : استانبول

عالم مطبعه‌سی

شرائط اشتراء
درسعادتده سنه‌لکی
۱۰۰ ، آلتی آیلغی
۵۰ ، اوچ آیلغی
۲۵ غروشدر

احضاحیاباونکاس

عدد ۵۷ — پنجشنبه — ۲ نیسان سنه ۱۳۰۸ — ایکنجی سنه — اوچنجی جلد

قیافت عسکریهٔ عثمانیه‌دن : طوپچی پیاده بوریزن سر جاووشی
Soldat de l'Artillerie turque

استانبول پوستەسی

ق ۲ نیسان سنه ۱۳۰۸

کاوب دیدیلرکه رمضانده قارئلرله صحبت ایتمامك ، طاتلی طاتلی قونوشمامق استثقالدر ، بوسوزی ایشیدنجه متحیر قالدم ، تأسف ایتدم ؛ ایکی هفتەدر پوستە مصاحبتنه کیرشمامك ، حاشا استثقال فکرندن دکل ، یازه جق سرمایەمك فقدا نندەدری ، هرکسك سویلدیکی ، هر وقت سویلنمش لقردیلری تکرارلیوب تمجید پیلاوی کبی ایصیدەرق اورتەیه قویمقدن ایسه غزتەمك ستونلرینی مباحث مفیده ایله اشغال دها ای دکلیدر ؟ ایشته ایکی هفتەیی پوستەسز کچیردیکمه سبب شو ملاحظەدن عبارتدر .

.. هرکسك سویلدیکی تکرارلیەیم دیه شهرمزك ذوائق عمومیەسندن بحث ایتمیوردم ایسەده وانلردن اوزاق بولنمیوردم . مبارك رمضان نه خوشدر . انسان بیلك اونبر آیندە دوام ایدن یکدنسق طرز حیاتی تعدیل وتبدیل ایله کذران ایامه بشقه رونق ویرر ؛ اقشامدن ارکنجه اویقویه یتانلر اولا بو عادت عطا . لکسترانەیی ترکه مجبوردر . اقشامدن اوبومق بر طرفه قالنجه سحور زمانه قدر اسرار وقته وسیله آرانیر . واقعا بوسنه اسرار زمان وسیلەلری هر وقتدن زیاده . اویونجیلر درکلر آرەسنه صیغمیه میورلر ، نه لر یوق نه لر ؟ وزنه جیلرك یکی دوزکون قالدیرملری اوستندن بلا تموج بو . ویوب کلامك صاغ جناحنی اولا قوقله ایله یکی اوپرت طاقمی ، صولنی (ادارهٔ عبدی) ، دها صکره جهت بیندە قالان « صاغ ! جانلی ! دیری ! » اعجوبهٔ خلقت سرکیلرندن صیرف نظر اولنجه صول ساحلك « قونت مارکی » تیاتروسی ، تماشاخانەسی وجمله سنه خاتمه اولان جانباز جادەی اشغال ایدر . روایت ایدییورلرکه جانباز جادەیه قدر تیاترو بیلنه طوتلمەدن کلن ، ساحل سلامته وارمش عد اولنیورمش .

.. ای . شمدی شو صایدقلریمزی اسرار وقت سرمایەسی بیله جکمیز ؟ بکا صورارسەکز هپسنه باش ووردم ، زیرا وقت کچیرمکه برابر منافرم اولان حکاك موسیو نابیەیه اویون کوسترمك استیوردم ؛ نتیجهٔ دور نه اولدی دیرسەکز عبدیده اوبودم . یالکز خواننده مادامی صحنهٔ تماشاده عرض وجوده دعوت ایدن متعدد ال چیرپەلری اویقومی بوزدی ده قیزدم ، سوزده خواننده لك ایده جك وحقیقت حالده ساده اندام کوستره جك اولان خانمك مزین صحنهٔ تماشاده عرض هیئت ایدرك کندنجه کویا شرقی اوقومنی ، دها دوغریسی آهنکز شیوەسز موزیقەیه اویەرق موجه نما اولمنی ایننی یرینه تلقی مشکل کلبوردی .

(اوپرت) ، کیندیکمر اقشام « پنه قیز » وار ایدی . بو اوبونی موزیقەسی ایچون سورم ، اوبون باشلامەدن یاعمورکی ارقدا . شمله نوط طوتەرق (آرتستیك ولیتەرر) برتنقید یاپمغه نیتلنمشیدك ، صکره ظاهر تنقید دن بری بولدیغکه واز کچدك !

.. مارکی وقونت تیاتروسی — عفو ایدرسکز ، قولکز مناقیان صحنهٔ لعبیانه بونامی ویردم — کیندیکمز کیجه « معصوم ژاق » ی اوینادوردی . اورتەده بنه برچوق قونتلر مارکیلر وار ایدی . مارکیلر قونتلر « بك لطیف » ایدیلر ، دیبورلرکه آقتور افندیلر هب مارکی ، قوتت بارون رولنی اجرا ایده ایده رؤیالرنده بیله کندیلرینی اویله کورمکه باشلامشلر ، نهایت بشقه وقتلرده دخی اویله یاد ایدلدکلرینه قناعت کتیرمشلر . فرانسەنك التمش سنەلك یادکاری اولان والیوم ولا . تارنده بیله اجرا ایدلمکده بولنان کهنه جنایتلی پیەلرین عجبا قومیانیه نه وقت اوصانەجق ده ایشه تجدد ویرەجك ؟ لکن بزده نه سویلیورزیا ؟ اونلر کندیلرینی برعصر اولکی ادملردن عد ایتمکه باشلامش اولدقدن صکره هیچ ارباب تماشانك عادات واحوالنه اجنبی کلیەجك اویون اجراسنه فکر صالارمی ؟

.. برکیجەده هیچ برطرفه وقتی پیاسه ایله وقراتخانه نشه کچیرمشیدك . اوکیجەنك اقشامی ده ایدك ، صاقین بو سوزی کور اکلەدن عد ایدوب یمك تفصیلاتی جك صانیمه سکز ؛ افطار ایتدیکمز شایان حرمت بر ذاتك خانەسی بوزاده استانبولك اسکی کبارلری جاری طرز طعامی تورەرك یك اولدم . زیرا مسافرنی اولدیغ مملکتمزك اك کبارلرندندی . هله حفظ صحته ، طبع سلیمه موافق ایله دها زیاده ممنون قالدم ؛ یعنی اکوردیکمی . تدقیقاتمی اجرا لازم کلنجه ایرتسی اقشامه قدر اوقوجه دوام فداکارلغنی می افکز آرتیور دکلی ؟ ایشته استانبولك اهل ذوق اولان کبارلرینی رمضان کیرمش .

.. ماضی یادکارینی بنه کورمیلمیم اهمیتی دکلیدر ؟ اهمیتی اکلادق طعامی اکلاتملی دیبورسکز دکلی کندیکمز یری ذکر ایتمیه جکم . سز حکم که استانبولك اوزاقجه صیغ بنده ایدی . اوطورديغمز اوطه لرینی یکی طوصره وضعنه باشلامش اوستندن دکزه ناظر ایدی . ا اوج جهەسی ده اول زمان کاری ایله اشغال اولنمش . یرەبایيلی خالینا اورتەلق یره ریپوك صاری منغال ا تاثر مسافرلرله برابر ن ده اومند رلنمش ایدك .

.. صره ایله ساعه باقیور ثمانیه قالان دقیقەلری صایيوردق زالدقجه بن اوصاحبنك صفره سوزینی صبرسزلقله بکلیوردم . زاق قبونك پردەسی آچلدی وستنه ریپفین حولی آلمش برخدمه کردی ، ارقەسی صره ده برلکه ار ایدی . برنجی خدمه هرکسه اوقاق صفره یاپیور ، برحولی و کنجی ایسه لکن ابریکی تقدیم ا

بیقانیور ایدی . حولینك وجودینی ال بیقاپمغله بولدم اما هنوز اوفاق صفره‌لره معنا ویره‌میوردم ؛ ایکی خدمتکار ، ایکی وظیفه ایله دیشاری چیقدقلرینی متعاقب تکرار کلدیلر . آرقه‌لری صره برقاچ اوشاق دها وار ایدی . هرکسك النده نه وار بیلیورمیسکز ؟ اوفاق برر تپسی ، ایچنده مینی مینی برکاسه ایله افطارلق ! یردن قیدلانه‌دن عطالتکسترانه طعام ایدیشه‌نه دیرسکز ؟ حالبوکه عجله ایتمکزه طعام ایتمه‌جکز ، قواعد حفظ صحه‌یی اجرا ایلیه‌جکز .

اوکمزه وضع ایدیلن تپسیلردن ممکنه مدققانه برنظر عطف ایتدم . مینی مینی کاسه‌لك یاننده هرنوعدن فقط آزار آزار افطاریه ایله برقنجان زمزم شریف وبرده وهلة اکلایه‌مدیغم شی وار ایدی ، وهلة اکلایه‌مدیغم شی لیمون ایدی که یاریم اوله‌رق نمیز صلاشبوره باغلانمش ، اوست طرفه صلاشبورك بوزمه‌سندن بر دمت یاپلمش ایدی ، چکردکلری ایله یمك یانلری ازعاج ایتمکدن منع مقصدیله بویله الی یاغی باغلانمش اولان لیمونك هیئت مجموعه‌سی اوزاقدن عادتا اوست اوسته برقاچ مجیدیه ایله جاریکك کومه‌لسندن متشکل وصلاشبوره باغلانمش ، دیش کیراسنه ، بکزییوردی ، بناء علیه حکم ایتدمکه کومه‌جکلرك نه اولدیغنه واقف اولمیانلر ایلك دفعه‌ده بر پارچه‌جق اوزون یورك چاریتیسنه اوغرارلر !

.*. طوپ صداسنی متعاقب پیدهکی اطعمه‌دخی زم هجوم‌شکیبورانه‌مزه اوغرادی ! فقط بو قدرله اجلفلق اوکنه کلمك قابلمی ؟ عجبا کاسه برینه یمك طبقلری کله‌جك‌ده عطالتکسترانه قارن دویورمقده دوام ایده‌جکمی برملاحظه‌سنده بولنورکن قپسودن لکن ایریك تکرار ظهور ایتمسه‌ی ؟ اکلادم بعض برلرده الآن تجاری اولدیغی اوزره افطار ایله طعام ارمسنه ، کیفیرستلك ، فاصله‌سی ویرمیه‌جك ، اوندن صکره‌ده ادای صلوة قانه‌جقدر . لکن آریکی حولی وتپسی طوپلایان آدم تعقیب ایتدی . دها ارقه‌دن قهوه وسیغاره تقدیم اولندی .

.*. سیغاره کیفنه تابع اولدیغم ایچون طرز افطاری ملاحظه ایتدم ، چوق کبارانه بولدم . کبارلرمز نزدنده اسکی عادتمزك متزوکیتنه حیفلندم . آرتق بوندن صکره «اهل کیف» ك چیوق وسیغاره تللندیرمه‌سنی اعمام ایله نمازلری قیلوب طعام صفره‌سنه کچدیکمزی سویلمکه لزوم یوق دکلی؟ طعام صفره‌سی‌ده یره قورولمش ایدی . اللرمزدن بشقه چتالز قاشیغمز یوق ایدی . حتی صفره حاولوسی بیله تپسی اطرافنده دائره رسم ایتمش طولانی ویکپاره ایدی .

.*. سزه اکلاتدیغمی رفیقلرمدن بر قاچ دوقتور مجلسنده سویلدم ، ایچلرندن بریسی دیدیکه :

— کوندوزك اجلفلندن صکره طعامه صاریلوب معده فسادینه اوغرامقدن ایسه معده‌یه بویله قوناقجی کوندرمك حقیقة معیدر . هرکسه شوطرز افطاری توصیه ایدرم ، بناءعلیه ارقداشمز احسان بکندن وجا ایلرم که قارئلرینه توصیه ایلسون .

شؤنات

.*. یکی کشف اولنمش (اوزونتین) تسمیه اولنان برنوع اجزانك عالم صنایعه بیوك خدمت ایده‌جکی فن عزته‌لرینك جمله‌ روایاتندندر بواجزادن برغرامی برلیتره صویه علاوه اولنه‌رق تحته معمولات ، صمان ، منتار ، کاسد وسائره ایله معامله ایدیلورسه جلاسی زیاده یاپشقانیورمش . اشبو اجزا ١٢٥ قسم رمچلنی ٢٠٠ قسم ترمنتی خلاصه‌سنده حلی ایدرك بوکا ٢٠ قسم صو و ٩٠ قسم پهروقسیت دیدروزن علاوه قلندرق استحصال اولنمقده ایمش ، فقط محلول میدانه کلدکدن صکره برقاچ کون ضمنیه معروض اوله‌رق براقمق لازم کلمکده‌در .

.*. انکلتره‌ده انشا ایدن پاپر فابریقاسی غزته مساج کی ایچه معدنی نوحه‌لرك صورت اعمالنده‌کی ترقیاتدن بحث ایتدیکی صره‌ده اخیراً برپارمغك ١٨٠٠ ده برنجسی قاتلنمقده بر صناج لوحه یاپلدیغنی یازیور . اشبو لوحه‌نك ایچه‌له‌کی حقنده فکر صحیح ویرمك ایچون دیه‌لمکله الك ایچه سیغاره کاغدندن دخی ایچه‌جق زیرا سیغاره کاغدیلك ١٢٠٠ عددی براکلیز پارمغی یاپار ، حالبوکه لوحه اشبو انکلیز پارمغندن ١٨٠٠ ده برینه مساویدر .

.*. فلمکده هیرلنی قرنده اجرا اولنان حفریات سایه‌سنده ٣٠ دن ١٥٠ مترویه‌قدر درینلکده برکور معدنی کشف اولنمشدر .

.*. فرانسه داخلنده اوریاق شرنه‌لر خانه‌لك عرصه سنده انشا آت ضمننده اجرای حفریات اولنورکن اونبشنجی واون التنجی عصر میلادی یادکاری آلتونلرله دولو بر بیوك کوپ بولنمشدر . کوبده آلتیلك لیرادن زیاده بر مبلغ وار ایمش .

.*. بروکسلده لیژن . — (ویلاپره‌نوف) قتالیله بوکره اولدقجه بیوك برکمك شهره وروپای بروکسل اهالیسنی برونه وحیرت وعین زمانده برنشاط ومسروریت ایچنده براقمشدر . واقعه اولدیغی یرده ، یعنی پاپخت آره سنده‌کی مناسبات تجاریه ایچون التمش مترو طولنده یدی مترو عرضنده انشاالونمش و ٥١ طونیلاتی جسامتده بولنمشدر . همان یکری میلیون فرانقدن زیاده بر مصرفایله میدانه کله‌یه‌جك اولان (توسیع بحرا) عملیاتنه مباشرت اولنمقده در بوواپور اولدیغی حالده بروکسل پاپخانلری آره‌سنده تمدد وشد یاپه‌جکدر . دکرله بر اوفاق اولدیغی حالده اولدیغی یردن ماعدا علاقه‌سی وشیان برونسلك بویله ایچون حائز کلمش حقیقة معجزدر .

.*. (پروش) نامی ویرلرك پاپخانك بر کوچك نوعی ولان قوشلر واسطه‌سیله بوکره ساری برنوع ذات‌الریه ظهور ایتمش وبوجهتله برچوق کیمسه‌لر خسته دوشه یکی یکی کیتمکده اولدیغی تلف اولمشدر . شویله‌که : مریقاده (بدنوزر) دن مجاریه برمی واپوره (٥٠٠) پاپاغان یوکلتمور . یولده بولاردن (٣٠٠) سی تلف اولدیغی تجارده ، مارسیلیایه وردقده ، وجیم برصورتده خسته‌لنمیر . حال مفتشده پارسه پاپمغه نمریله برلکده حرکت‌ایله شهر مذکوره دوستلرندن بریلك خانه‌سنده مسافر قالور . بوراده ده قوشلر تلف ولمقده دوام ایله فرقه‌لرینه قالدیغی‌کی مسافر بولنه یغی حاله صاحبی وحرمی ویکی قزی خسته‌لنمیر حتی فرنك ایکیسی‌ده ارتحال ابدیه‌یکی کی قومشولردن بعضلری ومنسوبم قوشلردن صاتون آلان دیکر یکی کیشی وفات ایدر . ذوات مذکورهمك مبتلا اولدیغی خسته‌لق غایت وخیم وسری ذات‌الریه ایمش .

.*. بوکره برلینده قتیلاشیرلنش کاغدندن برنوع طولومبه اعمال اولندرق اطفای حریقده فوللانیلمقده باشلامشدر . بو یوندهکی کاغدك ناخ مقاومتنده یونتدقدن بشقه خفیف بونمق کی برقاشه‌سی واردر .

آمریقه ده وحشت

* * اوکزده‌کی مایس آینده پارسده — یکی‌سنه تشکیل‌ایدن عمومی‌سرکی‌یی زیارت ایدنلرك خاطره‌لرندن جیقه‌مدیغنده‌هیچ‌شبه اولمیان — ماکسیملر دائر مسئله‌اسپرتویه ، مواد مختلفه ومقطراته دائر برسرکی کشاد اولنه‌جق وبوکا زراعت ناظری نظارت‌ایده‌جکدر . سرکی‌یه فرانسه‌ده موجود برچوق تجار اشتراك ایلدیکی ممالك اجنبیه‌دن‌ده برچوق‌ارسالات واقع اولمشدر .

* * کذا پارسده کوبك سرکیسی . — پارسده بونلرلر یاخود شهر مذکورده نشراولنان غزته لرلی مطالعه ایدنلرجه خق اولدیغی اوزره هرسنه (توپلاه‌ری) بغجه‌سنك پورتقاللق دائره‌سنده مختلف عرقلره منسوب کوپکلرتشییر اولنیور . قدیغه یصدقلر ایچنده بیو دیلان یومروق قدر کوپکلردن آرابه چکه جك درجه‌ده صباکی . سوکلرینی نظر دقته‌لمدن کچورمك حقیقة فائده‌لیدر . ایشته هرسنه‌کی‌کی اون‌برنجی دفعه اولنق اوزره اوکزده‌کی مایسده بویله برسرکی تشکل ایده‌جکدر .

* * تخلیهٔ هوا ایله تسیاحت . — اوروپاده بعض شهرلرده محله‌لر ارمسنده تحت‌التراب موضوع بورولرده‌کی هوانك تخلیه‌سی ایله تلفراف کاغدلری ارسال اولندیغی معلومدر . یالکز کاغد ارسال ونقلنه مخصوص اولان تونسول بوکره یولجی نقاله تطبیق اولنمق اوزره بولنیور شویله‌که : بر انکلیز عزتلوسنك ویردیکی معلوماته کوره (هامبورغ) ایله ٢٤ کیلو مترو مسافه‌ده واقع (ریشن) قصبه‌سی ارمسنده بویوله یولجی نقلی ایچون بر جعبیت تشکل ایلمشدر . ایکی مترو طولنده برمترو عرضنده اسطوانی برمرمی شکلنده اولان آرابه انجق اوچ یولجی آله بیلمکده وساعتده (١١٠) کیلومترو قطع ایلمکده‌در .

قطع اولنه‌جق مسافه تقریباً اون‌بر دقیقه‌لق اولوب‌بوزمانده‌آرابه‌ده موجود برحزینه دخی تعلیق اولنمش هوایی حاوی اولمغله سیاحلر صاف برهوا تنفس ایدرلر .

* * ١٨٧٤ سنه‌سنده عقد اولنوب بالجمله متمدن حکومتلرك اشتراك ایلدیکی پوسته اتحادینه زمان انعقاددن صکره برچوق حکومتلر دها داخل اولمش اولدیغندن الیوم چین حکومتیله امیدبروتی ولایتی واورانز فرالیتی مستثنا اولنمه کرهٔ ارضنده موجود بالجمله حکومات داخل اولمشدر عموم اتحاد مأمورلری طرفندن هرکون ٤١ ملیار مکتوب ویا پاکت تعاطی قلنمقده‌در .

مباحث صحیه وطنیه

امزیمه
(ارضاع صناعی)
و
امزیك ثیشه‌لری

ارضاع بحثی صحت اطفال قـ
نظر نده یك زیاده دقت واهمیـ
شایاندر ؛ چونکه معصومك دو
صحت و عافیتی ، تأمین استقبالی وح
حیاتی ارضاعك صورت حس
ومنتظمه‌ده اولمه‌سنه‌وابسته‌در . نوزا
نشو و نماسی سودك تأثیرات حیاتیـ
سی ایله قائم واکا تابعدر ؛ سو
اشبو تأثیراتی ایسه ارضاعك قوا
صحیه‌یه تمامیله موافق برصورنده اف
سیله حاصل اولهبیلور . اطفالك یك
غذاسی اولان سودك ترکیبی ا
امزیرلمه‌سی خصوصلرنده جهال
ویاعدم تقید سائقه سیله حصوله ك
سیله جك کوچك برقصورك یك بیو
ووخیم نتیجه‌لری کوریله‌بیلور . ح
یقین زمانلرده یویولده بعض تقیدس
لکلر ثمره‌سی اولهرق چوجقلرن
راحتسزلکلر مشاهده‌ایتمکله لاجل التداو
محرر عاجزه مراجعت ایدن برچوق وا
ویدزلرك افادات واقعه‌سندن‌ده اکلاشلمق
ایدیکه یو زوالی معصوملر علی‌الاکـ
عدم تقید ، تقللك ووصایای اطبانی ع
اصغا سببلریله خسته‌لنیورلر .

والده‌سنك سودی یوق یاخود وبر
جك حالده دکل ؛ سوت نه بوله‌ما مسـ
ویا بولمشلر سه‌ده اوصاف مطلوبه‌یی حا
دکل ، یاخود عائله‌نك سوت نه تدارك
اقتصاداری یوق . بونك ایچون امزیك
ارضاع صناعی‌یه مراجعته مجبوریت حس ایدن
یك اعلا ، بویولده مجبوریت حس اولنه
بواصوله مراجعت طبیعیدر . آنجق طی
اولدیغی قدرده دقت ، تقید ، اوشنمه‌ت
شرطدر ؛ یوقسه صورت ترکیبی معلو
اولمیان برسوت ویریلور ویاخود سوتجی
سوده برچوق سو علاوه ایتدیکی خاط

ورسای موزه‌سنده بر سالون

کلیه‌رك ایکنجی دفعه صو قاتیلور ویاخود امزیك شیشه‌لری مکملاً تطهیر ایدلمز . والحاصل کافهٔ قواعد صحیه‌یه بحق رعایت ایدلیه‌جك اولورسه طفل نوزادك ایچون راحتسزلك، خسته‌لك مجبوری الوقوعدر. چوجق خسته‌لدیمی؟ طبیبه مراجعت اولنور ؛ طبیب برچوق وصایا ایله برابر برچتمه ترتیب ایدر . وصایا اجرا اولنمازسه آرتق اورچتمه‌دن نصل فائده بکلنور ؟ اما ایی سوت بولمه‌میورمش . سونجی سوده صو قاتیورمش . اعتقاد عاجزانه‌مجه اصل ایش آرزو ونیتده‌در. آرزو ایدلدی، جالیشلدیمی انسان هرشیئه موفق اولور .

بناءً علیه بر والده‌نك ثمرهٔ فؤادی حقنده صحت وسلامتی نقطهٔ نظر ایدن الك زیاده اهمیت ویره‌جکی شی ارضاع مسئله‌سی اولمغله بوبابده بروجه آتی بیان ایدیله‌جك تدابیر صحیه‌یه تمامیله توفیق حرکت ایدلمه‌سی لازمدر .

* *

ارضاع یا [طبیعی] ویا [صناعی] اولور . ارضاع طبیعی چوجغك والده ویا سوت ننه‌سی سودیله امرار حیات ایدرکه الك فائده‌بخش اولان بو اصول وطریقدر . ارضاع صناعی ایسه (عند الضروره)

نوزادك اينك ، اشك ويا كچى سودیله بسلنمه‌سیدر .

چوجق طوغریدن طوغری‌یه حیوانك ممه‌سنی آلمدینی تقدیرده شیشه ایله کندیسنه ویریله‌جك سودك نصل تدارك اولنوب صاقلانه‌جغی ونه مقدار صو ایله قارشدیریله‌جغی ونه یولده ونه ایله ویریله‌جکی کیفیاتی ارضاع صناعی بحثنده غایت مهم اولدیغندن بروجه آتی بیان اولنور .

* *

سودی نه‌یولده تدارك ونصل حفظ ایتملی ؟

ارضاع صناعی‌یه مراجعته مجبوریت حاصل اولدیغی حالده چوجق ، قابل اولور ایسه ، ایکی اوچ آی اشك سودی ایله بسلنملی و آندن صکره اینك سودی ایله امزیرلملیدر . کچی سودی نادراً استعمال اولنمغله برابر دیکرلرینه‌ده مرجح کورلمز . بونك برقاچ‌سی وار ایسه اوده چوجغك طوغریدن طوغری‌یه کچی ممه‌سندن امزیرله‌بیلمه‌سیدر .

اشك سودی ترکیبی نقطهٔ نظرندن قادین سودینه چوق یاقلاشور و ایی هضم اولنور . دقت اولنورسه بو سوت‌ایله ارضاع اولنان نوزادك کوندن کونه آغرلشدیغی کورلورکه بوده سودك یارا‌دیغنه و نشو ونمانك منتظماً و قوعیله چوجغك حال صحتده بولندیغنه‌دلالت ایدر . اوروپاده چوجقلره اشك سودی تدارك ایچون مخصوص کارخانه‌لر و آخورلر موجوددر . بزده بو اصول نادراً قابل اجرا اولدیغندن علی‌الاکثر اینك وکچی سوتلرینه مراجعت اولنور .

سودندن استفاده ایچون شهرلرده حیوان بسلمك کوچ اولدیغندن ، عمومیتله سوت سونجیدن آلنورکه بو حالده سودك صاغلام وایی بسلنمکده اولان حیوانلردن کلدیکنه وصافی اولدیغنه یعنی هیچ بر حیله‌یه اوغرامدیغنه وکسیلمدیکنه کسب یقین وامنیت ایتملیدر . دائما برترکیده اولمه‌سی ایچون هروقت برحیواندن صاغیلان سوت ترجیح اولنملیدر . حالبوکه سوتجیلر بر هرقدن اولیان مختلف حیوانلردن صاغدقلری سوتلری قاریشدیروب اویله جه صاتارلر . طبیب مشهور (تروسو) ترکیبجه « وسطی بر سوت » اولدیغندن طولایی مختلف حیوانلردن صاغیلان سودی ترجیح ایدییور . سوت ، تدارك اولندیغی یرده صرف و استهلاك ایدلملیدر ، زیرا اوزاق بر مسافه‌یه حین نقلده سودك خواصی دکیشور . بونك ایچوندرکه ارضاع صناعی کویلرده شهرلردن زیاده حسن نتیجه ویرییور .

سوت برکره تدارك اولندیمی ؟ ترتق آمك حفظنه کیلمه‌سنه دقت ایتملیدر . سودك حاوی اولدیغی شکر (لاکتوز) بر مخمر واسطه‌سیله حامض لبنه تحول ایلدیکی آنده سوت کیلور . ایشته بوتحوله ممانعت ایتملی بز . بونك ایچوندرکه سودی آشاغی بردرجهٔ حرارتده بولندیرملی ، مخمرلری غلیان ایله اولدیرملی یاخود (بی قاربونات دوسود) علاوه‌سیله سودی براز قلویاشدیرملیدر .

سوت غایت سرین طوتلملیدر . بو خصوص قیشین قولای ایسه‌ده یازین اولدقجه کوچ اولدیغندن موسم صیفده کونده ایکی دفعه ، صباح و آقشام هنوز صاغیلمش تازه سوت تدارك ایدلملیدر . قاینامامش سوت ، دها چابوق هضم اولندیغندن ، مرجح ایسه‌ده چوق صیجاق زمانلرده کسیلوب بوزیله جغندن آنی همان قاینامتی لازمدر . قاینامه‌نك دیکر فائده سی‌ده سیوتده بوله بیله جك مضر تخمرلری اتلاف ایلمه‌سیدر .

سودی ایوجه صاقلامق ایچون قاینار صو ایله حاشلانوب تمیزلنمش چوملك نوعندن قابلر قوللانمق وبونلری آغزلرینه قدر طولدیروب ایوجه قپادقدن صکره ایزبه ، محزن کبی سرین یرلره براقق ویاخود سرین قویو صویی حاوی برقووا ایچروسنه طالدیرمق اقتضا ایلر . قاپاق هردفعه آچیلیشنده هوادهموجود تخ بعضاری دخول ایده‌بیله‌جکندن برا ایچون لازم کلن سودی حاوی کوچك قوللانمق وبونلری هرقوللانیشد بوشالدوب قاینار صودن کچیرمك لاز

سودی بلا لزوم قابدن قابه دوکمك ایو دکلدر ، چونکه سودك بویولده کسیلمه‌سنی قولایلشدیر دیکی مضر تخمرلرك جمنده سیت کسیلمش بر سودك چوجغه ویرلم اخطار زائددر .

* *

سوده نه‌قدر صو قاتملی ؟

اینك سودی انسان سودندن قویو اولدیغندن چوجق ایچون ده قابل هضم بولنمغله بوکا یا بالکز یاخود بعض موادی حاوی صو قاتل اکثر اطبا توصیه ایدییور . صودن شکرده علاوه ایدیلیور ، چونکه سودینه صو قاتلدقده بالطبع شکر آ نه مقدار صو قاتملی ونه صوی اتح ایتملی ؟ نه‌قدر شکر قویملی ؟ بوسؤ جواباً معلمین کرامدن موسیو (نارن و(بودن)ك افکارینی سردوبیان ایدم

نارنی‌یه وبودن ایلك هفته : اون برسوت ، اون بشنه قدر : ایکی صریم ایکی آیه قدر : مساوی مقداده صو بعده آلتنجی آیده تمامیله صاف وصوسز اوزره بوزمانه‌قدر برشك صو ایکی شك اتمچ چمایلك سوت بر چمایلك صو اع توصیه و قاعدهٔ مذکوره‌نك بر رهبر مق بیان اولندیغی وچوجغك هضمی نظ آلنه‌رق صویك مقداری آزالدیلوب چوغ بیله‌جکی علاوه ایدییورلر . هضم اولدیغی حالده صویك مقداری تنقیص اولدقده تزیید ایدیلور .

سوده صاف‌یوقسه بعض موادغذا حاوی اولان صوی علاوه‌ایتملی ؟ بر اکثر اطبا سوده آرپه مطبوخی ، اکك ، وسائره قاتیلمه‌سنی توصیه ایدییورلر .

بويولده‌كى محلولات ومطبوخاتك كافه‌سى سودى كه بيله جكندن (نارنى‌يه) و (بودن) صاف صو استعمالنى بحق ترجيح ايلمكده‌درلر. سوده قائق ايجون اك ايوسى صاف صو ايسه ده هضمسزلق و انقباض ظهورنده چوجغك هرممده آله جغى سوده، برنجى صورتده، بر قاچ طوز دانه‌سى وايكنجى حالده بش سانتيغرام بى‌قاربونات دوسود ياخود قاربونات دومانيه‌زى علاوه ايتمليدر.

اسهال وقوعنده سوده لعابى بعض مواد علاوه‌سى فائده‌ليدر. هرممده بر ياخود يارم قاشيق (طبى كرچ صويى) وريلور.

شكره كلنجه: (نارنى‌يه) دييوركه اينك سودينه علاوه اولنه‌جق ١٠٠٠ غرام صويه ٥٠ غرام شكر ياخود ١٠٠ غرام صويه ٥ غرام شكر قونور. بوحالده مخلوطده‌كى شكرك مقدارى انسان سودنده‌كى كيدر. بعض چوجقلر شكرى كوچ هضم ايلدكلرندن بويله‌لرى ايچون سوت شكرى [لاقتوز] تدارك ايلمك مناسبدر.

اينك سودى ايله مقايسه ايدلدكده كچى سودينه دها آز زياده شكر وعين مقدار صو، قويون سودينه بر نجوق مثل فضله صو ايله دها براز زياده شكر علاوه ايدلملى. اشك وقصراق سوتلرينه كلنجه: بونلره ايكنجى واوچنجى كونى مستتا اولق اوزره (كه بوزمانده برثلث ياخود بر چاريك صو علاوه اولنور) صو قاتمامليدر.

* * *

نه‌كى شرائط داخلنده سودى ويرملى؟ بويابده شرائط سودك درجهٔ حرارتنه، قوللانيله‌جق شيشه وادوات ساثريه، امزيك زمان ومدتارينه تابعدر.

ويريله‌جك سودك درجهٔ حرارتى هنوز ممه‌دن جيقان سوت قدر يعنى ٣٧ درجه‌ده اولمليدر. بونك ايچون سودى حاوى شيشه‌يى بر قاب درونده قايناتمقده اولان صويه طالديره‌رق — بعض احوال خصوصيه مستثنا اولق اوزره — بودرجه‌يه قدر ايصيتمق مناسبدر. كذا علاوه اولنه‌جق شكرلى صويى، محلوطه مطلوب درجهٔ حرارتى ويره‌جك قدر ايصيتمق وبعده سوده قائق‌ده اولهبيلور. سودك درجهٔ حرارتى تعيين ايچون ايو بر ميزانه احتياج لازمدر.

* * *

سوت نوزاده كرك طاس وياكاسه كرك بارداق وقاشيق كركسه امزيك شيشه‌لرى ايله ويريلهبيلور.

بارداق، كاسه وقاشيغك تميز طوتلمه‌سى قولاى ايسه‌ده بونلرك بر قصورى واردركه اوده چوجغك بونلر ايله سوت ايچركن برچوق‌ده هوا يوتمه‌سيدر.

اكثر امزيك شيشه‌لرى ايسه تهلكه‌ليدر، چونكه تماماً وكاملاً تميزلنه‌لرى بك قولاى دكلدر. سوت، طرچه وقاووچوق بورولر ايله امزيك شيشه‌سى ممه‌سنده قالمغله اورالرده بر طاقم مواد عضويه‌نك حصول وتكثرينه بادى اولوركه بوده قولايجه اكلا. شيلان كريه بر قوقو نشر ايدر، بوندن بشقه بوعضوى تخملر چوجغك هضم بورولرينه‌ده انتقال ايله عوارض وخيمه‌نك ظهورينه سبيت وبرر. بوحالده (ليمانده Limande) نامى ويرلن وزيتونى اولان شيشه‌نك آغزينه اويديرلمش قاووچوق برمه ايله يان طرفنده سوت قويغه مخصوص كنيشجه بردليكى حاوى اولان بر طاقم ياصى شيشه‌لر قوللانيلور. بودليك، چوجق امركن شيشه‌نك ايچنه هوانك دخوله مساعد اولق اوزره كناري مثلى اولهرق يارلمش عادى بر منطار ايله قپانمشدر. بوشيشه ومنطار ايله ممه‌سى خالص ويا ايچنه (قاربونات دوسود) قونمش غايت صيجاق صوده قولايجه پيقانور. امزيرمه زمانلرى آره‌سنده كچن مدنده ايسه امزيك شيشه‌سى كافهٔ تفرعاتيله برابر تميز صو ايچنه براقلمليدر.

اطباى مشهوره‌دن (قونستانتن پول) بر ديكر نوع شيشه توصيه ايديوركه بوشيشه قولايجه تطهيره مساعد اولق اوزره غايت كنيش بر آغز ايله قرمزى قاووچوقدن معمول برمه‌دن ويرده انجق آن مقداردره هوانك داخل اولهبيله‌جكى قاووچوق برطيه‌دن عبارتدر.

دوقتور (بوردە) شيشه بوشالدان سيفونه مشابه برامزيك شيشه‌سى ياپديرمش واسمى‌ده (حامل لبن) ممناسبه اولهرق (غالاكتوفور Galactophore) قويمشدر. بو آلت، هر شيشه‌يه قابل وضع وتطبيق قاووچوقدن معمول بر طيه‌دن كچيرلمش يكديكره مربوط ايكى بوروودن عبارتدركه بوبورولرك بيوكى سودك مرورينه، غايت ايجبه اولانده هوانك دخولنه مساعد ومخصوصدر. شيشه سوت ايله طولدير. يلهرق طيه‌سى قپانديغى كبى باش اشاغى چوريله‌رك ممه‌سى چوجغك دوداقلرى آره‌سنه ويريلور. چوجق امكه باشلا. ديقنده سوت آغزينه كلور. هوانك دخولنه مخصوص اولان بورو غايت كوچك وايجه اولمليدر، تاكه سوت بوبوروودن خروج ايده‌مسون.

* * *

ارضاع صناعى‌ده ارضاع طبيعى كبى بروجه آتى تنظيم اولنمليدر:

آلتى آى ظرفنده:

اوچنجى آيه قدر { كوندوز: هر ايكى ساعتده برممه / كيجه: هر دورت ساعتده برممه

اوچنجى آيدن آلتنجى آيه قدر { كوندوز: هر اوچ ساعتده بردفعه / كيجه: هر آلتى ساعتده

آلتنجى آيدن اون ايكنجى آيه قدر

كوندوز: هر اوچ ساعتده برممه ويرايكى ممه يرينه ات صوى ويرملى.
كيجه: يالكز برممه ويرملى و حتى يواش يواش آغى‌ده كسملى.

اون ايكنجى آيدن اون سكزنجى آيه قدر

كوندوز: هر اوچ ساعتده برممه ايكى اوچ دفعه وجاهدية مناسب ويرملى.
كيجه: ممه‌يى كاملاً كسملى.

هرممده نه قدر سوت ويرملى؟ ولادتك اونجى كونندە هر امزيكده (٥٠) غرام ويرلمك اوزره كونده (٥٠٠) غرامه قدر چيقمليدر. بوكاده ايلك كونى هر ممه ويرشده بش غرام حسابيله (٥٠) غرام سوت ويرمك وهركون ايچون بهر ممه‌ده بش

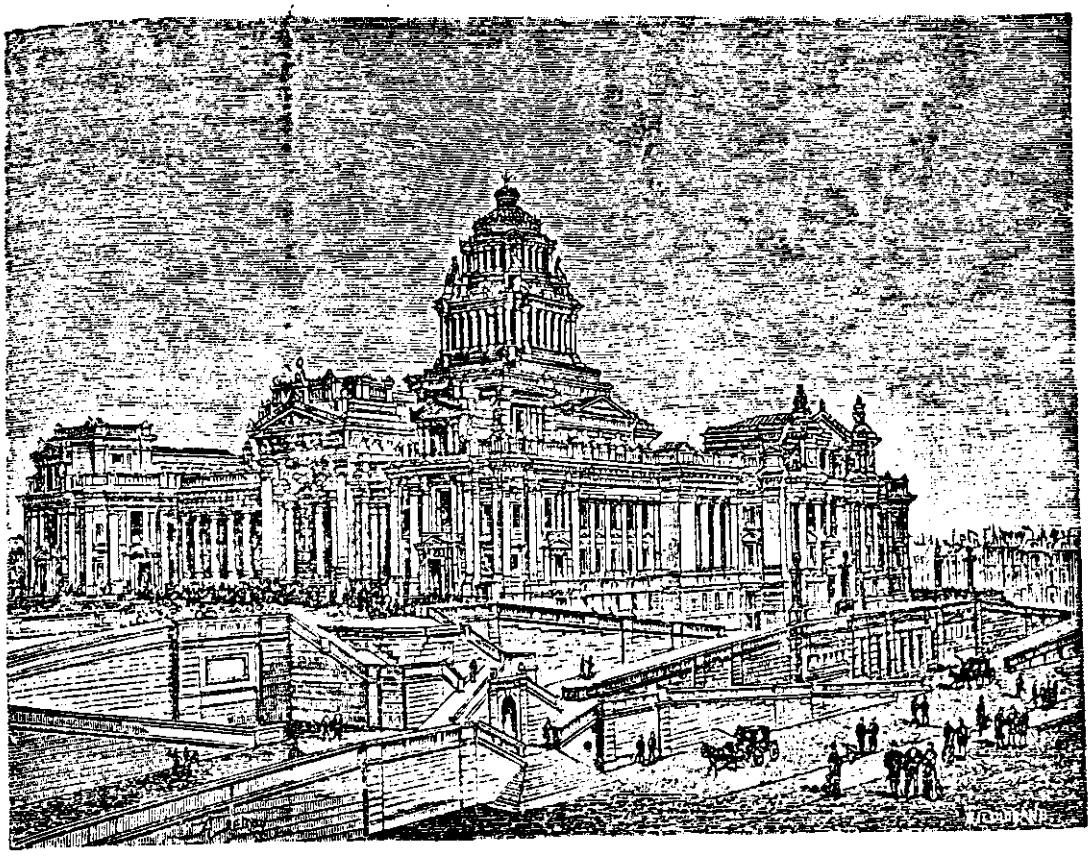

بروکسلده بیوك عدلیه دائره‌سی

غرام تزیید ایلمك شرطیله موفق اولنور .

برنجی آیدن اعتباراً هر آی هرامزیکده اون بش غرام تزیید ایدیلور .

* *

اکر شمدی نوزادك صور مختلفهٔ اغذاسی مقایسه اولنورسه والده سودیله ارضاعك سائرلرینه رجحانیت قطعیه و عظیمه‌سی تصدیق اولنور . چوجنی والده‌سی سودیله ارضاع قابل اولهمدیکی حالده اجرتله مناسب بر سوت ننه طوتوب اکا عمه وبردیرلمیدر . ارضاع صناعیه مجبوریت حاصل اولورسه اول امرده ایکی اوچ آی خالص اشك سودی وصکره‌ده اینك سودی ویرلمیدر . شاید اشك سودینك تدارکی قابل اولهمزسه ایلك آیده وبریله جك اولان اینك سودینك یوقاریده ذکر اولنان نسبت معینه‌سی وجهله صو ایله قاریشدیرلمه‌سی لازمدر .

بعضاً اوله بیلورکه والده غیر کافی بر مقدارده سوده مالك اولدیغی حالده چوجغی بالذات ارضاع ایله بیوتمك ایستر . بو حالده کندی امزیرمکله برابر علاوةً بر حیوان سودیده ویررکه بوکا ارضاع مختلط دینلور . بو اصوله مراجعت اولنورسه ایلك ایکی اوچ آیده اشك سودینك ویرلمه‌سی مرجح اولدیغی کبی بعده صو ایله مخلوط اولدیغی والك نهایت صافی بر حالده بولندیغی حالده اینك سودی ویریلور . والده‌سنك سودی چوغالوب آزالدیغی نسبتده حیوان سودینك مقداری تنقیص وتزیید اولنور . اینك ویا اشك سودینك ویرلمه‌سی لازم کلدیکی حالده یوقاریده مذکور باجمله تدابیر حقیله اتخاذ واجرا اولنمیدر .

دوکتور بسیم عمر

حقوق خصوصیهٔ دول مباحثی

مساحات واوزان واکیل اتحادی

فرانسه اصول اعشاریسی « سیستم متریك » بین الملل سرکیلر سببیله ایدرك فائده‌سی هرطرفجه معلوم اولمشدر . رفته رفته شو اصول اعشارینك قبولنه چوق حکومت طرفندن میل وقناعت حاصل اولدی . ۱۸۶۹ ده فرانسه علوم وفنون انجمن دائمی مترو حقنده بر « قرارنامه » حاصل اولق ایچون علمادن مرکب قونفرانس تشکیلی حکومته تکلیف ایلدی . ۱۸۷۱ — ۱۸۷۲ ده قونفرانس علمیه‌نك مذاکرات مهمه‌سی برقرارنامه ایله نتیجه‌لندی . فقط شوقرارك سیاسی قونفرانس طرفندن قبول وتأییدی اولدیغندن ۱۸۷۵ ده پارس قونفرانسی تشکل ایتدی . شو اتحاده اشتراك ایدن دولتلر حکومت سنیه ، فرانسه ، المانیا ، اوسترویا ، بلجیقه ، دانیمارقه ، اسپانیا ، آمریقه جمهور متفقه‌سی ، آرژانتین ، ایتالیه ، پورتکیز ، اسوج نوروج ، اسویچره ، پیرو ، ونه‌زوئللادن عبارتدر . بو قونفرانسنده دولت ابد مدت عضا

طرفندن مرخص بولنان ذات حالرینه سفیر کبیری سعادتلو حسنی پاشا حضرتلری ایدی . اتحاد مقاوله‌سی اون درت مادهٔ ایله آریجه ایکی لاحقه‌دن مرکبدر .

دستور عثمانی‌نك مساحات واوزان واکیال جدیده نظامنامه‌سنك برنجی ماده‌سنده : « ممالك محروسهٔ شاهانه‌دن مساحات واوزان واکیالك واحد قیاسیه اساس اولمق اوزره دائرهٔ نصف النهارك ربعنك اون میلیون جزئندن بر جزئنه مساوی بر طول اتخاذ اولنوب مترو یاخود ذراع اعشاری تسمیه قلنمشدر وبونك اقسام واضعافی دخی اعشاریدر » بیورلمشدر . ایشته اصول اعشاریه‌نك اساسی شوبندك محتویاتی قیه‌سندن عبارتدر . اتحاد مقاوله‌سنك برنجی بندی مصارف حکومات متمدنه طرفندن مشترکا ایفا ایدلمك اوزره پارسده تشکیل اولنه‌جق بین‌الملل معاملات قلمیه دائردر . شو قلم ایچون (بروتوی) سرایی تخصیص قلنمشدی . فقط ایکنجی بند ایله مقاوله‌نك برنجی لاحقه‌سی معاملات قلمیه‌جون اقتضا ایدن محل ایله ادوات سائره‌نك اشتراواکمالنه دائر شرائط لازمه‌یی محتویدر . بوبابده صرف ایدیله‌جك مصرفك درتیوز بیك فرانقی تجاوز ایتمه‌جکی قرارگیر اولدیغی کبی قلمك بودجهٔ سنویسی اولمق اوزره دخی یدمش بش بیك فرانق تعیین ایدلمشدر . شوبودجه بر مدیر ، ایکی مدیر ثانی ، درت معاون ایله برقپوجی وایکی اوشاغك معاشلری واقتضا ایتدکجه رأیلری صورولهجق علمانك « آیاق تر » لری وقلم کاسبلرینك نقدی مکافاتلری اولمق اوزره یدی قلم مصرفدن مرکبدر . بودجه ده مصارف سنوی یوز بیك فرانقی تجاوز ایتمامك شرطیله تعدیل اولنه‌بیلور دینلمشدر .

شو قلم مختلف مقیاسلرك نسخهٔ اصلیه لرینی حفظ ایلر . دستورك «Prototype» مساحات نظامنامه‌سی ایکنجی بنده « معیار اولمق اوزره مترویه مساوی پلاتیندن بر ذراع اعشاری اعمال ایتدیریلوب خزینهٔ همایونده حفظ اولنه‌جقدر » دیو محرردر . معاملات قلمی بین الملل بر هیئت مخصوصه‌نك تحت اداره‌سنده

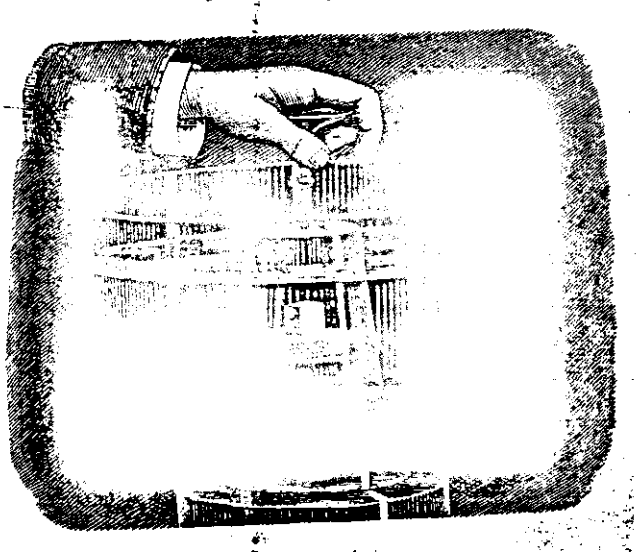

فنی اکلمه‌لر

آمریقالنك اهالیٔ قدیمه‌سی

بولنه‌جغی کبی شو هیئته دخی حکومات متمدنه مرخصلرندن مرکب بر « قونفرانس عمومی » نظارت ایده‌جکدر . قونفرانس عمومی یه پارس انجمن دانش علمیسی رئیسی رئاست ایده‌جکدر .

حکومات متمدنه‌نك شو مقاوله‌یی بالاتفاق تعدیل ایده‌بیله جکلری اون‌ایکنجی ماده‌ده مصرحدر .

مقاوله‌نك اون اوچنجی ماده‌سی دیورکه : « اون‌ایکی سنه‌لك رمدت نهایتنده حکومات متمدنه‌دن بری شو مقاوله‌یی فسخ ایده‌بیلور »

فقط اشترا کدن صرف نظر ایتمك عزمنده بولنان حکومتك شونیتی بر سنه‌اول اخبار ایلمسی وبین‌الملل بروتو بتلرله معاملات قلمی اوزرنده‌کی حقوقنك کافه‌سندن فراغت ایتمسی مشروطدر . اون اوچنجی ماده مواد سائره‌نك الك مهمی اولدیغی قدر الك فنا یازلمش اولانی والك آز واضح بولنانیدر .

فی‌الحقیقه شو اتحادك اوقدر بیوك بر لزوم واهمیتی یوقدر چونکه هردولت اتحاده رسماً اشتراك ایتمه‌دن قراری قبول ایدرك مملکته تطبیق ایده بیلور . وسنوی شو قدر پاره‌ده‌وبرمامش اولور . قالدیکه ادبیات وصنایع اتحادلرینه دخول ایسه بهالی اولیه‌جغی کبی ایدیله‌جك استفاده‌نك‌ده بهاسی بیوکدر .

۱۸۷۵ مقاوله‌سندن اول یعنی ۱۸۷۲ده پارسده بین الملل بر علمی قونفرانس ویا قومیسیون انعقاد ایتمشیدی . شو قو-

بيسونده مرخصلری بولنان حکومات بالاخره عقد ايديلان اتحاده اشتراك ايتمش اولسونلر اولمسونلر اصرارلامش اولدقلری پروتوكيللرده كنديلرينه ارسال اولنه‌جغی ايكنجی لاحقه‌نك برنجی ماده‌سنده مصرحدر .

١٨٧٢ قوميسيونی « مترو قوميسيونی » نامیله معروفدر . بوراده اصول اعشاريه‌نك هرطرفه تعممی تسهيل وتأمين ايچون برچوق غيرتلر ابدلدی . اول امرده ١٨٧٠ سنه‌سنده اجتماع ايدن بين‌الملل مترو قوميسيونی ايچون تعيين ايديلان دول اجنبيه مرخصلری حال و موقع سياسينك مشكلات معلومه‌سندن طولايی بارسه كلمه‌مدكارندن قوميسيون ناچار زمان آخره تعليق ابدلمشدی . بالاخره ١٨٧٢ ده تكرار اجتماع ايدن شو قوميسيونه يكرمی يدی حكومت مرخص كوندر مشيدی . شو مرخصلر ايچنده هر ديارك الك بيوك والك معروف علماسی بو - لنديغندن هيئت كرچكدن جالب نظر تقدير ايدی . مذاكرات فنيه برطاقم مهم قرارلرله نتيجه پذير اولديغی كبی برخيلی اسباب ووسائل تعمم‌ده اتخاذ ابدلدی . قوميسيون اون ايكی اعضاسندن مركب « برداثمی قوميته‌» انتخاب ايدرك بونی كله‌جك اجتماعه‌قدر قرارلرك حسن صورتله اجراسنه مأمور ايلدی . پارسده بر « معاملات قلمی » تشكيل فكريی ده‌ينه شو مترو قوميسيونی ويرمشيدی .

شو قوميسيون برينه بالآخره « عمومی قونفرانس » نامی ويريلان مجلس بين‌الملل قائم اولدی . خلاصه هرمملكتده اصول اعشاری قبول اولنمش وهنوز قبول ايتميان بعض ممالكك‌ده قبوله‌رد ايتمه‌جكلری درکار بولنمشدر . بزده‌ده اندازه‌يی مترويه تبديل ايتديلر . بناءً عليه ممالك عثمانيك هرطرفنده بلااستثنا اصول اعشاريه‌نك رلشمكده بولنمسی شايان تمنيدر .

ارسدن : علی فرح

رسملرمز

طوپجی

ثروت فنون كچن نسخه سنده‌كی وعدی موجبنجه بو نومروسنك ايلك صحيفه‌سنی‌ده مدار افتخار دولت و ملت اولان بهادران افراد عسكريه‌دن بر طوپجی نفری رسمیله تزيين ايليور ؛ قيافت عسكريهٔ عثمانيه‌يی شووسيله ايله طاقمق خصوصنده اولان مساعيمز يك جوق طرفدن مظهر تقدير اولمش اولمغله افتخار ايدييورز .

آمريقاده وحشت

٥٤ نجی نومرولی ثروت فنون آمريقاده وقوعبولان بر وقعهٔ دهشت افزايی تصويريله برابر انظار قارئينه وضع ايلمش ايدی . كچن هفته دست مطالعه‌مزه دوشن نيويورقده منتشر (پوليس ايللوستراتيد) غزته‌سی ينه عينی طرزده وقوعه‌كان بر وقعهٔ وحشيانه‌نك دها رسمنی يامش اولديغندن مذكور رسمی‌ده نقل ايله ايكنجی دفعه اولهرق آمريقا ليلرك معامله‌ء وحشيانه لرندن بحث ايدييورز . بو دفعه‌كی وقعهٔ وحشيانه دخی بر قادينه ارائهٔ آثار محبت ايتمكه اجتسار ايتمش برزوالللی زنجينك كچن دفعه‌كی وقعه‌يه امثالاً اوقادينله مجتمع خلق طرفندن جبراً احراق بالنار ابدلمسندن عبارتدر !

موزه

كوردیككز رسم پارس جوارنده‌كی (ورسای) شهری موزه‌سنك بر پارچه‌سنی كوسترر . ورسای موزه‌سی دنیاده امثالسزدر . موزه مشهور ورسای سرا - ينك برجناحنی اشغال ايدر . اشبو سرای ٤٠٠ مترودن زياده طوله مالكدر . موزه‌نك امثالسزلكی تاريخچه اولان اهميتندن منبعث اولوب سرای ايسه پشكا - هنده باغچه وفوق‌العاده حوضلری ايله مشهور عالمدر . « آوروپاده نه كور آرنده سرايیله باغچه وفسقيه‌لری ... معلومات كافيه واردر .

بروكسلده عدليه دائره‌سی

باچيقانك پايتختی بروكسل شهرند عدليه دائره‌سی اونبش سنه‌ده انشا پيلمش برمهيب بنادر . هرنقدر منظر خارجاً لطيف دكلسه‌ده عصرمزك الك والك شايان دقت ابنيه سندندر . عدليه د سنك معماری مصر قديم ايله آنوربه معتبر اولان اصولی مودل اتخاذ ا فقط انشا آنك تفرعاتنده عصر ح ظرزينه اتباع ايتمشدر . بنانك احاطه ا سطح ٢٤٦٠٠ متره مربعيدر . يعنی برنجی ابنيهٔ جسيمه‌دن معدود او رومادهكی مشهور سن‌پيير كليسا‌سندن ٣٤٠٠ متره مربعی بيوكدر . ح سن‌پيير كليسا‌سی بزم آياصوفيه شريفنك برچوغی قدردر .

عدليه دائره سنك كائن اولديغی مستوی اولديغی ايچون زمان انشا بيوك مصارفی مستوجب اولمش ايد اصل بنا ١٨٠ متره طولنده و ١٧٠ عرضنده برعرصه اوستنه يابلمش ، بنانك وسطندن اعتباراً قات قات ايدرك مربع شكلده و اطرافی ستو محاط بر بشقه قسم دها ميدانه كتيرك ايشته بو قسمك جوانب اربعه‌سنه (عدا (قانون) (قوت) و (شفقت) درت هيكل دزلمش ، جمله‌سنك اوز دخی اوفاقچه و زمينلری ١٢٢ متره مر برقبه چكلمشدر .

شو دهاش بنانك مصارف انشائيه ايكيوز الليبك ليرايی چكمشدر . عـ دائره‌سنده ٢٧ بيوك صالون ، ٢٤٥ ا ٨ حولی واردر . بوندن بشقه بر بي صوفه موجود در كه مرديونيله برابر ٠٠ متره مربعی برطوتار . صوفه‌لك اوستد قه‌نك ارتفاعی ٩٧ بچق متره در يعنی يانغين قوله‌سندن يكرمی متره مرتف

هندلی

آمریقانك اهالیٔ قدیمه‌سندن هندلی دنیلدیکی معلومدر. آمریقا هندیلری دائما کیندیکدن ازالمقده اولدیغندن برگون کلیاً غائب اولهجقلری ظن اولنیور. ترسمده کوردیککز قادین دخی آمریقانك شمالینك آلاسقا جهتلرنده بولنوب کیندیکدن غائب اولمق اوزره اولان خلقدندرکه قیافتنده‌کی غرابت جهتیله صحیفهٔ تصویره کیردك.

فنی اکلنجه

درونیمه صو دولدیرلمش دیی دوز برکاسه درونه بربارداغی باش اشاغی یاتیرر. سه‌کز کورورسکزکه بارداغك درونه کیرن صو خارج طبقه‌دن اشاغیده‌در. بوندن استفاده ایله کاسه‌دکی صویه شکری دالدیروب ایصلاتمامق قابلدر. طرز اجراسی شکری بربیوك مانتار پارچه‌سنه قویوب صویه وضع والمك اوزرینده بارداغی قیاپه‌رق ییواشجه آشاغی باصمقدر. بارداق آشاغی وارنجه خارجدن شکر صویه دالمش کبی کورینور.

نباتات مراقلیسی

کوردیککز رسم فن نباتات مراقلیسی اولان برذاتك بوینده‌نبات تنکه‌سی تأصیلی اوله‌رق صرب طاغلری جیقمنه مخصوص اسویچره باستونك معاونتیله نبات تحریسنده اولدیغنی کوسترر.

آوروپانك پك چوق صرب ومرتفع طاغلری واردرکه جمله‌سنك ذروه‌لرینه هرکون سیاحلردن ماعدا رسمی کور. دیککز کبی بر چوق فن مراقلیلری جیقار، بو آدملرك حالی غریبدر، اوزاقده‌کی قیالك اوستنده کوردکلری اوفاجق اوت پارچه‌سنی بولمق ایچون بر قاچ دقه‌لر حیاتی تهلکه‌یه وضع ایدرك او قیاپه قدر طیرمانیر، مطمح نظری اولان اوت پارچه‌سنی دست تملکنه کچیر. دیکی کبی او درجه ممنون ومسرور اولورکه تعریفی قابل دکلدر. عادتا شو آدمه او آیده اولدیغی طاغلری بخش ایتمه‌کز بوقدر آثار سرور کوسترمز. نباتات مراقلیلری طاغلرده دکل قیرلرده، اوولرده دخی طولاشیر. بو آدملردن برقاچنك اقشام اوزری جولان فیه‌دن عودت ایدرك بر آره‌یه طوپلانوب تنکه‌لرندن جیقاردقلری اوتلری اوکارینه یایه‌رق تدقیقاتده بولنمغه باشلارلر. بعضاً مهم برشی بولدیغنی اکلایوب ابراز سرور فوق‌العاده ایتدیکنی کورمك حقیقةً خوش بر منظره تشکیل ایدر، هم بونلر یالکز کندی کندیلرینه مسرور اولمقله‌ده قالمزلر، قارشیلرنده‌کی آدمی یاقالایوب بولدقلری اوت پارچه‌سنك اهمیت فیه‌سندن تفصیلات ویرمکه باشلارلر، هانیا شو، بایدیغی شعرلری خدمتکار ینه اوقویوب افکار ادبیه‌سنی صوران شاعرلر کبی نباتات مراقلیسی‌ده او قدن اصلا خبردار اولمیان بر آدمی یاقالار. بر چوق اصطلاحات فنیه ایله اندکی اوتی اکلاتیر، ایشه او قدر اهمیت ویررکه اولمز، بو آدملر اصل قارشیلرنده بولنانك اهمیت مسئله‌یه اشتراك ایتمه‌سنه متحیر اولور.

لکن سنه اسویچره‌ده ایکن بر اقشام اوتله عودت ایلدیکم زمان دیدیکم مراقلیلردن درت ذات کورمش ایدمکه طمانخانه‌ده ماصه‌نك اوستنه اوتلری چیچکلری یایمشلر ایدی. اوتل خدمتکاری بینك ماصه‌یه یمك حاضرلق خصوصنده اولان استعجالنه هیچ اهمیت ویرمیورلر دی. آره‌لرنده بر چوق مجادله‌دن صکره ایچلرندن بر ذاتك بولمش اولدیغی بیاض چیچکك اهمیتی تسلیم اولندی، خدمتکار رك رأیی صوردیلر، خدمتکار بر باش صاللادقدن صکره:

— صفره قوزه‌جغم!

دیدی، جوابه فنا حالده قیزدیلر، بریسی:

— الده بویله مهم بر کشف فنی وارکن پیس بوغازلق دوشونمك حیوانلقدر! یه آحمق آدم!

سوزیله چیقیشدی، بکا دوندی، تمام یاریم ساعت تفصیلات ویردی، او قدر لاتیمجه نبات اسملری سایه‌سنده شاشیردم قالدم، مع مافیه خدمتجینك دوجار اولدیغی تکدیره واو درونی اولسون هدف اولمامق ایچون سسی چیقارمدم.

یکی طرز ترسیم

صنعت رسمه انتساب ایتمش اهل هنر اولا عمومیت اعتباریله ایکی یه تقسیم اولنور. بونلرك برنجیسی یاغلی بویاجیلر. ایکنجیسی قره قلمجیلردر. واقعا شو ایکی قسم‌ده دها برچوق قسملره انقسام ایلرسه‌ده نرم مختمز یالکز قره قلمجیلره عائد اولدیغندن دیکر جهته عطف مقال ایلمیه‌جکز. قره قلمجیلره فرانسزجه (دسینا تور) دیرلر. دسیناتورلر مطبوعاته تعلق ایدن جهتجه‌دها مهمدر، زیرا الیوم نشریات مصوره‌نی تزیین ایدن تصاویرك فطوغرافدن منقول اولانلرندن ماعدای هپ اشبو اهل هنر بدندن جیقار، بناء علیه طبیعی اوله‌رق رسملی غزته نقطهٔ نظرندن قره قلم وصولی بویا رسم بیانلر بزجه دها مهم عد اولنور. الیوم نشریات مصوره‌یه خادم اولان اهل هنر رسملرینی شمشیر اوسته یاپمقده‌در، واقعا اوللوی کاغده رسم ایدوب اورادن فطوغرافله شمشیره نقل اولنور ایدیسه‌ده ایشه دها ساده‌لك وبرمك ایچون رسملر، رسمی ترس ایشله‌مك شرطیله شمشیر اوسته ایشله‌مکه باشلامشلردر. مثلا غزته‌مزك ٥٤ نجی نسخه‌سنده‌کی بحریه نفری بوصورتله رسامی طرفندن شمشیره یاپیلوب صکره حك اولنمشدر. شمشیر اوستنه رسم بیانلر دائما کاغده رسم اولنمش مختصر برمودلدن ایشله‌دکلری ایچون اشبو مودلی، بر آینه‌یه عرض ایله آینه‌ده مودلك عکسنی کوروب شمشیره نقل ایدیورلر.

شمشیر اوستنه جالیشان اهل هنر بینده بوکون بر چوق شعبه‌لر آچلمشدر. مثلا اقدملری هپ بحریه نفری ایله دائما کوریان رسملر طرزنده یاپیایرکن شمدی بو دفعه نظر دقتکزه عرض ایتدیکمز طرزده رسملر یاپلمق اصولنه‌ده باشلامشدر، کذلك (جق) رومانتك رسملری‌ده اشبو

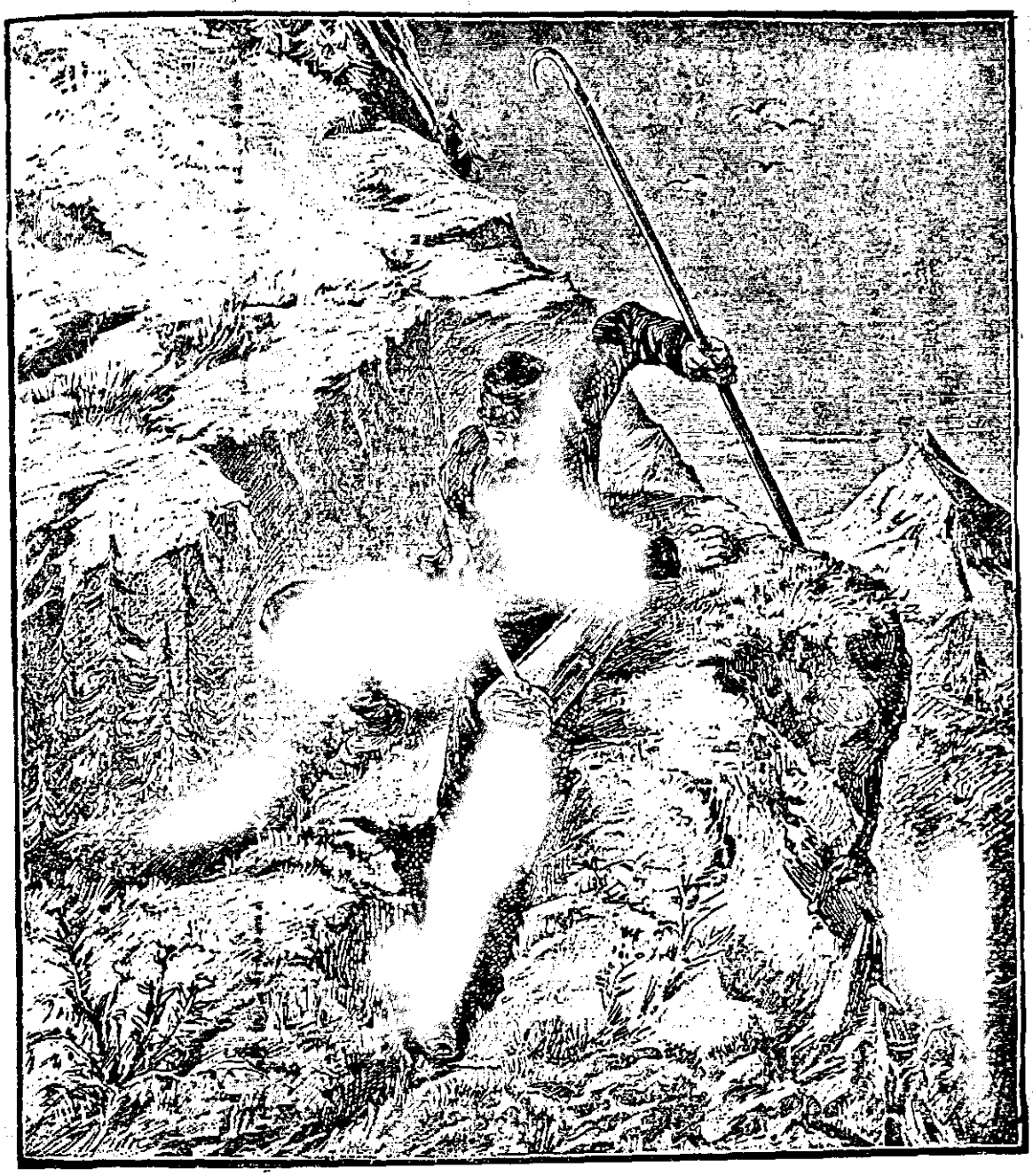

نباتات مراقلیسی

اولنه‌در . هرقدر وهله اولاده بوطرز رسملر نظره خوش کورونمز ایسه‌ده صنعته برآز انتسابی اولان ذات صرف دقت ایدنجه رسمك تقدر ساده‌لك وبر یوك مهارت ایله یاپلدیغنی ادراك ایدر . یکی طرز رسملرده اهل هنرك آز یورغونلغی فقط بیوك مهارتی واردر . رسمه باشلنجه عادتا درت بش فورچه ضربه‌سیله اورتهیه چیقارلمش اولدیغی تحقق ایدر . حالبوکه هنر اشته شو درت بش فورچه ضربه‌ی وورمقده‌در .

(جق) رومانتك رسملری حقنده آلدیغمز بعض اعتراضنامه‌لره شو افاده‌مز کوزل جواب اولور ، غزته‌مز دائما تجددات فنیه وصناعیه‌یی قارئلره کوسترمك مسلکنده اولدیغی جهتله نظره خوش کورونمامك فدا کارلغنی ایدرك طرز جدید ترسمدن دخی نمونه ارائه سی آرزوسنده بولنمش اولدیغندن حرکتمز معذور کورولمیدر .

دیپنیوفوس مارجینالوس

کوردیکز رسم طورغون صولرك همان کافه سنده بولنور ، علم حیواناتده فقحه الجناح طاقمندندر ، برکره کالنی بولورسه چوق زمان معمر اولور . حیوانه (دیپتیف) دیرلر ، دائما کوردکلری کوچك بوجکلرك اوستنه آتلایوب اولامقله تعیش ایتدکلرندن صیچرامالرینی تماشا خوشدر . بوندن دولایی بعض ذوات دیپتیفلری شیشه

درونته قوبار وخانه‌لرده حفظ ایله سیرینه باقار . دیبتفلرك وجودلرینك آلت طرفی تیز رنکنده ، اوستی یشیلمیسیدر ، فضله اولهرق صاری چیزکیلرده واردر . اولدقلری صوده کندیلرندن پك بیوك حیوانلره مثلا قوربغه‌لره دخی تعدی ایدرلر بچاره قوربغه‌نك صرتنه یاپیشوب قاچمغه باشلارلر ، قوربغه الی یتشمدیکی دشمنك الندن قورتیله‌مدیغی جهتله قانی ضایع ایدوب تلف اولور . بونلر یموطه‌لرینی صویك دیبنه براقیرلر ، یاوری یموطه‌دن چیقدیغی کبی آرتق خساره باشلار ، یاورلر قورت حالنده‌در ، طوللری بش سانتیمتره قدر اولوب بیوك باشلرینك بهر طرفنده التی کوز واردر .

دوکتور حسین رمزی

جق

مؤلفی : آلفونس دوده

مترجمی : سامی پاشازاده سزائی

دعوا وکیلی ، وادیب اولان بونه آوارلیت مورونوال ۱۸۴۸ ده غاده‌لوب مبعوثنك کاتب خصوصیسی اولهرق ، پووانت ـ آرپینردن پارسه کتورلمشدی . اوزمان یکرمی بش یاشنده بر حریفدی . حرص واشتها ایله مالا مال . ذکا ومعلوماتدن محروم دکلدی . پاره‌سز اولدیغی جهتله ، برکره اودهشتلی پارسه کیره بیلمك مقصدیله سیاحت مصارفی ویردیرمك ایچون بردیکرینك خدمتنی قبول ایتمشدی . اوپارسه‌که ، شعاعی دنیانك هر طرفندن هرکس ، وحتی مستملکات کلبکلرینی بیله جلب وجذب ایدر .

یکی اصول ترسیم

قره‌یه آیاق آثار آتمز ، مبعوثی یقادن آتدی . پارسده بعضیلرینه مناسبت پیدا ایدرك ، دکزك اوته طرفنده بولدیغی شهرتی استحصال ایتمك ایچون ، باغروب چاغرمق ، نطقلر ایراد ایتمك لازمکلدن بولنیقه ایشلرینه کیرشدی . پارسلیلرك استهزاسی ، واوقدر سعی وغیرت ایتدیکی حالده اصلاحنه موفق اولهمدیغی ، مستملکاتده تولد ایدنلره مخصوص اولان صورت تلفظی اولمسیدی ، موفقتنده شبهه ایتمیوردی .

مطبوعاته عائد بیلمم هانکی دعوایی مدافعه ایتمك ایچون ، ایلك دفعه خلقك قارشوسنده ایتدیکی نطقده صورت تلفظی اوقدر یاکلش ، اوقدر ناقص ایدیکه ، هرطرفدن ظهور ایدن عظیم برقهقهٔ استهزاء بوزوللی « اوارلیت مورونواله » پارسده دعوا وکیلیکنده نام شهرت قزانمنك نه قدر مشکل اولدیغنی افهام ایتدی .

آرتق یازی یازمقله اکتفا ایلدی . پك چابوق اکلادیکه پارسده مشهور اولمق پووان ـ آرپینرده کی کبی قولای دکلش . پك مغرور ، هرنصاسه قزاندیغی برشهرتدن پك زیاده بوزولمش ، بونکله برابر صورت

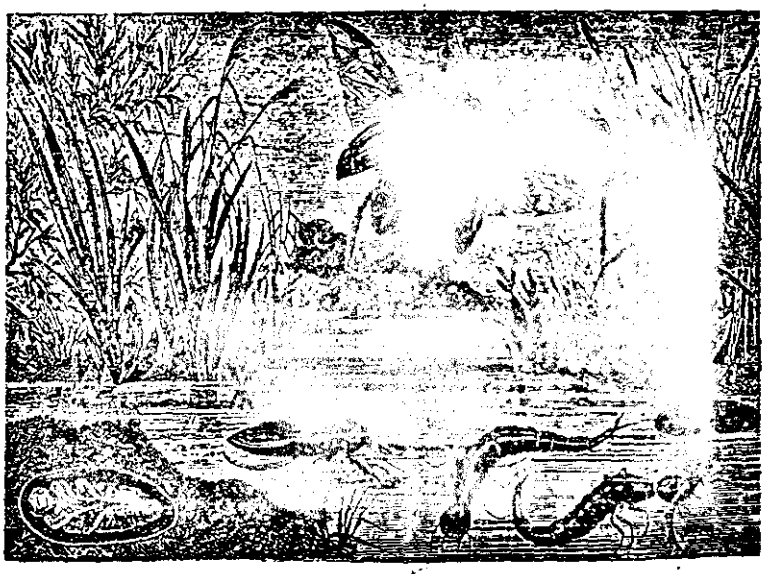

بوکلر

مفرطه‌ده شدیدالمزاج اولدیغی جهتله بر برینی متعاقب هر غزته اداره‌سنه کیردی، فقط هیچ پرینده طوره‌مدی.

آرتق هرشیئه صالار، هیچ برمانعیه قارشو یوز چویرمز، برحیاته باشلادیکه، بوحیات، انسانی یاهان محو ایدر ویاخود وجودی، هیچ بروقت قیرلمز صورنده دمیرلشدیرر. بوده او بیکارجه پارهسز، اعتبارسز، فقرازمزمنه داخل اولمشدیکه، بونلر هر صباح، مغرور اوله‌رق پارسده اویانیرلر، آچلقدن، آمال دورا دور حریصانه‌دن سرسملمش، اون پاره‌یه آلدقلری اتمك دیلملرینی سوقاغك اورته‌سنده یرلر، اسبابلری مرکبدن قرارمش، کوملکلرینك قوللری بیلاردو تباشیرندن بیاضلنمش، ایصنمق ایچون ایسه عمومه مخصوص کلیسالرله، کتبخانه‌لرك قالورفر لرندن بشقه یرلری یوقدر. کسرناموس وحیثیت ایدن هر حالی، هر درلو فقر ومذلتی کوردی، میخانه‌ده‌کی لوقانطه‌ده کسلمش اعتبار، خانه‌ده‌کی اوطه‌سنك، بوندن بویله کندینه ویرلیه‌جکنی کیجه یاریسی تبلیغ اولنمش انختار، کیجه لری اونور، مغه مساعده ایتمه‌جك قدر قیمه‌جق موم، التدن سو آیر، پونیلر، هب بونلری کورمشدی.

برکره بیلدم نه خواجه‌سی اوله‌رق بوش یره پارس سوقاقلرنده سورندی، برکره‌ده، انسانیته‌منسوب رساله‌لر، قاموس اعلامه دائر سطری یکرمی پاره‌یه بند مخصوصلر، ایکی جلد وهر جلدی یکرمی بش فرانغه اوله‌رق قرون وسطی تاریخی چیقاردی، اجمال احوالات، مجموعه‌لر، بعض خصوصی اولرده تیاترو رساله‌لرینك استنساخی.

مکتبلرده انکلیزجه مذاکره جیلیکنه تعین اولندیسه‌ده، مستملکاتك عادات قدیمه اتباعاً چوجقلری دوکمکه باشلادقدن اورادن قوغولدی. والحاصل اوچ سنه امتداد ایدن بوایام مدهشه، حیاتنده، حسابه گلمز صورتده یدیکی، سیاه طورپلردن، چی انکنارلردن، بتون امید وامانی غائب، ومعده‌سنی حراب ایتدکدن صکره، اوچ همشیره‌لرك، مادمازل ده‌قوسترك اداره ایتدیکی، کنج قزلر مکتبنده، انکلیزجه اوقومق اوزره تصادف قیلندن اوله‌رق برپر بولدی..

بوهمشیره‌لرك ایکی بیوکلری قرقر یاشنده، اوچنجیسی ایسه اوتوزینه کلیوردی. کوچجك، حساس، کندینی بکنمش، ده‌قوستر اصولنك موجدی اندیکه، کندیسیده همشیره‌لری کبی بتون عمرنده بکار قالمق قورقوسنده بولندیغندن، مورونوالك وقوعبولان طلب ازدواجی حسن قبول کوردی.

تأهللرندن صکره بر مدت بواوده قالدیلر، ایکیسیده درس ویرمکده اولدقلری جهتله مکتب ایچون مفید ایدیلیر، فقط مورونوال، ایشسز، فائده‌سز، سوقاقلرده قهوه‌لرده، طولاشوب طوردیغی زمان سفالتدن قالمش عادات مستکرهسی، تاموسیله کندی حالنده یشایان بو مکتبی استیلایه باشلادی، برده، بوملز، شاکردانی تجارت ایچون شکر قامشی یتشیرر کبی قوللانیوردی. بو اختیار مادموازل ده‌قوسترلر، کوچك همشیره‌لرینه محبت فوق العاده لریله برابراوتوز بیك فرانق قدر بر تضمینات ویره‌رك، اودن نبعید محصور اولدیلر. بویله‌لرله نه یاپمالی؟

مورونوال ابتدا بر غزته، بر مجموعه تأسیس ایتمك استدی. فقط یکیدن برایشه باشلامق ایچون سوینه سوینه کتیردیکی پاره‌طوربه‌سنك التی دیلیمندن قورقیوردی.

هرشیدن اول زنکین اولمق ایچون امین بریول بولمق لازم. بورالری دوشونورکن برکون ذهنه ارباب دهایه مخصوص خارق العاده بر فکر کلدی.

پارسده ترنیه اولمق اوزره الك اوزاق مملکتلردن، ژاپونیادن، هندستاندن، کینهٔ جدیددن، واسطهٔ مخابره‌لری اولان کمی قپودانلرینه، ارباب تجارته تودیعاً، بوقدر چوجق بوللابورلر. بونلرك اکثریسی زنکین، وپاره‌نك محل صرفی بیلمز، طاقم کوچکلر..

مورونوال بونلرك تمام ایشله دیله‌جك برمعدن اولدیغنه قرار ویردی. باخصوص مادام مورونوال ــ ده‌قوستر، اجنبیلرك هر دورلو نقصان تلقظلرینی اصلاح ایچون ایجاد ایتدیکی اصولی بونلرك حقنده تمامیله تطبیق ایدیله بیلیر. بلز حالا محافظه ایتدیکی مناسبات قدیمه‌سنه مراجعت ایدرك مستملکات غزته‌لرینه رجوق لساندهٔ یازلمش حیرتبخش براعلان درج ایله مارسیلیا وهاورا وزاق حوادثنه دخی نقل ایتدیردی.

دها ایلك سنه‌سنده کینهٔ جدیددن غائب یانیشقلی ایکی سیاه واصل اولدیکه، مورونوالك دائره‌سی، باشلادیغی بوتجارته کوره دها شمدیدن پك طاردی.

بونك اوزرینه تحریانه باشلایه‌رق حال وموقفنك ایجابانه، وفکر تصرفه توفیق حرکتله، اومستکره‌پاساژ دودوزمه‌زونده «بر آت پاریشی» رسامنك، رسمی الق استدیکی آتلر، بوکاریزه کیرمکی هر وقت رد ایتدیکاری جهتله، اعلان افلاسنه سبیت ویرن وحسناتی مزین بارمقلنك موستین بولنده بولنمسندن عبارت اولان بوابنیه‌یی استکرا ایتدی.

بویکی مکتبه جاملقلرك کثرتندنطولایی قصور بوله بیلیردی. فقط براز انتظار ایتملی. تزرابورانسی ترك ایدنفطوغرافی، هرطرفی قازلق ودها اتمام ایدلمامش بر چوق بولدرك ارمسنده قالان بوحارنده یقینده بریول آچلمق ایچون، انتزای املاك ایدیله‌جکنه دائر، مورونوالی امیده دوشورمشدی.

بوراده‌ن برجاده آچیله‌جق، لاجرمی ندقیق اومذاکره‌ده.

یول آچیلدیغی زمان ویریله‌جك بو تضمینات انتظار، مورونوال ابنه‌سنی فصل برحال تشویشه دوشوره‌جکی شمدیدن کوره بیلیرسکز. یتافخانه رطوبتلی اولهجق، چوجقلرك تنفس وتفرجنه تخصیص ایدیلان سالونده، یازین حرارت، صوبه‌لی

مكتبك اعلانندە « شاكردانك عددى محدوددر » دينليوردى . اعلانك بوندن بشقه طوغرى برجله‌سى يوقدى .

برحزن مظلم بوصوبولمش ابنيه‌نك اوزرينه جوكديكى ، وبستون حجز اولنمق تهديدى التنده بولندیغى اثناده ايديكه ، مادمازل قونستانك رفاقتنده اولەرق بر دنيره جق ظهور ايتدى .

شمه يوقدكه پشيناً ويريلان بواوچ آياق برثروت دكلدى . فقط مورونوال بويكى شاكردك حال وموقعندن ودها كنديسنى كورمدن نه اولديغنى استدلال ايتديكى بوغريب الاحوال والدەدن استفاده ايده جكنى اكلامشدى .

اوكونلرده شدت وحدتى بينده متاركه اولنمشدى . بويكى كنلك شرفنه بتون خواجەلره بر اقشام طعامى ويرلمش وحتى « ممالك حاره كوچكلرى » چوقدنبرى كوزمدكلرى بردامله شرابه نائل اولمشلردى .

٣

مادوكيزو نام زادهٔ اصالتك اقبال وادبارى .

اكر زيمناز مورونوال حالا موجود ايسه ، مجلس صحيه‌يه اخطار واعلان ايدر - مكه ، بوحترم مغاره‌نك بناقخانه‌سى كبى اك وخيم ؛ اك رطوبتلى ، اك وجود فرسا برمحلده دها شمدى‌يه قدر هيچ برچوجق ياتيرلمامشدر .

برقات اولەرق اوزون بر بنا تجسم ايديكز پنجره‌سز ، طواندەكى جاملغندن ضيا آلير ، بوندن مقدم قطوغراف يايمق ايچون قوللانلمق ، قولودييون ، ولقمان روحنك چيقمق بيلمز قوقولرى ايچنده .

بونا ، پارس اصولنجه ياپامش بر باغچەنك تاركوشه‌سنده كائن ايديكه اوراده عظيم ، مهيب ، صارمشقلره صارلمش بر طاقم ديوارلرك كولكەلرى ترەيه دوشرسه اوراسى كفليردى .

روماندن : ادبيات خواجه‌سنى تقديم ايدەرى

بو بناقخانه‌نك ارقه‌سى غايت مكلف برقوناغك ، ايچى مالا مال اولان آخورينه ملاصق ايديكه ، كونك هر ساعتنده چفته آتان آتلرك ، متصل چكيلان قوبونك كورولتوسى ايشيديلير ، وهله بوايصلانمش روماتيزمه قطوسنك منظره‌سنى ، برداپورك صويك ايچنده كيله ، خارجنده‌كى قسمى تفريق ايدن برخط كبى ، بوديوارك ياريسنه قدر چيقان بوصونلر اتمام ايدردى .

سنه‌نك باشندن تا نهايته قدر داخلى رطوبتلى . فقط مواسمه كوره متخالف اولان بو رطوبت قيشين پك صفوق ، يازين پك صيجاقدى . يازين طواندەكى جاملردن قيزمش بوهواسز قطونك ايچنده حرارت شمس ايله طوپلنان رطوبت ، كيجەنك سوينلكنده تبخر ايدرەك وهر طرف برحمام كبى بوغوق ايچنده قاله‌رق يرده‌كى جاتلاق طاشلر ترلردى .

ديكر طرفدن اورايه عين اولان صار

مشقلرك بسلديكى
حشران ، جاملرك آيدينا
ايدر ، الك ايچه جاتلاقلردن
حلول ايله اوچو شورلر ،
حاصل ايدرك قوشو شورلر
چارشفلرك بياضلغنه امره‌نور
يلرنى بتون بتون آغيرلا
طواندن بناقلرك ايچنه براقير
قيشك رطوبتى مرج
اوزمان صفوق . كوكدن
اختران كبى دوكولير ، يردن
تخته پرده‌لرك جاتلاقلرندن .
لرك ايچەلكندن بوكسەلير
او وقت يورغان بيله اولمـ
قپاقلرنى چكەلرينه قدر ك
بر قاچ ساعت ظرفنده ا
ممكندر .

مورو نوالك نظر يدرا
بويله سوقاق سپورلرك آر
قالمش . فائده‌سز چركەلرى
سيسلره قارشمش اوشديديغمو
سياهه مائل برزنكه بويا
بودورلو ابنيه‌نى همان املا ايد
بيلديكى جهتله ، بوراسنك كيملره
تخصيص ايدلمك لازمكله جكنى اكلا
بوملز ، هيچ تردد ايتميه‌رك :

— بناقخانه بوراسى ! ديدى .

مادام مورونوال يواشجه :

— بلكه بوراسى بر آز رطو
كلير . . . ديمك استدى .

ملز مستهزيانه كولمسه‌دى :

— بزم « ممالك حاره كوچك
سرين پرده بولنه‌جقلر . . .

طوغريسنى استرسه‌كز بوراد
بناق قوينله جق بروارديا ، فقط تاكو
موصلقله برابر ، يكرمى قدر بناق يا
قبونك التنه فنا بر خالى قوتمش ، و
كنديسنك ياكلش بر تلفظله سو
بناقخانه وجوده كلشدى .

مابعدى وا

وجد احسا

SERVET-İ FÜNUN

Adet 60

Perşembe 23 Nisan sene 1308

İkinci sene-üçüncü cilt

RESİMLER

ŞİMENDÖFER HAYDUDLARI

Geçen yaz Avrupa katarına taarruz ile bir takım şekavet irtikab etmiş olan haydudların reisi Kapudan Atanaş'ın muavini Yanni ile Lefter ve Mihal'in ittihaz kılınan tedabir-i müessire sayesinde Bulgaristan Emareti dahilinde derdest olunduğunu kariler evrak-ı havadisde mütalaa eylemişdir, "Servet-i Fünun" musavver gazetecilik vazifesini ifa etmiş olmak üzere işbu üç şakinin resmini derc eyliyor ki mezkur resmin başında birinci olan genci Mihal, ortada ayakda duranı Lefter, ve nihayetde oturmuş bulunan asıl Atanaş'ın muavini Yanni'dir. Haydudlardan Lefter meyten derdest edilmiş ve esliha-ı mevcudesiyle resmi alınmış olduğundan gözleri kapalı durmakdadır. Diğerleri ise hayyan derdest olunarak muhakemeleri icra olunmuşdur.

Şu üç müstekrih haydudun emr-i derdestine sarf-ı gayret eden Bulgaristan jandarma yüzbaşısı Roşob olub mumaileyh dahi ahiren avatıf-ı cenab-ı mülukaneden olarak dördüncü rütbeden mecidi nişan-ı zi-şani ile taltif buyurulmuşdu.

FESHANE-İ AMİRE

Bu nüshada enzar-ı kariine vaz eylediğimiz resim Feshane-i Amire'nin heyet-i hariciyesini irae eyler; Feshane-i Amire müessesat-ı sınaiye-i devlet-i ebed-müddetden olduğu gibi el-yevm saye-i mekarim vaye-i cenab-ı şehriyaride ziyadece asar-ı

intizam göstermeğe başlamış ve Avrupa fabrikalarından numune alınarak tanzim edilmekde bulunmuş olduğundan dolayı nazar-ı kariine arza şayan ebniye-i ¥liyedendir; binaenaleyh bu nüshada yalnız mezkur Feshane-i Amire'nin manzara-i hariciyesini gösteriyoruz, fakat gelecek nüshalarda derununa dair resim derc etmek ve fabrika hakkında tafsilat vermek dahi mukarreratımızdandır.

VETİZNAU

Servet-i Fünun'un üçüncü nüshasında İsviçre'nin havarik-i fevkaladesinden olan bir yeni şimendöfer hakkında tafsilat ile bir resim münderic idi, bugün dahi mezkur şimendöferin Dörd Kantonlar Gölü kenarından nokta-i hareketi olan Vetiznau istasyonunun resmini derc eyliyoruz, işbu mahall atide tarif olunan (Lusern) kasabasına civar ve aynı göl kenarında kaindir.

Vetiznau'dan itibaren bin sekiz yüz metro irtifaında Riki zirvesine dişli şimendöfer yapmakdan maksat İsviçre'ye gelecek zairleri eğlendirmekden ibarettir. Fakat temin edilir ki İsviçre'ye gelib de dişli şimendöfere kurulub şu dağa çıkmayanlar (havf-ı mudhik)e mübtela bir takım kayıdsızlardan ibarettir.

Riki Dağına çıkmak için biri Vetiznau'dan gelir, diğer Zog Gölündeki (Art) iskelesinden hareket eder iki şimendöfer vardır ki zirvede birleşiyorlar. Gazetenin birinci nüshasındaki resim işbu Vetiznau'dan gelenidir.

Gerek Vetiznau'dan gerek Art'dan hareket eden şimendöfer aynı usul üzere dişli yapılmıştır. Yani adi demiryollarında olduğu gibi iki hat döşendikten sonra bunun arasına bir dişli hat daha sıralanmıştır; dişli hat demir çubuk üzerine musavi mesafelerle muhlanmış demir parçalardan ibaret bulunuyor; lokomotif ise

aynı tarzda bir tekerleğe daha maliktir, buhar ile harekete başladığı gibi kendi orta tekerleğindeki dişler yolun ortasındakinin dişine girerek arabayı çıkarmağa bed' eyliyor. Riki hattında meyil yüzde yirmi beş derecesine kadar çıkar; suud zamanında lokomotif buharla hareket ederek önündeki tek vagonu ileri sürüyor. İttiği zaman ise buhar istimal olunmuyorsa da nuzüle muvazenet ita etmek içün silindirlere idhal edilmiş havadan istifade olunuyor. Lokomotifin arabası bir mevkiden ibarettir. Ücret suud için yedi, nuzül içün üç buçuk frankdan ibaret bulunuyor. Gazetemizin bir nüshasına derc eylediğimiz işbu Lusern Vetiznau resimleri (Avrupa'da Ne Gördüm) eseri için ısmarlanmış olduğu halde mezkur eserin zaman-ı intişarında yetişemediğinden seyahatnameye derc olunamamıştı.

Lokomotifin derunu yokuşda güzel dursun diye arka tekerleği büyük ve ön tekerleği ufak halde yapılmış, vagonun dört tarafı ise açık bırakılmıştır.

Riki Tepesi sath-ı bahirden 1800 ve Dört Kantonlar Gölü sathından 1363 metro irtifaındadır. Riki namında sekiz on fersah tulünde bir takım dağlar vardır. Dağların her tarafını İsviçre'nin Dört Kantonlar, Zog ve Luverz gölleri sarmışdır. Şimal cihetine müsadif kısımda dağ gayet sarptır. Halbuki cenub ciheti yaygın ve mera halinde bulunduğundan İsviçre'nin meşhur tereyağını hasıl eden on binden ziyade inek bu meralarda yiyecek bulur.

Riki zirvesinin cevanib-i erbaası sair dağlardan azade bulunduğu içün oraya vasıl olunduğu zaman tekmil Alp Dağlarında misli mefkud bir manzara-i harikulade müşahede olunur. Bu sebebden naşi zirvede ve daha aşağılarda büyük büyük oteller vücuda getirilmiş, ve el-yevm Riki İsviçre'de ecnebilerin mevid-i mülakatı olmuşdur.

Vetiznau'dan Riki'ye şimendöfer bir saat yirmi dakikada çıkıyor, mevkif iskelenin bir kaç adım ilerisinde kaindir.

Hatt bidayetten itibaren hep dişlidir. Evvel emirde yüzde 6 nisbetinde Vetiznau'nun civar köyleri arasından hafif meyil ile çıkmağa başlıyor ondan sonra meyil hadd-ı azamiyi buluyor; yani yüzde yirmi beşe geliyor, sarp kayalar etrafında dolaşarak kat-ı mesafeye bed' eyliyor.

LUSERN

Lusern İsviçre'de kendi ismindeki kantonun merkezi ve 20308 nüfusu şamil olub şu gölün sevahilinde 1332 sene-i miladiyesinde teşekkül eden üç kantona iltihak etmişdir. İşte bu sebebden naşi o zamandan beri dört kantonun orta yerinde kalan göle (Dört Kantonlar Gölü) derler.

Lusern dünyanın en manzaralı şehirlerindendir. Şimendöfer vagonundan ayak atılınca insan şu ciheti itirafa mecbur olur. Şehir tıbkı Zürih gibi bir gölün nokta-i intihasında ve gölün suyunu boşaltan (Rus) nehrinin iki sahilindedir. Fakat Dört Kantonlar Gölü her tarafdan yüksek dağlar ile muhatt olduğu gibi Lusern'in kain olduğu mevkide dahi dikçe sath-ı mailler hasıl etmiş bulunduğu halde Lusern Zürih'in aksi olarak yokuş üstünde kain bir şehirdir. Dört Kantonlar Gölü'nün suyunu alıp götüren (Rus) nehri gölden çıkınca, ileriden beri gelen yüksek dağlardan müteşekkil bir boğaz ortasından akdığı içün Lusern şehri de bu boğazın iki tarafıyla nehrin sevahilini işgal etmişdir. İşte şu vaziyet, Dört Kantonlar Gölü'nün Avrupa'nın en mürtefi cebbalından olan Riki, Pilat gibi mürtefi zirvelerini de kenarına almış olması ve tekmil sevahilini ulvi bir manzara irae etmesi, gölden akıp gelen Rus nehrinin emsali bulunmaz bir renk ve heybetle şehrin ortasından akması

Lusern'i manzaraca fevkalade tabirine bihakkın layık bir mertebeye isal etmişdir.

Lusern (Rus) nehriyle ikiye bölündüğü cihetle göl tarafından birinci olarak 152 metro tulunde 16 metro arzında ve altı ayaklı muhib bir demir köprü vardır. Gölden çıkan su adeta bir seylab gibi köpürerek köprünün altından geçer, fakat temin olunur ki dünyada (Rus) deresinin suyu gibi latif bir renk görmek kabil olamaz! Suyun rengi zümrüd gibi yeşil ve gayet berrakdır, birinci köprüye ayak atınca göl tarafına dönüp gölün manzara-i fevkalasiyle suyun levnini temaşa etmekden hangisini tercih etmek lazım geleceğini tayinde erbab-ı seyahat aciz kalır.

TABLO

TARLADA MUHASEBE

Şemsin son şuuatı tarlaya ve ağaçlara aksetmekde ve yavaş yavaş etrafı sükun istila eylemekde idi.

Kuşlar son nağmelerini hafifçe terennüm ediyorlar, çiftçiler gündüzün zahmetinden, hararetinden sonra kuşe-i istirahata çekilecek zamanın takarrübünü görüb seviniyorlardı. Akşam! Bir şehri içün hüzün-averdir. Fakat bir köylü içün şekv-engizdir. Sabahdan beri alnından akan ter akşam diner. Yorulan kolları akşam aram bulur. Garbda görülen -kırmızı, penbe- elvan-ı latife köylüye bir inşirah verir. Serin rüzgar sanki taaabını izale, kudret ve dermanını iade içün eser, bundan sonra alem- tabiat bir sükuna müstağrik olur. Köylü de bunu taklid eder.

Sığırtmaç da sabahdan beri gah koşmuş, terlemiş gah bir ağacın sayesinde dinlenmiş idi. Akşamın takarrübünü görünce kendine bir beşaşet geldi. Serpuşunu bir tarafa eğdi. Değneğini aldı. Islık çalarak sığırlarını köyün önündeki çayırlığa sürmeğe

başladı. Köprünün yanından geçecek. Çünkü "o" orasını pek sever. Akşamın letafetinden istifade içün -kendine intizar için değil ya- belki dikişini almış gelmişdir... Ah! Orada. Sığırlarını unutdu. Köprüye koşdu. Kenarına dayandı. O anın geldiğini görünce çıplak ayaklarını biraz topladı. Sığırtmaç Beşoş, o mütebessim. Biri birini seviyorlar. Sevmesinler mi ikisi de hem-tali'. İkisi de birer kulube-i fakiranede doğmuşlar büyümüşlerdi.

Bu fakirler de çocuk iken beraber koşmuşlar bir mektebde okumuşlardı. O vakit safiyane konuşurlar, haykırışırlardı. Şimdi neden bahsediyorlar? Muhabbetden bahsetmesinler mi? Avan-ı şebabın en tatlı çağında bulunan bu iki "tarla kuşu" başka hangi makamda terennüm etsinler? Sığırtmaç düşünmeli: Bir iki sene sonra belki o gelin olacak elbet birisi onun zevcesi olacak. Fakat bu "birisi" kendisi olacak mı? Belki bir şehre hidmekçilikle götürülecek, büyük konaklar görecek tatlı sözler işitecek. O vakit kendisini unutmıyacak mı? Kız kendi kendine demeli. İki sene sonra sığırtmaç asker olacak. Büyük şehirlerde gezecek o şehirlerde kendinden daha cazibeli güzeller görecek. Onlara dildade olmayacak mı?

-Kimbilir?...

Bu iki gencin tatlı musahebesi bir ahenk-i tabii idi. Fakat köprünün altından geçerek -bu ahenge karışmak isteyen sığırın hali daha tabii değil mi? Ressam sanki sahne-i tabiatta gösterdiği bu tabii "primadonna" ile "tenör"ün lahn-ı aşıkanesine bir de "bası" ilave etmek istemiş.

MODA

Malum olduğu üzere modalar Avrupa'da birkaç takıma tefrik olunur; mesela şimdiye kadar derc-i sahife eylediğimiz elbise modaları en başı olmak üzere, saç, şapka, kundura modaları da vardır. Paris'de intişar eden (La Revü Illustre) gazetesiyle bi'l-mukavele mezkur gazetenin moda resimlerini nakleden Servet-i Fünun şimdiye kadar elbise modalarından nümune ita eylediği gibi bugün de son moda saç bağlamak modasını karielerin pişgah-ı dikkatine arz eyliyor. Moda resimlerimiz hakkında pek çok cihetlerden memnuniyet ibraz olunması işbu resimlerin mazhar-ı hüsn-i kabul olduğuna delalet etmekte olduğundan gazetemiz karielerin arzusunu takib ile iki haftada bir defa moda resmi vermekte devam eyleyecektir.

AMERİKA VAHŞİLERİ

Amerika'nın yerli ahalisi olub kıta-i mezkurenin şimalinde kain Alaska eyaleti halkından bir kadının resmini 56'ıncı nüshaya derc eylemiş idik, bu cüz'de gördüğünüz resim dahi mezkur eyalet dahilindeki bir nehirde yerli ahalinin istimal-kerdeleri olan kayıkları ve suret-i istimalini gösterir. İşbu kayıklar ağaç kabuğundan mamul olub gayet hafifdir. Hafifliği sayesinde en sığ sularda dahi dolaşabilir.

HEADINGS OF THE 60TH ISSUE:

1. İstanbul Postası
   İstanbul 23 Nisan 1308
2. Şuunat
3. Mebahis-i Tıbbiye ve Sıhhiye
   Humma-i Nifasi

4. Kan Aldırmak
5. Müshil Alma
6. Resimlerimiz
7. Farziyyat-ı Harbiye
8. Cak:
   Müellifi: Alfons Dude
   Mütercimi: Sami Paşa Zade
9. Jimnaz Moronual'de Bir İçtima-i Edebi

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار ، فنون ، ادبیات ، صنایع وتجارتدن بحث ایدر مصور عثمانلی غزتهسی

شرائط اشتراء
درسعادتده سنهلکی ۱۰۰ غروشدر
آلتی آیلغی ۵۰ »
اوچ آیلغی ۲۵ »
نام مطبعهسی
احسان وشرکاسی

شرائط اشتراء
ولایاتده سنهلکی ۱۳۰ آلتی آیلغی ۷۵ غروشدر
اوچ آیلغی پوفسز
ادارهخانه
ایدارهسی : استانبول تر

مدیر مسئول : احمد احسان

درسعادتده قیمتی ۱۰ پارهدر

عدد ۶۰ — پنجشنبه — ۲۳ نیسان سنه ۱۳۰۸ — ایکنجی سنه ـ اوچنجی جلد

میغال — قیودان لفتر — قیودان السطانلك معاونی یانی

شمندوفر حیدودلری

استانبول پوستەسی

استانبول فی ٢٣ نیسان ١٣٠٨

رمضانده مصاحبتی برکره یه تخصیص ایتدیکمده بعضیلری شاشمشلر ؛ سنه‌نك اون بر آینده قارئلریله لافزنلك ایتمك معتادلری اولمیان بشقه غزته‌لر رمضان مکتوبلری ایله املای ستون ایتمکله مشغول ایکن هرهفته غزته‌سنده بر صحیفهٔ مصاحبت آچان « ثروت فنون » عجبا نیچون طرفدار سکوت اولدی دیدیلر . طرفدار سکوت اولدیغمك اسبابی ظن ایدرسه‌م اوبر دفعه‌کی اوفه‌جق مصاحبتده اکلاتمش ایدم . برده مادامکه بشقه‌لری بزم ستون مکالمه‌یی آچشلر ، سزی مشغول ایلیورلر . نیچون برده آره یرمیزی کیرهیم . سوز کورولتوسنی تزیید ایدهیم دیدم ، چوقلق‌ده قدر بیلنمز دیرلر ، اکلاشیلدی یا ؟ عادتا حیله ایتدم ، قدریمی دهاده زیاده بیلدیرمك آرزوسیله او زمان سکوت ایدوب بعضیلرینه — نه افتخار ! — کندیمی آراتدم .

آرتق الله نیچه بیللره یتشدیرسون دیوب رمضان مباحثی ، بیرام لذاتندنی قباتلم دکلی ؟ ای شمدی نه پیاجغز ! دون سرکه‌جی اسکله‌سندن کچیوردم ، آمان یارب ، اوزاسی عادتا کوچ عربه‌لری استیلا ایتمش ، دیکلنظر دقتمزی قیرلره فیرلانه‌جغز ! اوخ ! نه اعلا شی ! قیرلر ، باغلر ، باغچه‌لر صفاسی نه طاتلیدر ! هله بویله بهارده .

بهار دینجه خاطره : « کاغد خانه » کلیور کاغد خانه ایشدیلنجه دخی فکره : « ذوق وصفا » تبادر ایدر . کاغد خانه مسئله‌سنك تماماً بیرام ارتسنه قالمش اولمسی بر شه ایلك دفعه وقوعبولیور ، واقعا بر قدر رمضانك موسم بهاره قارشمسی ، کاغد خانه‌ی اولا ایکی‌یه بولدیسه‌ده ٣٠٩ مسئله‌سنه کلنجه‌یه قدر تماماً بیرام ارتسنه قالمشیدی . باقکزدی ، بیرام ارتسنه قدر برایش دها وار ایمش‌ده آز قالسون خاطردن چیقاریوردق . « اهل ذوق » طرفندن مسائل . اشتغالات عمومیه مصاحبا .

تمزك سرمایه‌سنی تشکیل ایلیه‌جك اولدقدن صکره بوهفته اوذوقپرستانك آغزنده دولاشان « کاغد خانه » یی اونوتمق اولورمی ؟ نه عیب شی ! آجام ، همان تعبیه قالقمیهلم ، اشته اونوتمدق ، بهار کلمه‌سنی قلمزدن دوشورنجه کاغد خانه‌یی‌ده خاطرله‌دق . لکن نه یالان سویلیهیم ، دها کاغد خانه‌یه کیتمدم ، قسمت اولورسه یارین کیده‌جکم . اوحالده کله‌جك هفته مصاحبه‌مزه سرمایهٔ مقال بولدیغمزه شمدیدن سوینوب سوز مزده دوام ایلیهلم .

عجبا نیاروجی شرکتلری قیرلرك زمسنه داغیلوب اویونده دوام ایده‌جك ؟ بوسنه‌نك مودهسی اولان اوپرا قومپانیه‌سی کوچك صویه کیده‌جکمش دییورلر . اولا بوندن بحث ایدیلمز هپ‌موده اولوشندندر . هم‌ده هرکسك بیان فکر ایتدیکی اوپرا قومپانیه‌سنی برده بزم سرمایهٔ مقال اتخاذ ایتمك استه‌یشمندندر .

تحف ! کچن مصاحبتده اوپرا قومپانیه‌سنك « بنه فیزی » حقنده آرتستیك تنقید یاپمق استه‌رك واز کچدیکمز کبی بو دفعه‌ده اوپرادن عمومیتله بحثدن واز کچیور ایدم . نیچه‌سنی دیدیکز ؟ دوغریسی‌یا ، اویله اورته‌یه چیقمان ، بر درجه‌یه قدر خاطرك نظر تقدیرینه مظهر اولان برشیدن علی‌العمیا دم ووروب م شوراسی شویله اوللیدی ، بوراسی بویله اوللیدی » کبی عقلالقی سویلمك نیچه نوظهور اولدیغی حالده جلب رواجه ابتدار ایدن « فائده‌لی » بر شیئك قصورلرینی صایمقدن زیاده اهلی جسارتلندیرمك ایچون تشویق دها ایدر . اوپرا ، دها دوغریسی شو اوپرت شرکتی نقدر ایلریلرسه اهل ذوق اوقدر مستفید اولهجق ، اوپرایه کیدنلرده تیاتروبه کیتمش عد اولنه‌جقلر . هله کندیلرنده فرانسزلرك « غو آرتستیك » دیدکلری ذوق سلیم نفاسپرورانه تزیید ایلیه‌جکی جهتله بن بك سوینیرم .

اوپرت قومپانیه‌سنك رمضانده ایجه جلب رغبته باشلادیغی کورونجه حقیقة سوندم ، زیرا ایشك متشبثی یوزده یکرمی اوتوز اوایشك اهلیدر ، رغبت کورنجه شوقی ارتار ، اکر اهل دخی ایسه تشبث ایلدیکی ایشی ایلری کوتورور . شمدیکی حالده اوپرت قومپانیه‌سنی بدایت تأسس نقصانلری داخل اولمیه‌رق ابی بولیورم . شو سوزلرله تشویق ایلیورم ، دائماده تشویقدن خالی قالمیه‌جغم . اومارمکه قومپانیه‌نك افرادی کندیلرنده حس ایتدکلری نقایصی اصلاح ایلرلر .

اصلاح وترقی ایچون قصور سویلمیه‌جکم دیدم‌اما بردانه‌سنی صاقلیه‌میه‌میه‌جغم . اوپرتك اساسی موزیقه‌در . اوپرت اوبنایان قومپانیه‌ده اساس وتمل موزیقه اولنجه أونملك صاغلم اولمسی ایجاب ایدر . چوروك نمله قوریلن بنانك منهدم اولمه‌جغی‌ده البته بیلیرلر . اوحالده قومپانیه موزیقه‌سنی اصلاح ، دها دوغریسی تبدیل ایله‌سون ، برده اعتنا ایتسون‌ده موزیقه‌یلرایشلری باشنه مختلف الشکل شابقه‌لرله کچمه‌سونلر ، زیرا کوزه یك فنا کورینیور .

آرتق مصاحبتی بوندن زیاده اوزاتمق‌ده بنم ایشمه کلیور . سکره غزته‌مز لافله دولهجق . کله‌جك هفته‌یه قدر الله اصمارلدق افندیلرم !

شئونات

عصر ترقیات حصر حضرت پادشاهینك تشبثات واعمالات نافعه‌ده اراءهٔ ایلدیکی آثار ترقی وعمران بحق وله وحیرتی موجب اوله‌جق بر درجه‌ده اولوب هان شو بر قاچ سنه ظرفنده امتیازی احسان بیورملرنی تشبثات نافعه‌نك تعدادی وبونلرك اخذ ایلدیکی طرز ترقی وملك ودولته اعطا ایده‌جکی تظاهر ایدن منافع واستفاده‌یی حدوندن بایان اولمغله هر آن تزاید عمر واجلال جناب خلافتپناهی ایله نیچه نیچه تأسیسات معموریت آیاته موفقیت تاجداری دعای واجب الاداسنی ایفادن هر قلب صادق بر

آن خالی قاله‌ماز . بوقبیلدن اولق اوزره هرکون کرك اوروپا کرك درشادت اوراق حوادثنده تیمور یول کبی تبعات نافعه‌یه دائر خبرلری اوقودقجه بر بشوك حس شکران حاصل ایلیورز . زیرا الیوم تیمور یولرینك بر مملکتنده عروق حیاتیه اولدیغی واشبو عروق قدر زیاده‌لشیرمه اودرجه مملکتك قواعد عمومیه‌سنه توفیق کلمکی قطعیاً تحقق ایتمشدر .

اشبو مقصده‌کی یامنه بری سوق ایدن شئونات نافعه‌یه کلنجه مشهور ماعس غزته‌سنك ٢٧ نیسان افرنجی تاریخلی نسخه‌سنده امتیازی موسیو پیلغ ایله الیاس مطر افندی‌یه احسان بیورلمش حورینه دمیر یول شرکتی حقنده کوردیکمز فقره‌در . مذکور فقره‌ده مایسك ٢٣ نجی پازار ایرتسی کونی لوندره‌ده آروندل سوقاغنده کائن شرکتك اداره‌خانه‌سنده حصه‌داران بیننده اجتماع فوق‌العاده وقوعبوله‌رق شرکتك انشا ایلیه‌جکی ٢٢٥ کیلومترولق عکا وشامشریف خطی ایچون لازم کلن مهندس ومأمورلرك انتخاب قلیه‌جغی وینه اشبو اجتماع‌ده عملیاته ابتداره لازم کلن مذاکراتك اجرا ایدیله‌جکی بیلدیریلیور .

معلوم اولدیغی اوزره اشبو سوریه شرکتك انشاایده‌جکی خط عکادن اعتباراً شامشریفه قدر ١٨٥ وخطك وعضدن اهمیت عسکریه‌سی اولان حوارنه ٤٠ ، وحیفا اسکله‌سنه قدر ١٥ ، حاجیبایه قدر ٣٠ ، بورایه قدر ٦٠ یعنی جماً ٢٢٥ کیلو مترودن عبارت اولوب درت سنه ظرفنده انشا واکمال اولنه‌جقدر .

.. سویش قنالی . — ١٨٩٦ سنهٔ میلادیه سنده سویش قنالندن مجموعی ٨,٦٩٨,٨٧٧ طونیلاتاق ٤,٢٠٧ سفینه مرور ایلمش و بونلردن ٢,٠٥٤ ی پورت سعیددن و٢,١٥٣ ی سویشدن دخول ایتمشدر .

.. کافهٔ حیوانات ذوی التنیدن اك مدهشی (قوبرا) اسمنده کی یلاندرکه یالکز هند انکلیزیده هرسنه ٢٠,٠٠٠ دن زیاده نفوسی هلاك ایدییور .

لکن تشرین اولده زیاده یاغمورلر یاغدیغی برزمانده قوشنشین کویلرندن برنده طغیان میاه ایله کلبه‌لره التجا ایدن برفرقهٔ اهلیه ٤٠ شخصی اسیرمش و بونلردن ٤ ی درعقب هلاك اولمشدر . لکن آنمام اهالیسندن بری بو (قوبرا) لردن اون طقوزینی برقوچیه وضع وحبس ایله (سایقون) ده موسیو (قالمت) ك تحت ادارهسنده واقع (انستیتو باقته ریولوزیق l'Institut bactériologique) ه ارساله موفق اولمشدر . موسیو (قالمت) حیوانات مذکوره‌نك مدهش زهری اوزرینه بر چوق تجاربده بولنمش وبوذیب دهشت انکیزك تأثیری (قلور ذهب chlorured'or) ایله تعدیل و ازاله ایده بیلمش و مادهٔ مذکوره‌نك یوزده برمحلولندن سکز اون سانتیمترو مکعبی کرك ایصریلان محله جوار کرکسه سائر طرفلره تحت الجلد شیرنغه ایده‌رك زهرك شدتجه تناقصی وهمان کاملاً برطرف اولدیغنی کورمشدر .

شیقاغو مشهر عمومیسنك اك زیاده شایان دقت وحیرت اولق اوزره زواره عرض ایده‌جکی شیء نه بوکسك بر قله ، نه قایارق حرکت ایدن شمندوفر ، نه کندی کندینه یورویان بولاردر . ارباب صنعتدن بری الکتریق واسطه‌سیله درت یوز پیانونك آلات موسیقیه تشهیرینه مخصوص دائره‌ده جمعی تکلیف ایتمشدر . بوپیانولردن برینی یالکز بر موسیقی شناس چالدیغی حالده تکمیل پیانولر سکز یوزال ایله چالنبورمش کبی صدا جیقاراجقلر . فقط بوبله سکز یوز پیانونك بردن چالنمسیله حاصل اوله‌جق عظیم کوراتی‌ده آهنك موسیقی قالوب قالمیه‌جغی شایان ملاحظه‌در .

.. بر مدتدنبری پارس شهرنده بر چوق آغاجلر یتشدیرلمش وبوجهتله نفوسی زیاده اولان بو مملکتك صافیت هواسنه بك چوق خدمت اولنمشدر . بوکون کرك بیوك سوقاقلرك یانلرینه کرکسه درت بش سوقاق باشلرنده کی (اسقوار) تعبیر اولنان بفچه‌جکلرله بیوك بیوك بفچه‌لرده ٨٨,٥٦٤ قوجه آغاج موجوددر .

فضله اوله‌رق بفچه‌لرده ٢٩٩,٢٩٤ اغاج بولنیور . آغاجلرك برشهرك لطافت هوا سنه بیوك خدمت ایلدیکی معلوم اولدیغندن بونلرده محرر طبیبمزك (توز) مقاله‌سی صحت عمومیه نامنه شهر امانت جلیله‌سندن طلب ایلدیکی اوزره شهرمزك هیچ اولمازسه ایسه باشلوجه جاده‌لرنده بولنوب بك بودوم قالان آغاجلرك دیبلری طاشدن وحتی‌الزوم آزاده براقیله‌رق موجود اولانلرك بسترلرینه قورومه‌سنه ممانعت ایلمك لازمدر .

.. موسیو فای فرانسه انجمن قومیسیاسنك برقاچ پارچه فوطوغرافی نقدیم ایتمشدر . بونلردن بری کهکشانك نفوسی ارائه ایتمکده در . دیکر برحجر نیاوسلا محرکنی ارائه ایدوب اوچنجی بر فوطوغراف ده شمدیه قدر مجهول اولان بر سیاره‌یی کوسترمکده در .

.. درهسد قابریقه لرندن بری یکی بر نوع جام اعمالنه باشلامشدر . بو یکی جامك بر چوق خصوصیاتنده بك بیوك نفعی کورنمکده اولدیغی مأمولدر . اصول اعمالی ایسه اوله جام هنوز صیجاق ویوشاق ایکن قابل انحنا برتل قفس دالدیرمق‌دن عبارتدر . بوصورتله معدنی تلدن معمول قفس ویامنسوجات تماماً جامایله محاط اولور ویاصلاتمه وسائر کبی هردرلو عوارضدن مصون قالیر . بو جامك باشلوجه خاصه‌سی فوق العاده مقاوم‌تی‌در . کسلمسی ، قیرلمسی ایچون زیاده برقوته ، بر چوق کورلتی‌یه احتیاج حس ایتدیکندن سارقلره قارشو کوزل بر سپر اوله بیله جکدر . بوندن بشقه قبزل درجهٔ حرارته قدر تسخین اولنوب صوڤی صویه باتیرلسه ینه اصلا بوزلمیه‌جق درجه‌ده حرارتك تأثیرندن وارسته‌در .

.. جماهیر متفقهٔ آمریقاده‌کی تجهیزاتنده وبالخاصه آلات تخلیصیه‌ده قوللانلمق اوزره یکی بر نوع خلاط اعمال اولنه باشلامشدر . بو خلاطك اك قیمتدار خاصه‌سی صویه باتمامسیدر : خلاطك ایچی اسطوانی واوج اوجه کنیرلمش کوچك منطار پارچه‌لرندن یاپلمشدر . ابتدا بو منطارلر یاموق ایله‌کی ویاغیطا نیله صارلدقدن صکره تکرار اوزرلری

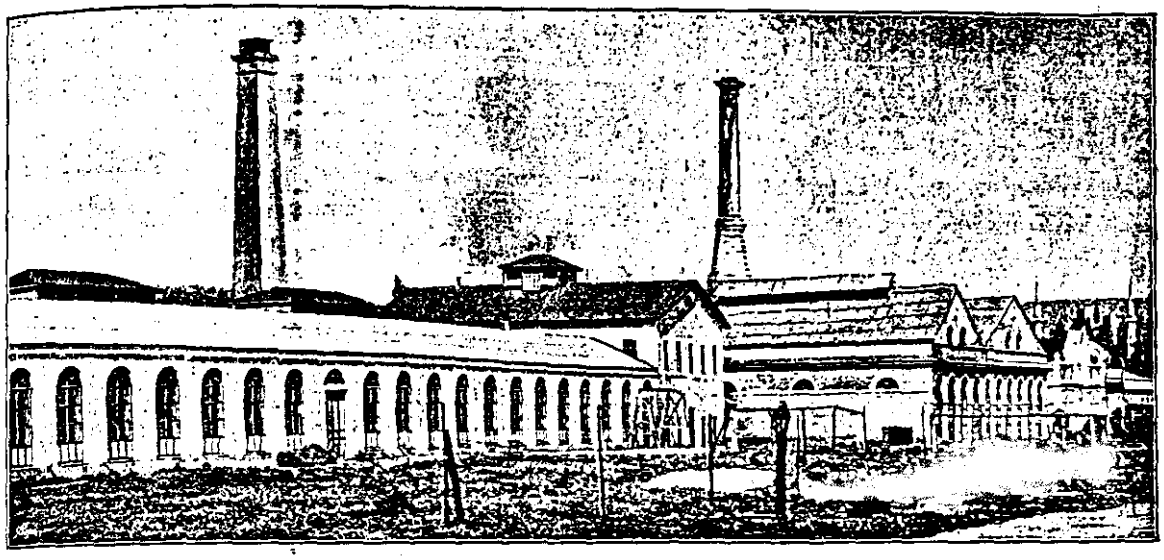

فبریقهٔ عامره

صبق بر ایله ایوجه اورلمشدر . بوصورتله اعمال اولنان خلاطك قطری ۲۵ ملیمتره اولوب تقریباً ٤٦٠٠ کیلو غرام بر ثقلهده متحمل بولنیور . منطار پارچه لرینك طولی ۱۸ و ۱۹ میلیمتردر . بو خلاطلر اکیلوب بوکولمکه غایت مساعد اولدیغی کبی قاریشق دوکولمز یاپیلوب جوزلدکدن صکره حال اصلیسنی آلیورمش .

:: جماهیر متفقهٔ آمریقانك اورهغون حکومتی داخلنده و پورتلاندن ۲۳۰ میل قدر مسافهده برنیکل معدنی طبقهسی کشف اولنمشدر . معدنك بولندیغی محل برقاچ سنه اقدم قرومللی دمیر معدنی اثری کو - یلاق (قلامات) جبالیدر . معدنك غایت زنکین اولدیغی اخبار اولنیوره . عونهلرینك معاینهسیله ۱۰۰ ده ۱۲ ایله ۱۰۰ ده ۵۳ آره سنده معدنی حاوی اولدیغی اکلاشلمشدر شمدیيه قدر وسطی اولهرق ۱۰۰ ده بش معدنی حاوی برطبقه فوق العاده عد اولنوردی . بوکشف اولنان طبقهده کو - کرت ، فوسفور ، آرسنیق یوق ایمش .

واشینغتون طبقات الارض هیئت علمیه سی کشف اولنان معدنك شیلیت نیکلدن عبارت اولدیغنی ویکی قالدونیا نیکل معدنلرینه مشابه بولندیغنی سویلمشدر . معدن طولاً برنجق وعرضاً یاریم میل برمسافه داخلنده در . یکی قالدونیا نیکل معدنلریله بوکشف اولنان طبقه دنیانك اك زنکین نیکل معدنلری عد اولنیور .

:: جماهیر متفقهٔ آمریقاده پترول اخراجاتنك اوتوز سنه دنبرو ترقیسی وله رسان عقول اولهجق برد رجهده در .

هرکون اولریزده لامبهلرده یاقدیغمز وبعض سفائنده فابریقهلرده کمور مقامنده قوللانلدیغی تأمل اولنورسه صرف واستهلاکنك تعمیمی اکلاشیلور . ابتدا پترولی آمریقادن ۱۸۵۹ ده اخراج اولنمغه باشلامشدر . پانسلوانیا ونیورقدن بوسنه انجق ایکی بیك واریل (هر واریل ۱۹۰ لیتره اق) پترول چیقاریله بیلمشدر . ایرتسی سنه واریلك عددی یاریم میلیونه و ۱۸۶۱ ده ۲ میلیونه بالغ اولمشدر . ۱۸۷۰ سنهسنه قدر اخراجات تزاید ایدرك بش میلیون ایکی یوز الی بیك واریله وادهسنی بولمش و ۱۸۷٤ ده اون بر میلیونه چیقمشدر . ۱۸۸۰ ده یکرمی الی میلیونی بولدیغی کبی پترول اخراجاتی حقنده مکمل بر استاتستیق طوتیلان ۱۸۸۹ سنه سنده ۳۵ میلیون واریل یعنی الی میلیار اوچ یوز میلیون لیتره پترول اخراجاتی کورلمشدر .

:: شمندوفر خطلرنده تعمیراتله اشتغال ایدن عملهنك بعضاً ترهنك آلنرق ورودیله قضازده اولدقلری واقعدر . ویلیام آرول اسمنده بزدات عملهیی بوتهلکهدن وارسته قیلمق ایچون براصول تصور ایتمشدر . تعمیرات اولان محلدن ایکی اوچ یوز میتر اوزاغه ورای اوزرینه جلیك بر یای ثابت قیلنهجق وبویای برتل واسطهسیله تعمیرات محالده بولنان برالکتریق جنغراغه ربط ایدیلهجك . ترهن کچرکن یایهباصهرق جریان حصوله کتیرهجك وجنغراقله برقاچ یوز متره مسافهدن ورودینی اخبار ایلیه جك و عمله بوسایهده کندیسنی قولایجه تهلکهدن قورویه بیله جکدر .

:: (آلومینیوم) ، معدن مستقبل نامنی ویردکلری وایلروده پك چوق ایشه یارایهجغنی سویلدکلری معلومدر . بوندن اقدم آلومینیومدن برتخلیصیه صندالی یاپلمش ایدی . شمدیده سفینه انشاسی تبتدده بولنیورلر . آلومینیومدن انشا اولنهجق سفائن اخشاب وساج سفائندن دها مقاومتلی اولمقله برابر آلدرن بك زیاده سریع الحرکه اولهجقدر . آلومینیومدن یاپیلهجق ۱۰ طوتیلاتهلق برسفینهنك فیاتی ۲۵۰۰۰ فرانغه بالغ اولهجق حالبوکه بوجنسدن اخشاب وساج سفائن ۱۰۰۰۰ فرانقدر . فقط آلومینیومدن یاپیلان تکنهنك دائما قیمتی محافظه ایتدیکی اخشاب وساج تکنه ایسه اون سنهیه کره یك زیاده قیمتدن دوشمکده شایان دقتدر . بوندن بشقه شمدی کیلو غرامی ۱۵ فرانق اولان آلومینیوم معدننك فیاتی تنزل ایتمك احتمالی ده غالبدر .

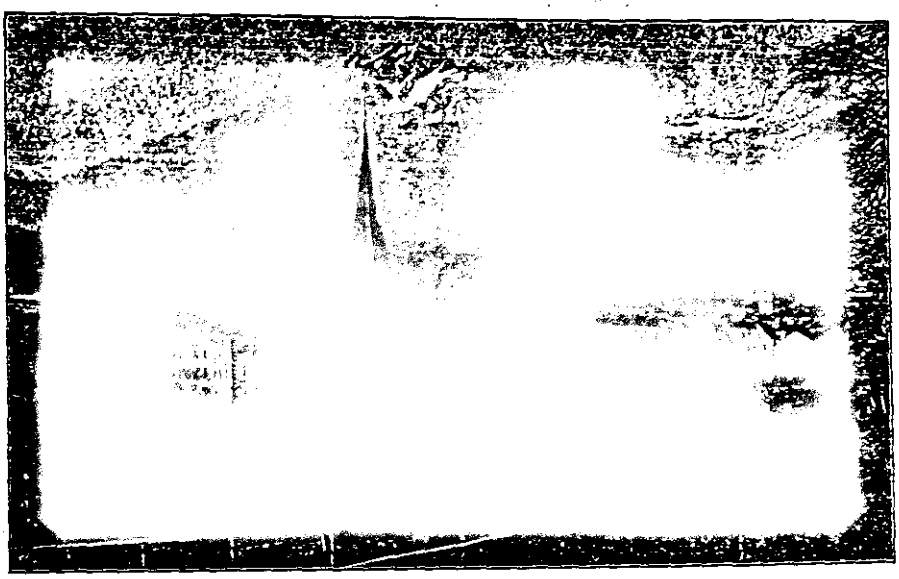

لوسه‌رن

∴ آفریقا قطعه‌سنك هر طرفنده مدنیت حاضره آثاری کورلمکه باشلامشدر. جنوبی آفریقا وبالخاصه ترانسوال حکومتی ذاتاً مدت مدیده‌دنبر متمدن ایکن شمدیه قدر شمندوفر کبی وسائط مدنیه‌دن محروم ایدی. بوکا سبب‌ده ترانسوال حکومتی تأسیس ایتمش اولان بوئرلرك یعنی اسکی هولاندزلرك مملکتلرنده انکلتره نفوذینك تزایدینی خوش کورمه‌مکلرندن شمندوفر انشاسنه‌وشمندوفرسایه‌سنده انکلتره مستعمراتیله دائمی وقولای برروابطه حصولنه مانع اولمقدر. فقط بوسنه تأثیرمدنی مطالعات مخصوصیه غالب کلدی. نهایت ترانسوال حکومتنه قدر انشاسی متصور اولان شمندوفر خطی وجود پذیر اولیور. بو سایه‌ده بو زنکین قطعه‌نك حاصلاتی سهولتله اخراج اولنه‌جق. ۱۸۹۲ سنه‌سی نهایتنه قدر قاپ شهری والیزابت لیمانی ایله داخلده بولنوب معدن اخراجاتنك مرکزی اولان یوحانیسبورغ بلده‌سی آره‌سنده کی شمندوفر خطی ختام بوله‌جق. ۱۸۹۳ سنه‌سی اوائلنده بو خط جنوبی آفریقا حکومتنك مرکزی اولان (پره‌توریا) یه قدر تمدید ایدیله جك. ولوقوموتیفلر قاپ‌دن (وال) نهرینه قدر کیده‌جك. بورادن جنوبی آفریقانك التون اخراج ایدن ویتواترسواند موقع مشهورینه ۵۰ کیلومترو بر مسافه قالیر. ترانسوالد برده (لایدنروپ) بلده‌سندن (ده‌لاغوآ) لیمانه قدر برخط پایپله جق. انشا اولنه‌جق خطوطك مجموع طولی ۳۳۰ کیلومترودر.

مباحث طبیه و صحیه

حمام نفاسی

ازمیردن بو هفته آلدیغمز بر تحریراتده شهر مذکورده بر زماندنبری بین‌الاطبا [حمام نفاسی] واهالی آره‌سنده [آل باصری] نامی ویریلن خسته لغك شدتله حکم سوردیکی اشعار اولنیور.

مقدما بك چوق لغوسه وکه‌لری اتلاف و اهلاك ایدن مرض مذکورك بوکون اوروپاده بك چوق تناقص اتمسی تحصیل نظریات ایله برابر (ولادتخانه) لرده اکمال عملیات اجرای صنعت ایلمه‌سندن و اثنای ولاده [طهارت ونظافتك افراطنده عائد اولدیغی] واصول دفع التعفن‌ده رعایت ایلمه‌سندندر. الحاله هذه اوروپاده بك چوق برلرنده اصول دفع التعفن رعایت ایلمه‌ین وبو صورتله حمای نفاسك ظهور و تولدینه میدان وبرن قابله قانونا مسئول ومحکومدر. مادامکه بوکون مرض مذکورك صورت حصول وتولدی معلومدر. اوحالده بو یولده‌کی مسئولیت ومحکومیت معقولدر.

عدم نظافت و طهارت وعلی الخصوص ابه‌لرك عدم دقت و مهارتی ایله نقل وسرایت وبو وجهله تعمم وانتشار ایدن حمای نفاسی بعض میکروب لرك وجوده استیلاسی ایله ظهور ایلدیکی وبو استیلاده قارشو الك برنجی چاره مضاد تعفن مواددك استعمالی اولدیغی بوکون معلوم و محقق

ونیزناعو

بولنمغله اوروپاده ابه‌لرك بوخصوصده انظار دقتی جلب اولنمش و حامض بور ، حامض فنیق ، کبریتیت نحاس ، حتی آغوسولمن کبی مضادتعفناتك استعمالنه مساعده ابدلمشدر .

ایشته بوسبیدندرکه اوروپالمکنده حمای نفاسیه آز تصادف اولنیور .

لکن وطنمزده دکل ازمیرکبی مترقی برمرکز ولایتده حتی استانبولده بیله حمای نفاسی کثرتله کوریلیور . بونه‌دن؟ هرنه‌قدر براز بارد و مؤثر ایسه‌ده سویلمکدن چکنمیه‌لم که اول امرده ابه‌لرمزك اکثری اوقوبوب یازمه بیلمدکلری جهتله نظریاتدن محروم اولدقلری کبی هنوز [رودرنخانه] مز بولنمیغندن عملیات ولادیه‌دن و اتخاذی لزم اولان تدابیر نظافتکارانه‌دن همان کلیاً بی‌خبردرلر . بر چوق ولاداتده انبات وجود ایله نسبةً کسب ممارسه ایدنلر بو سویلدکلرمزدن آلته مستثنادرلر . ثانیا قابله لرمزك بر چوغی اعتقادات و اعتیادات باطله اسیری وحتی افکار سقیمه وغیرمشروعه‌موزعی اولدیغندن طهارت و نظافت خصوصنده هیچ بر تقید و اهتمامده بولنما‌مغله برابر اطباء حاذقه طرفندن بوبابده ایدیلن تکلیفاته حواله سمع اعتبار ایتمامکده و وا اسفاکه بونلرك سفسطه‌لری بك چوق دفعه‌لر تدابیر ومداواة طبیه‌یه غلبه چالمقده‌در .

بو احوال مؤلمه‌یه چاره نه‌در ؟

ظن عاجزانه‌مه کوره ، دفعاته عرض ایلدیکم اوزره ، همان عاجلاً بر [رودرنخانه] انشاسی ایله بورایه اوقوبوب یازار طاقدن اوتوز بشی‌ه تجاوز ایلمه مش خانملری قبول ایتمك و آنلره نظری وعملی فن ولاده‌یی تدریس ایلمکدر . موجود ابه‌لره (مستشاری وار) اصول دفع التعفنی اکلاتمق طوغریسی بالامکان خارجنده‌در ؛ ابه وارکه دها بر شیرلغه یاپه‌مدی بیلمیور .

ب . ع .

قان آلدیرمه

ساطوردہ لرمز بك کوزل تخطر ایدرلرکه بر زمان بك چوق قان آلدیرـ یلیوردی . همان هیچ کیمسه ایلك بهاری قان آلدیر مقسزین کچیرمزدی . بر چوق خسته لقلرده سفك دم الك مؤثر مداواتدن ایدی . (بروسه) اسمنده مشهور بر فرانسز طبیبك تأسیس و تعمیم ایلدیکی بو اصول ومسلك تأثیریله بر خیلی زمانلر آقان قانلر سطح ارضده طغیان ایدمدرك طوفانلر تشکیل ایده بیله‌جك درجه‌یی بولمشدر . بوزمانده (بوشالمی) فعلی هرکسك ذهنی اشغال ایلمشیدی . بوسبیدن ادیب مشهور (مولیر) طبابتی : تنقیه ـ مسهل ـ قان آلدیرمه ابله تحدید ایدوب طوریبور .

لکن بوکون آرتق بیهوده سفك دمك اوکی آلنمش وهرکس بوعادت خونریزانه‌دن فراغت ایلمشدر . ترقیات طبیه‌یه واقف اولمیان وکشفیات فنیه‌یی تعقیب ایلمین ذوات اصول طبیه‌نك تبدلنی مودایه عطف ایلمکده ایسه‌ده مودانك دیکر قنلردن زیاده طبابتده حکم سوردیکنه قناعت کتیرمك خطای محضدر . زیرا طبابتده بزه دائما رهنما مشاهده اوزرینه مؤسس عقل و محاکمه‌در .

اولکنه نسبةً نه ایچون بوکون آز قان آلدیریلیور ؟ چونکه اول امرده بر چوق خسته لقلرك حتی التهاب وحمایله مترافق اولانلرك غایت سریع بر فقرالدمی امتاج ایلدیکی ثانیا زماندا شلرمزك وخصوصیله بیوك شهرلرده ساکن اولانلر قوی بنیه‌یه مالك اولمدقلری معلومدر ، اصلاً ضعیف دوشورن خسته لقلرده ، ذاتاً فقدانی ایله مضطرب بر شخصده قان آلمه هرحالده غیر معقولدر . مثال اولمق اوزره قره حمایله ذات الرئه‌یی عرض ایدهلم . بوایکی خسته‌لقده مقدما چوق قان آلنیوردی ، چونکه حمانك شدتی ، وجهك حمرتی ، خسته‌نك ظاهری قوتی زیاده قانلی اولدیغنه شبهه کتیریوردی . حالبوکه بوکون بوشدت ظاهره آرقه سنده برضعف حقیقی بر فقر کسبی اختفا ایلدیکی وامراض مذکوره‌نك ذاتاً ضعیف و فقیر وجودلر عارض اولدیغی اکلاشلمشدر . ایشته بوکبی احوالده قان آلدیرمه‌دن منع ابدن طبیبی کیم مؤاخذه ایده بیلور ؟

معروضات سابقه‌دن آرتق قان آلمق اصولنك کاملاً ترك اولندیغی ونیشترك بایله آلات طبیهٔ متروکه میانه‌سنه آتلدیغی ظن ایدلمسون : زیرا بوکون یینه قان آلیورز لکن لزومنده ، زمانینده ، مقدار معقولده .

امتلاء دم ، احتقان دماغ ، ذات الرئه ، ذات الجنب ، التهاب سحایا وسائر بوکبی امراضده قان آلمه بعضاً اقتضا ایدر . لکن هرحالده خسته‌نك قوای بدنیه‌سنی ، حالا عمومیه‌سنی ، طبیعت مرضی نظر دقته آلمق لازمدر . ذات الرئه‌یه ، روماتیزمایه مبتلا ضعیف بر خسته‌دن قان آلمه بوبچاره‌یی خسته‌لغه مقاومتدن خارج برحاله وضع ایلمك ، زیاده برضعفی تولید ایله خسته‌یی اتلافه یاخود زمان نقاهتی تمدید ایلمکدر . بوحالده قان آلمیان یاخود آلدیرمه مساعده ایتمین طبیبی مواخذه ایتمملیدر . طبیب هرموسمده قان آلدیران اجدادمزی تقلید ایدهمز . آثارمزك قان بودجه‌سی بلکه بوکبی فدا کارلقلره مساعد اولهبیلور ایدی . لکن بوکون بز بوخصوصده چوق اداره‌لی طاورانملیز .

ب . غ

مسهل آلمه

ایلك نهارده مسهل آلمه عادتی حالا جاری اولدیغندن بوکون آندنده بر نبذ بحث مناسب کوردم .

باعرساقلر اوزرینه تأثیر ایله وقت طبیعی بی تزیید وتکثیر وبوصورتله برطاقم مواد مضره‌و متعفنه‌یی وجوددن طرد ودفع ایدن ادویه‌یه مسهلات نامی ویریلور . تأثیراتنه نظراً مسهلات اوچ صنف

تقسيم ايدلمشدر : مسهلات ملطفه ياخود ملينه غرساقلرى تحريش ايتمكسزين برايكى دفعه (دفع طبيعى) بى موجب اولور . [قدرت حلوانى ، بال ، اريك ، دمير هندى كبى] مسهلات شديده زياده مؤثردر [ژالاپا ، ابو جهل قاريوزى ، اسقامونيا] . مسهلات متوسطه ايسه تأثيرجه بالاده مذكور صنفلر آرمسنده بولنور [هند ياغى ، راوند ، سينامكى ، مسهلات ملحيه] .

مؤسس طبابت وپير حكمت نظريله باقيلان بقراط حكيمانه ديبوركه : « احتياطى اولانلرياخاصه ايلك بهارده مسهل آلمليدرلر » . فى الحقيقه بو موسم دلاراده بر ايكى چوقلرى تطهير امعايه ميال و آرزودارلردر .

بو سببدن ايلك بهارى قارشولامق اوزره شعرا طاتلى بهاريه لرنى ، ادبا بارلاق تشبيهلر تحريسى ايله اشتغال ايلديكى زمان اجزاجيلر يكيدن هند ياغى ، سينامكى ، راوند ، مانيه زى ، سولفات دوسود تدارك ايتمه موسمى كلديكنى خاطرلارلر .

اجزاجيلر شيشه لرينى طولدير مقده بك اى ايدرلرسه ده مشتريلرينك بلا لزوم تطهير معايه تهالكلرى مؤاخذه اولنمامغه سزا دكلدر . هركس آز چوق دشمن انقباضدر . باغرساقلرك حال سيريتيسى هرشيئه ترجيح اولنورسه ده مسهل آلمهنك زمان وموسمه ، دور وتقويه اتباعى قبول ايده ميز . ايستر ربيع وخريف ، ايستر صيف وشتا اولسون محتاج ايسه كز مسهل آليكز ، بذل باغرساقلر كزى اوياندريكز . صورت طبيعيده ايفاى وظيفه ايديبورسه ارغوانلر آچدى ديه اعضاء مذكوره يى اتعاب ايلمكز . چيچك آچهنك باغرساقلره اولان تأثيرات معنويه سنه اتباعق خطاى محضدر .

ايلك بهارده مسهل الوب امعاى تطهير ايلمك عادتى جميتمزك هر صنفنده انتشار ايلمش وحتى دكرسز اولمايان بعض اطبانك طرفندن بيله بو عادته رعايت ايدلمكده بولنمشدر .

بو كبى برعادت سقيمه نك چوق كره اسهالره بادى اولديغى و بعضاً التهاب امعايى انتاج ايتديكى كورلمشدر . بورالرينى بيلديرمك وظيفه مزدر . بنه هركس بيلديكى كبى حركت ايدر .

استعمال مسهلاتى استلزام ايدن حالاتدن برنجينك انقباض اولديغى دفعةً خاطره كلير سه ده اول امرده موقت بر بكلك ايله انقباض معتاد ومعتادى تفريق اتمليدر . انقباض معتاد مسهل ايله دكل صورت معيشت وحميه وتدابير صحيه ايله تداوى ايدلليدر . صوليجانلره قارشو وباش آغريسى ، كوز خسته لقلرى وساره ده مسهلات قوللانيلور سه ده استعمالى الك زياده استلزام ايدن حالت باغرساقلر ده بر طاقم مواد مضره نك تراكيدركه وجودى مواد مذكوره نك تأثيرندن آزاده براقق ايچون امعاى تطهير ايلمك اقتضا ايدر .

چكه ايله برون آره سندن باشلايه رق بلك آشاغى طرفنده نهايت بولنان معوج بوروبى قروب طوينه تشبيه ايلمك موافق كلير سه بالاده معروض اوچ صنف مسهلانك صور تأثيراتى شو وجهله خلاصه ايديلور : ملينات ، مسهلات ملطفه طوبى ياغلار ؛ مسهلات متوسطه ، ماجيه ايچنى فورجه لار ؛ حالبوكه مسهلات شديده ناملونك ايچنى شدتله طومارلر . مواد مذكوره صورت دائمه ده قوللانيلور ايسه طوبك آرتق پيرامه جنى وارسئه عرض وبياندر .

حكيم [سلس] ك كلامنى نقل ايله آرتق بوبحثه ختام ويريرز : مستلقده قرلديغى حالده مراد اولديغى صاغلقده استعمال ايدهصاقينمكز !

(تور فورا) ديبوركه : [احتياط صورتيله اخذى توصيه اولنان علاجلر خسته لقلرك اوكنى آلمق شويله طورسون برچوق امراضه بادى اولمشدر .]

دوكتور بسيم عمر

شمندوفر حيدودلرى

كچن ياز اوروپا قطاريله سفرين ا بر طاقم شقاوت ارتكاب ايتمش اولا حيدودلرك رئيسى قيودان انسطاشك معاو ياى ايله لفتر وميخالك اتخاذ قلنان تدا مؤثره سايه سنده بلغارستان امارتى داخلك دردست اولديغنى قارئلر اوراق حوادثه مطالعه ايلمشدر . « ثروت فنون » مصو عزتله جيلك وظيفه سنى ايفا ايتمش اول اوزره اشبو اوچ شقينك رسمى در ايليورکه مذكور رسمك باشنده برنج اولان كنجى ميخال ، اورتده ايافه دورانى لفتر ، ونهايتده اوطورمش بولنا اصل انسطاشك معاونى بانيدر . حيدودلرد لفتر ميتاً دردست ايدلمش واسلحهٔ مو جوده سيله رسمى آلمش اولديغندن كوزلر قبالى دورمقده در ، ديكرلرى ايسه ح دردست اولهرق محاكملرى اجرا اولنمشدر

شواوچ مستكره حيدودك امر دردستى صرف غيرت ايدن بلغارستان ژاندار يوز باشيسى روشوب اولوب موى الي دخى اخيراً عواطف جناب ملوكانه در اولهرق دردنجى رتبه دن مجيدى نشان ذيشانى ايله تلطيف بيورلمشدى .

فسخانهٔ عامره

بو نسخه ده انظار قارئينه وضع ايلديكمز رسم فسخانهٔ عامره نك هيئت خارجيسنى ارائه ايلر ؛ فسخانهٔ عامره مؤسسات صناعيه دولت ابدمدتدن اولديغى كبى اليوم سايه مكارمواية جناب شهريارىده زياده جه اتساع انتظام كوسترمكه باشلامش و اوروپا فابريقه لرندن نمونه التهرق تنظيم ايدلمكده بولنمش اولديغندن دولايى نظر قارئينه عرضه شايان ابنيهٔ عاليه دندر ؛ بناءً عليه بو نسخه ده يالكز مذكور فسخانهٔ عامره نك منظرهٔ خارجيسنى كوسترييورز ، فقط

کله‌جك نسخه‌لرده درونده دائر رسم درج ایتمك و فابریقه حقنده تفصیلات ویرمك دخی مقرراتمزدندر .

وتیزناعو

تروت فونك اوچنجی نسخه‌سنده اسویچره‌نك خوارق فوق‌العاده‌سندن اولان بریکی شمندوفر حقنده تفصیلات ایله برابر رسم مندرج ایدی ، بو کون دخی مذکور شمندوفرك درت قاشونلر کولی کنارندن نقطهٔ حرکتی اولان وتیزناعو استاسیونك رسمی درج ایلیورز ، اشبو محل آتیده تعریف اولنان (لوسه‌رن) قصبه‌سنه جوار وعین کول کنارنده کائندر .

وتیزناعودن اعتباراً بیك سکز یوز متر و ارتفاعنده ریکی ذروه‌سنه دیشلی شمندوفر یاپمقدن مقصد اسویچره‌یه کله‌جك زائرلری اکاندیرمکدن عبارتدر . فقط تأمین ایدلرکه اسویچره یه کلوب ده دیشلی شمندوفره قورولوب شوطاغه چیقمیانلر (خوف مضحك) . مبتلا بر طاقم قیدسیزلردن عبارتدر .

ریکی طاغه چیقمق ایچون بری وتیزناعودن کلسیر ، دیکر زوغ کولندهکی (آرت) اسکله‌سندن حرکت ایدر ایکی شمندوفر واردرکه ذروه‌ده برلشیورلر غرنه‌نك برنجی نسخه‌سندهکی رسم اشبو وتیزناعودن کلنیدر .

کرك وتیزناعودن کرك آرتدن حرکت ایدن شمندوفر عین اصول اوزره دیشلی یاپلمشدر ، یعنی عادی دمیر یولرندهاولدیغی کبی ایکی خط دوشه‌ندکدن صکره بونك آره‌سنه بر دیشلی خط دها صره‌لنمشدر ، دیشلی خط دمیر چیوق اوزرینه مساوی مسافه‌لرله میخلانمش دمیر پارچه‌لردن عبارت بولنیور ، لوقوموتیف ایسه عین طرزده ترکرلکه دها مالکدر ، بخار ایله حرکت ناشئ‌لادیغی کبی کندی اوزرنه تکرلیکندهکی دیشلی یولك اورتهسنده کنك دیشلی کرهرك عربه‌یی چیقارمغه بدأ ایلیور . ریکی خطنده میل یوزده یکرمی بش درجه‌سنه قدر چیقار ، صعود زمانده لوقوموتیف بخارله حرکت ایدرك اوکندهکی تك واغونی ایلری سوریور . ایندیکی زمان ایسه بخار استعمال اولنمیورسه‌ده نزوله موازنت اعطا ایتمك ایچون سیلندیرلره ادخال ایدلمش هوادن استفاده اولنیور . لوقوموتیفك عربه‌سی برموقعدن عبارتدر .

اجرت ، صعود ایچون ۷ ، نزول ایچون اوچ بچق فرانقدن عبارت بولنیور . غرنه‌مزك بر نسخه سنه درج ایلدیکمز اشبو لوسه‌رن ووتیزناعو رسملری (آوروپاده نه کوردم) اثری ایچون اصمارلنمش اولدیغی حالده مذکور اثرك زمان انتشارنده یتیشه‌مدیکندن سیاحتنامه‌یه درج اولنه‌مامشیدی .

لوقوموتیفك درونی یوقوشده کوزل دورسون دیه آرقه تکرلیکی بیوك واوك تکرلیکی اوفاق حالده یاپلمش ، واغونك درت طرفی ایسه آچیق برافلمشدر .

ریکی تپه‌سی سطح بحردن ۱۸۰۰ ودرت قاشونلر کولی سطحندن ۱۳۶۳ متر و ارتفاعنده‌در . ریکی نامنده سکز اون فرسخ طولنده بر طاقم طاغلر واردر طاغلرك هر طرفی اسویچره‌نك درت قاشونلر ، زوغ ولوورز کوللری صارمشدر شمال جهتنه مصادف قسمده طاغ غایت صربدر . حالبوکه جنوب جهتی یاپغین ومرعی حللنده بولندیغندن اسویچره‌نك مشهور تریاغی محاصل ایدن اون بیکدن زیاده اینك بومرعالرده بیه‌جك بولور .

ریکی ذروه‌سنك جوانب اربعه‌سی سائر طاغلردن آزاده بولندیغی ایچون اورایه واصل اولندیغی زمان تکمیل آلپ طاغلرنده مثلی مفقود برمنظرهٔ خارق‌العاده مشاهده اولنور . بوسیدن ناشی ذروه‌ده ودها اشاغیلرده بیوك بیوك اوتللر وجوده کتیرلمش ، والیوم ریکی اسویچره‌ده اجنبیلرك موعد ملاقاتی اولمشدر .

وتیزناعودن ریکیه شمندوفر برساعت یکرمی دقیقه‌ده چیقیور ، موقف اسکله‌نك برقاچ آدیم ایلریسنده کائندر .

خط بدایتدن اعتباراً هپ دیشلیدر . اول امرده یوزده ۶ نسبتده وتیزناعونك جوار کویلری آرهسندن خفیف میل ایله چیقمغه باشلیور اوندن صکره میل حد اعظمی‌یی بولیور ؛ یعنی یوزده یکرمی بشه کلیور ، صرپ قیالر اطرافنده دولاشه‌رق قطع مسافه‌یه بدأ ایلیور .

لوسه‌رن

لوسه‌رن اسویچره‌ده کندی اسمنده‌کی قانتونك مرکزی و ۲۰۳۰۸ نفوسی شامل اولوب شو کولك سطحندن ۱۳۳۲ سنهٔ میلادیه‌سنده تشکل ایدن اوچ قانتونه التحاق ایتمشدر . اشته بو سببدن ناشی او زماندن بری درت قانتونلك اورته برنده قالان کوله (درت قانتونلر کولی) دیرلر .

لوسه‌رن دنیانك اك منظره‌لی شهرلرندندر . تر شمندوفر واغونندن اباق آتیلنجه انسان شو جهتی اعترافه مجبور اولور . شهر طبقی زورخ کبی برکولك نقطهٔ انتهاسنده وکولك صوینی بوشالدان (روس) نهرینك ایکی ساحلنده‌در . فقط درت قانتونلر کولی هر طرفدن بوکلك طاغلر ایله محاط اولدیغی کبی لوسه‌رنك کائن اولدیغی موقعده دخی دیکجه سطح مائللر حاصل ایتمش بولندیغی حالده لوسه‌رن زورخك عکسی اوله‌رق یوقوش اوسنده کائن برشهردر . درت قانتونلر کولنك صوینی آلوب کوتورن (روس) نهری کولدن چیقنجه ، ایلریدن بری کلن بوکلك طاغلردن متشکل بر بوغاز اورته‌سندن آقدیغی ایچون لوسه‌رن شهری‌ده بوغازك ایکی طرفیله نهرك سواحلی اشغال ایتمشدر . اشته شو وضعیت ، درت قانتونلر کولنك آوروپانك اك مرتفع جبالندن اولان ریکی ، پیلات کبی مرتفع ذروه‌لرینی‌ده کنارینه آلمش اولمسی وتکمیل سواحلك علوی بر منظره ارائه ایتمسی ، کولدن آقوب کلن روس نهرینك امثالی بولنمز بر رونك وهیئته شهرك اورته‌سندن

آقسی لوسه‌رنی منظره‌جه فوق‌العاده تعییرینه بحق لایق بر مرتبه‌یه ایصال ایتمشدر.

لوسه‌رن (روس) نهریله تماسکی‌یه بولندیکی جهتله کول طرفندن پرنجی اوله‌رق ۱۵۲ مترو طولنده ۱۶ مترو عرضنده و آلتی آیاقلی مهیب بر دمیر کوپری واردر. کولدن چیقان صو عادتا بر پیلاب کبی کوپوره‌رك کوپرینك التندن بکر، فقط تامین اولنورکه دنیاده (روس) دره‌سنك صویی کبی لطیف بر رنك کور- مك قابل اوله‌مز! صویك رنکی زمرد کبی یشیل وغایت براقدر، پرنجی کوپری‌یه ایاق آتمجه کول طرفنه دونوب کولك منظرهٔ فوق‌العاده‌سیله صویك لوتی تماشا ایتمکدن هانکیسنی ترجیح ایتمك لازمکله- جکنی تعیینده ارباب سیاحت عاجز قالیر.

تابلو

ترلاده مصاحبه

شمسك صوك شعاعاتی ترلایه واغاجلره عکس ایتمکده ویواش یواش اطرافی سکون استیلا ایلمکده ایدی.

قوشلر صوك نغمه‌لرینی خفیفجه ترنم ایدیورلر، چفتجیلر کوندزك زحمتیدن، حرارتندن صکره کوشهٔ استراحته چکیلیر- جك زمانك تقرینی کوروب سوینیورلردی.

اقشام! بر شهری ایچون حزن آوردر. فقط بر کویلی ایچون شوق انکیزدر. صباحدن بری النندن آقان تر آقشام دینر. یورولان قوللری آقشام آرام بولور. غربده کوریلان — قرمزی، پنبه — الوان لطیفه کویلی‌یه بر انشراح ویرر. سرین روزکار صانکه تعبی ازاله، قدرت ودرمانی اعاده ایچون اسر. بوندن صکره عالم طبیعت بر سکونه مستغرق اولور. کویلی‌ده یونی تقلید ایدر.

صیغرتماج‌ده صباحدن بری‌کاه قوشمش، ترله‌مش کاه بر آغاجك سایه‌سنده دیکلنمش ایدی. اقشامك تقرینی کورنجه کندینه بر بشاشت‌کلدی. سربوشنی بر طرفه آتدی. دکنکنی آلدی. ایصلق چاله‌رق صیغرلرینی کویك اوکنده‌کی چایرلغه سورمکه باشلادی کوپرینك یانندن کچه‌جك. چونکه «او» اوراسنی یك سور. اقشامك لطافتندن استفاده ایچون — کندینه انتظار ایچون دکل یا — بلکه دیکنی آلمش کلشدر... آه! اوراده. صیغرلرینی اونوتدی. کوپری‌یه قوشدی. کنارینه دایاندی. او انك کلدیکنی کورنجه چیلاق آیاقلرینی بر آز طوپلادی. صیغرتماج بشوش، اومتبسم. بری برینی سوبورلر. سومسونلرمی ایکیسی ده هم طالع. ایکیسی ده بر رکابهٔ فقیرانه‌ده طوغمشلر بیومشلردی.

بوقیرلرده چوجق ایکن براز قوشمشلر برمکتبده اوقومشلردی. اووقت صافیانه قونشورلر، حایقیرشیرلردی. شمدی نه‌دن بحث ایدیورلر؟ مجتدن بحث ایتمه- نلرمی. آوان شبابك الك طاتلی چاغنده بولنان بوایکی «ترلا قوشی» بشقه هانکی مقامده ترنم ایتسونلر؟ صیغرتماج دوشونملی: بر ایکی سنه صکره بلکه او کلین اوله‌جق البت بریسی انك زوجه‌سی اوله‌جق. فقط بو «بریسی» کندیسی اوله‌جقمی؟ بلکه بر شهره خدمتچی لکه کتوریله‌جك، بیوك قوناقلر کوره‌جك طاتلی سوزلر ایشیده‌جك. اووقت کندیسنی اونوتمیه جقمی؟ قیزکندی کندینه دیملی. ایکی سنه صکره صیغرتماج عسکر اوله‌جق. بیوك شهرلرده کزه‌جك اوشهرلرده کندندن دها جاذبه‌لی کوزللر کوره‌جك. انلره دلداده اولمیه جقمی؟ — کیم بیلیر؟...

بوایکی کنجك طاتلی مصاحبه‌سی بر آهنك طبیعی ایدی. فقط کوپری نك آلتندن کچمك — بو آهنکه قارشمق استیان صیغرك حالی دها طبیعی دکلی؟ رسام صانکه صحنهٔ طبیعتده کوستردیکی بو طبیعی «برمادونا» ایله «تنور» ك لحن عاشقانه سنه برده «باصو» علاوه ایتمك استمش.

ص.

موده

معلوم اولدیغی اوزره موده‌لر آوروپاده برقاچ طاقه تفریق اولنور، مثلا شمدی قدر درج صحیفه ایلدیکمز البسه موده‌لری اك باشی اولمق اوزره، صاچ، شاپا قوندره، موده‌لری‌ده واردر، یارسده انتشار ایدن (لاره‌وو ایللوستره) غزته‌سیله بالمقابله مذکور غزته‌نك موده رسملرینی نقل ایدرك ثروت فنون شمدیه قدر البسه موده‌لرینی نمونه اعطا ایلدیکی کبی بوکون‌ده صوك موده صاچ باغلامق موده‌سنی قاه‌لرك پیشکاه دقتنه عرض ایلیور. موده رسملریمز حقیقة بك چوق جهتلردن ممنونیت ابراز اولنیر اشبو رسملرك مظهر حسن قبول اولدیغنه دلالت ایتمکده اولدیغندن غزته‌مز قارئلرك آرزوسنی تعقیب ایله ایکی هفته‌ده بر دفعه موده رسمی ویرمکده دوام ایلیه‌جکدر.

آمریقا وحشیلری

آمریقانك برلی اهالیسی اولوب قطعهٔ مذکوره‌نك شمالنده کائن آلاسقا ایالتی خلقندن برقادینك رسمی ٥٦ نجی نسخه‌یه درج ایلمش ایدك، بوجزؤده کوردیککز رسم دخی مذکور ایالت داخلنده‌کی بر نهرده برلی اهالینك استعمال کرده‌لری اولان قایقلری وصورت استعمالنی کوستر. اشبو قایقلر اغاج قبوغندن معمول اولوب غایت خفیفدر. خفیفلکی سایه‌سنده الك صیغ صولرده دخی دولاشه‌بیلیر.

فرضیات حربیه

فرانسه رسائل موقوتهٔ مشهوره‌سندن برینك مدیری اولان دوفتور ریشه نامنده بر ذات ترقیات حاضره‌یی نظر اعتباره اله‌رق وادوار تاریخیه‌یی تدقیق وتفتیشندن کیروب ترقیات مدنیه‌نك قطع ایتدیکی مسافه‌یی حساب ایدرك یوز سنه صکره عالم مدنیتك علوم وفنونده هانکی مرتبه‌یه واصل اوله‌جغنی، بین‌الملل مناسباتك نه صورتده جریان ایده‌جکنی تخمین ایتمك استیور. عادتا حساب احتمالی قاعده‌سیله حل مجهوله چالشیور.

صوك موده صاج باغلامق

واقعا وقوعات تاريخيه‌دن ، احوال بشردن برطاقم قواعد عموميه اخذواستنباط ايدلمك وبر درجه‌يه قدر بوقواعده تطبيق حركتله احتمالات آتيه‌دن بحث اولنمق ممكندر . فقط بوبحثلر حقيقت دائره‌سنه هيچ بر وقت كيره‌ميوب انجق ملاحظاتدن عبارت قالير وقارئين ايله محرر آره‌سنده بر « خوش صحبت » اولهبيلر .

دوقتور ريشه‌نك ملاحظاتى خوش كورنلر بولنديغى كبى بر چوقده اعتراض ايدنلر ظهور ايتمشدر . بزده محاربه‌يه متعلق افكار وملاحظه‌سنك ووارد اولان اعتراضاتك قارئين كرامه عرضنى مناسب كوردك .

* *

دوقتور ريشه ديوركه : « يوز سنه‌يه قدر ملل مختلفه بينسنده تحدث ايده‌جك اختلافاتى حل وتسويه ايچون بر محكمهٔ عموميه تشكل ايتمزده دولتلر تسليحات عسكريه‌يه بردوام بولنورلرسه بيله عسكرى اردولرى بر محاربه ايچون آماده بولنمقدن زياده مراطاعت وتربيه مكتبى اولمق اوزره بقا ايده‌جكدر . چونكه محاربه‌دن خوف واحتراز سبيله محاربه اورته‌دن قالقه‌جقدر . تعبير مجمل ايله وسائط تخريب اوقدر دهشت كسب ايده‌جككه بونلرى استعمال ايتمكى كيمسه استميه‌جك حتى خاطرينه بيله كتيرميه‌جك . »

بوملاحظه‌يه قارشو اول آخر بركون دنيادن حرب وجدالك قالقه‌جنى فرض اولنسه بيله بونك الات وادوات حربيه‌نك استكمالى وبونلرك استعمالندن ودهشتندن محاربه اوله‌جق طرفلرك خوف واحترازى سبيله قالقه‌جغى ادعا اولنه‌مز . چونكه آلات جديده محاربه‌يى دها مدهش قيلميور . — اعتراضى وارددر . حقيقةً آلات ناريهٔ حربيه تعين هدف ، قطع مسافه ، وقوت وشدت جهتلريله ايلرولدكجه محاربه‌ده ضايعات تزايد ايتمكينى بعضلرى كوستريور . تمدى محاربه ازمنهٔ قديمه‌ده اولديغى كبى طرفين همان برى برينه هجوم ايدرك كوكس كوكسه كلمك وچارپشمق صورتيله وقوع بولميور . ايكى محارب اردونك بينده كيلومترولرجه مسافه وار . اكثريا حرورى غير قابل موانع ارقه‌سنده بولنيورلر . آره‌ده نهرلر ، تپه‌لر بولنه‌بيلير . حتى دومانسز باروت اوزرينه دشمنك پره‌دن آتش ايتديكنى كسديرمكده بك قولاى اوليه‌جق . زمانمزده اصول حرب بودرجهٔ مكمليتى ايله برابر تلفات ويرديرمك خصوصنده كورنديكى كبى مدهش اولديغنى فنون حربيه ارباب تصديق ايديور . حتى برزمان المانيا جنرالرندن بر ذات بر محاربه‌ده بر نفرى تلف ايتمك ايچون كندى اغرلنجه قورشون آتلمق لازم كلديكنى حساب ايتمش ايدى . زمان حاضره‌ده كى اسلحهٔ مكمله‌نك بوثقلتى تنقيص ايتديكى بالحساب تعين ايلمشدر . برمحاربه‌ده بر نفرى تالف ايچون ١٢٦ كيلو غرام قورشون آتلمق لازم كليور . حتى صوك فرانسه والمانيا محاربه‌سنده آتيلان قورشونلرله طرفيندن وقوعه كلان تلفاتك عددى حسابله اولنه‌رق تلف . اولان نفر باشنه ١٣٠٠ قورشون اصابت ايتديكى كورلمشدر .

مكر آتشلى تفنكلرله ، قورشون صرفياتى تزايد ايده‌جكدر . چونكه محاربلر محاربات ماضيه‌ده اولديغى كبى جميتلى بر صف تشكيل ايتميه‌جكلرينى وسواى وسونكى هجوملرى‌ده نادراً كوريله‌جكنى

دنکلره، قارشو براستغراق مفتونانه ایچنده قالیردی.

حرکتسز طورمقله برابر، قزانلرینی یقان واپورلر تشبثات سیاحته باشلایه‌رق، نفسی کسلمش برآدمك نفس آلمق ایچون ایتدیکی غیرت کبی ایسلیملر براقیور، بعض بیوك کمیلر یلکنلرینی شیشیریور، خلاطلری طوپلیور، بونلر کندیسنه هب عزیمتدن، تخلیصدن دم اوریپوردی.

اورادہ ساعتلرجه طوره‌رق، بر دکز مارطیسنك قادلری کبی قبارق، شمس غاره‌طوغری شتاب‌ایدن بریلکنلی وسیغاره دومانی کبی حفیف بر دومان، او کوکب دلربانك شعاعنی تعقیب ایله ایکیسیده برلکده تباعد ایدرك زیر افقده محو وناپدید اولور ایدی.

مادوبتون درس‌زمانلرنده دائما کیلرینی دوشنوردی. بونلر مملکت ضیایه‌عودتی ایچون پرتحت روان‌اقبالی‌ایدی. اوبله دوشنیو- دیکه، برقوش کندیسنی بورایه کتورمش، بردیکری آلوب یینه یرینه کتوره‌جك.

کندیسنی بر آن تعقیبدن خالی‌قالمیان بوفکر زوال نابذیره اتباع ایله، با، ب، ب، بو، بوو، لری اورادہ ترك ایدوب، کوزلرینك مائیدن، دریای سیاحك آجیق سماك مائیلکندن بشقه بر شی کورمدیکی پرده «موسیه بون فیس» ك واپورلرندن یینه قاچه‌رق تام وقتنده انبارك تارکوشه- سنده یقالنمشدی. ایکنجی دفعه اوله‌رق یینه مکتبدن فرار ایتدی. بو فراری اوقدر حیله‌کارانه ایدیکه، واپورده بولندیغی تالیون کورفزنده میدانه چیقدی. بر بشقه چوجق اوله ایدی واپورده الیقونیلیردی. فقط مادو نامی مشهور ومعروف اولدیغی جهتله قپودان بومخدوم فخامت موسیو مارسلیایه اعاده ایتمکله مظهر مکافات اوله‌جغنی امید ایلیوردی. اوزمانه‌قدر عسکر محافظه‌ده، حبسده ایدی. فقط یینه عزم ویتنه خلال کلدی. بوقدر تقیداته قارشو یینه قاچه‌رق، حرکت ایده‌جك واپورلرده کیزلنور، آتشجیلرك اوطه- لرنده، کمورلکارده، بالق آغلرینك یفنلری ارەسنده بولنور، طوتیلوب مکتبه کتورلدیکی زمان هیچ بر اطاعتسزلق کوسترمز، یالکز چهره‌سنده کوریلان بر تبسم حزین، انسانده کندیسنه جزا ایده- جك اقتداری سلب ایدردی.

نهایتده، مکتب مدیری، بویله کسکین، بویله قورناز بر شاکردك مسئو- لیتی درعهده ایتمکدن استنکاف ایلدی کوچك مادویی داهومه‌یه کوندرملی! «موسیه بون فیس» اوعالی عنادینه واقف اولدیغی مادو ــ راقو ــ کیزونك توجهی غائب ایتمك قورقوسیله بوکا جسارت ایده- مدی. بو ترددلر، بو مشکلات ارەسنده، ژینیاز مورونوالك اعلانی ــ مافورده ــ کورلدی. همان بوکوچك سیاه، پارسك الك کوزل محله‌سنده کی ۲۵ نومرتین جاده- سنه، سوق زاعزام اولندی. اینانمکزی رجا ایدرم، فوق العاده ممنونیتله قبول اولندی.

بر مملکت دورادورك بوزادهٔ اصالتی، ژینیاز مورونوالك سرمایه‌سی، شایان تمدح بر اعلان ذی حیاتی اولدی. بو چوجق هرپرده ابراز اولنور، هرپرده کزدیریلیردی. ساعتله طوتدقلری کیرا عربه‌لری پارسك ایچنده یوارلنوب طورن، مغازه‌لرینك اعلانات وعلاماتی حاوی بعض ارباب تجارت کبی، مورونوال مادو ایله تیاتروللرده، آت یاریشلرنده، بیوك جاده- لرده کندینی کوستردی. دوق‌دوبورغوق‌ی کزدیرن فنلون کبی، مادویی سابونلره کندیسنك کیره بیلدیکی قلوبلره کتورن، کمتدکلری برلرده شوبله تعریف اولنور- لردی «داهومه زیستنك مخدوم فخامت موسیوسی‌ایله مربیسی موسیو مورونوال..»

آیلرجه کوچك غزته‌لرك ستونلری فقرات غریبه، و مادویه اسناد اولنمش اجوبه ایله مالا مال ایدی.

حتی استانداردو غزته‌سنك محرر لرندن بری مادویی کورمك ایچون مخصوصاً لوندره‌دن کلدی، بیتلرنده اصول مالی، طرز ادارہ، معارف جبریه ومسائل مهمهٔ سائره‌یه دائر بر مباحثهٔ جدیه وقوعه کلدی انکلیز وزیرپارەسی. سؤاللی جوابلی اولان بونکاله بامهٔ غریب‌المآلی وقت غائب ایتمدن نشر ایتدی. دها مکمل اولمق آرزو ایدیلان جوابلر، هم مترددانه هم قبالی ایدی. مأدودن مطبوعات حقندهکی فکرینی سویلمسی رجا اولندیغی زمان، کندیسندن ظهور ایدن شو سوزی نظردقتی جلب ایتدی. «بتون یمك، یمك ایچون ایو، بتون سوز، سویلمك ایچون دکل ایو..»

ژینیاز مورونوالك هر مصارفی یالکز بوشاکرد طرفندن ویریلیوردی. «موسیه بون فیس» حسابانی، هیچ برمطالعه بیان ایتمدن تومه ایدردی. بونکله برابر مادونك تربیه وتحصیلنه پکده تقید اولنیوردی. حالا الفبا جزئنده اولدیغی کبی، مورونوال ــ ده قویستر اصولیده کندیسنه رام اولمز مانعلره تصادف ایدییورسه‌ده بونده هیچ بر محذور کورمه مزدی. زیرا مکتبده کچوریلهجك سنه‌لر بوزادهٔ اصالتك ترقیسی بر عکس اوله‌رق تضاعف ایتدیرمکده ایدی.

دیمك اولیور که حالا معلول وناقص صورتده تلفظی محافظه ایدییور، ونم طفلانه تکلمنده ازمنهٔ افعالی ازاله ایدرك جمله‌لرك هیچ بر شخصه عائد اولمامسی، حیوان غیر ناطق صفتندن انجق قورتیله- بیلمش، ملتك تجربه و غیرتی آکدیر-ییوردی. همده یوز ویرلمش، اوزرینه تترتمش. اطرافی احاطه اولنمشدی. دیکر «ممالك ماوره کوچکلری» بوی آوندیر- مغه، وحتی آرزوسنه مطاوعت ایتمکه سوق اولنمشدی. بو مقصدی استحصالده ابتدالرده‌کی مشکلاته اوغرامشلردی. زیرا مادونك رنك کثیف سیاهی، هر شیئك غلیان فوق العاده حالنده بولندیغی قطعاتك همان اکثریتنده برعلامت اشارت ایدی.

خوجه‌لره کلنجه بوکوچك سیاه ایچون

نه قدر عفو و اغماضلری ، نه قدر نوازشکارانه تبسملری واردی . ذکاسی خلاقه اولهرق هردرلو نعمت تحصیل ره ایدر و مملکتك یادکار آتشینی اولان زنجی صاچلرینی سیر ایدرك کندیسنه زوره تعلیم و تدریس ایتمك استیان بدخواهلرك استحقارینه قارشو نفسنی مدافعه ایلردی . زیرا زده هرکس بیناجنی شیئی دوشونیوردی . دها شمدیدن مقتدر ، محاط ایدی . کویا مادو ، تویلردن یلپازلر ، صچاقلی طاق ظفرلر ، بری برینه چاتلمش اوقلر اتمنده اولهرق ، باباسنك معیتیله پارسك اوزرینه یورییوردی .

مادو مقام اقتداره کچدیکی وقت !

اشته هرکسك آمال حریصانه سنی بو ایدی . فقط حکم قدر بردنبره تحویل احوال ایتدی . « موسیه بون فیس » بر کون زیمناز موروئوالله کلهرك داهومه یه دائر مصیبت انکیز برطاقم خبر کتوردی .

« موسیه بون فیس » هیچ بر انصافك قبول ایده میه جکی صورتده کندیسنه ارائه اولنان حسابی صوك دفعه اولهرق تسویه ایتدی . موروئوال بر طور عالیجنابانه ایله « چوجغی بن اوزریمه آلیرم » دیدی . چوجق دیکرلری کبی قاعدهٔ عمومیه یه تابع اولهرق بتاقخانه ده یتار ، تکدیر اولنور ، جزا کورردی . آیلر کچوبده مکتب ایچرتی ویرلیجه موروئوال مادوی باد هوادن بر لیجر برمخلوق زائد عد ایتمکه باشلادی .

مکتبك حالی اجری تصرفی ایجاب ایتدیکی جهتله اذن ویردکلری اوشاغك یرینه مادوی تعیین ایتدیلر .

زنجی محاربه ترانه لرینی تقلیداً الی یتاغنك کنارینه اورکن جق ، قرانفلغك ایچنده ، قارك عکسیله تعدیل دهشت ایدن ایکی کوچك فیلان کوزینی کوریور دی . بارانسینك کوچکی پك زیاده خوف وهراس ایچنده ایدی . محاوره یه قاچ دقیقه بولندیغی یرده قالدی . ذهنی دینمندن بری ایشتدیکی شیلرله طولی اولدیغی حالده بورغانك التنده بوزولن « یکی » فیلجانرك پارلدیسی کوزینك اوکندن کچدیکنی کورهرك قورقوسندن نفس آله میوردی .

مادو ، کندی تقریر وحکایاتی ایله غلیانه کلدیکی جهتله دها سویلمك استیور ، فقط جق اوبوقلامش صانیوردی . جق بو اثناده غایت اوزون بر آه چکدی ، صانکه بو آه ، رؤیاسك برتانیه ده کذار ایتدیکی او مسافات عظیمه ایله قورقنج بر کابوسك درینلکندن کلیوردی . مادو ملایمتله :

— سن اوبومز ، موسیه ، سن استر دها برابر قونوشمق ! . . . دیه صوردی .

جق :

— اوت ، جانم منت ، جوابی ویردی . . . یالکز سزك معهود تانیوردن ، وایچنه انسان کلهسی دوشن باقر حوضدن بر دها بحث ایتیه لم . بونلر بی آشوری دوجه ده قورقوتیور .

زنجی براز کولدی . صکره آیو چوجقلره مخصوص طور ایله :

— یوق ، یوق ، موسیه . . . مادو ، ارتق سویله مز ، شمدی سویلر ، سن . . . سنك آدك نه ؟

— جق . . . قافرلن . . . والدهم بویله اولمسنی التزام ایدییور .

— سنك آنه چوق زنکین ؟

— اوت ، اوت ، زنکین . . . اوکا شبهه می وار ؟

بو سفرده جق ، بو کوچك زادهٔ اصالتی حیران ایتمکدن چکنمدی . . .

عربه مز ، شهراه اوزرنده قوناغمز ، آتلریمز ، اوشاقلرمز ، هر شیمز وار . . . همده آنه م بی کورمکه کلدیکی زمان کوره جکسك ، نه قدر کوزل ، سوقاقده بتون عالم اوکا باقر . . . مکمل البسه لری ، کوزل ایجولری وار . . . « ابو دوست » بن سنك هیچ بر آرزوکی رد ایتمیورم دیمکده حقلی . والدهم پارسه کلمك استدیکی زمان ، بزی پارسه اوکتوردی . . . بز اول نورده اونوردق . . . کوردکمی کوزل مملکتی ! مایده اقامت ایدر صره کزمك ایچون ، و روواییاله کدك . اورادهاعلا پاسه لر ، کوزل اونیفورملی بر چوق ضابطلر واردی . ایشکه باق ، بن اورادهچوق اکلنیردم هم بتون موسیولر ، بکا یوز ویرر اوبرلردی . شارل بابا ، لئون بابا . معلوم بویله کوملك اکلنمك ایچون بابالر واردی . اصل پدرم چوقدن بری وفات ایتمشدی کندیسنی هیچ طانیه مدم . . . پارسه ایلك بولندیغم زمان ، اغاچلردن ، کولر دن ، محروم اولدیغم ایچون بیر صیقیلیردم ، فقط والدهم بی اوقدر سویر اوقدر یوز ویررکه ، هب بونلر بکا تلافی مافات ایدردی . الك بیوك مودا اونیفورملرینی انکلیزلر کی کیدیررلر ، هرکون صاچلرمی لوله لوله پیارق بولونیا اورمانده کولك کنارنده کزدیررلر دی . . . او وقتلر « ابو دوست » ، بم هیچ برشی اوکرنه میه جکمی وبی برمکتبه قویمق الزم اولدیغنی سویلدیکی جهتله والدهم بی باباسلرك زیرارد مکتبنه کتوردی .

جق بوراده توقف ایتدی .

باباسلرك کندیسنی عدم قبوللرینه دائر ایده جکی شو اعتراف ، حیثیت ذاتیه سنی جریحه دار ایلیوردی ، ساده دللکی ، جهالت صباوینله برابر ، بونده کرك والدهسی کرك کندیسی ایچون براستخفاف واستحقار موجود اولدیغنی حس ایدییوردی .

غافلانه صورتده کیرشدیکی بو تقریر ، کندیسنی عمرنده ایلك دفعه اولهرق مشغول ایدن برمسئلهٔ جدیه یه سوق ایلدی . . . نیچون کندیسنی استمامشلردی ؟ والدهسنك کوز یاشلری نیچوندی ؟ مکتب مدیرینك اوقدر رحم وشفقتله « زواللی چوجق » دیمسی نه دن نشأت ایدییوردی .

بوترك اولنمش ایکی زواللی کوچکلر برینه اضطراب وسفالتلرینی کمال امنیتله بیان واعتراف ایتدکدنصکره بر خواب سکون وراحته واردیلر . یاری آچیق

اعزالرینك تبسمی ، اویقونك بر قاعده تحتنده جریان ایدن تنفسی کوچك کوچك آهنك شوق انگیز ایله طرد ودفع ایدییوردی .

ژیمناز مورونوالده براجتماع ادبی

چوجقلرده بیوك آدملر کیبدر ، دیکرلرینك تجربه‌لر ندن ، باشنه کلان حالدن متنبه اولمزلر . جقه دهشتله برابر بیلغینلق ویرن مادو — کیزو سرکذشتلدن ، کویا قورقنج بر بورا ، ویادیبور ومه‌دن سیر ایدنلش بر خونریز محاربه تماشاسی کبی ، ذهننده قالان خاطره‌نك رنکی اوچمش ، دهشتی تناقص ایتمشدی . ژیمنازده کچیردیکی ایلك آیلری ، اطرافنده کیلرك ابرازایتدکاری مسارعت ، اظهار ایلدکاری محبت صائقه‌سیله ایام بختیاری ایچنده کذار ایدییورسه‌ده مادونك فلاکتیده بویله بازلاق صورتده باشلادیغنی اونوتمشدی . یکدهمورونوالك یانندہ الك برنجی موقعی اشغال ایدر ، شرابدن ایچر ، میوه وشکلیدن حصه آلوردی ، حالبوکه دیکر جوجقلر ، میوه ایله یاستالر ظهور ایدنجه کویا جدت ونفرت ایدییورلرمش کبی ، بردنبره شفره‌دن قالقارلر ، کندیلرینه مخصوص اولهرق دوقتور هیرش طرفندن ترتیب ایدلمش ، یشیلمیش اغاجلردن ، تعمیرایلدکلری برمایعله کفایت ایدردی .

رونوال مکتبنك سفره‌سنده دائمی صورتده مذاوم اولان بوغلامه غلوبت برون ، هیئتدن حکم اولنورسه ، اقتدار مالیه شایان تأسف وتأثر برحاله دیونلدیغی ادراك ایدردی .

بوتون انواع طلومات علمیه‌سی ، عملیات

آمریقا وحنیلری

جراحیه‌سی ، خارق العاده بر طاقم خسته لقلرك تعریفاتیله سفره‌نی شنلتیر ، بونلردن بعضه ، سفره‌ده بولنانلره ، تلفات عمومیه‌دن ، واوانتاده حکم فرما اولان خسته‌لقدن متصل معلومات ویررردی . برکره برجهتده ، کره ارضك الك اوزاق بر نقطه سنده سیاه وبابه طوتلمش بر آدم کورمش ویا مسکین علتله ، یاخود جذام خسته‌لغه تصادف ایتمش ، کندی بونلری بتون غرابتلریله اول بیلیر ، صحت وقوعنی برابیت سویلیه کاراهایله نقل ایلر وبوصره‌ده باش صالاده ملری ، بونلر یاپورایه کلیرسه ، شدیدن کندیکزی صاقینك ! ، معناسنه دلالت ایلر ایدی . بونکله برابر ، یك نازك ، یالکز سفره‌داوتوزانرایچون ایکی محذوری واردی ابتدا کوبه یه لکدن حاصل اوله صاورمه‌قنی صکره‌ده دائما طباغکزه ، ویا قدحکزه ، خرده‌یی قوطونك ویا داعی شبهه اولان برکوچك مائی شیشه‌نك محتویاتندن یابردامله مایع ویابرتوتام توز دوکمك ابتلاسی ایدی . بوقوطو ایله شیشه‌نك محتویاتی اکثرتبدل ایلردی . زیرا برهفته‌ده کچمزدیکه بودوقتور یکی برکشف عمومیه مظهر اولمسون فقط عمومیت اوزره بیقاربونات ، آلقالی صیجان اوتی (حمد اولسون نهایت درجه جزئی برمقدار ایله) طبابتنك اساسی ایدی .

حق احتیاطاً بوتقیداتی چکیبور ، وآلقالی علاجنك طعمنی نهایت درجه فنابولدیغنی سویلمکه جسارت ایده‌میوردی . وقت وقت ، خواجه‌لرده دعوت اولنور ایدی . بتون بونلر بارانسینك کوچکنك صحتنه ایچرلردی .

همده چوجغك زاکی وظرافتك تهیج ایتدیکی شوق ومحبتی کورملیدیکه ، خوانده لابلندیریکی کلنك الك کوچك بر سوزینه قارشو اسکمله‌سنه ارقه اوزری دوریله‌رك قیا بر کولشله وجودی نصل تترییور ، کوزلرینی حاولونك اوجیله سیله‌رك الیله سفره‌نك اوزرینه نصل ووریور ایدی .

دارزاتونك ، کوزل دار زاتونك بیله یوزی یوروشوقلر ایچنده قالیوردی . صفوق ترتیم پالابیقنك یرینی دکشدیریوردی .

صفوق ، صدفلمش باشه کوزی ، برتحسین کستاخانه ایله چوجغه دونردی . حق مفتون وحیران ایدی .

مابعدی وار

احمد احسان

تابلو : نیلاوه مصاحبه

SERVET-İ FÜNUN:

Perşembe - 2 Temmuz Sene 1308

Adet 70

İkinci Sene - Üçüncü Cild

RESİMLERİMİZ

BURSA MEKTEB-İ İDADİSİ'NİN RESM-İ KEŞADI/KÜŞADI

Bursa'da Işıklar nam mahalde saye-i marif-vaye-i cenab-ı şehr-yaride inşa olunan kebir mekteb-i idadi-i askerinin ahiren resim-i küşadı icra buyurulmuşdu. Servet-i Fünun musavver gazetecilik vazifesine ittiba ile işbu resm-i küşadın resmini derc-i sahife eyliyor. Bursa'da Işıklar denilen mevki şehrin en mürtefi ve dilrüba mahali olup mekatib-i umumiye inşası hususunda hıfzı's-sıhha-i idarinin enzar-ı erbab-ı dikkate vaz eylediği şeraitin heman kaffesini camidir, mektep tam bir sırt üzerinde kain ve mevkien mürtefi olduğundan şehrin her cihetinden görülüp pişgahını ve iki cenahını demir parmaklıkla müzeyyen bir duvar ihata etmiş ve bu duvarların altı gayet dik yokuşa müsadif olmuşdur; İşte şu yokuş sebebiyle aşağıdan yukarı alındığından dolayı derc-i sahife etdiğimiz resim bir meyil göstermişdir. Resimde görülen mevki mektebin cephesini tezyin eden merdivenli kapıdır, kapının tam orta yerinde görülen zevat vali-i vilayet devletlu Münir Paşa hazretleriyle defterdar saadetlu Halid Bey Efendi hazretleri ve naib-i vilayet ile sair erkan-ı vilayetdir.

Merdiven üzerinde ve aşağılarda görülenler vilayetin sair memurları ile erbab-ı temaşadan terekküb eyliyor; aşağıda ve ortada yerde yüksek duran hoca dahi dua-gü Efendidir.

Terakkiyat-ı maarif ve sanayie ve umur-ı nafiaya müteallik her türlü muvaffakiyatın gazetemiz daima tercüman-ı musavveri

olmak emel-i katisinde bulunduğundan vilayet-i şahanede icra olunacak bu gibi resm-i küşadların fotoğrafından bir kıta gazetemize irsal edilirse maal-memnuniye derc ederiz.

NİV YORK'DA TRAMVAY HAYDUDLUĞU

Servet-i Fünun geçen seneki neşriyatından (42) numero ile (47) numerolu nüshalarında, biri Paris'de diğeri Havr Yolu üzerinde vukua gelen tramvay ve demiryol şekavetine dair iki resmi enzar-ı kariine arz ile hakkında lazım gelen malumatı vermiş idi, bugün dahi cemahir-i müttefika-i Amerika makarr-ı idaresi olan Niv York şehrinde vuku bulan bir tramvay şekavetini musavver bir levhayı nazargaha vaz eyliyoruz. İşbu şekavet resminden dahi anlaşıldığı üzere gece ve Niv York'un tenhaca sokaklarından birinde silah-bedest olarak icra olunmuşdur; sahifemizde gördüğünüz resmi Nev York'da intişar eden "Polis" nam musavver gazeteden nakl eyledik; "Polis" gazetesinin verdiği habere nazaran işbu haziran-ı efrencinin birinci gecesi seferini icra eden tramvay arabasına beş kadar silah-bedest haydut hücum ile evvela seyisi müdafa edemez hale getirip tekmil yolcuların zikıymet eşyasını ahz ile savuşmuşlardır, polis mahall-i vakaya ancak haydudların dağıldığından sonra yetişebilmişdir.

AVANİ-İ NADİRE

Eski saray dahilinde kain hazine-i hümayunda mevcud olup kıymet ve nedretiyle meşhur-ı alem olan avani-i nadireden bir kaçının resmini nazar-ı temaşa-gire vaz eyledik; bunlar mücevherli ve altından mamul bir takım desti küp ve vaz gibi avani-i nadire ve fevkalade olup temaşa edenleri düçar-ı hayret-i mahsusa eder. İşbu avani tasviri dahi yine izzetlu Abdullah

Biraderlerin saray-ı hümayun asar-ı nadiresini irae etmek üzere aldıkları fotoğraflardan yeni usülde yapdırılmışdır ki gazetemizin eşya-yı nadire-i Osmaniyeye aid derc etdiği resimler takımı tezyin eyler.

LONDRA KÖPRÜSÜ

Resmiyle beraber "Avrupa'da Ne Gördüm" ile eserinden menkuldür:

"Köprünün hizasına vardık; hayretimiz son derecede idi; galabalığa bir türlü göz alışdıramıyoruz! Alıklaşdık kaldık! Köprüye iltihak eden caddenin cenahını nehir köprüsü gibi taş parmaklıkla muhat; O parmaklıkdan aşağı bakarsanız biraz evvel gördüğümüze muvazi dik çukurda bir sokak daha, içinde halk akın akın gidiyor. (London Bric)yani Londra Köprüsü ise görecek bir manzara! Köprü üstünde "İğne atsan yere düşmez!" tabiri hakkıyla doğru idi. Derc etdiğim resime bakınız; bu resim köprünün kalabalık zamanında alınan fotoğrafından bilhassa yapılmışdır. Dikkatle sarf-ı nazar eylerseniz görürsünüz ki üzerindeki adam, araba, omnibus kalabalığı öyle tasvir olunacak halde değildir; fakat köprünün yanları da siyah! Etrafındaki binaları da siyah! Altından akan Tayms Nehri'nin suyu da siyah! Rıhtımlar da siyah!

İşte bu günkü manzara Avrupa hakkında umduklarımızın son derecesi idi! Adam kalabalığını görmek içün dünyada mutlak şu köprünün üstüne gelmelidir!

Köprü'nün üzerinde ileriledik; sol tarafımız vapur direkleri; vapurlara her katının pencerelerinden yük veren büyük antrepo mağazaları; işliyen fabrikaların vapurların bacasından çıkan duman ile heybetli ve muhavvef bir manzara teşkil etmiş idi. O yande bir çalışkanlık gürültüsüdür gidiyor; sağa bakdık, az ileride

bir demir köprü var, yalnız şimendöferlere mahsus olup tam sahilde ve köprüye mültasık noktada kain olan büyük mevkıf dahi adeta bir dağ gibi duruyor, dahası ağzını açmış ve dil diye köprüyü çıkarmış bir ejderi andırıyordu; o dilin üstünde gelip giden katarların hadd ve hesabı yok; katarlar mevkıfa bir yandan giriyor, bir yandan çıkıyor, mebhutane baksak bu köprünün üzerinde durduğumuz bir çeyrek müddetde diğer köprünün üstü, daima müteharrik katarlardan hali kalmadı.

Tayms Nehri Paris'de Sen Nehrinden büyük ve çukur idi, fakat rengi siyah, bir de med ve cezire tabı bulunduğundan biz köprüden geçerken suları alçalmış ve sol tarafda duran vapurların pervaneleri tekneleri meydana çıkmış idi. Vapurların nehir derununda bulunanlardan maada az ileride nehrin iki tarafını ihata etmiş büyük doklar dahi lebaleb vapurla dolu bulunmalı ki o cihetla-yuad direklerle işgal olunmuş idi; bizim Galata Köprüsünden geçerken sola bakanların müşahede eylediği la-yuad yelken direkleri yerine burada sayısız büyük vapur serenleri mevcud idi.

Şehrin ismiyle (Londra Köprüsü) denilen bu cisr-i müdhiş yüz sene akdem Londra'da nehrin yakalarını birbirine rabt eder yegane vasıta imiş. Elan sair cümle köprülerden mühimdir, bir de köprüler sırasıyla aşağı doğru inilirse sondur. Yani bundan sonra Tayms cereyanı tarafından vapurların vürudunu teshil için başka köprü bulunmuyordu, aşağılarda ortalık yeri kule gibi yüksek bir tane na-tamam demir köprü daha müşahede olunuyor ise de vasatı açık, o açıklığın iki tarafında gayet yüksek kuleler mevcut bulunduğundan seyr-i sefaine halel vermiyor, bir yandan cayır cayır yapılıyordu.

London Bric 283 metro tulunda ve 26 metro arzındadır, sekiz ayağı vardır, vasattaki ayağın arzı 46 metrodur, hesaba nazaran anlaşılmışdır ki Londra Köprüsünden vasati olarak günde üçyüzbin kişi ve yirmibeşbin araba geçmekdedir.

Köprü üstünde durulduğu zaman nazar-ı dikkate çarpan binalar, sol tarafda ve geldiğimiz sahilde kain cesim gümrük dairesi (Kostum Hauz Custom House), deminki söylediğim mevkıf, gümrüğün aşağısında uzakdan görünen Londra Kulesi, arkada kalan Sen Pol Kilisesi ve daha bir çok büyük fabrikalar, kiliseler ve dehhaş binalar idi.

TEDRİS

Ne mesudiyet! Bais-i şevk-i aile olan kerime büyümüş, harekatı, etvarı, evzaı, tatlı dili, feryadı, fig•nı, teessürü infiali le koca haneyi işgal etmeğe başlamış. Çocuk hanenin hayat-ı içtimaiyesine delalet etdiği cihetle peder ve maderinin her türlü ihtimamatı o semere-i fuadan taim ve terbiyesine mahsur kalır. Çocuk, temamiyet-i aileyi teşkil eylediği cihetle efrad-i ailenin kaffesi onun vücudundan müstefid olarak bina-yı medeniyetin üssü'l-esas-ı metini olan tekessür-i ensal kaziyyesini onda görerek mesrur olur. Çocuk zekavet ve fetanet-i beşeriyenin harekat-ı tedriciyesini isbat eder berahin-i tabiiyeden olması hasebiyle efrad-ı beşer ondaki tahavvülat-ı ruhiye ve zihiniyeyi birer birer seyrederek ahval -i hazıra-i medeniyenin menakıb-ı ciddiye ve ilmiyesinden olan tergib-i mesai ve teşvik-i imal-i mutenasının kendi nefsinde dahi tamamen husulüne sai olur.

Kerime büyümüş, henüz altı yaşında, sarı, kıvırcık saçları omuz başlarına henüz ermiş, küçük vücudunu beyaz bir fisto örterek seri, mini mini ayaklarını üryan bırakmış. Fakat evdeki

şematı velvelesi artık zeval-pezir olacak hergün neşeler içünde kalamıyacak. Zira hayatın ekdar ve alamı pek kısa olan alem-i neşeyi çabucak takib eder. Binaenaleyh hazine-i amalı küçükden tüketmek değildir. O küçük dimağda bir takım muhafuzat-ı mesrurane bulmalı. O küçük dimağda bir takım hatırat-ı beşeriye bulunmalı, o küçük zihin, müktesebat-ı hazıra ve müstakbelesi ile kesb-i tevessü ederek bina-yı aileyi tahkim edecek esbab ve vesaiti istikmale mecd ve mukaddem olmalı.

Kerime büyümüş, artık sinn-i tahsil dahi hulul etmiş. Cemiyat-ı beşeriyenin en büyük, en mühim mektebi olan maarif-i beytiye dairesine girmiş. O maarif-i beytiye ki şan-ı medeniyetin levazım-ı katiyesindendir. Valide onu kendi yavrusuna talim ve tedrise mecburdur. Cihanda maarif-i beytiye kadar ezhan ve efkar-ı beşeriye üzerine tesirat-ı hasenesi olan hiçbir mekteb yokdur. Zira henüz açılmış olan o dimağ ahval-ı medeniyenin kaffesini evde görecekdir. O küçük vezaif-i aile, sayi-i müşterek, takasüm-i amal, muhabbet-i tarafeyn teşkil-i aile, vezaif -i mütekabile terbiye-i zihniye, medeniye, gibi binlerce senelerden beri ecdad-ı beşerin birikdirdiği hezain-i irfanın orada bir enmuzec-i sagirini görecek zira aile mektebin küçüğü, mekteb de mensub olduğu heyet-i ictimaiyenin bir numune-i esgarıdır heyet-i ictimaiye ne ise aile de odur. Bunlar biri ibtida, diğeri intiha olmak üzere iki tarafı irae eder.

Kerime büyümüş, valide bu terakki-i sinni nazar-ı itibara alarak her türlü mebahis-i beşeriyenin miftah-ı umumiyesi olan okuyup yazmağa kızını tergib ediyor. Hatta bir gün demiş ki:

-Kızım! Senin oyuncaklarından, eğlencelerinden daha ziyade tatlı bir eğlence buldum. Evvelce biraz sıkılırsın ama sonraları eğlenirsin diyerek elifbaya başlamış.

Fakat kerime zeki, fatin, derhal o miftahı, bitirmiş tetebbuatı-ı tıfılareyi tahrik edecek bir kitabı anasının delaletiyle okumağa başlamış. Bu çocuğun büyüklüğünü görmek ister misiniz; yanındaki vücud muhabbet-alundu dikkatle temaşa edin.

Ahmed Rasim

FENNİ EĞLENCE

Mütekatlı çeşme- Adi bir gaz şişesini iki tarafdan mantar kapak ile kapadığınız gibi çeşmenin hazinesi olur. Şişeyi baş aşağı çevirip resmi gördüğünüz üzere bir büyük mantarı tıpasından geçirelim, oraya üç yemek çatalı saplayalım, o halde hazinemizin ayakları meydana gelir, şimdi tenekeden veya tahtadan bir kutu kapağı alalım, içine bir delik delelim, çatalı işte bu kapağın içine ittika ederseniz, ne hacet resimde dahi görüyorsunuz; ha şunu da unutmayalım, uzunca bir makarna ile üç tane de ufak parça makarna alınız, ufakları sıcak suda yumuşatıp nısıf daire şeklinde ererek tekrar kurutunuz, büyük müstakim olsun. Şimde A harfinde görüldüğü üzere şişenin bir mantarına dört delik açınız bunların biri delik uçu kenar oyulmasıdır. Nısıf daire makarnaları yana, uzunu ortaya geçiriniz, B de olduğu gibi şimdi mantarı yerine takıp büyük makarnanın ucunu da tenekeye yakın fakat temas etmeyecek suretde vaz eyleyiniz.

Şimdi uç makarnadan su cereyana başlayınca tenekenin deliği bunların ucundan pek küçük olduğu içün su tenekede birikmeye başlar. Uzun makarnanın ucu suda kalır, şu halde yukarı hava gitmeyeceğinden dolayı sairelerden akan su sevkiyle şişede hava azalarak uzun makarnadan su yukarı suuda başlar. Ta ki makarna ucu sudan kurtula, kurutulduğu anda üç makarnadan

yine su akar, hazinede su tamamen boşalıncaya kadar devam eyler.

HEADINGS OF THE 70TH ISSUE

1. İstanbul Postası
2. Şuunat
3. Maarif-i Beytiye
4. Tahattür
5. Resimlerimiz
6. Milli roman : Haver
   Muharriri: Ahmed İhsan (mabad)

ثروت فنون

مجموعهٔ کونلری چیقار ، فنون ، ادبیات ، صنایع و تجارتدن بحث ایدر مصور عثمانلی غزتهسی

شرائط اشتراک
درسعادتده سنه‌لکی ۱۰۰۰ آلتی آیلغی ۵۰۰ اوچ آیلغی ۲۵ غروشدر
عالم مطبعه‌سی

شرائط اشتراک
ولایاتده سنه‌لکی ۱۳۰۰ آلتی آیلغی ۷۵ غروشدر
اداره : استانبول
اوچ آیلغی یوقدر

سر محرر و مدیری : احمد احسان

درسعادتده نسخه‌سی ۱۰۰ پارهدر

عدد ۷۰ — پنجشنبه — ۲ تموز سنه ۱۳۰۸ — ایکنجی سنه — اوچنجی جلد

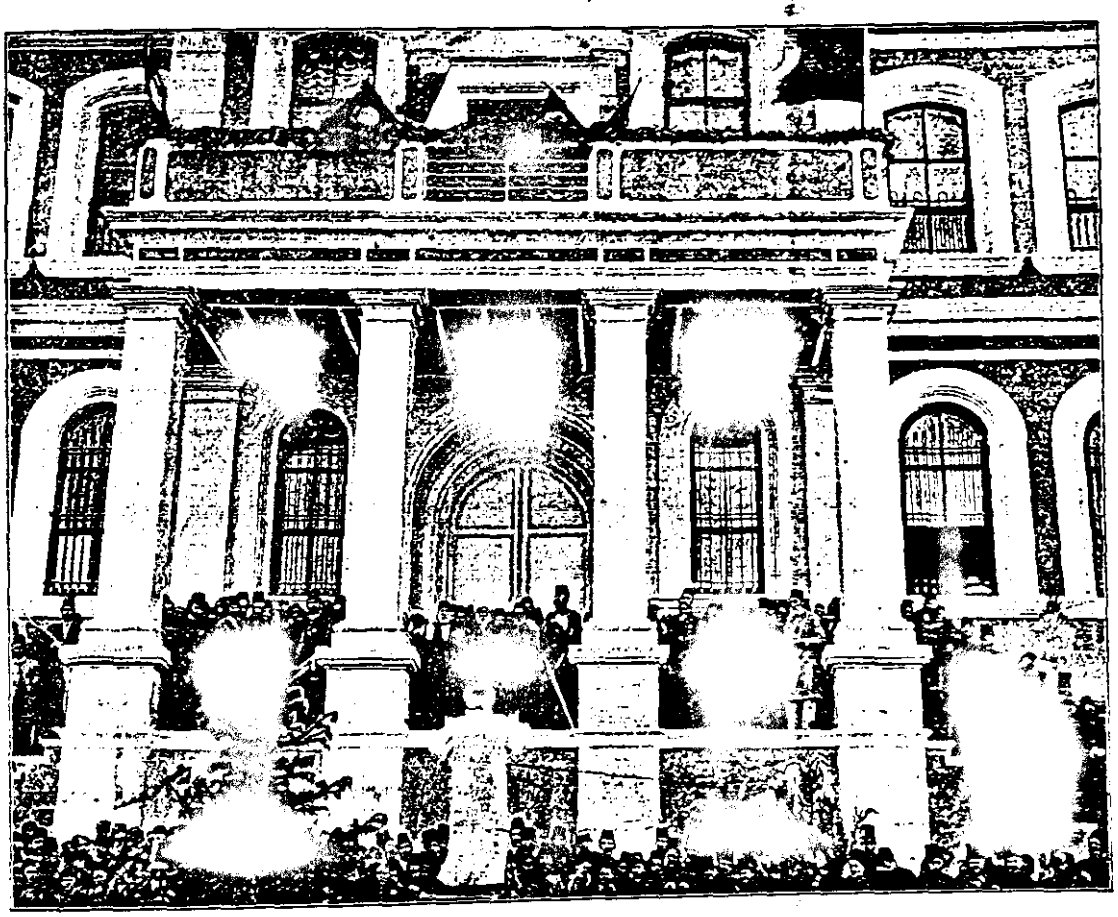

حضرت پادشاهیده بردسوده انشا ایدیلمه
مکتب اعدادی عسکریهنك رسم کشادی

غزته مدرج اعداسز نابغه مقالات سر عنوانده .

استانبول پوستهسی

یام صیف حرارتی ، هیوه‌لری ، ایله حلول ایدوکی برقاچ هفته اولدقجه عالمه هذیان سیره‌لرده مأمول ایدیکی قدر غلبه‌لك منظور اولیور . شهر شهیر مزك همانه وقت طرفنده‌ده نزه ایچون بیرنده بیرینه ، بیرنده دها لطیف نزهتگاهلر بولنمقده اولمسی سبیله استانبول و حوالی خلقنك همانه جمعه‌سی جمعه دیارلرکوندری اولدیغی کبی بوهفته طرفنده کرك جسماً کرك فکراً اکتساب ایدیلمش مناعب مستحصلی ازاله ایدیرمك ایچون بوغازایچنه هرکیمك همانه هرمرتبهسی احراز غلبه ایتمکده‌در .

صفاری یاوده حوالی غالبك بواسه بواسه حلول ایتمکله قارغ ایسکله کوکصو وکوچك صو موسمی اولدیغندن دولایی نزهتجیلرده ایاملر اولدیغی شتابله اولمقده‌در . فی الواقع درونك وقت شاسه اکتساب اتمکی اولطافت هزمه آلوده دولیوجیه بدایع طبیعیه‌دن دکلدر . بالکز شتام زواری اعداد ایدن اوقیانوس دکزینه قوشلرندن دولایی طوغرو اولمیوب کوزللکسزی اولمه بوغازایچنك قاغدخانهسی دیبلیه یلیر . دره اوزرنده اکری دکل ایسه‌ده یه خاطرات رسمی اخطار ایتمکله‌ده اسعاد ایلك کرچکه سعی آبادی خاطر اولیور .

حضرت پادشاهانه طرفنده کوکصو دره‌سنه طوغرافه احداث ایدیلن منصبلك تظهیر ایدلمکده اولدیغی کبی محزونیتله کوریلیور . شوفکر سراپه پدرانه‌یه جالب محزونیتدر .

دونمك همانه وسطنده بولنمه دونمك یکی طاکزارله تجهیز ایدیلدیکی صورت منتظره‌یه استناداً بعض ارباب صنایع ایله روبه‌شدر . بوکبی پیرلك به دکرسنك اختراعات جدیدهٔ فنیه مظهریتی صنایع عثمانیه لفظهٔ نظارنده وفق مهدر .

دره‌ده برقاچ ساز طائفی وارایسه‌ده بولنمه یالکز زواری اشغال ایچکده ماعدا بیشهٔ یاراماز دیارامیور .

..

بوهفته ظرفنده واصل سامعهٔ مسار اولان هوادث صنیه جمانده موزهٔ همایونه وارده سی واضحه اولدیغی مرام بر تاریخ طبیعی مرزه‌ثونك حصولنه کثیر لسی مقتضه ارادهٔ احتفاظهٔ جناب پادشاهیلك بی بدایع وارزانه بیورملسیدر . سایهٔ کمالات سرمایهٔ ملوکانه‌ده شعبات علوم و فنونه نوبنوساحه آرای حصول ترقیات عدیده‌یه بلاحظهٔ فائقه وبرضمیمهٔ جلیله اولان اثبر تشبث نفائس پرورینك آثار نفیسه فنیه انشاسوصدوحیتی بالوجوه بتونه عالم متمدنك معلوم ومسلمی اولان موزهٔ همایونه مدیر وراجتمیری عطوفتلو احمدی بك افندی حضرتلرینك اقدامات وافعه‌لریله رهین مرتبهٔ کمال اولدیغی دائماً ایضاحدر . استحصالات اخیره‌ده نظر اصنعت ترسیم ایچون دخی بموزه دائره‌سی کشاد ایدیلمکده . بو هوادث ساره بالجمله ترقی پرستانه عثمانی بی غریو لجهٔ مسرت ایدیلمکده مصدوردر .

..

پادشاه بحر و بر ، شهنشاه معالی اثر افندیمز حضرتلرینك عصر معالیعصر ملوکانه‌لری محصولات صناعیه‌سنده اولدیغی وجهله تشویق همهٔ ارباب صنعتك ثمرهٔ سعی و غیرتی جلوه‌سنده بولنمق هیئتیله بالجمله قلوب عثمانیی لبریز نشاط ایدن موفقیت جدیده‌یی کوردقجه ظرفنده ادراك ایدیلمز سرور اقبال اولدیغی کبی موفقیت جدیده نام جلالت انسانیدن بدرفتده بدی انشاآت کمال کرمی ایله دوام ایدیلمه ذرهلرنك همانبولنك هتام استانبولنك ذرهلرنك همانبولنه مذکوره دونمای همایونك ظفر مقدرانی تشکیل ایدن سفائن حربیه بنجیلرینی احداث بیورمشلردر . طور و وضعه لطافت و انتاسنده مشهود اولدیغی وجهله صنعتکارانه عثمانیمزك قوه احداثیه‌لری درجه‌ده‌در . بوندن ما ذرهلرنك همانبولنك دخی اکمال تجهیزاتی قرینهٔ هتام اولدیغی ده هرکیمسه‌ده تردد عارضه یتناقصده همانبولنه بنه ایدیلمکدرر .

سایهٔ عمرانه وایهٔ ملوکانه‌ده صنایع ایله بویسآمده تأسیس وکشاد ایدیلمه شتابدن غلبلك حاصلات عمومیه‌سنده ترقی کوردیکی اوراق هوادث طرفنده‌دیر بیلدیرمه معلومانده صنایعه اولمشدر . تثبیتات نافعه‌سنك هیچ حصول اقترانیله ثمرات نافعه دیرسی مزاوار محمونیت اهوالدندر .

خط مذکورك صورت انتاسنی مصور اولدیغی برقطعه فوتوغرافی کچن نسخه‌مزه درج ایدیلمشدر . بوکره بویسیه کیدوب کلمه رفقاسزده بیلك دیریکی معلومانه نظراً ایام عید اضحاده بویسیده صنایعیه کیده جك زوار اوزره چوغالمسه کرك طولی نه اطوره‌ده چوبدوزده ترده بولنه بیلمشدر . بونك اوزرینه قومپانیا آیچه علاوه‌ده چیقارمغه مجبور اولمسه و شوصورت خط مذکورك ترقیات مستقبله‌سی ایچون بداعت استهلال بولنمشدر .

..

پادشاه معارف پرور و شهنشاه ترقی کستر افندیمز حضرتلرینك تحالك محروسهٔ شاهانه‌لرنده انتشار معارف و تعمیم علوم و فنونه بذل اعتنا بیورمقده اولدقلری اقدامات جلیله جمله منیفسنده اولمق اوزره بوکره عشایر عربانه اولادینه مخصوص و حمایت معنویهٔ جناب

ضمن فتيانه هديه بولنمق شرفيله ميول اولونه اوزره بشكطاشده فائه عقارات سنيده بر مكتب مخصوصي كشادينه ارادهٔ ميريت عادهٔ جناب ذي الكرمي شاياندير. بو مكتب دخي رسالت پناه پيغمبر اعظم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك ولادة باسعادتلري روز سعادت بروزينه مصادف اولديغندن ربيع الاولك اولديغجي كونى كشادى تحت قرارة النشده.

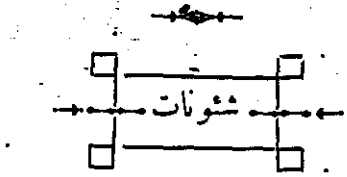

سرطان خستهلقنك تاريخچهٔ خازاتى ، اسبابى ، اوصاف طبيعيهٔ مجهوله سنى تدقيق ايله چارهٔ تشفيه بولمق اوزره پارس اطباسندن برجمعيت مخصوصه تشكل ايتمشدركه اشبو جمعيت سنده بر دفعه قونفرانس بيازرق ، تدقيقاتى نشر واطبانك اشعاراتى تدقيق ايليهرك مقصدينه نائل اولمغه چالشه جقدر .

آمريقالرك تشبثات صناعيه ونافعه وسائرده الك جسورانه حركت ايدن ملت اولديغى معلومدر ؛ بودفعه ده ، شيقاغوده هواده كمرلر اوستنده حركت ايدن دمير يول قطارلرينى انشايدن قومپانيهدر . يكى بر لوقوموتيف انشا ايتديكنى بر امريقا فن غزتهسى اخبار ايليوركا شبو لوقوموتيف تمام يكرمى لوقوموتيف قوتنده اولوب اون تكرلكلى ، تكرلكلرى ٧٣ قدم دياميترنده وهيئت مجموعهسيله ٢٠٠ بيك قيه ثقلتنده در . واقعا بو لوقوموتيف يكرمى دانهسنك قوتنده يكرمى دانهنك كوتورمجكى قطارى كمال سرعتله چكه بيلمكده در . چكديكى قطارك ثقلت مجموعهسى ٥٤٤ طونيلاتهيه قدر چيقيورمش .

صو ايله متحرك اولهرق دنياده الك بيوك دولاب آمريقاده ناداوادهموجود اولوب ٦٤٠ مترو ارتفاعنده دوكيان صو ايله متحرك ودقيقهدن ١١٥٠ دورى حائز وطقسان بارگير قوتنه مساوى قوتنده در .

ايتاليانك باشليجه لياقتى اولان جنوبز ليمانك غايت مكمل بر حاله افراغنى ايچون ايتاليا حكومتى دائما فداكارانه ايدر . بودفعه دخى مذكور شهرده غايت بيوك كمى حوضلرى علاوةً انشا اولنيوركه شمديكى سفائن بحريهنك جامتجه حاصل اولديكى ترقى موجود حوضلرك اكثريتنى هرشيئيه بارامقدن محروم براقيوردى .

قضاى محريرده اسباب تخليصيه مياسنده شمدى برده اوچورتمه اصول ميدانه كلشدر . بو اصول سكز كوشهلى بر اوچورتمه يه قالينجه ايپ باغليوب قضا زده اولان سفينهدن بيك ، بيك ايكيوز مترو اوزاقدهكى ساحله دوغرى قويوورير . مك واوراده ايى طوتمرق وسائط تخليصيه يى كمى به ايصال ايليه بيلمكدر . بو خصوصده نيويورقده اجرا اولنان بر تجربهده كوزل نتيجه حاصل اولمش وتحقق ايلمشدركه روزكار اكثريا اولديغى اوزره سفينهنك بولنديغى محلدن ساحله دوغرى ليمورسه اوچورتمه سايهسنده ساحل ايله رابطه تأسيسى قابلدر . اوچورتمهلرك فائدهسى بك اوزاق ساحللرله بيله رابطه حصولى جهتيدر .

آلمانيانده برم ليمانده ٢٠٠ مترو طول و ٥٠ مترو عرض ايله اون بجق مترو عمقنده بر بيوك قوردون انشاسنه قرار ويرلمش ومصارف لازمهسى اولان اون سكز مليون مارقك اون التيسى شهر مذكور بلديهسندن وايكيسنك دولت بودجهسندن تأديهسى تحقق ايتمشدر .

هوا درونده حركت وياسقوط ايدن اجسامك هوادن كورديكى مقاومت درجهسنى تقدير وكشف خصوصنده شمديه قدر حكمسز بر قاچ تجربهدن بشقهسى اجرا اولنمامش وبو تجربهلردن فائده كورولمامش ايدى ، حالبوكه هوانك حركت وياسقوط اوزره اولان جسمه درجهٔ مقاومتى قطعياً تقدير ايچون بر دستور نظرى اولسه بر بيوك مسئله فنيه حل اولنوردى . زيرا مقاومت ارباب فن هندسهيى قطارلرك سفينهلرك سير وسفرى نقطهٔ نظرندن درجهده اشغال ايدر ، ذكا عمرانى مدنيت اولان دمير يول قطارلرى ترقيه كيرمسه اورادهٔ اهميت فنيه پك بيور .

پارسده انتشار ايدن « لانتر فنى مجموعه خبر ويريوركه شومنيه فنيه حقنده پارسده مشهور اهل فن اوزرنده ايكى مهندس متفنن طرفندن جدى تجربهلر اجرا اولنمشدر . بوا هوانك درجهٔ مقاومتنى ميزان لكوپ كيرمك ايچون ايفل قولهسى كى بر مرتفع ودرونى مجوف وهوايه معروض بر بشقه مناسب محل اولهمز .

« قابه نه » و « قولاردو » آلاى اولان اصحاب تجربه قولهنك ايكنجى قاتنى مهندس موسيو ايفلك معاونيله كتميلر محل بالمشلر . اورادن زمينه قدر بر تقابل قويوورمك اچون زمينه الات لازمهنك احضار ايتمشلر ؛ سوق اولنمجق ثقيله غايت اينجه بر سيم ربط اولنوب سيملر مخروطى مقارهلره صارلمش اولديغندن چوزولمك وآقق خصوصى اصلا قوت ضايع ايلمبورمش . سيم بهر ٢٠ مترولغنه بر اشارت وضع ايدلوب وبرالكتريق ماكنهسنه بهر يكرمى متر اواشارت واسطهسيله جريان كلهرك دركندهكى لوحهيه اشارت ايتمكده بولنديغندن تجربهيى ايجه معنويتى موافق اولهجق درجهده بيايلمشلر .

اصحاب تجربه نتيجهٔ تدقيقاتى پارس فن اقادهميسنه ويرمش وتجربه دوام ايله مقاومت هوانك درجهسنى الوبرشلى بر دستور استخراجى خصوصندكى اميدلرينى كوسترمشلردر . بوكا موفق اولورلرسه عالم صنايع استفاده كورهجكدر .

نوروزده تماشای مهرورلغی

معارف بیتیه

سایهٔ معارفواریهٔ جناب ملوکانه‌ده حزائن فنون وعلوم عثمانیه‌نك كوندن كونه جمع وادخارینه مبتسر اولدیغی انواع ترقیات حقنده اوته‌دن بری بر آوردهٔ زمان تقدیر وشكران ایدیان اقدامات جلیله حضرت ولی النعمت اعظمی جمله‌جه معلوم بر كیفیت جلیله‌در . معارف عمومیهٔ عثمانیه‌نك ربع عصردن آز برزمانده اكتساب ایتدیكی درجهٔ سرعت وترقیه بر میزان ارائهٔ ایتمك لازم كلیرسه بوكون م علوم وفنونه‌یه اقسام صنایعه متعلق ایجون بر تمایمكاه مكمل انشا وا ایدلش اولدیغنی سویله‌مك كفایت

خزینهٔ همایونده آواني نادره

بو موفقیات جلیله محضا ظل ظلیل یزدان ولی النعمت بی امتنان افندمز حضرتلرینك تنویر قلوب تبعه خصوصنده من عندالله مفطور بیورلدقلری علو نیات ترقی پروری وسمو مقاصد معارفکستریلرینك درجات مهمه‌سی ناطق اولوب مطالب ولوازم مدنیه‌نك عهد قریبده بتمامها جلوه‌کر ساحهٔ حصول اولمه‌جغی مبشردر .

بالعموم مکاتب عثمانیه‌ده تدریسات ایله اشتغال ایدن شاکردان عثمانیه‌نك شو یقین زمانلرده اکتساب ایتدکلری درجات تحصیل دخی شایان دقتدر. فی الواقع مکاتب اولیه‌مزده هنوز اوروپا مکتبلرینك استحصال ایتدیکی سرعت ترقی یوق ایسه‌ده اون بش سنه‌لك آثار اقدامات برکره پیش نظر تدقیقه آلنه‌جق اولورسه ممالك عثمانیه‌نك بومدت محدوده ظرفنده همان بر عصرلق حدود ترقیی قطع ایتدیکی شایان اولور . مکاتب اولیه‌مزك سرعت نامهٔ ترقیسنی استکمال ایتمك مقصدی هرزمان پیشکاه انظار اولیای اموردہ بولندیغی شویله بر زمانده ابوینك دخی اقدامات وهممات جلیله حکومتی رنگین موفقیات ایله استقبال ایتمك لازمه‌دندر .

شوراسی جای دقتدرکه اطفال دائما اوبونه متوجهدر . بناءً علیه آنلری بردن بره کتاب اوکنده بولندیرمق تربیهٔ ذهنیه نقطهٔ نظرندن مضردر . زیرا درحال بر ملال آمك نظرینی بوره‌رق کوزلرینی شعبده‌گاه اولیسنی خیالاً تماشایه مجبور ایدر. بوطالغیساق تاآخره کسب ترقی ایده‌مرك چوجغی مکتبه کوندرمکدن مقصود اولان نتیجه سونر .

اوروپاده تعلیم اطفال ایله مشغول اولان ارباب دقت (ثه‌قول ره آل) دنیلن برنوع مکتب تأسیس ایتمشلردرکه بومکتبك تدریساتی اشیا ومواد موجوده اوزرندن شفاهاً معلومات ویرمك ووبریان معلوماتك چوجقلری اکندیره‌جك درجه‌ده بولنمق اساسنه مستندر . فقط بومکتبدن اول دخی دوشونیله‌جك بر جهت واردر . اوده چوجقلرك ایلك مکتبی‌در .

معلوم اولدیغی اوزره اطفالك ایلك مکتبی منسوب اولدیغی عائله‌در . عائله تربیه‌سی اساساً کوزل اولدیغی حالده اخیراً مکتب تربیه‌سنك ده انضمامی چوجقلرده مطالعه وتتبع ایچون حسیات مخصوصه تولید ایدر .

اعتقاده کوره عائله مکتبی یعنی معارف بیتیه یك مهمدر . بن کوچکلکمده اولرده قوجه قاری مصالی تعبیر ایدیلن خرافاتدن ماعدا بر شی دیکله‌مدم . فقط بوخرافاتك اذهان اطفال اوزرینه درجهٔ تأثیری اودرشدتلی واقع اولیورکه بونی مکتب تربیه‌سی بر مدت مدیده‌دن صکره آنجق محو ایده بیلیور . ذهن مبتدینی خرافات ایله املا ایتمکدن مقصد نه اولهبیلیر ؟ چوجغه مصال دیکلرکن بر طاقم عجائب ومیالغه‌لر حظ ایدر ایسه‌ده ذهنی برکره اوخرافاتك جهت ورودینه اماله ایتدکدن صکره درلو کندینی قورتاره‌مز . قورتارسه بیله زمان خلاص یك‌چوق صکره حلول ایدر .

آنا بابا تربیه‌سی مهمدر . حتی بو اهمیتی نقطهٔ نظرندن دکلیدرکه خویسز برچوجغك کافهٔ افعالی ابوینه عطف واسناد ایدیلور. بو اهمیتی نقطهٔ نظرندن دکلیدرکه تربیه عصریه‌یه کوره اولادینی تعلیم وتربیه ایده‌بیلمك ومادر هر برده خجیل ومحجوب اولهرق اولادندن واز کچمجك درجه‌ده روکردان اولیور . ایشته شو دقایق اجتماعیه برکره پیش دقته آلنه‌جق اولورسه اولادمزی تعلیم وتربیه‌ده صوك درجه‌یه قدر کیتمکلکمزك ایجابات قطعیه‌دن اولدیغی تحقق ایدر .

آنا قوجاغنك فیوضات مخصوصه‌سندن بری‌ده حسن خلق وحسن تربیه‌نك صور اکتسابی ارائه اولدیغی جهتله چوچق

اومهربان قدیمدن کوردیکی اطوار واو
حیاتی تماماً تقلیده ساعیدر . بوحالده
آتانك درجهٔ تربیه‌سی عادتا میراث ایتش
کبی تدریجاً اولاده انتقال ایدر . اوبر
فطرت ثانیه حالنده قالیر . ایشته شوفطوت
ثانیه‌ی محاسن عصریه‌یه ومکملیت مدنیه‌یه
تماماً تطبیقه خادم اولهجق برشی وار ایسه
اودخی معارف بیتیه‌در .

معارف بیتیه‌نك برعائله‌ده تمامی حصولی
آنا بابا واقربانك جاهل اولیوب دور
اندیش اولمرینه متوقفدر . زمانمزده
اوقویوب یازانلرك عددی کیتدکجه تکاثر
ایدرك اوله یوزده آنجق برزاده‌سنده
ایکن شمدیلری بونی اپی تجاوز ایتمك
درجه‌سنه واصل اولمشدر . فقط ساده
اوقویوب یازمقله‌ده تعلیم وتربیه میسر
اولماز . بویله‌لرینه بر اخطار مخصوص‌ده
بولنمق ایجاب ایدرسه شونی دیه‌بیلیرمکه
چوجغك هر صوردیغنه بیلمدیکی قدر
طوغری جواب ویرمکدر . بو حال ،
بوحرکت اوکوچك ذهنه برطاقم معلومات
صحیحه جمعنه خدمت ایتدیکندن ذهنده کی
کشایش دخی بر استقامت معلومه‌یی تعقیب
ایدر .

اکثر کوردیکی اوزره بعض ذوات
اولادینك تعلیم وتربیه‌سنی اجنبی خواه
حاکره واجنبی معلمه‌لرینه تودیع ایتمکده‌
دوام . بوندهکی مضرت لایعد ولایحصادر .
معلوم اولدیغی اوزره هر قوم کندی
اعتیادات خصوصیه‌سنی محافظه‌یه مجبوردر .
برفکر اجنبینك اذهان شاکرداده حصوله
کتیره‌جکی تبدلات هرزمان مهمدر .
بوهمی غائب ایتمك وياخود نظر دقته
آلمامق چوجغك مکتسبات حاضره‌سنی
بوقابله بر قابله افراغ دیمك اوله‌جغندن
معارف بیتیه عنایه نقطهٔ نظرندن معیوب
اولمسنه کرکدر .

سایهٔ معارفنوازانهٔ ملوکانه‌ده اناث انجون
مکاتب کشاد ایدلمش وحتی دارالمعلمات
دخی موجود بولنمش اولدیغندن اولادمزی
مکاتب مذکوره‌دن خروج ایدن ابکار
معلمهٔ عثمانیه‌نك بد تربیه‌سنه تودیع ایتمك
بالوجوه موافق حالدر . تربیهٔ عثمانیه ایله
تربیهٔ اجنبیه آره‌سنده فرق کلی اولدیغی
اظهردر . بو حالده افراد عائله میانسنده
چوجغمزی بشقه برتربیه‌ده کورمك کران
کلیر .

هله اطفالی تاکوچك یاشدن بری
السنهٔ اجنبیه ایله اشتلافه سعی ایتمك بتون
بتون مضردر . انسان اول امرده لسان
مادرزادینی ایجه اوکرنه‌مدکجه صکره
لسان اغیاری اوکرنسه بیله کندی ایچون
بر منفعت حاصل اولهماز . ترکچه‌یی ابی
بیلمیوبده السنهٔ سائره‌دن بشقه‌سنه واقف
اولانلرك حالاری میداندهٔ طوردیغه اولیای
اطفالك شوخصوصدن متنبه اولملری اقتضا
ایدر ظن ایدرم .

احمد راسم

تخطر

کونش یواش یواش انزواکاه ازلیسنه
چکیلیوردی . دامان مغربده برثانیه‌ده بیك
بدیعهٔ انعکاس کوستون اومهر فیاض ...
کونی وحوالیسنه ناظر اولان جبال صغیره
اوزرینه قرمزی ، مذهب شعاعات آتمرق
مزینات وازهاری صولمش اولان اوفاق
تپه‌لری یالدیزلیوردی .

بوغاز اوقطهٔ مرتفعه‌دن قسماً مرئی
اولدیغی کبی استانبولك نقاط مرتفعه‌سی ،
هله بیك ، آرناوودکوی صرتلری دخی
برصورت لطیفه‌ده کورینمکله نظر تماشایه
بر لطافت متکاثفه نمونه‌سی اظهار ایدر .
کوزه اومرسمات مجسمهٔ لطیفه‌یی سیر ایله
مشغول ایکن دماغ دخی خاطرات سائره
ایله مشغول اولور . ایشته بن بویله بر
زمانده اوتپه‌ده بولنمرق اوله حس ایتدیکم
وبوکون تخطر ایلدیکم تأثراتی تجدید
ایلدم .

حزیران اوائلنده ایدی . ساعت اون بر
بجغی کچمش ، فقط یاز آقشاملرینه مخصوص

اولان بر طراوت یواش یواش اورتا
استیلا ایدرك بنجه شام غریبانه‌یی آکه
برمنظره حصوله کتیرمش ایدی . صباحد
بری مطالعه ایتدیکم کتاب مرکبات او
جهاتك مبدأ بی تحری ایدن بر فکر
محصولی اولمغله اوقودقجه بدایت خلقت
بری جمعیات بشریه‌نك صور تشکیلا
حقنده فکر آلیوردم . اوبحث عمیق ،
فکردهٔ ، هرذهنده برحزن غریبانه ایدا
ایدهجك درجه‌ده مباحث جدیه‌یی حاو
ایدی . او انیس روح انسانیتك مأ
معنویه‌سنه تعلق ایدن اقسام فنوندن بر
نقطهٔ نظرندن قلمه آلنمش ایدی . لک
محتویاتی روح بشرك مادیتدن ماعدا بر
اولدیغنی اثبانه خادم اولدیغندن ذهن
ایجه‌ی یورمش وقوهٔ حافظه‌ده موجو
اولان آثار معنویه‌یی اونوتدیرمجق مرتبه
کتیرمش ایدی . فقط کونش شعاعا
اخیره‌سنی قطع ایدرك مشرقده یالکز آ
توپی صاریلمندن ماعدا برشی کورونما
باشلایجه کوزلرمده سطرلرینی سچه‌مک
باشلادی . اوزمان برحزن تنهائی ایله مت
اولهرق قپادم . یالکز مشاغل ذهنیه‌م
دفع ایده‌مدم .

بر محاکمهٔ خصوصیه ابتدا ایتدی
کندی کندمه :

— بن هردرلو وقایع کذشته‌یی تخ
ایدیبوردم . بوتخطرم درجهٔ تأثیرینه کور
بنده تحسسات حصوله کتیریبور . حالبو
اقسام عمومیهٔ طبیعیه‌ده بوتحساتدن محرو
اولانلك چوق اشیا وحیوانات وار
دیدم .

اوقطهٔ مرتفعه‌دن یواش یواش دام
جبله اینیوردم . برزمان بکا نشین آستر
حت اولان بر آغاجی درحال طانیدم
اوانسانده احوال قلبیه‌مك شدت هیجان
دال اوله‌جق بر صورتده قشر درخ
المله یوقلادم . وقتیله چاقی ایله یازدیغم ایکی
کلمه‌یی بولدم . درحال حیمدن کچیرف
چیقارمرق یاد خاطرمیه وسیله اوله‌جق
اولان یازیلری کوردم . بوایکی کلمه (بن

سودیکم) کلمه‌لرندن عبارتدی . بو ایکی کلمه‌نك برنجیسی بنی اخطار ایتدیکی کبی ایکنجیسی دخی سودیکمی اخطار ایتدی .

عجبا اوکیم ؟

بکا احوال وتقابلات روحیه‌یی بر صورت مثبته‌ده اثبات ایدن‌بر وجود ! بووجود بر سنه‌لك حیات سرسریانه‌مك مسببدر . بر مدت دها اوطوره‌رق شو آغاجدن حس ایده‌جکم تأثراته هدف اولمغی آرزو ایتدم . حالم صاحکی مطالعاتمی تماماً نقض ایدیوردی . عجبا بوضعف عصبی ایدی ! بوقسه محسوسات روحیه‌مك تجددیمی ایدی ؟ وقتیله برجاق ایله آچیلان ایکی کلمه‌نك فکرمده ابداع ایتدیکی شو آثار افعال هانکی سیده مبنی ایدی ؟ بورالرینی حل ایتمك ایچون دوشونیوردم . اوکون ایام حیاتمك صفحات عدیده‌سی برر برر چشم جان اوکنه کلدی . دکزده ولوله کیلمش . طاغده بر سکون سیار وارایمش کبی هرطرف صوصمش ایدی . بن خاطرات فکریه‌مله قارشی قارشیه‌یوردم . برنظرك ، برطورك ، بر سوزك حتی اك اوفاق برحرکتك بیله بعضاً حسیات بشریه اوزرنده حصوله کتیردیکی شدت تأثیری کیم انکار ایده بیلیر ؟ ایشته بن ایلك نظردن باشلادم . اوزمان کوك صوده بنی تأثر یاب ایدن نظرینك حالا بنی تعقیب ایتمکده اولدیغنه حکم ایتدم . نظر اوجه غایت لاقید ایدی . اولا قیدی بواش بواش زائل اولدی . زمان کچدکجه ، هر تصادفده کاه محترز ، کاه متردد ، کاه اندیشناك برصورتده انعطاف ایدردی . صکرەلری تأثیرات جدیه‌سنی طاقیندی . اوزمانده کاه سودا فروز ، کاه متبسم ، کاه مغبر ، کاه استکناه قلب ایدرجه‌سنه تبز کورونوردی . بعضاً خلجانمه ، هیجانمه قارشی سونر ، بعضاً متانت ومکانمه قارشی بکا توجهدن سانقط اولەرق کرییکلرینك استقامت افقیه‌سنی تعقیب ایدردی . او طور اوجه خرامان دکل ایدی . لکن اندام دلارایسنك هر حرکتنده کوستردیکی وضع مخصوص اطوار ودلربا محلی اولوب مکتب عمومیه انتسابی خصوصنده حفظ صحهٔ اداریسنك انظار ارباب دقته وضع ایلدیکی شرائطك هان کافه‌سنی جامعدر ، مکتب نام برصرت اوزره کائن وموقعاً مرتفع اولدیغندن شهرك هر طرفندن کورولوب پیشکاهنی وایکی جناحی دمیر پارمقلقله مزین بر دیوار احاطه ایتمش وبو دیوارلرك آلتی غایت دیك بوقوشمادن اولمغدر ؛ ایشته شو یوقوش سببیله اساعدین یوقاری الدیغندن دولایی درج صحیفه ایتدیکمز رسم جزوی برمیل کوستردیکدر . رسمده کورینن موقع مکتبك جنوبی تزیین ایدن مرمریونلی قپودر . قپونك تا اوته برنده کورینان ذوات والی ولایت دولتلو منیر پاشا حضرتلریله دفتردار سعادتلو خالدبك افندی حضرتلری ونائب ولایت ایله سائر ارکان ولایتدر .

مرمریون اوزرنده واشاغیلرده کورینان ولایتك سائر مأمورلریله ارباب تماشادن ترکب ایلیور ؛ اشاغیده واوته برده بوکسك دوران خواجه دخی دعاکو افندیدر .

ترقیات معارف وصنایعه واموریاتفه‌یه متعلق هردرلو موفقیاتك غزته‌مزدن مترجمان معموری اونق امل قطعیسنده بولندیغندن ولایات شاهانه‌ده اجرا اولنه‌جق بوکبی رسم کشادلرك قطوغرافیدن برقطعه غزته‌مزه ارسال ایدیلیرسه مع التمنیه درج ایدرز .

نیویورقده تراموای حیدودلغی

ثروت فنون کچن سنه‌کی نشریاتنده (٤٢) نومروایله (٤٧) نومرولی نسخه لرنده ، بری پارسده دیکری هاوز بولی اوزرنده وقوعه کلن تراموای ودمیر بولی شقاوتنه دائر ایکی رسمی انظار قارئینه عرض ایله حقنده لازم کلن معلوماتی ویرمشدایدی . بوکون بو نوعی جماهیر متنفذه آمریقا مقر اداره‌سی اولان نیورق شهرنده وقوعبولان بر تراموای شقاوتی معروضی برلوحه‌یی نظرکاهه وضع ایلیورز . بو شقاوت رسمدن دخی اکلاشلدیغی اوزره عشره بازاره‌نك جمعه‌سی احداثه مقتدر اولدیغنی اثبات ایدییوردی . سودیکمده دخی زمان کچدکجه تبدلات جدیه حصوله کلدی . اوکچه‌لری خائف ، جبین ایکن صکرلره متقرب ، متمایل ، متوجه اولدی . بر آنده دکیشدی . کویا انعکاسات روحیه‌می تقلید ایدییور . مش کبی بنم اطوار حزینانه‌مه کیردی . هنوز او قرار محزونانه‌یی ترك ایتمامشدر . اوسوز ، بنده برطاقم طنین روحانی براقشدر . اوچاه چهره‌سی صارارمش ، نظری ، طوری ایله آلیشدیرمش اولدیغی بروجرده مقابل بولدیغی زمان کوزلری دخی وضع اولیسنی غائب ایده‌رك دوداقلری خفیف رعشه‌لر ایچنده اولدیغی حالده خروج ایتمش ایدی . اوترانهٔ روحانیده دخی بدایتده اهتزاز ، قیصقاق ، هیجاندن متولد سکته بولنورکن صکرەلری تدریجاً اکتساب مکانت ایده‌رك کاه نوازش والتفات کاه سنم واستفسار کبی مکالمات خصوصیه‌یه رواج ویرمکله بدایع حسیه‌یی نقل ایتمش ایدی .

ایشته بن بوخاطره‌لری برر برر تخطر ایده‌رك روحمك بر زمان اخذ ایتدیکی تبدلاتی احیا ایتدم . غریب ، آرامسوز برملال معنوی ایله متأذی اولەرق معنویت انسانیه‌ده برحقیقت ابدیه اولدیغنی اعتراف ایلدم .

احمد راسم

بروسه‌مکتب اعدادیسنك رسم کشادی

بروسه‌ده ایشقلر نام محله‌سایهٔ معارفواپهٔ جناب شهریاریده انشا اولنان کبیر مکتب اعدادی عسکریسنك اخیراً رسم کشادی اجرا بیورلمشدی . ثروت فنون مصور غزته‌جیلك وظیفه‌سنه اتباع ایله اشبو رسم کشادك رسمنی درج صحیفه ایلیور . بروسه‌ده ایشقلر دینلن موقع شهرك اك مرتفع

صنایع نفیسه دده نابلو : صباحی بیته

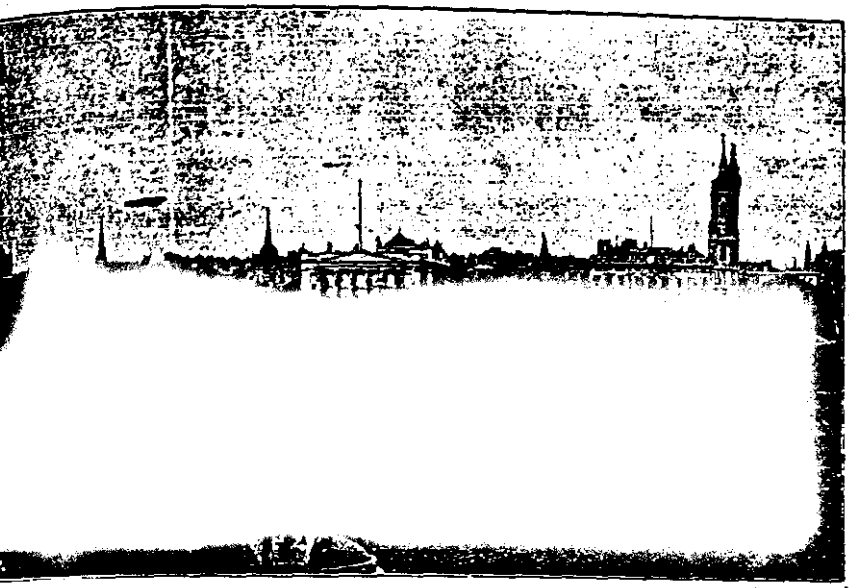

لوندره کوپریسی

کیجه و نیوریك تهاجه سوقاقلرندن برنده سلاح بدست اولهرق اجرا اولنمشدر . صحیفه مزده کورديكز رسمی نیورقده انتشار ایدن « پولیس » نامه مصور غزته دن نقل ایلدك . « پولیس » غزته سنك ویردیکی خبره نظراً آغاشبو حزیران افرنجینك برنجی کیجه سی سفرنی اجرا ایدن تراموای عربه سنه بش قدر سلاح بدست حدود هجوم ایله اولا سایسی مدافعه ایده رك حاله کتیروب تکمیل بولمشلرك ذیقیمت اشیاسنی اخذ ایله طاووشمشلردر . پولیس محل وقعه یه انجق حیدودلرك داغلدیقندن صکره یتیشه بیلمشدر .

آوانی نادره

اسکی سرای داخلنده کائن خزینهٔ همایونده موجود اولوب قیمت وندرتیله مشهور عالم اولان آوانی نادره دن برقاچینك رسمنی نظر تماشا کره وضع ایلدك . بونلر مجوهرلی و آلتوندن معمول برطاقم دستی ، کوپ وواز کبی آوانی نادره وفوق العاده اولوب تماشا ایدنلری دوچار حیرت مخصوصه ایدر . اشبو آوانی تصویری دخی بنه عزتلو عبدالله برادرلرك سرای همایون آثار نادره سنی ارائه ایتمك اوزره آلدقلری فطوغرافلردن عینی اصولده یاپدیرلمشدر که غزته مزك اشیای نادرهٔ عثمانیه یه عائد درج ایتدیکی رسملر طاقمی تزیین ایلر .

لوندره کوپریسی

رسمیله برابر آوردیاده بکزدیکم ایله اینکلزدن مأخوذدر :

« کوپرینك خذاسنه واردق ؛ حیرتمز صوك درجده ایدی ؛ غلبه لکه بردرلو کوز آلدیره میوز ! آلیغلاشدق قالدق ! کوپریه اتصاق ایدن جاده نك جناحنی تمر کوپریسی کبی طاش یرمقلقله محاط ؛ اوبارمقلقدن اشاغی باقارکن برآز اول کوردیکمز موازی دیك جوقورده بر سوقاق دها . ایچنده خلق آقمین آقمین کیدیور . (لوندون برج) یعنی لوندره کوپریسی ایسه کوره جك برمنظره ! کوپری اوستنده « ایکنه آتسه یره دوشمز ! » تعبیری حقیله ذوعمری ایدی . درج ایتدیکم رسمه باقکز ؛ بورسم کوپرینك غایه لك زمانده آلنان فوطوغرافندن بالمحاسه یاپلمشدر . دائما صرف نظر ایلرسه کز کورر سکزکه اوزرندکی آدم ، عربه ، اومنیبوس غلبه لکی اوبله تصویر اولنه جق حالده دکلدر ؛ فقط کوپرینك یانلرنده سیاه ! اطرافنده کی بنالرنده کیرلی سیاه ! انتندن آقان تایمس نهرینك صویده سیاه ! ریختهلرنده سیاه !

ایشته بوکونکی منظره آوروپا حقنده اومدقلریمك صوك درجه سی ایدی ! آدم غلبه لکنی کورمك ایچون دنیاده مطمق شوکوپرینك اوستنه کلمليدر !

کوپرینك اوزرنده ایکیلهدك ؛ صول طرفنی واپور دیرکلری ، واپورلره هرقاچك بحرهلرندن یوك ویرن بیوك آنترپو مغازه لری ، ایشلیان فابریقه لرك واپورلرك باجاسندن چیقان دومان ایله هیبتلی ومخوف بر منظره تشکیل ایتمش ایدی . اویله بر جانشقانلق کورمیه بدر کیدیور ؛ صاغه باقدق ، آز ایلریده بردهبر کوپری وار ، یانکز شمندوفرلره مخصوص اولوب تم ساحلده وکوپریه متصل نقطه ده کائن اولان بیوك مرفق دخی عادتا بر طاغ کبی دوریور ، دهشی آغزینی آچمش ودیل دیه کوپری یی چیقارمش بر ازدری آندیریور دی ؛ اودیلك اوستنده کلوب کیدن قطارلرك حدوحسابی یوق ؛ قطارلر موقفه بریاندن کیریور ، بریاندن چیقیور ؛ میوتانه باقدق ، بوکوپرینك اوزرنده دوردیغمز بر چاریك مدتده دیکر کوپرینك اوستی ، دائما متحرك قطارلردن خالی قالمدی .

تایمس نهری پارسه سن نهرندن بیوك وجوقور ایدی ، فقط رنکی سیاه ، برده مد وجزره تابع بولندیغندن بر کوپرینك صولری آچالمش وصول طرفنده دوران واپورلرك پروانه لری تکسه لری میدانه چیقمش ایدی . واپورلرك نهردرونده بولنمالرندن ماعدا آز ایلریده نهرك ایکی طرفه احاطه ایتمش بیوك دوقلر دخی لبالب واپورله دولمقده اولدیغی جهتله لایعد دیرکلرله اشغال اولنمش ایدی ، یزم غلطه کوپریسندن کچرکن صو باقانلرك مشاهده ایلدیکی لایعد یلکن دیرکلر یرینه یوراده صایمسز بیوك واپور نهرلری موجود ایدی .

شهرهٔ امیله (لوندره کوپریسی) دیمکله بوجسیم مدهش یوز سنه اقدم لوندره نهریاقه لرینی بریرینه ربط ایدن یکانه واسطه ایش الان سائر جمله کوپریلردن مهمدر ، برده کوپری صرمیله اشاغی دوغری اینیلیرسه صوکدر . به بولندن صکره تیمك جریانی طرفندن واپورلر ورودینی تسهیل ایچون بشقه کوپری بولنیوردی اشاغیلرده اورتدلق یری قویه کی یوکسك بر دا تمام دمیر کوپری دها مشاهده اولنیور ایسه وسطی آچیق . اوآچیقلغك ایکی طرفنده نهایوکسك قوله لر موجود بولندیغندن سیر سفاین خلل ویرمیور ، بریاندن جایر جایر یاپیلیوردی

لوندون برج ۲۸۳ متره طولنده و ۲۶ متر عرضنده در ، سکز اياغی واردر ، وسطده اياغك عرضی ٤٦ متردر ، حسابه نظراً اکر شاملمش درکه لوندره کوپریسندن وسطی اولهکونده اوچیوز بیك کشی ویکری بشیوز کچمکده در .

کوپری اوستنده دورلدیغی زمان نظر دقتی جلب ایدن شیلر ، صول طرفده وکلدیکمز ساحه کائن جسیم کرك دائره سی (قوستوم هاوز) دمنکی سویلدیکم موقف ، کرکك آشاغیسنه اوزاقدن کورینان لوندره قوله سی ، آرقده قالان پول کلیسای ودها بر چوق بیوك فابریه کلیسالر ودهاش بنالر ایدی .

تدریس

نه‌مسعودیت ! باعث شوق عائله اولان کریمه بیومش ، حرکاتی ، اطواری ، اوضاعی طاتلی دیل ، فریادی ، فغانی ، تأثری ، انفعالی ایله قوجه خانه‌ی اشغال ایتمکه باشلامش . چوجق خانه‌نك حیات اجتماعیه‌سنه دلالت ایتدیکی جهتله پدر و مادرینك هردرلو اهتماماتی اوتمرهٔ فؤادك تعلیم و تربیه سنه محصور قالیر . چوجق ، تمامیت عائله‌یی تشکیل ایلدیکی جهتله افراد عائله‌نك کافه‌سی آنك وجودندن مستفید اولمه‌رق بنای مدنیتك اساس‌الاساس متینی اولان تکثر النسال قضیه‌سنی آنده کوره‌رك مسرور اولور . چوجق ذکاوت و فعالیت بشریه‌نك حرکات تدریجیه‌سنی اثبات ایدر . راهین طبیعیه‌دن اولمق حسیله افراد بشر آمده‌کی تحولات روحیه وذهنیه‌یی بر بر سیر ایدرك احوال حاضرهٔ مدنیه‌نك مناقب جدیه و علمیه‌سندن اولان ترغیب مساعی وتشویق اعمال مواد معاشنك کندی نفسنده دخی تماماً حصولنه ساعی اولور .

کریمه بیومش ، هنوز آلتی یاشنده ، صاچلری ، قیویرجق صاچلری اوموز باشلرینه هنوز ایرمش . کوچك وجودنی بیاض رفیعتو اورتمه‌رك سریع ، مبنی مینی آیاقلرینی عریان براقمش . فقط اوده‌کی شماتی ، ولوله‌سی ، آرتق زوال‌پذیر اولمه‌جق هرکون نشئه‌لر ایچنده قالمه‌یه‌حق . زیرا حیاتك اکدار و آلامی پك قیصه اولان عالم نشئه‌یی جاوجق تعقیب ایدر . بناءعلیه خزینهٔ آمالی کوچکدن توکتمك روادکلدر . اوکوچك دماغده برطاقم محفوظات مسروراته بولنمالی . اوکوچك دماغده برطاقم خاطرات بشریه بولنمالی . اوکوچك ذهنده مکتسبات حاضره ومستقبله‌سی ایله کسب توسع ایده‌رك بنای عائله‌یی تحکیم ایده‌جك اسباب و وسائطی استکماله مجد ومفتخر اولمالی .

کریمه بیومش ، آرتق سن تحصیل دخی حلول ایتمش . جمعیات بشریه‌نك اك بیوك اك مهم مکتبی اولان معارف بیتیه دائره‌سنه کیرمش . اومعارف بیتیه‌که شان مدنیتك لوازم قطعیه‌سندندر والده آنی کندی یاوروسنه تعلیم وتدریسه مجبوردر . جهانده معارف بیتیه قدر اذهان وافکار بشریه اوزرینه تأثیرات حسنه‌سی اولان هیچ برمکتب یوقدر . زیرا هنوز آچیلمش اولان اودماغ احوال مدنیه‌نك کافه‌سنی اوده کوره جکدر . اوچوجق ، وظائف عائله ، سعی مشترك ، تقسم اعمال ، محبت طرفین ، تشکیل عائله ، وظائف متقابله ، تربیهٔ ذهنیه ، مدنیه ، کبی بیکلرجه سنه‌لردن بری اجداد بشرك بریکدیریدیکی خزائن عرفانك اورادهٔ برانموزج صغیرینی کوره‌جك . زیرا عائله مکتبك کوچکی ، مکتب‌ده منسوب اولدیغی هیئت اجتماعیه‌نك برنمونهٔ اصغریدر هیئت اجتماعیه نهایه عائله‌ده اودر . بونلر بری ابتدا ، دیکری انتها اولمق اوزره ایکی طرفی ارائه ایدر .

کریمه بیومش ، والده بوترقی سنی نظراعتباره آلهرق هردرلو مباحث بشریه‌نك مفتاح عمومیسی اولان اوقویوب یازمغه قارشی ترغیب ایدییور ، حتی برکون دیمش که :

— قیزم ! سنك اویونجاقلر کدن ، اکلنجه‌لرکدن دها زیاده طاتلی براکلنجه بولدم . اوکله برتازصیقیلیرسك اماصکره‌لری اکلنیرسك دییه‌رك الفبایه باشلامش .

فقط کریمه ذکی ، فطین ، درحال او مفتاحی ، یاپیرمش تتبعات طفلانه‌یی خوریك ایده‌جك برکتابی آناسنك دلالتیله اوقومغه باشلامش . بوچوجقك بیوکلکنی کورمك ایسترمیسکز ؛ یاشنده‌کی وجود محبت آلودی دقتله تماشا ایدك .

احمد راسم

فنی اکلنجه

منقطع چشم — عادی برغاز شیشه‌سنی ایکی طرفدن مانتار قپاق ایله قپادیقکز کبی چشمه‌نك خزینه‌سی اولور . شیشه‌یی باش اشاغی چویروب رسمی کوردیککز اوزره بربیوك مانتاری تپه‌سندن کچیرملم ، اورایه اوچ یمك چتالی صاپلایملم ، اوحالده خزینه‌نك آیاقلری میدانه کلیر ، شمدی تکه‌دن ویاتخته‌دن برقوطو قپاغی آلهلم ، ایچنه بردلیك دلهلم ، چتالی ایسته بوقپاغك ایچنه اتکا ایدرسکز ، نه حاجت رسمده دخی کوریورسکز ؛ ها شوندهٔ اونوتمیلم ، اوزونجنه برمقارنه ایله اوچ دانه‌ده اوقلق پارچه مقارنه آلکز ، اوقاقلری صیجاق صوده یوشاتوب نصف دائره شکلنده اکدرك بکرار قوروتکز ، بیوك مستقیم اولسون . شمدی A حرفنده کوروللیکی اوزره شیشه‌نك برماتار ینه درت دلیك آچکز ، بونلرك بری دلیك اوچی کنار اوبولسیدر ، نصف دائره مقارنه‌لری یانه ، اوزونی اورتمه کچیریکز ، B ده اولدیغی کی شمدی مانتاری یرینه طاقوب بیوك مقارنه‌نك اوجنی ده تنکه‌یه یقین فقط تماس ایتمیه‌جك صورتده وضع ایلیکز .

شمدی اوچ مقارنه‌دن صو جریانه باشلایجه تنکه‌نك دایکی بونلرك اوجندن بك کوچك اولدیغی ایچون صو تنکه‌ده بریکمکه باشلار ، اوزون مقارنه‌نك اوجی صوده قالیر ، شوحالده یوقاری هوا کیتمیه جکندن دولایی ساژلردن آقان صو سوقیه شیشه‌ده هوا آزالهرق اوزون مقارنه‌دن صو یوقادی صعوده باشلار ، تاکه مقارنه اوجی صودن قورتیله ، قورتلدیغی آنده اوچ مقارنه‌دن ینه صو آقار ، خزینه‌ده‌صو تماماً بوشالنجه‌یه قدر دوام ایلر .

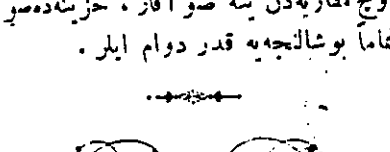

(ملی رومان)

محرری : احمد احسان

« مابعد »

طرز تحریرده قبا ایدی ، دوشوندم ، عقلمه شهرت کلدی ، عجبا اوی ؟ اکر اخانت اودن چیقیورسه اوندن بشقه کیمسه یانمز ، خارجدن یازلمسنه کلنجه بوکا هیچ احتمال ویرمم ، زیرا خاورله اولا مناسباتمك خارجده کیفره قدر عکسی اومه‌مم .

اوطه‌مك سلاملق‌قپوسنی قپادم ، حرم جهتنه کچوب شهرت دیه سسلندم ، کلدی ، مکتوبی اوکنه قویدم ، رنکنه تغیر عارض اولدی ، صوردی که :

— بوکاغدنه در ؟

— بر بیوك فلاکتـه سبیبیت ویرن یکتوب .

— اکلایه‌میورم . .

— اوقویه‌یم ده دکله !

اوقودم یوزینه باقدم . دیدی که :

— نه خاطرلك . مع مافیه مکتوبی یازان آدم ایی تحقیق ایتمش .

— یا !

— اویله یا . بك افندی بزلرنی کور صاغر صانیمور یا ؟ بن چوقدن بری ماجرادن خبردارم .

شهرت صوصدی . بویله جسارت ایله سوز سویلمسی بنی اورکوندی ، دیدم که .

— سن ماجرادن خبردار ایسه‌ك البته شو مکتوبی یازانی ده بیلیرسك .

— بیلمیورم !

— بن دییورم که بیلیرسك . همشیرك ایی بیلیرسك ، بشقه‌لرینك حرکاتی سزمك ایچون کور و صاغر اولدیغك کبی بن ده سنك بیلدکلرینی اکلامیه‌جق قدر قبیح و بودالا دکلم !

— اکلامشه‌کز صورمغه نه حاجت !

حدت زیاده‌لشیوردی . کندیمی ضبط ایتدم . شمدی شو قیزه نه یاپمق لازم کله‌جکنی دوشوندم ، دوکمك ، قووه‌ق اوله‌مزدی . زیرا اولا فنا حالده شرتیدر . ثانیاً زوجه‌مك بیوك توجهی واردر . بن قووسم او راضی اولمز ، دمکی وقعه‌دن صکره بویله حرکته صلاحیتم ده یوقدی . معمافیه مکتوبك اونك اثر دنائتی اولدیغی ده آشکار اولدی . دیدم که :

— اوت ، صورمغه حاجت یوق ، سنك سویلمه‌ك ده لازم دکل ! فقط شونی دکله ! سن بردنائی ارتکاب ایله ظننـدن بیوك بر فنالق ایتـدك ! اك بیوك فنالق اوله‌رق خاوری خسته دوشوردك . شمدی یاتیور . حکیم نه‌اوله‌جغنی بیلمیور . جناب حقدن دعا و نیاز ایتده اوفیزجغزه برشی اولمسون ، زیرا اونك اوغورینـه قربان اوله‌جغکه امین اول ! بردهاکوزیمه کورونمه . حـدتمدن کندینی قورو . زیرا هر زمان حدتمی شمدی اولدیغی کبی ضبط ایده‌مم ! بونی سـویلدکدن صکره قولاقلرینی طوتوب شهرتی دینشاری آتدم .

شهرتك نه‌ایچون بودنائی ارتکاب ایتدیکنی تحلیله لزوم یوق دکلمی ؟ اوعیارده خدمتجیلرك خلایقلرك هپسی خاورکبی افندیسنك نظر محبتنی جلب ایتمکی بیوك خیال اوله‌رق قورارلر واوسعادته نائل اولانی چکمزلر ! ایشته بنجه قطعیاً آشکار اولیوردیکه شهرت خاورله اولان ماجرایی سزدیکی کبی عروق حسـدی غلیانه کلمش ، بو دنائی ارتکاب ایلمش . اما الله نه کچمش ؟ سائقهٔ حسدله ارتکاب دنائت ایدنلر ، دنائتلرندن منحصل فلاکتی کوردکلری زمان هیچ اللرینـه نه کچدیکنی دوشونورلرمی ؟

یالپیدن چیقدم ، طوغری واپور اسکله‌سنه کلدم ، استانبوله مواصلتله بر عربه‌یه آتلایوب فیروزاغایه کیتمك برچوق ساعتلك ایش اولدی ، قپودن کیررکن اوشاغك جیقدیغنی کوردم ، صوردمکه :

— نریه ؟

— حکیمه !

اکلادم ، بهمه‌حال خاورك حالندن و خامت وار ایدی ، مریضلری دردر آتلایه‌رق بوقاری جیقدم . خاور یتاغنده یاتیور ، صایقلیور ایدی .

دوقتور تندی ، معاینه ایتدی ، بکا دونوب :

— بین حمامی !

دیدی ، اولدیغم برده صانکه میخلاندم . اشته تمام اوچ هفته فیروز اغادمکی اودن چیقمدم . خاورك باشی اوجندن آیرلمدم . نصل آرقداشلر اوآرالق بنم غیبوبتمی کوروب مراق ایدرك یالیدن تحقیق ایلدیکز خاطر کزده‌یا ؟ سزه بغتهً چفتلکه کیتدی دیمشلر . بن ده کلدیکم زمان بوسوزی تصدیق ایتمشیدم !

اوچ هفته ظرفنده چکدیکمی بر الله بیلیر برده بن ! بچاره قیز بر قاچ دفعه‌لر ورطهٔ هلاکه آتلاندی ، نهایت کندینی قورتاردی .

— ۲۱ —

خاورك خسته‌لنی بنم ایچون عذاب انکیز اولدیغی قدر بادیهٔ نحوست ایمش .

دوقتورم ! قیزجغزك خسته‌لنی زمانده سزی چاغرمامش اولدیغمدن دولایی بکا مغبر اولمکز ، ایشی فیروز اغانك ماهرجه بردوقتوره احاله ایتمشیدم . بن ایسه مبهوت ایدم . خسته‌لغك تهلکه کونلرنده کندمده دوشونمك ، برشی یاپمق اقتداری بیله بوقدی .

خسته‌مك یاندن آیرلیوردم ، مرضك دوجهٔ ترقیسنی کوزمله تدقیق ایلیورك هم یتاغك باش اوجنده وقت کچیریوردم ، زیرا دوشوندکچه حس ایلیوردمکه خاورنی غائب ایده‌جك اولورسهم دنیاده الکسوزیکم مخلوق ایله اك بیوك مسرتدن دور اوله‌جغم . اول امرده اومیدکی سعادت وراحتم مختل اولمشیدی ، سعدیه‌نك بکا قارشی اولان حسیات محبتکارانه‌سی کاملاً دوچار ضربه اولمشیدی . اسکی حالك اعاده‌سی مشکل ایدی ، اومیدکی سعادت وراحتی شوقیز اوغورینه فدا ایتمش اولور ، روحمك بختیارلغنی اوقیز سایه‌سنده استحصال ایلر ودنیاده یکانه امین سعادتم اولان « پدرلك » شانی‌ده اونك عشقیله احراز ایده‌جك بولنورکن غائب ایتمك تهلکه‌سی نقدر بیوکدر دوشونیور میکز ؟ خاورك خسته‌لنی بنی اوقدر شاشیرتمش ایدیکه یتاغك باش اوجنده قالدیغم کونلرده برکره خاطریه اوی سعدیه‌نی کتیرمدم ، اونیش سنه‌لك حیات مشترکمزك سوقیله سعدیه‌نك بنی عفو ایتمسی ملحوظ اولسه‌بیله شمدی بندن کوردیکی معروکیت اوزرینه هیچ فکر عفوه کله‌بیلیرمی ؟ حتی فرط هیجانی سببیله سبب غیبوبتمی ده سویلمامش اولدیغمدن سعدیه مباعدتی کاملاً خاوره اولان محبتمه عطف ایدرك طبیعی بکا قارشی قالان جزؤی حس مربوطیتنی ده ازاله به چالشمشدر .

واقعا سعدیه ایله اولان معهود مکالمه‌دن صکره آره‌مزده هرشی بیتمشیدی ، اوحیاتی طرز سابق وجهله سوق ایلیور ، کویا متأثر اولمامش کبی داورانه‌رق عالمه

صنایع نفیسه دن تابلو — تدریسی

برشی سزدیر مامك استیوردی . فقط اهل دقت اکلایه بیلیردی که شمشه‌لی ونشه‌لی کسوه خارجیه‌سی تحتده مجروح برقاب طاشیوردی .

ملت نهایتنده خاور تهلکه‌یی آیلاندی. فقط دور نفاهتی اوزون سوردی . ایلك بهاردنبرو تحق کندینی طوپلادی . کنجلکك بوخصوصده‌کی یاردیمی قابل انکار دکلدر آ . نیسان غایه‌سنده تماماً اعادهٔ عافیت ایتمش . اولکندن کوزل اولمشیدی . کهلکی‌ده ایلریلیوردی . قیزجغزه برقویه عربه آلدم . سود نینه ایله برابر هرکون اقشام اوزری شیشلی‌یه دوغری کزمکه جیقیور‌لردی . بن‌ده بشقه عربه‌ده آرقه‌لرندن کیدردم . بونك کبی انواع نوازش وخدمته مستغرق ایلردم . کوستردیکم نوازشه مقابل قیزك ارائه ایلدیکی لطف برتبسم بنم ایچون الك بیوك مکافات ایدی .

نکاحك جوقدن عقد ایدلمش اولدیغی حالده بیلمکه لزوم یوقدر دکلی ؟ قیزجغز خسته دوشکندن ایلك چیقدیغی کون

وکیلنه لازمکلن جواب قبولی ویرمشیدی، ارتق یزم ایچون قورقو اندیشه‌ده قالمامشیدی. اصلا آره‌مزده سعدیه‌دن، حتی شهرت‌وادن بحث آچلمز ایدی، خاوری کاملاً مسعود ظن ایلیوردم. بنم سعادتمده ایسه بر نقصان وار ایدی.

صاحب قلبمه ثالثیت، اوکا مالکیت وطرفندن محبت و شفقت کورمك، امید حیاتم اولان بابالق شانی تأمین ایتمك واقعا بنی صوك درجه‌لرده بختیار ایتمش ایدیسه‌ده بختیارلغمی کیزله‌مك، زوجه‌مشروعه‌می عالمدن کیزلی طوتمق بکا آغیر کلیوردی. زیرا سعدیه‌نك وضع ایلدیکی شرائطك بری‌ده خاورله اولهجق ازدواج وطرز حیاتمی کیمسه‌یه سزدیرمامك ایدی. نصل که سزلره بیله برشی حس ایتدیرمدم. حالبوکه سعادتمی کیزلمك، خاوره کرکوکی زاده راجح بك زوجه‌سی اولمق شاننمدن استفاده ایتدیرمامك، هرکوردیکم ارقداشه فیروز اغاده نره‌لره کیتدیکمی بیلدیرمامك ایچون یالانلر ایجاد ایلمك بکا مشکل کلیوردی. بوکا سعدیه ایله اولان افتراق حقیقی‌یی‌ده علاوه ایدنجه مایوسیتم تحقق ایلیوردی. تحف دکلی؟ انسان هیچ بر زمان تماماً ممنون ومسعود اولهمیور، خاوری بویله دائرهٔ زوجیتمه آلمه‌مدن، بر او صاحبه‌سی ایتمه‌دن بکا استدیکك نه در دیه صوران اولسه انجق اوکا مالکیتدر جوابنی ویردم. اشته شمدی اوکا مالکم اوده بکا مالك؛ سایه‌سنده بابالق شرفنی‌ده احراز ایلیه‌جکم، حالبوکه حالا ممنون دکلم. شمدی نه استرسك دیه صورمه‌لر بر استدیکم وار فقط شرحندن عاجزم دیرم، استیور ایدمکه سعدیه ایله اولان حیاتم اسکی طرزه رجعت ایتسون، اوبر شیدن خبردار اولمسون، بن ایکی اومده دنی مستفید سعادت اولهیم. فقط بونك اعاده‌سی قابل دکلدی، بوخصوص خاطریه کلدکجه ایشه سبب اولانی تحت مسئولیته

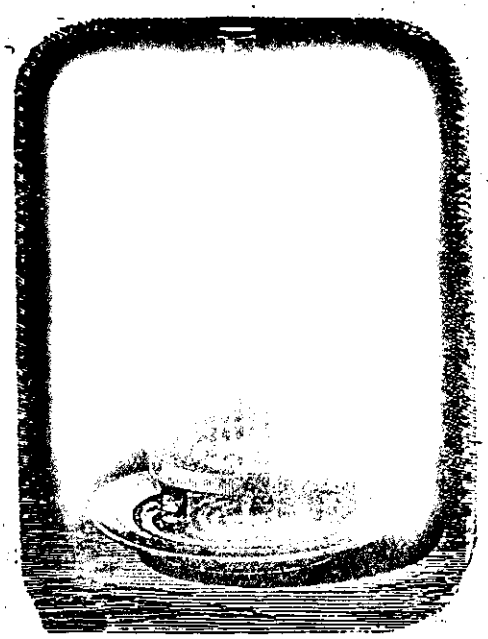

فنی اکلنجه

آلیوردم، بعض آنلر کلیور ایدیکه شهرتی بارچه‌لق هوسی ذهنمی بورویوردی.

بنی اتعاب ایدن بو ملاحظاتك خاور دنی فرقنده اولمش، بونی شمدی نقل ایده‌جکم مکالمه‌دن اکلادم.

بر اقشام بنه کاغذ خانه‌دن عودت ایلمش ایدك؛ هوا صوغجه ایدی، اوطه‌مزده‌کی چینی صوبا چنیر چنیر یانیور ایدی، بر قاچ دقیقه در خاور بر سکون مترددانه‌ده بولنیور، کوزلرندن حس ایلیوردمکه بیانه اجتسار ایده‌مدیکی بر آرزوسی وار.

واقعا بو اثناده خاوری اویله برشدت ایله سویمیوردمکه دنیاده بندن نه استه رد ایتمك المدن کلز ایدی، وارمك یارینی استه، انواع سفاهت وسائلی احضار ایتمکی دیسه اصلا اولز دیه مزدم.

قیزجغزی یانمه آلدم، بر چوجق کبی اوقشایه‌رق دیدمکه:

— بندن بر استدیکك می وار ملکم؟

باشنی کوکسم اوزرنده صاقلادی، غایت آلچق بر صدا ایله:

— اوت!

دیدیکنی ایشتدم.

— ۲۲ —

آرزوسنك نه اولدیغنی بیلمسنه نجه قابل دکلدی، اودخی سویلمکده تردد ایلیوردی، جسارت ویرمك چالیشوب دیدمکه:

— قورقمه ملکم، نه استه اولدن اولمش بیل.

مفتونی اولدیغم کوزلرینی بکا دوغری قالدیردی، تعریفندن عاجز اولدیغم بر طاقم حساتی قلبمده تحریك ایدن صداسیله دیدیکه:

— سزه حقیقة بار اولدیغمی حس ایلیورم!

— نه؟

یواشجه باش صاللادی، دیدیکه:

— علو جناب ایله بنی الداتمه چالشمیکز. واقعا بن هیچم جاهل اما بعض شیلری انتقال‌ده صعوبت چکمم، شمدی‌ده سزك نه حس ایتدیککزی اکلایورم سزی دوستلریکزدن دور ایلیورم، بنمله برابر بو اوده مخفی یشامغه سزی مجبور براقیورم، حیاتکزی صاقلیورسکز، نهایت.. اصل اوکزه بیله کیتمکه جسارت ایلیه‌میورسکز.

— بونلر بنم اومورمده بیله دکل.

— لکن بنم اومورمده، بن سزك سعادتکزی استیورم، حالبوکه بویله مسعود اوله‌مزسکز.

اعتراض ایتمك استدم. الفی کمال لطافتله آغزمی اوزرینه قویه‌رق دیدیکه:

— انکار ایتمیکز، بن دیدیکمی بیلیورم، خاوری شدتله در آغوش ایتدم، دیدمکه:

— لکن آجوجق بنسنی سویمیورم، سن بکا کافیسك!

باشنی صاللادی دیدیکه:

— بنده سزی کمال‌شدتله سویمیورم، سزدن بشقه بر استدیکم یوقدر، سزه اولان محبتم عادتا پرستشدر. جانم، حیاتم سزه لازمکلسه بلا تردد ویریرم. جانم

سزکدر . نه استرسه کز اویله یاپکز ، فقط سزی ازعاج ایتمك استه‌م . سزی دالغین مکدر کورمکه تحمل ایده‌م ، آه نجه‌سون سزی ایلك کوردیکم طانیدیغم زمانلر کبی دکلم . سزده اوزمانلره بکزه‌میورسکز . سزی هر وقت اوزاقدن تماشا ایلردم ، مسافرلرکز آرمسنده باغچه‌ده کزرکن متبسم چهره‌کزی سیر ایلردم ، بردقیقه‌جق سزی کورمه‌یه‌لمك ایچون پنجره‌لره سیرتیردم . بعضاً صندالیه بیز کورك چکردیکز ، کوزدن نهان اولنجه‌یه قدر سزی تعقیب ایلردم ، اوزمانلر نشه‌لی ، بشوش وبختیار ایدیکز ، حالبوکه شمدی ایله نه بیوك فرق ! کوریمورسکزیا ، آشکار اولانی تکرارلیورم ، حیاتمی تماماً سزه‌اکلاتمق اقتدارینی حائز دکلم ، فقط سوزلریمك نه دیمك استدیکمی سزه اکلاندیرمقدن امینم . نصل ؟ استیه‌جکمی بندن رد ایتمیه‌جکسکز آ ؟

— سویله .

کندیمی آلداتمق قابل دکلدی . خاور دوغری سویلیوردی .

واقعا خاوره قطعیاً مربوطم . محبتم ابدیدر . مربوطیتم اصلا منفك اوله‌مز ، محبتمه خلل کله‌مز . شو نازك ، صاف ملکی استدیکم کبی پرورده ایتمکده ، معلوماتی توسیع ایلمکده بیوك مسرت حس ایلیورم . اسباب تزیینیه‌نك جمله‌سنه خاوری مستغرق ایلمش ایدم . یعنی اونك یرینه بشقه بر قادین اولسه ایدی بشقه هیچ بر شی استه‌مزدی .

فقط خاورده‌کی ذکا وعلو اخلاق سائر قابیه‌می جابوجق کشف ایلمش ایدی ، ایکنجی ازدواجمله مألوف اولدیغم طرز حیاتدن اویله آز بچق برمایوسیتیله آیرلمیورم . حیاتمی تعریفدن عاجز ایدم ، زیرا ایکی قادین سویمیوردم .

سعدیه‌نی اونبش سنه‌ده صلابت واساس حاصل ایتمش ، اصلا سحاب مجادله کورمامش حسن حرمت ودوستی ایله سویمیوردم . عالم نظرنده وقوعحالی صاقلایه‌رق ، ایشی حل خصوصنده کوستردیکی درایت علو جنابندن دولایی منتداری ایدم .

خاوره کلنجه اونی بشقه درلو سویوردم ، یعنی سعدیه‌دن پك زیاده سویوردم . اونی چکمجه‌یه قونیلوب صاقلامانیلن ، انظار عالمدن کیزلی طوتیلن برمجبور هر قیمتدار کبی سویمیوردم . شو ایکی عشقی امتزاج ایتدیره‌مدیکمه هر حالده مأیوس اولیور ، شو خصوصده عدم اقتدارم بنی برباد ایلیوردی .

شهرتك دنائتی هپ شو حالدن سبب اولمش ایدی ، دماغمی اتعاب ایله بر چاره آرایور بوله میوردم . فنالق اولمش ، تعمیر غیر قابل بولنمش ایدی ، اشته خاورده بوراسی حس ایتمش ، درجهٔ اهمیتی انتقال ایلمش ایدی .

قیزجغز قوللرینی اومویمه آتوب دیدی که :

— سز ، اوکزی ، دوستلرکزی ، الحاصل بنم سیمله غائب ایتدکاریکزك جمله‌سنی تأسفله یاد ایلیورسکز . بن‌ده بر شیئه تأسف ایلیورم .

— ممکنمی ؟

— حیفا که اوت !

— نه‌در ؟

— مملکتم !

— مملکتکی کورمکمی استیورسك ؟

مقام تصدیقده باش صاللادی . صورمدم که :

— بندن آیرلمغه راضی اولورمیسك ؟

— یالکز برقاچ آی ایچون .

— شو حالك ایله‌می ؟

— اویله یا ؟

— لکن اورادە نه دیرلر ؟

— کیمسه‌دیمز ، انته لکمك اوی کیزلیدر .

— اونلرك حالا ازدواجدن خبری یوق ، نه دیرلر ؟

— نه دیه‌جکلر ، حافظه قادین چوق ایی یورکلیدر ، اولا دوچار کدر اولور ، هله ازدواجدن اولکی قباحتی ایشتدیکی کبی یاشه دوشر ، صکره ازدواجی وکیلکی خیر آله‌رق عفو ایلر .

— ای سایمان ؟

— شهره آقشام اوزری کیزمه‌کلدیکمی دویمزلر ، قورتلمه‌دن اودن چیقه‌ایشته هیچ اولمزسه اواوده تسلی بولور بنی قباحتسون بر قادینلك تحت نظارت وعنایتنده بولنورم .

بی‌دوشونمك آلدی ، واقعا خاورد ولو بر کون اولسون آیرلمق بنم ایچون تحملکدار برحالدراما شو غیبوبت انسانه بلکه سعادت سالفه‌می بردرجه‌یه قدر تعمیر ایله شهرتك بایدیغی قنالغك تأثیرینی ازاله موفق اولورم . برده قیزجغز حافظه قادینی کبی کندینه محبت فوق‌العاده‌سی اولان بر قادینلك یانسده وضع حمل ایده‌جکندن اولادم هرحالده نظر حمایه وصیانت آلتنه تولد ایلر ، فقط نظر حمایت وصیانته مظهر اوله‌جق دنیه آیلی کونلی قیزجغزی بورادن تا قسطمونی‌یه قدر مشاق سفریه‌یه عرض ایتمك ، مفکره قسطمونی کبی بربرده وضع حملنه مساعده ایتمك محذورلری اولاذهنمه وارد اولان اسباب قبولیه‌بی جرح ایتدی ، دوشوندم ، خاوری هم استدیکنه نائل ایتمك هم مشاق سفریه‌یه وسائره‌یه معروض ایتمامك چاره‌سی نه‌در دیدم ، اوچاره‌بی بولدم ، امین ایدم‌که خاورده بولدیغمی محونیتله قبول ایلیه‌جکدر ، دیدم‌که :

— خاور ، مادامکه حافظه قادینك دست معاونته احتیاجك وار ، او معاونتی بوراده دخی نائل اوله‌بیلیرسك ، محبکلیرمی ؟

بوسوزم خاوری اوقدر سویندیردی‌که تعریف اولنمز ، حدرحال بوینمه صارلدی ، بی‌انواع نوازشه غرق ایتدی ، سروردن اغلامغه باشلادی ، ایش یالکز حافظه قادینك کلوب کلیمسنده ایدی ، امام افندیه مفصل برمکتوب یازوب مخصوص برآدم ایله کوندرمکه امام افندی معرفتیله حافظه قادینك اقناعیله اوآدمه ترفیقا

بوله چیقارلمسی جهتنه قرار ویردك. واقعا بوندن معقولی یوق ایدی. خاور دیدیکه :

— حافظه قادینك قالقوب کله چکندن امینم ؛ انشاالله اولادمزی اوقوتور ایکن دوغوروریم . فقط بر دفعه قورتلدقدن صکره حافظه قادینله برابر مملکته عودت ایدوب بر آزده مملکتمی کورملك سعادتندن بی محروم براقمزسکز آ ؟

— نه دیمك برابر کیدرز !

آرتق خاورك سروری بو اقشام بك افزون ایدی ، کندنده کورینن متبدل حال بو اقشام ظهور ایتمدی . هپ نشئه لی ایدی فقط امیدده استعجال ایتمیوردی ، بر دنبره وجهی یأس استیلا ایتدی . قاشلری چاتلدی ، دوشونمکه باشلادی . بینی صوردم . دیدیکه :

— حافظه قادین کدیکی زمان بی بویله مزین ومطنطن براوده کورسه متعجب اولور ؛ بلکده بوراده اوطورمق ممنوعیتی اولمز ، زیرا بز فقیرانه قوله مزده فقیرانه یشامغه الشمشزدر ؛ بی بویله مزین پرده کوردیکی زمان بر آن اولسون حقمده زیبنرست شبهه سنده بولنمسی‌ده استیم . ذاتا بو اوطه‌نك غلبه‌لك یرلره جوابی ، آچیقلقدن محرومیتی ایچون بکاده ایی کلیور ، عجبا اقشامدن بری ایتدیککز لطفلره ضمیمه اولهرق برکوزده عمر سورمه‌مزه مساعده ایدرمیسکز ؟

— های های !

خاورك بر آرمق وجهی استیلا ایدن آثار حزن ینه زائل اولدی ، استانبول جوارنده‌کی صیفیه کویلرندن برنده مناسب براو بولهرق ساده صورنده تفریش قرارلشدی ، هم خاور بنمله برابر کزمك کندی بکندیکنی کیرالیه‌جق ایدی .

آرتق شو قرارلری ویردکدن صکره خاور ایچون اوقوبه یاتوب طاتلی خیالاره دالمقدن ، خیالاریی رؤیاده‌ده کورمکدن بشقه یرشی قالمامش ایدی .

— ۲۳ —

اولا قسطمونیه کوندریله‌جك آدمی بولدم ؛ بزم سود نینه‌نك اوغلی ایدی ؛ لازمکلن مکتوبی یازدم ، اوکون حرکت ایدن تمسه واپوریله بوله چیقاردم ، حسابجه ارتسی هفته عودت ایلیه‌جکدی . بوایشك تسویه‌سنی متعاقب خاور وسود نینه ایله برلکده کوی واو کزمکه باشلادق ، اولا شمندوفر کذرکاهی اوستنده‌کی کویلری کزدك ؛ چکمجه‌لردن تا باقیر کوینه قدر هرکوبی کزدك ؛ بو دوراوچ کون سوردی ، ایاستافانوس‌ده خاور کیفنه مطابق بر یر بولدی اما سائر کزه‌جکی یرلرده بلکه دها ایینی بولورز دیه همان کیرالهمدق ، او صاحبندن درت کون مهلت آلدق ، شمندوفر کذرکاهندن صکره آطه‌لری ، اناطولی شمندوفری کذرکاهنی بر آزده بوغاز ایچنی دولاشدق ، ایاستافانوسه دکز کنارنده بولدیغمز اوکی خاورك کیفنه کیدن اولهمدی ، زیرا ایاستافانوسده‌کی او غایت واسع بر باغچه‌نك ایچنده ، عادتا اورمان دینه‌جك بر قورولق آرهسنده کائن اولوب قصه‌نك دغدغه‌سندن ، شهاتندن کلیاً خارج ایدی . ذاتاً باغچه ایله او ایاستافانوسلك محیطندن بیله بر آز خارجده قالیوردی ؛ مهلتمز منقضیه اولهدن بنه ایاستافانوسه دونمك ، دیدیکم اوی بر سنه مدتله ایجار ایتمك ، مفروشاتی خصوصنده بن بر آز سمیج داورانمق استدم ، خاور کلیاً مانع اولدی . ایشی بکا براقمکز دیدی . بیوك چوجغك بو آرزوسنده تابع اولدم .

بو اقشام فیروز اغاده‌کی اوه کلدیکمز زمان بیوك بر بیرام وار ایدی ، زیرا حافظه قادین کلمشیدی ؛ دور اندیش قادین کرك خاوری کرك بنی صاقلمق قرق بیطاق قاری قوجه ایمشز ، آرهمزده هیچ بر شی اولمامش کبی قبول ایتدی ، خاوردن کوی اونی خبر آلدیغی زمان اوده ممنون اولدی . آرتق فرداسی کون ایاستافانوسه نقل ایلیوردق .

هردرلو حاضرلغی اجرا ایچون خاوره لازمندن فضله پاره براقدم . استدیککزی یاپکز مساعده‌سنی ویردم ، خدمتلری ایریجه ایکی‌ده خدمتکار تعیین ایدرك یالی‌یه کلدم . قرارمزده نقل ایتسه‌ده هیچ مشغولیتی اولمیه‌جقدم ؛ برکون صکره اقشامی ایاستافانوسه کیده‌جکدم .

§

یالی‌ده یالکز ایدم ، زیرا زوجه‌مین حرکاتیله عالمی اغفاله دوام ایدرك تبدیل هوایه بروسه‌یه کیتمش ایدی . بن بروسه واپورینه قدر برابر کیتمشیدم . کیمسه‌نك اسباب اصلیهٔ سیاحتدن خبری یوق ایدی ، سبب زواللی سعدیه‌نك استانبول ایچنده بر بشقه اوده رقیبه‌سیله عمر سورمکده اولدیغم فکرینه تحمل ایده‌مامسی ایدی ، واقعا بکا یونی سویلمامش ایدی ، اما بن انتقالده صعوبت چکمامش ایدم .

یالیده اوطه‌نك ماصه‌سی اوستنده بر مکتوب بولدم ، سعدیه‌دن ایدی ، اشته مکتوبك صورتی :

بکم !

« عافیتله بروسه‌یه کلدم . ظن ایتدیکم بروسه مأمولدنده زیاده اوطوره‌جغم ، زیرا استانبولده ، اوقیرك تنفس ایتدیکی هوایی نفس ایدرك یشامق ، اقتضایمی المده آلیور ، برده متصل عالمی الدائمه چالشمقدنه یورولدم ، بروسه منزوبانه یشامغی اونك ایچون ترجیح ایتدم .

« اثر تصادف بنی قهر شیئه راقف ایتدی ؛ اه مبارك ایتسون ! غالبا قوم قبیلی طوپلامشکز ، قطمونیده اناسی رایحسنی کتیروب ایاستافانوسك خالی به کوشه‌سنده براوه کیرمشکز ، یه اثر تصادف اونك خفه‌لغنی‌ده بنا اوکرندی ، خفه‌لی زمانده کی راحتسزلغکزه آچیدم . زیرا دکری یوق ایدی .

« سزدن بدجام وار ؛ اونبشه یکدنی کونده برکره بروسه‌یه کلکزده عالم مفارقتمزه معنالر ویرسون .

« اللهه اصمارلدوه بكم !

« بلكه ایلدیره یاپه‌جقدرکه نهایت کثیرده چوق مکدر ومأیوس اولورسکز ؛ فقط آرزو ایتدیکم حاله کین وغرضه قطعا بوده موجود اولمدیغی ایچون بوردهاده بولنمیورم . لکن کیم بیلدیکه مسعودانه باشلوسه هیانمز بولمه کدانکیر بر عائله ووجوده اولدیغندن

« تکرار سزی اللهه امانت ایلدرم .

مصیبه

بو مکتوب بنی پك ممنون ایتدی ؛ غایت حلاوتکارانه ودوستانه یازلمش ایدی . ایشك ایلریسی جزوی بر نظر ممنونیتله کورمکه باشلادم ، سعدیه‌نك بر آز کسب ملایمت ایتمش اولمسنه زیاده سوندم . خاورك والده اولمق موقع نازکنده بولندیغندن زوجه‌م خبردار ایدی ، شو حاله اویله بر موقعده بولنان قادینی براقوب آرقه‌سی صره کلیه‌جکی بیلیر بنی معذور کورر دیبوردم ، مع مافیه بونکله‌ده آره‌مزده آچیلان کرداب مفارقت قپانه‌مز ، فقط سعدیه‌نك کمال اعتدال دم ایله ادارهٔ لسان ایتمسی ، دوچار اولدیغی فلاکتهٔ آلتدن بولنمسی بنی ممنون ایلمش ایدی . شو ممنونیتدن دولایی سعدیه‌یی ممنون ایتمك املنه دوشدم ، خاوری بر قاچ کون والده‌سیله براقوب روسه‌یه کیتمکه قرار وردم .

زوجه‌یه بر چای پیشیرتدم ، اونی ایچدم ، کتاب مطالعه‌سنه باشلادم ، بر جاریك سکره هردرلو اندیشه‌یی ذهنمدن چیقار‌مغه اوله‌رق بیتاقیه کیردم .

فردای کون محل عزیمتم طبیعی ایاستافانوس اولدی ، اورایه اقشام اوستی وارمشیدم ، اوی‌خاور ، حافظه قادین وسود بینك معاونتیله ممکن مرتبه یرلشدیرمکه موفق اولمشیدی ، کندیلرینه تخصیص اولنان اوطه‌یه کچدم ، دون کیجه‌کی سروریم بو کیجه اون قات مزداد اولدی ، خاوره سعدیه‌نك حالنی لسان لازم ایله اکلاندم ، اونك آرزوسنه تابع اولمق وعائلی سؤ تفسیره دوشورمامك اوزره درت بش کون مدتله بروسه‌یه لزوم عزیمتی بیلدیردم ، تصدیق ایلدی ، انجق بکا اورادهاولدیغم مدت ظرفنده منتظر اولدیغمز حال سعادت ظهور ایدر ویا علائمی کورینورسه درحال بکا تلغراف چکمکلردی ، ایشی حافظه قادینه‌ده بیلدیردك ، ایرتسی کون صباح قطاریله سرکه‌جی‌به کلوب بروسه واپورینه آتلادم .

— ۲۴ —

بروسه‌یه مواصلتم سعدیه‌یی ممنون ایتمش ایدی ، اوه واصل اولدیغم زمان کویا آره‌مزده هیچ برشی اولمامش کبی بنی استقبال و نوازشه غرق ایتدی ، انجق خدمتکارلر داغیلوب یالکز قالمق زمانی کلنجه بلاتردد آرقه‌سنی دونوب دائره‌سنه چکلدی ، بوحاله پك مأیوس اولمشیدم .

خاورك خسته‌لغی زمانده اوزون کیبوتم ، سعدیه‌نك یالکزجه بروسه‌یه کلمی ایچه خلقك آغزنده سرمایهٔ سؤ تفسیر اولمش ایدی ، بونی دها اواقشام ادراك ایلدم . حاصل اولان سؤ تأثیری ازاله ایتمك اوزره بروسه‌ده‌کی مدت اقامتی اوزاتمغه قرار وردم ، اوکونکی پوسته‌ایله یازدیغم اوزون مکتوبده بوراسنی خاوره شرح ایتدم .

اوچ کون کچدی ، حال هپ اویله ایدی ، سعدیه ایله خدمتکارلر قارشیسنده سوملی زوج وزوجه ، کندی آره‌مزده ایکی جسم متنافر ایدك ، بومدت ظرفنده خاوردن مکتوبمك جوابنی آلدم شویله یازیپوردی :

سوکیلی بکم !

« بختیارم ، اومزك پنجره‌سندن دکزی سیر ایلیورم ، سمانك آطه‌لرایلریسنده سطح دریایله حاصل ایتدیکی امتزاج نظریمی سویندیریپور ، هله اوآطه‌لرك آرقه سندن کورینن زروه‌سی کسوهٔ ابیضه بورونمش کوه آهنینك اتکنده سزك بولنمدیغکزی دوشونمك پنجره اوکنده‌کی مفتونیت تماشاسنه هرآن تزیید وتلذیذ ایلیور .

« هیچ اودن چیقمیورم ، عمر پنجره‌مك اوکنده ، بانجه‌ده‌کی اغاجلر آلتدن کچیور ، فقط غریبکه اوافلاکه سرچکمش قارلی طاغلك اولدیغی جهت هپ نکاه املنه منصب اولیور ، نچون اولدیغنی سویلمك لازم دکل دکلی ؟

« هوا پك کوزل ، بورانك جیادن هواسندن ممنون اولدم ، قوتم آرتیور ، آره صره اهتزازاتیله قلبمی لرزانه ایدن محصول عشقمزده کسب قوت ایدیپور ، اولمکه هرکونکی اهتزازی زیاده‌لشیپور ، آه اونی آغوش محبتمه الدیغم ، هله سزك قولکز اوستنده کور دیکم کونکی مسعودیتمه عجبا تحمل ایلیه بیله جکمیم ؟

« آه ، ایشته بنه محزون اولدم ، اسمنی یاده متجاسر اولمدیغم بر قلب علویی آخر صورتده مجروح ایتدم ، اوقلب سزی سور ، عفو ایلر ، فقط بنی اصلا نظر عفوه مظهر ایده‌مز ! »

خاور

بومکتوبده بنی چوق سویندیردی ، چوق دوشوندیردی ؛ تخفدر . بر هفته ظرفنده الیمه کچن ایکی مکتوب صوك درجه موجب سعادتم اولمش ایدی .

§

ایکی کون دها کچدی ، بر صباح چکرکه‌ده‌کی اومزك پنجره‌سنده اوطورمش ، بروسه‌نك وادیسنه لطیفی تماشایه دالمش ایدم ، وقت ارکن ایدی ، فکرم خاورك بکا یازدیغی کبی قارشیکی وادینك منتهاسنده‌کی طاغك دیکر جهتنده ، دکزلردن اوتراق بیاجلده‌کی غدای روحله مشغول اولیور تایدم ، بو آره‌لق اوك اوکنده‌کی توزلی شوسه‌دن بر آتلی کلدیکی کوزیه ایلشدی .

مابعدی وار

احمد احسان

RESİMLER

EŞCAR-I MEŞHUREDEN İSTANKÖY'DE KAİN ÇINAR AĞACI

Resmimiz, görüldüğü üzere bir çınar ağacıdır ki İstanköy cezîresinde hükümet konağıyla kala-i şahane ve Hasan Paşa Camii-i şerifi arasında vaki meydanın vasatında bulunuyor. Resmin fotoğrafı ilkbaharda kala-i şahane cihetinden alınmışdır, görüldüğü üzere ağacın kökünü; takriben 50 metro murabbaında bir buçuk metro kadar mürtefi, bir sedd ihata etmiştir. Ağacın kökü 10 metro 60 santimetro muhitindedir. Vaziyet-i ufkiyeye karib olarak dört yandan uzanan dört büyük kollarının kalınlığı ise tamam 317 metrodur.

Bu cesim ağacın heyet- mecmuası -güneş zevalde iken- arz üzerinde takriben 1185 metro murabbaı mahalli saye-dar ediyor!

Resimde gördüğünüz kolların altına mevzu direkler 21 aded olub 9'u mermer, 12'si ağaçdandır. Seddin civarındaki bar-gir kafası ise asar-ı atikadan olub ahiren cezirede icra edilen hafriyat esnasında zahire çıkarılmış, oraya konulmuşdur.

Görülen çeşmeden dahi haric-i şehirde bir su merbaından icra ve isale edilen güzel bir su daimi surette cereyan eder.

GADDARLIK

Evvelki nüshamızda NivYork'da vuku bulan tramvay haydutluğu resmini derc eylediğimiz sırada işbu resmin mehazını haber vererek Amerika'nın musavver Polis Gazetesi'ndendir demiş idik. Bu defa yine o gazetede müsadif-i nazar-ı dikkatimiz olan bir resmi daha nakleyliyoruz. İşbu resim (Boyd) ismindeki

bir İngilizin zevcesini saika-i hiddtle rakib olduğu yelken gemisinden denize atmasından sonra zavallı kadının sefinenin can havliyle haladına sarılarak taifelerden biri tarafından kurtarıldığını irae eder. Geminin ismi (Miranda) olduğu resimde dahi görülür. İşbu İngiliz mezkur geminin kapudanlarından olub sevdiği bir diğer kızla akd-i rabıta-i izdivaç içün birinci zevcesini denize atmak gaddarlığını göstermişdir, şu yoldaki bir hareket-i cinaiyenin nasıl havsala-i insaniyeye sığacağına siz de mütehayyirsiniz a!

KAĞIDHANE KASR-I DİLARASI

İstanbul mesirelerinin ser-ferazı olan Kağıdhane deresini tezyin eden kasr-ı dilara-yı hümayun ile piş-gahında çağlıyan havzasının bir ufacık tasvirini bu nüshamızın sahife-i tersiminde görüyorsunuz. Resim fotograf-ı hazret-i şehriyari Abdullah Biraderler'in bir fotografından ototipi usulüyle Viyana'da yaptırılmış olub şehr-i şehirimizin menaziri mahsusasını kariine irae etmek üzere tertib ettiğimiz resimler meyanına dahildir.

ESKİMOLAR

Gördüğünüz resim Asya'nın ve Avrupa'nın şimalinde bulunub pek çok defalar evrak-ı mevkute-i fenniyeye sermaye-i makal olan eskimoların avcılıklarını gösterir, malum olduğu üzere eskimolar hep buzdan oyma kulübeler içinde yaşarlarsa da muhtaç oldukları ren geyiği avına çıkdıkları zaman resimde gördüğünüz üzere muvakkat çadırlar yaparlar, ren geyiklerini avlarlar; bazen dahi bu hayvanları yavru iken tutup besilerler; resimde alışmış geyikleren dolaşdığı görülüyor.

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار ، فنون ، ادبیات ، صنایع و تجارتدن بحث ایدر مصور عثمانلی غزتهسی

شرائط نشر
ولایاتده سنه‌لکی
۱۳۰ آلتی آیلغی
۷۵ غروشدر
اوچ آیلغی یوقدر
اداره : استانبول

شرائط نشر
درسعادتده سنه‌لکی
۱۰۰ ، آلتی آیلغی
۵۰ ، اوچ آیلغی
۲۵ غروشدر
عالم مطبعه‌سی

سر محرر و مدیری : احمد احسان

درسعادتده نسخه‌سی ۱۰ پارهدر

عدد ۷۲ | پنجشنبه — ۱۶ تموز سنه ۱۳۰۸ | ایکنجی سنه ـ اوچنجی جلد

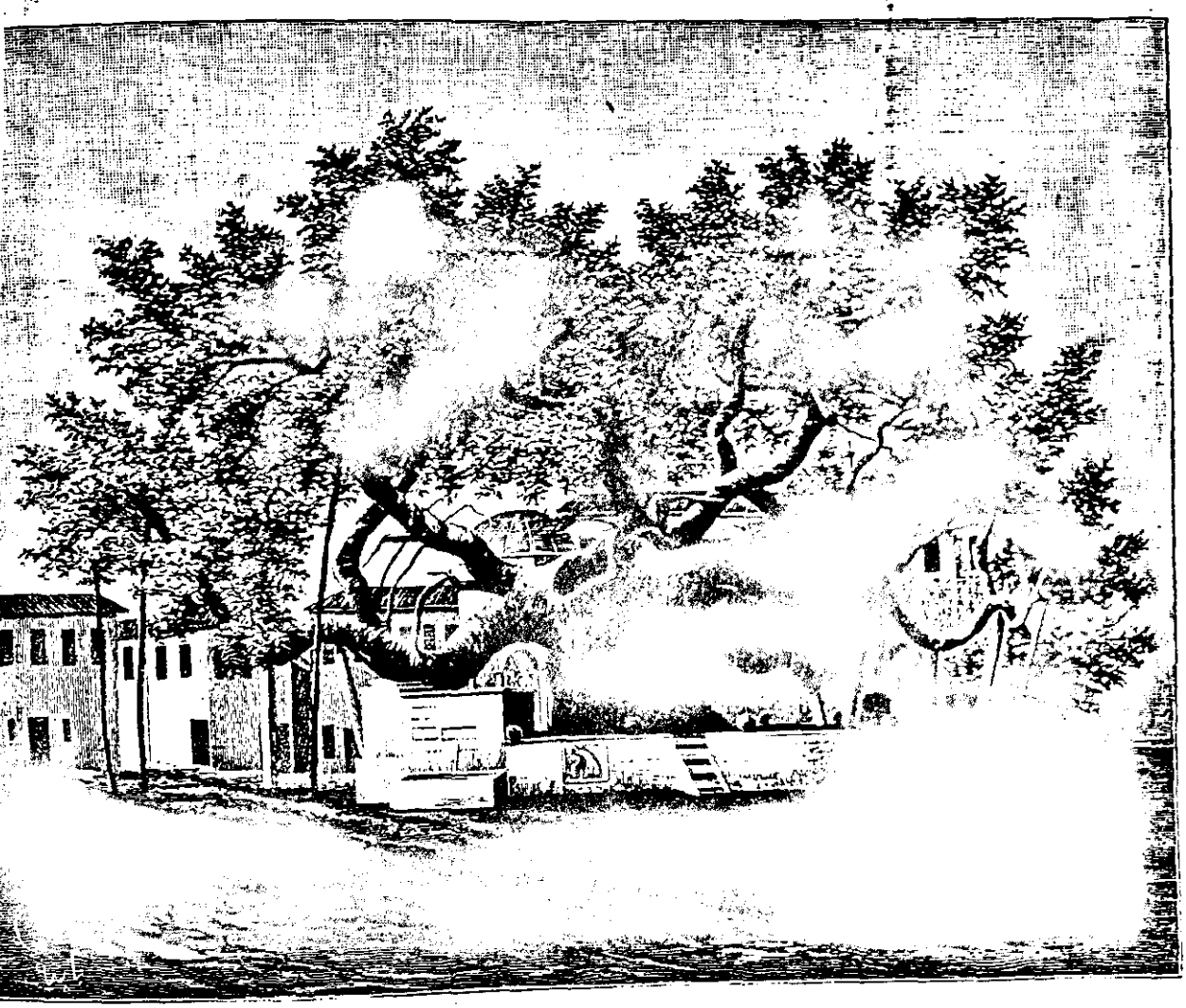

استانکویده موجود فوق العاده عظیم بر چنار اغاجی

Une platane gigantesque à Stankeuy

تبریك مملوكانه

جناب رب عزت ،شرف حلولی جمله مؤمنین ومؤمنات ایچون مبدأ سرور وشادمانی اولان ماه محرم مكرم ملك خصلت وتاجدار معالی منقبت افندمز حضرتلرینك حق جلیل خلافتپناهیلرنده متین ومسعود وبویله مسعوده‌یی ادراكه موفق بیورسون آمین .

غرهٔ غرای محرم الحرام چكن پازار ایرتسی آفاق شهر شهیردن طلعت ضیای بهجت‌اولمش وهلال اسلامیتك ۱۳۱۰ سنه‌یه اقترانله براعت استهلال اولمق كبی برتبشیر آسمانی‌ایله بالجمله قلوب اسلامی لبریز نشاط ایله‌مشدر .

اجلال واقبال اسلامك بیك اوچیوز اون سنه‌دن بری دوام وقوامنه براشارت مخصوصهٔ سماوی.قدر دین مبینه برعلامت علویهٔ الهی اولان اشبو تجدد سال میمنت اشتمال فرق مباهات مسلمینی متعالیٔ سمای ایده‌رك ظل ظلیل كبریا ،وكیل خاتم‌الانبیا ، ولی‌النعمت بی‌امتنان ، خلیفهٔ پرعدل واحسان افندمز حضرتلرینك عمر وعافیت وفزونیٔ ایام شوكت وسلطنت حكمداریلرینه مواظب قیلمشدر .

۱۳۱۰ سنهٔ هجریه‌سی اعصار اسلامیتك اون دردنجی قدمهٔ دورانه وصولنی مخطردر . اشبو مبدأ فرخنده درت عصرلق بر اساس میتك مادام الدوران شمشمه نثار جلادت اولهرق بتون جهان ومكوناته انوار ه وفیوضات مؤثرهٔ الهیه‌دن اولهرق نجات وسلامت تبشیر بیورلدیغنی مفسر اولمغله افراد اسلامك زبان مصادق نجات‌وسلامت اسلامی برقات دها افكار منورهٔ شهنشاهیلری ایله واصل مرتبهٔ علیا قیلان ذات كریم الصفات خلافت پناهینك توافر موفقیات وتزاید مظهریاته محصور قالمشدر .

معارف بیتیه

معارف بیتیه مسئلهٔ متناسلك عصر اخیر ترقیده اكتساب ایتدیكی درجهٔ اهمیت جالب نظر دقت اولهجق مرتبه‌یه واصل‌مشدر . حتی اوچ بوماده حقنده یازمش اولدیغمز بند مخصوصده اطفالی احوال حاضرهٔ مدنیه‌یه توفیقاً تربیه ایتمك اچون عائله مكتبلرینك صورت تشكیلنده بر قاعدهٔ مخصوصه بولنمسی وبوقاعده‌نك اقتضایات زمانه‌یه توافقیله برابر چوجقلرك كرك فیسیولوژی وكرك سوسیو لوژی نقطهٔ نظرندن تربیهٔ ذهنیه وجسمانیه وخلقیه‌لرینه خادم وسائطك استكمالنه حائز اولمسنی سویله‌مش ایدك . اطفالك فیسیولوژی نقطهٔ نظرندن تربیه‌سندن تربیهٔ دماغیه‌یه قوت ومتانت ویرلمك لازم اولدیغنی اكلاشلمالیدر .

انسان بدایت حیاتده مطلقا تقلید شائبه‌سندن قورتولهمازحتی بوخاصهٔ جبلیه اواخر حیاته قدر دوام ایدر . تربیهٔ دماغیه‌ده اك زیاده دقت ایدیلهجك بر شی وار ایسه اودخی حركات طفلده كورلن ونتایج تفكراتی مبین اولان جهت تعقلی ایدن ایی‌به محاكه ایتمكدر . معلوم اولدیغی اوزره تربیه كلمات ظریفه وتعبیرات نازكانه استعمالنده اولیوب بلكه حركات بشریه‌نك اساس‌الاساس متینی اولان تهذیب اخلاق نتیجهٔ منفرده‌سنده‌در . بناء علیه اطفالی هنوز آنا . بابا ایله مكالمه‌یه كبر .

یشدیكی زماندن اعتباراً اخلاق
نقطهٔ نظرندن ایجاب ایدن حركاته
برمق واعتیادینی تسهیل ایده‌جك
وحكایه وامثال وتفصیلاته كی
لازمدر .

تربیهٔ دماغیه خصوصنده اطف
مطلوب اولان اك برنجی ماد
هرهانكی برماده اوزرینه اولورسه
دوشوندرمكه آلیشدیرمقدر . ز
دماغ تفكر ایله آشكار اولور .
بدایت حیاتندن براز سكره هر
حقنده دوشونمكه باشلارسه
قوهٔ ناطقه یواش یواش تیقظ یاب
استكنانهٔ دنیلن خاصهٔ مهمه‌یی تو
فقط چوجغی دوشونمكه آلیش

دخی نظریات عدیده واردر . مثلا بر آغاج حقنده چوجغی تفکره آلیشدیرسه‌ق چوجق اووجهله دوشونمیلدرکه نتیجهٔ تفکر اتنده کوکك ، کووده‌نك ، قالدرك ، یاپراقلرك نه‌یه خادم اولدیغنی صورهرق آندن صکره میوه‌سنه نقل کلام ایده‌جکسون . بو وقسه صرف معده‌یه خدمت ایتمك فکریله بو آرموددن بکا قوچارك دیمسون . مقالات آتیه‌ده بوبابده ایراد تفصیلات ایده‌جکم .

تربیهٔ دماغیه‌نك اطفالده صورت حصولنه الك زیاده خدمت ایده‌جك بر واسطه وار ایسه اودخی آنا وبابانك هیچ اولمازسه فنون طبیعیه‌نك اقسام سطحیه‌سنه واقف اولمریدر . بووقوف بالآخره تعلیم اطفالده آنلری دخی ایلریه سوق ایده‌رك عائله مکتبی کیندیکجه ترقی ایدر . تربیهٔ دماغیه‌نك تمامیهٔ حصولی ایچون برده تحریص مسئله‌سی واردر . اکر چوجق تحریص ایدلیه‌جك اولورسه سکون فکر ایچنده قالیر . زیرا دماغ متأثر اولدیغی ماده‌لرله اوغراشیر . افکار مجهوله کندیسنی یك مشغول ایتمز . چوجغك اوحالده‌کی قدرت ذکاسنی توسیع ایتمك وذکاوت حاضره‌سنی آکلاشلمسی قولای ماده‌لر اوزرینه حصر ایلهمك مطلقا تحریص فعالیله میسر اولور .

اوروپاده اجرا ایدیلن تجاربك عدیده نتیجه سنده اطفالی الك زیاده تفحص واستکشافه سوق ایدن ، فنون طبیعیه‌اولدیغی تحقق ایتمشدر . هله حساب ، هندسه کبی فنون جدیه تازه دماغلر ایچون هیچ بر حرکتی موجب اولمامقده‌در . کندیسی ایچون مجهول بر طاقم حیوانات عجیبه‌ی کورمك وآنلرك حکایه‌لرینی دیکله‌رك منقبه صورتیله اولسون تاریخ طبیعیلرینی اوکرنمك مراقی بدایتنده یواش یواش باشلادیغی حالده صوکلرینه طوغری یك زیاده آرتهرق سؤالرك آردی صره‌سی کلمدیکی وبو صورتله اوقویوب یازمق کبی کمالات انسانیه‌یه هوسکار اولهرق بر آن اول تدقیق طبایع اشیایه منهمك اولدقلری اوروپا رجال واکابر معلمینك مصدقاتندندر . حتی مشهور ژول سیمون دخی مکاتب حقنده یازمش اولدیغی مشهور کتابنده :

« چوجقلری تحریص ایتملی . تجسس ، اطفالك الك برنجی سائق مدنیسیدر . بناءعلیه اولیای اطفال ، چوجقلرك تجسسنی تربیهٔ حاضرهٔ مدنیه‌یه اماله ایده‌جك وسائطه توسل ایتملیدرلر » . برده فرانسه مکاتب اولیه‌سنك عدم انتظامندن طولایی شکایت ایدیورلر . فرانسه‌نك مکاتب اولیه‌سی یك مکمل و منتظمدر . لکن مکاتب اولیه‌دن دها اقدم اولان عائله مکتبلری هنوز درجهٔ ترقی به واصل اولامشدر . دیه‌رك بسط شکایات ایلیورلر .

فرانسه ارباب تدقیقندن بری دخی :

— تربیه بحثی جای اهمیتدر . تربیهٔ مکتبه‌نی عادتا دوشوندیریورلر . اکر اخلاق حاضره‌موجب رفاه افراد اولیه‌جق درجه‌ده ایسه تربیهٔ مکتبه فنا بر اعتیاد مستقر حالنده قالیر . بناءعلیه چوجقلره عائله تربیه‌سی ویرمه‌دن اقدم آنلری فنون طبیعیه مباحثانه سوق ایتمك وشو صورتله اولسون تنویر اذهانه الدن کلدیکی قدر موفق اولمق ضروریدر .

شوسوزلر موضوعلری اعتباریله شایان قید وتذکاردر . دماغك خاصهٔ فعالیتی تزیید ایدن وسائط مؤثره‌دن بری دخی اشغال مسئله‌سیدر . چوجقده دقت وثبات کبی خواص لازمه‌نك انتهای آنی تدریجی صورتله برماده‌ایله مشغول قیلمقدر . فقط اشغالده اصرار ودوام آرزوسی مدهش نتیجه‌لر کوسترر . دماغ اطفال چابوق یورولور . بناء علیه تعب دماغ حاصل اولدیغنی فرق ایده‌جك قدر آناده بابابده بردقت مخصوصه بولنمق لازمه‌دندر .

ارکان عائله چوجقده تربیهٔ دماغیه‌نك تأسس ایده‌جکنه اعتقاد حاصل ایتدکدن صکره مکاتب اولیه‌یه اعزام ایتملیدر . چونکه آغوش مادردن آیریلیر آیریلماز خواجه‌کبی سرت ، ضابط ، منتظم الحرکات بر آدمك قارشوسنده بولنه‌جقدر . اوفکر تازه دائما اوآغوش مهربانه متوجه‌در . فقط اوفکر تازه دوشونمکه ، تفحصه ، اولنجه مکتبده کوردیکی عجائب خلقتدن مناقب غریبه‌دن حظ ایده‌رك چیقه‌جق زمانده والدینی خاطرلار .

تربیهٔ دماغیه‌نك تمامیهٔ حصولنه حائل اولان وسائط مؤثره‌دن بری دخی تربیهٔ جسمانیه‌در . چوجقلرك حفظ الصحه‌سی ذاتا عائله‌جه مطلوب ایسه‌ده جاهلانه حرکت اکثریا آنلرك اختلال صحتی موجب اولور . بو حالده والدینك حفظ الصحه اطفاله صورت لایقه‌ده و قوفی درجه الزمیتده‌در . مختل الصحه بر چوجق ایله آلتی الصحه بر چوجغك فعالیت دماغی بر طبیعیدرکه — بر اولماز .

تربیهٔ جسمانیه چوجقده قناعت تحدید آرزو ، راحت جسد ، کبی برطاقم آرزولر تولید ایدر . بودخی طولایسیله تربیهٔ دماغیه‌یه راجع اولور . ایشته شو افکار مسروده بوکون لازم الانقیاد ، بر حالده کوریلیور . بونك ایچون سایهٔ مکارم وایهٔ جناب ملوکانه‌ده سرعتله انتشار ایتمکده اولان معارف ملیه‌مزه اولیای اطفالك دخی شوجهتدن اولسون چالیشمه‌لری فریضه‌دندر . حکومتك اقدامات متواله‌سنی تزیید ایده‌جك برشی وارایسه او دخی افراد اهالینك اثر حکومته تمامیله توفیق حرکت ایتمیدر .

احمد راسم

حیات

قیش اتناسنده برکیجه ایدی . کندی اوطه‌مه چکیلمش ، یازیه طالمش ایدم . اینی خاطرمده‌درکه (مشاق حیات) عنوانلی رومانی یازییوردم . بو رومانشو آنه قدر یازدیغم رومانلرك همان الك ایسی‌در . اورادہ فردوسك ایوبده‌کی خانه‌سی صاحلین صورت خروجنی تصویر ایتدیکم صره‌ده ایدیکه اوطه‌مك قپوسی برصورتله

برانکلیز قپودانك زوجه‌سی دکزه آتمی (آمریقا پولیس غزته‌سندن منقولدر)

محترزانه‌ده آجیله‌رق ایجری‌یه بری کیردی . بن کیرمه‌مك اماله نظر بیله ایتمدم . فقط آیاق پاتیردیسنك قپو اوکنده منقطع اولمسی طالغینلغم آراسنده نظر دقتی جلب ایتدی . باشمی چویروبده او وجودك کیم اولدیغنی کورمك ایتسه‌دم . قارشومده همان مجسم جنت تعبیرینه لایق اوله‌جق صورتده بری طور پیور‌دی . صاچلری حددن زیاده اوزامش ، فقط بربرینه بر صورت غیر مناسبده کرفت اولمش ، بر طرفه‌سی النه ایسه دیکر قپویرملری قولاقلرینی او ناصیه‌سی یأس وفتوره دلالت ایده صورتده چیزکیلر ایچنده قالمش ، هجوم دمك کثرتندن نادنا قان

وصفنه احرا برشکل مخوف آلمش ، تراشی براز زیاده‌جه کلمش اولدیغندن وجهی صورت عادیه‌ده کیرلی بر منظره کسب ایتمش، فی الندده، اوستی باشی جامور ایچنده ابدی .

یواش یواش قالقدم . زیرا بومنظره بی قورقوتیوردی . بووجوده، الك زیاده سودیکم بر آرقداشمك هیولای مستانه سیدر . اوفاق بیقلری بیله حال پریشانده یاقیشه‌جق صورتده آشاغیلی ، یوقاریلی طور پیوردی . بن آیاغه قالقنجه الی آغزینه کتوره‌رك :

— صوص ! دیدی . فقط بو صورت تکلمده غریب بر اندیشه واردی . درحال آرقه‌سنه دونه‌رك اوطه قپوسنی کیدله‌دی . بوریه‌جك حالی اولدیغندن بر قاچ آدیم آثار آتماز برصیحه ایله یره دوشدی . خنجقره خنجقره آغلامغه باشلادی .

بن بو کریه‌نك سببنی بر آنده آکلادم . او تازه فکری ، اوصاف قلبی ، او کنج وجودی رختسه‌دار ایدن حسه واقعم . بن او دماغك هر درلو انکشافاتی دیکله‌مش ، تأثرپاب اولمش ایدم . فقط شو حال بنی آندن قطع امید ایتدیره‌جك قدر مایوس ایتمدی . او فکر هنوز توشکفته ایکن بیله بر طاقم سرائر قلبیه‌یی محاکه ایدردی . بولدیغی نتیجه‌لر اودرجه شایان دقت مقاصدی مفسر اولوردی که بر فیقمك ذکاوت مخصوصه‌سی آنجق بونکله آکلاشیله‌بیلیر . اوفکر بر حزن دائمی به مظهر اولدیغی قدر تحری، سلاله دنی مشتمل ایمشجه‌سنه تأثیرات خارجیه‌یی استکناهه چالیشیر . غریب بر دور حیاتی مدهش براندیشه ایچنده یاشامش ، مؤثر بر کدر دهشا ایسی ماحی، بر آرام براضطراب کریبان تحمله صاریله‌رق بنی معنوی بر محنت مدیده‌یه طوغری سوروکلیوب کوتورمشدر . انسان دقایق

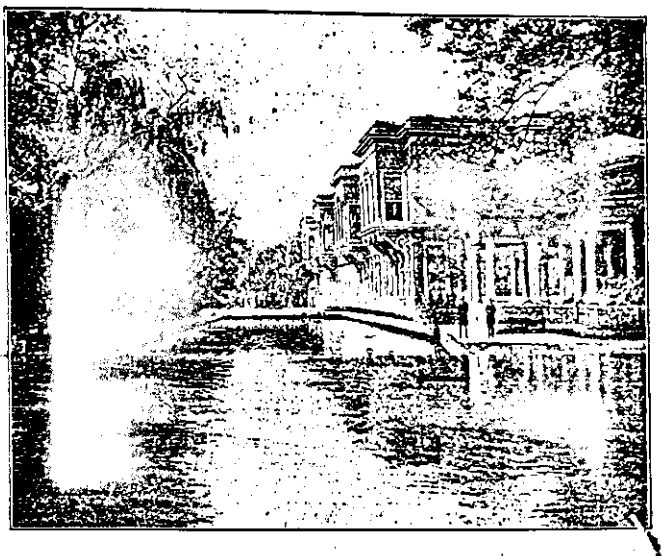

کاغدخانه قصری
Palais de l'Eau douce d'Europe

خفیهٔ قلبیه وقوف پیدا ایتدکجه، معنویت بشریه‌نك جهان قدر واسع برساحهٔ تحولات اوزرنده بولندیغنه ایمانه‌جنی کلیور . عوالم مشهوده‌وغیر مشهوده‌یی احیا ایدن فکرك ، تأثر واضطراب کبی معنویانه تعلق اولان امراض وجدانیه‌یی نه‌قدر اعظام ایده‌جکنی دوشونمك ایجاب ایدر . انسان سر وجدانیسنی تحلیل ایدرکن حس ایتدیکی اضطرابی تعریف ایده‌مز . فقط آرقداشم بونی بکا تجسم ایتدیردی . دوشوب آغلادیغی طرفه بر درلو باقه‌میوردم . تسلی ویرمك کفایت ایتمز ، آنی کندی حالنه براقمقدن ماعدا چاره دخی یوق ایدی . نهایت جبر نفس ایده‌رك یانه طوغری کیتدم . یوزی اوسته دوشمش ، چیقاردیغی هر صوت مضطربانه‌یی متعاقب صرتی برصورت مخصوصه‌ده شیشه‌رك اینیور . کردنك قسم مرئیسی قالك باشه فیرلامسندن طولایی شیشکن ، مورارمغه مستعد برحالده کورینیوردی . یناشدم . مقصدم آرقه‌سی اوستی چوروب بوزینه صوسرمك ایدی . چویر دیکم آنده آغزندن ، قلب مجروح حنك تأثرانه دال اولدجق صورتده قان کلمش اولدیغنی کوردم . بر قاچ طمله یختی دوداقلرینی سیاهسی برصورتده لکه‌لمش، بیقلرینه بولاشه‌رق حیات مضطربانه سنه نشانه ویره‌جك بر صورتده‌یایلمش ایدی ،

اوزمان تأثرم درجه‌نهایه‌یه واردی . اعصابم بر آنده‌متانت وقوتی غائب ایده‌رك بی تاب برحاله یره دوشدم . بنده خنجقره خنجقره آغلامغه باشلادم .

اوسره، اوچوجقلك ماحی، حیاتی ایمش . بن بکای متأثرانه ایچنده‌اولدیغم آنده یواش یواش قالقدی . بکا بر صورت حزین بنالانده خطاب ایده‌رك :

— قردشم ! بوفکر بنی اولدیره‌جك . بوکون تحقیق ایتدم . مدهش مؤثر ، بربار حیات طاشیدیغمی آکلادم . اکر بن اولمجك اولورسم روحم پریشان برصورتده کلیره، سنی زیارت ایدر . بن معنویته اینانیرم . فقط بنی محزون محزون ابدیته سوق ایدن شو اسباب ظالمانه‌یی آکا سویله . بکا قارشی ایتدیکی اهانتی آکلات حسن متأثر اولمه . هانی سکا یازدیغم برمکتوبده دخی دیمش ایدمکه حیاتك قدری نه اولدیغیلرکه حیاتك تاثیری آندن بیوك اولسون . فقط بومشاق معاصی ایچنده یشادم . تزکیهٔ روح نجه ممکن اولدمدی . انسان صافیت وجدانی محافظه ایده‌مدیکی دقیقه‌دن اعتباراً اولمش دیمکدر . شوحالم، کریه‌م، شو خون تأثر والله غلیان هوسمدن نشات ایتمه‌مشدر .

سن بیلیرسك که انسان عنین اولسه بیله تأثرات معنویه‌دن آزاده قالهمز . مادامکه هوس وار، بشر ایچون ده بر بحران حیات احتمالی هر آن واقعدر . دیدی .

بوکنج ، بم مکتب آرقه‌داشمدر . چوجقلغندن بری تأحتمالات حیاتیه حقنده بر طاقم افکار غریبه سرد ایدر . فقط سلسلهٔ افکاری بر مبدأ منتظم بولهمامش اولدیغندن برصورت غیرمطرده‌ده تحولات عدیده کوسترر . فلسفه‌یی صرف ذهنی اولوب عندیانده مضر دکلدر .

مکتبدن خروجندن صکره عالم سیر وتماشایه طالبش وبرمدت سودا دنیان عیات بدهشه‌یه طوتولمش ایدی . سودا سی غریب بر صورتله باشلامش ایدی . مجمع آمالی اولان اووجوده هیچ بروجهله تماس ایتمیه‌رك همان محبت حقیقیه صورتنده برحس ایله متحسس اولمش ایدی . کاه اوینه چکیلیر . صباحدن آقشامه‌قدر دوشونور . یعضاً نظری ساعتلرجه طاله‌رق نتیجه‌سنده انفعال‌پرور بر تبسم ایله متنبه اولور . بوابتداء آنده غریب برنشوه حصوله کتیره‌رك درت بش ساعت صفایاب برحالده کزر . اکلنیر .

برکون برستیدهٔ قلبنك کندینه عدم مبالات ایله طاوراندیغنی حس ایدر . اوزمان زوال محبته احتمال ویرر . احتمالی بیولنور . قوت ویرر . بردن بره کسر رابطه‌یه قالقیشیر . حتی موفق ده اولور . فقط بو موفقیت آنده انتظام مفکره‌ی اخلال ایده‌جك درجه‌ده مغلوبیت حصوله کتیرر . بکا سراسر قلیه‌سنی بر بر آکلاتدیغی زمان تسلیه اوغراشدم . تسلی آکا کار ایتمیور ایدی . اوبر نتیجهٔ جدیه ایستیوردی . تکرار حصول ائتلافه چالیشدیم دیدم . کر نفسنه یدیره‌مدی .

بکا کلدیکی آقشام ایستمیه‌رك برتجسسه بولنمش ایدم . تجسسك نتیجه‌سنده قلبنه مالك اولدیغم مدیغی اوقادینك دیکرینه مغلوب اولدیغنی آکلامش . صوك فلسفه‌سنی آکلاتدیغی زمان نتیجه‌ده :

— ماداماکه هوس‌وار . بشر ایچون‌ده بر بحران حیات احتمالی هر آن واقعدر . دیمش ایدی .

* *

صباحاین کوکسندن مضطرب اولدیغنی آکلاندی . بن‌ده آکا ثیثهٔ عشرت نتیجه‌سی اولدیغنی سویله‌دم . اوپوشدك . آقشامکی حالنی نقل ایتدم . محجوبانه بر صورتده باقه‌رق :

— سن بنی محو ایتدن اوسبی بیلیر‌سك . فقط آیقلغمده بنی اوتاندیره‌جق حالارمی سویله‌ه‌ه . دیه‌رك وداع ایتدی .

کیتدی . آره‌دن اون بش کون کچدیکی حالده بر پرده کوره‌مدم . عادتا بکا مراق اولدی . آرادم . نتیجهٔ تحقیقمده پروسیا خسته خانه‌سنده اسیر فراش اولدیغنی طویدم . قلبم پارچه‌لنه‌جق ایمش کبی عظیم اضطراب ایچنده قالدی . درحال شیشلی تراموایینه بینه‌رك خسته خانه‌یه کیتدم . بنی امراض صدریه مبتلا لرینك حجره لرندن برینه کوتوردیلر . اوطه‌دن ایچری‌یه کیردیکم اثناده باشی . صقالری معطروش بر کنج اوطوربیوردی .

کوزل . تزنکاهلی کوزلری حدمعرو فندن زیاده آچیله‌رق بکا دقتله باقدی . درحال چهره‌سی دکیشه‌رك :

— راسم ! دیه باغیردی . بر کره‌یی متعاقب کندندن کچدی .

بولوحه مدت حیاتمده کوردیکم الواح اضطرابك الك مؤثری ایدی . خسته خانه‌دن آغلایه آغلایه چیقدم .

درت کون صکره خبر وفاتی کلدی . بی‌چاره رفیقم آتش حسیات ایچنده اریدی کیتدی .

احمد رسم

ثروت فنونه اداره سنه

علوم و فنونده بامت جرائد موفقیته صایانه برنجی درجه‌لی احراز ونحت اداره‌ٔ علیه کزده بولنانلره « ثروت‌فنونه » مملکتمزده بولنانلرك قدر دلوزقیانی صدره‌سید پشکاه قابیلهٔ وضع ایتمکده ناشی مدار افتخارمزدر . بویله برائه مهم و رقی کسترك انتشاریه دلالت علیه کزده طولایی تکرار تشکرات تبریکله دوام موفقیاتنی جناب حقدن تمنی وریانه ایلدم . خزینه‌نك ۶۸ نومرولی نسخه‌سی مصادف نظر مطالعهٔ عاجزانه‌م اولدی . بنی مصدع صورتی حقنده کی بند نظر لطفی بالخاصه تشکر ایلدم ، فقط ابتسه ایضاح ایده‌جك بعضه نقاط بولنیقنده بولندرك عرضنی اجازات فائقه‌لرك تقدیمنه وسیله اتخاذ ایتدم :

[illegible] صورتنده مقالرك [illegible] سنوی الی بیك قدر شیشه [illegible] اولتوب فه تداوی نقطهٔ نظر [illegible] صحیح بولنیقنی ویسی و [illegible] کلدوکه صوکره ایده نسبت ایله [illegible] یلك جزئی قالیر ویسی [illegible] ایدیلدیکنه‌کا سنوی الی [illegible] شیشه صو فروخت ایدیر . [illegible] نقطهٔ نظر نجه دقایقی اولدیغی [illegible] اولدوقه اجنبی صوله رقابت [illegible] یه قاچ سنه‌یی وارمدر :

[illegible] دیه یکنکز اوزره اولو [illegible] ذات‌یقینك مطلوبه موافق [illegible] اعمال ایده جکنده شبهه [illegible] جهلی ؛ وسائط نقلیه‌نك وفا [illegible] اولماسی ، تانتا اوروپا [illegible] نسبتله شیشه یاپمه اخذ ایدیلدیکی [illegible] اولمسیدر . ایشته بوسبه مبنی صو [illegible] اوقدر اوجوز فروخت ایدیلد [illegible] جزئی ملاحظه ایده اکلاشیلیر [illegible] نسبه اولنانه یکرمی پاره رسم [illegible] پاره‌سنه‌در . حالبوکه آوروپا [illegible] یوزده سکسن پاره‌سنه کمرك [illegible] اعطا اولنانه اشبو یکرمی پاره [illegible] بدوسه خسته خانه‌سی استفاده [illegible] رسملك دوده استیفا اولنمسیله [illegible] فروخت تنایه ایله جکنده [illegible] اولدیغی استفاده بداده قالیه [illegible] اشته مینی صوینك میاه اجنبیه [illegible] بسبب ده‌بودر که جمله‌سنك سایهٔ [illegible] جهانیانیه بطرف اولدوقه آو [illegible] رقابتی تحققدر . زیرا که مادام [illegible] اولدیغی کبی فقط رسم جزئی [illegible] تنزیلدر .

اشته افندم . شو اوقاتهی [illegible] مقالهٔ عالیکزه عطوفه اولدوقه

تشکرات عاجزانه‌مك قبولی رجا
عرض ایلرم. تقدیم ورقیه ابتدا ایدم.

اجرا سرمفتشی
فریق
فائق

تلسز تلغراف

فنون شتاده صاحب معلومات اولان بعض ذواته ویرلن «آیاقلی کتبخانه» نامی خوش کوریلورسه ادیسونه ده «اختراع ماکنه‌سی» دیمك لابقدر. ادیسونك اختراعاتی متعدد وهمان کافه‌سی ده عقل ولهرشاندر. اشته صوك بر اختراعی دها «تلسز تلغراف» بر قاچ آیدنبری آمریقا واوروپا جرائد فنیه‌سی بو اختراع جدید ایچون ایجه کورلدی چیقاردیلر. بزده کوراتی به قاریشه‌لم. فقط بو اختراعك اساسی ده عالم مدنیت ده هرکزن برخارقه‌سی کورنمامی، بر بشقه قوتی، بر بشقه تأثیری ظاهر اولان ویکرمنجی عصرك حوصله فونسنده مهم بر موقع قزانه حق کی کورینان «الکتریق» در. طوغریسی قوة الکتریقیه‌نك تطبیقات عدیده‌سنه هیچ‌زك عقلی ایرمیور. تعریفات فنیه‌یی بتون ذهنلر قاورامیور. تلسز تلغرافی اکلایوب اکلاتمق ایچون بزده یك دوزن کیتمیه‌لم. بر فکر حاصل ایتمك کافی. لکن نه‌یاپسه‌قی‌بنه‌بشه برازاساسدن براز اولدن باشلامه احتیاج وار...

تلغرافه بر آنده فکریمزی بورادن بغداده ایصال ایده‌میلورز. عجبا نه‌سایه‌سنده؟ جریان الکتریقی‌نك تأثیریله دمیرك موقت صورتده مقناطیسلاشمسی واردر. البته ایکنه‌لری جذب ایدن، طوتان اکری مقناطیسلی دمیر پارچه‌لری کورلمشدر. اشته شو خاصه دن بمعرا دمیر چوبوق آلمالی، اطرافی اوزون باقیر تل صاریلی بروشیمه ایچنه قویملی. باقر تلك ایکی اوجی بر پیلك ایکی قطبیله برلشدیررسه‌ك تلدن جریان الکتریقی کچمکه باشلار. بزم دمیر پارچه‌می ده مقناطیسلانیر. جریانك دوامی مدتجه یعنی تلك ایکی اوجی پیله مربوط قالدقجه کندیسنه یاقلاشدیریلان دیکر بر پارچه دمیری چکر.

فقط تلی پیلدن آییروب جریان کسلدیکی آنده دمیرده مقناطیسی همان غائب ایدر. دمیری جذب ایتمز. طاش کبی قالیر.

دمیرك بویله بر آنده تلی پیله طوقوندیرمقله مقناطیسلانمسی، تلك آیرلمسیله مقناطیسی ضایع ایتمسی تلك طولی نه قدر اوزون اولورسه اولسون ینه وقوعه کلیور. شوشرطله‌که جریانی قطع ایده‌جك بر عارضه اولسون. مثلا دمیر پارچه استانبولده وپیلده بغداده بولنسون. بوپارچه دمیرك یقینه متحرك دیکر بر پارچه دها قویه‌لم. ثابت دمیر مقناطیسلانمامش بو متحرك پارچه برزنبرك ایله براز اریق دورسون. ثابت دمیر مقناطیسلانجه طبیعی متحرك دمیری چکمجك. مقناطیسیتی زائل اولنجه ینه‌کیرو کیده‌جك. ثابت دمیره برجریان ویررسه‌ك، بر جریانی کسرسه‌ك متحرك دمیرده برکلیر، برکیدر. اشته شو حرکت برطاقم اشارات ایصالنه واسطه اولیور. شو حرکت برطاقم ماکنه‌لرواسطه سیله طیق طیق، طیق کبی برصدا چیقار. ربور. بویله اوزون وقیصه طیق طیقلرله نقطه وچیزکی حصوله کتیرمك تکمیل حروفاتی دنیانك اوبر اوجنه ایصال ایله قالمامشلر. شمدی تلغرافلری حروفاتله طبعه موفق اولمشلر، تلغراف چکنك یازیسی بیله عیناً نقل ایدلمش، اشکال وتصاویر بیله تلغرافله کوندرلمش... بالکز بر تل ایله متعدد تلغرافلر بر آنده آلوب ویرلمکه باشلانمش... فقط بو احواله اساس ینه دمیرك جریان الکتریقی ایله مقناطیسلانمسی، جریان کسیلنجه همان جسز تأثیرسز قالی ویرمسیدر... شو اساسه کوره‌ده تلغراف ایچون‌ده اوچ قسم آلت لازمدر. بری جریان الکتریقی حاصل ایده‌جك منبع. ایکنجیسی مخابره ایدیله‌جك ایکی محل آره‌سنده برواسطه اولان اوزون تل. اوچنجیسی قید وضبطه مخصوص آلت. قوجه ادیسون بودفعه نهایت واسطه‌یی قویاروب آتی اوقوجه قوجه ادیم باشنده اوزرلرنده‌کی پورسلن اوزانوب کیدن متعدد تللره تلغراف کوندریله‌جك. جدیده شهه‌سز مدنیتك تکمله فقط بر ذاتك دیدیکی کی اختراعلر بشریتك شاعر آمه ابطال ایدییور... اویله‌یا اورته‌دن قالقارسه مبنی میبی والده‌سنه «آننه‌جکم! باغلارلرده‌می چکرلر!..» ایراد ایتمی تصوری آرتق زوزکار اسدکجه آهنکسز کیجه‌لری کومه کومه قوشلره تللر ینه الاستیق برسیال واسطه اوله‌جق، بر نقطه‌دن دیکر بوتموجات الکتریقیه بر طاقم ایده‌جکدر.

صدای حاصل ایدن نه دکلی؟ بو اهتزاز هواده برطاقم حصوله کتیره‌رك اوزاق برلره ایصال ایتمیورمی؟ اشته بو اساسه درپیش ایدن ادیسون شویله برو کندی کندینه دیمش‌که:

اولدقجه شدتلی اهتزازات حصوله کتیرملی. بو اهتزازات متناسب موجه‌لر، عکسلره بونلر مناسب صورتده ترتیب ایدن مأخذه‌لرده اهتزازاته سبب اولمه علیه اکلاشیله‌بیلیر، معنا حیقا مخصوصه هوای نسیمی‌دن بشقه مادیه‌یه احتیاج مس ایتمه‌دن بو نقل اولنه بیله‌جك..... اما بوتموجات یاخود اهتزازات دکز کنارنده آتیلان بجرده حصوله کتیردیکی موجه‌لرك ساحله چارپمیله

بر یره طوفونورسه طوقوندینی برانی زواله اوغراتیر . بو اهتزازات هواده یاییلیر کن اولره ، اغاجلره ، بارلره حاصلی تماسنی ، اهنکی بوزه حق بر مانعه یه تصادف ایتمامی . . . ادیسون بو دردده دوا بولمش . بوکسک برلره ترتیبات مخصوصه ایله یاپلمش متهزز لوحه لر وضع ایدیور . او صورتله که بو ایکی لوحه آره سنده کی خط مستقیم اصلا ارضه تماس اولمیور . . . دکزلرده ایش قولایلشیور . کیلرك دیرکلرینه قابل انحنا واهتزاز معدنی بیوك لوحه لر قونیله یاپیر . بونلرده برر منبع الکتریق ایله اتصال کسب ایتدیریلیر . قره لرده ایسه یا بوکسك بنالردن استفاده اولنور . یا مخصوصاً بالونلر قوللانیلیر . جسیم بر جهاز الکتریق ایله غایت قوتی جریانلر حصوله کتیریلر ومثلا شمدی تلغرافلرده قوللانیلان مورس الفبای اصولی اوزره اوزون وقیصه اشارتلر ویره جك صورتده بو لوحه لردن بری اهتزاز ایتدیریلیرسه بو اهتزازات طبقات هوائیه یه تأثیر ایده رك انی ده موجه لندیره . جك وبو موجه لر اوزاقده دیکر بر لوحه یه تصادف ایدنجه بو لوحه یی اوجله برنجی لوحه ده حصوله کتیریلن اهتزازات ایله متناسب وهم آهنك اوله رق متهزز قیله جقدر . یعنی بو لوحه ده اوزاقدن اهتزازاتی اوزون وقیصه اوله رق آله جقدر . بونلرك ضبطی ، قیدی ، یك قولایدر . . . اشته تلسز تلغراف کوندرلدی ! بو اصوله باقیلیرسه « فلانه تل چکدم ! » دینه مه جك . « لوحه تترتدم ! » بلکه دینور .

تلسز تلغرافك نه کبی فوائدی واهمیتی اوله بیلیر ؟ ابتدا مصرفجه و سرعتجه استفاده پیك زیاده اولور . . . سیس هوالرده کیلر آرمسنده اك کوزل بر واسطهٔ مخابره در . محاربه زمانی تللر قطع اولنق تهلکه سی وازدر . قوماندان بو واسطه ایله تل قویمسی ، دشمن طرفندن کسلمسی تهلکه سنی دوشونمه دن امنیتکارانه مخابره یه موفق اولور .

تلسز تلغراف بلکه پك جدی کورولمزدی . . . فقط بونجه اختراعات میدانده طوران ادیسون قناعت کامله حاصل ایتمدکجه برکشفی اورتهیه چیقارماز . برکشفك جدیتی واهمیتی ایچون ادیسونه نسبتدن بیوك دلیل اولهمز .

اوروپا وامریقا غزته لری یکرمنجی عصرده تلسز تلغرافك نه صورتله استعمال اولنه جغنی کوستریر رسملر بیله قویمشلر ، ترتیباتی کوسترمکه چالشمشلردر . . . یعنی ادیسونك بو اختراع جدیدینه اولمش ، بیتمش وتطبیقاتنه کیریشلمش نظریله باقمشلردر . . . هایدی بزده باقه لم . فقط دیکر طرفدن نیقولا تسلا اسمنده بر آمریقالی ده غایت قوتلی جریانلر اعانه سیله ضیای الکتریقی نی تلسز ، ملسز اوزاقلره بریره نقل ایده جکمی وبلا تماس الکتریق لامبه لری اشعال ایده بیله جکمی سویلیور بوکا نه دیه لم ؟

م . صادق

ایلروده غزته جیلك

« رهوو بلو » فرانسه مجامع موقوته سنك اك مشهورلرندندر . آره ضره تخلف بندلر نشر ایدر . نسخ اخیره سندن برنده ده غزته جیلق حقنده بر مقاله نشر ایتمشدر . محرر مقاله اوروپا و آمریقا غزته لرینی ناشر حوادث دیه تعریف موده سی کچدیکنی اکلاتدقدن صکره غزته جیلرك عالم مدنیته برچوق خدماتی سبقت ایتدیکنی یازیپور وبر ایکی خوش فقره نقل ایدیپور .

فی الحقیقه سیاحتیله مدنی عالمده شهرت قزانان وطوغریسی آفریقا قطه سنك بر درجه طانلمسنه سبب اولان (ستانلهی) نیویورق غزته سی مخبرندن بشقه بر شیء دکل ایدی . واو غزته اداره سی کندیسنی آفریقایه لیونیفستونی بولمق ایچون کوندردی . بالکز بومی ؟ بر غزته اداره سی نك کشفیات ایچون هیئت سفریه کوندردیکی وبر قوم حقنده معلومات آلمق ایچون بیوك فدا کارلقلر اختیار ایدرك بونلر آره سندن برایکی مخبر ضوقدینی واردر .

فقط شوّ عصر ترقی ده غزته جیلكك ایلروسی نه اوله جق ؟ چونکه هر شیء برتکمل کوریلیور . آرابه یرینه شمندوفرلر قائم اولدی ، بونلر شمدی بخارله متحرك ایسه یرمدت صکره الکتریقله ایشلیه جك . — کیجه لری غاز یاقیلیرکن بونك یرینی ضیای الکتریقی طوتهجق . — عجبا غزته جیلق ده بشقه بر شکله کیره جکمی ؟ غزته جیلرك الك برنجی منبعی « تلغراف » در . لکن اوروپاده تلفون استعمالی تعمم ایتدکجه ومسافات بعیده یه تلفون خطوطی تأسیس ایدلدکجه غزته لرك شکلی ده دکشمك محتملدر .

« رهوو بلو » شو نقطه دن محاکمه سنی یورودوب دیورکه : ادیسون شمدیکی « اوقونور غزته لر » یرینه بر « سویلر غزته » تأسیسنی تصور ایدییورمش . بو تصور خیر . فعله کلیرسه غزته یه آبونه اولان ذاتك خانه سنه غزته اداره سی (ترقوس شرکتنك بورو اوزاندینی کبی) برتلفون تلی اوزاده جق . آبونه استدیکی زمان بر دوکمه چویره جك اك تازه واك کوزل حوادثی همان دیکلمکه باشلایه جق .

دنیادن هرطرفدن غزته جینك اوطه سنه تلفونله حوادث سویلنه جك . غزته جی ده احتمال بونی برآنده آبونه لرینه توزیع ایده جك . آبونه لرك بوصعره ده بالطبع مشغو لیتلری بولنه جقدن غزته اداره سی طرفدن تبلیغ اولنان حوادثه یاخود برذاتك نطق یاخودیکی براوپرا فونوغرافلری واسطه سیله ضبط ایدیلهرك استتلان زمانده تکرار اولنه جق .

حاصلی « رووه بلو » محرری یکرمنجی عصر میلادی ده تلفون تعمم ایدوب « فونوغراف » ده هلن هرخانه ده لوازم بیتیه صره سنه کچدیکی زمان شمدیکی غزته جیلك ده یك اهمیق قالیه جغنی اکلاتمق استیور .

م . صادق

رسملرمز

اشجار مشهوره‌دن استانکویده کائن چنار آغاجی

رسمنز ، کورلدیکی اوزره بو چنار آغاجیدرکه استانکوی جزیره‌سنده حکومت قوناغیه قامهٔ شاهانه وحسن پاشا جامع شتریفی بینده واقع میدانك وسطنده بولنیور . رسمك فطوغرافی ایلك بوارده قامهٔ شاهانه جهتندن آلنمشدر . کورلدیکی اوزره آغاجك کوکی ، تقریباً ۵۰ متره مربعنده بربچوق متره قدر مرتفع ، بر سد احاطه ایتمشدر . آغاجك کوکی ۱۰ متره ۶۰ سانتیمتره محیطنده‌در . وضعیت افقیه‌یه قریب اولهرق درت یاندن اوزانان درت بیوك قوللرینك قالینلغی ایسه تمام ۳۱۷ متره‌در .

بوجسیم آغاجك هیئت مجموعه‌سی — کونش زوالده ایکن — آرض اوزرنده تقریباً ۱۱۸۵ متره مربعی محلی سایه‌دار ایدییور !

رسمده کوردیکگز قوللرك آلتنه موضوع دیرکلر ۲۱ عدد اولوب ۹ ی مرمر ، ۱۲ سی آغاجدندر . سدك جوار ندهکی بارکیر فقاسی ایسه آثار عتیقه‌دن اولوب اخیراً جزیره‌ده اجرا ایدیلان حفریات اثناسنده ظاهره چیقارلمش اورایه قونلمشدر .

کوریان چشمه‌دن دخی خارج شهرده . برصو بنبعندن اجرا ویاساله ایدیلن کوزل برصو دائمی صورتده جریان ایدر .

غدارلق

اولکی نسخه‌مزده نیویورقده وقوع بولان ترامواى حیدودانی رسمنی درج ایلدیکمز صره‌ده اشبو رسمك مأخذنی خبر ویرمك امر بقاسك مصور پولیس غزته‌سندندر دیمش ایدك . بودفعه بنه اوغزته‌ده مصادف نظر دقتمز اولان بر رسمی دها نقل ایلیورز . اشبو رسم (بوید) اسمنده‌کی برانکلیزك زوجه‌سنی سائقهٔ حدتله راکب اولدیغی یلکن کیشندن دکزه آتمسندن صکره زوالای قادینك سفینه‌نك جان هولیله خلاصینه صاریلهرق طائفه‌لردن بری طرفندن قورتارلدیغنی ارائه ایدر . کینك اسمی (میرامدا) اولدیغی رسمده دخی کورولور . اشبو انکلیز مذکور کینك قپودانلرندن اولوب سودیکی بر دیکر قبزله عقد رابطهٔ ازدواج ایچون برمجی زوجه‌سنی دکزه آتمق غدارانهٔ کوسترمشدر ، شو یولده‌کی بر حرکت جنایه‌نك نصل حوصله انسانیه‌یه صیغه‌جغنه سزده متحیرسکز آ ؟

کاغدخانه قصر دلاراسی

استانبول مسیرلرینك سرفرازی اولان کاغدخانه دره‌سنی تزیین ایدن قصر دلارای همایون ایله پیشکاهنده چاغلیان حوضه‌سنك بر اوفاجق تصویری بو نسخه‌مزك صحیفهٔ ترسیمنده کوریبورسکز . رسم فطوغراف حضرت شهریاری عبداه برادرلرك بر فوطوغرافندن اوتوپی اصولیله ویانده بایدیرلش اولوب شهرشهیر مزك مناظر مخصوصه‌سنی قارئینه ارائه ایتمك اوزره ترتیب ایتدیکمز رسملر میانه داخلدر .

اسکیمولر

کوردیکگز رسم اسیاك واوروپاك شمالنده بولنوب بك چوق دفعه‌لر اوراق موقوتهٔ فنیه‌یه مرمایهٔ مقال اولان اسکیمولرك آوجیلقلرینی کوسترر ، معلوم اولدیغی اوزره اسکیمولر هپ بوزدن اویمه قوله‌لر ایچنده یشارلرسه‌ده محتاج اولدقلری رن کبی آویمه چیقدقلری زمان رسمده کوردیکگز اوزره ، وقت چادرلر بپارلر ، رن کبکلرینی آولارلر ، بعضاً دخی بوحیوانلری یاورنی ایکن طوتوب بسیلرلر ، رسمده آلتمش کبکلرك دولاشدیغی کورولیور .

فنی اکلنجه

ماصه اوزرنده یاپمقده اولان برمومی روزکارك تأثیریله سونمکدن محافظه آرزوسیله دوشوب‌ده اوستنه برلانبا شیشه‌سی کچیرمك مومك بر آز صکره صارارووب سوندیکنی کورورز . بوحال شیشه درونندهکی هوانك مختل اولهرق علوی اشعاله کافی حالده طوتهمامسندن ایلری کلیر . شو حالك چاره بولمق آرزو ایتدیکمز کبی یانیشه‌نك النده لانبالرده اولدیغی کبی بردلیك براقلی یاخود شیشه‌نك اوستنه بر تل قویوب یا شیشه‌نك تام قطری قدر وبش سانتیمتر طولنده برکاغد صوقمق . بو صورت اجرا اولندیغی کبی درحال شیشه ایکیه آیرلمش ایلمش کبی بر طرفدن هوا دخوله دیکر طرفدن خروجه باشلار ، موم دخی بلا عارضه یناز .

مباحث صحیه وطبیه

مرمی

چوجغك بدنیه‌وبدنجه تربیه‌سی ، وصحتجه تقویه‌سی ، معاً وخلفاً اولان تربیه سندن اولدر .

یعنی دینك ایسترکه تربیهٔ معنویه واخلاقیه‌یه نه قدر اهمیت ویریلور ایسه اودرجه وبلکه دها زیاده تربیهٔ بدنیه وجسمانیه‌ده نظرا معاندن دور طوتلمامایدر . عقل سلیمك بروجود سالمده اولدیغنی نظر اهمیته آلهرق حفظ صحت اطفاله چالیشملی بز . عمر بشرك ارکن زمانی چوجقلقدر ، ایشته حیاتك ایلك بهاری اولان بودوردن اعتباراً صحتی حفظه آلیشملی بز . چوجغك صحتنه خدمت الزمدر . اطفالك تربیهٔ معنویه واخلاقیه‌لرینه نه صورتله بدأ ومباشرت اولنه‌جغنی ارباب اختصاصه ترك ایله بز بورادە ، تعمیم طبابت ونشر قواعد حفظ صحت مسلکنه اتباعاً ، چوجغك طلب ایلدیکی قواعد صحیه‌دن ، حتی اولدیغی

صنایع نفیسه ده تابلو : چراقلر

تقیدات بدنیه دن بحث ایده جکز . چوجقلقده اولدیغی کبی حیات بشرك هیچ بر دوری موسسنده بودرجه کثرتلی حادثات وامراض بولندیغندن بونله بربحثك اهمیتی وارسته ایضاحدر .

ولادتدن بدأ ایله بلوغه قدر امتداد ایدن چوجقلق ایکیه تقسیم اولنمقده وبر بچق ایکی یاشنه قدر اولوب همان ارضاعدن عبارت بولنان اولکی دوره « طفولیت اولی » وایکیدن اون ایکی اون بش یاشنه قدر سورن ایکنجیسنه « طفولیت ثانیه » نامی ویرلمکده در .

بعض مؤلفین طفولیت اولی بی ولادتدن یدی یاشنه وطفولیت ثانیه بی ایکنجی دفعه دیش سوروی زمانندن بلوغه قدر قبول ایلمکده در .

چوجقك اوصاف متمیزه ونماسنده کی فعالیتدر ، ثقلت وق جهتیله اولان بو پریود ولادته ق نلرده دها سریع دها فعال اولوب کسب اعتدال ایدر ایسه ده ا ایلدز . چوجق ولادتنده ، ۳۰۰۰ غرام ثقلتنده اولوب ا کونده ۱۰۰ غرام غیب ایدر ایسه

بش کون ظرفنده بو ضایعاتی قازانمغله برنجی هفته تهایتنده ثقلی ولادتده کنه مساویدر .

ایلك هفته مستثنا اولمق اوزره چوجقلك کوندن کونه اولان بوتزاید ثقلی مختلف ایمده وسطی اولهرق ارقام آتیه اوزره واقع اولمقدهدر :

بیاننده	طغور ثانی	آتی آیلق	مجموعاولوقیه‌لر
۱۰	۹	۷	۱
۱۱	۹	۸	۲
۱۲	۱۰	۹	۳
۱۱	۱۰	۱۰	۴
۱۰	۱۰	۱۰	۵
۱۰	۱۰	۱۰	۶
۱۰	۱۰	۱۰	۷
۱۰	۱۰	۱۰	۸
۱۰	۱۰	۱۰	۹
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۱
۱۰	۱۰	۱۰	۱۲
۱۰	۱۰	۱۰	۱۳
۱۰	۱۰	۱۰	۱۴
۱۰	۱۰	۱۰	۱۵
۱۰	۱۰	۱۰	۱۶
۱۰	۱۰	۱۰	۱۷
۱۰	۱۰	۱۰	۱۸
۱۰	۱۰	۱۰	۱۹
۱۰	۱۰	۱۰	۲۰
۱۰	۱۰	۱۰	۲۱
۱۰	۱۰	۱۰	۲۲
۱۰	۱۰	۱۰	۲۳
۱۰	۱۰	۱۰	۲۴
۱۰	۱۰	۱۰	۲۵
۱۰	۱۰	۱۰	۲۶
۱۰	۱۰	۱۰	۲۷
۱۰	۱۰	۱۰	۲۸
۱۰	۱۰	۱۰	۲۹
۱۰	۱۰	۱۰	۳۰
۱۰	۱۰	۱۰	۳۱
۱۰	۱۰	۱۰	۳۲
۱۰	۱۰	۱۰	۳۳
۱۰	۱۰	۱۰	۳۴
۱۰	۱۰	۱۰	۳۵
۱۰	۱۰	۱۰	۳۶
۱۰	۱۰	۱۰	۳۷
۱۰	۱۰	۱۰	۳۸
۱۰	۱۰	۱۰	۳۹
۱۰	۱۰	۱۰	۴۰

بوتزاید یومی، هراوچ آیدهکی کونلر ، تقریبا طقسان کون ایله ضرب اولدقده چوجق وجه آتی اوزره ثقلاً تزاید ایدر :

درتنجی	بشنجی	آلتنجی	یدنجی اوچ آیلقده
—	—	—	۵٫۲۵۰
+ ۹۰۰	—	—	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۴٫۹۰۰	—	—	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۸٫۹۰۰	+ ۱٫۸۰۰ = ۷٫۰۵۰	—	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۱۲٫۹۰۰	+ ۳٫۶۰۰ = ۱۰٫۶۵۰	+ ۱٫۸۰۰ = ۷٫۰۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۱۶٫۹۰۰	+ ۵٫۴۰۰ = ۱۶٫۰۵۰	+ ۳٫۶۰۰ = ۱۰٫۶۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۲۰٫۹۰۰	+ ۷٫۲۰۰ = ۲۱٫۴۵۰	+ ۵٫۴۰۰ = ۱۶٫۰۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۲۴٫۹۰۰	+ ۹٫۰۰۰ = ۲۶٫۸۵۰	+ ۷٫۲۰۰ = ۲۱٫۴۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۲۸٫۹۰۰	+ ۱۰٫۸۰۰ = ۳۲٫۲۵۰	+ ۹٫۰۰۰ = ۲۶٫۸۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۳۲٫۹۰۰	+ ۱۲٫۶۰۰ = ۳۷٫۶۵۰	+ ۱۰٫۸۰۰ = ۳۲٫۲۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۳۶٫۹۰۰	+ ۱۴٫۴۰۰ = ۴۳٫۰۵۰	+ ۱۲٫۶۰۰ = ۳۷٫۶۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۴۰٫۹۰۰	+ ۱۶٫۲۰۰ = ۴۸٫۴۵۰	+ ۱۴٫۴۰۰ = ۴۳٫۰۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۴۴٫۹۰۰	+ ۱۸٫۰۰۰ = ۵۳٫۸۵۰	+ ۱۶٫۲۰۰ = ۴۸٫۴۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۴۸٫۹۰۰	+ ۱۹٫۸۰۰ = ۵۹٫۲۵۰	+ ۱۸٫۰۰۰ = ۵۳٫۸۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۵۲٫۹۰۰	+ ۲۱٫۶۰۰ = ۶۴٫۶۵۰	+ ۱۹٫۸۰۰ = ۵۹٫۲۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۵۶٫۹۰۰	+ ۲۳٫۴۰۰ = ۷۰٫۰۵۰	+ ۲۱٫۶۰۰ = ۶۴٫۶۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۶۰٫۹۰۰	+ ۲۵٫۲۰۰ = ۷۵٫۴۵۰	+ ۲۳٫۴۰۰ = ۷۰٫۰۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۶۴٫۹۰۰	+ ۲۷٫۰۰۰ = ۸۰٫۸۵۰	+ ۲۵٫۲۰۰ = ۷۵٫۴۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۶۸٫۹۰۰	+ ۲۸٫۸۰۰ = ۸۶٫۲۵۰	+ ۲۷٫۰۰۰ = ۸۰٫۸۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۷۲٫۹۰۰	+ ۳۰٫۶۰۰ = ۹۱٫۶۵۰	+ ۲۸٫۸۰۰ = ۸۶٫۲۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۷۶٫۹۰۰	+ ۳۲٫۴۰۰ = ۹۷٫۰۵۰	+ ۳۰٫۶۰۰ = ۹۱٫۶۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۸۰٫۹۰۰	+ ۳۴٫۲۰۰ = ۱۰۲٫۴۵۰	+ ۳۲٫۴۰۰ = ۹۷٫۰۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۸۴٫۹۰۰	+ ۳۶٫۰۰۰ = ۱۰۷٫۸۵۰	+ ۳۴٫۲۰۰ = ۱۰۲٫۴۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۸۸٫۹۰۰	+ ۳۷٫۸۰۰ = ۱۱۳٫۲۵۰	+ ۳۶٫۰۰۰ = ۱۰۷٫۸۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۹۲٫۹۰۰	+ ۳۹٫۶۰۰ = ۱۱۸٫۶۵۰	+ ۳۷٫۸۰۰ = ۱۱۳٫۲۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۹۶٫۹۰۰	+ ۴۱٫۴۰۰ = ۱۲۴٫۰۵۰	+ ۳۹٫۶۰۰ = ۱۱۸٫۶۵۰	۵٫۲۵۰
+ ۴٫۰۰۰ = ۱۰۰٫۹۰۰	+ ۴۳٫۲۰۰ = ۱۲۹٫۴۵۰	+ ۴۱٫۴۰۰ = ۱۲۴٫۰۵۰	۵٫۲۵۰

چوجقلری هر کون یاخود صیقجه اولچمرك ، ثقللریله ، استفاده ایدوب ایتمد کلرینی اکلامق اصول مستحسنی چوقدر . نبری اطبا طرفندن قبول اولنمش وبوکون اوروپاده بین المللده اجرا ایدلمکده بولنمشدر . بوخصوصده بالخاصه اعمال اولنان (بوشو) ك میزانی پك موافق اولوب قادرانك تقسیماتی ایله اوزرنده کی ابره ثقلی

اسکیمولرك آوجیلغی

ارائه ایدر . برکفه‌سنه اولجه ثقلی معلوم خفیف بر بشیك یرلشدیرلمش یرلی تراز - یلرده بوخصوصده قوللانیله بیلور .

انسان عرضاً وارتفاعاً نشو ونما بولور .

عرضاً ونخاً اولان نشو ونما حیاتك ایلك سنه‌لرنده بطی اولوب ۱۵ : ۲۰ یاشنده زیاده‌لشدیکی کبی ارکك ایچون ۴۰ قادین ایچون ۵۰ یاشلرنده کمالی بولور .

ارتفاعاً اولان نشو ونما ایسه ایلك یاشلرده سریع اولوب کیتدکجه تناقص و ۲۰ : ۲۵ یاشنده بسبتون توقف ایدر . چوجق ولادتنده وسطی اولهرق ۴۹۰ میلمترو بوینده اولوب بریاشنده نشو ونما ۲۰ سانتیمترو ایکی یاشنده نصفاً متناقص ودرت بش یاشلرندن بلوغه قدر هرسنه ۵۶ میلمتر واون آلتی ایله اون بدی یاشنه قدر ٤ سانتیمترو وبوندن صکره ایکی سنده انجق ۲ سانتیمتردر .

۱۱ : ۱۲ یاشنه قدر ارکك چوجقلر قزلردن دها بیوك ودها آغردر بو یاشدن صکره قزلر چابق نشو ونما بولور وارتفاعاً وثقلاً ارککلری کچرلر ایسه‌ده بالاخره بنه آنلر غلبه چالارلر .

اشخاص میانسده نشو ونما اولان اختلاف بالکز عموم بدنه دکل هرقطعه‌یه هر عضوه شاملدر .

(آلفونس برتیللون)

اساسه بناءً فرانسه حبسخانه‌لرندن کچن ذوالك باشی قطرلرله آیاقلرینك طول وعرضی مساحه ایدرك هویتی اثبات ومکرراً جنحه وجنایتده بولنانلری کشف ایلمك اصولنی وضع ایلمشدر .

ساکن واتوابك وتغذی وتعیشك حفظ صحته موافق اولدیغی ممالکده بوی اوزونجه اولدیغی کبی عکسی حالده بویونلر دها آز بویلیدرلر . چوجقلرك وکنجلرك حفظ صحتیله اشتغال ایده‌رك نشو ونمالرینه دقت ایلمك اهم اموردندر .

صراجه نوعندن اولان امراض ایله اوکورغه کیکی واویناق یرلر خسته‌لقلری نشو ونمایی توقیف ایدر ایسه‌ده بونلردن الك مدهشی « راشیتیزم » نامنده کی قانبوزر خسته‌لغیدر . معین برزماندن صکره نشو ونما بوله‌میان (ورانتدن شبه بوق ایسه) چوجقلرده راشیتیزمدن قورقیلور . صیغه‌ده اقامت ویالکز سوت ایله تغذیه بالق یاغی وفوسفوریت کلسه وطوزلی بانیویه مداومت سایه‌سنده علت مذکوره برطرف اولور .

هیچ بر خسته‌لغك دخلی اولمقسزین بعضاً چوجقلرك ، بر زمان مبندن صکره بویلری بردنبره زیاده‌جه آتار . ایشته بویله‌جه بردنبره زیاده‌لك بر نشو ونمانك صحته ایراث ضرر ایدوب ایتمه‌جکی موقع مباحثه‌یه قونمش وبو بولده بردنبره بویلنان چوجقلرك غایت ضعیف اولوب مفصل

آغریلرندن ، زیاده بر ضعف وتعبدن ، صعوبت هضمدن ، خلجان قلبدن ، برون قاعه‌سندن ، قان توکورمه‌سندن مضطرب اولهبیله جکلری تحقق ایلمشدر . زیاده سریع اولان نشوونمایی تعدیل کوچ ایسه‌ده عین زمانده سرعت نمو ایله حاصل اولان ضعفه قارشو قوای بدنیه‌یی تزیید وبونك ایچون‌ده قانلی اتلری ، صووق دوشلرله بانیولری ، ژیمناستیق وحرکتی وسائرینی توصیه ایتملیدر .

چوجق ، وجودینك ضعف ونزاکتی سبیله ، اشیای خارجیه‌دن بالسهوله متأثر اولدیغندن تأثیرات مختلفه آلتنده ظهور ایدوب تداویسی قدر تشخیصی کوچ اولان وبر چوقلرینه حفظ صحت سایه‌سنده توقی ممکن بولنمیان بر چوق امراضه ابتلایه اماده‌در . بعضاً ابوینك امراضی چوجقده ظهور ایله خازه حاضر ومهیادر ؛ بو حالده چوجقده ، استعداد مرضی یاخود ابوینده بر مرض کشف اولندقده درحال بعض تدابیره مراجعت لازمدر ، تاکه استعداد مرضی فرصت بولوب علنی میدانه آتمسون . تدابیرمذکوره ورائتدن شبهه ایدیلن امراضه کوره دکیشور [*]

بر چوق چوجقلرده دیشلرك سور . مه‌سی یالکز سایه‌لك آغه‌سی کی علائم ایله بللی اولور . بو حالده چوجقلر پار . ماقلرینی بی قرار آغزلرینه کتورور واللرینه کچوردکلری شیلری چیکنرلر .

بو حالده ایشی طبیعته براقه‌رق چوجغك اله فیل دیشندن بوینوز وسائره‌دن معمول اولوب دیشه سوردیرمکله مشهور اوبونجاقلری ویرمکدن احتراز ایتملیدر ؛ زیرا بونلرك دیش اتلرینی قاتیلاشدیرمه‌سی محتملدر . اکر چوجغك اله مطلقا بر شی ویرمك لازم ایسه بونك یوموشاق ومثلا خطمی کوکی اولمسی مرجحدر . لکن دیشلر علی‌الاکثر بعض عوارض ایله سورر : بی قرار سایه آقار . دیش اتلری وآغزك ایچی قیزاروب الهابلشیر ، چوجغك حرارتی زیاده‌لشیر ، بعضاً ایسه چوجق زیاده بر ضعفه دوشر ، بو صورتده یاپیله‌جق شی دیش اتلری اوزرینه کونده بر قاچ کره اوچ غرام قدر یاخود قلورپوتاس ایله ۳۰ غرام غلیسیرین دن عبارت برمخلوطدن سورمك وبر قاچ کون چوجغك بیه‌جکی آزالتمق ، حرارت خارجیه شدید وبارد ایسه چوجغی اوطه‌ده طوتمق ، زیاده بر چارپنتی وضعف کوریلیور ایسه اکا کوره تداوی ایلمك لازمدر . بعضاً بالاده مذکور عوارضه جمله عصبیه وهضمیه وتنفسیه وسائره طرفنده ظهور ایدن علائم و حادثات مرضیه‌ده منضم اولدیغندن معده عفونی ، قلر ، اسهالر ، انقباض ، نزله ، کوز آغریلری ، قولاق آغه‌سی ، اندفاعات جلدیه ، اختلاجات میدانه کلیر . لکن طفولیت اولی‌ده ظهور ایدوب بر چوق اسبابدن ایلرو کلن کافهٔ امراضی ، اعراض مسرودینی دیش سورمه‌سنه عطف ایتمیه . رك اکا کوره تداوی ایلمك لازمدر . قی وآسهال واختلاجات اصولی داخلنده تداوی اولنه‌جغی کبی دیش اتلری اوزرینه خطمی کوکی مطبوخی یاخود خشخاش صوبی یاخود دها ایوسی اساسی زغفران وآفیون رو . حندن یاپلمش برشروب سوریله‌جك اولور ایسه هم دیشلرك سورمه‌سی تسهیل اولنور هم‌ده آغریلرك اوکی آلنور .

صرف سوت استعمالندن فراغت ایله هرکسك معیشته یاقلاشه‌جق بر نفقه‌یه دوامه سوتدن کسمه ، فطام دینور . چوجق نه‌یه سوتدن کسیلیور ؟ اولا ، اوله‌بیلورکه والده یاخود سوت نینه‌سنك سودی چکلمشدر . ثانیا ، اوزون بر ارضاعك تأثیریله حصوله کلن ضعف — هنوز بدأ ایدن بر حمل — شدید بر انفعال نفسانی یاخود بر خسته‌لق سبیله سوت آزالیر . لکن چوجق یاشیجه ایلرولمش وعادی برمعیشته تحمل ایده‌جك براقتداری کسب ایلمش اولدیغی حالده انجق سوتدن

[*] (ورانت) رساله‌سنه مراجعت اولنه .

سرکه جیدن برقایق بولدم ، حصار یولی طوتدم .

قایقده کی جالمی کورن آدم بندن حقیقةً اورکر ایدی . هپ آندی کندیمه سویلنیور ، نه یاپدیغمی نه کوردیکمی بیلمیوردم . یالی به یناشدیغمز زمان حزم طرفنده ضیا کوردم . متحیراولدم اوطه‌مه چیقدم ، خانمك بروسه دن عودتی رجب اغادن خبر آلدم . اوت ، بن اویله دلی کبی جرکتمدن دوجار اندیشه اولهرق آرقه‌م صره‌کلش ایدی ، ایشك بویله اولدیغنه اصلا تردد ایتمیوردم . کتبخانه‌مه کیرمشدم ، قپو آچلدی ، سعدیه کوروندی ، اوقدر صارارمش صولمش ، مدهش برحالده بولنمش اولمالیم که سعدیه بی کوردیکی آنده بیوك برندای حیرت چیقاردی ، هیجانله صوردی که

— نه اولدی !

— اولدی !

— اولدیمی ؟

— اوت ، مقتولاً !

حیشیتله برحرکت اجرا ایتدی .

— ای چوجق ؟

— برحیات .

— زده ؟

— اناسنك ترك حیات ایتدیکی برده !

سعدیه برشی دها سویلمدی ، فقط قادینلرده کی حسیات غرضکارانه معلوم یا ، کوزلرینك برمسرت وحشیانه ایله پارلادیغنی کوردم ، بوحال قلبمی پارچه‌لدی .

زوجه‌م کتبخانه‌دن چیقدی ، اولدیغم یرده قالدم .

بوندن صکره بناسکی طرز حیاتی الدم اما روحه تابع اولمیان بروجودکی ایدم . اشته سزلکده استغرابکزی مرافکزی دعوت ایدن بو اولمشدر . وابوره بنوب استانبوله کلیورم ، احبابی کوریورم ، آنلره کز . یورم ، فقط فکرم برابردکلدر ، صانکه قالب بیروحم . اوکوندن بری ده آلتی کون کچدی ، فقط نصل کچدیکندن خبردار دکلدم ، زوجه‌می ایسه هیچ کورمدم ، صورمدم زیرا اواقشام انظارنده کوردیکم مسرت وحشیانه بی صوك درجه دکون ایلمیش ایدی . ایکی دفعه ایاستافونوسه کیتدم اولادمی کوردم ، حافظ قادین چوجقله برابر قطمونی یه کیتمکی بوکون تکلیف ایتدی ، برجواب ویرمدم نه دیه‌جکمی ده بیلمیوردم .

هله بوکیجه برآز کندیمی اینبولیورم قلبمی بارثقیل التنده زبون ایدن برسری سزلره فاش ایتدم ده راحتلشدم . کمال صبرله حکایه‌می دکله دیکلکزدن دولایی تشکر ایلرم .

راجی افندی صوصدی .

آرتق سویلیه‌جکی قالمامشیدی . اویله فلاکتلر واردرکه انسان موجب تسلیه سوز بولمقدن عاجز قالیر ، اشته راحینك فلاکتی ده بونوعدن ایدی ، کیمسه مقام تسلیه‌ده سوز سویلمکه جسارت بوله‌مدی ، درت ارقداش ساکتانه یرلرندن قالقوب راحینك النده طوتدیلر دوقتور دیدیکه :

— اعادهٔ استراحت ایچون زمانه محتاجسك ! فقط جوجغی دوشونملی .

— دوشونیورم . هایدیکز ، سزده آرتق یاتکز الله راحتاق ویرسون رسام رائف افندی صوردیکه :

— رسمی وارمی ؟

— وار !

— اویله ایسه بنه بخیارسك !

کوریلیوریا ، هرکس صنعتیله مشغول واو یولده سوز سویلمکله مألوفدر .

مسافرلر حاضرلنمش اوطه‌لرینه چکیلیورلردی ، راجی افندی حاجی شکری بی آیلقویه‌رق :

— سن دور ، سویله‌جکم وار .

دیدی . حاجی شکری ایله راجی یالکز قالدیلر ، شکری افندی راجی بی تدقیق ایتدی ، زوالینك وجهی غایت شدید آثار حزن ومأیوسیت استیلا ایتمش ایدی . حاجی شکری صوردیکه :

— دوغریسنی سویله ! تلف نفسی قوریپورمیسك ؟

— نیچون صوریپورسك ؟

— نیچون سریست جواب ویرمیورسك ؟!

راجی آجی آجی کولومسه‌دیدیکه :

— سریست جواب ویرمیورم دیپورسك ، حالبوکه بن شمدیه‌یه‌قدر سندن برشی صاقلادیمی ؟

— صاقلادك آ ؟ باق ایکنجی ازدواج مسئله‌سنی دها بو اقشام سویله‌مکه اکر وقتیله خبر ویرمش اولسه ایدك ، بو دوشونور ، برابر چاره بولوردق .

— اوت ، خطا ایتدم . فقط کچمش ماضی دیرلر . ناقابل تعمیر اولانله اوغراشمنك بی فائده‌در .

— اویله‌در .

— عاقبت مدهشه بی دکشدیرمك ایچون کابوسه دوشدم صانیورم . آرتق سن وارکك دکلسك ! باشم بنده دکل ! نه یاپسه سویلیه‌یم ، تلف نفسی‌ده قورقدم ، فقط قاچ کون اقدم . . .

— شمدی !

— او فکردن اثر یوق ! زیرا اولا وار ، هم اویله فکرده اولسه‌م سزلره نه سرکذشت ایلرمیدم ؟

راجی رؤیاده کبی لقردی ایدیپوردی . سوزده دوام ایله دیدیکه :

— سز کورمدیکز قونوشمدیکزکه او کوچوجك قابلك ، او تعلیم وتربیهٔ مخصوصه کورماسی جاهل صاف قیزجغزك دکرینی ، محتوی اولدیغی حصائلی تقدیر ایلیه‌میه‌جکز . آه تردامنی بن بونلری دوشوندکجه کندیمی ضبط ایلیه‌میورم ، دورمیورم . خاطره‌سی بیوله بر عذاب وجدانی شدید بر جریحه کبی شو قلبمدن اصلا چیقه‌میه‌جقدر !

— کندیده دیمش آ ، وفاتی بلکه سنك ایچون موجب راحت اولهرقدر . او قیز سعادتکه مانع ایمش ، سعادت عائله‌کی تقسیم ایلیورمش . . . او حالدن بیزار قالسه ایدك ، نادم اولسه ایدك ، یورولسه‌ایدك نه پاردك ؟ هم بوسوزلرلرده

لزومی یوق ! شمدی بشقه‌لری ، سکا قالان اولادی دوشوك . . .

— بن ده سکا اوندن بحث ایتمك استیورم .

— نه کبی .

— اولادمی سکا امانت ایلیه‌جکم .

— سن وارکن بکا نه‌دن ؟

— اویله اما ، کیم بیلیر . . . یارینه نه اولور نه اولمز . . .

راجی بو یولده سوزلرینك حاجی شکری‌ده‌کی شبه‌لری تزیید ایلدیکنی اکلادی ، دیدی‌که

— حاجی شکری ، عقلکه کلنلرك فکرمدن اوزاق اولدیغنه قطعیاً امین اول . یالکز فرط نومیدی‌یه مستغرق بولندیغم ایچون کندمدن اورکیورم ، اولادمی زیر حمایه‌که تودیع ایتمکی برصدای درونی بکا توصیه ایتدی ، اشته بن ده سویلدم . امین اولدك آ ؟

— اولدم .

— آرتق سن ده یتاغکه کیت بن ایسه اویویه‌جغم .

— اویله ایسه یارینه قرداشم .

— ۲۹ —

اوچ کون دها کچمش ایدی .

ساعت سکزی ووردی . صباح اولمسی بقین ایدی . قوجه یالیده درین سکون حکمفرما ایدی ، خارجده دخی سکوت تمام بولنیور ایدی . هواده غایت ساکن اولدیغندن دکزبیله عادتا اویویوردی .

کرکوکی زاده راجی کتبخانه‌سنده ماصه‌نك باشنده اوطورمش . یانان لانبانك ضیاسنه مستغرق اولهرق تبانکه خارجده‌کی سکونی دکلیوردی .

حاجی شکری دوشدیکی شبه‌لرده حقلی ایدی . راجینك دماغنی برچوق فنا فکرلر بورومشیدی . خاورك اقامتکاه ابدیسی نظرینی ، فکرینی وجودینی جلب ایلیوردی ، خاور راجینك حافظه‌سنده برحیات دوریور ، صانکه قیز حالا زوجه

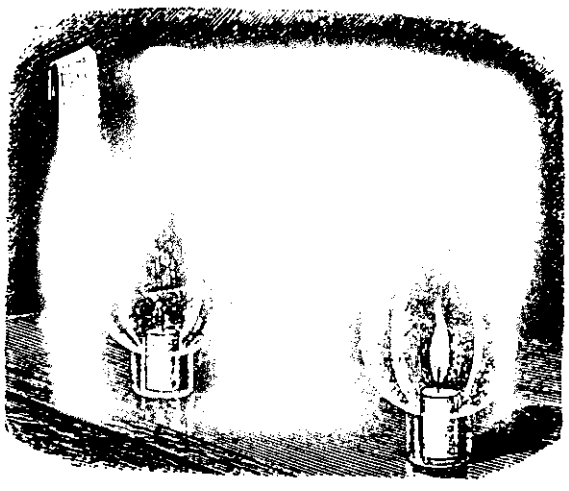

نی اکلمیه

آهو کوزلیله باقیور ، راجینك تکمیل وجودینی رعشه‌یه دوشورن صدای لطیفیله چاغریپور .

راجی بعضاً دوشونیور ، بحیا رؤیاده دکلی‌یم دیپور . خاورك مجروحیتی وفاتی برطاقم خیالات اولمسون ؟

حقیقت یینه راجینك پیشکاهنده دهشتله تجلی ایتدی . حقیقت اوقدر ظالم ایدی‌که راجی ایچون کمال مأیوسیتله بویون بوکمکدن بشقه چاره قالمامشیدی . ماصه‌نك کوزندن کاغد چیقاروب برمکتوب یازدی . مکتوب یکرمی سطردن زیاده اولدی ، اهتزازلی ال سطرلری تعقیب ایلرکن اوقدر تنزه یوردی که مکتوب صاحبنك الله کتدیکی زمان مطلقا بیوك بر مشکلاتله اوقویه بیله‌جك ایدی . مکتوبی ظرفه قویدی ، اوستنه :

قرداشم حامی شکری‌یه

عباره‌لرینی‌ده یازدی . بعده برمکتوب دها یازدی ، بومکتوبی احاطه ایدن ظرفك اوستنه ایسه :

زوجه‌م سعدیه خانم

کله‌لری یازلمشیدی . مکتوبلرینی ماصه‌نك اوستنه براقدی ، تکرار استغراقه دالدی ، جوقدن صباح اولمش ایدی . حالا راجینك لانباسی یانیوردیدی . ساعت اونبری ووردی ، ساعتك صداسی راجینی

حال استغراقدن اویاندیردی اطرافنه باقدی ، یازبخانه کوزینی چکدی ، ایچندن سابلی بر روولوه‌ر چیقاردی راجینك سیاسی مسئله کندی کندینه دیدی‌که :

— نقدرده قولای هرشی بیتر ، زوالی خ نسبهٔ حکمسز آجی چ سعدیه . . .

بو رامی مشکوك استفهام ایدی ، نه‌دیه‌جك

شو جهت راجینی قرار تسریع ایتدی . یرندن قالقوب صندالیه‌سنه یاصلاندی . یواش‌یو ری شقاغنه دوغری قالدیرمغه بوانتاسنده اوموزی اوستنه برال خفیف برصدا دخی :

— راجی !

دیدی آرقه‌سنه دوندیکی دیکی منظره‌یه کوزلری اینانه‌مد اشیکی اوستنده یاشمقلی فراج دوریپور ، قوجاغنده دخی طوتیوردی ، راجینك رووله دوشدی ، بر قاچ آدیم ایلر چوجغی طانیدیغی کبی :

— اولادم !

دیه حایقیردی ، سعد راجینك قوللری آره‌سنه وض طرطور شفقتکارانه ایله :

— اوکسوزدر ، نسز عشقنه والده‌سی بن اوله‌جغم !

دیدی ، راجی لقردی مقتدر اوله‌مدی . اوغلی برقو طوتوب زوجه‌سنی آغوشنه دوداقلری حزین برهیجان ایچ تماس ایتدی .

— انتها —

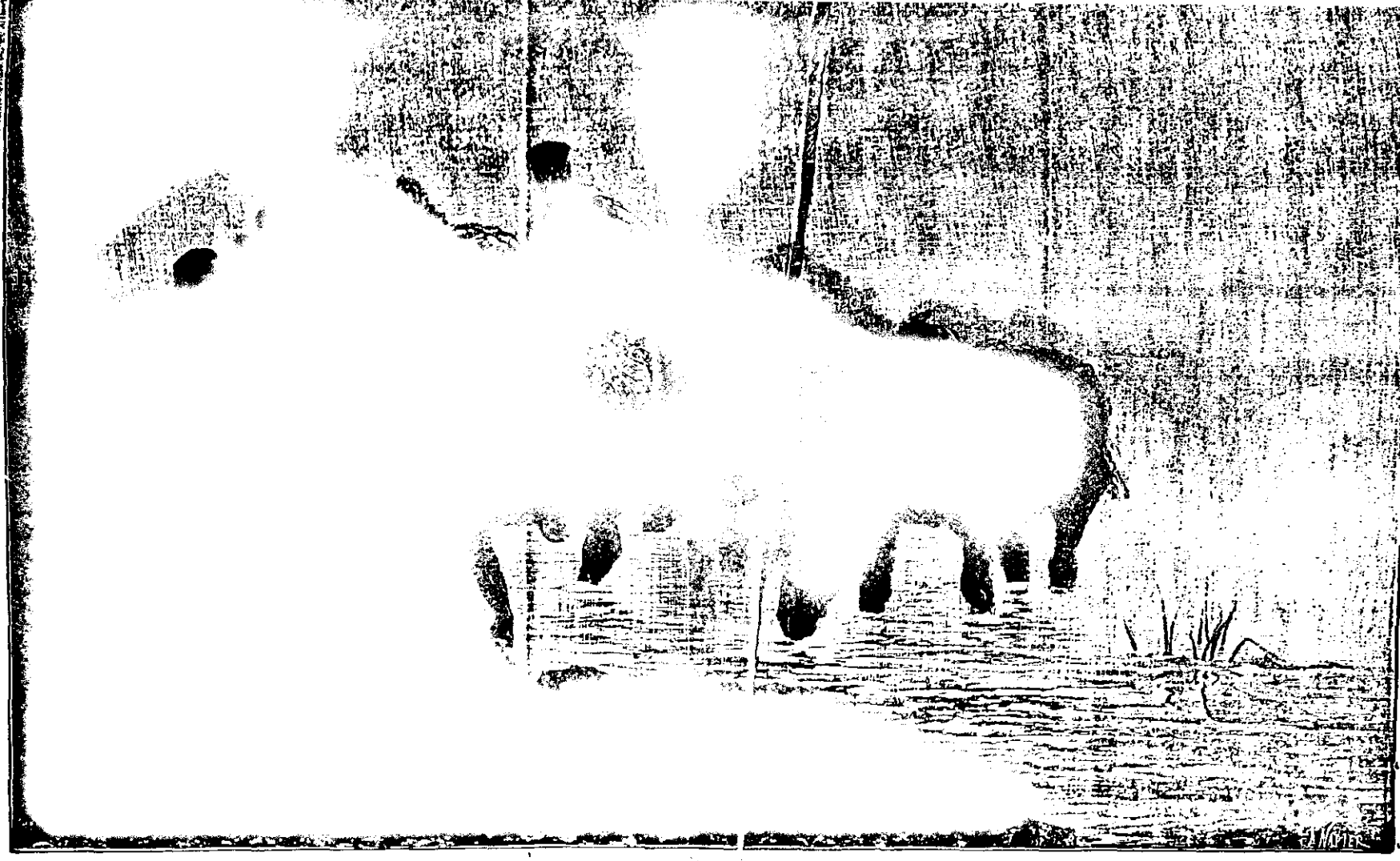

صنایع نفیسه دوره بابر : جهانگیر می قادرنلر

SERVET-İ FÜNUN
Adet 208
Perşembe- 23 Şubat sene 1310
Dördüncü Sene - Sekizinci Cild

AMERİKA'DA ŞEKAVET

Gazetemizin kolleksiyonuna ihale-i nazar olunursa Amerika'da vukua gelen bazı şekavetlere ve cinayetlere müteallik üç dört kıta resim müsadif-i nazar olur. Bu resimler her türlü vesait-i inzibatiye-i medeniyeleri mükemmel bulunmak davasında olan düvel-i garbiye memaliğinin dahi ara sıra kıta-i tariklik nevinden vekayi-i ziyaiyeye sahne-i şekavet olduğunu irae eder; bu cümleden olmak üzere hukümat-ı müttefika-i Amerika dahilinde Niv Yorg/New York şehrinde ahiran bir şekavet vukua gelmişdir ki işbu cinayet iki büyük şehir arasında emed u şedd eden mükemmel bir sürat katarı üzerine icra olunduğu içün hakikaten şimdiye kadar misli na-mesbuk add olunuyor. İşbu katar Amerika'nın "Pulman Kar" tesmiye olunup beraberinde yatak vagonlarını, matbahını, lokantasını, kıraathanesini dahi hamamını havi olarak saatde 80 kilometro kadar süratle tayy-ı mesafe eden vesait-i mükemmele-i nakliyedendir ki bu kadar süratle giden bir katarın güzergahına evvelce mürure mani olacak taş vesaire doldurup tedkik etdikden sonra haydudlar silah bedest olarak katarın üzerine kemal-i şiddetle hücum etmişler, birçok adamları mecruh düşürdükten sonra ellerine geçen eşya-yı zi-kıymeti gasb etmişlerdir; gazetemizin (409) sahifesinde temaşa olunan resim tarifini etdiğimiz cinayetin suret-i vukuunu pişgaha vaz eyliyor, yataklı vagon üzerine revolver ateşiyle hücum edenlerin tarz-ı şekaveti

bu resimde seyr olunduğu gibi müdevver şekilde olan kısım dahi vagon dahilinde yolcuların hal-i dehşet-i vahşiyyetini irae etmekdedir.

ARŞİDÜK ALBER

Avusturya İmparatoru Fransuva Jozef hazretlerinin amcazadesi olup bir müddetden beri esir-feraş-ı ıztırab bulunmakda olan Arşidük Alber-Frederik Dokk Dö Teşe'nin Şubat-ı ruminin 7. günü vefat etmişdir. Müteveffa Arşidük (Şarl)'ın mahdumu ve sicilteyn kraliçesinin biraderi olup 1817 tarih-i miladisi Nisanının üçünde tevellüd etmiş ve binaenaleyh yetmiş sekiz yaşında bulunmuşdur. Henüz genç yaşında iken silk-i askeriye dehalet ederek 1849 tarihinde rütbesi süvari ceneralliğine terfi ve bu münasebetle İtalya'da aramsaz bir müfreze kumandanlığına tayin edilerek (Nuvar) Muharebesinde pek büyük yararlık ibraz etmiş olmagla muharebe-i mezkurenin hitamını müteakib üçüncü kolordu kumandanlığına terfiyen tayin olunmuş ve Macaristan valiliğine nasb olunarak 1860 senesine kadar memuriyet-i mezkurede kalmışdır

Bilahere (Saduva) muharebesinde kumandan sonra 1869 tarihinde bu ünvanını ordu müfettiş-i umumiliğine tebdil eylemiş ve yine sene-i merkumede fenn-i harb hakkında bir eser-i mühim kaleme alarak neşr eylemişdir.

Müteveffa Arşidük (Alber-Frederik) 1744 sene-i malisinde Bavyera Kralı sabık müteveffa (Lui)'nin kerimesi Arşidüşes (Hildegad) ile tezevvüc eylemişdir.

MAREŞAL KANRUBER

Mareşal rütbe-i askeriyesini Fransada haiz bulunan ümera-yi seyfiyenin sonuncusu Mareşal Kanruber seksen altı yaşında olduğu halde kanun-ı saninin 27. günü vefat etmişdir.

Mareşal Kanruber 1809 senesinde Lu kasabasında tevellüd etmiş olup 1830 senesinde Fransa'nın cenub muharebesine girmiş ve 1850 de Kırım Muharebesinde Fransanın ikinci ordusuna riyaset etmiş badehu 1856'da Majenta ve Sülferinu Muharebelerinde kumandanlıkda bulunduğu gibi Fransa ve Rusya Muharebesinde dahi ziyade yararlık göstermiş idi.

Mareşal Kanruber Fransa ile beraber bütün Avrupa'nın en emekdar ümera-yı askeriyesinden idi. Binaenaleyh vefatında heman her tarafdan Fransa hükümetine beyan-ı taziyet olunmuş ve cenazesi hükümet-i müşarün-ileyha tarafından ihtifalat-ı lazıme ile kaldırılmışdır.

ثروت فنون

مدیر مسئول ومحرری : احمد احسان

شرائط اشترا

درسعادتده مطبعه‌دن کاوب ایتلی نمره‌سیله سنه‌لکی ۱۰۰ ، آلتی آیلغی ۵۰ ، درت آیلغی ۲۵ غروشدر طشره جه‌سی دریاوردسه ۱۲۰ ، ۶۰ ، ۳۰ غروش اولور . ولایات پوسته اخذ ایدر .

درسعادتده صفحه‌سی ۱۰ پاره‌در

شرائط اشترا

ولایاتده سنه‌لکی ۱۳۰ ، آلتی آیلغی ۷۵ غروش اولوب اوچ آیلغی صوقدر . قیمتلرینه مقابل پوسته طلبه آیلق ایچون سنه‌لکی یکرمی غروش فضله‌در .

پنجشنبه کونلری چیقار . ادبی . فنی . صناعی و تجاری مصور عثمانلی غزته‌سی

N° : 208

Rédacteur en chef
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

4me Année
BUREAUX :
84, rue Ebu-Suoud, près de la Sublime Porte

عدد : ۲۰۸ پنجشنبه — ۲۳ ت.ط سنه ۱۳۱۰ دردنجی سنه — سکزنجی جلد

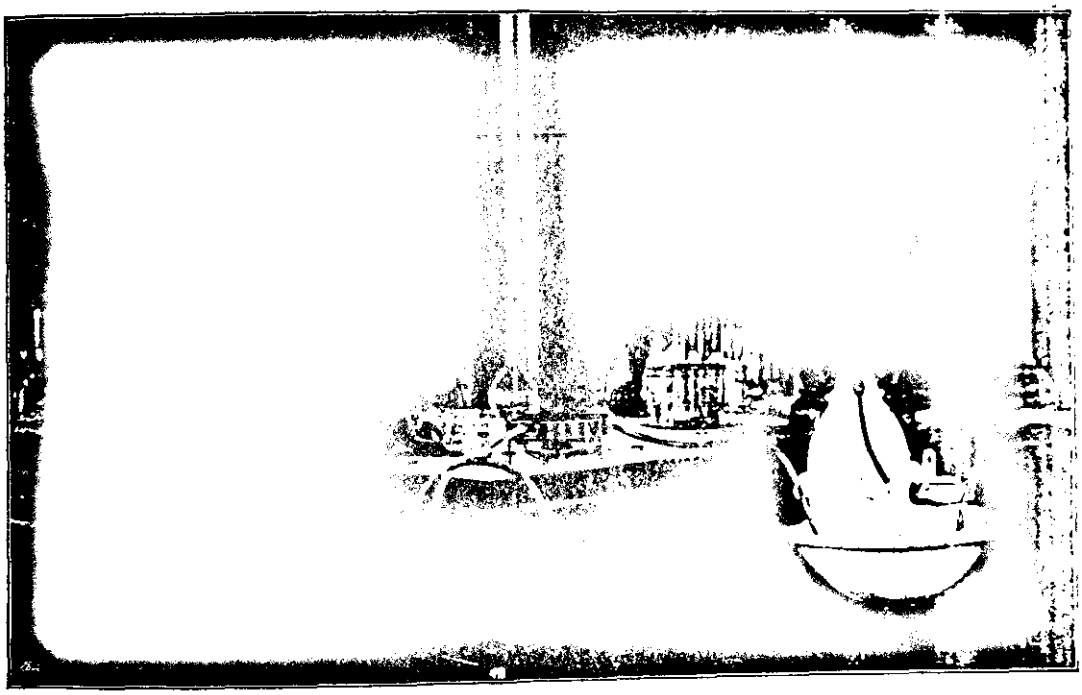

سایهٔ عنایتوایهٔ جناب شهریاریده ترقیات فنیهٔ اخیره‌یه مطابق اولهرق انشا وکشاد ایدیلن درسعادت باقتریولوژیخانه‌سنده درس صالونی

Une salle du Laboratoire Impérial de Bactériologie à Constantinople

طرفندن مخصوص رچنز مجلهٔ مصاننده مخصوص در .

استانبول اوسنده

رمضان غفران نشانلر بوسنه روغدار هوا . کشده تمالیله باشلیوب بزه مساعد ایام وعدی ویرمشکن ایکنجی کونندن بری قاری . یاغموری روزکاری برکتلی کوسترمکده دوام ایدرك تأثیر فصل شتادن هنوز قورتیلهمامش اولدیغمزی اکلاتدی . فقط شهر شهریمزك رمضانه مخصوص لطافت معنویه‌سی ایله کجه‌لری استانبول جهتنده شهزاده باشنك روتق یاغمورلرك ، صوقلرك تأثیریله برابر سائر سنه‌لره نسبةً قصور کوسترمدی .

٠٠ استانبولده لطافت رمضانیه‌یی کوندوزین تجسم ایتدیرن یازید جامع انوار لامعی ایسه حرکت ارضی متعاقب اجرا ایدیان تعمیرك مکملیتی سایه‌سنده کچمش رمضانلره قیاساً دها فوق‌العاده بر منظره آلمشدر . بوتعمیر جامع شریفك درونی تزیین ایدن طرز عتیق نقشلری میدانه چیقاردیغی جهتله جامعك تجدید ایدلمش ، رنکلری تازه‌لنمشدر . جامع نورانیت مبارك حولیسنده‌کی سرکی یه کلنجه سنین سابقه ایله جوقاق فرق کوستر میور . فس فابریقه‌سنك ، ازمیر پازارینك شعبه‌لری ، توتون وتنباکی رمزیلرینك باراقه‌لریله فستق حلواسی ، شام شکری صاتیجیلری وتسبیحجیلر هر سنه اورادہ مصادف نظر مزاولان اخذواعطا صاحبلریدر . بونلر برقاچ دفعه رمضانه مخصوص معاملات ایتدکلری ایچون پوسته‌مزده بحق رمضانك کوندوزلره مخصوص تجلیکاه علویتی اولان یازید جامعی ایله میدانندن رمضانك کجه‌لره مخصوص جولانکاه ذوق وصفاسی بولنان شهزاده‌باشنه انتقال ایتدیرملرینی تبریك ایدرم .

٠٠ نظر تدقیق وتماشا کرك کجه کرك کوندوز شهزاده باشنك بکی جاده‌سنه انعطاف ایلدیکی کبی اوراسنك کیتدکجه حقیقةً بر مکملیت فوق‌العاده اکتساب ایتدیکنی درحال تسلیم ایدیور ، بومکملیت دیرکلر آره‌سنك اوست طرفده انشا آنی ختام بولان متین وظریف چارشولك کشادیله برقات دها کسب رونق ایلمشدر . هله چارشولك برباشنی استانبولمزك الك غیرتور وطبع سلیم اصحابی تاجرلرندن کانی افندینك ترك پازاری ، دیکر باشنی دخی فسحانهٔ عامرهٔ شعبه‌سی تزیین واشتغال ایتدیکی ایچون نظرمزده شو مکملیت دها اهمیتلی برموقع اخذایدیور . فصل ایتمزکه برطرفده عثمانلی صنعتك محصول جیره دستی مساعیسی چوقه‌لری ، قازمه‌لری ، فاسونه لری تماشا ایدرکن دیکر جناحده بنه بر عثمانلی تاجرینك مساعیٔ متوالیهٔ غیرتپرورا نه‌سی سایه‌سنده کیتدکجه توسیع دائرهٔ تجارت ایدرك استانبول طرفنده بك اوغلنك الك مکمل مغازه‌لریله رقابت ایلیه‌جك تکمیلده برمغازه کشاد ایتدیکنی مشاهده ایلیورز ؟ برشهرك اسباب ترقیسی صناعت وتجارتندن عبارت اولدیغی حالده شهزاده باشنك بکی چارشوسنده شو ایکی امرمهم مساعیدن برینی سایهٔ عمرانویهٔ جناب شهریاریده فس وچوقه فابریقه‌سنك شعبه‌سی ، دیکرینی کانی افندینك پازارکاه اخذ واعطاسی حالنده تجلی ایتمش بولمجه قلب حمیت وصداقتده بربیوك حس مسرت وافتخار حاصل ایتمملك قابلیدر ؟ بالکز شوحس مسرتك سوقیله بالایه یازدیغم سطرلرا کر عثمانلی اهل تشویقه برغیرت محابتپرورانه ویررده اونلرك رغبته کوره‌نه‌رك بوکون باب تجارتی کشاد ایدن یرلی تاجرلرمزی صنعکارلرمزی مستفید ایلرسه نه بیوك افتخار واستفاده حاصل اتمش اولورم تعریف ایدمم .

٠٠ ظن ایدرسنم آرتق قارئلر برآزده شهزاده باشنك وسائط ذوقیه تعریفاتی استرلر . حقه‌باز ، جانباز عثمانلی تیاتروسی . کولخانه تیاتروسی ادا حسندن ماعدا « جانلی ، دیری ، اینه بربالق » « بش ایاقلی براوکوز » کبی تشهیرات بولنان سیر برلرینده صایارسه‌ق استانبول طرفنزك اکلنجه‌لری همان بردوزینه‌به قدر چیقبور ، طبیعی بونلر میباننده فیض قرائخانه‌سنك سازنده طاقمی‌ده داخلدر حالبوکه سازنده‌لر شمدی احرای آهنك ایدرکن اصول دائره‌سنده فصلارینی تعقیب حضاری ممنون ایلیه‌جك یرده ایجلرینك امل وهوسنه تابع اولهرق ایکیده « دوشه‌یم دیر ایکن ایواه وقالیسنه ! » « دوشه‌دی کوکم امان الله بلالیسنه ! » کفته‌لی حجاز شرقی‌یی متصل تکرار ایتدکلری ایچون دکلیاتلر چوقدن اوصانمشدر .

٠٠ عثمانلی تیاتروسی ایسه صحنهٔ لعیا تماشایه کلنلری اوصاندیرمه‌مغه بوسنه حقیقی غیرت ایلیور ، « دمیرخانه مدیری » « والده کبی سیر اولنمقدن اوصانیه‌جق کوه اوبونلری بریاندن اجرا ایدرکن « ایکی‌یه » « زوجه » کبی یکی‌یه‌لری‌ده انظاراهل‌ذوقه وضع ایلیورلر . اوچ درت آی اقدم عثمانلی تیاتروسنك ترجمه ایلدیکی یکی اوبونا حسن انتخابده هیچ اصابت ایلیه‌میور دیه ایدك اشته « ایکی‌بدر » تماماً بوقیدلدن ابدی آفتریسلر آفتورلر حقیله اجرای وظیفه جهد ایلدکلری حالده اوبونك ترتیب تحریرنده لطافت اولدیغی ایچون آفرینه موفق اولهمیورلر ایدی . حالبوکه پازار ایرتسی اجرا ایدیان « زوجه » دن اوقدر مهارت و لطافت ایله ترتیب اولمش اودرجه مؤثر برزمین اوزرینه ایدلمش ایدیکه بویله کوزل براثرك ترجمه ایدلمش اولمسی « ایکی‌بدر » دن دا

قومپانیه حقنده تحصیل ایدن اخبار مزی ازاله ایتدی. فرانسه ده خوك یازلش حسی پیه سلردن اولان «بچاره مزوجه» ده اویونجیلرك کافه سی کمال شوق و مهارتله اجرای وظیفه ایلدکلری ایچون حضارده تیاترو صاحبنده کیردکلری زمانلرصوك درجه ممنون قالدیلر.

٠٠ خیلی زمانلر صحنهٔ لعبیاتی ترك ایله کوشهٔ استراحته چکیان هکیمیان خانم یوسنه شهزاده باشی تیاتروسنده تکرار اثبات وجود ایدرك مهارت مخصوصهٔ صنعتکارانه سنی یکیدن ارائه ایلدی. «بچاره مزوجه» پیه سنده هکیمیان خانم صوك درجه تبارز مهارت ایتمشدی. عثمانلی تماشا کرلرینك آلقشلرینه یکیدن مظهر اولدی. هکیمیان خانم زمان استراحتنده دها صافیت وطلاقتله ادارهٔ کلام ایتمك کبی بر خاصهٔ ممتازه قزانمقدن بشقه تغیر کوسترمه مشدرکه بوده مهارت لعبیاتی تماشایه هوسکار اولانلری ممنون ایتمکدن ماعدا بر تأثیر کوسترمز.

٠٠ قارناوالدن صوکره بك اوغلنه کله جکی وعد اولنان فرانسز تیاتروسی بو هفته ورود ایله تپه باشی تیاتروسنده ایلك تأثیرینی کوسترمدی؟ برنجی دفعه اولهرق مشهور «میشون» اوپرا قومیقی اجرا ایتمدیلر. تیاترو حیجا حیج تعمیرایله ایکا اولنه حق صورتده دولو ایدی. اوپرا حضارك ممنونیتی مستلزم درجه ده جریان ایلدی. موسیقی شناس شهیر آمبرواز طوماسك بسته لری آقتورلر طرفندن کورلمه اوقوندی. هله شور ایله میشون وظیفه سنی ایفا ایدن آقتریس حقیقةً آفرینه مستحق اولدی. قومپانیه برنجی آقتریس ایله برنجی آقتورك وهفته ایچنده ورود ایلیه حکنی وعد ایتدیکی ایچون بزده اونلری کورملم قومپانیه‌نی تمام وله‌لم‌ده صوکره تدقیقاتمزی تاملهرز دیدك.

مصاحبهٔ فنیه

هوانك ترکیبی بیلیورز. — استر اسفیر یله هوادن بحث — هوانك اوچمهی غازی: آرغون — آرغونك خواص حکمیه وکیمیویهسی — آرغونك تحلیل طیفی سولیله مطالعهسی — آرغون مایعی وصلب آرغون

هوا منبع حیاتدر. کائنات عضویه هوا سایهسنده ادامهٔ حیات ایدیور. بو نقطه‌لر. شرح وایضاحه کلفتدن وارسته‌در. بویله بر مادهٔ مهمهنك ترکیب وبنیه سنی، خاصه‌سنی. وزن وعنصرینی حاصل بتون خواص کیمیویه وحکمیه‌سنی بیلمك البته انسان ایچون لذتلی ومعرفت نقطهٔ نظرندن مراق ایده‌جك برجهتدر. انکار اولنهماز. هوانك ترکیبی وهوانك ترکیبنه داخل مواد مختلفه‌یی تدقیق وکشف ایتمك ایچون ارباب فن سنه‌لردن بری خیلی امك صرف ایتمشلردر.

هوانك ترکیبنی اکلامق هوانك نه کبی احوالده تنفسه صالح اولدیغنی ونه کبی احوالده بادئ حیات اولهجق پرده سبب ممات اولمق صورتنی آلدیغنی تعیین ایتمك ایچون عافیت بشر ایچون مهم بر نتیجه چیقارمغه وسیله اولور. آب وهوا باشلوجه اسباب شفادن معدود اولدیغی خیلی اسکی زمانلردنبری سویلنه‌کلمکده‌ودائما اصابتی ده کوسترمکده‌در. بوتقدیرده‌هوادن نه‌صورتله اولورسه اولسون بحث ایتمك عبث کورلمزسه‌ده شمدیه قدر دفعاتله بوبحثی آچدیغمز جهتله تجدید پلاوی کبی تکرار ایعیدوب ایلروسوردیکمز بلکه خوش کورلمز. فقط ضروری بنه هوادن بحثه مجبورز. مادامکه ولوکه بك اوزاقدن اولسون ودقیق قیوریتیلری قورجالامامق شرطیله بولنسون، ترقیات فنیه‌یی تعقیب ایتمك مقصدیمز اولوب هوا درونده کشف اولنان بر اوچنجی غازه سوز سویلمکدن کچمك مقصده مخالف دوشر.

کوسترلهجك نظریات فنیه‌دن بر نتیجهٔ عملیه‌یی دائما بکلیه‌جکمیز؟ خیر. هوا درونده یکی کشف ایدیلن اوچنجی غازی کشفدن وخواصندن بحث ایتمك برنتیجهٔ عملیه کوسترمز. صرف فن دائره‌سنه قالیر. فقط شمدیه قدر آرتق هیچ تدقیقه ذکر جهتی قالمامش فرض اولنه هواده بوبله بر کشف نمی‌ده بولنمق کاشفلرینك وعهده‌لرینك برشرفیدر که شرفدن آز چوق آثار فنیه مطالعه‌سی لذت آلانلرده مستفید اولهبیلیر.

شمدیه قدر هوانك ترکیبی بالدفه یازلدی. هوا مولداخوضه وآزوت تسمیه اولنان ایکی غازدن عبارتدر. بو ایکی غازك اختلاط نسبتلرندن حاصل اولان برمخلوط اولدیغی سویلندی. مولداخوضه‌نك تنفس حیوانیده فعل مهمی کوسترلدی. قانك تصفیه‌سنه وحیاتك ادامه‌سنه خدمتی ارائه اولندی. فقط مطلق صاف مولداخوضه‌نك قوهٔ تحرقه‌سنك حیواناتی محافظه ایتمك ایچون بوکا بر آز آزوت قاریشدیرمق اولدیغی مباحث قونلدی.

عائلر بیلورلر وبزده قناعت ایدیورلر هوا یتمش صقوز قسم مولداخوضه، یکرمی برقسم آزوتدن مختلطدر. وبر آز حامض قاربون وصو بخاری قاریشق اولهرق بولنور.

فقط بوقناعت عمومیه‌یه ایکی عالم انکار اشتراك ایتیوب هوا درونده بشقه جسملر تحریسنه قویولمشلردر. حقلری‌ده وارده. باقهلم نه جهتله حق ویریورز: هوانك ترکیبنده داخل اولان آزوتی آیرمق کیمیاکرلرجه ممکندر. آزوتی هوادن آیروب استحصال ایتدکلری کبی ترکیبلرنده آزوت داخل اولان بعض مواد کیمیویه‌دن استحصال ایده‌بیلیرلر. بونلری بری برینه مقایسه ایتمشلر. ایکیسی‌ده آزوت اولدقلری حالده آره‌لرنده فرق کورلمش. بو فرق نه‌دن نشأت ایدیور؟ مثلا هوادن چیقاریلان آزوتك برلیتره‌سی (۱٫۲۵۷۲) اولدیغی حالده مواد کیمیویه‌دن چیقاریلان (۱٫۲۵۰۵)

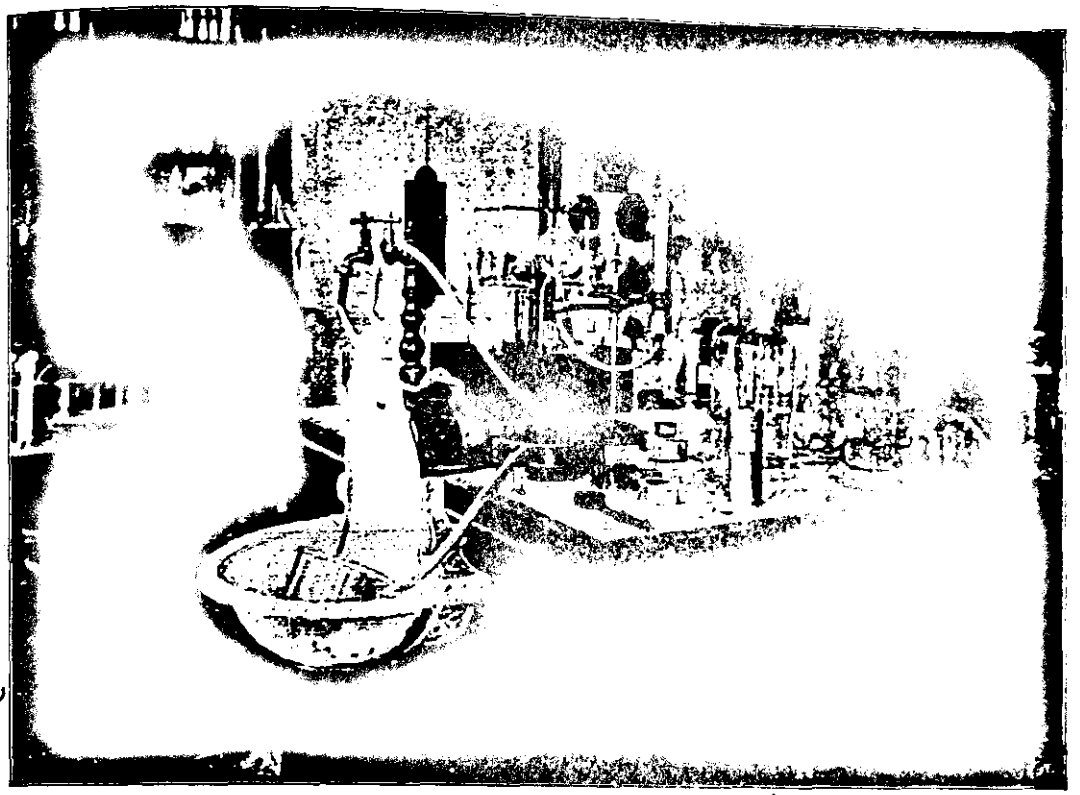

باقتريولوژيخانه مديرى دوقتور نيقولك كيباخانه‌سى
Une autre salle du Laboratoire Impérial de Bactériologie où travaille M. Dr. Nicolle

كليسور . اشته بو فرق ريليغ ورمزه‌ى تمنده‌كى ذاتلرك كشفنه مبدأ حركت اولمشدر. هوادن چيقان آزوتى سائر ماده‌لرله امتزاج ايتديرمشلر وبو مادهٔ مركبه‌يى تكرار تحليل يدوب آزوتى آيرمشلر بو دفعه آزوت تصفيه پذير اولمرق كيميوى آزوتك وزننده ظاهر اولمش .

بوحالده هوا درونده بولنان بر آغيرلق وار . بوراسى غير منكردر . صاف آزوتى بوماده ايله امتزاج ايدن بعض ماده‌لرله معامله ايدرك آيرمشلر . يئه قبك ايچنده بر چوكونتى قلمش وهوانك يوزده بر قسمنه معادل برغاز اولمش . اشته بو غاز شمدى‌يه قدر الده ايديلن اجسام بسيطه‌نك هيچ برينه بكزه‌مديكندن هوانك بر اوچنجى عنصرى وبر عنصر بسيطى عد ايدلمش واسمنه‌ده (آرغون) دينلمشدر .

* * *

بوكشف بوندن برقاچ آى اقدم اعلان ايدلمش ايدى . اوزمان هنوز تدقيقات شمديكى كبى قناعت بخش درجه‌ده اولمديغندن هوا درونده‌كى اوچنجى غازك آيريجه بر عنصر اولميوب بلكه ازوتك بر درلوسى اولديغى فكرينه ذاهب اولانلر بولنمش وبزده بوذهابه صاپيلوب اويله‌جه ادارهٔ كلام ايلمش ايدك . فقط مولدالحموضه تأثيرات الكتريقيه ايله (اوزون) دنيلن برماده‌يه تحول ايدييور و واوزون مولدالحموضه‌دن آيرى غيرى كورنيوب بونك بر ده‌يوسى عد ايديلورسه (اوچنجى عنصرهوائى) ديه املا . اولنان چوكونتى‌نك‌ده بويله‌جه آزوتك بردرلوسى اولديغنه ذاهب اولنمش ايدى . فقط بداهته قارشو طورمق ممكن اولديغى كبى خاصهٔ دائرهٔ فن‌ده بيهوده عناد واصرارده بر ايشه يرامز . بوسببله بوكون اوجنس عنصر هوائى‌نك آيريجه بر جسم اولديغنى واسمنك‌ده (آرغون) بولنديغنى تصديقده تردد ايتميه‌جكز .

حكمت وكيميا امتحانلرنده شاكرانده بزمكى « هوانك تركيبى نه‌در ؟ » ديه ايراد اولان سؤاله « اوچ : غازون ، مولدالحموضه آزوت ، آرغون » ديه جواب ويره‌جكدر.

* * *

كلهٔ آرغونك خواص حكميه وكيميويه‌سنه : آرغون صوده منحلدر . برليتره صو ايچنده درجهٔ حرارت اون ايكى راده‌سنده ايكن قرق سانتيمترو مكعب آرغون حل اولبور . حالبوكه ازوت بوندن ايكى بچق مقدار دها آز صوده منحل اولهبيلير .

اجسامك برصورت تحليل وتدقيقى واردركه بوده فلك ترقيات اخيره‌سندندر . بواصوله تحليل طيفى ديورلر . وهرجسمك ضياسى ضياى شمسك تحليل اولنديغى كبى تحليل اولنيور . بوتحليلات‌ده هرجسيمه آيرى برشكل ويريبور . بو اصول سايه‌سنده كرهٔ ارض اوزرنده موجود اولديغى حالده شمس‌ده بولنان بعض معادن بيله كشف اولنمشدر .

آرغون تحليل طيفى اصولنه قونيلنجه ايچه‌لى و قاليلى خطوط شكلنده بر اثر كوسترمش وبو اثرده كندينه مخصوص بولنمشدر .

آرغونی غاز حالندن مایع حاله کیرمك ایچون ده چالشمالردر . (٥٠٦) هوای سیمی تضییق التمده وناقص ١٢١ درجه ده مایع حاله کچمشدر. مایع حاله کیرمین آرغونك ثقلت اضافه سی (١.٥) در.

آرغونك دها زیاده صفوقده تبلر ایتدیکی ده تجربه ایله اکلاشلمشدر .

آرغونك حکمی احوالی بوندن عبارتدر. احوال کیمیویه سنه کلنجه بوخصوصده سویله جك برشی یوقدر . چونکه آرغون کاشفلریله تجربه سنه نظراً هیچ بر جمله امتزاج ایتمه مشدر . مولد الماء ، مولد الحموضه . فوسفور ، قلور . . . . هیچ بری آرغونی دکشدیرمه مشدر. آزوتك قوة امتزاجیه سی آز ایسه ده آرغون قدرده نازلی دکلدر . ذاتاً (آرغون) نامی « غیر مؤثر » معناسنی مؤدی اولدیغندن امتزاجه عدم قابلیتی بو اوچنجی عنصر هوائیك بو اسمله تسمیه سنه سبب اولمشدر .

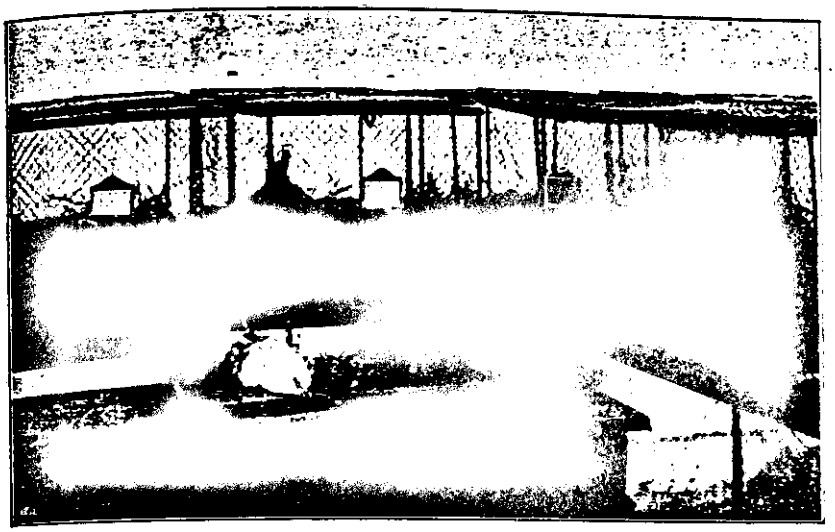

درسعادت بانتریولوژیخانه سنده برای تجربه یولنان طاوشان وسائر حیوانات قفسلری

Les cages des lapins et autres animaux du laboratoire de bactériologie

آرغونك کشفندن نه فائده مأمولدر ؟ شمدیدن بوبابده حکم ویرمك ممکن دکلدر . ولوکه فائده مأمول اولسون . یوقاریده سویلدیکمز کبی حیاتمزله بوقدر ارتباطی اولان هوانك ترکیبی لایقیله اکلادق. بو معلومات فیه بر فائده دکلیدر ؟

آرغونك بویله هیچ بر جمله امتزاج ایتمه مسندن وجود حیوانیه بر تأثیری اولدیغی استنتاج اولنیور . نقط بیوك حیوانلر ایچون بویله میقروبلرك آزوتی بلع ایده بیلدکلرینی ارباب فندن بعضیسی کوسترمشلردر . آرغونده انسانلر ایچون ایشه یارامازسه ده میقروبلر ایچون ایشه یارار بلکه ده بادئ حیات اولور برعنصردر .

بعجبا عضویاتك تحللندن حاصل اولان آزوتده آرغون قاریشقمیدر؟ بزموجودیمزده ده وبنیه مزده ده آرغون وارمیدر؟ بورالرینی تدقیقات آتیه کوستره .

* * *

تدقیقات فیه یولنده کوستریلن اقدام وغیرت سایه سنده فن کیمیا برعنصر جدیده دها مالك اولدی اما حکمت طبیعیه نك ترقیاتی ده کیمیادن اشاغی دکلدر .

بویولده کی ترقیاتك برنجی نمونه لرندن بری : تلسز تلغراف ! تلسز تلغراف حقنده ثروت فنونك ایلك بحثی بوندن ایکی سنه قدر اول نشر اولندی. اووقت موضوع بحث ایدیلن مسئله ادیسونك برکشفندن عبارت ایدی . او داهی نك فکری نه کبی موقع تطبیق بولدیغی وزمرده تجربه ایدلدیکنی سویلمك استیورز .

معلوم اولدیغی اوزره تلغراف ده جریان الکتریق واسطه سیله مخابره اولوب بو جریانك نقلی ایچون ناقللره یعنی تلاره احتیاج مس ایدیوردی . ادیسون وقتیله تلغرافك تلارینی سوکوب آتمق استدی . جریان الکتریقیی نقله هوانك کفایت ایتدیکنی سویلدی .

یقینلرده المانیاده الکتریق جمعیتی مدیری موسیو (راتناو) جریان الکتریقیی نقل ایده جك تل اولمازسه هوا اولسون دیه جك برده هوا اولمازسه صو اولسون دیمش وبویولده برتجربه اجرا ایلمش ایدی. بوتجربه یی ده مختصراً قید ایتمش ایدك .

آرده ده تل کبی برواسطه وناقل بولنمه دن مخابره نك صو ایله تأمینی ممکن اولوب اولدیغی حقنده برلین شهریله پوتسدام آرده سنده بولنان (وانزه) نام کوله ده تجربه لر یاپلمش وتجربه کارك یوزینی کولدیرمشدر .

بانتریولوژیخانه مدیری دوقتور نیقول

Monsieur le Dr. Nicolle

صوبك ايجنه ايكى بيوك لوحه صار . قيدمش . بر الكتريق بطاريه‌سنك قطبلريله بو لوحه‌لر اشتراك ايتديرلمش ... بونلردن درت بش كيلو مترو مسافه‌ده آرضى الى مترو آچيق اولارق ايكى لوحه دها آصلمشدر . بو لوحه‌لر منجذه خدمتى كورمكده‌در . يعنى خبر آلمقدلر . بو لوحه‌لرده بر تلفونله مشترك قيلنمش بيوك لوحه‌لرك الكتريق بطاريه‌سندن آلديغى جريان درت بش كيلو مترو اوزاقده وصو ايچنده بولنان لوحه‌لر متأثر اولمش وتلفونى ايشلتمش ... دينلمكه جريان الكتريقك بوقدر مسافه‌يه قدر كيتمسى ايچون صولرك وساطتى كفايت ايتمش . كول اولرنده خبر آلمغه خادم اولمجق لوحه‌لرى حامل برصندال كزديرمك يولو بو صندال‌ده مجمع الكتريقله مشترك اولان لوحه‌لردن جريان آلمش وخبرلشمشدر .

تجربه وكشف بولندن عبارت اما بونك تطبيقاتندن علم انسانيت ايلرووده ايدمجكى استفاده‌لردن قطع نظر شمدى يه مهم براستفاده تأمين ايدهبيلير .

يقينلرده المانيانك (الله) واپورى مدهش بر صورتده برديكر انكليز واپوريله مصادمه ايدرك غرق اولمسى وفرانسه‌نك هاورديون نوبورغه كيدن غاسقونيا سفينه‌سنك بولنده ماكنه‌سى سقطمغله بر هفته كيج محلنه مواصلت ايدهبلمسى اوروپاده خيلى مراقى داعى اولمش وهركس هيچ اولمزسه سفائنك مصادمه‌سنه برسد چكلمسى جهتنه برچاره دوشونمشدر . بويله برچاره آرانيرسه بحث ابتديكمز تلسز تلغراف ايله بولنهبيله‌جكدر .

بولده كيدن بر سفينه دكزه ايكى لوحه صاريقديرر . بولوحه‌لرى برالكتريق چنغراغيله ربط ايدر . سفينه ايله برابر لوحه‌لرده دكز ايچنده سائحدر . بولوحه‌لره كيدن جريان الكتريق چنغراغنى چنغر داده‌جق قدر دكل . اكر اوزاقدن بر كمى يه بويله لوحه‌لرله مجهز اولهرق كليرسه ايكى اوچ كيلو مترو اوزاقدن لوحه‌لرينك جريانى بو يكى كمى‌نك لوحه‌لرينه تأثير ايده‌جك وبو تأثير چنغراغى چنغه كفايت ايده‌جكدر . بو تقديرجه ايكى سفينه برى برينه ايكى اوچ كيلو مترو مسافه‌يه قدر تقرب ايدنجه هر برينك كوكرتمسنده بولنان الكتريق چنغراغى كورلدى قوپاروب قپودانه « واپور ياقلاشيور كندينى كوزت ! » تنبيهى ويره‌جكدر . اوچ كيلو مترودن برى برينه تقربنى كوزن وبيان ايكى سفينه‌ده اكاكوره دقت وحركت ايدر وبرى برينه چاتمقدن چكينرلر... اكر لوحه‌لر برر تلفونله ربط اولنورسه برى برندن اوچ كيلو مترو مسافه‌دن كچن ايكى واپورك حال وخاطر صوروشمسى‌ده قابل اولور ... بواصول موقع فعله قونمجق قدر اصلاح اولنورسه واپورلرك مصادماتنه بردرجه‌يه قدر ميدان ويرنمش اولور وقپودانلر واپورلرى برى‌برينه ياقلاشيركن ارقداشجه — اوچ كيلو مترو مسافه‌دن — قونوشمرق بايه‌جقلرى مانوره‌لره قرار ويررلر وواپورلرينى يكديكرينك اوستنه دوشورمزلر .

شركت‌واپورلرنده‌ده براسكله‌يه يناشمق ايچون ايكى قپودان اوزاقدن اوزاغه سوزلشيرلر واوزلاشيرلرده ايكيسى بردن اول يناشمق سوداسنه دوشه‌رك مصادمه‌يه سبب اولنازلر .

م . صادق

باقتر يولوژى خانه‌ى

زيارت

عامهٔ اسلاميان وعثمانيانك محافظهٔ صحت وعافيتلرى اوغورنده هر آن انواع عنايات وتعطفات جناب شهريار اعظميلرينى نظر افتخار ومتدارى ايله مشاهده ايلديكمز پادشاه كالاتپرور وشهريار ترقياتكستر افندمز حضرتلرينك جملهٔ مؤسسات مخصوصهٔ كيتى ستاتيلرندن اولمق اوزره شهر شهريارمزك برسنه‌دن زياده مدتدر پاستور دارالتداويسى اصولنده مكمل برباقتر يولوژى كيميا خانه‌سنه مالك بولندينى وبو كيميا خانه‌نك مذكور دارالتداويدن جلب اولنمش مشاهير اطباى غربيه‌دن دوقتور نيقولك تحت نظارت وادارەسنده اولديغى قارئلرينزك معلوميدر .

باقتر يولوژى كيميا خانه‌سى . علم فن طبك صوك ترقياتى صرەسنده بولنان ميقروب اصولنك تعليمى ايله شو خرده‌بينى حيوانجغلرك تدقيقات احوالنه خدمت ايدر عادتا برمكتبدر . اليوم هر نوع مرضك كندينه مخصوص برميقروبى اولديغى . او ميقروب سايه‌سنده سرايت وتوسع ايلديكى صورت قطعيه‌ده ثابت اولمش اولديغى ايچون صحت وعافيت بشريه‌يه تعلق فوق‌العاده‌لرى بولنان ميقروبلرى كوزلجه اوكرەنوب بلهمك دخى اشبو صحت وعافيت بشريه‌نك محافظه‌سيله مكلف اطبانك برنجى وظيفه‌سى صرەسنه كيريبور . حالبوكه او حيوانجغلرك احوالنى اوكرتمك . شكللرينى بلهمك انسان كوزينك بياجنى ايش دكلدر . بوتى انسانلرك تحصول مهارت وغيرتى اولان برطاقم الات جديدهٔ مكمله ايله اهل غيرت وفن آرەسنده بر موقع ممتاز قزانمش بولنان اطباى مختصه اجرا ايليه بيلور . ممالك شاهانه‌لرينك هر درلو ترقيات فنيه وعلميه‌دن حصه‌مند استفاده اولمسى اخص امال جناب ملوكانه‌لرى بولنان پادشاه عاليجاه افندمز حضرتلرى اشبو نقطهٔ دقيقه‌يى دخى لطفاً نظر دقت همايونلرينه اخذ بيوردقلرى جهتله درسعادتده مكمل بر باقتر يولوژى كيميا خانه‌سى تأسيسنى فرمان بيوره‌رق اطباى عثمانيه‌نك طرز جديد طبدن استفاده‌سنى تأمين بيوردىلر . بناءً عليه بوكون غزته‌مرده رسملرينى تماشا ايلديككز كيميا خانه وجوده كلدى .

* *

درسعادت باقتر يولوژى كيميا خانه‌سنه عائد برقاچ منظره‌يى پيشكاه اهل مطالعه‌يه وضع ايتمكله برابر كيميا خانه حقنده معلومات اعطاسى بزجه اپى زماندن برى ارزو اولنيور ايدى ، شو ارزومزى موقع فعله كتيرمش اولمق اوزره رمضان شريفدن يكرمى كون قدر اقدم فوطوغراف الات واداتمزى المزه آلدق ، فوطوغرافجيلق حقنده‌كى هنرى

ثروت فنونه متدویر رسملریله قارشلرینزك معلومی بولنان درسعادت تجارت مکتبی مدیری عزتلو سعید بك افندی ایله شهرمزك مکمل آلات فوطوغرافیه تجارتخانه فوطوغراف دیرادور افندینك رفاقتله مکتب طبیهٔ شاهانه داخلنده مجدداً انشا ایدیلن باقتریولوژیخانهنك پیشکاهنه کلدك . بدا برکون اویمی باقتریولوژیخانه کیمیاگری موسیو نیقول ایله ملاقات اولنمش . رسم آلمق ایچون کون وساعت تعیین قلنمش ایدی . حقیقة بز کیمیاخانه قارشیسنه کلدیکمز زمان شمس منیر کائنات کثیف سحابلرینی التنه کیردیرك فوطوغراف ماکنهمزی ضیای قوتخشاندن محروم ایدهجکنی کلاتیور ایدی . معمافیه بز بنه فتور کتیرمدك . زیرا دیرادور افندینك مغازهسندن چیقان ماکنهمزله دورینمزك مکملیته . سعید بك مهارتنه امین ایدك . کال متانتله کیمیاخانهنك چنفراغنه باغلدی . قپو آچیلدیغی زمان طولانی برصالونه داخل اولدق که بونك اورته برینه بنهطولانی ایکی عدد جسیم ماصه قونلمش . اطرافنه صندالیلر دیزلمش . ماصهلرك اوستی انواع الات وادوات فنیه و جزای کیمیویه ایله دولدیرلمش . صالونك برطرفی قپو وپنجره اشغال ایتمش اولدیغی حالده دیکر طرفی کوزل بر وجاق ایله جسیم برسیاه تخته وبر قاچ جمکان طوتمش ایدی . بز صالونه داخل اولدیغمز زمان موسیو نیقول شو سیاه تخته ایله جسیم ماصهلردن برینك آرهسنه کیرمش . ماصهنك دیکر جهتنده طوپلانمش اولان بکرمی قدرشاکردافندیلره باقتریولوژی درسی تقریر ایلیور . کاه تخته یه یازیلر اشارتلر یاپیور . کاه ماصه اوستنده کی اجزا شیشهلرینی ارائه ایلیور ایدی . درسلك ختامنه انتظاراً برکناره اوطوردق . درس امراض مستولیهدن برینك میکروبلرینی تدقیقه عائد ایدی . یاریم ساعت قدر معلم افندینك تقریرینی کال دقتله دکلهدم . مسئله صرف فنی وطبی اولدیغی ایچون طبیعی جهتیله استفاده ایدهمدم .

درسك ختامنی متعاقب فوطوغراف ماکنهمزی تعریفی ایلدیکم بیوك صالونك برکوشهسنه قورمش ایدك . هوادهٔ کاملاً قپالمش ایدی . اشته بونسخهمزك ایلك صحیفهسنده کوردیککز رسم کیمیاخانهده بیوك صالونك برقسمنی . یعنی اورتهیه موضوع ماصهلردن برینه اوجاغی وشاکردان افندیلردن ایکیسنی ارائه ایدر . ماصهنك باشنده ثروتفنون صوبی موصلق . هوا نزهی منعالی وخردهبنلر واردر .

(٤٠٤) نومرولی صحیفهده مشاهده ایدیککز رسم موسیو نیقولك کندی مخصوص کیمیاخانهسنی کوسترمکه بیوك صالونك آرقه طرفنده وبنانك دیکر جبههسنده بولنان مربع شکلنده واسع براوطهدر . اورتهده کیر برماصه دوربیور . ماصهنك اوزری ، دیوارلرده کی جامکانلرك درونی ترقیات فنیهنك الك صوك محصولی الات وادوات ایله مملو ایدی . موسیو نیقول کرك درسعادت وکرك ولایات شاهانهدن نظر تحلیله ارسال ایدیلن امراض مختلفه میکروبلرینی التنه بوراده تدقیق ایلر . بعده بیوك صالونده شاکردانك نکاه تعلمنه عرض ایدر .

موسیو نیقول کندیلرینه مخصوص خصوصی کیمیاخانهنك رسمنی الدیغمز زمان ماکنهمزك قارشیسنده دورمهمغه مجبور اولدی . زیرا هوا غایت قپالق بر حال آلمش ایدی . رسم آلمق اوزره دور دینمزك آچیق دورهجنی مدتده بر انسان ایچون غیر متحرك بولنمق قابل دکلدی . معمافیه برکون اقدم مساعدهلرینی استحصال ضمننده باقتریولوژیخانهیه مراجعتمزدن تاتمام وظیفه ایدرك عزیمتمز زمانهقدر حقمزده فوقالعاده آثار تزاکت ومهماننوازی ابراز ایدن موسیو نیقولك ایریجه بر تصویرلرینی درج ایلدیکمز ایچون بونقصانی اکمال ایتمش یولنیورز . طرفمزدن اخذ ایدلش اولان بورسم ایله برابرجه شاکردان افندیلرك دخی تصویرلری آلنمش ایدیسهده تأسف ایدرزکه هوانك عدم مساعدهسی ایچندن یاپلمز موسیو نیقولك رسمنده موفقیت برآلمش ایدی .

صالون . کیمیاخانه ومعلم وشب کردان افندیلرك تصاویری اخذ ایدلدکدن صوکره دورینمزی باقتریولوژیخانهنك جلهٔ متممندن بولنان حیوانات معف ایلدك . بونلرك هربری آیری تیورقفلر ایچنه وضع اولنمش ایدی . هربرینه امراض مختلفه میکروبلری شربتله اولنمرق تجارب فنیه اجرا اولنیور ایدی . اولك ایچون قفسلرنه اوزرندهکی اوراق مخطارهلره باقوب مثلا شو صاوشانك ورم ، دیکرینك صرعه . برپشقهسنك قوش پالازی میکروبینه آشیلانمش بولندیغنه واقف اولنجه وجودمزی برزعشهٔ خوف استیلا ایلدی . قفسلرك ایچندن بزه باقان صاوشانلرك . بیان قارهلرینك همان رسمنی آلدرق دیشاری چیقمق ایچون هر برینزده بشقه استعجال وار ایدی . استعجال وخوفمزی مشاهده ایدن خدمتکار دافع التعفن مایعات ایله المزی یقادی . خدمتکارك بردیکری ایسه تپسی درونده اولوسنی مشاهده ایلدیککز بر صاوشانك تشریحیله مشغول ایدی .

رسملریمزی آلمش بیترمش . بزده یورولمش ایدك اما دوداه آرتق اقسام اولدیغی اخطار ایلیور ایدی . موسیو نیقوله بر دها تشکر وشاکردان افندیلره ایفای سلام ایدرك باقتریولوژیخانهدن چیقدق . شاکرد افندیلر شهرمزده قولرا مصابی کوریان محللردن کتیرلمش صولرك تحلیلاتی وخردهبین ایله بوصولردرونده میکروب تحریاتی ایله مشغول بولنیورلردی .

پارس محابرمزدن مکتوب مخصوص

زراعت مسابقهسی

Concours général agricole.

بر مملکتك منابع ثروتندن بریسی وبلکهده باشلیجهسی زراعت اولدیغی معلومدر،

انسانلر یالکز ضیمت اراضیدن استفاده ایتمکله قناعت ایتیوب بیکار وبوز بیکلرجه وسائطه مراجعتله فن زراعتك ترقیسنه خدمت ایتملرو ووجهله حوایج ضروریه‌لرینی کمال سهولتله تدارکه وتزیید ثروته موفق اولمشلردر . ورودده وبالخصوص آمریقاده اهل زراعتی تشویق خصوصنده اختیار ایدیلمك کلفت ایتمش وبواوغورده میلیونلر میباغلر صرف ایدلمشدر . نتیجه‌سی نه اولمش ؟ نه ویجق ؟ آمریقا بغدای قطعات سائره‌لك کیرمیان کوشه وبوجاغنی براقامش وآمریقا دیمکی اتیونلره غرق ایتمشدر .

فن زراعتك زوده ترقیسی بزده دخی چوقدن بری حس ایدیلمکده بولندن درت سنه اقدم سایه ترقیوایه جناب پادشاهیده مکتب ملکیهٔ شاهانه ومکتب سلطانی ودار الشفقه مأذونلرندن بولنان اذکیای شبان یتنده بر مسابقه امتحانی آچیلمرق بوامتحانده بحق اثبات لیاقت ایدن اون ایکی افندی بالانتخاب تحصیل زراعت ضمننده فرانسه والمانیایه اعزام قیلنمش وبوندن ماعدا ولایات شاهانه‌لك اکثریسنده نمونه‌چفتلك وترلالری تأسیس ایدیلمکده بایتخت سلطنت سنیه‌ده وجهات سائره‌ده زراعت مکتبلری کشاد ایدلمشدر . اشبو مکتبلرده یتشدیریلمکده جلك اولان اهل زراعتك سلفلرینه برمق ایصرتدیره‌جق مقداردہ اقتصاف ثمره‌یه موفق اولمقلری طبیعیدر .

فرانسه‌ده دخی ترقیٔ زراعته ایدیلان خدمت آمریقادن اشاغی قالمز . حتی دون‌یه (بالهدولندوسزی) داخلنده کشاد ایدلمش بولنان زراعت سرکیسنی زیارته کیتدیکم زمان کوردیکم شیلره اینانه‌مامق درجه‌سنده حیرتده قالدم .

— بو دفعه‌ده‌شوجسیم دائره‌لك زمین قانی کاملاً حیواناته وبرنجی قاتیده زراعتك شعبات سائره‌سنه حصر ایدلمش وزمین

مرحوم یوسف رضا پاشا
Youssouf Riza Pacha.
Mort le 28 février 1895

وقتنده دائراً مادار اطرافنی اینکلر ایله بوغازه واورته یرینك نصفی قیونلر ونصف دیکری طاوق . هندی ، قاز . اوردك کبی حیواناته تخصیص قیلنمش ایدی . بزه بیلدیکمز اینکلر وقیونلر نه حاله کتیرلمش بیلیرمیسکز ؟ بیلمك دکل ، حتی تخمین بیله ایدیلمز . اکر اولجه بو حیوانلرك باشنی کوسترمیه‌رك باشندن اشاغیسنی ارائه ایله بکا « ایشته بوقیوندر ویاخود اینکدر » دیمش اولسه‌یدیلر قهقهه‌لر ایله کولر هیچ بویله قیون اولورمی ؟ دیر ایدیم . زواللی حیوانلر ارتق حال طبیعیلرینی غائب ایدمه‌رك طاقلمیه‌جق بر حاله کیرمشلر . یعنی قربان بیرامنده قیونلر کسلدکدن صکره دریسی یوزولمك اوزره بجاغندن نفسلہ شیشیریلور دکلی ؛ ایشته بوزیمان حیوان شیشر شیشمزده نه‌حاله کلیرسه طبق بولمك کبی اولمشلردی . اینکلر کذا صیرتلری دوزلمش — براز مبالغه اولور اما — عادتا اوزرلرنده یاتیلوب راحت راحت اویونه‌جق حاله کلمشدی . هله بوغازلرنه ارتق بوغالقدن بسبتون چیقمش یر دیوکیلمشدی . اکر بونلرك قوی زنجیرلرله باغلی اولدقلرینی بیلمسه‌یدم یانلرینه صوقولمق دکل بورایه آدیم بیله آتمزدم . زیرا دون بوالردن بر دانه‌سی هر نصلسه فرجه یاب فرار اولور . شانزه‌لیزه‌دن لووره‌قدن یدی ، سکز کیشینی یاره‌لدیغی کبی برسرعه بارکیرینك قارننی بوینوزی ایله دشرکچر . لوور موزه‌سی اوکنده بالتصادف راست کلدم . یکرمی یردن قالین اورغانلر ایله باغلدقلری حالده ینه اون کیشی ضبطه کوچ موفق اولیوردی . خلاصه نه اولور نه اولماز دیه‌رك بورادہ چوق اکلنمدم . بوسرکی درت کون امتداد ایتمك اوزره اوچ کون اول آچیلمش وبرهیئت منتخبه ومیزه طرفندن تشریر ایدیلان حیوانلر معاینه ایدیلمك درجات متعاونه‌ده مکافاتلر ویرلمش وهر بریسنك قزاندیغی مکافاتك درجه‌سی کوزل برلوحه ایله باشی اوجلرینه اصیلمش ایدی . صاحبنك بورادہ قزاندیغی مکافاتك قیمتدن زیاده نامنك اشتهاری کندیسی ایچون موجب مفخرت اولمقجنی طبیعیدر .

سرکیلك قیونلر واینکلر قسمنی بتیردکدنصکره طاوق وهندیلر دائره‌سنه کیردم . بابا هندیلری بورادہ کورملی .

اومتریا ایمپراطوری حضرتلریك عوجه‌سی پرنس آلبر فره‌دریق

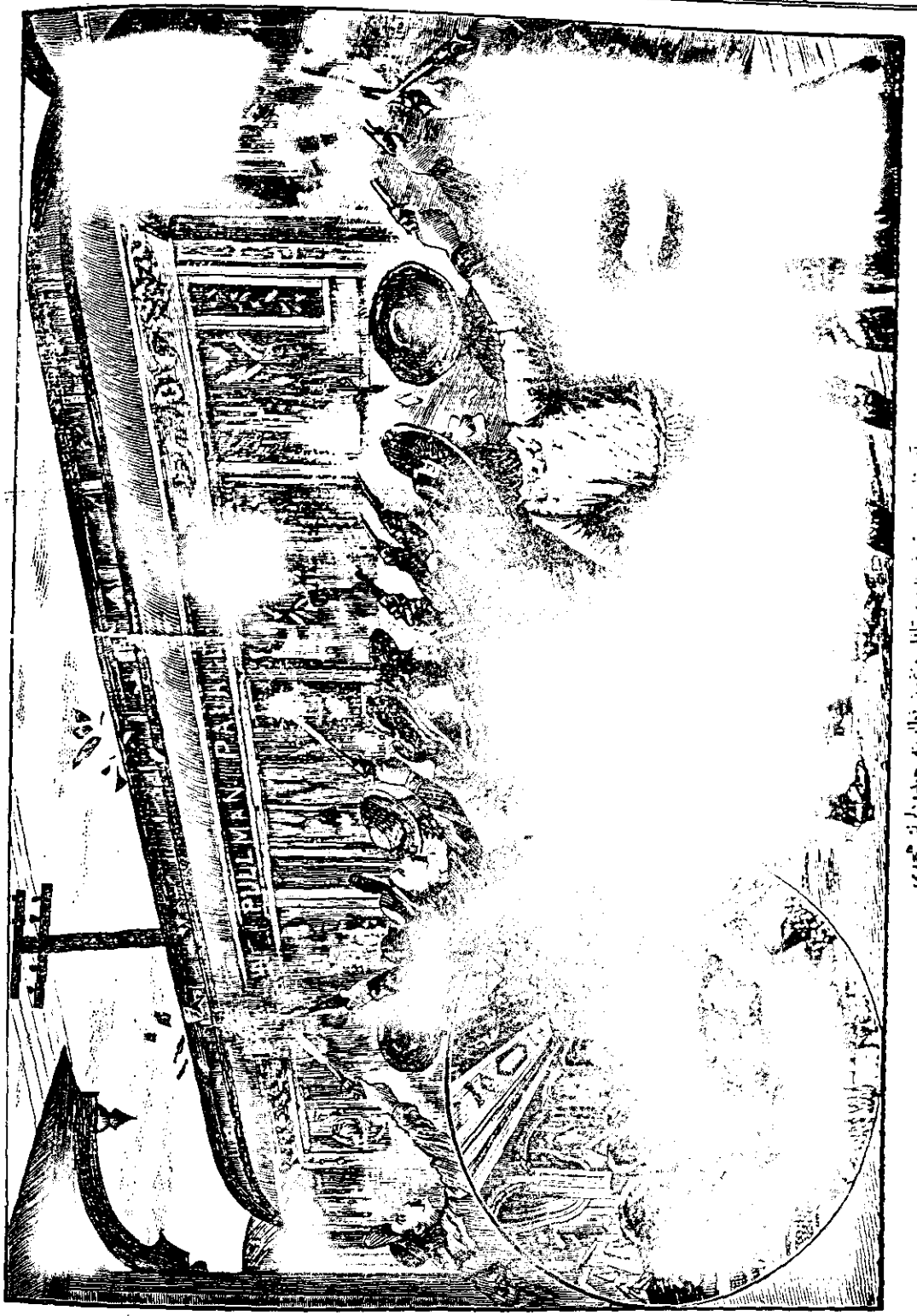

آمبلغه ـ بورق ترتیب برتالی وفنون ظاریه سیدوزلرك همیوی

بیلمم مأمولك نوقده کوردیکمدن طولا ـ
یمیدر ؟ نه‌در ؟ هپی کوزمه بك بیوك
کوزیکیوردی . شو هندیلر ایچون دخی عادتا
دیه‌بیلیرمکه براز اوزرینه بنه هرکده
بلا زحمت یکه‌یه‌جك . طوشانلر ایله
اوردکلر کوچك چوجقلرك اکلنجه‌سی

اولمشلر وهر بریسنك تفسی اوزرینه جذبی ،
صاحبنك اسمی وتزاندینی مکاناتك درجه‌سنی
مشعر بر لوحه آصیلمش وبویله‌جه انظار
عمومیه‌یه وضع ایدلمش ایدی .

وملوسید سرکیسنی طولاشدیغم زمان
اوطورمش براز چالغی دیکلیه‌رك راحت

ایتمش ایدیم . بودفعه چالغیدن فلانده
قالمامش وانك یرینه خروزلرك نغماتی
اولمشدی . بناءً علیه بجاقلرمده هنوز
وار ایکن سرکینك هر طرفنی طولاش
ارزو ایتدیکمدن برنجی قاته بیك مش
ایله چیقدم . بیك مشکلات ایله دیو

اولمسی لو قدر علیه‌لك وار ایدیكه انسان حركیات داخلی طولاشمق ایچون كندی رزوسنه دكل جریان ضیعی به تبعیت ایتمك قضیه بدیبوتردی .

... بوكی كبی اساساً مختلف جسامتده بر صاوره تقسیم ایدیلمشدر . ایشته بو صاوره لرك هر بریسنده بر شیئه حصر تخصیص قیلنمش ایدی . محصولات ارضیه‌دن تاتلی . شاقاله . حوچ ... و ساحل هر نوعدن اولورسه اولسون بوراده كوریلیور . فقط حال ضیعیتی یه شمدیكی حالتی یتنده فرق كلی مشاهده ایدیلیوردی . ونكی صاوره بوزوقه یاپراق . سوه ویاخود كبی محصولات حیوانیه قسمنه كیردی . پیازلر اوتس صاپانقه بیتر توكنیر كبی دكل اوقدر چوغی . هر بریسندن زواید چالشدیلك ویرلیور وكیله‌جك ولورسه ایستدیكی قدرده صاتیلیوردی . تره یاغلری اظهار عمومیه‌یه ویله تنكه ویا فوچی كبی قابلر یچنده قونمش ظن اولنمسون . هر بریسی وتنكه افراغ ایدلمش مثلا بر جیچك دمتی وجامت استارلرین بر قوش قفسی شكلی ویرلمك تدبیر ایدلمش ایدی . خلق ایچون سهولتلك تی زیاده موجب منفعت قسمی اولمسی ایدی . زیرا پارسده سود . یموزقه . یاغ . شراب وپیرنك صرف واستهلاك اولنمقده قدر هیچ بر شی صرف اولنماز . لكین . فقرا هیچ برفرد تصور اولنه‌مزكه حدلین ذكر قدیمی زمان معین اولان سودینی ایچمسون . بورالك سودجیلری بزم سودجیلرمزكی خصوصی دكلدر . هر بریسی بر صاغم شركتلردركه سودجیلر اولدن ایستدكلری قدر سودی كوزل اغزلری مهرلی شیشه‌لر ویا معدنی قابلر ایچنده الدرق یه بویله‌جه صاتارلر . اقشام اوزری یاتاركن اوصه‌كزك ویا اپارتمانكزك قپوسی اوزرینه بركون اولكی یوش سود قوتی آصارسكز ایرتسی صباح ایركندن سودجی اوقوتی الدرق یرینه طولیسنی براقیر گیدر . فرانسه‌ده سود استهلاكی بوقدر یعموق اولمغله برابر هرسنه‌ده یوز بیك هكتولیتره مقداری تزاید ایدیورمش . بو سودلر حكومتك دائما نظر تفتیش ومعاینه‌سی تحته‌سنه بولندیغی ایچون سودجیلرك حیله ایتمری اصلا ممكن دكلدر . ایشته بوراده هر بر شركت خصوصه اوه‌ومتروللر واسطه‌سیله سودلرینك كثافت و درجهٔ خالصیتی اراءه ایتمكدری .

بولدن صكره سركیت چفتلك ادواتی یعنی قوش تفسداری صاوق كومه‌لری . كوكرجینلكلر كبی قسمنه كیردك بوراده هربرینك بجساعت ضیعیه‌ده ویاخود اوتق قصه‌ده تولدیری تولمش وصنعی واسطه‌یله تصورلدن پیلیچ جیتارمق وصنعی یورغه یتمق ایچون مقدما ایجاد ایدلمش اولان ماكنه‌لر ایله تره یغی . پیر وساره استحصالی ایچون موجود اولان ادوانك جمله‌سی كوسترلمش ایدی .

— شوایه‌قدر مختصراً ذكر ایتدیكمی تمامیله كورمك ذكل یانكز سطحی بر نظرله سیر ایتمك ایچون خیلی زمان صرف ایتدم بناءً علیه ارتق بوراده طورمیوب اشاغیه اینمك طپشاری چیقدم . پاله‌دولندوسترینك ارقه‌سنه صادف ایدن محل كاملاً آلات زراعیه‌یه تخصیص اولمش ایدی .

تكثر وذكای بشرك نقدر خارقه‌لر ایجادینه مقتدر اولدیغی كوردم . بوراده تشهیر ایدلمش بولنان آلات زراعیه كاملاً بخار وپترول واسطه‌سیله تحریك ایدیلیور و هر بریسنك كوره‌جكی خدمت اهالیه كوسترییوردی . انسانلرك مالك اولدقلری شو واسطه‌لر ایله بر كوی اهالیسنك برسنه اوغراشوب اقتطاف ایتدیكی ثمرنی بر كشینك استحصال ایده‌بیله‌جكی آشكار ایدی . شو آنده وارد خاطرم اولان شی بنی پك متاثر ایتدی . سایهٔ عمر انوایهٔ حضرت پادشاهیده فرانسه واماتیایه كوندرلش بولنان افندیلر طبیعیدركه بونلرك جیسی صورت مكمله‌ده كورمشلر وتحصیل ایتمشلردر بو افندیلردن برقاچدانه‌سی اكمال تحصیل ایده‌رك مملكتمزه عودت ایتدیلر . كندیلرینك لایق اولدیغی اهلیت ولیاقت تقدیر بیوریله‌رق لازمكلن مكانات ایله تكلیف و امور مهمهٔ زراعیه‌ده استخدام اولنه‌جقلری طبیعیدر . جن قریب شو كورمكده بولندیغم جسیم جسیم آلات زراعیه‌یه ملكمز اهل زراعی دخی مالك اولدرق اساساً منبت ومحصولدار بولنان طوپراغمزك حاصل ایده‌جكی ثمره اناطولی ایچون‌ده طوغری سرعتله ایلرولیوب كین شمندوفرلر واسطه‌سیله دنیانك هر نقطه‌سنده عرض وجود ایده‌جك وفن زراعتك اوروپاده بوكسون حاصل ایتمش اولدیغی درجهٔ مكمله‌یه‌یك آزبرزمان ظرفنده اكتساب ایده‌جك وبلكه‌ده برنجیاكی قزانه‌جقدر . زیرا آلات زراعیه المزده موجود اولدقجه واهالیمز فن زراعته آشنا بولندقجه شمدی برقالسور ایله سرپیلوب یه بره طقسان درجه‌سنده محصول حاصل ایدن الجزیره قطعه‌سی نجبا اوزمان نقدر حاصل ایده‌جك ؟ اسكیدن اورالرده موجود اولان قنالر آجیله‌جق واراضینك هرطرفی بالسهوله اروا واسقا ایده‌جك اولورسه هربرطرفی بزم محصولاتمزه غرق ایتمزده نه‌پیار ؟ شوطاتلی طاتلی فكرلرله خیلی زمان ماكنه‌كزك اره‌سنده طولاشدم . فقط اولكی مكتوبمده سویلدیكم وجهله بوراده كونك اك صیجاق زمانی تحت‌الصفر بدی‌ایله سكز راده‌سنده بولند . یغندن تامیله طولاشمغه موفق اولهمیه‌رق عودت ایتدم .

سركی بوكوندن صكره قپانمش ایدی بردها كلیر وكوره‌جكم شیلردن بحث ایدردم چه قاده‌كه بوكون الكصوك كونی بولندیغندن بنده مكتوبمه بوراده خاتمه ویرمكه مجبور اولدم .

آ . ح

یوسف رضا پاشا

اقاخم وزرای سلطنت سنیه‌دن ملغا مهاجرین قومیسیونی رئیسی یوسف رضا پاشا بر مدتدن بری مبتلا اولدیغی علتدن تخلیص كریبان ایده‌میه‌رك كچن جمعه كونی

عکبه‌لی آصده کائن اتمتکاهنده تکمیل اتقاس ایلمشدر . مرحوم خدمات صادقه‌سیله حسن نظر مکارم اثر ملوکانه‌یی استجلابه موفق اولمش بندکان صداقت نشاندن وفضائل علمیه ومحاسن اخلاقیه‌سیله نامدار وزرای سلفت سنیه‌دن اولمغله وقوع وفاتی صاعقه‌دن معدوددر . صوك مأمو ریتی اولان مهاجرین قومیسیونی ریاستنده مهاجرینك امر اسکان وایواسی خصوصنده ابدال غیرت وهمت ایدرك نجه نجه بچارکانی توطین واسکانه موفق اولمش ایدی . اهلیت وروبت کار آکاهیسی مسلم اولوب برتاج لسانه التبانی وقوهٔ علمیه‌سی ایله کندیسنی صاتمش ایدی .

مرحوم خیلی زماندن بری مضطرب اولوب هکیلی آصده مداوات ایله اسیر فراش ایکن وفاتی وقوع بولمشدر .

مرحوم مشار الیه پتریچ خاندانندن مستان بکك محدومیدر . نجه فضلا یتشد . یرمش اولان باب عالی ترجمه قلمنده دوام ایتدکدن صوکره قبریسلی مرحوم محمد پاشانك لوندره سفارتنده معیتنده بولنمشدر . اوزادن پارس سفارتی مستشارلغنه کیدرك بعده آتنه وپترسبورغ سفارتلرینی احراز ایلمش ودرسعادته کلدرك مجلس والا اعضالغنه وآنی متعاقب تلغراف نظارتنه تعین ایدلمشدر . صوکره‌لری ایران سفارتنه نصب وتعین بیوریلوب تکرار درسعادته کلدیکنده شهر امانتنه ونهایت مهاجرین قومیسیونی ریاسته کچمشدر . لسان فارسی ایله فرانسزجه‌ده بهرهٔ کلی صاحبی ایدی . وقتیله علمای عراقدن خواجه شاکی افندیدن لسان عربیی دخی تعلم ایلمش ایدی . ذکاوتی وامور سیاسیه وقوفی حد توصیفدن خارجدر . سنی تخمیناً یتمش ایدی . ۳۰۳ سنه‌سنده رتبهٔ وزارتی احراز ایدرك برنجی رتبه‌دن عثمانی ومجیدی نشان ذیشانلرینه والتون وکموش امتیاز مدالیه‌سنه نائل اولمش ایدی .

آمریقاده شقاوت

غزته‌مزك قولکسیونینه احالهٔ نظر اولنوبسه آمریقاده وقوعه کلن بعض شقاوتلره وحنایتلره متعلق اوچ درت قطعه رسم مصادف نظر اولور . بورسملر هردرلو وسائط اضباطیهٔ مدنیه‌لری مکمل بولمق دعواسنده اولان دول غربیه شمالکنك دخی آرده صره قطاع طریقلك نوعدن وقایع ضبطیه‌یه صحنهٔ شقاوت اولدیغنی ارائه ایدر . بو جمله‌دن اولق اوزره حکومات متفقهٔ آمریقا داخلنده (نیویورغ) شهرنده اخیراً برشقاوت وقوعه کلشدرکه اشبو جنایت ایکی بیوك شهر آرهسنده امد وشد ایدن مکمل برسرعت قطاری اوزرینه اجرا اولندیغی انجون حقیقةً شمدیه قدر مثلی نامسبوق نوعدن عد اولنیور . اشبو قطار آمریقانك « پولمان قار » تسمیه اولنوب برابرنده یتاق واغونلرینی . مطبخی . اوقضه‌سنی . قرائتخانه‌سنی دخی حمامنی حاوی اولهرق ساعتده ۸۰ کیلو مترده قدر سرعتله طی مسافه ایدن وسائط مکملهٔ نقلیه‌دندرکه بوقدر سرعتله کیدن برقطارك کذرکاهنه اولجه مروره مانع اولهجق طاش وسائره دولدیروب تدقیق ایتدکدن صوکره حیدودلر سلاح بدست اولهرق قطارك اوزرینه کمال شدتله هجوم ایتمشلر . بر چوق آدملری مجروح دوشوردکدن صوکره الارینه کچن اشیای ذیقیمتی غصب ایتمشلردر . غزته‌مزك (٤٠٩) صحیفه‌سنده تماشا اولنان رسم تعریفی ایتدیکمز جنایتك صورت وقوعنی پیشکاهه وضع ایلیور . یتاقلی واغون اوزرینه رهوولور آتشله هجوم ایدنلرك طرز شقاوتی بورسمده سیر اولندیغی کبی مدور شکلده اولان قسم دخی واغون داخلنده یولجیلرك حال دهشت وحشیتی ارائه ایتمکدهدر .

آرشیدوق آلبر

اوسترپا ایمپراطوری فرانسوا ژوزف حضرتلرینك عمجه زاده‌سی اولوب برمدتدن بری اسیرفراش اضطراب بولنمقده اولان آرشیدوق آلبر — فردریق دوق دوتمشنك شباط رومینك ۷ نجی کونی وفات ایتمشدر . متوفی آرشیدوق (شارل) لك محدومی وسیجیلتین قرالیچه‌سنك برادری اولوب ۱۸۱۷ تاریخ میلادیسی نیسانك اون تولد ایتمش وبناءً علیه یتمش سکز یاشنه بولنمشدر . دنوز کنج یاشنده ایکن عسکری‌یه دخالت ایدرك ۱۸٤۹ تاریخنده رتبه‌سی سواری جنرالغه ترفیع وبومناسبتله ایتالیاده آرامساز بر مفرزه قوماندانلغنه تعین ایدیلهرك (نووار) محاربه‌سنده بیوك یارارلق ابراز ایتمش ایسه‌ده محاربه مذکوره‌نك ختامنی متعاقب اوچنجی فرقه اردو قوماندانلغنه ترفیعاً تعین اولنمش ومجارستان والیلکنه نصب اولنه‌رق ٦٠ سنه‌سنه قدر مأموریت مذکوره‌ده قالمشدر .

بالآخره (صادووا) محاربه‌سنده قوماندهٔ کرده ۱۸٦۹ تاریخنده بوعنوانی اردو مفتشی عمومیلکنه تبدیل ایلمش وبو سنهٔ مرقومه‌ده حرب حقنده براثر مهم قلمه‌یه‌رق نشر ایلمشدر .

متوفی آرشیدوق (آلبر — فردریق) ۱۸٤٤ سنهٔ مالیسنده بویرا قرالی سابق متوفی (لوئی) نك کریمه‌سی آرشیدوقه (هیلده‌غاد) ایله تزوج ایلمشدر .

مارشال قاروبر

مارشال رتبهٔ عسکریه سنی فرانسه‌ده حائز بولنان امرای سبعه نك صوکنجیسی مارشال قاروبر سکسان الی باشنده اولدیغی حالده کانون ثانینك ۲۸ نجی کونی وفات ایتمشدر .

مارشال قاروبر ۱۸۰۹ سنه سنده قصبه سنده تولد ایتمش اولوب اولا ۸۳۰ سنه سنده فرانسه‌نك جنوب محاربه‌سنه کیرمش و۱۸۵۰ ده قریم محاربه سنده فرانسه‌نك ایکنجی اردوسنه ریاست ایتمش بعده ۱۸۵٦ ده ماژنتا وسولفه‌رینو محاربه‌لرنده قوماندانلقده بولندیغی کبی فرانسه وروسیه محاربه‌سنده دخی زیاده یارارلق کوسترمش ایدی .

مارشال قاروبر فرانسه‌ایله برابر بتون اوروپانك الك امکدار امرای عسکریه سندن ایدی . بناءً علیه وفاتنده همان هر طرفدن فرانسه حکومتنه بیان تعزیت اولنمش وجنازه‌سی حکومت مشار الیها طرفندن احتفالات لازمه ایله قالدیرلمشدر .

رومان رسملرندن
اثر اولاديله امرار وقت ايدر

ثروت فنون رومانی

کنج قزلرون بویله رسملر

مؤلفی آلفونس دوده — مترجمی احمد احسان

۱۹۱ نجی صحیفه‌دنبری مابعد

بوندن رسلر، دولایی مادام‌دوبسون زوجه‌مه رفاقت ایتیور دیه پك ممنون ایدی . عادتا قادینه متشکر ایدی .

افشاملری زوجه‌سی مکملاً کینوب قوشانوب تیاترویه کیدرکن رسلر عاشقانه تماشا ایلر . شو توالتك مستوجب اولدیغی مصرفی واومصرفك نردن کلدیکنی خاطره کتیرمز، اوطه‌سنده یالکز قالنجه دشکاهك باشنه ویلانلرینه قاووشور . کندی کندینه:

— وارسون تیزجغز اکلنسون، مسعود اولسون !

دیر ایدی .

آلت قاتدهکی دائره‌ده بویله بر قومدی دهاوار اما اورادهٔ طرز ترس . زیرا اورادهٔ کنج قادین خانمسندن آیرلیور . هر آقشام سیدونینك تیاتروبه عزیمتندن یاریم ساعت صوکره فرومون عربه‌سنه بینیور ، کویا قلوبه کیدییور . نه بیارسك ، عالم‌تجارتده بولنانلر قلوبلره دوامه مجبوردر . قلر شوهجبورت حاله ایتمیر . زوجی کیدنجه بر آز محزون اولور . زیرا زوجسك یاننده اولمورسه‌ده یاخود برابرجه کزمکه کیدلسه‌ده یك استردی ؛ فقط شو حزن آرهسنده جکر پارهسنك فرط نشه‌ایله اویناديغی سویلدیکنی کوروب ایشیدنجه مسرتی عودت ایدر . برده « ایجاب احوال تجاریه » کلهلری قادینی اسکات ایلر ایدی .

هر اقشام ژورژ ایله سیدونی تیاتروده یکدیکره مصادف اولورلر . بوتصادفدر اول امرده بر حس ممنونیت حاصل ایلرکه هرکسك زیاده کندیلرینه باغلندن متولددر ، واقعا سیدونی اثوابیله ، توالتیله حقیقةً فوق‌العاده کوزل اولور ، نظر دقتی دعوت ایلردی . تیاتروده بر آز دوردقدن صوکره لوجه‌ده مادام دوبسونی براقوب برابر چیقارلر ، شانزه‌لیزه جوارنده ، ژورژك طوتمش اولدیغی اوفاق بر دائره‌یه کیدرلر ، بوراسی مزیناً مفروشدر ، محله‌ده آسوده اولدیغی ایچون تشرف وسودالرندن کال سکونله استفاده ایدرلر .

دهاصکره‌لری سیدونی ارتکاب ایلدیکی قباحت ایله الفت پیدا ایدرك جسارت وبرواسزلغی آرتدیردی . وقتیله مادموازل ایمبرك مغازه‌سنده ایشلرکن اوراده‌کی تیزلردن برطاقم بیوك لوقنطه‌لر وبالولراسمی اینتمش . اسملرینی خاطرده طوتمشیدی ، شمدی سیدونی ارلوقنطه‌لرده بالولرده بولنمق اکلنمك استیور ایدی . استدیکنی اجرا ایلدی . بوندن فوق‌العاده محظوظیت بیدا ایتمکه باشلادی ، حقیقت حاله کیجه‌لین تیاترودن صوکره یاخود بولونیا اورمانی کزمه‌سندن ویا قونه اغلهده بر کیجه طعامنده بولنوب اورادن عودت ایتمك کبی کیفلندیکی اکلنجه یوق ایدی . بویولده اولان اکلنجه‌لره دوام ایلدکجه سیدونی بر طاقم سوزلر ، جهلر ، طور وروضعیت اوکرنیور ایدی ، انوانسك مودهسی اوده اورالره دوام ایدنلره توفیق ایلیور ایدی ، بناءً علیه فابریقه‌ده بولنانلر زمانك پارس عشوه‌بازلرینه مخصوص اك آچیق باش اطواری، اوضاعی، قیافتی کورمش اولیور ایدی .

شو حالرك دوامی فابریقه‌ده بولنانلرك نظر اشتباهی دعوت ایتمکه باشلادی ، اولا فابریقه‌ده ایشلهیان عمله تیزلر شبهه‌لندی ، یرینه شیوع بولدی ، خلاصه سیدونی اصلا فرقنده اولدیغی حالده مجنونانه تصورلر تفاسك ایچنده صاقلیورم صاندیغی خفایاسی، اطرافنه بایلیور ایدی .

عمله‌نیزلر بکدیکری آرهسنده سویلشیورلر، مثلا کوندوزلری سیدونی فوق‌العاده صورتده کینوب ایچنده اون دوکمه‌لی ویالدیزلی اوکمه‌لی اسفارین کیوب خانه‌سندن چیقدیغی زمان هب بجرییه اوشوشوب قادینه باقیورلر دیبورلرکه :

— اما آچیق ماچیق کیملك‌ها، بوقدر سومی تاجارشویه کیملك ایچون اختیار اولور ، نه کندی کبی قادینلری زیارت ایچون ! انسان شو حوبیا قیزك بولدن اوچ سنه اقدم آرتمنه بیرانمش البسه‌سنی کیوب

مارشال فاروير

اکثری اوشومه‌مت اوزره جمله اون پاره‌لق تازه پشمش کستانه‌یی قویه‌رق مادموازل نه‌مرك مانازمسنه دوام ایلدیکنی دوشوندکجه دوجار حیرت اولیور ؟

آوتق کیمسه‌ده شبهه یوق ایدی . برسیره زوجه‌سی طوتندن اخلت ایلدیکنه قناعت ایتمشلردی ؛ عمله‌دن برقاچی مادام ریمیری تیاترولرك لوجه‌سنده دخی کور - مشلر . مادامك یانده بر آدم دها وارایمش اما لوجه‌نك نظار طرفنه چکیلوب کندینی کوسترمیورمش . قاریقه‌نك قپوجیسی بو تشبثده دخی معلومات چوق . شمدی کمپوزده سیدونینك عاشقی وار . یاخود اوچ بش سودیکی وار دیمکه کیمسه متحیر اولمیه‌جق . یالکز هنوز ژورژدن کیمسه شبه‌لنمیور ایدی .

حالبوکه سیدونی ژورژ ایله اولان مناسبتی اخفا ایچون هیچ احتیاط ایلدیکی یوقدر ؛ بالعکس عالم کورسون اکلاسون دیه پروا سزلق ایلیور ، فقط کیمسه یوقدر پرده پیرونانه مناسبتی مأمول ایتمیور ایدی . مثلا بالقونی دولاشیرکن قاچدفعه‌لر سیدونی بردنبره ژورژك اوکنه کچمش . قیدسزجه وتکلیفسزجه معامله ایدرك اقشام ایچون موعد ملاقات تعیین ایتمش ایدی . کذلك بشقه‌لری حاضر بولندورکن ژورژله مکالمه‌سنی صوك درجه تکلیفسزلك دائره‌سنی جریان ایتدیرر . زواللی آدمی فنا حالده صیقاردی . حتی‌کوزواللی دلیقانلی قادینك بوجسارتلرندن اولا صیقلمقله برابر صوکره شدت‌سوداسنه عصف ایدرك ممنون اولور ایدی .

سیدونینك بویوله معامله‌دن الك بیوك املی قلرك ایشدن شبهه ایدوب قسقانجلق ابرازینه باشلامسیدی . سیدونی تام مسعود اولمق ایچون رقیبه‌سنی اندیشه‌ناك والمناك کورمك استر ایدی . فقط نه پایه‌نافله ؛ قلر هیچ فرقنده دکل کبی داوراتیور ، قادینجغزلك کورلك خصوصنده ریسلردن هیچ فرقی یوقدر .

بونلر آرمسنده الك زیاده اندیشه‌ناك اولان اختیار خدمتکار سکزموند ایدی ؛ اختیار آدم اره صره قاعی قولاغنده اولهرق بازیخانه‌سنك باشنده شویله برتوقف ایدوب کوزینی باغچه‌یه عطف ایلدیکی زمان چوق اندیشه‌یه دوشر ایدی اما هیچ‌ده سیدونی‌یی دوشنمز ایدی . قوجه‌سکزموندك دوشوندیکی موسیو ژورژه عائددر ؛ زیرا قاریقه‌طورافندی شمدی صندوقدن کندی مصالح خصوصیه‌سی ایچون چوق پاره آلیور حسابلری قارشدیریور ایدی ؛ هرکون موسیوژورژ بشقه‌برشی بهانه ایدرك صندوق اوطه‌سنه کلیور ، قیدسزجه دیورکه :

— موسیو پلانوس ، بکا براز پاره ویرمیسیلر ؟ دون کیجه قونیده بنه پاره غائب ایتدم ، ازمبالغ ایچون باقه‌دن استه‌ملکده اولهمز .

موسیو سکزموند پلانوس کال اسفله قاصه‌سنی آچار لازمکلن پاره‌یی چیقارر ویرر . فقط کیتدکجه شو قلوب حقنده عداوت پیدا ایدر ایدی . حتی برکون قلوب اعضالرندن بر تاجر قاریقه‌ده بولنور ایکن سکزموند صاقدرونانه دیمش ایدیکه :

— آدم سزك قلوبکزده یره باتسون ! ایکی آیده بزم موسیو ژورژ اورادہ تمام اوتوز بیك فرانق غایب ایلدی !

— (کوله‌رك) یاکلشك وار دوستم ، اوچ آیدنبرو موسیو ژورژی قلوبده هیچ کورمدك !

صندوقکار سوزی دوام ایلمدی ، فقط نکرنده فناملاحظه‌لر دورانه باشلادی . ای . ژورژ قلوبه کیتمز ایسه هرکون نره‌یه دوام ایدر ، شوپاره‌لری نره‌ده صرف ایلر ؟

شبهه یوق که ایشلك ایچنده بر قاری مسئله‌سی وار .

شو حقیقت نظاهر ایدنجه سکزموند قاریقه‌نك قاصه‌سی حقنده فنا اندیشه‌وخوفه دوشدی ، عمرینی بکار اولهرق کچیرمش اولان پلانوس قادینلرك عشوه‌بازلرینی ، هله پارسلك الفه‌لرینی فنا نظرله کورر ، بناءً علیه وجدانا مستریح اولمق اوزره ایشی برکره ریسلره آچق استدی ، دیدی که :

— خبرمز وارمی موسیو ریسلر ، موسیو ژورژ چوق پاره خرج ایلیور .

— نه پیالم سکزموندم ؛ پاره اونك دکلی استدیکنی یاپار .

واقعا ریسلر فابریقه‌یی حالا ژورژك مالی عد ایدر . هرنقدر شریك ایسه‌ده حقیقةً مالده علاقه‌دار ایتمش کبی بیان ملاحظه ایتمکی فوق‌العاده منافی ادب بولور ایدی . بنا علیه سکزموند سکوت ایلدی . لقمه یرکن وقت صکره بر بیوك مغازه‌دن کلوب‌دو برعدد شال بدلی اوله‌رق موسیو ژورژ نامه اوچیوز لیره استکلری کی شاشیردی . اولا ژورژه مراجعت ایدی :

— پارمنی ویرمامی اکندم ؟

ژورژ بوزولدی . زیرا سیدونی شو شالك اکلدیکی کبی اخبار ایتمه‌مش ایدی . یه کندیی طوپلایه‌رق :

— ویرکز موسیو سکزموند . بم حسابه کچیرسکز . پریدن سارشدر .

دیدی . بوقشام صندوقکار یازیخانه . سنك یانکده حسابه مشغول ایکن پارمقلغك اوکندن کچن ریسلری چاغردی . قولاغنه :

— ایشی اکلاده ، اورتده بر قادین وار ، اثباتی کوردم !

دیدی . سکزموند « قادین » کلمه‌سنی فوق‌العاده برخوف واحتراز ایله سویلمش ایدی . فابریقه‌نك فعالیت عمومیه‌سندن چیقان صدا بیله صرف ایلدیکی کلمه‌نك امکانه نسبةً نظرنده قوتسز ایدی . کویا فابریقه‌نك هردرلو غیرت ومساعیسی شو قورقدیغی قادین اوغورینه هدر اولوب کیتمکده ایدی .

ریسلر سکزموندك شوسوزینی ایشیدنجه کولدی . لطیفه ایلدی . ایناتمق استمدی ، زیرا سکزموندك هرشیده آشفته بارمغی اولدیغنه دائر اوندنبری بیله‌دیکی بر وهمی بیلیر ایدی . فقط آقشام اولوب‌ده سیدونی مادام دوبسون ایله برابر تیاتروبه عزیمت ایلدکدن صکره ریسلر اوطه‌سنده یالکز قالنجه بعضاً سکزموندك دیدکلرینی دوشونور ، قارشیسنده یاتان بر جوق مومللر ، توالت ماصه‌سی اوستنده براقامش انواع الات وادوات تزیینیه مصارف فوق‌العاده اختیار ایدلدیکنی کندیسه اخبار ایلدیکی حالده صاف آده بورالرینه صرف ذهن ایتمز ، بوارهلق ژوپژك عربه‌سنك دخی فابریقه‌دن خروجنی ایشیدیرك الت قالمه مادامزورژك یالکز قالدیغنی تأمل ایله تأسف ایدر ، یالکز اوزمان اکر پلانوشك دیدیکی صحیحدرده ژورژك برده خارجده مزدسی وسودیکی وار ایسه دیر ، قلره دها زیاده آچیر .

بوحاله ریسلر اوطوروب چالیشه‌جق برده یوانشجه آلت تاته اینر . عجبا قبول ایدرلرمی دیه صورار . قلره رفقت ایتمکی وظیفه تلقی ایدردی .

ریسلر اشاغی ایندیکی زمان قلرك حوجنی اویومشدر ، مینی مینی یاوروجغك ازلق یوزلری ، اکیسی بالا اوزه‌دده ، قلر والده‌سنك یانمده بولنور . یا اوقور یاخود دیکش دیکر . والده‌سی ایسه معتاد سابقی اوزره مطفا الله برشی آلوب تمیزلمکله مشغولدر . هله شمدیلرده اك زیاده ساعتلك قیاغنی اوومق وبوساعتی متصل چیندن چیقاروب قویمقله مألوف ایدی . واقعا ریسلرفلره رفقت کلیرسه‌ده اوده انسانی اکلندیرمجك ارقداشلردن دکلدر ، بویله اولدیغی حالده قلرینه ریسلره حسن معامله التفات ایدر ایدی .

فابریقه‌ده سیدونی حفنده جریان ایدن کفتکودن قلرك تماماً معلوماتی واردر . بو سوزلره هرنقدر نیم ایتانیورسه‌ده ریسلری کوردیکی زمان آجیمقدن و حیفلنمقدن کندینی المه‌مزدی ، برده کندیسی اکثریا قوجه‌سی طرفندن یالکز براقلدیغی کبی ریسلرده زوجه‌سی طرفندن متروکیته اوغرادیغی ایچون کدرلرینك مشابهتی آره‌لرنده‌کی مشارکتی ارتدیریور ایدی .

ریسلر ایکی قادینك یانه ، ماصه‌نك کنارنده‌کی قولتغه اوطوردیغی کبی یواش یواش حیات عائله‌نك لذتی حس ایتمکه باشلار ، اوطه‌نك ایچنده بکرمی سنه‌در معلومی بولنان اشیای مشاهده ایدر ، مثلا دیواردہ اسکی اکندیسی وموسیو ژورژك پدری فابریقه‌طورك رسمی وار ، دیکر طرفده خاطرات قدیمه‌یی اویاندیره‌جق بشقه برشی دوشونیور ، خلاصه هپسی ریسلره ایله سعادتی یاد ایدر ، بونلر آرهسنده فوق‌العاده اعتزاز واحترام ایلدیکی قلر کندینه دها زیاده شایان رعایت وحرمت کلیردی . قادینی ماصه‌یه کتارنده دیکیشیله مشغول ایکن دها کنج ، دها تازه بولور ایدی .

قادینجغز اره‌صره صندالیه‌سندن قالقارق ایچریکی اوطه‌ده میشل میشل اویویان اولادینك یانه کیدر ، ریسلر شو حالك سیمای اکلامدیغی حالده قلرنه والده‌سنك یانه کلدیکی زمان کندینی خانه‌سنده بولندیغی زماندن زیاده مسعود ومختار بولور ایدی . غایت حزین اولان کندی دائره‌سنك قپوارق سیدونینك کال تزینیاتله بر طرفه عزیمتله یاخود ورودنده آچیله‌رق بیوك بالولرك مدخلنه مشابه اولدیغی ایچون ریسلر کندی اوینی کندینك کی عد ایده‌مزدی . ریسلر کندی خانه‌سنده‌اوتلده‌کی مسافراولدقلرینی ، بوراده ایسه کال حضورله ساکن اولدقلرینی کورر اکلاردی . قلرك دائره‌سنده بردست عفت و انتظام هر طرفه ظرافت واطراف ویرمشدر . اوطه‌ده دیزیلی دوران صندالیه‌لرایله کویابربرایله‌محبت محتکارانه‌ده‌بولنیورلر اوجاقده‌کی اش برشمانت آهنکدار لطیف ایله یانیور . کوچك چوجغك اورادەبوراده کوریان اشیاسی صانکه انسانه ، صاحبی مینی مینی یاوروجق کبی تبسمات بختیارانه ارائه ایلیور .

بو اثناده قلر ریسلرك حالتی دوشونوب زوالینك سیدونی یوزندن بدبخت اولدیغنی و بویله عالیجناب برآدمه شفقتلی وناموسلی بر زوجه لایق دوشه‌جکنی ملاحظه ایلدکجه ریسلرده قارشیسنده‌کی قادینك کندینه‌معطوف انظاری تماشا ایده‌رك عجبا بویله‌شایان حرمت برقادینی ترك ایله ژورژ کیم بیلیر نصل‌رذیل وآشفته برقاری ایله امرار وقت ایلیور دیه تفکره دالاردی .

(بعدی وار)

احمد احسان

سکزنجی جلدك فهرستی

مندرجات قسمی

مقالات رائعه

استانبول وسطه‌سی صحیفه	مصاحبه فنیه صحیفه	تصویرات صحیفه
٢	٣	١٦
١٨	١٩	
٣٤	٣٥	٤٨
٥٠	٥١	٦٤
	٦٧	٨٠
٨٢	٨٣	
٩٨	٩٩	١١٢
	١١٥	١٢٨
١٣٠	١٣١	١٤٤
	١٤٦	١٦٠
١٦٢	١٦٣	١٧٦
١٧٨	١٧٩	١٩٢
١٩٤	١٩٥	
٢١٠	٢١١	٢٢٤
٢٢٦	٢٢٧	
٢٥٨	٢٤٢	٢٥٦
٢٧٤	٢٧٥	٢٨٨
٢٩٠	٢٩١	٣٠٤
	٣٠٧	٣٢٠
٣٢٢	٣٢٣	٣٣٦
٣٣٨	٣٣٩	٣٥٢
	٣٥٤	٣٦٨
٣٧٠	٣٧١	٣٨٤
٣٨٦	٣٨٧	٤٠٠
٤٠٣	٤٠٣	

مقالات مختلفه

		صحیفه
٥	مبنی مبنی سیاحتنامه (تاجیزه)	٩٠
١٠	سیاه لباس مسئله‌سی	تنبلك قابل شفا میدر (ختام)
١١	ترقیات بحریه	٩٥
٢١	مبنی مبنی سیاحتنامه (ختام)	لوندره‌ده برصنعتکار
٢٤	قادین مصاحبه‌سی	١٠١
٢٦	تنبلك قابل شفا میدر ؟	اثنای سوره (تاجیزه)
٣٢	نوسال ثروت فنون	١٠٢
٣٧	اموس سرکیسی	آنیتوکسی
٣٩	الفون وادیسی	١٠٦
٥٤	کوچك فوستوم (تاجیزه)	مسرع وکوچك واپور
٥٥	قوش بالازیك تداویسی	١٠٦
٥٧	قادین مصاحبه‌سی	مشغله‌ٔ ذهنیه اضطراب ویررمی ؟
٥٨	زراعت	١١٤
٥٩	برلین	کیچ قیولر
٦٦	آثار عجیبه‌مز، مطبوعات غریبه	١١٩
٧٠	تنبلك قابل شفا میدر ! (مابعد)	مشیا سیاحت
٧٤	پورطه‌لرك نقلی	١٢٢
٧٦	انسانلر اوچه‌جقلری ؟	مشغله‌ٔ ذهنیه اضطراب ویررمی؟
٨٦	قوره‌ده قادینلر	١٣٣
		عرق اخلاق حفظنده مظهمه
		١٣٤
		کلمجیت عصریه عرهیئت
		١٤٣
		حمده دستکاهی
		١٤٨
		یوهان ستراوس
		١٥١
		مربیه‌ده طالبات
		١٥٤
		غازمحرکلرك سیرمغناطیسه استعمالی
		١٥٥
		تصویر (حکایه)
		١٦٥
		اوروپاده دیرانداز اق
		١٦٧
		غوشولر
		١٧١
		بارس مکتوبی
		١٨٢
		برزیارت
		١٨٣
		بیروت شهری
		١٨٧
		یوسال
		١٩٥
		یکی یوپوپیا
		٢٠٢
		کیرشنك موجدی
		٢٠٢
		ایچ لیسه‌سی
		٢١٤
		کوچك سزاد
		٢١٥
		زاپونیاده قادینلر
		٢١٨
		جرکین قادینلر
		٢١٩
		معلومات مفیده
		٢٢٩
		برخاطره
		١٣٠
		فودوز
		٢٣٣
		چین قادینلری
		٢٣٥
		چین وژاپون حقنده بعض معلومات
		٢٤٤
		وسائط نقلیهٔ مستقبله
		٢٤٧
		پارسدن مکتوب ، نزهٔ جای
		٢٥١
		قیجاره کیچ (اجدرامی)
		٢٥٥
		معلومات مفیده
		٢٥٩
		ترقیات طبیهٔ عثمانیه ومشاهیر اطبا
		٢٦٥
		پارسدن مکتوب، وداع سیدسرکیسی
		٢٧١
		قیجاره کیچ (مابعد)
		٢٧٢
		معلومات مفیده
		٢٧٦
		یوسفلفت ترقیاتی
		٢٧٩
		پارس مکتوبندن مابعد رختنام
		٢٨٤
		قیجاره کیچ (مابعد)
		٢٩٣
		قوهٔ حافظه
		٢٩٧
		پارسدن مکتوب ، جام منسوجات
		١٩٨
		عشرت مقالهسی
		٢٩٩
		زاپونیاده مطبوعات
		٣٠٢
		قیجاره کیچ (ختام)
		٣٠٦
		حلك وثروت فنون

		صحیفه
		٣١٠
		کیپانك طهارته خدمتی
		٣١٤
		معلومات مفیده
		٣٢٦
		برطفل غریب
		٣٣٥
		پارسدن مکتوب
		٣٤٢
		زیر تراب حفنده فرضیات فی
		٣٠٤
		حیوانلره شکر اکرامی
		٣٤٦
		معلومات مفیده
		٣٥٣
		تعریك ممنوعکاه
		٣٥٥
		پارسدن مکتوب ، تیور
		٣٥٠
		شمشیرجیلر وجافبتلری
		٣٦٠
		حیفاوعکا
		٣٦٧
		معلومات مفیده
		٣٧٥
		نیرالکلب زیارتی
		٣٧٧
		پارسدن مکتوب ، پاپوچ
		٣٧٩
		جنیس ثابت
		٣٩٠
		پارسدن مکتوب ، شلك
		٣٩١
		بیبلوغرافیا ، کیمیلرم
		٣٩٤
		شمالی افریقاده برکت
		٣٩٥
		بروکسلده فیش اکلمجه‌لری
		٤٠٦
		بانفر یولوزیخانه‌یه زیارت
		٤٠٧
		پارسدن مکتوب زراعت سرکیسی
		٤١٠
		برمکتوب (تاجیزه)

اخطار — اشبو مقاله‌لردن ماعدا آتیدکی صحیفه‌لرده یازیلمجق رسملرك تعریفاتی عائد اولدیغی نسخه‌ده مندرج بولندیغندن آیریجه فهرسته یازیلمدی ، یالکز تابلولرك تعریفی یوقدر .

تصاویر قسمی

ملی رسملر

١	قدسده مصراده کوپریسی
٤	» »
١٧	حاتیه‌ده لیمان وفنار
٣٣	یوغاز ایچنده مهتاب
٤٠	بصره کورفزی ساحلی
٤٩	شامده بری جاده
٦٥	حاتیه‌ده شهر آیین
٨١	درسعادتده ماچقه سلاح دهپوسی
١٣٣	حاتیه‌ده بر سوقاق وموفقانه
١٣٦	حاتیه‌ده میدان وقوله
١٤٥	حمیدیه اسلحه‌خانه‌سی
١٧٧	بیروت دائرهٔ حکومتی
١٩٦	دیاربکرده حمیدیه‌الایه‌سنجاق تسلیمی
١٩٧	کربیده سودا لیمانی
٢٠١	ارضروملده ٢٤ سواری الایی
٢٠١	ارزنجانده قره‌غوخانه
٢٠٩	یانیه قوماندانلق دائرهسی
٢٢٥	حاتیه‌نك منظرهسی
٢٤١	طی عشیرتنه سنجاق تسلیمی
٢٤٤	قره‌تکچی » »
٢٤٤	تلی عشیرتنده حیوان تعاقبی

صحيفه	
٢٤٥	ميلى عشيرتى رؤسا وافرادى
٢٤٥	ميلى عشيرتى رئيس ومعيتى
٢٧٣	پايه‌ده جديده خسته‌خانه‌سى
٢٩٣	پاج كوپريسى
٣٠٣	طوپجى موزه‌سى
٣٢١	حليده‌ده يالى جامعى
٣٣٧	مكتب حربيه هيئت معلمينى
٣٤٠	مكتب حربيه سوارى صنفى
٣٥٦	مزراقلى الايى ضابطانى
٣٥٧	» الايلرى افرادى وبرنفر
٣٦٤	مقدم كوپريسى
٣٦٩	غيرالكلب كوپريسى
٣٧٢	غيرالكلب بندى
٣٧٣	هراقليه خرابه‌سى
٤٠١	درسعادت‌باقفريواوزى‌خانه‌سى‌دروني
٤٠٤	» » » »
٤٠٥	» » خانه‌سنده طوشانلر

مختلف رسملر

٢٥	سيفا قابيلرى
٢٨	الاسقا قبافتى
٥٦	اناپا منظره‌لرى سيزبى
٥٧	» » چيچكجى
٦٨	مهتاب
٧٣	اوچه ماكنه‌سى
٧٧	صوبه موده
٨٥	آتمن دم صافى استحصالى
٩٢	صورت تلقيح
٩٣	شواش قبيله‌سى قبافتى
١٠٤	ولوسيپد هيكلى
١٠٨	نيورفده كوپرى
١١٣	پاستور دار الصنايعى
١١٦	كيميا خانه
١١٧	فوذوز آغبى
١٢٥	شيفاغوده كوپرى
١٣٨	شيفاغوده كوپرى
١٤٠	ايكى پاشنده جوجقى
١٤١	نيورق كوپريسى
١٦١	اورس سركيسى
١٦٤	ايكى اورس
١٧٣	آتشنه مخابره
١٨١	شاهك سيفيه‌سى
١٨٥	فرانسه‌ده قبضان مينه
١٨٥	مومى فورونو مفرو
٢٠٠	كينه‌سز بيره فابريقه‌سى
٢٢٩	هوائى شدوفرلر
٢٣٢	فووزو وغوراز عدد ٦
٢٣٦	كينه توسفوب
٢٤٨	پارسده ترك جامى
٢٤٩	مطابع نفيسه مكتبى مكافاتى
٢٥٢	» » » »
٢٦٨	وملوسپيدلى‌قابق وبخارلى‌وملوسپير
٢٨٦	بحر قمال كوپريسى

صحيفه	
٢٩٦	دوبلنده سافويل سوقاغى
٢٩٧	دوبلنده شلاله
٣٠٠	دمه‌دن مكتبى
٣٢٢	ابلك ايجاد اولنان واوسپينه
٣٤١	قولونيا غارى
٣٤٥	زه‌لانداده كينفستون
٣٨٨	ايراند، خالى نسجى
٣٨٩	ايران فبز مكتبى
٤٠٩	آمريقاده، دمير يول شقاوتى

محلى تصويرلر

٥٢	نجيب بك
١٦٥	حشمت بك
١٩٣	دردنجى اردو مشيرى ذكى پاشا
٢١٢	ثريا پاشا
٢٢٨	على بابا
٢٥٧	دوقتور فيضى پاشا ، دوقتور خراسانجى افندى وجميل بك
٢٩٠	دوقتور خيرالدين وبسيم عمربكلر
٢٧٧	انزانيك پاشا
٢٧٧	بشقالجى پاشا
٣٨٥	اسماعيل بك
٤٠٥	دوقتور نيقول
٤٠٨	يوسف رضا پاشا

اجنبى تصويرلر

٥	فونت ده‌پارى
١٢	موسپو اوباره
٦١	دوقتور رو
١٢٩	روسيه ايمپراطور وايمپراطوپجه‌سى
١٤٢	متوفى ايمپراطور عكساندر
١٤٨	هوهنلو هه
١٤٩	يوهن ستراوس
١٨٠	دوقتور هريك
٢٢٠	لوئى فيليپ
٢٢٠	فرانسى مانيار
٢٨٥	هانرى هوسسه‌ى
٣٢٤	فليكس فور
٣٣٣	ژان شقار
٣٤٨	موسپو مانق
٣٨٠	جرجيل
٣٨٠	ده‌كه‌درس
٤٠٨	پرنس آلبر
٤١٣	ماره‌شال قاروپر

ترابوه وجهه متعلق رسملر

٢٠	فوده‌خرجيه دظريك عزيمتى
٢١	ژاپون‌ضابطاندن‌پيرالاى‌وساژه
١٥	شه‌لومپو ليمانى
٣٦	قوره‌ده قابق ، تسكوكات ،
٣٧	قوره‌ده فوسو شهرى

صحيفه	
٦٩	قوره‌ده قرالك دائره‌سى
٨٤	قوتت پاماغاتا
٩٦	ژاپون ايمپراطور وباش وكيل
١٠٠	ژاپونك تاريخچه عسكريسى ٥ نط
١٥٢	قوره‌ده سه‌ئول ميدانى
١٥٣	شه‌لومپو ليمانى
٢١٣	چيننده سازنده
٢١٦	چيننده مكتب
٢١٧	چيننده پيلاويچى واوپونجاچى
٢٣٣	نهر اصفر كوپريسى
٢٦٤	سدجين
٢٦٦	چيننده برخانه
٢٨٩	ژنرال اوياما ، آميرال قاياياما
٢٩٢	پور آرتور
٣٠٨	توكيو خسته خانه‌سى
٣٠٩	خسته خانه‌ده عمليات
٣١٦	توكيو خسته خانه‌لرى
٣٢٨	چيننده اسرار كشان ونمرال ن
٣٢٩	چيننده آيين روحانى وكاغد اعلا
٣٣٢	اياق هكيلرى
٣٧٦	پياده عسكرى وتفليات
٣٩٢	چيننده تياترو
٣٩٣	چيننده عضوه‌يزلق

تابلر

٨ — ٩	آوجيلر
٤١	چوپان
٥٣	چفته فومروللر
٧٢	شكوفه چين
٨٨ — ٨٩	وعد ازدواج
١٠٥	مقبره توانت
١٢٢ — ١٢٣	المانياده بيرخانه
١٨٤	برلوحه
٢٨٠ — ٢٨١	حيات عائله
٣١٢	موسيقى
٣١٣	رقص
٣٤٥	خرمنجى قيز
٣٤٤	برلوحهٔ مسرت
٣٦٠ — ٣٦١	شكوفه چين
٣٧٧	بكاى معصومانه

رومانه

١٨١	نجيى نسخه‌ده پاشلامش اولا
	شودای حقيقى رومانى ١٩٠ نجيى نسخه‌ده خت
	ابرر دوام ايلديكى هر نسخه‌ده رسملرى واردر
١٩١	نجيى نسخه‌ده مياشيرت اولنا
	« كنج فرومون ريبولك‌رسملر » رومانى اشبو جلد
	نهايتنه قدر دوام ايدوب مابعدى كلمجك جلد
	قالمشدر ، ١٩٤ نومرولى نسخه‌مستثنا اولمق
	هر نسخه‌يه مندرج‌رسملرى واردر .

SERVET-İ FÜNÛN
Adet 211
Perşembe- 16 Mart- sene 1311
Beşinci Sene - Dokuzuncu Cild

RESİMLERİMİZ

FRANSA'DA LOKANTA CİNAYETİ

İşbu cinayet hakkında Fransızca gazetelerde görülen tafsilatın tercümesi: Fransada Panten kasabasında bundan takriben on gün akdem üstü başı temiz ve kendisi genç ve yakışıklı bir kimse bir lokantaya girip enva-i et'ime ısmarlamış ve badehu para vermeksizin çıkacak olmuşdur. Bu esnada lokanta sahibi bu zata takarrüb edip onu para vermeğe icbar edecek oldukda merkum: "Bırak! Ben anarşistim. Benim mesarifimi ahali tasviye etsin" demişdir bunun üzerine lokantacı dışarıya çıkıp ol civardaki polislere ihbar-ı keyfiyet etmekle Belurje nam zavallı polis neferi mahall-i mezkure şitab ederek herifi lokantadan sokağa ihrac eylemiş polis dairesine getirecek olmuşdur. Lakin herif bu sırada yanında gizlemiş olduğu kamasını çıkarır çıkarmaz biçare Beluje'nin heman kalbine saplayarak ses bile çıkartmaksızın itlaf eylemişdir. Ma-haza lokanta efradının ve sokakdan geçen kes¥nın yaygaraları üzerine vakaya diğer polis neferatı dahi yetişdikde merkumu derdest etmeğe muvaffak olmuşlardır. Cani yakınlarda muhakeme olunacakdır.

HALEB'DE SELİMİYE KARAKOLHANESİ

Gazetemiz Haleb şehrine müteallik bir hayli resimleri derc-i sahife ederek işbu şehir hakkında malumat-ı mufassalat-ı tarihiye ve coğrafiyye dahi vermiş olduğundan burada tekrarından ise

kariin-i kiramı evvelce ita olunmuş olan işbu malumata sevk ederek bu nüshada resmi müşahede edilen Selimiye karakolhanesini pişgah-ı temaşaya vaz edelim. İşbu karakolhane tam kargir ve kendine muhsus bir tarz-ı mimaride olduğu için hakikaten zarif olup fotografından şimşire nakl olunmuş ve mekteb-i sanayi-i nefise şakirdanı marifetiyle hakk olunmuşdur.

JAPONYA'NIN BAHRİYE ÜNİFORMALARI

Çin ve Japon hadise-i malumesi bu iki memleket hakkında merakı calib olup bütün dünya da erbab-ı mütalaa okudukları gazetelerde bu havaliye dair malumat araşdırmağa başlamışlardı. Gazeteciler karilerinin bu arzusuna hidmet etdiği gibi "Servet-i Fünun" da şimdiye kadar Çin ve Japon hakkında hayli malumat ve birçok resim derc etmişdir.

Hadise-i mebhuse hasseten muharebat-ı bahriye ile bütün Avrupa devletlerinin nazar-ı dikkatını celb etmişdir. Çünkü tarifey-i muharebinin vesait-i harbiye-i bahriyesi son usul zırhlılarla torpido istimbotlardan mürekkeb ve mücehhezatı da bu nisbetde olup terakkiyat-ı bahriyenin vücuda getirdiği bu cesim alat-ı harbiye ile iki muhasım tarafın çarpışdığı ilk defa Çin ve Japonya'da görülmüşdür.

Avrupa hükümetlerinden birçoğu böyle yeni zırhlıların hareketini ve suret-i harbini tedkik etdirmek için birer mütefennin bahriye zabiti gönderip de Çin ve Japonya donanmasında bulunduramadıklarına müteessifdir.

Mamafih her iki donanmanınn tertibat ve tensikatı hakkında malumat istihsalinden hali kalmıyorlar. Biz de evvelce Japonya ve Çin Sefaininden en mühimlerinin resimlerini derc

etdiğimiz gibi bu nüshada Japonya bahriye üniformasını müctemien gösterir bir resmi enzar-ı temaşaya arz ediyoruz.

Bütün medeni alemin bahriye askerleri üniforması heman biribirinin aynıdır. Ancak teferruatta ihtilaf var. Japonya'nın neferat-ı bahriyeye mahsus lacivert ve beyaz renkden iki türlü elbisesi vardır. Resmin sol cihetinde görülür. Resmin sağında iki büyük zabit vardır. Bunlardan zabitin birinde görülen sırma kordonlar erkan-ı harbiye-i bahriyeye mahsusdur. Diğer zabitin de neferat gibi beyaz ve lacivert iki takım libası vardır. Zırhlarınca ve kalın şeridlerince milel-i saire bahriye üniformalarından farkı resimde görülmekdedir.

HEADINGS OF THE 211ST ISSUE

1)Tebrik-i İd-i Sa'id-i Fıtr
2) İstanbul Postası
3) Resimlerimiz
4) Paris Muhabirimizden Mektub-u Mahsus
5) Servet-i Fünun'un Romanı: Genç ... ve Büyük Reisler
6) Sıhhat-nüma-i Nevzad'dan Beşik
7) Şuunat
Mevad-ı Sıhhıye ve Tıbbıye
Ziraat
Asar-ı Atika
Tabiyyat
Sergiler ve Kongreler
Seyahat
Mütenevvia

مدیر ومصیری : احمد احسان

شرائط اشتراء

درسعادتده مطبعه‌دن کاوب الق سرطیله سنه‌لیکی ۱۰۰ ، آلتی آیلغی ۵۰ ، اوچ آیلغی ۲۵ غروشدر عله حکومتدر بلورسه ۱۲ ولایات ملی اخذ اولنور .

ثروت فنون

درسعادتده سنه‌لیکی ۱۰۰ پاره

شرائط اشتراء

ولایاته سنه‌لیکی ۱۲۰ ، آلتی آیلغی ۷۵ غروش اولوب اوچ آیلغی یوقدر . قیمتلرینه مقدما ورود اولنه آلتی آیلغی ایچون سنوی یکری غروش قصدیدر .

پنجشنبه کونلری چیقار ، ادبی . فنی . صناعی وتجاری مصور عثمانلی غزتهسی

N° : 211

Rédacteur en chef
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

5me Année
BUREAUX :
84, rue Ebu-Suoud, Pres de la Sublime Porte

عدد : ۲۱۱ — پنجشنبه — ۱۶ مارت سنه ۱۳۱۱ — بشنجی سنه سنه طقوزنجی جلد

تبریك عید سعید فطر

ماه رمضان غفران نشان فیوضات وبرکاتیله مسکی الختام اولهرق افق مسرتده هلال جدید عید . کمال یمن ومسعدتله متجلی اولهرق بالجمله اسلامیان ایچون بادیء سرور وحبور اولان عید سعید فطر دونکی کون حلول ایتمشدر . ایام مبارکهٔ اسلامیه‌یی سایهٔ عدالتوایهٔ جناب خلافتپناهیده کمال امن واسایش ایله بربری ارقه‌سی صره ادراك ایدرك رفاهیت قلب آسودکی وجدان . آرام جان کبی مسعودیت تحسساته مظهر اولان بالجمله تبعهٔ صادقهٔ شاهانه قوللری ظل ظلیل رب جلیل وکیل پیغمبر بی عدیل شهریار مکرمت دلیل ولی النعمت بی منت افندمز حضرتلرینك الی آخر الدوران پیرایهٔ اورنك سلطنت وسایه‌ساز اجلال خلافت اولمری دعای واجب الاداسیله تزیین زبان عبودیت ایلیور . عنایات وتعطفات شاهانه‌لریله متنعم ومفتخر اولان ثروت فنون بندهٔ کمینه‌سی دخی اشبو وسیلهٔ خیریه‌دن بالاستفاده عهدهٔ عبودیت وصداقتنه مترتب دعوات خیریت آیات جناب خلافتپناهی‌یی زیور لسان عبودیت و مصادقت ایده‌رك تبریکات وتسعیدات مخصوصهٔ کمترانه‌سنی خاکپای مسعدت آرای شهنشاه اعظمی‌یه من غیر حد عرض وتقدیمه جرأت ایلر .

یاد ایدوب الطافکی تبریك ایدر عثمانیان
پادشاهم چوق یشا باشوکت واجلال وشان

...مجموعه‌سنك مخصوص بولنه مقالات يازيلمقدر .

اسنبول اوسنه‌سی

دفعه‌کی مصاحبه‌مزده «عبدکز سعید اولسون» کله‌سنی یازمشدق ؛ زیرا مقاله اسبوعیه مزك پشکاه مطالعه‌کزه وضع اولنه‌جغی کون مبارك بیرامك ایکیسنه تصادف ایلیور ؛ تبریك وتسعید ایله سوزه ابتدا ایدرز ایسه‌ك دائما فال خیر عد ایلرم .

همان هرهفته قارئلرمزله تعاطی خاطر ایتمکده اولدیغمز کوروشه‌ن محرر مصاحبه‌کارکزك تبریك عیدینه طبیعیدرکه سزلرده برمقابله تسعیدیه ده بولنورسکز . اکسیکمز یالکز شکر وقهوه‌ا کرامنده قالیر . بن شکری قهوه‌نی‌ده پك واچمش کبی اولدم . زیرا محررلرك کورمك استدکلری اکراه : رغبت ونشویقدن عبارتدر . اونی‌ده سزلر دریغ ایتمیورسکز اوحالده وظیفهٔ تشکریه بزم طوغرده قالیر . اویله ایسه تکرار تشکر ایدرز .

تبریك وتشکر بیتدیکی کبی ایشمزه ، ذوقمزه باقه‌جق دکلمیز ؟ مادامکه بیرامك ایام تعطیایه‌سنده کوره‌جك ایشمز یوقدر . اوحالده تام مصاحبه‌نی اکلنجه‌لره سوق ایدهلم . بونه قیشك غایت مساعد دوامی ، رمضانك‌ده کشاده هوالرله کذرانی ، فصل بهارك فوق‌العاده مکمل اولهجغی مژده‌لیور . ایچنده بولندیغمز مارت ایسه حقیقةً حکمنی اجرا ایلیور ؛ خیلی سنه‌لر وارکه مارتك تلون وتبدل هوا خصوصنده بوقدر سریع وفعال اولدیغنی مشاهده ایتمه‌مش ایدك ؛ عادتا برکونده احوال هوائیه‌نك هپسندن نمونه کورییورز ، صباحین سما براق ، کونش شعله فشان ، اطراف لطافت بهاری مکتسب ؛ اوکله وقتی آسمانی سیاه بلوطلر استیلا ایلیور ؛ یاغمور دوشیور ، قار یاغیور . اقشامه یقین روزکار چیقیور ، اسیور صاووریپور ، بر آز صوکره بنه اولدی . تپه بانی تیاترو سنك تزیینات داخلیه‌سی‌ده فنا دکلدر . یالکز چیقوب مصدرندن امر حاضر اولهرق دیوارلر پیشدیریلان « چیقیش : » کله‌لرینك معناسنی اکلامقده تحیر ذلیوردق ؛ برکت ویرسون « چیقیش ! » نك التنده « مخرج » معناسنه اولهرق فرانسزجه « سورتی » کله‌سی وارایدی‌ده تیاترو مدیریتینك امر حاضر صیغه‌سندن « چیقیش ! » دیملرندن مقصدلری اولدیغی معلوم اولیور ایدی .

اشبو قومپانیه کله‌جك چهارشنبه کونی اقشامی استانبولده شهزاده باشنده‌کی تیاترویده « قارمن » اوپرتی اجرا ایده‌جك ایمش ؛ بقالم بك اوغلنده‌کی رغبتی مشاهده ایلیه‌جکمی ؟ بزه صورارسه‌کز عثمانلی ارباب تماشاسنی قارمنی سیر ایتمکه دعوتدن هیچ کری قالمیز ؛ زیرا قارمن حقیقةً مکمل بر اوپرتدر .

مصاحبه فنیه

اجسام بسیطه واجسام مرکبه — کوکرت جسم بسیطمی مرکبمی ؟ — کوکرتك ترکیبی — معدنلرك بسیط اولمسندن شبهه — نوتون لهنه اداره کلام — پیرا علیهنه قیام

بتون موجوداتی ترکیب وتشکیل ایدن بتون عالمی وجوده کتیرن عضوی وغیر عضوی موادك صایسی انجق یتمشی بولان عناصر بسیطه‌دن عبارت اولدیغی مسئله‌سنك ایضاحی کیمیای جدیدك افتتاح کلامیدر .

اجسام بسیطه نامنی ویردکلری عنصرلر بری بریله ترکب وامتزاج ایدرك لایعد ولایحصی اجسام مختلفه‌یه وجود ویرمکده وبتون نباتات وحیواناتك جسملری ، قالبلری‌ده بنه بو اجسام بسیطه برقاچنك تجمعندن متشکل بولنمقده‌در .

نصل اولوب‌ده بویله محدود بر مادهٔ اساسیه کوزیمزك اوکنده کوردیکمز شو موجوداتی ، بونجه صورواشکالی حصوله کتیریور ؟ برکوچوجك مثال بوقطه ایضاحنه یارار . نصل اولیورده یکرمی آلتی حرفدن عبارت اولان لسانلرده بونجه کلمات متنوعه وجود بولیور ؟ بونلرك هرقسمی بر آز تفکر ایدیلسه بیوك بر مسئله علمیه‌نك حلنه سبب اولور . بو یازیمزده بونلرك بری اوزرینده دورمق ایستیورز .

بو کونکی یازیمزده بحث ایدهجکمز مسئله بر آز مشکل اولدیغندن بو مسئله‌نك حلنه کیرشمدن اول بعض مقدمات علمیه‌نك بیلنمسی لازم کلیور . بو مقدمات علمیه‌نك بیلنمسی ایسه بر آز صبر ایستیور . بو صبر ایسه بزده یوقدر . بو سبدن دولایی بو مسئله‌نك حلنه کیرشمدن اول بعض مقدمات علمیه‌نك بیلنمسی لازم کلیور . بو مقدمات علمیه‌نك بیلنمسی ایسه بر آز صبر ایستیور . بو صبر ایسه بزده یوقدر . بو سبدن دولایی بو مسئله‌نك حلنه کیرشمدن اول بعض مقدمات علمیه‌نك بیلنمسی لازم کلیور . بو مقدمات علمیه‌نك بیلنمسی ایسه بر آز صبر ایستیور . بو صبر ایسه بزده یوقدر . بو سبدن دولایی

اوتوز حرق اشکال مختلفه اوزره برلشه‌رك یوز یکلرجه کلمه‌دن عبارت برقوس قوچه لسان اورتیه قویپور. تفکرات وملاحظات بشریه‌نی تصویر ایلیور. بویله محدود یکرمی. اوتوزحرفدن برلسانی تشکیل انسانلر مقتدر اولنجه یه بویله محدود التمش. یتمش مادەدن بوکائناتی تشکیل وترکیب ایتمك ویونلره معانیٔ الفاظ کی قوای معنویه ویرمکه قاطر مطلق البت قادردر.

کیمیا کران موجوداتی تحری وتجسس ایدرك وامکان بولدقلری مرتبه‌ده تحلیل ایدرك نهایت برطاقم عنصرلر بولوب اشته بونلری برلسانك حروفات اصلیه‌سی صورتنده عوالمك مواد مشکله‌سی دیه قبول ایتمشلردر.

جسم بسیط دیه قبول اولنان ماده تحلیدن معرا اولدیغی ... فقط بسیط دیه قبول اولنان برمادەنك ترکیات قابه وصنایعیه‌نك دست بشره تودیع ایتدیکی وسائط ایله تحلیل ممکن اولهمیورسه ... برعنصر بسیط دیه قبول اولنسان مادەلردە مرکب ایسه ... اشته بوشبهه‌لری اورتیه قویانلر تك توك ظهور ایتمکه باشلادی.

فقط بونجه بدایی کوز اوکنده طورمق وبودرجهٔ ترقیاتی مشهود اولمقله برابر بنه بوبایده شبهه درمیان ایدنلره بودالا نظریه یه‌قطعه جسارت اولنه‌مازدی. نتیجه‌کیم هوا مولد الحموضه وازوت دنیلن ایکی غازك اختلاطندن حاصل اولدیغی بداهت مرتبه‌سنده کورلدیکی حالده ایکی انکلیز کیمیاکر شو غازلره برده (آرغون) علاوه ایدوب هوا ایکی دکل اوچ غازدن مخلوط اولدیغی کوسترمشلردر.

بوکبی خلاف انتظار کشفیات فن دائره‌سنده واقع اولدقجه هیچ بر نظری. هیچ برتجربه‌شایان استخفاف کورلمه‌مایدر.

نتیجه‌کیم اسوج مؤلفیندن (سلربندبرغ)ك علی العموم اجسام بسیطه حقنده وازان جمله کیمیای جدیدك اساسکیر اولدیغی مدققانه‌ری جسم بسیط کورلن (کوکرت)ك بسیط اولیوب مرکب بولنسدیغی حقنده‌کی فکری‌ده تخفیف ایدیلمز.

کوکرت صاری چوبوق شکلنده یاخود توز حالده کوردیکمز وبیلدیکمز برمادەدر. کیمیا کران بونك خواص غریبه‌سندن بحث ایدیورلر. اجسام سائره‌یه نسبتله کوکرتك خواص کیمیویه وحکمیه‌سنده غرابت کورلیور. عادی درجهٔ حرارتده کوکرت صلبدر. یوز اون بش درجه‌یه قوغرو مایع حالنه کچر. حرارت درت یوز قرق درجه‌یه چیقاریلیرسه غلیان‌ده ایدر. صوده منحل دکلدر. اسپرتوده. پتزین‌ده وبعض یاغلرده ایریر. حرارتی والکتریکی ایوجه نقل ایتمز. بلوراتی یاخودکه بلورلری برقاچ شکلده بولنور. ثقلت اضافیه‌سی متبدلدر. یوز اون بش درجه تسخین اولنان کوکرت شفاف حالده‌اریرده حرارت زیاده‌لشدیریلنجه قوارير.

ایدلدکدن صکره کوکرت بردن بره صفوق صویه آتلسه لاسیق کبی پوشاق بر شکل آلیر. ایکی یوز درجه حرارتده هوایله تماس ایدرسه فوسفور کبی ضیافشان اولور. ایکی یوز اللی درجه‌ده مائی بر آلوله یانار... اشته کوکرتك صایوب دوکدکلری اوصافی بونلردر.

بوغریب طبیعتلی عنصربسیطك مرکب اولمسندن خیلی زمان اول شبهه‌یه دوشنلر بولنمش ایدی.

(سلربندبرغ) ایسه کوکرتك مولدالماء، مولد الحموضه، قاربوندن مرکب اولدیغنی ادعایه وارمشدر.

بوذاتك التزیاده اشتغالی ادبیات ایله‌در. فن کیمیا دائره‌سنده فکر ومطالعه‌سی بوفن منتسبینی وعموماً ارباب فنون نظرنده اعتماده شایان کورلمز. فقط نشریات مخصوصه ایله برقاچ مقتدر ذات وشمدی اوروپانك مایه الافتخاری اولان (ارنست هکل) کبی صاحب فن واقتدار ذوات بومطالعه‌نك ردینی‌ده بجا کورمدکلرندن سلربندبرغ کندینه طرفدار بولمشدر.

کوکرتك بعض افرازات عضویه ایله مشابهتی قابل انکار دکلدر. مثلا بعض قاره ساقز وقاوچوق اغاجلردن مفرز وبناءً علیه عضویتدن اولوب بتون مواد عضویه کبی واساساً مولدالماء ومولداتحموضه وقاربوندن مرکبدرلر...

(سلربندبرغ) نك بیدایی تجربه‌لردن چیقاردیغی نتیجه‌نره کلنجه: کوکرت یوز التمش ایله ایکی یوز درجه آره‌سنده ذوبان اولنورسه قاوچوق منظره‌سنی آلیور. چونکه ترکیبنده‌کی مولد الماء ومولد الحموضه‌نك بر قسمی ضایع ایتمشدر.

قرنفیل یاغیله قایناتلسه کافوری حاصل ایدیور. دیمك که مولداتحموضه‌نك برمقداری ویردی...

کوکرت یاقلدقدن صکره قالان سیاهمسی مادەدن حامض قاربون تشکیله سلربندبرغ موفق اولدیغنی سویلیور. بوحالده کوکرتك ایچنده کورده واردیمکدر.

ذاتاً التمش بش سنه اول کیمیای جدیدك مؤسسلرندن داوی ایله بر قوللنك اثرلرنده کوکرتك مولد الماء ومولد الحموضه ایله ماهیتی معلوم اولمیان براساسدن مرکب اولدیغی حقنده بر تردد کوسترمش ایدی.

شمدی بواساسك غرافیت حالنده کمیردن عبارت اولدیغنی سلربندبرغ ادعا ایدیور.

* * *

بوذاتك ادعاسی بالکز کوکرتك برجسم بسیط اولیوپ بر جسم مرکب اولدیغی نقطه‌سنه منحصر قاله ایدی بلکه بنه نظر دقتی جلب ایتمزدی. فقط آثار منتشره‌سنده کوکرتك برجسم مرکب اولدیغی حقنده‌کی قناعتدن بحث ایتدکدن صکره بعض معاد. لك‌ده ظن اولندیغی کبی بسیط اولمامسی احتمالنی سویلیور.

بوحالده تحلیل اولنه‌مدیغی یچون بسیط عد ایدیلن عناصرك بسیط اولمایوب شك وشبهه‌یه دوشوریور. مثلا قلور غازینی — که شبهه‌سز برجسم بسیط کورلمکده‌در — مولد الحموضه ایله مولد الماءنك بر ترکیبی کبی تلقی ایدیور. (آزوت) عنصرینی برنوع حامض قازبون دیه کوریور.

معادن ایچنده تیکل ایله قوبالت اجسام

فرانسه‌ده برآنارشیستك برپولیس تعرضی اثناسنده کندیسنی محافظه ایچون کلن قوه‌لر

مرکبه صرمسنه کچدیکنی کوسترپور . اولدیغی حکمی اهمیتی غائب ایده‌جك .
ودیورکه « کتن یاغی ایچنده باقر حل ایتدم. آز چوق اختلاف ایله بری برینك م
صکره بونی تحلیل ایدرك باقری آیرمق صرمسنه کچه‌جك . مثلا صاف باقرك
استدم . باقر بوله‌مدم نیکل بولدم » دیمك که قاربونی تزیید ایله بونی نیکل یاپمغه

بونجربه‌یه اعتماد اولنورسه ومجربك قلب قوتله سویلدیکی سوزلره باقرك نیکله تحویلی ممکندر . باقرك نیکله تحویلی ممکن اولنجه‌عموماً معادنك اجسام بسیطه‌دن

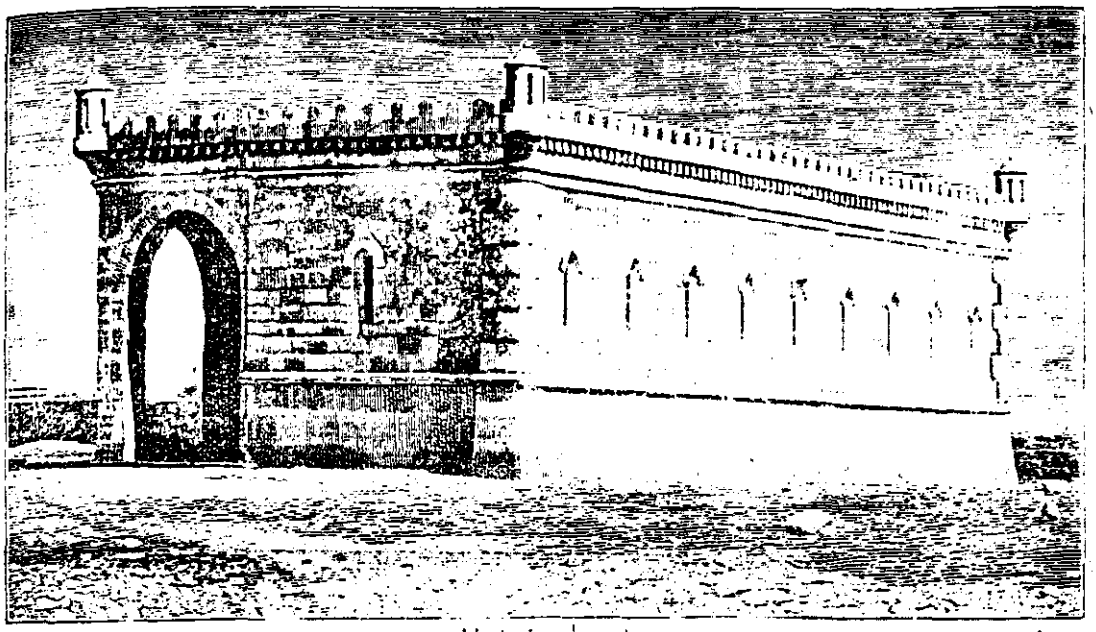

حلبده سلیمیه قره‌قوخانه‌سی
Le corps de garde Selimie à Alep

باقره براز موندا ماء قانه‌رق قولایجه آلتونه تبدیل ایلمکه چاره بولنه‌جق ... سلریندبرغ بزی نه نتیجه‌یه قدر سوق ابتدی . بونجه عصرلردن بری باقردن التون یاپمق ایچون اوغراشانلر چیقدیغی وعصرلرجه مدت کیمیا تجربه‌لری یالکز بواوغورده اجرا اولندیغی حالده کیمیای جدیدك عناصر بسیطه اوزرینه اساسی وضع اولنوب بر عنصر بسیطك بشقه برعنصره تبدیلی ممکن اولدیغی ارائه واثبات ایدلدی. اسکی زمانك خام ارزولری ، خیالاری . واهمه‌لری بر دها چیقه‌مق اوزره طوپراغه کومولدی. حالبوکه شودور ترقی‌ده . شوزمان معرفت‌ده سلریندبرغ کبی فنون‌ده ید طولی صاحبی دکلسه‌ده صاحب ذکاوفراست اولان‌بر ذات اطمینان قلب ایله ایشی تکرار فورجالامقده وقاریشدیرمقده‌در . بوکا قارشو شمدیلك بر دوداقی بورمك ؟ کشفیات فیه‌نك بعضاً خلاف انتظار ظهور ایدیشی بوکا مانع . اینانه‌مامی ؟ معلومات حاضره بوکا غیر مساعد . بکلیه‌مامی .

* * *

انسانلرباقردن التون یاپمغه هیچ برزمان موفق اولهمیه‌جقلردر ، چونکه عنصرلری تبدیله قدرتلری یتمز دیبوردق . شمدی سوزیمزی کیرو آلهمامی؟ بزه‌قالیرسه بویله‌اغیر شیلرله قفامزی یورمقدن وازکچه‌مم .

— جناب حق‌قارئلریمز حفنده مبارك ایتسون وامثالنه یتشدیرسون — بایرام کونی برسیغاره تللندیرمم .

سیغاره ! فقط بوده توتون حفنده مطالعاته بزی سوق ایدیبور . توتون ایچون سویلنه‌جك سوز بونك ذمندن عبارت قالیه‌جقمی ؟

شمدی‌یه‌قدر توتون عایهنده پك چوق سوزسویلنمش وبتون دنیانك مبتلا اولدیغی بوکوزل قوقولی اوتك ممکن مرتبه صرف واستهلاکنی تحدید ایتمك وبشریتی مضرتندن قورتارمق ایچون هیئتلر بیله تشکل ایتمش . توتونی ترك ایدنلره مکافاة توزیعنه بیله کیرشلمشدر . یورغون بر زمانده یاخود حدتلی برصره‌ده ایچیان بر سیغاره‌نك قیمتی اریاغنه معلومدر . توتون (نیقوتین) دیدکلری مادهٔ موثرهٔ سمیه‌یی حاوی اولغله برابر بونك تأثیری منبه‌اولدیغندن یورغونلغی ازاله‌ده خدمتی‌وار . فقط بونکله‌ده برتسمم بطیء وقوعه کله‌جکنی ومسوتی موجب اولمسیله و ظائف حیاتیه حال طبیعیسندن چیقه‌جغی چوق دفعه یازیلوب چیزلشد
معمافیه آردصره بر دوقتورك توتون
ادارهٔ کلام ایتدیکنی‌ده کوربورز . ماد
بو اوتی ترك ایتمك ممکن دکل . باری ضر
مبالغه‌لی کوستریلوب ایچلرك اغز ط
قاچیرنسه .. استانبولنزده توتونك له
بولنسان بردوقتور بیایرز . عنماً توتو
مدافعه‌سندن چکنمز . مونجلی (لو
یونقاد) اسمنده بر دوقتورده توتو
لهنده بولنور. اشته‌بورالی دوقتور آشنا
مونجلی طبیب کیدر .

دوقتور یونقاد توتونك محاذیرینی ت
ایدرکن پك مبالغه‌لی کتدکلرینی یازیبو
توتونی بعض احوالده منع ایتمك مثلا
آغریلرنده . اغز التهابتنده خسته‌یی سی
ایچمکدن الیقویمق لازم کلدیکنی سویلیو
فقط توتون مقروبلری اهلاك خاصه
مالك اولدیغندن . ورمه مستعد اولان
— علائم مرضك ظهورندن اول — تو
ایچملرینی فائده‌لی کوربیور . فقط دو
توتون دومانی یاموقدن خیره‌رك براز ت
ایتمك طرفداریدر . طعامك همان عق
سیغاره‌یه صارلمق موافق کورمیوب تم
بر ایکی ساعت صکره‌یه تعلیق اول

توصیه‌سنده‌در . برده صباحلین سیغاره ایچمکدن چکنوب کیف یتشدیرمکی اقشام براقملی دیور . توتوتون ایچنلر بعضاً اوقدر عنوددر که ترك ایدیکز نصیحتی دیکله‌مك شویله طورسون توتون ایچمکده وقت تعیین ایدنسنی وکیفلرینه کیسه‌نك قاریشمه‌سنی استمزلر .

توتونك مدحنه یورویلر اولدیغی کبی مشروبات مکیفه آرده‌سنده اهونیتی وخاصهٔ غدائیه‌سی سویلندیکی حالده آریه صوینی ذمده بولنانلرده چیقیور .

آریه صوینه مبتلا یك‌چوقدر . اوروپا متناولری . آلمانلر باشده اولدیغی حالده یك چوق بیرا صرف ایتمکده‌در .

بیرانك (عمر اوتی) دنیانن ماده ایله یاپلدیغی معلومدر . بو ماده‌یه ایو بیرا اعمالی ایچون اشد احتیاج وار . . . خالص ویانه وباویرا بیره‌لری بونلردن معمولدر .

فقط بوماده‌دن (هوبه‌ئین) نامیله بر جوهر مؤثر کشف ایتمشلردر . بوجوهر بر مادهٔ سمیه‌دن عبارتدر . افیون کبی منوم خاصه‌سی‌وار . چوقجه بیرا ایچنلرك همان اویوقلامغه‌باشلامسی . کوزلرینك کندیلکندن قپانمسی . اعضای بدنیه‌ده اویوشقاق حس اتمسی بونك تأثیرینه محمول اولمایدر . (هوبه‌ئین) دیلی‌یاقیور و آزاجیلق ویریور . آز مقداردە اویقوی دعوت ایدیورسه‌ده چوق مقداری وجودك تسمم عمومیسنی وبو صورتله موتی انتاج ایدییور ...

(هوبه‌ئین) اك ایو بیرالرده اك چوق بولنه‌جغندن بردرجه‌یه‌قدر فنا بیرالر مرجح کورلمکی . چونکه بونلرعمر اوتندن‌عاری‌در . بایرام صفاسنی — قارشویاقه بیرا خانه‌لرینك خالص ویانه‌یاخودمونیخ‌وستراسبورغ بیرالریلا — رونقدار ایتمك فکریله وجودی ودماغی اویوشدیرمقده معنا یوقدر . مشروبات مکیفه‌نك ضرر‌نده اطبا متحد اولوب بونلر ایچنده اك ضررسزی کوریان بیرادخی (هوبه‌ئین)ایله ظن اولنیان درجه‌ده مضرت کتیریور .

م . صادق

درسعادت ریختیملری

غطه کرکلریك موقت دائره‌لری

درسعادت پایتخت سلطنت سنیه اونق حسبیله بر شرافته مالك اولمقله برابر کرهٔ ارضك اك دلشین واك نظر ربا بر موقعنده کائن اولوب آسیا ایله اوروپانك نقطهٔ اتصالنده وشرق وغرب تجارتنك مرکزنده بولنمق جهتیله فوق‌العاده حائز اهمیتدر .

بویله انموذج بدایع اخلاقه شایان بر نقطه‌ده وبویله مهم بر موقعده کائن اولان مقر سلطنتك سایهٔ‌معالیوایهٔ جناب خلافتپناهیده هردرلو لوازم مدنیه ایله تزین ایتمش اولمسی واهمیتله جبان تأسیسات‌مدنیه‌یی شامل بولنمسی دائما شکران ایله‌کوریلور .

درسعادت ریختیملرینك اهمیت تجاریه وصناعیه‌سندن قطع نظر تزینات بلدیه خصوصنده بیوکجه بردکری اولدیغنده تردد ایدلمز . معمافیه درسعادت کبی دنیاده بر مثلی کوچ بولنور طبیعی بر لیمانه مالك بر بلدهٔ معظمه‌نك بولمانی بر ریختیمله چورلمامش اولمامسی بر نقصان ایدی که بوده سایهٔ عمرانوایهٔ جناب‌ملکداریده‌حصولپذیر اولمش دیمکدر .

ریختیم‌انشاسی . هله‌درسعادت‌ریختیملری کبی مشکلات فنیه کوستریر وکلی سرمایه‌یه افتقار ایده‌جك قدر تشبث بیوك اولورسه مشکل برمسئله حکمنی آلیر . فقط درسعادت ریختیملرنده بو مشکلاتك اقتحامی ممنونیتله کوراشدر .

معلوم اولدیغی اوزره ریختیملر غلطه جهتنده طوپخانه‌دن باشلایوب شمدیلك جسرجدیدك بولندیغی موقعه قدر واستانبولده ایسه سرای برونندن امین اوکنه قدر ممتد اولهجق وجسرین بیتشده قالان خلیج قسملری ایچون بونلرك اتمامی متعاقب کشفیات لازمه‌سی وخریطه‌لری تنظیم‌ایدیلوب تصدیق ایتدیرلدکدن‌صکره‌باشرت اولنه‌جق ایدی . حالبوکه بوکشفیات وخریطه‌لر نافعه نظارت جلیله‌سنه لاجل التدقیق شمدیدن تقدیم اولنمشدر .

ریختملر طوپخانه‌دن اعتبارآ قره‌کو (٨٠٠) متزو طولده اولوب دردسز بولنسان سرکه‌جیدن قره‌کویه قدر استانبول قسمی‌ده تخمیناً (٤٥٠) طولنده‌در .

طوپخانه‌دن اعتباراً (٣٠٠) محلك انشاآتی ختم‌پذیر اولدیغندن کشادی اجرا ایدتش وسفائن تجار بناشمسنه ومال اخراجنه خدمت ا بولنمشدر . بوقسمده (٥٠٠) متروح تقریباً املاسی وصو سطحی التدەکی ختام بولمشدر .

بوراده ریختیملرك نه صورتله حقنده بر آز معلومات اعطاسی فا خالی کورمیز :

کرك درسعادت ریختیملرینك بناوك محل کبی عمق بحر یك زیاده اولـ یاخود آز بولنسون ابتدا طاشی دو بورالرك املاسی لازمدر . نتیکیم انشائیه‌ده بویله یاپمش وابتدا ماونه‌لره دوکدیرمشدر .

استانبول وهله غلطه سمتی یك اوغ طوغرو غایت سرت برمیل ایله ایندیکـ بو سرت میلنی غائب ایتمکسزین دـ کیدر . بناءً علیه بورالرده عمق بحرك یك اولدیغی یکنظرده اکلاشیلیر .

قایقجیلرك یکی ریختیمده بعض ایچون « یمش قولاج صو وار ا طولدیردی ، کچدی ! کیندی ! » د مبالغه‌یه حمل اولنماز .

ریختیم کنارلرینك ضوندیریله‌جغی بویله طاش یغیله‌رق برچه‌حصوله‌کتیر صکره بونك اوستی طالغیجلر واسطه تمل اولهجق صورتده دوزلتیلور . مایه‌یدی متزو مسافه قالنجه‌یه قدر تحت زمین‌بویله طاش ایله املا وتسویه‌اولنمق

اولدقجه قسم بالاسی یعنی دکز ا طاشدن تشکیل اولنان طانجغك در برکوچوجك یاپلاکی تسویه اولنـ صکره بونك اوزرینه یکپاره وجسیم ق صنعی ومنتظم قطعه‌ده یاپیلان و

تکلنده اولان طاشلر ایندیریلور . بوق تسمیه اولنان بوکتهلر قوه وچنتو واوفق طاش یوغوریلوب صندوق ایچنده راوشکلده یپامقدهدر . ریختیم قومپانیهسنك قواللدیغی وصفی وشکل منتظمهدکی طاشلرك ابعادی : یوکسکلکی (۱،۴۰) مترو . عرضی (۲) مترو وطولی (۳،۵۰) مترودر . ماونهلرك آتدیغی طاشلردن تشکیل وذروهسی تسویه ایدیلن تپهلره بونلر اوطوردیلور وصو سطحنه قدر دکز التنده یدی مترو مرتفع قالین دیوار وجوده کتیریلور .

تام صو سطحی بولنجه بونك اوزرینهده کوزلجه اوچ مترو عرضنده وبرنجق مترو ارتفاعنده وطاشلرك آزه سی چنتولی محکم بر دیوار یاپیلیر . ریختیمك ساحلده صودن خارج قسمی بودیوارله کوریلور .

ریختیمك صو سطحنه قدر اولان صنعی ومنتظم طاشلردن مشکل قالین وتحت الماء دیوارندن یعنی سطح مادن اعتباراً ایچرو طرفی یعنی قاره اولهجق جهتی تا صویك دیبنه قدر خرجله تحکیم ایدرلرکه ریختیم استاد بولسون . ایچرویه طوغرو کوچسون . دیکر طرفدن طالغهلره ایوجه مقاومت کوسترسون .

بودیوار بنتیجه ریختیم بیتمش دیکدر. دیوارله اصل اسکی ساحل آرهسنده قالان قسمك املاسی وبورادهکی صولرك طردی کوچ برمسئله دکلدر . قومپانیهنك قوم آتان ماکنهلری کورلمشدر . اولوقلردن صو ایله قاریشق قومی دوکیور . نیچون صو ایله قاریشق ؟ هم ماکنه قولای ایشلر همده قوم سیاناً هر طرفه یاپیلیر . یاپیلدقجه زمینی طولدیرر . طولدیردقجه اوستدن دکز صولرینی ایتوب دفع ایدر . بویلهجه طومله سیله ، دیوارایله کوزل ریختیم اورتهیه چیقار .

شو برقاچ سطرله ریختیمك صورت انشاسنی کوسترمك . برازده اهمیت تجاریهسنه باقهلم :

تجارت جهتیله ریختیملرك منافع اساسیهسی اشیای تجاریهنك ادخالات واخراجاتی تسهیل خصوصنده کوریلن خدمتیدر . اخراجات وادخالاتده سهولت کرك سفائن تجاریه وکرك مال الان یاخود کوندرن تجار ایچون موجب منفعتدر .

سفائنه اشیا ارکابی سفائندن اشیا اخراجی وسائط نقلیهٔ مکمله ایله اجرا اولنورسه عمر تجارتده اك زیاده قابل استفاده اولان (وقت نقددر) دستورینك چکمنه اتباع ایدلمش وهمده اشیا ضرردن رخنهدن قورتارلمش اولور .

شمدی یه قدر درسعادت نیمانده ادخالات واخراجاته واسطه ماونهلر اولوب اشبو ماونهلره ایندیریلوب بورادن آلنمی . بوراده بر مدت قالنمی . قالان اشیانك قیریلوب دوکولمك کبی قضالره اوغرامسی واقع ایدی .

درسعادت تجارت اوطهسی غرتهسنده یازلدیغی اوزره بونلرك بر طرف اولمی واپورلرك ریختیملره آرقهدن یاناشمسی وریختیم قومپانیهسنك ویخ وامثالی الات مکمله ایله اشیانی ریختیم اوزرینه آهیلمسیله تمکندر .

الان ماونهلرله نقلیات اجرا اولنمقده وریختیم قومپانیهسی یناشان ماونهلردن اجرت استیفا ایتمی سبیله تجارك کار یرینه ضرر کوردکلرینی سویلمکده ایسهلرده بدایت امر اولمی وریختیملردن هنوز جزوی برقسمك رسم کشادی اجرا اولنمی بواحواله سبب اولوب ریختیملر تماماً ختامه ایرمسه . ماونه . جیلری قومپانیه استخدام ایدرومماونهلرك ایش ایشلهین ماونهجیلردن غیری اولان واصحاب ثروتدن بولنان صاحبلری حکومت سنیهنك تدابیر مستحسنهسیله اثنلافه دعوت اولنورسه تجارتك ریختیملردن کلی استفاده کورهجکی شبههسزدر . کذلك تجارب ومعاملاتك تکثری تعرفهلرك دخی حدمناسبده تنظیمنه نتیجه ویرر .

کرك درسعادت وکرك عموم ولایات شاهانهده سایهٔ عمر انوایهٔ جناب جهانبانیده نظر مملوکانه ایله کوریلن هر درلو تأسیسات مدنیهنك ترجمان مصوری اولان « ثروت فنون » بوهفته ریختیملرك غلطه جهتنده ختام بولان بر قسمیله بوقسم اوزرینه موقتاً انشا ایدیلن رسومات دوائریندن ر ایدیور .

غلطه کمرکلری ایله برحه کلوب تعمیری ایس توقف ایتدیکندن بونلرك نظر اولنوب ریختیم شرکی انشاسنی متعهد اولدیغی جدیدهسنك انشاسنه قدر عملیات املائیهسی ختام بو موقتاً ایکی انبار وبر دائره ایدلشدر .

ایکی انباردن بری ((۵۰۰) مترو تربیعنده و (۱۰۰۰) تربیعنده وا یاپامش وبوانشاآت موقته بدل مقطوع ایله شرکته ز

غلطه کمرکلرینك اسکی محللرده اولوب غلطه کمرکی امتعهسی ادخالاتنه مخصوص کمرکی بولندیغی حالده شمد ادخالات ایله معامله ایتمك امتعهٔ اجنبیه کمرکی » وکرچ ایله اشتغال ایلمك اوزره داخلیه کمرکی » دینلمشدر

رسمده کوریلن انبارل ایله دائرهنك صول جهتند اجنبیه کمرکنی تشکیل اید قسم دیکری امتعهٔ داخلیه ک وآرهده یولجی صالونی بولن

بوصالون اسکی غلطه ایکن شمدی غلطه امتعهٔ علاوه ایدلمشدر . دیکر بشیو بولنان انبار داخلنده مه کمرکی واردر . کمرکلر دو اوزرنده برنقطهده مجتمع حائز اهمیت اولدیغی مستغ

بوبابدهکی موفقیتلرندن م امینی دولتلو رائف پاشا ایلرز. مذکور دوائرك رسم برنجق ماه اقدم اجرا قلنمش

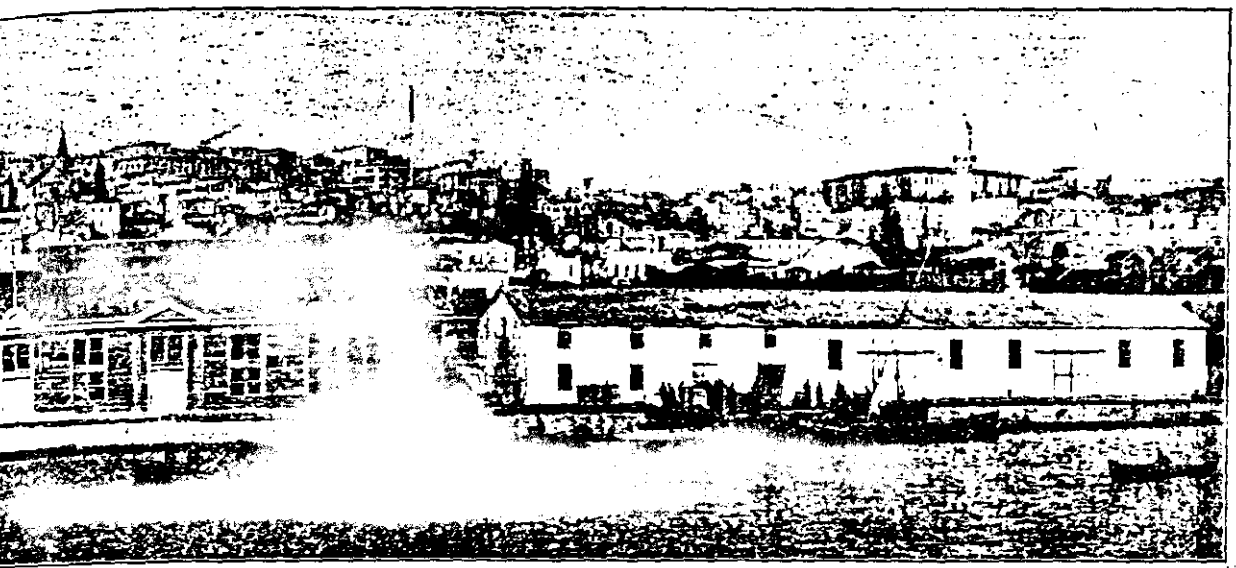

سایهٔ عمرانوایهٔ حضرت شهریاریده استانبول لیمانده انشا اولنمقده اولان ریختملرك طوپخانه
ia et les Batiments provisoires des douanes impériales.

رسملرمز

فرانسه‌ده اوقطه جنایتی

اشبو جنایت‌حقنده فرانسزجه غزته‌لرده کوریلن تفصیلاتك ترجمه‌سی : فرانسه‌ده پانته‌ن قصبه‌سنده بوندن تقریباً اون کون اقدم اوستی‌باشی تمیز وکندیسی کنج ویاقیشقلی برکسه بر اوقطه‌یه کیروب انواع اطعمه اصمارلامش وبعده پاره ویرمکسزین چیقه‌جق اولمشدر . بوانساده اوقطه صاحبی بوذاته تقرب ایدوب آنی پاره ویرمکه اجبار ایده‌جك اولدقده مرقوم : « براق ! بن آنارشیستم . بنم مصارفی اهالی تسویه ایتسون » دیمشدر بونك اوزرینه اوقطه‌جی طیشاروبه چیقوب اول جواردهکی پولیسلره اخبار کیفیت ایتمکله بهلورژه نام زوانلی پولیس نفری محل مذکوره شتاب ایدرك حریفی اوقطه‌دن صوقاغه اخراج ایلمش وپولیس دائره‌سنه کتوره‌جك اولمشدر . لکن حریف بو صره‌ده یانندہ کیزلمش اولدیغی قماسی چیقارر چیقارمز بیچاره بهلورژه‌نك همان قلبنه طاپانچه‌رق سس بیله چیغارتمقسزین اتلاف ایلمشدر . معهذا اوقطه افرادینك وسو - قاقدن کچن کسانك یاغره‌لری اوزرینه وقعه‌یه دیکر پولیس نفراتی دخی یتشدکده مرقومی دردست ایتمکه موفق ارلمشلردر . جانی یقینلرده محاکمه اولنه‌جقدر .

حلبده سلیمیه قره‌غولخانه‌سی

غزته‌مز حلب شهرینه متعلق بر خیلی رسملری درج محیفه ایدرك اشبو شهر شهر حقنده معلومات مفصلهٔ تاریخیه وجغرافیه دخی ویرمش اولدیغندن بوراده تکرارندن اینه قارئین کرامی اوجه اعطا اولنمش اولان اشبو معلوماته سوق ایدرك بو نسخه‌ده رسمی مشاهده ایدیلن سلیمیه قره‌غولخانه‌سنی پیشکاه تماشایه وضع ایدهلم .

اشبو قره‌غولخانه تامکارکیر وکندینه مخصوص بر طرز معماریده اولدیغی ایچون حقیقةً ظریف اولوب فوطوغرافندن شمشیره نقل اولنمش ومکتب صنایع نفیسه شاکردانی معرفتیله حك اولنمشدر .

ژاپونیانك بحریه اونیفورمه‌لری

چین وژاپون حادثهٔ معلومه‌سی بوایکی مملکت حقنده مراقی جالب اولوب بتون دنیاده ارباب مطالعه اوقودقلری غزته‌لرده بوحوالیه دائر معلومات آراشدیرمغه باشلامشلردی . غزته‌جیلر قارئلرینك بو ارزوسنه خدمت ایتدیکی کبی « ثروت فنون » ده شمدیه قدر چین وژاپون حقنده خیلی معلومات وبرجوق رسم درج ایتمشدر .

حادثهٔ مبحوثه خاصهٔ محاربات بحریه ایله بتون اوروپا دولتلرینك نظر دقتی جلب ایتمشدر . چونکه طرفین محاربینك وسائط حربیهٔ بحریه‌سی صوك اصول زرهایلرله طوربیدو استبوطلردن مرکب ومجهزاتی‌ده بونسبتده اولوب ترقیات بحریه‌نك وجوده کتیردیکی بوجسیم آلات حربیه ایله ایکی مخاصم طرفك چارپشدیغی ایلك دفعه چین وژاپونیاده کورلمشدر .

اوروپا حکومتلرندن بر چوغی بویله یکی زرهایلرك حرکتی ومصورت حربی تدقیق ایتدیرمك ایچون برر متفنن بحریه ضابطی کوندروب‌ده چین وژاپونیا دوتما . سنده بولندیرمدقلرینه متأسفدر .

معمافیه هرایکی دونمانك ترتیبات وتنسیقاتی حقنده معلومات استحصالندن خالی قالیورلر . بزده اوجه ژاپونیا وچین سفائنندن الك مهملرینك رسملرینی درج ایتدیکمز کبی بونسخه‌ده ژاپونیا بحریه اونیفورمه‌سنی مجتمعاً کوسترر برر رسمی انظار تماشایه عرض ایدیورز .

بتون مدنی عالمك بحریه عسکرلری اونیفورمه‌سی همان بری برینك عینیدر . انجق تفرعاتده اختلاف وار . ژاپونیانك

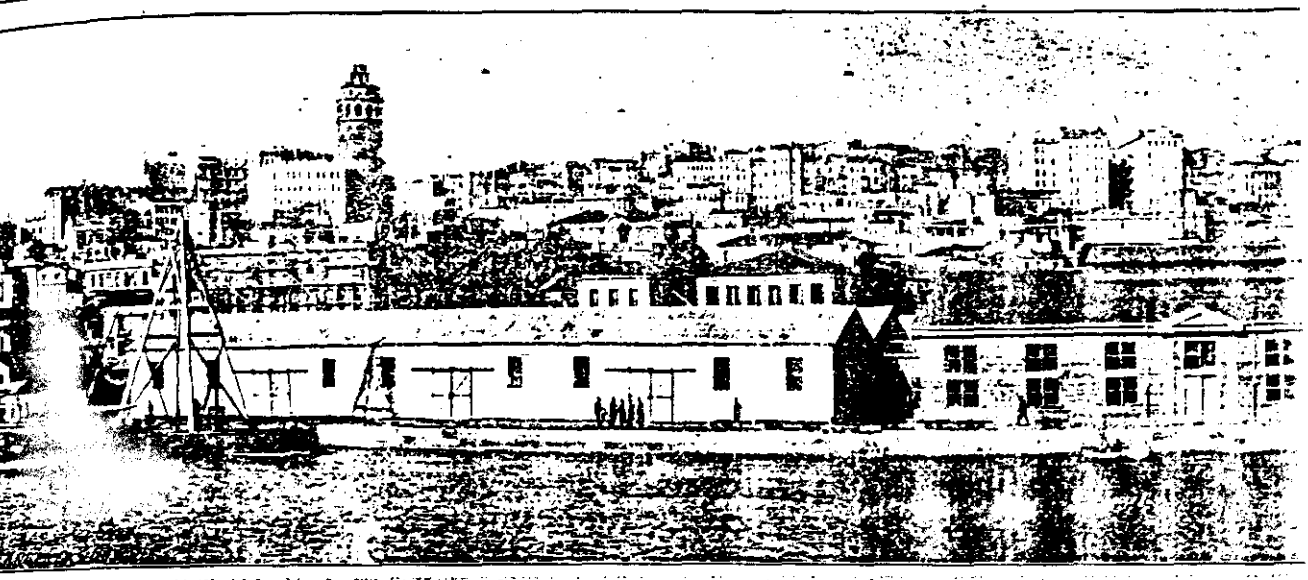

نقطه قسمندن بر پارچه‌سیله مذکور ریختم اوزرنده موقتاً انشا و کشاد اولنان کرك داثره وانبارلری

Les nouveaux quais de Constantinople, section de Top-hanè

نفرات بحریه‌یه مخصوص لاجورد وبیاض رنکدن ایکی درلو البسه‌سی واردر. رسملك صول جوشنده کوریلور. رسملك صاغنده ایکی بیوك ضابط واردر. بونلر دن ضابطك برنده کوریلن صیرمه قوردونلر ارکان حربیهٔ بحریه‌یه مخصوصدر. دیکر ضابطلرده نفرات کبی بیاض ولاجوردایکی طاقم لباسی واردر. زرهلرنجه وقالین شریط لرنجه مثل سائر بحریه اونیفورمه‌لرندن فرق رسمده کورلمکده‌در.

بارس مخابره‌سندن مکتوب مخصوص

ف ۲۸ شباط سنه ۳۱۰

بوکونکی کوندہ هانکی خسته‌لك اولورسه اولسون میقروبدن نشأت ایتدیکنه حکم ایدوب کیدییورز. بیلمم اما اکر بومیقروب عالمی دها زیاده توسع ایده‌جك اولورسه قاری قوجه غوغالرینك بیله سببی میقروبه حمل ایده‌رك آره‌لرندن قره کدی یرینه میقروب کچدی دیه‌جکز! هرحالده اوروپا علماسنك مدعیاتی افکار وظنیات واهیه‌دن عبارت اولمیوب صرف حقیقت بولندیغی وبنه ذهن بشرك ایجاد ایتدیکی مکمل خرده‌بینلرواسطه‌سیله میدان علیتده بولندیغی ایچون بوکا اعتراض ایتمك کوندز کونشك وجودینی انکار ایتمکله مساوی عد اولنه‌بیلیر.

دون رفقامدن برذاتك دلالتیله پارسك اك مکمل ومزین ابنیهٔ عالیه‌لرندن معدود اولان صوربون دارالفنونی طولاشدم. بوکون صیت وشهرتی معلوم عالم اولان وفرانسه مشاهیر کیمیاکراندن بولنان موسیو طوروستك M. Trouste درسی بولندیغی وجمده بر ساعت قدر وقتم اولدیغی جهتله معلم موی الیهی دیکله‌مکی مناسب کوره‌رك کیمیا درسخانه‌سنه کیردك.

کاشکه کیرمه‌یدم. چونکه پارسده تنفس ایتدیکمز هوانك، ایجدیکمز برباردای صویك ایچنده بولنان میقروبلرك مقدارینی وبونلرك نه کبی خسته‌لکلر تولدینه بادی اولهیبله‌جکلرینی اوکرندیکم زمان نشئم بسبتون قاچدی. حتی درسك ختامنده طیشاری چیقدیغمز زمان هواده بر چوق میقروبلرك اوچوشدقلرینی کوریبوردم ظن ایتدم اما برهکت ویرسونکه توهمدن عبارت اولدیغنه امین ایدیم.

موی الیه موسیو طوروستك وسائر کیمیاکران مشهوره‌نك ایتدکلری تحلیلات کیمیویه‌دن نتایج آتیه استناج ایدلمش. یعنی پارسك محلات مختلفه‌سندن مثلا پانته‌ئون کلیسای اوزرندن، پارق مون صوریدن، ریوولی سوقاغندن، مجرای عمو
خسته خانه‌لردن ... برر مترو م
آلنمش وبونلر غایت دقتله تحلیل
نه مقدار میقروبی حاوی بولندقلر
نظرنده تعیین ایتمش واجرا ایدیلا
چوق تدقیقات نتیجه‌سنده جـ
الده ایدلمشدر.

برمترو مکعبی هواده بولنان
میقروبلرك مقداری

۱	بحر محیط هندی اورتهسـ
۱ : ۲	یوکسك طاغلرده
۲۰۰	پانته‌ئون کلیسای اوزرند
٤۰۰	پارق‌مون صوریده (عمو
۳٤۸۰	ریوولی سوقاغنده
٦۰۰۰	مجرای عمومیرده
٤۰۰۰۰	اوتل دیو خسته خانه‌سند
۷۹۰۰۰	پی‌تیه خسته خانه‌سنده

شو جدولك معالعه‌سند
اولهجق وجهله ساعتده سربـ
ایتمك ایچون اقلی اون مترو مکـ
صافه محتاج بولنان بر انسان
ظرفنده قاچ یوز بیکلرجه میقروبی
ادخال ایتمکده وبیله بیله نقدر خ
کندیسنی عرض ایتمکده‌در.

موسیو طوروستك روا
بومیقروبلرك نوعی تعیین وتعداد
اولهجق قدر متنوع ایتمش. قیز
تیفوئیدی، ورم، صرعه،

چك . . . واخاصل هرنوع خسته‌لكلرك رطوبتى موجود ايتمش . حتى موسيو بروست بو بابده علاوهٔ معلومات اولق اوزره ديديكه « قانه قاريشمسيله خسته‌لك بدينه داخل اولمجقى شبهه‌سز بولنان شو قروبره قارشى مقاومتمزه تعجب ايدرم . » عليه بونى بشقه برشيئه دكل انجق ميقروبلر ايله آشيلندرمزه حمل ايتمليدكز . بر كيم پارسه يكى كلان كويليلر ايله اجنبيلرك رطوبتلرنده لازمكلان مقاومت بولنميه‌جق اولورسه بوكى خسته‌لكلره طوتيلوب ترك وطن ايتدكلرى استانبولى‌لرمزله مشتدر . پارسه يكى كلان براجنبى آلتى آى قدر وهله‌كه معروض قالدقدن صكره مدت مذكوره ختامنده آرتق آشيلنمش اولمجقى جهتله هر دولو عارضه‌دن برى بولنه بيلير » ايشته بوسوز بر آز استراحت قلبى موجب اولدى . زيرا كه‌لى آلتى آى تجاوز ايتمش اولديغندن آشيلنمش اولديغى كى كندى ضرب مثللرينه برمثال مجسم اولمجق قدرده حد اولسون قوهٔ بدنيه‌يه مالك بولنديغمدن شو حاشارى ميقروبجقلرك تهديداتنه قولاق آصميه‌جغم طبيعدر .

بحث تعميق ايديلوب صولره وباخصوص پارسده بولنان نهر صولرينه انتقال ايدمدك نظر حقنده‌ده اجرا ايديلان تدقيقات فنيه نتيجه‌لرى ميدانه قوندى . يعنى پارسى ايكيه تفريق ايدن (سن) نهرينك نقاط مختلفه سندن برر سانتيمترو مكعبى يعنى بر غرام صو آلنه‌رق بونلرك تحليل كيميوى ايله نه مقدار ميقروبى محتوى بولنديغى طلبيه بيسديرلدى . ايواه ! ايواه بونك نتيجه‌سى نم ايچون دها زياده موجب انديشه اولدى . معلم مومى اليهك افاده‌سندن عيناً ضبط ايدوب شورايه درج ايتديكم جدولك مطالعه‌سى كوزلرمى دردت آچدى :

برسانتيمترو مكعبى سوده بولنان ميقروبلرك مقدارى	
٥٠٠٠٠	شوازى لوروده
٦٢٩٥	ابورى‌ده
١٢٩٨٠	اوسترليچ كوپريسنده
٣٨٩٥٥	آلما كوپريسنده
١٨٠٠٠٠	نوبى‌ده
٢٠٠٠٠٠	سن‌ده‌نوده
١٨٠٠٠٠	پاك طرفلرده

دينك اولسوركه بوراده ايجديكمز باردان كركمسى صويك ايچندهٔ آلابليكنه ميقروب وار ايتش . اويله‌مى ؟ اويله ايسه بنده هيچ صو ايچمم صبر ايده‌رم قرارينى ويرده . اوه كليور كلز ايلك ايشم قيوجى استطاق ايتمك اولدى . زيرا بوراده ايچيلان صولرك پك اوزاق منبعلردن وبشقه يرلردن آنديغى وفقط بونلرك هراوده اولديغى ايشتمش ايديم . برمكت ويرسون بزه اوك صويى سن صويى دكلش . هرحالده شمدى صو ايچركن چوجقدن برى مألوف اولديغم كوزتپه صويى تحسرله ياد ايدييورم . قارئين كرامه‌ده دنيانك هيچ بر نقطه‌سنده بوله ميه‌جقلرى منبع صولرمزدن ايچدكلرى زمان بو حسرتزده نى تحطر بيورملرينى صورت مخصوصه‌ده رجا ايدرم .

آ . ح

ترقى فنونك روحانى

كنج فردسون

بيول ريسلر

مؤلفى آلفرد سون دوره — مترجمى احمد احسان

١٩١ نجى نسخه‌دنبرى مانند

اورته‌ده‌كى ماصه‌نك اوزرينه اسكى شالى اورتر ، اوجاغنك اوسته اوتونى برى‌يى يرلشديرر ، بركناردهكى اوفاق منغالده طعام آهسته آهسته قاينار ؛ اشته مادام شه‌بك ارزوسى بويله راحت وحضوردن عبارتدر .

يكى مغازه‌يه نقل ايلدكلرى كونك فرداسى موسيو شه‌ب كيكلرك وخارج ديوارك اوزرينه برقدم طولنده حروفات ايله :

قوميسيونجى مغازه‌سى ـ اخراجات

كله‌لرينى يازديرمشيدى . نه‌قوميسيونجيسى ونه‌اخراجات ايليور ؟ بوراسى وظيفه‌سى دكل جوار مغازه‌لرده چوقه . كچه وبز صاتيليور . موسيو شه‌ب ايسه هرشيئى صاتمغه آمده . سادەدهانكيسى اولديغى بيليور . بوخصوصده مادام شه‌به نه‌لر سويلر نه‌لر سويلر ! ديركه :

ـ آمريقان بزلرندن اكلامم . فقط چوقه‌يى اى طانيرم . بالكز چوقه ايشنه كيردسه‌م برسيار مأمور طوتمق لازم . زيرا چوقه‌نك اعلامى ناسه‌دن والبوفدن كليور . آده يولايوب جنب لازم . رنكلى آمريقانلره كلنجه بوكا شمدى باقيه‌مز . بازاشياسيدر توله كلنجه موسم پك ايلريدر . ممكن دكل اوغراشيه‌مز .

اكثريا مذاكره‌دن صوكره :

ـ كيجه‌لر كه‌در . هايدى ياتهلم .

ديه ، مباحثه‌يى بتيرر ايدى .

بويله‌جه دوام‌ايدن اوچ‌دردت آى موسيو شه‌بى اوصانديردى . باش آغريلرى جان صيقيلرى يوك كلدى . محله‌يى شماتتى وهواسى آغربوليور . تجارت‌ده يوق . نه چوقه نه‌ده بز ايشلرى يورومپور .

اشته تام شو اثناده ايدىكه مادموازل پلانوس قارى قوجه‌نك زيارته كلدى . قادنجغز . بولده‌عاقلانه ادارهٔ كلام‌ايدەمم ديتش ايديسه‌ده محجوب آدملرك حركتلرى كى دها ايلك سوزده ديه‌جكنى بتيرمش ، مقصدى اكلاتمش ايدى .

مغازه‌نك ايچنده عادتا تياترو اويناميور ظن اولنسور ايدى . مادام شه‌ب قيزينى اتهام ايتدكلرينى كورنجه كمال حدته قالقدى . بويله بر شيئه قطعا اينانمز ايمش . زوالللى سيدونى افترايه اوغرامش !

موسيو شه‌ب معتادى اوزره كندنن بحث ايدرك مسئله‌يه بشقه رنك ويردى . كنديسى كى مشهور اوتوز سنه‌لك برتاجرك قيزى هيچ قابلمى كه بويله قباحتلرى ارتكاب ايلسون . آدم سنده !

مادموازل پلانوس تهدیده اصرار ایدی . زیر سده اتهام ایله میور اتباتلرده کوستریپور ایدی . هم بونی قاریقه‌ده هرکس اکلامش : موسیو شهب تیزدی . دیدی که :

— ولوکه تحیح اولسون . بوندن بزه تعلق وارمی : تیزمز قوجه‌ده . باباسی اتاسی یاننده دکل . کندندن یاشلی وعقلی باشسنده اولان زوجی نظارت ایتملی . دقت ایتملی . عجبا موسیو ریسار بورالرینی هیچ دوشونمشمی :

بوسوز اوزرینه‌شهب دامادینی‌مؤاخذه‌یه باشلادی . ریسار بطی حرکتلی بطی سوزلی عبرت انتقدن اصحابندن بر آدم ایمش . عمرینی یازیخانه‌سنده ایشیله کچیرر . زوجه‌سیله سوقاغه بیله چیقمز ایمش . حالا بیکارلق عائده ایمش کی یشایور . پیپوسنی بیره خانه‌سنی براقه‌میور ایمش !

شورادہ شهبك « بیره‌خانه » سوزینی نصل برطور اصانچیورانه ایله سویلدیکنی حقیقة کورملی ایدی . حالبوکه شهب هر کیجه ریسلری کیدوب اوبیره‌خانه‌ده بولور . اکر دامادی کلزسه داریلیرمیله !

بویولده حرکتدن شهبك فکری بشقه‌در . زیرا قوجه تاجر افندی مغازه‌سندن چوقدن اوصانمشدر . دامادی ایله تیزینی حدنلندیر مه‌دن شومغازه‌ی ترك ایدوب یکی تصوراتی سیدونی‌یه اکلاتمق و اونلری موقع اجرایه کتیرمك استیور . بناءً علیه‌شمدی‌قالقوب‌ده پلانوسك سوزی اوزرینه‌تیزیله بر استیضاحه کیرشسه تصورلری بوزولور . خلاصه تحکم پدرانه و ناموس عائله‌دن بحث ایده‌جك زمان دکلدر . مادام شهبه کلنجه بر آز اولکی حالنه نسبةً تیزینك عفت واستقامتی حائنده شهبه‌یه دوشمش ، سکوتی اختیار ایتمشدر . زوالللی قادین صاغر ، کور اولمق استیور ، کاشکه مادموازل پلانوسی هیچ طانیمش اولسه ایدی . بیچاره والده تیزینك مساوئ احوالنه واقف اولمه‌دن ایسه دنیاده هیچ برشیٔ کورمه‌مك ایشتمه‌مك استیور ایدی .

کیجه حلوسی ایتیور ایدی .

موسیو کمال وقارله یرندن قالقمدی . مغازه‌نك کشکلرینی قپادی : لامبالریدی . مغازه‌نك بوش رافلری چپلاق دیوارلری ضیادار اولدی . شورانك منظره‌سی اعلان افلاس ایدوب‌ده امتعهٔ موجوده‌سی بالمزایده فروخت اولنمش بر تجارتخانه‌یه بکزیور ایدی . موسیو شهب‌وضعیتیله حالیه مادموازل پلانوسه « آرتق اقشام اولدی . یاستراحت زمانیدر . صفاکلدیکز » دیمك استیور ایدی . بو اثناده دکانك ارقه طرفنده مطبخده دولاشان مادام شهبك ایش کورر کن اره‌صره اغلادیغی ایشیدیلیور ایدی .

اشته مادموازل پلانوسك زیارتندن بشقه نتیجه جیقمدی . اوه عودت ایلدیکی زمان اختیار صندوقکار صوردی که :

— ای نه خبر بقالم ؟

— سوزیمه اینانمق استمدیلر . نازکانه اشتغال ایلدیلر .

قادیغجغز فرط محجوبیتدن عادتا تغلیور دی . اختیار آدمجکز قیب قرمزی اولدی کمال حرمتله همشیره‌سنك النی طوتوب دیدی که :

— همشیره‌م مادموازل پلانوس شوخدمتی سزه حواله ایلدیکمدن دولایی عفو کزی دیلرم . فقط مسئله فاریقه‌نك ناموسنه عائد ایدی .

بوکوندن اعتباراً سکز موندر کیتدیکه دهازیاده محزون دوشیور . قاصه‌یی آرتق امین‌وتحکم‌عد ایله‌میور ایدی . موسیوژورژ فرومون پاره استه‌مکه کلسه‌بیله پلانوس حدتی ازاله ایله‌میور . کندینه مخصوص لسانله همشیره‌سنه :

— آرتق امنیتم قالمدی .

دیپورایدی . زوالللی آدم دائما قاصه‌سنی دوشوندیکی ایچون رؤیاسنده‌بیله اونی کورر قاصه‌یی هرنقدر کیلدلنمش ایسه‌ده ینه آچیق وطاغینق بولور ، یاخود شدتلی برروزکار اسر قاصه‌ده‌کی اوراق معتبره‌یی قائمه‌لری ، پولیچه‌لری ، فاطوره‌لری داغیدر ، زوالللی صویلایه‌جغ دیه بونلرك آرقه‌سی صره قوشور .

کوندوزلری صندوق اوضه‌سنده بولندیغی زمان زوالللی آده‌قاصه‌یه بیاض برقاغه کیرمش‌ده ایچنده نه‌وار نه‌یوقسه هپسنی محو ایلیور . پیور بیتریپور ظن ایدر . صانکه محو و خرابه چالشدیغنه سویینیور . دها قوتلنیور !

اشته بوندن دولایی اوکلهدن صوکره سیدونی فوق‌العاده مزین اولدیغی حالده کوروندیکی اختیار آدم حدتندن نه‌یاپاجغنی شاشیرر . سیدونی پلانوسك نظرنده فاریقه‌نك خرابیسیدر . هم‌اویله برخرابی‌که مزینه کینمش . سوسانمش . قپونك اوکنده عربه‌سی بکلیور . چهره‌سی حالی مسرور نشه‌لی !

حالبوکه سیدونی فاریقه‌نك صندوق اوضه‌سنده برعدو جانی بولندیغندن اصلا خبردار دکلدر ؛ بودشمنك هرآن کندی طرز حیاتی ، حرکاتی ، افعالنی کوزتله . دیکنی مثلا پیانو اوسته‌سنك کلوب کیتدیکنه برظاقم مغازه اوشاقلرینك ایری پاکتلرله خانه‌یه اوغرادیغنه . لوور مغازه‌سنك سپارشات توزینه مخصوص عربه‌سنك فاریقه‌یه یشکاهنده دوروب مادامك اصمارلدیغی شیلری براقدیغنه بیله زیاده دقت ایلدیکنی بیلمز ؛ واقعا زوالللی پلانوس لوورك توانا بارکیر قوشولی سپارش عربه‌لرینی کوردیکه بوعربه‌لرك حیوانلری فرط سرعتله یوروبه‌رك فاریقه‌یی افلاسه کوتوریپور ظن ایدردی .

پلانوس مادامه کتیرملی اشیای . پاکتلری نظریله اولچه . طارتار . خانه‌نك ایچنه کیرر ؛ صالونلرده‌کی قیمتدار قالیچه‌لر طورفنده چیچکلر ، انواع سوسلر وطاقملر پلانوسك نظرندن اصلا دور اولمز . برده پلانوس موسیو ژورژك قاصه‌دن پاره استه‌میله مادام سیدونی‌یه پاکتلر کلدیکنی‌ده تدقیق ایلر . پاره مطالبه‌سیله سپارشات ورودی آره‌سنده دائما رابطه ومناسبت بولور .

پلانوسك کمال دقته تدقیق ایلدیکی

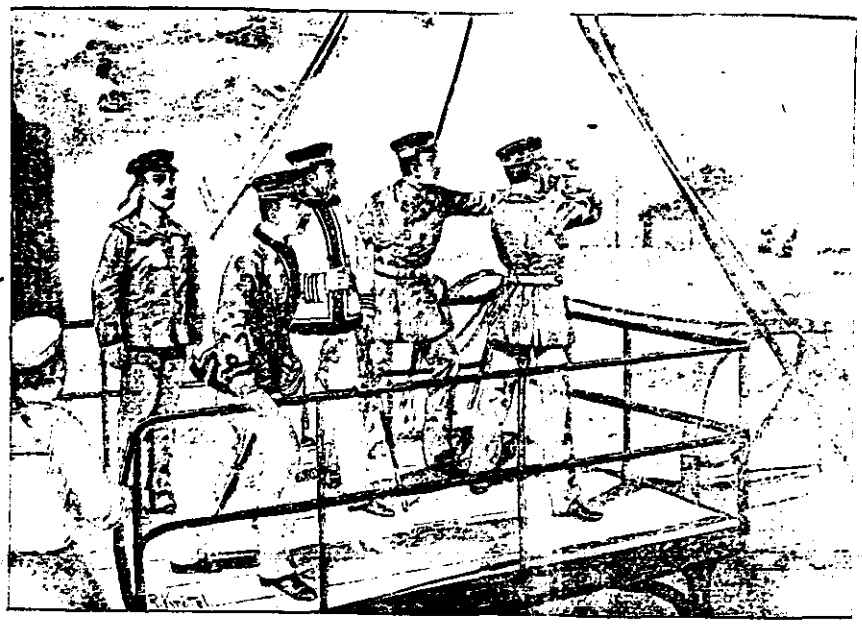

زبون بحريه ضابطی

شوبردن بريسی‌ده ريسلرك چهره‌سيدر . زولمی صندوقكار هرشيدن زياده شوآشفته قارينك ريسلركی صاف ، ناموسی وصادق بر آدمی تماماً تبديل ايده‌جكدن قورقار ايدی. اوت آرتق شبهه يوق . ريسلر تاموسسزلغندن خبردار ، اغماض ايليور ، سكوتی پارهايله صاتون آليورلر ديمك !

واقعا شويله بر فرض‌ده بولنمق بك تعاسفسزجه‌در . حالبوكه پلانوسك اخلاق جهه‌در بردفعه ايشده فالق كورديمی ذهنی تك درين جهته قدر كيدر ، اختيار آدم ژورنالجيله سيدونيك سؤمعاشرتنده اولدقلرينه و قصاولدقدن صوكره ريسلرك‌ده شوحالدن خبردار اولوب اغماض ايليه بينمسنی محتمل كورمكه باشلادی . اويله‌يا ، اكر اغماض ايتيورسه شريكنك دليجه‌سنه صرفياتی كورديكه نيچون سكوت ايليور .

جوانمرد سكز موند صفوت سطحيهٔ فكريه‌سی حسيله ريسلرك نزاكت قلبيه‌سنی اكلايه‌ميور ايدی . برده ريسلرك اهل اختراع وصنعته مخصوص دالغين حاليله سكز موندك عالم تجارتده حساب دفترلری ايچنده پرورده اولمش اخلاق آرەسنده بيوك فرق واردر . سكزموند ريسلری كندی نقطهٔ نظرندن محاكمه ايله محكوم ايليور . فكر اختراع ايله مشغول بر آدمه‌كی دالغنلغی بردولو اكلايه‌ميور ايدی . واقعا اختراع ايله مشغول اولانلر سير فی‌الحياه حائنه بولنانلره مشابهدر . كورمه‌ين باقانلر قوهٔ باصره‌لری صانكه مفكره‌لرينه متوجهدر فكرلرنده نه‌وارسه ساده اونی مشاهده ايدرلر .

حالبوكه سكز موند ريسلر ايچون ايشی كوريور اكلايور ديور ايدی .

اشته شو فكر اختيار صندوقكاری فوق العاده دلخون ايليور ايدی . اولامرده ريسلر صندوق اوطه‌سنه كلدكجه سكزموند اسكی ارقداشنك چهره‌سنی معاينه‌يه باشلادی. ريسلرك لاقيدانه طور ومعامله‌سنی كوردكجه بونی مخصوص پاپيور قرارينی ويردی . بناءً عليه بعدما ريسلری تدقيق ايليه‌جك پرده نظرينی يا دفترلرينه عطف ايدر . ياخود باغچه‌يه باقار ، لقردی سويلسه بيله ريسلرك يوزينه نصب نكاه ايتمز ايدی . اختيارك لقردیلری‌ده تجايب ايدی . ايشيدنلر حريفك كيمه خطاب ايلديكنی ممكن دكل اكلايه‌مز . اولكی كبی آره‌لرنده تبسم دوستانه تعاطی اولنميور . بعض بعض پايدقلری كبی فابريقه‌نك قديم دفترلرينی قارشديروب يادماضی ايدليور . سكزموند

بودفترلره باقوب فقره‌لرينی ارائه ايله

— اشته سنك فابريقه‌يه‌داخل اولد

سنه : شوده ايلك الديغك معاش مقا

خاطركده‌می اوكون « ريسو » اوقطا

كتمش ايدك، اقشامده « آووغل » قهوه

اكلنمش ايدك دكلمی ؟

كبی سوز آرتق سويلنميور .

ريسلر صندوقكارك كندينه

ايلديكی باردمعامله‌يی فرق ايتدی، زوم

سويلدی . سيدونی‌ده ايچه وقتدر پلان

بارد حائنی حس ايايورايدی. بعضاً با

كچركن نظرينی صندوق اوطه‌سنه چوي

زمان اختيار حريفك سرت باقيش

اوركردی . شمدی عينی معامله‌نك ز

حقنده‌دخی پاپلديغنه انديشه‌ايلدی. پلان

سويليه‌بيله‌جكی بعض سوزلره قارشی ز

لاقيد برحاله كتيرمك اوزره ديدیكه

— آدم سزده ، شونك حالا ف

وارەمديغكزه متعجبم . سزی قصه

آجاغم! فابريقه‌دەكی موقعكزه حسد ايد

اولارق كندیسيله هم موقع ايكن ش

آمری اولديغكزه تحمل ايايه‌ميور !

نه‌مزه لازم. بويله حالكزه اهميت ويرما

ياقشمز. بيلسه‌كز نه‌قدر حسدجيلرم

ريسلر تعجب ايله :

— سكده حسدجيلرمی وار ؟

— واريا . فابريقه‌دەكی آدملرك

برى بنی چكميور . اسكی فقير سيدو

مادام ريسلر اولديغنه قيزيورلر . .

بيابر نم حقمده نصل فنا سوزلر سويل

افترالر ايدرلر! صندوقكارده فناسوزل

بريسيدر . شو آدمی هيچ سودمدم ؛

حسود حريف !

بوسوزده تأثيرينی اجرا ايلدی، ريس

جانی صيقلدی ، پلانوسه قارشی بارده

ايله مقابله‌يه باشلادی . ايكی ارق

يكديكرينك حسياته قطعياً واقف اولمل

ايچون بشقه افكاره ذاهب اولوب برز

كوردكجه متألم اوليورلردی ، اونك ا

برآز وقت صوكره ريسلر صندوقلاو

هيچ كيرمز اولدی

مابعدی

استانبولده مستعمل یاپم قوندق
Maillot turc

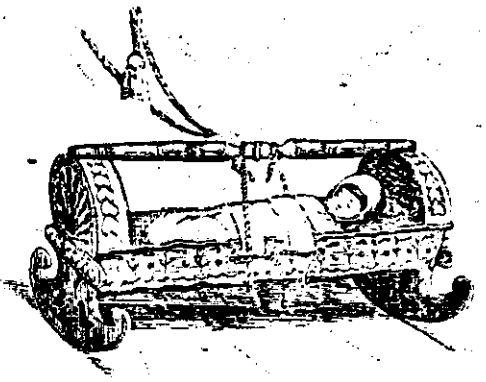

درسعادتده مستعمل بشیك
Berceau turc

انکلیز اصولنده چوجق اوتوردیر

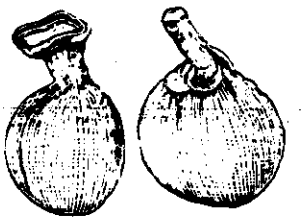

قوداق صوبکلری
Reservoirs d'urines pour le maillot

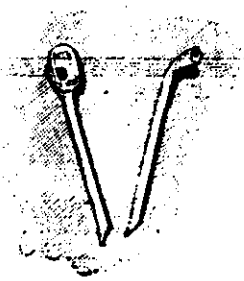

بشیك صوبکلری
Conduites d'urines pour le berceau

اقوام وحشیده چوجق نقلی

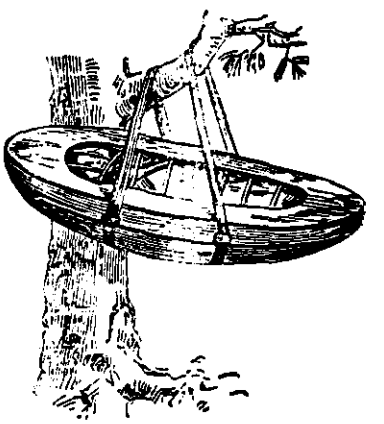

لاپونیاده بشیك

صحتمای نوزاد

دن

بشیك

ایلك چوجق بشیکی بالطبع والده قوجاغی ایدی ، مادر ونوزاد یکدیکرندن غیر منفك برحالده ایکن احتیاجات حیاتیه ایله اشتغال لزومی والدهیی چوجقدن موقتاً آیرمغه مجبور قیلمش اولدیغندن هم سربستجه ایشلرینه مقید اولمق وهم چوجغه باقق وتقیدایتمك فکریله والدهلر جکر پارهلرینی آرقهلرنده طاشیرلر وبو قیمتدار یوکی بو وجهله حمایه وصیانتدن امین اولهرق انسانلرك یرمکن معیشتلری تقرر ایتمهمش اولان اوزمانلرده زوجلرینی تعقیب ایده بیلورلردی . لکن بالآخره مدنیت یوز کوسترنجه « یاباق » اتخاذی فکری میدانه کلنجه والده اول امرده چوجغنی یانسه آلمش عده چوجغنکده آیرو بر یاتاغی اولسنی آرزو ایلدیکندن آنی باش اوجنه یقین آیری بریاتاغه یرلشد - یرمشدر .

ایشته ایلك بشیك ایجادی بوصورتله اولمش وبو مکان معصوم عصرلرجه دوام ایدهرك هرنه قدر حجم وشکل ولواحقجه تحولاته اوغرامش ایسهده همان دائما یینه عین صورتده قالمشدر .

اقوام قدیمه وحاضره نزدنده جاری عادات واحوال نظر تدقیقدن کچیریلهجك اولور ایسه والده قوجاغی ایله بشیك آرهسنده دیکر برچوق وسائط موجود اولدیغی کوریلور . ایشته بو وسائطه عمومیتله متحرك وقابل نقل بشیك نامنی ویردیکمز کبی دیکرلرینهده ثابت بشیك اسمنی حصر ایدرز . ثابت بشیکلر میانه الك قباسندن بدأ ایله الك مکملنه قدر آلچاق آیاقلی ، معلق ، صالانتیلی نوعلردن بحث ایدهجکز . معلومات مسرودهیی بشیکلر متممانندن اولان وسائط ساژهدن برنیه بحث ایلها کمانه چالیشهجغز . وسائط مذکوره یالکز چوجق اوتودیغنده یاخود راحت ایتمسی لازم اولدقده دکل . بالعکس معصوم عمودی بر وضعیتده طوتمق یاخود یورغنلق آلیشدیرمق آرزو ایدلدکده حالا استعمال اولنیور ایسهده بونلر خصوصیله « برغ طفولیت » زمانلرنده محذوردن سالم دکلدر .

ابتدا . اقوام شرقیهده چوجغك والدهسندن آیرلدیغی کورییورز : اما کن عتیقهٔ مصریه منقوشاتنده چوجك والدهسی کاه آرقهسنده ، کاه بلی وکاه قارنی اوزرنده طاشیدیغی کورلمکدهدر . چوجك ایکی قات اولدیغی حالده دکرمی بر پارچه قماش ایله طوتدیرلمش وبویلهجه حاضر اولان کیسهنك ایکی اوجلری چوجغك بولندیغی محلك عکسنه باغلانمشدر . بعض

اثوابك ساده بربوكونتيسى قماش يرينه قائم اولمشدر ؛ حتى بوكون بيله فلاح قاريلرى وملكتمزده قيطيلر جوجقلرينى بويولده طاشييورلر . ذاتاً مصريلر قوللرى وياوموزلر اوزرنده آرقه‌يه . قماشدن برقوشاق ياخود برقايش ايله مربوط سبت ايچنده جوجقلرينى قناشديرلردى . بوعادت حبش اسراسنده جارى ايديكه بوكون بيله بك آز تحول ايلمش اولديغى حالده بعض قبائل وحشيده موجوددر .

عهد عتيقده حفظ صحت اعتبارنه دائر هيچ برصراحت موجود دكلسه‌ده حضرت سليمان على نبينا وعليه‌السلام افندمزك حكم معروفلرينك اوچنجى سورەسنده مندرج فقره او زمان جوجق بشيكى اولديغى ذهابى تأييد ايلمكده‌در ؛ شويله‌كه :

« بوقادينك جوجغى كيجه وقت »
« ايلمشدر . زيرا آنى اويقوده بوغمشدر ؛ »
« قرا كلق بر كيجه‌نك سكوتنده بن ، »
« جاريه كز ، اويقوده بولنديغم بر زمان »
« بوقادين يانمده اولان جوجغمى آشيره‌رق »
« كندى يانه آتش وقوغمده كندى اولو »
« جوجغنى قويمشدر . »

تورات شريفك بعض تعبيراتندن استدلال اولنديغنه كوره عبرانيلرده نوزاد والدەسى يانده ياتمقده ، وكوندوزلرى مصريلر نزدنده جارى اولديغى اوزره آرقه‌ده وبل واوموزلر اوزرنده طاشينمقده ايدى .

بعض اقوام حاضرده بيله بوكون بشيك او درجه مستعمل دكلدر ؛ مثلا چينلولر وژاپونيالولر نزدنده جوجق اسكى زمانلرده اولديغى كبى والدەسى قوجاغنده طاشينمقده وباخاصه ژاپونيا ده سوت ننه‌نك جلدى ايله اتوابى آرەسنده باغلى بولنمقده‌در .

نوزادى بويولده طاشيمق عادتى فى‌يومنا هذا بعض قبائله جاريدر ؛ عمومیتله چادر ايچنده ياخود آغاچلر اوزرنده قوريلان برصاللانجق وياخود ايپله آصيلان برقماش ايله حاصل اولان كيسه وطوريه والدەسى راحت ايلديكى زمان جوجغه ياتاقلق ايدر .

ثابت وباخاصه بشيك تامى وبريان وسائطه مراجعت ايتمكسزين بعض اهالى قابل نقل بشيكلر قوللانيورکه بونلرده مملكته كوره دكيشيور .

روسيه‌نك بعض شمال قبائلى آرەسنده جوجق امكه‌يجه‌يه قدر بر صوريه ايچنده بولنوركه بونى والدەسى آتندن چيقارمش برقايش واعطه‌سيله طاشييوب صورر .

لاپونياده جوجق ايكى اوچ سنه والدەسى آرقه‌سنده كى كنيش قوقولاتمسى بركيه ايچنده بولنوركه والده بوكيسه‌يى قوللرى آتندن كوكسنك اوكنه چكرك ضيارى چيفارمقسزين جوجغنه ممه ويرر .

[سن بلز] نام مؤلفك بويايده اتدەسنه كوره بر لاپونيالى اثناى سير وسفرده صوغورسه زوجى درحال بر چاه ياخود قابين آغاجى كوتوكنى اويەرق وجوجغك دوشمه‌مسى ايچون دەيردن برقفس علاوه ايدەرك بر بشيك اعمال ايدر . والده بشيكنى طاشييەرق يولنه دواه ايلر وبر يرده آرام ايتمسى ايجاب ايلدكده بر آغاج دالنه ايليشد . يروب آصار . قاناده‌ده جوجق نه قوللرينى ونه‌ده باجاقلرينى قيملداتەميه‌جق درجه‌ده كوچك بربشيك ايچنه قونور . فضله اولەرق بو بشيك بر نوع كوفه درونه صيقيشديرر . لشدركه والدەسى قايشدرى اوموزلرينه كچيرر وآرقه آرقه‌يه بونديغى جوجغنك يوزى انثاى سفرده هوايه طوغرى متوجه بولنور ؛ مكث وآرام زمانده بوكوفه جوزيله‌رك يايره وضع اولنور ياخود مرتفع برمحله تعليق ايديور .

معهذا بويله متحرك وقابل نقل بشيكلر پك قديم وابتدائيدر . جوجغك طوغار طوغمماز باشنى آشمق اوزره صغوق صويه طالديرلديغى بعده مواد غائطه‌نك مرورى ايچون اولدقجه كنيش دليكلى برتخته‌اوزرينه باغلاندىغى وتخته ايله بيچاره جوجق آرەسنه پاموق كبى يوموشاق بر شى قونلديغى (ويرژنى) ده كورلمشدر . جوجق بويله بر وضعيتده بر قاچ آيلر كيمك ومفصللرى والحاصل تكمل وجودى قوت آلنجه‌يه قدر قالور . بعده‌باغدى جوزيله‌رك براغيلور . چوجق تخته‌يه مربوط او زمان آنكله برابر هر يره نقل اولنابيلير . كبى حتى آغاچ‌وسائره‌يه‌ده آصيلور .

[شاتوبريان] . آمريقايه دائر سياحتنامه‌سنده بويله بر عادتك آمريقه قرمزى دريلى انسانلر آرەسنده جارى اولديغنى وحتى تخته‌يه مربوط قوس اوزرنده چوجغى موزيدن لاقوايه برتولبد كرمش وديغنى نقل ايدر .

بويولده ابتدائى وبك قديم بشيكلرندن درجه‌يه قدر سكى اولديغى جاى مراقبه‌در . (تايلر) ده چوجغى يرندن دليك واوزرينه اوتدن برقونمش برتخته‌جغه يايديورلردى ، وبو جغك يانلرنده كى دليكلر . چوجغى قيلمق ايچون كچيريان شريدلره محل ايدى .

قابل نقل بشيكلره فرانسه‌نك جنوبنده تصادف اولنور ؛ « نو. به‌يسو » اسمى كويلرده حالا قوللانيلان قاميشدن مأخوذ اوزونجه بشيك غايت خفيف اولديغى تارلا ايشلريله مشغول قادينلرك ايشنه يارار . كاملاً قوندقلانمش چوجق بوبشيكه بزدن باغلرله مربوط والده چوجغى امزيرمك ايستدكده بشيكنى قوجاغنه آلور ويا‌ورو‌جغى چيقارمقسزين امزيرر . كيجه بوبشيك ياتاق يانه قونيلور . بووجهله امزيلن چوجق صيجاق يرندن قيملداتمديغى اوشومز ايسه‌ده نظيف وطاهر قالير . زيرا چوجغى دكيشديروب تبزلك بشيكدن چيقارمق وقوندغى چوجغه لازمدر .

روم ايلينك بعض جهتلرى آرناوودلقده ، چوجق كوچك برتكه خفيف بر بشيك ايچنده نقل ايدلمكده وسائط مذكورەنك كافه‌سى والده قوجاغنده ديمكدر . شمدى اصل بشيكلره نقل ايدەلم :

[فونساغريو] ديبوركه : « بو

انسانك ایچ مکانی اولوب اوراده چوجق حیات شخصیه‌سنه آیشمغه باشلار . بشیك اولك بر قسم متممی . حیات اجتماعیه‌نك برمأوای ابتدائیسی . عائله‌لرك یأس وامید وحزن ومسرتلرینك مرکز ومنشائیدر . »

چوجقلر . علی الاکثر اویونمق وصو صیرمق اوزره یاپیلدیغندن بشیکلرك برچوغی محدب یاپامشدرکه بوسایه‌ده آنلری ایکی طرفه تحریك قابلدر . بیونه قاپلوه‌مه قبوغی . قابق بچمنده بچی اویونش براغاچ کوتوکی . قلقان وحتی بیونه بر خرما یاپراغی اقوام ابتدائیه ووحشیه‌ده بشیك خدمتی ایفا ایلمشدر .

بشیکك اشکالی پك مختلفدر .

بشیك . اولی امرده . قاعده‌سی اوزرنده متحرك بر مکان عزلت وحیواناته قارشو بر شکل صیانت ایدی . حفظ صحت ایچون دکل . بونه سهولت ایچون بالاخره دها خفیف یاپلمش وبهایت سوس مسئله‌سی ده آرایه کیرنجه هم قوللانیلمشلی وهم زینتلی کوچك یاتاقلر . قاریولدلر اعمال اولنمشدر .

بشیك یاپسبتون ثابت ویاهتحرك . یاقفللی ویا دکل . یادکرمی یاخود بیضی شکلده‌در . قونیلان رسملر بو بابده برفکر ویره‌بیلور .

صحیحاً ثابت عد ایدیلهبیله‌جك بشیکلردن بری واردرکه پك اسکی ساده‌لکده اولوب آناطولی قطعه‌سنده ساکن بعض قبائل نزدنده مستعملدر . دوقتور [نهرام] ۱۸۵۶ سنه‌سی موسم شتاسنده آناطولیه سیاحتی اثناسنده بیوجك برنهر کنارنده کوجه بر قادینك تولیدینی متعاقب چوجغی صغوق صویه صوقدیغی وبالاخره برمغاره‌یه نقل ایله اوراده قازدیغی ایچه طوپراقلی بر چوقوره‌قویوب باشندن بشقه تکمیل وجودینی طوپراق ایله اورتدیکنی کورمشدر .

یوطوپراق هرکون دکشدیرلدیکی کبی چوجق بیودکجه بوادارهلی بشیك‌ده بیودلمکده ایمش .

هنوزده بوحال جاری ایمش . حتی محل مذکورده ایشه کیده‌جك اولان والده چوجغی یرده قازدیغی بر چوقور بچنده سرت یاپراقلرله بعضاً براقوب کیدرمش . فقط بوکی سفیلانه بشیکلر دخی اوائلده بیله مستعمل دکل ایدی .

یونانیلرك پك ارکن بشیك قوللانمغه باشلادقلری ظن ایدیلهمز ، زیرا آثارعتیقه قوانینی فصلنده چوجقلرك پك زیاده حرکتنده بولندیرلمسی لازم کلهجکنی سویلدیکی حالده بشیکدن هیچ بحث ایتمهمشدر . لکن لسان یونانیده برایکی کلمه واردرکه سپت معناسنی افاده ایدیور . ایشته بالاخره یونانیلرك بونوع وسائط اوزرنده چوجقلرینی یاپیردقلری تصور اولنهبیلور ؛ حتی (باکوس) . ولادتنده بویله برسپت ایچنده تصویر ایدلمشدر .

اسپارتاده بدنك قوللانمدینی قلقان چوجق ایچون بشیك خدمتی کوریلیوردیکه « یوحال وعادت . تراکت وملایتنه نه‌قدر مغایر ایسه فکر قهرمانیه اودرجه موافقدر . »

آتنه‌ده یووارلاق سپتدن بشقه قوندره شکلنده قدیمدن معمول ویانلرنده برقولی اولان برنوع بشیك وار ایدی . (واتیقان) موزه‌سنده موجود بر قاب اوزرنده محکوك بررسم [مرکور]ك چوجقاغنده‌کی حالتی تصویر ایلمشدر .

رومالولر مختلف شکلده بشیکلر قوللانمشلردر . یونانیلرك سپت بچمنده‌وتکنه وکوچك صندق شکلنده بشیکلری رومالولر نزدنده‌ده موجود ایدی . تکنه شکلنده اسکی بشیکلرحالا بعض کوبلرده کورلمکده‌در . چوجغی . بشیکده‌کی شیئه اوزرنده ثابت بولندیرمق ایچون بابشیکی‌ده تماماً صاران یاخود مخصوص دلیکلردن کچیریلن شریدلر قوللانیلورایدیکه بونلرکتاندن منسوج مختلف رنکده ایدی . [بون] موزه‌سنده طاش اوزرنده منقوش بر رسم موجوددرکه بشیکنده یاتان برچوجغی کوسترر .

طقوزنجی عصر میلادیدن قالمه خط دست ایله محرر بعض آثاره نظراً فرانسه‌ده الك اول قوللانیلان بشیکلر ، اورتهسی اویوق ویانلرندن چوجغی باغلایه‌جق باغردافلرك مروریته مخصوص دیکلری حاوی بر کوتوکدن برنوع تکنه ایدی . یونان کویلوزی حالا بویوله بشیکلر قوللانمقده‌در .

یوعصردن براز صکره . بشیك کوجك برقاریوله شکلنی اخذ ایلمشدر .

اون بشنجی عصرده یردن یوقاری ایکی ثابت آیق اوزرنده تصیلی واورتاده موجود برمحور اوزرنده ایکی دانه صالاتیلی بشیکلر ایجاد اولنمشدر .

اون التنجی عصرك نهایتنه طوغری پرده‌لر ظهور ایلمشدر . بوزماندن اول بیوکلرك دائرلرنده کنیش پرده‌لر بولنمقده ایدیکه یونانلرك بوکونکیلری ایچنه برباشیك قولایجه قوللیردی .

اون یدنجی عصردن اعتباراً بشیك همان شمدیکی کیدر . [۱۸۹۰] سنهٔ میلادیه سنده پارسده کشاد اولنان سرکهٔ عمومینك حفظ صحت اطفاله مخصوص قسمنی محرر عاجز کی زیارت ایدنلره معلوم اولدیغی اوزره توراده بشیك تاریخی بك مکمل صورتده تشهیر اولنمش ایدی . بوسرکیدن اکلاشیلهبیلدیکنه کوره بك چوق محالرده حالا بك ابتدائی بشیکلر قوللانلمقدهدر . تعریفنزی ایضاح ایچون بشیکلری برقاچ قسمه آیرمق ایجاب ایلمشدر .

اولا . غایت آچاق سپت بچمنده . ثانیاً . رومالولرك قوللاندیغی کی تکنه شکلنده یاخود دیی مدور ودرت کوشه‌سنده عمودی دیرکلر بولنان بشیکلر واردر .

بوصوك بشیكك غایت سوسایلری واردر . اغنیا قاپوتلی بشیکلر قوللانیرلر ایدی . فرانسه‌ده واقع (فنیستر) طرفلرنده اغاچدن یاپیلوب یالکز کیجه‌لری ابوینك یتاغی اوکنه آصیلان برنوع بشیك استعمال اولنیور . بونك بشقه بردرلوسی‌ده آیروجه کوسترلمشدر .

بو آچاق بشیکلرك همان کافه‌سی خفیفلکلری ایله « بهنیسو » نامنده بالاده تعریف اولنان بشیکه بکزر .

دوقتور بسیم عمر

شئونات

مواد صحیه وطبیه

— اویقومنزلغی تداوی ایچون مورفین شربتخانه‌سنه الیشانلره مورفین ایله وجودلرینی الفت ایتدیردکدن صکره آرتق کندیلری ایچون بومادهٔ سیه‌نك استعمالی برعلت حکمی آلوب بوندن بردرلو وازکچه میانلری تداوی ایتمك وعلی‌العموم افیون قوللانمالری بوندن وازکچیرمك ایچون فرانسه انجمن طبیسی اعضاسندن دوقتور موسیو لوقی برچارهٔ تداوی بولمش . تدریجاً مورفین استعمالی ایدنه بو عادتی ترك ایتدیرمکده وبونك ایچون مورفین یرینه تحت‌الجلد (غلیسه‌رو فوسفوریت سود) شربتخه‌سی اقامه اتمکده‌در .

تحت‌الجلد شربتخه ایدمك اوزره استحضار ایدلنه‌جق بوترکیب (۳) غرم فوسفوریت سود ایله (۲۰) غرام غلیسرین‌دن و (۸۰) غرام ماء مصفادن عبارتدر . خسته‌یه کون‌ده ایکی‌دفعه شربتخه ایدیلمك یرآزده صبر وتأنی ایله حرکت اولنورسه شفایاب اولدیغی ومورفینه ابتلامك نتایج وخیمه‌سندن قور تلدیغی دوقتور لوقی سوبلمکده‌در .

زراعت

— قارلرك زراعت‌ده پك‌چوق خدمتی‌اولدیغی اوروپا زراعت غزته‌لرندن بری برتفصیل نقل ایتمکده‌در . قارلر محصولاته قارشو فیش موسمنده پك کوزل برسیر خدمتی کورمکده اولوب صوك بهاره‌ده اکین یفدیلرك قارلر التنده قالمقله محافظه اولنه بیلدیکی ذکر اولنمقده‌در . آچیق کیجه‌لرك آیازنده بومحصولات قارلرآلتنده بولنوب‌ده محافظه ایدلمه‌سی ایسه صفوفه‌دن پك چوق فاورییر وحتی اولور . من‌القدیم قارك التی صیجاقدر دیه بزم اکنجیلرمز آرمسنده‌ده برسوز واردر . بو سوزك صحتی برتدقیقاته تابع ایدیور . بوندن بشقه قارك میوه‌دار اغاجلرده خدمتی واردر . فیش موسمی هرکسك فارییکه‌مکدن حتی اوندیغی ده تظاهر ایتدی دیمکدر . قارلر ثمره‌دار اغاجلرك چابوق چیچك آچمسنه مانع اولور . اغاجلر چابوق چیچك آچارسه هنوز آردی آرسی کسمش اولان صفوفره و ایازلره هدف اولوب چیچکلر فاوریلیر ومیوه حاصل اولماز . هرحالده اغاجلرك اول بهاره براز کچ چیچك آچمسی اولاندکجه فیشدن زیاده‌جه قارییه‌رق تزهر ثمارك تأخیر ایلدیکی ده‌جه‌یه‌جکدر . حتی قریه‌ده بوندن برپاچه‌جوانلق مکتبنده بعض میوه‌دار اغاجلرك التنه قریه‌یه‌رق بونلرك تزهری بویله‌جه تأخیر اولنیور .

— جزائر بحر محیطدن هاوای اطه‌لرنده اونوز قرق سنه اقدم قهوه محصولاتی پك زیاده ایکن قهوه فدانلرینه عارض اولان برقوردن طولایی قهوه زراعتی ترك ایدیلوب یرینه شکر قامشی دیکلمکه باشلانمش ایدی . صوك سنه‌لرده تکرار قهوه غرس ایدلمش وبووسیله ایله چای دخی‌دیکلمش وهرایکیسی‌ده غایت کوزل نشوونما بولمشدر . بوایکی سنه ایچنده هاوای اطه‌لرینك چای و قهوه محصولاتی فوق‌العاده ترقی ایتمشدر . حتی بونلرك طوپلانمسی . آیرلمسی ، استیف ایدلمسی کی خصوصاتده برطاقم یکی اصول ماکنه‌لر فونلانلفه باشلامشدر .

— میوه‌لرك وازان‌جمله اوزوملرك برقاچ آیلر محافظه اولنه‌بیلمسی ایچون یکی برچاره بولمشلردر . بو چاره محافظه ایدیلمه‌جك میوه‌لرك غایت ایوقیاتمش برمحزن‌ده بولندیرلمسی ومحزن درونده اسپرتو تبخیر ایتدیرلمسیدر . بویاپیلان تجربه شوندن عبارتدر : غایت ایو قیاتمش برمحزنه اوزوم فونیلوب برابر اسپرتوده فونلمش دیکر آچیق برمحزنه‌ده حالیله اوزوملر براقلشدره برقاچ آی صکره آچیق محزنه‌کی اوزوملر کاملا بوزولدیغی حالده قبالی واسپرتو بخاریله هواسی مشبوع محزنه‌کیلر چوروبوب بوزلمه‌مزن قالمشدر .

آثار عتیقه

— ویانه اقدمیاسی اعضاسندن موسیو پدرف طرفدن آیدین ولایتی داخلنده آیاسلوغ جوارنده (دیانا) معبدیله قدیم (افس) شهر قدیمی خرابه‌لرینی احتوا ایدن اراضی داخلنده آثار عتیقه تحریاتی ایچون ایکی سنه مدتله حفریات و تحریات اجراسی ایچون مساعده طلب ولنمش .

(دیانا) معبدی فی‌الحقیقه‌طرز قدیم یونانی‌نك اك کوزل‌وك ظریف بر نمونه‌سی اولدیغی‌کی (افس) شهریده وقتیله اك معمور ومزین بلده‌لردن اولدیغی جهتله یونانك ظاهره اخراجی تاریحیه فوق‌العاده حائز اهمیت اولوب بوبابده صرف اولنه‌جق غیرتلرك ثمره‌دار اولمسی تمنی اولنور .

طبیعیات

— ایرانك قوچان بلده‌سنده کچنلرده بر حرکت شدیده ارضیه وقوع بولوب شهر کاملا خراب اولق درجه‌سنده خسارات وتلفاته سبب اولدیغی اوراق یومیه یازمشدر . قوچان ده (۱۸۹۰) (۱۸۹۳) تاریخلرنده شدتلی زلزله‌لر اولمش ایسه‌ده کچن کانون‌ثانینك یدیجی کونی وقوع بولانك شدتی هیچ برینه مقیس دکلدر . روسیه‌دن لاجل التدقیق آدملر کوندرلمشدر . شباطك یکرمی ایکیسنه قدر (۸۵۰۰) جسد اخراج التدفن چیقارلمش . قوچانلیلرك فاده سنه تقریباً (۱۸۹۰) سنه سندن بری زیر زمینلرنده دائما مدهش صدالر ایشیدلمکده وهمان هرکون برقاچ‌دفعه زلزله وقوع بولمقده ایمش . خسار اللی میلیون فاورون تخمین اولنیور .

— برطاقم حیوانات جسدلری بوزرده برطاقم تدقیقات اجرا ایدرك بو حیوانلرك ایوقنا طبایعی حقنده استحصال معلوماته چالشمقده‌درلر . سرچه فوشلرینك اولدکدن‌صکره جسدلری معاله اولنه‌رق بونلرك طرز معیشتی واخلاق اظهر اولنق استنطاق وسرچه‌لرك فائده‌سز یاخود مضر برطاقم حشراتی قتل واتلاف ایله بونلری بیدجه یرده چیچك تخملریله وبغدای دانه‌لریله کسدیو بسله‌دیکی وبوجکلری اولیرمکدن ابعاد ایدرك بشافلرینی تخریب ایتکی ده‌ایو بولدیغی اکلاشلمشدر . سرچه‌لرك دماغی وجودیك نسبتله ریاده اولدیغی و سرچه فوشلرك ذکاسنك عقللیلردن بری بولنمدیغی طبیعیون طرفندن درمیان اولنمقده ایدی . سرچه‌لرك بوبله کوزل دانه‌لری سچوب بونکله وجودلری بسله‌مکه ذکالرینه بردلیل عداولنه بیلیر .

سرکیلر وقونفرانسلر

— روسیه شهرنده بو سنه مایس ایچنده هر جنسدن آثارك تشهیری ایچون بر سرکی آچیله‌جقدر .

— بوسنه طولوز شهرنده مایس اواسطنده ایلول اواسطنه‌قدر برسرکی کشاد اولنوب صنایع نفیسه زراعت وباغچه‌وانلق قسملریه اهمیت ویریله‌جکدر .

— مارتك اوجنجی کونی پترسبورغده حاضرلنمقده اولان مطبعه جیلق سرکیسنك برده کشادی اجرا اولنمشدر . صوك یکری بش سنه ظرفنده روسیه مطبوعاتنك ترقیسی سرکیده کورلمکده‌در .

— بروکسل‌ده (۱۸۹۷) سنه‌سنده کشاد قرار ویریلن بین‌الملل سرکی‌نك ترتیباتنه کان‌کری‌یه دوام ایدلمکده وحکومتمزده باردیم ایتمکده‌بولنمقده‌در . سرکی ۱۸۹۷ سنه‌سی مایسنده کشاد اولنوب الی آی مدت دوام ایدیه‌جکدر . سرکی علوم و صنایعك تطبیقات مختلفه‌سنی شامل اولمق وخاصة حفظ‌الصحه ایله تعلیقیه ، الکتریق ، اصول تبخین وتنویر قسملرینه زیاده اهمیت ویریله‌جکدر . بونلردن بشقه ماکنه ، کیمیا ، معدن فلریه تطبیقات مختلفه‌یه‌ده کوریله‌جکدر . فابریقاتمتعلق صنایع مخصوصه‌دن ترجمه برداژده‌ده تشهیر قیلنه‌جقدر .

سیاست

— شیلی آمریقانك قطعه یقین حوالیسنده کائن جزائر مجتمعه اوزرنده علاقه‌دار کشفیات وتحریاتده بولنمق و بورالرك احوالنه دائر معلومات حاصل ایتمك اوزره بر هیئت سفیریه‌نك برطرفدن عزیمته حاضر لندیغی وبو مستحضرات و تزیینات قارشولق اولمق‌اوزره آمریقا اعتبارله طرفندن بشیوز بیك دولار قدر برمبلغ اعطا ایدلدکدن اوروپا طبوغرافیه یازمقده‌در .

متنوعه

— ایتالیانك امراض اطفاله مختص اطبای مشهوره‌سندن (قومینی) وفات ایتش اولوب میلیون فرانقه قریب ثروتی جوجقلره مخصوص بر خسته‌خانه‌یه وباخاصه مصل اندیه‌یه قوش بلانمق تداویسی اوغورنده صرف ایچون ترك ایتمشدر .

احمد احسان

SERVET-İ FÜNUN
Adet 213
Perşembe-30 Mart- sene 1311
Beşinci Sene - Dokuzuncu Cild

RESİMLERİMİZ

SARDİNYA CEZİRESİNDE ŞEKAVET

İtalya hükümetinin aksam-ı cenubiyesiyle Sicilya ve Sardinya cezirelerinde şekavet ve kıta-i tariklik daima devam eyler. Oralarda bulunan agniya ve meşahiri dağa kaldırmak ve geçen postaları vurup gasb ve garet etmek gibi ahval heman kesirü'l-vukudur. Esasen İspanya haydudları Avrupa'nın her tarafında meşhur olduğu cihetle mesela Sicilya cezirесinin asar-ı atikasını yanardağlarını ziyarete gidenler behemehal yanlarına bir müfreze almağa mecburdur.

İtalya cezirelerinden Sardinya'da ahiren kıta-i tarikliğe müteallik bir cinayet vukua gelmişdir ki işbu cinayet şakilerden Sana nam haydud tarafından bir jandarma yüzbaşısı itlafından ibaretdir.

İşbu Fransisko Sana Domunsuda nam haydud Sardinya adasında kıta-i tariklik, posta soymak, katl ve dağa adam kaldırmak gibi enva-i şekaveti irtikab etdiği içün mahalli zabıtası tarafından kemal-i germi ile taharri edildiği cihetle merkumun Sardinya dahilinde "Mozo" kasabasında "Porkö" isminde bir adamın hanesinde muhtefi olduğu haber alınır ve haydudun hayyen veya meyyiten orada derdesti hakkında bir müfreze-i askeriyeye emr verilir ki işbu müfrezenin kumandası Palma isminde bir yüzbaşıya mevdu bulunuyormuş. Müfreze haydudun muhtefi olduğu haneyi abluka edince tabii sahib-i hane Sananın

bulunmadığına dair sözler söylemiş ise de heyet-i zabıta haneye dühul edeceği zaman Sana ile avenesi teşhir-i silah eylediklerinden miyanelerinde bir münakaşa-i hunrizane açılacak iken Sana bir mahal bulup oradan firar eyleyeceği esnada polisler üzerine hücum eyledikleri gibi derhal arkasını dönüp boynuna takılı İngiltere-kari ve mükerrer ateşli tüfengiyle bir anda zabiti telef etmiş ve zabitin düşmesiyle hasıl olan karışıklıkdan istifade ederek gözde nihan olmuşdur. İşbu vakayı irae eden resmi, İtalya'nın musavver gazetelerinden nakl eyliyoruz. Resim ototipi usuluyle Viyana'da hakk olunmuşdur.

BEYOĞLU FRANSIZ TİYATROSU

Bu kış evahirinde Beyoğlu'na gelip yazın dahi icra-yı la'biyat eyleyecek olan yeni operet kumpanyası gerek Tepebaşı Tiyatrosunda gerek İstanbul tarafında icra eylediği oyunlarda geçen sene gelen takımlara nisbeten ziyade rağbet gördüğü cihetle kumpanyanın başlıca oyuncularının birer kıta resmini derc-i sahife eylemeği münasib gördük.

Bunlardan büyük kıtada olanlardan sağ tarafda olan birinci derece aktrislerden madmuazel Martil'dir ki sedasının ahenk ve letafetiyle ve maharet-i la'biyyatıyla hepsinden ziyade alkış görüyor.

İkincisi madmuazel Jella'dır ki kıyafeti Karmen oyununda Mikailla rolünü gösterir, mahareti ikinci derecededir.

Orta yerde bulunan zat tiyatronun müdürü ve orkestronun reisi Mösyö Avulyo olup onun yanındaki tenordur. Tenor hakikat-i halde güzel icra-i vazife eyliyor.

Müdürün yanındaki dahi ikinci sınıf oyunculardan olup balada bulunan ise madmuazel İlyezi olup arkasında "Bukas" oyununun bağçıvan kıyafeti görülüyor.

HEADINGS OF THE 213TH ISSUE

1) İstanbul Postası
2) Musahebe-i Fenniye
3) Resimlerimiz
4) Paris Muhabirimizden Mektub-ı Mahsus
5) Deniz Köpüğü
6) Yeni Kitaplar
7) Malumat-ı Müfide
8) Servet-i Fünun'un Romanı
   Genç Ferü Meun ve Büyük Reisler
9) Şuunat
   Mevad-ı sıhhıye ve tıbbiye
   Ziraat
   Seyahat
   Statistik
   Mütenevvia

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار . ادبی . فنی . صناعی و تجاری مصور عثمانلی غزتهسی

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI

CONSTANTINOPLE

شرائط اشترا

برسعدتده مقدماً قروش اقچه سنه‌لکی ۱۲۰ ، آلتی آیلغی ۷۵ غروش ، اوچ آیلغی ۴۰ غروش اولوب خارجه‌دن مقبول اولان بو غزته آلتی آیلغی یکرمی غروش قدر .

شرائط اشترا

برسعدتده مقدماً اقچه سنه‌لکی ۱۰۰ ، آلتی آیلغی ۵۰ ، اوچ آیلغی ۲۵ غروشدر خارجه‌یه مکتوبلرینه وثایات منی اخذ اولنور .

Redacteur en Chef
Ahmed IHSAN

5me Année

BUREAUX :
54, rue Ebu-Suoud, Près de la Sublime Porte

عدد : ۲۱۳ — پنجشنبه — ۳۰ مارت سنه ۱۳۱۱ — خمسی سنه ـ طفوزنجی جلد

عندلیب نوبهار

غزته‌ده تدريج مصمم بعضه مقالات سرعرركدر .

اشبوع اوسنه‌سنه

سنه‌لرجه‌دن قيش كورمه‌مش اولديغمز كبي فصل بهار دخي كورمديكمز برّ زمانده كلدي ، هنوز مارتك يكرميسنده ايكن روز حضره مخصوص لطافت طبيعيه‌يي استانبولزده كاملاً مشاهده ايليوردق . طاغلرتز يشردي ، اغاجلرتز يني يني يپراقلريني كوسترديي ، پاپاتيه‌لر قيشك محروم قالديغمز قاري تنظير ايدرجه‌سنه چيرلري تزيين ايلدي . بهار بلبللري هرسنه‌كي ميعادندن اول كلن ايام لطيفه‌يي تماشا ايتدكجه نغمات روحفزالريني صباح اقشام اطرافه عكس ايتديرمكه باشلادبلر . اشته اونك ايچوندرده مصاحبهٔ لسوعيه‌سني اوقودينكز نسخه‌نك برنجي صحيفه‌سني بر عندليب نوبهار تصويريله تزيين ايلدك . قارنلرتز بهار هجسته آثارك لطافتيله لذتياب بولنور ، استانبولك جوار كويلرنده اوطورانلرك سامه‌لري بويله صداى عندليب ايله ذوقياب اولوركن طبيعي درك فصل بهارك تمثال مجسمي اولان بابلك برسمي كورمكي خوش بولورلر .

٠٠٠ موسم بهارك ايلك تجلياتي كاغد خانه درسنده دخي سيرايتمك اوزره جمعه كوني ، پازار كوني اومسيره‌كاهه سوق پاى تنزه ايدنلر — هله جمعه كوني — فوق العاده ايدى ، اغاجلر يپراقلنديني ايچون كاغدخانه‌نك لطافت طبيعيه‌سي تماماً حاصل اولمه‌مش ايدى اما بوسنه دائرهٔ بلديه‌نك برهمت مخصوصه‌سي اثرى اولەرق دها بويله ايلك هفته‌دن اعتباراً تاشيشليدن اشاغيكي چايرلره قدر بولار و ميدانلر حقيقه صولانديني ايچون استانبول اهل ذوقى ، كاغدخانه‌ده همان تخطر ايده‌مديكي برپشقه لطافت بولمش ايدى . بوسنه‌به كلنجه‌يه قدر جمعه وپازار اقشاملرى اوتى باشى بوزلى بر ارقداش كورنجه :

— ياهو كاغدخانه نصلدى ؟

سؤالى بلاتردد ايراد ايدر ايدك ، زيرا كاغدخانه‌دن كلنلرى توزدن اكلامق بك كوچ برشى دكلدى ، حالبوكه بوسنه اسكيدن برى جارى اولان شو قاعده بوزولدى . كاغدخانه تنزهندن عودت ايدن عربه‌لر ، سيرجيلر كوكصو دره‌سندن صندالیله كلنلردن همان هيچ فرقسز ايدى .

٠٠٠ توز ديدمده خاطرمه كلدى ، كچن كون توزى بول مواقعمزدن بحث ايليوردق ، تياترو آقتورلرندن رذات دخى برابر ايدى ، كاغدخانه‌دن كلنلر وقتيله توزندن اكلاشيليردى ديه سوزده دوام ايدركن آقتور افندى ديدى كه :

— بركره باغلر باشى تياترو سنده اوينايوردق ، پرده آره‌سنده خارجه چيقانلره مارقه ويرن مأمور خروج ايدنلردن برذاته : « افندى مارقه! » ديدى وآره‌لرنده شوتحف مكالمه دوران ايلدى :

« — اونه اولەحق ؟

« — صوكره ايجرى كيرمك ايچون. بونكله تياترودە بولنديغكز اكلاشيلەجق .

« — آدم سن‌ده ، شو آرقه‌مده‌كى بر پارمق توزه باقسەك آ؟ تياترو كنزده بولنديغمه بوندن اعلا مارقه‌مى اولور ؟

واقعا جواب مسكتدر ، بويازك باغلر باشى جاده‌سندن صاووروب تياترونك اوزرينه آتديغى توز پرده بيتجه‌يه قدر تماشاكرانك اوزرنده اينجه كثيف برطبقه تشكيل ايليه بيلير .

٠٠٠ استانبولزك دوائر بلديه‌سى بو هفته‌لرده حقيقةً شايان تشكر صورتده چاليشيور ، شهرمزك همان هرطرفنده ايكنجى درجه‌ده سوقاقلرك قالدرملرى بيله اصلاح اولنديغى كبى شوانتظامدن بك اوغلى قاضى كوى حتى بوغاز ايچى جهتى بيله حصه‌دار اوليور ، مثلا بكاربكى اسكله‌سى جنكل كوبنه‌قدر كيدن بوزوق قالدرم كاملاً قالديريلوب اورايه مكمل بر شوسه يايديلر ، ايكى جانبى تخته‌دن محافظه درولمش اغاجلرله دولديريلر . تعجب اولنور دوائر بلديه‌نك هيئنده كوربان شوهنه بالكز اسكدار براسكله‌سنا ارائه ايليور ، اسكدارك ، باغلر باشنك ، چامليجه‌نك برنقطه‌سنده قالديرمجى چكجكى كو اولمه‌مشدر ! هله اسكدار وايور اسكله‌سى اعتباراً چارشويه كيدن جاده‌ى عربه ايله يايان اولەرق بيله كچيله‌جك حالدن چوق چيقمش ، چارشو بويى آنلامه‌طاشى دزلمش ، بركذركاه شكلنى آلمشدر ! سائر دوائر بلديه‌ده اثارى مشاهده اولنان فعالية استطلاعپرورانه‌ى اسكدار جهتنده دخى كورمكه حقيقةً انتظار ايليورلر .

٠٠٠ بحمدالله تعالى شهرمزده خيلى وقتدر سطحى صورتده دووام ايدن توز شوكونلرده سايهٔ عنايتوايهٔ جناب شهريارى بسبتون زائل اولمغه يوز طوتمش اولمسى ايچون موضوع قراراتنه‌لر كاملاً الغاواولنه‌رق بوده فصل بهارك لطافتى استانبولدن خارجه تماشا ايله مألوف اولانلرى پك سوندردى . اثار نوبهارك مكملاً تجلى ايلديكى موسم سنده « بروسه » دائما برتجيلكى احراز ايلر ، حقيقت حالده بروسه‌نك اوواسطه بهارده تنظير ايليه‌جك بر يوقدر دينلمه جائزدر ، بواووايه نصب اولنان قهوه كوكورتلى ، جليكلى قايلجه‌لرك حياتى صولرندنده كچمش بولنه‌جغى ايچون طبعا روناق زياده‌در . واقعا قايلجه‌لرك حيات فزا صولرينك حريان ايلديكى صرت بروسه اوواسنه ناظردر ، جليكلى صولرك تأثيريله وجودى راحتلشديردقدن صوكره بروسه كارى اعلا حاولولره صاريلوب آرقه‌سندن پيشكاهده كى منظره‌يى تماشا

دائق بك طائلی اولور ، هله انسان بویله عاطلانه ذوق ، حاولیلر ایچنده اوزونجه مدت اوزون اوطورمغی سورسه !

•.• بروسه‌دن صوکره « یالوه » قایلجه‌می کبی دها خیلی برلرینی وار ، هله حیدر پاشادن بینه‌جکمز بر قصار بری قره‌حصار ، انقره‌یه قدر یدی‌سکز یوز کیلو مترهلق مسافه‌یه کوتوره‌بیله‌جکی ایچون استانبول بهارندن صوکره اوحوالیٔ مرتفعه‌لك برآز کچ کلن بهارنی سیره کتیتمه‌ده قولایدر .

•.• شندوفرده سیاحت غایت قولایدر اما اك ذوقلی زمانی‌ده شدیدر ، زیرا واغونلرده قیشین صوؤقدن بازك صیجاقدن چکیله‌جك زحمته بدل بهارلرده بربیوك ذوق وصفا واردر ، پنجره‌لردن خارجه عطف اولنه‌جق نظر هرآن بشقه برلوحهٔ طبیعت کورر . انسان هر دقیقه تجدید حسیات ایلر .

•.• باقکزدی بهار مصاحبه‌سی بزی زه‌لره‌قدر سوق ایلدی ، کاغدخانه دره‌سی باغلر باشی توزی دیرکن اناطولی شندوفربله قره‌حصاره قدر چیقدق ، ایشلرمزك سوقیله اورایه‌قدر چیقه‌مز ایسه‌ك بیله شو کوزل کونلرده حیدرپاشایه کچوب زمردین چایری واناطولی قومپانیاسنك مجدداً انشا ایلدیکی مکمل و جسیم موقفی تماشا ایلیه بیلیرزیا ؟ اویله ایسه بوجولانی‌ده بشقه بر زمانه ، مصاحبه‌سی‌ده اوهفته‌نك بوسته‌سنه براقوب سوزمزی کسه‌لم .

نوسل ثروت فنونك بوسنه نشر اولنان جلدی عمامیلی ارباب مطالعه‌سنك رغبت فوق العاده‌سی سایه‌سنده کاملاً مسائلدی . الیوم مطبعه‌مزده موجودی قالامشدر . یالکز بوسنه‌کیله کچن سنه جلدندن فوق العاده کوزل کاغده باصلمش (٥٠) قدر طابع واردر . اوزو ایدن اهل مراقه بیر جلدی ١٠ وایکی سنه‌لکی ٢٠ غروشه فروخت اولنه‌جقدر .

مصاحبه فنیه

غرائب خلقت — اون یدی یاشنده زفاف — هم ضوق هم خروز — غرائب خلقته انسادن مثال — میفروسه فل — پاریه کتوردیون — طاوغریت ، بقولا ، از ون قاداملر .

غرائب خلقت قانون طبیعتك خلافی کوریان وسلسلهٔ حیوانات ونباتاتده بر مسئلهٔ تشکیل ایتمك اوزره کوستریان بعض مخلوقاته دیرلر . مثلا قیونك ایکی بوینوزلی وایکی کوزلی اولمسی فاطر مصانعك بوجنس حیوانه احسان ایتدیکی برخاصهٔ ممیزهٔ عمومیه اولوب اکر بر قوزو درت بوینوزلی اوچ کوزلی اولهرق تولد ایدرسه بوحیوان خلقتده برغریبه تشکیل ایدر .

یالکز شکلاً جنسنه مخصوص خصلتی وشکلی حائز اولیان حیواناره دکل ، حیات طبیعیسنی آز چوق تجاوز ایتمش اولانلره ده برغریبه نظریله باقارسه‌ق بروکسل‌ده نشر اولنان بیطری غزته‌سنك قید واشعار ایتدیکی اون یدی یاشنده بر طاوغی‌ده بومیان‌ده کوسترده بیلیرز ... فقط بوطاوق یالکز اون یدی سنه یشامقدن عبارت برغریبه کوسترمیور . بوبنده خیلی معلومات اعطا ایدن معلم موسیو (رول) نك سویلدیکی سوزلری نقل ایدرسه‌ك وتدقیقاتی کوستریرسه‌ك قارئلره تقدیم اولنمقه دکر برمخلوق اولدیغی کوریلور .

اون یدی یاشنه قدر عمر سورن بوحیوان کنجلکنده طاوق کورندیکی حالده اختیارلغنده بر خروزه بکزه‌مشدر . اشته غریبه بر طاوغك هم طاوق وهم خروز اولمسنده‌در .

موسیو (رول) معاینه ایدر ایتمز « جانم ، بوطاوق دکل خروزدر ! » دیمش . حیوانده خروزك تکمیل اوصافی وار . تویلری اوزون ، باشی خروز کبی تویلی ، قویروغی ینه اویله ، ایکی اوزون وکوزل .

موسیو (رول) معاینه ایچون بوحیوان تسلیم اولندیغی زمان اولو ایتمش فتح میت عملیاتی یاپمش . حیوانك اعضای داخلیه‌سنی معاینه ایتمش طاوقدن فرق یوق . صاحبندن صورمشلر . حیاتنده حیونك بك چوق یمورطلامدیغی واون یدی سنه عمر سورمش ایسه‌ده اون یاشندن صکره یمورطلامقدن کسلدیکنی سویلمش .

بوطاوق صاحبی ضرفندن « خدمتجی قادین » اسمیله چاغیریلور ایمش . برطاوق یمورطه‌لرینی براقدیغی . بوکیدر اوستنه اوطوررمش . جیو جیو جیغاران بر آز حیوان عارضه ایله اولدیغی . بوخدمتجی جیو جیولری آلوب کزدرمش . فوللغوده بر قاچ یمورطه بولمسون . عین یولدن اوزرینه اوطورير . قولوچنه اوور ایمش . خدمتجی قادین وقتاکه اون . اونبر یاشلرینه قدمنهاده اولمش . بیوینده منهب وبجلا تویلر بلیرمکه وبرسنه صکره بوکردن دها زیاده قبارمغه باشلامش . عین زمانده قویروق تویلری‌ده اوزایوب تدریجاً بوقاری قالقمش . هوادن آشاغی ضوغرو اوجلری میللنمش . خدمتجی طاوق عیناً برکوزل خروز منظره‌سنی آلمشدر . او وقته قدر طاوغلك تویلری قیصه . کندیسی بودور اولدیغی حالده بالاخره تویلر اوزادیغی کبی وجوددده کلیشمش ، سریلمشدر .

مینی مینی خدمتجی تکلاً خروزلاغه طبیعتی‌ده تبدیل ایلمشدر . اسکی حسیات ساده‌دلانه‌زوالهاوغرامش . طاوق بولداشلریله اسکیدن بری طاوق کبی خلاشوب چکمکده ایکن بونلره قارشو خروز نه صور ومعامله‌ده بولنورسه بوده اویله یاپغه باشلامش . کندیغی کوزل کوسترمکه . ادالی صاتمه قالقشدیغی کبی خروز کبی اوتمکه بیله صاواشمش . والحاصل خروزلری هرجهتله تقلید ایدیبور والسلام . بوطاوق اختیارلدقجه خروزلشمشدر . شمدی ایچی صمانه طولدیرمشلر ، کورن « وای خروزه باق : نه کوزل طولدیرلمش » دیر دیبورلر .

بوطاوغك حالنی شایان ذکر کوردك . چونکه علم حیوانات علماسنك مدققلرندن بر قاچی بوکبی احوال طبیعیه‌دن بر چوق مثاللر کوسترمشلردر . بویله سنه‌لر چکمکه جنسیت‌ده برتحول کورلمسی یالکز بوقاریده ذکر ایتدیکمز طاوغه منحصر اولیوب

اینالباده ساردنیا جزیره‌سنده حیدود سائلك زاندارمه قوماندانی تلف ایله فراری

اوردکلرده سوکلونلرده بویله غریبه‌لر کورلمش وذکر اولنمشدر .

یالکز طاوغلك خروز اولدیغی دکل برقاچ دفعه‌ده خروزك اختیارلدقجه طاو - قلاشدیغی کورلمشدر. حتی برخروزك موسمه کوره توی دکشدیروب بر موسمده طاوق کبی کورندیکی حالده دیکر موسمده خروز هیئتی آلدیغی مشاهده ایدلمشدر .

طبیعیونك سرفرازاندن اولان (داروه‌ن) بوغرابت خلقته دقت ایدوب بوبابده خیلی معلومات ومطالعات ذکر ایتمشدر وبوحاله « جنسیت ثانیه » دیمشدر . طاوق اوردك وامثالی حیواناتده بوتبدل جنسیت حیوانات سائره‌یه نسبت اکثر مشاهده اولنه بیلیرسه‌ده مشاهده‌یه میدان قالمامقده‌در . چونکه طاوق درت بش سنه یشادقدن صکره اختیارلیور ویتورطه آز یتورطلایور دیه کسیلوب یینیر . اکر بوحیوانات حیات طبیعیه براقلسه ایچنده خروزکن طاوقلا - شمش ، طاوق ایکن خروزلاشمش خیلیسنه تصادف ایدیلمجکی تخمین اولنیور .

∴

غریبهٔ خلقت بلکز سلسلهٔ حیواناتده مشهود دکلدر . انسانلرده‌ده خلقهٔ «

استانبولده بك اوغلنده اجرای لعبیات ایدن فرانسز اوپرت تیاترو قومپانیه‌سی آقتور و آقرپسرندن بعضلری
Les principaux artistes de la Troupe d'Operette de Péra

غربیلری کوریلور ! پارس فی غزته‌لری برایکی هفته اول یونانستاندن پارسه نقل اولنان اوچ قارداشك حالنده‌کی غرابتی سویلیه . سویلیه یتیره‌مدیلر . بو اوچ قارداشده کوریلان غریبهٔ فطرت دماغلرینك عدم تکمایدر .

دماغ بشرك ملکات عقلیه‌یه مرکز اولدیغی ودماغك تکملی قوای عقلیه‌نك‌ده مکمل بولنمسنه دلالت ایتدیکی بوکون ارباب علم عندنده اعتراض کتورمز برمسئله‌در .

ذاتاً بعض انسانلرك خلقةً قفالرینك کوچك دماغلرینك ناقص بولنمسیله اظهار ایتدکلری حالده یوقاریکی قاعدهٔ فیه‌نك باهر براثباتیدر . « میقروسه فال » دیلن بوقسم انسانلر حقنده اطبانك پك چوق تدقیقاتی اولوب ازانجمله ترجمه‌مزده دوقتور عبداه جودت بکك « فیسیولوجیای تفکر » اثری بومادهیه دائر نقاط مهمه‌یی شاملدر .

دوقتور جودت بك بوائرنده « میقروسه فال اولارق دوغمش اولان انسانلر عضو ممتاز مبحوثه تماس ایدرجه‌سنه ، یاندن کچمشجه‌سنه مالك اولدقلرندن ناتمام اولان دماغلریله یاشامه‌یه وبو یومه‌یه مستعددرلر . لکن بونلر ملکات عقلیه‌جه یك مادونده

قالیرلر » دیدکدن صکره مکتب طبیهٔ شاهانه امراض دآخلیه معلمی فیض‌اه پاشا ایله معاونی دوقتور واحان بك طرفدن تصادف ایدیلوب سریریات داحایه‌یه کوندریلان میقروسه‌فال اوزرنده دوقتور احسان‌دولك افندیلر اولان مشاهده‌سنی ذکر ایدییور .

" مکتب طبیهٔ شاهانه‌ده مشاهده‌یه آلنان بر آدم مارديروس استنده قیصریه‌لی ودیلنجیکله متعیش بری ایدی .

دوقتورلرینزك مشاهده‌سی شو صورتده‌در :

« رأس غایت اوفاق‌اولوب قطر قدامیٔ خلفیسی‌لی‌المیمتره ۱۹ سانتیمتره بولنمشدر . لسان مادرزادی‌اولان‌ارمنیجه‌دن اکلادیغی کلمه‌لر محدودر . اکلادیغی کلمه‌لره‌ده جواب ویرمه‌مکده‌در .

زمان صباوتندن بوکونه قدر هیچ بر جمله طوپلایه‌مامش اولغی برادرلرینك تقریرندن اکلاشامشدر . ابوینی هنوز برحیاتدر . کرك همشیره وکرك برادرلرنده بویله بر تشکل عجیب کورمه‌مشدر . یالکز کندیسندن صکره تولد و فقط چوق یشامقسزین وفات ایدن قارداشلرنده میقروسه‌فال اولدیغی کندیسیله‌برابر سریریاته کلن برادری سویلیور ... »

. .

اشته پارس غرفه‌لرینك باطردی چیقارملری بنه بوقیلدن برقاچ‌غریبهٔ خلقت اوزرینه‌در .

مارغریت . نیقولا . انطوان اسمنده اولان اوچ قارداشلرك ثمانکی سفیلاد جزائر مجتمعه‌سندن (نه‌را توس) اطه‌سیدر . مارغریت اون ایکی ، نیقولا اون . انطوان سکز یاشنده‌در .

بو چوجقلرك اعضای سائره‌سی نشو ونمای طبیعی‌ده دوام ایتدیکی حالده دماغلری وجمجمه‌لری بیومکدن قالمشدر . چوجقلرك اوچی‌ده آلیق . هم اودرجه‌ده آلیق ایمش که کورمه‌دن بر فکر حاصل ایتمك کوجدر دیورلر . پارسه بونلری یوناتساندن دوقتور کیریاقوس کتورمش . بو اوچ معصومك همن وقوعات خارجیه ایله . دنیا ایله بر مناسبتلری یوقکبی‌در . برسوزا کلامیورلرمش . برسوز سویلمکه مقتدر اولهمیورلرمش . مخرجلری بالیسز بر قاچ صوت اظهاری بونلرك تکلمندن عبارت . انطوان بعضاً برکورلدی‌ایشیدرسه بوندن متأثراولیورمش برقاشیقله برباردافه اوریلیرده صدا چیقار . بلیرسه بوطرفه باقیور وبونلر الله ویرلیرسه اوده صدای چیقارمغه چالشیورمش . بونلر یوریرکن اوك طرفه طوغری تمایل ایدیورلرمش . بعضاًده حیوان کبی درت ایق اوزرینه کیدییورلرمش . باشلری بر دوزیه صالللادقلرینی اویقویی سورکلی صورتده اویویه مدقلرینی ده بونلری مشاهده‌یه آلان دوقتورلر سویلیورلر .

بوچوجقلرك کوزلری پارلاق . قولاری اوزون . کندیلرینه یمك ویرنی بیله پك کوچ طانیورلرمش .

مارغریتك جمجمه‌سی اولچولمش . چوره‌سی (۳۵) سانتیمتره . انطوانك کی (۳۸) نیقولانك کی (۳۹) سانتیمتره بولنمش .

بو اوچ چوجقده مساحهٔ خارجیه اعتباریله ، تخمین ایدلدیکنه نظراً مساحهٔ دماغیه (۳۵۰) دن (۳۸۰) سانتیمتره مکعبی آره‌سنده‌در .

اعضای حیاتیهٔ سائره‌ده قصور اولدیغندن بونلرك سائر انسانلر کبی بیویه‌جکلری ، اوزون مدته یشایه‌بیله‌جکلری محتملدر . بونلرده ظاهراولان غریبهٔ فطرت یالکز دماغلرینك تشکلنده وقوای عقلیه‌نك درجه‌سنده‌در .

بونلرك سؤ تشکلاته اوغرامالرینی اطبای مدققین هنوز رحم مادرده رشیم حالنده بولندقلری دوردن اعتبار ایدیورلر . بزم مقصدیمز بوکبی عجائب فطریه حقنده ملاحظات ومطالعاته کیرشمك اولیوب انجق برنقل حکایه‌دن عبارتدر که بوده اولدی بیتدی .

م . صادق

سارديا جزيره‌سنده شقاوت

ایتالیا حکومتك اقسام جنوبیه سچایا وسارديا جزيره‌لرنده شقاوت وفو ضربقلك دائما دیواه ایلر . اورالرده بو اغنیا ومشاهیری ضاغه قالدیرمق وك پوسته‌لری ووروب غصب وغارت ایتمك احوال همان کثیرالوقوعدر . اساساً بن حیدودلری آوروپانك هرطرفنده منه اولدیغی جهتله مثلا سچیا جزيره‌سنك عتیقه‌سنی بیلن ضاغلرینی زیارته کیدنلرك حال یانلرینه برمفرزه آلمغه مجبوردر .

ایتالیا جزيره‌لرندن سارديناده اج قضاع طربقلکه متعلق بر جنایت وقو کلشدرکه اشبو جنایت شقیلردن سا حیدود طرفندن بر ژاندارمه یوز باشی اتلافندن عبارتدر .

- اشبو فرانسقوسانا دومونسودا حیدود سارديا آطه‌سنده قطاع طربقلك پوسته صویغق . قتل وطاغه آدم قالدیرمق انواع شقاوتی ارتکاب ایتدیکی ایچون ح ضابطه‌سی طرفندن کمال کرمی ایله تحر ایدلدیکی جهتله مرقومك سارديا دا « موزو » قصبه‌سنده « پورکو » اسم برآدمك خانه‌سنده مختفی اولدیغی خبر آ وحیدودك حیاً ویامیتاً اورادە دردستی حق بر مفرزهٔ عسکریه‌یه امر ویریلرك ا مفرزه‌نك قوماندەسی پالما اسمنده بر باشی‌یه مودوع بولنیورمش . مفرزه جدو مختفی اولدیغی خانه‌یی آبلوقه ایدنجه ص صاحب خانه سانانك بولندیغنه دائر سو سویلمش ایسه‌ده هیئت ضابطه خانه‌یه‌دخ ایدمجکی زمان سانا ایله عونه‌سی ت سلاح ایلدکلرندن میانه‌لرنده بر مناف خونریزانه آچیله‌جق ایکن سانا بر مح بولوب اورادن فرار ایلیه‌جکی اثناده پولیس اوزرینه هجوم ایلدکلری کبی درحال آرقه دونوب بوینه طاقیلی انکلیزه کاری ومک آتشلی تفنکیله بر آنده ضابطی تلف ایم

وضابطك دوشمیه حاصل اولان قاریشقلقدن استفاده ایده‌رك کوزدن نهان اولمشدر . اشبو وقعه‌یی ارائه ایدن رسمی ، اینالیانك مصور غزته‌لرندن نقل ایلیورز . رسم اوتوتیپی اصولیله ویانه‌ده حك اولنمشدر .

بك اوغلی فرانسز تیاتروسی

بو قیش اواخرنده بك اوغلنه کلوب یازین دخی اجرای لعبات ایلیه‌جك اولان یکی اوپرت قومپانیه‌سی کرك تیه باشی تیاتروسنده کرك استانبول طرفنده اجرا ایلدیکی اویونلرده کچن سنه کلن طائفه‌ره نسبةً زیاده رغبت کوزدیکی جهتله قومپا - نیه‌نك باشلیجه اویونجیلرینك بزر قطعه رسمی درج صحیفه ایلمکی مناسب کوردك .

بونلردن بیوك قطعه‌ده اولانلردن صاغ طرفده اولان برنجی درجه آفتریسلردن مادموازل مارتیسلدر که صداسنك آهنك ونظافتیله ومهارت لعبانیله هیسندن زیاده آلقش کوریور .

ایکنجیسی مادموازل ژلادرکه قیافتی قادمن اویونده میقائلا رولی کوستر ، مهارتی ایکنجی درجه‌ده‌در .

اورته پرده بولنان ذات تیاترونك مدیری واورکسترونك رئیسی موسیو آوولیو اولوب اونك یانده‌کی تنوردر . تنور حقیقت حالده کوزل اجرای وظیفه ایلیور .

مدیرك یانده‌کی دخی ایکنجی صنف اویونجیلردن اولوب بالاده بولنان ایسه مادموازل الیه‌زی اولوب ارقه‌سنده «بوقاس» اویونك بانچوان قیافتی کوریلیور .

پارس مخابرمزدن مکتوب مخصوص

فی ۲۱ مارت سنه ۲۱۱

افرنجی مارتك یکرمنجی کچن چهارشنبه کونی اقشامی پارسده موجود ایکی بچق میلیون نفوسك هپسی پنجره‌لرینك اوکنه کلش متماديا یاغان یغمورك کیلوب کیلمیه‌جکنی وایرتسی کونی (میقادم) یورطیسی بولنمق حسبیله هوانك نه‌رنك کسب ایده‌جکنی اکلامغه چالیشیورلر وهله اجرا ایدیله‌جك شنلکدن طوغریدن طوغریه مستفید بولنان کنیج چالشیرجی قیزلری عادتا هوانك بوزوق کیتمسنه اغلیورلردی . تشکر اولنور که صباحلین ژلقدیغمز زمان هوانی هرنقدر پنه بلوطی کوردی ایسه‌کده ارتق یغمور یاغمیوردی . بو کون مکتبلر ودوائر حکومت تعطیل بولندیغندن اوکله‌دن صکره اجرا ایدیله‌جك اکلنجه‌لری کورمك اوزره یواش یواش بیوك بولوارلره طوغری یورمکه باشلدم . اولیسی هفته‌کی مکتوبمده (ماردی‌غرا) یورطیسندن بحث ایتدیکم صرده سوقاقلرك اوزری (سرپانتین) و شوسه‌لرده قونفه‌تی ایله اورتولمش ایدی دیمش ایدیم . بو کون بونك اون مثلی دینه‌جك رادده غلبه‌لك اولدیغی کبی کوز کوزی کورمیه‌جك قدر یغمور کبی قونفه‌تی یاغیوردی . بیلك مشکلات ایله (بولوار دوبون نوول) ده برکوشه‌یه صیقیشه‌بیلدم . طالع وار ایتش . انجق برچاریك ساعت قدر بکلدکدنصکره منتظر اولدیغمز آلای باشلدی .

بر بیوك سواری مفرزه‌سی کچمك عربه‌لرك مروریتی تسهیل ایتمك ایچون خلق یول اوزرندن طاغتدی . بونی متعاقب پارسك اهل ذوق کندینی کوسترمدی . ایلك اول عادتا بزم بیلدیکمز بیوك عربه‌لری کبی بر عربه ایچنه ایکی قیریق اسکمله ایله بنه اویله بر ماصه برده البسه طولابی قونلمش اوزرینه‌ده atelier à louer (کیرالق رسمخانه) یازلمش اولدیغی حالده برعربه کوروندیکه بوعربه‌نك ایچنده ماسکلی بررسام متماديا رسم یاپمغه مشغول ایدی . اهل ذوق ایچروسنده الك زیاده خانه‌بردوش اولانلری صنایع نفیسه طلبه‌سی وبا خصوص رساملر بولندیغی ایچون بو صورتی اختیار ایتمشلردی . ارقه‌لرندن غایت جسیم ومزین بر عربه‌نك ایچروسنده قرق‌قدر دلیقانلی ، عربه‌لرینك اورتسنه بر ترازو آصمش ، بونك برکوزینه اشیا ودیکر کوزینه‌ده درت یش کیشی وصوبه اوندقلری حالده کچدیلر . بونلری متعا دها برچوق عربه‌لر صاغ صاغه ایچروسی د کیمورلردی . بوراده بیلکن عربه دیم کیمورمیوره اما بونلرکده هر برسی بر آیری ذکر وتعریفه شایاندر . برکره هپ برشکل مخصوص ویرمش . کیمیسی اوزه شکلنده کیمسی کوشك . کیمسی قره وسطی کیلری بچمنده یاپلمش ایدی . ه جسامتلری انسانه حیرت ویرر . ایچ یکرمی . اوتوز . قرق کیشی چالمی چالقلر صیچرایوب اویناد قلری حالده بنه راحت اونیورلردی . بونلردن‌ده‌سوقاق قالدیرملریا تاشلر وانتظامی ستر تصور ایدیکز عربه‌لری متعاقب هر برینی برقیافته کیرمش آتلیلر ، اندن صکره‌ده مقوادن آتلیلر کچدیلر . بونلرهپسندن زیاده تحف اولشدی برطاقم آدملر یاری بلرندن اشاغیسنه مقوادن بربارکیر یاپمشلر وبونك اوزرینده ساحل اياق و اوزنکی طاقمشلردی . شویله پوروددکلری زمان ایقلری کوزکدیکی جهتله مقوادن بارکیرلرك قوشوب کیتمکده اولدیغی ظن اولنیوردی . بونلردن صکره محرر وغزته‌جیلر هیئتلری کوروندی . قرق قدر محررك ایچنده تکمیل رومانلرینی یوکلمش اولان امیل زولا بس باهی ایدی . معلوم مرام تقلیددر . واحاصل‌لا اقل بش یك‌قدر اهل ذوقك هر برینی بر شکل دیکر اولمق اوزره اوکزدن مرور ایتدیلر .

— اره‌دن‌بك آز برمدت کچدکدنصکره چاشیرخانه هیئتلریده باش کوسترمدی . هر بر چاشیرخانه قیزلری یوقاریده تعریف ایتدیکم وجهله درت ویا التی بارکیر قوشولمش مزین عربه‌لره بنشلر وعربه‌لرینی چیچکلر و بیراقلر ایله تزیین ایتمشلر . ایچلرنده اك کوزل بولنان و (نادره) اطلاق ایدیلان برقیزی عربه‌نك اورته‌سنده بنه اکا مخصوص یوکسك بر یر احضار ایده‌رك اوراي اوطورتمشلردی . عربه‌لر بولوارلر اوزرندن یول آلدقجه بوقیزلر هرکس طرفندن القشلنیور وبونلرده لطیف لطیف تبسملرله

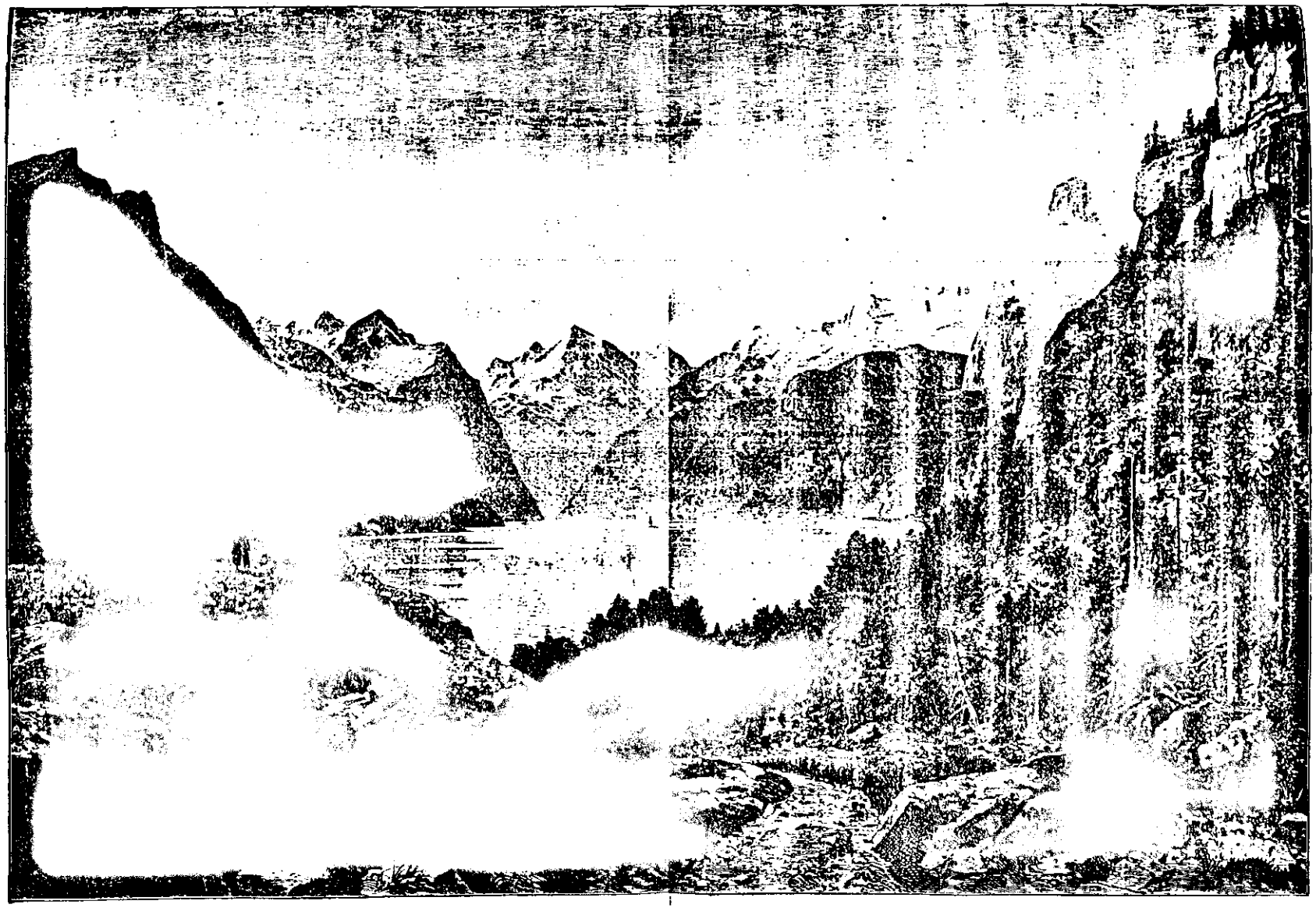

صنایع نفیسه‌دن تابلو : اسوچمرده برمنظره ، لطافت طبیعیه

مه کوستریبورتردی. بویله‌جه بکه‌آتشه یب عربه‌کچدکدنصکره نادره‌لرك نادره‌سنت یه‌سنی کوردك بوعربه کاملاً یالدیز ایچنده ی نادره‌نك نادره‌سی یاپدیغی اینه‌لرینك نجی قاتنه‌یتشه‌جك‌قدر یوکسك بولنان‌عربه‌ـ ت‌الله‌مرتفع‌یرینه‌اوطورمش‌ومعیتی‌افرادی نرافی‌المثلو ایدی . شمدی سز میقاره برطیسنده چامشیرجیلرك نه ایشی وار یرسکز ؟

یارسده نقدر چچیرجی موجود ایسه نده برکره یعنی بو میقارم کونی شنبه جرا ایدرلر. باخاصه تعیین ایدلش بولنان رهیئت تکمیل چامشیر خانه‌لری‌طولاشه‌رق ولرك ایچندن الك کوزلی بالانتخاب آنی وعربه‌نك الده‌تا موقعنه اوطوردیرلر . مدموازل لوئیز اسنده بولنان بوتیزجغز یشته‌بو سنه نادره‌نك نادره‌سی‌اولمش وبیاض ساتندن یاپدردیغی البسه‌سی کیه‌رك موقع مخصوصنه اوطورمش‌ایدی . عمرنده بردفعه شوموقعه چیقلن وایرتسی کونی ینه طوقاق نده چامشیرتکنه‌سی‌قارشوسنده چالیشه‌جغی آشکار بولنان مادموازل لوئیزك نشئه وشعارتی یوزندن آقیوردی . دیکر قیزلرده یوزندن ازنشه‌لی‌ایدی ظن ایتمك، عربه‌لری کچدکچه کندیلرینه قونفتی یاغدیران خلقه انلرکده مقابله ایتمکی کوزللکلرینی مدح وثنا ایدنلره قارشی متواضعانه تشکر ایتملری لطیف ایدی . بو آلای صباحین اونبرده صوربون میدانندن حرکت ایدەرك اولا ایزدیه کیتمشلر وبعده پلاس دولا قوفورد مادەلەن وبیوك بولوارلر طریقیله شهرامانتنه کیتمشلر وبرکیچه اول متمادیاً یغموریاغدیغی کورن وبویله بر اکلنجه‌یه انجق سنه‌ده بر کره مظهر اولەرق تصور زمانلرینی تکنه باشلرنده کیرەجك اولان کنج قیزلرك اغلامغه حقلری وارمی ایمش ؟ البته وار ایمش . زیرا هوا مساعده ایتمەمش اولسه ایدی بو اکلنجه‌یی اجرا ایدەمیه‌جك وکال اعتبا ایله اوزنوب بزەنوب یاپدیرقلری البسه‌لرینی طولابلرینه قالدیرمقدن بشقه برشی یاپه‌میه‌جق ایدیلر .

برسنه مدت چالیشوبده یالکز سنه‌لك بر کونسنده اعلان مسرت ایدن وتکمیل پارس خلقنی کندی اکلنجه‌لرینه اشتراك ایتدیرن پارس چامشیرجیلرینك احوالی جداً شایان تدقیق وتحقیقدر. معلوم اولدیغی اوزره اوروپاده اویله بزده اولدیغی کبی هرکسك خصوصی بر خانه‌سی یوقدر . بناءً علیه هرکس ایچرتانی داخلنده کیف مایشأ حرکتده یك اوقدر مختار دکلدر . مثلا برخانه درونده اقان صولر ایله چامشیر یقامق قضیاً متنوعدر . لزومنه مبنی اوفق تفلك بعض شیلر یقامق لازم کلسه سوقاقلردکی صیچاق صو قوله‌لرینه کیدوب صو المقدن بشقه چاره یوقدر . قیش اثنا سنده درونده دائما صیچاق صو حاضر بولنان بوقوله‌لره هرکیم ایکی صو یعنی یکرمی پاره قیمتنده بر باقر آتمجق اولورسه تمام برقوغه طولیسی صیچاق صو آقیتیر . بوندن الك زیاده عربه‌لرینی تسخین ایتمك اوزره عربه‌جیلر استفاده ایدیورلر . والحاصل هرکسك بوراده برچامشیرجیسی بولنمق ضروریدر. بوچامشیرجیلر طوپلادقلری چامشیرلری سن مارن آواز نهرلری اوزرنده بعض چامشیر خانه‌لره کوندیریرلر . بوچامشیر خانه‌لری ایتالیاده دخی کورمش وبویله یرده یقانان چامشیری انسان ارقه‌سنه نصل کیرر؟ دیمشدم . زیرا اورادەکیلر عادتا سوقاق اورتەسنده بیوك وجاری برر حوضدن عبارت ایدیکه بر چوق قادینلر بوحوضك اطرافنده الرنده طوقاقلر ایله کیرلی چامشیرلری یقایورلر وبویله‌جه بشقه برپرده دها تمیزلمکسزین آسوب قوریدییوردیلر . پارسه ایلك کلدیکم زمان هنوز الفت‌ایتدیکم برذاتك دلالتیله چامشیر خانه‌لردن برینی طولاشمغه کیتدم که بونك تفصیلاتی دها اوزمان غزته‌مزده یازمشدیم .

اومکتوبده تعریف ایلدیکم بوچامشیر خانه‌لرده تمیزلنوب چیقان چامشیرلر هر محله‌ده ، هرسوقاقده ، هرکوشه باشنده موجود اولان اوتوجی دکانلرنده ینه برطاقم کنج قیزلر واسطه‌سیله اوتوئیر سکوکلری یرتیقلری دیکیلیر . اکمك ایدیلیر . صکره چامشیرجیلرك معتادی هالکی کونده کلك ایسه اوکونده اوساعتده قپوکزلك‌چینغراغی چکیلیر آچارمکز ، چامشیرجی قیز الندکی ظریف سپتله ایچرویه کیرەرك سزی نازکانه سلاملدقدن صکره سپتەدکی چامشیرلریکزی برر برر چیقاریر بر طرفه قور سزده دفتریکزله قونترول ایدر وصکره اوهفته‌کی کیرلی چامشیرلریکزی اودفتره یازەرق تسلیم ایدرسکز .

ایشته برسنه‌لك حیاتاری شو وجهله کذران ایدن چالیشقان ایشچیلر بوکون اقشامه قدر اکلندکدن صکره کیجه صباحه قدرده‌هرپرسی برطرفده ایسته‌دیکی وجهله وقت کچیروب ایرتسی کونی ایشلری باشنه قوشدیلر . بنده مکتومی بوراده بیتیروب تحصیله متعلق ایشلریمك باشنه کچەجکم .

آ . ح

دکز کپوکی

واناطولینك اخراجاتی

دکز کپوکی دنیلن یموشاق طاشدن یاپیلان باشلوجه مصنوعات چبوق وسیغاره آغزلغنه منحصر اولمغله برابر بومادەنك اهمیت صناعیه وتجاریه‌سی پك زیاده اولوب بازار صنایعده استهلاك اولان دکز کپوکی مادەسنك اخراج اولندیغی بیوك طمارلری اناطولیده بولنمق حسیله بزم ایچون بواهمیت برقات دها زیاده‌در .

دکز کپوکنك اناطولیدن صورت اخراجی اوروپایه نقلی اوروپده ایشلنمسی حقنده مصادف نظر استفاده‌مز اولان بر مقاله‌دن‌قارئلرمزی‌ده‌مستفیدایتمك املمزدر .

دکز کپوکی دنیلن وطوپراقدن چقاریلان یموشاق کتله‌لره فن معدنیات ارباب مغزیت اسمنی ویریورلر . کیمیاکره صورارسه‌ق «سیلیت مغزی» دیرلر ویوزده ۶۰۹ قسم سیلیس ، ۱ ، ۲۶ قسم مغزی وقسم متباقی صودن عبارت بولندیغی‌ده خبر ویررلر . دکز کپوکی بیاضمسیدر .

کتله‌سنه باقلسه اجرا سی ایچنه وملاصق اولدیغی فرق آولنور . ابتدا نیم صاب بر حالده‌در . بعضاً شفافیسی وبعضا طوتوق بولنور . ارمز . حرارتله ایچندن صویی ازاله ایدیلیر . ثقلت اضافیه‌سی ۱.۶ ایله ۱.۲ آره‌سنده‌در . دکز کپوکی صوبراق اتلنده بولنوب . بورادہ کنیش ضمارلرینه چقاق طاشیله قاریشق اولدرق تصادف اولنور . طوبراقدن چیقارلدیغی زمان یموشاق وصابونتراقدر . یغمری کیدرملت خصوصنده خدمتی واردر . اکثریتله صابون مقامنده استعمال اولنور .

دکز کپوکی علی‌العموم چناق چوملك اعمالنده قوللانیلیبیلیر . فقط پك مبذول اولدیغی ونازك بولندیغی ایچون سیغاردیه متعلق آوانیه یعنی سیغارلق وبیپو اعمالنه انحصار ایدلمشدر . دکز کپوکنك اعتباری یرنده‌در . مشتریسز قالمامقده‌در . صنایعده اهمیتی نظر اعتباره آلنیرسه بواهمیت اوور . بانك ایکی الکاسنده کوریلور . الکالردن بری فرانسه ، دیکری اوسترياید . فرانسه‌ده یالکز دکز کپوکی ایشلهمکله مشغول وبو صنعتله معروف صنعتکاران واردر . اوسترياید (۱۸۸۹) تاریخنده (۲۰۰۴۹) کنتال و(۱۸۹۰) تاریخنده (۳۰۱۴) کنتال دکز کپوکی ادخال ایدلمشدر . ادخالاتك کثرتی اوسترياده بو صنعتك درجهٔ رواجنی کوسترر .

اوسترياده دکز کپوکی ایشلهرك اعمال ایدیلن ادوات‌دن ۱۸۸۹ تاریخنده (۵۶۲) کنتال و ۱۸۹۰ ده ۵۶۷ کنتال اخراجات اولمشدر . فقط دکز کپوکندن معمول اشیادن آمریقا ایله رومانیا حکومتلری رسم المغه باشلامقله بواشیا مخرجی غائب ایدوب اعمالی‌ده سکته‌یه اوغرامشدر . بوندن بشقه دکز کپوکندن معمول اشیایه دها اوجوز فیاتله صاتیلیر برچوق تقلیدلر یاپلمشدر ، ۱۸۹۴ سنه‌سنده دکز کپوکندن معمول اشیا تجارتی دها بیوك برر رخنه‌یه اوغرامشدر . دیکرجهتدن شمالی امریقاده دکز کپوکی ایشلنمکه باشلادیغندن خام دکز کپوکی اعمالنه خلل کلمشدر .

فرانسه‌ده بوصنعتك مرکزی پارسدر . پارس صنعتکارانی بوخصوصده پك ایدرو کچمشلردر . بونلرك مصنوعاتی ظریف ونازك اولدیغندن مشتریلرك رغبتنی جلب ایتمکده‌در .

اوروپاده صنایع جهتیله اهمیتی کیتدکجه یزاید ایدن وباشلوجه اخراج اولندیغی محل ممالك عثمانیه‌ده بولنمیان بودکرنی معدنك اخراجات ونقایانلدن بحث ایتمك فائده‌دن خالی دکلدر .

دکز کپوکی کرهٔ ارضنك هرطرفنده بولنماز . بولندیغی یرلر پك محدوددر . موراوپاده (فروپشیج) موقعنده وقریبنده (کفه) شهری قربنده بوناتسانده اغریبوز اطه‌سیله قورنیت جوارنده اسپانیاده (والنا) شهرنده جنوبی قارولین اطه‌لرنده آز . چوق دکز کپوکی اخراج ایدلمکده‌در . فقط دکز کپوکنك الترزیاده چیقدیغی یر ممالك عثمانیه‌ده اولوب تجارت وصنایعده مهم درجه‌ده حاصلات ویرن محل‌ده اسکیشهر جواریدر . بزم ایچون شایان دقت واهمیت بونقطه اولدیغندن سائر ضمارلردن بحث ایتیوب یالکز ملکمزده‌کی ضمارلره منحصر قیله‌جغز .

اسکیشهر جواری یالکز دکز کپوکی معدنیله زنکین اولیوب بوجوار اراضیسی همان هردرلو معادن جهتیله زنکین‌در . اسکیشهر . درسعادت — ازمید — انقره شمندوفر خطنك اك مهم بر موقفیدر . اسکیشهرك سطح بحردن ارتفاعی (۷۹۲) مترودر . کوتاهیه‌نك خط مستقیم استقامتنده وشمال‌شرقیسنده (۵۵) کیلومترومسافه‌ده‌در . اسکیشهر بورسه‌نك (۱۴۰) کیلومترو جنوب شرقیسنده اولدیغی کبی درسعادتدن بعد ومسافه‌سی‌ده تقریباً (۳۰۰) کیلومترودر .

دکز کپوکی ضمارینك بولندیغی طبقه‌یه یقین اولان یرلرده‌کی صوبراق صابون مقامنده استعمال اولنوب اسکیشهر جوارنده یونی برچوق کویلیلر صابون مقامنده قوللانیرلر . فقط بوماده بالخاصه یوکلری بیقامق ایچون مستعملدر . شمندوفرلرك انشاسندن اول بو نوع طوبراق آرابهلر ایله ازمیره نقل اولنوردی . بو صوبراق سطح ارضدن اعتباراً عقوز . اون مترو درینده‌در . ومنتظم اولدرق برمترو تخننده امتداد ایدر . بو طبقه‌نك بعضاً آز غندن بونك التنده بولنان واصل دکز کپوکی تشکیل ایدن ضمار موجوددر . اشته مدار استفاده‌زده بودر .

بومعدنك اك کوزل ضمارلری اسکیشهردن اعتباراً اوتوز کیلو مترو مسافه‌ده وشهر مذکورك جنوب شرقیسی جهتنده‌در .

بو ضمارلر حفنده تدقیقات قیده بولنمش اولان باچیقا سفارتی ترجمانی موسیو (مارغشیچ) ك ویردیکی معلوماته نظراً دکز کپوکی طمارلری یوز کیلو مترو قدر امتداد ایدوب بوضمارك عرضی‌ده مختلفدر ومعین دکلدر . ضمارك قسم اعظمی کوتاهیه سنجاغی داخلنده بولنوب باشلوجه قصبه‌سی اسکیشهر قضاسنده‌در . سقاریا نهرینك صول ساحلنده‌در .

ینه باچیقا قونسلوسخانه‌سی مأمورلرندن موسیو (دوپوسون) ك رأیته باقیلیرسه دکز کپوکنك بولندیغی یرلری طوغریدن تعیین ایده‌بیلمك پك مشکلدر . دکز کپوکی اخراجاتی ایچون آچیلان قویولردن چیقان حاصلاتك مبذولیتی ویکیدن بر طاقم قویولر آچیلوب بورالردنده دکز کپوکی چیقارلمسی وقویولرك آره‌سنده‌کی فاصله نظر اعتباره آلنیرسه بو جواردہ بولنان دکز کپوکی معدنلرینك غایت زنکین اولدیغنه حکم اولنور . بو قویولردن اك زیاده حاصلات آلنانلره کلنجه بونلرده سپتجی اوجاغی ، کیکجی اوجاغی دینان ایکی مهم موقعدر . بونلرك آره‌سنده‌کی مسافه اوچ فرسخدر .

دکز کپوکی معدنی چیقارمق ایچون احتیاج کوریلن عملیات پك ساده‌در . ابتدا بر قویو قازیلیر . بو قویونك عمقی سکز مترودن قرق مترویه قدر واریر . قرق مترو اعظمی عمقدر . معدن ضمارینه تصادف ایدیلنجه قویونك التنده افقی وتوتل کبی یریول آچیلوب بورادہ اخراجاته باشلانیر . قویونك قعرندن بر قاچ جهته یوللر آچیلوب

رومان رسمورمن
«بر ایشیه مشغول ایکن ریسلر رفاقته کلیر

ممکن ایسه‌ده علی‌الاکثر ایکی جهته آچیلمقله اکتفا اولنور . بویولردن هربرنده قریق عمله قدر ایشایه‌بیلیر . دکز کپوکی غایت یوشاق بر ماده اولدیغی جهتله اخراجات بدئ مشکلات اولماز. قازمه وبل کبی ساده آلات وادوات واسطه‌سیله قولایجه عملیات دواه ایدر . معمافیه بوقویولره بعض آلات جدیده وضعیله حاصلاتك دها فضله ودها ایو اولسی قابل اولهبیله‌جکنی سویلیورلر .

قویودن چیقاریلان دکز کپوکنه « خام طاش » اسمی ویررلر . بو طاشلردن بر جسور بیوکلکدن برقدم مکعبه قدر هر جسامتده بولنور . شکلی عمومیتله غیر منتظمدر . الك زیاده مقبول اولان کتله‌لر خارجاً شکلی بر درجه‌یه قدر دوز ومنتظم اولانلر وقطعه‌جه بیوك بولنانلردر . دکز کپوکنك هنوز ایشلنمه‌مش اولانلرنده‌ده کوزل وبیاض برمنظره واردر .

فقط خام طاش بو منظره‌ده دکلدر . مغزی کتله‌سی بر پارمق قالینلغنده برطبقه ایله مستور بولنور . بوده درونده مدفون بولندیغی طوپراغك اثریدر . بو طوپراق یاغلی وقیرمزیدر . بوطبقه قازلمه التندن بر آز صاریه مائل بیاض طاش میدانه چیقار . زیر ترابدن چیقارلدیغی زمان او قدر یوشاقدرکه کال سهولتله اوزرینه کوچك بر چاقی ایله رسم یاپمق حك ایتمك ممکن اولور .

دکز کپوکنك چیقارلدیغی یرده اخذ واعطاسی باشلار . بونلری آلوب پاره قزانمقله اشتغال ایدن تاجرلر خام طاش صاتون آلیرلر . بو طاشلك آلیم صاتمده قولایلیلان اولچی تقریبی برمقیاسدر. اکثریا « اوچ چوق طولوسی» یاخود « بر آرابه طولوسی » مقیاسلری قولانیلیور. چوقلرك استیعابی بردرجه معلوم اولدیغی کبی خام طاش اوچیرلمکده قولایلیقله آرابه‌لره زراعلك برنوع کوچلك آرابه‌لریدرکه بونك حجمی‌ده معین کیدر .

خام طاش صاتون آلان ارباب تجارت بونی خاماقدن چیقارمق ایچون خیلی عملیات اجراسنه مجبوردرلر .

ابتدا طاشلرك اوزرندن قضله کیاهی طبقه‌یی قازیوب دفع ایتملی . صکره بو طاشلری قورومللی . طاشلرك قورودلمسی عملیه‌سی یازین قولایدر . ایریلی اوقاقلی کتله‌لر بش التی کون حرارت شمسه عرض اولنجه قورور . لکن قیشین بونلری قپالی محلده وضع ایدرك بو محللرك درجهٔ حرارتی تدریجاً تزیید ایلمك ایجاب ایدر . وطاشلر بوصورتله انجق سکز اون کون ظرفنده قورودیلهبیلیر . قورودلمق متعاقب طاشلرك ایکنجی دفعه اولهرق بر دها تطهیری اقتضا ایدر . طاشلره یاپشوب قالمش احتمالی اولان قیرمزی طوپراق قیرتیلری بوایکنجی تطهیرده وسیتون ازاله اولنور . اشته بوزمان طاش دوز وپارلاق منظره‌سنی آلیر . طاش بعضاً حال طبیعیده میدان تجارته چیقارلیوب اوزرینه جلا ویررلر . جلا ویرمك عملیه‌سی‌ده طاشلرك اوزرینه یا بر آز بالمومی سورمکله یاخود ساده‌جه طاشلری برشیاق پارچه‌سیله ایچه اوغلایوب پارلاتمقله اجرا اولنور .

بوعملیاتدن صکره طاش پازار اخذ واعطایه چیقه‌جق کسومنی آرتق کیمش دیمکدر . طاشلرك نقلی قولای دکلدر . چونکه بك چابوق قیریلهجك درجه‌ده نازکدر . حین نقلده بونلری پارچه‌لامامغه دقت اقتضا ایدر . شدتلی بر صدمه وغیرارسه طاش اون اوقق اولور طاشلری اخیف ایدوب پرشدیرمك وقت نزوم کوستریر. طاشلر جسامتکوره آیرلدیقدن وبرجنسدن وبرجسامتده پارچهلر برصندوغه پرلشدیرلدیکی ایچون طاشلرك هم سچلمسی وهمده پرلشدیرلمسی ایکیسی بردن اجرا اولنور .

طاشلرك جنسی‌دیمك . بونلر اونّ ایکی جنس اعتبار اولنیور .

طاش کتله‌لری صندوقلره وضع اولنورکن بری بریسنه چارپامسی ایچون آرهلرنه یاموقله طولدیریلیور . دکری کپوکی طاشلر اشته بویله صندوقلره استیف ایدلدکدن اولدیغی حالده اسکیشهر استاسیونته کتیریلیور . بوراده درسعادته کلیور . و اوروپایه یولحالده ارسال ایدیلور .

اوجه طاشلر جنسه تفریق اولنیوب یالکز عین جسامتده صندوقلرك استیعابنه کوره جسامتلری آیریلیردی. مثلا برصندوغه اوتوزدن سکسان پارچه‌یه‌قدر طاش استیعاب ایتدیکی کبی بوقدر برصندوق سکسان یوزه . ایکی یوزدن اوچ یوزه . التی یوزدن بیك ایکی یوزه قدر عدد طاشده قونولیابیلیردی . طاشك عددی آرتدقجه جسامتی آزالهجغی معلومدر .

* * *

دکز کپوکی تجارتی قبا بر تجارت اولیوب فنه احتیاج کوستریر. بعضاً تخمینك خلافی احوالده وقوعه کلیر . مثلا تاجر برصندوق ایچنه برنجی جنسدن اونق اوتوز طاقم طاشلر انتخاب ووضع ایتش‌اولدقدن فقط بوطاشلرك کتله‌سی ایچنده طبیعی‌اولهرق برطاقم عارضه‌لر وقصورلر ظاهر اولوب طاشی قیمتدن بك زیاده دوشورور . طاش صاتون آلهجق بر آدمده منظرهٔ خارجیه جلا وسائره ایله تبدیل ایدرك ، رغبت توعدن اولمق اوزره‌برطاش صاتلیر. حالبوکه حقیقتده اوطاشلك نوعی بوقاری دکلدر . کورندیکی صورتده اعلی ظهور ایتمز .

تجارت‌ده دکز کیلوکنك اهمیته دائر بر قاچ رقم قید ایده‌لم : درسعادتدن ویانه پارس بشته وبروکسله ارسال اولنان صندوقلرك عددی سنوی (۸۰۰۰) رادەسنی بولور . قیمتی‌ده ۱۰۲۰۰۰۰۰ فرانق طوتار .

شمندوفر ادارەسنك کوسترديکی ست نسبته تحراً الاصول خطی (۱۸۹۲) سنه‌سی ظرفنده (۲۰۳۶۳۲) کیلو دکز کیلوکی نقل ایتمشدر . (۱۸۹۳) ده ایسه نقلیات تزاید ایدوب (۲۲۴۰۴۸۸) کیلو غرامی بولمشدر .

اوروپا غربندن ری آمریقالیلرك دکز کیلوکی طاشمری‌ایشترا ایتمك وممالکلرینه بویله خه‌کوندروب اوراده ایشلتمك ایچون اسکیشهره کیتدکلری روایت ایلیور . اوروپا سرمایه دارانه دکز کیلوکی اخراجات ونقایاتی ایچون بر شرکت تأسیس ایتملری وبوخاطرك اخراجاتی شرکته حصر ایدوب قویونره اصول تنبیهٔ حاضرديه کوره الات وادوات جدیده وضع ایتدیروب بونکله اجرای تمایلات ایلمك اوزره حکومت سنیه‌دن بر امتیاز آملرینی توصیه ایدیور . شرکتك دولت ابد مدته تأمین ایده‌جکی واردات شمدی الکی رسمك برقاچ مثلی کچه‌جکی جهتله بو یوزدن خزینهٔ جلیله‌نك استفاده‌سی‌ده سویلیور ایسه‌ده بورانك تدقیق حکومت سنیه‌یه عائد بروظیفه‌در .

فدری

یکی کتابلر

تقریم معرفت — رفیق بك طرفندن تحریر اولنوب کرك مندرجات مفیده‌سی ، کرك نفاست فوق‌العاده‌سیله تقویملر میانده کسب تمیز ایتمش اولان تقویم معرفت ، ۱۳۱۱ سنهٔ مالیه‌سنه مخصوص اولەرق نشر اولنمشدر . مندرجاتی بروجه آتیدر :

تقویم وتقویم حقنده مسلك ، سنه‌لرك مبدئی . زمانك تعدادی . سنهٔ هجریهٔ شمسیه‌نك تعممنده‌کی محسنات ، اسامیٔ وقوعات مهمه . نشان همیونلرك تاریخ اجدادلریله مکاتیك تاریخ تأسیسلری . عمر بشر حقنده استاتستیق . مواد متنوعه . لامبه وکونش ساعتری . دیش تقیداتی استحصال کوزلك . صو و ایکلمسی جائز صولر مباحث طبیه . تلغرافی تعریفه‌سی ، خسوف وکسوف مرجعی اراکل کتابخانه‌سیدر .

وظائف ضابطه — درسعادت دعوی وکیللرندن عثمان عفان بکك ایراد ایتدیکی تعدادجه ۱۳ نوع حقوق حقنده معلومات مجمله — حقوق مکتوبه وغیر مکتوبه‌نك تقسیماتی — قوای عمومیه‌نك اقسامی واصول مرکزیت — قوهٔ ضابطه‌نك تقسیماتی — ضابطهٔ سیاسیه — ضابطهٔ اداره — وظائف — تدقیق تابعیت — اعادهٔ مجرمین اصولی — ضابطهٔ عدلیه‌نك تعریفیله مأمورین مذکورەنك علی الدرجات وظائفی — فاعل . مکان — زمان اعتباریله تعقیبی جائز اولمیان جرائم — خارج از مملکت امتیازی — ممالك شاهانه‌ده متمکن اجانبك عهود عتیقه مرجعنجه حائز اولدقلری بعض امتیازات ومعافیات — عدلیه ایله تحقیقات وتعقیباته دائر اصول وقواعددن باحث اولوب اخبارنامه — شکایتنامه — ضبطنامه — حقوق شخصیه‌یه دائر استدعانامه — فراغتنامه — اطبا وارباب وقوف رأیلرنی تمونه‌لریله متنوع تقریر صورتلرینی حاویدر . مدعیٔ عمومیلره مستنطقلره ، قضا قائمقام ملرینه . ناحیه مدیرلرینه وبالخاصه پولیسلره ، وسائر باجمله ضابطهٔ عدلیه واداره مأمورلریله منتسبین عدلیه واصحاب مصالحه لزومی درکار براثر نفیسدر .

طرز تحریری غایت ساده ایسه‌ده استعمالی ضروری اولان بعض قانون وفقهه مخصوص اصطلاحات ایچون برای سهولت خاتمهٔ کتابده حروف هجا اوزرینه بر لغتچه ترتیب ایدلمشدر .

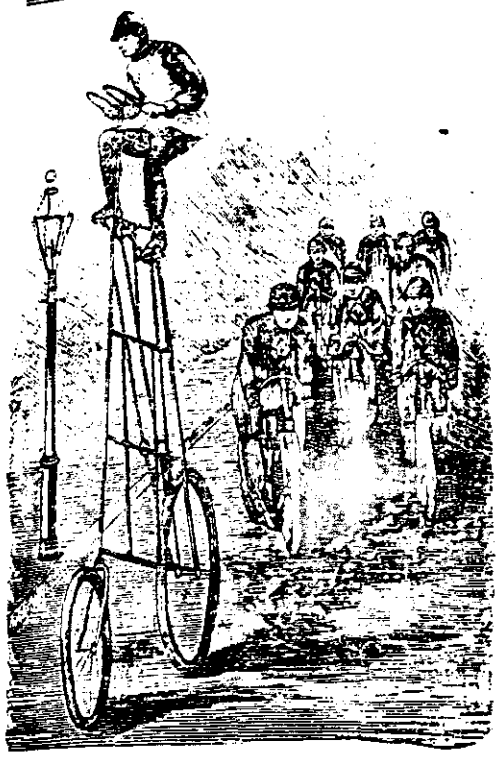

ومنوسیه‌لرك بریکی ایجادی دها که بوکسکده سیاحت ایجونلر .

معلومات مفیده

کوشدن اولان او نی ولانك تطهیری ایچون ترکیب غایت ایچه دویولمش قرمطارطار ۶۲ غرام
قاربونات دوشو « اسپانیا بیاض » ۶۲ »
غبارحانده شاب ۳۱ »

بو اجزا لایقیله قارشدیرلمق تطهیری لازمکلان هر نوع کموش اوانی وسائره بوطوزی صویه قارشدیریلوب خیر حاله کتیریلدن ترکیب ایله ویموشاق بر بز ایله اوغوشور بعده صو ایله یقانوب قورتیلور .

دلك واسطه‌سیله یاقر اوزرینه آلتون یالدیزی ویرمك

قلورور ذهب	۲۵ قسم
سیانورده پوتاسیوم	۶۰ »
صو	۱۰۰ »
اسپانیا بیاضی	۱۰۰ »
قرم طارطار	۵ »

اشبو اجزا یکدیکریله فوق‌العاده ممتزج

صورتده قارشديرمق . وبر بز ايله كوزجه تميزلنمش پامق اوزرينه بوخليطه دخى لايقيله دمك اولنمالى .

كوشه جلا ويرمك دكر صورتى

اون امرده ترتيبى زيرده بيان اولنان مخلوط احضار ايديلور :

آسيد نيتريك	٦٠ غرام
كموش	٢٠ »

كموش آسيد نيتريك درونده كاملا حل اولدقده . آسيدەكى مخلوط علاوه اولنور .

پوتاس قوستيك	٢٠ غرام
صو	٥٠ »

اشبو مخلوط كاغدله سوزيلوب ماء مقطر علاوەسيله ٢٠ درجەيه كتيريلور « كموش جلا ويرمك مطلوب اولان شيلر اول امرده پوتاس ايله اسيد قلوريدريكدن مركب وصو ايله قوتى تخفيف ايدلمش بر مايع ايله كوزلجه تميزلنوب وبز ايله قورييد . يلوب بر آز آتشده تسخين ايدلدكدن صكره بالاده ترتيبى محرر مايع درونه دالديريلوب بر آز صالانير واوچ درت دقيقه صكره چيقاريلوب ايچه طالاشده قوريتيله رق اسپانيا بياضى وكودەرى ايله پارلاتيلور .

يون نوعى بياضلغى

يوز كيلو غرام يون ايچون التى كيلو غرام قاربونات دوسود بر كيلو غرام ميتل ويوله methyl. violet دن مركب بر مخلوط ياپيلەرق يون بونكله بيقاندقده پك كوزل بر بياضلق ويردكدن بشقه يونك اليافى دخى يموشاتور .

يون وقابله اواعنك يموشاقلغى محافظه ايتمك

اكثريا يوندن معمول قوماشلر وبالخاصه فنيەلر بيقاندقلرنده بر آز بوزيلوب بر آزده سرتلك پيدا ايدرلر . بوكا ممكن اولان تدبير اولا يون وقاتيەلرى قاينار صوده بيقاميوب صغوق ويا ايليق صوده بيقاملى بعده ٢ الى ٣ ليتره صويه ٢٠ سانتيغرام آمونياق قارشديروب يونلرى اشبو مخلوط صويه طالديروب چيقاردقدنصكره قورتمالى .

درى الديونمك اصول تطهيرى

دريدن معمول الديونلرك تطهيرى ايچون اولا

١ سوت	١٠٠٠ غرام
١ قاربونات دوسود	٥٠ غرام
١ پنبەنمش صابون	٢٥٠ »
١ آمونياق	١٠ »
١ زرنيخ صويى	١٦٥ »
عادى صو	١٥٥ »

بوايكى تركيبك بربرينه قارشديرلمسيله شروب قوامنده بر مخلوط حاصل اولور . كيرى الديونلرى تطهير ايچون اوفق بر فنيه پارچەسيله بومخلوطدن برمقدار التوب الديونك يوزينه ازهر جهت سوريلور واوغيلور .

كوش جلاسى ويرمك ايچون طوز

قاربونات دوشو « اسپانيا بياضى ديئيلان	
خالص طوز »	١٥ قسم
سيانوردو پوتاسيوم	٤ »
جهنم طاشى	٢ »

جلا ويرلمسى مطلوب اولان باقر الت اولا كوزجه سيلتوب تميزلندكدن صكره اشبو طوزدن بر مقدارى ايصلاتمش بز پارچەسى اوزرينه آتەرق باقرك اوزرينه سوريلوب اوغيلور .

ثروت فنون رومانى

كنج فردوس بول رسلر

مؤلفى آلفرس دوده — مترجمى احمد احسان

[١٩١ نجى نسخەدن بعده]

والدەسنك اتكا ايتديكى پنجەدن كيرن ضياى شمسك يواش يواش دوچار ضعف اولديغى كبى صانكه تيزجغزك قلبنده كى شعلهٔ اميد دخى ازاليور ايدى .

بو آرالق قيو آچلدى، بريسى كوروندى اما اى فرق اولنميور . نجه كيم ؟ دودلوبللرك خانەسنه مسافر كلمز . ارقەسنه اولا دونمش اولان والدەسنك دەوبل اول امرده ايش كوندردكلرى مغازەدن كله تر آوه تمن ايلدى . ديدى كه :

— افندى . زوجم شمدى مغازەكزه كيتدى . بوراده ايش قالمدى . هپسنى آلدى كوتوردى .

نقطه كلن مسافر لقردى سويلەمدن ايلريليور . پنجرديه تقريب ايلدكجه چهرەسى دها اى سچيلير ايدى . كلن آدم ايرى وجودلى . بيوك صقالى . اسمر چهرەلى . قالين صدالى ايدى . ديپوردى كه :

— والده دەوبل بى طانيديكزى ؟

دەزيره مستريخانه صورنده جوابا ديدى كه :

— موسيو فرانچ . بن سزى كورنجه طانيدم .

والده — امان يارب ! موسيو فرانچ ها !

درحال قاديجغز لانبانك اولدينى پره قوشوب باقدى . پنجرەيى قپادى . سوزنده دوامله :

— سز ها موسيو فرانچ . هيچ ايسانەجغ كليور . بزه قيزده بقه ورودكزى نقدر طيبى تلق ايليور ؛ لكن خير ، چوق دكشەمشكزده ! هروقتكى طور وحال !

بواثناده فرانچ دەزيرەنك التى طوتمش ايدى . قيزجغز صاپ صارى كسيلمش . الارى بوز كبى دونمش ايدى . فرانچ زواللى قيزى دها كوزل ودها نازك بولدى . دەزيره ايسه دليقانلى دها زياده كسب متانت وجديت ايلمش كوردى . فرانجك انظارنده دخى خفيف بريورغونلق وحزن اثرى وار ايدى كه بوحال دليقانلىيه زياده ياقيشيوردى .

يورغونلق فرانجك صندوقكار سكز . موندن بر مكتوب آلير آلمز درحال پوله چيقوب كال انديشه ايله سياحت ايتمندن نشأت ايتمش ايدى . مكتوبده « فابريقەده ناموسزلق وار ! » كلەلرينى اوقويونجه ناموسلى دليقانلى همان پوله چيقمش ، حتى اذن استه‌مكه بيله وقت بوله‌مەمش ،

بویله‌جه بلکه موقعی ومأموریتی‌ده تهلکه‌یه القا ایلمش واوردن شندوفره آتلایوب صولوغی پارچه‌لامه آمش ایدی . واقعا انسان بویله اندیشه ایچنده سیاحت ایدرسه انظارنده اندیشه اثریی فرانچ کبی خفیف دکل بلکه بك شدید ارة ایلر .

حزنه کلنجه فرانچسك نظرنده حزن سیدونینك دست ازدواجنی رد ایلدیکی کوندن اعتبارا پیرمشدر . اوزمان سیدونی کندینی رد ایتمکله برابر فضله اولدرق برادریله واردیغی ایچون زوالللی دیقانلی ایکی ضربه‌یه مهدف اوش . هنوز برنجی تجربه‌نك تأثیرینی ازاله ایدممتمش ایکنی دیکرینك زبونی قلمش ایدی . واقعا ریسلر سیدونی ایله ازدواجی قرارلشدیرنجه فرانچه بر مکتوب یازوب رأی وفکرینی صورمش ایسه‌ده یازدیغی مکتوبده استعمال ایلدیکی نازك ومؤثر لسان دخی فرانچی دها زیاده الم دیده ایلمش ایدی . زیرا ریسلر مکتوبده قرداشندن بختیار غنه مساعده استیوردی ؛ صاف آدم تأمول اولهرق ظهور ایدن شو ازدواجدن بختیار اولهجغم ، سنك آرتق امیدك یوقدر . بکا مساعده ایت دیه بك شفقتلی یازمش ایدی . بوضربه‌لردن صکره فرانچ غربتك تأثیرینی مسعیٔ فوق‌العاده‌یی ایشی کوچی کورمش . بونلرك جمله‌سی نتیجه‌سی اولهرق قلبنده حزین بر حس حاصل اولمش ایدی ، بوحسك آثاری دائما چهره‌سنده تعین بولمش ایدی . شمدی برده وقتیله سودیکی قادینك قرداشنی اغفال وناموسنی پایمال ایلدیکنی دوشوندکجه فنا حدته دوشیوردی ، بوحدتك اسکی سودا آثاری اولهجغندن‌ده قورقیوردی .

لکن خیر ! فرانچسك افکاری یالکز برادرینك انتقامنی آلمقدر ! عاشقکبی دکل ، طوغریسی حاکمکبی سیدونینك قارشیسنه چیقه‌جق ! آشفته قانی کندینی کوزتسون !

دیقانلی شمندوفر قطارندن اینر اینمز اولان قابریقه‌یه کیتمش . بغتةً قادینك قارشیسنه چیقمغله بلکه بعض امارهلر الده ایدرم دیمش ایدی . تأسف اولنورکه قابریقه‌ده کیمسه‌نری بولهمامش ایدی . قابریقه‌دهکی ریسلرك خانه‌سنده اون بش کوندر کیمسه یوق ایدی . هپ صیفیه‌یه کیتمشلر ایدی .

قابریقه‌نك قپوجیسی بابا آشیل مادام سیدونی ریسلر ایله زوجنك ایچه وقتدر بالخاصه استرا ایلدکلری صیفیه‌ده اوطور . دقلرینی فرانچه خبر ویروب موسیو ریسلرك بایدوسدن صکره کوشکه عزیمت ایدیکنی موسیو فرومونتایسه‌دها ارکن صاووشمش اولدیغنی بیلدیرمشیدی .

اوزمان فرانچ اختیار صندوقکار ایله قونوشمغه قرار ویردی ؛ مادامکه دیکرلرینی بغتةً کوروب برشی اکلامق قابل دکلدر . باری صندوقکاری کوردیم دیمش ایدی . حالبوکه کون جمعه ایرتسی ایدی . عمله‌یه صندوقکار یومیه ویرمکله مشغول اولدیغی ایچون تأدیه‌نك اکمال اولنوب بیتمسنه انتظار لازم ایدی .

فرانچ هر نقدر اندیشه‌لی وحزنلی ایدیسه‌ده جوجقلقدن بری حیاتی عمله اره‌سنده کچیرمش اولدیغی ایچون غیور آدملرك آره‌سنده بولنوب اونلرك حرکات عمومیه‌سنی تماشادن متلذذ اولیور ایدی . عمله‌نك کافه‌سنك جهردسنده اکمال اولنان هفته‌نك یورغونلغی ایله فردا اولان تعطیلك مسرتی تمایان ایدی . جمعه‌سی ایچون جمعه ایرتسی اقشامندن اعتباراً تعطیلك باشلادیغی اکلاشیلیور ایدی .

انسان اهل تجارتدن ومساعیدن اولمق وعمله آره‌سنده عمر سورمش بولنمق که هفته صوکنك ذوقیله فردا اولان تعطیلك کیفنی تقدیر ایلیه‌بیلسون .

عمله‌نك هر بری صندوق اوطه‌سنك پارمقلغی اوکندن پارهسنی الدقدن صوکره اووجنده صایه‌رق مساعدت ایلر ، کیمی یشین الدیغی پاره‌نك حسابنی دوشونور ، کیمی قسطالیومه دوچار اولمش ایسه اونکله مشغولدر ، بونلرك شماتتی آره‌سنده سکزموندك صداسی دویولور ، عمله‌یی برر برر اسملریله چاغروب حسابنی کورر .

فرانچ تأدیت عشرت عرحالی یا عمله‌نك کیمیسی پردسنی نائمسنی حسن تأمین ایچون بکله‌دیکنی . کیمنك‌ده مه جویه اولان بورجی تسویه ایتمك او ارادیغنی پك عملا بیلیر . بونلردن رئیسلرینك همن کافه‌سنك زوجه واولادلری قپوموت وکنه کلشدر . بیو قارشیله‌یوب برابر کیدرلر . بوعائله افراد احوال وشانك مه‌یزی‌ده او قدر آکیزدر .

فرانچ تعریف ایدیکمز احوالك جم واقف ایکن بو قشه هر وقتدن زیاده اتمش ایدی ؛ نهایت سکزموند دخی منه اوطه‌سندن چیقدی . ایکی احباب یکدیکرکورویوب صاندیلیر واوبوشدیلر قابریقه یکرمی درت ساعت دواه ایلیه‌جك سکز آره‌سنده سکزموند وقوعحالی فرانچ اکلاندی . سیدونینك حرکاتی . مصارمجنونانه‌سنی . ناموس عائله‌نك منهدم اولمق بیلدیردی . ریسلر کویده مکمل برکون اشترا ایلمش ؛ اورایه کال دیدیه برلشمش . عربه‌لر ، آتلر ، قیامت کی الك زیاده مراق اونسه‌جق جهت ، فرومونك خیلی وقتدر صندوقدن المدیغی حالده سیدونینك یانه اسکی طرصرفیاندہ دواه ایتمیدر .

صندوقکار بورالری حکایه ایدکندی طور کلامیله متصل :

— هیچ امنیتم قالمدی . امنیتم قالمدیور ایدی . بعده علاوه ایدرك

— لکن یاشاسك ریسلر ، یارسوکا نصل عقل ایردیرملی ؛ بورالرده کوزی قپالی کزیور ؛ الدی حیدائما ماکنه‌سیله مشغول . سکا دوغرسویلیه‌یمی ؟ ریسلر یا آحمق برآدم یا بیوك حیله‌کار !

بویله‌جه سویلیه‌رك فرانچ ایله صندوقفابریقه‌نك باغچه‌سنده براشاغی بریوقکزیوللردی .

مابعدی وار

—

شئونات

مواد صحیه وطبیه

— شرائط صادر اولان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی موجبنجه ورملك اسباب میراثی حقنده رعایت لازمه نی جهتله طبیهٔ شاهانه ده مذاکرات جریان ایتکده در . اخیراً دوقتور طورفویسان افندی طرفندن یوقاریده یازیلان لایحه تقدیر قبلنمشدر . بو لایحه ده ورملك تکثری حقنده سرایت ارتیه ده ذکر ایدلمشدر . بوکا قارشو متورم اولیدن متولد چوجقلره مخصوص فرانسه ده خسته خانه لر تأسیس ایدلدیکی ومتورملرك چوجقلری یورلره قبول اولندیغی ۱۶۰۰۵ سنه قدر قواعد فنیه وصحیه ایله بیولدیکی وورم میکروبلریك تأثیرات سیمیسی محو ایچون بوندن دها مؤثر تدبیر اولهمیه جغی وقدرت ربانیك منع میراثی ایچون بوغازایچی سوالنده رخسته خانه تأسیس ومتورم اولیدن متولد اطفالك یورایه قبولیله قواعد صحیه تحتنده بیولدیلمی مذکور لایحه ده بیان اولنمقده در .

زراعت

— باغچیوانلق دن باحث اولان (ردوهور تیقول) نام غزتهنك ویردیکی معلوماته نظراً اغاج طمور . جوقلرینی قوشلرك شرندن محافظه ایچون برچاره بولنمشدر . بچاره یقین قوشلر یرده پیدا جك دانه لرینه مازرسه اغاجلرك طمورجقلرینی غائله قدر وبوله حه میوه لری و غاجاری رجوق رخنه یه اوغراتدقلری معلومدر . کوسترلیان چاره شوندن عبارتدر : ایکی کیلو کیریچ درت لیتره سو ایچنده سوندیریلهجك . یه درت لیتره سو ایچنده سکز کیلو کیریتیت نخاس حل اولندیغی تقدیرده بو یکی ماده یی یرایه قارشدیریلوب چامور قوماسی ویرلمك ایچون ایچنه کرلمه علاوه ایدیلهجك بوندن تکمیل اغاجلرك دالاری وطمورجقلری صیوانهجقدر . اکر اغاجلر بوندن سوالنیرسه قوشلرك اصلا یاقلاشمیه جقلری وغاغاچلرندقی کورلمش وبوندن برابر اشبو خلیطه طمورجقلره برضرر ایراث ایتمیوب اغاجلر هرزمان کی جیچك آچوب میوه ویرمشدر .

بیماریات

— جمعیت متفقهٔ آمریقانك شرق طرفلرنده کائن شهرلرده یولنمش هیئت فنیه غرب لاردنه کتمکیت اجرا سی ایچون اوطرفه برهیئت سفریه اعزام ایتمك تصمیم ایتمشلردر . بو هیئت (ترنو) حوزه سنده طوبلاندقدن کلمجك حزیران ایچنده امریقانك متوجه حرکت ایدهجکلر . مختلف شهرلرده یولنان فنی هیئتلردن هر بری اعضاسندن برمقدارینی فنی تحقیقاتجیلکدن بوزوانمش کتفیاتدن شمدیه قدر تحقیقات اجرا ایدن هیئتلرك اعضاسی اولدقلری معلومدر .

سیاسیه

— المانیا حکومتی حقنده حکومت مذکوره سیاستمدارینك اداره سی ۱۸۹۳ سنه سنه مخصوص مکمل برسیاستمدار نشر ایتمشدر . المانیانك نفوسیله طقسان اوچ سنه سنده نه قدر تولدات ووفیات وفوع بولدیغی وه درجه تزاید نفوس کورلدیکی حقنده معلومات عدیده مندرجدر . بو معلوماتدن الباشلوجه لرینی بروجه آتی نقل ایدیورز :

سنه ۱۸۹۳

ازدواجات	۴۰۱۲۳۴
تولدات	۱۹۲۸۰۷۰
وفیات	۱۳۱۰۷۵۶
فضله تولدات	۶۱۷۵۱۴

تولدات ایچنده (۶۲،۵۵۵) چوجق اولو اولهرق تولد ایتش اولوب بونلرك یوزده وفیات صرسنده ده داخلدر . تولدلردن اطفالك (۱۷۶،۳۵۲) عددیده غیر مشروع ازدواجدن متولددر .

المانیا حکومتنك نفوس موجودهسی الحانهٔ هذه (۵۱،۵۰۰،۰۰۰) راده سندهدر . حالبوکه (۱۸۷۰) تاریخنده فرق میلیون راده سنده اولوب(۱۸۹۰)سنه سنده ده(۴۹،۴۲۸،۰۰۰)دن عبارت ایدی .

مشروعه

— انسانلر شمدیه قدر الی یوکسك طاغلر اوزرنده هانکی ارتفاعه قدر چیقه بیلدیلر بومسئلهیی تدقیق ایدن موسیو بلاق استنده برذات همالایا طاغلری اوزرنده یدی بیك ایکی یوز مترو ارتفاعه قدر چیقدیغنی ادعا ایدن غراهام نام کسدنك ادعاسی صحیح ایسه الی یوکسکه چیقان بواولدیغی فید ایدیور .

— حیوانات یتشدیرمکدن باحث (الوور) نام غزتهنك ویردیکی معلوماته کوره پروسیده لاسوت شهرنده مربی رام چفتلنه منسوب دیشی کویك بر دفعه ده طقوز یورو تولید ایتمشدر . بویاورولردن یکدی بری اونو طوغمشدر . دیکر یاورولری انسی ایوجه بسلنیه بیدیجکدن بونلر امریکاده پکیه رق بیوتلش ایتش .

— موناکو پرنسلك دائمه تدقیقات وتحریات فنیده سی ویاخصه علم الاعماق جویه ایله دکزلر واقیانوسلر حقنده نقاط مهمهٔ فنیه مبدئه قوانینی معلومدر . بو پرنسلك راکب اولدیغی (پرنسس آلیس) سفینه سیله اجرا ایدیکی تحریات و تدقیقاتك کوره بحر سفیدك غرب جهتلرنده ، جبل طارق بوغازنده ، خلیج بسکایا کورفزنده ، فس ساحللرنده بورتکیز واسپانیا سواحللرنده حیوانات بحریه و نباتات بحریه یلسبه پك آز بولنمقده ایمش . ذاتاً بحر سفیدك غرب حوضه سنده نباتات وحیوانات بحریه نك قلتی اولدن بری معلوم اولوب پرنسلك تدقیقات اخیره سی معلومات اولیه یی مصدق ظهور ایتمشدر . بحر محیط اطلاسیده تدقیقات دها بلیوز کیلومتر مربعیکدن فضاسی ایسه ده شدتلی بورانلر وطغیانلی روزکارلری بوکا مانع اولمشدر .

— فوطوغرافیانك فنون خدمتی غیر منکر اولوب یقینده فنون تحریر ده رمولم مهمی تأمین ایدهجکدر . بعض سواحلده قومارلرك منکراتی بعض عارضه لر وقبائر واردرکه معاونت زمستانیه بولنمیان کاه سو اتلنده قنوب کارده ظاهره چیقار . بونلر ساحللرندن کیکن وساحله یاقین اولدقلری کیلر ایچون غایت مهم اولوب مطلق قیودات تحتنه بولندرلری لازمدر . فقط شدتلی طوفانلرده وفور طوفانلرك اکثریا بوزیقنلر تبدیل شکل ایتمسی برطرفده غائب اولدیغی کبی دیکر طرفدن شکل ایدیور . اکر اوزون مدت استمرار ایدن اسفندیل اجرا سی وکافتله بونلرك بلاتفریق یابلوب بحری خریطه لرینه ایده اولمسه آززمان صکره تبدیل شکل ایتمسی سببیله برایشه یارامیه جغی یعنی چکیلن زحمت پک زیاده مصروف اولهجغی . زیاده دقت وفدن دیکر (طونه) بوغازنك فوطوغرافیه رسملری ایله رسملرك مطابقتی تمیین اولندیغی حالده بحری خریطه لرینه ربط ایدلمسی چارهسی دوشونلمشدر . شمدیه قدر دینه فوطوغرافیه زیاده موفق اولدیغی بوغازلرك رسمی چیقارمق ایچون مدوجه رسملرینه اونیه جق واسطه لر زمن رسمی چیقاردیلهجك شوقدرکه صولرك هجومی ایله چکلمسیله بعض صواحلده قائدیغی حساب اولنه بیلیر . فوطوغرافیه اخذی اوزون کلمکده وزحمتله وزمان صرفه مبنی کوسترمه دیکندن قیاس تبدیل شکل ایتمکده رسملری یرینه یکیلری اخذ اولندیغی وقت یکیلری اولنور .

— بوسنه جمعیت متفقهٔ آمریقانك صفوفنده شدتلی اولدیغندن ناشی بولنان بعض نوع بالق بیله بوتك تأثیری اولمش ویکلرجه بالقلر سمرما ایله انجماد اسیوب طاغه لر بونلری دیری دیری یمکده ایمشلردر . (قاوغ) دنیلن یروع بالق اوزرینده زیاده صفوفدن متأثر اولمشدر . بوبالغك صفوفه تحمل ایدیکی ۱۸۳۵ ، ۱۸۵۷ ، ۱۸۷۳ سنه لرنده وقوعه کلن شدتلی صفوفلرده کورلمش ایدی .

— آمریقا حیرت طبیه سندن بریه نشر اولنان معلوماته کوره جمعیت متفقهٔ آمریقانك غرض تحصیل ایدن طلبه عددی کیتدکجه تزاید ایتکده در . (۱۸۹۲) سنه سنه آمریقانك (۹۸) ایالتنی تمثیل ایدن (۱۵،۳۳۹) طلبه و (۱۱۷) حمیه تمثیل ایدن (۱۸۰۰۰) طلبه بولنمقده ایکن حالبوکه (۱۸۹۴) آخرینده رسمی وعمومی مکاتب طلبه سنه تحصیل ایدن طلبه عددی (۳۸،۸۸۶) راده سنی بولمشدر .

حالبوکه جمعیت متفقهٔ آمریقایه مقابل تکاپوی بولدن طب طلبه نك عددی (۷۰۰۰) راده سنی انجق واصل اولهبیلمکده ایمش .

احمد احسن

SERVET-İ FÜNUN
Adet 215
Perşembe-13 Nisan- sene 1311
Beşinci Sene - Dokuzuncu Cild

RESİMLERİMİZ

PAPA HAZRETLERİNİN KAREM AYİN-İ RUHANİYESİNİ TARZ-I İSTİMA'LARI

Hıristiyan mezhebinin ayin-i ruhanilerinden başlıcası "Karem" Yortusuna tesadüf eder ki işbu yortu zamanında kiliselerde pek büyük dualar icra olunur. İşbu ayinlerin tabii olarak en mühimi dahi alem-i Hıristaniyetin merkez-i ruhanisi bulunan Roma şehrinde vukua gelir. Büyük vaazlar dahi işbu Karem Yortusu zamanında icra kılındığı cihetle Roma'da Vatikan Sarayının Kilisesine Papa hazretleri sair erkan-ı ruhaniyesiyle beraber azimet ederek edilen vaazları istima eyler. İşbu vaazın suret-i istimaında bir takım merasim-i hususa dahi vardır: Yeni Papa hazretleri erkanından kamilen ayrılıp kendi kendine etrafı parmaklıklı bir mahall-i mahsusa girerek vaazı istima ederler. Papa hazretlerinin kiliseye muvasatla locaya dahil olduğunu kimse görmez. Parmaklıklı loca haricinden kendileri hayal meyal seçilir. Bu locanın etrafında dahi kardinaller ahz-ı mevki eylerler. Papa hazretlerinin hoca derununa geldiği ayak sedalarından anlaşıldığı cihetle kilise dahilinde makam-ı ihtiramda huzzar ekilir. Vaaz kürsüsüne çıkan rahip dahi loca cihetine doğru bir eğilip kelama agaz eyler. Vaiz ise daima en fakir mertebedeki rahibler a'dadındır: Yani bir memuriyet-i ruhaniyesi yokdur, yalnız rahip olması ve talakat-ı lisaniyesi bulunması cihetiyle kürsüye çıkar, vaazını Papa hazretleri dahi istima eyler.

HALEP BİRECİK DEMİRYOLU

Heyet-i Mühendisini

İşbu nüshamızın (100) numerolu sahifesinde münderic resim saye-i umran-vaye- i cenab-ı şehr-yaride Halep ile Birecik arasında derdest-i inşa bulunan demiryol hattının keşfiyatında bulunacak heyet-i mühendisinin Halep'deki manzaralarını irae ider. Halep Şam hattı biri Halep'den Beyrut'a diğeri Beyrut'dan Şama gidecekdir ki bundan Şam kısmı ikmal olunduğu cihetle resimleri görülen mühendisler diğerinin de tedkikatına mübaşeret itmişlerdir. Mühendislerin resimleri Halep şehri medhalinde (Cemile) mahallesinde merkuz çadırları ile ma'an alınmışdır.

ZELAND-I CEDİD SEYAHATİ

1889 sene-i miladiyesinde Mösyö Verşur namında bir Fransız seyyahı Fransa'dan hareket edip Avustralya kıtasına muvasalat eyledikten sonra orada Hubart limanından kanun-ı sani zarfında hareket ederek Zeland-i cedide müteveccih olmuş ve iki adadan mürekkeb olup bahr-ı muhit-i keberin vasatında bulunan işbu Cezair'de mükemmel bir seyahat icra ve güzel bir seyahatname yazmışdır ki seyahatin müşahetadına müteallik birkaç resim gazetemizin (?) numerolu nüshasına derc olunmuş idi. Bu defa dahi Mösyö Verşur'un seyahatine müteallik birkaç parça resim daha derc eyliyoruz ki menazır-ı latifesi ve mühimmesi nokta-i nazarından şayan-ı temaşadır.

Şurada evvel emirde birşey söyliyelim: Seyahatin cevelan-ı bahrisine kanun-ı sanide mübaşeretine mütehayyir olmak lazım gelmez, zira Avustralya'da ve Zeland'da da kanun-i sani bizim temmuz ile müteradiftir, Kanun-ı sanide da bizim yaz havaları

hükümfermadır: Esbab-ı mucibesine gelince arzın nısf-i küre-i cenubisinde bulunmalarını haber vermek kafi gelir.

Seyyah (?) numerolu nüshamızda (Gevingston) kasabası hakkında malumat verirken dahi yazdığımız üzere (İnver Karcil) iskelesine çıkıp (Vanaka) gölüne müsadif olmuşdur. İşte bu gölün letafet-i fevkaladesini mucib bulunan "Remar Kabl" silsile-i cebbalı dahi (101) numerolu sahifemizde müşahede olunmakdadır. "Remar Kabl" cebbalı en mürtefi dağlardandır ki zirvesindeki karik mahallere dahi henüz kimse vasıl olamamışdır (102) sahifede müşahede kılınan resim ise vasfını etdiğimiz (Vanaka) Gölünün bir manzarasını irae eder. Vanaka Gölü dahi Zeland-ı cedid'de kain sair İngiliz müstemlekatı gölleri gibi asar-ı ümranı haizdir. Derununda vapurlar seyr-ü sefer eyler. Sahilinde kain kasabalar arasında bu vapurlarla seyahat olunur, seyyah Mösyö Verşudir dahi gölde vapurlarla seyahat etdiği gibi Cezair'de olan seyahatin kısm-ı azamını mevcud demiryolları sayesinde icra eylemişdir. (Vanaka) Gölü Zeland-ı cedid'de kain (Vekatıpu) Gölü kadar güzel değil ise de menazırı hoşdur. Suları gayet berrak olup kenarındaki dağların irtifaı 3000 metroya kadar vasıl olduğu içün manzarası fevkalade kesb-i ulviyet eder. Dağların zemini kırmızı, ve zirvelerindeki karlar tabii beyaz oluğu içün tulΔ ve gurup zamanı bakmakla doyulur hal değildir.

Vanaka Gölünden sonra tesadüf edilen (Duneden) Şehrinin bir resmi ile işbu kasabada kain bir mektep tasviri gazetemizin nesh-i salifesine derc olunmuş idi.

Yine (103). sahifede görülen resim bir nehir üzerinden asma sepet ile nasıl geçildiğini irae eder: Bu nehir Teremaku isminde olup seyyah Mösyö Virşudır tarafından resmi tarif olunduğu suretde geçilmişdir. Seyyah (Gomara) kasabasından sonra üç atlı

delijans tabir olunur araba ile seyahata başlamışdır ki dediğimiz nehir kenarına getirince sair yolcularla seyyahımız arabadan inmiş ve nehrin bir sahilinden diğerine işleyen muallak arabaya rakib olmuşdur. Bu araba mecerası gayet çukurda kain nehir üstüne gerilmiş kalın demir teller üzerinde asılı suretde müteharrik gitmekdedir ki kuvvetini dahi yüksek sahilde işleyan buhar makinesinden almakdadır.

Seyyah şu tarz arabayı pek ziyade beğenmişdir. Zeland-ı cedid gibi ba'id memalikde bile böyle vesait-i nakliye-i mükemmele bulunuşu hakikaten şayan-ı hayretdir.

Zeland-ı cedid'in ahali-i kadimesine gelince bunlar elan hal ü vahşettedirler, asar-ı medeniyet hep Avrupa ve Amerika muhacirleri tarafından tesis kılınmışdır. Zeland-ı cedidin ahali-i asliyesinden Magorilerin bir kıta resmini dahi (104) numerolu sahifede irae eyliyoruz: Bunlar bir kadın ve bir erkekdir ki sokakda yekdiğere müsadif olup selamlaşıyorlar.

HEADINGS OF THE 215TH ISSUE:

1) İstanbul Postası
2) Musahabe-i Fenniye
3) Familya Büdcesi (1)
4) Resimlerimiz
5) Malumat-ı Müfide
6) Servet-i Fünun Romanı
   Genç Feromon ve Büyük Reisler
7) Sıhhat-nüma-yı Nevzad'dan Emzik
8) Şuunat
   - Mevad-ı sıhhıye ve tıbbıye
   - Umur-ı nafıa ve taraf-ı ihtilatiye

- Tabiiyat
- Seyahat
- Mütenevvia

ثروت فنون

مدیر مسئولی : احمد احسان

شرائط اشتراء

درسعادتده مصمه‌دن کلوب ایله
مرتبه‌سیله سنه‌یکی ۱۰۰ غ، آلتی
آیلغی ۵۰، درج آیلغی ۲۵ غروشدر
قسمه مخصوص مدیریتدن ولایات
ایچون خط ویرلور .

پنجشنبه کونلری چیقار . ادبی . فنی . صناعی و تجاری مصور عثمانلی غزتهسی

5me Année

SERVET-I-FUNOUN

JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI

CONSTANTINOPLE

BUREAUX :
54, rue Ebu-Suoud, Près de la Sublime Porte

N° : 215

Rédacteur en chef
Ahmed IHSAN

عدد : ۲۱۵ پنجشنبه — ۱۳ نیسان سنه ۱۳۱۱ بشنجی سنه ـ طوزنجی

قارده بورطیسی مناسبتیله رومانیه پاپا حضرتلرینك کلسا درونینده قیلدیغی وعظ ایتدیکی اثنا

غزته‌ده منتشر مضمر بالجمله مقالات مرهرسکدر .

استانبول ایچون بر سنه

بم لطیف بهارك ارکان حلوانی کوروب سویوب دورکن بوهفته آز قالسین یکیدن قیشه دونیوردق . « سنهٔ نور ! قیونی چویر ! » دیه مشهور اولان سوز حقیقه محل تطبیق بولدی . یالکز سنهٔ نور ، عشرهٔ نوره قدر چیقدی ، واقعا هفته‌مزك بدایتندن بری شدتله هبونه باشلایان پوراز روزکاری کیتدکجه او قدر کسب شدت ایلدی . او قدر صوؤق اسوب صاووردقه باشلادی که یوسنه یك ارکندن قپالری قپانمش اولان صوبالرك منقالرك جهره‌سی بنه انسانه سوملی کورونمکه باشلادی . روزکارك وزان اولدیغی پلرده درجهٔ حرارت سکزه طقوزه قدر تنزل ایلدی ، بو ایسه روز حضرك اون اونبش کون فاصله‌لی بولندیغی برزمانده صحیحدن زیاده‌در ، هله انسان بتون قیش بیله صوؤغی انجق شورارده‌ده کورمش ایسه .

.·. کچن دیکمز قیشده صوؤغه آز تصادفز همان دائما لدوس روزکارینك دوامندن ایدی . بهارك حیوحیولی زمانی اولان نیسانده کوردیکمز برودت ایسه شمدی کال شدتله مواقع شمالیه‌دن دوغری اسوب کلن پورازدن ایلری کایور ؛ استانبولك دائمی روزکاری صایلیان پوراز کبی موسم شتاده لدوسه غلبه ایلیه‌مدیکی انجون قالدیغی یرده اوشومش قالمش‌ده شمدی کیجه‌یی زیارت ایدیپور دیمك دخی جائزاولهجق . هرنه‌ده اولسه‌اغاجلریشرمش چیچکلمش ، زمین لطیف چایرایله مستور قالمش ، بابللر اوتمکه وسیله ارار بولنمش ایکن پورازك شدتله و برودتله چهره‌لریمزه چارپیوب بزی پیشکاهزده‌کی چیزلرلره قوشدیره حق یرده منقال باشلرینه تیرتدیره‌سی هیچده ذوقه کتیرور :

.·. شدتله اسن پوراز جمعه‌نك . پارلاق کاغدخانه عالمی‌ده اوشوتمش ایدی . واقعا جمعه کونی استانبول اهل ذوقی اسوب صاووران پوراز‌ه اوقدر اهمیت ویرمیه‌رك فوج فوج کاغدخانه مسیره کلهنه متوجه اولمش ، دره کنارنی ، چایرلر تزهپورارك عربه‌سیله ، آتیله دولمش ایدی اما اسن روزکار ذوقی ونشئه‌یی قیرمش ایدی . عربه‌ده کیلن جام آچه‌مه‌مشلر ، آچیقده کیلر میدانده دورمه‌مشلر ایدی . اشته بوندن دولایدرکه عودت ارکن اولدی . کاغدخانه دونوشنك باشلیجه ذوقی بوقوشمك باشلمشده توقف وارام ایکن اوراده روزکارك انسانی اوچوره‌جق کبی هبونی بوکبی‌ده بوزدی .

.·. پازارکونی ایسه عادتا قیش ایدی اونك ایچون کاغدخانه‌یه کیتمك دکل منقال باشندن قالقمق کیسه‌نك عقلنه کلهمش ایدی . قیش حالی پازار ایرتسی کونی‌ده دوام ایلدی . صالی صباحی ایسه شمس منیر کائنات سوؤغلك طوپلادیغی قره بلوطلری داغیده‌رق طلوع ایلدی ، روزکار ایچه سکون کوسترمدی ، اطراف یکیدن لطافت نوبهاری اکتساب‌باشلادی ، حتی مصاحبهٔ اسبوعیه‌مز سطرلرینی پازارکن یازاندن‌ده هوانك شو تحول حیاتبخشاسی تماشا ایلیوردم .

.·. سنهٔ نورك حکمی کچمش . روز حضر یاقلاشمش اولدیغی ایچون کوکلر کشاده هوا ، براق سما کورمك هوسنده بولنیور .

.·. هله هوالرك آچیقلغنی کوروب‌ده ارکنجه صیفیه‌لره نقل ایدنلرده بوهوس دهازیاده جایکیر بولنیور ؛ برهفته اقدم کال متونیتله صیفیه‌لره نقل ایدوب کسندیمزی یازك صیحاغنده یاتمقدن قورتاره‌جغز ذهابنده بولنورکن کسکین پورازك تاثیرندن یاقنه معروض قالنجه طبیعی انسان هیچده خشنود کوسترمیور .

.·. برکت ویرسون هوالر یواش یواش بنه مساعده کوسترمکه باشلادی‌ده صوؤغلی ورودیله زائل اولان خشودی تکرار عودت ایلدی . اوکمزده‌کی جمعه کونی کاغدخانه‌ذوقی تندن حصه‌دار اولمیوانمنده بولنانلرلده ایجاد ایتمکه باشلادی . ایچنه سرپلدی صوؤغی صوبی تنظیر ایدرك خارجدن برد یاغمور صوینه منهدف اولمقده خیلجه وار در اما اوراسی خیرمیورمی ایستزین .

.·. بازیکی جمعه کونی هوا نقدر مساعده کوسترسه‌ده اسن پورازك بادکاری صوؤغی الآن زائل اولمدیغی ایچون کاغدخانه‌نك تحری حولانی بنه رونقسز قالمقدن خالیکه کاغدخانه سیاحتنده لطافت تحریر کیتمکده‌در ، دها دوغریسی اهل طبیعت پرذانك دیدیکی کبی کوندوز قابقلر کیدوب دره باشنده عربه حولانه اشتراك ایلدکدن صوکره تقسیم بولندن بنه عربه ایله دونمك هیسندن ذوقلی اولور .

.·. کاغد خانه‌نك ذوقلی حولانی بادکر کن بوسنه دراجه‌سواراری‌ده اونوتمه‌ملی معلومیا ؛ دراجه ، وملوسیدك عربه‌سی بوکله خطهٔ عربه اهل ذوقی طرفندن فبو ایدلمشدر . بزجه‌ده طبیعی وملوسی تعبیرینه ترجیح اولنمق لازمکلیر . واقعا دراجه سواران ایلك بهارمزك ایلك هفته‌لرند بری کاغدخانه مسیره سنده‌یله کوروبیور ایکی تکرارکلی عربه‌سنه راکب اولمله کاغدخانه یوقوشنی اقشام اوزری چیقیر اوزره چکه‌چکلری مشکلات پیشکاه تجسم ابتدیرلمزسه . دره کنارنده‌کی صولاق اعلا یوموشاق یول اوزرنده دراجه‌لر سرعتله سیرایدوب کیتدکلری تماشا اولیور تکرارکلرك اوزرنده اولدقده جولانلرینی طاتلی بولیورلرمی بولیورلر

بوراسی ـ اهل تجربه‌دن بولندیغمز ایچون ـ طبیعی کدیره‌میز . برده بك اوغلرك مرتك اهل ذوقی دراجه پرستلکی یوسنه دها ایلری کوتورمش اولدقلری ایچون کچن عصرلرده شیشلی جاده‌لرنده کوزل مادام ومده‌موازللرك یانه ایکی تکرلك اوزرنده فرط سرعتله کلوب کیتمه کارینی سیر ایلدك ؛ دراجه‌یه مخصوص قوستومی لابس بولنان مادام‌لر نوایجاد شوعربه اوزرنده حقیقةً طمالی برغرابت ایچنده کوریلیور ایدی .

مصاحبه‌نیه

جو هواده نرمیه قدر انسان چیقیور ؟ — بالونلر نرمیه واریور ؟ — اك یوکسکلره چیقانلر — یرك لقمه خزینه‌لر — ماش ذکری اتمده تحریات — معدن کوری طبقه‌لری

دوقتور برسون اسمنده برینك جو هواده طقوز بیك مترودن زیاده ارتفاعه قدر چیقدیغی یقینده اوزاق یومیده یازمش وبونك اوزرینه اوراق فیه‌دنی انسانك بالونله نرمیه قدر چیقه‌بیله‌جکی مسئله‌سنی تدقیقه قویولمشدر .

انسانلرك هواده بالونله یاخود براوچه ماکنه‌یله سیر وسیاحت ایده‌بیلملری مسئله‌سی پك چوقدن برمسئله اولدیغی کبی علی‌الاطلاق بربالونله نرمیه قدر یوکسله‌بیله‌جکنی اکلامقده آیریجه بر مسئله‌در . برنجیسی عملی ومدنی ایکنجیسی ایسه فنی‌در .

شمدیه قدر بالونله انسانلرك هواده نرمیه قدر چیقه‌بیلدکلرینی « دها » غزته‌سی مقالهٔ فیه‌سنده خلاصه ایتمشدر . ابتدا بوندن بر فهرس آلهلم :

۱۸۶۲ سنه‌سنده انکلیز حکمت شناسلاندن (غلیزر) بالونله طبقات مرتفعهٔ هواده اون بیك مترو ارتفاعه قدر وارمش ایمش . فقط بوذات سکز بیك سکز یوز مترویه کلنجه بوراده عقلی باشندن کیتمش . کندیدن کچوب بیهوش قالمش . بالون ثانیه‌ده‌بش مترو برسرعتله یوکسلمسنه دوام ایتمکدن صحت شناسلك رفقتنده بولنان بالونجی (قومسویل) دیشلریله بالونك فتحه‌سنی آچمغه موفق اولوب محقق بر اولومدن یولداشنی قورتارمش . نجون فتحه‌ی دیشیله آچمش ؛ الاری ثلداته‌یه‌جق درجه‌ده صغوقدن ضوکلدیغی ایچون .

۱۸۷۵ تاریخنده غاستون تیسانديه ، سیودن ، قره‌سه اسمنده‌کی ذاتلر ۸.۶۰۰ مترو ارتفاعه قدر وارمشلرسه‌ده قضازده اولهرق اشاغی دوشمشلر . ایچلرندن ایکیسی اولو . یالکز تیسانديه درین براویقویه دالمش بر حالده بولنمشدر . سیاحر هوانك ندرتله وصغوغك شدتله تحمل ایده‌مه‌مشلر .

معلومدرکه انسان تنفس ایچون هوایه محتاجدر .

هواسز یرده تحصیل ادامهٔ حیات ایده‌میورسه تنفسه صالح اولیان هوا ایله‌ده بنه بویله یشایه‌میور . انسانك ضوغدیغی کوندن بری مألوف اولدیغی طرز معیشت عادتا انك ایچون حیات ثانی اولیور . مثلا صیجاق اقلیمده طوغوب یتیمش اولان بر آدم حوالیٔ شمالیه‌یه بك کوچ تحمل ایدیبیور . آنشدیغی مأکولاتدن غیریه تغدیه‌یه بك چابوق آلیشه‌میور . حال‌بوکه یعنی نسبةً پك خفیف وجزئی اولان تبدلات طبیعیه‌یه مقاومت کوسترمز ایکن زیر زمینده‌کی کثافتی اصلا سکز بیك مترو یوقاریده‌کی کثافته اویمیان هوانك بوتبدلله وجود نصل تحمل کوسترير ؛ وزیر زمینده‌کی اعتدال حرارته بدل طبقات مرتفعه‌ده حکمفرما اولان برودت شدیده‌یه نصل بایهٔ بشر قارشو قویار ؟ بونك بویله اولدیغی بیلدکلری حالده بنه انسانلر تحقیق و تدقیق اوغورنده کندیلرینی تهلکه‌یه قویيورلر . بر سطح زمین‌ده هوانك تنفس ایتدیکمز وایچنده‌یشادیغمز کثافتیله مألونز . هرطرفدن بزی محاط اولان‌هوا وجودیمزه هرطرفدن برتضییق اجرا ایتمکده اولوب نصل صو درونده اوزرلرنده اوقدر اغیر برصو کتله‌سی اولدیغی حالده بوکا آلیشیق اولهرق بالقلر یشیورلرسه وصودن چیقنجه هلاك اولرایچون محقق بوشیورسه انسانلر بویله‌در . هوانك ضغطت مرتفعه‌سی برکه بولندیغمز یره نظراً ثقیلدر . هوانك برجه‌یه‌قدر یوقیراضده ارض ایدیورلرسه‌ده اون اوتوزنده هوانك سیرکشی عد ایتمکده بوسیرکشلك آرتدیغی قبول ایمکده‌درلر . نتیجه‌کیم انسان تنزه بوکا تخلخل هوا دیرلر . بوهوای مخلخل نه انسانك تنفس یارایه‌جغی کبی نه‌ده وجودیمزك تضییقن داخلیه‌سنی طوتمغه مساعد اولهبیلیر . اولهبه مادامکه بز هوانك بواغرلغنه آلشدق بدنزده قانلریمز وسائر جمیع اولان غازلریمز هپ داخلی بدنده تضییق خارجیه ایله توازن حصوله کتیرمشدر . هوا خفیفلتیرسه بوموازنه غلب اولور . غازلر اولدیغی هوانك یوکسك طبقه‌لرنده اغیرلشه‌رك بروندن قولاقدن قن ییشدیرمیه‌مستعددر .

بوتفصیلاتدن قطع نظر . انسانلرك هوای مخلخله یشایه‌میه‌جقلری ده شویله طورسون ، بعض محرراتر هواده بشرك نهایت عالی‌کی نقطه‌یه‌قدر تحمل کوسترمه‌جکنی اکلامقدن فارغ اولامشلردر .

بر قاچ آی اول دوقتور برسون بو تجربه‌ده بولنمش . بوذات بیندیکی بالون (۲۰۰۰) مترو مکعبنده ایمش . بالون صباحدن آلتی‌رابعه ساعت اون ایچنده هوایه قویورلمش . هوا یاپس . ساعت اون بری الغی دقیقه کچه موسیو برسون (۶۰۰۰) مترو ارتفاعه قدر وارمش . بوارتفاعده ترمومترو تحت الصفر یکرمی بش درجه‌ی کوستریورمش . بوارتفاعده « بالون سوار » بعض عارضهٔ بدنیه حس ایتمش ونفس صعوبت کسب ایلمش ایسه‌ده تدریجه‌مشدر . ساعت اون ایکی‌ده بالون‌ده (۶.۷۵۰) مترو ارتفاعی بولنشدر . میزان الحراره (ـ۲۹) درجه‌یی ارائه ایدیور .

دوقتور برسونك هوانك تخلخلی حسیله‌راحتسزلغی بوارتفاعده‌تزایدایتمشدر .

سایهٔ عمر نوایهٔ جناب شهریاریده حیدر بیر جنك طریقیله شامه متهی اولهجق دمیریول خطنك کشفیاتی ختامنده حلبه واصل اولان هیئت مهندسین
Construction du Chemin de fer Beyrouth-Damas-Alep-Biredjik.
Campement des Ingenieurs a Alep.

مخصوصا بالونه امش اولدیغی مولد اخموضه غازی طولو قاپلردن تنفسه باشلایوب بونکله عارضهٔ دفعه بردرجه موثق اولمشدر . بالونه امش اولدیغی قومچوالاریندن دوکوب بر درجه دها یوکلمش و (۸۰۰۰) مترویی طوتمشدر . برودت اوتوز طقوز بچق درجه ...

دوقتور برسون بوارتفاعده صداسنك ایشیدیلدیکنی ویك زیاده بربایغینلق کلدیکنی وکوزلرینك همان قپانمق رادهسنه واردیغنی سویلیور . بالون کیتدکجه ترفع ایدیور . نهایت (۹۰۰۰) مترویه قدر چیقمشدر . میزان الحراره بوراده (- ٤۲) درجهیی ارائه ایدیورمش . . .

ساعت اون ایکیی اللی بچه بارومتروسنه باقمش . ارتفاعی (۲۳۱) میلیمترو . بوقدر میلیمترو (۹۱۵۰) مترو ارتفاعه کوریلهبیلیر.

بوصرهده ترمومتره ده ناقص قرق سکز درجهیی یعنی بودرجه برودتی کوستریور .

دوقتور برسون ابتدا باشلامش اولان بایغینلقلری کچیردکدن صکره هوا ایله برآز الفت ایتمش اولمله که صوك قدمهٔ ارتفاعده پك اوقدر مضطرب اولمدیغنی سویلمکدهدر . نهایت احتیاط ایدرك بالونك فتحهسنی آچمش ویواش یواش سطح زمینه نزول ایدرك (کیل) شهری جوارنده بر یره ساعت اوچی قرق بش دقیقه کچه آیاق باصمشدر.

(۹۱۵۰) مترو ارتفاع اثنای بشردن برفردك عقلی باشنده اولهرق وارمش اولدیغی صوك قدمهٔ ارتفاعدر . بوتجربهدن شمدیلك شونتیجهٔ فیسیولوجیه استخراج اولنور : بعض انسان مولد اخموضه تنفس ایتمك شرطیله جو هواده (۹۰۰۰) مترو ارتفاعه قدر واریر وبرشیٔ اولماز . فقط بوتخلخل هوایه وبرودته مقاومت بنیهٔ بشر ایچون مستثنا برحادثه دکلدر. معمافیه بنهواقعدر . بوسببله انسان جو هواده ـ جزوی مبالغه ایله ـ اون بیك مترویه قدر چیقهبیلور دیهبیلیرز .

* * *

نهقدر یوقاری یه چیقابیرسه چیقلسون ینه زمینه ایمك پك طبیعی اولدیغی کبی هوانك طبقات مرتفعهسی حقندهکی سوزی زمینه وبلکه زیر زمینه انتقال ایتدیرمکده طبیعی عد اولنهبیلیر .

جو هوادهکی تدقیقات صرف فنیات قیلندن ایسه زیر زمیندهکی تحریات بویله اولیوب اورتهیه خزینهلر چیقاریر . جوهرلر التونلر میدانه قویار .

زیر زمیندن چیقاریلان شیلردن ا خسیس کوریلنی بیله نظر دقت و اهمیتله باقلهدریجه دوشونلهسه ینه التون دکرلهدر مثلا تحت التراب محصولاتدن بری معدن کموری :

معدن کموری بعض قوای طبیعیهنك تسخیریله بونلرك اعمالات بشریهیه خادم قیلنمسی خیالات دائرهسندن قورتیلهجه قدر صنایع حاضرهنك روحی دیمکدر. برمملکتده معدن کموری اوتملکتك باشلوجه برخزینهسی مقامنده بولنیور .

برطرفدن موجود ضمارلرده کموری آزالمسی طبیعی اولوب بو حال موجب اندیشه ایسه دیکر جهتدن یکیدن معدن کموری ضمارلری بولنمسی اودرجه بادیهٔ تمنویت اولیور .

برزمانلر فرانسه ایله انکلتره آرهسنده بولنان مانش دکزی التنده معدن کموری ضمارلری بولندیغی کشف ایدلش ایدی شمدی بوکشفدن یقینده بنه بحث اولنه باشلامشدر . بزده سوزی زیر زمینه انتقال ایتمش ایکن بر نبزهجك بوندن بحث ایدهلم

مانش دکزی التنده وانکلتره ایله فرانسه آرهسنده بر تونل انشاسی تصور

زملاند جدید سیماسی : رمعار قابل جبال مقسامه‌سی

وار ایدی . بو تحریره انکلتره ساحلنده اسقندیل یاپیلوردی . بر قویو آچیلدی . تونل فکرندن فراغت ایدیلنجه بو قویو هیچ اولمازسه بعض تدقیقات نتیجه یاراسون دیدیلر .

(دوور) شهرنده اجرا اولنان بو تدقیقات (۳۸۰) مترو قدر زیر زمینده برمعدن کموری طبقه‌سنی انکشاف ایتدیردی . اسقاندیل دها ایلرویه واردیردیلر . ایکی طبقه معدن کموری کشف ایتدیلرکه بونلرك ایکیسنك تحتی سکز مترو وار .

بوتدقیقات اسکیدر . فقط شمدی کرك انکلتره وکرك فرانسه طرفنده اجرا اولنان اسقاندیللر مانش دکزی التنده جسیم بر معدن کموری طبقه‌سی موجود اولدیغنی بداهته چیقارمشدر .

(دوور) بلده‌سی ساحل بحرده اولوب بوجوارده آچیلمه جق ومعدن کموری اوجاغندن چیقاریلمه‌جق کمورك واپورلر ایچون نه‌قدر اهمیتی اولمه‌جغی قولایجه تخمین اولنور . فرانسه‌ده بوغیرته‌دوشمش وکندی ساحلنده‌ده — مادامکه طبقه مانش دکزی التندن کچیور — معدن کموری بولوب ایشه‌ده‌جکنی قطعی کورمشدر .

معدن کموری کرهٔ ارضك تشکلات قدیمه‌سنده ارض اوزرنده حاصل اولمش اولان جسیم اورمانلر بقیه‌سی اولوب بونلر برتحول ایله جسم کلس پیغمنتری التنده قالمش واوزرینه یمه بر تحول ایله صولر پیغمشدر . کیم بیلیر قاچ میلیون سنه اول مانش دکزی . فرانسه‌نك شمال جهتی . انکلتره . بلجیقا والمانیایه ضوغرو سکز یوز کیلومترو قدر امتداد ایدن برمنطقه داخلنده تصادف ایدنکده اولان معدن کموری طبقه‌سنك یری جسیم وانظر بر اورمان ایدی . اویله‌جه سطح ارضده برزمان اولوب ده میلیونلرجه سنه قالمشمی ایدی ؟ ... هرنه ایسه شمدی مانش دکزی التنده جسیم بر معدن کموری طبقه‌سی بولندیغی ارباب علم وتجربه نظرنده محقق اولوب شمدی بونك عالم تجارت وصنایعه اخراجی مسئله‌سی قالیر .

م . صادق

فاملیا بودجه‌سی

— ۱ —

بر عائله‌نك اداره‌سی او عائله‌نك ایرادی وقزانجی سایه‌سنده ممکن اولدیغندن بوایرادله صرفیات آره‌سنده توازن بولنمازسه وبعض احواله صرفیات آرتارسه بو عائله‌نك نهایتده اضطراباتی موجب اولور . بوسببله عائله‌لر ایچنده‌ده ایرادی مصرفه تقابل ایتمك وحتی قزانجی تماماً خرج ایتمیوب احتمالاته قارشو وآتی ایچون بر مقدار شیٔ بر طرفه قویمق عائله باباسینك بورجی و وظیفه‌سی دیمکدر .

انکلیز غزته‌لرندن بری یقینده بونقطه‌یی تدقیق ایتمك ایستیوب تدقیقاتنده‌ده انکلتره‌ده وآمریقاده بعض فاملیالرك دوچار تنکی وضرورت اولدیغنی ابتدا زمین طوتمشدر .

بو غزته‌نك تدقیقاتی اساساً برعائله ایچنده بودجه تنظیمنك اهمیتنده وبرباباایچون قزانجنی نه صورتده صرف ونه وجهله برمقدار شیٔ برطرفده ادخار ایتمك زوملدن

بحث ایتمش اولوب بوخصوصده اوقونوب دیکلنیر شیلردندر .

انگلتره ده وبالخاصه آمریقاده بعض فامیلر اعضاسی تابسنده معیشتنده اطوار کبارانه کوسترمکلری حسده بو فامیلا بابسنك وفاتیله اولادی بردن بره دوچار ضرورت اولدیغی کورمکده ایمش .

انکلیز غزتهسی بو نقطهیی درپیش مضامنه ایدوب بوحالی موجب اسف کورمش وفامیا بیسی قزانجی برموازنه التنه آلهمیوب وهرسنه ویاخود هر آی قزانجندن برطرفه اولاد وعیالنك تأمین آتیسی مقصدیله برشئ آتهمیوب تکمیلی صرف ایتمسنه وبابلك وفاتی کندی یوزندن اولان قزانجه سکته ویرمسیله عائلهنك دوچار ضرورت اولمسنه حمل ایمکده بولنمشدر .

بجا بوحاله برچاره بولنهمازمی : اشته یازمده اصل شایان دقت کوردیکمز انکلیز غزتهسنك کوستردیکی چارهلر دکلمی ؟

. . .

بر عائلهنك ثروتنده ومعیشتنده عائله رئیسنك وفاتیله همان ظاهر اولان تبدل حاله نصل قارشو قویملی . انکلیز غزتهسی بوخصوصده اك کوزل چاره چوجقلره ادارهنك یولی اوکرتمکدر دیور .

فامیلیا پدری ویا والدهسی چوجقلرینه جغرافیا تاریخ وسائر هر نوع فنلردن اول حساب خوتمنی اوکرتملری توصیه ایدمکدهدر . چوجقلر اصولی دائر دسنده وصورت منتظمهده دفتر خوتمنی مطلق بیلمیدرلر . اك کوچك سنده ارکك چوجقلر وقیز چوجقلر ایکیشر واقرباسی طرفندن کندیلرینه ویریلمك پارهیی استدکلری کبی صرفه مأذون براقلمالی اما بونك ایچون برشرط قویملیدر چوجق هرکون ایرادینی ومصرفی بردفتره یازمغه مجبور اولسون .

بو اصول اهالی آرهسنده حسابی وکتابی تعمیم ایتمك ایچون اك موافق اصول اولمق اوزره ارائه اولنیورو عائله اداره سنده حسن تأثیری کوریلهجکی شبههسز عد ایدیلیور .

بر آده فرض اولنسون که مسلك ومشغلهسی عائلهنك اك کوچك و عادی مصرفی بیله بردفتره قید ایدهجك وقت بولهمیلسون . یاخود یکده اکلنجهلی اولیسان بو خدمتی فامیلنك قادینی درعهده ایتسون بو قیودات ظاهرده پك چوق طرفدن عبث وحتی عیب کوریلیور . لکن تأثیر معنویسی پك چوقدر . بیهوده مصرفلر اکر بر اثر براغمازسه پك چابوق اونودیلور . حالبوکه بردفتره الی الابد یونك ایزی منقوش قالیر .

زومسز مصرفلر برقاچ دفعه مناداً قید اولنسورسه وبوقیودات کوریلورسه انسان مطالعات عالیانه ده بولنور وبونلردن اجتناب باشلار . اسرافه انسانك میلانی پك زیادهدر برکره انهماك پیدا ایدنجه بو مذموم حالی کوچ براقیر . صورت دائمهده اسرافات دفتره قید اولنورسه بوقیودات نظر انتباهی آچمغه ونهایت اسراف هوسنی یمکه یاردیمایدر .

معیشتنده انتظام وادارهیه دقت ایدنلرك دوچار فقر و ضرورت اولدقلری هیچ کورلهمش برشئ دکلدر . صرف ایدیلنلك الهکیرمیهجکی آشکاردر . ایش صرف ایدیلندن عبرت آلوب الدهکنی براقامقدهدر .

. . .

انکلیز غزتهسنك محرری فاملیا بودجه . سنی تنظیم ایتمك خصوصنده بر قاعده دها درمیان ایدییورکه « بلا استثنا بتون صاتون الدیغکز اشیانك پارهسنی پشین اولهرق ویریکز . بر چوق فضله مصرفدن اجتناب ایتمش اولورسکز . » دییور .

انکلتره رسائل موقوته سندن « سقرپنرس مغازین » ایسه بو فکرده دکلدر . فقط توصیهسی یالکز آمریقایه عائد اولهبیلیر .

آمریقا تاجرلری مشتریلرینی ایکیه تقسیم ایدوب بر قسمنه « کچی » دیکر قسمنه « قوزی » دینکده ایمشلر . بوچرکین خوی یالکز امریقالی تأجرلرده بولندیغی ایچون توجیهده آمریقا مشتریلرینه عائد اولهجغنی تکرار ایدهلم .

« کچی » نر یورجینی قولایجه تسویه ایتمیلر « قوزی » نر یونك عکسی . آلدیغی اشیانك پارهسنی پشین ویرنلر « قوزی » صنفنه داخل اولهجغندن شبهه یوقدر . اوروپهده آلدیغی اشیانك پارهسنی پشین ویرن هرپرده مظهر اعتباردر . صانیرز .

آنان اشیانك پارهسنی پشین ویرمك و ویرهسیله آلیش وویرش ایتمهنك بر چوق جهتله موجب منفعتدر .

اولا اوزون زمان بورجلیدری انتظارده براقوب بونلرك شکایتی دعوی ایدیلمك محذوری کاملاً اورتهدن قالقار . ثانیاً اسرافی مانع اولور .

برکیسهدن چیقان پارهنك تأثیری بشقهدر حسابات ندقدر منتظم اولورسه اولسون یینه جیبدن چیقان پارهقدر انسان ایچون موجب انتباهشی اولهماز .

هر مصرف صارفه بردرس ویرر . اکر پاره پشین اولورسه .... ویرهسیله آلیش ویرشه باشلایان صکره بونکله مألوف اولور . بو آلیش وویرشلرك تأثیرینی بردن بره دوك ایدهمز . کندینی وسع واقتدارندن خارج مصارفه قاپدیرر . بونلرك تأدیاتنده زحمت چکروکندی قوهٔ مالیهسنی هیچ بر وقت صحیح اولهرق تعیین ایدهمز .

پشین آلش ویرش اولمازسه نزوی اونیان برچوق اشیا عادتا هدیه آلیورمش کبی مبایعه اولنور قیاتق بیلمیان براسراف قپوسی دائم کشاده بولنور . پشین اخذ واعطایه آلشانلر برشئ آلمق قورونجه ایدیکیسهلرینه دانشیرلر . قوهٔ مالیهیی اکلایوب اکا کوره حرکت ایدرلر بر چوق لزومسز شیلردن اجتناز ایدوب مصرفی لوازم قطعیه حصر ایلرلر .

ایشته انکلیز غزتهسی عائله بودجهسنه توازن حاصل ایتدیرمك یولی اوکرتملی ایچون قارئلرینه بویوله نصیحتده بولنیور . بونصیحتلر بزه قالیرسه هر زمان قابل اجرا دکلدر . برعائله رئیسی اویله برمسلك اختیار ایتمش بولنورکه منتظم پاره الهکچمز . مثلا بر معمار اولورده انشاآت دوشرسه یا

یر یر اوزون مدتده یوش وضوریر . تصادف قزانجه یاردیم ایدر . موسم کت اوزره . بولهر طبیعی یوقاریکی نصیحتلرك قطعه‌سنه عامل اولهمازلر .

انکلیز غزته‌سی دیمکله کچیرمکه ضرورته دوشمه‌مکری وبشادقلری موقتی غائب ایتمه‌مکری یعنی کوردکلرمز دور ومه‌مکری یکون مصدق هرسنه‌یی دیمکله بودجه‌لرینی تنظیم ایتمکری قطعیاً لزوم عدد ایدیور .

مذکور غزته‌نك بو خصوصده کوستردکلری رأیلرده تماماً شایان قبول اولهماز . بر عائله‌ده قدین سوس وزینت مصرفی دائما قازانمق استدکی حاله زوجه‌ده مصارف متفرقه قسمی یوکسلمك استر . عایدی ارکك بودجه‌سنی تماماً کندی یدنه تنظیم ایتمك حقی حائز اولسون . بوحاله‌ده بعض مصرفلك آتمسی یا اکثرنده فضله واردات قالمسی ممکن اولهماز .

فقط عرباه یرینه ضرورتده‌کی مصارفی برر برر بر دفتره قید ایدن واونه ضرورتده واردانلك نه مرتبه‌یی بولدیغی ده نظر مطالعه‌یه آلان بر زنه سنهٔ سابقه‌سی بودجه‌سنده آچیق کورمرسه کلهجك سنه بو آچیغی اورتمکه و واردانی آیه تقسیم ایدوب اکا کوره مصرفی تقلیل ایتمکه چالیشمرسه بودجه کرتلار اولمقدن قورتولیر ویورغنلغه کوره ایاغنی اوزاتمق یولی اوکرنیر . واخاصل انکلیز غزته‌سنك نصیحتلریله عامل اولمورسه احتیاج وضرورته دوشمکدن برعائله کندینی قورومش اولور .

قدری

بدیل محل اقامت ایدنلر اداره‌یه شمار کریفیت ایتمکاری زمانی آلمقده اولدقلری نسخه‌لرك اوزرندهکی یازیلردن بر عدد‌یله برابر یازدقلری تکرار طبیعی‌یی یازیلی اولدیغی وز پاره‌لق پولکوندرملیدرلر ، یوز پاره کوندرملکسزین وارد اولمیجق تبدیل محل اقامت مکتوبلرینه اهمیت ویرلز .

رسملی لغت

پاپا حضرتلرینك

قارده‌م آیین روحانیسنی طرز استماعلری

خرستیان مذهبنك آیین روحانیلرندن باشلیجه‌سی « قارده » یورطیسنه تصادف ایدرکه اشبو یورطی زمانمزده کلیسالرده پك یکی دکلر اجرا اولنور . اشبو آیینلرك طبیعی اولدیغی الله مهمی دخی عد خرستیانلك مرکز روحانیسی بولنان روما شهرنده وقوعه کلیر . یکی وعظلر دخی اشبو قارده یورطیسی زمانمزده اجرا قلندیغی جهتله رومادہ واتیقان سرایمنك کلیسانه پاپا حضرتلری سائر ارکان روحانیسیله برابر عزمت ایدرك ابدیان وعظلری استماع ایلر . اشبو وعظ صورت استماعده برطاقم مراسم مخصوصه دخی واردر : یعنی پاپا حضرتلری ارکاندن کاملاً آیریلوب کندی کندینه اطرافی پارمقلقلی برمحل مخصوصه کیدرك وعظی استماع ایدرلر . پاپاحضرتلر بنك کلیسایه مواصلته لوجه‌یه داخل اولدیغی کیمسه کورمز . پارمقلقلی لوجه خارجدن کندیلری خیال میال سچیلیر . بولوجه‌نك اطرافنده دخی قاردینالر اخذ موقع ایلرلر : پاپا حضرتلرینك لوجه درونه کلدیکی ایق صدالرندن اکلاشلدیغی جهتله کلیسا داخلنده مقام احترامده حضار اکیلیر . وعظ کرسیسنه چیقان راهب دخی لوجه جهتنه دوغری یراکیلوب کلامه آغاز ایلر . واعظ ایسه دائما الله فقیر مرتبه‌دهکی راهبلر اعتادیدر : یعنی برمأموریت روحانیه‌سی یوقدر ، بالکز راهب اولمسی وصلاحیت لسانیه‌سی بولنمسی جهتیله کرسیه چیقار ، وعظی پاپا حضرتلری دخی استماع ایلر .

حلب بیره جلك دمیر یولی

هیئت مهندسینی

اشبو نسخه‌مزك (۱۰۰) نومرولی صحیفه‌سنده مندرج رسم سایهٔ عمرانوایهٔ جناب شهریاریده حلب ایله بیره‌جلك اره‌سنده دردست انشا بولنان دمیر یول خطنی کشفیاتنده بولنه‌جق هیئت مهندسینك حلبده‌کی منظورلرینی ارائه ایدر . حلب شام خطی بری حلبدن بیروته دیکری بیروتدن شامه کیده‌جکدرکه بوندن شاهقسمی اکمال اولندیغی جهتله رسملری کوریلن مهندسلر دیکرینك ده تدقیقاته مباشرت ایتمشلردر . مهندسلرك رسملری حلب شهری مدخلنده (جبله) محله‌سنده مرکز چادرلری ایله معاً آچمشدر .

زه‌لاند جدید سیاحتی

۱۸۸۹ سنهٔ میلادیه‌سنده موسیو ورثور نامنده برفرانسز سیاحی آرالقدن حرکت ایدوب اوسترالی قطعه‌سنه مواصلت ایلدکدن صوکره اوراده هوبرت نامندن کانون ثانی طرفنده حرکت ایدرك زه‌لاند جدیده متوجه اولمش وایکی آیدن مرکب اولوب بحر محیط کبیرك وسعتده بولنان اشبو جزائرده مکمل بر سیاحت اجرا وکوزل برسیاحتنامه یازمشدرکه سیاحت مشاهداتنه متعلق بر قاچ رسم غزته‌مزك ( ) نومرولی نسخه‌سنه درج اولنمش ایدی . بودفعه دخی موسیو ورثورك سیاحتنه متعلق برقاچ پارچه رسم دها درج ایلیورز که مناظر لطیفه‌سی ومهمه‌سی نقطه نظردن شایان تماشادر .

شوراده اول امرده برشی سویلیهلم : سیاحك جولان بحریسنه کانون ثانی‌ده مباشرتنه متحیر اولمق لازمکلمز . زیرا اوسترالیاده وزه‌لانده‌ده کانون ثانی بزم تموز ایله مترادفدر . کانون ثانی‌ده بزم یاز هوالری حکمفرمادر : اسباب موجبه‌سنه کلنجه ارضك نصف کرهٔ جنوبیسنده بولنلرینی خبر ویرمك کافی کلیر .

سیاح ( ) نومرولی نسخه‌مزده (کوینستوون) قصبه‌سی حقنده معلومات ویررکن دخی یازدیغمز اوزره (ایسودر قارجیل) اسکله‌سنه چیقوب (واناقا) کولنه مصادف اولمشدر . اشته بوکولك لطافت فوق العاده‌سنی موجب بولنان « رمار

زلاند جدید سیاحی : واناقا کولی

قبل ، ساحهٔ جبلی دخی (۱۰۱) نومرولی تحیفه‌مزده مشاهده اولنمقده‌در . « رده‌مار قبل » جبالی ان مرتفع ضاغلردندرکه دروه‌سنده‌کی قارلر محیره دخی هنوز کیسه واصل اولمه‌مشدر (۱۰۳) تحیفه‌ده مشاهده قلنان رسم ایسه وصفی ایتدیکمز (واناقا) کولنك بر منظره‌سنی ارائه ایدر . واناقا کولی دخی زلاند جدیده‌ده کائن سائر انکیز مستلکاتی کولری کبی انار عمرانی حائزدر . درونشده واپورلر سیر سفر ایدر . ساحنده کائن قصبه‌لر آرهسنده بووابورلرله سیاحت اولنور . سیاح موسیو ورشودر دخی کولده واپورلرله سیاحت ایتدیکی کبی جزائرده اولان سیاحتگاه قسم اعظمی موجود دمیر یولاری سایه‌سنده اجرا ایلمشدر . (واناقا) کولی زلاند جدیده‌ده کائن (وده‌تپو) کولی قدر کوزل دکل ایسه‌ده مناظری خوشدر . صولری غایت براق اولوب کنارنده‌کی طاغلرك ارتفاعی ۳۰۰۰ مترویه قدر واصل اولدیغی ایچون منظره‌سی فوق‌العاده کسب علویت ایدر . طاغلرك زمینی قرمزی . وزروه‌لرنده‌کی قارلر ضیعی بیاض اولدیغی ایچون طلوع وغروب زمانی بالقتله دویولور حال دکلدر .

واناقا کولندن صوکره تصادف ایدیلن (دونه‌دن) شهرینك بر رسمی ایله اشی قصبه‌ده کائن بر مکتب تصویری غزته‌مز نسخ سالفه‌سنه درج اولنمش ایدی .

یمه (۱۰۳) نجی تحیفه‌ده کورلن رس بر نهر اوزرندن آصمه سپت ایله نصل کچدیکنی ارائه ایدر . بونهر ترده‌قو اسمند اولوب سیاح موسیو ورشودر طرفند رسمی تعریف اولدیغی صورتده کچلمشدر سیاح (کومارا) قصبه‌سندن صوکره او آتی دنیاسی تعبیر اولنور عربه ا سیاحته باشلامشدرکه دیدیکمز نهر کنارن کتیرمجه سائر یوجیرلرله سیاحز عربه ایمش ونهرلرك برساحلندن دیکرینه ایشله معلق عربه‌یه راکب اولمشدر . بو عر مجرامی غایت چوقورده کائن نهر او کرمش قالین دمیر تللر اوزرنده آصی صورتده متحرك کیتمکده درکه قوتی د یوکسك ساحلده ایشلهین بخار ماکنه‌س المقده‌در .

سیاح شو طرز عربه‌یی بك ز بکنمشدر . زلاند جدید کبی بعید ممال بیله بویله وسائط نقلیهٔ مکمله بولـ حقیقةً شایان حیرتدر .

زلاند جدیدك اهالیٔ قدیمه‌سه کا بونلر الآن حال وحشتده‌درلر . انارمه هپ اوروپا و آمریقا مهاجرلری طر تأسیس قلنمشدر . زلاند جدیدك ا

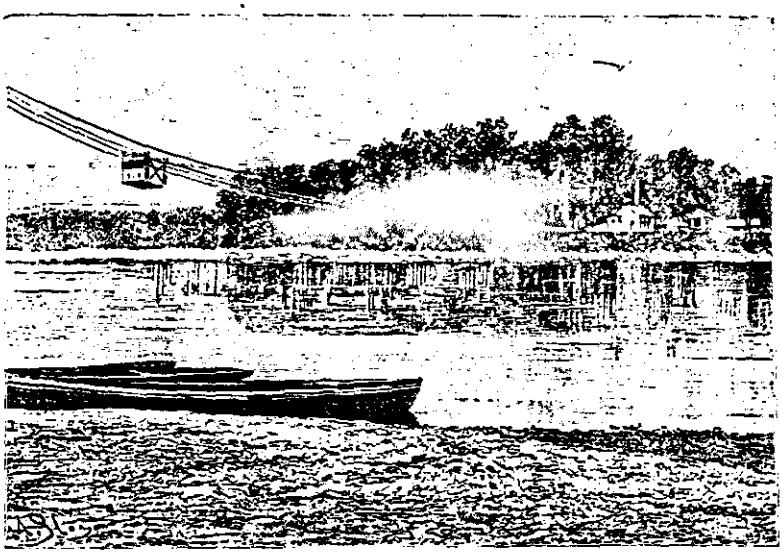

زلاند جدید سیاحی : ترده‌قا نهری اوزرندن کچه عربه ایله مرور

زەلاند جدید سیاحی : اهالیٔ اصلیەنك طرز سلامی

وەسیلە کوزلجە قارشدیریلوب اولدقجە مجلا بر کاغـده بونکله یازیلور فقط یازی چوق ایجـه اولنملی بعده بویازی دیکر بر کاغده یاخود طاشه تطبیق اولندقده یالکز ال ایله ایدیلەجك تضییق معاونتیله یازی دیکر کاغده ویاطاشه کچر .

بالجمله مقاومت ثابتیرینه مقاومت ایدن یاغلی ویا معدنی لوحه وسائرەیی پاسدن وهرکونه اسـباب تخریبیەدن محافظه ایچون موسیو رودولف زەندلك اختراع ایلمش اولدیغی یاغلی بویا شـدید حرارتە وبرودته دخی مقاومت ایدوب اوزرینـه مذکور بویا سوریلان معدنی لوحەلر صیجاق صو وصو بخـارندن متأثر اولمایەجقلری کبی بالجمله حامضاتك وقلوی موادك وآمونیـاق غازیله اسـید قلوراید ریك غازلرینـك وکیبریتلی موادلك غازینك تأثیراتندن مصون قالورلر .

اشبو بویانك اساسنی سـایقات دوفر chlorure de fer تشکیل ایدرکه استعمالده غایت ایچه غبار حالنه کتیرمیدر . مذکور سـایقات دوفرك ترکیب کیمیویەسی شو وجهەدر .

اسید سالیسیلیك	۵.٤
اسید فوسفوریك	۰.۰۵
اوکسید دوفر	۸۸.٦۰
آلومینیوم	۰.۵۰
کلس	۱.۷۵
ماغنزی	۱.۳۵
مواد سائرە	۳.۳۰
	۱۰۰.۰۰

مذکور بویانی یاپمق ایچون نزومی قدر سـایقات دوفر ایچه غبار حالنه کتیریلوب صمغیەسندن محلول محفوظیدن رقیقجه رسمی دخی (۱۰٤) نومرولی تحقیقده ارائه ایلیورز ؛ بونلر بر قدیمی وبر ارکلکدرکه سـوقدقده یکدیکرە مصادف اولوب سلامتیدرلر .

معلومات مفیده

قلم مرکبی « قرمزی »

زاجفره	۳ غرام
غلیسرین	۱۰ »
صمغ عربی	۱۰ »
عادی صو	۵ »

بونلر غایت امتزاجلی طاوق اوزرە قارشدیریلی وتحفه مرکبی قوطوسنه برقوروچه ایله نزومی قدر وضع ایله چوقەیه یدیرملی .

اکر مرکبی مدتی رنکده یاپمق مصوب یـه زاجفره یرینه پروسیا مائیسی دیلیلان بویا واکر مور رنکده اولمق ایستنیور یـه آنیلان aniline دیلیلان بویادن ومقدارده وضع یدملی « دیکر اجزالر عینیله ابقا ایدلمك » .

جام وسیور اوزرینه یاپمق ایچون دیکر مرکب ترکیبی

اولاشیوز غرام صودروشده ۳٦ غرام فلوغوردو سـودیوم fluorure de sodium ویدی غرام سولفات دوپوتاسی حل ایتمك دیکر بشیوز غرام صوده ۱٤ غرام قلورزینك chlorure de zinc حل ایدوب ٦۵ غرام اسیدقلوراید ریك chlorhydrique علاوه ایتمك وهرایکی ترکیب ایری ایری شیشـه‌لرده محافظه ایدملی شیشه و بللور اوزرینه یازی یازمق ایچاب ایتدکده هرایکی محلولدن مسـاوی مقـدار برفنجانه وضع ایدیلەرك استیلان یازی قلمله یازیلی ویارسم قوروچه ایله یاپاملی یارم ساعت صکره محلول قوریدقده یاپیلان نمی بللور اوزرنده پوسلی برر نکده ثابت قالور .

ریاضی دیکر کاغده یاخود طاشه کچیرمك ایچون « ترانسپور » مرکبی

عادی سیاه رنکلی قرمك مرکبندن اوچ قسم الئوب بوکا برقسم غلیسرین علاوه

تحمض ايتمش كتان ياغى وهر هانكى برذره
ايله لايقيله قارشديريلوركه بوحاله مخلوط
مذكور خمور كبى برشى اولوب بويا ايچون
استعمال اولنه‌جق زمان بولدن بر مقدار
آلوب اعلا بز ياغى ايله قارشديريلەرق
ياغلى بويا قوامنه كتيريلور واجناب ايدرسه
بوكا برمقدار مرده‌سنك litharge ومصلوب
اولان رنكده‌كى بويا غبارى علاوه قلنور .

قيلارى دوكمك ايچون تركيب مهمه

قيلارى دوكمك ايچون استعمال اولنان
تركيبلر پك چوق اولوب اك اعلاسى شرقده
استعمال اولنان تركيبدركه اوتوز غرام عادى
كرج واون بش غرام كبريت مشى زرنيخ
يعنى suffure d'arsenic بشيوز غرام كول
سوينده قيناتيلوب ايچنه مثلا برضووق توبى
صوقلدقده قيلار قوپه‌جق بر قوامه كلدكده
بندىريلور . قيلارى دوكولمك ايستيلان محله
اشيو مرهمدن سوريلوب صكره ايليق صو
ايله بيقاندقده قيلار دوكيلور .

دبشرى تميزليوب محافظه ايده‌جك تركيب

اصغ روحى خلاصه‌سى	٨	غرام
آيسون چيچكى روحى خلاصه‌سى	٢	»
دارچين روحى خلاصه‌سى	١	»
قرانفل » »	٢	»
عسلبند تنتورى	٨	»
زله اوتو تنتورى	٨	»
پيغمبراغاجى تنتورى	٨	»
قيرمز تنتورى	٨٠	»
٨٠ آلقول	٩٥٣	»

اشبو اجزالرلايقيله القولده قارشديروب
بعده سوزيلەرك استعمال اولنور .

اكر اشبو تركيبه اون بش غرام اسيد
ساليسيليك aride salicylique علاوه
اولنورسه بو اجزا ديشلرك چوريمسنى منع
ايده‌جكى كبى ديش اتلرينده قوت ويره‌جكى
ونفس قوقوسنى ازاله ايده‌جكى اجلدن پك
فائده‌لى اولور .

ترجمهٔ رومانلر

كنج قزلرك بويوك ريسلرى

مؤلفى: الفونس دوده
مترجمى: احمد احسان

[١٩١ نجى نسخه دن دوام]

فرانچ سوزلرى دكلركن رؤيا كورييورم
صانييور ايدى . سياحتنامه سرخى . تپه‌لر
هوا اقليم . سكزموندك حكايه‌لرى . ريلر
ايله سيدونى حقنده يكيدن حاصل ايدلمك
لازمكلن فكر وقرار زوالسى فنا حالده
شاشيرتمش ايدى .

نفس آرتق اقشام اوشى . اورتالق
قرارمشيدى . سكزموند فرانجى آلوب
خانه‌سنه كونورمك استدى . راحتسزلغندن
بحثله كيتمدى . غير اختيارى اولەرق
دليقانليلك ايقلرى اسكى اقامتكاهى اولان
خانه‌يه توجه ايلدى . خانه‌نك قپوسى اوكندن :

كرالق بيكار اوطه‌سى .
ديه برلوحه آصيلى ايدى .

اوزرنده لوحه آصيلى اولان بو اوطه
وقتيله فرانجك اقامت ايتديكى محل ايدى .
خانه‌نك داخلنده دخى تحول وتبدل يوق
ايدى . مثلا وقتيله ديواره دمير چيوى ايله
ميخلاديغى برخريطه حالا يرنده دوريور ،
دەنوبل عائله‌سنك قپولرى اوزرنده كى لوحه
دخى دكشمه‌مشدر . بوعائله قپوسى‌ده ارالق
ايدى . ايچرى كيرمك اوزره فرانچ شويله
بر ايندى .

حقيقت حالده فرانجك افكار انديشه
ناكنى تسكين وقلبنى تعمير ايچون پارسده
شو غيور عائله‌نك اقامتكاهندن دها اعلا
برالتجا كاه اولەمز . فرانجك افكار وحسياتى
فوق‌العاده تهيجده اولديغى ايچون شورايه
وصولى زياده فورتنه‌يه طوتلمش برسفينه‌نك
راكد صولى ومسترتح منظره‌لى بر ليمانه
وصولنه مشابه يدى . اويله تيز
اسكله‌سى وريختمى وزرنده شمع حيا
بخشاى شمس منعكسى . عائله‌نز افراد
كل اسوده‌كى ايله مشغول . خارجد
كله‌جك اولادلرنى . زوجه‌نى بكليور .

آه دەنزيره نرلجى تقدر سور .
هوائى سوزلرى بيله دنكله تمشى ايدركى
كوزلرى پارلار . برطرفه قاريشن نوسنو
برچه‌سنك هر شيئى شعله‌دار ايدركى كى
صرف ايتديكى اك عدى وهوائى سوز بيله
فرانچه خطاب ايدمش اولديغى ايچون قيز
وجهنى مسرتدن شعله‌دار ايليور ايدى .
سكزموندن ايشتديكى اوتاك سوز
لردن صوكره فرانچ ايچون نه كوزل
استراحتكاه !

بو اثناده والده دەنوبل صغرى قور
يور . فرانچ ايله دەنزيره قونوشيورلردى
والده دەنوبل ديبوردى كه :

— طعامده بزمله برابر بولنه‌جقسكز!
بدره مغازه‌يه ايش كوتوردى شمدى نره
ايسه كلير .

واقعا دەنوبلك طعام ايچون بهمه حال
خانه‌يه عودتى ناچار ايدى . تياترو تشبث
موفقيتسزلك حاصل اولەلى برى خارجى
لوقطه‌لرده احتيار مصرفدن ذرغ اولوب
مطافا يلك ايچون اوه كليور ايدى . معمافيه
بوكا مقابل جمه ايرتسى . بازار كونلرى
كندى كبى ايشه يارامازآچ كوزلى حريفلردن
برقاچنى خانه‌يه كتيريور . اونلره ضيافت
چكيور . حتى بواقشام بيله يانده مچشرى
تياتروسنك سابق محاسبى ايله آنژر تياتروسنك
اسكى برآقتورى برابرنده اولەرق كلدى .
ايكيسيده شمديكى حالده بر ايشه دكل
ايشلر .

آقتور ايله محاسب افندى حقيقة تياترو
دوكونتيلرينك سرفرازى ايدى . دەولبل
دها قپونك اوكنده مسافرلرى تقديم
باشلايور ايدى اما فرانچى كورنجه صوصدى
شاشيردى :

— امان يارب! فرانچ، اولادەسنمين؟
ديدى ، تياترو اوضاعنى اجراده تأخر

کوستردی . بعده رفیقلرینی بروضعیت مخصوصه ایله تقدیم ایدرك :

— موسیو روبرتسا مچ شهری تیاتروسندن .

— موسیو شاندهزون . آثار شهری تیاتروسندن .

دیدی . ثرانجی ده اونلره ارائه ایدرك :

— مهندس موسیو فرانچ ریسلر :

سوزینی علاوه ایدی . دهولبك آغزندن چیقان مهندس سوزی پشته رونق آلمش ایدی . بوده تیاتروجی ایدی .

دهزیره بیاسك اجاسنی کورنجه ظریف صورتده علائم ناخشنودی ارائه ایلدی . بویله برکونده عادتا عائله افرادی ایله مجتمعاً بولنیورمش کبی امرار وقت حقیقةً صاتلی اولهجق ایدی . حالبوکه موسیو دهولبك اطرافه باقمغه وقتی یوق . ول امرده جیبندن کوزل برپاسته چیقار . دی ، قیزه ایجون دیدی ، حالبوکه آقتور افندی بونوع پسته‌لك مشتاقیدر . بعده بر استاقوز کوروندی . استاقوزك ارقه‌سی صره صوجوق . کستانه شکری وکراز چیقدی .

مسفرلردن تیاترو محاسبی افندی یفه‌سنی دوزلتمك ودیکر آقتور ایله تحقیق اولسون دیه بعض اصوات چیقارمق ایچون مشغول ایکن زوالللی دهزیره شو ضیافتك عائله بودجه‌سنده آچه‌جق رخنه‌یی کمال دهشت ایله دوشونیور . مادام دهولبل ایسه لزومی قدر طباق بولهجغ دیه چابالیور ایدی .

طعام کمال مسرتله اولدی . ایکی مسافر فرط اشتها ایله یمك یپور . موسیو دهولبل دخی مکالمده متمثل خاطرات سالفه‌یی یاد ایدییور ایدی . حالبوکه دنیاده دهولبلك خاطرات سالفه‌سندن دها حزن انگیز شی اولهمز ، فقا برطرز مکالمه ایله یعنی خفیف عشربانه صورتده وقتیله یاپدقلرینی تکرار ایلیورلر ، تیاترو موفقیاتی حکایه ایلیورلر . اکر سوزلرینه اینانمق لازمکلیرسه اوجنك‌ده تیاترو صحنه‌سنده فوق‌العاده رغبت وتشویق کوروب انواع ازهاردن اکلیلار الدقلرینه قناعت لازم کلمجك .

مسفرلرله دهولبل سوزده دوام ایدر ایکن مکمل ضعف‌مزینی ایدیورلر . فقط تیاترو ضرزنده . یعنی صنعاتیمك کوشه‌سنه اوطورمشلر . حیرتزی کوزیله تماشا کرانه متوجه . اوضاع دیرسیکز ایستدیککز قدر : واقعه دهولبل تبسم ایله دیکلیور . انسان اوتوز سنه برآقتوره زوجه‌لك ایدرسه بویله غریب حالده بیمه‌حال آلیشیر .

حالبوکه صفره‌ده فرانچ ایله دهزیره هیچ سوزه قارشمیوب دیکله‌میورلر . کندی آرزنده قونوشمقده مشغولدیلر . اونلرك سوزلری خاطرات سالفه‌یه . عالم ضعولیتدرینه عائددر . بوخاطرلر ایکی حفظه طرفندن تکرار اولنوب اشتراك حسیاتی داعی اولمسه هیچ برقیمت واهمیتی حائز اولمه‌مز . الحق ایکی دماغ مؤثره عکس الداز اولوب‌ده شعله‌سنی نفرتزده ارائه ایتدیکی اووقت لطافتی اکتساب ایدر .

بوانشاده تیاترو مباحثه‌سی بیتمش اولمق دهولبل یوکسك صدا ایله فرانچه خطاباً دیدیکه :

— فرانچ ، سن قرداشکی کورمدکمی ؟ اویله ایسه زوجه‌سنی‌ده کورمه‌مشکدر . ریسلرك زوجه‌سنی شمدی مشاهده‌ایدرسك تام مادام بولورسك ! نه شیقلق ، نه مکمل توالت ، اولمز شی ! بن بوقدر دیرم . آنیده مکمل شاتونری وار ، بابامی ایله اناسی‌ده اورادە . بز ایسه اوزاق قالیورز اولادم . اونلر زنکین اولنجه بزم کبی اسکی رفقاپی اونوتدیلر . بزلره تنزل ایتمز اولدیلر . نه‌بر خبر کوندریورلر . نه‌بر زیارتمزه کلیورلر . بنجه هوا خوش‌یا ، امورمده بیله دکل . فقط شو قادینجغزلر پك قیریلیور .

دهزیره — باباجغم ، بزم سیدونی‌یی نقدر سودیکمزی پك اعلا بیلیرسك ، بز اوکا هیچ دارلمیز .

دهولبل شدتله ماصه‌یه ووره‌رق :

— دارلمدیفکز قباحتیاه انسان کندینه تنزل کوسترمه‌دن محجوب ومحقور براقق ستیلری دائما ارامه‌مه . سومه‌مه :

قوجه آقتور افندی ریسلر ایله او تیاترو ثبتی موفقیتسزلکنی دوشونیر ایدی . معمافیه ضمیرینی‌ده صاقلامیور بفکر نه‌دیدی :

— بیله‌لك نه سفاهت ایلیور ! ایشلرنده صاغلم هیچ بر جهتی یوق . بن بیله قرداشکه مراجعت ایدرك کنه استقبالی تهیئه ایلیه‌جك واوکا بیوك کار براقه‌جق استقراض تکلیفنده بولنده . ایلدی . نه‌یاپسك مدامت پاره‌یه احتیاجی چوق ، بشقه یره صرف قابامی ؟ صاه بوکون آتله کزییور . یارین عربه ایله یارپشنره کیدییور . قوجه‌سی ایسه ، ماندالن : سوز اره‌مزده‌در ! بن زوالله ریسلری هیچ‌ده ممنون وراحت ظن ایله میورم . قارپسی اولهجق مخلوق دها اوکم باشنه چوق ایشلر آچه‌جق !

بوراده دهولبل تیاتروا وضاعنه اشارتله باشلادی . ارقداشلری ایله خیلی تبسم وطورلر اماطی ایلدی .

فرانچك جانی زیاده صیقلمش ایدی نه‌یاپسه مدهش شپه اطرافی احاطه ایلیور سکزموندك سویلدکلری ایله دهولبلك صرف ایلدیکی سوزلر بربرینه مطابق ! شکم بشقه فقط نتیجه بر !

تشکر اولنورکه طعام بیتمك اوزره ایدی . اوچ آقتور طعامدن قالقنجه محله‌دکی بیره‌خانه‌یه کیتدیلر ، فرانچ ایکی قادین ایله برابر قالدی .

دهزیره فرانچی یالکز باشنده حالده محتکار کورنجه اونامرده سیدونی قارشی عمیق برحس تشکر حاصل ایلدی اویله‌یا . سیدونی کمال جوانمردی ایله فرانچ ایله اولهجق ازدواجی زد ایتمه‌مش اولسه ایدی شمدی دلیقانلی‌یی بویله یانده کوره بیلیرمیدی ! نیم سعادته مظهر اولهبیلیرمیدی بناءً علیه سیدونی‌یی مدافعه املنه دوشدی دیدیکه :

مابعدی وار

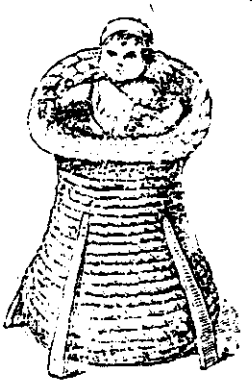

چوجقلره مخصوص سبت

دیرکه تعلیق چوجق

چوجق طوربه سی

چوجقلری یاوه طولاشی اون اوتوق کوتوك

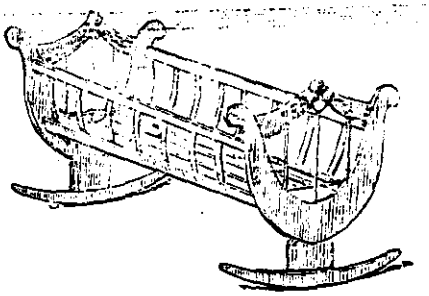

۱۸۱۵ سنه سنده فرانسه ده قولانیلان بشیك

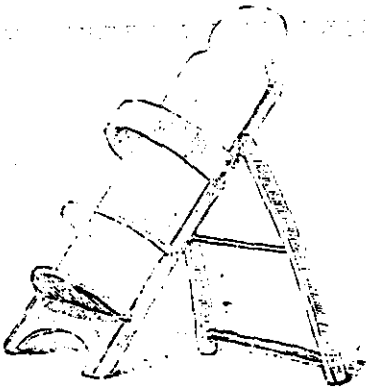

(شه‌وانه) اسمنده چوجغی آیاقده براقمقه مخصوص اسکمله

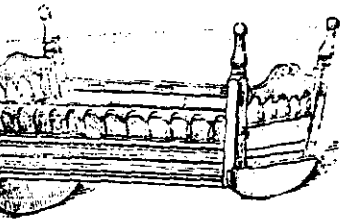

اسکی یر بشیك

چوجغی آیاقده طوتوبمقه آلیشدیرمق ایچون برنوع صندق

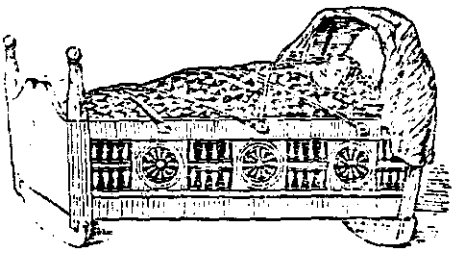

یره تونلرك اسکیدن قولاندقلری بشیك

فرانسه ده (ووقلوز) ایاقنده چوجقلری آلیشدیرمق ایچون قولانیلان قوشاق

صحت نمای نوزاد

دن

امزیك

مصریلر وعبرانیلرده بالذات والدەلر کندی ویردکلری ارضاع مادرانه نزدلرنده مقدس ایدی . حتی بوکون بیله موسوی والدەلرك هان کافه‌سی چوجقلرینی بالذات امزیرمکده‌درلر . اهالیٔ بدویه نزدنده ومدنیت حاضرەنك دها اعتیادات ابتدائیه‌یی تغییر ایلدیکی محالرده الآن بوحال یعنی قانون طبیعت جاریدر . حالبوکه مدنیتك آز چوق ترقی ایلدیکی محللرده والدەلر امونك تحمیل ایتدیکی وظیفه‌یی ترك ایله قاتندن تشکل ایدن وسوتلرینه هرحالده حق اولان یاورو . جقلرینی اجنبیلره براقیورلر .

یونانیلر تا [هومر] زمانندەده اطفالی سوت ننه‌لره تودیع وتسلیم ایدرلردی . لکن بوسوت ننه‌لر یالکز خدمتده وتقیدات مادیه‌ده بولنوردی . [دەموستن] ك روایتنه کوره آتنه‌لیلر نزدنده . دیکربنك چوجغی امزیرمکه کیسدن قدین فقر واحتیاج طولایی مجبوری اولدیغی حالده قسما باقیورمش .

اسپارتاده (لیکورغ) قانونی حکمنجه قدیملر چوجقلرینی ارضاعه مجبور ایدی لکن بوکبی عادات واحکام رفته رفته سقط اولمش وسوت ننه‌لر چوجقلره خدمتنده بولنمقه برابر بالذات امزیرمکه بشلامشلردر . حتی [لاسه‌دەمونه] قوتلی اولدقلرندن وچوجق بیوتمه‌یه‌جك کدر آتنه‌ده چوق آرتیلدی

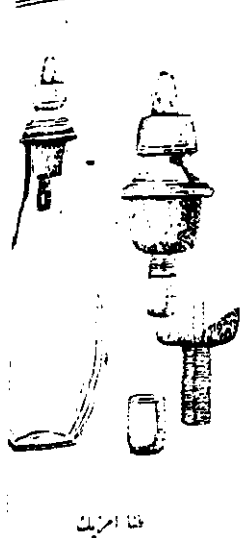

فنا امزیك

فنا امزیك

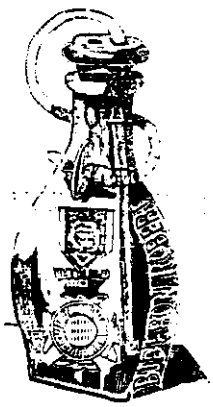

فنا امزیك

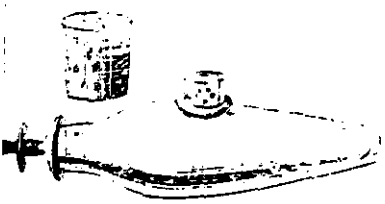

حفظ صحته موافق امزیك

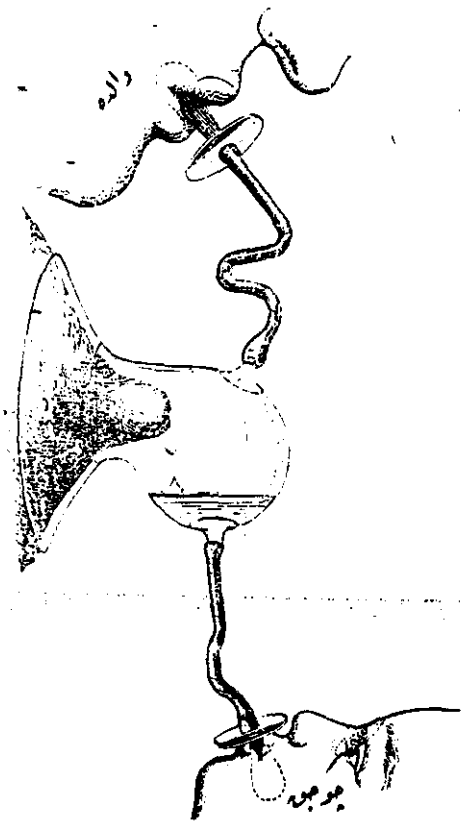

(اووار) ك ایکی چکه‌جکلی صحته موافق امزیکی

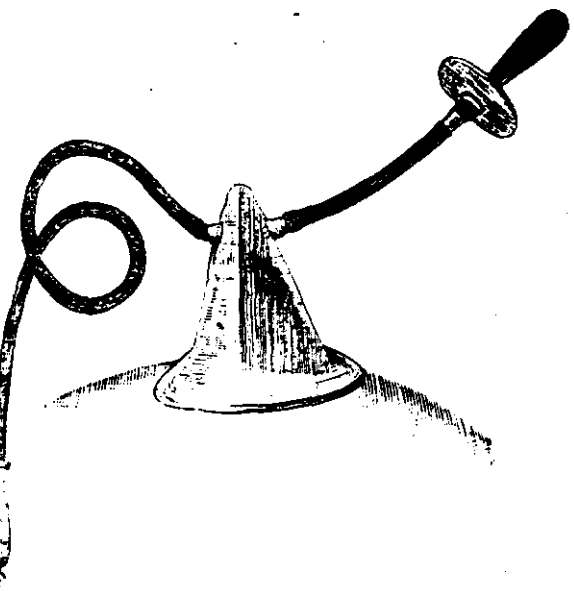

(اووار) ك ایکی‌چکه‌جکلی فنا امزیکی

(بودن) ك امزیکی

رومانك برمحله‌سنده مخصوص سوت ننه چارشوسی وار ایدی .

ممالك شرقیه‌ده اورته حالده عائله‌لره منسوب قادینلر چوجقلرینی بالذات امزیرلر یاخود امزیك ایله بیودیرلر ، وسعهٔ حالده اولانلر ایسه کندیلری امزیره‌مدکلری حالده سوت ننه تدارك ایدرلر ایدی .

قرآن کریم وفرقان مبینده شرفصادر اولان امر ربانی‌یه اتباعاً جمیع اهل اسلام اولادنی سنتین کاملتین ارضاع ایدرلر .

رومادہ برنجی عصرلرده سوت ننه نامی مجهول ایکن مشهور قیصر زمانینده زادگان اسرادن یکی طوغورمش دایه صاتون آلورلر واصناف طاقمی ایسه اجرت ایله سوت ننه تدارك ایدرلردی . حتی

بین اما ایله تربیه وبه حقنده انفع واصلح وآسانسك شفقتی غیریدن اتم اولدیغنه بناءً امر ندب ایچون اولوب وجوب ایچون دکلدر . شوقدرکه سوت ننه یولنه مدیغی وچوجق والدهسندن غیریسنك مهسی امدیغی وبناسی سوت ننه استیجار ایده مدیکی حاله ارضاع طفل والدات اوزرینه واجب اولور . حکم مذکور اتمام رضاعی آرزو ایدن ایچوندر ویو تحدید اجناب دکلدر .

اکر ایکی سنه دن اول چوچق سائر اغذیه یه آلیشدیریلور وچوچغك مهدن کسلمسنده والدین طرفندن بالمشاوره قرار ویریلورسه فنامده کناه یوقدر . زیرا خصوص مذکوره اویلنك رأی واجتهادیله تراضیلری الحق صلاح ولد فطام وفصلده در . سوت ننه استیجار ندہ کناه یوقدر ؛ شوقدرکه سوت ننه یه قدر معروفله اجرت ویریله . سوت ننه اولهجق قدین صالحه وکریمة الاصل اولمایدر ؛ زیرا لبن امرأة حقنك اثر حقی ظهور ایدر ؛ چونکه حدیث شریفده « رضاع چوچغك طبیعتی تغیر ایدر » بیورلمشدر . سودی اولیان وسوت ننه استیجار ندہ عاجز بولنان نسوان عربك کچی وابنك ودوه سوتلریله چوچقلرینی اغدا ایلملری عادات مستمره دندر .

الحاصل هذه ارضاع مادرانه بر چوق محللرده ازجمله کرجستان . چین وقولومبیاده همان دائما اجرا اولنمقده در .

حتی چینده نه سوت ننه ونده امزیك نه در بیلمزلر .

مهلرینك صورت تشکلی سایه سنده (هوتتانتوت) لر چوچقلرینی آرقه لرنده اولدیغی حالده امزیره بیلورلر . مخروطی وغایت اوزون اولان مهلرینی اوموزلری اوزرندن آرقه یه آتهرق چوچقلرینك آغزلرینه ویره بیلورلر . ارقه یه آتیلمش بعض مهلرك ظهرك اورتهسنه قدر ایندیکی کورلمشدر .

فرانسه ده قرون وسطاده اطفال غایت مضر بر قوندا غه صاریلور ایدیسه ده هیچ اولماز ایسه ایو ارضاع اولنیوردی ؛ زیرا والده لر هر زمان ارضاعه حاضر ومهیا ایدیلر . لکن بالاخره بو عادت ضیعیه ترك اولنمغه باشلامشدر .

زمانمزده کوی وقصبه لرده اکثر قادینلر چوچقلرینه بالذات مه ویرلرلرسه ده شهرلرده اهل ثروتدن اولان عائله لر سوت ننه تدارك ایدرلر ؛ فقرا وچالیشمغه مجبور اولانلر ایسه مه ویرمیوب یا چوچقلرینی امزیك ایله بیودرلر یاخود اوزاق بر محلده مثلا کویده برقدینه تودیع ایدرلر .

امزیکك شمدیه دکین نه قدر چوچق تلف ایتدیکی ودها نه قدرینك هلاکنه سبب اولهجغی معلوم دکلدر . بکزی صولوق . التری پورسون . کوزلری چقور . برونی ایچه اولوب برخیلی زماندنبری اسهاله مبتلا بر چوچق کوردیککزده آلك نه یولده ارضاع اولندیغنی صورمغه حاجت یوقدر ؛ امزیکی درحاطر ایتمك کافیدر . بو آلت کرچه بوکون اختراع اولنمش ایسه ده ویونما هذا قوللانلدیغی قدر هیچ بر زمان استعمال ایدلهمشدر .

عبرانیلر نزدنده سوت ننه معلوم اولنه یاه امزیکك مژده جیسی اولان بر قابك وجودی متفق علیهدر : چونکه حضرت سلیمان علی نبینا وعلیه السلامه منزل محفدن عهد عتیقده اون آلتنجی سورهٔ امراده مندرج : « علی الصباح چوچغمه سوت ویرمك ایچون یاتاقدن قالقدیغمده یاورو - جغمك » « اونش اولدیغنی کوردم . » نقره سی مدلولی بو فکری مؤیددر . زیرا چوچق عبرانیلرده والده سی یاننده اولهجغندن سوت ویرمك ایچون والدهنك یاتاقدن قالقمسی مطلقا بشقه اجنبی برسوت تدارکی احتیاجندن ایلرو کلیر ایدی ووالدهنك کندی مهسنی ویرمك ایچون یاتاقدن قالقمسی لازم اولیوب یالکز چوچق طرفنه دونمسی کفایت ایدر ایدی .

امزیکك رومالولر نزدنده مجهول اولدیغی وحتی [قود] ، [فوستین] ، [والهرین] ، [بیوك قوسطانتین] زمانلرده ارضاع صناعینك زیاده منتشر اولدیغی محققدر .

بعض آثار عتیقه موزه لرنده غوث وروماولر زمانندن قاله امزیکلی کورلمکده در . بو امزیکلردن بر ضاقی طوپراقدن بر ضاقی ایسه اوزرلرینه کوز وایچه نقش ایدلمش صرچه دن معمول اولوب بعضلری مه شکلنده بعضلری ده کوچك قابلره مشابهدر که هر بنده بری سوت قوتغه دیکری درونندهکی مایعی یعنی سودی آقیتمغه مخصوص اوچق اوزره ایکی دانه واردر . سوت آقه جق محلك حجم وشکلی امکه موافق یاپلمشدر . چوچق طوغرید طوغریه ، وسودك چوچغه ورودینه مانع بر جسمك وسطی اوتقیزین بولندیرلمر ایدی .

امزیك کرچه فرانسه ده بوزمانده معمول ایدیسه ده ارضاع مادرانه نك شرفی آلمق مذکوره یی ایکنجی درجه ده براقمشدر .

اون دردنجی عصردن قاله طوپراقدن ایکی امزیك بولنمشدرکه بونلرك بر سرینه وایکی قولپی دیکری ایسه غرددن معمول دستی بچیمنده در . هر ایکیسنده قابلر بریجیك اولان دلیکی پك طار اولدیغندن قوتی صاللانمدغه ایچنرینی بوشالتمق قابل دکلدر .

اون آلتنجی عصرده امزیك دها زیاده اکمال واصلاح ایدلمشدر . چوچغك آغزینه سودی نقل ایده جك اولان مجرانك نهایتی مه باشنی اکدیرر وچوچغك اممه سنه مساعد براوچ علاوه اولنمشدر . بونك ایچون یا اینك مهمی یاخود کوچك دلیکلر حاوی غایت ایچه بردری قوللانیلور ایدی .

غایت اسکی ظن اولنان مه باشی ایکی امزیك رسمنی درج ایدیورزکه امزیکلردن بری آغاجدن ویك تحف اعلا اولنمشدر ؛ دیکری ایسه اك ایچه اولا اوجندن دلینمش وبوراید برمه باشی قوللنلمق براینك بوینوزیدر .

امزیك شیشه لری هرنه قدر بوله اکمال واصلاح ایدلمش ایسه ده اوچه ارضاع خدمت ایدن بوکوچك کاسه لر حالا موجود اولوب کاه دستی بچیمنده کاه اوزونچه

مزیت علاوه ایدلمش اوزون بر بردداق تکنده‌در. صنایع حاضره بیله بو اشکالی ترك ایتیوب حتی دکانلرده تصادف اولنان بوکوچك کاسه‌لر عین خدمتده قوللانلدقدن شکه بوکون علاج صو وسوت وسائره چمبری ایچون خسته‌لرك باش اوجلرینه قونیلیور.

ارضاع ایچون استعمال اولنان کاسه‌لر میانده دها متین بعض قابلره تصادف ایدیورکه بونلر کاه قلای وتنکه‌دن وکاه آغاجدن معمولدر. آغاجدن اولان مودل شمدیلرده قوللانلمدیغی کبی اوپمکده پك آز مستعمل ایدی. چونکه بویله برامزیکی تمیز طوتمق پك مشکلدر. اغاجدن امزیکلرك شکلی حال حاضرده‌کی شیشه‌لرك عینه جوق یاقلاشیوردی.

دیکر درلو قابلر ایسه یاپالدقات چوجقلرك ارضاعی ایچون استعمال اولنور یاخود اوده خصوصات سائره ایچون‌ده قوللانیلان قابلردن انتخاب ایدیلوردی. قلای وبورسلندن اولان مودللر خسته‌خانه‌لرده بیوکلر ایچون قوللانیلیور.

بوکوچك قابلری امزیکه تحویل وچوجغك اممه‌سی تسهیل ایچون قابك امزیکی اوجنه برمه باشی، یادری ویا بر سوتکر پارچه‌سی یاخود تولدن برضه قونیوردی. فرانسه‌ده کویلرده حالا بویولده حرکت وبر ایکی عصر اول استعمال اولنان قابلره مراجعت ایدمکده‌در.

استانبولده بعدالولاده امزیك تدارك اولنجه‌یه قدر چوجغك براوجی آغزینه ویرمش دیکر اوجی سودی حاوی برفنجانه باطیرمش تولبند ایله ارضاع ایدلدیکی وبالاخره پنر شکری صارمش تولبندلری چوجقلرك آغزلرینه صوقدقلرینی چوق کره‌لر کوردك.

آرناودلقده عادی برقایك امزیکی اوجنه حتی تمیزلمش بربینوزك اینجه‌طرفنه قصابلرك مخصوصاً احضار ایلدکلری کچی ممه‌سی طاقیله‌رق چوجقلرك ارضاع ایدلدیکی مشهودمز اولمشدر.

اطفال قاب وامزیك بله ارضاع اولنمکلدیکی کبی قاشیق ایله ده اتفاق بدیهور ایدی. قاشیق علی‌العاده آغاجدن اولوب سیولتله قوللانیلور ایدی.

حال حاضرده قوللانیلمه‌مز امزیکك ایلك نمونه‌سی قابلدن اولوب کوچك بر شیشه‌یه بکزیوردی. شیشه‌نك آغزندن کچن غایت قیمه بربورینك اوزرینه بر بز پارچه‌سی یاخود کوچك دیکلمکلری حاوی بردری اورتمه‌رك چوجغك آغزینه ویریور ایدی. قابلك تمیز طوتلمسی کوچ اولمیندن بالاخره قاب صرچه‌دن یاپلمشدر.

بو جلده امزیك بوینی اوزون ومعضاً بوغوق اولوب آغزنده بربارچه سونکری یاخود ممه باشی حاوی بر شیشه‌دن عبارت ایدی.

بواساس اوزرینه اعمال اولنان امزیکلر حال حاضرده براز تعدیل ایدلمشدر. نقطه کافه‌سی صرچه‌دن معمول بر حزینه‌دن ونهایتنده ممه باشی حاوی بربورونك کچدیکی بر آغزلق ایله برطبه‌دن عبارتدر. لاسیکك (قووچو) کشفندن بری بورو وممه باشی مادهٔ مذکوره‌دن یاپامقده ایسه‌ده حالا ممه باشی ایچون یوشادمش فیل دیشی. دری. بوینوز ومنطار قوللانیلیور.

شیشه ایله امزیرمه‌ده اتخاذی لازم کلن اك برنجی تدبیر شیشه‌ده اولدن قالمه سوده تازه سوت علاوه ایتمکدر. تازه سوت اسکیسی ایله اختلاطده درحال بوزیلور. سوت نه‌لر بر خصوصی هیچ نظر اعتباره آلمازلر. بوبابده موسیو [اووار] لك امزیکی شایان توصیه‌در. طبیب مذکورك امزیك طاقمی عین شکل ووسعتده (ابتدا ۱۰۰، اوچ آیدن صکره ۱۵۰ غرامالق) اون ایکی کوچك شیشه‌دن عبارتدر. بونلرك عددی یکرمی درت ساعته‌کی امزیرمه‌لره مساویدر. هرشیشه‌نك آغزی ایو بر قپاق ایله مسدوددر. چوجق امزیریله‌جکی زمان صرچه وقاووچوقدن معمول بر بورو ایله ممه باشندن عبارت طاقم شیشه‌نك آغزینه یرلشدیریلور. هر صباح شیشه‌لر اوجله قیناتمش سوت ایله طولدیریلوب طقسه دوکلیدر.

بونوع امزیکلرك فائده‌سی اسکی سوت ایله‌یکسی قاریشدیریلمامق وچوجغی اویورتمه یاشدیرمه‌مقدر. واقعا هرشیشه‌یه مزیرمه‌ده چوجغه لازم اولدیغی قدر سودی حویدر.

چوجغك امکه وامزیك ایله سودی چکمکه محالی یوق ایسه‌ده [هاریت] اصولی ایله برونندن سوت قیسه‌رق یاخود معده‌سنه صوقیلان ایچه بر بورو ایله اتفاق ایتمك قابلدر. هاریت اصولنده. دیکر اوسنه افق یاتیرلان چوجغك برون دیکارینه بر قاشیق ایله سوت آقیدیور. بالاخره قاشیق یرینه کوچك بر نعرینه قوللانمه باشلاتمش وبواصول ایله پك چوق حسن نتیجه استحصال ایدلمشدر. [غاوازج] اصولنده ایسه چوجغك معده‌سنه ایچه بر بورو ایندیرمك انکله آرزو اولنان مقدار سوت ادخال ایدیلور.

بویله ضعیف البنیه وقوتسز اولان چوجقلرك کوچك بر امه حرکتی ایله ارضاعلری مقصدی اوزرینه موسیو [بودن] « حامل لبن » معناسنه اولهرق (غالاکتوفور) تسمیه ایتدیکی امزیکی اختراع ایلمشدر. آلت اساساً هر شیشه‌یه قابل وضع وتطبیق قاووچوقدن معمول بر طبه‌دن کچیریلمش بکدیکره مربوط ایکی بورودن عبارتدرکه بوبورولرك بیوك سودك مرورینه، غایت ایجه اولانی‌ده هوانك دخولنه مساعد ومخصوصدر. شیشه سوت ایله طولدیریلوب طبه‌سی قاندیلی کبی باش آشاغی چویرلهرك ممه‌سی چوجغك دوداقلری آرده‌سنه ویریلور. چوجق خفیفجه امکه باشلادقده سوت آغزینه کلیر. هوانك دخولنه مخصوص اولان بورو غایت کوچك وایچه اولدیغندن بوندن سوت خروج ایلمز.

بوندن بشقه [بودن] و [ادوار] کرك والدەنك مه باشلرندەکی سود تشکده وبر حالت مرضیەده وکرك آغرندەکی بر آفت وسائرەدن طولایی چوجغك طوغریدن طوغریيه مەیی آلەبیلەمەسنده قوللانلمق اوزره حجامت شیشەسنه آز چوق مشابه ایکی بورولی امزیکلر اعمال ایدیرمشلردر. بوامزیك ایله (چوجغه کیدن بورویی صیقوب شیشەدەکی هوایی بالتخلیه) مەدن سوت چیقارمق وآنکله ضعیف چوجقلره (غاوائر) یاپمقده قابلدر .

دوکتور بسیم عمر

شئونات

مواد صحیه وطبیه

— بوهفته ایطالیوسفراسیون غرنه‌سی « کتابلرله سرایت امراض » سر لوحه‌سی التنده بر فقره نشر ایدرك خسته‌لرك التدن چیقمش وچکمش اولان کتابلرك طفیلات مرضیه‌یی حامل بولندقلرینی وکتابلر واسطه‌سیله مرضك بشقه‌لرینه‌ده سرایت ایتدیکنی کوسترمشدر . فیزل خسته‌لغی چیچك ، قوش بلاری وبو کبی امراضك کتابلر واسطه‌سیله انتقال ایتدیکی شمدی بین‌الاطبا قبول ایدلمشدر . انکلترده بوخصوصه رعایت درجهٔ کامله بولندیغندن خسته التدن چیقان کتابلرك همان (دەزنفکته) ایدلمسنه ویا احا اولنمسنه تشبث اولنور . انکلترده کتبخانه مدیرلری کیلره کتاب اعاده ایتمشلر ایسه بونلرك یرلرینی واصللرینی بیلیرلر . بوندن بشقه هیئت صحیه معرفتیله امراض سار یه ترلرده وارسه هرکون بوکا دائره بر خلاصه جدولی آلیرلر . شاید کتاب ویرمکلری برزدن بو جدولده کوریلن اولورسه اوراده کله‌جك کتابی بشقه‌لرینه ویرمه‌دن وکتبخانه‌یه قویه‌دن محو ویا تصفیه ایدرلر .

انکلزمنك (برد فورد) شهرنده بو تدبیر موقع اجرایه قونمش اولوب شمدی لوندره‌ده اجراسنه تشبث ایدلمشدر . لوندره غایه‌لك بر بر اونق حسیله صورت اجراده مشکلاته تصادفی ایدیله‌جکی تخمین اولنیور . هر حالده انکلیزلرك بوتشبثلری بجا اولوب نظریاتدن عملیاته کچمك ایچون اوزون زمان لزومی کشف ایدیلمش دوشونمکده دائرلر .

فرانسه‌ده‌ده عمومی کشف نفراتی دەزنفکته ایدلمسی برمسئله حکمی آلمشدر . یقینده (آکادمی فورمیك) احیله میدانه کتیریلن جسم بوخصوصده بك چوق ایشه یارایه‌جق ایمش . بوجسم (آلفول متیلیك) جنسندن کچبق هواده قیزغین پلاتین تلنه تماسه احتراقاندن حصوله کلیر . طفیلاتی محو ایچون خاصه‌سی بك قوتلیدر دیورلر .

استعمالی قولای اولدقدن بشقه کاغده وایپك قماشی بك ابو دوزفکته ایتمکله برابر ضرر ایراث ایتدیکندن عمومی کتبخانه‌ده اولنان کتابلرك بواصول ایله تطهیر وتعقیمی ایچون فرانسه‌ده تشبثات لازمه‌ده بولنمقده ایمش .

امور نافعه وطرق احتیاطیه

— الکتریق ترامواياريله اوروپاده کثرتله ومرعتله انتشار دائره ایتدیکی اکلاشیلیور . (۱۸۹۵) سنه‌سی ایتدائنه قدر اوروپا عملکتلرندن هر برنده نه قدر طولده الکتریقلی ترامواى خطی بولندیغی بروجه آتی نقل وذکر اولنور :

	کیلو مترو مسافه
المانیا	۱۰۲
انکلتره	۷۱,٤
اوسترویا ومجارستان	۳۰,٤
بلجیقا	۳,۰
اسپانیا	۱٤
فرانسه	٤۰,٤
ایتالیا	۱۳
روسیه	۳
اسویجره	۲۳,٦

الکتریقله متحرك ترامواياريده اصول مختلفه وقنیه‌یه رعایت اولنور . بو نوع ترامواياريده استعمال اولنان اصول مختلفه‌ده بروجه زیر درج ایدیلور :

بحجم الکتریق ایله ایشله‌ین خطلر	۲
هوائی تلقاریله ایشله‌ین	۳۱
ایکی رایلی اورته‌سنده رای‌دن جریان الان	۸
تحت‌الزمین تلقاریله ایشله‌ین	۲

رقملر استعمالك برى برینه نسبتی کوسترير .

طبیعیات

— آمریقاده واقع مکسیقا قطعه‌سی داخلنده ورافروز شهرندن بك اوزاق اولیان بر موقعده یولنان (اورایرابا) جبل آتشفشانی افرنجی مارتك اونجی کونندن برى شدتلی انفعالاته باشلامشدر . بو حوالیلك ارامیسی ده موقت صورتله حرکت ایتمکده اولوب بوحرکت ارضزده یدی طاغك چورمسنده و (۱۵۰) کیلو مترو مسافه‌ده حس اولنمقده ایمش . بوجبل آتشفشانك قریبنده یولنان اراضی زیاده‌جه قیوه محصولی ویرديکندن زیاده اهالی ایله مسکون ایمش . طاغك انفعالاتی وحرکاتك تمددی اوزرینه بر فنی قومیسیون تشکل ایتش اولوب بوقومیسیون طاغه جوار قرا وقصبالرده یولنان اهالیی صیانت ایچك وظیفه سیله مکلف بولنمشدر .

سیاحت

— برچوق دفعه‌لر (دانسن) یمنده بر ذاتك قطب شمالی نقطه سنه واصل اولدیغی ایچون ترتیب ایدیلن هیئت سفریه‌دن (ثروت فنون) ده بحث اولنمش ایدی . بو ذات قطبه طوغرو وجودینی فرض ایتدیکی جریانلردن استفاده ایدرك « ایطرویه آرش » معدنسنه کلن (فرام) لغطه‌سنه ایتدیکی سفینه‌یه راکبا قطب شمالی نقطه سنه و صلی اونمق

قورمش ایدی . اوروپا غزتەلرنده روایات بوذاتك نقطهٔ قطبیه قدر مواصلتی وقطب نقطه سنده بر سلسلهٔ جبله تصادف بولنلردن بریك ذروه‌سنه نوروج بایدیرمش ایلدیکنی معلن ایسه‌ده بو حوادثك بر تنقیسی لازمه‌دندر . چونکه قطبه خیلی هیئت سفریه کیتمش اولوب بونلرك مدت بر خیر آلنه‌میچه حوادثدن اوراق یومیه‌سنك بوامده ذهابلرینه کوره اختراع ایتدکلری اوچه کورلش شیلر کچنلرده (دانسن) هیئت سفریه‌سنك ونشانه‌لری کورلدیکی اعلان ونمش دفعه‌کی حوادث مقارن صحت ایسه شو وبشریت بر مشکلی دها افحام ایتمش قطب نقطه‌سنده غرائبدن اولهرق فوق الصفر ایکی درجه‌یی کوسترن (دانسن) نك تصوری کی قطبه طوغرو بر آقندی موجود ایمش . بو بابده آلنیرسه‌ق برمقاله ایله عرض انظار قارئ

مشوره

— کرك آفیه‌لرك بدنیه ایچاشیرلرك تمیزلکی ایچون میقروب ایودن ایوده میدان آلدقدن صکره مناسب تعفن ماده آرامغه باشلارلر . بومادەلرله ایشك ایچون تکافئه کیرمیلر . حتیوکه رائحه بوکی تکافئه اصلا لزوم ویلیور اولان مضاد تعفن مادەلرك هیچبرسنه تفوق ایدر . عادی صابونلك برچوغر حتده دیکر مضاد تعفن مادەلر اکثریا سلم دکلدر . وحتی بعضلرینك اوه‌بیلیر .

اخیراً المانیاده موسیو منفیو اجرا اولنان تجربه‌لرده صابونی صوده آلتین محلول یعنی صابونلی صو حیاتی وفونرا میقروبلرینی اتلاف ایدیورمش محلول ایله اون ایکی ساعت قاپرسه هلاك اولیورسه‌ده اکر محلول یوزده بر رادەسنه قدر فونلی اولورسه بك مذکور میقروبلرك هلاکی ایچون کفایت برده شوجهت واركه میقروبلرك تأثیرات وقایهٔ نفس ایچون مطلق بونلرك هلاکی دکلدر . اوزون وبافیصه‌یر زمانده اتلاف ایدەجك برمده ایتدا برتسمه یا تجربه‌ی تنقیصه بشلار . ومرعتله بونلر برحاله کتیریلیر . الشه موسیو (هاف) تدقیقات اخیرسنه کوره الیزاژ عادیچه صابونله بیقیه‌رق بتیکلرینی اعلا مضاد تعفن ماده ایله تطهیرات اجرا دیمکدر .

اجدا

SERVET-İ FÜNUN:
Adet 217
Perşembe-27 Nisan- sene 1311
Beşinci Sene - Dokuzuncu Cild

RESİMLERİMİZ

MEŞAHİR-İ ETİBBA-YI OSMANİYE'DEN BAZILARI

Gazetemizin 199 numerolu nüshasında derdest-i inşa olan mekteb-ı tibbıye-i şahaneden bahs eylediğimiz sırada alem-i tıbb-ı Osmaniyenin medar-ı iftiharı etibba-yı meşhureden bir kaçının resimleriyle tercüme-i hallerini derc eylemiş idik; Bugün işbu tercacim-i ahvale mabad olmak üzere doktor Hüseyin Remzi Bey Efendi ile Zoiros ve Aristidi ve İlyas Paşalar hazeratının tesavir ve malumatını ber vech-i ati nakl eyliyoruz:

HÜSEYİN REMZİ BEY

Muallim Hüseyin Remzi Bey muharrir-i acizinize bundan on bir sene akdem alem-i hayvanat tedris etmişdir. Bundan dolayı kendilerine olan münasebetim şakirdden muallime mahsus bir hiss-i ihtiramla tevemdir. Mekteb-i Mülkiye-i şahanenin üçüncü senesinde 1299 senesinde tahsil-i ulum ile meşgul iken haftada iki defa Miralay Hüseyin Remzi Bey Efendi dershanemize gelir ve bize ilm-i hayvanat talim ederler idi: Okuduğumuz kitabın o zamanlar matbuu da bulunmadığı içün evvela mündericatı takrir ederler biz de zabt ederdik. Ondan sonra müzakeresinde devam eylerdik: O vakit mektebin ilm-i hayvanata müteallik iskeletleri ve eşkali bile olduğu içün numune ve şekilsiz anlaşılması muhall bulunan mebhası bize anlatmak ve zihnimizde tecessüm etdirmek üzere pek çok zahmet çekerlerdi.

Hüseyin Remzi Bey 1255 senesi muharremül-harametin onuncu günü Kasımpaşa'da Kulaksız mahallesinde Furun zokağında tevellüd etmişdir. Pederleri tersane-i amire iş başılarından Yurdum oğlu Emir Mustafa Ağadır.

Mustafa Ağa vaktiyle pederi Emir Ali ile beraber memleketleri olan Kastamonu'dan Dersaadete gelmiş ve pederinin vuku-u vefatı cihetiyle bilahere İstanbul'da kalarak tersaneye yerleşmiş idi. Yevmiye aldığı onüç kuruş ile ancak evlad ve ayalıyla geçinebilir. Ve ale'l-ekser elbise, kundura gibi havayic-i zaruriyeden mahrum kalır idi.

Hüseyin Remzi Bey Efendi altı yaşında iken mahalle mektebine girmiş ve ol zaman takib edilen usule tevfiken tahsil-i ibtidaide bulunduktan sonra on iki yaşında Kasımpaşa Rüşdiye mektebine dahil olmuş ve 1270 senesi teşrin-i sanisinde onbeş yaşında mektebden çıkmışlar ve komşularından bir zata vaki olan ricası üzerine a∞ar dükkanında yazdırdığı arzuhali alıp validesinin delaletiyle o vakit humbarahanede ve idadiyesiyle birlikde olan mekteb-i tıbbiye-i şahaneye bi'l-imtihan kabul olunmuşlardır.

O zamanlar idadiye birinci sınıfı iki kısıma münkasım olup birinci kısma dahil olanlar leyli olmakla beraber maaş ve elbise alırlar. İkinci kısımdakiler ise maaş ve elbiseye nail olmayıp mülazım namıyla devam eylerler idi. Hüseyin Remzi Bey Efendi ibtida bu ikinci kısma kabul olunmuş. Fakat üç ay sonra birinci kısımda vaki olan münhal içün icra kılınan müsabakat imtihanında arkadaşlarına tefevvük ederek mülazımatdan kurtulmuş ve yirmi kuruş maaşa nail olmuş idi.

Muallim-i müşarünileyh hatırat-ı maziyesinin naklı sırasında avan-ı sabavetlerini zaruret ve sefalet içünde

geçirdiklerini ve hatta mektebin maaşlı talebesi adadına idhal olunduğunu tebşir içün nazırın huzuruna çıkarıldıkda arkasındaki eski hırka ayağındaki yamalı pantolonla herkesin nazar-ı hayretini celb eylediklerini, ders kitablarından bazılarını maaş ile tediye eylemek üzere mektebden aldıkları gibi bazılarını dahi alamayıp ders müzakere eyledikleri kübera evladının kitablarından okuduklarını ve tevzif olduktan sonra aldıkları yirmi kuruş maaşdan on kuruşuyla beher gün kendilerine on paralık katık ve her cuma karındaşları içün otuz paralık yemiş almağı itiyad eylediklerini ve diğer on kuruşunu kundura tedariki içün birikdirdiklerini ve cebinde mum alabilecek fazla parası olmadığından arkadaşları ile beraber biraz uyudukdan sonra derse çalışmak içün yalnızca kalkıp koğuşda yanan kandili dolabının üstüne koyarak "Kalk" trampetesi zamanına değin çalışdıklarını beyan buyururlar. Şu fukaranın tercüme-i hallerini sırasına idhaline de beyan-ı müsaade etmişlerdir ki bu dahi uluvv-ı ahlaklarına delildir.

İşte Hüseyin Remzi Beyefendi bunca zaruret arasında böyle bir gayret-i musırrane ile çalışdıktan sonra 1282 senesinde başahadetname neşeyle üçüncü orduyu hümayun tababetine tayin buyurulup Manastır'a izam olunmuşlar ve iki sene sonra Dersaadete muavedetle ecile-i rical-ı devlet-i aliyyeden merhum Afif Bey'in tedavisi memuriyetiyle Viyana'nın Rayhştad kariyyesine kadar gitmişlerdir. Mahall-i mezkureden avdetlerinde bahriyeye nakl-i memuriyet eyleyerek beş seneyi mütecaviz bir müddet cezair-i bahr-i sefidi dolaşdıktan sonra binbaşılık rütbesine nakil olmuşlardır.

1290 senesinde müktesabat-ı ilim ve irfana vesile olan mekteb-i tibbiye-i şahane muallim muavinliğine tayin olunmuş ve

o aralık ilm-i hayvanat muallimi bulunan hoca-i şehir merhum Ubeydullah Bey'e iki sene kadar vekalet etdikden sonra usulen tayin buyurulmuş ve bu esnada Mektep-i fünun-ı Harbiye-i şahanede yeniden tesisi karargir olan hıfzı's-sıhha
dersi kendilerine ihale kılınmışdır.

Mesele-i mekteblerin enam-ı tatiliyesinden bi'l - istifade etibba-yı Osmaniyeye muavenet eylemek üzere vaki olan istidası üzerine müntehi sınıf efendileriyle beraber niş fırka-ı askeriyesine iltihakkına müsaade olunmuş ve avdetlerinde altı ay mürurunda rütbeleri kaimakamlığa terfi buyurulmuşdur.

Müehhiren Darülşafaka Mekteb-i feyz-i mükessi talebesine meccanen ilm-i hayvanat tedrisini deruhde buyurmuşlar ve bu sırada mekteb-i mezkura bir de müzehane tesisine muvaffak olundukları gibi mektebin umur-u sıhhıyesine dahi nezaret eylemişlerdir.

1294 senesinde Mekteb-i Mülkiye-i şahanede ilm-i hayvanatın çiftliklere tatbiki dersi muallimliğine tayin ve bilahare mekteb-i mezkur ile tıbbiye-i mülkiye ve baytar mekteblerinde ilm-i mevaid ve ilm-i hayvanatı tedrise memur olmuşlardır.

1302 senesi ramazanı ibtidasında ba- irade-i seniyye-i hazret-i şehr-yari tıfılat-ı hayvaniye ve vesail-i sirayet-i emraz-ı sariye ve intaiye ve bilhassa kuduz illeti ve tedavisi ameliyatını görmek üzere saadetlu Zoeros Paşa hazretlerinin heyetiyle üstad-ı şehir Mösyö Pastör'ün darü'l- ameliyatına izam kılınmışlar ve altı ay orada kaldıkdan sonra avdet eylemişlerdir.

1305 senesi muharreminin onuncu günü miralaylık rütbesine nakl olmuş ve ikinci rütbeden mecidi ve üçüncü rütbeden osmani zişanına malik olmuşlardır.

Hüseyin Remzi Beyefendi fahri olarak deruhd ve ilayevmina esbab-ı terakkisine hasr-ı vücud eyledikleri... enspektörlüğü memuriyetinden maada meclis-i tıbbıye-i mülkiye ve sıhhiye-i umumiye ve cemiyet-i tıbbıye-i Osmaniye aza-yı müessisininden ve Paris'in "Maarif-i Kadime-i Şarkiye Cemiyet-i İlmiyesi" azasından ve mekteb-i tıbbiye-i askeriye ve harbiye-i şahane ve tıbbiye-i mülkiye ve mülkiye-i şahane ve mülkiye-i baytar mektebi ilm-i hayvanat muallimi ve tufeyloyat-ı hayvaniye laboratuarı müdiri olup bu kadar meşguliyetleri arasında bir ber vech-i ati kitabları telif eylemişlerdir.

1) Ahinsar-ı Fevaid 2) İlm-i Hayvanat 3) Hıfzı's - Sıhha-i Askeri 4) İlm-i Hayvanat 5) Mabadi-i Mevalid-i Selase 6) Mevalid-i Selase 7) Tarih-i Tabi'i 8) Hayvanat-ın Teşrih ve Fizyolojisi 9) Ömür ve Afiyet-i beşer 10) Tarih-i Neb 11) ....Mekrub 12)Rehnüma-yı Teftiş-i Luhum 13) .... 14) Defa-i Saniye bugün tercümesi 15) Muhtasar Tarih-i Tabii 16) Durus-ı İlm-i hayvanat-i tabiiye 17) Hıfzi's - Sıhhat-i Şeban 18) Keçilerin Emr-i Terbiyesi 19) Hıfzi's - Sıhhat-i Askeri Dersleri 20) Miratü'l Beyt 21) Hıfzi's - Sıhhat-i Müteehhilin 22) Tarih-i Tabiyye 23) Telkih-i Hayvanı usul-ı amelisi 24) Kuduz İlleti ve Tedavisi 25) Fenn-i Vilade 26) Terakkiyat-ı Tıbbiye 27) Tıbb-ı Nebevi 28) Ahlak-ı Hamidi 29) Kızlara Mahsus Kıraat Kitabı 30) Ahlak Dersleri 31) Aşı Dersi 32) İlm-i Mevalid 33) İlm-i Hayvanat-ı Tıbbiye 34)Ameli ve Nazari Aşı Dersi nam kitablar tab edilmiş ve derdest-i tab olanlar dahi şunlardan ibaret bulunmuşdur. 35) Hamsin-i Cede-i 36) Aşı Kütüğü 37) Tufeylat-ı Hayvaniye 38) Tarih-i Tıb Cild-i Sani 39) Tedrisat 40) Kızlara Mahsus Kıraat Kitabı ikinci sene 41) Fenn-i Mikrobi Cerrahi 42)Hoca Hanım 43) Mağric 44) Adab-ı Havm 45) Emraz-ı Nisa 46) Rehber-i Hakikat 47) Erbaa-i Kemal 48) İhtimar

49) Bir Frenk Seyahati 50) Müntehibat-ı Hüseyin Remzi 51) Direr-i Esdaf

ZOEROS PAŞA

Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahaneden neşet ide gelen mühtesibin-i tıbbın şehrah-ı fende rehberliği ile mümtaz muallimlerdendir. Et var ve mmelamih-i vechiyesi ciddiyet ve nezaketi fart zeka ve dirayeti muallendir. Efkar ve akvali terbiye-i ilmiye ve fenniyesinin metanet ve kemalat-ı tammesini müfehhimdir.

Zoeros Paşa hazretleri Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahaneden 1279 senesi şabanü'l - muazzamın yirmi yedisinde neşet etdikten sonra tevsih ve tenvir-i efkar-ı emeliyle İtalya'ya azimet etmiş, sanayi-i nefise ve ulum-u tıbbiye ile orada sekiz on sene bed _ticarib ve müşahedat-ı tıbbiyesine Fransa'da ikmale şitaban olmuşdur. Paris ve bilhassa Marsilya'da imrar etdiği beş sene zarfında zamanının en büyük muallim ve mücerriblerinden her dem iktibas-ı füyuzatla kuvve-i tıbbıyesinin bizzat terakkiye kesb-i kabiliyet etdiğini görerek memleketimize avdet etmişdir. O aralık Mekteb-i Tıbbye-i Şahane'de seririyat-ı dahiliye muallimi meşhur Mösyö (Fuvel)'in muavinliği içün açılan müsabakat imtihanında ibraz-ı ehliyet ve liyakat etmesi üzerine uhdesine binbaşılık rütbesi bi't - tevcih seririyat-ı dahiliye muallim muavinliğiyle mektebe alınmışdır.

Mekteb-i Tıbbiye Şahanede yirmi seneyi mütecaviz zamandan beri ifa-i memuriyeti esnasında hasbe'l - icab gönderilmiş olduğu Karadağ Muharebesinde ibraz etdiği şecaat ve cesaretine binaen bir derece bi't - terfi miralaylık rütbesi tevcih ve ihsan buyurulmuşdur.

Flemenk ve Danimarka'da müteşekkil sıhhiye kongrelerinde taraf-ı devlet-i aliyeden murahhaslık sıfatıyla bulunarak İslamiyet'in, Avrupa efkar-ı batılası hilafına olarak hadim-i insaniyet ve füyuzat olduğunu; ve kavanin-i Muhammediye ve şeriat-ı garra-yı islamiyenin hafzıssıhha gibi bir esas-ı metin üzerine müstenid bulunduğunu makalat beligasıyla iddia ve isbat etmiş ve ol - vakit bu makale-i hakikat isalesi bütün Avrupa matbuatı tarafından kemal-i ehemmiyetle tab ve neşr olunmuşdur. İşte "Nevue de l'hygieme" namıyla mukaddema Paris'de matbu bir eser bu babda ariz ve amik tafsilat vermekle beraber telkih cederi-i bakari "Cowe-pox" hakkında müşarünileyh hazretlerinin mutalaasını da derc etmişdir. Avrupalılar Zoeros Paşa hazretlerini bundan sonra daha ziyade tanımaya ve kuvve-i edebiye ve fenniyesini teslime başlamışlardır. Hatta o teveccüh saikasıyla dır ki Fransa'da da'ü'l - kelibin (Kuduz İlletinin) tedavisini keşf eden meşhur Pastör'e taraf-ı zi- şeref- i cenab-ı şehinşahiden ita ve ihsan buyurulan mecidi nişan-ı alişaniyle iane-i nakdiyeyi maiyetindeki heyet-i tıbbiye ile beraber isala memur olduğu hengamada Paris'de neşr olunan "Illustration" gazetesi müşarünileyeh hazretlerinin tercüme-i ahval ve tasvirini neşr ve tab ile tefahir etmişdir. Zoeros Paşa hazretleri bu son memuriyetini istifadesiz geçirmeyerek Pastör'ün darü'l- ameliyatında da'ü'l- kelib tedavisi ile (mikrob) fennini tamamen bi't-tahsil Sırbiye, Romanya, Yunan vs. gibi memalik-i şarkiyeden evvel memalik-i mahrusa-i şahaneye saye-i maarif- vaye-i cenab-ı padişahide "Mikrob fennini ilk defa nakl ve isal" ve yine şarkda en evvel bakteriyoloji ve da'ü'l'- kelib tedavi ve tecrübelerini icrada her türlü mesai-i fedakaranesini ibzal eylemişdi ki şu husus ile'l- ebed ibkayı

namına vesile olacakdır. Müşarünileyeh hazretlerinin malumat-ı tıbbıye ve fenniyesi taraf-ı ali-i cenab-ı tacidariden lütfen takdir buyurulmagla Deraliyede tesis olunan "da'ü'l'-kelib" tedavihanesinin müdüriyeti ve Meclis-i Tıbbıye-i Mülkiyenin katib-i umumiliği muallimliğine zamimeten uhde-i liyakat-ı aliyyelerine teveccüh ve tevdi olunmuş ve şimdiye kadar gerek da'ü'l'-kelib ve gerek emraz-ı dahiliye tedavihanelerine müracaat ve delalet eden yüzler ve binlerce marazanın tasfiyesine her an hidemat-ı nafiadan geri kalmamışdır. Paşa hazretlerinin emraz-ı dahiliyece olan fevkalade iktidarını maiyetindeki tullab-ı tıbdan ve hastahaneye müracaat eden marazadan işitmek lazımdır. Fenn-i fizyonomiye vukufu karşısında bulunan marizin ahval-ı maraziye—i hususiyesini idraka kafidir. Hele emraz-ı kalbiyenin teşhis ve tefrikalarında hasıl etdikleri ihtisas şayan-ı tahsindir. Zoeros Paşa hazretleri ilk gördüğü Pastör usulüyle kuduz tedavisini terakki etdirerek daha ziyade husul-u muvaffakiyete hadim usuller ihtira ve bunu muallim Pastöre arz ve kabul etdirmekle de ayrıca mazhar isticlab-ı teveccüh olmuşdur. Serü'r - r'enin tedavisi zımnında ilk defa (Dilmiş) ve onun vefatından sonra (Vernovil)in taht-ı riyasetinde müteşekkil meclisin cildler ile tab ve telif edegeldikleri asarda müşarünileyeh hazretlerinin fahri azalıkla cemiyet meyanında temeyyüzü asar-ı mezkureyi mütalaa edenlerce malumdur. Bundan akdem Beyoğlunda in'ikad eden Cemiyet-i Tıbbiye-i Osmaniye'nin riyasetine müteaddid defalar intihab edilmiş bulunuğu gibi elyevm İngiltere Kraliçesinin kerimesinin riyaseti tahtında müteşekkil Meclis-i Sıhhi ile Danimarka ve Flemenk Tıbbi Akademilerinin azalıklarını haizdir.

Lisan-ı Arabi validesinden, Rum ve Arnavud lisanlarını pederinden daha hin-i tufuliyet ve sebavetinden öğrendikten sonra lisan-ı Türkiyi Mekteb-i Tıbbiyede esna-yı tahsilinde ikmal ve latin edebiyatını İtalya'da itmam etmiş; Marsilya'da esna-yı ikametinde ise Fransaca da hasıl etdiği iktidar-ı edebisini Fransız matbuatına tanıtdırmıştır. Danimarka İngiliz ve Alman lisanlarına ifade-i hal edebilecek derecede vukufları vardır.

ARİSTİDİ PAŞA

Aristidi Paşa hazretleri 1251 senesinde Edirne'de tevellüd etmiş ve 1265 senesinde Dersaadete gelmiş 1274 senesinde Mekteb-i Tıbbiye-i Şahaneye dahil olmuş ve 1282'de seririyat-ı Hariciyeye tayin olunmuş ve 1293 senesinde Mekteb-i Tıbbiye-i Ameliyat-ı cerrahiye muallimliğini ihraz buyurmuşlardır.

Aristidi Paşa hazretleri Osmanlı alem-ı tıbbının medar-ı iftiharı cerrahlardan olup tercüme-i halleri hakkında ancak baladaki malumat cem edilebildiği cihetle tabii iltizam-ı ihtisar eyledik; yakın zamanlarda vücudlarına ariz olan bazı emrazdan ve ale'l- husus göz hastalıklarından dolayı bir ay tebdil-i heva Avrupa'ya azimet etmişler ve miralay izzetlü Cemil Bey yerlerine muallim tayin buyurulmuşdur.

ELİAS PAŞA

Doktor Elias Paşa hazretleri Mekteb-i Tıbbiye-i Şahanenin yetişdirdiği ehl-i ihtisas etibbadandır ki cihet-i ihtisasları dahi emraz-ı aynıyedir. Binaenaleyh Elias Paşa hazretlerine "Kehhal" namı verilmekdedir.

Elias Paşa Mekteb-i Tıbbıye-i Şahaneden kolağalık rütbesiyle neşet etdikleri gibi ikmal-i tahsil zımnında Avrupa'ya

izam olunmuş ve avdetlerinde bahriye nezareti hastahanesine göz kulak ve boğaz hastalıkları içün tabib tayin kılınmış. Bilahare binbaşılık rütbesi ihraz etmiş ve bu esnada mabeyn-i hümayun-ı cenab-ı mulukanede tebabet hidmet-i müstevceb-i mefharetini iktisab eylemiş ve Mekteb-i Tıbbıye-i Şahane emraz-ı cildiye muallimliği uhdelerine verilmiş ve tedricen ref-i meratib eyleyerek feriklik rütbe-i refiasını ihraz etmişdir. Elyevm Hıfzı's-sıhha-i Umumiye Komisyonunda bulunuyorlar.

İTALYA'DA BİR CİNAYET

Martın on dördüncü günü akşamı Vicvano beldesinde garip bir vaka zuhur etmişdir. Karabine alayı efradından Cuzepe Kumparoni ile Ocinyo Alberti zaten sermest oldukları halde zabitleri tarafından vuku bulan tekdir üzerine akıllarını bütün bütün gaib eylediklerinden yedlerine birer tüfenk ile bir çok fişenk alarak evvel emirde kışla havalisinde ateş ederler badehu kışladan biraz uzakda kain bir meyhaneye gidip müskirat istemişler ise de alamadıklarından kendilerini tekdir eden zabit Kulpani'yi kışlanın haricine celb ile itlaf etmek üzere orada dahi ateş etmeğe başlamışlardır. Civarlarda kain bir hanede med'uvven hazır bulunan topcu miralayı Rikini vakadan haber aldığında refakatinde bulunan Levi, Gazi ve Kirini nam mülazımlar bulunduğu halde karabine askeri kışlasına gitmiş ve ziyafet verilen haneden kimsenin dışarı çıkmamasını emreylemişdir. Miralay sarhoş neferlerin kışladan birkaç yüz adım ilerisine gitdiklerini görüğünde nezdlerine giderek "Çocuklar rahat durun silahlarınızı bırakınız" diye emr etmişdir.

Neferler "Siz kimsiniz" diye sorduklarında Rikini "Miralayım" demişdir.Neferler "Miralay siz kışlaya gidiniz size bir garazımız

yoktur" kelimatıyla cevap vermişlerdir. Neferlerin bu cevabı üzerine Miralay Rikini kışlaya gidip müsellah bir kol ile mahall-i vakaya avdet ve mülazım Gazi'yi dahi vakayı ihbar etmek içün Karabine alayı mülazımı Ponçi Lucyano'nun nezdine izam eylemişdir. Bu sırada sarhoş neferler halka oradan geçerler ise düçar-ı tehlike olacağını söylemişlerdir. Bu müddet üzerlerine asker geldiğini zan ile halk üzerine atş etmişler ve hanesine görmek üzere bulunan kançilarya katibi Astringa Karlo'yu cerh eylemişlerdir. Miralay asiler üzerine arkalarından ateş edilmesi karabina mülazımı Kaveniçe'ye emr etmiş ve Morono Paskala namında yirmi iki yaşında bir delikanlı karakol efradını müsaid ve müstahkem bir mahall isal etmeği deruhde eylemişdir. Karakol efradı tutdukları mevkiden asiler üzerine silah endahtına mübaşeret etdiklerinde asiler dahi asker üzerine kemal-i şiddetle ateş etmişler ve tarafeyne atılan tüfenk kurşunları yirmiyi tecaviz eylemişdir. Mahalle halkının bu sıradaki huvf (?) ve dehşeti gayr kabil-i tarifdir. Karakol efradı refakatinde bulunan Morono ile asilerden Komparoni mecruh olmuşlardır. Komparoni'nin refik-i cinayeti merkumun düşdüğünü gördüğünde hamil olduğu fişekleri zabt ile ateş etmeğe devam eylemişdir. Mecruhlar o civarda kain tramvay istasyonuna nakl edilmişlerdir. Komparoni'yi isticvab içün istasyona gelen müstantik ile diğer iki nefer adliye memurları isticvabat-ı ibtidaiyeyi bade'l - icra avdet etmekdeler iken asilerden Alberti tarafından üzerlerine tekrar ateş olunmuşdur. Merkum yeniden kışlanın kapısına takarrüble kendisini tekdir etmiş olan Karabine zabitine dışarı çıkmasını ihtar eylemişdir. Bir çok yorulduktan sonra kendisini teslim edeceğini söylemiş ve silah ile fişenklerini terk etmiş olmağla kışla kapısı açılarak merkum dört topçu neferi tarafından

biltevkif bir oda içine habs olunmuşdur. Mecruhların yaraları hafifdir. İki asi nefer divan-ı harbde muhakeme edilecekdir.

TARSUS SAAT KULESİ

Tarsus'un manzara-ı umumiyesi ile civarında bir köprünün resmi gazetemizin geçen seneki nüshalarına derc olunmuş olduğu cihetle o zaman şehr-i mezkur hakkında tefsilat-ı coğrafiye ita olunmuş idi. Binaenaleyh şimdi tekrarına lüzum görmedik diyelim ki (133) numerolu sahifede müşahede kılınan tasvir Tarsus'da ahiren vücuda getirilen saat kulesini irae eder; Kule hakikaten metin suretde inşa olunmuş olup resmi mahalliden mersul bir kıta fotoğrafdan hakk etdirilmiştir.

HEADINGS OF THE 217TH ISSUE:

1) İhtar-ı Mahsus
2) İstanbul Postası
3) Muhasebe-i Fenniye
4) Resimlerimiz
5) Paris Muharibirimizden Mektub-u Mahsus
6) Malumat-ı Müfide
7) Sıhhat- nüma-yı Nevzad'dan Emzik
8) Sütü Pastörleşdirmek
9) Şuunat

Mevad-ı Sıhhiye ve Tıbbiye

Mevad-ı Fenniye

Tabiyyat

Ziraat

Mütenevvia

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار . ادبی . فنی . صناعی و تجاری مصور عثمانلی غزتهسی

N° 217 — Rédacteur en chef — Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN — JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI — CONSTANTINOPLE

5me Année — BUREAUX : 54, rue Ebu-Suoud, Près de la Sublime Porte

عدد : ۲۱۷ — پنجشنبه — ۲۷ یسن سنه ۱۳۱۱ — بشنجی سنه ـ طقوزنجی عدد

میرلای ممد حسین رمزی بك
H. Remzy Bey

دوقتور سمادتلو آریستیدی پاشا
Aristidi Pacha

دوقتور سمادتلو زوئیروس پاشا
Zoeros Pacha

دوقتور سمادتلو الیاس پاشا
Elias Pacha

مشاهیر اطبای عثمانیهدن بعضیلری

Nos médecins célèbres

غزته‌مزك مناسبتيله بالجمله مقالات سرمحررکدر .

اختصاص

غزته‌مزك مناسبتيله اهل مطالعه‌سندن بر ذات طرفندن مادت رومی اواخرنده عادی تعهدلی اولهرق ۸۰۸ مرسوله و ۲۲۴۱ مورده نومرو سيله شهر مذکور پوسته خانه‌سنه تودیعاً مطبعه‌مزه ارسال قلنان مکتوبك درسعادت پوسته مرکزنده ضایع اولدیغی رسماً تحقیق قلنمش ومرسلك کیم اولدیغی مطبعه‌مزجه مجهول بولنمش اولدیغندن اشبو تاریخده مناسترده غزته‌مزه هرکیم مکتوب یازمش ایسه نومرو سيله باتعلیق تکرار اشعار کیفیت ایتمی رجا اولنور .

استانبول اوستنه

هفته جمه کونی روزکارك اسوب صاووردیغی ، یاغمورك اقشامه قدر دورمیوب یاغدیغی ، درجهٔ حرارتك بردرلو اوندن یوقاری چیقه میه‌رق هرکسی متقال باشندن قالدیر مدیغنی کورنلر کندیلرینی کانون ثانی ده صانمش ایدی ، ایکی کون صوکره کله‌جك یازارك حضر الیاس اولدیغنی دوشوندیکه دوچار حیرت اولمه‌مق قابل دکل ایدی .

*** روز حضر صباحی ایسه شمس منیر کائنات الك اوفاق بر سحابپاره‌دن بیله عاری بولنان سمای مشعشع ده عرض دیدار ایتمش . جمه کونکی قیش نومه‌سنه مقابل فوق العاده برياز نومه‌سی کوسترمش ایدی که یونی کوروب‌ده دوچار حیرت اولمه‌مق ده قابل دکلدی . بوسنه حضر الیاسی هرسنه‌دن دها منور دها مکمل بولدق ، تیلم صحیحدن هوانك فوق العاده‌لکندنی ، یوقسه جمه کونکی قیشك ، فناهوانك خاطره‌سی بیك تازه‌سی اولدیغی ایچون‌می ؟ نره‌یه عطف ایدر ایسه‌کز ایدیکز ، روزحضرهوا هجسته انارك ایرونقدار نمونه‌سی ایدی . درجهٔ حرارت کوکلارك ارزو ایتدیکی رادیه قدر یوکسلمش ، غایت خفیف وسوملی بر روزکار ارمصره وزان اولیور ، اوچ درت کون صره ایله یاغان یاغمورلرك ایصلاتدیغی چایرلر چنار شعاع شمسك انعکاسیله درحال برحیات تازه آلمش ، زمرهٔ ذوفهرستان ایسه‌لك هوسلی ارزوی جولانی کوسترمش ایدی . یارار کونی استانبول جوارینك هرطرفنده فوق العاده انارسرور ونشئه تمایان ایدی . کاشانك لطافت نوبهارینی صانکه ، اهل تنزهك امل ذوق وجولانی تنظیر ایلیور ایدی . سطح جلادارینی دائما صبق اسن مانم روزکارلریله تقویح کوردیکمز دکز حضر الیاس کونی نوبهارك بر آیینهٔ انعکاسی اولمش ، اوزری قایقلر ، صندالار وارقه‌لر ایله دولمش ایدی ، بونلر برطرفدن حیدر پاشایه ، قاضی کوینه مودمیه ، یاخود ایوبه کاغدخانه درمسنه شتابان اولورکن دیکر طرفدن دخی واپورلر ، قطارلر عربه‌لر آفین آفین تنزهپورانی طاشیق ایچون بیوك برفعالیت ارائه ایلیورایدی . استانبول طرفندن دولدقجه حرکت ایدن واپورلر قاضی کوی ، حیدرپاشا وحرم اسکله‌سنه متصل سیرجی نقل ایلیور ، کوپرینك اوزرندن کچن کاغدخانه عربه‌لری ایسه همان بربرینی تعقیب ایدرجه‌سنه اوزونجه برقطار تشکیل ایدیور ایدی .

*** کچن سنه‌کی روز حضرده قارئلریمزك حیدرپاشا ، قنار بنجیه اهل جولانی تعقیب ایتمش ایدك ، بودفعه ایسه کاغدخانه قطاری ارمسنه کوپری اوزرندن بزده‌داخل اولدق . زیرا بهارك بدایتندن بری هنوز تام بر کاغدخانه هوامی کورمه‌مش ایدك ، کچن جمه‌لر یارارلر یاصیق روزکارله ، یاخ مؤثر صوغق ایله بردرلو ذوق طبیعیسنی ک ایده‌مه‌مش ایدی ، ظاهر بونك تاثیر اولهجق که روز حضر کاغدخانه‌نی ص درجه‌روفقه مظهر ایتمش ایدی ، واقعا یا کونکی غایه‌لك کاغدخانه مسیرسنك بهر ا کتساب ایلیه‌جکی حداعظمیدن معد ایدی . مسیرمنك تتمهٔ ذوق افزاسنه اولان اوفاق تفك اینجه ساز آهنکاری داوول زورنا عالمارى ، اوستی تنه‌لی صبر عربه‌نری ، قرمزی احراملی قایقلر صندا حقیقةً خوش ایدی ؛ توزك قطعیاً فقد هوانك صوك درجه لطافتی‌ده بوکا اض ایدیبور . رونق دهازیاده آرتیور ایدی عجبا قارئلریمزدن طشره‌ده بولنا ایمرندیلرمی ؟ بشقه‌لرینی بیلیز اما قردا پارس مخبرینك مطلقا آغزی صولا اولهجق ، زیرا بوهفته کی مکتوب مخصو حاشیه اولهرق علاوه ایلدیکی فقره‌ده بولن اورمانسده بولوارلرده کزییورم توزییو اما جمه پازار کونلری اولنجه شوموس کاغدخانه منظره‌سی کوزیمك اوکنه کتیبور دییور ایدی .

*** روز حضر تنزهی عودتنه کاغدخانه بولدن تپه‌یه چیقوب‌ده بیلافاصله یوله دوغری اشاغی عطف ایدیلن نظ تماشا ایتدیکی منظره صحیح کوز اوکنه کیده‌جك شی دکل ایدی ، زمردین چم اوزرنده سیمین شرید کبی طاتلی برانحنا اوزانمش بیاض جاده‌نك اوستی کاغد چارپدن تپه‌ده کی نقطهٔ تماشایه‌قدر اوچصر عربه‌قطاریله اورتلمش ایدی ، اواقشام قطا دره بویندن یوقاری دوغری آهسته رو اولهرق سیرانی بك کچ وقته قدر دا ایلدی .

*** عدم انتظامی حالنده دوام ایتد لیه‌رك تعمیراتنه باشلانیان اسکدار و جوا

قالديرملرى يوم مباشرتندن برى چهچهه وباغلر باشى ساكنلرينك چهره‌سنده جدى برتبسم مفهونيت حاصل ايلدى . برقاچ دفعه مصاحبه‌اسبوعيه‌مزده فوق العاده بوزوجاقلاندن بحث ايتديكمز اسكدار قالديرملرينك بويله‌جه تعهدينه مباشرت اولمسى سائر رفقاسنه برابر وقوعبولان رجاسيله دائرهٔ علمه‌سنجه نظر دقته آلنش اولديغنه دلالت ايتديكى ايچون بو خصوصده جداً فخار ايدرز .

.....

مصاحبهٔ فنيه

فوطوغرافلرك تلغرافله نقلى — بكى بر آمريقا ايجادى دها — موسيو (آمستوج) نك جهازى — الكتريق آرتوغراف — رسمى عزتلو مزه .

— بوقدر تلاشله ، نره‌يه كيدييورسكز ؟

— « فيوس » فوطوغرافخانه‌سندن رسمك قابى آلدم تلغرافخانه‌يه كيدييورم . رسمى تلغرافله ييرونده‌كى برادرينه كوندره‌جكم .

آمريقاده ايجاد اولنديغى خبرويردكلرى برماكنه‌يه تقاييرسه شويله برمحاورهنك بر قاچ سنه صكره جرينه وقوع اولمه‌سى لازم كلير .

تلغرافله فوطوغرافيك نقلى ! شمدى‌يه قدر دوشونيلوب دانشلمه‌مش بر مسئله دكلدر . همده خيلى زماندنبرو بومسئلهٔ فنيه‌نك حلى ايچون اوغراشدقلرى حالده برصورت حل بولمقدن عاجز ايديلر . هر نه قدر اديسون تلغرافك نقطه‌لى وچيزكيلى اشارتلرينه ، ياخود مطبوع حرفله يازى يازمسنه بدل الى يازيسنك تلغرافله نقلنه چالشمش ايسه‌ده بونلرك ماكنه‌لرى هم قاريشق اولمق وهمده نقل ايتدكلرى يازيلر عيان بيان بولنمه‌مق حسبيله استعمال عمومى‌يه كيرمه‌مش ايدى . فقط آمريقا ماكنه مهندسلرندن والكتريق فنى منتسبلرندن موسيو آمستوج برماكنه ترتيب ايدرك فوطوغرافلرك تلغرافله آمريقادن اوروپايه وهكذا نقل ايتمك مسئله‌سنى حل ايتمشدر .

هرنه‌قدر ايجادندن برمدت موجديتك الندن وفكرندن غايت مكمل اولهرق چيقدينى و (سيانتفيك آمريقان) غزته‌سنده تماماً اوروپا مجامع فنيه‌سنك ويردكلرى معلوماته كوره شايان اصلاح برجهتى قالديغى ادعا اولنه‌مازسه‌ده جهازك اساساً ساده‌لكى ايله برابر شمديلك شايان حيرت ودقت صورتده مرتب بولنمسى وبو حال ابتداسنده همان قبول اولنهرق عالم مدنيتده فوقالاده بيلمك ممكن اولمسى سببيله هر حالده يقينده خدمات مهمهٔ فنيه‌مى كوريله‌جك اختراعلردن برى فرض اولنمق ايجاب ايدييور .

تلغرافك اساسى معلوم اولوب جريان الكتريقيتك بر دمير پارچه‌سنى موقت صورتده مغناطيسلاسمى خاصه‌سندن استفاده اولنمور . وير دوكمه‌يه پارمق باصيله‌رق جريان تكميل ايدلكله دنياك بركوشه‌سنده بولنان نقطه‌يه قدر ناقل تلارله ايصال اولنان بو جريان اورادهده عين حركتى حاصل ايدوب بويله اشارتاشمك وخبرلشمك ممكن اولييور . يه بويله شمديلك محدود بر مساوه داخلنده بعض جهازلرله قونوشمق وايكى كشى برى‌يه برينك سوزينى ايشتدير - مك‌ده ممكندر .

شمدى ايسه‌اوايكى كشى ايچون برطرفه رسملرينى كوندرمك امكان داره‌سنه كيرمشدر . يكى ماكنه‌نك ترتيباتندن سطحيجه بحث ايدهلم :

بوراده مثلا بغداده رسمنى كوندره‌جكز . رسمكز قالبى يعنى جام اوزرنده‌كى بولنانى آليرز . بو قالب معلوم اولديغى اوزره منفيدر . يعنى اده مقوايه يابيشمق بولنان رسمده‌كى بياض يرلر سياه وسياه يرلر قالميه بياضدر .

بوندن جلاتين اوزرينه بر رسم نقل اولنمق . جلاتين ايسه (بيقرومات دوپو - تاس) لى اولهجق . بو يولده استحضار قيلنان جلاتين لوحه‌لر ضيادن متأثردر . بوجلاتين اوزرينه رسمى نقل ايتدكدن صكره لوحه بيقانيرسه باقكز نه اولور ؟ اصل قالبك بياض و آچيق يرلرندن كيرى ضيا . جلاتينك اورالرينى ضيانك شدتى وبه آچيق ويا پرتو كوللكلى اولمسى نسبتنده غير منحل قيلار . جلاتينى صوده بيقارق اصل رسمك بياض و آچيق يرلرى حه اوزيوب قبارتمه قالير . سياه يرلر وكوللى ايسه حل اولوب بوزلرده چقورلاشير . بوحالده مورلر ويا پنجيچى قالبلرى دها طوغروسى ثروت فنونك هر نسخه‌سنه مستعمل درلواصول ايله ياپامش نفيس رسملر قالبلرى كبى فقط جلاتيندن ايرمكى ياشمشير اوزرينه محكوكدر . ياخود بوكمه باقردن برعينى ياپامشدر . ياخود چينقوغرافلرده اده ايديلورك بوقالب عادتا صفحه ايچنده اويوتمش اولوب بياض يرلرى بوكسك سياه محلرى چقوردر . بوقالبى اده ايتدكدن صكره موسيو (امبوج) نك ماكنه‌سنه باشنه كچه‌جكز . ماكنه‌نك بالطبع ايكى قسمدن عبارت اولديغى وبرى برادرينه رسمى ويرن ودیگرى‌ده كوندريله‌جك يرده اخذه مخصوص اولدغى ماكنه‌لردن عبارت اولهجغى آشكار يعنى برى موصله ديگرى آخذه . . .

كيرشلى ، چيقشلى جلاتين قالبى بر اسطوانه اوزرينه صاره‌جغز . فونوغرافك يعنى صداى قلاى ويا بالموسى صاريلى بر اسطوانه اوزرنده ضبط ايتدكدن صكره تكرار ايدوب سوز سويلين ماكنه‌نك اساسى برقاچ كره ثروت فنونده تعريف اولندى . البته خاطرلرده‌در . فوطوغرافى نقل ايده‌جك آلتده برآز بونى آنديريور .

جلاتين لوحه‌يى ماكنه‌نك اسطوانه‌سى اوزرينه يرلشديردك . بوندن صكره ماكنه‌نك ايشايه‌جك قسملرينه باقه‌لم . بو لوحه اوزرينه بر ايكنه طوقونيور . ايكنه‌ده برمانوله قولنك اوجنده اسطوانه دوندكجه دونديكى محور اوزرنده حركت ايدييور . ايكنه‌نك اوجى بوحالده اسطوانه اوزرنده برحلزون رسم ايدييور ديمكدر . فقط حلزون غايت صيقى يعنى خطلرى بكه يقين . مادامكه بزم جلاتين لوحه ايشلى يقوشليدر . ايكنه‌نك آياغى بونلر اوزرندن

ایشلیانده سرخوش پرژالدارمه‌نك اهالی اوزرینه سلاح المامغی

کچدکجه بریوقاری صیچرایوب برده چقور. لرده اشاغی یه اینه‌جکدر. ایکنه بویله یقوش وانیش چیقوب اینه‌دکجه بوحرکتی مانوله قوله‌ده ویریبور. ایکنه اوجی بوصورتله هم اسطوانه‌نك یعنی اسطوانه‌یه صاریلی اولان رسمك همان هرنقطه‌سنه تماس ایدرك کچمشدر وهمده بوحرکتی مانوله‌یه انتقال ایتدیرمشدر.

مانوله‌ده پیانو طاشلری کبی بش اون طاشدن مرکب برصره کوچوجك مانوله. جکلرله مناسبتده بولنیور. جریان الکتریقی یی تأمین ایچون بوصره مانوله‌جکلر الکتریق منظومه‌لریله اشتراکده‌در. بورادہ اکلایه‌جق بر شی وار. مانوله‌جکلرك اوجلری بر حذاده دکل. ایکنه‌نك حرکته تابع اولان قول بونلرك هپسنه بردن تماس ایتمیور یالکز بریکیکنه تماس ایدیبور. نقط ایکنه‌نك اوجی چقوره بارسه اوزمان بر قاچنه بردن تماس وار. نه ایسه چبزکیسز وخطسز تعریفات بك واضح اولمیور. همده ماکنه‌نك بوقدر دقیق نقطه‌لرینی تعریفه کیرشمك‌ده عبثدر. شو قدر دیه‌لم که ایکنه‌نك اوجی بانوب چیقدقجه بونسبت اوزره برطاقم مانوله‌جکلوله مناسبتده بولنوب جریان الکتریقی‌ده بنه بونسبت اوزره خفیف ویاشدتلی اولیور. وناقل خدمتی کورن تل واسطه‌سیله بو جریان رسمك چیقنتیسی واوبونتیسی نسبتده خفیف ویا شدید اولهرق اوزاقلره ورسمی آلهجق ماکنه‌یه قدر منتقل اولیور.

رسمی آلهجق ماکنه‌ده بنه براسطوانه وار. اسطوانه‌نك اوزرینده بربالمومی لوحه بولنیور. بولوحه‌یه بنه بر سیوری اوج تماسده‌در.

کان الکتریق جریانلرینك خفتی وشدتی نسبتده بو سیوری اوجده بالمومی صاریلی اسطوانه اوزرنده حرکت ایدر. اسط کسدی کندینه برما کنه ایله دونیور دوندکجه سیوری اوج بالمومی اوزر چیقورلر رسم ایدیبور ویا قبارتمه‌لر براق بناءً علیه رسم کوندریه‌جك پرده استح اولیان جلاتین قاب بوصورتله اوزاقلر بالمومی اوزرند. حصوله کتوریلیور. یکی ایجاد ماکنه‌نك خدمتی‌ده بورادہ بولیور.

الکتریق جریانلرینك خفت وش خصوصنده نه‌قدر طرزی چوق اولور رسم اوقدر کوزل چیقار. یعنی بك قو آزقوبو. آچیقجه، دها آچیق، بك آ یرلری لایقیله کوستریله‌بیلیر. بونك ایچو جریان الکتریقی‌نك شدت وخفتی تعینه اولان مانوله‌جکلرك جهازده متعدد او لازمدر. بونلردن اون‌دانه‌بولنورسه د مطلوب درجه‌ده ظرافت‌حصوله کلیور.

بو آلتك مخترعی اولان (استوج) اختراعکرده‌سنی (الکتر آرتوغراف) دیه ایتشدیر . آلتك ترتیبه شکلنه دقیقیرسه بوکا بر « هارور الکترقی » دیمك جائزدر .

بر آز بو آلتی ناقل صدایه‌ده بکزه‌تیورلر. ناقل صداده صدانك شدت وخفتی تعیینه مدار اولان جریان الکتریقیتك تحولاتی وزن بوراده‌دخی رسمك آچیلق وکوچکلکی تعیین ایدن بنه بودر .

اسطوانه اوزرندهکی بالمومی یا نقش وحك اولنان رسملك متعدد صورتلری استنساخ اولنه‌بیلمك ایچون بونلرمیدن غوابوپلاستی واسطه‌سیله رقالب چیقاریرلر . بوده اصول عتیقه اوزره اجرا اولنمقده . غوابو قالبلر مصبغه‌لرده ورسملی غزتهلر اداره‌لرنده دائمی صورتده قوللانیلان قالبلردر . بوصورتله ذهاب اده ایدیلمجه کوچوجك بر حروفات ماکنه‌سی واسطه‌سیله مثلا تلغرافخانه‌نك بر محل مخصوصنده اون یکرمی واحد ... رسم یاصیلوب همان مرسل الیه تسلیم اولنور . رسملی غزته‌لر اداره‌سنجه تلغرافخانه‌ده وطوغرافی رسم نقلنك ثلثدهسی بك زیاده اوله‌جق دیمکدر .

هم دنیانك بر اوجندن دیگرینه غایت سریع بر واسطه ایله فوطوغرافی کلیور . همده بالاخره بو فوطوغرافلرك بر کلفت اختیاریله قلب ایدیلمسنه احتیاج مس ایتمیور. چونکه رسم ذاتاً قلب حالنده آلنه واصل اولیور . همان ماکنه الته آلوب یاصمقدن بشقه کلفت قالمیور .

رسملی غزته اداره خانه‌لری سریع حوادث ویرمکله اعلان تفوق ورجحان ایدن اوراق یومیه ایله مسابقی دائره‌سنده رقابت ایده‌میوردی . بر طرفده بر وقعه اولور . باخود برذات مدار اشتهاری برحل ظهور ایدر ویا بری خلق ایچون مراقی جالب بولنور . اوراق یومیه دنیانك هرطرفنه طمار صالمش اولان تلغراف واسطه‌سیله وقعه‌دن خبردار اولیور. کونی کونه قارئلرینه حوادث یتشدیریور . رسملی غزته ایسه هفته‌سی هفته‌سنه‌یله بعض وقایعی یتشدیره‌مز آمریقاده بر وقعه‌یی برکون اوراق یومیه یازسه او وقعه‌نك رسمی لحق اون کونده بوریه کلیر وبرقاچ کون‌ده‌رسملك قابلی انحصار صرف اولور لحق یکرمی کون صکره رسمی وضع اخبار قارئین ایله بیلیر . اوروپانك منتظم رسملی غزته‌لرنده بنه بویله . بوحالك حقیقتی که رسملی غزته‌لر چاشیورلر‌دی . فقط نه‌قدر فداکارلق اولسه یکرمی کون اون سکزه . اون بشه ایندکدن یشسنه برای اولیوردی . شمدی آرتق فوطوغرافیاك ترك تلغرافیه نقلی اصولی ایودن ایوبه تأسس ایدرسه رسملی غزته‌لره یکی بر دور ترقی کشاد ایدیله‌جك وسایهٔ ولی‌النعمت اعظمیده «ثروت فنون»ده بوترقیدن حصه‌یاب منفعت اولیه‌جقدر . تصاویر مزدن برقسمی‌ایچون بوکون ویانه‌ده اوتوتیپی اصولیله بایلدی دیمك مجبوریتندن غزته‌مز فوتوغرافیه‌مدیری حالده کوندن کونه ممکنمزده رونما اولان ترقیات مدنیه وصناعیه‌یه (استوج) ماکنه‌سنك خدمتی‌ده منظم اولورده بغدادون آلدیغمز « تصویر تلغرافی »یی قلانی صحیفه‌مزده درج ایتدیکمزی یازارز .

استوج ماکنه‌سی سایه‌سنده رسملی غزته‌لر آرتق اوراق یومیه ایله هرجهتله رقابت ایده‌جك وبلکه بونلرده یومی نشر اولنمغه باشلایه‌جقدر .

بلکه برقاچ سنه صکره اوراق یومیه‌نك « مخابرات خصوصیهٔ تلغرافیه »ستون تقریرینه بدل بزده « تصویرات خصوصیهٔ تلغرافیه » دیه برستون تصویر آچارز .

م . صادق

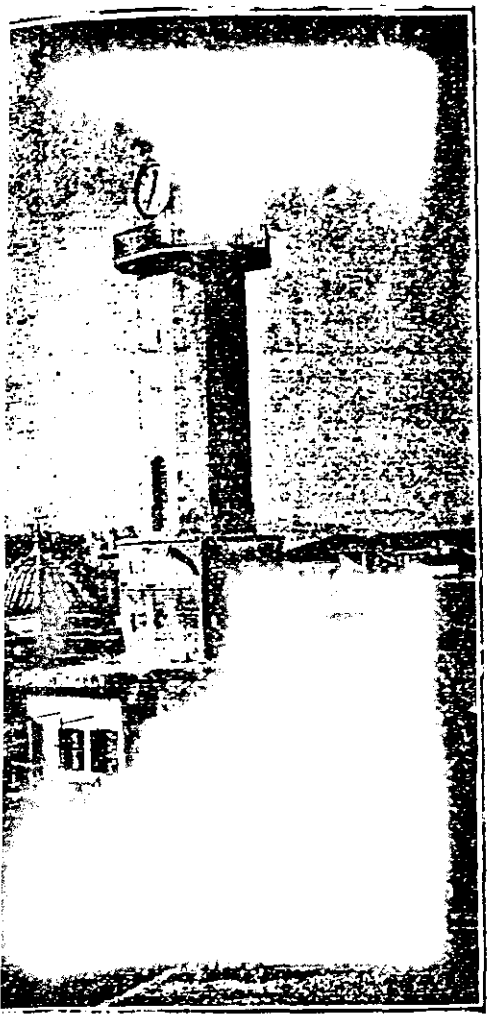

طرموس سعت قیاسی

رسم‌الحرف

مشاهیر اطبای عثمانیه‌دن بعضیلری

غزته‌مزك ۱۹۹ نومرولی نسخه‌سنده دردست انشا اولان مکتب طبیهٔ شاهانه‌یه دائر بحث ایلدیکمز صرده علم طب عثمانینك مدار افتخاری اطبای مشهوره‌دن برقاچنك رسملریله ترجمهٔ حالرینی درج ایلمش ایدك . بوکون اشبو تراجم احواله مابعد اولمق اوزره دوقتور حسین رمزی بك افندینك ایله زوئیروس و آریستیدی والیاس پاشا حضراتنك تصاویر ومعلوماتی بروجه آتی نقل ایلیورز :

حسین رمزی بك

معلم حسین رمزی بك محرر عاجزکز

بوندن اونبر سنه اقدم علم حیوانات تدریس ایتمشدر . بوندن دولایی کندیلرینه اولان مناسبتم شاکردان معلمه مخصوص برحسن احترامله توأمدر . مکتب ملکیهٔ شاهانه‌نك اوچنجی سنه‌سنده ۱۲۹۹ سنه‌سنده تحصیل عنوه ایله مشغول ایکن دفعه‌ده ایکی دفعه میرالای حسین رمزی بك افندی درسخانه نمره‌سنه کلیر ویزه علم حیوانات تعلیم ایدرلر ایدی . اوقودیغمز کتابك او زمانلر مطبوعاتده بولنمیوب اونك مندرجاتی تقریر ایدرلر یازه ضبط ایدردك . اوندن صوکره مذاکره‌سنده دوام ایلردك . اووقت مکتبخانهٔ علم حیوانات متعلق اسکلتلری واسطاری بله اولدیغی ایچون کوزه وشکلسز اکلاتمسی محال بولنان مباحثی یازه اکلاتمق وفعلیزده تجسم ایتدیرمك اوزره بك چوق زحمت چکردی .

حسین رمزی بك ۱۲۵۵ سنه‌سی محرم اخرامنده اوچنجی کونی قسم پاشاده قولاقسز محله‌سنده اکرون زوغنده تولد ایتمشدر . پدرلری ترسانهٔ عامره ایش باشیسندن یوزده اوچنی امیر مصطفی الغدر .

مصطفی اغا وقتیله پدری امیر علی ایله برابر سمکتاری اولان فسطمونیدن درسعادته کلمش وبدرینك وفاتی جهتیله بالاخره استانبوله قالمرق ترسانه‌یه یرلشمش ایدی . یومیه الدیغی اون اوچ غروش ایله آلتی اولاد وعیالینه کفایه ایدیر . وعلی الاکثر البسه . قوندره کبی حوائج ضروریه‌دن محروم قالیر ایدی .

حسین رمزی بك افندی انی یاشده ایکن محله مکتبنه کیرمش واول زمان تعقیب ایدیلان اصوله توفیقاً تحصیل ابتدائی‌ده بولندقدن صوکره اون ایکی یاشنده قاسم پاشا رشدیه مکتبنه داخل اولمش و ۱۲۷۰ سنه‌سی تشرین ثانیسنده اون بش یاشنده مکتبدن چیقمشلر وقومشولرندن بر ذاته واقع اولان رجایی اوزرینه عصار دکانده یازدیردیغی عرضحالی آلوب والده‌سنك دلالتیله اووقت خبره‌خانه‌ده واعداديه‌سیله برلکده اولان مکتب طبیهٔ شاهانه‌یه بالامتحان قبول اولنمشلردر .

او زمانلر اعداديه برنجی صنفی ایکی قسمه منقسم اولوب برنجی قسمه داخل اولانلر لیلی اولغله برابر معاش ترابه آلیرلر . ایکنجی قسمده کیلر ایسه معاش والبسه‌یه نائل اولمیوب ملازم تامیله دوام ایلرلر ایدی . حسین رمزی بك افندی ابتدا توابکنجی تسمه قبول اولمش . فقط اوچ آی صکره برنجی قسمده واقع اولان منحل ایچون اجرا قلنان مسابقه امتحانده رفقاداشلرینه تفوق ایدرك ملازمتدن قورتلمش ویکرمی غروش معاشه نائل اولمش ایدی .

معلم مشار الیه خاطرات ماضیه‌سنك نقلی ضرورتنده آوان صباوتلرینی وسفالت ایچنده کچیردکلرینی وحتی مکتبك معاشلی طلبه‌سی اعدادینه ادخال اولدیغی تبشیر ایچون ناظرك حضورینه چیقارلدقده آرتقسنده کی اسکی خرقه آیغنده‌کی یامالی پاطولونله هرکسك نظر حیرتی جلب ایلدکلرینی . درس کتابلرندن بعضیلرینی معاش ایله تأدیه ایلمك اوزره مکتبدن آلدقلری کبی بعضیلرینی دخی انه‌یوب درس مذاکره ایلدکلری کبرا اولادینك مکتابلرندن اوقودقلرینی وتوظیف اولدقدن صکره آلدقلری یکرمی غروش معاشدن اون غروشیله بهر کون کندیلرینه اون پاره‌لق قاتیق وهرجمعه قرنداشلری ایچون اوتوز پاره‌لق پمش آلتی اعتیاد ایلدکلرینی ودیکر اون غروشنی قوندره تدارکی ایچون بریکدیردکلرینی و جیبنده موم اه‌یله‌جك قطعه پاره‌سی اولمدیندن ارقداشلری ایله برابر براز اویودقدن صکره درسه چالشمق ایچون یالکزجه قلقوب تفوشده یانان قندیلی دولابنك اوسته قویه‌رق «قلق» ترتیبی زمانه دکین چالیشدقلرینی بیان بیورورلر . شو نقردنك ترجمهٔ حالنی صردنه ادخاله‌ده بیان مساعده ایتمشلردرکه بودخی علو اخلاقلرینه دلیلدر .

ایشته حسین رمزی بك افندی بونجه ضرورت آرده‌سنده بویله برغیرت مصرانه ایله چالیشدقدن صکره ۱۲۸۲ سنه‌سنده یاشهادتنامه نشأنه اوچنجی اردوی طبابتنه تعیین بیوریلوب مناسترده اولدقدن صکره ایکی سنه صکره درسعادته معاجلهٔ رجال دولت علیه‌دن مرحوم یکك تداویسی مأموریتیه ویانلنك برابنه قریه‌سنه قدر کیتمشلردر . عن مذکور عودتلرنده تحریریه نقل مأموریت ایدرك بش سنه‌ی متجاوز برمدت جزایر بحر طولاشدقدن صکره یکباشیلیق رتبه‌سنه نائل اولمشلردر .

۱۲۹۰ سنه‌سنده مکتبات علم و وسیله اولان مکتب طبیهٔ شاهانه معلم معاونلکنه تعیین اولنمش واو آرده‌لق علم حیوانات بولنان خواجهٔ شهیر مرحوم عبدالله افندی‌نك ایکی سنه قدر وکالت ایتدکدن صکره تعیین بیورلمش ویو اثناده مکتب حربیهٔ شاهانه‌ده یکدن تأسیسی قرار اولان حفظ‌الصحه درسی کندیلرینه تلقین قلنمشدر .

مسئلهٔ زائده مکتبلرك ارام تعطیلاتنده بالاستفاده اطبای عثمانیه‌یه معاونت اوزره واقع اولان استدعاسی اوزرینه صنف افندیلریله برابر نیش فرقهٔ عسکریهٔ التحاقه مساعده اولنمش وعودتلرنده آی مرورنده رتبه‌لری قائمقامقه بیورلمشدر .

مؤخرا دارالشفقه مکتب فیض طلبه‌سنه مجاناً علم حیوانات تدریسی دخی بیورمشلر ویو صرده مکتب مذکور موزه شانه تأسیسنه موفق اولدقلری کبی مکتبك امور صحیه‌سنه دخی نظر ایلمشلردر .

۱۲۹۴ سنه‌سنده مکتب ملکیهٔ شاهانه علم حیواناتك جفتلکلره تطبیقی معلملکنه تعیین وبالاخره مکتب ایله طبیهٔ ملکیه ویطر مکتبلرنده علم وعلم حیواناتی تدریسه مأمور اولمشلر .

۱۳۰۲ سنه‌سی رمضانی ابتدا بالارادهٔ سنیهٔ حضرت شهریاری طبابت حیوانیه ووسائل سرایت امراض واتشانیه وباشاده قودوز علتی و

عمایتی کورمك اوزره سعادتلو زوئیروس پاشا حضرتلرینك هیئتیه ایشتراكیله موسیو پستورك دار العمایه‌سنه اعزام قلنمشلر و آتی‌ی اولراده قالدقدن صكره عودت ایلمشلردر.

۱۳۰۵ سنه‌سی محرمنك اونجی كونی دیر آلیق رتبه‌سنه ترفی اونش اولكنجی رتبه‌دن مجیدی و اوچنجی رتبه‌دن عثمانی نیشانه مالك اونشلردر.

حسین رمزی بك افندی نجاری اولدیغی درعهده ولی یوقسا دها اسباب ترقیسنه حصر وجود ایدكاری ایچون مكتبولرلی مأموریتندن ماعدا مجلس طبیهٔ ملكیه وصحیهٔ عمومیه وجمعیت طبیهٔ عثمانیه اعضای مؤسساسندن و پاریسدك « معارف قدیمهٔ شرقیه جمعیت علمیه‌سی » اعضاسندن ومكتب طبیهٔ عسكریه وحربیهٔ شاهانه وطبیهٔ ملكیه وملكیهٔ شاهانه وملكیه بیطار مكتبی علم حیوانات معاشی وطفیلات حیوانیه لابوراتواری مدیری اولوب بوقدر مشغولیتلری آرهسنده بروجه آتی كتابلری تألیف ایلمشلردر.

۱ اختصار فوائد ۲ علم حیوانات ۳ حفظ صحت عسكری ٤ علم حیوانات ٥ مبادی‌ٔ علم اجتماع ٦ موالید ثلثه ۷ تاریخ طبیعی ۸ حیوانات تشریح وفیزیولوژیسی ۹ عمر وعاقبت بشر ۱۰ تاریخ طب ۱۱ مغروب ۱۲ رهنمای تفتیش طعام ۱۳ زوئولوجی ۱۳ دفعهٔ ثانیه بوكون ترجمه‌سی ۱٥ مختصر تاریخ طبیعی ۱٦ دروس علم حیوانات طبیعیه ۱۷ حفظ صحت شبان ۱۸ كچیلرك امراض ریه‌سی ۱۹ حفظ صحت عسكری درسلری ۲۰ مرآت الهیئت ۲۱ حفظ صحت مشاهیر ۲۲ تاریخ طبیعیه ۲۳ تلقیح حیوانی اصول عملیسی ۲٤ فیزیولوژی عمومی وتداویسی ۲٥ فن ولاده ۲٦ ترقیات طبیه ۲۷ طب نبوی ۲۸ اخلاق جدیدی ۲۹ قیزلره مخصوص قرائت كتابی ۳۰ اخلاق درسلری ۳۱ آشپزلرسی ۳۲ علم موالید ۳۳ علم حیوانات طبیه ۳٤ عملی ونظری آشپز درسی نام كتابلر طبع ایدلمش ودرست طبع اولانلردخی شونلردن عبارت ونظمدر ۳٥ حسین جدری ۳٦ آشپز كتوكی ۳۷ طفیلات حیوانیه ۳۸ تاریخ طب حلد ثانی ۳۹ تدریسات ٤۰ قیزلره مخصوص قرائت كتابی ایكنجی سنه ٤۱ فن میقروب جراحی ٤۲ خواجه ندیم ٤۳ مانفریج ٤٤ اداب الحوه ٤٥ امراض نسا ٤٦ رهبر حقیقت ٤۷ اربعهٔ كمال ٤۸ اختیار ٤۹ بر قاردنك سیاحتی ٥۰ منتخبات محمد عزمی ٥۱ دوراصداف

زوئیروس پاشا

مكتب طبیهٔ عسكریهٔ شاهانه‌دن نشأت ایده كلان متنسبین طبك شرافتده رهبرلكی ایله ممتاز معلم‌لردندر. اطوار وملاحیه وجودیه‌سی جدیت وزاكتی فرط ذكاوت درایتی معلندر. افكار واقوالی تربیهٔ علمیه وفنیه‌سنك مهمات وكمالات تامه‌سنی مفهمدر.

زوئیروس پاشا حضرتلری مكتب طبیهٔ عسكریهٔ شاهانه‌دن ۱۲۷۹ سنه‌سی شعبان المعظمنك یكرمی بدیسنده نشأت ایتدكدن صوكره توسیع وتنویر افكار امایله ایتالیایه عزیمت ایتمش. صنایع نفیسه وعلوم طبیه ایله اوراده سكز اون سنه بعد الاشتغال تجاریب ومشاهدات طبیه‌سنی فرانسه‌ده اكمال شتایان اولمشدر. پاریس وبالخاصه مارسایاده امراض ایتدیكی بش سنه ظرفنده زمانك اك بیوك معلم ومجربلرندن هردم اقتباس فیوضایله قوهٔ طبیه‌سنك بالذات ترقی‌یه كسب ذرایت ایتدیكی كورولمك مملكتنزه عودت ایتمشدر. اوائل مكتب طبیهٔ شاهانه‌ده سربریات داخلیه معلمی مشهور موسیو (فوول) ك معاونلكی ایچون آچیلان مسابقت امتحانده ابراز اهلیت و لیاقت ایتمسی اوزینه عهده‌سنه بیكباشیلق رتبه‌سی بالتوجیه سربریات داخلیه معلم معاونلكیله مكتبه آلنمشدر.

مكتب طبیهٔ شاهانه‌ده یكرمی سنه‌یی متجاوز زمان‌دنبری ایفای مأموریتی اثنا‌سنده حسب الایجاب كوندرلش اولدیغی قره طاغ محاربه‌سنده ابراز ایتدیكی شجاعت وجسارتنه بناءً بر درجه بالترفیع میرالایلق رتبه‌سی توجیه واحسان بیورلمشدر.

فلمنك و دائیمارفه‌ده متشكل صحیه قونفرانسنه طرف دولت علیه‌دن مرخص صفتیله بولنمرق اسلامیتك، اوروپا افكار باطله‌سی خلافنه اولمرق. خادم انسانیت وفیوضات اولدیغنی وقوانین محمدیه وشریعت غرای اسلامیه‌نك حفظ الصحه‌كی براساس متین اوزرینه مستند بولندیغنی مقالات بلیغه‌سیله ادعا واثبات ایتمش واولوقت بومقالهٔ حقیقت اسا‌سه‌سی بتون اوروپا مطبوعاتی طرفندن كمال اهمیته صنع وشر اولنه Revue de l'hygiene نامیله پارسده مطبوع بر اثر بولنده عرائض و تفصیلات ویرمكه‌براز تائیج جمعیتی Cowe-pox حقنده مشارالیه حضرتلرینك مطالعاتی‌ده درج ایتمشدر. اوروپا زوئیروس پاشا حضرتلری بولندقلری وقتدها زیاده طائفه وقوهٔ ادبیه‌وفنیه‌یی تنویر باشلامشلردر. حتی اوتوجه سنه‌سنده فرانسه‌ده‌دا الكلیك (نودوزعاشر) تداوی كشف ایدن مشهور پستوره طرف ذیشان جناب شهنشاهیدن عطا واحسان بیورلمش مجیدی نشان عالیشانیله اسكله‌قدیمه‌ده‌یی معینه هیئت طبیه‌ایله برابر ایصاله مأمور قلنمش دكلمده پارسده نشر اولنان Illustration غزتهسی مشارالیه حضرتلرینك ترجمه احوال وتصویرینی نشر وطبع ایله تكریم ایتمشدر. زوئیروس پاشا حضرتلری بومأموریتی استفاده‌سز تكریمه‌یك پاستور دار العمایاسنده (دا الكلب) تداویسی (میقروب) ذكی تماماً بالتحصیل صحت رومانیا یونان اخ‌كی ممالك شرقیه‌دن ممالك محروسهٔ شاهانه‌یه. سایهٔ معارف جناب پادشاهیده. (میقروب ذكی) ایله نقل وایصال وبونه‌مترتب اولان تكثیر یوك و داء الكلب تداوی و تجربه‌لرینی اجرا هردرلو مساعی فداكارانه‌سنی ایلمش‌دكه شوخصوص الی الابد ابقای وسیله اولنه‌جقدر. مشارالیه حضرتلری معلومات طبیه و فنیه‌سی طرف عالی‌ده تاجداریدن لطفاً تقدیر بیورلمسیله درعهده تأسیس اولنان « داء الكلب » تداوی خانه‌سنك مدیریتی و مجلس طبیهٔ ملكیه كاتب عمومیلكی، معلملكنه ضمیمهٔ عسكریه لیاقت عالیه‌لرینه توجیه و تودیع اولنمش و شمدیه قدر كرك داء الكلب و كرك امراض داخلیه تداویخانه‌لرینه مراجعت ودخالت ایدن یوزلر وبیكلرجه مرضانك تشفیه‌سنه هرآن خدمات نافعه‌دن قالمامشدر. پاشا حضرتلرینك امر داخلیه‌جه اولان فوق العاده انتداب

لوحه : ایکی رفیقه

میتلده‌کی طلاب ضبدن و خسته خانه‌یه مراجعت ایدن مرضادن ایشتمك لازمدر . فن فزیونومی‌یه اولان وقوفی قارشوسنده بولنان مریضك احوال مرضیهٔ خصوصیه‌سنی ادراکه کافیدر . همه امراض قلبیه‌نك تشخیص وتفریقلرنده حاصل ایتدکلری اختصاص شایان تحسیندر . زوئیروس پاشا حضرتلری ایلك کوردیکی باستور اسوایله قودوز تداویسنی ترك ایتدیرمدك دها زیاده حصول موفقیته خادم اصوللر اختراع وبونی معلم پاستوره عرض وقبول ایتدیرمکله‌ده ایروجه مظهر استجلاب توجه اولمشدر . سل الرئه‌نك تداویسی ضمنده ایلك دفعه (دیامش) والك وفتندنکره (ورنوویل)ك تحت ریاستنده متشکل مجلسات جلدلر ایله طبع وتألیف ایتدکلدکلری آثاردہ مشارالیه حضرتلرینك فخری اعضالقله جمعیت میاننده تمیزی آثار مذکوره‌دن مطالعه ایدنلرجه معلومدر . بوندن اقدم بك اوغلنده انعقاد ایدن جمعیت طبیهٔ عثمانیه‌نك ریاسته متعدد دفعه‌لر انتخاب ایدلش بولندیغی کبی الیوم انکلتره قرالیچه‌سنك کریته‌سنك ریاستی تختنده متشکل مجلس صحی ایله دائما رقه وقلمنت ضبی اتادەمیلرینك اعضالقلرینی حائزدر .

لسان عربی والده‌سندن ، روموارنیود لسانلرینی پدرندن دها حین طفولیت ومصاونده اوکرندکدنصکره لسان ترکی‌یی مکتب طبیه‌ده اثنای تحصیلنده اکمال، ولاتین ادبیاتی ایتالیاده اتمام ایتمش : مارسیلیاده اثنای اقامتده ایسه فرانسه‌جه‌ده حاصل ایتدیکی اقتدار ادبیسی فرانسز مطبوعاتنه طانتدیرمشدر . دائما رته انکلیز والمان لسانلرینه افادهٔ حال ایده‌بیلهجك درجه‌ده وقوفلری واردر .

آریستیدی پاشا

آریستیدی پاشا حضرتلری ۱۲۵۱ سنه‌سنده ادرنه‌ده تولد ایتمش ر۱۲۶۵ سنه‌سنده

درسعادته کلمش ۱۲۷۴ سنه‌سنده مکتب طبیهٔ شاهانه‌یه داخل اولمش و ۱۲۸۲ سنه‌سنده تحریرات خارجیه‌یه نقل اولمش و۱۲۹۳ سنه‌سنده مکتب طبیهٔ عمالیات جراحیه معلملکنه احراز بیورمشلردر .

آریستیدی پاشا حضرتلری عثمانلینك مدار افتخاری جراحلرندن اولوب ترجمهٔ حالاری حقنده‌الحق بالاده معلومات جمع ایدیه بیلدیکی جهتله ضمن التزام اختصار ایدك : یقین زمانلرده وجودلرینه عارض اولان بعض امراضدن وعلی الخصوص کوزلرینی لقارندن دولایی برای تبدیل هوا اوروپایه عزیمت ایتمشلر ومیرالای عزتلو جمیل بك یرلرینه معلم تعیین بیورلمشدر .

الیاس پاشا

دوقتور الیاس پاشا حضرتلری مکتب طبیهٔ شاهانه‌نك پك شهیر و اهل اختصاص اطبادندر که جراحی اختصاصاری‌دخی امراض عینیه‌دن بنا علیه الیاس پاشا حضرتلری « کحال » نامی ویرلمکده‌در .

الیاس پاشا مکتب طبیهٔ شاهانه‌دن تخرج ایتدکدن صکره سیله نشات ایتدکلری کبی اعلی درجه تحصیل ضمنده اوروپایه اعزام اولنمش وعودتلرنده بحریه نظارتی خسته‌خانه‌سنه کوز قولاق وبوغاز خسته‌لقلری ایچون طبیب تعیین قلنمش . بالاخره بیکباشلق رتبه‌سنی احراز ایتمش وبوائناده مایوزه جناب مونوکاده‌ده طبابت خدمت مستوره‌سنه مفخرتی اکتساب ایلمش ومکتب شاهانه امراض جلدیه معاملکی عهده‌سنه ویرلش وتدریجاً رتبهٔ رفیعه‌سنی احراز ایتمش ایلیوم حفظ صحهٔ عمومیه قومیسیونی بولیورلر .

ایتالیاده برجنایت

مارتك اون دردنجی کونی اقشام وینجوانو بلده‌سنده غریب بروقعه ظهور ایتشدر . قرابنه الانی افرادندن ج

لوحه : چيقده ايکی رفيقه

قومپارونی ايله اوجنيو البرتی ذاتاً سرمست اولدقلری حالده ضابطاری طرفدن وقوع بولان تکدير اوزرينه عقللرينی بتون بتون غيب ايلدکلرندن بدلرينه برر تفنك ايله بر چوق تشنك اطلق اول امرده تشله حويلينده آتش ايدرلر بعده قشله‌دن براز اوزاقده کائن بر ميخانه‌يه کيدوب مسکرات استعمالر ايسته‌ده اهمدقلرندن کندولرينی تکدير ايدن ضابط قوليانی‌يی قشلهنك خارجنه جلب ايله الاف ايتمك اوزره اوراده دخی اکی ايتمکه باشلامشلردر . جوارلرده کائن بر خانه‌ده مدعواً حاضر بولنان طوپجی ميرالای ترکی وقعه‌دن خبر الديغنده رفقاسنه بولنان ذابطای مغربی « وکيلی نام ملازملرينه بوندن صکره قرابينه عسکری قشله‌سنه کيتمش وضابط ويزيلان خانه‌دن کيسه‌نك ضبطاری چيقارمسنی امر ايلمشدر . ميرالای سرخوش نفرلرك قشله‌دن برقاچ يوز آديم اليروسنه کيتدکلرينی کوردکدن صکره نفرلرينه کيدرك « جوجقلر راحت طورك سلاحلرکزی برقکز » ديه امر ايتمشدر .

نفرلر « سر کيمسکز » ديه صوردقلرنده ترکی « ميرالای » ديشدر . نفرلر « ميرالای سر قشله‌يه کيدکز سزه برغرضمز يوقدر » کمتيله جواب ويرمشلردر . نفرلرك بوجوابی اوزرينه ميرالای ترکی تشله‌يه کيدوب مسلح بر قول ايله محل وقعه‌يه عودت وملازم غزيی دخی وقعه‌ی اخبار ايتمك ايچون قرابينه آلای ملازمی بوجی لوجيانونك تزدينه اعزام ايلمشدر . بوصرده سرخوش نفرلر خانه‌لوردن چيقرلرايسه دوچار تهلکه اولنجقی سويلمشلردر . بومدت اوزرلرينه عسکر کلديکنی ظن ايله خلق اوزرينه آتش ايتمشلر وخانه‌سنه کيرمك اوزره بولنان قنچيلاريه کائی استرينه قارلوی جرح ايلمشلردر . ميرالای عاصيلر اوزرينه آرته‌لرندن آتش ايدلمسنی قرابينه ملازمی ذاودجانی‌يه امر ايتمش وموروتو باستقاله تامنده يکرمی ايکی پاشنده بردايقالی قرمغول افرادينی مساعد ومستحکم برمحله ايصال ايتمکی درعهده ايلمشدر . قرمغول افرادی طوتدقلری موقعدن عاصيلر اوزرينه سلاح اطاخته مباشرت ايتمکلرنده عاصيلر دخی عسکر اوزرينه کال شدتله آتش ايتمشلر وطرفينجه آتيلان تفنك قورشونلری يکرمی‌يی تجاوز ايلمشدر . محله خلقنك بو صرده‌کی خوف ودهشتی غير قابل تعريفدر . قرمغول افرادی رفقاسنه بولنان مورونو ايله عاصيلردن قومپارونی مجروح اولمشلردر . قومپارونی‌نك رفيق جنايتی مرقومك دوشديکنی کوردکنده حامل اولديغی نشکلری ضبط ايله آتش ايتمکه دوام ايلمشدر . مجروحلر او جوارده کائن ترامواى استاسيونه نقل ايدلمشلردر . قومپارونی‌يی استجواب ايچون استاسيونه کلان مستنطق ايله ديکر ايکی نفر عدليه مأمورلری استجوابات ابتدائيه‌يی بعد عودت ايتمکه‌در ايکن عاصيلردن طرفندن اوزرلرينه تکرار آتش اولمسی مرقوم يکيدن قشلهنك قپوسنه تقربه سنی تکدير ايتمش اولان قرمغوله ضابطاری چيقمسنی اخطار ايلمشه چوق يورلدقدن صکره کندوسنی ايده‌جکنی سويلمش وسلاح ايله نشه ترك ايتمش اولغله تشله قپوسی اچ مرقوم درت طوپچی نفری طر بالتوتيف براوضه اچنه حبس اولنمش مجروحلرك يارەلری خفيفدر . ايکی نفر ديوان حربده محاکمه ايديلهجکد

طرسوس ساعت قله سی

طرسوس منظرهٔ عموميه‌سی ايله

برکوپرینك رسمی غزته‌سنك کچن سنه‌کی نسخه‌لرینه درج اولنمش اولدیغی جهتله اوزمان شهر مذکورحققنده تفصیلات جغرافیه اعطا ولنمش ایدی . بناءعلیه شمدی تکرارینه زوم کورمك دیه‌رك (۱۳۳) نومرولی صحیفه‌ده مشاهده قلنان تصویر طرسوس‌ده اخیراً وجوده کتیریلن ساعت قوله‌سنی ارائه ایدر . قوله حقیقةً متین صورتده انشا اولنمش اولوب رسمی خلقدن مرسول برقطعه فوطوغرافدن حك ایتدیرلمشدر .

پارسی محاربه‌زده مکتوب مخصوص

۱۰ نیسان ۳۱۱

کچن هفته‌کی مکتوبده پارسه بولنان عثمانلی مبارزلرندن بحث ایده‌جکمی وعد ایتمشدم . بناءً علیه قارئین کرامه بونلر حققنده اطرافلیجه معلومات ویرمك ایچون برآیق وقوعاتی اوفاجق برخلاصه ایتمك ایجاب ایدیور .

— قرق کونی متجاوز بر زماندر پارسده نشر اولنان اوراق حوادثك همان هپسنده عثمانلی مبارزلرندن بحث ایدیلمکده بولنمقده‌در . اوروپانك هرنقطه‌سنی طولاشه‌رق نهایت پارسه کلان وشمدی‌یه قدر مغلوب ایدیله‌میان موسیو انطونیو‌پیه‌رری اسمنده بریونا اینك تکمیل فرانسزاده‌میدان اوتودیقلرندن وکندیسنه قارشی هیچ بر کیمسه‌نك چیقمغه جسارت ایده مدیکندن بحث ایدیلوب طوریپیور ایدی . حالبوکه بلا استثنا هرکسه‌قارشی کوکسنی کردن بوزانك صیرتی‌یره کتیره‌جك ترکلردن بشقه کیمسه بولنمیه‌جغی درك ایدن (فولی پژه‌در) تیاتروسی اداره‌سی بهادران عثمانیه‌دن درت کیشی‌یی بولرایه جلبه موفق اولمشدر . متعاقباً ایتدیکی اعلانلر ایله بونلرك یقینده موسیو انطونیو ودیکر فرانسز موسیو فورینه ایله میدان مبارزه‌یه چیقه‌جقلرینی خلقه اعلان ایتدیرمشده چه فائده‌که صولت وشجاعتلریله مشهور عالم اولانلر عثمانلیلره قارشی بو ایکی ذاتك برپی چیقمغه جسارت ایده‌مز . نهایت موسیو فورینه ایله انطونیونك برنجلریله مبارزه ایتمکلرینه قرار ویردیلر .

قرآرك موقع اجرایه قونیله‌جغی اقشام فولی پژه‌ده کیتدم . کیتدیکمده هنوز قپولرك اچیلمسنه بر چاریك قدر بولندیغندن توقفه مجبور اولدم . ارکن کیتدیکم اصابت اولمش زیرا بیوقلغك قارشی صوغوقده برقهوه‌نك اوکنه یغلمش اولان خلقك زیاده بالاقتضه اولدقلرینی مراق ایده‌رك بنده آزدلرینه صوقولدم . مکرسه بزم مبارزلری سیر ایدیبورلرمش .

شو بهادرلر فی‌الحقیقه نظر حیرتله کورولمکه شایسته ایدیلر . طوره‌مدم . همان اچرویه کیردم سلام ویروب یانلرینه اوطوروبنجه شاشیردیلر قالدیلر . مأمول ایتدکلری برزمانده همشهریلرینی کوردکلری ایچون نوق‌العباده ممنون اولمش بولنمایارکه اوچیده کلوب الحی صیقدیلر . سوزمده زیاده قدر مبالغه یوقدر . بن عمرمده بوقدر ایری یاپیلمده آدم کورمامش ایدم . الك ایریلری بولنان نورالدوك اورته بویلی بولندیغم حالده اصلا باشمی اکمکسزین قولتنی التدن‌کچه‌میلیورم . کندیسی صندالیه اوزرنده اوطوردیغی وین آیقده بولندیغم حالده همالده بویتز مساوی کلیوردی .

موسیو انطونیویه ذات حق ویردم . زیرا بویله بهادرلره قارشی چیقمق علامت خفتدن بشقه برشیئه حمل ایدیله‌مز .

کندیلرینه دیدمکه : « سزك انطونیو ایله کوشه‌جککزی غزته‌لرده اوقودق . حالبوکه صکره واز کچمشکز سبی نه‌در ؟ جواباً : « یوقاری بزی کوزینه کسدیره . مامش . بشقه‌لری ایسه یالمزه بیله صوقولیورلر سبی بودر » دیدیلر . ای اما شایت اولردن بریسی الچابوقلغی ایده‌رك سزه غلبه ایده‌جك اولورسه محجوب اولورسکز دیه علاوةً کلام ایدنجه : « سن قورقه همشهری ! بز صاغ الرمزی باغلاسه‌ق ارل الله بنه حقارندن کلیرز » جوابنی ویردیلر . قوجه آدملرك صولت وشجاعت سوزلرندن ، طور وحرکتلرندن نمایان اولیوردی .

پارسدن ممنون اولوب ایرمقلرینی ونه طرفه اوطوردقلرینی صوردم . بك اوقدر ممنون دکللر ایمش . ترامواى یولنك اوسه باشنده اوطوربیورلرمش ! شو تعریفات دکللی . پارسده ترامواى یولنك اوسه باشنده پهلوان یوسفی یومق ایچون آدم اوچ سنه آرامق اجاب ایدر . زیرا ترامواى سوقق صایی‌یه کیر ! مع‌التأسف دها زیاده قپوشمغه وقت بولهمشلر قپولرك آچلدیغی مشعر چنغرابلر چالندی . قالقدم اوچنجی وداع ایده‌رك ایچرویه کیردم . فولی پژه‌یزم قوطوردیا طرزنده نقط دها مکمل دها مزین براوتوی محایدر . آشاغیدن هنوزلر جانبازلر متعاقباً بوراده اجرای هنر ایدرلر . ایشته بزده بوکیجه ساعت اون بره قدر بونلرله وقت کیردك . یکرمی بش متره ارتفاعنده بولنان طوانده رمولی سیدله محیرالعقول هنرلر اجرا ایدن ایکلیز قیز قرنداشلر هرکسدن زیاده مظهر تحسین اولدیلر . نهایت صیرسزلقله بکلدیکم ساعت کلدی . پرده آچلدی . حاضرون همشیرم بولنان بزم مبارزلر نقدر اولدی . هرکسده بر انقشدر کیندی ایلك اوکچه کولشه‌جلت بولنان برروم ایله ایله الك کوچکلری محمد میدانه چیقدیلر . قارئین کرام میانده کولش اصولی بیلن یعنی بعض کره جندی میدانی ویاخود خانه چاپرینه کیدنلر وارسه پهلوانله کولشمزدن اول بایدقلری مراسمی یره دیز چوکمك اوچ دفعه تکرا ایتمك چرچق کبی اصولری بیلورلر . ایشته مراسم عینیه بوراده اجرا ایدلدی . دیکرسه برشی اکلامدی . بنده بلا اختیار کولدم . محمد ایله دیکری برنجلریله چارپیشدقلری وقت اوغراشمدیلر . همان بردقیقه صکره محمدك روم ایلیلی خرستیان پهلوانه غلبه‌سیله ایش ختام بولدی . بونلردن صکره موسیو انطونیو وفورینه کذلك حاضرونه تکلیف ایدلدیلر . بونلرك حالی بحق کوردکلری شایان ایدی . یوقاریدنك قوتی فرانسز چوجقلکی مبارزه‌ی بلکه اوچ چارپیشمه

امتحانه باشیردی . برنتیجه حاصل اولمسزین ختام بولدی .

ثولی برژه‌ر طرفندن شمدیلرده ایدیلن ایتلاللر تمرد سیله فرانسه‌نك هر طرفندن پهلوانلر کلمکه باشلامشدر . حتی محتشم ترکلر ایله کرانشمك ایچون آمریقادن ده کلانلر وار دیبورلر . بونلرك دیدیکی ایدك اوکجه بیك ایکی بیك بش بیك فرانق بحث ایدییور . صکره نوالایی اوزاقدن برکره کوردیلرمی ؟ پارەلرینی جیبلرینه سیاحت چکلرینی الرینه الیجه کلدکلری یره صووشوب کیدییورلر ایمش ! ایشته قونالیسی بولنان یوسف شدی یه قدر صحنهٔ تماشاده بولنکزن نوله اونمق اوزره طوزییور . کیمسه کندیسیله کولشمکه جسارت آتهییور . کچن اقشام اورله آنی بر پهلوانك یوسفله کوشمسی اوزره قرار ویردیکنی ایشتدیکم جهتله اوکیجه ثولی برژه‌ره یتشه کیتدم . زوالی اورله آنی نه یه اوغرادیغنی بیلهمدی . صوك غیرتی ایه آلیب وار همتی بازویه ویرمك ایتدیکی هجومه مقابل یوسف طرفندن کوستریلان اوقاچق برضربه ایله یره تکرلندی . ایصابق سکری آفرین ندائری عیسوته چیقدی . بوندن صکرده کوچك محمد ایله دیکر برفرانسز کوشدیلر . پهلوان محمد خصمنی همان ایلك هجومنده قوللتی التنه آلوب هرکسك اوکنده کزد . یره ییوبردی . حتی ایرتسی کونی (یعنی ژورنال) لك علاوه سنده رسملری بیله یاپیلدی .

پارس غزته‌لرینك هر بریسی بونلردن بریسنك طرفنی التزام ایلیور . مثلا فیغارو غزته‌سی محمدك آقودوباری یوسفك مدایحیله ستونلر طولدیرمقدەدر .

ایکنجی دفعه کیتدیکم اقشام پهلوانلر بزله یمه کوروشدم بورایه کلرینه دلالت ایدن ذات ایله بیوب ایچمك یانوب قالقمق داخل اولنامق شرطیله آیده بشر بوز فرانغه عقد مقاوله ایتمشلر . حالبوکه مقاوله نامه‌لرینه ته امضا قویمشلر نده یرمق یاصمشلر . ثولی برەژه دیرکتوری کندیلرندن صوك درجه‌ده ممنون اولدیغی ایچون مقاوله‌نی فسخ ایتدیرەرك بعدما هربرینه بیك دردر یوز فرانق یعنی آلتمش لیره‌دن زیاده بر آیلق تخصیص ایدەجك ایمش .

اسکی کچن مکتوبده‌کی وعده موجبنجه مملکتمز بهادرلری اولان اوچ همشیره حقنده بالاده‌کی تفصیلاتی ویردم . مساعده . کزله سوزی کسیورم . قوجه پهلوانلرك پارسده صرتی یره کتیرن دکل قارشوسنه جسارت ایدوب چیقمیان تادر مشاهده اولنیور .

آ . ح

معلومات مفیده

یوندن مصنوع هرنوع البسه وقاپلرنی مقروه یاپدرمق

محفوظه‌سی

سولفات دوکوئیور	٤	کیلوغرام
زاج یاغی	۱	»
صو	۱۰۰۰	لیتره

اشبو مخلوط قاینار حالده ایکن استیلان البسه بر ساعت قدر ایچنده طوتیلوب بعده چیفاریله‌رق صیقیلور وقوریتیلور . بومحلول ایله یپمانان البسه یه کوره وسائر حشرات زیان ویرمز وهرنوع ساری خسته‌لقلرك میکروبلری دخی بر ایدینه‌مزلر . مع مافیه بومخلوط ایله یپمانمش البسه بعده اوچ دفعه عادی صورتده یپمانورسه بومخلوطه تکرار غطس اولنمق لازمدر .

النا وارمودك محافظه‌سی

بو میوه‌لرك قوقوسنی ولدنی ضایع ایتمکسزین محافظه‌سی اسید سالیسیلك ایله التولدن مرکب بر محلوله باتیریلان کاغدلر قوریتلدقدنصکره میوه‌لرك بر بر بو کاغدلرله صارلمسیله اولور .

سودك محافظه‌سی

صیجاق موسملرده سودك بوزلیوب برقاچ کونلر محافظه‌سی ایچون هرلیتره بر غرام حسابیله درونه اسید بوریك آتمایدر . بوحامض سودك لذتنه وترکیبنه خلل ویرمه‌مکله‌برابر بوزلمسزین محافظه‌سنی تأمین ایدر .

قهوه وبنجره قناری ووکی وبلبل مغاری

تضمیر ایتمك

بر بارداق صوك درونه برقاشق طوزی یاخود کرچ وقیع وحل اولنه بوصو ایله برسونکر ایصلاتیلور واوز کیر طوپلانمش وریشلی اخشاب سیلنور وصکره عادی صو ایله ایص بر ویا سونکر ایله تکرار سیلنور .

قهوه یه دائر

قهوه عادی صو ایله پیشیرلدکده الاکثر کندینه مخصوص اولان رائحه ولذتی ضایع ایدر . اکر مأمقطر ایله پیشیرلورسه قهوه یه مخصوص اولان رائحه ولذت غلب اولنیور . چونکه صولرك حاوی اولدیغی بر طاقم مواد وعنصریه قهوه‌نك حاوی اولدیغی نائی رائحه‌سنی قسماً ازاله ایتمکده‌در . بناءً قهوه‌نك مأمقطر ایله احضاری حالنده اولان رائحه ولذت بولنور . قهوه‌نك رائحه‌سنی محافظه ایتمك ایچون زیاده یاغ اولان دانه‌لری دیکرلرندن آیردقدن صوورملی برده قهوه قاووریلوب چکیلوز حالنه کتیرلدکده سخته‌لدن اماغارجق ایچنده واغزی لایقیله قپالی اولەرق محافظه ایدیلوب راتی ورومه بهارلی شیار بولندیغی محالاردن اوزاق برده بولندرملی . حتی بعض بهارلی مادلر یقینده بولنان قهوه قاووریلش وچکلمش اولدیغی حالده دانه ایکن بیله بوزلمیه ازجمله بوندن اول هندن بر چوق قهوه‌سیله کلان بر واپوره بر طاقم قوچوالری دخی تحمیل اولنمش ایش سفینه انکلزدیه مواصلتنده قهوه‌نك کمال بوزلدیغی وبونکده‌اوزرینه پك قوتلی اولان رائحه‌سنك طوپلانمسندن ایلری کلدیکی اکلشیلوب برقوتوسنی ازالهٔ قابل اولهمامش ایدی .

ات طوزی وت صوبی خلاصه‌سی

صغیر ویا دانه اسلك یاغسز بود طوزی آیروب وایچنده‌کی سینیرلری چیقارلمش کیکین برچاق ایله مذکور اتی ممکن اولدقدر ایچه اولەرق دیاملی واوزرینه حفیف طوز شکری اکوب کولنمده لایقیله

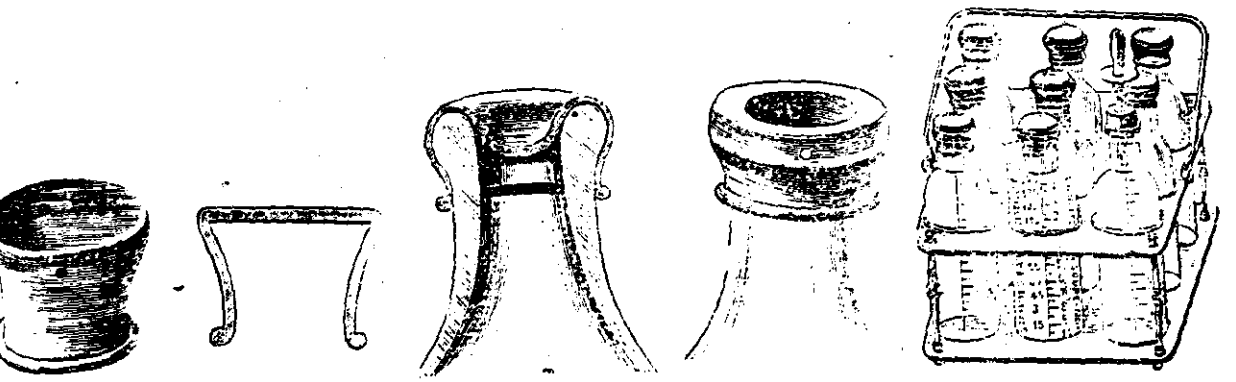

دوقتور [بودن] ـ كوچك چوجقلر ايچون سودى تعقيم ايتمكه مخصوص جهازى

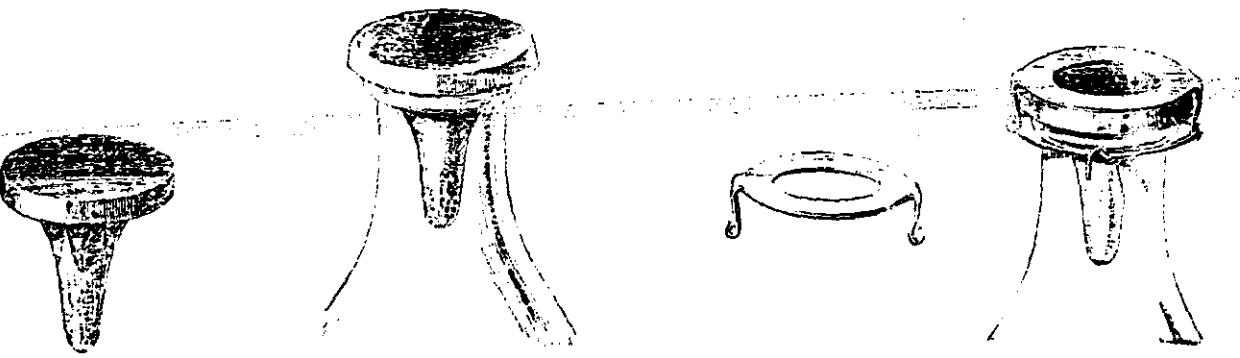

موسيو [راتيمن] ك سود تعقيمه مخصوص اختراع ايلديكى لاستيك قيبقلر

قورتمق ـ تدقيقاته الى دكرمنده اوكوتملى يا خود طاش داوانده دوپوب غبار حالنه كتيرمى . اكر قيش موسمنده يانق لازم ايسه بنه انى عينى صورتده ديلدكدن صكره حرارتى خفيف قرونده لابقيله قورتوب غبار حالنه كتيرملى .

خسته ايچون مخاطانات طوزينه نزوم كوريلورسه بو وجهله احضار ايدلوب اجزاخانه لرده ات طوزى نامیله فروخت اولنان ونكى شيشه دن يابلديغى مجهول بولنان شيئى آلملى . خالص ات صوبى چيقارمق ايچون مخصوص تضييق ماكنه سى استعمال اولنور ايسه ده بونكله چيقان صو غايت آزدر . بونكچون الك بول وياغسز طوتمدن مقدار كافى آيروب قيدقدتصكره غايت تيز وقياقلى بر تنكه قوطونك ايچنه وضع وبونى قاينار صو تجرمسنك ايچنه آتملى بر چاريك ونهايت يارم ساعت صكره چيقارملى . بوحالده مذكور اتدن باصنى ايله جيغانك ايكى مثلى ات صوبى چيقار .

صحتمای نوزاد

دن

امزیك

اكثر امزيك شيشه لرى تهلكه ليدر ، چونكه تماماً وكاملاً تميزلمه لرى تولاى دكلدر . سوت صرچه وقووچوق بورولر ايله امزيك شيشه سى ممسنده قالغه اورالرده برطاقم مواد عضويه نك حصول وتكثرينه بدى اولور . بو عضوى تخمار چوجغك هضم بوروسنه انتقال ايله عوارض وخيمه نك ظهورينه سبيت ويرر .

الك ايو امزيك شيشه سى الك ساده اولان وتطويرى الك تولاى بولنادر . مارپوچلى امزيك شيشه لرى منع ايدلميدر . اطفالك كوچك ياشده تالف وهلاكنه بادى اسباب تحرى ايله اشتغال ايدن فرانسه انجمن داشى طبيبى مارپوچلى امزيكلره دائر قرار آتيى ويرمشلردر : « بوامزيكلر تولايجه تميزلنه مدكلرندن پك چوق اطفالى تسمم ايله اهلاك ايدييور . مارپوچلى امزيكلر عادتا اطفالى التلافه مخصوص آلاتدر . »

پارسده كى جمعية اطفال جمعى [*] مارپوچلى امزيكلرك انتشارينه قارشو اعلان حرب ايدرجه سنه نشريده بولنمشدر : « بو نوع امزيكلرى استعمال وبيع ونشر ايدن ذوات « الاف صحى » جنايتنده عمداً ياخود بلا اختيار مشتركدر . مارپوچلى امزيكلرك استعمال ايدنلرمسئى هركز بيلمايورلر . »

بورولى امزيكلر صرمسنده صناعى مهلرى ده ذكر مناسبدر . قووچوقده معمول ومهيه زياده مشابه اولوب چوجو اغفال ايچك فكريله يابيلان صناعى مهلر مضرتى مارپوچلى امزيكلر قدردر .

الك بسيط امزيك « ليماند » نامى ويرلن يعنى شيشه در . شيشه نك آغزنده قاووچوقه كنيشجه برمه باغى ويان طرنده سو توتغه مخصوص بر دليك واردر . بوشو ومنظار ايله مهمى خالص ياخود ايچه (قاربونات دوسود) قونمش غايت صيجه

[*] Société protectrice des enfants en bas âge de Paris .

صوده قولانمه بیلیور . مزیرمه زمانلری آرمسنده کچن مدته ایسه مزبك شیشه‌سی کافهٔ نفرعائیله برابر تمیز صو ایچنده براقیلور .

§

سودی پاستورلشدیرمك [*]

بحث

تعقیم ایتمك

بوصوك سنه‌لرده سوت مسئله‌سی محبون واطبای زیاده اشغال ایلمکده‌در ؛ واقعا . بیوکاره وخسته‌لره غایت فائده‌لی اولان سوت یکی دوغمش چوجقلرك برشیف غذاسیدر . مأکولات ومشروبات عمومیه مسائل صحیهٔ مهمه‌دن بریدر ، اهمیت مسئله کوچك یاشده اولانلر ایچون دها زیاده‌در . فی‌الحقیقه . بیوك یاشده اولان ذات قوتلی اولدیغندن خیلی زمان فنا بیه‌حکه تحمل ایدر ؛ لکن نوزاد ضعیف ونازین اولدیغندن آز مقاومت ایلر و آز وقت ایچنده محو وفنا اولور . بیوك ، اغذیهٔ مختلفه‌یه مراجعت ایده‌بیلور ، فقط چوجق ایچون یالکز برغذا واردر . ترکیبی مطالعه ایدلدکده ، سوت بر غذاء مکمل اولدیغندن اطفال نشوونماسنه وکافهٔ اعضا وانسجه‌نك تکمله خادم وصالحدر .

بشته بویله بر غذاء مکمله نائل اولمه برابر اطفالك چوغی ایرت یاشده هلاك اولوب کیدیور . فرانسه انجمن داش طبیسنده کاب دائی موسیو [برژه رون] دیبورکه : « بونجه اسباب امراض وموتك تحت تأثیرنده اولان حیاتك ایلك آیلرنده وایلك هفته‌لرنده ، نه یاپیلورسه یاپیلسون ، وفیاتك ادوار سائرهٔ حیاته نظراً (صوك درجه‌ده شیخوخت مستثنادر) زیاده اولدیغی شبه‌سزدر . لکن رفاه حال عمومی وترقیٔ صحت عمومیه وخصوصیه ایله برابر طوغان برچوجغك بر هفته یاشامق ایچون طقسان یاشنده براختیاردن وبر سنه حیاتده بولنق ایچون سکسانك بر آدمدن

[*] — تخمیرك کشف ایدن وپوکرن هیفروب ایله معرفت امراض مسئله‌سنی ایلك تأسیس ایدن موسیو (پاستور) ك نامنه .

(رومان رسمی در)

فرانچ ایله زیسلر

دها آز صاغی بولنمسی [ارقام حسابیه ایله مثبت] ممکنمز و زماتمز ایچون بیوك بر کوچکلکدر . »

واقعا . سوت هوالك تماسنده پك چابق تغیر ایدر : درونه نفوذ ایدن تخمیر حرارتك تحت تأثیرنده باتمکثر نشو ونما بولور ؛ ایشته بوسببدن یازین سوت ایله برچوق عوارض ظهور ایدر . [تیفی لبنی] دن بشقه سوت درونه دوشوب تکثر ایلین میکروبلر میانسده چوجقلرده صیق کورپان [بشیل اسهال باسیلی] — مقداری وشدتی زیاده اولدیغی حالده پك شدتلی اسهالله بادی اولان [باقته‌ریوم قولی قومون] — اسهال وقیلرله ممتاز وزیاده وخیم بر خسته‌لق اولان (چوجق قولراسی) تخمندیشقه برشی اولمیان اوزون خطاچقلر ایکنده میکروبلری ذکر ایلرز .

ورم . قزل خسته‌لق . قره حما کبی بعض امراض تخمیریده سودی مضر قیلهبیلور . قره حما تخمی ، (دیفتری) نام تام ذاتك کشف ایلدیکی باسیل سوده علاوه اولنان صودرونده یاخود قابلرك تطهیرنده مستعمل صو ایچنده بولنورسه خسته‌لغی ایقاع ایده‌بیلور .

بوکبی عوارضدن تحفظ وتوقی ایچون نه یاپملی ؟ والده سودنك بوخصوصده عمومیته مضرتی اولماسی سودنك طوغ طوغریدن طوغریه ممدن چوجغك آغ چکمه‌سیدر . والده سودی معده‌ی هرنوع نمالغه سبیت ویرن تخمیری د الوب بوزیلمه‌یاز . چوجق طوغ طوغریدن حیوان ممه‌سی امر ایسه بوکبی امراضدن مصون قالور .

بوحاله ، مخصوصه خصوصیله وصودوکی تخمیردن ایلرو کلدیکندن آ اجتناب ایتمایدر . بوك ایچون ده: [۱ سودی حری اولان قابلرك کافه‌سی و [۲] — بالذات سودی کل دقت آتیده مندرج قواعده تطبیقاً ت ایتمایدر .

درونه سوت قونمجق قابلرك ک صاغیلدیغی زماندن چوجغه ویریل وقته وباقراج وکاسه‌دن امزیك شیشه قدر جمله‌سی غایت تمیز اولمایدر ، ک ایوجه تطهیر اولنوب قاینار صویه طا تلیدر ؛ زیرا قاینار صو تخمیری ت ایلر .

استعمال اولنمقده اولان قابلر بی ك زیاده مخاطره‌لی اولمق اوزره او مارپوچلی امزیکلری بیان ایلرز . ا سنه‌سنده دوقتور [فوول] مختلف (فر لردن ۳۱ امزیك طوپلایوب معاینه ا ویکیدن استعمال اولنمق اوزره تطهیرا بوامزیکلرك بورو وممه باشلرنده بر میکروب قولونیلری بولنمشدر .

ایشته بونوع امزیکلری اولجه‌ده ع ایلدیکمز اوزره آتمایدر . فرانسه أ داش طبیسی اوزون مارپوچلی امزیک قطعی صورنده رد ایتدیکی کبی مج بلدیه‌دخی استعمالنی منع ایلمشدر . بوامزیکلر چوجغه باغانلر ایچون چ قولایلمایدر ؛ چونکه سوت ایله طول لدکدن صکره بشیکه قونیلور وممه باش عین حرارتده قالمق اوزره ایستدیکی ا امك اوزره چوجغك آغزینه ویریل سوت پك چابوق بوزیلور .

بونك ایچون . اونه‌بیندیکی قدر بسیط مزیك قوللانیلیدر .

* *

سودك بوزنامسی ایچون بعض تدابیره مراجعت لازمدر . سودك محافظه‌سی ایچون توصیه ایدیلن اصول ووسائط میانده اك ایی نتیجه ویرن حرارتدر .

سوت حرارت ایله پاستورلشدیریلور یاخود تعقیم ایدیلور . بوا وشراب کبی سوت‌ده تعقیم اولنمق ایچون حرارتی ۷۰ : ۷۵ درجه‌یه ترفیع وبعده ۱۰ : ۱۲ درجه‌یه ایندیریلرك سرعتله تبرید ایدیلور .

زیاده‌مقدار سوت صرف اولنان یاودویا بیوك شهرلرنده کویلردن نقل اولنان سوت لاجل الضرورة زیاده بر حرارت ایله پاستورلشدیریلور ایسه‌ده بونوع سوتلر آز چوق تمیز اولان قابلردن اقسامه ایدلمکله برابر هوا ایله تماسده براقدیغندن وآز چوق صوده علاوه اولندیغندن بنه بوزیله‌رق فاسلیر .

سوت ، بوز درجهٔ حرارتده یاخود اکا یقین بردرجه‌ده تسخین وهواده بولنان تخملرك کیرمه‌سی ایچون شیشه‌لر دقت ایله سد ایدلمك شرطیله تعقیم اولنور .

بوبابده کرك فرانسه‌ده وکرکسه ممالك سائره‌ده بر چوق اصوللره مراجعت اولنمقده‌در . زیاده مقداردە سودك تعقیمی ایچون برچوق هوای نسیمی تضییقنه مساعد بخارلی ماکنه‌لر وجهازلر قوللانمقده‌در .

بووجهله استحضار اولنمش اولان سوت عمومیتله ایو ایسه‌ده بعضاً ناخوش برلذت پیدا ایدر ، بعضاً ایسه شیشه‌لر ایوجه قپاتمدیغندن یاخود ایواستحضار اولنمدیغندن سوت مضر اولهبیلور . برشیشه‌نك قپاغی آچیلدیغی حالده ، دقت ایدلمز ایسه ، تخملر بالنفوذ سودی ایکنجی دفعه مضر قیلهبیلیر ، بوجهت اونودنامایدر . آنك ایچون سودی ولوتعقیم اولنمش اولسون ، چوجقلره ویرمه‌دن اول طاتلیدر . آندن بشقه ، تعقیم اولنمش سوت چوجقلر ایچون یکرمی درت ساعت ظرفنده استهلاك ایدلمایدرکه انجق بوصورتله عوارضدن توقی ممکندر . ایشته بوسیدن عائله‌لرك ، چوجقلر ایچون بالذات سودی تعقیم ایتمسی لازمدر .

(ثرموریخ) . قپاغنده پاموق ایله طیقالی بر بوروبی و آتاغیسنده برمصافی حاوی بر تجربه انبالی وآنکله سودی تعقیم ایلمشدر . تجربه سوت ایله املا ایدلدکدن صکره ۱۰۰ درجهٔ حرارتده برصو درونندهاوطوردیله‌رق (حمام ماری) یارم ساعت براغیلور . بالاخره جهاز صوودقدن صکره سوتله احتیاج اولدقجه مصاقدن آلنور . هوا پاموقدن سوزیله‌رك تجربه کیرر . لکن بودو ایچنه قونیلان وعمایات اثناسنده بخار ایله ایصلانان پاموق اوجله تعقیم اولنمدیغی کبی سوت‌ده متوالیاً آچیلوب قپانان مصاق ایله بوزیله‌یلدیکندن بو اصول مقبول اولهماشدر .

(سوقمات) اصولی بسبتون مختلفدر . بویوله تعقیم ایچون [۱] یاغین بویونلی وغایت دوزکون آغزلی وچوجقلك برمه‌ده امه‌جکی سودی استیعاب ایده‌جك قدر کوچك شیشه‌لر و [۲] حمام ماریه قونیان بوشیشه‌لر صوودقجه کندی کندینه قپانیر واستعمال ایدیلنجه‌یه قدر قپالی قالیر لاستیکدن (قاووچوق) قپاقلر قوللانیلور .

یکرمی درت ساعت ایچون کفایت ایده‌جك عدده اولان شیشه‌لر ثانی طولدیرلدقدن وصاچ آیاق کبی بر آلت اوزرینه قونلدقدن صکره حمام ماری درونده باطیریلور ، صویك ارتفاعی تقریباً شیشه‌لرده‌کی سودك حذاسنده‌در . شیشه‌لر بووجهله قایناز صوده قرق دقیقه براقلدقدن صکره تبرید ایدیلور . شیشه‌لر درونه ، حامدن چیقارلدیغی زمان تخملرك دخول ایلمه‌سی ایچون لاستیکدن قاپین برقرص ، وآلك اوزرینه‌ده معدندن برقپاق قوللانیلور . هر شیشه‌نك آغزی اوسته قونیلان بوقرص حمام ماریده ایصینوب صعود وخروج ایدن بخارك مرورینه مساعددر . شیشه صوودقجه درونده صو بخاری‌ده تکاثف ایلدیکندن برنوع خلا حاصل اولغله لاستیکدن قرص هوای نسیمینك تحت تضییقنده شیشه‌نك آغزینه طوغری باطارق چوقورلاشیر . اینته بو قرص بویله چوقور قالدقجه شیشه درونه هوانك دخول ایلمدیکی محققدر . حمام ماری درونده ایصیدیلوب آچیق بر هواده قپاماایان بوسودك لذتی خوشدر .

چوجغه مه ویریله‌جکی زمان لاستیکدن قرص قالدیریلوب شیشه‌نك آغزینه [بودن] غلاتتوفوری چکیریلیر . سودك بویله هر مه‌ده‌صرف اولنه‌جق قدرتقسیمی وشیشه‌لرك حمام ماریده کندی کندینه قپانمسی ایله (سوقمات) اصول ترقیات حاضره‌یه بر نمونه ایسه‌ده لاستیك قپاقلرك شیشه آغزلرنده ایو طوره‌مامسی ومعدن قپاق وضع اولنور ایکن اوبنایه‌بیلمسی جهتیله بو اصول ایله تعقیم اولنان اون ایکی شیشه‌دن چوق کره ایکی اوجنده‌قپاقلرك ایوبرلشمدیکی کوریلیور . آندن بشقه بوکوچك شیشه‌لر قولایجه قابل نقل اولدیغندن بریره خفیف چارچنله قپاقلر دوشه‌بیلور .

* *

یاغین بویونلی وغایت دوزکون آغزلی شیشه واقعا شهرلرده آز چوق قولایاقله تدارك اولنور ایسه‌ده تصه‌لرده وکویلرده بولدیرمق خیلی مشکل اولدیغندن معدن [بودن] ، تکلجه معدن صوبی شیشه‌لری آغزلرینی قپامق اوزره قوللانیلان معدن قاپسوللره مشابه لاستیکدن برنوع قوقوله یاپدیرمشدر . بو نوع قپاقلرك دیی اولدقجا مقاوم اولدیغی کبی آتاغی طرفده‌کی فتحه لری‌ده شیشه‌نك بوینی صیقمق اوزره یوزولوکلنده کذا لاستیکك قالینلاشدیرلمسندن عبارت برخاقه ایله محدوددر .

هرهانکی برشیشه مثلا علاج شیشه‌سی ارتفاعنك ثلثانی یاخود اوچ ربعی نسبته سوت ایله طولدیرلدقدن ولاستیکدن قاپسوللره ایله قپاندقدن صکره حمام ماریه قونیلور حرارتك تحت تأثیرنده بخار ماء قاپسوللره دینی قالدیریلدیغندن بونی آتمامق ایچون کناری اوزرنده قلمواری مقطوع اولان کوچك دلیك براقلمشدر . شیشه ه

ماریدن چیقارلنجه درونده خلا حصوله کلمکه قاپسول شیشه‌نك آغزینه ایو یرلشه‌جکی کبی دیقت ایده‌جق قورلاشیر .

بوقاپسولارك هر کوچك شیشه بویونه کچیریله‌بیلمك کبی بر فائده‌سی وار ایسه‌ده شیشه‌نر حمام ماریدن چیقارلنجه قاپسولارك ال ایله تکرار ایوجه یرلشدیرلمسی لزومی وخلا مطلق اولمه‌یوب هوانك یواش یواش بالترشح شیشه درونه کیره‌بیلمسی کبی بعض محذورلری ده‌واردر . لکن جهازیکرمی درت ساعتلك بر تعقیم ایچون یته مکملدر ، زیرا بازك زیاده صیجاق زمانلرنده بو اصول ایله تعقیم ایدلمش سودك عفنه‌لرجه صاقلانه‌بیلدیکی وشیشه‌لرده پك سهولتله نقل اولنه‌بیلدیکی روایت ایدیلیور .

* * *

پارسده آلت فابریقه‌جیسی موسیو [ژانتیل] طرفندن ، خانه‌لرده سودت تعقیمنه مخصوص اولوب هیچ برمحذوری جامع بولنمیان برجهاز ترتیب واعمال ایدلمشدر . جهاز مذکور بروجه آتی قطعهٔ ثانه‌دن حرکبدر : [۱] — ایچی چینیلی برحمام ماری ایله اوزرینه شیشه‌لری قویوب قالدیرمغه مخصوص معدندن بر مجیاق ؛ [۲] — درجه‌لی شیشه‌لر ؛ [۳] — کندی کندینه شیشه‌لری قیامغه مخصوص لاستیك قپاقلر .

حمام ماری ۵ یا ۱۰ یاخود ۱۲ شیشه‌یی استیعاب ایده‌جك درجه‌ده آز چوق واسعدر . هردرجه‌سی ۲۵ غرامی کوسترمك اوزره درجه‌لی شیشه‌لر غایت متین اولوب ۱۵۰،۱۰۰،۵۰ یاخود ۲۰۰ غرام سودی آلور . هرشیشه‌نك بویی وآغزی واسع وغایت دوزدر .

طپه‌لر ، قرمزی لاستیکدن وآشاغی یوزلرنده بر چیوی شکلنده بروذیل مرکزی بولنان کوچك قرصلردر .

بو جهازی استعمال ایلمك ایچون هر شیشه‌یه برمه ایچون لازم اولهجق مقداردە وفقط اوست طرفده‌کی صوك چیزکیی تجاوز ایلمه‌مك اوزره سودت قویدقدن وآغزینه‌ده لاستیك طپه یرلشدیرلدکدن وتکمیل شیشه‌لر بویله‌جه حضر ائدقدن صکره کافه‌سی صجاق اوزرینه وهپسی بردن صووق صویی حاوی تجربه قونیلور . صویك سطحی شیشه‌لرده‌کی سودت اخذ اندە اولنلیدر .

بعده تجربه ، قپاغی اورتدکدن صکره بر فرون ویا اوجاق اوزرینه قونیلور . صویك حرارتی تدریجاً تزایدٔ وغایان درجه‌سنه قدر ترفع ایدرکه شیشه‌لری بودرجه‌ده ۴۰ دقیقه قدر براقیلیدر . بالاخره قپاق قالدیریلوب شیشه‌لر چیقاریلور وطپه‌لره طوقونمسزین برطرفده‌صووملغه براقیلور . درجهٔ حرارت تنزل ایلدکجه طپه‌لرك کوچك شیشه‌لرك بویون واغزلرینه ایوجه یرلشدیکی واورته یرلرندن چقورلندیغی کوریلور . شیشه‌لر کاملاً صوودیغی زمان حد کماله واصل اولان بوچقورلق ، اثنای غلیانده شیشه‌لرك اوست طبقه‌سنده بولنان هوایی طرد ودفع ایدن سودت بخارینك تکاثفندن ایلرو کلیر . طپه‌لر ایشته بویله‌جه هوای نسبینك تضییقی ایله ثابتلشیر .

شیشه‌لرك معاینه‌سندن خلانك موجود اولدیغی وسودك ایوجه‌تعقیم ایدلدیکی قولایجه انکلاشیلور .

طپه‌لرك . شیشه‌لرك آغزینه ایو یرلشمسی وعادتا یاپشمش بولنمسی واورته یرلرنده‌کی چقورلغك دوزلشمه‌سی وشیشه صول ال طوتیلوب صاغ ال ایله دیبنه بردنبره اورلدە قده درونسنده‌کی مایعك حرکتی و تکرار شیشه‌نك کنارینه چارپمسی ایله برسس پیدا ایلمسی عقم‌لینك دوام‌ایلدیکنه دلالت‌ایدر .

جوجغه ، بر مه‌ده امه‌جکی قدر سودت ویرمك آرزو ایدلدکده شیشه‌نك برى صیجاق صوبه طالدیریله‌رق حاوی اولدیغی سودت ایلیقلاشدیریلور . بعده ، طپه قالدیرلدقدن صکره سودت ایوبرلشدە ومطلوب بردرجهٔ حرارتده اولوب اولدیغنی انکلامق اوزره طاتیلور . آرتق شیشه‌نك آغزینه یاغلاکتوفوری یاخود برمه باشنی طاقوب جوجغك آغزینه ویرمك قالور .

ایشته بوکبی شیشه‌لر درونده سو نقلنه مجبوریت اوبردکده طپه‌لرك برد ایلیشوب قاپامسی ایچون اورتهسی ، طپه چقورلغنك رؤیتنه مانع اولمامق او آچیق وآشاغی صارقان ایکی اوجی ا کچورمك اوزره چنکالی معدندن بر قوللانیلور .

معلم [بودن] . بن عقیم ایله مملوءا مذکور اصول وواسطه ایله مسدود شیشه‌یی برچوق کونلر عربه‌سنده طاشی وطپه‌لرك اصلایرندن اویامدیغنی کورمش

چوجق والده یاخود سودت ط طرفندن امریرلدیکی حالده بعضاً حی سودیله‌ده اتفاق ایدیلور . چونکه دوقتور [رووی به] نك دیدیکی کبی : « سودت نه‌دن زیاده والده چوقدر . » بعضاً چوجغك امریت ایله بیولمسی مجبوریت قطعیه حاصل اولور . بوحالده ایو سودت تدارك ایدیلمسنه وبو سو چوجغك هر مه‌ده امه‌جکی قدر کو شیشه‌لره تقسیم ایله یکرمی درت ساعت بر تعقیم ایتمکه زیاده دقت ایلملیدر .

کویلرده وکوچك قصبه‌لرده قولایله خالص سودت تدارك اولنورسه‌ده شهرلرده ایو سودت بولمق پك کوچدر . آنك ایچون بیوك شهرلرده کوچك چوجقلره ویریلن سودت بالاده‌کی اصول ایله کوچك شیشه‌لره بعد التعقیم یکرمی درت ساعت ظرفنده استهلاك اولنملیدر . شیشه‌لرك تماماً سایه‌سنده کوچکلرك معده وباغرساقلرنه والده مه‌سندن آقار کبی میقروبدن عاری سودت ادخال اولنور .

معلم [بودن] دیبورکه : « عادته مخالف اولهرق ، بز نوزاده آز چوق صو قاتلمیوب دکل بلکه صاف سودت ویریورز . »

« مؤلفینك کافه‌سی ایلك ایلرده انسانه سودینه صو قاتمی وتدریجاً صویك مقدارنی آزالدەرق نهایت صاف سودت ویرمکی توصیه ایدییور . »

---

[*] Prof. J. Rouvier: «Première enfance».

« خسته خانه‌مزه کلن چوجقلر صاف وفقط تعتیم اولنمش سوت ایچمکده‌درلر . اینك سودلی‌کی قازه‌ئین تخثر ومعده‌ده بیوك پتیلر تشکیل ایله اختلالات هضمیه‌یه بادی اولدیغی بیان اولنیور . حالبوکه ۱۰۰ درجه‌یه قریب برحرارتده قازه‌ئینك بعض تبدلاته اوغرایه‌رق هضمی تسهیل وبیوك پختیلر یرینه کوچك پارچه‌لر تشکیل ایلدیی محتملدر .

خلاصه بوکون ممالك اجنبیه‌ده چوجقلره تعتیم اولنمش سوت ویرمکده وبو سایه‌ده کوپکلری بر صورت غدارانه‌ده اعلاك وفنا ایدن امراضك اوکی آلنمقده‌در . بویله براصول محاسن شمولی‌تملکتمزده‌ده یقینلرده تعممی کوزه‌رك مسرورالعین اولورز .

دوکتور بسیم عمر

مشمولات

مواد صحیه وطبیه

— جذام علتك بیرمانیاده (هند چینی ده) بك زیاده منتشر اولدیغی اوروپا غزته لرینك روایتیدر . اکر بورواپخانه پانپوسه بیرمانیاده بوعلته مبتلا اولیان هیچ کیمسه بولنیوب تخم مرض همان هربیرمنلرده آر چوق وار ایمش . هرنه حال ایسه کوزه چارپه‌جق قدر بو مرضه مبتلا اولانلر بیرمانیاده بك چوق کوریلمکده اولوب کرك شهر داخلنده وکرك کویلرده بولنمقده ایسه ده وظیفه‌لی ده کیمسه لری طاقلره جرأت ایدوب آمراده بورایه یاقمقده یاخود بودا معبدلرینه التجا ایتمکده ایمشلر . کوندوزلری بومسکینلر تمام ایله وقت کیروب سوقاملرده وسیدالمرده کزیپورلر . روعون شهرنده برمسکینه تصادف ایتمه‌دن برکون آنجق تمکن اولدیغی سویلیورلر (۱۸۹۲) سنه سنده موسیو وریکر اسمنده بر ذات مازلای شهری فرینده بر دارالعجزه تأسیس ایدوب بورایه جذام مبتلالرینی آتمه باشلامشدر . شمدی بورایه (۱۳۷) کشی جذامی سویلیور . دارالعجزه بناسنك وسعتی دها زیاده اولدیغی یکدن تدقیق ایدیلوب بر بایده ارباب فندن (اندرسون) ایله (مافه‌قه‌لند) اجرا ایتدکاری تجربه‌لر حقنده لوندره حکمت طبیعیه جمعیتنه بعض معلومات اعطا ایتمشلردر .

سویلن ان زیاده کشافی هندی درجه ده اولدیغی تعیین ایدنك اوزره اوچ قسم تجربه اجرا اولوب برنجیسنده صو عادی هوا تطبیق آتمده مولدیرلمش ودیکر ایکیسنده هوای نسبی تطبیقنك برنجی وایکنجی دلی بر تطبیق التنده طوتلمشدر .

بو اوچ قسم تجربه‌ده سویلن ان زیاده کشافی ٤,١٨٤٤ و ٤,١٨٢٣ درجه‌لرده والدیغی تظاهر ایلمشدر .

بو درجه رقمزی اظهار ایچون استعمال اولنان آلت ر « مقیاس ابسلط » دن عبارت اولوب تجربه‌لری حقنده معلومات ویرمکده بولنمقده اولان ذات طرفندن تعریف ایتمشلردر .

طبیعیات

— بعض حیواناتك غدالری تبدیل اولمقله بلزلرنده تکثیرات وقوعه کلدیکی بعض ارباب دقت طرفندن تحت تجربه یه آلنمشدر . بری فرنسالی سودله بسلهنك وبو تجربه‌دن برنتیجه جیقارمق هوسنه دوشمشدر . بو تجربه هنوز پاستور فوشسلر اوزریه اجرا اولنمشدر . لکن فازلری وهندیلری سودله بسلهمکه قالقیشوب ثمیلك چاپر قوشی وسقا قوشی بو تجربه‌یه عرض اولنمشدر . الی سنه‌قدر بوقوشلری سودله بسلهین برذات قوشلرك برعارضه‌سنه‌یه دوچار اولمدقلرینی ویك کوزل سیوپوب بشارقمزی ذکر ایلیور .

— دیکر طرفدن حیواناتك سوسزلغه درجهٔ تحملی تجربه ایدلمکده اولوب برذات پاپاغانی اوزون مدت صودن محروم ایدلك بسلهمشدر . هنوز ایکی آیلق بر پاپاغان بولوب قوشسك صودن یك خوشلاندیغی کورلمیه بولی بوسبتون صودن محروم ایمش و(١٨٩٤) سنه‌سی اغستوسنك یدیسندن (١٨٩٥) سنه‌سی کانون ثانیسنك اونجی کونه قدر یعنی بش آی مدت حیوانه بر دانه صو ویرمه‌مشدر . بو مدت ظرفنده حیوانده صو استدیکنه دائر بر امارده کورلیوب برچ وداری کبی فوره مادمازله بسلنمش وآره صره موز یدیرلمشدر . بش آی صکره صو ویرمشلر ایسه‌ده یینه بك چوق صویه رغبت کوسترمه‌مش وبعض مافیه برقاچ یودم اچمشدر .

زراعت

— جماهیر منطقهٔ آمریقانك میسیسیپی کولی جوارنده شمالی اغاجی زرعنه بك زیاده مرق ایدیکی ورچوق شمالی پامجه‌لری بولندیغی کتیر . لعیکنی ویو پامجه‌لردن بش یوز بیك وحتی اوّن بیك اغاجی حاوی بولنانلرده اولمیغی آمریقا زراعت غزته‌لرنك بری یازمقدادر .

— سرندیب آطه‌سنده قهوه آغاجلری چوق اولوب فقط یقیلرده بوآغاجلره طار برنوع فورد اغاجلری قورومقده وبوبوزك قهوه محصولاتی واخراجاتی یوزندن اوغراملقده اولدیغی اوروپا مجامع فنیه‌سی یازمقده ارباب زراعتدن موسیو کوله بوآرالق سیلان بولنوب قهوه اغاجلرینه عارض اولان مرضك تدقیق ایتمکله واغ جلری بولمك شرتیله بو چاره ارامقله مشغولدرلر . بوذات بشقه بر مکروب نهایت قهوه اغاجلرینه عارض اولان فوردی هلاك ایدن برنوع بوجکك سرعتله مناسب کورمشدر . بونوع بوجك آمریقادن بولندیغندن بورادن سرندیبه کلی قدر ازنقل اولنان قهوه اغاجلری جوارینه صالوبرلسی متصور بو بوجکلر قهوه فدالرینی خراب ایدن نوعدن پیوب هلاك ایتمیکی حالده قهوه‌لره برضرر ویرمیه ایمش .

مشرعه

— اورمانلرك یاغمورلره تأثیری اولدیغی بلرطرفدن جناب ایلدیکی اوتهدن بری معلوم اولان فرانسه ارباب فنندن بری یومسه‌لهنك پك شایان اعتماد اولدیغی و « عجبا برده اورمن اولدیغی ایچون می یاغمور یاغار یاخود اورمان حاصل اولدیغی ایچون می اورمان حاصل اولدیغی » مسئله‌سنی اوزیه قیوب تدقیقه کیرشمش وبخار مادن متحصل اولدیغی وبخارماه ایسه اورمانلرك بولندیغی موقعدن یك چوکسك طبقات هوایه تکاثف ایدوب یاغمور فطرلری حصوله کلدیکی سویله‌رك اورمانلرك یاغمور جناب یقه‌ده خصوصی شمولی بولمشدر . بوذات فکری یك اوفاق تصویب کورلمیوب وکورسه‌ده اورمانلرك فائده نظر هیچ‌دن اسقاط ایده‌میه‌جکی جهتله اورمانلرك یاغمورلری جناب حقه‌نسبه‌تله تصفیه‌هوایه خدمت نزجه غیرقابل افکاردر . وساز جهتلرله کرك وکرك صناعی وتجاری اهمیتلریده یه بشقه .

— آمریقانك کشف بوقطعهٔ وسیعه‌سی اولیوپیه برطرفدن اقوام ایله‌مکون ایدی . اوراسنده مدفونلرده یونانلو مثلو مکمل ادبیات وصنایعی مترقی برملت بولنمقده ایدی قطعه‌نك قاطعلری بولندقلری کتابلری یاقمق اجلی بوکتابلرك برآیسی تخریب‌دن قورتولوب یقینده موسیو (والتر فوقس) ناملی بوستون شهری جمعیت علمیه‌سنده بو اسکی حقنده اعطا ایلدیکی معلوماته کوره یونانیلرك درت عددی موجود ایمش . بودرت کتابدن کوزلی (درسد) شهریندر . طولی ۲۵ سانتی‌متر اولوب عرضی وسخنی ده (۸) و (۱۰) سانتی‌متر حروفات برنوع پاپیرفسدن ایکی طرفه‌یازیلمشدر . کتابلر اوزونلغنه آچیلمقده ایمش .

احمد احسان

SERVET-İ FÜNUN:

Adet 225

Perşembe 22 Haziran Sene 1311

Beşinci Sene - Dokuzuncu Cild

RESİMLERİMİZ

NASRAH HANIN DİŞ ÇIKARTMASI

Afganistan hakimi ubedelrahman Hanın ikinci mahdumu olup bir ay seyahat elyevm Londra'da bulunan ve hatta ahiren bir fabrikayı seyahat ederken soğuk alıp hastalanmış olan Nasrah Hanın üç hafta evvelki nüshamızda bir kata resmi derc olunmuş idi müşarünileyhin soğuk almak neticesinden düçar olduğu diş ağrısına tahammül edemiyerek Londra'da ahiren dişini çıkartmış olduğuna dair musavver Grafik gazetesi tedavi nokta-i nazarından ehemmiyetsiz olan şu ameliyatın manzaraca garabetinden dolayı birde resmini derc-i sahife etmişdirki mezkur resmi "264" numerolu sahifemize aynen nakl eyliyoruz. İşbu resimde Nasrah Han ile dişçiden Maida Han hazretlerinin esna-i seyahatde beraber götürdükleri maiyet-i efradının kafesi ile birkaç Afgan askeri dahi görünmektedir. Grafik gazetesinin bu resmi bizden Maida Rus, Alman ve Fransız gazetelerinin pek çokları tarafından nakl olunmuşdur. Hatta Petersburgda haftada bir kere neşr olunup "Pazar Ertesi" tesmiye edilen gazetenin 15 numerolu nüshasında bile mesadüf nazarımız olmuşdur.

CEVHUR HAKİM-İ CEDİDİ

Hindistanda Cevhur kıtası hakimi olup Avrupa'da seyahatde iken ahiren vefat eden "Ebubekir"in mahdumu "Türki İbrahim" hazretleri pederlerinin makamına geçmişlerdir. Bu vesile ile

pederleri ile seyahatde iken Almanya'da Frankfurt şehrinde çıkartdıkları bir katı fotografdan yapılan resmi derc-i sahîfe ediyoruz. Müşarünenaleyh 1861 senesinde tevellüd etmiş olup güzel tahsil ve talim görmüşdür.

/8

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار . منافع ملك و دولته خادم مصور عثمانی غزته‌سی

N° : 225
Rédacteur en chef
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRE TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

5ème Année
BUREAUX :
54, rue Ehu-Suoud. Près de la Sublime Porte

عدد : ۲۲۵ — پنجشنبه — ۲۲ حزیران سنه ۱۳۱۱ — بشنجی سنه ـ طفوزنجی جلد

[خصوصی فوتوغرافلردن]

استانبول ابی صو منبعلری : لباده سویی

Les bonnes eaux de Constantinople ; la source de Libadé, d'après une phot . du journal

غلطه ده مصنوع مصنوعات مرکزی .

استانبول نوستالژیسی

رائق یازی حقیقه کتیردی. بازار ایرتسی کونی درجهٔ حرارت کولکده اوتوزه یاقلاشدی. هله کیجه بر درلو ۲۷ دن اشاغی اینمدی. قیشین روزکار اسوب صاووررکن. هله بوسنه، بهار اونسی ایجاب ایدن کونلرده هوالر صوؤق کیدرکن، بر یاز کلسونده صیجاقلر نقدرزیاده اولسه شکایت ایتمیجکم دیانلر ظن ایدرم نادم اولدیلر. ایشته انسانلق بویله‌در. قیشین صیجاغه مشتاق اولور، اولك راحتسزلغی اونودور، یازینده قیشی آرار. معمافیه قیشین الك صفوق هوالرده بیله برودت خارجیه‌دن کندیزی قورومق المزده‌در. یعنی منفعله آتش دولدیردیغمز کبی. یاخود صوبایه اودونی ویر ایتدکجه دیشاردهکی کسکین صوؤغی اونودیرز بیله. حالبوکه موسم صیفده ایش اویله دکل. مثلا بازار ایرتسی کیجه‌سی کبی هوا انباطده قالیر. روزکار دکل هوا بیله یرندن قیمدانمزده سائیغراد کیجه‌لین اوطه ایچنده یکرمی سکزی کوسترایسه سرینلمك ایچون هیچ بر چاره یوقدر. ایستدیکك قدر صو ایچ، شربت قدحلرینی بوشالت، معده‌که کووه‌نیر ایسه‌لك تنکه دولوسی دوندورمه به! بنه نافله. ایشه نافله! ذاتاً بونك‌ایچون دکلی‌که یازکلدیمی بوغاز ایچلرینی. ضاغ تپه‌لرینی ترجیح ایدرلر. هیچ اونمز ایسه بورالرده دکزك رطوبتی، قیرلرك سرینلکی واردر.

∴ صیجاق هوالرده سرینلمك ایچون انسان وهلهٔ اولاده صفوق صو ایچمکی، دوندورمه یمکی یاخود دکزه کیرمکی خاطرلر. وخاطره‌بی قواعد فنیه‌یه تطبیق ایدرسه‌لك اکلش بریول طوتدیغمزی فنون شناس ولانلر بزه خبر ویرر. انسانك صیجاقدن ایچی یاندقجه دوندورمه یمکدکل، صیجاق، صیجاق چای ایچمکه سیرتلی ایتش: یاخود حمامه کیروب بول صیجاق صو دوکونه‌لی ایتش. معمدیه دوکولن صیجاق چایك. وجوده آتیلن حمام صویمك تأثیریله عکس عمل دینیلن فعل طبیعی میدانه کلیر ایتش‌ده انسان صوکرەدن سرینلر ایتش. ایشته سزه برچوق ایتشلر! ایسترایسه‌کز تجربه‌یی سنی تفکزده بایکز. بز بایه بیامش اولسه ایدك سزه ایتش. دیتش کبی مجهول سوزلر سویله‌مز قطعی بر نصیحتده بولنور ایدك.

∴ بالذات ایدیلن تجربه اوزرینه قطعی برنصیحت ایسترایسه‌کز سویله‌یه‌مه‌که ایام تعطیله‌کزده نزه اولور دیه صاقین قنار باغچه‌سنه کیتمه‌یکز. کچن هفته‌کی مصاحبه‌مزده تدقیقات جغرافیه‌سنده بولندیغمز اوجانم شبه جزیره، بوسنه اوقدر توزلی‌که اوزاقدن کورنلر اطرافی احاطه ایدن دوماندن شکلی سچه‌میور. ایچنه کیروب برکزنلر ایسه طاتلیه‌جق بر حالده دیشاری چیقیور. زوالای نزهتکاه برغبار کثیف آلتنده قالمش، قاضی کوبی دائرهٔ بلدیه‌سی اورانك توزینی سیلوب سپورمیه‌جك اولور ایسه هیچ شبهه یوقکه چوق کچمه‌دن اهل ذوقك نظر رغبتدن دخی دوشوب اصل غبار متروکیت آلتنده بولنه‌جق.

∴ خیلی زماندنبری صحنهٔ تماشاسنه چیقان اوبونجیلری بك اوغلی خصتنك نظر متروکیتنده قالان تپه‌باشی تیاترونسنك یازلق طرفی بویاز اپی رغبت کوریبور. یکی کلن برقومپانیه خیلی موفقیت ارائه ایدیبور. جمعه ایرتسی اقشامی مشهور «بوفاس» ی اوینادیلر. پیه‌سك لطافتیله تماشاکرلری اپی کولدیردیلر. اوبونجیلردن به‌آتریس رولنی اجرا ایدن آقتریس ایله باغچوان وفوپیچی وظیفه‌لرینی بیان آقتورلر خیلی مهارت کوستردیلر.

∴ حالبوکه برحمت مخصوصه کوسترەرك کیجه عربه ایشله‌دەجکنی اعلان ایدن تراموای اداره‌سنك وعدینه اینانمش اولانلردن اکثریسنك آیاغی یردن کسیله‌مدی. تیاترو قپوسی اوکنده بری کوپریه دیکری شیشلی‌یه ایکی عربه بوله‌جغز ظن ایدنلر. کوپریه ایمك ایچون آیقدرلك همته مراجعتدن بشه چاره کورەمدیلر.

∴ کیجه آیاق انسانی کوپری باشنه ایندیریبور اما اوراده استانبوله صندالسز کچیردمیور. ریختم عملیاتندن دولایی تماریسنك یرندن اوینادیغی ادعا اولنان خدمچیان خلق اوکنده بینه‌جککز صندال کیدرك کیرمسی ایچون آچامش کوپری پیشکاهندن سزی استانبوله کتیرركن بولده ایشیده‌جککز برچوق شماتك نه اولدیغنی صراق ایتمیکز! بوکون هرخدمت قرەده بیله بخاره کور. دیرلدیکی حالده اصلسه کوپریدن ایچری کیره‌جك کیمسه‌لری برکوچك واپورله چکمیوب لرده خلاط واپیدن استفاده‌یه چالیشیورلر. خلاط چکنلرك شماتتی کیجه اطرافه عکس ایدییور. کیمسه‌لرك کیرمسی‌ده چوق ساعتلر امتداد ایدییور بناءً علیه کوپریدن کلوب کچمك ایستیانلری بویله سیاحت بحریه‌یه مجبور براقیور.

∴ حقیقت حالده شوموسم. سیاحت بحریه‌نك الك خوشه کیتدیکی زماندر. راحت واپورلرده اوزون یولجیلقلره وقت مساعد اولسه بیله بوکونلرده دوام ایدن کوزل مهتابدن بوغاز ایچی صولرنده استفاده بکه‌لمیه‌جك اکلنجه‌لردن صایه‌مز. بوغاز ایچی ذوقیاتی ارەسنده کیجه مهتاب کزمه‌سی ذاتاً برنجی درجه‌ده لذتله یاد اولنور. حزیران ایله تموز واغستوسه مصادف مهتابلر بوغاز ایچی خلقنی. کیجه‌لری خیلی ساعتلر دکز اوستنده دولاشه‌یرر، کوزل سلیلر بربرلری ایله مسابقه‌یه کیرر. بوغازك لطیف طاغلرینه شواهنکلی صدالرك انعکاسی ضیای قمرك شعاع سیمینی ایله امتزاج ایدرك غایت طاتلی بر تأثیر حاصل ایدرکه بو تأثیرك خاطره‌سنی اونوتمق ممکن دکلدر.

∴ خاطر مزده‌ایکن شونی ده‌اونوتمیه‌لم. بوغاز ایچنك قلندرینی شنلندیرمك اوزره توقادلیان افندی طرفندن یاپدیریلان مکمل غازینو یارین کشاد اولنه‌جقدر.

مصاحبهٔ فنیه

تطهیر و تخمیر ایچون بکر ات — موسیو یقفه‌نك مضاد تعفن بکی بر ترکیبی — (آسه‌تیلن) غازی — وغازك صورت استحصالی — (آسه‌تیلن) نك قوهٔ افتعالیه‌سی و بر واسطهٔ تنویر اولهرق استعمالی .

قواعد صحیه‌یه نك رعایت بعض عمل وامراضی بوسیتون دفع ایده‌مدیکی حالده خیلدن خیلی یه تقلیل ایتمش اولدیغی وطباباتك بعض امراضی موجد اولان طفیلاتی محو وهلاك ایده‌جك صورتده اورتمیه تویدیغی تدبیرلره مراجعتله بعض امراض مهلکه وساریه‌نك سرایت وانتشاری منع ایدلدیکنی اوروپده طوپیلان ستاتیستیقلر اثبات ایتمکده‌در .

مضاد تعفن اصولی کیندیکجه ترقی ایتمکده اولوب بیوك اهو (تخمیر) ماکنه‌لری ده بو ترقیانك نمونه‌لرندن‌در .

اتو ماکنه‌لری بك کلفتلی اولوب هر طرفده استعمالی مشکل ایدی . پارسده خسته‌خانه‌لرده یاخود خسته یاتمش اولرده استعمال اولمق اوزره (وایار) و (بهسون) نام ذاتلر طرفندن بر کوچك آلت یاپلمشدر . اوراق فنیه‌ده کوردیکمز رسم وتعریفه نظراً غایت قولایلاشمشدر . آلت زیاده‌جه تسخین اولنمش صو بخاریله اطراف تمیزلمکده‌در . طفیلات مضره ایچون اك یاشلوجه موجب محو وهلاك اولان شیئك حرارت اولدیغی معلومدر . صو بخاری فوق العاده تسخین اولنمش اولمق شرطیله طفیلاتك بولندیغی وبا بولنه‌جغی فرض ایدلدیکی یره سوق اولنورسه بونلرك برقاچ دقیقه ایچنده هلاکنی ودفع مضرتی تأمین ایدیور .

* *

مضاد تعفن قاعدهٔ صحیه‌سنه رعایتی تأمین ایده‌جك آلتلر ایجاد اولندیغی کبی ترکیلر ، خلیطه‌لرده اورتمیه چیقاریلیور .

حامض فنیك وسوبلیمه محلوللرینك بو خصوصده خیلی خدمتلری ذکر اولنمکلشدر .

موسیو پیقته نام ذات بودفعه حامض کبریتی ایله مایع حالده حامض قاربونیدن عبارت برمخلوطك فوق العاده برمضاد تعفن خصوصنه مالك اولدیغنی تدقیقات اخیره‌سیله میدانه قویمشدر . بوذاتك مخلوطی یوزده طقسان التی قسم حامض کبریتی ایله یوزده درت قسم مایع حالده حامض قاربونیدن عبارت در . بوذاتك خلیطه‌سی تخمیر ایدوب بوتخمیردن حصوله کلن مخلوط غازك مضاد مفن خصوصی بوخصوصیه مالك اولان حامض کبریتیدن یوز قات زیاده اولدیغی تحقق ایتمشدر .

بو مخلوط غازك قوهٔ تفوذیه سیده پك زیاده ایمش . حله هواسی تخلیه قیلنمش بر حالده تأثیر وتفوذ ایتمدیکی بردلیك قاتامقده ایمش . مضاد تعفن خاصه‌سنده بولنان غازلردن مغلوب اولان خدمتك تأثیری بونلرك قوهٔ تفوذیه‌سی زیاده اولمقله تأمین اولنمیور . بومخلوط غازی ایله تعهیراولنه‌جق پیس برقات لباس برقاچ قاپ ایچنه آلنسونده بو قبك هواسی تخلیه ایدلسون . صکره حامض کبریتی ومعاض قاربون مخلوطی تجرأی بورایه سوق اولنسون . البسه‌ده اصلاطفیلات مضره‌دن ازقالیه‌جغندن وقاعدهٔ صحیه‌جه پاك وتمیز اولمه‌جغندن شبهه ایدلسون .

* *

غازدن یعنی اجسام هوائیه‌دن بحث آچلمش ایکن بو آره‌لق اوروپا و آمریقا جرائد فنیه‌سنك ستونلرینی زیاده‌جه اشغال ایتمکه باشلایان وفوق العاده برقوهٔ اشتعالیه‌یه مالك اولان (آسه‌تیلن) غازندن ده برنبذه بحث یوروتهم . بوغازك ترمدن چیقدیغی ابتدا تدقیق ایتمك مناسبدر .

آسه‌تیلن (قاربون قالسیوم) نام مرکبدن چیقاریور . بو مرکب ده کمور ایله کیرجدن عبارتدر .

کمور ایله کیرجه بویله برترکیب تشکیل ایتدیرلسه الکتریق قرونلری وبو قرونلرده حصوله کتیریلن فوق العاده حرارت سبب اولمشدر .

کموری (قوق) دینلن معدن کموری جلسندن انتخاب ایدیورلر . قوق ایله کیرچ مساوی مقداردە قاریشدیریلوب بر قوتلی دینامو الکتریق ماکنه‌سی‌ده بو خلیطه اوزرینه جریان سوق ایدیور . بو جریان واسطه‌سیله کیرجله کمور اختلاط وترکیب ایدرك اورتمیه (قاربون قالسیوم) جسم چیقمقده‌در . بوجسمدن اون کیلو مقدار حاصل ایتمك ایچون بربارکیر قوتی بر قوه احتیاجدار (دده) غزتمه‌سی آمریقا غزتمرنك نقلاً قاربون قالسیوم جسمنك فیناتی نه‌راده واردیغنی قید ایتمکده‌در .

آمریقانك بکی قولومیا مملکتنده (قاربون قالسیوم) حاصل ایتمك ایچون بر قومپانیه تشکل ایتمشدر . بوقومپانیه‌نك قولاندیغی دینامو ماکنه‌سی یوز بارکیر قوتنه معادل برقوت حاصل ایتمکده وبونکله حاصل ایدیلن (قاربون قالسیوم) نك طونیلاتمه‌سی بو فراغه کلمکده‌در . (قاربون قالسیوم) حصول کتیرمك ایچون یکدن قومپانیه‌لر تشکل ایتمکده‌در . حتی بونلردن بری کونده یوز بارکیر قوتنه معادل بر قوت صرفیله یوز بیك کیلو (قاربون قالسیوم) استحصال ایتمشدر .

* *

قاربون قالسیوم استحصال اولندی بوجسمك صناعنده فوق العاده اهمیتی اولوب شمدی النون معدنلرنده نلزات معدنیه‌نك تصفیه‌سنده والتون استحصالنده زیاده‌جه قولانلمغه باشلایان کیانوس مرکباتی بو جسمدن چیقاریلیور .

قاربون قالسیوم صو ایله معامله‌سنده (آسه‌تیلن) دینلن برغاز یعنی جسم هوائی حصوله کتیریور . اشته بزم بورادە موضوع بحث ایتمك استیکمز قاربون قالسیومك بو محصولیدر .

آسه‌تیلن دینلن غاز یوز کیلو قاربون قالسیومدن اوچ یوز مترو مکعبی قدر حاصل اولمقده‌در .

(آسه‌تیلن) نك بو یقینلرده اشتهارینه باعث اولان خاصه‌سی بو غازك فوق العاده قوهٔ اشتعالیه‌سی‌در . سوقاقلرده یاقدیغمز هوا غازینك حاصل ایتدیکی ضیایی بو غازك عین مقدارده (آسه‌تیلن) تام اون ایکی مثلی اولهرق حاصل ایتمکده ایمش .

(خصوصی فوتوغرافدن)

ای صو منبعلری : طاش دلن صوی

Les bonnes eaux de Constantinople : la source de Tach-délin, d'après une phot. du Journal.

یعنی سوقاقلرده یاقدیغمز غازلر یرینه بورایه (آسه‌تیلن) غازندن سوق ایتمك کوشه باشنده یانان فنار شمدی اطرافه نشر ایتدیکی ضیادن اون ایکی مثلی قوتلی برضیا نشر ایده‌جکدر .

(آسه‌تیلن)ك بودرجه‌قوتلی برضیانشر ایدرك یاندیغی تحقق ایدنجه وتجارتده بو غازی حصوله کتیرمکه خدمت ایده‌جك اولان قاربون قالسیومك الکتریق فرونلری سایه‌سنده کلی مقداردده استحصالی ممکن اولنجه (آسه‌تیلن) ضیاسندن استفاده اولنمق واولرده پترول لامبه‌لری یاخود بیوك غازینولرده هوا غازی لامبه‌لری یاقوب اوطه‌لریمزی وغازینولری بونلرله تنویر ایده‌جکمز یرده (آسه‌تیلن) ایله آیدینلاتمق جهتی دوشونلمشدر .

بونك ایچون بر طاقم لامبه‌لر اختراع ایتمشلردر . شمدی (آسه‌تیلن) لامبه‌لرینك انواعی یواش یواش اورته‌یه چیقمقده‌در .

بر یره قویوب بونك اوزرینه تدریجاً صو آتلمق یاخود (قاربون قالسیوم) پارچه‌لرینی حاوی اولان بر کوچك قابی صو ایچنه باتیرمق‌در .

قاربون قالسیوم،صو ایله تماس ایدنجه (آسه‌تیلن) غازی حاصل اولور . بوغاز برلامبه شیشه‌سی کبی بر شیشه ایچنه حبس اولنوب بو شیشه‌نك اوست طرفنه آچیلان بر کوچك دلیکدن چیقان آسه‌تیلن غازی هوا غازلرینك موصلفی کبی آچیلوب اشعال اولندیغی صورتده علوریز اولور .

* * *

آسه‌تیلن صو ایله قاربون قالسیومك امتزاجندن حاصل اولان برجسم هوائی اولوب بونك فوق‌العاده بر ضیا نشریله منشعل اولدیغی جهتله بعض کویلرده وقصبه‌لرده قولایجه بر غاز خانه تأسیس فکرینی‌ده اورته‌یه قویمشدر . واقعا کویلرده وقصبه‌لرده بیوك شهرلرده اولدیغی کبی عادی بر غاز خانه تأسیسی کلفتی اختیار اولنه‌مازسه اوحالده غاز و متروك چوق مصرفه وجوده کلیر . بو سبیله کویلرك وقصبه‌لرك سو قاقلرنده هوا غازی فانارلری کبی فانار ترتیب ایدوب بورارده عادی پترول لامبه‌لری یاقیلیوردی . شمدی قولایجه قاربون قالسیوم جسمنك اوزرینه صو دوکه‌رك قابل اشتعال بر غاز الده ایدیلیور . بوغازده بیوك شهرلرك باشلوجه واسطهٔ تنویری اولان غازدن اون ایکی قات زیاده ضیا حصوله کتیره‌جك بر خصوصه مالکدر . بو حالده (آسه‌تیلن) سایه سنده کویلر و قصبه‌لرده غایت ساده ترتیبات ایله هوا غازی یاقه‌جقلر وبونك ضیاسی برقاچ قات زیاده اولهجقدر .

اشته (آسه‌تیلن) غازینه و (قاربون قالسیوم) جسمنه ویریلن اهمیت بونلره لردن ایلروکلیور . لکن آمریقالیلر آسه‌تیلن غازینك استعمالنی بر درجه دها تسهیل ایدوب بوجهتی تعمیم چاره‌سنی استحصال ایلمشلردر .

* * *

(آسه‌تیلن) برجسم هوائی‌در . فقط اجسام هوائیه دائما بویله غاز حالنده قالیوب بونك تمیع ایتدیرلمسی ممکندر . حتی تنفس ایتمکده اولدیغمز هوائی نسیمی بیله تمیع ایتدیرمك یعنی بر قپالی قابك ایچنه هوا حبس ایدوب بونی صو حالنه وحتی قاس قانی طاش کبی صلب حالنه کتیرمك بیله ممکندر .

بونك کبی (آسه‌تیلن) غازینی‌ده مایع حالنه کتیرمکه تشبث ایتمشلردر . (حامض

ایدنش وموفق اولمش ایدی . (آسه‌تیلن) ایسه حمض قاربوندن دها قولایجه مایع حاله گتیرلمکده ایمش .

آسه‌تیلن مایعلمکه مایع حاله گتیرلدی . آرتق بوکوزل واسطهٔ تنویریه‌لك هر یرده استعمالی تأمین اولمش اولور . آسه‌تیلن مایع حالنده بر غاز موتاضه‌لری شیشه‌لری کبی اغری محکم قپاق شیشه‌لر ایچنده صاتیله بیله‌جکدر . ایکی لیتره‌لق مایع (آسه‌تیلن) ایله اون متره مکعب مقدارنده سوقاقلرده یاقدیغمز غازه وبش لیتره پترولهٔ معادل بر ضیا برقه‌یه ادخار اولمش صایلور .

بر لیتره مایع آسه‌تیلن آلتمش ساعت بر مدت مشتعل اولمقده ایمش . بوحالده بر لیتره مایع (آسه‌تیلن) ی حاوی اولهرق شمعه‌دان شکلنده یاپیلان لامبه‌لرك اوج طرفندن ترتیبات مخصوصه ایله غاز حالنده آسه‌تیلن جیقاریلوب یاقیلرسه بر لامبه اون کیجه قدر اولرده قولانیله‌جقدر .

(آسه‌تیلن) بوندن برسنه اول معلوم اولدیغی حالده شمدی الك کوزل بر واسطهٔ تنویر اولمق استعدادینی کوستریبور .

آمریقاده (آسه‌تیلن) حاصل ایتمکه وبونی تمیع ایتدیروب مایعی قپالی شیشه‌لر ایچنده صاتمغه باشلامش قاریقه‌لر واردر .

(آسه‌تیلن) تجارتده مهم بر موقع طوتمجغی کبی لوازم بیتیه‌مز صردسنده‌ده اهمیت کسب ایده‌جکی وکندیسی پس قوقولی پترولهٔ ترجیح ایتدیره‌جکی تخمین اولنیور .

[جوهور حاکم جدیدی تنکو ابراهیم خان]

ابی صو منبعلری : علم طاغنده مال صویی

La source de Mal-couyou, d'apres une phot. du Journal

خصوصی فوتوغرافردن

آسه‌تیلن غایت کوزل بریاض ضیا نشر ایدرك یانمقده ایمش . بومادهٔ‌نك ضیاسنده‌کی قوتی ترکیبنده کلی مقدار کمور بولنمسنه حمل اولنور . چونکه آسه‌تیلن‌ده یوزده طقسان ایکی کمور بولنوب الحق یوزده سکز موننالماء داخل ایمش .

آسه‌تیلن یالکز برواسطهٔ تنویر اولوب قالمیجقمی ؟ پترول کبی معدن کموری کبی واسطهٔ تنویر اولان یاخود واسطهٔ تنویر اولان برچسمی حصوله کتیرن ماده‌لر بر واسطهٔ تسخین وتحریك‌ده اولوب ماکنه‌لریده چوروب دوندیرمکده‌در . آسه‌تیلن‌ده یاقیله‌رق حصوله کلن حرارت ماکنه‌لری ایشلتمکده قولانیله‌بیلیر . یو (قاربون قالسیوم) اوزرینه صو دوکولهرك استحصال قیلنان غاز برمنبع حرارت اولیور دیمکدر .

ابی صولر

شهرمزك مدار اشتهاری ... خوارق طبیعیه‌سی اره‌سنده برنجی درجه‌ده ابی صولر تشکیل‌ایدر . استانبول دیه‌رك لذیذصولری‌ده برار خاطره کلیر . استانبولده اولوبده ابی صو یه مراق ایتمین آدم کیدر . استانبوللی اولانلرك طبیعتی‌بی الزیاده صو جهتنده حس ایدر . حقیقت حالده شهر شهیرمزك اما

جهتی منبعلرندن جریان ایدن میاه طبیعیه درجه‌سنده لذیذ و صاف وخالص منبع صولری فوق‌العاده نادردر .

استانبولك . ایی صولرینی شهرمزك موقع جغرافیسی نقطهٔ نظرندن اول امرده طبیعی اولهرق ایکی یه تفریق ایدهرز . بوندن برنجیسی آناطولی . ایکنجیسی روم ایلی یقه‌سی صولریدر . براز اول دخی دیدیکمز کبی آناطولی یقه‌سنك صولری بك چوق نقطهٔ نظرلردن روم ایلی یقه‌سندهکی صولره ترجیح اولنور . اشته بونك ایچون اولا آناطولی صولرینی موقع بحث وتصویره اخذ ایدییورز . آناطولی صولرندن بحثه ایی‌لکلری صره‌سیله دکلدر . اولا رسمی اله بیلدکلرمزی سائرلرینه تقدیم ایلیورز . اشته بوندن طولایی ایی صو منبعلری دیه درج ایده‌جکمز تصاویر میاننده برنجیسی لباده ، ایکنجیسی طاش دلن اوچنجیسی مال صوبیدر .

رسملرمزك هر اوچی دخی طرف تاجزانه‌مزدن صورت خصوصیه‌ده چیقارلمش وویانه‌ده اوتوتیپی اصولیله حك ایتدیرلمشدر .

برنجی صحیفه مزده‌کی لباده منبعی رسمنده کورولدیکی اوزره عادتا براوفاق قویو اغزینه بکزر . لباده صوبی بواغزك التندن یارم متره درینلکدن یارمق قالینلغنده جریان ایدر . صوبی الق ایچون رسمده‌کی اختیار آدمك النده بولنان اوزون صاپلی مشربه‌یی دلیکدن اشاغی ایندیرلرلر اوراده آقان صوایله طولار طیشاری‌الیرلر . سرعتی تأمین ایچون منبعده مشربه ایکی دانه‌در . بویسی طولار ایکن دیکری بوشالتیلیر .

لباده صوبی ، یرنده ایچیلرسه صوئوق وخفیفدر . فوجیلری طولدورمق ایچون بویله‌مشربه‌لر استعمالنه حاجت کورولدیکندن طولایی صوحیلر بورایه چوقلق کتیرلر . منبعه جوار اولان کوشکلر وخانه‌لر زیاده استفاده ایدر .

لباده‌نك موقعی ، یك فرحفزا بر تفریحگاهدر . کوچوك چمنجه تپه‌سنك ارقه حیه سطح مائلی اوزرنده تشکل ایدن بر وادی‌یه ناظر بولنور . بوندن طولایی لباده منبعی اووادی‌یی و وادی اوزرندن اوزون چایر ، ارن کوی طریقیله اضه‌لری سیرایدر . نلم قارشیسنده دخی ایی صوبی فوق‌العاده مشهور قایش طاغی بولنمقده‌در . لباده‌نك نقطهٔ جریانی حقیقةً کوزل برسیر یریدر . موسم صیفده جمعه وپازار اقشامری بلغورلی کوشکلرینك لباده وکوچوك چمنجه صیفیه . لرینك خلقندن بك چوق ذوات بوراده کورولور . هفته‌ده ایکی دفعه جمعه وپازار کونلری چالغی وحفه‌بازیله واردر . منبعك یانده برقهوه خانه بولندیغی ایچون کلنلر صوایله دفع حرارت ایدرکن بورغونلغی‌ده برشکرلی قهوه ایله چیقاره بیلیر .

ایکنجی رسممز اولان طاش دلن صوبی استانبول ایی صولرینك برنجیلکنی احراز ایتمسه بیله ، برنجی اولانایله مکمل مسابقه اچمغه قابلیتلیدر . طاش دلن صوبی علم طاغی اورمانی ایچنده زمیندن ایکی . اوچ مترو درینلکده نردبان ایله ابنیایر چوقور برمحلده چفت مجرادن جریان‌ایدر . مجرالر طاشدن برر اولوقدر . کویا صو بوطاشی دلوب چیقمشده آدی آنك ایچون طاش دلن اولمش .

طاش دلن صوبی ، استانبولك برنجی صولرندن ایسه‌ده موقعنك شهرمزه بعدیتی جهتیله نقایصی چوق اولماز . علم طاغندن اسکداره قدر سورن درت بش ساعتلك بولده آرایه ایله صو طاشینیر ایسه طبیعی استانبولده بهالی صانمق ایجاب ایدرکه بوده طاش دلن صوبندن هرکسك استفاده‌سنی تأمین ایده‌من .

طاش دلن صوبی استانبوله بیوك حصیرلیله نقل اولونیور . حتی اسکداره‌کی دیوسنده اغزی منطارلی شیشه‌لرله بیله صاتیلدیغی کورولیورز .

اوچنجی رسممز اولان مال قویوسی صوبی یته علم طاغنده تبدن ایدر . ... مهیب قیالر ایچندن آقدیغی ایچون ... محلنده فوق‌العاده صوغوقدر .

کیل قنالی .

کچن هفته‌کی نسخه‌مزده کیل قنالی رسم کشادی مناسبتیله برقاچ تصویر درج ایتمش وقنالك حفر وکشادینه نه صورتله تشبث اولندیغنه دائر بر تاریخچه یازیلمشدی . قنالك اهمیتندن بحث ایتمش ایدك . نسخه‌مزده بنه‌قنالك صورت حفریی کوسترن برقاچ رسمله المانیا امپراطورینك برکوچ مخصوص اولوب قنالدن برنجی اولهرق کچن (هو هنزولرن) سفینه‌سنك مرورینی ... ایدن بر رسمی و قنالی کشاد ایدن مهندس موسیو (اوتوبچ) ك تصویرینی درج ایدیور وقنال حفنده ویردیکمز معلومات اتمام ایلیورز .

قنالك کشادی ایچون تخمین اولنان مصرف (١٥٩) میلیون مارقدن عبارت ایدی . مصارف واقعه بو مقداری تجاوز ایتمش . بومقدارك (٥٠) میلیونی پروسیا حکومتی طرفندن اعطا ایدلمشدر . جوار قنالدن الکزیاده مستفید اولهجق پروسیا هولشتاینه‌در .

قنال بتاغنك آچلمسی ایچون تخمین ... میلیون مترو مکعب طوپراق چیقارلمش بوطوپراق اطرافده بولنان بعض بطاقلق اماکنه‌یاردیم ایتمشدر . بوصورتله شمدی زراعت ایدیلهمیان برطاقم اراضی وقابل زرع وحراثت برحاله کتیرلمش مملکتك اعمار و ترقیسنه بویوزدن ... بالواسطه خدمتده بولنمشدر .

قنالك طولی ٩٨ کیلو مترو مترودر . قنالك غرب نهایتی الب منتهیدر . بونهرده قنالك منتهی او بروسیوتل نقطه‌سی استحکامات‌ایله بك

مدافعه ایدلش وقتاك بردیکر اوجیده برخی درجه‌ده عسکری بر لیمان اولان (کیل) لیمانه منتهی بولنمش اولمسنه نظراً بحر شمال وبحر بالطیق قطالك عسکری نقطهٔ نظرندن بك کوزل محافظه ایدلمش اولمسی شبهه کتورمز .

قنال کیل لیمانه (هولتناو) موقعنده داخل اولیور (برونسبوتل) دن (هولتناو) ه قدر قنال شمال شرقیه طوغرو میل ایدر قطالك مجراسنده بر قاچ محنی یه تصادف اولنور . بومحنیلرك نصف قطرلری اوچ کیلو مترودن الی کیلو متروبه قدردر .

قنالك اوزرنده الی بیوك حوض موجود اولوب ایکی طرفدن کان سفینه‌لر بوراده قارشوشیلرلو پری برینه یول ویرلر . تکمیل قنال اوزرنده تلغرافخانه‌لر تأسیس ایدلمش اولوب شمندوفرلرك حرکاتی تنظیم ایدن تلغرافخانه‌لر کبی بونلرده سفائنك حرکاتی تنظیم ایده‌جکلر .

قنالك متوسطنده عرضی ۶۵ مترودن ۶۷ متروبه قدردر . قعرنده بوعرض ۲۲ متروبه اینر . عمق ۹ مترودر .

قنالك ایکی باشنده بولنان اقلوزلردن ماعدا سفائنك سرعت سیرینی تعدیل ایده‌جك نقطه‌سی یوقدر . ایکی باشده‌کی اقلوزلر جفتدر . بو اقلوزلر (قطره حوضلری) دن دکی کیرمك ودیکری چیقمق ایچوندر . حوضلریك طولی یوزالتی وعرضی یکرمی بش مترودر .

(بحر بالطیق) ك سولری بك آز تسویه‌سنی تبدیل ایدر بونك ایچون هولتناوده بولنان قطره حوضلرینی کیل لیمانده صولرك مد وجذرینه نظراً دائما قپاپوب آچیق زمانی یوقدر . نهایت سنده الی کون قپامق کفایت ایده‌جکدر .

حالبوکه شمال دکزی طرفنده (برونسبوتل) ده بولنان قطره حوضلری بحر شمالده مدوجذر هرکون اثرینی کوستر . دیکی ایچون قپالی بولنمق والبته صولری بك بوکسك وبك الچق بولنمدیغی زمان آچیلیوب آرده آچیلق لازم کلیور .

کیل قپالی شمندوفرلرك ایشلمسنه مانع اولنامق ایچون قنال اوزرینه ایکی بیوك کوپری یاپلمشدر بوکوپریلردن برینك وسطی کچن نسخه‌مزه قوللنمشدر . بوکوپری کیل شهرندن (اکه رنفورد) شهرینه کیدن شمندوفر خطنه مخصوصدر . کوپرینك سطح مادن اعتباراً ارتفاعی (۴۲) مترودر .

قنالك تجارت عمومیه‌یه خدمتی غیرقابل انکار اولوب بروجه آتی قید ایده‌جکمز برایکی رقم بردرجه‌یه‌قدر بوخدمتی کوستریر .

هامبورغ دن بحر بالطیقه کیده‌جك سفینه‌لر ایچون قنال سایه‌سنده یول (۴۲۲.۸) میل قیصالمشدر . بوصورتله سفائن مذکوره قرق بش ساعت وقت قازانمه‌حقلردر . هرنه قدر اقلوزلرده وحوضلرده بکلمکله برآز وقت‌ده غائب ایتسه‌لر بنه‌وقتجه برخیلی قازانج‌قالیر . بوغازلرك فورطنه‌لرندن فورتلق منفعتی‌ده بنه بشقه‌در .

غرق اولمازکیلر

بحری قضالرك هرسنه بشرینه آچدیغی یارملر وزیانلر سفائنی بوقضالردن ومهلکه‌لردن بری قیلمق ایچون بتون ارباب انسانیتی دوشوندیرمکده‌در . . . برسفینه‌نك دکز اورتهسنده نام ونشانی قالیه‌جق بر صورنده ضیاعی هرکسك یورکنده بر خوف وهراس وبرآجی حاصل ایتمکده‌در . نته‌کیم اسپانیانك (رمنارمجتا) واپوری بر نشانه‌سی کورلمامك اوزره تکمیل طائفه‌سیله دکز اورتهسنده غرق اولوب کیتمسی آیلرجه مطبوعاتك مابه الاشتغالی اولمشدر .

سفائنك فورطنه‌لره تحملنه وبونلرك دکزده غرق اولمه‌جق بر صورتده انشا وترتیبنه امکان یوقمی ؟ دیه دوشونلر بك چوقدر . واقعا دکزده فورطنه‌دن بر سفینه‌نك غرقنه بحریون همان هیچ امکان ویرمه‌مك استیورلر واك زیاده سفینه‌یی قارشه‌یه دوشمکدن وبرقپایه چارپمقدن صاقنمق لازم کلدیکنی سویلیورلر . لکن فورطنه‌لر قارشوده قطعیاً امنیت کوسترمه‌ملی . هله خریطه‌لرك قیمتلری ارائه‌سنه تماماً امنیت ایتمك‌ده جائز کورنه‌ملی .

فرانسه‌ده موسیو لابروس اسمنده بر ذات سفائن حربیه‌نك غرق اولماز برحاله افراغی حقنده بعض تدقیقاتده بولنوب تدقیقات مذکوره‌یی نشر ایلمشدر . بوسنه سفینه قضالرینك کثرتی نشریات مذکوره‌یی اهمیت ایله تلقی ایتدیرمشدر .

بو ذاتك اورته‌یه قویدیغی نظریه بك ساده‌در . فقط پکده معقول .

برکمی نیچون غرق اولور ؛ تکنه‌سنه صو طولدیغی ایچون . کمینك باتمامسی ایچون تکنه‌سنه صویك کیرمسی منع ایتملی . کمی‌ده باتماز . بو حاله بر سفینه‌یی غرق اولماز حاله کتیرمك ایچون تکنه‌سی ضالفه‌لرك شدتله مقاومت ایده‌جك صلابتی حائز اولدقدن مکره صویك نفوذینه مانع بر حاله کتیرمك وتکمیل دیکمی ودشیکلری خفیفجه وصویی کچیرمز برماده ایله طیغامق کافیدر .

کیلرك اساساً دیکلری ودشیکلری طیغایدر . لکن برقپایه چارپه‌رق آچلمسی احتمالی اولان رخنه‌یی‌ده همان قپامغه امکان بولنملی . بو خصوصده تدقیقات اجرا ایدن ذات (سللولوز) ی توصیه‌ایدیور . سللولوز مواد حشیه‌نك چاتیسی مقامنده‌در . سللولوز برینه (وارنك) نباتنك بر نوعی‌ده توصیه اولنیور . بوندن لاستیق لوحه‌لر کبی لوحه‌لر یاپیلهبیلمکده ایمش . اکر بومادەدن سفائنه ایچ کوملکی کبی بر کوملك کچیرلهبیلدیکی حالده بر قرمه کمینك چارپمسیله ویاخود محاربه‌ده تکنه‌ده بردلیك آچیلیرسه بو دلیکدن صویك نفوذی منع ایدلمش اولهجق .

[برای سیاحت لوندره‌ده بولنان افغانستان امیرینك برادری نصراء خانك دیشی چكدیرمسی]
[وعملیات زماننده معینی افرادینك وضعیتی]

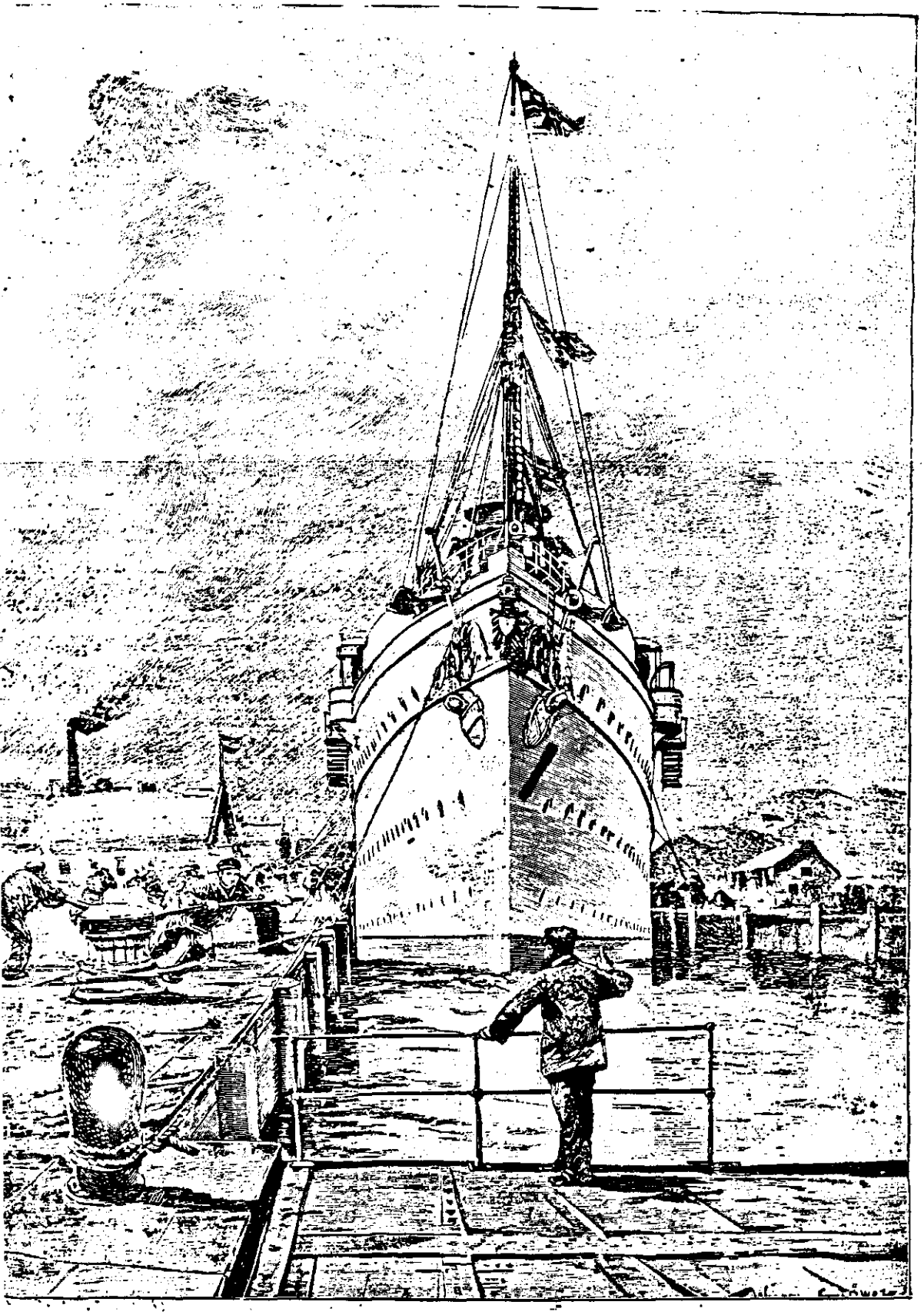

[المانيا ايمپراطورى حشمتلو كيوم حضرتلرينك راكب اولدقلرى هوهنزولرن واپورينك ايلك سفينه اولهرق]
[رسم كشاده كيهل قاناله صورت دخولى]

صويك دخولى منع اولنمقله سفينه هان غرق اولمقدن قورتاريلور . لكن بويله بارملى وبرملى يولندة ابو دواء ايدمز ايمش . هر حالده صو يوزنده بر قاچ ساعت قالابيلمسى ايچنده بولنانلرك حياتى نقطهٔ نظردن بك بيوك اهميتى حائزدر .

بوساعتلر ظرفنده كمى‌لك قورتارلمسى‌ده اميد قوى ايله مأمولدر . بر قرميه قدر سوق اولنور وبرليمان صوتيلور .

آلتون ياپمق

بشريت ايلك دورهٔ مدنيته اياق آتوب صنايعى ايلروكتورمكه هيئت ، حكمت كبى بعض علوم وفنونك اساسنى وضع ايتمكه باشلامسيله اكثر احوالده سعادت بشرى تأمين ايتديكى و بختيارلغك اساسنى تشكيل ايلديكى فرض اولنان « التون » ى قولايجه اله كچيرمك قديمنده دوشمشدر .

قرون وسطاده صنعى آلتون اعمالى ايچون عمر صرف ايدنلر پك چوق بولنوب بونلر مقصده واصل اولهمامشلرسه‌ده تجربات وتجارب صرمسنده بر طاقم احزابى برى برينه قاريشدرمق وبو اجزانك يكديكرى اوزرينه تأثير وامتزاجى كشف ايتمك صورتيله علم كيميايه براساس وضع ايتمشلردر .

كيمانك قرون وسطاده غايه‌سى آلتون ياپمقدن عبارت كورينورسه‌ده بو غايه‌يه وصول ممكن اولهمامقله برابر برطاقم احسامك خواصى واجسام سائره ايله امتزاجى وآتشه كوسترمك وصوده اريتمك كبى مؤثرات كيميويه‌نك تأثيريله تحولى كبى احوال معلوم اولمشدر . فوسفورك وبارونك كشف‌ده بنه بوسايه‌ده وقوع بولمشدر .

علوم وفنون جديده‌نك تكونى اوزرينه آلتون ياپمق داعيهٔ واهيه‌سى مسخره‌يه آلندى . آلتون ياپمق ايچون اوغراشان قرون وسطى كيمياكرانى درلودرلو استهزالره هدف ايدلدى . كيمياى جديده وضع اولنان اساسه كوره معادنك هرنوى بر عنصر بسيط اولوب عناصر بسيطه ايسه خلقتده هرنوى آرى وذاتى برحوهردن متكون وبناءً عليه يكديكره تحول وتبدل غيرممكن بولنديغى اظهار اولندى . بشريت يواش يواش آلتون ياپمق سوداسندن واز كچدى .

تك توك هنوز اوتده بروده باقردن آلتون ياپمق احتمالندن بحث ايدنلر كورلسه‌ده بومقصد ايچون بركوچوجك بوطه (كيماكر جناغى) قاينادانلر بولنديغى ايشيدلسه بيله بونلره قارشو خام برارزويه وثمره وبرمز برايشه دوشدكلرى ايچون آجنير وحالارى شايان استهزا كورينور .

اهمى برقات‌دها بالاتر اولان او آتشين رنكلى معدنى قولايجه الده ايتمك وعاشورا پيشيرركبى برقزغانده اوجوز برقاچ مادهٔ نى ومعدنى قاينادوب اريده‌رك آلتون استحصال التك فكر وارزوسى فنون حاضره‌يه كوره آرتق قطعياً ترك ايدلمك وبورادن قره سياحت كبى انسان ايچون غيرممكن براملدن فراغت التك لازمدر .

مع‌مافيه اوروپانك وآمريقانك صوك برقاچ آى ظرفنده نشر اولنان غزته‌لرى واوراق موقوته‌سى نظر دقتدن كچيريلمحك اولورسه بونلرده « آلتون ياپمق » مسئلهٔ قديمه‌سى اوزرينه برچوق مباحثك مندرج اولديغى كورينور .

مسئله‌نك جلى احتمالندن بحث ايديورلر؟

اوت ، كيمياى جديدك بداهت صورتنده اورتميه قويديغى نظرياتى نصل انكار ايدبورلر؟ برعنصر بسيطك ديكر برعنصر بسيطه تحولى محنهٔ طبيعتده رقيونك برقورت طغورمسى قدر بعيد اولديغنى دوشونيورلرمى ؟

كيمانك ترقيات حاضره‌سى يوقسه تكرار بوعلى قرون وسطاده بولنديغى دوره‌مى ارجع ايديور ؟

اوت . آلتون ياپمق مسئله‌سى شوعصر معرفت‌ده اوروپا وآمريقا كبى الك متقدم الكالرده غزته‌لر ورساله‌لر طرفندن مناقشه آلنديغى وآلتون ياپمق ايچون كيماكرلر تشويق ايدلديكى خبر ويرليجه بويله برطاقم سؤالارك ايرادى طبيعى‌در . بر بوبادده نشر ياپلدن برنيذه بحث ايدرسه‌ك سؤالاره بر بحث آرمسنده جوابلر بولنور .

آلتون ياپمق مسئله‌سى اوزرينه آچيلان بحث بالكز برمملكت‌ده بورودليور .

فرانسه‌ده موسيو (روكس) اسمنده بر معارفك كوزلرى قماشديرمجق قدر پارلاقانى آرمسنده ياقديغى فنارنى هركس كوسترمه يلش وهاى وهوى معرفت ايچنده سنى ايشتديرمشدر .

انكلتره‌ده كذا . المانياده قارل بمرل اسمنده برفيلوسوف كذا ...

هانكيسنك تحول معادن حقنده كى مطالعات ونظرياتى آله‌رق كوسترمك ؟

اوروپا رساله‌لرندن بر قاچى علوم و فنون حاضره‌يه انتساب نامى اولان ذواتدن بوفكره صاپمش اولانلرى و اعلاى شان وشرفى وابتاى نامى ايچون چالشانلرى‌دن كوسترىلورلرده نانت شهرى دارالمعلمين كيميا خواجه‌سى وفرانسه‌ده معدن مهندسلرينك مقتدرلرندن معدوداولان (لوبرون‌ورله) يه بوصرده صاييورلر .

كيمياى جديد نظرياتى اوزرينه بناءً حكم ايدنلر و اوروپادن اقتباس ايلديكمز علوم وفنون حاضره‌يه انتساب ايليانلر نظرنده بوراده التون ياپمق قالقشان خاجه بابالرك بوطه قاينا تمسيله فرانسه‌ده برمعدن مهندسى ايله بر كيميا خواجه‌سنك تجربه‌لرى آرمسنده كلى فرق كورينور . فقط اسامى مقصد بردر .

کیمیای حضرله متوغل اولان ارباب اختصاصدن برقاچی باشده (دوما) اسمنده‌کی کیمیاگر بولندیغی حالده معادن حقنده بعض مطالعات درمیان ایتمشلردر. بوذواته کوره معدنلر عناصر بسیطه‌دن دکلدر. شمدیکی کیمیانك واضعلرندن صایبلان (لاووازیه) نك رأیینه مخالف اولهوق معدنلرك ترکیب وتحلیلی قابلدر. مثلا دمیر ایله باقر عنصر بسیط اولدقلری حالده دمیردن بعض اجزای فردیه‌نك محوی یاخود اتصالیله باقره جورلمسی تکرار بوباقرك دمیر یاپلمسی احتمال دائره‌سنده‌در.

معدنلرك شمدیه قدر الده بولنان وسائط کیمیویه‌نك هیچ بری واسطه‌سیله تحلیلی قابل اولهمامسندن بونلرك غیرقابل تحلیل و تحول وتبدلی غیر ممکن اولهجهتی نتیجه‌سی جیقارمق موافق عقل وحکمت اولدیغنی بوندن قرق اللی سنه اول نشر اوتان بعض فلسفه کتابلرنده کوریورز.

معادنك تحول وتبدلی مسئله‌سی ولوکه ممکن اولسون، شمدیه‌قدر اوحوزمعادندن برینی مثلا دمیری، باقری صاف آلتونه چویره بیلشلرمی؟

خیر... یاپان اولمشدر دیه روایتلر وارسه‌ده شمدیه قدر یونك خیاطانه بشردن بشقه بریرده وجود بولمش اولدیغنه بزقناعت حاصل ایده‌میز.

بومسئله‌یی زمانمزك (عامل ذهب) لری بشقه برطرزده ارائه ایدیورلر بونلرك افکار وملاحظاتی‌ده بزه قناعت ویرمه‌یله بوکون یعنی شو دور ترقی و معرفتده اوروپاده علمادن و حکمادن معدود اولان ذواتك آلتون یاپمق مسئله‌سنی الان مناقشه‌یه آلمغه لایق کوردکلرینی اورته‌یه‌قویمق قارئلریمزجه خوش کوریلور.

یوقاریده اسمنی ذکر ایتدیکمز موسیو (روکسل) فرانسه مجامع موقوته‌سندن بریله یقینلرده نشر ایتدیکی بر مقاله‌ده بش الی سنه‌لرد ی اوروپاده کذلك کچن حکما و علمادن آلتون اعمالی حصوصنده قناعتکارانه مطالعه بیان ایدنلرك رأیلرینی طوپلامش، بونلرك ایچنده معدنلك بری برینه منقلب اولهحقنده طرفدار اولانلر بولنمق شویله طورسون کوزیله کورمشوندن آلتون اعمال اولدیغنی کوردکلرینی ادعا ایدنلرده واردر.

بر قاچ آی اقدم وفات ایدن فرانسه ارباب فنندن لوئی فیکیه قرون وسطی علمای حقنده خیلی تدقیقاتده بولنمش و بونلرك ترجمهٔ حالی یازمش و آثار وتجارینی اکلامغه و اکلاتمغه چالشمش ذواتدن در. فیکیه قرون وسطی‌ده آلتون یاپمقله مشغول اولانلرك آثارینی تدقیق ایتمکله صرده زمانمزك علم ومعرفته کوره بونلری تماماً شایان رد کورمیوب حتی کیمیای حاضرك قواعد جدیده‌سی برمعدنك دیکر برمعدنه قلب اولمیه‌جغنی قطعیاً اثبات ایده‌مدیکنی سویلمکده‌در.

* *

یقینلرده موسیو (شتزنبرغ) اسمنده برذاتك اجرا ایتمش اولدیغی تجارب کیمیویه زمانه‌ده آلتون اعمالی احتمالندن بحث ایلهمکه یکی برقپو آچمشدر. شتزنبرغك بوتجارب وکشفیاتی حقنده اطمینانکارانه بیان مطالعات ایدن معتمدالرأی ذواتی کوره‌رك آلتون اعمالی حقنده اوروپا و آمریقا علمالرینك ارا وافکارینی طوپلامغی تجویز ایتدك.

شتزنبرغ کیمیای جدیدك شمدیه قدر عنصر بسیط اولمق اوزره کوسترمکده (کوکرت) نك بسیط اولمیوب مرکب اولدیغنی مقنعانه کوسترمش و تجربه‌لری اورته‌یه قویمشدر.

شتزنبرغ تجربه‌لرینه استناداً یالکز کوکرتك جسم بسیط اولدیغنی انکار قالمیوب بنه تجارب ذاتیه‌سیله بعض معادنی یکدیکره منقلب اولدیغنی‌ده ادعا ایتمشدر.

دیکر جهتدن (روکسل) نام ذات دیدیکی کبی احجار ذیقیمت اعمالی بوکون وشهه کتورمیه‌جك درجه‌دده‌در. بناءً عادی کمودن الکتریق فرونده الماسیاپیلدیغی کبی برزمان قورشون وبافر قیمتی دون معدنلردن‌ده آلتون تشکیل ایله‌جکی نه‌دن غیرممکندر دیه کیلوب آویرسون... فقط بو فرضیات فرضیه بورودنك ارزوسنی اوقشایور. بوقسه حقیقتی اظهاره خدمتی همان یوق کبی مقصد آلتون یاپلدیغنه باشلاندیغی کوسترمکدلر. بونی‌ده تأمل ایتملی. انجق کیمیای جدیدك عناصر بسیطه یکدیکره تحول وتبدلی ایتمسی امکان دن خارجدر بولنده کوسترمکه دستورك اوقدر متین اولدیغنی و چونکه عناصر بسیطه بری برینه متبدل اولهمسی عناصر بسیطه دیه کوسترلنلرك حقیقتاً وخلقةً بسیط اولدقلری قطعیاً مدلل بولندیغنی اظهار اولنمق استنلیور.

عناصر بسیطه دیه کوسترلنلرك مرکب اولدیغی — هنوز دها برینك وایکینك مادامکه میدانه چیقدی دیکرلرینك حقنده سوز سویلنلر یالکز فرضیات دائره‌سنده یوبان اولیورلر ظن اولنمسون... بوداده آشمق استیانلرده واردر.

اشته سزه موسیو (نیفرو) ایله برینی کوسترمکله بوذات ایلك تجربه‌لرینی

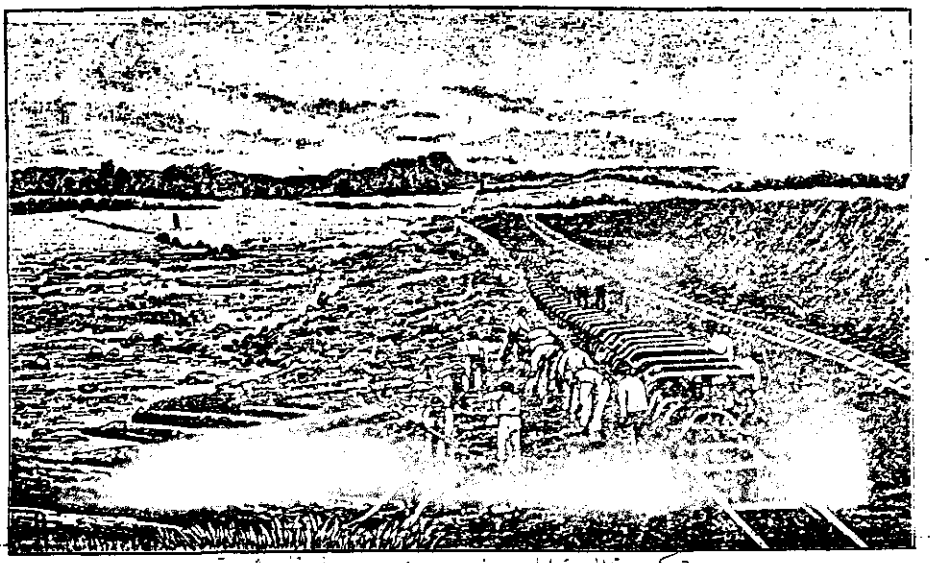

[کیمیا قنالی عملیات حفریه‌سی : دمیر یولی تفریشی]

آمریقاده اجرا ایتمش اولوب اوراده التون اعمالی حقنده موفقیت کوردیکی ذهابنه دوشمش . فرانسه‌یه کلهرك انجمن فنون مواجهه‌سنده تجربه‌لری اجراسنه‌قدر قالقشمش ایدی . آمریقاده‌کی موفقیتی اوروپاده بوز کوسترمه‌مشدر . لکن بو ذات یغمدی . اوصاندی . کچن‌سنه نام بو موسمده بوعامل ذهبك برکتابی نشراولندی . «التون یاپمق» حقنده کتابنده تفصیلات اعطا ایدبوردی . بو تفصیلاتی ستونلریمزه کچیرمکدن صاقینیرز . صحیفه‌لریمزی قرون وسطی کیمیاکرلرینك کیمیا خانه‌لرینه چویرمك صددنده دکلز . بالکز کرك بودانك وکرك بونك کیمیا یك قریب اولان (لوبرون ویرله) نام ذاتك نظریات غریبه‌سی — غرابتی شایان دقت اولق حیثیتله — برنبذه‌جك ذکر ایدهلم :

معادن‌ده عضویات کبی نشوونما خاصه‌سنه مالك اولمش . فقط بونلر ایچون نشو ونما کلهلرینك معناسنی بشقه طرزده تلقی ایتمك لازمدر . عضویات‌ده نشوونما . بیومك معناسنه کلوب بوفعل طبیعی ایله کرك بیات . کرك حیوان برمادهٔ عضویه حجمنی توسیع ایدر . تکمل بولور .

معادنك نشوونماسی ایسه ظاهرده کسب حسامتی مؤدی اولمسه بیله تکمای وتحولی بادی اولهبیلیرمش . مثلاقورشون کسب کمال ایتمهمش کموش ، وکموش کسب کمال ایتمهمش آلتون اولوب بونلر آغوش طبیعت ده بسلهنرك پرورشیاب اولمقده وکسب کمال وقیت اشکده ایتمشلر .

تکمل خلقتك معادنه نصل تطبیق اولنه‌جغنه عقل ایردیرمیانلری هیچ کیمسه مؤاخذه ایدهمز .

* *

بزم کوسترمك استدیکمز آلتون یاپمق املنك بشریتدن حالا زائل اولهمدیغی و

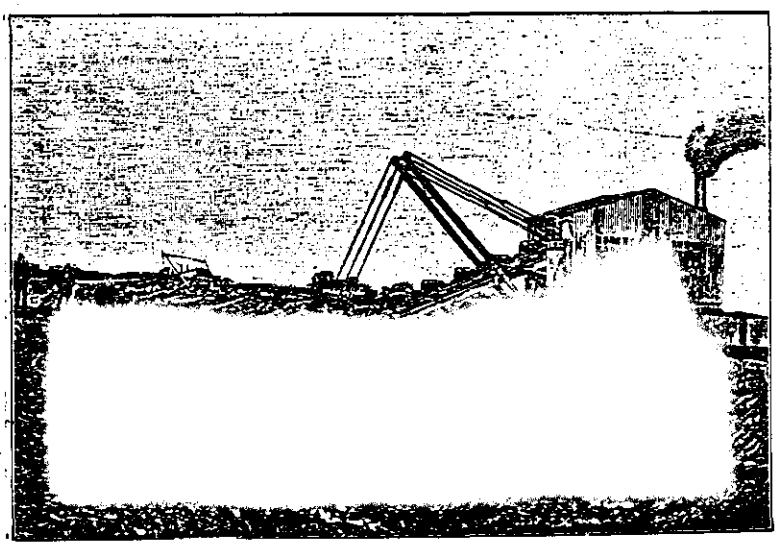

[کیمیا قنالی عملیات حفریه‌سی : طپراغك قازلمسی]

کیهل قالی عملیات حفریه‌سی : ضیاغت چکلمسی

ثروت فنونك روحانی

گنج فرومون

بول ریسلر

مؤلفی آلفرس دوده

مترجمی احمد احسان

[۱۹۱ نجی نسخه‌دنبری مابعد]

التنجی باب

دهزیره

قومیسر افندی حقیقة مستریح اوله بیلیر . دهزیرهنك فکر اتخاره دوشه‌جکی قابل اوله بیله فکرینی میدانه کتیرمسنه احتمال یوقدر . قیزجغز شمدی یاغدن قالقامیورکه . نره‌ده قالدی نهره قدر کیدوب کندینی صویه آته‌جق . ذاتاً قیز اوصاتمش اولدیغی حیاتنه خاتمه چکمك ایچون اتخاره لزوم قالمدیغی‌ده بیلیور . ممات بر آز وقت صوکره کندیلکدن کله‌جك .

اطبانك سویلدکلرینه باقارسه‌ق صویه دوشدیکی زمان قزاندیغی التهاب رئه‌دن دولایی ممات محقق ایمش . حالبوکه ایش بویله دکل ، عجبا عشقندنمی هلاك اولیور ؟ دیرسکز ، اویله‌ده دکل ، زوالللی قیز اتخاره تشبثدن دولایی دوچار اولدیغی عار وحجاب ایله قهر اولیور .

سرگذشت اتخارینك هر بر جهتی خاطره‌سنده مدهش برلکه‌در . او قدر آدملرك اوکنده صودن چیقارمق . قره‌غولده کیجه‌یی کچیرمك خلاصه خانه‌سندن چیقوبده نهر ایچنده برسیاحت ایتدکدن صوکره عودت ایدنجه‌یه قدر معیوب نه کورمش ونه‌یه کرفتار اولمش ایسه جمله‌سی قیزك قلبنی پارچه پارچه ایلیور . برده حرکتی ایشیدنلرك کندی حقنده حاصل ایده‌جکی فکری تأمل ایلدکجه دها زیاده دوچار تأثر اولیور . بیلدیغی ایشدن اوتانیور . ایشته بو اوتانمق زوالليی اولدوریسور ، بونك ایچوندرکه هر آن حرارت حما ایچنده :

— حجابمدن نره‌یه قاچهیم ؟

دیه باغرییور ، باشنی یاصدقلر آره‌سنه صوقیور ایدی .

والده دهلویل قیزینك باشی اوجنده بکلر . متصل چالیشیر . زیرا غائلهٔ معیشت شمدی اونك اوزرنده قالمشدر . بر دهزیره قدر اجرای صنعتده ماهر اولدیغی ایچون کیجه‌یی کوندوزه قاتوب تعطیل کونلرینه چالشمق لازمدر . بونك ایچون خسته کوزینی آچوبده والده‌سنی فرط مشغولیتده بولور ایسه حزنی زیاده‌لشیور . یتاغی ایچنده دوغری اوتورمغه چالیشه‌رق

— بر آز بکاده ایش وار .

دیور . والده‌سی قیزك بو حرکتنی مربوطیت حیاتیه آثاری کوردیکی ایچون تمنوناً ماصه‌یی اوکنه یاقلاشدیریور . فقط نافله ! کوزلر ضعیف . الی قوتسز . سوقدن انعکاس ایدن الك اوفق ضیاسی خاطرات الیمه‌سنی تازه‌لیور ، خیر ، آر یتسایه‌میه‌جق حیات ایله کندی آره‌سنه مربوطیتك کندکجه آزالدیغنی حس ایدیور . اوزمان سکوته دوشیور . والده‌سی ایسه قیزك حال فلاکتی وتقرب ایدن نتیجه مدهشه‌یی دوشونه‌رك هونکور هونکور آغلامامق ایچون کندینی زور ضبط ایلیور .

موسیو دهلویل صورار ایسه‌کز هم کورینوردە یوقدر . قیزینی حقیقة سوه‌و دوقتوردن امیدك قالمدیغی خبر آلمش بولندیغی حالده بنه کندینی کزوب دولاشمقه آلهماز . کیندیکی یرلرده فلاکت دیده بر رولی اجرا ایدر . فلاکت حقیقیه‌سنی تیاترو صحنه‌سنده ایمش کبی تجلی ایتدیرمك هوسنده‌در . شمدی برده هرافشام خانه کلیرکن قیزینه خاطر صورمق ایچون چیقه کتیرمکی اعتیاد ایتمش ایدی . بو اعتیاد

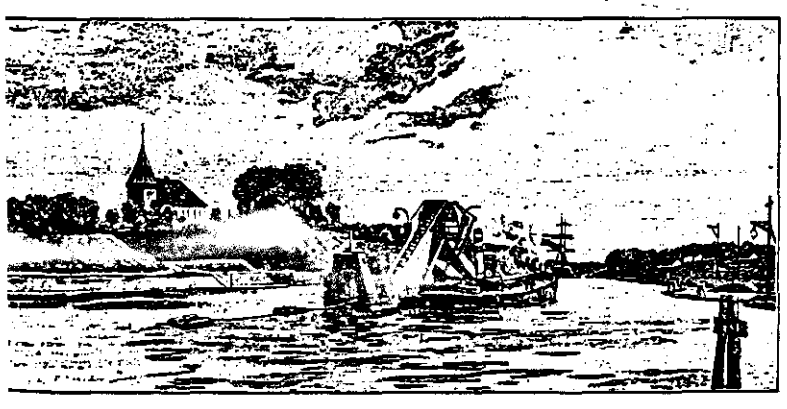

[کیهل قالی عملیات حفریه‌سی : قوم چکن سفینه]

مستوجب اولدیغی مصرف مادام‌ده‌لویل تهیه‌ایتمك اوزره فوق‌العاده چالشدیغی حالده زوجنك شو یولده کوستردیکی حسیات عالیه‌یی تقدیردن خالی قالماز ایدی . شمدی هر وقتدن زیاده زوجنك مهارت صنعتکارانه‌سنه اعتقاد ابلر ایدی . شو اعتقادی قطعیاً خللدار ایتمك ایچون آز قالسون مهم بروقعه دها جریان ایلیور ایدی . بر آقشام ده‌زیره یتاغنك ایچندن بردنبره اویاندی حاشده شایان تعجب تبدل کورینور ایدی . اوکونی کلن حکیم بیله خسته‌نك تبدل حالنه متحیر اولمرق ایشی اکلایه‌مامش ایدی . حالبوکه ده‌زیره‌نك یاصدیغی آلته باقش اولسه ایدی اوراده فرانچدن کلش درت صحیفه‌لق بر مکتوبی کورور ایدی . ایشته قیزك تبدل حاله شو اوزون مکتوب سبب اولمشدر .

مکتوب خسته‌نك خیالنه تماماً مطابق ایدی . کندیسی اوطوروبده ایستدیکی کبی املا ایده‌جك اولسه بوندن ایسنی وجوده کتیره‌مز ایدی . جریحهٔ قلبیه‌سنی بر پارچه متسلی ایده‌جك هردرلو محتکارانه سوزلر مکتوبده کمال جدیتله تصریح ایدلمش ایدی . فرانچ نادم اولیور . عفو دیله‌یور . الام قلبیه‌سنی حکایه ایدیور . چکدیکی عذاب وجدانیی اکلادیور . سیدونی حقنده فنا سوزلر یازیور . اکا اعتماد ایتمه دیور وحسیات عاشقانه‌سنك سوقیله کب شدت ایدن غضبنه مغلوب اولوب سیدونینك بوزولمش اخلاقندن حیله‌کارانه نیاتندن بحث ایلیور ، دنیاده یالکز یالان سویلمك ایچون یرادلمشدر هرنه سویلسه اینانماملیدر دیبور !

نه‌قدر شایان تأسفدرکه شو مکتوب بر قاچ کون اول واصل اولمشدی . مکتوبده‌کی تسلیتکارانه جملهلر آجلقدن حال مماته کلوبده اصوك دقیقه‌لرنده اوکنه مکمل طعام چیقارلمش بریچاره‌نك خالی کبی قیزه تأثیر ایتمش ایدی . ده‌زیره بونلری استشمام ایدیور ، بکنیور ، سویبور ، فقط طادینه باقمق ایچون کندیسنده قوت بوله‌میور .

اوکون اقشامه قدر ده‌زیره مکتوبی بر قاچ یوز دفعه اوقودی . صیق صیق ظرفندن چیقاریور اوقوبور تکرار ظرفه وضع ایدییور ، کوزیاشلریله جملهلریله حتی اوزرنده‌کی پوسته پولیله پیشکاهنده تجسم ایدییور . دیمك فرانچ کندینی خاطره کتیرمش ، یالکز شو جهت قیزه بخش سکون ایدیور . ضعیف باشنه بر دست محبی استادکاه بولمش کبی مکتوبك جملهلرینی یادایله استراحت کوریبور .

ایشته شو نوم استراحتدن بالاده دیدیکمز صورنده بر دنیره اویاندی . کندیسنده زیاده ضعف واوجاع حس ایتمش ایدی . اکلایورکه حیاته غایت ایچه برحبل ایله مربوطدر . بوده قوپمق ایچون کیندکچه کریلیور . کرکینلك ایسه روحنی دوچار لرزه ایدییور . بواثناده وقت کیچه ایدی . یاتدینی اوطه نیم ظلمت حاکمیه بولنیور . یناندکیچه قندیلنك خفیف ضیاسی طوانده تخف خیالار کوستریبور . یان طرفده ایش ماصه‌سنك باشنده هنوز دانش اولان مادام ده‌لوبه‌لك صولغون چهره‌سی دخی نظره چارپیور ایدی .

ده‌زیره‌نك اشتعال دماغنده زیاده بر فعالیت فکریه حاصل اولدی . کویا حیات سالفه‌سنك هردرلو خاطراتی مثلا عالم طفولیتنده‌کی الك کوچك حرکات . اوزمان اکلایه‌مدیغی بعض وقوعات پیشکاهنده تجمع ایدییوردی .

قیزجغز شوحاله متحیر اولیور ؛ فقط خوفه دوشمیور ، یتاغی ایچندن والده‌سیله پدریندن مشاهده ایدییور . بونلردن بری دیدیکمز کبی ماصه‌سنك باشنده اویومشدر دیکری قپوسی آچیق اولان قارشیکی اوطه‌ده بولنیور . زوالللی والده قاچ وقتدر کیردیکی اضطراب و اندیشه‌نك علائم تقلبیه‌سنی چهره‌سنده کوستریبور . واقعا کوندزلری تأمین معیشت ایچون صرف مساعی ایدر ایکن اضطرابات قلبیه‌سنی چهره‌سنده اوقدر بللی ایتمیور ایسه‌ده کیجه‌کی شوحال سکونی قلبنده نصل بر شدتلی الملك حکمفرما اولدیغنی اکلاتیور . یوزنده‌کی درین بورو-

شوقلر ، قیزارمش کوز قاپاقلری . آغاز صاچلر ، اقشامه قدر صرف مساعی یورولوب یتاب قالمش بارمقلر . دیمك حالده کمال طلاقته شهادت ایدییور . ایده‌زیره یرندن قالقوب والده‌سنك الندن اوپمك خسته‌لغندن ضولایی اورادہ تحمل ایدن یکی بوروشوقلری تقدیس ایتمك ایستدی . حالبوکه اقتداری یوق ایدی .

قیزجغزك شو حیاتله نه تضاد تشکیل ایتمك اوزره باباسی پیشکاهنده تجسم ایتمکده حاضرلدیغی طعام سفره‌سنك اوکنه کلدی . نیم یاصلانمش ، یرندن یتمك یر ایکن جهتدن قارشیسنده‌کی بارداق اوزرنده قونلمش غزته‌یی اوقیور .

ده‌زیره عمرنده ایلك دفعه اولمق اوزره باباسیله والده‌سی آره‌سنده‌کی عدم مصالحه کوردی . والده‌سی نه‌قدر مضطرب ، یورغون ایسه پدری اوقدر اندیشه‌سز ، راحت ، قیدسز وایشسز کوجسز . قیزیکنظرده ایکی حیاتك فرقی اکلادی ؛ شمدیه قدر باباسنك عاطلانه کیردیکی حیاتی ، انا کندینك اولمسی یه صرف مساعی ایدن عائله‌نك معیشتی تأمین ایلملریی طوریلنلك بولور ایکن صوك دقیقه‌ده حاصل ایتدکلری دوریلنلك قیزی دها زیاده المدیده ایدییوردی . کندیده هلاك اولوب کیتدکرنصکره والده‌سی نه‌حاله کرفتار اولهجق ؟ یا والده‌سنك تزیید مساعی ایدرك مشقتی اوغورینه هلاك اولهجق یاخود اوده چالشمامغه مجبور قالیرسه باباسی خودبینلکنه و مسکینانه اولان تیاتروجیلغه اولان هوس ابلهفریبانه جیلق هوسانه قاپیلوب هرایکیسیده کرفتار مظالم سفالته دوشه‌جك ! اویله برکردار ایچنه دوشنلر ایندکچه آلك ظلمتی وزیاده‌لشیر !

مع مافیه باباسنی قلبنز برآدم اوزره فرض ایتمیور . بك چوق دفعه عکسی اثبات ایدن حرکاتی کورلمشدر . یالکز ده‌لوبلده بیوك بر خطا وار ایسه خطای شمدیه قدر تصحیحه نه والده‌سی نه‌ده کندیسی همت ایتمدیلر ، یعنی حرکاتی تیاتروجیلغه اولان هوس ابلهفریبانه‌سی

از بنه چالیشمه‌یور . شمدی کندیسی بر غیرت کوسترمه‌جك اولسه . یعنی صوك نفسی تسلیم ایتمدن شو زوالی آدمك چشمانی ستر ایدن او جاهلانه پرده‌یی قالد . یرییورسه نه اولور ؟

دەزیره برجسارت کوستردی . حیم صدا سیله :

— بابا ، بابا .

دیه چاغیردی . آقتور افندی قوشه‌رق گلدی . آبدال آده یو آقیشاه دخی برتیاروده بولنوب هوسات مسکینانه‌سی بتون بتون یکیه‌مش ایدی . النده لامبه . یقه‌سنده برقه‌میا چیچکی اولدیرق قیزك یانه کیرنجه :

— قیزم اویومه‌مکی ؟

سؤالنی ایراد ایتدی . آقتورك بشوش حلی ، منتظم قیافتی شو سفیلانه اوضه‌ده غریب برتأثیر حاصل ایتمش ایدی . دەزیره اویقوده اولان والده‌سنی کوسترەرك سکوت اشارتی ایتدی ، دیدیکه :

— لامبه کزی شورایه قویکز . سزه سویلیه‌جکم وار .

قیزك صداسی . حال هیجانی دەلویلی متأثر ایتدی . خسته‌نك کوزلری بوکیجه برشکسته درلو شعله‌ریزایتدی .

مترددانه صورتده یتاغه یاقلاشدی ، یاقه‌سنده‌کی چیچکی تقدیم ایتمك اوزره اوزاتدی ، ایاغنده‌کی یکی پوطینلرك غیجیر‌دیسی اطرافه عکس ایدییوردی . صوردیکه :

— قیزم یوقسه کندیکی دها خسته‌می بولیورسك ؟

دەزیره باش اشارتیله اوت دیوب یانه کلسنی دخی اکلاتدی . آقتور خسته‌نك یانی باشنده بولنجه دیزجغز آلتنده الینی پدرینك اوموزینه وضع ایدرك حقیقة پك خسته اولدیغنی ، آرتق کندیسندن امیدی قالمدیغنی یواشجه سویلدی .

علاوة دیدیکه :

— باباجغم ! بندن صوکره والده‌مله یالکز قالەجقسکز ، جانم اویله تیزه‌میکز . شو حالك نهایت بوتیجه‌یی بولەجغنی سزده پك اعلا بیلیوردیکز . یالکز شووارکه بندن صوکره والده‌مك تك باشنه اولك احتیاجاتی تأمین ایلیه‌میه‌جکندن قورقیوره‌رق باقیکز نه قدر ، ارارمش .

انور افندی زوجه‌سنه عطف انظار ایتدی . حقیقة بوزولمش کوردی . مع‌مافیه برحس خودبینانه ایله دیدیکه :

— دائما بوینه دکلیدریا ؟

باباسنك شوملاحظه‌سی قیزی دها زیاده دخون ایتدی . قرارینه تقویت ویردی . آقتور افندینك خیالاتی ارتق صیانت ایتمه‌یرك دیدیکه :

— بندن صوکره سز نه یاپاجقسکز ؟ واقعا امیدلریکز چوق اما آنلر ارتق پك کوچ مبدل حقیقت اولور . اوقدر زمانلر انتظار ایتدیککز نتایج موفقیت دها کیکه‌بیلیر . موفقیتك ظهورینه قدر نه یاپاجقسکز ؟ باباجغم بن سزی مکدر ایتمك ایستمم اما بنه سویلیه‌جکم . انسان سزك سنکزده وجودکزده اولورسه کندیکی پك اعلا ... حتی موسیو ریسلر امینکه معاونته حاضردر ...

زوالنی قیزجغز غایت یواش صورتده واذیته سوز سویلیور . هرجلەنك آرەسنه اوزون فاصله‌لر ویریور . فقط آقتور افندی اکلامیور ، کوزلرینی متحیرانه آچمش باقیور . مع مافیه حس ایدییورکه چوجغك معصومانه اولان ملاحظاتندن کندینه قارشی براتهام کمکده‌در . دەزیره بنه بر غیرت ایدرك شویله‌جه سوزه دوام ایتمك ایستدی :

— باباجغم ، سز ارتق شیدن ... شیدن واز کچه‌کز ...

— نه‌دن ؟ نصل شیدن واز کچیورم !

قیز سوزینك تأثیرینی کوره‌رك سکوت ایتدی . آقتورك لاقید چهره‌سی شدت نومیدی ایله بوزولمش ایدی . خریفجکز اوقدر تأثر ایتمش ایدیکه کوزلرینی طولدیرن حقیقی یاشلر اقمغه وسیله آرایور ایدی . اکلایور ، فهم ایلیورکه مهارت صنعتکارا .

نه‌سنه اعتماد ایدنلرك بقیة اخیره‌سی اولان شو ایکی محب صادق بیله‌اعتمادلرنده دوام ایتمیورکه ایچلرندن بریسی تبدیل فکر ایتمش . دیمك قیزی مهارتله ارتق قائل دکل . عجبا ممکنمی ؟ بلکه سوزی یاکلش اکلامشدر . نه‌دن واز کچه‌جك ؟ ایواه که دەزیره پدرینك حل نومیدیسی قارشیسنده ایضاح فکره جسارتیاب اولەمدی . ذاتا بیچاره خسته تماما قوتی غائب ایتمش ایدی :

— واز کچه‌کز ... واز کچه‌کز ...

کلەلرینی ایکی دفعه ضعیف صدا ایله تکرار ایتدکدن صکره باشی یاصدیغه دوشدی . پدرینه نه‌دن واز کچمسی لازمکه‌جکنی سویلیه‌مدن تکمیل انفاس ایتدی .

مابعدی وار

نصراه خانك دیشی چیقارتمه‌سی

افغانستان حاکمی عبد الرحمن خانك ایکنجی مخدومی اولوب برای سیاحت الیوم لوندره ده بولنان وحتی اخیراً برفابریقه‌یی سیاحت ایدرکن صوئوق آغوب خسته‌لنمش اولان نصراه خانك اوچ هفته اولکی نسخه‌مزده برقطعه رسمی درج اولنمش ایدی مشارالیهك صوئوق المق نتیجه‌سندن دوچار اولدیغی دیش اغریسنه تحمل ایده‌میه‌رك لونده‌ده اخیراً دیشی چیقارتمش اولدیغنه دائر مصور غرافیق غزته‌سی تداوی نقطهٔ نظرندن اهمیتسز اولان شو عملیاتك منظره‌جه غرابتندن طولابی برده رسمنی درج صحیفه ایتمشدرکه مذکور رسمی «۲۶۴» نومرولی صحیفه‌مزده عیناً نقل ایلیورز . اشبو رسمده نصراه خان ایله دیشچیدن ماعدا خان حضرتلرینك اثنای سیاحتده برابر کتورد کلری معیتی افرادینك کافه‌سی ایله برقاچ افغان عسکری دخی کورونمکده در . غرافیق غزته‌سنك بورسمی بزدن ماعدا روس ، المان وفرانسز غزته‌لرینك پك چوقلری طرفندن

[کپل قنالی مهندسی]

نقل اولنمشدر . حتی پترسبورغده هفته‌ده برکره نشر اولنوب « پازار ایرتسی » تسمیه ایدیلن غزته‌نك ۱۵ نومرولی نسخه‌سنده بیله معادف نظرمز اولمشدر.

جوهور حاکم جدیدی

هندستانده جوهور قطعه‌سی حاکمی اولوب اوروپاده سیاحتده ایکن اخیراً وفات ایدن « ابوبکر » نك مخدومی « تونکی ابراهیم » حضرتلری پدرلرینك مقامنه کچمشلردر . بووسیله ایله پدرلری ایله سیاحتده ایکن المانیاده فرانقفورت شهرنده چیقارتدقلری بر قطعه فوطوغرافدن یاپیلان رسمی درج صحیفه ایدییورز . مشارالیه ۱۸۶۱ سنه‌سنده تولد ایتمش اولوب کوزل تحصیل وتعلیم کورمشدر.

موسیو ادلون

اونکی نسخه‌مزده قطب شمالی‌یه باتوله سیاحت ایده‌جکی خبر ویردیکمز اسوجلی موسیو ادلونك برقطعه تصویری درج صحیفه اولنمشدر.

۵ انکلیز بورکاری

انکلیزلر بورك وپاسته اعمالنده بك اسکی وپك مشهوردرلر . بونلرك شهرتلری هر شیده اولدیغی کبی بورکجیلکده دخی اختیار جسامت ایتمکدهدر . برده پاسته وبورکلرده زیاده التزام غرائب ایدرلر . بونلردن بر قاچی بروجه آتی ذکر ایدرز :

اون بشنجی عصرده مشهور « نه‌ویل » طرفندن ویریلن برضیافتده صفره‌یه غایت جسیم بر بورك کتیریلیر واوسط قابوغی قالدیریلنجه درونده اخفا ایدیلن بیکلرجه کلبك اوطه‌نك ایچنده اوچوشمغه باشلار . بردفعه دخی هودسون نامنده بر جوجه قوجه بر بورك ایچنده اولدیغی حالده صفره‌یه وضع ایدلمشدر . انکلیز کتب عتیقه‌سنك برنده بیل باشنده اعمال ایدیلن بورکلر حقنده اعطای معلومات ایدلدیکی صره‌ده مسترس دوروته پاترسون نامنده بر قادین طرفندن اعمال ایتدیریلن بر بورك ایچون ایکی چوال اون یکرمی اوقه ساده یاغ ، درت قاز . ایکی هندی ، ایکی طاوشان ، ایکی یبان اوردکی ، ایکی خروس ، التی ککلك ، درت ترلا قوشی . ایکی اوکوز دیلی ، یدی قره طاووق والتی کوکرجین صرف ایدلدیکی وانتش سکز قیه ثقلنده اولان مذکور بورکی غایت قوی ایکی کشینك کوچ حال ایله صفره‌نك اوزرینه وضع ایدیلمه‌سیلدیکی بیان ایدلمشدر .

فقط الك زیاده نظر حیرت ودقتی جالب اولان بورك « کلین بورکی » دینلن ودوکون یکلرینه مخصوص اولان بورکدر . مذکور بورك پارچه پارچه کیلمش صغیر واوکوز اتی ، بر سپت استیریدیه ، خروس ایبکی ، خرما ، بر آوچ بادم ، طفوز ویا اون دانه کباب کستانه ، ساده یاغ ، طوز وسائره‌دن مرکب اولهرق درونده اوچ یمورطه صارلمی . بیاض شراب ولیمون ایله یاپیلمش تریه‌ده وضع اولنور ایتش . برده یالکز دوکونلره مخصوص اولق اوزره اعمال ایدیلن مذکور بورکك اورته‌سنده‌کی خورلر چیقاریلهرق مدعوینی دوچار حیرت ایلمك ودها ضوغریسی دهشت ایچنده براقمق ایچون دیری دیری قوش ویاخود دیری یلان وضع ایدرلر ایتش . انکلیز بورك وبورکك دیکر برنوعی اولان پودینغی پرستش ایدرجه‌سنه سور ایتش . حتی لوندره‌ده ایکی سوقاغی « پودینغ جاده‌سی » و « بورك اوجی » تسمیه ایلمشلردر .

[بالونجی موسیو ادلون]

فرانسه‌ده دخی « یورکی » نامیله فوق‌العاده‌دن جائز بورك بر چوق مکمپرورانك مظهر رغبتی اولمشدر . سفرلرنك براوجنه قبولری کوشك کتیریلر اطرافنه حوض شکلنده ومشتملاتیله برابر خیردن انشا ایدیلن یمورطه قبوقلری وضع اولنمشدر . کی قهقهه‌ده اوقاق نشکلر وضع ایدیلن صفرهنك اورته‌سنده دخی بنه خوردن معمول دروننی شرابله مملو وباشی صاپلی بر کیك وصفرهنك دیکر اوچ دیرکلری یلکنلری وطوپلری کاملا معمول برسفینه بولندیریلیر ایتش .

سفینه ایله کوشکك اره‌سنه قوربغه وقوشلر ایله مملو بورکك موجود اولهرق مثلا قادینلردن برینك باشنده‌کی اوقك چکلمسی رجا قبول اولنجه درحال اطرافه دوکیلن حضارك خنده‌لرینی موجب اولور قهقهه‌لرده‌کی طوپلر انداخت ایدیلمکله صفره باشنده‌کی قادینلر کل صوی یمورطه قبوقلرینی آلدرق یکدیکرینه اتار ودیکر طرفدن قوربغه‌لرله مملو آچیلهرق قوربغه‌لر صفره اوزرنده باشلار ونهایت‌الامر قوشلرده صالیله صورت فوق‌العاده‌ده دوچار خوف اولان قادینلرك خنده‌سی وصداتر صالونی املا ایلر ایتش .

احمد اه

Appendix II

Musavver Cihan:

Ulum ve Fünun ve Edebiyat ve Sanay-i Nefise vesaireden Bahs Haftalık Osmanlı Gazetesidir

Temmuz 27 Fi 10 Şaban Sene 1309

Çarşamba / Fi 26 Şubat 1307 Sene 1

Fünun ve edebiyat ve sanaiye velhasıl gazetenin mesleğine muvafik her nevi asar ve makalat mamemnuniye kabul olunur derc edilmeyen evrak içün idare mesul olamaz.

Mahal-i Tabbı:

(Ahtar) Matbaası - Bab-ı Ali karşısında Numero 7

Müdürü: Ohannes Ferid

(Mahal-i İdaresi): Bab-ı Ali Caddesinde 28 Numerolu Vatan Kütüphanesidir.

Gazetenin umur-u idare ve tahririyesiyle hususat-ı sairesi içün Vatan Kütüphanesi sahibi Ohannes Ferid Efendi'ye müracaat olunmak lazımdır.

Vilayet-i Şahanede gazeteye müteallik hususat içün vekalete rağbet buyuracak zevatın keza müdüre müracaatları temenni olunur.

Seneliği Dersaadet içün 50

Vilayet-i Şahane içün 60 guruşdur.

Nüshası 1 guruşdur.

MEVADD-I MÜNDERİCAT:

İhlak-ı Hasane ve Seyyie - Tahattur-ı Mazi - Teracim-i Ahval : Emil Zola - Göte - Şikago Sergi-i Umumiyesi - Mevadd-ı Tıbbiye: Keşkiyat-ı Ucubiye ve Müfideden Garip Bir Mayi-i M... - Rüzgarlık - Tefdi ve Devam-ı Hayat - ... Tercümesi - Fıkra-ı Mahsusa Milli Bir Hikaye - Fenni Eğlence .

(Subtitles of the illustrations):

1. Amerika'da kain Şikago Beldesinde Küşad Olunacak Olan Meşhur-u Umumiyede Kristof Kolomb Namına İnşası Tasvir Olunan Nişana Yadigar

2. Şikago Sergisi Direktörü Miralay Davi

3. Fenni Eğlence (the only illustration of this issue with an article explaining the pictorial depiction. The article appears on the same page with the illustration).

Musavver Cihan:

Numero 34

Fi 2 Şevval Sene 1309

Çarşamba / Fi 15 Nisan 1308 / Sene 1

(Subtitles of the illustrations):

1. (Front page illustration):

Meşhur Bir Levha: Bir Kemankeş ile bir Tamircinin Resmi

2. Kamur Ormanı

3. Hilkat-ı Ademden Evvel Gayr-ı Kabul Nüfuz Vahşi Ormanlar

Resimlerimiz:

Kamur Ormanı - Hilkat-ı Ademden Evvel Ormanlar (there are two corresponding articles explaining the illustrations).

Musavver Cihan:

Aded 12

Çarşamba Günü Fi 14 Mart Rumi Sene 1307 ve Fi 26 Mart ... Sene 1891 / İkinci Sene

(Subtitles of the illustrations):

1. Asar-ı Asır Celil Hazret-i Şehriyariden bu lide ... İnşa Olunan Mekteb-i İdadi Mülkiye-i Şahane.

2. Asar-ı Asır Celil Hazret-i Şehriyariden bu lide ... İnşa Olunan Hastahane.

3. Renkli Fotograf Şas-ı Senin Resmi (the article of this illustration appears on the previous page under the title "Fenni: Renkli Fotograf").

4. Kutub-u Şimaliye Seyahat Edecek Balonun Dahilindeki Tertibat (the article of this illustration appears on the same page with the pictorial depiction under the title "Coğrafya Mebahaşinden: Balonla Kutub-u Şimaliye Seyahati").

5. Kutub-u Şimaliye Seyahat Edecek Balonun Balkonudur (the illustration is signed by POYET).

6. Ressam-ı Meşhur Misonye (the article appears on the same page with the big portrait illustration of the artist).

7. Doktor Profesör Rupert Koh Cenabları.

Musavver Cihan:

Aded 21

Çarşamba 12 Haziran Rumi Sene 1308 ve Fi 24 Haziran ... 1892 / İkinci Sene

(Subtitles of the illustrations):

1. (Front page illustration):

Addülhalim Nude Efendi (the article about the portrait appears on the same page with the illustration).

2. (Fünun): Megaterivum

3. Elektrik Ameliyathane-i Merkezinin ... Elektrikiye Ticaribine Mahsus Salonu (the article of this illustration appears on the previous page under the title "Paris'de Elektrik-i Ameliyathane Merkezi") / (The artist of the illustration is POYET)

4. Mösyö Turpin (the article about the portrait is given on the same page with the illustration).

5. Mösyö Triponé (there is not a separate article about the portrait, but the name is mentioned in the article of Mösyö Turpin).

6. Hindistan'da (Kumbakonum)da Su Mecmuunda İcra Olunan Panayır Manzarası.

نومرو ۲۷ فی ۱۰ شبان سنه ۱۳۰۹ چهارشنبه فی ۲۶ شباط ۱۳۰۷ سنه ۲

مصور خزنه

۱۳۰۷

فنون وادبیاته و صنایعه والحاصل خزنه‌نك سلكنه موافق هرنوع آثار ومقالات مع المنونیه قبول اولنور درج ایدیلیان اوراق ایچون اداره حسؤل اولماز .

عمل طبی
(آختر) مطبعه سی ـ باب عالی قارشوسنده نومرو ۷

مدیری : اوهانس فرید
[عمل اداره سی]
باب عالی جاده سنده ۳۸ نومرولی وطن کتبخانه سیدر :

خزنه‌نك امور اداره وتحریریه‌سیله خصوصات سائره سیجون وطن کتبخانه‌سی صاحبی اوهانس فرید افندی‌یه مراجعت اولنمق لازمدر .

ولایات شاهانه‌ده خزنه یه متعلق خصوصات ایچون وکالته رغبت پیورمیجی ذواتك کذلك مدیره مراجعتلری‌نی اولنور :

سنه‌لکی درسعادت ایچون ۵۰
ولایات شاهانه ایچون ۶۰
غروشدر .

نسخه‌سی ۱ غروشدر

علوم وفنون وادبیات وصنایع نفیسه وسائره دن باحث هفته‌لق عثمانلی خزنه‌سیدر

مولد مندرجه : اخلاق حسنه وسیئه ـ تخطر ماضی .
تراجم احوال : امیل زولا ـ کوته ـ شیقاغو سرکهٔ عمومیسی .
مواد طبیه : کشفیات عجیبه ومفیده دن غریب برمایع مشتعل .
روزکارنر ـ تعدی ودوام حیات ـ ورنر ترجمه‌سی ـ فقرهٔ مخصوصه ملی برحکایه ـ فی اکلنجه ـ .

اخلاق حسنه و (سیئه)

عزیزم !

اخلاق حسنه وسیئه‌یه دائر مطالعه‌مخصوصه‌مك استفساریني متضمن مکتوب لطافت اسلوبکز واصل دست تحلصی اولدی .

اخلاق بشرك اك مهم قطعه‌سنی تشکیل ایدن بوماده‌یه‌سهمه‌حقده‌بنم کبی‌رعاجزدن تفصیلات ومعلوماته ارزوکزی بولنمکز محضا حسن توجه برادریلری ثمره‌سی اولدیغنی بیلدیکم جهتله اشبو ماده‌یه‌دائر لازم کلان مطالعات مختصره‌یی بروجه‌زیر عرض وتقدیمدن استنکاف ایتدم وافکار مخصوصه‌مك قبول وعدم قبولی ایله اغراضات دافعه‌لری رأی عالیلرینه متوقفدر باقی .

اخلاق حسنه واخلاق سیئه حقنده استفسار مطالعه‌یی حاوی وارد اولان برمکتوبه کوندر . دیکم جوابدر :

اخلاق حسنه ایله اتصاف سائر خصائلدن اشرف واعظم نعم الهیه ایله مشرفدر . کشی افعال جمیله‌یی کندوسنه‌رهبر فیض نجات اتخاذ وطریق مستقیمدن زره‌نما انحراف ایتمه‌رك هردرلو مشاق حیاته تحمل وتقدیر خدایه توکل ایله استعداد داده کشی فقرایه حسن خلق وانبساط بشاشت وجهله بذل اموال ولطف احسان ایله نائل غفران اولمغه جهد واقدام ایتملیدر . اوصاف حسنه حقنده اسلاف کرام وعلمای ذوی‌الاحترامدن بعض ذواتك کلام بلاغت نظامندن بولنان (الحسن الخلق ذوقرابة عندالاجانب والسیئ الخلق اجنبی عنداهله) یعنی (کوزل خویلو اولان ذات اجنبیلر یانندہ اقربالرندن اولورو کوتو خویلو اولان شخص اقربالری یانندہ اجنبیلردن اولور) سخن جوهری اخلاق حسنه‌یی توصیفه کافی ایسه‌ده بوراده بحث ایده‌جکم ماده برطاقم اشخاصك پیشه خود سازیلری بولنان سوء خلقله حب البشریه مقابله بالمثل معامله‌سنه قالقشملری وبوندن طولایی اخلاق سیئه‌تعدیات تسلسله سبیت وکبروتخوتی ارتکاب وحب جاهه اولان میال فساده‌لریله برادرجان برابرلرینك قلب رقیقلرینی کسر ایتمکده اولمالری (منظرف) نام کتاب فوائدنصابه‌مطالعه نواز چاکرانه‌م اولمش بولنان برحکایه‌یی نقله وسیله اتخاذ ایتدی :

شویله که : (بوندن ... سنه مقدم امتحانله مدرس اولدیغم اوآنده تشکراً کبار طریق علمایی عادت اوزره زیارت ایتمکده ایکن انلردن برینه اخوانمزدن برقاچیله وارمشدق . معتاد اولان قیای ترك ایلدیکندن ماعدا همان ابتدای خطابده: (های کیدی امتحان، های کیدی مدرسلر) دیو تزییف ایله برقهوه ایچروب صاومشدی . انك اوزرینه صدوردن دیکرینه واردیغمزده قیامله احترام وطاقلی قهوه وچبوق ایله اکرامدن سکره (باری تعالی مبارك ایلسون . اشبو امتحانده همشهریلرمزدن یعنی استانبولدن بش ذات مدرس اولدیلر . کورهیم سزی مجلس درس عقدیله بین الاقران شهرت کسب ایدك طوغریسی پك ممنون اولدم .) دیوب بومعامله‌سیله بزی احیایتدی . ربم قبرینی دفینهٔ نور ایتسون حالا یونك ممنونی اولنك محزونیم) سوزلری‌دهور مرور ایتدکجه حسن خلق بویله بادیٔ رحمت وسوء خلقی مستوجب نفرت اولدیغنی ارائه واثبات ایتمشدر . حالبوکه زمانمزده بعض کنجلر ـ اوده جهلارندن ایلرو کیدوریا ؟! ـ کبروعظمتی کندولرینه صنعت وعلامهٔ دهر ایله فائق الامثال اولدقلرینی بیان وبوکاده عدم قناعتله ابراز مهارت ایتمه‌یورمش کبی معندلکی اختیار جهلنی یوس بتون کون کبی بیدار وآشکار ایتملری شایان تأسف مواد منفوره‌دن بولنمش وجبلیتلری ایجابنجه اوحال مذمومی ترك اطلری داخل دائرهٔ محال اولمشدر .

زاد بشمراك اول تحت تربیته آلندیغی مربیسنك اخلاق حسنه وحلم ونزاکتله متصف بولندیغی اکلایه‌رق رخصهٔ تدریسنه دخول ونائل فیض ومعرفتله طریق بالایه وصول وجائب اعظم اموردن ایکن بعض خود بنیان قرومایه کسان مشرب اجنبی پی بالاختیار بوعادات مقبوله‌یه اسکی عادتدر دیه‌رك اوعادات ممدوحه‌یی قبوله تردد ایله عادات اجنبی ایله افتخار ایده‌یورلر . حالبوکه کندولرینه اجدادلرینك نه‌صورتله تربیه ونه‌یولده باغ حیاتلری مثمر اولدیغی صوریله جق اولسه‌جواب بدن عاجز قاله‌جقلری بدیهی وتعندلریله جبلیتلری اقتضاسنجه اقوال مردوده‌لرینه ثبات ایدرك عصراوعصر دکلدر قوایله قباحتلرینی ستره‌چالیشورلر . زادهٔ انسان نقصانی معترف اولمسی اهم والزم ایکن شویولده عناد وکبر وعظمت واخلاق سیئه ایله اتصافلری واوروپا عاداتنی رهبر معرفت اتخاذلری حالات متأسفه‌دندر .

چه‌فائده که برکره کتب اخلاقیه‌مزه بالمراجعه دفع مراقه سعی واقدام ایتمش اولسه‌لر اوروپا عادات واطواریني وازجمله عادات ملیزه‌مخالف

اخلاق سيئه‌يي قبوله‌ده تردد ايدرلر وعنادلرنده اصرار ايتمه‌ركه اخلاق حسنه‌يي وعادات اسلاميه‌يي كندولرينه رهبر فيض نجات وادامهٔ جان عدايله ابا واجدادمزك مسلك واطوار معقوله‌لرنده ثابت قدم اولورلردى . برانسان علم ايله آدم اولمز علمك عمليله فيض وشهرت بولور . بوقسه اخلاق اولميان برآدمى ارباب عقول آدمدن صايميور ، كاشكه علمى اولسه ايديده ادبى اولسه‌ايدى‌ديبور . بوجهتله اخلاقى جسته حقنده بودفعه بوقدر چوق مطالعاتله اكتفا ولزومى تقديرنده ايجاب ايدن معلوماتك اعطا ايديله‌جكنى بيان‌ايله‌ختم كفتار ايلرم .

ح . و

تحطر ماضى

آطه‌يى سورم !

آطه دير ديمز اوراده كچيرمش اولديغم ايام مسعودەنك الك طاتلى الك حزين آوانى تحطر ايدوم ... برمهتاب كجه‌سى باشمى ايكى الم آره‌سنه آلمش اولديغم حالده (معدن) جهتندەكى چام‌اغاچلرينك برينك التنده اوطورور ، نغمه ساز اولان مرغان خوش الحانك اصوات جانفزاسنى ديكله‌مكله‌مشغول اولورم . بوآوان مسعدت اقترانده جمع ايدەبيلمش اولديغم تفكرات بى‌نهايه مرمريه حاكمانه برصورتده سايه انداز بولنان ماه منير عظمتك اوحال رو حفزادن وداع غربتى متعاقب تزييد اولور وبرقاچ ساعت طوردىغم محله توقف ايله عمان تحيره دالمش بولنور ايدم ...

هربرينه عاشق اولديغم آطه‌يى تعريف از خارج توصيفدر ! هله آطه‌نك (دباسفولو) نامیله متعارف مسيرهٔ دلاراسى بتون شاعرانه توصيف وتعريف خصوصنده خامه‌رس اعجاز نمون اولمشدر . زادبشر طبيعتك الواح منشرحه‌وجناب حقك قولترينه بخش ايتمش اولديغى بونجه انعام متعدده‌سى آره‌سنده كندوسنى يك حقير كوره‌يور ، جناب رب العالمينه نه‌يولده‌ايضاى تشكر ايده‌جكنى شاشيرييور ... آطه‌مزيالكز بوايكى پرله قالميور ... (آيا يورگى) نامیله معروف مسيرهٔ دلاراسى پرتر صدكاه عوالمزا طلاقته سزادر ... اوراده انسان برغروب زمانى پرقيا اوزرينه اوطوره‌رق مرمره‌نك دالغه‌لرينى سير ايده‌جك اولسه آفتاب جهانتابك اشعهٔ زرپاشنى ، اورته‌لغى استيلا ايدن حرتك اقشامك ورودينى اعلان ايليان ظلمت ليل آراسنده‌كى منظره‌سنى كورور ... بن اوارده كورمش اولديغم كتاب طبيعتده صحائف محبتى علاوه ايلدم . حاصل اولان حسيات وتأثراتمى محلى مخصوصنه قيد ايلدم . بركون اولوركه اوجوڤدان محبت فشان آتش سوزان عشق ايله مملو اولان بر حسرت زدهٔ بيچاره‌نك نظر كاه مودتنه چارپار . بوجهتله بوكونكى جوڤدانمه (بيوك آطه) حقنده‌كى حسياتمى تكميل يازمدم . اكر يازه‌جق اولسه‌م اسكى جوڤدانمه حاجت قالميه‌جق ... بوده مغاير عدل وانصافدر بوندن طولايى بوكونكى خاطرهٔ ماضيى شووجهله ختامه ايريشديردم . هيچ اولمز ايسه بوحالم ماضيى تخطره وسيله اولدى . اوده آطه‌يه اولان محبتى ارائه‌يه كافيدر ...

ح . و

اميل زولا

دن

مابعد

ايشته بوتفصيلاتى عريض وعميق تدقيق ايتمه‌لى‌ده‌ زولانك يازديغى حكايه‌لرك طرز تحرير و تصويرى حقنده اويله حكم ويرمه‌ليدر . بوقسه بعض محررلرىمزك ياپديغى كبى تدقيق حقيقت ايتمه‌دن‌ نانا مؤلفنك اخلاقسزلغنه حكم ايتمك لايق دكلدر .

شيمدى زولانك بو آنه قدر نشر ايتديكى آثارينى صيره‌سيله ذكر ايده‌لم :

(روغون‌ماقارلر Les Rougon - Macquart) سلسلهٔ حكايانك بر نجى جلدى (غنيمت La fortune des Rougon)، (لاكوره La curée)، (پارسك قارنى Le ventre de Paris)، (پلاسسانك فتحى Laconquête de Plassans)، (آبه‌موره‌نك كناهى La FautedeL'abbé Mouret)، (سون اكسه‌لانس اوژه‌ن روغون Son Excellence EgéneRaugon)، (آسوموآر L'assommoir)، (بر صحيفهٔ عشق Une pagedâmour)، (نانا Nana)، (تجره‌قاينايور Pot - Bouille)، (او بونور ده دام Au Bonheur des Dames)، (لذت حيات Lajoie de Vivre)، (ژرمينال Germinal)، (اثر L'œuvre)، (برLaterre)، (خليا LeRêve)، (انسانده‌حيوانلق LaBête Humaine)، (پاره L'argent)، ويكى نشر اولنان (لادەباقل La Débâcle) در .

آثار تنقيديه‌سى‌ده : (غرضلرم Mes Haines)، (حكايهٔ تجربى Le Roman expérimental)، (حقيقى حكايه‌نويسلر LesRomanclersnaturalistes)، (Lenaturalismeauthéâtre) (تماشانويس محررلريمز Nos auteurs dramatiques)، (دلائل ادبيه Une Cam) (Docu ments littéraires) (Pagne 1880 - 1881) در .

يازديغى تياترولرده‌شونلردر : (تەره‌زراكن)، (لەزمريتيدرا بوردەن)، (پوتون دوروز)

(كونەنك ترجمهٔ حالندن)

مابعد

بوتعليم مناسبتيله ــ اعماق قلبيزه اشعه فشان اولمايان غير طبيعى آثارى ــ (هردەر) محبنه تنفير ايتديره‌ركه انظارينى برطاقم آفاق لايتناهى‌يه توجيه ايتديردى .

كونەبو وقتدن اعتباراً طريق حركتنى كشف ايدوب ، بردنبره ــ نامنى بوتون آلمانيا ايله خارجده اعلان ايدن برقاچ اثر نشر ايتدى .

آراسى چوق كچمكسزين ، آلمانيادە دها مثلى كورولمەمش ــ واضح ، بليغ برده رومان نشر ايتمكه موفق اولدى .

بواثرده ، قلبى تضييق ايدن مرارتلرى ، اضطرارلرى تصوير ايدييوردى .

بنه اوهنكامده ــ تخيلاته ، عشق طبيعته استغراق ايتمش بروح شاعرانه حصوله كلن تأثراتى ــ رقيق برنفاست ايله تصوير ايدەرك ، برچوق منظومەلر نشر ايتمكەدايدى .

فقط بوقدرجق برشى ، كندينجه كافى كورولەيوردى . شيمدى‌يه قدر يازوب نشر ايتديكى شيلر ، قلبنك نغمات محرقه ايله متمول كنجينه‌سندەكى احتياساتنى تسكين ايتمەمشلردى .

بونك ايچون باشقا براثر يازمانسه سبيت ويرەجك براسامه احتياجى بولونيوردى . بواحتيا

جی ، اووقت آلمانیانك هربرنده صاتیلان برکوچوك کتاب ایله ازاله ابتدی .

عوام ناسه دائر اولان بوکتاب — فاوست اسمنده بردوقتورك حکایه‌سنی بیان ایدیوردی .

کوته ، عالمك معلومی اولان بوحکایه‌دن — شمرك ، تأثرات قلبك لوحهٔ عجیبی اولاجق هائله آمیز براثر حصوله کتیردی کهٔ متقدلرك اعاظمی طرفندن ، زمانمزك اك خیر تبخش اثر ادبیسی دیه تلقی ایدیلیور .

اوزمان کوته ، یکرمی‌التی یاشنده ایدی . ایلك اثرلرینك بخش ایتدکاری شهرتك خلافنه اولارق ، الآن بدری — کندیسی آووقات یاپمق فکرندن واز کچمه‌مش ایدی .

برکت وبرسین ، طالعی هر وقت کندیسنه یاردم ایدن کوته ، سیاحتده بولونان ساقس وایمار قونتی‌سی (فراتفورت) دن کچه‌جکی‌اثناده کورمك آرزو ابتدی .

شاعر ، کنج برنسك حسن توجهی فازانارق ، برمدت سرایینه کیتمك شرفنه نائل اولدی .

کوته ، آزبرمدت اوتورمق نیتیله وایماره کیتش ایکن ، امید اتمه‌دیکی سعادتلره نائل اولماسی اوزرینه ، اوراده بوتون حیاتنی کچیردی .

برشاعری یورمادن — مستفید ایتمك ایچون ، فطرتك مخصوصاً یاپدیغی ظن اولونان کوچوك (ساقس وایمار) دوقه‌لغنه ، پك بویوك خدمتلر ابتدی .

شایان حیرت برذکا ایله بودوقه‌لغی اداره ایتدیکی آوانده ، کوچوك برپایتخت اولان (وایمار) شهرینه ، ادبیات خصوصنده آلمانیانك سائر شهرلرینه فبتله ، برنجیلك درجه‌سنی قازاندیرمش ایدی .

کوته ، هر نه قدر شرفلرله آلقیشلانیور ایدیسه‌ده ، داما تمتز ایدایدن ایشلردن باشقا ، دهابرچوق غم آکین ، عاقر خدمتلر آلتنده ازیلیوردی .

نهایت اون سنه چالیشوب برچوق خدمتلر ایفا ایتدکدن صوکرا ، ولی النعمتی (شارل اوکوست) کرخصتی استحصال ایله افکاك ایدرك ، ایکی سنه شاعرانه برحیات کچیرمش اولدیغی اینالیایه کیتدی .

شیمدی ، قلباً اك مقدس دیه تلقی ایتدیکی شیلرله توغل ایتمکه — نائل اولدیغی سکونت ، مساعده ایدیوردی .

ساقس وایماردہ کچیرمکه مجبور اولدیغی اون سنه ظرفنده ، حائز اهمیت هیچ برشی نشر ایتمه‌مش ایدی . کندیسنی بویله مستریح بولونجه ، اولکی کبی بویوك برشاعر اولدی . فقط بودفعه کندیسنده شایان دقت برتغیر حصوله کلدی . اوده ، عقلا نظرنده هولناك برکنج کوسترن اطوار هوا پرستانه‌سندن ، محرق تخیلاتندن تمامیله تجرد ایتمه‌سی ایدی .

سن ، تجربه ، ممارسه — اولکی حالاتنه کاملاً مخالف ، برچوق مزایای عالیه بخش ایتمش ایدی .

آرتق ذکای خارق العاده سنك خواصی — حلیت تفکر ، سکونت وملایمتدن عبارت ایدی .

ابن الکامل : محمد عبدالرحمن مابعدی وار

(شیقاغوسرکهٔ عمومیسندن مابعد)

اشبو دائره‌لر ایله دوائر سائره‌نك انشا آتی رهین ختام اولمق اوزره بولنور .

(بحریه سرکیسی)

بحریه سرکیسی حکومت دائره‌سنك خارجنده انشاقلنان دائرهٔ مخصوصه‌یی اشغال ایلیه‌جك وطرز جدید اوزره انشا قلنان حرب سفینه‌لری شکلنده اولهرق طاشدن اعمال اولنه‌جقدر .

اشبو دائره‌نك داخلی برطاقم الات وادوات بحریه نمونه‌لرینی حاوی اولهجق وخارجنده دخی مشهور کوپریلر وعسکری سنجاقلری وشمدیدن اعمال قلنقده بولنان اوچ حرب سفینه‌سی وطوپ ایله‌اسلحه‌یه متعلق آلات بولنه‌جقدر .

انشا قلنقده بولنان یوسفیندلر ۱۳ و۸ و ٤ دن یدی‌پوس تحتنده اولمق‌اوزره دردر طوپی حاوی اولهجق واوزرلرینده کوچك‌طوپلر وضع‌ایدیله‌جکدر . اشبو کیلر امریقه‌نك الاشهور ارباب فنونی طرفندن اعمال اولنقده‌در . بوندن ماعدا مختلف الاشکال اوزره انشا قلنه‌جق طوربیللر سرکینك تزیناتنه خادم اولهجقدر .

(مراجعت دوائری)

اشبو دائره‌نك انشا آتی دوائر سائره‌نك انشاآتندن دهااول ختام بوله‌جق وطرز جدید معماری اوزره انشا قلنه‌جقدر .

اشبو دائره ، مراجعت دائره‌سی ، معلومات اداره‌خانه‌سی ، پولیس دائره‌سی ، حریق دائره‌سی ، وانتظار سالونندن عبارت اولهجقدر .

(ماکنه‌لر دائره‌سی)

ماکنه دائره‌سی سرکهٔ عمومینك الك بیسوك اعمالاتندن معدود اولاجق وماکنه‌لردن ماعدا اشبو دوائره لوقوموتیف وواغون وبوکا مماثل دها سائر برطاقم آلات وادوات موقع تشهیره وضع ایدیله‌جکدر .

(منسوجات دائره‌سی)

اشبو دائره انظار عامه‌یه وضع اولنمق ایچون ممالك متمدنه‌دن کله‌جك بالجمله اشیایی استیعاب ایده‌جك درجده جسامتلی اوله‌جق وآلت قاتی ایله برلجی قاتنده برطاقم اوطه‌لر انشا ایدیله‌جکدرکه اشبو اوطه‌لرك برقسمنده قومیته‌لر عقد انجمن مشورت ایلیه‌جکلر دیکر قسمنده زوارك استراحتنه مخصوص سالونلر بولنه‌جق وکولك یاننده کی قاله‌ده برلوقنطه ، توالت اوطه‌سی انشا ایدیله‌جکی کبی اثنای لیله دخی الکتریق ضیاسیله تنویر قلنه‌جقدر .

(الکتریق ومعدنیات سرکیسی)

الکتریق ومعدنیات سرکیلرینك هربری‌ایچون قنال بوینجه ممتد برر دائره انشا ایدیله‌جك واشبو دائره منسوجات مشهرینك یاننده بولنه‌جقدر .

الکتریق سرکیسنده‌کی دائره‌ده اشعاراته متعلق وفنون حاضره‌یه مطابق الات وادوات موجود بولنه‌جقدر .

اشبو دائره‌نك لیلاً دها کوزل برمنظره عرض ایده‌بیلمسی ایچون تدابیر مقتضیه اجرا قلنقده‌در .

اشبو دوائر مختلفه‌نك یعنی اداره خانه وماکنه ومنسوجات معدنیات ، الکتریق دائره‌لرینك انشاسی آتی یکنسقده اوله‌جق وغایت متین اولمق اوزره اکثر محللری دمیردن انشا ایدیله‌جکدر .

(نباتات سرکیسی)

نباتات سرکیسی زراعت دائره‌سنك یاننده بولنه‌جق وانشا آتی جامدن اوله‌جقدر اشبو سرکینك خارجنده دخی سرکیه متعلق اشیا انظار عامه‌یه وضع اولنه‌جقی کبی مشهر عمومینك اورتاسی اغاچلر ایله فسقیه‌لر وانواع نباتاتی حاوی اوله‌جقدر .

(حیوانات وزراعت سرکیسی)

حیوانات وزراعته متعلق سرکی برطاقم اقسامه آیرلمش اولدیغی حالده . (یارق) لك جنوب غربیسنی اشغال ایلیه‌جك وزراعت سرکیسی ایچون انشا قلنه‌جق دائرهٔ مخصوصه‌ده زراعت ماکنه‌سی وزراعته متعلق آلات وادوات ایله اورمانلره متعلق وحاصلات زرعیه وبوکا مماثل دها سائر برطاقم اشیا انظار عامه‌یه وضعٔ اولنه‌جقدر .

حیواناته متعلق سرکی برقاچ مأمورك تحت نظارتنده اولدیغی حالده دیکر بردائره‌یی اشغال

(ايلديجك وآلات حيوانيه ايله حيواناتك معاينه‌سى ضمننده ديكر برطرفده انشا ايديله‌جك محل مخصوص ده ، سركينك تزيناتندن معدود اولمه‌جق ايسه‌ده مكمل برصورتده انشا سنه يك اهميت ويرلمه‌جكدر .

(انظار عامه‌يى جالب سركيلر)

انظار عامه‌يى جالب سركيلر ميانده بيك اللى قدم ارتفاعنده برقله ايله شهرك اك زنكين واك متفنن معدنجيلرى طرفندن اعمال اولنمقده بولنان معدنيات و (ميثيغان) كولى اوزرنده سيار بر اوتل و (قاليفورنيا) شرايله مملو برچشمه واجناس مختلفه‌دن مركب كور وباقر وبوكا مماثل آلات نحاسيه وقوندره ايله دها سائر بعض اشيا زوارك جالب حيرتى اولمه‌جقدر .

(ضيا وحرارت سركيسى)

الكتريق سركيسى ـ الكتريق سركيسى ايله اتصالنده بولنان كولك جوارنده‌كى چشمه وكولك اطراقى الكتريق ايله تنوير قلنه‌جقدر .

بخار سركيسى ـ اشبو سركى ماكنه‌لرى شهرينك يانده بولنه‌جقدر .

غاز سركيسى ـ اشبو سركيده غازلره متعلق آلات بولنه‌جقدر .

صو سركيسى ـ سركينك احتياجنى دفع وشيقاغو شهرندن كتوريلان صو آرو بردائره‌يى اشغال ايليه‌جكدر .

سركى عموميده‌كى باجمله دوائر وابنيه طرز جديد معمارى اوزره انشا قلنه‌جق ودرونده‌كى اشيا وفنونه دائر كتب ورسائل زوارك جالب حيرتى اوله‌جقدر .

(تقليات)

سركى عمومى‌يى زيارته كله‌جك ارباب مراق وفنون مشهر عمومى‌يى كورمك ايچون شمندوفر باركير ووسائط سائره ايله (پارق) ك جنوب غربى جهتندن و (ميداوى پله‌زانس) استاسيون تلرندن كله‌رك مراجعت دائره‌سنه اوغرادقدن وانتخاب كرده‌لرى بولنان بر يولى تعقيب ايلدكدن صكره مشهر عمومى‌يه كيده جكلردر . (ميدواى پله زانس) استاسيونى ايله مراجعت دائره‌سنى بر خط مستقيم اوزره شمندوفر واسطه‌سيله كسب اتصال ايلمشدر . زوارك تأمين استراحتى ايچون سركى عمومى مديريتى طرفندن متعدد محللرده قولتوق صندالىه‌لرى قونولمشدر .

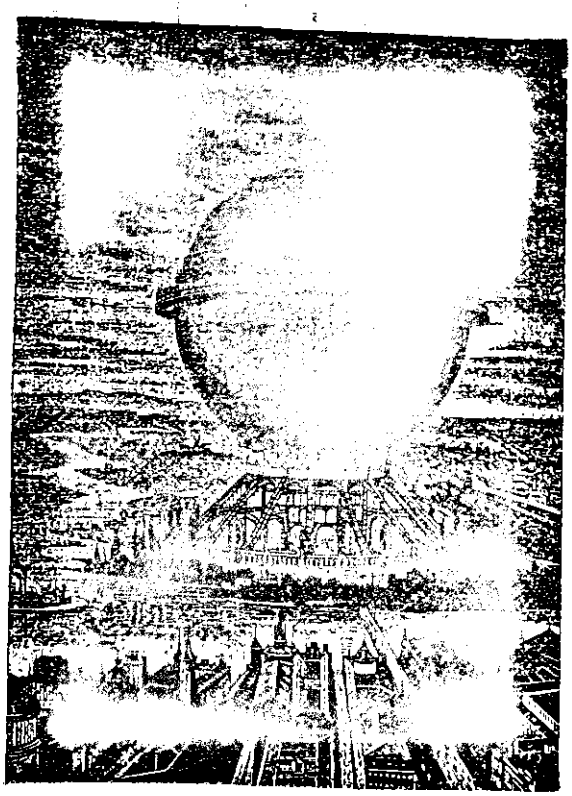

امريقاده كائن شيقاغو بلده‌سنده كشاد اولنه‌جق اولان مشهر عموميده فريسنوف قولومبو نامنه انشاسى تصور اولنان نشانهٔ يادكار

﴿ كشفيات عجيبه ومفيده‌دن ﴾

(غريب برمايع مشتعل)

مابعد

شمدى شوراده تأمل بيورلسون . بويله برخاصهٔ غريبه‌دن انسانلر نه درجه‌ده استفاده ايده بيليرلر . ديكر مايعات مشتعله‌دن شمدى‌يه‌قدر ابتديكمز استفاده ابراث ابتديكى خسارات تحر . بكارانه ايله انجق تقابل ايده‌بيليز .

بومايع ايسه ديكرلرندن بلكه دها زياده تنوير خصوصنده ايشمزه يارايه‌جغى كبى هيچ اولمزسه بووجهله حاصل اولان آتش قضالرينه قارشى عادتا سيفورطه وتأمينات طلنده بولنمش اولمه‌جغز .

بواعلا ! فقط قيمتى غايت بهالى اولديغى ايچون بوندن عمومى برفائده مأمول ايديله‌مز دنيليرسه ده كشفيات فنونك صنايع وبرديكى ترقينك سعادت حالمزه نه درجه فائده‌بخش برطاقم تسهيلات ده بولنديغى بونجه آثار مدنيه ايله ثابتدر . بناء عليه فنى كيميا بوبابده‌كى كشفياتى ايلريلتمسيله بومايعى برچوق اصول ايله استحصاله موفقيت حاصل ايده‌جكى همان شبهه‌دن وارسته‌در دنيله بيليز . بوندن بك آززمان اول مثلا كيميا كر حتى (فوسفور) بيله غايت غالى بر فيناته آلنه‌مزايمش حتى بوجسملرلا براوفق پارچه سنه‌مالك اولان اغنيا انى بك مهم بر آنتيقه كبى خارق العاده بردقت واهميتله صاقلار. لارايمش . شمدى ايسه قيمتى بلكه بيك بشيوز دفعه آزالدى . بوايسه كيميانك ترقياتيله صورت استحصالنده سهولتى واوجوزلغى موجب اولمسيله اوله‌بيلدى . كيميا كران عصر ، بومايع جديدى مطالعه ايدرك خواص كيبويه وحكيميه‌سنى لايقيله تدقيق ايدرك صور استحصاليه‌سنده‌بر قولاى اصول بولورلرسه بو خيرلى مايعى غايت اوجوز استحصال ايتمكى ارباب صنعته اوكرته جكلرى جهتله فائده سنى دخى تعميم ايتمش اولورلر .

خصوصاكه مأخذمز اولان كتابك مؤلفى بوبابده تيارتوده فوق العاده بردرام صحنهٔ تماشايه وضع ايديله‌جكى وبونكده عجائب فنيه‌دن اك زياده خاطر نشان انسانيت اولان برغريبهٔ فنيه اوله‌جغنى درميان ايدييور .

رضا

﴿ روزكارلر ﴾

كره‌مزى دائراً مادار احاطه ايدن هوانك برمحلدن ديكر محله نقل مكان ايتمسندن ، روزكار دنيلان حادثهٔ كونيه‌نك حصولى جله عندنده معلوم. هوانك شو وجهله حركتنه سبببت ويرن احوال طبيعيه ، سطح ارضك هرهانكى برمحلنك تسخن ايتمسيله ، حرارتى ، اول محلده موجود اولان هوايه دخى انتقال ايده‌جكندن ـ حرارت ، غازلك انبساط ايتديره‌رك ، تقلتى ، تنقيص ايدر قاعده سنه توفيقاً ـ ايصغش اولان هوا صاعداً حركت

وطبقات علویه‌ده بولنان هوانك كلمی طفیی اولمجقدن . بووجهله سطح ارضده برحركت دوریه حاصل اولمدرق ، روزكار دنیلان حادثه وقوعه كلمكده‌در .

حصوله كلان بوروزكارلرك سرعت سیرلرینی اوچلمك ایچون (مقیاس ریاح ومحرر ریاح) كی متعدد اجهزه تنظیم اولنمدرق .

	ثانیه	متره
آغیراسدیكی تقدیرده	۱	۲
عادی	»	۱۰
سریع	»	۲۰
شدید	»	۳۰
فورطنه اولدیغی	»	۴۰

متره مسافه قطع ایتدكلری تعیین اولنمشدر .

بووجهله حركت ایتمكده اولان روزكارلر . هراستقامتدنده‌هبوب ایدرسه‌ده (شمال ، شمال شرقی ، شرقی ، جنوب ، شرقی ، جنوب ، جنوب غربی ، غرب ، شمال غربی) نامله‌یه سكز جهات اصلیه‌یه تقسیم اولنمدرق بواستقامتلردن هبوب ایدن روز كارلره دخی (یلدز ، پوراز ، كون طوغریسی ، كیشلمه ، قبله ، لودوس ، باطی ، قره‌یل) اسمیله معروفدر . بونلرك اره‌لری دخی تقسیم ایدیلوب اون التی وكذا اوتوزایكی جهته آیرلمش ایسه‌ده اسمای بحریونه عائد اولدیندن ، بونلردن صرف نظرله ، اولجه : روزكارلرحقنده لازمكلان معلومات عمومیه‌یدن ، ثانیاً : بونلرك تأثیرات وخیمه سندن محافظهٔ صحت یولنده ایدیله‌جك تقییدات لازمه‌دن ، برنبذه‌جك بحث ایدهلم .

روزكارلر ، دوام واستقامتلرینه نظراً (ریاح منتظمه وغیر منتظمه) نامله‌ریله ایكی قسمه تقسیم اولنمشلردر .

ریاح منتظمه — بونلردن (آلیزه ورياح متناوبه) اسمله‌ریله ایكی یه آیرلمش وبونلردن (آلیزه) دكز كنارلری وصحاق مملكتلرده ، نصف كرهٔ شمالیده شمال شرقیدن جنوب غربی یه‌ونصف كرهٔ جنوبیده شمال غربیدن جنوب غربی یه‌طوغری اسمكده‌درلر .

ریاح متناوبه — بوروزكارلر دخی (آلیزه) كی منتظماً هبوب ایتمكده ایسه‌ده سنه‌نك شهور وایام مستقلهسنده‌اسمكده‌اولوب (موسم سموم وسواحل) اسمله‌ریله موسومدر .

موسم — اكثریا بنفا وچین طرفلرنده آلتی آی یازدكزدن ، قره‌یه وآلتی آی قیش موسمنده دخی قره‌دن ، دكزه هبوب ایتمكده‌در .

سموم — ریاح مذكوره آسیاوافریقاچوللرنده

شیفاغو سركیسی دیركتوری میرالای داوی

یازموسمنده صیحاقلرك شدتله حكمفرما اولدیغی وقتلرده شرقدن ، غربه طوغری هبوب ایتمكده ، وچوللرده بولنان قوملری قالدیره‌رق ، عادتاهوایی قرارتمقده‌درلر .

بوروزكارلر ، نیسان نهایتندن حزیرانه قدر مصره واصل اولمدرق (خمسی ویاعذاب) اسمله‌ریله وایتالیا وجزایر طرفلرنده (سیراكو) نامیله یاد اولندیغی كبی شهرمزده تموز نهایتندن اغستوسك اون بشنه قدر حكمنی اجرا ایدر ، كه (یاسور) اسمیله بنامدر .

سواحل — بوروزكارلر دخی دكزكنارلرنده آزبرمسافه‌ده ساحلدن ، بحره وبحردن ، ساحله هبوب ایدرلر .

ریاح غیر منتظم — بوروزكارلر هر موسمده وهر برجهته صورت غیر منتظمه‌ده اسمكلرندن بر قاعده تحتنده دكلدرلر . ریاح مذكوره اقالیم معتدله‌دن قطبلره قدر اولان محللرده وقوعبولمقده اولوب ، انكلتره والمانیا وفرانسه‌ده اكثریا جهت جنوبی به واسپانیاده ایسه شمال طوغرو هبوب ایتمكده‌درلر .

قصرغه — هواده بولنان صوبخارینك تكاثف ایتدیكی اثناده بعضاً هر ایكی جهتدن هبوب ایدن روزكارلرك آره‌سنده قالهرق ، محروطی الشكل اولوب كندی محوری اطرافنده دوراً حركت ایتمسنه تصیر اولنور كه قره‌لرده اغاجلری ، اولری والحاصل تصادف ایتدیكی باالجمله اجسامی بیقدیغی كبی شدتلی اولدیغی تقدیرده غایت بویوك اغاجلری بیله یرلرندن سوكمكده ، بوزمتره مسافه‌یه‌قدر كتوردیكی مشاهده اولنمقده‌در .

دكزلرده ایسه اكثریا بحر محیطلرده تصادف اولندیغی كبی مخاطرملی طالفهلر حاصل ایتمكده‌درلر .

بونلردن ماعدا دها (ریح دوائر) بحریونك (حاورنتی) تسمیه ایتدكلری (ریح مفتله) روزكارلری دخی واردر .

ریاحك احوال عمومیهسی حقنده مختصر جه‌بر مقدار معلومات ویردك . شمدیده وجود بشره اولان تأثیراتنه نقل كلام ایدهلم .

روزكارلرك انواع مختلفه‌سی ، اولدیغی كبی هربرینك‌ده آیری ، آیری تأثیری واردر . ریاحك خواص وكیفیاتی‌ده‌سمته ومحله كوره‌تخلف ایتمكده‌در . ایشته درسعادتده شمال طرفندن روزكار صوغوق وجنوب طرفندن هبوب ایدن ایسه صیحاقدر . روزكارلر ، دكزلری آشه‌رق ، كلدیكی تقدیرده رطوبتلی وقره‌لردن مرور ایدیسه قورواولور ، سوبرو تیلك وبطاقلق اولان محللردن وارد اولان روزكارلر تنفسه غیر صالح اولوب برطاقم امراض مستولیه‌یی بادی اولهجنی كبی باغه ، بغیه وشكوفه زاردن متوارد ریاح ایسه وجوده زیاده سیله نافع اولدیغی معلومدر .

علی العموم روزكارلره دریلریمز اوزرنده موجود اولان و (تر) تعبیر اولنان مایعاتك تبخیرینی تسریع ایده‌جكندن بدنمزك اوشومسنه سبب اولهرق ، نزله ، خناق ، اوبناق محللرینك اغریمسی ، ذات الرئه كبی خسته‌لقلرك ظهوریني انتاج ایدر .

صیحاق روزكارلر ، ممالك معتدله‌ده مدهش خسته‌لقلر تولید ایتمز ایسه‌ده ، حرارتندن ناشی تقلق خفیف اولهجندن نفس طارلغی وبرمقدار انحراف مزاج حصوله كتوریر .

مابعدی وار

حریری زاده

اسماعیل مدحت

WERTHER

par

GŒTHE

ورتر

محرری مترجمی

آلمانیا مشاهیر شعرا وحکماسندن: ابن الکامل : محمد عبدالرحمن کوته

مابعد :

---

٢٢ مایس .

حیات بشرك رؤیادن باشقا برشی اولمادیغنی ، اسلافك بعضیسی طرفندن قبول ایدلش برحقیقتدر .

گیئیوم ! بشرك کافهٔ خواصی — غایت محدود اولدیغنی ؛ برحیات فخش آلودك تمدیدندن باشقا برشیئه مدار اولمایان احتیاجاتنك تسویه‌سی ایچون ، اولانجه غیرت وفعالیتی لایتقطع صرفه‌چالشدیغنی ؛ برچوق خصوصاندن رفاه و آسودگی دیه تاقی ایتمك ایسته‌دیکمز حالك ، توکل عیامزه مبتنی بولوندیغنی ؛ محاط اولدیغمز دیوارلره — رنکارنك ، متبسم اشکال ترسیم ایتمکله تفریح قلوبه سعی ایتدیکمزی — نظر اعتباره آلدیغم وقت ، قوهٔ ناطقهم زائل اولیور ایمش کبی ، عمیق برسکوته استغراق ایده‌رم .

بوانشاده قوهٔ مفکره‌می — بطی برغفلت استیلا ایده‌رك ؛ خیالاتمده — ناقابل تعریف ، ممتاز برجهان معنوی رونما اولور . فقط براز صوکرا ، قوهٔ خیالیه‌لیه‌مك توهماتندن منبعث بومنظرهٔ حیرت افزانهان اولارق ، متبسمانه اولکی رؤیامی تعقیب ایتمکه باشلارم .

بوتون اطفال مربیلرینك متفقاً بیان ایتدکلری کبی ، چوجقلر — آرزوی وجدانلرینك اسبابی قطعیاً بیلمزلر . فقط ، کرهٔ ارضده متردداندن دولاشان آدملر ، دها دوغریسی بویوك چوجقلر — کوچوکلر کبی ، ثمره‌دن کلدکلرینی ، ثمره‌یه کیندکلرینی بیلمدکلرندن ماعدا — جدی ، فائده بخش هیچ برمرام ومقصدلری اولمقسزین — پکمتلر ، چورهکلر اکلی ؛ اینجه کوچوك دکنکلر مشغلهٔ طفلانه‌سی ایله حیاتلرینی کچیریرلر .

بویله برشیئه ، کیسه‌نك اینانمایاجغی کلیر . آنجق حالات بشریه آراسنده — : بوندن دها عیان ، دها پارلاق هیچ برحقیقت کورولهمز .

بوکا دائر سویله‌یه‌جکك سوزی بیلدیکم ایچون ، سکا — بونلرك پك معمود اولدیغنی اعتراف ایده‌جکم .

اوت ، بونلر — کوچوك چوجقلر کبی ، بولدقلریله باشار ؛ قوقالاریني کیدیروب صویمقله مشغول اولور ؛ والده‌نك شکرلری صاقلادیغی دولاب اطرافنده احترامکارانه دولاشیر ؛ والده — کندیلرینه اوشکرلردن براز ویر دیکی وقت ، کمال حرص ایله یپیوب ، دها ویر (!) دیه باغیرمغه باشلارلر ! ... شبهه‌سز ، بونلر — معمود اولان مخلوقلردن اولمالی !

هله ، هیچ براهمیتی حائز اولمایان اثرلرینه ، حق غریبه نامه‌لرینه مطنطن ، جالب نظر دقت عنوانلر ویرمرك ، جمعیت بشریه‌نك استحصال سلامت وسعادتی ایچون ، آثار جسیمه تدوینده موفق اولمش ادعاسنده بولونانلر ، دها معمود اولمالی ! ...

فقط ، تواضع قلب ایله بوحالاتك ثمره‌یه منجر اولدیغنی ؛ عوامدن عادی برشخصك ، نه‌بویوك برمحظوظیتله کوچوك بانچه‌سنی بربهشت عدنه تقلیب ایتدیکنی ؛ بربدبختك نه‌عالیجنابانه برتوکل ایله حولهٔ سفالتی آلتنده اکیلش ، صولویارق طریق حیاتی قطع ایله‌دیکنی ؛ شمك ضیای حیات نثارینی — بردقیقه دها زیاده تماشابه عمومك آرزوکش اولدیغنی کورن ، اوت کورن — : مستریحدر .

وجود فائیسنده برعالم خصوصی تأسیس ایتمکه چالیشیر ؛ نوع بشره منسوب اولمقله کندیسنی معمود بولور ، نه‌قدر موانعه تصادف ایده‌جك اولسه ، بنه اعماق قلبنده — تسلیبخش برطاقم حسیات لطیفه پرور شیاب اولور ؛ آرزو ایده‌جکی آنده ، کردابهٔ دنیویه‌یی ترك ایده‌بیله‌جکندن امیدی برکمال بولونور .

---

٢٦ مایس .

اولدن بری ، نه‌طورزده پتوتت ایتدیکمی ، اعماق سکوتنه استغراق ایتمك ایچون تنها محللری انتخاب ایله دیکمی بیلیرسك . بوراده — لطافتیله بنی مفتون ایدن کوچوك بریر بولدم .

شهردن برفرسخ مسافه‌ده ، (وویلهیم) تسمیه ایدیلن برکوی بولونیور . کوچوك برتپه‌یی اشغال ایدن بوکوی ، پك لطیفدر . طار بریولندن دیشاری‌یه چیقیلدیغی کبی ، وادینك منظرهٔ شاعرانه‌سی — برنظرده کاملاً تماشا ایدیلیر .

صافدل ، اولدقجه‌ده ایشکذار برقادین ، کوچوك بریرده — شراب ، بیرا ساتدیغی کبی ، قهوه‌ده پیشیریر .

الك زیاده شایان دقت اولان شی ، معبدك آنبارلر ، قولبه‌لرله محاط کوچوك میدانی ، قارماقاریشیق دالریله سایه‌دار ایدن ایکی اخلامور آغاجیدر .

بویرکی تنها ، ایمسز برمحل بولمق ، عادتا غیر قابلدر . مسافرخانه‌دن آخلامور آغاجلرینك آلتنه ، کوچوك برماصه ایله برصندالیه کتیردم . صباحلری — بوریده اومرك آثارینی اوقویارق ، قهوه‌می ایچیورم .

کوزل برکونده اویه‌دن صوکرا ، تصادفاً بوآغاجلر آلتنه کیندیکم وقت ، کوچوك میدانی خالی بولدم . هرکس تارلالره کیتمش ؛ یالکز ، طوپراق اوزرنده اوتوران دورت یاشنده برچوجق ایله ، دیزلری اوزرنده — سینه‌سنه دایامش آلتی آیلق بربه‌بك بولونیوردی . اطرافه سریع نظرلر فیرلادان سیاه کوز لری ، شدتله لمعان ایدیبور ایدیسه‌ده ، حلم وملایمتك مثال مجسمی دنیله‌جك برحاله ساکن ایدی .

بومنظره‌دن زیاده سیله محظوظ اولارق ، قارشیسنده بولونان برصامانك اوزرینه اوتوروب ، الك طبیعی اوضاع اخوتکارانه‌یی اظهار ایدن بوچوجقلری ، چینك برکناریني ، آنبارك برقاپوسنی ، برقاچ قیریق تکرلکی ترسیم ایتمکه باشلادم .

برساعت ظرفنده ، کندیمدن برشی علاوه ایتمکسزین ، شایان تماشا بر لو حه ترسیم ایتمکه موفق اولدیغمی کوردم .

بوحال — یالکز عالم طبیعی اساس اتخاذ ایتمك خصوصنده‌کی فکریمی ، صورت قطعیه‌ده تأیید ایتدی .

اوت ! ناقابل نفاد بدایع ، یالکز سینهٔ طبیعتده مختفی بولونور ؛ انسان — یالکز مناظر علویهٔ طبیعیه‌یی اساس اتخاذ ایتمکله اکتساب مهارت ایده‌بیلیر .

جمیت بشریه قوانینه ایدیله بیله‌جك مدارج درجه‌سنده ، قواعد حقنده‌ده اوقدر سوزسویله‌نه‌بیلیر .

قوانین موضوعه‌یه ، وقت وحاله رعایتله حرکت ایدن ، آصلا تحملی غیر قابل برمجاور ، بویوك برتهم اولمایاجغی کبی ، قواعدی نظر اعتباره آلان برصنعتکار ده ، هیچ بروقت — عبث ، دکرسز برشی حصوله کتیرمز .

فقط ، هرنه‌سویله‌نیرسه سویلنسین ، قواعد — طبیعتك بخش ایتدیکی حسیات رقیقه‌یی ، همه‌حال تحریف ایتدیریر .

بکا — : « حدی تجاوز ایدییورم ؛ قاعده — آقاجك فضله دالاریی یودا منه ، تطهیر ، تنظیم ایتمکه خدمت ایدر ؛ دیه‌بجکسك . »

عزیز دوستم ، سزه — بوخصوصده برتشبه یاپایمی ؟ بو — عادتا عشقه بکزر . بردلیقانلی ، کوزل برقیزه مفتون اولور . کندیسنی متهالکانه سودیکی ، لاینقطع اثبات ایتمك ایچون ، بوتون کون یانندن آیرلماز ؛ مواجهه‌سنده — اولا نجه استعداد واقتداریی اظهاره چالیشیر ؛ تصرف ایتدیکی ثروتك کافه‌سنی ، یولنده صرف ایتمکه باشلار .

بری طرفدن خیرخواه برآدم ظهور ایدرك ، بودلیقانلی‌یه شونصایحی ویریر :

« کنج دوستم ، سومك — طبیعت بشریه مقتضیاتندندر . بوصور سزده — طبیعت بشریه مقتضیاتی درجه‌سنده سویکز .

« اول امرده ، ساعتلریکزی تقسیم ایدیکز . برقسمنی ایشلریکزده‌کی تنفس وقتلریکزی ده متروکزی کورمکه حصر ایدره‌سکز . »

« ثانیاً ، قوهٔ مالیه‌کزی کوزلجه حساب ایدیکز . احتیاجات ضروریه کزی تسویه ایتدکدن صوکرا ، الکزده فضله برشی قالاجق اولورسه ، آنکله محکوم برقاچ کوچوك هدیه احضار ایدوب وبرمکدن سزی منع ایده‌جك فقط ، بونی‌ده هروقت یاپمایکز . مثلا : ایام عیدیده ، ولادتنه تصادف ایدن کونلرده الخ ... »

دلیقانلی ، بونصایحی نظر اعتباره آلارق حرکت ایتمکه باشلارسه ، فائده بخش برآدم اولور . عکسی حالنده — برکره‌ٔ ناهموار یه سقوط ایدن صنعتکار بیله اولسه ، مهارتی — عودت ایتمك اوزره کندیسنه ودیعه اولور .

دوستلرم ! میاه نهر ، نیچون نادراً طغیان ایدر ؟ نیچون نادراً شدیده حاصل ایدرك ، مخیر ، مبهوت روحلریکزی رعشه‌لك ایلر ؟

عزیز دوستلرم ! بونك سببی شودر :

ایکی ساحلده مسعودانه متمکن اولان شجیع ، متفکر ، عاقبت اندیش آدملر — کوچوك خانه‌لری ، شکوفه زارلری ، لعله تارلالری ، بوستانلری — طغیان میاه ایله محو وپریشان اولمامق ایچون ، نهره — قنالار حفر ایدرلر ، سدلر چکمکله ، کندیلرینی تخویف ایدن تهلکه‌لك اوکنی آلیر ، بوخصوصده سلامت پرورانه‌دن ، سزده مدت مدیده مستفید اولورسکز ...

مابعدی وار

تغذی ودوام حیات

دن

مابعد

مقالات سائره‌مزده تغذی خصوصنده اجرامی لازمکلن وغدهلك نوعلرندن افعال حکمیه‌دن وبو افعالی یاپان اعضای هضمیه‌دن بحث اولنوب مفید ومختصر معلومات ویرلمشدی . شمدی‌ده هضمك واسطهٔ یکانه‌سی اولان افعال کیمیه ویه ایله غدهلك قانه قارشمه‌سی خصوصاتندن بحث ایده‌جکز .

افعال کیمیه‌ویه‌نك لزوی — نشاسته‌لی وشحملی وبومورطه آقی کبی آلبومینلی موادده وغریدن طوغری‌یه معلوم اولنوب قانه قارشمق خاصه‌سنی حائز اولمدیقندن بونلرك اجزاسنك بتدریجی اولهرق قابل نفوذ برجسمه استحاله سی لازمدرکه بوده آنجق زیرده یازه‌جغمز برطاقم کیمیوی معاملات سایه سنده ممکندر .

مواد نشائیه‌نك استحاله‌سی — معلومدرکه بغدای وسائر حبوبات ومیوه وسبزه‌لرده بولنان اونه مواد نشائیه دینور . بوجسمه مقالات سائره‌مزده عرض ایتدیکمز بزلردن مفرز توکروکده موجوداولوب لعابین تعبیر اولنور برجوهرمخمرك تأثیری ایله اوزوم شکری دنیلن غلیقوزه تحولنی موجب اولورکه بومادهٔ غایت قولای وسریعالست اولهرق معص اولنه بیلور بوفعل آغزدن بدأ ایدوب معده وباغرصاقلرده دخی دوام ایدر لکن باغرصاقلرده صفرا وعصارهٔ پانقره آسیه سایه‌سنده وقوعیافته‌در .

آلبومینك استحاله‌سی — بومورطه آقنیك ، اتلرده‌کی لیفینك ، سوتده‌کی قازه‌ینك ، وبونلره مماثل مواد آزوتیه‌نك پیسین یادا اولنان قابل امتصاص برماده‌یه استحاله‌سی معده‌دن باشلامقده‌درکه بو استحاله کیفیتی معده برجقلردن افراز اولنان عصارهٔ معده ویه‌نك دروشنده‌کی (پپسین) جوهرینك بوازوتلی مادهلری تخمیر ایتمه‌سندن ایلروکلیر . بوعصاره‌نك مواد مولدهٔ اساً قارپونیه یعنی نشاسته جیبانته آیروجه تأثیری اولیوب یالکز بوزره‌لرك اوزرنده وآره‌لرنده موجود مواد آزوتیه‌نك ازالهٔ سیله لعابین مادهسنك تأثیرینی قولایلاشدیرمقه خصوص بریاردی واردر . (پپسین) جوهرینك آزوتی مادهلرحقنده‌کی بوفعلی پنیلن طوزسایه‌سنده معده‌ده آیروجه حصوله کلن خامض فلوریدریك اکثینك موجودیتنه وابستهدر . بوخامضك هضم معده وینك انقطاعنه بادیدر . اولکی مفرزه کورلدیکی وجه اوزره معده‌نك حرکت اویاندیران (عصب رئه‌وی معده‌وی) نام عصب ایسه‌ده افرازاتنك حاکمی (عصب سمپاطیك کبی) نام آمر حیاتیاتی اولان اك ممتاز سیکردر . بوسبکدن تبنهی مواد غذائیه‌نك معده‌یه دوشمه‌سیله اورایه غیطقلاتمه سندن بالانعکاس ظهور یافته‌در اشته هضمده معده‌یه نظرا بدلسه هرطرفی قپالی برطوب شکلنده کوریلور که اوحاله کی محتویاتی بیله ماده‌لر ، عصارهٔ معده‌ویه ، عصارهٔ لعابیه‌دن وجود کلی برقاچ غازدن عبارتدر . اشته بووجهله بوعصارهایچنده چالقانان مادهٔ طعامیه‌ده‌ر بحاً قابل تشریح ماده‌لره منقلب اولدقدن صوکره پیدرپی معده‌دن بارصاقلره برقسمیده دوغریدن دوغری یه معده‌دن قانه کچر . بوزمان علی الوسط ایکی ساعتدن اوچ بچق ساعته قدر امتداد ایدر فرانسزلرك (شیم) ونز عثمانلیلرك کیوس دیدکلری شئ بوعرض ایتدیکم بوزه نواحی کلن هاضم وغیر هاضم محتویات معده‌ویه نك هپسی

مجموعه‌سنه اطلاق اولنور . حتى اهالیمزك (آرتق كیوس وقتی كلدی) تعبیری دخی طعامدن لااقل ایكی ساعت صوكره معده‌نك اكمال وظیفه ایدیشنه دلالت ایدیجی فنی برتعبیر كبی تلقی اولنمه سزادر. هركسك طعامدن صوكره تقریباً ایكی ساعت قدر صو ایچمكدن توقینی كیفیتنك حفظ الصحت نقطهٔ نظرنده وافعال كیمویهٔ هضمیه‌ده پك مهم برقیمتی واردر . چونكه اثنای كیموسده صوبك شربی عصارهٔ معدویه‌نك هم صولاتمه‌سنه سبب‌وبرمه‌رك تأثیرینی تنقیص ایدر وهم‌ده یوغوریلان بوخاموركه حرارتنی آزالدارق عصارهٔ‌نك تأثیر كیمویه سنك شدتنی ازاله ایدر . بعضاً كاملاً هضمك تعطلنه‌ده بادی اولوب معده هضمسز لكی دعوت ایتدیكیده واردر .

بوندن بشقه طعام اوزرنده ایچیلن كنوالی یعنی اسپرتولی مشروبات جزئی اولدیغی تقدیرده مواد شحمیه وزیتیه حبه‌لرینی قسماً قابل امتصاص برحاله كتوره جكندن بوقسم غدانك سهولت ایله هضمنی موجب ایسه‌ده مقدار كثیرده استعمالنده (پپسین) جوهرینك ترسیبه بادی اولمغله فعل هضمی بالابطال توصیفی دعوت ایدر .

بناءً علیه هیچ مشابه‌سنده اولان فائده‌سنه نظراً فوق‌العاده مضراتلی اولان ایچكیلرك كاملاً ترك اولنمسی عقلاً وحكمةً بالكز طباً لزومندن استعمالی ایجاب ایده‌جكی هیچ بروقت خاطردن چیقارمامایدر .

(ا . ادهم)

(مابعدی وار)

فقرهٔ مخصوصه

ملی بر حكایه

دن

مابعد

مكحل خنكاری كوزلری سیاه‌اوزون‌مژكانی ایچنده كومولمش، بیكلری دوندكچه هربرشعاع نكهی عاشقنك دكل، هربرقلب حساسی رعشه‌دار ایده‌جك درجه‌ده جانسوز، محفظه‌دروننه كیزلنمش قیمتدار برالماسپاره‌سی كبی پارلامقده، كوچك نقط لطیف دهانی لاله‌رنك اینجه دوداقلری كویاانجو دانه‌سی كبی غایت‌منتظم دیزلمش اولان دندان منورلرینی چشم آغیاردن نهان‌ایتمك‌ایچون صارمش، كیزلمش، بناقلرنده‌حاصل اولان‌محروطی كوزل‌چقورلره بوسكورمه بنلرندن برایكی اوفاجقلری حال‌سكونتده‌میدانه چیقیوبرمك ایچون اثنای ابتسامده صاقلانمش، هنوز اون‌یدی یاشنده برنخل نورسیده . پوریه‌جك اولسه‌اوقدر ظریفانه خطوه‌اند از اولورکه: قارشودن كورن كویاتازه برگل قدانی‌خفیف روز كارك تأثیرینه مقاومت‌ایده‌میه‌رك‌ظریف‌ظریف، خرامان اولقده، بناقلری نظره چارپنجه اوكابن لطیفك اینجه اعصابی اوزرنده كی غنجه‌لو ایكی طرفه كمال‌صفوتله سرفروایتمكده ظن اولنور .

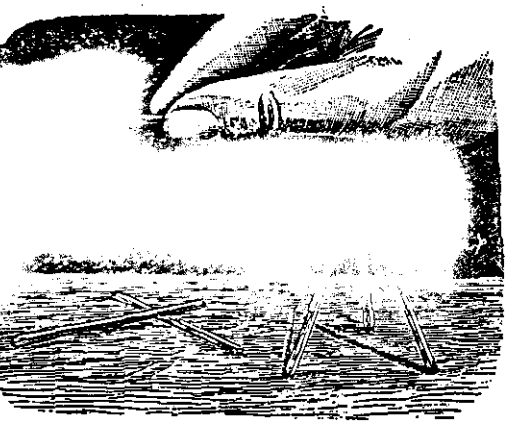

بوكوزل (صافیه) آناسنك باباسنك سوكیلی بردانه چكر پاره سیدر . صورت معیشتلری ككبوزه‌جه‌اورته حالی دینه‌بیلر .

* *

دها صباحك ساعت اوچی . باغلره طوغری چیقوب كزینه بیلرز .

بزم‌احدا قانك باغنه‌كیدمه‌لم. اورادن‌استاسیونه اینرز . آقشام اوزری برعربه‌یه بینر چكرز . بمكلری، فوزلی بیكاده كتیرسونلر .

* *

باغلق ایچندن لچن شوایچه یولی (باتاق) تعقیب ایدرلم. البته‌مزه اوتلر پایشه‌جق، كوتوكلرك پاپراقلرنده‌كی توزلر بولاشه‌جق، بولكه‌لر باغلق صفاسنی اجرا ایدنلرك زینتلریدر . طوریكز ! شوجوبز آغاجنك آلتندن خزین برصدا كلیور .... اوف ! نه‌قدر دلسوز، نه‌قدر خزین ... ! اوت، كنج برقز صداسی .... آمان كورلتی ایتمیكز . كندی، كندیسنه هم‌آغلیور، هم سویلنیور . یواشك بزی كورمسون . باغ كوتوكلرینی كندیمزه‌سیر ایده‌لم‌ده دكلیه‌لم . نه‌دیور آكلایه‌لم . بلكه‌ده كیم اولدیغنی طانیرز . ها ..... صوصكز .... (صافیه) .....

* *

تام اوچ سنه اولیور . بوعشق بنی محو ایده‌جك . دها هنوز تربیقلی ایدی . شمدی محبتی اوغرینه فدای جان اولنه‌جق ناموسلی برقهرمان اولدی، آمافقیرایمش . اولسون . ناموسلی وقارلی، چالیشیور، قزانیور، بكینیور. كامل كبی باباسنك ثروتنه طیانه‌رق كیجه كوندوز سفاهتله امرار وقت ایتمیور یا .

كامل بنی سویمیورمش . سومسون ! ایستمه . اولورم كامله دست ازدواجی اوزاده‌م . بكا زوج اوله‌جق، بنم كبی صاف، ناموسلی‌اولمایدر .

آماء باباسنك ثروتی وارمش، باشنه چالسون .

آه! جودتی‌سویمیورم . آنك‌لوندانه‌وضعی كورونجه

مابعدی وار

فنی اكلنجه

(اوچ كبریتلرك معرفتی)

بركبریتك اوچنی حفیفجه‌یاروب دیكر بریتكه اوچنی اینجه‌لتدكدنصكره اولكی كبریتك یاریسنه برزاویهٔ حاده تشكیل ایتمك اوزره ادخال‌ایدیكز بعده شكلده كوسترلدیكی وجهله اشبو زاویه‌یی تشكیل ایدن كبریتلری براوچنجی كبریته مستند اوزره اوچ اباقلی مردیون كبی یوقاری قالدیریكز بوپایلدقدنصكره‌دیكر بردردنجی كبریتك‌براوچندن طوتدرق دیكر اوچنی اولكی كبریتلرك تشكیل ایتدكلری زاویهٔ مجسمه‌وضع ایدرك اصوله‌قالدیریكزده اوچ كبریتلردردنجینك اوزرینه آته‌بیز كبی بینه‌رك یوقاری قالقارلر .

بواكلنجه‌نك یاپلسی ایچون الكزده كی كبریتی ایكی اولكی كبریتلر اوزرینه‌اول وجهله وحفیفجه وضع ایتملیدر كه‌الكزده‌كی كبریت اوزرینه دوشمكله برابر، الكزیده بواوچنجی كبریتك ایكی اولكی كبریتلردن مشكل اولان زاویه‌یه‌دخولنه مساعد اولمجق صورتده ایندیرملی . بوحالده الكزده‌كی كبریتی قالدیرنجه برعینی وایكنجی كبریتلر برطرفده واوچنجیده دیكر طرفده اولمق اوزره دردنجی كبریت اوزرینه بینه‌رك قالقارلر .

علی فواد

نومرو ٣٤ فی ٢ شوال سنه ١٣٠٩ — چهارشنبه — فی ١٥ نیسان ١٣٠٨ — سنه ١

مصور خزانه

١٣٠

فنون وادبیاته وصنایعه والحاصل غزته‌نك مسلکنه موافق جرنوع آثار ومقالات مع المنونیه قبول اولنور درج ایدیلیان اوراق ایچون اداره مسؤل اولهماز .

محل طبعی

(حکاك سروپچن) مطبعه‌سی

استانبول سلطان حمام

مدیری : اوهانس فرید

[محل اداره‌سی]

باب عالی جاده‌سنده ٣٨ نومرولی

وطن کتبخانه‌سیدر .

غزته‌نك اموراداره‌وتحریر
خصوصات سائره‌سیچون
کتبخانه‌سی صاحبی لوحانس
افندی‌یه‌مراجعت‌اولنمق لازم
ولایات شاهانه‌ده غزته‌یه
خصوصات ایچون وکاله
یورمجق ذواتك بنه
مراجعتلری تمنی اولنور
سنه‌لکی درسعادت ایچون
ولایات شاهانه ایچون
غروشدر .
نسخه‌سی ١ غروش

غلوم ، فنون ، ادبیات و صنایع نفیسه وسائره‌دن باحث هفته‌لق عثمانلی غزته‌سیدر

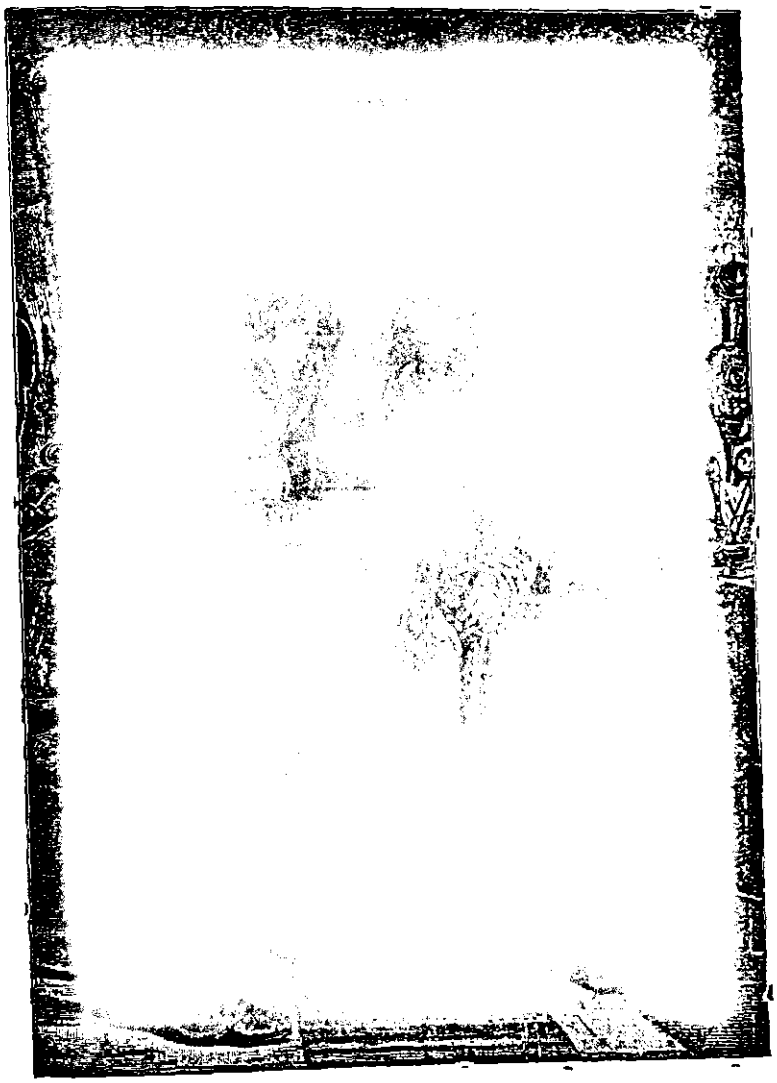

مشهور بر لوحه

بر کانکش ایله بر نعیرجینك رسمی

وداع رمضان

بوكون مكهٔ مكرمه‌دن مدينهٔ منوره‌يه وقوع بولان هجرت پر مسعدت محمديمك بيك اوچيوز طقوز سنهٔ قمريه‌سنه مخصوص اولان رمضانى عالمدن وداع ايدييور .

بوكون او ماه منور ذيشرف وشان غروب شمس ايله برابر — فقط برسنه صكره يه ظهور ايتمك اوزره — پردهٔ خفايه كيريبور .

حلولى قلوب موحدينى لبريز شوق ونشاط ايلمشيدى .

افتراقيله عالمى محزون براقامق ايچون يرينه بايرام قائم اولهجق .

حقيقةً نه مبارك كون! اقبالى ، ذوق ونشوهٔ روحانى، وداعى ، سرور و شادمانى !

رمضانك ذوقى بالكز كنديسندن حصه ياب روشندلى اولان ارباب بصيرته منحصر قالمازه فيضى عميمدر .

انسان ايچون امر جبلى اولان ميل محاسن وحب معالى اسيرهوا اولانلرك‌ده حياتى اويانديرر، انلرك‌ده قلبلرى خوف وخشيته، اميد عفوورحمته مملودر . ديمك اولوركه بونلرده قالباً دكلسه بيله قلباً يينه عبادتده‌درلر، يينه الله ايله مشغولدرلر .

ذوق رمضان بونكله‌ده يتمز، رمضانك دخولندنبرى خصوصيله عشر اخيره معاملات اخذ و اعطاده‌كى حركت و فعاليته باقيلسون! كورولوركه آز چوق كسب و تجارتله مشغول اولان هر صنف خلقك يوزى كولييور . ذاتاً اكثريت نشاطلى اولنجه كيمسه‌ده هم وغم وبناءً عليه رمضاندن ممنون اولمدق كيمسه قالماز. مكركه بى حس اوله . خلاصهٔ كلام بوكون كال حزن ايله رمضانه وداع ايدييورز، يارين سرور تام ايله بايرام ايده‌جكز .

تبريك عيد

الهى . محور عالمده دوندكجه مه تابان، هلال وبدرى اولدقجه سماده مثبت ازمان، شهنشاه منور طالع وفرخنده ايامك اولهخورشيد رخشان جمالى دهره نورافشان

الهى ، نور دين احمدى دنيايه طولدقجه بتون اسلاميانك شاهى اولسون سايهٔ يزدان.

الهى ، دائما سلطانمز عبد الحميد اولسون ، بزه هركون بوپارلاق كون كبى عيد سعيد اولسون

استانبول عالملرى

بايرام هركس ايچون باعث مسرتدر. چونكه بايرام كلنجه بيك درلو مشغوليت ظهور ايدر ، بيك يولده اكلنجه بولنور . صلات عيدى ادا ايدوب‌ده اوينه دونن هر مسلم صحيحاً مسعوددر، بتون عائلهسى كنديسنى استقبال ايدر . هپسى كوزل كيمش، هپسنك چهره‌سنى پرنور مسرت، پر خندهٔ سعادت احاطه ايتمش ، چوجقلرى دها مرديوندن چيقمه‌دن ، بوينه صاريلرلر . مسعود پدر او ملك ياورىلرينى اوموزنده طاشيه‌رق بوقارى چيقار . البته اوراده اختيار پر قادين واردر : يا والده ، يا بيوك والده ، يا تيزه يا خود — هيچ اولمازسه — دادى . ايشته او قا- دينجغزك اوكنه ديز چوكر ، پوروشوق ، قورو ، فقط محترم الرينى شاپر شاپر اوپمكه باشلار . چو- جوقلر كنديسنه نوبت براقامنه چاليشيرلر. زواللى قادينجغزك كوزندن پرينى متعاقب بش اون داملا اشك مسرت دوكولور . قلبى جامع شريفده دكلدى تكبيرات عليوه ايله مشحون اولان صاحب عائله « الله اكبر » قول كرمنك نه بيوك برحقيقت اولديغنى كنديسنه احسان الهى اولان شو حال مسعودينى كوره‌رك ادراك ايلر .

عائله ايله تبريك وظيفهٔ مقدسه‌سى ايفا اولندقدن صوكره يا مسافر قبول اولنور ياخود تبريكه كيدييلر . هله — نه قدر ابى اولورسه اولسون — بر كونده اوتوز قرق پارچه شكر يمك، اوزرينه براوقدر ساده بلكه‌ده شكرلى قهوه ايچمك هيچ سويله‌جك شيلردن دكلدر . لكن بو زحمتلرى اقليت چكر. اكثريت ايچون بويله مجبوريتلر يوقدر. برده بو مشقتلر هركسه شامل بيله اولسه يينه حاصل اولان اكلنجه‌لره نسبتله هيچ قيلندنر. كورشديكمز ذواتك يوزده يتمش بشى ملاقاتنده روحانى بر لذت بولديغمز طاقدن اولديغنى هيمز تسليم ايدرز . يا انلرله معايده ايچون بوريديكمز يولر، كورديكمز شيلر بزى نه قدر اكلندىرر ؟

مثلا بيوك دره‌ده بر سوديكمز دوست بولنسه‌ده بايرام تبريكى مجبوريتيله اوچوقدن برى كوره‌مديكمز دوستكرك خانه‌سنه كيتسه‌كز؛ بهارك شو لطائف فردوسيسنه مستغرق اولان حضارت عالملرينى، صندالرك ايچنده‌كى بهار حوريلرينه مرأت اولمغه لايق بر صورتده براق بولنان دكرك قيرلرنده روم ايلى طاغلرينك يشيل كولكه‌لرينى سير ايدرك معطر بر هواى صاف ايله غنيهٔ روح و وجود ايليه‌رك ايكى ساعت سياحت ايتمش اولهكز بخيار اولمازميكز ؟

بن بايرامده محله اره‌لرنده طولاشمغى‌ده سورم، چونكه هر سوقاغه كيردكجه بيك درلو كوزل شيلر كورورم : اولا هر سوقاقده لا اقل اون چوجوق واردر، بونلرك هپسى اى كيديرلمش اولمامق حتى اكثرى ارككلرمزده نادر اولان حسن طبيعتك قادينلرده دها زياده ندرتى كوسترمه‌جك صورتده فيا فنا بر طاقم البسه ايچنه حبس ايدلمش اولمقله برابر هپسى كوزلدر . او كوزلرنده برلمعهٔ مسرت پارلار، اوغنجه يوزلرنده برروحانى حرت شفق نمايان اولور . بلبل كبى اوتوشورلر ، سسلرى برينه قاريشير. ثانيا كوزل كوزل كيمش بر چوق ذوات ايله عره‌لر جاده‌لرده صيقلشه‌رق، تنها برلرده آزاله‌رق شطارتندن اوچيور كبى كال سرعتله كوز اوكنده طولاشيرلر. ثالثا اولرك اكثريت اوزره قبولرى آجيقسدر ، بر چوق زوالرك كيروب چيقديغى كورولور، بر چوق مسرت قهقهه‌لرى طويولور

رمضان جداً پك خوش ايدى . جناب حق كله‌جك سنه‌يه يتشديرسون . ان شا اه او زمانه قدر عثمانلى نيتروسنك آتونولرى «مصرعيسى» يرينه مصرعى، «ترقى‌ئى» يرينه ترقيسى ، «له‌كن» يرينه لكن، «پدرم» يرينه باباجغم ديمكى اوكره‌نيرلر، عبدى افندى بر از دها قومديه بكزر اويونلر اوينار، ناموس افندى طاقندن او قالديرم سه‌كر كبى قانون چالان سازنده ايله يوزيغى اكشيتمكدن بشقه برشى پاپمان ساكى بيقلى شيشمان خواسته‌يى چيقاريرده دها اى اكلنيرز !

هركس ايچون كيميا

« دن »

(اجسام شبه معدنيه »

كوكورت حلقنده‌كرك كبريج ايله وكرك دمير، باقركى معدنلرله متحد اولهرق الك زياده مبزولاً بولونان جسملردندر. دمير وباقرله متحد اولديغى زمان (برنز) دنيلان جسمى حاصل ايدر. برنز التون صاريسى رنكنده اولديغندن معلومات قديمه‌سى آز اولان كيمسه‌لر برنزى آلتون برينه قويه‌رق آلدانيرلر .

كوكورت يغين حالنده ايكن آتشله‌جك اولورسه سوندرمك پك كوجدر. كبريت وباروت فابريقه‌لرنده پك چوق صرف اولونديغى كبى دوقتورلقده جلدخسته‌لقلرنده دخى قوللانلقده‌در.

برده اوزوم آغاجلرینی قاپلامقده‌در. بو غازك مولد الحوضه ایله کبریتلی (فلوقسرا) یه قارشی الك کوزل واسطهٔ محافظه‌در. کوکورت غبار حالنه قونوب آصه‌لر اوزرینه سرپیلیر. کوکورت‌ایله مولد الحوضه اره‌سنده پك بویوك بر مشابهت کیمیویه موجوددر.

وزن کیمیوی مولد الحوضه‌نك کبریت تماماً ایکی مثلیدر. مولد الماء ایله عینی صورتده اتحاد ایدرلر. حامض کبریت ماء و صو عینی صورتله تشکل ایدرلر.

مولد الحوضه ایله کوکورت بر فامیلیادندر ویتلمکده‌در. کوکورته مشابه اولان ایکی جسم دها واردرکه اونلرده سه‌له‌نیوم Selenium وتللور tellure جسملریدر. بونلرشکلاً حس اولونور درجه‌ده برتغیر حاصل ایتمکسزین کوکورتی حاوی بر جسم مرکبك کوکورتی ویرینه کچر.

* * *

حامض کبریتی acide sulfureux کوکورت یقیلدیغی زمان بر غاز حصوله کلیر که حامض کبریتی‌در. بو غازك مولد الحوضه ایله کبریتلك محصول اتحادی اولدیغی سویلمکه حاجت یوقدر. محصول، برقاب دروننده طوپلانیلیر، رنکسزدر. ایکی هوای نسبتی تضییقیله تمیع ایده‌بیلدیکی کبی شدتلی برتضییق وبرودتله دخی تصلب ایتدیریله‌بیلیر. حرارتی فوق‌العاده مص ایتدیکی جهتله تجر ایتدیکی زمان ٥٧ درجه برودت حصوله کتیرر که بو درجهٔ برودته جیوا دونه‌بیلیر. حامض کبریتی غازی ایچنه صوقیلان بر جسم مشتمل سوندیکی کبی بر دهاده یاتماز. بو بر دها یاتمه‌مك سببی درونه صوقیلان جسمك پك زیاده تبردایتمش اولمه‌سندن‌در. غاز مبحوث تنفس اولونه‌ماز. تنفس اولونه آسفیکسیا. احتناق یعنی بوغوله ایله‌تنفس ایدیلدیرر. جسم مشتعللری سوندرمه‌سی خاصه‌سندن باجالر طوتشدیغی زمانده استفاده ایدیلر. کبریت بخاری درعقب یانغینك اوکنی آلمش اولور. حامض کبریتیك اولدقجه مهم بر خاصه‌سی دها واردرکه اوده مواد حیوانیه ونبا‌تیه‌نك رنکلرینی ازاله ایدرك بیاضلاتمقدر. مواد مذکورەنك مولد الحوضه‌لرینی جذب ایدر. بو صورتله بیاض قوماشلرك آلتنده کبریت یاقوب حامض کبریتی بخاری حصوله کتیره‌رك میوه وسائره لکه‌لرندن قورتاریرلر. بونلردن باشقه خسته‌خانه‌لرده «غال» یعنی اویوز خسته‌لغنه اوغرایانلرك البسه‌سی وسائر خسته‌خانه ادواتی تطهیرده قوللانلمقده‌در.

* * *

حامض کبریت acide sulfurique — بوکاهر کس زاج یانی دیر. صایعده الزیاده مهم ومستعمل اولان حامضلردن بری‌در. حامض کبریتدن بروزن کیمیوی، زیاده مولد الحوضه واردر. مایع، رنکسز، آز متحرك، دهنی یعنی یاغه بکزر بر جسمدر. اینه بویاغه بکزه‌مه‌سندن طولایی کندینه قدما وعوام زاج یانی اسمنی ویرمشدر.

طبیعتده دیکر جسملرله متحد اولهرق مبزولاً بولوندیغی کبی وولقانلرك یقین منبعلرده آزاده، یعنی آیری اولهرق، چوق تصادف اولونور. دکر صولرنده وهر اقلیمده اکثر طوپراقده موجود اولان کبریت مرکباتنك قسم اعظمنی تشکیل ایدر. بو حامض کبریتك دیکر جسملرله حصوله کتیردیکی مرکب جسملرك برچوغی، دوقتورلقده پك زیاده مستعملدر. ازجمله سولفانو دیدیکنز (Sulfate de quinine) یعنی کبریتیت کنیرك صیتمه‌لرده نه‌قدر ایش کوردیکی هر کسجه معلومدر. سود ومانیزی جسملری‌ایله‌اولان مرکبی (Sulfate de soude Sulfate de magnesie) نامله‌ریه مسهل اولهرق چوق قوللانیلیر. حامض کبریت پك کسکین بر حامض اولوب دوقوندیغی عضو ذی حیاتی خراب ایدر. رطوبته پك حریصدر.

حامض کبریت ماء یاخود کبریتلی مولد الماء — کوکورت مولد الماء ایله برلشه‌رك بوجسمی حصوله کتیرر. فقط بو امتزاج دوغریدن دوغریه‌یه وقوع بوله‌مز، شدیداً یعنی ٤٠٠ درجه‌ده مسخن سونکر طاشی سایه‌سنده حصوله کلیر. بو جسمه علی الاکثر آبدستخانه لاغملرنده تصادف اولونور. معدن صولری درونه‌ده واردر. معدن صولری قابلیجه دیدیکمز منبعلرك محصولندن بشقه برشی دکلدر دنیله‌بیلر. قابلیجه‌لرك جلد خسته‌لقلرینه چوق فائده ویرمه‌سی، ایچنده‌کی کوکورت وامثالی جسملر سایه‌سنده‌در. فقط شونی‌ده اونوتمامل که هر هرقابلیجه صوینك ترکیبی بردکلدر بعضیسنده زیاده جلیك بعضیسنده کوکورت واردر. ایشته بوسه‌بدن مزده قابلیجه‌لرك هر درلوسی وار. صامسون جوارنده غاوزه نام محلده‌کی قابلیجه — بعض ارباب وقوفك تجربه‌لرینه نظراً — زیاده مقدارده کوکورتی حاویدر. اهالی بو صوبی صوتوتوب ایچرلر. درجهٔ حرارتی قرقه یقیندر.

جسم مبحوث رنکسز برغاز اولوب قوه‌قوسی چوروتمش یومورطه‌نك قوقوسندن دها پیسدر. شدتلی بر زهردر. هوادە $\frac{1}{1200}$ نسبتده بولوندیغی حالده برقوشی، $\frac{1}{1000}$ نسبتده اولدیغی زمان برکوپکی آلسزین تلف ایدر. آبدستخانه لاغملرینی بوشالتان ارغادلر بوغازك حاصل اینه آسفیکسیا یعنی انقطاع تنفس ایله‌اکثریا تلف اولمقده بوکا چارهٔ عاجل ایراق اوزره (قلور) جنم غازی مراجعت ایدیلر. قلور حامض کبریت بانك الماسنی آله‌رق تحلیل ایده‌رك فلاکتزده‌یی قورتار. بویله بر حالده بر طاباق ایچریسنه سرکه ایصلاتلمش کبریج قوبوب خسته‌یه قوقلاتمق یکانه‌در.

قلور — ١٧٨٦ سنه‌سنده وفات ایدن اسو فقیر برکیمیاکر طرفندن کشف اولنمشدر کیمیاکر، بوکاشف تحریات فنیه اجرا ایتمك ای بر قاچ انبوبه ایله بر قاچ کوچوك شیشه‌دن س بر شیئی بولونه‌دیغی حالده کیمیای پك ج زنکینلتدیرن (شل)در (قلور)(سود) ایله برلك مطبخارمزده قوللاندیغمز طوزی حاصل ای طوزك کیمیاجه اسمی (قلور سودیوم)در. طو حمض ثانی، مانغاز ایله قاریشدیردقدن صوکره، اوز حامض کبریت دوکدیکمز وقتده قلور غازی ایدیلر. بوغاز صاری، بشیلمسی‌در. تنفسه تنفس اولونه‌جق اولورسه آق جکرلری خ ایدر. برودت وتضییق ایله تمیع ایتدیریله ضیای شمسه معروض اولدیغنه نظراً درلو شکلده بولور. کوتشه معروض او ضیای شمس خارجنده استحصال اولونامدن شدتلیدر. قلور مولد الحوضه ایله ٤٠٣٠٢٠١، وزن کیمیوی نسبتنده برلشه‌رك مرکبات حصوله کتیرر سه‌ده بونلرك الك زیاده ثابت او صوکنجی مرکبدر.

قلورله ازاله لون و تطهیر — قلورك الماید اولان علاقهٔ کیمیویه‌سی فوق‌العاده او مولد المالی جسملرك مولد الماسنی کندیسنه جذب ایدر.

ایشته ابدسخانه لاغملرنده وعلی العموم عضویه‌نك تفسخنده یعنی چوروممسنده حکلن و فنا حالده متعفن و زهرلی اولان کیر مولد المالرك مولد الماسنی جذب ایله ترکیب ایشته بو صورتله غازلرك خواص مهلکه‌سی ازاله ایده‌رك هوایی تصحیح ایدر. بو درجه مدهش برسم بولونان قلورك همان او قدر شد برزهر اولان سود ایله برلشه‌رك حوائج ضروریه مزدن طوزی تشکیل ایتمه‌سی شایان‌دقتدر. ذرات اجزاء فردیهٔ مادەنك بر حرکت کیمیویه‌سی خواصنجه نه‌قدر انقلاب وقوعه کلدیکی دوشونلسه

(قلور) قاربون، مولد الماء، مولد الحوض آزوتدن مرکب اولان مواد نباتیه‌نك رنکنی ازاله ایدر. مواد نباتیه‌نك مولد الماسنی

کوز اورمانی

و بو صورتله مادهٔ ملونهٔ تخریب ویا تعدیل ایدر . بو اساسه مبنی درکه بعض محلدن انتشار ایدن نیاسمه‌لره، دها دوغریسی میکروبلره قارشی یك مؤثر اولارق قوللانیلور. وعضویات صغرانك عنصر وجودلرندن اولان مولد المایی جذب ایدرك حیاتلرینی بتیرر . فقط بو خدمتلرك هیچ بریسی صاف غاز حالنده و یاخود صوده منحل بولونان قلوره کوردیرمز .

یوتاس، سود و باخصوص کلس ایله بر قلور حامضنك مرکبی قوللانیلور . بو بابده الك زیاده مستعمل اولان تحت قلورینهٔ کلس در .

چوجوق

کی دو موپاسسان

زاق بوردیلر ، اوله‌نمه‌یه‌جکنه یك چوق دفعه‌لر یمین ایتدرکدن صوکره، بریاز دکر حاملرنده بقهٔ فکرینی دکشدیردی .

بر صباح، قوملرك اوزه‌رینه کلیشی کوزل سریلوب ، قادینلرك دکردن جیقمه‌لرینی سیر ایتمکله مشغول ایکن ، مینی مینی بر آیاق ، لصاقت وظرافتیله نظر دقتی جلب ایتمش ایدی. کوزلرینی یوقاری‌یه قالدیرمجه او مینی مینی آیاقلرك صاحبی، کندیسنی مفتون لطافتی ایتدی. فقط، کال دقتله مستور بیاض قانیله‌دن معمول بر دکر اتواینك قاپاغه‌مادینی بر باشله طوبوقلردن باشقه بر شی کوره‌مه‌یوردی . زاق ایچون شهوت پرست، مبتلای ذوق وصفا دیرلر ایدی . دیمك یالکز شکل وهیئتك لطافتی، اوکا کندیسنی تسخیر ایتمش ایدی. صوکره‌ده صاف، معصوم، بهار صباحی قدر طراوتلی اولان کنج قیزك ذکای حلاوت انکیزیله اسیر اولوب قالمش ایدی .

معشوقه‌سنك منسوب اولدیغی عائله‌یه تقدیم اولونوب ، هر طرفدن حسن قبول کوره‌رك ، چوق کچمه‌دن جیلفینیجه‌سنه عاشق اولدی. صاری قوملی ساحلده، بهرت لاتیسی کوردیکی وقت ، وجودی کاملا رعشه‌ناك اولیور، یانده بولوندیغی کندیسنه برسکوتیلك کلیوردی. نه بر لاقیردی سویله‌یه‌بیلیور، نه ده برشی دوشونه‌بیلیوردی، قلبنده برغلیان مهلك، قولاقلرنده برطنین دائمی، فکرنده بربریشانی، مدهش واردی . عجبا بو حالکر، مقدمات عشقمی ایدی؟ . . .

بوندن کندیسی‌ده بی خبر ایدی . فقط، بو چوجقه رفیقهٔ حیات اولارق مالك اولمق ، ایچه قرارلاشدیرمش ایدی . کنج قیزك ویلیری، دایقانلینك سوء شهرتی سبیله، بر خیلی تردد ایتدیلر . بر مترهسی وار ، دیبورلردی ، لکن اوبله اسکی ، قوی بر مناسبت، اوبله برزنجیرکه ـ جوقدن بری شکست اولمش ظن اولوندیغی حالده، یینه بك چوق زمان طابانه‌بیلر.

بونك اوزرینه ، بونجه زمان برلکده یاشادیغی اوقادینی، آرتق بر دقه بیله کور‌مه‌مکی کوزینه آلدیردی . رفقاسندن بری ، معین بر معاش تخصیصی معامله‌لرینه وساطت ایتدی . بو صورتله ، قادینك حیاتی تأمین اولوندی . زاق ، بوپاره‌لری ویردی . فقط بوندن صوکره، بردها اسمنی بیله آغزینه آلمامه‌جغنی ادعا ایله، یانده اوندن بحث ایدلمه‌سنی ایسته‌مه‌دی. بك چوق مکتوب آلدیسه‌ده، هیچ بریسنی‌ده آچوب اوقومادی، هرهفته، متروکه‌نك عجمی، به‌جریکسز یازیسنی طسانییور، هر دفعه‌سنده‌ده دها زیاده حدت ایده‌رك ، ایچنده‌کی ستمکاری، اشتکاری اوکا بیلدیکندن، ظرفی بیله آچه‌دن، بر سطر بیله اوقومه‌دن متهورانه هپسنی پرتیوردی. نهایت ، متانته بردنبره هیچ کیسه ابنانه‌مادینی ایچون ، تجربه‌یی بر قیش امتداد ایتدیردیلر . آنجق ایلك بهارده، طلبی اسعاف ایدلدی .

ازدواج ، مایسك ایلك کونلرنده ، پارسده وقوع بولدی .

***

معهود دوکون سیاحتنك اجرا اولونمه‌سی اوکا قرارلاشدیرلمش ایدی . بویوم تشریفاتك

و بو صورتله مادهٔ ملونهٔ تخریب ویا تعدیل ایدر . بو اساسه مبنی درکه بعض محلدن انتشار ایدن نیاسمه‌لره، دها دوغریسی میکروبلره قارشی یك مؤثر اولارق قوللانیلور. وعضویات صغرانك عنصر وجودلرندن اولان مولد المایی جذب ایدرك حیاتلرینی بتیرر . فقط بو خدمتلرك هیچ بریسی صاف غاز حالنده و یاخود صوده منحل بولونان قلوره کوردیرمز .

یوتاس، سود و باخصوص کلس ایله بر قلور حامضنك مرکبی قوللانیلور . بو بابده الك زیاده مستعمل اولان تحت قلورینهٔ کلس در .

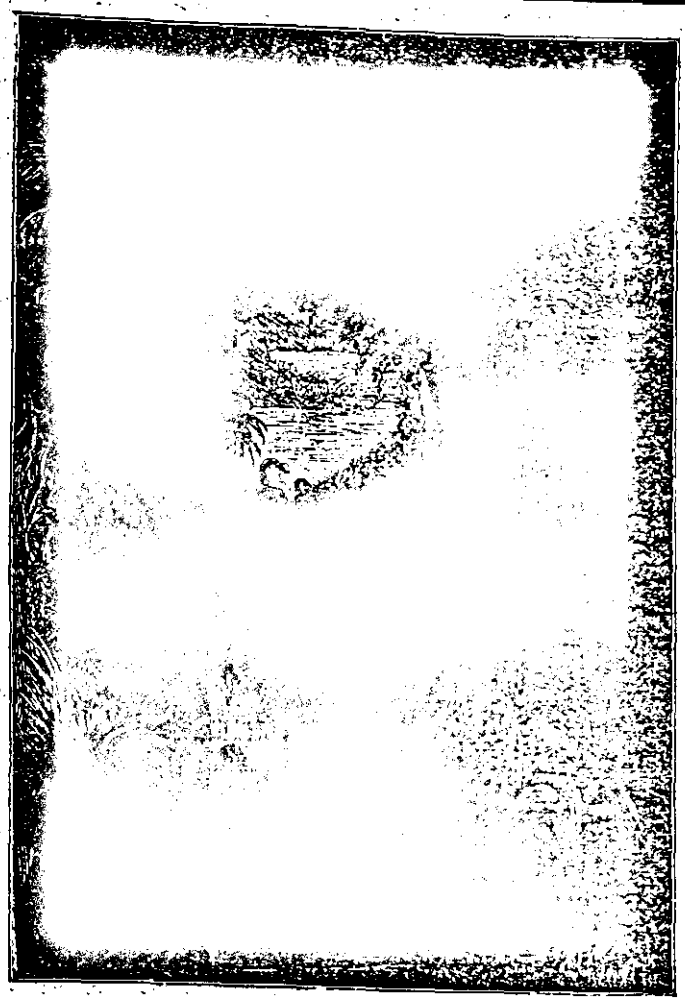

خلقت ادمدن اول غیر قابل نفوذ وحشی اورمانلر

پورغوناقنی تزیید ایتمك ایچون ، ساعت بشه قدر استداد ایده‌جك اوفاق بر بالودن ، یقین اقربادن عبارت کنج قیزلرك بر آز صیحرامه‌لرندن صوکره ، ایکی زوج و زوجه ، ایلك کیجه‌لرینی بورادہ کچیره‌جکلر ، ابرنه‌سی صباح ، یکدیکرینی طانیوب سویشمکلری اوقدارنجه معزز دکر کنارینه یالکزجه کیده‌جکلردی .

آقشام اولمش ، بویوك سالونده رقص ابدییورلردی . کلین کوکی طنطه‌لی ، مکلف ایپك قاشارله زاپون کاری مفروش ، طاوانده معلق رنکلی بر بویوك فانرك صولوق شعله‌لریله نیم ضیادار بر اوطه‌یه چکیلمشلردی .

کیجه صیجاقجه ، سکونت پرور ، بهارك روایح مست انکیزی ایله مملو ایدی .

یاری آخیق قالان پنجره‌دن سرین ، معطر امواج نسیم ، بعضاً ایچری‌یه کیریبور ، چهره‌لرینی اوقشایوردی .

هیچ لاقیردی ایتمیورلردی . آرا صیره ، اولانجه قوتلریله . صیقمقده اولدقلری الارینی طوتیورلردی . کنج قیز ـ حیاننده وقوع بولان بوتبدل عظیم ایله مشوش ، متحیر ، یونکله برابر ، بنه متبسم ، سرورندن پرنده طاوره‌مایه‌جق درجه‌ده شن ، آغلامغه ... فقط سویخندن آغلامغه مهیا ، کندی باشنه کلن حال ایله عالمك کاملاً دکیشدیکنه مطمئن ، سینی بیلمکسزین مضطرب ، اندیشه‌ناك ، بوتون وجودینك ، روحنك ناقابل تعریف ، لطیف بر تعبه ، شهوت انکیز بر رخاوته استغرق ایتدیکنه ذاهب بر حالده ، نظرلری بوش ، منهم اولارق طوریبوردی .

دلیقانلی‌ده برتبسم دائمی ایله ، کوزلرینی بر آن زوجه‌سنك اوزه‌رندن ایرمایور ، آرا صیره لاقیردی سویله‌مك ایسته‌یور ، بر سوز بولامایجه ، اولانجه آرزوسنی ، اولانجه اشتیاقنی کنج قیزك الارینی صیقمغله اظهار ایتمك مراد ایدییوردی ، آوالقده متحسر «بهرن!...» دیه میرلدانیور ، هر دفعه‌سنده ، قیز ، لطیف ، مشفق بر نظرله زوجنه باقیور ثانیه‌جك یکدیکرینی بویله و جد آور بر صور تماشا ایتدکدن صوکره ، زوجنك نکاه مؤثره نفوذی آلتنده مسحور بر حالده کوزل درحال اوکنه آکیوردی .

بر برلریله تعاطی ایده‌جك هیچ بر بولامایورلردی .

یالکز ایدیلر . فقط آرا صیره ، برچفت را بر سرك محرم ، کتوم ، معتمد شاهدلری ا کی ، قاپونك اوکندن کچرکن ، بویلرینه خ سریع بر نظر فیرلادییورلردی .

یان طرفده اولان برقاپو آچیلدی ، رخدمت یکی کلن مستعجل بر مکتوبی ، تپسینك ای یلوتمشده اولدینی حالده ایچری‌یه کیردی . مهم ... آنی بر قورقو ، ناکهانی فلاکت ویردیکی اسرار انکیز بر قورقو ایله ... ا تیتره‌یه تیتره‌یه کاغدی آلدی ، آچمغه جسا ایده‌مه‌یوب ، یازیسنی طانیادینی ظرفه خیلی ز باقدی . اوقوماغه ، ایچنده‌کیه واقف اولا آرزو ایدییور ، کندی کندینه : «یارین اوقو یارین ... ایش ایشدن کچدکدن صوکره ، اوو نهمه لازم!...» دیه جینه قویمق ایسته‌یوردی فقط ، ظرفك برکوشه‌سنده‌کی : «غایت مستعجل کلهلری ، کندینی بوفکری اجرادن منع ایدییور دها زیاده دوچار دهشت ایله‌یوردی . الك ت زوجه‌سنه : «مساعده ایده‌رسکز ، یا دوستم؟» ، صورارق ، مکتوبی آچوب اوقودی . بنی بک فنا حالده آندی ، محاله‌یور کی ، یاواش یاواش دها کوزدن کچیردی .

باشنی قالدیردیغی وقت ، چهره‌سی آلت ار اولمش ایدی . زوجه‌سنه طوغری دونه کهکه‌یه کهکه‌یه : «مینی مینی عزیزم ... ال دوستلرمدن برینك باشنه ، بویوك ... بك بو بر فلاکت کلمش ، شیمدی ... شیمدی بکا احتی وار ، یکرمی دقیقه قدر غیبوبتمه مساعده اید میسکز؟ درحال عودت ایده‌جکم ؟» دیدی .

کنج قیز قورقدی ، اوزون اوزاد استجواب ایده‌جك ، ایشه کاملاً واقف او اصرار ایله‌یه‌جك قدر دها زوجه‌سی اولادیغ تیتره‌یه‌رك : «کیدیکز ، دوستم!» دیدی . ع اوزه‌رینه ، ژاق اورتمدن غائب اولدی .

قیزده ، یانی باشنده‌کی سالونده ایدیلن را دیکله‌یه‌رك ، یالکز ، یاپ یالکز قالدی .

مابعدی وار

علی نهاد

مکتوب دمتی

ادوار رود

مابعد

۱۵ نجی نومرودن اعتباراً ، مکتوبلر استانبولدن کوندرلمش اولوب ، بو حرکتك اسبابی حقنده هیچ تفصیلات ویرلمه‌یور ، یالکز برحزن متهیجانه‌دن بحث ایدیلیوردی :

« آه سوکیلم ، بوده بیتدی! ... آرامزده ، ماوی ، راکد شو جسیم دکز واز . کوزلرمدن جریان ایدن اشك تأثری ، انظاردن اوزاق اولارق ادامه ایتك ایچون ، کینك الامظم کوشه‌لرینه التجا ایتدم . سفیلانه صورتده کچمکده اولان حیاتمه خاتمه چکمجك شدتلی بر فورطنه‌یه انتظار ایله‌بورایدیه‌مده ، سنی بردها کورمك ایسته‌دیکمدن بر حیات قالمانسی‌ده آرزو ایدیبور ایدم ... »

ظهرنده :

« هر شیئدن محروم اولدم . حاکمهٔ قلبمدن بوس بوتون آیریلدم صانیورم . نتیجه‌سنی کشف ایده‌مه‌دیکم بومفارقتدن مأمولمك فوقده اولارق مضطربم . »

فرقتك القا ایتدیکی اضطرابات ، معشوقه‌نك مفکره‌سنی اتعاب ایده‌رك حزین بر طاقم افکارك سبب حدوثی اولدقلرندن ۲۳ نومرولی شو مکتوبی یازمش ایدی :

« نجون سندن کیزله‌یهم ؟ هم ایکیمزدن هم‌ده بوتون عالمدن قورقیورم . سکا بو سوزی سویله‌دیکم زمان ، آرامزده داعیهٔ نفرت بر حال ظهور ایده‌جك ظن ایتدیکم حالده ینه سویله‌مکه مجبورم! بر قوهٔ مقدره لسانمی اورایه سوق ایدیبور ... بو فرقت مدیده ، محبتمزك موجب زوالی اولاجغندن قورقیورم ...

بنم سندن یاشلی اولدیغمی سن‌ده بیلیرسك ... سن بهار حیاتمه ، بن ایسه خزاندهیم ... سکا ابتدا تصادف ایله‌دیکم وقت ، سمیمانه برصورتده تقدیم ایتمکده اولدیغك محبتی شدت اشتیاقله قبول ایتدم . احتمال خطا ایتدم ، احتمال که بو راه محبتی ترك ایتمکلکمی سکا توصیه ایده‌بیله‌جك اقتدارم وار ایدی . فقط سکا قارشی مانعه اولق ایسته‌مه‌دیکم کبی ترحماً سودیکمی‌ده ارزو ایتمه‌دیکمدن امین اول ! ... »

تکرار بربرمزی کوردیکمز زمان ، اکر بنی اونوتدك ایسه ، اکر ... — نه چاره بنم سنمده اولانلر پك چابوق تبدیل فکرایده‌رلر ! — اکر شمدیه قدر سومکده اولدیغك بن دکل ایسه‌م ، بکا خالصانه صورتده سویله‌مکلکی ایسته‌رم ... بنم محبتم استفادهٔ شخصیه‌م ایچون دکل ، بن سنی مسعود ابتدم ایسه سن‌ده بنی ابتدك ، بکا دوکدیکمز مکده اولدیغك کوز یاشلرینی‌ده ینه سن تقدیر ایدرسك ! ... »

ایشته ، براز اول سویله‌دیکم کبی ، قورقیورم ! .. اضطرابمی تخفیف ایتدیکمدن دولایی ایچای تشکر ایچون اعتسافکارانه برصورتده مشقت‌دیده اولمقلغم لازمدر . »

ظهرنده :

« خیر ، فرقت ، کندی حقنده‌کی حسیات محبت پرستانه‌می تنقیص ایتمه‌یور ... کندیسی قورقیورم ، بن‌ده ، اون سکز آیدنبری فکریمی اشغال ایدن ونهایت الامر کوشهٔ نسیانده قالاجق اولان بو محبتك نتیجه‌سندن ، کندیسی‌قدر ، قورقیورم! .. فقط ، مادام که قریباً ینه کوروشه‌جکز ، باری عودتك انتظار لطیفی افکار کدورانه ایله تلویث ایتمه‌یلم . »

ایکی مکتوب دها بوکا مماثل اوهام ایله مملو ایدی ، ۲۶ نومرولی مکتوب ، ایکی سودازده‌لك ، صورت هاجرانه‌ده انتظارکرده‌لری اولان عودتی مژده‌له‌یوردی :

« ساعت عودت طنین انداز اولیور . آه سوکیلم ! یارین ، — یارین نه اوزون مدت ! — فره‌غات نامندهکی واپوره بینیورم . اوخ نه کوزل! انظارمی ، بندن اول کیدن بلوطلره نصب ایدوب ، یالکز سنی دوشونه‌رك ، ذهنمه حلك اولونان خیال لطیفی‌تخطرله ، قریباً ، سنك یانمده ، قوللرینك ایچنده بولوناجغمی تفکردن قلبمك شدتله چاربدیغی حس ایده‌رك دکر اوزرنده‌ده برجوق کونلر دها کیره‌جکم ...

مع هذا قورقیورم ! ... چوق اغلادیغم ایچون سن بنی بوس بوتون دکیشمش ، اختیارلامش بولاجقسك . اکر بونجه وقتدنبری انتظار ایدیلن شو ساعت عودت بر فرقت زمانی ایسه ! ... آه سعادت واقبالمك دها بیتمه‌دیکندن امید وار اولمالیم ! براز دهاده امتداد ایتملی‌در ! ... »

ظهرنده شو جمله‌لری اوقودم :

« بو عودت فکری بنی‌ده غریب بر خوفه دوچار ایتدی . انسان هر شیئه آلیشیور : بز مفارقه الیشمامش ایدك ، فقط متحسر اولارق سویشمکده باشقه بر لطافت بوقمی ؟ ... کندنی ، بورادن حرکتی زمانسده سودیکم قدر ، الآن سومکده اولدیغم حالده نجون ذهنمه بوقدر مشئوم افکاری القا ایدیبور ! ... بونلرك مسببی هپ کندیسی‌در ، آرتق بو افکار ذهنمدن جیقماز ... درایتلی برقادین بکا نه سندن ، نه محبتمزك نتیجه سندن ، نه‌ده آلام واضطرباتندن بحث ایتملی‌در .. حالبوکه کندیسی پك ساده پك‌ده طبیعی اولدیغی ایچون قطع علاقه‌دن بحث ایدیبور ، کندندن باشقه برکیمسه‌یه اعتسافکارانه حرکت ایتمدیکنی اکلاتیور . بن بو خصوصده شو فکره ذاهبم : مسلکمز قادینلردن ماعدا محیی ادامه ایده‌بیلن کیمسه بوقدر ! »

بو صوك جمله‌نك حقیقتی بکا پك مدهش کورونمکده ، بردنبره یالکز موسیو دوتره قلبك دکل ، بوتون انسانلرك ، استفادهٔ شخصیه‌لرینه هر شیئی فدا ایتدکاری حقنده بر فکر حاصل ایتدم ...

۳

بو مکتوبلر ایله بوندن صوکره کیلری ، بش آیلق بر فاصله قطع ایدیبوردی . شبه‌سز ، ایکی سودازده ، مخابراته احتیاجمس ایتمکسزین ، موانع عظیمه‌یه غلبه زن اولارق سرسنت بر صورتده یکدیکرلرینی کوریورلردی ، یاخود — بوانقطاعك بلا تهیه وقوعبولدیغنه نظراً — احتیاطکارانه حرکت ایتمك ایچون ، موسیو دوتره قلمبش آیلق مکتوبلری محو ایتمش ایدی . فقط ۲۹ نومرولی مکتوب وقعه‌نك آلتی اولدیغی صورتی بر درجه‌یه قدر افهام ایدیبوردی:

«الوداع ، فلیپ ! ... شو سطرلری ، اوقویاجغمك زمان ، ابدی اولق اوزره سندن اوزاق بولوناجغم! ... بلکه ، بو آکسز حرکتی سن‌ده ارزو ایتمزسك ، حقیقت حالده ، هیچ بر شیئی بنی بو سیاحتمدن منع ایده‌مز ، چونکه ، استانبولدن عودتمده بکا قارشی ، ظاهراً پك محبتکارانه دورانمك ... کوریورسك آ ، سنی تکدیر ایتمه‌یرك کیدییورم ...

سنده‌کی حالی ، اخفایه جهد ایتدیکك زمان کشف ایتدم : مثلا اولدیغم کبی بر درد محبته ، سنك‌ده باشقه‌سی حقنده دوچار اولدیغك واقعاً اکلاشیلیوردی ! ...

اوت ، سنی ترك ایده‌رك کیدییورم ، بوده پك آززمان امتداد ایدن اقبال وسعادتمك ختامی‌در .. اکلادکی؟ قابل تعریف اولامایاجق صورتده سنی سودیکمی ، آوان سعادتمزی تأسیس ایدن محبتکده شمدی برضمنیت موجود اولوب ، آنك‌ده کیتدکجه تناقص ایتمکده بولوندیغنی کوردیکم زمان نه‌درجه‌ده مضطرب اولدیغمی اکلایورمیسك ؟ ... بکا زیاده یالکز سن لازمسك ، اقبال وسعادتم سنك محبتکله قائم‌در .

مابعدی وار

مترجمی: بکر صدقی

WERTHER

PAR

GŒTHE

ورتر

محرری

آلمانیا مشاهیر شعرا وحکماسندن :
گوته

مابعد :

مترجمی

ابن الکامل:
محمد عبد الرحمن

اکنجه‌لرینز آراسنده، غم آکین یاخود خشیت آور بر وقعه حصوله کلدیکی زمان، سبب تضاددن، دها دوغریسی قوای حسیه‌مز کاملاً متیقظ برحالده بولونماسندن، هر وقتدن زیاده، دها سریع برصورتده — اعماق قلبمزده شدید بر تأثر حاصل ایدر.

قادینلردن اکثریسنك بردنبره یوزلرنده مشاهده ایتدیکم علائم هول آلودی، بو سببله اسناد ایدیبوردم.

الك متحسس برکوشه‌یه چکیلوب، آرقاسنی پنجره‌یه چویره‌رك، قولاقلرینی طیقامش ایدی، باشقا برشی، اوکنده دیز چوکوب، یوزنی سینه‌سنده صاقلامشدی، بو ایکی قادینك آراسنه صوقولان برباشقاسی، کوز یاشلرینی آقیدارق، کوچوك همشیره‌سنی قوجاقلاپوردی.

قادینلردن بعضیلری خانه‌لرینه عودت ایتمك ایسته‌یوردی، کندیلرینی دها زیاده شاشیرانلرده — : بر طاقم کریه نثار، کوزه‌ل قیزلرك مهتز دوداقلری آراسندن جیقاردقلری مؤثر دعالری آکلامق ایچون، متقیدانه جالیشان کنج هوپسلریمزك کستاخلقلرینی بیله منع ایتمکدن عاجز بولونیوردلردی.

ارککلردن بر طاقمی، مستزیحانه چیوقلرینی ایچمك ایچون آشاغی‌یا ایندیلر.

بز — سائر ایکمین مسافرلرله برابر، او قادینك تکلیف ایتدیکی پنجره‌لری پرده‌لرله مستور بر سالونه کچدك.

بو سالونه کیرنجه، لوتوت صاندالیه‌لرله برداثره تشکیل ایده‌رك، هرکسی اوتورتدقدن صوکرا، بر اوبون اوپنامزی تکلیف ایتدی.

بو سوزی اوزه‌رینه، کنج قیزلردن بر چوغی، وعد ایدیلن شیء اظهار مهارتله قازانابیلیرلر امیدیله، قورولارق دوداقلرینی ایصیردقلری — نظر دقتی جلب ایتدی.

لوتوت، بنه سوزینه باشلایارق :

— صایین صایق اوبونی اوپنایاجغز. کوزه‌لجه دقت ایدیکز! بن، داثره‌ین — دائما صاغدن صوله چویره‌جکم. سز اووقت — بیکه قدر — هر بریکزه اصابت ایدن عددی، کمال سرعتله صایاجقسکز. هرکیم یاکیلرسه، بر شامار بیه‌جك.

دیدی.

بو اوبون، جداً کورولمکه شایان بر شی ایدی.

لوتوت، الینی یوقاری‌یا قالدیروب، داثره‌ین چه‌ویرمکه باشلادی.

برنجیسی — : بر، ایکنجیسی — : ایکی، اوچنجیسی — : اوچ الخ . . . دیه صایمه باشلایجه، لوتوت سرعتی تزیید ایدر.

او اثناده برینی یاکیلماسیله برابر: پات! برشامار یرلشدیریر. یانندکی بو حاله کولوب یاکیلر: پات! بیکی بر شامار دها!..

لوتوت، دائما سرعتی تزیید ایتمکده ایدی.

کندی حصه‌مه ایکی شامار یه‌دم. سائرلرینه اوردیغندن دها زیاده، قوتله بکا اوردیغنه، خفی بر مسرتله دقت ایتمش ایدم.

قهقهه‌لر، کورولتولر — بیکه قدر صایبلمادن اول، اوبونه نهایت ویردیریلر.

بونك اوزه‌رینه، برلرلریله تکلیفسز کوروشه‌نلر، برکوشه‌یه چکیلدی، آرتق فورتینا کب سکونت ایتمش ایدی.

لوتوتی سالونه قدر تعقیب ایتدم.

بورورکن : .....

— اوردیغم شامارلر، اونلره هر شیء اونوتدیریردیلر.

دیمش ایسه‌ده، کندیسنه جواب اولارق هیچ برشی سویله‌یه‌مه‌دم.

بنه سوزینه دوام ایده‌رك :

— بن، فورقاقلرك برنجیسی‌ایدم. فقط، سائرلرینی تشجیع ایتمك‌فکریله اظهار ایتدیکم جمل غیرت، کندیمه بویوك بر جسارت بخش ایتدی.

دیدی.

ایکیمزده پنجره‌یه یاقلاشدق. شیمشکلر الآن اوزاقده طنین انداز اولیوردی.

رقاء آور بر یاغمور، لطیف برکورولتو حاصل ایده‌رك، تارلالر اوزه‌رینه سقوط ایدییوردی.

وزان اولان خفیف روزکار، نباتاتك روایح معطره‌سی ایله معمور ایدی.

شارلوت دیرسکنه دایانمش دوربیوردی. نظرلرینی صحرایه عطف ایدوب، سیاه قالدیردقدن صوکرا، اوزه‌ریمه رکز ایتدی. او آنده، کوزلرینك یاشلرله مالامال اولدیغنی کوردم.

الینی، بنکینك اوزه‌رینه قویوب، متهیجانه:

— قلوپستوق! [*]

اسمنی تلفظ ایتدی.

قوهٔ مفکره‌سنی اشغال ایلین علوی منظومه‌یی بردن تخطر ایتدم.

یالکز بو اسمی تلفظ ایتمکله حاصل ایتدیکی حسیاته قارشی — سراپا غشی اولدم.

بلا اختیار اکیلدم، مسرت انکیز کوز یاشلریله ایصلاتدیغم الینی اوپدم. عقبنده کوزلریمی قالدیروب کندیلرینککیلرینی تماشایه حصر ایتدم.

عالی قلوپستوق!.. نامکه اولارق نظرلرنده منجلی اولان تعظیم فوق العاده‌یی کورمه‌دکی؟

بر چوق دفعه‌لر، استحقاق ایتدیکی حرمت و تجیل ایله یاد ایدیلمه‌یرك اسمکی، شارلوتك تلفظ ایتدیکی ایشیتمه‌مکه ناصل تحمل ایده‌بیله‌جکم؟!..

مابعدی وار

(*) Klopstock قلوپستوق بك مشهور برآلمان مؤلفیدر. شارلوت، کوزلرینی اوکندیکی منظره‌یه عائل، بر منظره‌یی مصور اولان آثارینك برینی تخطر ایدرك اسمنی تلفظ ایتدی.

مرآت طب — (فرنسا خسته‌خانه‌سنك فخری باش حکیمی انطونین بوسسونك) (طب مجمل) نام کتابنی اساس اتخاذ ایدرك جمعیت طبیهٔ عثمانیه اعضاسندن ومکتب طبیهٔ شاهانه‌ده امراض عمومیه معلم معاونی طبیب قول اغاسی رفعتلو حسن زهدی بك افندینك برطرز مجلده قلمه الدینی براثر مکملدر. مواد مندرجه‌سی امراض معلومهٔ ادویهٔ موجوده وقوانین صحیهٔ مرغوبه‌یی قاموس صورتنده کوسترر کتاب اولوب شمدیه قدر بویله مهم براثر نشر اولنمامش اولدیغندن عموم اطبایه درجهٔ لزومی درکاردر فیاتی ۲۰ غروش.

مرارت حیات — مکتب ملکیهٔ شاهانه‌نك یتشدردیکی کنج مأذونلردن واذکیای محررینندن فکری پاشا زاده محمد منجی بك افندینك «رومان پاراقلری» عنوان عمومیسی التنده تحریر ایلدیکی بو ملی رومان بر قادینك سائقهٔ فقر ضرورت ایله کچیردیکی حیات مؤثرنامه نه یولده خاتمه کش ضجرت اولدیغنی ونه صورتله عالم سفاهت کیرمك جنك حیات دنیلن بر ولولهٔ متادیه ایچنده نه قدر اجی و نه مرتبه سوزشوارانه یشادیغنی افکار حکیمانه ومطالعات موشکافانه ایله کوسترر اخلاقی بر نمونهٔ عبرت اولوب صورت نفیسه‌ده طبع اولنشدر. بو اثر هنوز کمکرمی یاشنده بولنان محررینك دها فطریه و قابلیت فکریه‌سنه بر نمونهٔ عال المثال اولمغله برابر عطوفتلو «احمد مدحت» افندی حضرتلری کبی حکیم ذفنونك تقدیرات وتشوقاتنه مظهر اولمشدر. فیاتی ۵ غروش.

مواد متنوعه

انکلیز یومروقیلری

انکلیزلرك یومروق مجادله‌لرینه نه‌قدر حریص بولوندقلری، یومروق دوکوشنه حیقان ایکی بابا یکیندن، از قضا، بریسی دنیایه وداع ایتسه بیله، دیکرینك قانوناً دوچار مجازات اولمادینی هر کسجه معلوم برشیدر.

بو دفعه انکلیز غزته‌لرنده مطالعه اولوندیغنه نظراً، غایت زنکین ایکی لورد، ایکی یومروقچی دوکوشدیرمکه بالاتفاق قرار ویرمشلر، غزته‌لرله‌ده اعلان ایتدیرمشلردی.

برمدت تضمین ضربات ایدن بوایکی یومروقیدن بریسی، ترك حیات ایتمش، دیکری‌ده آلقیشلانمش اولدیغندن، لوردك بوکا پك زیاده جانی صیقیلوب بر دیکرینی کونده‌رمش. یومروق مبارزه‌سنده اولجه کب مهارت ایدن غالب، اوئی‌ده هلاك ایتمش. بالحاصل، اثبات مهارت ایچون بر قاچ شخصك قانه کیرمش اولدیغی حالده، هیچ بر مجازاته دوچار اولمادقدن ماعدا، بالعکس بش یوز انکلیز آلتونی ایله مکمل بر آت مکافات آلمشدر.

رسملرمز

کمور اورمانی

ترقیات مدنیه‌نك وسائط مختلفه‌سندن بری‌ده کمور معدنلریدر. پك چوق عصرلر، انسانلر، بو سیاه معدنك استفاده استعدادینی کشف ایده‌مه‌یرك، اختیاجلرینی اورمانلردن کسدکلری اودونلرله دفع ایتمشلردی.

ابتدا بو معدن کمورینی استعمال ایدنلر (آنکلو ساقسون) لر ایسه‌ده، اون اوچنجی عصر میلادیه قدر مهم بر کمور معدنی اوچاغی آچلمامشدر. انجق ۱۲۵۹ سنه‌سنده انکلتره قرالیچه‌سی اوزمره رخصت ویرمش ایسه‌ده، بنه چوق زمانلر خصوصات بیته‌ده اودون احراقه دوام ایدلمشدر. بو کشفدن برآز زمان صوکره سنوی چیقاریلان کمور اون ملیون طونه‌یه والیوم یوز ملیون طونه‌یه بالغ اولمشدر.

طیشنده پك زیاده مبذول اولان بو مادهٔ‌نك صورت تشکلی جسیم اورمانلرك اشجار ونباتاتدن عبارتدر. بو جسیم اورمانلر کرهٔ ارضده حصوله کلن انقلابات مختلفه ایله یر آلتنده قالمشلر ومرور زمانله تحجر ایتمشلردر.

ایشته بوکون عصرلردن بری جمیعت بشریه‌نك ترقیات صناعیه‌سنه خادم اولان طاش کمورینه مشابه ومادهٔ مساوی ایسه‌ده، اولکیسی طبیعی ایکنجیسی صنعیدر.

* * *

خلقت آدمدن اول اورمانلر

کرهٔ ارض انسانلرك ظهورندن اقدم، جسیم، دهشتلی، وحشی، غیر قابل نفوذ اورمانلرله مستور ایدی. بو اورمانلرك پرك بری هنوز آچلمامش جیچکلری آیاقلری آلتنده ازمن مدهش ماستودونتلر، مغاره‌بوسلر ایله مسکون ایدی.

بیش نکاهکره عرض ایتدیکمز بو وحشی اورمان، او زمانه داثر کوزل بر فکر ویره‌بیلیر.

یکی کتابلر

فیزیولوجیای تفکر

دوشونمك نه دیمکدر؟ تفکر نصل حاصل اولیور؟ عقل نه در؟ نصب ذهنی یعنی عقل یورغونلغی نه صورتله حاصل اولییور؟ ملکات عقلیه فنون حاضره نقطهٔ نظرندن ماهیتاً نه‌در؟ اشتغالات عقلیه صورت عدمینك تبدل وتکاملی استلزام ایدر. — کیمیای دماغی مسائل حیاتیه سنی فن ونتائج فن اولان حکمت نقطهٔ نظرندن حل وتشریح ایدر، بر چوق معلومات حکمیه‌یی جامع وبر قاچ رسمی حاوی وارباب فن وقلمدن عبدالله جودت بکك اثر تألیفی اولان بو کتاب (دوقتور لودویغ بوخنر) (دوقتور برون‌سه‌قار) (دوقتور موسو) (دوقتور فه‌لیکز ایسنار) وسائر بر طاقم مدققینك آثار تجربیه‌لرندن ترجمه وتلفیق طریقیله وجوده کتیرلمشدر.

ارباب فن تحقیقك نظر دقتی جلب ومطالعه‌سنی توصیه ایده‌رز.

* * *

یمك حفظ صحه‌سی

اذکیای طلبهٔ فنون طبه‌دن اسماعیل شکری بك معرفتیله ترجمه ایدلمش اولان اشبو اثر بر صورت نفیسه‌ده طبع اولنه‌رق موقع انتشاره قونمشدر.

اسماعیل شکری بك، دوقتور (هایمس)ك شو اثرندهکی اهمیتی تقدیر وحاوی اولدیغی جواهر معلوماتك هرکسجه بالسهوله تیقن وتفهم ایدیلمه‌سنی آرزو ایتمش اولدیغندن غایت ساده بر لسان ایله ترجمه‌سنه غیرت ایتمشدر.

قارئلرمزه شو اثردن برر دانه ایدیغمزی صحت عمومیه نامنه توصیه ایلرز.

مواد مندرجه: وداع رمضان. — بایرام. — هرکس ایچون کیمیا. — جوجوق. — مکتوب دمی. — ورتر ترجمه‌سی. — متنوعه. — رسملرمز. — یکی کتابلر.

مدیر مسؤلی | علی فوآد
اوحانس فرید

عدد ۲۱ — چهارشنبه ۱۲ حزیران روی سنه ۱۳۰۷ وفی ۲۴ حزیران افرنجی سنه ۱۸۹۱ — ایکنجی سنه

مصور جهان نما

۱۳۰۷

پر نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

برسنه‌لکی ۱۰۰ غروش
آلتی آیلغی ۵۵ غروش

طشره‌ل ایچون پوسته اجرتی
ضم اولنور

اوچ آیلغی یوقدر

محل اداره‌سی

باب عالی جاده‌سنده رشید افندی خانینده داثرهٔ مخصوصه‌در

محل طبعی

باب عالی جاده‌سنده شرکت مرتیه مطبعه‌سی نومرو ۵۲

(انواع علوم وفنون وصنایع وصنایع نفیسه‌دن وبونلرك متفرعاتندن باحثدر)

هر خصوص ایچون استانبولده باب عالی جاده‌سنده رشیدافندی‌خانینده داثرهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت اولنه

Bureaux : Rechid Effendi Han, Rue de la Sublime Porte.

« چهارشنبه کونلری نشر اولنور »

MOUSAWER DJIHAN

JOURNAL HEBDOMADAIRE

صاحب امتیازی فرآر

LE No 100 PARAS

Abonnements — l'année, 100 Pts. 6 m. 55 Pts.
Départements et Etrangers le port en sus.

عبد الحلیم نوده افندی

عبد الحلیم نوده افندی

موی‌الیه ژاپونیالیلرك مقدمهٔ تاریخ اتخاذ ایلدکلری سنه‌لك برنجی آینده پای‌تخت بولنان (طوکو) بلده‌سنك درتیوز میل شمال‌نده کائن (میچی) شهرنده تولد ایلمشدر.

اون اوچ یاشنه قدر شهر مذکورك مکاتب ابتدائیه دوام و علوم ابتدائیه‌یی اتمام ایلدکدن صکره مکاتب ابتدائیه‌یه معلم یتشدیرمکه مخصوص «مدرسهٔ معلمین» ه اوچ سنه دها دوام واکمال تحصیله سعی و اقدام ایلدی.

اون آلتی یاشنه باصدقده ژاپونیانك پای‌تختی بولنان (طوکو) بلده‌سنه عزیمت و برسه قدر انکلیزجه تحصیله مخصوص بر مکتبه مداومت ایلدی.

بوانناده برخسته‌لنه مبتلا اولهرق تبدیل هوا ضمننده مقط رأسنه عودت وایکی سنه مقداری تحصیلدن آزاده اولهرق اسرار وقت ایلدی. کاملاً اعادهٔ عافیت ایلدکدن صکره تکرار طوکو بلده‌سنه کیدرك (که او - کیجی) نام دار الفنونك ادبیات قسمنه اوچ سنه دها تحصیل علم و ادب ایلدکدن صکره یکرمی یاشنده بولندیغی حالده مذکور دار الفنونك مؤسس ومدیری بولنان (فقوزاوا) [*] نام ذاتك تحت ریاستنده وژاپون لسانی

[*] (فقوزاوا) افندی ارباب فضل وکمال متبحرین عصردندر. عن‌اصل ژاپونیالی اولوب مقدما ژاپونیا ایله هولاندا بینده مناسبات پولیتیقیه موجود اولدیغنه بناء هولاندا لسانی و برچوق اشتغالات فنیه‌دنصکره انکلیز لسانی دخی تحصیل ایتمشدر.

کندی مصارفیله تأسیسنه موفق اولدیغی وتحت اداره‌سنده ترقیسنه چالشدیغی (که‌اوکه‌جیق) مکتبی ژاپونیانك یکانه دار الفنونی اولوب پك مشهور ومتمادیدر. ژاپونیا رجال دولتندن ملکیه‌یه منسوب اولنلرك کافه‌سی بومکتبدن نشئت ایتمشلردر. الحاصل موی‌الیه نشر علوم ومعارفه خدمات فوقالعاده‌سی مشاهده اولندیغندن ژاپونیاجه حائز اهمیت بر ذات فضائلمآبدر.

اوزره هرکون نشر اولنان (جیبی سینما) غزته‌سنه محرراتك تحقیقاته قبول اولندی ور

اوچ سنه‌دن بری بو خصوصه امرار اوقات ایلمکده اولکن مذکور غزته‌یه محرراتك ایمك ایمك واوطه‌لرك فرقین همایونی قضازدکانجیون غزته ایداره‌سی طرفندن طوپلانیلان اعانه‌یی محله تسلیم ایمك اوزره درسعادته عزیتلری تقرر ایدن زابونیا قرواژولرندن (هیه قونقو) کیسنه قبول اولندی.

مومی‌الیه اثنای راهده مذکور سفینه‌ده بولنان ضابطان و افراد شاهانه ایله اختلاط ایدرك و ذکاوت فطریه‌سی اقتضاسنجه دائما مکالمه‌لرینه دقت ایدرك درسعادته وصوللرینه دکین لسان عذب البیان عثمانی‌یه ایچه آشنالق کسب ایلدی.

درسعادته وصولنده دولت ابد مدت عثمانیه‌نك واصل‌اولدیغی درجهٔ مدنیت واقصای مراتب عمرانی تقدیر ایدرك لسان عثمانینك لزوم تحصیلی حس ایتمکله وقوعبولان مراجعتی اوزرینه لسان تحصیلی ایچون مکتب فنون حربیهٔ شاهانه‌یه مسافر ایدلمسی خصوصنه ارادهٔ کرامتعادهٔ حضرت خلافتپناهی شرفصدور ایلدی.

بر موجب ارادهٔ سنیه مکتب مذکوره تخصیص وتنظیم اولنان دائره‌یه برلشدکدن صکره لسان عثمانی‌یی تدریس ایچون مکتب مذکور معلملرندن یوز باشی رجب افندی معلملکنه ودرسعادته وصولندنبرو رفیق اتخاذ ایلدیکی بحریه ملازملرندن صبری افندی کاکان رفاقته ویرلش و سایهٔ احسان وایهٔ جناب ظل الفهیده کمال حصور وراحت ایله امرار اوقات ایتمکده بولنمشدر. مومی الیهك روایته نظراً (که اوکجیق) دار الفنونده فلسفیات درسنی اوقودقدنصکره حقیقته مقارن بر دین تحری ایتمکده ایدی.

درسعادته وصولنده کیلری زیارت ایمك اوزره مراجعت ایدنك زوارك احوالنی تدقیق ایتمکده و آداب وعادات اسلامیه‌یه مفتونیتله وقت کچرمکده ایدی.

درسعادته قالمسی تحقق ایلدکدنصکره عقاید اسلامیه اوزرینه تحقیقاته تشبث ایدرك اسلامیتك عین حقیقت اولدیغی وسائر ادیانه رجحانیتی عقلاً تصدیق و آرزوسنده معلم ورفیقندن احکام شرعیه اوزرینه برچوق مسائل صورهرق حل مشکلات ایتمکده ایدی.

بالاخره عبدالله کویلیام افندینك درسعادته وصولنی خبر آلهرق بعض مسائل مشکلهیی حل ایتدرمك ایچون براق کره مومی‌الیه ایله ملاقات ایلدکدن وبراهین عقلیه ونقلیه‌ایله حل مشکل ایلدکدنصکره شایان قبول الحق دین مبین احمدی اولدیغنی یقیناً حکم ایدرك کندی حسن رضاسیله عرض اعتدا ایلدی.

کندولرینك اثر ذکاسی اولهرق آز مدت ظرفنده الفبای عثمانی، قرائت فیه، مختصر قواعد عثمانی، قصص انبیانك برنجی جلدینی وتحفة الاریب رساله‌سنی اتمام ایدرك شمدیکی حالده قصص انبیانك ایکنجی جلدیله علم حال طبی رساله‌سنی اوقومقده‌در اولدقجه ترکجه‌یی تکلم ایتدیکی کبی رقمه‌سی مشك اتخاذ ایلدیکی رهبر خطوط عثمانینك رقمه‌سندن فرقسز دنیله‌بیله‌جك بردرجه‌ده‌در. املاسی دخی ضبرسزدر.

هرکون کندی درسلرینی اوقودقدنصکره بالارادهٔ حضرت پادشاهی بوسنه‌مکتبدن نشئت‌ایدن افندیلردن ملازم واصف، شوقی، سلیمان، عاصم وعلی افندیلر ایله‌کندی معلمی یوز باشی رجب وملازم صبری افندیلره زابون لسانی تدریس ایتمکده‌در.

فنون

ترقیات حاضرهٔ مدنیه‌یی برر برر نظر تدقیقه آلدیغمز حالده بلا تردد تسلیم ایدرز که نوع بنی بشر (فن) ایچون یرادلمش برمخلوقدر. قوای معنویهٔ بشریه‌نك ماوضع لهی حقایق فیه اولدیغنه شبهه یوقدر. زیرا قوتلری ما وضع لهلرینه مصروف اولان یعنی دائما حقایق فیه ایله اشتغال ایدن بك چوق افراد بشر کورلمشدرکه هربریسی کندی باشنده وبالکز منظرهٔ فطرتدن اقتباس ایتدیکی حقایق صایه‌سنده بشریته بك بیوك خدمتلر ایدرك انسانیتك تاریخ عمومیسنده زمان ایله سیلنمز متین یادکارلر ترك ایدهبیلمشدر. دیمك که طریق فنده حقایقجویانه چالشمق خلقهٔ هرکسك معین بروظیفه‌سیدر. فقط او وظیفه بادیهٔ امرده حس اولنمدیکندن چهرهٔ دلربای حقیقت دخی اکثر افراد ایچون مستوریتده قالور.

قدرت هر فردك دماغنه کندیسی اعلا ایده‌جك وبنی نوعه خدمت کلیسی کوریله‌جك ثروت فطریه‌یی بخش وتودیع ایتمشدر. فقط او موهبهٔ عالیه تخمرده‌کی قوهٔ حیاتیه کبی حال نومده بولنه‌رق مؤثرات موافقهٔ خارجیه ایله ایقاظ اولنمدقجه ثمرهٔ مطلوبه‌یی ویرمدن محو ونابود اولور. کاشانده ایسه اثر اعطا ایتمکسزین کلوب کچن قوای فکریه قدر ضایعات تصور اولنمز. شو حقیقته بناءً هرملتده ارباب قلم مطالعات فیه‌دن حاصل اولان محظوظیتی واندن تولد ایدن نتایج حسنه‌یی خواصه منحصر براقیوب عمومه شامل قیلمق خصوصنی وظیفه اتخاذ ایتمشلردر. فی تعمیم ایتمك ایسه مالوف اولیانلر ایچون بادیهٔ امرده سرت کورینان یالکز قواعد فنیه ایله مملو کتاب یازمقله میسر اولیه‌جغنی جزم ایتدکلرندن بو بابده طبیعت بشریه‌یی نظر اعتباره المغه مجبور اولمشلردر. خلق ارکژیا رومان اوقومقدن تلذذ ایتدیکی جهتله فنی، رومان طرزنده افکار عمومیه‌یه تلقین ایتمك طریقی مقصد متخذه موافق کورلمشدر. بونك ایچون اوروپا مطبوعاتنده خصوصیله سنین اخیره‌ده بك چوق فنی رومانلر انتشار ایتمش والیوم انتشار ایتمکده بولنمشدر.

برچوق چهرهٔ ارباب فن دخی مقصد مذکوره مبتنی اولان آثارینه رومان نامنی ویرمکه حاجت کورمکسزین صرف فنی کتاب یازمشلر وفقط لسانلرینی خلقك محظوظیتیله تالیف ایدرك یازدقلری آثاری اطرافلیجه وشاعرانه برطرزده تدوین ایلدکلرندن رغبت عمومیه‌یه وتوقیرات مخصوصه‌یه مظهر اوله‌کلمشلردر.

تشکر اولنورکه اوروپاجه معتنا عد اولنان مقصد مذکور بزم مملکتمزده دخی نظر اعتباردن دور طوتلمیه‌رق بو صوك سنه‌لرده ارباب همت طرفندن برچوق فنی رومانلر لسانمزه نقل اولنمشدر. بودفعه دخی یوقاروده مذکور ایکنجی نوع آثار فنیهٔ جدیده‌دن مترجم اولمق اوزره «فنون» نامیله ومصور اوله‌رق

(فنون) — مه غاتریوم

یکی برکتاب نشر اولنمقه باشلدیغی مشاهده ایتمکده ایز . برنجی جزئدن اکلاشلدیغی کبی اوروپا مطبوعاتنده شهرتکیر اولان (قامیل فلاماریون) و (امیل دسبر) نك اخیراً موقع انتشاره جیقان آثارندن ودها سائر مؤلفات جدیده‌دن مترجمدر . اوچ قسمه منقسم اولوب برقسمی فضاده صورت تشکل عوالمدن وخصوصیله کرهٔ ارضك تشکلندن و ظهور بنی بشره قدر احوال ژئولوژیه‌سندن، ایکنجی قسمی حکمت طبیعیه‌نك مباحث مهتاسندن ومباحث مذکوریه تماس ایدوب فنون سائریه متعلق اولان مسائلدن اوچنجی قسمی دخی مسائل متنوعه‌دن باحثدر .

وقتك احتیاجات ضروریه‌سنه مطابق اولان بوکبی آثار نفیسه‌نك تکثری هر حالده برنجی درجه آرزو اولنه‌جق خصوصاتدن معدود اولمه سزادر .

اثر مذکوردن مأخوذ اولمق اوزره اشبو نسخه‌مزده برسم درج اولنمشدرکه کرهٔ ارضك ادوار عتیقهٔ ژئولوژیه‌سنده پیدا مش حیواناتك جسامتی ارائه ایدر برشکلدر .

رسمده کوستریلان و (مه غاتریوم) دنیلان جسیم الجثه حیوانك بالنسبه جسامتی ارائه ایچون الك مرتفع اولرمزله مقایسه ایدیلور . اولقدر جسیم ایدیکه زمانمزده موجود اولمش اولمه رأسیله الك مرتفع اولرمزك الك یوکسك قات بالقونه قدر یتیشه بیلوردی .

پارسده الکتریق عملیاتخانهٔ مرکزیسی

(۲۰ نومرودن مابعد)

عملیاتخانه‌نك دینامولری ۲۰ بارکیر قوتنده ایکی اسطوانه‌لی برماکینه‌ایله تحریك اولنمقده‌در . ماکینه‌لره مخصوص اولوب ۲۰ متره طولنده و ۶,۱۵ متره عرضنده اولان بیوك برصالونده (له‌نوار) سیستمنده غازی بر محرك بولنورکه اکثر احواله بخار ماکینه‌سنك خدمتی کورر . اشبو غازی محرك برقاچ دقیقه ظرفنده فعالیته قونیلوب تجربه‌نك ختامی عقبنده سرعتله وقوه لایقله تعطیل اولنه‌بیلمکده اولدیغندن سهل الاستعمالدر . اشبو منابع قوانك خدمتی دینامولره، محرکاره وتجربه اولنه‌جق آلات وادوات متنوعه‌یی یوقاریه چکمك مخصوص اولان مقره‌لره مصروفدر . دیکر بربیوك صالون تجربه ایچون کلان آلتلرك وضعنه مخصوصدر .

معیار آلتلری موضوع اولان یوقاروده مذکور صالوندهمتفننلرك وعملیاتخانه‌لرك استعمال ایتدکلری اجهزهٔ . عیار ایتمك کبی معاملات مهمه جریان ایتمکده اولدیغندن محتویاتی غایت ثمین اولدیغی کبی بوندهکی معاملات جاریه صورت دقیقه ومکمله‌ده اجرا اولنمقده‌در .

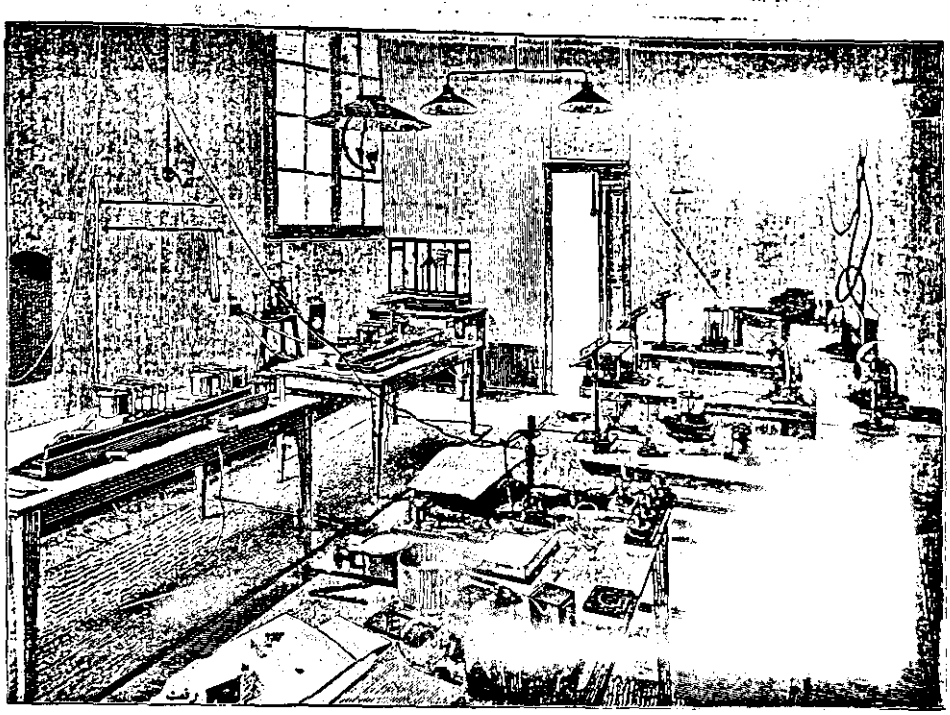

الکتریق عملیاتخانهٔ مرکزینك ادوات الکتریقیه تجاربنه مخصوص صالونی

الکتریق لامپه‌لرینك قوت وصرفیاتی تللرك درجهٔ ناقلیتی، مقاومتلری پیللر وسائره دیکر بر صالونده تجربه اولنمقده‌در عملیاتخانه‌یه دوام ایتمك اوزره قبول اولنان شاگردان بو ایکی صالونده اشتغال ایتمکده‌در. لابه‌لرك قوهٔ ضیاء ئیه‌لری قیاس اولنمق اوزره ٩,٨٠ متره طوللده ٤,٤٥ متره عرضنده و ٦ متره ارتفاعنده دیوارلری سیاهه بویانمش وپنجره‌لری سیاه پرده‌لرله قپانمش براوطه‌واردر. عملیاتخانه‌یه دوام ایدن شاگردان شمدیه دکین یکرمی طقوز کشی‌یه دیپلوما وارباب صنعته دخی درتیوز قدر سرتیفقا ویرلمشدر. الحاصل عملیاتخانه‌نك شمدیکی حالده خدمتی پك زیاده اولدیغی کبی ایلروده فنونه وصنایع الکتریقیه‌یه خدمات عظیمه‌سی کوریله‌جکی شبه‌دن وارسته‌در.

﴿م. ع﴾

موسیو توربه‌ن «TURPIN» و مه‌لی‌نیت MÉLINIT

بالاده رسمی عرض اولنان موسیو توربه‌ن خدمت کشفیه‌سیله اشتهار ایده‌مدیکی حالده «قومان اون آواندو لامه‌لی‌نیت» نامنده‌کی رساله‌سی سایه‌سنده شوکونلرده غرته وتلغراف اداره‌لرینه سرمایهٔ بحث ومقال اولان «مه‌لی‌نیت» کاشفیدر.

بو ذاتك خلقتك بر مکملیت نادره‌سنه نائل اولدیغنه مقابل جمعیت بشریه میانده‌کی موجودیتنده نکتبدن بشقه بر شیله مشرف اولهمامش طالعسزلردن بریسی بولنسدیغی «ایللوستراسیون» نام فرانسز رسالهٔ اسبوعیه‌سنده مندرج بر بندك مندرجاتندن مستبان اولیور.

موسیو «توربه‌ن»ی طالع جهتدن مشهور «مه‌دزون» ایله مقایسه ایدرك بدبخت آدمك فرانسه‌دن بشقه ترده اولسه میلیونلر صاحبی بر زنکین اولهجغنی متأسفانه و متشکیانه بیان ایدن بند مذکوردن آکلاشلدیغنه کوره موصی‌الیه قرق بش یاشنده حلمیت و شطارتله مجبول کثیر الاحبا بر فرانسزدر.

بر صنعتکار صلبندن کلوب «لوژه‌ن توربه‌ن» نامنی طاشیان بو ذات تحصیل علوم وفنون ایدرك شهادتنامه آلمقله برابر پدری کبی صنعتکارلغه سلوك ایله قاوچوقدن اویونجاق اعمالنه حصر نفس ایلمشدر. ایشته بو اشتغاله اویونجاقلرك تلوینه مخصوص سمسز بویالر کشف ایدرك آقاده‌می طرفندن نائل مکافات اولمش ایسه‌ده سائر اویونجاق فابریقه‌تورلرینك مساعیٔ حریصانه‌سی نتیجه‌سنده امتیازدن محروم براغیلمش وبوصورتله کشف واقعندن ذاتندن باشقه بتون عالم مستفید اولمشدر.

بومحرومیت اوزرینه تبدیل صنعت ایدرك «سن ــ ده‌نی» ده کائن بر جسیم ومشهور فابریقه‌یه حکیماکر صفتیله داخل اولمش وسائقهٔ فطرتله بنه تحریات وکشفیاته حصر فکر ایلمشدر. هله بودفعه عالم نظرنده مرتبهٔ ثبوت وتحققه وارمش بر چوق قواعد فیه‌نك خلافنه حرکتله نهایتنده برخیلی محققاتك عدم صحته قانع اولهرق (پانقلاستیت Panclastite) و (مه‌لی‌نیت) نامنده ایکی ماده کشفنه موفق اولدیغی جهتله ذکا واقتدارینك درجهٔ علویتی اثبات و ارائه ایلمشدر. ذاتی حقنده بوقدر معلومات ویرذکدنصکره عالم عسکریه اولان یارارلغندن بحث ایلمامك ابرازی ارزوسنه دوشیلان خدمت شناسلغی تامام براقق اولهجغنی ملاحظه‌سیله بوبابده دخی برقاچ سوز سویلمك تنسیب ایدلمشدر.

موسیو توربه‌ن فرانسه‌ده اسلحهٔ خفیفه‌نك ــ استکمالات اعمالیه‌یه منضم اولان دومانسز باروت سایه‌سنده متحصل ترقیات بالیتیقیه‌سنه قارشو هنوز مرمیانده قوتلی بر مرکب استعمال ایده‌بیلمکده‌کی عدم موفقیتله

مسیو (تورین)

مسیو (تریبونه)

نوعاً ارائهٔ آثار عطالت ایتمکده بولنان طوپجیلغه پك بیوك خدمت ایلمشدر. قولاینلان مقدارینك چوق چوق یاریسندن آز برفسمندن استفاده ایدیلهبیلمکده اولان عادی باروت آرتق ترك اولنمق ایستدیکی حالده قوهٔ کسریه وتخریبیه‌سی زیاده اولمغله برابر اعمال واستعمالی سهیل بر مرکب بونه‌مش بنابرین مشکل بر موقعده قالمنش ایدی. تورینن مدد‌رس اولدی.

تام شورا‌ده مناسبت آلدیغی جهتله تشایان ایضاحدرکه موسیالیك خدمتی «ملی‌نیت»ی یوقدن چیقارمقله دکل بر عصر‌دنبری معلوم اولان مرکب مذکورك مرمیات داخلنده تهلکه‌سز‌جه استعمالی و ارزویه کوره اشعال واشتعالی ایچون لازمکلان وسائطی کشف ایلمکله اولمشدر.

ملی‌نیتله مرمیلرده‌کی موفقیت طوپجی انداخته اوقدر شدید ومخرب برتاثیر ویرمشدرکه ایدیلان تجربه‌لرده (۱۵۵) میلی‌متره‌لك برطوپله برمتره تخنه مالك کمرلر بالسهوله تخریب اولندیغی کبی برباروت مخازنی خراب ایلمکه (۲۲۰) میلی متره‌لك هاوانك برتك مرمیسی کفایت ایلمشدر. کذلك (۲۷۰) میلیمتره‌لك طوپلرك ملی‌نیتلی مرمیلری سفائن حربیه زرهلرنده برمتره قطرنده کدیکلر آچمق اقتدارینی بالکلیه حائز بولنمقلردر.

نتایج مبحوثه‌دن فن استحکام پك زیاده صارصلمش واسکی موقی بریاضون شومان، موزه‌ن کبی مهندسلرك همات مشکوره‌سی سایه‌سنده وقوع یافته اولان پك چوق تبدلات مهمه‌دنکره بوله‌بیلمشدر.

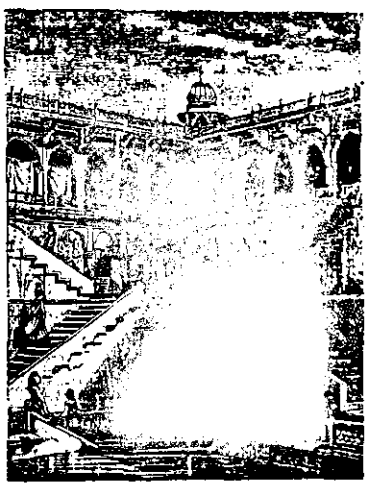

هندستانده (آزمر) شهرنده برصو خزینه‌سی

بوقدر بیوك موفقیاته نائل اولمنی باخصوص شوثالیث مشمشه‌نك معهود «شنه‌یله» وقعه‌سیله همزمان اولهرق ظهوری یوزندن فرانسه‌نك برموفقیت سیاسیه‌سنه دخی یاردم ایدمیلمسی کاشفك لزیون دونور نشانیله تلطیفی موجب اولمشدر.

موسیو تورینك الیوم فرانسه‌ده هیجانی وممالك سائره‌ده جلب انظاردقی موجب اولان اخباراتی وتوقیفی ماده‌سنه کلنجه بنه ایطالوسترا. سیون بندندن اقتباساً بیان ایدملکله موسیالیه ملی‌نیت حقنده‌کی کشفیاتی اوزرینه ۱۸۸۵ سنه‌سنده فرانسه حربیه نظارتنه مراجعت ایلمش وبوبابده‌جریان ایدوب ذاتنك محرومیت ومأیوسیتدن بشقه برشیئه برامیان مقاولاتی‌ده بودفعه اثربله میدانه قویمشدر.

استطلاعات واقعه‌نك خلاصه‌سنه کوره فرانسه حربیه نظارتی نه جنرال قامبه‌نون، نه جنرال بولانژه زمانلرنده نه‌ده موسیو فره‌سینه اداره‌سنده بولندیغی حال حاضرده «ملی‌نیت»ی تحت انحصاره آلامش یالکز هردفعه‌سنده اون آی دوام ایدوب انقضاسنده کاشفه ایستدیکی پاپق ایچون اعادهٔ اختیار ایتمك اوزره موقت مقاولاتله اکتفا ایلمشدر.

موسیو «تورین» ایسه بویله‌جه برچوق سنه‌لر انتظاردن صکره انکلتره‌ده‌کائن آرمسترونغ Armstrong فابریقه‌سیله معاملات ومخابراته — کرچه وطنپرورلك نقطهٔ نظرندن دوشونیلورسه مشروعیته اصلا حکم ایدیله‌مز- سه‌ده — کیریشمش وجریانی اثناسنده سرقت واهانت سرمدهشه کسب‌وقوف ایدنجه فابریقه طرفندن تکلیف اولنان ۷۵۰،۰۰۰ فرانکدن وسائر منافع مادیه‌دن واز کچه‌رك طوپدیغنی اعلان واشاعه‌یه مجبور اولمشدر.

موسیالیك قولنجه اهانت واقعه موسیو تریبونه Tripone نامنده بریسی طرفندن همده بولندن اوچ سنه مقدم یعنی ۱۸۸۸ سنه‌سنده ارتکاب ایدلمشدر.

الیوم هیئت عدلیه اندیه بولنان مسله‌مذکوره‌نك خلندن اول مجرمیت ویا معصومیتنه دائر بیان فکر ایلمك اوزره‌مز ایسه‌ده صرف کمالات علمیه‌سنه عائد اولهرق سزاوار وقوفدرکه تورینن شوصوك زمانلرنده‌ده بالونلرك سوقی

مشكلنك حله موسيو « غابريه‌ل‌يون Gabriel-Yon » اسمنده بربالونجى ايله برلكده دستون تثبث اولمش باخصوص حال حاضرده كيلردن خفيف بكى پيلر اعمال ايلديكى جهتله بالكليه نائل مقصد اولهمه‌يله سايه‌سنده ايلرى‌يه طوغرى برخطوه دها آتلمش اولهجق مأمول قوى بولنمشدر .

ع . ن

دور عالم خاطره‌لرى

(٢٠ نوموردن مابعد)

باشلوجه مدخلك مواجهه‌سنده صويك منصبى مشاهده اولنمقده‌در .

طاشدن معمول مردونله اشبو صاف وبراق صويك سطحنه قدر اينيلور . ايشته (بيزابور) اهاليسنك صو مأخذلرندن بريسى اشبو جسيم خزينه‌در .

شهرك ديكر بر موقعنده ١٦٢٠ تاريخنده ايكنجى ابراهيمك زوجه‌سنك همتيله وجوده كلان دها بيوك برخزينه واردركه هيئت عموميه‌سى نقطهٔ نظرندن اولكيه مشابهت عرض ايدرسه‌ده آندن دها اهميتلى اولوب اوزرلرى قبه‌لى ويكديكربله مشترك بر چوق اقسامه مفروق اولديغى كبى اساطيردن (بالاده‌ئى) يه مخصوص بر عبادتكاهى حاويدر .

اشبو انشاآت جسيمه‌ئى اكمال ايجون (بيزابور) حكمدارى مسافات بعيده‌دن صولر كتيره‌رك تحت الارض متعدد بندلر انشا ايله يالكز بوجسيم صو مجمعى دكل شهرك مواقع سارسنده واقع تالى خزينه‌لره وشهرى تزيين ايدن بنجه‌لره‌كى حوضلره مقادير كافيه‌ده صو سوق ايتمك وسائطنى احضار ايتمشدر .

اشبو مجارى تحت الارض محاربه زمانده دشمن طرفندن خراب اولهجق بيلوردى . فقط سور ايچنده بولنان خزينه‌لرك محتوياتى مدت مديده دوام ايدن بر محاصره زمانده بيله يكى صو ورود ايتمكسزين اهالى‌يى اداره ايده‌بيلودى .

هندستانك (راژپوتانا) دنيلان قطعه‌سنده واقع اولوب هندولرله مسكون اولان (آژمر) شهرنده صو تراكمه مخصوص او قدر جسيم انشاآت مكورليور . فقط شهرك خزينه‌لرى جسامتجه ايكنجى درجه‌ده قالمقله برابر ديكرلرندن دها لطيفدر .

(شكل ٢) ايله كوسترىلان صو خزينه‌سى مرتفع ديوارلرله محاط اولوب شمشه‌لى ومزين جتيم قابه مدخلى واردر . تزينات صنعتكارانه ايله مزين اولان كرلرى مرمردن مرتفع ستونلر اوزرينه مستنددر . استواسى موسمه كوره تخلف ايدن سطح مايه غايت مزين ومرغوب برمردونله اينيلور . خارجاً هركوشه‌سنده صو آلانلرى حرارت شميه‌دن محافظه ايچون اوزرى‌ستور برموقع مخصوصواردر . الحاصل درون وبيرونى زوارك انظار تحسينى جلب ايده‌جك درجه‌ده لطيف وذاريا برمنظره عرض ايدر . خارج وداخلى دائما صو آلق ايچون كيدوب كلانلردن خالى قالمز . بر چوق قادين صو قابلريله احتياجات يوميه‌لرينى آلق ايچون كلوب كيدرلر . حرارت شميه‌دن كرلرك آلتنى ملجأ اتخاذ ايدرك سرلمش وطاتلى اويقويه وارمش برچوق آدملر دخى كورىلور . الحاصل منظره‌نك فراقى برسياح ايچون شايان تماشادر .

الك بيوك صو مجمعى زيارت ايتمك ايچون هندستانك ديكر برموقعنه كيتمك لازم كلوركه او دخى (مادراس) ده (تريشينوپولى) شهرى قريبنده (قوماقونوم) نام محلده‌در .

شهر مذكور هندولر طرفندن مقدس اعتبار اولونورسه‌ده (قووه‌رى) تسميه اولنان نهرى سه‌نك برخيلى قسمنده يابس قالمقده‌در . شهر اهاليسى مستطيل شكلنده بر صو مجمعى انشا ايتمشلردركه طولى ١٠٠ وعرضى ٦٠ مترەدر . ايكى طرفى ريختم طرزنده محكم ديوارلرله محاطدر ايكى نهايتده واقع وباصمقلرى واسع ايكى مردونله سطح مايه قدر اينيلور . ريختم اوزرنده اساطيردن (سيوا) يه مخصوص اولمق اوزره آصنامى حاوى بش معبد واردر . تحت الارض محفور اولان برمجرا موسم مساعد اولديغى زمانلرده (قووه‌رى) نهرينك صوينى مجمعه قدر ايصال ايدر . مجمع اولقدر عميقدركه هيچ بر وقت صودن خالى قالميه‌جغندن اهالى امينلر . شهرك درونده دخى كورىله‌جك برچوق معبدلر واردركه سنوى يوم مخصوصلرده زيارت ايچون جم غفير طوپلانور . شهر مذكور هندولر ايچون برزيارتكاه اولوب هر اون ايكى سنه‌ده بر كلان بريوم مخصوصده زيارت ايچون هر طرفدن طوپلانان زوارك عددى ٣٠ بيكه بالغ اولور . اشبو يوم مخصوصده اجرا اولنان مراسم دينيه جمله‌سندن اولمق اوزره زوار مقدس طانيه‌جقلرى صو مجمعى دخى زيارت ايدرلر . ومذهبلرنجه برايين مقدس اولهرق صويه طالارلر . غرنه‌مزده مندرج اولان شكل آيين‌مذكورك منظرهٔ غريبه‌سنى ارائه‌ايتمكده‌در .

اشبو موسمده بيرخارج وداخلى وصو مجمعنك اطراف واكناف زوارله مالامالدر . چارشولرده‌كى غله‌لق وصف‌ناقص درجه‌ده‌در زيرا هيچ بر زائر يوقدركه شهر مقدسدن مملكته برهديه كتورمسون .

آيين آلاى منظره‌سى سياحين ايچون پك حيرت‌انگيزدر . ثمين قاشلرله مستور مقدس فيللر . قيمتدار اشياى مقدسه‌يى طاشيان صورت مخصوصه‌ده كينمش هندولر جم غفير ايله محاطدر . نا طائفه‌سى يوزلرى مستور اولديغى حالده (تولزى) نام معبودلرينك صنمنه تقديم ايتمك اوزره مسكنلرنده عزت وحرمتله يتشدردكلرى فلكناكى الرنده طاشيه‌رق صو مجمعنك برطرفنده واقع اغاجلر تحتنده كزينورلر .

(مابعدى وار) ﴿م . ع﴾

﴿ صنايع ﴾

﴿ قاوتشوقدن قنا اعمالى ﴾

قاتيلاشمش قاوتشوق (لاستيق) دن معمول تمغالر اهون فيات ايله اعمال ايدلمكده ايسه‌ده درسعادتده بومثللو تمغالر منحصراً برقاچ كشى طرفندن اعمال ايدلمكده واصول اعمالى بردرجه‌يه قدر مكتوم طوتقده‌درلر . هركسك يابه‌بيله‌جكى برطرزده بوكره مطالعه‌كذارمز اولان بورسالهٔ شريفه‌ده بومثللو تمغالرك صورت اعمالى مبين بر مقاله منظورمز اولمغله بروجه زير ترجمه اولنمشدر .

«مطلوب اولان تمغايى مطبعه حروفاتيله برقوپيوستور (حروفاتى ديزمكه مخصوص آلت) درونته ديزدكدنصكره ترتيب منتظم وخطادن سالم اولديغنى اكلامق ايچون مركب ايله كاغد اوزرينه بريروا باصيكز . ديزلمش اولان حروفاتى اوزرلرنده بولنان ياغلى مركبى تميزلمك ايچون نفت ياغى ايله ايصلاتمش بربز ايله سيليكز . ديكر بر قورى بز ايله كوزلجه سيليدكدنصكره قالبلرى آلتمق ايچون اوزرلرينه دوكيله‌جك آلجينك يابشمامسيچون زيتون ياغى ايله ياغلاتمش يوشاق برفورچه ايله حروفاتى جزئى ياغلايكز .

ديزلمش اولان حروفاتك قالبى آلق ايچون حروفاتك يوكسلكلكندن دها كنيش قالنجه بركاغد قوردلايى اطرافنه صاروب برايپ ايله باغلايكز . بو تقديرده حروفاتك اطرافنه

صاريلان كاغدايله نوعما كچوك برحوض تشكيل ايتمش اولورسكز.

تازه وغايت ايچه دوولمش آچلمش صو ايله آيران قوماشده قاريشديروب حروفاتك اوزرينه (حروفاتك الك ايچه محللرينه لايقيله كچيك وبووآسطه ايله آلهجق قالب مكمل وقصورسز اولمق ايچون) قوتله وبردن دوككز، واوستنده دوز اولسيجون دوز برتخته پارچه‌سى ايله تضييق ايديكز. آچلمى قاتيلاشدقدنصكره ايى چوزوب حروفاتك اطرافنه صارلمش كاغدى چيقاريكز. وآچلمنك لايقيله قوريمسى ايچون بر ايكى ساعت مقدارى على حاله ترك ايديكز. آچلمى قورودقدنصكره دقتله حروفاتدن آريكز. واوزرينه اوچ مليمتره قالينلغنده بر لاستيق پارچه‌سى ودها اوزرينه دوزكون وقالينجه برصاج پارچه‌سى برلشديروب عمومى كوزلجه وصيقجه برغيطان ايله صاريكز.

بوندنصكره عمومى قينار صو ايچنه قويوكز، بر ايكى ساعت طرفنده لاستيق بومشايوب اطرافنه صارىلمش غيطانك تضييقيله آچلمى اوزرنده بولنان حروفاتك ايچنه قدر مرور ايدر. قالب صمودفده غيطانى سوكوب لاستيق آچلمدن آيردقدنصكره كنارينك فضله‌سنى كسوب دنيزول، درونه ايرمش طبيعى وصافى وقاوتشوق‌دن معمول برطوتقال ايله‌مهر صابى ويا ماكنه‌سنه ياپشديريكز.

تامپون مركبى. كندىكز ياپمق استرميسكز؟ تامپون بر قاچ قات قالين چوقه‌دن عبارتدر. كچوك بر فورچه ايله مركب بو تامپون اوزرينه ياپيلور.

مركبك اعمالى ايسه بك قولايدر. القول ايچنه «ديولت دو پارى» Diolette de paris وياخود «توشين» Tuschine نام بوياغى قويو برنك حصوله كلمك اوزره آريديكز. ودرونه شروب قوامنى بولنجيه قدر «غليسرين» علاوه ايديكز ايچه قاريشديريكز.

مركبى تامپون اوزرينه زياده مقداردە قوللانور ايسه‌كز باصه‌جغكز تمانر كچ قورور. برنجى اجزا منكتسه وايكنجيسى قرمزى مركب حصوله كتيرر.

رقمت

(باقى بوياندن مابعد)

الوان

انتخابى. — ازمه عملياتى وانواعى.

الوانك طبيعتارى — الوان «معدنيه‌نك الك زياده كثير العدد والك قاتى فقط از پارلاق اولنارى شونلردر: طوپراقلر يعنى تراللر. الجيله طوپراقلر — اوقرەلر، معادن، حوضات وتركيات ملحيه.

الوان نباتيه — اساسارينى قلويلر واسطه سيله ازهاردن ومرسب كوكلردن استحصال ايدرلر. كندىلرى كسكين وروتقلى ايسه‌لزده صلابت وجسابيت خواصى حائز دكلدرلر.

الوان حيوانيه — موميا، بيبر قره‌سى، قرمز، سيادركه بو صو كنجيسى ياغيله قوللانيلمديغى مثللو بوزولمايانيده يالكز بيبر قره‌سيدر.

بر ايى بويانك ايبلكى اكلاتان شئ انك خاصهٔ ستريه‌سيدر يعنى فورچه‌نك اوجيله بر محله تماس ايدلديكى زمان اول محلك كندينه مخصوص رنكنى همان ستر ايتمليدر ونبات ايتميده مهمدر.

توتيا بياضى، بك قاتى واز اورتر.

فورشون مركباتيده ايو اورتراسده قرارير.

بويالر. كذا اولا درونده ازيلدكارى مايعاتله تماماً امتزاج ايتملى ثانياً سرعتله قورومق، سوده غير منحل اولق وديكرلرله تركيبنى بوزمامسزين قاريشمق قابليتنى محتوى اولمليدرلر.

ازمه عملياتى — بوكونكى كونده تجارتده هرلونده ازيلمش برچوق بويالر، ايچه ويعوشاق قالايدن معمول اوفق بورولر درونده فروخت ايديلوركه بواستوانوى الشكل بورولرك اغز طرفنده‌كى ويده‌لى قياغنى جيقاروب ديب طرفندن جزئى صيقمقله بويا چيقمنه باشلار. بونكله برابر اكثر رساملر بويالرينى توز حالنده اشترا ايلمه‌رك انلرى بالذات ازمكى مرجح بولورلر.

يالكز انلر فصل اجراى عمليات ايدرلر.

غايت قالين وجلاسز برجام لوحه اوزرينه بر مقدار توز بويا وضع ايدوب بياض قرنفل ياغى، كتن ياخود جوز ياغيله مزج ايتديرلر ودستمسنك ديتلان صمغى مرمردن معمول برنوع حاوان اليله اوزرينه طاياغه‌رق ودوندىرمه‌رك ازرلر. بعده حاصل اولان چاموری يعنى بويانى بر آينه‌جانمنك اورته‌سنه وضعله الاستيق بردمير بجاق ايله تكرار ازرلر ازركن هيچ بردانه سرتلكنه تصادف ايدلينجيه قدر عمليات تكرار ايدرلر.

آشى بويالر (يعنى اوقرلر)، بياض وقروم ويا نابل صاريلرى دميرك تماسنده فحمض ايتدكلرندن بونده فيل ديشى ياخود بوينوزدن اعمال ايدلمش بجاقلرله طوقونيلمليدر.

بويالر خصوصاً ليقا بويالرينك كمال سرعتله ازمامكدقت ايتملىدر. زيرا زياده حركتله حرارت حصوله كتيره‌جكندن قاتيلشورلر يعنى ياپيشقان اولورلر وارتق بر دها نه ياغمه حل اولنه بيلورلر ونده برسطح اوزرنده ياپيلورلر.

بو توز حالنده كه بويالردن كوزل وايى قاچمى وحفظه متحمل بر بويا الده ايتمك ايچون اول امرده انى صو ايله ازوب بو صو تبخر ايتدكدنصكره عملياتى ياغله اتمام ايلمك مناسبدر.

بويالر چيقيدن ويا جامدن معمول غوده‌لر درونده محفوظ بولنورلر وبجاينده پالتك اوزرينه اشاغيده تعريف ايده‌جكز اصول اوزره اوفق اوفق بيغنلر اوله‌رق وضع وترتيب اولنور.

بو ازمه عملياتنك عملات ساژهٔ مختلفه‌سى كى اوزونلق وبيقديريجيلغندن صرف نظرله بو توزلرده پيدا اولان مهلك بر رايحه‌نك انتشارى آز تهلكه‌لى اولديغندن رسامارك، فابريقه‌لرده كوزل ومكمل اعمال اولنه‌كلان بورولردن قوللانغنى توصيه ايدرز.

بويالرك اقسام واعدادى — كوك يوزينى يعنى هوايى تشكيل خصوصنده قوللانيلان (مائى بياض) ايله بونك رنكجه عكسيسى اولان (خالص سياه) برطرف ايدلديكى حالده فى الحقيقه شو اوچ عدد انا بويادن بشقه اساس يوقدر: قرمزى، صارى ومائى.

فى الواقع بو اوچ بورودن — موقنده اوكرتمه‌جكز مثللو — انسان ذهناً برچوق خليطه‌لر حصوله كتيره بيلور وبعض رساملر يدى رنك بويا ايله اكتفا ايدرلرسه‌ده ظن ايدرسه‌ك هيچ اولزسه شو اشاغيده‌كى الوانى بويا قوطولرنده بولندىرملرى لازمدر:

(1) Blanc d'argent	بلان دارژان
(2) Jaune be Naples	ژون ده نابل
(3) Ocre jaune	اوقر ژون
(4) — rouge	اوقر روژ
(5) Laque de garance	لاق ده غارانس
(6) Vert émeraude	ور امەرود
(7) Bleu d'outremer	بلو دوترمر
(8) Terre de Sienne naturelle	تر دەسين ناتورل.
(9) Vermillon	ورميليون
(10) Ocre de rue	اوقر دەرو
(11) Terre de Sienne brûlée	تر دەسين برولە.

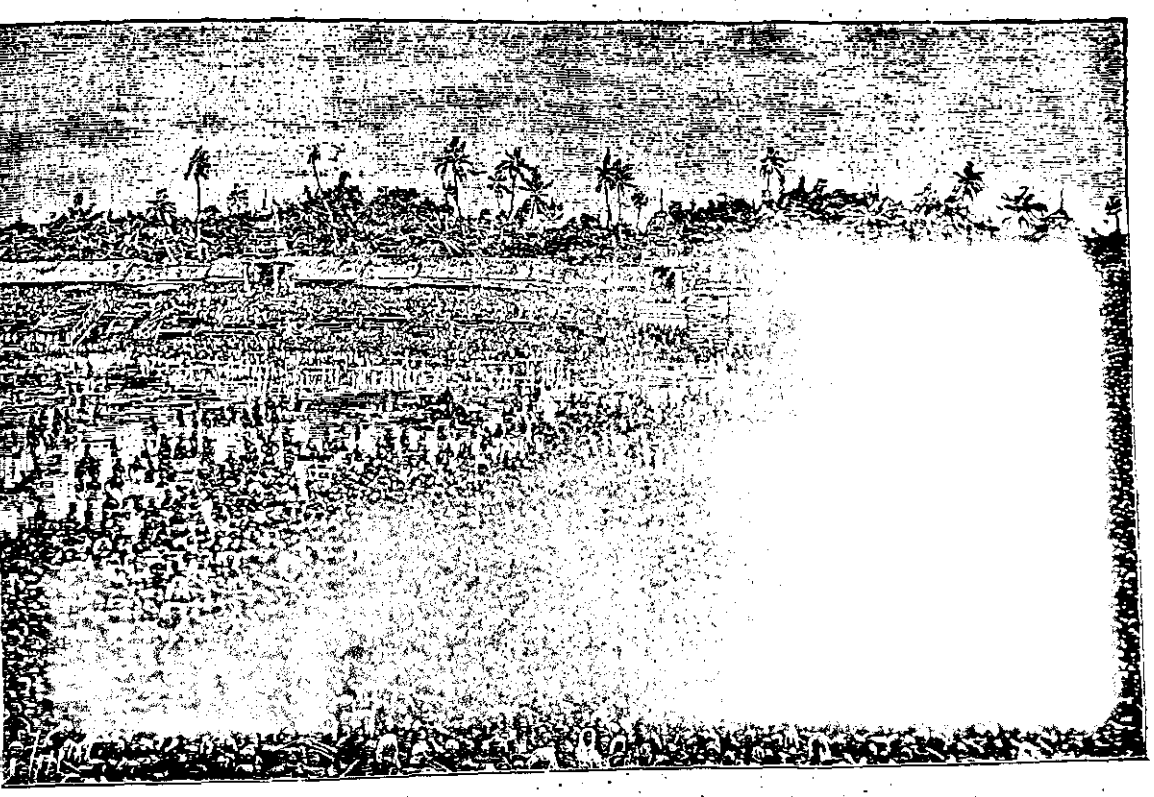

هندستانده (قومباقونوم)ده صو محمنده اجرا اولنان پنابر منظره‌سی

موی یاخود بوتوم bitume باخره Momie (12)
نوار دیووار Noir d'ivoire (13)

مبتدی بوختلف الوانك یکدیکریله صورت خلط وامتزاجی اوکرندکدنصکره کندیلکندن بر چوق رنکلر دها تشکیل ایتمك و انلری ایستدیکی کبی تعدیل وتبدیل ایلمکه باشلار.

ایشته سزه بویارلرك محاذیر واجناسی ارائه ایدن بر اصطلاحات جدولی:

بوزولمیان بویالر

روز ده ونیز	Rouge de Vénise
روز ده مارس	— — Mars
اورانژ ده مارس	Orange — —
برون روز	Brun rouges
تر دیتالی برولە	Terre d'Italie brûlée
تر ده سین برولە	— de Sienne —
ودها اوکر برولە	— Ocre brûlée

کتبون قرمزیلر.

(مابعدی وار) م. و.

تطبیقات فنیه

پترول غازیله متحرك اوچ تکرلکلی عربه

ولو سید دنیلان ایکی ویا اوچ تکرلکلی قابل النقل و سریع السیر عربه‌لرك اهمیتی کوندن کونه آرتمقده واستعمالیریده اونسبتده انتشار و تعمم ایتمکه‌در. بونلرك اهمیتی تزییده مدار اولان باشلیجه سبب هر جنس بنك حیواناتنه نظراً دها سریع ودها ادارملی اولمریدر. فی الحقیقه بر انسان ولوسیده راکب اولمیی حیوانه بکندن دها سریع وسهیل اوکرنمیه‌جکی کبی ولوسیدی دها اوجوز مایعه وهروقت اوندە محافظه ایدەبیلور. خصوصیله عصریمزده بتون شهر وقصبه‌لر بینده منتظم یولر یاپلمش و یاپلمقده بولنمش اولدیغندن یولرر اوزرنده اجرا ایدیله‌جك هر نوع سیر وسیاحتلره‌ده ولوسیدك حیوان خدمتنی مع زیادة ایفا ایدەبیله‌جکی اشکاردر.

فقط شمدیکی حالده موجود اولان ولوسیدلر باجاق قوتیله تحریك ایدلمکلرندن زیاده یورغونلغی موجب اولمقده وبناءً علیه هر طرفده اشبو محذور عظیمك ازالهسی چارەلری تحری ایدلمکده‌در. بونك ایچون ارباب اختراع چوق وقتدنبری بر ویا ایکی سیاح طاشیه بیله‌جك اوچ تکرلکلی ویا بشقه شکلده بر عربه ایچون محرك ماکنه ایجادینه چالشمقده‌درلر.

اختراعی تصور ایدیلان محرك ماکنه‌نك حائز اولمسی مشروط و ملتزم اولان خواص لازمه: ثقلی آز، حجمی کوچك، بهاسی معتدل، ترتیباتی هر کسك اداره ایدەبیله‌جکی صورتده ساده وسهیل اولمقدن عبارتدر.

اوروپا و امریقانك هر طرفده موجدلر صرف تفدینهٔ غیرتله برچوق مختلف پروژه‌لر ترتیب و تنظیم ایلمشلرسه‌ده شمدیه قدر خواص حسنهٔ لازمه‌یی حائز هیچ بر پروژه موقع تطبیق و اجرایه قونلمامشدر.

بوخصوصده (ادوارد بولنی) نامنده بر انکلیز طرفندن یکی بر ماکنه ایجاد ایدلمشدرکه مذکور ماکنه‌نك مطلوبه موافق اولدیغی پکده ادعا اولنه‌من ایسه‌ده موجود اولنلردن دها مکمل اولدیغی تقدیر وتسلیم ایدیلور.

(مابعدی وار)

صاحب امتیازی: علی فوآد

عدد ۱۲ ◄ پنجشنبه کونی فی ۱۴ مارت روی سنه ۱۳۰۷ وفی ۲۶ مارت افرنجی سنه ۱۸۹۱ ► ایکنجی سنه

مصور جهان نما

۱۳۰۷

محل اداره‌سی
باب عالی جاده‌سنده رشید افندی خانه‌ده داره مخصوصه

محل طبعی
(محمودیك) مطبعه‌سی — باب عالی جوارنده ابوالسعود جاده‌سنده نومرو ۷۲

برنسخه‌سی ۵ غروشدر

برسنه‌لکی ۲۰۰ غروش
آلتی آیلغی ۱۱۰ غروش

طقسان‌ر ایچون پوسته‌ایله‌رینی ضم اولنور

اعلاناتك بیر سطرندن اوج غروش آلنور

(انواع علوم وفنون وصنایع وصنایع نفیسه‌دن وبونلرك متفرعاتندن باحثدر)

هرخصوص ایچون باب عالی جاده‌سنده رشید افندی خانه‌ده داره مخصوصه مراجعت اولنه

Bureaux : Réchid Effendi-Han, Rue de la Sublime Porte.

« شمدیلك اون بش كونده برنشر اولنور »

MOUSAWER DJIHAN!

JOURNAL BI-MENSUEL

صاحب امتیازی فرار

Le No 5 Piastres

Abonnements—L'année, 200 Pts. 6 m. 110 Pts.
Départements et Etrangers le port en sus.

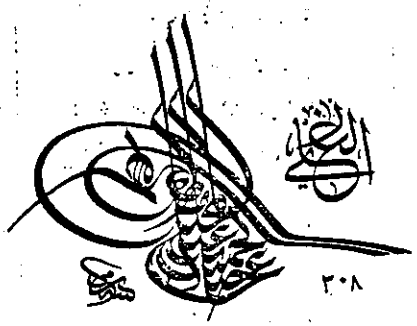

پادشاه‌مزه‌نوازش

طلوع مهر ذات پادشاهی
ضیای مسعود بر جهانه

معلی سایه شاهانه سنده
زمین و زیر مکدر تواسمانه

جناب رب ودود تنزهت ذاته عن الوالد والمولود ذات شوكت سمات حضرت ملوكانه‌يي كمال موفقيت ومظفريتله الى آخر الدوران تخت عالى بخت خلافتپناهيلرنده دائم وموجود، وظل عدالت وحمايتلرينى مفارق انامده ممدود بيورسون آمين .

بوكون غازى سلطان (عبدالحميد خان) ثانى افنديمز حضرتلرينك تاريخ ولادت سنيه‌لرينك الى برنجى سال سعد اشتمالايدر .

بوكون آفتاب سپهر سلطنت ، ماه آسمان خلافت پادشاه عالیجاه طال بقاه ونال مايتمناه افنديمز حضرتلرينك مهد وجود پرتو بخش اقبال واجلال اولدقلرى يوم جليل بى عديلدر .

بوكون دولت ابد مدت عثمانيه‌نك بيان رصين الاركانى برقات دها تحكيم بيورمق كبى برتجلى مخصوص آلهى يه مظهر اولان اوسلطان حميدالخصال وخاقان كروبى فعال افنديمز حضرتلرينك كهوارهٔ شهوده مقدم مسعود ملوكانه‌لريله فيض رسان اولدقلرى دوز فيروزه مقارن بولنمق حسيله كافهٔ عثمانيان عندنده بر عيدالصفادر .

بوكون تبعهٔ صادقهٔ شهريارلرندن هر فردك قلبى احتساسات من وشكران ايله مالامال اولديغى بريوم سعادت افزادر .

وجود مكارم آلود شهريارلرى روح روان قالب دولت ، وآمال خير اشتمال تاجدارلرى كافل سعادت حال ملت اولان اوسلطان عميم الجود والاحسانك يوم مبروك ولادتلرى اولان بوكون افئدهٔ ارباب صدق وخلوصى او درجه مستغرق انوار مباهات ايلمشدركه يونور سيال سيمالرده دخى لمعان ايتمكده اولديغندن همان هر فرد بر نورانيت مجسمه حالنه كيرمشدر دينلسه سزادر .

بوكونك شرف ادراكيله مشرف اولان هر عثمانلى — هر آن بوملك وملته برباشقه شرف وشان ، ربشقه مسعوديت بى پايان احسان بيورملقده اولان — ذات ستوده صفات حضرت پادشاهينك مأثر جليله‌سنى ذكر وتعداد ايله رطب اللسان اولور . هر كس كمال سرور ايله دست تضرع ونيازى درگاه قبول احديته باز ايدرك ولى نعمت بى منت ، پادشاه فاروق عدالت افنديمز حضرتلرينك نمادئ عمر واقبال همايونلرى ايچون ادعيه خوان اولور .

مأثر جليلهٔ جناب پادشاهى بالكز عثمانليلرجه دكل كرهٔ ارض اوزرنده ساكن بتون اقوام متمدنه‌جه دخى امور متعارفه‌دن اولمغله بوكون هرطرفده بودولت ابد مدتك خيرخواهى بولنان حق شناسان اجانب دخى دعاى بالخير حضرت جهانبانى يى اداء ومقتضاى شيمهٔ خلوص وطويتى اجرا خصوصنده عثمانليلرله همزبان اولور .

بناءً عليه بالجمله تبعهٔ صادقه‌ايله خيرخواهان دولتك بوكون دعاى بى رياسى بويوم جليل الاعتبارك الى نهايه تكرينى مشاهده ايله قرير العين ابتهاج اولمق سعادتنى تمنيدن عبارت اولديغندن (مصور جهان) دخى بودعايه اشتراكى ذمت عبوديت وصداقتته مترتب وظائفدن بيلەرك :

﴿ اى شهنشاه جهان ، ملكك ترقى ايلدى ﴾
﴿ عالم اقبالى تنوير ايتديكك كوندن برى ﴾
﴿ سايهٔ لطفكده اولدق كامياب وكامكار ﴾
﴿ چوق ياشا ، اى پادشاهانك معالى پرورى ﴾

قطعهٔ دعائيه‌سنى برآوردهٔ لسان مصداقت بيان ايدر .

﴿ مؤسسات مهمه ﴾

مبرات بيغايات خلافتپناهى جلبهٔ جليله‌سنيدن اولمق اوزره اخيراً اوچ يوز نفر طلبه استيعابنه كافى وسعتده بوليده انشا قلنان مكتب اعدادئ ملكى ايله يوزالبى كشيلك خسته خانه‌نك تصاويرى بونسخه‌مزه وضع اولنه‌بيلمش ايسه‌ده مندرجاتك كثرتنه بناءً اولبابده موجود اولان معلومات وتفصيلاتك درجى ممكن اولهمامشدر . مذكور تصويرلرك مشهود اولان مناظرندن اكلاشيلديغى اوزره فوق العاده برنفاست ومكملیتى حائز اولوب الحق بوعصر جليلك ترقيات اعجاز يه‌سنه دال بولنان انشا آت عظيمه‌دن اولدقلرى كبى سايهٔ عمر انوايهٔ حضرت پادشاهيده هرلوا وقضاده بوكبى مؤسسات نافعه وجوده كتيرلمكده بولنمش اولديغندن انشاالله ابنيهٔ نافعهٔ مذكوره‌نك دخى اخذواراته يى درپى تصاويرى ايله برصورت فائقده افتخار ايده‌جكز .

﴿ فنى ﴾

« رنكلى فوطوغراف »

رنكلرك فوطوغراف واسطه‌سيله اخذوتثبيت خصوصى عصر حاضر اوائللندن برو پك چوق ذواتى اشغال ايتمشدر .

از جمله شعاعات مختلفهٔ ملونه يه عرض اولنان « تحت قلور فضه » ايله مترافق قلور فضه ، كندو سنه تاثير ايدن الوان ايله ملون اولمق خاصه‌سنه مالك اولديغنى برنجى دفعه اولهرق ١٨١٠ سنهٔ ميلاديه‌سنده موسيو (سبك) كشف ايلمش ايدى .

١٨٤١ تاريخ ميلاديسنده « هرشل » نام ذات موسيو « سبك » ك كشفنى تجربه ايدرك « قلور فضه » نك اخذ ايلديكى الوانك برجه يه قدر صحيح اولديغنى درميان ايلمشدر .

١٨٤٨ سنه‌سنده موسيو « ادموند بكرل » « داگره ئوتيپى » [*] اصولنده قوللانيلان يالديزلى معدنى لوحه‌لر اوزرينه طلا ايدلمش منكشه‌زنكنده « تحت قلور فضه » واسطه‌سيله ضعيف ومع هذا « سبك » ك رسمندن دها مكمل اولهرق طيف شمسك الوانى اخذ ايتمكه موفق اولديغنى ، فقط بو رسملر اك خفيف ضيايه بيله تحمل ايده‌ميه‌رك محوا ولمغه ميال وتثبيتى ممكنسز اولديغنى اعلان ايلدى .

[*] فوطوغرافك ايلك ايجادنده يالديزلى بالمر لوحه‌لرى اوزرينه آلنان رسملره اطلاق اولنور .

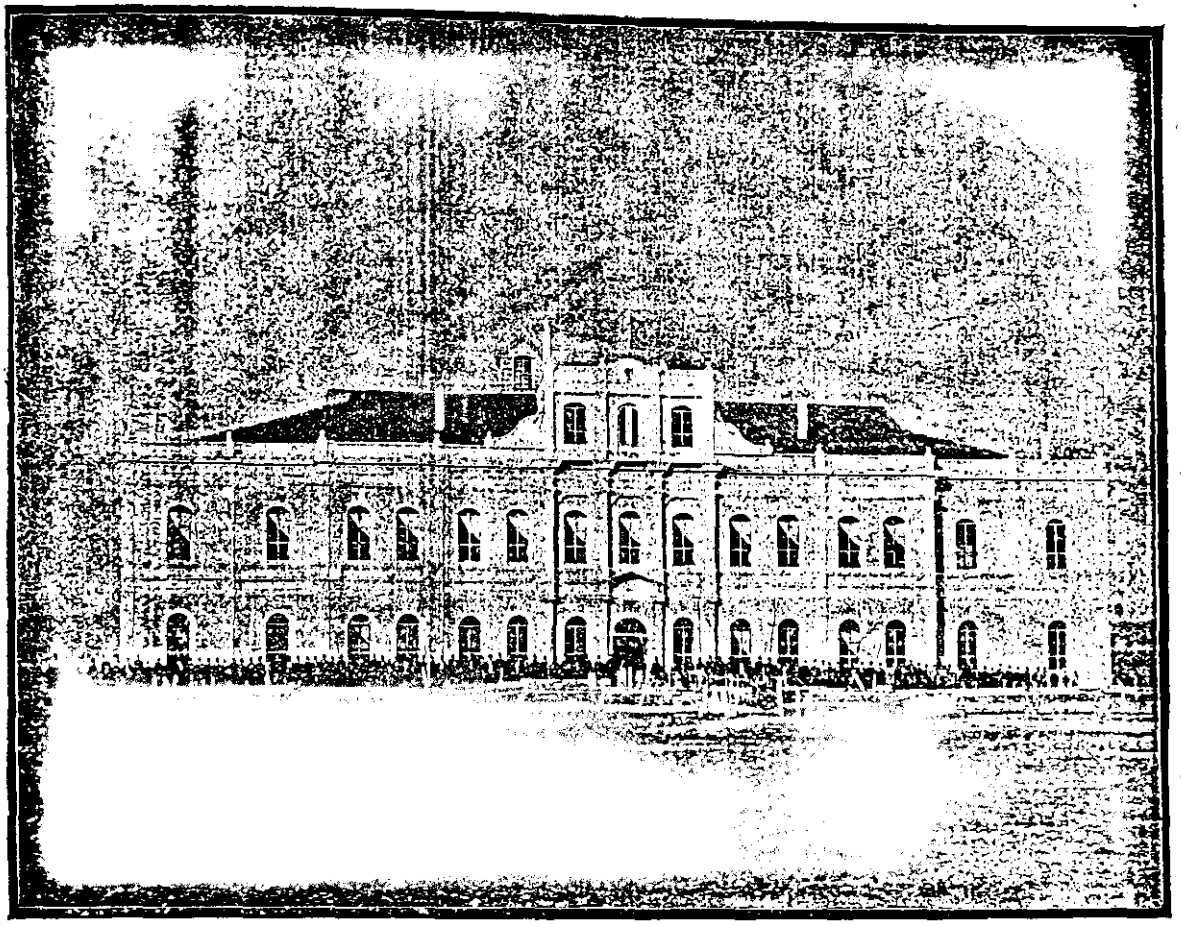

آثار عصر جليل حضرت شهريارىدن بوليده مجدداً انشا اولنان مكتب اعدادىٔ ملكيهٔ شاهانه

١٨٦٥ ده موسيو «بوأتون» ايله فوطوغرافك موجدى «نيه‌فور نيه‌پس» ك يكنى «نيه پس دوسن ويفتوار» كاغد اوزرينه يابيلمش «تحت قلور فضه» ايله «بكرل» ك رسمنه مشابه طيف شمسى رسمنك استحصالنه دائر اولمشلر ايسه‌ده بالكيميا تثبيتى ايچون برچوق زمانلر اوغراشدقدن صكره بو كيفيت امكانك خارجنده بولندينه قناعت كلەرك تشبثلرى ثمرەسز قالمشدر .

بو خصوص ايله اوغراشانلردن الك زياده موفق اولان موسيو «دوفوس ــ دوهرون» ايسه‌ده مومى‌اليهك دخى استحصال ايتديكى رسملر قابل تثبيت اولامغله آز زمانده محو و مندرس اولەرق آرى بيله قالميور ايدى .

الحالة هذه فن كيمياء رسملرى تثبيت ايتديجك برماده كشف ايتمديكى جهتله رنكلى فوطوغراف خصوصى بو آنه‌دكين برخطوه بيله ترقى ايده‌مەرك على حاله ناتمام و ناقص قالمش ايدى .

بوندن ايكى ماه اقدم فرانسه مهر طبيعيونندن ودارالفنون اعضا و معلملرندن موسيو «قابريەل ــ ليبان» نام ذات شباطك ايكنجى كونى انعقاد ايدن پارس فنون اقاديمياسنده ثابت اولەرق برچوق طيف شمسى رسملرى تقديم ايدرك رنكلى فوطوغراف ايچون كيميا ايله دكل بلكه قوانين حكمت طبيعيه ايله احراز موفقيت ايلديكنى اعلان واصولنى علناً عرض وبيان ايلمشدر .

بو رسملر جام لوحەلر اوزرنده اولوب ارائه ايلدكلرى الوان ، رنك و قوتجه تمامه طيف شمسه معادل ومطابقدر .

شايان تقدير اولان بو رنكلى رسملرك استحصالى ايچون موميه‌ايسه عادى فوطوغراف اصول وعملياتنده استعمال اولنان اجزاى كيميويه‌دن فضله برشئ قوللانيلمسى موفقيتى آنجق قوانين حكمت طبيعيه‌يه مستند بولنمشدر .

موسيو «ليبان» پارس دارالفنونده بولنان عملياتخانه‌سنده بو اصول ايچون قوللانديغى آلاتى تشهير و هركسك تكرار ايده بيله‌جكى بر اصول اولديغنى عمومه تفهيم ايلمشدر .

موسيو ليبانك استعمال ايلديكى آلات وادوات عادى فوطوغراف آلات وادواتندن عبارت ايسه‌ده يالكز [شاسى نفاتيف] بشقه طرزده اعمال اولنمشدر .

شويله كه ــ [شاسى نفاتيف]ك درونه وضع ايلديكى اجزالى جام يالكز اوليوب شكل ١ ده ارائه اولنديغى اوزره ج اجزالى جام ايله ب بللور لوحه‌سندن وبونلرك ارەسنه رلشديرلمش ل لاستيق شريتدن عبارتدر .

لاستيق شريت بر قاچ ميللميتره تخننده اولوب ايكى جامك ارەسنه وكنارلرينه مطابق كلمك اوزره [ ] شكلنده بوكدكدن صكره م ، م . ماشا ــ لريله صيقشديريلەرق نوعما عمودى بر حركت تشكيل ايدر .

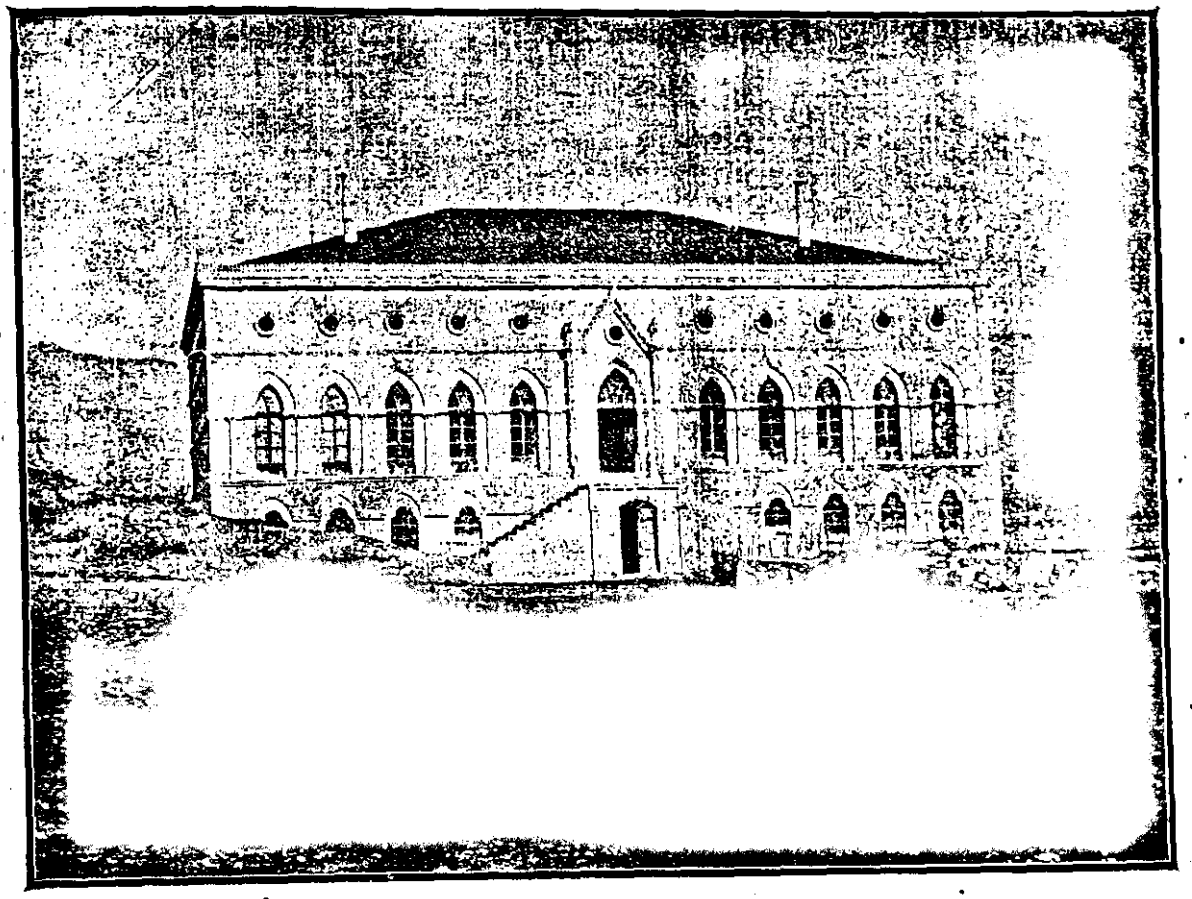

آثار عصر جلیل حضرت شهریاریدن بولیده مجدداً انشا اولنان خسته‌خانه

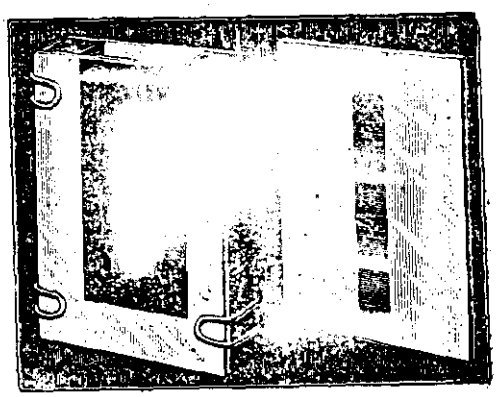

رنکلی فطوغراف شاس سنك رسمی

امدی [شاسی نفاتیف] اجزالی و عادی جام ایله لاستیق شریتدن عبارت اولان کوتی اخذ ایده‌بیله‌جك بر طرزده اعمال ایدیلمشدر .

مارالبیان اجزالی وعادی جام ایله لاستیق کناردن مشکل کوتك درونی خالص جیوه ایله طولدیردقدنصکره اجزالی جام او بژقتیفه ناظر اولق اوزره [شاسی نفاتیف] ایچنه یرلشدیروب حجرهٔ مظلمه یه طاقیلور .

لوحهٔ حساسه طلا اولنان اجزای کیمیویه عادی فوطوغراف عملیاتنده اولدیغی کبی «قلودیون، البومین و یاخود زلاتین» مثللو شفاف ولزوجتلو برماده ایله کوشك ایپود و بروم ایله امتزاجندن حصوله کلان املاحدر .

بواملاح یعنی «ایپود فضه» و «بروم فضه» نك خرده‌بینی اولان جه‌لری نقدر اصغر نامتناهی اولورسه استحصال اولنان رنکلی رسم او نسبتده مکمل اولور .

تجارتده بولنان اجزالی جاملر «پلاق» یوشرائطی حائز اولدقلرندن رنکلی فوطوغراف ایچون استعمالدری شایان اولمامغله ، موسیو «لیمان» «بروم پوتاسیوم» ایله مخلوط زلاتینی ، تمیزلنمش جاملره یاپوب قورودقدنصکره جهنم طاشی «آزوتیت فضه» محلولی درونه‌ترك ایدرك دانه‌لری غایت رقیق بروم فضه‌لی پلاقلر احضار ایدیلور .

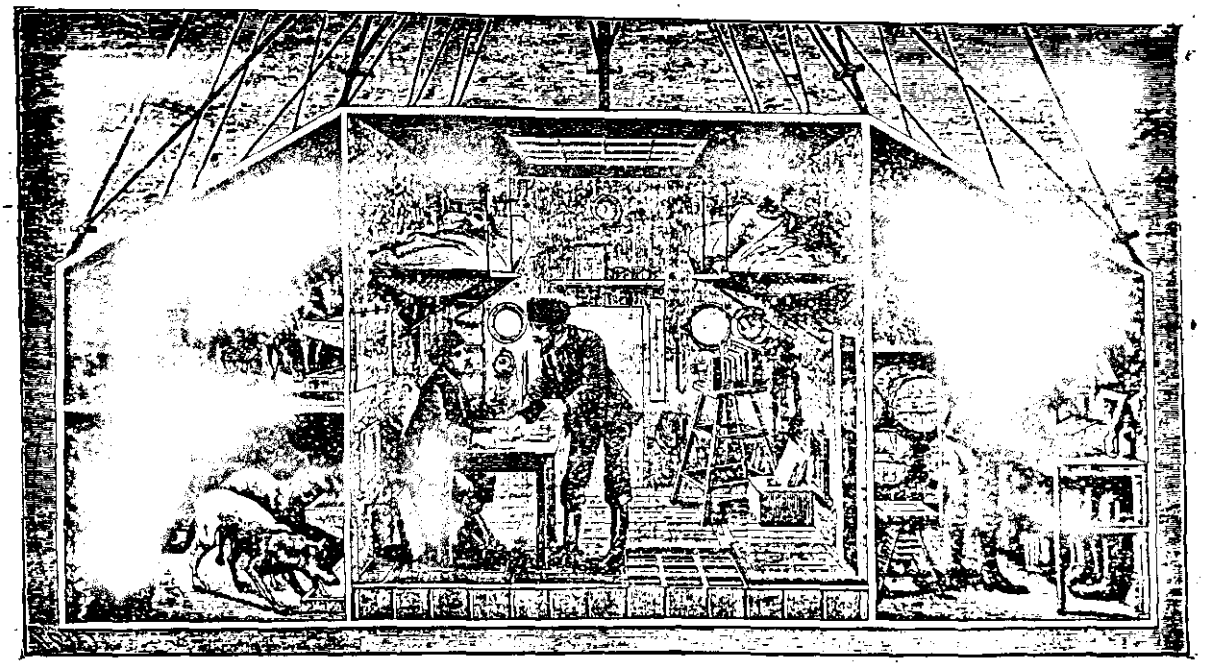

قطب شمالی یه سیاحت ایده جك بالونك داخلنده کی ترتیبات

بو مثللو یلاقلر زیاده درجه ده کشیف اولیوب جزئی بولانیق اولدقلرندن کندولرندن مزور ایدن شعاعات ، اجزالی سطحلر یله تماسده بولنان جیوه نك مجلا سطحندن قولایلقله انعکاس ایدرلر .

یلاقلرك اجزالی طرفی جیوه ایله تماسده بولنمق شرط اعظم اولدیغندن یوقاریده تعریف اولنان صنعی کوتك تدارکنده جامك اجزالی یوزی ایچروی یه ناظر بولنمسنه دقت اولنملیدر .

کوت تدارك و درونی جیوه ایله املا ایدلد ـ کدنصکره « دائما اجزالی جام او بزقتیفه ناظر بولنمسنه دقت ایدرك » [شاسی نقاتیف] ایچنه یرلشدیروب اماده ایدیلور .

[حجرهٔ مظلمه] ضیاء شمسك بلوردن معمول بر منشوردن مرور یله حصوله کلان طیف شمسك قارشوسنه عیار ایدیلهرك جلاسز جامنی چیقاردقدنصکره اقدمجه حاضرلنمش [شاسی نقاتیف] طاقیلور . و [اوبزقتیف] ك قباغی قبایوب شاسینك سورکیلی قنادی آچلدیغی متعاقب اوبزقتیفك قباغی آچیلهرق طیفك کافهٔ الوانی اجزالی جامه تأثیر والطباع ایتمك ایچون یارم ساعتدن ایکی ساعته قدر بر مدت آچیق براقیلور .

اوبزقتیفك ومتعاقباً شاسینك قباغی دخی قبایوب شاسی قرانلق اوطه یه نقل ایدیلهرك عادی فوطوغراف اصولی کبی تشکیل « دوه لوپمان » عملیاتی اجرا اولنور .

دوه لوپمان ایچون مایع مظهرلرك کافه سی « یعنی حماضیت حدید ، ناری حامض عفص ، ایدروکینون وایقونوژن » عینی طرزده تأثیر ایله ـ کلری جهتله انتخابی محر بلرك رأیته حواله ایدیلور .

تشکل عملیاتندن صکره اصول عادی اوزره « تحت کربونیق » سوده محلولی ایله رسم تثبیت ایدیلهرك بر قاچ ضو ایله یقایه رق قوریدیلور . . .

جام اوزرینه حصوله کلان رسم آیدینلنه قارشو طوتلدقده عادی منفی « غلیشه » لرلندن فرق بوق ایسه ده ارقه سنه سیاه بر جسم وضع ایدیلهرك سطحندن شعاعات عکس ایدلدکده شعاعات منعکسه طیف شمسی تشکیل ایدن منکسه ، لاجورد ، مائی ، یشیل ، صاری ، طوزنجی وقرمزی رنکلر کندو قوتلریله واضحا و بلا واسطه رؤیت اولنور شکل ۱ نومرو ۲

مابعدی وار

مکتب فنون حربیهٔ عثمانیه
فوطوغراف معلمی
رفعت

جغرافیا مباحثندن

« بالونله قطب شمالی یه سیاحت »

قطب شمالیده صو ، طیراق ، بوزمی وار ؟

بومسئله نك حلی دفعاتله پك چوق کشافك حیاتی بهاسنه دکشدر . بو دفعه دخی « بادشناور » معکتب عالیسی اعضاسندن بادشناور موسیو « بزانسون » ایله موسیو « شارل هرمیت » ك یکنی هیئت شناس موسیو کوستا و هرمیت » نامنده کنج ایکی فرانسز طرفندن یکیدن تجربه ایدیلمك اوزره در .

بیوك اوتوز یاشنده بولنیان بو ایکی دلی قانلیلر صورت مطلقه ده تجربه یه مستند اولان بر نقطه یه حصر افکار ایدرك کندیلرینجه اسکی بر نظریاتی قبول ایتمشلردر .

شویله که : ۱۸۷۰ تاریخ میلادیسنده « سوربون » ده مواد کیمیویه استحصالیله مشغول موسیو « ژیلبرمان » ایله ۱۸۷۰ سنهٔ میلادیه سنده موسیو « سیول » قطب شمالی ده بالون ایله سیاحت ایدرك نقطهٔ مقابلهسنه عودت ممکن اولدیغنی معلن رساله لر نشر ایتمشلر ایدی .

موسیو « بزانسون » ایله « هرمیت » بو اثرلری مطالعه ایتمکسزین پروزه لرینه قرار ویرمشلر ایدیسه ده بالاخره بو اثرلر کندولرینه توصیه اولند ـ یغندن مومی الیهم بعدالمطالعه ایچه معلومات اقتباس

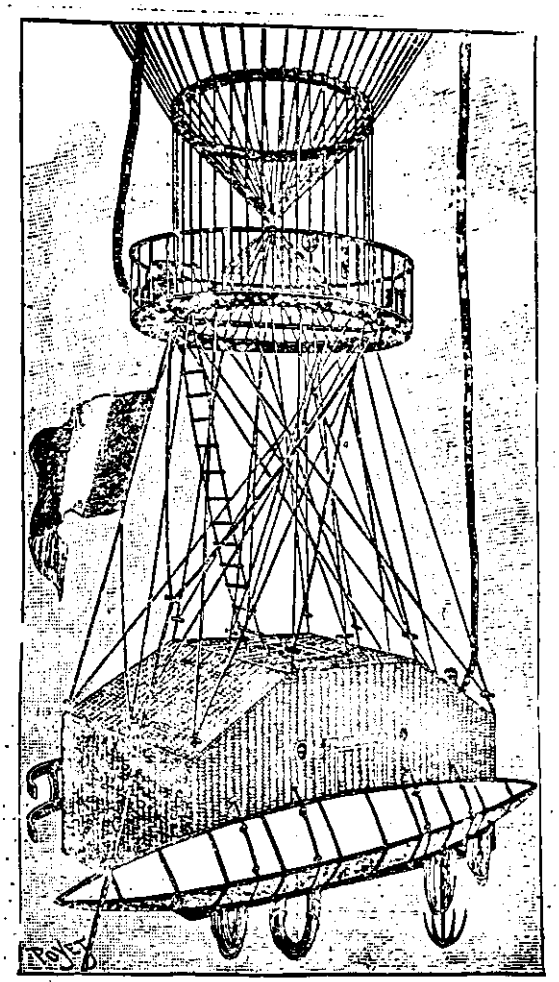

قطب شمالی یه سیاحت ایدن جك بالونك بالقونیدر

ایلمشاردر . حتی موسیو « سیول » ك بو بابده کی مطالعه سنی رهبر اتخاذ ایلدکلرندن اعمال ایلدکلری بالونه مومی الیك نامه اضافتله « سیول » تسمیه ایلمشاردر .

موسیو بزانسون ایله هرمیتك باشلوجه مقصدلری اقطار مجهوله قطبیه نك خریطه سنی ترسیم ایتمکدن عبارت و بو واسطه ایله ابقای نامه خدمت ایتمکدن عبارت بولنمغله قطوغرافك طیوغرافیایه تطبیق خصوصنه دائر موجود آلات وادواتك کافه سی بالونرنده موجود بولنه جقدر .

بوخصوص ایچون اعمالة تثبیت ونامنی « سیول » تسمیه ایلدکلری بالون (۳۰) متره قطرنده اولوب « ۱۵۰۰۰ » متره مکعبدن عبارت اولان حجمی صافی « مولدالماء » ایله املا ایدیله جکدر که بهر متره مکعبنه « ۱۰۰ و ۱ » کیلوغرام اصابت ایتمك اوزره جمعاً قوهٔ صعودیه سی ۱۶۰۵۰۰ کیلوغرامدر . یعنی ۱۶۵۰۰ کیلوغرام ثقلتی قالدیره بیله جکدر .

بالونك ظرفی ایکی قات « پونکه دوشین »[۱] قاشندن اعمال ایدیلمکله تأثیرات مائیه وتبدلات هوائیه یه مقاومت ایتمك ایچون یکی اختراع اولنان خصوصی بر وزنیك ایله طلا ایدیلمکله غیر قابل نفوذ بر حاله قونمش ، و بو واسطه ایله ظرفك هر بر متره مربعی بلاانشقاق ۲۰۴ کیلوغرام ثقلتی تحمل ایتمك اوزره مقاومتی تزید ایدلمشدر . ۴۸ دیلمدن تشکل ایدن بالونك حجمی ۱۴۹۶۰۰۶۶۱ متره مکعبنده و ظرفك مساحهٔ سطحیه سی ۲۹۳۳۵۰۶۸ متره مربعنده اولوب شکلی تماماً کروی در .

بالونك داخلنده ۳۰۰۰ متره مکعبنده دیکر بر بالون موجود اولوب هوای نسیمی ایله مملودر . « جیب » تسمیه اولنان بوچوك بالونك وظیفه سی اصل بالونك جو هواده قرارسزلغنه بادی اولان تحولات هوائیه ده موازنتی محافظه ایتمکدن عبارتدر .

[۱] چینده لیج اولنور ابیك قماشی .

بو جیب بنفسه متحرك ایکی عدد سباب ایله مجهز درکه بونلر قوهٔ الکتریقیه ایله متحرك واپچه بر قوته مالك بر مجدد هوایه مربوطدرلر .

بو مجدد هوا آلتلری خارجی برمانو مترو « مقیاس الغازات » ك تبدلات هوائیه دن طولایی وقوعبولان اشعاراتیله حرکت ایلر ، و اوقات سائره ده معطل قالور .

بوحالده بالونك حاوی اولدیغی مولدالماء هوای نسیمینك کسب لطافت ایتمیله منبسط اولور ایسه کیسهٔ هوا اولان کچوك بالون مجدد هوانك بنفسه حرکتیله تخلیه ایدیلور . و بالعکس هوای نسیمینك انقباضیله بالونك مولدالمائی تکاثف ایدر ایسه کیسهٔ هوا املا ایدیلور ، و بو واسطه ایله « سیول » دائمی صورتده بر حال انسابده قالهبیلور .

چونکه : زمیندن یوقاروچیقدقجه هوای نسیمینك طبقه لری لطافت کسب ایدیکندن بالون ۸۳۰ متره بر ارتفاعه صعود ایلدکده هوای نسیمینك ظرف اوزرینه اجرا ایلدیکی تضییق تناقص وبناءً علیه ظرفك مملو اولدیغی مولدالماء انبساط ایده جکندن ظرف تضییق داخلی یه تحمل ایتمهرك پاطلایه جغی شبهه سزدر .

بوحالده داخلی بالونك هواسی تخلیه ایدیلورسه ظرف انشقاقدن آزاده قالور .

کذلك ـ آنسزین ـ وقوعه کلمی ملحوظ اولان تبدلات جویه دن هوای نسیمی کثافت کسب ایلمسه بالونك ظرفی اوزرینه اجرا ایده جکی تضییق حسنیله مولدالماء دخی منقبض اوله جغندن بالونك حجمی تناقص و ظرف پورسویه جغندن سقوط ایده جکی فناً مثبت ایسه ده داخلی بالون املا ایدلدکده بالون موازنتی محافظه ایده بیله جکی محققدر .

بالونه موقف وقولاغوزلق خدمتی ایفا ایتمك اوزره بهری « ۵۰ » متره مکعبنده « بیلون » تسمیه اولنان درت عدد کچوك بالون دخی مربوطدرکه استکشافات ورصدات فیه اثنا سنده بونلر واسطه سیله بالون حرکتسز طوره بیله جك ، وایجابنده بونلردن بری صالیو یریله رك جریان هوانك استقامتی تعیین ایدیله بیله جکدر .

مولدالماء ضایعاتی اتمام ایچون بودرت بالوندن بشقه « سیول » مولدالماء ایله مملو دها اون آلتی عدد کچوك بالون ایله مجهزدر .

بو مهمات بالونلرینك حاوی اولدقلری غازی حین حاجتده بیوك بالونه نقل و ایصال ایتمك ایچون ایپلری بر جیقریق اعانه سیله جکیله رك بیوك بالونك آلته کتور یلور و آغزینی بیوك بالونك آغزنده بولنان سیابه تطبیق ایدیله رك [بوسوباب ۱۰ سانتیمتره

رسام مشهور میسونیه

ارتفاعنده بولنان صویك تضییقیله آجیله بیلدیکندن] جزئی بر تضییق ایله مولدالماء غازی بیوك بالونه بوشالدیلور . و بو واسطه ایله اصل بالون بوشانان بالونك ظرفنك تقلتدن قورتیله رق قوهٔ صعودیه سنی تزیید ایده بیلور .

مابعدی وار

محمود جلال الدین

﴿ رسام مشهور میسونیه ﴾

اخیراً وفات ایدن « میسونیه » ۱۸۱۱ سنهٔ میلادیه سنده فرانسه ده کائن « لیون » شهرنده تولد ایتمشدر . فرانسز ملتك مشارالیه حقنده کوسترمدیکی حس احترامکارانه یه معاصرین رسامان دن هیچ بری نائل اولهمامش و حتی جنازه آلایی شاعر مشهور و یتور هوغونك جنازه آلایندن دها مطنطن بر صورتده وقوعبولمشدر .

مشارالیهك جنازه آلاینده اهالی طرفندن ابراز ایدیلان تعظیمات اقتدار رسامانه یه متناسب برحالده دکلدی ظننده یز . مسلکنده اقتدار کلی از باندن اولدیغی تسلیم ایتمامك اوله مزسه ده اما التزام مبالغه ایله مشارالیهی حدندن زیاده اعلا ایتمکده تجویز اولنه مز . زیرا بو یله برادعاده بولنمق « میسونیه » نك ــ شمدیکی حالده ــ نظر تاسده اشغال ایتمکده اولدیغی موقعدن از برزمان ظرفنده سقوطنی ارزو ایتمك دیمکدر « میسونیه » نك نائل

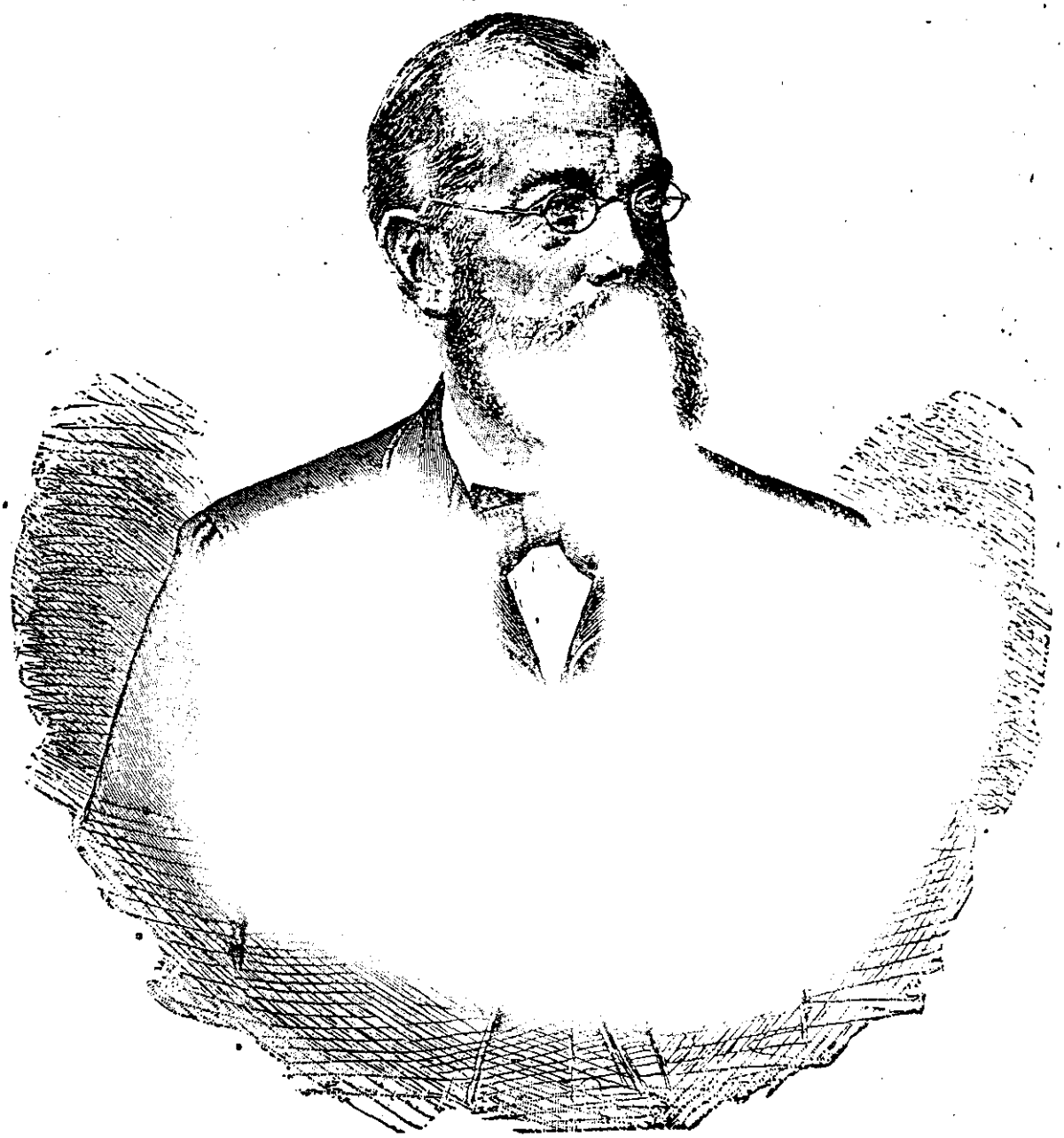

دوقتور پروفسور روبرت قوخ جنابلری

اولدیغی سورکلی موفقیته بك آز کسه نائل اولهبیلمشدر . یارم عصردن بری دست مهارتندن جیقان آثار آغرلقلرینه مساوی المای مقابلنده صائلمقدهدر . ابتدای اشتهارندن تاریخ وفاتنه قدر آهنك صدای ناس، واصل سمع مفخرتی اولمشدر.

بوقدر حرمت ورعایت و ثروت سامانه نائل اولان بو ذاتك بعض کره کریوهٔ غروره دوشدیکی دخی واقع اولنوردی .

عفت وشدتی کندینك حقیقةً حسن سیرت ارباسندن بولندیغی بیلمیانلری متعجب ایدردی . (دوفور) ك شوسوزی میسونیهنك حالنی مکمالاً معرفدر : بن کستانه یه مشابهم تمرانمی اقتطاف ایتمك ایستیانلر قبوغمك اوزرنده کی دیکنلره اهمیت ویرمامليدر .

(میسونیه) نك بادیٔ تأسفی اولان شیئارك بریده قصیرالقامهٔ اولمسیایمش رسمخانهسنی زیارته کلن رسم مراقلیسی مشهور و زنکین بر اجنبی بوراده کوردیکی آثار استادانه یی تقدیر ایده رك رسامه بر چوق تبریکلرده بولنمقله برابر « سز حقیقةً بیوك بر رسامسکز » دیمش (میسونیه) بوسوزه یاری ممنون یاری محزون اولدیغنی ایما ایدر بر تبسمله شو جوابی ویرمش : نه یپالم ! هرکس بیوه بیلدیکی قدر بیور .

بو جواب مشار الیهك غرور یله برابر صافدرونلقنه دلالت ایدر .

صاحب امتیازی : علی فواد

References

1. Tokgöz, Ahmed İhsan (1993). Matbuat Hatıralarım.

İstanbul, İletişim Yayınları.

2. Tahsin Paşa'nın Yıldız Anıları (1990). Sultan Abdülhamid .

İstanbul, Boğaziçi Yayınları.